TÜRKİYE CUMHURİYETİ
ANKARA ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
ARKEOLOJİ (KLASİK ARKEOLOJİ)
ANABİLİM DALI

1977-1988 ERYTHRAI KAZILARI TİCARİ AMPHORA BULUNTULARI

Tezli Yüksek Lisans Tezi

Ebru KIRKANLI

Ankara, 2021

TÜRKİYE CUMHURİYETİ
ANKARA ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
KLASİK ARKEOLOJİ
ANABİLİM DALI

1977-1988 ERYTHRAI KAZILARI TİCARİ AMPHORA BULUNTULARI

Yüksek Lisans Tezi

Ebru KIRKANLI

Doç Dr. Çiğdem GENÇLER-GÜRAY (1. Danışman)

Prof. Dr. Billur TEKKÖK-KARAÖZ (2. Danışman)

Ankara, 2021

TÜRKİYE CUMHURİYETİ
ANKARA ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
KLASİK ARKEOLOJİ
ANABİLİM DALI

1977-1988 ERYTHRAI KAZILARI TİCARİ AMPHORA BULUNTULARI

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Tez Danışmanı

Doç Dr. Çiğdem GENÇLER-GÜRAY (1. Danışman)

Prof. Dr. Billur TEKKÖK-KARAÖZ (2. Danışman)

TEZ JÜRİSİ ÜYELERİ
Adı ve Soyadı **İmzası**

1- Doç Dr. Çiğdem GENÇLER GÜRAY (1. Danışman)

2- Prof. Dr. Billur TEKKÖK KARAÖZ (2. Danışman)

3- Prof. Dr. Zeynep ÇİZMELİ ÖĞÜN

4- Doç. Dr. Ayşe Gül AKALIN

5- Doç. Dr. Erkan ALKAÇ

30Aralık 2020

T.C.
ANKARA ÜNİVERSİTESİ
Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdürlüğü'ne,

Doç Dr. Çiğdem GENÇLER-GÜRAY ve Prof. Dr. Billur TEKKÖK-KARAÖZ danışmanlığında hazırladığım "1977-1988 Erythrai Kazıları Ticari Amphora Buluntuları" (Ankara.2020) " adlı yüksek lisans ☐ - doktora/bütünleşik doktora ☐ tezimdeki bütün bilgilerin akademik kurallara ve etik davranış ilkelerine uygun olarak toplanıp sunulduğunu, başka kaynaklardan aldığım bilgileri metinde ve kaynakçada eksiksiz olarak gösterdiğimi, çalışma sürecinde bilimsel araştırma ve etik kurallarına uygun olarak davrandığımı ve aksinin ortaya çıkması durumunda her türlü yasal sonucu kabul edeceğimi beyan ederim.

Tarih:
Ebru KIRKANLI

İÇİNDEKİLER

Kısaltmalar iv
ÖN SÖZ viii
GİRİŞ 1
Amaç 2
Kapsam 2
Yöntem 2
BİRİNCİ BÖLÜM 4
1. ERYTHRAI 4
1.1. Erythrai'ın Coğrafyası 4
1.2. Erythrai'ın Kuruluşu ve Tarihsel Süreci 5
1. 3. Kazı ve Araştırma Tarihçesi 11
1.4. Ele Geçen Amphoraların Kent İçerisindeki Yapılarla İlişkisi 12
1.4.1. 1980 Akropol - 1977 Athena Tapınağı 12
1.4.2. 1977 Toikhobatlı Yapı, Tapınak Kuzey Duvarı 12
1.4.3. 1977-78 Teras Duvarlı Yapı 13
1.4.4. 1981 Cami Boğazı-Nekropol 13
1.4.5. 1978-83 Cennettepe 14
1.4.6. 1977-78 Hellenistik Ev 15
1.4.7. 1982 Kilise Önü 16
1.4.8. 1979 Megaron Evi 16
1.4.9. 1977 ve 1979 Mozaikli Peristilli Ev 16
1.4.10 1988 Müze Sondaj Kazısı 17
1.4.11. 1978 Şaraphane 19
1.4.12. 1978, 1980-82 Tiyatro 19
1.4.13. 1979 UFO(?) 1B ve Deniz Kenarı Sondajı 19
İKİNCİ BÖLÜM 21
2. BÖLGENİN SERAMİK ÖZELLİĞİ 21
2.1. Arkaik ve Klasik Dönemler 21
2.2. MÖ 3. Yüzyıl: Hellenistik Dönem 23
2.3. Roma Dönemi 24
2.4. MÖ 1. Yüzyıl Ortalarından Sonra Üretimdeki Artış 25
ÜÇÜNCÜ BÖLÜM 27
3. ERYTHRAI'DA AMPHORA ÜRETİMİ VE FORM GELİŞİMİ 27
3.1. Erythrai Yerel Üretim Amphoraları ile İlgili Yapılmış Çalışmalar 27
3.2. Amphora İçeriği 30

3.3. Mühürleme Sistemi 31
3.4. Geçmiş Çalışmalarla Oluşturulmuş Form Tipolojisi 34
DÖRDÜNCÜ BÖLÜM 36
4. ERYTHRAI AMPHORALARI FORM TİPOLOJİSİ 36
4.1. Erythrai Tip 1: Uzun Yuvarlatılmış Ağız Kenarlı, Kısa Boyunlu, Gövdesi Yuvarlatılmış Amphoralar 36
4. 2. Erythrai Tip 2: Mantar Ağız Formlu Amphoralar 37
4. 3. Erythrai Tip 3: Bant Ağızlı Amphoralar 40
4. 4. Erythrai Tip 4: Cup-Shaped Ağızlı Amphoralar 44
4.4.1. Erythrai Cup-Shaped Hamur 1 49
4.4.1.1. Erythrai Cup-Shaped Form A1.1 49
4.4.1.2. Erythrai Cup-Shaped Form A1.2 51
4.4.1.3. Erythrai Cup-Shaped Form B1.1 51
4.4.1.4. Erythrai Cup-Shaped Form B1.2 52
4.4.1.5. Erythrai Cup-Shaped Form C1 53
4.4.2. Erythrai Cup-Shaped Hamur 2 53
4.4.2.1. Erythrai Cup-Shaped Form A2.1 54
4.4.2.2. Erythrai Cup-Shaped Form A2.2 54
4.4.2.2.1. Erythrai Cup-Shaped Form A2.2.1 55
4.4.2.3. Erythrai Cup-Shaped Form B2.1 55
4.4.2.4. Erythrai Cup-Shaped Form C2 56
4.4.2.5. Erythrai Cup-Shaped Form D 56
4.5. Amphora Buluntuları Işığında Erythrai'ın Ticari İlişkileri 59
BEŞİNCİ BÖLÜM 61
5.1. EGE AMPHORALARI 61
5.1.1. Khios Amphoraları 61
5.1.2. Klazomeai Amphoraları 76
5.1.3. Mende Amphoraları 79
5.1.4. Thasos Amphoraları 83
5.1.5. Mantar Ağızlı Amphoralar 87
5.1.6. Knidos Amphoraları 92
5.1.7. Kos Amphoraları 98
5.1.8. Rhodos Amphoraları 106
5.1.9. Kapitan II Amphoraları 111
5.1.10. LRA 2 Amphoraları 116
5.1.11. LRA 3 Amphoraları 124
5.1.12. Ephesus 56 Amphoraları 138
5.1.13. Samos-Cistern – Agora M 273 Amphoraları 139

5.2. KILIKIA AMPHORALARI ... 142
5.2.1. Pinched-Handle Amphoraları ... 142
5.2.2. Agora M54 Amphoraları ... 146
5.2.3. LRA 1 Amphoraları ... 149
5.3. DOĞU AKDENİZ AMPHORALARI ... 159
5.3.1. LR 4 Amphoraları ... 159
5.3.2. LR 5-6 Amphoraları ... 166
5.3.3. Berythus ve Agora M 334 Amphoraları ... 171
5.4. KUZEY AFRİKA AMPHORALARI ... 173
5.4.1. Spatheia Amphoraları ... 173
5.4.2. Amrit Amphoraları ... 178
5.5. MARMARA AMPHORALARI ... 180
5.5.1. Ganos/Günsenin Amphoraları ... 180
5.6. KARADENİZ AMPHORALARI ... 184
5.6.1. Sinope Amphoraları ... 184
5.6.2.Zeest 80 Amphoraları ... 187
5.6.3. Pontik Amphoraları ... 190
5.7. İTALYAN AMPHORALARI ... 191
5.7.1. Castrum-Perti Amphoraları ... 191
5.8. DİĞER AMPHORALAR ... 193
5.8.1. DR 24 Amphoraları ... **193**
5.8.2. Bag-Shaped Amphoralar ... **200**
5.8.3. Tanımlanamayan Amphoralar ... **203**
ALTINCI BÖLÜM ... 204
6. ELE GEÇEN AMPHORALARIN YÜZDESEL DAĞILIMI ... 204
SONUÇ ... 206
BİBLİOGRAFYA ... 210
FİGÜRLER ... 281
LEVHALAR ... 299
EKLER ... 739
ÖZET ... 742
SUMMARY ... 743

Kısaltmalar

AKR	Akropol
ATH	Athena Tapınağı
BÇ	Boyun çapı
bkz	bakınız
CB	Cami Boğazı-Nekropol
CT	Cennettepe
DÇ	Dip çapı
dn	dipnot
ERY	Erythrai
Fig.	Figür
HE	Hellenistik Ev
Kat. No	Katalog Numarası
KÖ	Kilise Önü
Lev.	Levha
MPE	Mozaikli Peristilli Ev
MZ	Müze Sondaj Kazısı
Pl.	Plate
ŞRP	Şaraphane
TDY	Teras Duvarlı Yapı
TOE	Toikhobatlı Yapı
TYT	Tiyatro
UFO	Ufo, Deniz Kenarı Sondaj
ve diğ.	ve diğerleri
Suppl.	Supplement

AA	Archäologischer Anzeiger
AASOR	The Annual of the American Schools of Oriental Research
ActaArchHung	Acta Archaeologica Academiae Scientiarum Hugaricae
Adalya	Annual of the Suna & Inan Kiraç-Research Institute on Mediterranean Civilizations
ADerg	Arkeoloji Dergisi. Ege Üniversitesi Edebiyat Fakültesi

AE	L'année épigraphique
AJA	American Journal of Archaeology
AM	Mitteilungen des Deutschen Archäologischen Instituts, Athenische Abteilung
AMold	Arheologia Moldovei,
ANMED	Anadolu Akdenizi Arkeoloji Haberleri
AnTard	Antiquité Tardive
AncCivScytSib	Ancient Civilizations from Scythia to Siberia. An International Journal of Comparative Studies in History and Archaeology
AqN	Aquileia Nostra
Archaeology	Archaeology. A Magazine Dealing with the Antiquity of the World
ArchhCl	Archeologia Classica
Arh. Vest.	Arheološki Vestnik
ASOR	American Schools of Oriental Research, Annual
AST	Araştırma Sonuçları Toplantısı
Atiqot	Journal of the Israel Department of Antiquities
BAR	British Arhaeological Reports. British Series
BCE	Bulletin de Liason de la Céramique Egyptienne
BCH	Bulletin de Correspondance Hellénique
Berytus	Berytus. Archaeological Studies
BSA	The Annual of the British School at Athens
BASOR	Bulletin of the American Schools of Oriental Research
BSS	Black Sea Studies
BullInstArchBulg	Bulletin Del'Institut Archeologique Bulgare
CAH	The Cambridge Ancient History
CCE	Cahiers de la Ceramique Egyptienne
CEDRUS	Akdeniz Uygarlıkları Araştırmaları Dergisi
CEFR	Collection de l'école française de Rome
ClMediaev	Classica et mediaevalia. Revue danoise de philologie et d'histoire
ClPhil	Clasical Philology
Dacia	Revue d'archéologie et d'histoire ancienne
Delos	Exploration Archéologique de Délos faite par l'École française d'Athènes
DOP	Dumbarton Oaks Papers
EtTrav	Études et travaux. Studia i prace. Travaux du Centre d'archéologie méditerranéenne de l'Académie des sciences polonaise

FIFAO	Fouilles de l'Institut français d'archéologie orientale du Caire
FiE	Forschungen in Ephesos
FolA	Follia Archaeologica
HEROM	Journal on Hellenistic and Roman Material Culture
Hesperia	The Journal of the American School of Classical Studies at Athens
HistriaAnt,	Histria antiqua. Casopis Međunarodnog Istraživačkog Centra za Arheologiju. Journal of the International Research Centre for Archeology
Horos	Ὅρος. Ἕνα Ἀρχαιογνωστικὸ Περιοδικό
IAA	Israel Antiquities Authority
IARPOTHP	The International Association for Research on Pottery of the Hellenistic Period
IDR	Inscriptiile Daciei Romane= Inscriptiones Daciae Romanae, Vol. II. Oltenia și Muntenia. Grigore Florescu – Constantin C. Petolescu (eds.) Bucharest 1977.
IEJ	Israel Exploration Journal
IJNA	International Journal of Nautical Archaeology
InstNautAQ	The Institute of Nautical Archaeology Quarterly
IstMitt	Istanbuler Mitteilungen
JASc	Journal of Archaeological Science
JHS	The Journal of Hellenic Studies
JRA	Journal of Roman Archaeology
JRS	The Journal of Roman Studies
JRomPotSt	Journal of Roman Pottery Studies
KST	Kazı Sonuçları Topalntısı
LCRW	Late Roman Coarse Wares, Cooking Wares and amphorae in Mediterranean
LRFW	Late Roman Fine Wares: Solving problems of typology and chronology
MASROP	Mimarlar Arkeologlar Sanat Tarihçileri Restoratörler Ortak Platformu E-Dergisi
MDAIK	Mitteilungen des Deutschen Archäologischen Instituts, Abteilung Kairo
MedievA	Medieval Archaeology. Journal of the Society for Medieval Archaeology
MEFRA	Mélanges de l'École française de Rome. Antiquité

MJH	Mediterranean Journal of Humanities
Novaensia	Badania Ekspedycji archeologicznej Uniwersytetu warszawskiego w Novae
Olba	Mersin Üniversitesi Kilikia Arkeolojisini Araştırma Merkezi
PATABS	Production and Trade of Amphorae in the Black Sea
PEQ	Palestine Exploration Quarterly
Peuce	Studii şi comunicări de istorie veche, arheologie şi numismatică
ProcCambrPhilSoc	Proceedings of the Cambridge Philological Society
Pontica	Studii şi materiale de istorie, arheologie şi muzeografie, Constanţa
QDAP	The Quarterly of the Department of Antiquities in Palestine
QEDEM	Qedem: Institute of Archaeology, Hebrew University of Jerusalem
QuadFriulA	Quaderni Friulani di Archeologia
RAN	Revue Archéologique de Narbonnaise
REA	Revue des Études Anciennes
ReiCretActa	Rei Cretariae Romanae Fautorum Acta
RDAC	Report of the Department of Antiquities, Cyprus
RStLig	Rivista di studi liguri
SFECAG	Société Française d'Étude de la Céramique Antique en Gaule
Skyllis	Zeitschrift für Unterwasserarchäologie
Starinar	Arheološki institut Beograd
TAD	Türk Arkeoloji Dergisi
Tebtynis	Le Caire: Institut français d'archéologie orientale
TINA	TINA Maritime Archaeology Periodicall
UCOIP	University of Chicago Oriental Institute
ZPE	Zeitschrift für Papyrologie und Epigraphik

ÖN SÖZ

Büyük bir heyecan ve merakla Erythrai kazılarıyla gün ışığına çıkarılmış ticari amphoralar hakkında yapmış olduğum çalışmada bana kentin bu güzel malzemesini çalışmama izin veren kazı başkanı Sayın Doç. Dr. Ayşe Gül AKALIN-ORBAY ve Sayın. Dr. Öğr. Üyesi Özlem VAPUR hocalarıma yardımları ve değerli bilgileri için teşekkürlerimi sunarım. Amphora çalışmalarına ilk adım atmamı sağlayan, çalışmalarımda beni her zamana destekleyen, önümü açan, yardımlarını benden esirgemeyen ve bana her zaman güvenen, danışmanım sevgili hocam Doç Dr. Çiğdem GENÇLER-GÜRAY'a sonsuz teşekkürlerimi sunarım.

Hazırlamış olduğum bu çalışmamda değerli bilgileriyle beni yönlendiren, sabırla ve titizlikle malzemeyi inceleyen ve tezin şekillenmesinde çok büyük katkıları olan sevgili hocam ve danışmanım Prof. Dr. Billur TEKKÖK-KARAÖZ'e minnettarım.

2018 yılındandan bu yana her fırsatta amphoralar hakkında derin bilgileriyle beni aydınlatan, büyük sabır ve heyecanla tez malzememi inceleyeip değerli yorumlarını benimle paylaşan sevgili Dr. Anderi OPAİT'e yardımlarından dolayı teşekkürü bir borç bilirim. 2019 yılında Atina'da tanışma fırsatı bulduğum ve kendilerinin de Erythrai amphoraları hakkında yaptıkları çalışmalarını yakından takip ettiği sevgili Dr. Vasilica LUNGU'ya ve Prof. Sergei MONACHOV'a, kısacık zaman diliminde bile benimle paylaştıkları değerli görüşleri ve fikirleri için en içten teşekkürlerimi sunarım.

Mantar ağızlı amphoralar hakkında değerli görüşlerini benimle paylaşan sevgili Doç. Dr. Emre OKAN hocama ve özellikle LRA 1 amphoraları hakkında değerli görüş ve fikirlerini paylaşan Doç Dr. Erkan ALKAÇ hocama ayırdığı değerli vakti ve samimiyeti için teşekkürlerimi sunarım.

Yardımları ve ayırdığı değerli vakti için sevgili H. Asena KIZILARSLANOĞLU hocama teşekkürlerimi sunarım.

Hep "iyi ki var" dediğim sevgili hocam Prof. Dr. Zeynep ÇİZMELİ-ÖĞÜN'e bana vermiş olduğu destekten dolayı sonsuz sevgilerimi ve saygılarımı sunarım.

Bana hep güvenen, sevgilerini, desteklerini bir an bile olsa benden esirgemeyen, sabırla çalışmalarımı dinleyen sevgili anneciğim ve babacığımın borcunu asla ödeyemem. Minik yürekleriyle teyzelerini çok seven sevgili Cemre ve Metehan'ın desteklerini hiçbir zaman unutamam.

Ve hayatıma girdiğinden beri bana olan desteğini hiçbir zaman azaltmayan, yazdığım her satırda emeği geçen, hayatımın en büyük şansına, bana olan sevgisi kadar güveni için, sabrı ve elimden tuttuğu her an için sevgili Deniz TAMER'e sonsuz teşekkürler…

GİRİŞ

Bu tez çalışması, 1977 – 1988 yılları arasında Erythrai'da sürdürülmüş kazı çalışmalarından ele gçen ticari amphora buluntularının incelenmesini konu almaktadır.

Altı ana bölümden oluşan tezin, birinci bölümünde Erythrai yerel üretim amphoraları, ikinici bölümünde ise kentte bulunmuş ithal amphoralar çalışmaları anlatılmıştır. Tezin birinci bölümünde kentin tarihi süreci ile kazısı yapılan alanlara, ikinci bölümde bölgedeki seramik üretimi ve tarihsel sürecin etkilerine, üçüncü bölümde ise kentin amphora üretimi ve yapılan çalışmalara değinilmiştir.

Kentin yerel amphora buluntuları dördüncü, ithal amphora grupların da beşinci bölümde anlatılmış, altıncı ise grafik dağılım tabloları ve sonuç bölümünde Erythrai'ın Klasik, Hellenistik ve Roma dönemlerindeki ticaretteki yeri yerel ve ithal amphoralarla değerlendirmesi yapılmıştır.

Tezin katalog bölümünde dördüncü ve beşinci bölümde bahsi geçen ticari amphora buluntularının gerek bulunduğu tabakalar gerekse form gelişimlerinden yararlanılarak tarihlendirmesi yapılmıştır.

Antik yazarlardan günümüze ulaşan bilgilerin yanı sıra modern kaynaklardan da yararlanılarak amphoraların formları anlaşılıp değerlendirilmeye çalışılmış; mevcut bibliografya çalışmasının yanında amphoralar hakkında kişisel görüşlere de başvurulmuştur.

Amaç

1964-1982 yılları arasında Ord. Prof. Dr. Ekrem Akurgal ve Prof. Dr. Cevdet Bayburtluoğlu tarafından, 1988 yılında ise İzmir Müze Müdürlüğü tarafından Prof. Dr. Ömer Özyiğit ile çalışmalar sürdürülmüştür. Erythrai kazı çalışmalarında ortaya çıkarılan Helenistik, Roma ve Bizans Dönemi ticari amphora tipolojilerinin oluşturulması, teknik analizlerinin yapılması, ithal, bölgesel ve benzerliklerin tespit edilmesi, yerel üretimlerin belirlenmesi, malzeme üzerinden ticari ilişkilerin ortaya çıkarılması, amphoraların üretim merkezlerine ve dönemlerine göre tasniflenmesi üzerinden yola çıkarak, yerleşimin iskan gördüğü dönemlerin ve ticari bağlantılarının, dolayısıyla amphora dağılım alanlarının ve kültürel etkileşimlerinin tespiti amaç olmuştur.

Kapsam

Tez kapsamında, Erythrai kazılarında Klasik-Helenistik-Roma-Bizans Dönemi ticari amphoralarının kent içi ve bölgesel olarak dağılımının değerlendirilmesinden sonra yazılı ve görsel kaynaklardan yararlanılmış, arkeolojik ve kültürel açıdan yapılan analizler ve yararlanılan kaynaklardan edinilen veriler kullanılarak bir sonuç ortaya konulmuştur.

Batı Anadolu, özellikle Ionia Bölgesi'nde söz konusu bölge malzemesiyle ilgili verilere ulaşılmış; yayın çalışmalarının ve bunun yanında bölge genelinde yürütülen kazıların yayını yapılmış olan ticari amphora buluntularıyla ilgili kaynakların taranıp benzerlik, dağılım ya da form çeşitliliğini belirlemek bu tez çalışmasının kapsamını oluşturmaktadır.

Yöntem

Öncelikle tez kapsamında incelenen buluntularının kil, astar ve içerik analizleri yapılarak malzeme değerlendirilmiştir. Daha sonrasında her bir parçanın manuel çizimleri yapılmış her parçanın dijital fotoğrafları çekilmiş ve Munsell Soil Color Chart kataloğunda hamur ve yüzey renkleri kayıt altına alınmıştır. Adobe İllustrator CC'18 programı ile vektörel çizimleri dijital ortamda yapılmaya başlanmıştır. Erythrai kazılarından ele geçen amphora buluntuları Klasik, Helenistik, Roma ve Bizans Dönemi kapsamında kronolojik

olarak sınıflandırmaya tabii tutularak, form ve tipoloji oluşturularak gruplandırıldıktan sonra, hamur ve katkılarına göre her bir grup kendi içerisinde alt gruplar halinde tarihsel olarak form gelişimlerine göre düzenlenmiştir. Söz konusu çalışmalar tamamlandıktan sonra, paralel malzemeyle karşılaştırma yapılarak referans bilgileri alınıp ve katalog çalışması tamamlanmıştır. Çalışmanın ikinci kısmında, paralel malzemeyle yapılan karşılaştırmalar ve çalışılan malzeme üzerinden yapılan değerlendirmelerle edinilen veriler tamamlanarak, Erythrai'ın içinde bulunduğu Ionia Bölgesi öncelikli olmak üzere, Ege, Doğu Akdeniz, Karadeniz ve Roma bölge formlarıyla olan kültürel ve ekonomik ilişkileri ortaya koyulup Erythrai'ın ticaretteki yerine de değinilmiştir. Paralel malzemenin değerlendirilmesi sırasında *Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi*, *Türk Tarih Kurumu*, *BIAA David French Kütüphanesi*'nin yanı sıra *British School at Rome*, *American Academy in Rome*, *Deutsches Historisches Institut in Rom*, *École française de Rome* kütüphanelerinde çalışma ve geniş çaplı yayın tarama çalışmaları yapılmıştır.

Bugüne kadar kentin ticari amphoraları hakkında geniş kapsamlı bir çalışma gerçekleştirilmemiş; Erythrai'ın kuruluşundan bu yana ticari etkinliği ile ilgili bilgilerin eksik kalmasına neden olmuştur. Bunun yanısıra, 1988 yılında, kentin kuzeyinde açıga çıkarılan, amphora üretim atölyeleri, kentin dönem içindeki, seramik – özellikle amphora üretme potansiyeline ışık tutacak niteliktedir.

Bu amaçla, söz konusu dönemlerde, Erythrai'ın amphora üretip hangi kentlerle ticari ilişki içinde olduğu ve Arkaik, Klasik, Hellenistik ve Roma Dönem, ticaretinde ne tür bir rol oynadığını anlamak amacıyla 1988 kazılarından ve kentin geneline yayılmış yerel üretim ticari amphora parçaları esas alınarak, daha geniş kapsamlı bir şekilde ve güncel yayın sonuçlarıyla da dikkatle incelenmiştir.

BİRİNCİ BÖLÜM

1. ERYTHRAI

1.1. Erythrai'ın Coğrafyası

Ionia Bölgesi günümüzde İzmir ve Aydın illerinin Ege denizi kıyısındaki tüm batı kesimi ile Yunanistan'ın Khios (Sakız) ve Samos (Sisam) adalarını kapsar (Fig.1). Bölge adını, Küçük Asya'ya orta Yunanistan'dan gelmiş ve Yunanca'nın farklı bir lehçesini konuşan Hint-Avrupalı göçmenlerden almıştır. İon adı eski doğu belgelerinde Yaman ya da Yawan, Ionialılar ise Yaunap olarak geçmektedir[1].

Heredotus'un[2] bahsettiği 12 Ion kentinden biri olan Erythrai, bugün Ildırı mahallesi modern yerleşimi altındadır[3]. Bugün İzmir'in Çeşme ilçesinin hemen kuzeyindeki Ildırı körfezinde, Karaburun (Mimas)[4] yarımadasının Khios (Sakız) Adası'na bakan batı kıyısında, Kuzey Ionia'daki yarımadanın ortasında, Melaina[5] ve Argennon burunlarının[6] arasında yer almaktadır[7]. Kentin akropolü ile denize bakan batı yamacı arasında kalan Ildırı köyü; kuzeyde Gerence körfezi ile Güzelbahçe ve Mordoğan; doğuda Mordoğan ve Barbaros köyleri, güneydoğuda Germiyan köyü ve yalısı, güneyde ise Reisdere köyü sınırları arasında kalmaktadır (Fig. 2)[8]. Bölgede araştırma yapan bilim insanları yaptıkları yüzey araştırmalarında Klazomenai ile arasında modern Gülbahçe olarak adlandırılan bölgenin sınır olduğunu belirtmektedir[9]. Erythrai sınırlarına ilişkin önemli kanıtlardan birisini de ele geçen kentin topraklarındaki bir dizi lokasyonu birbirine bağlayan yollar listesidir[10].

---

1 Sevin 2016, 95.
2 Heredotus I. 142.
3 Sevin 2016, 107.
4 Yarımadada yükselen sırt, yarımadanın merkezinde yer alır ve kuzey uçta yer alan Melaina burnunda sona erer. Cramer 1832, 346.
5 Strabon XIV, 645; Cramer 1832, 346.
6 Morton, kentteki kayalıkların; kentin kırmızı tonun ifade ettiğini belirtmiş ve Paphlagonia'da Erythrinoi adlı kasabanın ve da adını kentte bulunan kayalıklardan aldığını ifade etmiştir. Morton 1998, 170-1.
7 Akurgal 1979, 1.
8 Bayburtluoğlu 1975, 1.
9 Koparal 2014, 127; Sevin 2016, 107. Erythrai ile Klazomenai sınırını Hypokremnos yöresinin oluşturduğunu belirtmiştir.
10 Rubinstein 2004, 1073-4.

Kentin karşısındaki körfezde Antik Dönem'de *Hippoi* yani *atlar* adı verilen birbirinden farklı yapılara sahip olan adalar yer almaktadır[11].

İki çay arasında kurulmuş olan Erythrai'ın güneyinde ve kent surlarının içinde kalan Plinius'un sözünü ettiği Aleon çayı (Ildırı suyu)[12], Erythrai sikkelerinde ismi geçen nehir tanrısı[13], kentin kuzeyindeki vadide ise Aksos çayı yer almaktadır. *Aleon*, *Aleos* ya da yerel halkın günümüz deyimiyle *Azmak Çayı* Erythrai'ın surları içerisinde Klazomenai kapısının yakınından doğmakta ve menderesler çizerek köyün güneyindeki koyla birleşip denize dökülmektedir[14]. Kentin kuzeyinde yer alan diğer nehir *Aksos* yani Αξος ismi ise Girit dilinde βάξος kelimesinden geliştiği yorumlanmıştır[15].

1.2. Erythrai'ın Kuruluşu ve Tarihsel Süreci

MÖ 3. bine kadar yerleşim katmanlarının tespit edildiği Erythrai'ın[16] iki farklı kuruluş mitine sahiptir[17]. Birinci kolonizasyon olarak öngörülen; kentin, Minos Krallığı ile ilişkili olan ilk mitinde Yunanca "kırmızı, kızıl" anlamına gelen *Erythros* kelimesinden türediği belirtilen Erythrai'ın, ismini kurucusundan aldığı söylenmektedir[18]. Pausanias ve Diodoros'a göre Giritliler tarafından kurulan[19], *kırmızı* veya *kızıl şehir* anlamına gelen kentin daha sonra liderleri Kleopos veya Atina kralı Kodros'un gayri meşru oğlu, Miletos'un kurucusu Neleus'un kardeşi Knopos'un yönetiminde Ionialı kolonistler tarafından güçlendirilmiştir[20]. Thukydides, "…Bildiklerimiz içinde en eskiden Minos, bir deniz kuvveti oluşturdu. O

11 Strabon XIV, 644; Plinius V.31,17.
12 Plinius V.31,17; Bayburtluoğlu 1975, 15.
13 Akurgal 1979, 1.
14 Plinius v 117, XXXI 14; Bayburtluoğlu 1975, 4.
15 Bayburtluoğlu 1975, 4. Akurgal, Erythrai'da kentin körfezine akan tek bir derenin var olduğunu, Aksos nehrinin ise kentin kuzeyinden sur duvarlarının diğer tarafındaki vadiden aktığını belirtmiştir. Akurgal 1979,1.
16 Gençler-Güray 2018, 56, dn. 1.
17 Kent tarihine ilişkin olarak bkz. Gaebler 1892; Weber 1901, 103-118; Bürchner 1907, col. 575-590; Bayburtluoğlu 1975, 70; Akurgal 1979; Greaves 2010, 98-99.
18 Pausanias 7.5.5.
19 Pausanias 7.3.7; Diodoros 5.97.
20 "…*Erythrai halkının ilk defa Rhadamanthys'in oğlu Erythros ile beraberinde Girit'ten gelerek kentin kurucusu olmuştur. Giritlilerin yanı sıra şehir Lykialılar, Karialılar ve Pamphylialılarca da iskan edilmiştir. Lykialılar, Giritlilerle akraba oldukları; Karialıların Minos'la dost olduğu; Pamphylialılara gelince onların da Grek soyundan oldukları, Ilion'u aldıktan sonra Kalkhas'la dolaşan Greklerden geldikleri söylenir. Kodros'un oğlu Kleopos bütün Ionia şehirlerinden bir miktar insan toplayıp onları Erythra'ın eski sakinleri arasına yerleştirdiklerinde Erythrai halkı karışık bir halk olmuştu.*" Pausanias VII.3.7; Strabon 14.3.16, 633; Cramer 1832, 325; Cook 1961a, 783.

şimdiki Hellen denizinin büyük kısmında egemen oldu." sözleriyle Erythrai'ın Girit'ten gelen bir halk tarafından koloni kenti olarak kurulduğunu desteklemiştir[21].

Strabon ve Byzantionlu Stephanos' a göre ikinci kez gelen kolonistlerce Kodros soyundan gelen Knopos'a ithafen Κνωπούπολις (Knopoupolis) olarak da isimlendirilmiştir[22]. Hippias'a göre Erythrai kralı Knopos'u öldürüp aristokratik yönetim kurmak isteyen Ortyges, Iros ve Ekharos; iktidara geldikten sonra Knopos'un oğlu Hippotes, halkın desteğini alarak kenti tekrar özgürleştirip, kurtarmıştır. Bundan sonra Aristoteles'e göre *Basilidai* (Βασιλίδαι) olarak adlandırılan aristokratik bir rejim kurulmuştur[23]. Bu yeni yönetim başarılı olmasına rağmen, halkın onlar tarafından yönetilmek istememesi üzerine devrilmiştir[24].

MÖ 9. yüzyılda kurulmuş olan Panionion Birliği'ne üye olan Erythrai[25], İon birliğinin on iki üyesinden birisiydi. MÖ 709 yılında Miletos ve Paros ile birlikte Propontis'teki (Çanakkale-Biga) Parion kolonisini kurdukları düşünülmektedir[26]. MÖ 7. yüzyılda Pythagoras isimli Erythrai vatandaşı, ayaklanarak tiranlık rejimini getirmesi önemli bir siyasi olay olarak karşımıza çıkmıştır. Tiranlıkla yönetilen Ionia kentlerinin MÖ 7. yüzyıl ve 6. yüzyıl başlarına kadar deniz ticaretinde gelişme göstermiş, Karadeniz, Troas ve Marmara'da koloniler kurdukları bilinmektedir[27]. Erythrailı Iason ile Demetria'nın oğlu Parion tarafından kurulan Parion kentinin Erythrai'ın deniz ticaretini ve yeni pazar arayışları içinde olduğunun göstergesi olarak yorumlanabilir. Bu yüzyılda Khios ile sorunlar yaşayan Erythrai'ın[28], MÖ 7. yüzyılın sonlarından itibaren Fenikelilerle kurulan ilişkilerin yanı sıra Kıbrıs, Korinth, Khios ve Samos'ta ithal edilen buluntuların yoğunluk kazandığı

21 Thukydides I.4.
22 Strabon XIV 633; Step. Byz. s.v. Erythrai; Kente adını veren Giritli ilk kolonistlerden sonra ikinci kolonizasyonun Euboea, Khalkidikialı ve Atinalılar tarafından kurulduğu belirtilmektedir. Bayburtluoğlu 1975, 12-13, 65-
23 Cook 1961a, 804.
24 Uzunoğlu 2012, 241-242. Erythrailı Hippias hakkında ayrıntılı bilgi için bkz. Matthew 2018, 497-543.
25 Cadoux 1938, 65.
26 Cramer 1832, 63. Erythrai tarafından kolonize edildiğini belirtmiştir. Pausanias 9.27.1. Modern kaynaklara göre Parion'un kuruluşunda Erythrai, Paros ve Miletos tarafından kurulduğu düşünülmektedir. Keleş 2015, 20-22. Graves ayrıca Klazomena, Erythrai, Paros ve Miletos'un ortak koloni şehirleri kurduklarından bahsetmektedir. Graves 2003, 161.
27 Roebuck 1953, 9-14; Gezgin 2007, 6-7.
28 Bean 1997, 134.

görülmüştür[29]. MÖ 600'lere tarihlenen ve Erythrai Athena Tapınağı'nda ele geçmiş çok sayıdaki fildişi eserin Levant Bölgesi'yle yapılmış ticaretin izlerini ortaya koymaktadır[30].

MÖ 560'larda Erythrai, Kroisos önderliğindeki Lydia egemenliği altına girmiş, MÖ 547/6'dan sonra diğer Ionia kentleri gibi, yıkılan Lydia hâkimiyetinin ardından Pers kralı Kyros, komutanı Harpagos'a tüm İon kentlerini ele geçirmesini emretmiştir[31]. Tüm Ionia kentlerinde olduğu gibi Erythrai da Pers hâkimiyeti altına girmiş, Sardeis Satraplığı'na bağlanmış ve Perslere vergi ödemeye başlamıştır[32]. Pers kralı Dareios'un tahta geçmesinden sonra İskit üzerine yapılan seferlerde (MÖ 514-513) Ionialılar Perslerin yanında yer almıştır. Miletos'un tiranı Aristagoras, kralın gözünde iyi bir konum elde edebilmek için Naksos üzerine sefer düzenlemek istemiş ancak başarılı olamamış, sonucunda da Ionialıları isyana teşvik etmiştir. MÖ 499'da başlayan bu isyana katılan kentler arasında Erythrai'da olsa da MÖ 494'te Erythrai'ın sekiz gemi ile destek verdiği Lade Deniz Savaşı Perslerin, Yunan donanmasını yakmasıyla sonuçlanmıştır[33].

MÖ 479'daki Platai ve Mykale savaşlarıyla bozguna uğrayan Perslerin Anadolu'daki varlığı zayıflamaya başlamış; Erythrai, Spartalıların yönetiminde olan birliğe katılmıştır[34]. MÖ 478/77 yılında Attik Delos Deniz Birliği adıyla anılan bu birliğin kurulmasıyla parlak bir dönem yaşayan Atina'nın Batı Anadolu'daki kentlerle yoğun ilişkide olduğu bilinmektedir[35]. MÖ 5. yüzyılın ortalarına tarihli (MÖ 450/449 ile 447/446 arasında) iki epigrafik yazıtla Erythrai'ın bu dönemdeki politik yapısına dair bilgiler vermektedir[36]. *Atina Vergi Listesi*'nde beş İon kentinin Erythrai'ın mülkünde veya himayesinde olarak

[29] Bayburtluoğlu 1975, 71; Gezgin 2019, 73, 110.
[30] Fildişi figürinlerin yanı sıra tapınak alanında bulunmuş fayans figürinler MÖ 7. yüzyıl sonu ike 6. yüzyılın ortalarına tarihlendirilmekte, Mısır kökenli ilah Bes'a ait olabileceği; benzer örneklerin Kıbrıs, Naukratis ve Lindos'ta da yapılmış oldukları vurgulanmıştır. Gültekin 1969, 103-104; Bayburtluoğlu 1975, 64; Gezgin 2019, 74.
[31] Bayburtluoğlu 1975, 71; Akurgal 1979, 4.
[32] Balcer 1983, 257-267; Gezgin 2007, 17.
[33] Herodotus VI.8; VI.31-32.
[34] Thukydides I 94-96.
[35] Yaklaşık 300 kentin üye olduğu birliğe 460 talantlık yıllık vergi ödenmekteydi. Ionia Bölgesi'nden 30'dan fazla vergi ödeyen kente göre Erythrai'ın da yıllık 7 talant vergi ödediği, 9 talant ödeyen Kyme'den sonra ikinci olduğu iddia edilmiştir. Meiggs 1975, 538-561.
[36] IG I² 195, 13–17 (450/449); IG I² 196, 28–30 (448/447); IG I² 198, 58–64 (447/446). İki meclis kararı yazıtı bulunan mermer stellerden ilkinde Erythrai-Atina ilişkisi, ikincisinde ise Attika meclis kararıyla ilişkilendirilmiş, Erythrai meclis kararında suç işlemiş bir kişinin nasıl yargılanacağı anlatılmaktadır. Ayrıntılı bilgi için bkz. Uzunoğlu 2012, 241-259.

sınıflandırıldığı görülmektedir[37]. Attik Delos Deniz Birliği'nin Delos'tan Atina'ya taşınan hazine binasının ortaya çıkardığı sorunlar, Sparta'nın önderliğinde Erythrai ve Miletos'un da olduğu kentlerin isyanı ile sonuçlanmıştır[38]. Vergi ödemeyi reddeden ve birlikten ayrılmayı isteyen kentlerinden Erythrai'ın üzerine Atina donanması gemi göndermiş, Erythrai yeniden birliğe dahil olmuştur. Sparta'nın önderliğinde Peloponnesos Birliği kurulmuş, Atina'nın önderliğindeki Attik-Delos Deniz Birliği ile 27 yıl sürecek bir savaş mücadelesi içine girmiştir. MÖ 413'te savaş sırasında eski gücünü kaybeden Atina'nın durumunu fırsat bilen Khios ve Erythrai kentleri Sparta'nın yanında olmuşlar[39] ve birlikten ayrılmışlarsa da, MÖ 394'te Konon yönetimindeki Atina saldırısında Knidos ele geçirilince Erythrai da yeniden Atina hâkimiyeti altına almıştır[40]. Perslerle mücadele etmek amacıyla Atina'nın MÖ 378'de kurduğu II. Atina Konfederasyonu'na Erythrai'ın üye olduğu bilinse de birliğin kısa sürede etkisi kaybettiği görülmüştür[41]. Atina ile karşı karşıya gelen Karia Lideri Mausollos'un desteğiyle MÖ 357'de Khios, Kos ve Rhodos'un isyan ettiği ancak Atinalılarca düşürüldüğü, Erythrai'ın da Mausollos ile yakın ilişki içerisinde olduğu bilinmektedir[42]. Khios, Kos ve Rhodos'un düşüşünden sonra Khios'un üç yıl boyunca Erythrai üzerindeki baskısı sırasında Mausollos'un kenti koruduğu, Erythrailıların da Artemisia'nın heykelini Athena Tapınağı'na sundukları bilinmektedir[43].

III. Aleksandros'un Anadolu'yu Pers hâkimiyetinden kurtarmış[44], MÖ 323'te ölümünden sonra ise idari yönetim için satraplardan biri olan Lydia satrabı Kleitos'un İon

[37] Bu kentler; Boutheia, Elaiousa, Polikhna, Pteleon ve Sidousa. Kentlerin yerleri net olarak bilinmese de Erythrai'ın kuzeyindeki Mimas yarımadasında yer aldığı düşünülmektedir. Erythrai'ın, Boutheia kenti adına başta vergi ödediği anca daha sonraki listede Boutheia'nın bağımsız olarak kendi adına vergi ödediği görülmüştür. Ayrıca Erythrai'ın Lade Deniz Savaşı'na destek vermesiyle Boutheia kentinin, Erythrai'ın adına vergileri denetlemeye devam etmiştir. Lewis 1994, 293, 296, d. 51; Carlson 2013, 16-17.

[38] MÖ 453'te Miletos'la birlikte ayaklanan İon kentlerinin içerisinde Erythrai'ın statüsündeki düşüklükle Khios Adası ile Erythrai arasında kalan Mimas (Karaburun) yarımadasındaki mülklerini korumakta güçlük çektiği bilinmektedir. Kentin, MÖ 5. yüzyıl boyunca Atina'ya yaptığı ödemelerin ayrıntılı bilgisi için bkz. Jensen 2012, 479-494.

[39] Thukydides VIII 1-14.

[40] Bayburtluoğlu 1975, 72-73.

[41] Cawkwell 1981, 40-54.

[42] Bayburtluoğlu 1975, 73; Gezgin 2007, 117-119.

[43] Engelmann – Merkelbach 1972, I, 53, Taf.5, Nr. 8.

[44] Ionia Birliği'nin III. Aleksandros onuruna düzenledikleri *Aleksandria* festivalinin, I. Antiokhos döneminde bölgede dönüşümlü olarak, daha sonra ise Erythrai Yarımadasında III. Aleksandros anısına adanmış bir korulukta kutlandığı bilinmektedir. Bu festival Panionion'un yerini almış gibi görünmekte ve MÖ 1. yüzyılın sonunda Poseidon'a kurban verilerek tören yapıldığı bilinmektedir. Magie 1950, 3, 66.

kentlerinin idaresi ele almıştır[45]. MÖ 319/8'de Küçük Asya kentleri gibi Erythrai'da Antigonos Monophtalmos'un, kontrolüne geçmiş, MÖ 315'te ise Seleukos tarafından kuşatılmıştır. Antigonos Monophtalmos'un oğlu Demetrios'un yenilgisinden sonra MÖ 311'de bir barış anlaşması yapılmış ve Antigonos, III. Aleksandros'un kumandanlarının yaptığı teklifi kabul etmiştir. MÖ 311'deki anlaşmadan önce ise Antigonos, Milet'e demokrasiyi ve yeniden inşasının yanı sıra yeni ve daha geniş surlar inşa eden Erythrai ve Kolophon'un özgürlüğünü kabul etmiştir[46]. MÖ 287'de Demetrios ile müttefik olan Erythrai, MÖ 286'da Lysimakhos'un, MÖ 281'de I. Seleukos Nikator'un ve daha sonra da I. Antiokhos'un yönetimi altına girdiği bilinmektedir. Kent, MÖ yaklaşık 275'te Galatlar tarafından yağmalansa da otorite boşluğundan geçici olarak kendi özgürlüklerini kazanma şansı yakalamıştır[47].

II. Antiokhos, MÖ 259'da Batı Anadolu'ya sefer düzenleyip Milet ve Ephesos'u kontrol altına alan general Smyrna ve Erythrai kentlerine demokratik özerklik tanımıştır[48]. MÖ 220 Seleukos generali Akhaeus, I. Attalos'u yenerek bölgenin büyük bir bölümünü III. Antiochos için kurtarmış, Erythrai da bu süreçte ilişki içerisinde olmuştur. MÖ 202'de Pergamon Krallığı'nın himayesine girmiş, MÖ 201'de III. Antiokhos'un batıya yönelip Miletos ve bazı Ege adalarını ele geçirmesi üzerine, Rhodos ve Pergamon Roma'dan yardım talebinde bulunmuştu. III. Antiokhos'un kumandanlarından olan V. Philippos'un desteğiyle, Lykia'yı ele geçirip Karia'ya yönlenmiştir. MÖ 192'de Ephesos'un yanı sıra Khios ve Samos'un da Roma'nın donanma üssü, Smyrna ve Erythrai'ın da gemilerin barındığı kentler olarak kullanıldığı görülmüştür. MÖ 191'de Roma, III. Antiokhos'un donanmasını Thermopylai'da yenilgiye uğratmış, Roma, Rhodos ve Pergamon'un desteğiyle III. Antiokhos'un MÖ 190'da gerçekleşen Magnesia Savaşı'nda yeniden yenilgiye uğramış, MÖ 188 Apameia Barışı ile de III. Antiokhos'un Anadolu'daki hâkimiyetini sonlanmış,

[45] Bayburtluoğlu 1975, 74.
[46] Magie 1950, 3, 68.
[47] Magie 1950, 3, 79; Bayburtluoğlu 1975, 75.
[48] Cadoux 1938, 108-109.

birçok kent gibi Erythrai da kendi topraklarında özgürce yaşama hakkına kavuşmuştur[49]. Roma, kazandığı tüm toprakları Pergamon Krallığı ile Rhodos'a bırakmış, topraklarını genişleten Pergamon'un yanında olan Erythrai da kendi topraklarında bağımsız olmuştu[50].

MÖ 133'de III. Attalos'un ölümüyle vasiyet yoluyla Pergamon Krallığı'nın Roma'ya bağlanması, Batı Anadolu'nun Asia Eyaleti olarak Roma'ya bağlandığı bilinmektedir. MÖ 106'da Bithynia Kralı Nikomedes ile yapılan anlaşmaya göre kendini Anadolu'nun koruyucusu ilan eden Pontus Kralı Mithridates MÖ 88 Ionia topraklarını kontrolüne almış ancak MÖ 85'te Küçük Asya'dan çekilmiştir.

Mithridates'in ardından Küçük Asya'da sahneye çıkan Romalı diktatör Sulla'nın, Mithridates'i destekleyen kentleri cezalandırdığı ve bundan sonra da Roma'nın egemenliğinin başladığı apaçıktır. MÖ 80'de Romalı hatip Verres'in içlerinde Erythrai'ın da bulunduğu birçok kıyı şehrinde bulunan tapınaklardaki çok sayıda heykel ve resimleri götürmüştür[51]. İmparator Hadrian, Smyrna ziyareti sırasında Erythrai'ı da ziyaret ettiği tahmin edilmektedir[52]. MS 2. yüzyılda yaşamış Aristides; Khios, Halikarnassos, Teos ve Erythrai'da yıkıcı bir deprem meydana geldiğini belirtmiştir[53]. MS 3. yüzyıldan sonra eski gücünü kaybeden kent, köy haline dönüşmeye başlamış, Ephesos'a bağlı piskoposluk merkezi haline gelmiştir. MS 451 ve 553'teki konsül toplantılarında ismine rastlanılan kentin, 787 ve 869 yılları ile 11. yüzyılda konsüllüklerde temsil edildiği bilinmektedir[54].

Haçlı seferleri sırasında küçük bir köy haline gelen Erythrai'den *Erythra* diye bahsedilmektedir. 13. yüzyılda ise bölge Türk idaresine girdikten sonra şimdiki ismi olan *Ildırı* olarak kalmıştır[55].

[49] Bayburtluoğlu 1975, 75; Kinns 1980, 142-143;
[50] Cadoux 1938, 140.
[51] Magie 1950, 10, 246.
[52] Hadrian'ın gemiden inip karaya ayak bastığında *Hadrianeia Epibateria* adlı bir festival yapılmıştır. Bayburtluoğlu 1975, 76.
[53] Ayrıca Smyrna, depremden zarar gören kentlere muhtemelen MS 26'da gıda ve para yardımında bulunmuştur. Cadoux 1938, 245.
[54] Bayburtluoğlu 1975, 77.
[55] A.g.e., 77.

1. 3. Kazı ve Araştırma Tarihçesi

18. yüzyıldan itibaren arkeolojik yönleriyle araştırılan Erythrai, Tournefort ve Leake tarafından ilk kez değerlendirilmiş[56], 19. yüzyıl seyyahlarında Chandler'in kentin yerini tespit etmesi ve Piri Reis'in haritasında belirtmesiyle netlik kazanmıştır[57]. 1836'da Erythrai'ı gezen Hamilton ve daha sonra Texier antik kentin kalıntılarından bahsetmiştir. 1900 yılında kente gelen Weber ise kentin kalıntılarını ve surlarını yakından incelemiş ne not etmiştir[58].

1964 yılında İzmir Müze Müdürlüğü Hakkı Gültekin tarafından başlanan Erythrai kazılarına, aynı yıl Ord. Prof. Dr. Ekrem Akurgal ve Prof. Dr. Cevdet Bayburtluoğlu tarafından çalışmalara devam edilmiş, 1983 yılında sona ermiştir. 1964-1975 yılları arasında aralıklı olarak sürdürülen ilk dönem kazıları sırasında Akropolis, Tiyatro, Cennettepe, Hellenistik Ev, Roma Villası, Megaron, Heroon'da çalışılmıştır[59]. 1977-1984 yıllarında sürekli olan ikinci dönem kazılarında ise Akropolis'in yanı sıra aşağı kentte çeşitli alanlarda çalışılmış ve çok sayıda yapı gün ışığına çıkartılmıştır[60].

Kazıların bitiminden beş yıl sonra, 1988 yılında Erythrai, İzmir I Numaralı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kurulu'nun kararıyla bir kez daha kazılmıştır. Bu kazılar sondaj niteliğinde olup, Erythrai'ın Çömlekçi Mahallesi'nin bulunduğu alanda yapılmıştır. Aksos vadisinde yer alan Erythrai seramik atölyeleri, kuzey surlarının hemen dışında Banyoz adı verilen yörede olup, Aksos çayının iki yanında ve çayı döküldüğü kıyı boyunca uzanmaktadır[61]. 2003 yılında Prof. Dr. Coşkun Özgünel başkanlığında üç yıllık yüzey araştırması yapıldıktan sonra[62] 2006 yılından bu yana Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi, Eskiçağ Tarihi Anabilim Dalı öğretim üyesi Doç Dr. Ayşe Gül Akalın-Orbay tarafından kazılar yürütülmektedir[63].

[56] Tournefort 2014, 282; Leake 1824, 263.
[57] Chandler 1806, 202-205; Bayburtluoğlu 1975, 16.
[58] Bayburtluoğlu 1975, 17.
[59] Akurgal 1979.
[60] Akurgal 1979, Akurgal 1980, 31-32; Akurgal 1984, 279.
[61] Özyiğit 1990, 125.
[62] Özgünel 2005, 245-250; Özgünel – Görkay 2006, 239-248.
[63] Akalın 2008, 299-312; Akalın 2009, 139-158; Akalın 2010, 381-395; Akalın 2011, 342-359; Akalın 2012, 509-534.

1964 yılında başlayan arkeolojik kazı çalışmalarında kentin Akropolis-Athena Tapınağı, Tiyatro, Heroon, Cennettepe-Roma Villası, Klasik Evler, Hellenistik Villa, Megaron Evi, Banyoz Tepe Seramik Atölyeleri alanlarında çeşitli sektörlerde çalışılmış ve günümüzde de geçmiş kazıların ortaya çıkardığı Tiyatro, Cennettepe yapılarını sağlamlaştırma, restorasyon çalışmaları yanı sıra Aleon bölgesinde sistematik kazılar devam etmektedir.

Tez dahilinde değerlendirilen amphora buluntularının tamamı 1977-1988 yılları arasında yapılmış kazı buluntularından oluşmaktadır. 1977-1988 yıllarında yürütülen kazı çalışmalarından raporlar elimize ulaşamadığı için *Kazı Sonuçları Toplantısı* yayınları ile Prof. Akurgal'ın *Erythrai, An Ancient Ionian City* yayınları, buluntuların geldiği lokasyonları tanımlamada başvurduğumuz temel kaynaklar olmuştur (Fig. 3).

1.4. Ele Geçen Amphoraların Kent İçerisindeki Yapılarla İlişkisi

1.4.1. 1980 Akropol - 1977 Athena Tapınağı

MÖ 750-550 yıllarına tarihlenen Akropolis'in kazıları sırasında, MÖ 6. yüzyıla ait tanrıça Athena'ya sunulmuş yazıtlı iki kadeh ele geçmiştir[64].

Profil veren Akropol'den bir adet, Athena Tapınağı'ndan iki adet amphora parçası ele geçmiştir. Akropol buluntusu olarak numaralandırılan amphora tanımlanamasa da Athena Tapınağı amphoralarının geç Roma amphora kaideleri olduğu görülmüştür. Akropolis buluntu olarak elimize geçen tek ağız profil parçası 1980 yılı buluntusu olduğu, Athena Tapınak buluntusu iki adet kaide parçası ise 1977 yılı kazısı buluntularından ele geçtiği anlaşılmıştır.

1.4.2. 1977 Toikhobatlı Yapı, Tapınak Kuzey Duvarı

[64] Akurgal 1979, 5.

Athena Tapınağı'nın temel yapısı kazıları sırasında isimlendirilen bu bölgenin, yine Athena tapınağı bölgesi ile bağlantılı olduğu düşünülmektedir. 14 adet profil parçasının kataloğa alındığı Toikhobatlı Yapı'nın 21 adet amorf parçası bulunmaktadır. Bu sektörün; MÖ 4. yüzyılın sonundan başlayan geç Roma'ya kadar uzanan farklı amphora tipleri tespit edilmiştir.

1.4.3. 1977-78 Teras Duvarlı Yapı

1977-78 kazılarında ortaya çıkarılan Athena Tapınağı'nın doğusundaki arkaik dönem istinat duvarı kazılarıdır. Tanrıça Athena'ya adanmış tapınağın bu tapınağın MÖ 570 yılına tarihlenen bir kore gövdesi ve parçalanmış kore kafası Akropolis'in istinat duvarı önünde bulunmuştur[65].

Değerlendirilen amphoraların üzerinde yer alan laklardaki *Teras Duvarlı Yapı* tanımının bu bölgeyi lokalize ettiği anlaşılmaktadır. Toplamda dokuz adet amphora parçasının kataloğa dâhil edildiği *Teras Duvarlı Yapı* malzemeleri arasında 28 amorf parçası kataloğa dâhil edilmemiştir. Ayrıca *Teras Duvarı Dışı* adlı sektörden ele geçen bir adet amphora parçası da kataloğa eklenmiştir. MÖ 2. örneği ve MS 2. yüzyıl ortalarından MS 5. yüzyıla kadar tarihlenen amphora parçalarının bu sektörden ele geçtiği görülmüştür.

1.4.4. 1981 Cami Boğazı-Nekropol

Cami Bozağı mevkiinin Klazomenai'a giden antik yol üzerinde, kaçak kazılarla sekiz mezarı tespit edilmiş, kentin Hellenistik nekropolünün bu yol boyunca devam ettiği yapılan çalışmalarla tespit edilmiştir. MÖ 4. yüzyıl ile 2. yüzyıl arasına tarihlendirilen seramik örneklerinin ele geçtiği mezar yapılarından[66] tarafımızca değerlendirilen gövde parçaları ile bir kaide örneği tek bir amphorayı temsil etmektedir. Değerlendirilen amphoranın ise MÖ

[65] Akurgal 1979, 5, Fig. 2, 1A, Fig. 5.
[66] Özgünel – Görkay 2006, 241.

4. yüzyıla tarihlendirilen Erythrai yerel üretimi mantar ağızlı amphoralarına ait olduğu görülmüştür[67].

1.4.5. 1978-83 Cennettepe

Cennettepe'de yer alan Roma villasının 1977'den beri yürütülen kazı çalışmalarının 1983'e kadar devam ettiği anlaşılmaktadır. 1983 yılı kazı çalışmalarında Vitruvius'un Rhodos tipi peristilli ev planına uygun olduğu anlaşılan Roma villasının ilk inşasının MÖ 4. yüzyılın son çeyreğinde tarihlendirildiği ve MS 7. yüzyılın ortalarında bir yangınla terk edildiği yapılan kazılarla tespit edilmiştir. Cennettepe kazılarından elde edilen çatı kiremitlerinin Klasik Dönem'den MS 7. yüzyıla kadar kronolojisinin varlığı da bu kazılarla ortaya çıkarılmıştır[68].

Tarafımızca çalışılan amphora gruplarından en kalabalık buluntunun ele geçtiği bölgeyi Cennettepe oluşturmaktadır. 27 farklı sektörden amphora parçalarının ele geçtiği Cennettepe'de sırasıyla 1978, 79, 80, 81, 82 ve 83 yıllarına ait buluntular yer almaktadır. 8 Nolu Açma, A Odası, A1 Açması, A2 Açması, A3 Açması, Ana Kapı Alt Taban, Dış Sondaj 14, Doğu Açma, Doğu Açma 8, Doğu Açma 11, Doğu Açma 13-14, Eksedra Arkası, Eski Dolgu, Güney Mozaik, Havuz, Hellenistik Taban, Kuzey Duvar, Kuzey Portik Doğu Açma, Kuzey Portik ve Avlu, Kuzey Teras Dolgusu, Teras Açma, Teras Güney Evi ve Triglinium sektörlerinden oluşan buluntular ve '79 yılı, 81-81 yılı buluntuları ile yalnızca Cennettepe olarak adlandırılmış ancak bulunduğu sektörler belli olmayan buluntu grubu da değerlendirilmiş amphoralar arasındadır.

Kataloğa alınmış 194 profil parçası ve çok sayıda gövde parçasının yer aldığı geniş bir buluntu grubunu oluşturan Cennettepe'den ele geçen amphoralar; MÖ 650-550'ye tarihlenen firnisli kulp parçası en erken örneği ve MS 9. – 11. yüzyıla kadar devam eden

[67] Monachov 2013, 34-39,
[68] Akurgal 1984, 279.

örneklerin ele geçtiği, Cennettepe'nin bu dönem aralığında sürekli olarak kullanıma açık olduğu yorumunu beraberinde getirmiştir.

1.4.6. 1977-78 Hellenistik Ev

Akropolün kuzeybatısında, batıya dönük, deniz manzarasına sahip Hellenistik Villa, 1977-78 kazı sezonlarında kazısı bitirilerek tamamlanmıştır. İki bölümden oluşan bu villanın 18x25 m boyutlarında olduğu ve kadınlar (Gynaikonitis) ve erkekler (Andronitis) bölümlerinin yer aldığı belirtilmiştir. A, B, C, D, E, F, G, H, I, J, K, L, M ve N odalarına sahip evin kadınlar bölümü, batıdaki A bölümünden girişle başlar; geniş avlu B ve etrafındaki D, E, F, G ve H odaları ile C portikosundan oluşur. Erkekler bölümünü oluşturan J, K, L, M, N ve I odalarından oluşur. Kadınlar bölümünde bulunan B avlusunda yer alan sarnıç, yağmur sularının çatıdan akıp dolduğu, evin içme suyunu karşılayan sarnıçtır (Fig. 4)[69].

Vitruvius'un Rhodos peristilli ev tipine uygun olan Erythrai Hellenistik Ev'i MÖ 2. yüzyıla ait seramik buluntularıyla tarihlendirilse de, kesin tarihi için ayrıntılı seramik çalışması önerilmiştir[70].

Tarafımızca değerlendirilen amphora buluntuları; bir profil parçası B2 Sondaj'dan, beş profil parçası C Odası'ndan, bir profil parçası C2 Odası'ndan, üç profil parçası Sarnıç'tan, bir profil parçası Sondaj'dan ve ele geçen diğer 32 profil parçasının da Hellenistik Ev'in hangi sektöründen geldiği bilinmediği için yalnızca Hellenistik Ev olarak katalogda yerini almıştır.

1977-78 Hellenistik Ev buluntu olarak ele geçen toplamnda 43 parça amphora parçası Hellenistik Ev kataloğunu oluşturmuştur. Yoğun olarak MÖ 2. yüzyıl amphora buluntuları olduğu görülse de, MÖ 4. yüzyıl ile MS 2. – 3. yüzyıl aralığına tarihlenen amphora de tipleri

[69] Erythrai 1977-78 Hellenistik Ev kazıları hakkında ayrıntılı bilgi için bkz. Akurgal 1979, 10-11.
[70] A.g.e, 10-20.

yer almaktadır. Yapıda, MS 3. yüzyıldan sonrasına ait amphora buluntusunun ele geçmediği görülmüştür.

1.4.7. 1982 Kilise Önü

19. yüzyıl sonlarına tarihlenen modern Yunan kilisesi Akropol'de Athena Tapınağı'nın kuzeyinde yer almaktadır. *Kilise Önü* olarak tanımlanmış ya da 1982 kazılarıyla ilgili ne yazık ki elimizde bir belge ya da rapor bulunmamakla birlikte amphora parçalarının da bulunduğu bölgeyle ilgili belgeye rastlanılmamıştır.

Yalnızca elimize geçen beşi kulp beşi de kaide parçası olan 10 adet amorf parça ile kataloğa alınmış 13 adet profil parçası ele geçmiştir. Değerlendirilen 13 adet profil parçasının ise MÖ 6. yüzyıl sonu - MÖ 4. yüzyıl sonu tarihlenen Thasos ve Klazomenai amphoralarına ait kaide ve ağız parçaları olduğu anlaşılmıştır.

1.4.8. 1979 Megaron Evi

1977-78 kazıları sırasında Erythrai'ın en eski yapılarından biri olarak tanımlanan, Akropolis'in batı kenarında 6.5x13 m ölçülerinde bulunan Megaron Evi yapısıyla karşılaşılmıştır. MÖ 8. yüzyıl sonu - 7. yüzyıl başına tarihlendirilen yapıdan geç geometrik dönem seramikleri ile Suriye-Hitit tarzında bronz heykelcik bulunmuştur. Akropolis'in Bizans Dönemi'ndeki ağır işgal ve tahribatıyla Megaron Evi'nin de ağır bir tahribata uğradığı görülmüştür. Geç Roma amphoralarına ait olan 11 adet gövde parçası ile 3 adet kulp parçası ele geçmiş ancak bu örnekler kataloğa dahil edilmemiştir.

1.4.9. 1977 ve 1979 Mozaikli Peristilli Ev

1977 kazılarında ortaya çıkarılan Roma villasının MS 2. yüzyılda, erken kullanım evresi Hellenistik döneme kadar tarihlenebilen yapının üzerine yerleşmiştir. Bir duvarda

Gallianus (MS 260-268) dönemine ait sikkenin varlığıyla bu villanın değiştirilmiş, Geç Roma Dönemi'nde bir kez daha ikinci bir değişime uğradığı yapılan kazılarla ortaya çıkarılmıştır[71].

1977 yılında ortaya çıkarılan; E Odası, J Odası, M1 Odası, X Odası ile Y Odası kazılarında ortaya çıkarılan ticari amphoraların büyük bir çoğunluğunun Roma Dönemi'ne tarihli amphoralar oldukları görülmüştür. MÖ 5. yüzyıla tarihli en erken örneği bulunan sektörün MS 7. yüzyıla kadar devam eden yoğun Roma Dönemi amphoraları olduğu görülür.

1979 yılında yapılan aynı sektörün Kuyu açmasında yalnızca Geç Roma Dönemi amphoraları ile karşılaşılmıştır. Lokasyonu tam olarak bilinmeyen bu konuttaki Kuyu seköründen MS 7. yüzyılda üretildiği bilinen Castrum Perti amphora grubuna ait amphora parçalarının tamamı yalnızca Kuyu sektöründen ele geçmiştir. Ele geçen buluntularla bu sektörün, yalnızca MS 7. yüzyıl malzemesi ile doldurulmuş olabileceği düşünülmüştür. *Castrum Perti* amphora parçalarının yanı sıra yoğun LRA 1 amphora buluntuları ile Kuyu sektörünün MS 7. yüzyıla ait kullanım evresinin olduğunu söylemek yanlış olmayacaktır.

1.4.10 1988 Müze Sondaj Kazısı

1964-1975 arasındaki aralıklı kazılar ve ardından 1977-1983 yıllarında kentin çeşitli bölgelerinde yapılmış kazılardan beş yıl sonra, 1988 yılında İzmir I Numaralı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kurulu kararıyla Prof. Dr. Ömer Özyiğit'in direktörlüğünde Erythrai'ın Aksos vadisinde, kuzey surların hemen dışında Banyoz Tepe'de yer alan seramik atölyelerinde çalışmalar yapılmıştır[72].

Kazısı yapılan Aksos çayı ağzındaki bölgenin yüzeyinde çok sayıda mimari kalıntının yanı sıra yine çok sayıda seramik kalıntılarının bulunmuş olması dikkat çekicidir. Çok sayıdaki seramik parçasının yanı sıra cüruf, hatalı üretim seramiklerin olması da bu bölgenin Erythrai'ın seramik üretim mahallesi olarak kullanıldığının kanıtı olmuştur (Fig. 5).

[71] Akurgal 1980, 20.
[72] Özyiğit 1990, 125-126, 137-138.

Toplamda 20 farklı açmanın yer aldığı bu kazıda, 1 No'lu açmanın Klasik Dönem tabakası olduğu, Roma tabakasının hemen altında da bir amphora atölyesinin varlığı ele geçen buluntularla desteklenmiş, Ionia bölgesinde amphora üretim merkezlerinden birinin de Erythrai olduğu kesinlik kazanmıştır. Klasik Dönem atölyelerinin MÖ 3. yüzyıl ortalarına kadar kullanılıp daha sonra terk edildiği belirtilmiştir[73]. Tarafımızca değerlendirilen 1 Nolu açma buluntuları arasında yalnızca küçük amorf amphora parçaları ile 437 Kat. No.'lu ağız parçasının ele geçtiği ve üretim aşamasında, hamuru yaşken yapılmış kazımanın çok iyi korunamadığı görülmüştür.

6 No'lu açmadan ele geçen altı adet profil parçası Khios, Klazomenai ve Erythrai kentlerine ait amphora parçalarından oluşmakta ve MÖ 4. yüzyıl ile MÖ 1. yüzyıl örnekleri tespit edilmiştir. Ayrıca yine 6 No.'lu açmadan bulunmuş 238 Kat. No.'lu, MS 1. yüzyıla ait Rodos mühürlü kulp parçası ile 438 Kat. No.'lu kare çerçeveli mühürde iki satır yer almaktadır.

10 No'lu açmada seramik yapımına hazır, arındırılmış kil yığınları ve fırın malzemelerinin bulunmuştur. MÖ 2. yüzyılda son kullanım evresi olduğu vurgulanan bu açmadaki fırının yine bu alandaki seramik üretim faaliyetlerinin varlığını ortaya koymuştur. 10 No.'lu açmadan iki adet Erythrai cup-shaped formlu amphorasına ait ağız parçası ile 439 Kat. No.'lu ele geçen kulp parçasında da dikdörtgen çerçeve ele geçmiştir.

11 No.'lu açmadan dört adet Erythrai üretimi MÖ 5. yüzyıl sonundan MÖ 3.yüzyıla tarihli amphora ağız ve kaide parçası ele geçmiş olup, farklı herhangi buluntu ile karşılaşılamamıştır.

12 No'lu açmadaki seramik atölyeleri de MÖ 2. yüzyıldan sonra Roma dönemi mezar yapısı olarak işlev görmüştür[74].

[73] A.g.e, 126-128, Resim 4-5.
[74] A.g.e, 129-130, 137-8.

2005 yılında Erythrai araştırmaları dahilinde Aksos nehrinin denizle birleştiği yerden kıyı boyunca karşılaşılan yoğun seramik ve ticari amphora buluntularıyla karşılaşıldığı, kentin kuzey suru dışındaki alanda Hellenistik Dönem'de gelişmeye başlamış seramik atölyelerinin olduğu bir mahalle olduğu bir kez daha yapılan çalışmalarla ortaya konmuştur[75].

Tarafımızca değerlendirilen ve en yoğun yerel üretim seramik grubunun ele geçmiş olduğu Müze Sondaj Kazısı buluntuları ile kentin diğer bölgelerindeki kazılardan ele geçen Erythrai amphora grubunu temsil eden örnekler, ayrıntılı bir tipoloji çalışması ve hamur tanımlaması oluşturmamızı sağlamıştır[76].

1.4.11. 1978 Şaraphane

İki adet profil parçası bulunmuş alandan yedi parça gövde ile iki parça kulp parçasının da ele geçtiği görülmüştür. Tüm malzemenin geç Roma Dönemi (MS 4. - 6. yüzyıllar) amphoraları olduğu tespit edilmiştir.

1.4.12. 1978, 1980-82 Tiyatro

MÖ 3. yüzyılın ilk yarısında inşa edilmiş Erythrai tiyatrosunun caveasının aksine sahne binasının Hellenistik ve Roma dönemlerinde değiştirilmiş olması gerektiği düşünülmüştür. Parados Önü, Skene Frons ve yalnızca Tiyatro olarak kaydedilmiş buluntuların ele geçtiği görülmüş ve amphora buluntuları da bu sektörler adıyla değerlendirilmiştir.

1.4.13. 1979 UFO(?) 1B ve Deniz Kenarı Sondajı

Amphora buluntularından yola çıkarak 1979 Erythrai kazılarında, köy okulunun güneyinde deniz kıyısına yakın bir alanda kazı ekibi tarafından açılan ocakta geç Roma

[75] Özgünel – Görkay 2006, 242.
[76] Amphoraların ayrıntılı özellikleri için bkz. Dördüncü Bölüm.

Dönemi'ne ait büyük yapı keşfedilmiştir[77]. UFO 1B ve Deniz Kenarı Sondajı buluntularının da Akurgal'ın bahsettiği köy okulunun güneyinde deniz kıyısındaki çalışma alanlarından ele geçtiği düşünülmektedir.

1B sondajından iki kaide ve Deniz Kenarı Sondajından bir adet tüme yakın amphora örneği ele geçmiştir. Bu üç buluntunun yanı sıra bir adet LR 2 amphora gövdesi ele geçmiş ancak kataloğa dahil edilmemiştir.

[77] Akurgal 1980, 31.

İKİNCİ BÖLÜM

2. BÖLGENİN SERAMİK ÖZELLİĞİ

2.1. Arkaik ve Klasik Dönemler

Dupont tarafından yapılan analizlerle Khios, Klazomenai, Lesbos, Samos ve Miletos'un Doğu Yunan kökenli önemli amphora üretimi yapan merkezler olduğu ortaya konulmuştur. Amphora üreten bu kentlerin dönem ilerledikçe kendine özgü formlar üretmeye başladıkları görülmüş; MÖ 7. yüzyılın ilk yarısından sonra firnis ve bant süslemeli amphora üreten Khios ve Klazomenai[78] gibi Miletos'un da bu modaya uyduğu görülür[79]. MÖ 8. yüzyılın sonu ila 7. yüzyılda Samos'un da amphora üretimine başladığı görülmüştür[80]. MÖ 7. yüzyıldan itibaren önemli bir amphora üretim bölgesi olan Khios ve Klazomenai'in önderliğinde bölgesel bir Kuzey Ionia üretim sisteminin varlığı düşünülmektedir.

MÖ 7. yüzyılın önde gelen amphora üretimi yapan kentlerin yanı sıra Erythrai, Phokaia, Ephesos, Knidos ve Teos'un da kendi amphoralarını ürettikleri bilinmektedir. MÖ 6. yüzyılın ikinci yarısından sonra Ionia bölgesinde bir ticari canlanma yaşanmış, Zeest tarafından Samos amphoraları grubunda sınıflandırılmıştır. Ancak yapılan çalışmalarla bu amphoraların Samos Adası üretimi değil kuzey Ionia Bölgesi'nde farklı bölgelerde üretilmiş olduğu ortaya çıkarılmıştır. Dışa çekik, yuvarlatılmış ağızlı, yükseltilmiş boyunlu, ince ve uzun ovoid gövdeli, yüksek ve plastik halka kaideli ortak bir form ile karakterizedir. Tanımlanan bu amphoraların bölgesel bir üretim anlayışıyla, Erythrai'ın da dahil olduğu Samos Adası ve Klazomenai gibi farklı merkezlerde üretilmiş oldukları düşünülmektedir[81].

MÖ 6. yüzyılın ikinci yarısında Ionia'daki kapsamlı ve büyük inşa projelerinin Atina gözetiminde olsa da MÖ 5. yüzyılda Pers işgali altında, tapınak, liman, sivil bina ya da

[78] Doğer 1988, 77-8.
[79] Yerel üretim amphora varlığı bilinen Miletos'un[79] geniş *chora* ve hâkimiyeti altındaki Güney Ionia ve Karia Bölgesi'nde şarap üretici merkezlerin bulunduğu; MÖ 6. yüzyılın ikinci çeyreğine tarihlenen Papuç Burnu Batığı'nda ele geçen çok sayıdaki Miletos amphoralarının varlığıyla bu amphoralarda şarap ve zeytinyağı ticaretinde etkin rol oynadığı bilinmektedir. Dupont 1998, dn. 208; Greene – Bass 2003, 189; Doğer 2004, 177-180; Sezgin 2009, 236.
[80] Sezgin 2012, 175-6.
[81] Lejpunskaja 1981, 23; Lawall 1995, 176; Dupont 1998, 178, dipnot 245, 185; Carlson 2004, 584; Monachov 2003b, 247; Sezgin 2012, 308-9.

anıtsal heykellerin inşa edilmediği; Atinalılar ve İon Yunanlıları arasında bir kültür eksikliği olduğu görülür[82]. Ionia, sosyo-politik-ekonomik birimlerinin yanı sıra farklı kimliklere sahip Atina ve Pers İmparatorluklarının çatıştığı bir sınır olarak tanımlanmıştır[83]. Cook bu dönem için "Klasik Ionia Sorunu" tanımını kullanmaktadır[84]. MÖ 5. yüzyılda ekonomik olarak olumsuzluklar yaşayan Ionia'nın kentsel ekonomik sorunları olduğu açıktır.

MÖ 5. ve 4. yüzyıllarda, Akdeniz ve Karadeniz'de bulunmuş birbirinden farklı altı gemi batığı Klasik Dönem dünyasının kısa mesafeli ticari ağı hakkında bize bilgiler vermektedir. 1975'te Bulgaristan kıyılarında bulunmuş, MÖ 475-450'ye tarihli Neseber Batığı; 1954'te Emporio'nun kuzeydoğusunda MÖ 5. yüzyılın sonlarına tarihli başka bir gemi batığı bulunmuştur[85]. MÖ 412 Khios ve Erythrai isyanının ardından Atinalılarca işgal edilen Delphinion limanının merkezindeki Tauros Adası açıklarında MÖ 400'lere tarihli Khios amphoraları[86] ve Delphinion Körfezi'nin üç kilometre açığındaki Ayios Stefanos adasının güney ucunda, Tektaş Burnu Batığı'nda bulunan Erythrai amphoralarına benzer amphora parçalarının ele geçtiği belirtilmiştir[87].

Ionia Bölgesi'nin özellikle de Erythrai'ın MÖ 5. yüzyıldaki siyasi ve ekonomik durumu hakkında elimizdeki bilgiler kısıtlıdır. Ancak Atina Akropolisinde, Erekhteion yakınlarında bulunmuş bir *Erythrai Karanamesi*, dönemin Atina emperyalizmi ve Erythrai hakkında bize önemli bilgiler sağlamıştır[88]. MÖ 450/499 yıllarına tarihli kararnamenin MÖ 430'lara tarihli Erythrai'ın 40 km yakınındaki mesafede bulunmuş Tektaş Batığı[89] ile yakın dönemlerde olması komşuları ile arasındaki ilişkisini ve kentin siyasi ve ekonomik açıdan

[82] Perslere karşı savaş kaybeden Atina, bunun suçlusu olarak İonları görmüştür. Roebuck 1953, 9; Balcer 1974, 21-39.
[83] Bu sınır; Atina, Pers, Sparta, Yunan Ionialıları ve kırsalda ve kentte yaşayan bölge halkı olarak tanımlanmıştır. Balcer ayrıca Ionia'daki Yunan olmayan nüfusun kendi kimliklerini Pers satraplık döneminde kaybettiğini belirtmiştir. Balcer 1983, 257-67; Balcer 1985, 41-2.
[84] Cook 1961b, 9-18.
[85] Garnett – Boardman 1961, 102-113.
[86] Boardman 1956, 51.
[87] Ayios Stefanos'un karşısında, Erythrai'ın bulunduğu körfezin güney kenarı yer almaktadır. Garnett – Boardman 1961, Fig. 11, 29; Carlson 2004, 140-2.
[88] Meiggs – Lewis 1969, 89–94; Lewis 1994, 285-301.
[89] Carlson 2003, 581-598; Carlson 2004, 143-189; Carlson – Lawall 2007, 33-38; Carlson 2013, 17.

merkezi bir kent haline geldiğinin apaçık bir göstergesidir[90]. Erythrai, vergi ödeme teslimde ve amphora üretiminde merkezi bir otorite olarak bir rol üstlenseydi, daha sıkı ve organize bir üretim ağı göstermesi kaçınılmaz olabilirdi.

Ion coğrafyasındaki Erythrai'ın, *Hippoi* adı verilen adalar tarafından korunan muazzam bir körfezinin yanı sıra Mimas (Karaburun) yarımadasında oldukça fazla tarım arazisine elverişli alanın olması birçok kent için arzu edilen bir konumda olduğunu gösterir. Bu durum da kentin açıkça doğal ve tarımsal bölgelere sahip olduğunun göstergesidir[91].

Ege ticaret ağı, Khios Adası'nın boğazın karşısındaki büyük limanını tercih etse de iki çıkıntılı yarımada arasında uzanan ve önündeki küçük adalar tarafından korunan Erythrai'ın geniş limanı, kenti karaya bağlayan yolun, uzun ve zahmetli oluşu kıyılardaki taşıma ticaretinde pay sahibi olmasına neden olmuştur. MÖ 4. yüzyılın sonunda, kenti karadan koruyan yaklaşık üç millik bir sur inşasıyla güçlenmiştir[92].

2.2. MÖ 3. Yüzyıl: Hellenistik Dönem

Hellenistik Dönem'de Büyük İskender'in seferleri ve ardılları ile kurulan krallıkların mücadelelerinde paralı askerlerin ihtiyaçları doğrultusunda Anadolu'da çok erken tarihlerde varlığı bilinen amphora üretiminin[93] Hellenistik Dönem'de büyük bir patlama yapıp Pazar payının özellikle Ege Adaları'ndaki kentlerinde arttığı bilinmektedir. Genişleyen doğu ve batı arasındaki kültürel, ekonomik ilişkilerin gelişmesiyle yeni pazarlar kurulmuştur. Bu da bağcılık, şarap üretimi ve dolayısıyla amphora üretiminde artışa neden olmuştur. Rhodos, Knidos, Kos gibi kentler ticarette ön plana çıkmış, kendi şaraplarını kolayca pazara

[90] Teos ve Miletos'ta da görülen kuleli köy malikâneleri, Erythrai'ın Mimas yarımadasındaki komşuları olan Boutheia, Polikhna, Pteleon ve Sidousa yerleşimlerinin de oligarşik ailelerin yönettiği kulesi olan ya da güçlendirilmiş malikâne ve sığınma evlerine sahip tarım arazileri oldukları iddia edilmiştir. Balcer 1985, 34.
[91] Rubinstein 2004, 1073-1076.
[92] Magie 1950, 3, 79.
[93] Doğer 2004, 156-162.

sunabilmiş kentler olmuşlardır[94]. MÖ 3. yüzyılda ekonomik refaha kavuşan kentlerin özellikle Ege Denizi'nde görülen mantar ağızlı amphora üretmeleri bu durumun kanıtını oluşturmuştur[95].

Akdeniz'deki artan ticaretle ürünlerin çeşitlenmesi paralel olarak gelişmiş; üretici kentler arasındaki rekabet ortamı, kentlerin kendi formlarını geliştirip pazara sunmasıyla devam etmiştir[96].

2.3. Roma Dönemi

MÖ 1. yüzyılın ilk çeyreğinde meydana gelen Roma-Pontus Savaşları'nın olumsuz etkisiyle Akdeniz ve Ege'deki ticari ilişkilerin durma noktasına geldiği görülmüştür. Pergamon, Ephesos, Atina gibi kentlerin de aralarında olduğu önemli ticaret merkezleri tahribata uğramıştır. Birinci Mithridates Savaşları sırasında (MÖ 89-85) Doğu Akdeniz ticareti baltalanmış, Ege sahil kentleri ve adaları yağmalanmıştır[97]. MÖ 88-85 yıllarında Mithridates VI Eupator tarafından Knidos'un tahribata uğratıldığı ve amphora üretiminin engellendiği bilinmektedir[98]. MÖ 87'de Roma karşısında güçlenmek isteyen Mithridates, Khioslulara 2000 talant ceza vermiş daha sonra da ödemediklerini iddia ederek, onları Kholkis'e, Khios Adası'na da Pontuslu kolonistler yerleştirmiştir. Erythrai'ın yakın komşusu Khios'un böyle bir durum yaşamışken Appianos'un Erythrai'dan bahsetmemesi, Erythrai'ın Mithridates'in egemenliğini sorunsuz kabul etmiş olmasından kaynaklanıyor olmalıdır[99].

Roma, MÖ 89-81 yıllarındaki I. ve II. Mithridates Savaşları'nı engellemiş olsa da, Akdeniz'deki korsan faaliyetleri baş göstermiştir. Mithridates'in de desteğiyle faaliyetlerini

[94] Doğer 2004, 33; Alkaç 2014, 216.
[95] Erythrai'ın da içlerinde olduğu birçok kentin mantar ağızlı amphora ürettiği, Ege dünyasında Hellenistik Dönem'in önemli üretim patlamasına ortam oluşturmuştur.
[96] Dönemin en ünlü şarap ve kendi amphorasını üreten kentlerin başında Knidos, Rhodos ve Kos gelmektedir. Şenol 2009,46-7.
[97] Arslan 2003, 95.
[98] Alkaç 2014, 217.
[99] Appianus, Mithridates 46-48; Gezgin 2019, 125.

gerçekleştiren korsanlar, Ege sahil kentlerini ve adaları yağmalamış, Akdeniz ticaretinde olumsuzluklara neden olmuştur[100].

2.4. MÖ 1. Yüzyıl Ortalarından Sonra Üretimdeki Artış

MÖ 1. yüzyıldaki siyasi gelişmelerin sonucu olarak yaklaşık 300 yıldır geleneksel olarak uygulanan amphora ticaretinin yanı sıra, amphoralardaki mühürleme sisteminin de olumsuz şekilde etkilendiği görülmüştür.

MÖ 1. yüzyıl başlarından siyasi ve ekonomik karışıklıklardan Augustus Dönemi'ne kadar savaşların sonucunda meydana gelen istikrarsız ortam şarap ve amphora üretimlerini olumsuz etkilemiş olsa da MÖ 67'deki Pompeius'un Roma donanmasıyla korsan faaliyetlerini ortadan kaldırmış; Roma Anadolu başta olmak üzere egemenliğini sağlamıştır[101]. Daha sonra Augustus'un imparatorluğuyla barış dönemi başlamıştır. Rhodos, Kos, Knidos ve Khios gibi önemli şarap ve amphora üretici kentlerin ticari hayatı yeniden canlandığı görülmüştür. Pax Romana ve yeni ticari düzenlemelerin yanı sıra Batı Anadolu'daki bazı kentlerle birkaç Ege Adası, Roma İmparatorluğu tarafından şarap üretim merkezi haline getirilmiş, bu üretim belirli bölgelerde kontrollü olarak yapılmış, ihraç edilmiştir, barışçıl ortam deniz ticaretinde ekonomiye katkı sağlanmıştır[102].

MS 1. yüzyıldan sonra oluşturulan annona sistemiyle[103] askeri birliklerin her türlü ihtiyaçlarının karşılanması için yapılan ticari ilişki sınırları genişletilmiştir. MS 2. yüzyılla birlikte Ege amphoralarının yanı sıra Doğu Akdeniz'de Berythus'un da yoğun olarak amphora ihraç edilen merkezler arasında olduğu görülmüştür. MS 4. yüzyıldan sonra Ege

[100] Arslan 2002, 117; Arslan 2003, 95; Alkaç 2014, 217-8.
[101] Kaya 2009, 222.
[102] Kontrollü şarap üretiminin kanıtı olarak imparatorluk genelinde yükselişe geçen Dressel 2-4 amphoraları Avrupa ve tüm Akdeniz havzasında yayılmış, Kuzey Afrika malları da hem doğu hem de batıdaki tüketim merkezlerine ihraç edilmiştir. Şenol 2009, 60, 82-3; Alkaç 2014, 220-1, 224.
[103] Augustus'un başlattığı, imparatorluğun başkentinin gıda gereksinimlerini karşılaması ve tarımsal ürünlerin devlet tarafından, nakit olarak ödenen vergi yerine askeri birliklere gönderilmesi amacıyla oluşturulan ticari sistemdir. Ancak MS 5. yüzyılda Vandal saldırıları sonucunda Afrika'daki annonna sistemi yıkılacaktır. Türe 2009, 115-124.

amphoralarının dış pazarlara kolayca ulaştığı özellikle Batı Karadeniz'de kullanımın arttığı görülmüştür[104].

Elimize geçen örnekler ve kurulan analoji dâhilinde Erythrai'daki yerel amphora üretiminin MS 3. yüzyıl örneklerinden sonra kesildiği söylenebilir. MS 4. yüzyılda Ege amphoralarının doğu ve batıya ihraç edildiği görülürken MS 4. yüzyıldan sonra Akdeniz ticaretinde Suriye-Filistin kıyılarının, Kuzey Afrika mallarının dağılımı bölgelerin ekonomisini olumlu yönde etkilemiştir. Yüzyılın sonlarından itibaren ve 5. yüzyılın başından sonra Kilikia Bölgesi'nin üretiminde olan LR 1 amphoralarının büyük bir patlamayla Akdeniz pazarında hâkimiyetleri önemli bir pazar oluşturduklarının ispatı olmuştur.

MS 6. yüzyıldaki deniz ticareti rotalarının da ele geçen Akdeniz batıklarıyla yine bu bölgede yoğun olduğuna işarettir. MS 7. yüzyıldaki Arap akınları ve 8. yüzyıldaki istikrarsız ortam ticareti sınırlamış[105], MS 9. yüzyıldan 13. yüzyıla kadar da Karadeniz ve Marmara amphoralarının ele geçen batıklarda yoğun olarak çıktığı görülür.

[104] Kapitan II, Geç Rhodos ve Girit amphora oranlarıyla ithal amphoraların oldukça üzerinde bir orana sahip oldukları görülmüştür. Şenol 2009, 81-2.
[105] Şenol 2009, 96-8; Günsenin 1993; 1998; 1999.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

3. ERYTHRAI'DA AMPHORA ÜRETİMİ VE FORM GELİŞİMİ

3.1. Erythrai Yerel Üretim Amphoraları ile İlgili Yapılmış Çalışmalar

Erythrai'ın şarap üretimine ilişkin izlerine ilk olarak antik kaynaklarda rastlanılmıştır. Athenaeus'us *Deipnosophistia* eserinde Theophrastos'tan alıntı yaparak Erythrai'ın yumuşak ve kokusuz şarabından bahsetmiş aynı zamanda burada yetişen üzüm salkımlarının dolgun ve verimli büyüdüğünü aktarmıştır[106]. Strabon, *Mimas'ta yaşayan Erythraililer arasında* (Herakles) *'Ipoktonos'* (böcek kıran) *olarak kutsanır, çünkü o Ips denen bağ kurdunun kökünü kurutmuştur, derler ki yaratığın bulunmadığı tek arazi Erythraililerinkidir*, olarak aktarmıştır[107]. Plinius ise, yerel bir tapınakta kutsanmış[108] ve saklanan bazı amphoralardan bahsetmektedir[109].

Erythrai 'da amphora üretiminin varlığına ilişkin ilk varsayım 1999'da Jöhrens tarafından, bu merkeze atıfta bulunan ve Keramaikos kazılarından ele geçen amphora kulplarındaki dört mühürden bahsetmiştir[110]. *A* harfinin tabanı yatay bir çubukla kapatılmış ve *A*'nın çevresinde *E*, *P*, *Y* harflerinin düzenlendiği incelenmiştir[111]. Jöhrens tarafından Keramaikos'taki Y Binası'nda yapılan araştırmada Erken Hellenistik evrede, Erythrai etnikonunun yer aldığı mühürlü amphora kulplarından birinin birlikte ele geçen bir sikke ile MÖ 4. yüzyılın sonları ile 3. yüzyılın başlarına tarihlendirilmiştir[112].

Dupont, Khios seramiklerinin de içinde olduğu "Doğu Yunan" seramikleri üzerinde yaptığı analiz çalışmaları yapmıştır. Buna göre Khios'un karşısında yer alan ve jeolojik yapısıyla da Khios'a benzeyen Erythrai *teritorium*'unda bir üretim merkezi olduğunu ileri sürmüştür[113]. Dupont, Cook ile yaptığı yüzey araştırmasında ele geçen bulgulara dayanarak

[106] Athenaeus, I.32b; III.I.12b; Tchernia 1986, 32-34.
[107] Strabon, XIII.I.64(C 613)
[108] Plinius, XXXV, 46.
[109] Plinius, XXXV.161; Tchernia 1986, 32.
[110] Jöhrens 1999, 169–170, Pl. 25.4-7, Kat. Nr. 24–27.
[111] A.g.e, Taf. 25, Kat. Nr. 24–27.
[112] Carlson – Lawall 2007, 34.
[113] Dupont 1983, 25; Dupont 1998, 151.

Erythrai'ın kuzeyinde ve güneyindeki Aksos ve Aleon Nehirleri kıyılarında üretim atölyeleri olduğunu belirtmiştir[114].

1988 yılında antik kentin kuzeyinde, Banyoz Tepe'de yer alan Aksos Nehri'nin ağzında, gelişmiş, yerel üretim seramik atölyesi keşfedilmiştir. Yapılan kazı çalışmalarında çok sayıda amphora ağız ve kaide parçası ele geçmiştir. Bunlar mika ve kum katkılı, sarımsı kırmızı renkte pişmiş, amorf olmayan yani üretimin devamlılığının olduğunu gösteren buluntulardır[115]. Ağız ve kaide amphora parçalarının bulunmasının yanı sıra amphora yapımında kullanılan altlıklar ve amorf parçalar da ele geçmiştir. Aksos çayının bulunduğu kıyı boyunca binlerce seramik parçasının, cürufların, bozuk üretimlerin bulunması, bu vadinin antik dönemde Erythrai'ın seramik mahallesi olarak kullanıldığına işarettir[116].

Klasik, Roma ve Bizans Dönemleri'ne ait duvarların bulunduğu neredeyse deniz seviyesinde bulunan 1 nolu açmada binlerce aynı formdaki amphoranın bulunduğu belirtilmiştir. Roma duvarlarının altında bulunan amphora parçalarının bu dönemin öncesi üretimi olarak yorumlanmıştır[117].

Erythrai'ın Antik Dönem'den itibaren başlayan amphora üretimiyle ilgili yapılan önemli çalışmalarından bir diğeri ise 1996'da Texas A&K Üniversitesi'nin INA araştırma dalışları sırasında Çeşme'nin güneydoğusunda ve Teos'un batısında Tektaş Burnu'na ait antik dönem gemi batığı buluntusudur. MÖ 5. yüzyılın son çeyreğine tarihlenen ve yaklaşık 10-12 metre uzunluğa sahip bu mütevazı boyutlu geminin Ionia kıyısı boyunca, Erythrai ile ilişkili olan *EPY* (Epsilon-rho-upsilon) mührü taşıyan amphoraların yanı sıra Khios ve Pseudo-Samos amphoralarıyla Miletos ya da Samos'a doğru bir rotada ilerlerken Khios boğazının rüzgarıyla akıntıya kurban gittiği düşünülmektedir[118]. Batıkta bulunan amphoraların kili, çok sayıda beyaz katkının olduğu ve az miktarda siyah leke, mika ile gri

[114] Dupont 1998; Dupont 2009a, 6; Dupont 2009b, 41.
[115] Özyiğit 1990, 126, 128, Çizim: 1, Resim: 1. Eryhtrai 1988 yılı kazıları sondaj niteliğinde ve Erythrai'ın Çömlekçi Mahallesi'nin bulunduğu alanda, Aksos vadisinde yer alan antik kentin seramik atölyeleri, kuzey surlarının hemen dışında Banyoz Tepe olarak bilinen Aksos çayının iki yanında ve bu çayın döküldüğü kıyı boyunca uzanmaktadır.
[116] Özyiğit 1990, 126.
[117] A.g.e, 127, Resim: 4.
[118] Carlson 2003, 596-598; Carlson 2004, 11.

veya koyu kırmızı katkıları içerirken hamurunun kırmızımsı sarı veya soluk kahverengi olduğu belirtilmektedir. Dışta ince bir tabaka şeklinde krem (pembe ve sarı) astarlı tabaka ile kaplanmış olduğu görülmüştür[119].

Zeest tarafından Karadeniz amphora buluntuları "Samos" ve "Proto-Thasos" olarak tanımlandığı iki tip, MÖ 6. yüzyılın son çeyreği ile 5. yüzyılın başlarına tarihlendirilen tabakalarda ele geçmiştir[120]. Ancak Zeest'in tanımladığı Samos amphoraları, Samos kenti buluntuları içinde oldukça az bir oranda ele geçmiş ve Dupont, bu amphoraların Samos Adası ile ilişkili olmadığını vurgulamıştır[121]. Lordkipanidze, Kholkis'teki Phasis kentinde ele geçen bir grup amphora buluntusunun, Samos amphoralarıyla olan benzerliği nedeniyle "Pseudo-Samos" ifadesini kullanmış[122], Carlson da Tektaş Batığı'nda ele geçen kargonun ana malzemesini oluşturan ve tanımlanamayan tür olarak belirtilen amphoraları ise "Pseudo-Samos" olarak ele almıştır[123]. Lordkipanidze, "Pseudo-Samos" terimini tip benzerliğine dayanarak yaparken Zeest "Samos" tanımını hamur benzerliğine dayandırmıştır. Zeest'in tanımladığı Samos ve Proto-Thasos amphoralarının morfolojik olarak birbirine yakın oldukları görülmüştür. Proto-Thasos amphoraları ince ve konik bir formla Samos amphoralarından ayrılmaktadır. Hem Samos hem de Proto-Thasos amphoralarının ağız ve kaide profillerinin ise çeşitli formlarda oldukları öngörülmektedir[124]. Dupont tarafından yapılan çalışmalarla Thasos, Abdera, Khios ve Miletos'ta üretildiği öne sürülen Zeest'in Samos ve Proto-Thasos amphoralarının Miletos'ta üretilmiş olabileceği tezi çürütülmüştür[125]. Lawall, "Samos-Miletos" amphoralarının bölgesel bir üretim ve Samos Adası ile karşı kıyılarını kapsayan birkaç atölyede üretildiğini belirtmiştir[126]. Monachov,

---

119 1999 ve 2001 yılları arasında yapılmış olan gemi batığı kazısında hala eski kalıntısıyla, şarap, çam katranı ve sığır eti, korunmuş halde 213 amphora ortaya çıkarıldı. 10 Mende amphorası ve 2 Khios amphorası da bulunan bu batık için MÖ 440-430 aralığını sunmaktadır. Carlson – Lawall 2007, 33.

120 Zeest 1960, 70, 137, Pl. I.3, 141, Pl. V, 15a, B, 142, Pl. VI, 15a, B.

121 Ayrıca Dupont, MÖ 5. yüzyılın ilk yarısına tarihli Kuzey Ege amphoraları olabileceğini ve birden fazla atölyede üretilmiş olabileceğini belirtmiştir. Daha sonraki çalışmalarında ise Khios Adası'nın Thasos ile birlikte Abdera ve Miletos'ta da üretiminin önermiştir. Dupont 1998, 178-186; Dupont 2007, Taf. 78, No. 7.

122 Lordkipanidze 1968, 39-40.

123 Carlson 2004, 36-40.

124 Lejpunskaja çok sayıda ağız ve kaide varyantını, birçok üretim merkezinin varlığına dayandırmıştır. Lejpunskaja 1981, 23.

125 Naso 2005, 77.

126 Lawall 1995, 176-195.

Zeest'in çalışmasındaki Samos ve Proto-Thasos amphoralarının yalnızca "Proto-Thasos" olarak adlandırdığı bir çalışma yapmış, üretim bölgesi için Dupont'un önerdiği Kuzey Ege fikrini desteklemiştir[127].

Tektaş Batığı ana kargo malzemesi olarak Erythrai üretimine atfedilen, boynunda *EPY*, kulplarında *E* mühürlerinin yer aldığı; Zeest'in Samos ve Proto-Thasos amphora kaideleriyle aynı tipte olduğu belirtilmiştir[128]. Sezgin tarafından "Zeest Samos" ile "Ionia Üretimi Ticari Amphoralar" başlıkları altında incelenen amphoraların kil ve form bakımından Erythrai üretimi olduğu önerilmektedir (Fig. 6)[129]. Ephesos'ta da Tetragonos Agora'da çok sayıda Zeest'in Samos ve Proto-Thasos amphoralarının ele geçtiği ve üretim bölgelerinden birinin de Ephesos olabileceği önerilmiştir[130]. Doğer, Klazomenai kazısında çok sayıda bulunmuş olan amphoraların üretim bölgesi için Samos Adası'na yakın olan Mikale Dağı'nın kuzeyinde, Erythrai kıyılarına kadar olan bölgede bulunması gerektiğini belirtmiştir[131]. Sonuç olarak Zeest'in Samos ve Proto-Thasos olarak tanımladığı amphoralarının kuzey Ionia için bölgesel bir üretimin olduğu anlaşılmaktadır.

3.2. Amphora İçeriği

1999-2001 yılları arasında araştırılan bu gemi batığının yapılan analiz sonuçlarına göre Tektaş Batığı'nın ana kargosunun şarap, katran ve tuzlu et içerikleri olan amphoraları taşıdığı ortaya çıkarılmıştır[132].

Athenaeus tarafından alıntılanan Theophrastus'un *De Odoribus'* undaki (MÖ 4. yüzyıl) ifadesine göre, Erythrai şarabının, kokusunun "**μαλακότης**" yumuşaklık bilgisi verilmiştir[133].

[127] Monachov 2003b, 247-256.
[128] Carlson 2004, 31.
[129] Sezgin 2009, 330-31.
[130] Kerschner–Mommsen 2005, 125-6, Fig. 13.
[131] Doğer 1988, 132.
[132] Carlson 2003, 583; Carlson – Lawall 2007, 33
[133] Athenaeus, I.32b

Amphoraların taşıdığı tarımsal ürünlerle ilgili iki dipinti bulunmuştur. Dacia'da Romula'da[134] ve Roma'da Monte Testaccio'da bulunan iki örnekte bu amphoralar tarafından taşınan ürünü gösteren *oleum* kelimesi okunmuştur[135].

Zeytinyağının Peloponnesos ve orta Ege'den önemli ölçüde ihraç edildiğinin MÖ 2. yüzyılın ikinci yarsında başladığı açıkça görülmektedir. Bu durum Karadeniz Bölgesi'nde zeytinyağının yoğun varlığı yalnızca Ege şarabı değil, aynı zamanda Doğu Akdeniz'den gelen zeytinyağının halk tarafından talep edildiğini ve Hellenleşmesine işaret ettiği söylenmiştir[136].

3.3. Mühürleme Sistemi

Tektaş Batığı'nda bulunan 200 amphoranın daha önce belirlenememiş tiplere ait olduğu belirtilmiş ancak bu amphoralardan birinin boynuna ortalanmış Yunan harflerini çevreleyen bir mühür olduğu görülmüştür: *EPY* (Epsilon-Rho-Upsilon). Bu harflerin birleşimi MÖ 5. yüzyıldan Roma İmparatorluğu'nun başlarına kadar Erythrai kent sikke tiplerinde görülen kentin etnik kökeninin kısaltması olduğu anlaşılmıştır[137].

MÖ 4. yüzyıl Erythrai sikkelerinde ön yüzde Herakles betimi, arka yüzde *EPY* damgaları görülmektedir (Fig. 7). Bu yazıtlı sikkeler, Hellenistik Dönem ve Roma İmparatorluğu'nun ilk yıllarına kadar görülmüştür[138]. MÖ 4. yüzyılda sikkeler üzerinde de görülen *EPY* kent isim kısaltmaları şu ana kadar iki ayrı Erythrai amphora mührü belirlenmiştir[139]. İlki, kulpa yerleştirilmiş küçük dikdörtgenin merkezine yerleştirilmiş *EPY* kısaltmasıdır. Atina Agora'sında ve Hermitage Müzesi'nde bulunan bir başka amphora

[134] Romula'da ele geçen örnekte yer alan dipintiye göre Yunan yağı ve şarabı anlamında *OLVM* yazıtı görülmüştür. Dyczek 2001, 192; Gabler ve diğ. 2009, 64.
[135] Cup-shaped ağız formundaki Dressel 24 amphorasında görülen *oleum* yazıtlı tituli picti'nin Erythrai cup-shaped formlu amphoralarıyla ve benzer ağız yapısındaki Arkaik tip SOS amphoralarını anımsatması her iki tür için de benzer içeriğe sahip olabileceği yorumlanmıştır. . Johnston – Jones, 1978, 103-141, Pl. 16-18; Belotti 2006, 19; Rodríguez – Sánchez 2007, 178, No. 530; Lungu 2009a, 26; Lungu 2009b, 51.
[136] Özyiğit 1990, 125-150; Opait 2009, 158.
[137] Head 1964, 119-21 Pl. XV.2-7.
[138] Augustus Dönemi'nden sonra *EPY* kısaltmasının *EPYΘPAIΩN* olarak kullanıldığı görülmüştür. Head 1964, 145-149.
[139] MÖ 4. yüzyılda basılmış bu sikkelerde Heraklesin yatayda duran sopasının iki yanında *EPY* kısaltması ve yönetici adının yer aldığı görülmüştür. Sikkeler için bkz. Jöhrens 1999, Pl. 25.10, 25.11

örneğinde *ERY* mührü belgelenmiş[140] ve MÖ 350-325'e tarihlenmiştir. Bulunan bu amphoralar MÖ 4. yüzyılda Güney Ege'de üretilmiş; silindirik ve kısa bir boyna sahip, kalın cidarlı, oval kulplara sahip, aşağı dönük mantar ağız tipindedir. Atina Agorası'nda R13:11 kontekstinde bulunmuş örnek MÖ 4. yüzyılın ortalarına tarihlendirilmiştir. Agora kazılarından ele geçen ve MÖ 4. yüzyıla tarihlenen bir diğer mühürlü kulp örneğinde EPYΘPA[I]OΣ yazıtı, kentin etniğini açıkça göstermektedir[141].

İkinci mühür tipinde *ERY* ya da *ERYΘ* kısaltmaları merkezi, *A*⊿ (Alpha-Delta) monogramı etrafından düzenlenmiştir (Fig. 8)[142]. Jöhrens, Keramaikos'ta bulunan bu mühür örneklerini Erythrai'a atfeden ilk kişi olmuştur[143]. Dolayısıyla hem sikkelerde, hem de amphora kulp mühürlerinde karşılaşılan bu *EPY* ve *EPYΘ* kısaltmaları Ionik kökenli Erythrai üretimi olduğunu kesin olarak ortaya koymuştur[144].

Keramaikos'tan ele geçen bir kulp üzerindeki *A*⊿ (Alpha-Delta) mühürlü örnek Knigge tarafından MÖ 4. yüzyılın ikinci yarısına tarihlendirilmiştir[145]. Callatis'ten kulpta alpha-delta mühürlü benzer bir örnek, MÖ 4. yüzyıla tarihli bu amphora mantar ağız tipindedir (Fig. 9)[146].

Carlson, Erythrai'dan ele geçen benzer monograma sahip amphora kulplarının bölgedeki bekçiler tarafından yüzey buluntusu olarak ele geçirildiğini belirtmiştir[147]. Atina Agorası'nda bir sarnıçtan ele geçen benzer mühürlü kulp da MÖ 4. yüzyılın üçüncü çeyreğine tarihlendirilmiştir[148].

---

140 Carlson 2004, 87, Fig. 64.
141 Carlson – Lawall 2007, 36.
142 Knidos'ta benzer bir Alpha-Delta monogramlı ve etrafında Epsilon'dan sonraki harf Iota'ya benzemektedir. Upsilon ise Lambda'ya benzemektedir. Jefremow 1995, 115, Pl. 4.
143 Ayrıca Jöhrens, Pella, Thasos, Korinth ve İskenderiye'de de örneklerin yer aldığına dikkat çekmiştir: Jöhrens 1999, 164, 169-170 nos. 24-27, pl. 25.4-7..
144 Carlson 2003, 587, dn. 23-24, 588, Fig. 8; Carlson 2004, 88.
145 Knigge 1974, 185 Fig. 8.
146 Gramatopol – Bordea 1969, 124, No. 992, 3; Lawall 1995, 218-233; Buzoianu 1999, 206 No. 16.670, Pl. 5-6.
147 Carlson 2004, 89, Fig. 69.
148 Grace 1971, 85-86, dn. 88; Grace 1979a, Fig. 42(sağda). *A*(Alpha)-⊿(Delta) monogramlı mühürlerinde *EPY* etnik kökenli kısaltmaların yoksunluğu, bu mühürlerin Erythrai üretimi olup olmadığı konusunda soru işareti olmuş olsa da tüm bu mühürlü amphora parçalarının aynı hamura sahip olduğu görülmüştür. Erythrai hamur yapısı ile benzerliği ve coğrafik yakınlık göz önüne alındığında Grace tarafından yapılan tanımlamada bu kulpların Khios'a ait olduğu tanımlamaları şaşırtıcı olmamıştır. Carlson incelediği *A*(Alpha)-⊿(Delta) monogramlı tüm mühürlü kulpların grimsi iç hamur rengine ve

Atina'da ele geçen damgalı amphoralar ile Erythrai mühürlü amphoranın hamur katkıları çok benzerdir. Ancak her amphorada mühür olmadığı için Erythrai'a atfedilememiştir. Khios amphoralarının da hamur katkılarının benzer olması ve Erythrai'yla yakınlığı bazı amphoraların Khios üretimi de olabileceğine işaret etmektedir.

Atina Agorası'nda *E* (Epsilon) ve *P* (Rho) harflerinin yanı sıra büyük bir asma yaprağı içine yerleştirilmiş *A* (Alfa) içeren bir mühürlü kulp ele geçirilmiştir (Fig. 10). Carlson'un aktardığına göre bu kombinasyona uygun dokuz mühürlü kulp örneği Tektaş Batığı'nda ele geçmiş ve boyun üzerindeki baklava formunda çerçeve içerisine yerleştirilmiş bir asma yaprağı, batıktaki Erythrai amphoralarının yoğunluğuna dayandırılarak kent ile ilişkilendirilmiştir[149].

Cook ve Dupont'un yaptığı yüzey araştırmasında Aleon'dan ele geçen ve Erythrai hamuru olarak tanımlanan mühürlü bir kulp parçası, bant ağızlı amphora parçasına sahip bir örnekten ele geçmiştir. Bant ağız form tipindeki amphora kulpunda bulunan küçük boyutlu oval mührün üç harften oluşan *ΦΥΡ* olduğu görülmüştür[150]. Ionia'da oldukça yaygın olan Φύρσων kısaltmasına ait bu ismin sikkelerde[151] ve bir heykel kaidesindeki yazıtta görüldüğü belirtilmiştir[152]. Erythrai'ın yanı sıra Atina ve Apollonia Pontik'te de aynı isme ait örnekler ele geçmiştir[153].

Tez kapsamında incelenen amphoraların arasında ele geçen kısıtlı sayıdaki mühürlü kulp parçalarından Erythrai ile ilişkilendirilebilecek örneğe rastlanılamaması ayrıntılı bir tipoloji oluşturmayı engellemiştir.

---

pembe-soluk kırmızı dış hamur rengine sahip olduğunu; beyaz, az miktarda siyah ve çok az mika katkıları olduğunu belirtmiştir. Carlson 2004, 91.

149 Carlson 2003, 588, Fig. 7; Carlson 2004, 85, 90, Fig. 72; Cankardeş-Şenol 2006, 57-58.

150 Lungu 2009a, 24, Fig. 15; Lungu 2009b, 50, Lev. 24.3.

151 Garbrah 1978, 33, MÖ yaklaşık 277-275.

152 MÖ 3. yüzyılın ilk çeyreğinin sonlarında, Erythrai'da bulunan mermer bir heykel tabanındaki bir yazıta göre, Erytrai'ın stratejistlerinden birinin ismine aittir. Bu ismin birkaç nesil boyunca bir ailenin kullandığı belirtilmiştir. Engelmann – Merkelbach 1972, 102, 268. Ayrıca kentin para yetkilisinin de bu ismi taşıdığı belirtilmiştir. Münsterberg 1973, 91.

153 Engelmann – Merkelbach 1972, 96, 102; Fraser – Matthews 2005, 353.

3.4. Geçmiş Çalışmalarla Oluşturulmuş Form Tipolojisi

MÖ 5. yüzyıldaki yumurta ya da ovoid gövdeli amphoraların 5. yüzyıl sonuna kadar gövdeleri uzamış, boyunları ise incelmiştir. MÖ 4. yüzyılda ağız mantar forma sahip amphora geleneğine katılan Erythrai'ın[154] MÖ 3. yüzyıldan 2. yüzyıla kadar ağız kenarı daha kalın bir bant haline dönüşmüş amphora formları ürettiği görülmektedir[155]. MÖ 2. yüzyıl sonlarında ise Dressel 24 tipi olarak tanımlanan genişleyen bir forma dönüşmüştür[156].

Tektaş Burnu Batığı'ndan MÖ 5. yüzyıldan MÖ 2. yüzyıla kadar ilk Erythrai tipolojisini oluşturan Carlson ve Lawall, bulunan amphoralardan Erythrai Klasik tipin temel özellikli amphoralar olarak nitelendirilebilecekler, ovoid gövdeli, dışa eğimli ağız kenarlı, dip kısmı yumrulu Arkaik temellere sahip olabileceğini belirtmişlerdir[157].

Genel olarak Tektaş Burnu Batığı'nda Erythrai tipleri olarak tespit edilen amphora hamuru kırmızımsı sarı (Reddish Yellow-5 YR 6/6), mavimsi gri veya koyu kırmızı üzerinde soluk kahverengi hakimdir. Yayını yapılan bu çalışmanın Erythrai amphora tipinin MÖ 5. yüzyıldan MÖ 1. yüzyıla kadar bu formları oluşturulmuş, bu formlar da ağız tiplerine göre; uzun yuvarlak ağızlı, uzun boyunlu, bobin şeklinde gövdeli, mantar ağızlı, bant ağızlı ve cup-shaped ağızlı olarak 4 farklı grupta değerlendirilmiştir. Erythrai amphora tipolojisi için ancak dört tip belirlenebilmiştir[158].

Dupont ve Lungu tarafından yapılan bir diğer tipoloji çalışmasında Erythrai'ın bant ağızlı ve cup-shaped ağza sahip amphoraları tanıtılmıştır. Bu çalışmada malzemenin tüm çeşitliliği sunamaması kısıtlı bir tipoloji oluşmasına neden olmuştur[159].

---

[154] Kesin bir kronoloji oturmamasına rağmen mantar ağız formlu amphoraların MÖ 4. yüzyıl boyunca yaygın olduğu görüşü benimsenmiştir. Erythrai'ın yanı sıra Klazomenai, Samos, Ephesos, Knidos bölgesi, Datça yarımadası, Rhodos ve Kos boyunca bilinen üretim yerleri arasında sayılmaktadır.
[155] Kossatz 1985, 189, no. 25; Lawall 1999, 191-192; Raeck ve diğ. 2000, no. 17.2.
[156] Özyiğit 1990, 125-150, Çizim 5 ve Resim 4-5; Hayes – Harlaut 2001, 113, note 10, no. 35, fig. 69; Carlson 2013, 12.
[157] Carlson 2004, 86-96; Carlson 2013, 12.
[158] Carlson – Lawall 2007, 34-38.
[159] Dupont 2009a, 3-11; Lungu 2009a, 12-29.

Sezgin, Arkaik Dönem ticari amphoralar çalışmasında MÖ 6. yüzyıl sonu - 5. yüzyıl başında görülen Pseudo-Samos tipteki amphoralarını *İonia.a Üretimi Ticari Amphoralar* başlığı altında incelemiştir[160].

Monachov tarafından yapılan çalışmada MÖ 5. yüzyıldan MÖ 2. yüzyıla kadar Kuzey Karadeniz Bölgesi'nin malzemesi beş tip altında toplanmış ve bu çalışmayla tipolojide önemli bir gelişme sağlanmıştır (Tip I-A, Tip I-B,Tip I-C, Tip I-D, Tip II-A, Tip II,B, Tip II-C, Tip III-A, Tip III-B, Tip IV, Tip V)[161].

Opait yaptığı çalışmada *Dressel 24 Similis* amphoraları olarak tanımladığı bant ve cup-shaped ağız formlarına sahip amphoraları A, B, C ve D olarak gruplamış ve Erythrai üretimi olduğunu düşündüğü formları da ayrıntılı olarak tanımlamıştır[162].

Bu tipolojinin çeşitli aşamalarını tanımlamak ve Erythrai hamurundaki değişiklikleri karakterize etmek için çok fazla çalışma yapılmasına rağmen, tarafımızca yapılan çalışmayla ve gelecek yıllarda yapılacak işbirliği çalışmalarıyla ortaya çıkabilecek önemli sonuçları ortaya koymaktadır. Çok sayıda *"tanımlanamayan tür"* olarak üretim yeri belirlenemeyen amphora gruplarının artık antik Erythrai şehri, amphora kaynaklı ürünlerin büyük bir ihracatçısı olarak ortaya çıktığı açıkça vurgulanabilir.

[160] Sezgin 2012, 251-3; 309.
[161] Monachov 2012, 111-124; Monachov 2013, 28-51.
[162] Opait 2007, 627-633; Opait 2009, 157-8; Opait – Tsaravopoulos 2011, 275-319.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

4. ERYTHRAI AMPHORALARI FORM TİPOLOJİSİ

4.1. Erythrai Tip 1: Uzun Yuvarlatılmış Ağız Kenarlı, Kısa Boyunlu, Gövdesi Yuvarlatılmış Amphoralar

Tektaş Batığı'nda bulunmuş, boynunda yer alan *EPY* mührüyle Erythrai amphoralarının en erken formu olarak tanıtılmış Arkaik tiptir[163]. Ağız, Güney Ege'nin çeşitli Geç Arkaik ağızları gibi dışa açılıp eğilmiş oldukça uzun bir profile sahiptir. Kulplar, belirgin bir şekilde dışa doğru açılıp boyunla birleşir. Bu türün diğer ayırt edici özellikleri yumurta şekilli gövdesidir. Çeşitli eklemli oyuk dip kısmı, dış yüzey etrafında dikey bir bant veya keskin bir çıkıntıya sahiptir (Fig. 11). Monachov, bu formdaki Tip I-A amphoraları; MÖ 5. yüzyılın üçüncü çeyreğine tarihlendirdiği bu amphoraları, masif, ekinoid ağız formlu, pithoid gövdeli olarak tanımlar. Tip I-A'ya göre nispeten fazla masif olmayan Tip I-B; MÖ 5. yüzyılın son çeyreğinden itibaren tarihlendirilip dışa çekik ağızlı, küresel gövdeli, yüksek kaidelidir[164]. Samos amphoralarının tekrarlandığı belirtilen bu grup amphoraların Miletos ve Didyma'dan örnekler ele geçmiştir[165]. MÖ 5. yüzyılın son çeyreği ile 4. yüzyılın ilk yarısına tarihlendirilen Tip I-C, yüksek silindirik boyunlu amphoralardır. Konik gövdeli, nispeten ince cidarlı olan Tip I-D ise, bant ağızlı forma yakın olan amphoranın ağzı dışa dönük, yassı biçimde ve derin oyuklu bir kaideye sahiptir[166].

Erythrai amphoralarının kırıldığında hamurlarının homojen, ince yapılı ve sert dokulu oldukları görülmektedir. İnce kireç katkıları yoğun olan amphora parçalarının hafif mika ve siyah katkılar içerdiği görülür.

Erythrai kazısından erken form örneklerinin Cennettepe ve Müze Sondaj Kazısı'ndan 1-3 Kat. No'lu üç adet ağız örneği ele geçmiştir. Kat. No. 1'deki ağız parçası MÖ 5. yüzyılın üçüncü çeyreğinde büyük boyutlu bir ekinoid ağız kenarına sahip olan

[163] Carlson – Lawall 2007, 34-5.
[164] Monachov 2013, 29-34.
[165] Dupont 1998, 175, Fig. 23, 9 c–g.
[166] Monachov 2013, 29-34.

amphora formu, morfolojik olarak Samos ve Miletos amphoralarına çok yakın profilde olduğu görülmektedir. Carlson ve Lawall'ın yaptığı çalışmada 1. tip olarak gruplandırılmış, Monachov'un yaptığı çalışmada ise Tip I-A grubunda ile paralellik oluşturmaktadır[167]. Kat. No. 2'deki ağız parçası, ucu yuvarlatılıp dışa çekilmiştir. Ağzın hemen bitiminde, boyun başlangıcı hafif bir kazımayla ayrılmıştır. Monachov'un yaptığı çalışmada Tip 1-B grubu ile paralellik kurulmuştur[168]. Carlson, Tektaş Burnu'nda bulunan ve Samos amphoralarına referans verilebilecek benzer bir form için Erythrai üretimi olabileceğini yorumlamıştır[169]. Dupont tarafından MÖ 5. yüzyılın ilk yarısına ve ortasına tarihlendirilmiştir[170]. Kat. No. 3, ağız-boyun parçası Monachov'un yaptığı çalışmada Tip 1-B olarak sınıflandırılmıştır[171]. Kat. No. 2 örneğinde ağız ve boyun arasında yer alan yiv bu örnekte yumuşak bir geçişle gösterilmiştir. Benzer örneklerin Atina ve Gordion kazılarından ele geçtiği ve MÖ 400'e tarihlendiği belirtilmiştir[172].

Tektaş Batığı'nda MÖ 5. yüzyılın ortalarına tarihlendirilen formlar, Monachov tarafından MÖ 5. yüzyılın son çeyreğine tarihlendirilmiştir[173]. Azak Denizi'nde bulunan Ziuk Burnu yakınlarındaki bölgeden ele geçen örnek MÖ 5. yüzyıl sonu - 4. yüzyıl aralığına yerleştirilmiştir[174].

4. 2. Erythrai Tip 2: Mantar Ağız Formlu Amphoralar

MÖ 4. yüzyılda Erythrai'ın seramik üreticileri, tıpkı geniş bir yayılım alanına sahip olan Güney Ege geleneğindeki mantar ağız formunu kullanmışlardır[175]. Üçgen, mantar ağza sahip amphoranın, kısa boynuna tutturulmuş yuvarlak kesitli kulpları omzun üzerinde

[167] A.g.e, 29-31, Tablo I.1-3.
[168] A.g.e., 30, Tablo 1.5 (Tip I-B)
[169] Carlson 2004, Fig. 36.
[170] Dupont 1983, Fig. 4, 5, 7; Dupont 1998, Fig. 23, 9 d, e, g.
[171] Monachov 2013, 30, Tablo 1.4 (Tip I-B)
[172] Carlson – Lawall 2007, 35, Fig. 3. Ayrıca Grace, Atina'dan ele geçen Samos formundaki amphora örneklerini MÖ 5. yüzyılın son çeyreğine tarihlendirildiğini belirtmiştir. Bkz. Grace 1971, 76-77, Fig. 3.1-3.
[173] Monachov 2013, 31.
[174] Abramov ve diğ. 1991, Pic. 1.16.
[175] MÖ 4. yüzyılın ortalarından sonra tüm Ege dünyasındaki merkezlerde Mantar Ağızlı amphoraları görmek mümkündür. "Mantar Ağızlı Amphoralar" başlığı altında formun gelişimi ayrıntılı olarak anlatılmış; değerlendirilen örneklerin Erythrai üretimi olmadığı farklı üretim merkezlerinden kente geldiği hamur örneklerinin incelenmesiyle anlaşılmıştır.

tutturulmuştur. Pithoid gövdesi tabanında oyuk bulunan alçak ve silindirik olan masif bir kaideyle sonlanmıştır (Fig 12). Carlson ve Lawall tarafından mantar ağızlı form[176], Monachov tarafından da Tip II formu olarak tanımladığı grup MÖ 4. yüzyılın ikinci yarısı ile üçüncü çeyreğine tarihlendirilmektedir[177]. Monachov'un yaptığı tipolojide Tip II amphoraların A grubunu büyük boyutlu mantar ağızlı amphoralar oluştururken, MÖ 4. yüzyılın üçüncü çeyreğiyle sınırlı bir tarih önerilmiştir[178]. Tip II-B grubunda daha küçük boyutlu, küçük bir mantar ağza sahip, ağzın altında boyunda sığ yivlerin olduğu görülmüştür. MÖ 4. yüzyılın ikinci yarısına tarihlendirilmiştir. Tip II-C formu ise küçük formlu, derin oyuğu olan masif, keskin geçişli kaideye sahip amphoralar MÖ 4. yüzyılın üçüncü çeyreği-ikinci yarısına tarihlendirilmiştir.

Ele geçen mühürlü Atina Agorası örneklerinde bulunan ağız profilleri oldukça açısal ve aşağı doğru eğimlidir. Kulplar, bölgedeki diğer örneklere göre biraz daha kalın ve daha yuvarlaktır. Dip kısmı modern Güney Ege'nin çevresindeki diğer formlara benzer ancak görünüşte daha basitleştirilmiş sade bir oyuk yumrulu bir kaidedir. *EPY*, *A⊥* monogramının, *EPYΘPA[I]OΣ* mühürlü amphoraların Atina Agorası kazılarında bulunduğu ve üç farklı mühür örneğinin de MÖ 4. yüzyıla tarihli mantar ağızlı amphoralara ait olduğu bilinmektedir[179].

MÖ 5. yüzyıldan MÖ 3. yüzyıl başlarına kadar Batı Anadolu ve Ege Adaları'nda sıkça rastlanılan bu formun Erythrai'da da üretiminin varlığı bilinmektedir[180]. MÖ 325'e tarihli Atina Agorası'nda bulunan mühürlü bir kulp parçasında iyi korunmuş mantar ağızlı amphora formunun örneğidir[181].

[176] Carlson – Lawall 2007, 35-7.
[177] Monachov 2013, 34-39.
[178] Atina Agorası Attalos Stoası kazılarında D 15.3 kompleksinden ele geçen tam forma sahip mantar ağızlı amphora örneğine göre tarihlendirmesi yapılmıştır. Grace 1979a, Fig. 42 (sağ).
[179] Bkz. Üçüncü Bölüm, Mühürleme Sistemi.
[180] Carlson – Lawall 2007, 35-36; Lawall 2004b, 451-453; Norskov 2004, 285-291; Monachov 2003a, 102-104; Lawall 2010, 161; Monachov 2013, 35-37.
[181] Atina Agorası'nda benzer bir mühür bulunmuştur. Ayrıca Olbia'da *EPY* mühürlü bir örneğin de varlığından bahsedilmiştir. Carlson – Lawall 2007, 35-36, Fig. 4.

Erythrai amphoralarının mantar ağızlı amphora formlarına ait ele geçen içi oyuk, alçak kaide örneklerinin Khios amphora formları ile oldukça benzer olduğu görülmektedir. Kentin farklı bölgelerinden ele geçen 4 adet kaide örneğinin, Erythrai üretimi amphora formlarına ait oldukları anlaşılmış; Monachov'un yaptığı ayrıntılı tipoloji çalışması ile karşılaştırılarak mantar ağızlı amphoraların kaidelerine benzer formda oldukları görülmüştür[182].

7-8-9 Kat. No.'lu kaide örneklerinin yanı sıra zaman aşımıyla tam korunamamış 5-6 Kat. No.'lu örneklerin, Monachov'un mantar ağızlı amphora kaide örnekleri ile form bakımından oldukça benzer olduğu görülmüştür. MÖ 4. yüzyılın ikinci yarısına tarihlendirilmiştir[183].

Diğer örneklere göre daha kalın bir hamur cidarına ve yuvarlak kulp kesitlerine sahip olduğu bilinen bu forma ait iyi korunmuş bir boyun-kulp örneği Kat. No. 4'te görülmektedir. Mozaikli Peristilli Ev, J Odası'ndan ele geçen bu örneğin yaklaşık 22 cm kulp uzunluğa sahip olduğu görülmüştür. Ağzı korunamamış ve boyna tutturulmuş kulpundan itibaren korunabilmiş bu amphora parçasının kulpu, boynun bitiminde yumuşak bir geçişle açılan omuza tutturulduğu görülmektedir. Atina'dan ve Kallatis'ten benzer örnekler MÖ 4. yüzyıla tarihlendirilmiştir[184].

Patara kazılarında bulunan mantar ağızlı amphora formlarından MA 32 ve 33 nolu örneklerin hamur yapısı ve form bakımından tarafımızca değerlendirilen ERY77.Toe-5, 7-8-9 Kat. No.'lu kaide örnekler ile paralellik göstermiştir[185].

[182] Monachov 2013, 34-39,
[183] A.g.e, 38, Tab.IV.23
[184] Grace 1979a, Fig. 42(sağ); Monachov 2013, 35, Tablo III.17.
[185] Dündar, bahsedilen örneklerin paralelleri ile MÖ 4. yüzyıl sonlarına tarihlendirilebileceğini belirtmiştir. Bkz. Dündar 2012, 86.

4. 3. Erythrai Tip 3: Bant Ağızlı Amphoralar

MÖ 3. yüzyılın ilk çeyreğinden itibaren görülen "bant ağız" formunda, silindirik bir boyun ve içi boş bırakılmış kaideyle sonlanan, neredeyse küresel gövdeye sahip amphoralardır. Uzun ve dik bir bant ağız formuna sahip bu amphora tipi, uzun boynundan hafifçe çıkıntı yapar. Ağzın üst kenarı genellikle yuvarlaktır. Boyunda, özellikle de erken örneklerde, eğimli gövde üzerinde geniş omuzlara geçiş görülmüştür. Kaideye doğru silindirik bir form göstermektedir. Kulplar, kalın, oval ya da yuvarlak kesitli; ağzın altından genişleyerek omuzla birleşir. Ağız, daha kısa, daha köşeli formlardan daha uzun, yukarı uzatılmış, dış kısmı yuvarlatılmış iç kısmı ise konkav ve daha uzun formlara doğru gelişim göstermiştir. Bant ağızlı amphoralara ait en erken kaide formu örnekleri, alt kısmında küçük bir delik bulunan kenarı kalınlaştırılmış halka diplerdir. Bu diplerin gövdeyle birleşim yerlerinde keskin bir geçişle birleştikleri görülmüştür. 79 cm yükseklikte ve maksimum 47 cm çaplı ve 15.5 cm ağız çapına sahip küresel gövdelidir. Genellikle küresel gövdeli bu amphoralar küçük ve konik bir diple sonlanmaktadır (Fig. 13).

Açık kırmızı renkli ve çok sayıda beyaz kireç katkısı içeren bu hamurun morfolojik özellikleri Geç Hellenistik ve Erken Roma amphoralarında görülebilmektedir (Munsell 10R 6/6- 6/7).

Hellenistik Dönem Erythrai amphora formlarının Troia'da ele geçen örneklerin MÖ 225-175 yıllarına tarihlendirilmesiyle Lawall tarafından ilk olarak yerel bir üretime daha sonra Erythrai'a atfedilmiştir[186]. Lawall, MÖ 2. yüzyılın ortalarına kadar devam eden Troia[187] ve Atina örneklerinden bahsederken Pergamon kraliyet temenosunda MÖ 3. yüzyıl buluntuları arasında ele geçen cup-shaped ağızlı amphoraların Pergamon'da çok sayıda olduğu belirtilmiş, amphoraların; yumuşak geçişlere sahip, gri-sarı ve sarımsı beyaz tonlarıyla kolayca tanınabileceği; ince, mat yüzeyinin olduğu, 0.8 cm kalınlığındaki hamur

[186] Lawall 1999, 192, 204, 206, fig. 7, no 48-49; Lawall 2005a, 33, 56, no 17.
[187] Lawall 1999, 192, no.27.

kalınlığı ve az pişmiş kırmızı hamuru ve gri-beyaz katkılarından bahsedilmektedir[188]. Lawall tarafından Pergamon'da ele geçen örnekler için fırın ve seramik bilgisi yeterli olmadan Pergamon üretimine atfedilmişse de Lungu, Erythrai'dan yapılan ithalata karşılık geldiğini aktarmıştır[189]. Lawall, Ephesos örneklerinin MÖ 2. yüzyıla kadar devam ettiğini belirtmiş ancak Meriç, MÖ 1. yüzyıl örneklerinden bahsetmiştir[190].

Monachov, Erythrai amphoraları hakkında yaptığı detaylı çalışmada bant ağızlı amphoraları Tip III olarak aktarmış, Tip III-A ve Tip III-B alt varyantlarını tanımlamıştır[191]. Carlson ve Lawall tarafından 3. tip olarak belirlenen "bant-ağız", Lungu tarafından yapılan çalışmada "Hellenistik Erythrai A Tip" amphora olarak sunulmuştur[192]. Opait tarafından yapılan amphora tipolojisinde *Dressel 24 Similis A* grubunda değerlendirilmiştir[193].

Orgamé'de ele geçen bant ağızlı Erythrai amphorasının MÖ 3. yüzyılın ilk çeyreğine tarihlenmesi ve Nea Halos[194] ve Chirpan'da da benzer örneklerin aynı yüzyıla tarihlendirilmesi, Erythrai bant ağızlı amphoralarının büyük olasılıkla bu yüzyılda ortaya çıktığına işaret etmektedir[195].

Uzun boyunlu bant ağza sahip amphoraların Brindisi ve Aquileia'da[196] yaygın görüldüğü belirtilmiştir. MÖ 3. yüzyılın ilk çeyreğine tarihlendirilen Khersonesos'ta[197], Kalos Limen'de[198] ve Argamum'daki Dobrudja bölgelerinde bulunan küçük boyutlu bant ağızlı amphora örneklerinin 11-16 cm arasında değişen farklı ağız çapları olduğu

188 Boehringer – Krauss1937, 116, Taf. 54.d.
189 Lawall 1999, 192; Lungu 2009b, 47.
190 Meriç 2002, 88, K510, 511. Meriç, bahsettiği örnekle Dressel 24 amphora parçalarının bir arada bulundukları belirtilmiştir. Meriç 2002, 90-91, Taf. 48, K 589.
191 Monachov 2013, 39.
192 Lungu 2009a, 48; Lungu 2009b, 49-50.
193 Opait 2007, 630.
194 Nea Hallos'ta ele geçen bant ağızlı amphora örneği Atina Agorası'nda ele geçen MÖ 285-275'e tarihlendirilmiş bir kantharos ile ilişkilendirilmiştir. Beestmann-Kruyshaar 2003: 265, P 287, fig. 6, 4; Rotroff 1997, 245, Fig. 5.
195 Lawall 2005a, 33; Lungu 2009b, 47.
196 Aurıemma ve diğ. 2012, 276.
197 Yatsenko 1983, 54, fig. 3: 3; Opait 2007, Fig. 4.20a-b.
198 Uzhentsev – Yurochkin 1998, fig.1:8; 5:1-2; Uzhentsev 2001, 160, fig. 4:5.

belirtilmiştir[199]. Khios'ta bir mezar kabı olarak kullanılış tam amphora örneği MÖ 299-270'e tarihlendirilmiştir[200].

Orgame'de nekropol buluntusu olarak bulunan bant ağızlı amphora örnekleri, birlikte ele geçen bir Batı Yamacı sürahi örneğine dayandırılarak MÖ 275'e tarihlendirilmiştir[201].

Tip, en sık MS 1. yüzyılda görülmüştür fakat Erythrai formu MÖ 2. yüzyıl sonunda ortaya çıkmıştır. Formun tam anlamıyla gelişimine Güney Levant'ta Maresha örneği gösterilmiş[202], son çalışmalarla Erythrai kökenli olduğu yorumlanmıştır[203]. Maresha'da bulunan bir bant ağızlı amphora örneğinin soluk kahverenginde ve hamurundan ince, beyaz kum, ince ve sarımsı mika katkıları olduğu belirtilmiştir[204]. İyi korunmuş bir örnek İsrail'de Giv'at Yasaf'tan MÖ 2. yüzyıl sonlarına tarihlendirilmiştir[205].

Khersonessos Sovhoz No 10 mezarlığında keşfedilen tamamen korunmuş bir amphora, MÖ 1. yüzyılın sonuna - MS 1. yüzyılın başına tarihlendirilmiştir[206]. Bu örneğin bant ağzı erken Hellenistik alt tiplerden daha az belirgin geniş ağızlı olduğu vurgulanmıştır. Büyük bir boyna, yuvarlak kesitli kulplara ve küresel bir gövdeye sahiptirler. Gövdede yer alan hafif çark izlerine rastlanılmıştır. Benzer bir örnek Kara Tobe'de MS 1. yüzyılın son çeyreğine tarihli bir tabakada ele geçmiştir. Chersonessos bir yerleşim yeri olan Bezymyannaya'da da benzer amphora parçaları keşfedilmiştir[207]. Başka bir benzer amphora ise Paphos'ta[208] ve Dobrudja'daki Aegyssus'ta[209] bulunmuş ve MÖ 1. yüzyılın ortalarına

199 Opait 2007, 630, 157, Pl. 88.4.
200 A.g.e., 630.
201 Orgame'de bulunan; yüzeyde bej, içte pembe renkli hamura sahip ince kireç taneleri ile az sayıda mika katkısı bulunan bant ağızlı amphora örnekleri, kuzeydeki Pontik bölgelerde Hellenistik Dönem'de Erythrai ithalatının varlığını göstermektedir. Lungu 2009b, 44-53.
202 Khios üretimli amphoralarda olduğu gibi lagynoslarda da yer alan *ΠΑΡ* damgasına dayanılarak bant ağızlı amphoranın Chios kökenli olduğu belirtilmiştir. Finkielsztejn 2000, 210-211, Pl. 109, f-h.
203 Finkielsztejn 2000, 210-211, Pl. 109, f-h; Opait 2009, 157.
204 Ariel – Finkielsztejn 2003, 146.
205 Ariel 1999, 28-9, No.13.
206 Opait 2007, 631, Fig. 5, no. 25.
207 A.g.e, 630, Fig. 5, no 24.
208 Hayes 1991, 87, no. 29, pl. XXII: 3.
209 Opait 1980, 296, Pl. IV, 3.

tarihlendirilmiştir. Pompei'de MS 1. yüzyılın üçüncü çeyreğine tarihlendirilen bir amphora örneği ele geçmiş ve *Forma simile alla Dressel 24* olarak adlandırılmıştır[210].

MS 3. yüzyılın ikinci çeyreğinden itibaren amphora kısalmış ve daha küresel bir form almaya başlamış, gövdenin tamamı yivlerle doldurulmuştur[211].

Histria'da nekropolde MÖ 1. yüzyıla tarihli bir amphora örneğinin ağzın dış kısmında bir çıkıntı ile ayrılmayan hafif bir bant yer aldığı görülmüştür. Ancak ağzın içten görünümünde oluşturulmuş konkavlık ise cup-shaped formuna benzerliği dikkat çekmektedir. Silindirik boynu olan bu amphoranın derin olmayan bir oyuğa sahip, silindirik kaideyle sonlandığı görülmüştür[212]. Vani'de de benzer bir kaide ele geçmiştir[213]. Ele geçen her iki küçük boyutlu Erythrai kökenli amphoranın 11 litre kapasiteye sahip olduğu belirtilmiştir. MÖ 130 ile MÖ 1. yüzyılın başlangıcı arasına tarihlendirilen bu iki örneğin bant ağızdan cup-shaped forma geçişte ortaya çıktığı tahmin edilmektedir[214].

Erythrai'dan üç adet ağız ve beş adet kaide örneği ile temsil edilen bant ağızlı amphoralar, Erythrai'ın seramik üretim mahallesi olarak kabul edilen, kentin kuzeyinde yer alan atölye kazısından ele geçmiştir. Bulunan üç ağız örneği de soluk kahverenginde ve yine her örnekte de yoğun ve ince kireç katkısı olduğu görülmektedir.

10, 11 ve 12 Kat. No.'lu bant ağız örneklerinin yanı sıra 14-19 Kat. No.'lu bant ağızlı amphora tiplerine ait kaide örnekleri tespit edilmiş, incelenen paralel örnekleri ile MÖ 3. - 2. yüzyıla ait oldukları görülmüştür.[215]. Açık kırmızı renkteki hamur yapılarının yoğun ve ince kireç katkılı olduğu görülebilmektedir.10-12 Kat. No.'lu bant ağzı korunmuş Erythrai

---

210 Panella 1986, 625, fig. 23.

211 Neapolis'te benzer bir örnek ele geçmiştir. Zaytsev 2004, 160.2. Opait 2007, 631. Bu değişim geç Roma döneminde tüketim bölgeleriyle değil aynı zamanda Ege Bölgesi'nde üretilen LR 2 olarak adlandırılmış amphoranın alt tipleriyle de aynı morfolojik özelliklere sahip olduğu görülmüştür. Tomis'te bulunan aynı özellikteki bir grup amphora MS 6. yüzyılın 2. yarısına tarihlendirilmiştir. Tüm bu zeytinyağı amphoraları yeniden kullanılmış ve muhtemelen Khios-Erythrai-Smyrna-Kolophon Bölgeleri'nde reçinelerle doldurulup MS 7. yüzyılın başlarında Tomis'e gönderilmiş bant ağızlı amphoralar olarak yorumlanmıştır. Ancak Erythrai'ın bant ağızlı amphora üretiminden sonra cup-shaped ağızlı amphora üretimine geçtiği, MS 3. yüzyıl ortalarına kadar form gelişiminin takip edilebildiği görülmüştür.

212 Opait 2009, 158, Pl. 89.4.

213 A.g.e., Pl. 158, Pl. 92.3.

214 Opait – Tsaravopoulos 2011, 312.

215 Lungu 2009a, 34-35, Fig. 4-10; Monachov 2013, 40, Tab. V.28, 46, Tab. VIII.47-48.

amphora örneklerinin hamur ve yüzeylerinde soluk kahverenginin yanı sıra hamur katkısında yoğun ve ince kireç bulunmaktadır. Orgame'de ele geçen örnekler form ve hamur bakımından benzerlik göstermektedir. Khersonessos bulunan bant ağızlı amphora da Erythrai örnekleri paralellik gösterir.

Erythrai üretimi bant ağızlı amphora grubuna ait 13 Kat. No.'lu parça üzerinde görülen deformasyon ve farklı fırınlamadan kaynaklı hamur renginde gözlenen gri tonları nedeniyle üretim artıkları içerisinde değerlendirilmektedir. Üretim hatalı bant ağız formlu bu amphora parçasının içeriğinin de Erythrai amphoralarında görülen ince yoğun kireç katkıları olduğu gözlemlenmiştir. Dışta bant şeklini almış ağız kenarı görülebilirken içte hamurun yapım aşamasında ezilip bozulmuş oluğu görülmektedir. Bu örnekle de Erythrai'da ürtilen, özellikle az bilinen gri hamur rengine sahip amphorasının bant ağızlı tiplerinde de kullandığının göstergesi olmuştur.

4. 4. Erythrai Tip 4: Cup-Shaped Ağızlı Amphoralar

Erythrai yerel üretim amphoraları içinde en yoğun buluntu grubunu oluşturan ve cup-shaped olarak tanımlanan formun en erken örneklerinin MÖ 2. yüzyıl sonlarında görüldüğü bilinmektedir. Form; uzun, dışa doğru genişleyen ağzı ile karakterizedir.

Boyun, omuza göre içe doğru bir eğim göstermektedir. Oval kesitli kulplar boynun ortasından başlayıp omuzda birleştirilmiştir[216]. En yaygın kaide formları; yuvarlatılmış alt gövdeden aşağıya doğru uzanan, uzun, konik, sivri bir form göstermektedir (Fig. 14)[217].

Roma döneminde LRA 2 amphoralarına dönüşmesiyle uzun bir evrim geçirse de ağız formu ve kaide profili ile MS 1. yüzyıla tarihlendirilmiş Zeest 90 ya da H. Dressel'in 1899'daki tipolojisindeki Dressel 24 formlarına benzer[218]. Beltran tarafından yapılan

[216] Lawall 2004a, 185; Bezeczky 2013, 72.
[217] Kaide formlarının tartışmalı olduğu cup-shaped formlu amphoraların Erythrai örnekleri incelenirken temelde birbiriyle tip olarak benzer olduğu görülmüştür. Küçük farklılıklarla iki alt varyanta ayrılıp tipolojisi oluşturulmuştur.
[218] Manacorda 1975 379, f; Zeest 1960, Pl. XXXVII, 90; Opait 2007, 629.

çalışmada benzer formlu amphora örnekleri Form 71[219] olarak sınıflandırılmıştır. Lungu'nun çalışmasında Erythrai amphorası Hellenistik B tipi olarak tanımlanmışken[220] D. Carlson ve M. Lawall'ın genel sınıflamasında 4. tipi "*cup shaped ağızlı*" olarak tanımlanmıştır[221]. Lungu tarafından yapılan çalışmada "*Hellenistik Erythrai Tip B"* amphora olarak sunulmuştur[222]. Opait'in Dressel 24 Similis B, C ve D olarak gruplandırdığı *Dressel 24 Similis* amphoraları çalışmasında ayrıntılı olarak bahsedilmiş[223]; Dyczek tarafından da *Dyczek 25* adının önerildiği cup-shaped formlu amphoraların MS 1. - 3. yüzyıllara denk gelen bir tipolojisinin oluşturulduğu görülmüştür. Ağız formu, MS ilk iki yüzyıl boyunca daha fazla genişlemeye devam ederek, ağzın iç kısmı içbükey hale gelmiş ve *Dressel 24 Similis* olarak adlandırılmasına neden olmuştur[224].

Ağız formları Hellenistik Dönem'in son evresinde birçok amphora atölyesi tarafından benimsenmiş olan bu amphoranın Kouartou'da[225], Khios'ta ve emin olunmamakla birlikte Kyme ve Kuşadası yakınlarındaki Phygela Yarımadası'nda üretim izlerine rastlanılmıştır[226]. Bu üretim atölyeleri Ege'nin merkezinde, Hellenistik Dönem'den başlayarak aynı amphora üretimini paylaşan bir *koine*[227] yaratıldığını düşündürmüştür. Khios'ta kazı çalışmaları yapılan atölyelerde de keşfedilen cup-shaped ağızlı amphoralar[228] hem Erythrai hem de bu adada aynı amphora tipinin sürekli bir üretim olduğu fikrini desteklemiştir.

Geç Hellenistik-Erken Roma cup-shaped amphoralarının farklı alt tiplerini barındıran örnekler Uluburun'da keşfedilen bir gemi enkazında ele geçmiştir[229]. Opait, Vani'de karşılaştırılabilir basit ağızlar bulduğundan ve MÖ 1. yüzyıla tarihlendiğinden

[219] Beltran Lloris, 1970, 573, Similis: Form 71, Fig. 236,4.
[220] Lungu 2009a, 49; Lungu 2009b, 48.
[221] Carlson – Lawall 2007, 37.
[222] Lungu 2009a, 21-24.
[223] Opait tarafından ayrıca iki türde hamura sahip olduğu da belirtilmiştir. Opait 1980, 296; Opait 2007, 630-633.
[224] Bu amphoraların Monte Testaccio'da Dressel 24 Similis D grubunda Dyczek 2001, 173, Type 25; Opait 2007, 627-633; Opait – Tsaravopoulos 2013, 275-323.
[225] Benea 2000, 437-438; Gabler ve diğ. 2009, 64.
[226] Dyczek 2007, 829, 834, Fig. 5, 3a; Khios: Opait – Tsaravopoulos 2011, 275-280; Erythrai: Özyiğit 1990, 125-150; Kuşadası: Meriç 2002, 90
[227] *Polis*lerin ve yerleşim kümelerinin toplandığı *etnos*ların, koinon olarak adlandırılan, "federal devlet" olarak nitelendirilen büyük devletlerin üyeleridir. *Polis* ya da *etnos*ların, *koinon* oluşumlarına girdikleri, özel imtiyaz ve sorumluluklar gerektirdiği bilinmektedir. Konu hakkında ayrıntılı bilgi için bkz. Küçüker 2017, 265-281.
[228] Opait – Tsaravopoulos 2011, 288, Fig. 13 a-b.
[229] MÖ 14. yüzyıla tarihlenen Uluburun Batığı'nın yaklaşık 150 metre batısında, 30 metre derinliğinde amphora parçaları bulunmuştur. Sibella 2002a, 425-428; Opait 2007, Fig.3, no. 13-16.

bahsetmektedir[230]. Kırım'daki Chaika'daki[231] ve Kalos Limen[232] yerleşimlerinde MS 1. yüzyılın ilk çeyreğinde üretilen çok sayıda ve çeşitte cup-shaped formlu amphora örneğinin olduğu bilinmektedir. Kalos Limen'de keşfedilen ve morfolojik özellikleri nedeniyle Khios Adası'na atfedilen ve MÖ 3. yüzyılın ilk yarısına tarihlenen amphoralarla benzerlikler taşıdığı belirtilmiştir[233].

Herakleia Yarımadası'nda, Kırım'ın güneybatı köşesindeki Khersonnesos'ta MS 1. - 2. yüzyıla tarihlendirilmiş ve Zeest 90 olarak tanımlanmış tam bir amphora bulunmuştur. Amphoranın küçük kireç katkılı, açık pembe hamurlu ve yüzeyinde açık yeşil bir astar olduğu belirtilmiştir[234]. Arnavutluk'un güneyinde yer alan Butrint antik kentinde Dressel 24 Similis tanımlı ve *Asia Minor* hamuruna sahip olduğu düşünülen cup-shaped ağız parçası MS 230-250 aralığına tarihli kontekstten ele geçmiştir[235].

Khersonnesos ile Kırım İskit bölgesi arasındaki Belbek Nehri'nin oluşturduğu vadide Mithridates Dönemi'ne tarihli bir kale yerleşiminde bulunmuş bir nekropolde, Erythrai üretimi DR 24 Similis amphorası olarak tanımlanan örnekler, geç Hellenistik-erken Roma arasına tarihlendirilmiştir[236].

Cup-shaped ağızlı formların tam anlamıyla gelişimi MÖ 85 yılında Ilion'un Gaius Fimbria tarafından yağmalanması amphoralar için kesin bir tarih aralığı sunmuştur. Lawall tarafından adlandırılan "Dressel 24 öncüllerinin" ağızları, Ilion'daki Hellenistik yapıların son evresinde, MÖ 1. yüzyılın başında ve Ephesos'ta H6 evresinde ortaya çıkmıştır[237]. Benzer örnekler Bezeczky tarafından da anlatılmıştır[238]. MÖ 1. yüzyıl ortalarına tarihlenen Kaş,

[230] Opait 2007, 630.
[231] Yatsenko 1983, 54, şekil 3: 3.
[232] Uzhentsev 2001, 160, Fig. 4: 5; Uzhentsev – Yurochkin 1998, Fig.1: 8; 5: 1-2.
[233] Amphora, Khios Adası'nda bulunan bir nekropolde çocuk urnesi olarak kullanıldığı Tsaravopoulos tarafından belirtilmiştir. Opait 2007, 630.
[234] Kovalecskaja – Sarnowski 2003, 229-230, Fig. 3.1.
[235] Reynolds ve diğ. 2008, 79, 86, Fig. 17.73.
[236] Ele geçen mühürlü Rhodos amphoralarına göre MÖ 2. yüzyılın sonlarına, 120-110'lara tarihlendirilen nekropolde buluntuların ikincil kullanım süreciyle geldikleri yorumlanmıştır. Tiurin ve diğ. 2020, 207-8, Pıc. 3.1,3-4.
[237] Lawall 2004a, 185. Ephesos'ta bulunan örnekler MÖ 1. yüzyılın ortasına tarihlendirilmiştir.
[238] Bezeczky 2004, 87, fig. 3:30.

Kızılburun gemi batığından bulunmuş amphora parçaları da cup-shaped formuna sahiptir[239].

Troia'da aşağı şehir kazılarından W28 açmasında saptanan kuyuda bulunan tuğla kırmızısı hamuru ile krem renkli yüzey renginin yanı sıra ince kum ve mika katkılı cup-shaped formlu amphora parçası MS 210-217 tarihli Caracalla sikkesi ve MS 238'e tarihli Gordian III sikkeleri ile aynı sektörde bulunmuştur[240]. Olbia'da bulunan cup-shaped ağız örnekleri MS 2. - 3. yüzyıl sonuna tarihlendirilmiştir[241]. Opait tarafından *Dressel 24 Similis Late* olarak tanımlanan grubun geç varyasyonları için üretimin başlangıcı MS 3. yüzyılın ikinci yarısı önerilmektedir[242]. İtalya Turin'de bu varyasyona ait ele geçen örnekler için daha erken bir tarih önerilmişse de, oluşturulan kronoloji desteklenmiş ve Ege kökenli hamura sahip olduğu yorumlanmıştır[243].

Erken örneklerde görülen hamur tipi Hellenistik tipte daha geniş bir yelpaze ile ortaya çıkmıştır. Bezeczky, cup-shaped şeklindeki ağız örneklerinden bazılarının hamurunun Ephesos üretimine uygun olabileceğini belirtmiştir[244].

Erythrai'da en yoğun yerel amphora buluntu grubunu oluşturan cup-shaped ağız formuna sahip amphoraların, farklı pişirme ya da farklı atölye üretimine bağlı olarak yorumlanabilecek iki farklı hamur rengine sahip olduğu gözlemlenmiştir. Hamurun morfolojik yapısının karakteristiği olan yoğun ve ince kireç katkısı, çok az miktarda görülen mika ve az sayıdaki siyah katkı ise tüm örneklerde ortaktır. Hamur renkleri belirlenen 56 adet ağız-boyun-kulp parçası Hamur 1 ve Hamur 2 olarak iki hamur grubuna ayrılarak kendi içerisinde alt tiplere ayrılmış ve değerlendirilmiştir[245]. Bunlardan ayrı olarak

[239] Carlson – Lawall 2007, 38.
[240] Tekkök-Biçken 1996, 110, 256, Fig. 70, E10; Tekkök ve diğ. 2001, Pl. 18, 168.
[241] Krapivina 2010, 70.
[242] Opait 2007, 632, fig. 9, 49–52.
[243] Quiri 2015, 164, 166, Fig. 5.4.
[244] Bezeczky 2013, 73. Cup-shaped amphoralarının bu aşamada tanımlanmasındaki zorluklardan biri, farklı merkezlerde de benzer formların üretilmeye başlanmasıdır. Konik kaide profili, Geç Hellenistik Dönem'de Pamphilia amphoralarında da görülmüştür.
[245] Hamur 1: Kat. No. 20 - 60, Hamur 2: Kat. No. 61 – 76.

değerlendirilen 30 adet kaide örnekleri ise hamur yapısına bakılmaksızın kendi içerisinde iki grup altında detaylı olarak anlatılmıştır[246].

Temelde birbirinden farklı iki hamur grubuna sahip amphora parçalarının iki farklı atölye üretimi olduklarını düşünmek imkânsız değildir. Özyiğit'in çalışmasında açılan çok sayıda sondaj ve açmadan ele geçen amphoraların varlığı bunun ispatı olmalıdır. 1. ve 2. hamur gruplarına ayrılan cup-shaped amphoralar kendi içerisinde alt tiplere ayrılmıştır. 1. hamur grubunun kırmızı ve açık kırmızıdan kırmızımsı sarıya (2.5 YR 5/6, 6/6, 5 YR 4/4) değişen renkleri olduğu görülmüştür. Değerlendirilen örneklerin tamamının hamur yapıları ise şu şekildedir: İnce katkılı ve iyi pişmiş, küçük gözenekleri olan hamurda çok yoğun ve küçük parçalar halinde kireç vardır. Küçük ya da orta boyutlu siyah katkıların yanı sıra kırmızı ve sarı katkılar da görülebilmektedir. Tüm örneklerde görülmese de, az da olsa mika katkısı vardır. Ancak yoğun bir mika katkısı hiçbir örnekte gözlemlenmemiştir. Bazı örneklerde yoğun kireç katkısının oldukça fazla olduğu, hatta yalnızca gözle görülebilecek derecede olduğu; bazı örneklerde de orta yoğunlukta olduğu da gözlemlerimiz arasındadır. İlk grupta değerlendirilen amphoraların hamur yapılarında açık kırmızı renkteki iç hamuru ve dışta pembe ve pembeye yakın tonlarda olduğu görülmektedir. Yüzeyde çoğunlukla pembe ya da pembeye yakın tonlar, ince bir astar görevi görmüştür.

2. hamur grubunun açık kırmızı-kırmızı-kırmızımsı gri- açık kahverengimsi gri-griden ve koyu griye kadar renkleri olduğu görülmüştür. 1. hamur grubu ile aynı morfolojik özellikleri göstermektedir. Oldukça yoğun ve ince kireç, az miktarda siyah katkılar görülmüştür. Hamur renkleri temelde kırmızı, dış yüzeyleri gri olan bu tipin hamurun iç kısmında pişmeden kaynaklı olan gri renginin, hamurun ana rengi kırmızıyla çevrelendiği görülür. Elimize geçen bazı örneklerde hamur hem içte hem yüzeyde tamamen gri olduğu da görülmüştür. Pişirilme durumuna göre küçük ton farklılıkları gösteren örnekler de mevcuttur. Yüzeyde ve hamur renginde görülen gri renginin aslında bir pişirme tekniği

[246] Cup-shaped amphoralara ait kaidelerin hamur özelliklere göre ayrılmaksızın iki tip oluşturması, gri hamur özellikleri gösteren kaidelerin sınırlı sayıda ele geçmiş olmasından kaynaklanmaktadır.

hatasından ziyade ele geçen çok sayıdaki örnekte görüldüğü gibi bilinçli olarak bir atölyenin tercihi olarak yorumlanması yerinde olacaktır.

4.4.1. Erythrai Cup-Shaped Hamur 1

Erythrai cup-shaped A formunu oluşturan amphora ağız parçalarının yumru yapılmış bir dudak ucu ve huni form oluşturacak şekilde boyna doğru daralarak düz, içte bombe yapmış ya da dışa doğru itilip cup-shaped formu oluşturulmuştur.

4.4.1.1. Erythrai Cup-Shaped Form A1.1

Erythrai cup-shaped A formları, Opait tarafından *Dressel 24 Similis C* olarak tanımlanan amphora formları ile benzerlik göstermektedir. Geniş bir ağza ve oval gövdeye sahiptirler. Ağız boyunla yumuşak bir profil çizerek birleşir. Ağız bandı iç kısımda kalınlaşmıştır. Boynu, huni şeklini almıştır. Kulplar, amphoranın omuz ve boynuna özensizce birleştirilmiş, kolaylıkla birleşim izleri ayırt edilebilmektedir[247].

Erythrai cup-shaped formlu A1.1 amphora grubu içe doğru hafif dönüktür ve ağız bandı içte kalınlaştırılmıştır. Ağız ve boyun yumuşak bir profil çizerek birleştirilmiştir. Düz ve uzatılmış ağız formu, huni şeklindeki boyna düz bir geçişle, incelerek birleştiği görülür. Ağzın altından tutturulmuş yuvarlak olmayan ovale yakın bir kesite sahip kulpları omzun üzerinde birleşecektir.

Atina Agorası'nda bulunmuş oldukça iyi bir örnek MS 1. yüzyılın başlarına tarihlendirilmiştir[248]. Küçük boyutlu örnekleri Khersonesos'ta ve Histria'da bulunmuştur. Atina ve Khersonesos örnekleri oldukça küçük bir ağız çapına ve omuz-gövde arasındaki açı oranıyla MÖ 1. yüzyılın ikinci yarısına; Histria örneği ise MS 1. yüzyılın ilk yarısına

[247] Opait, *Dressel 24 Similis D* formu olarak tanımladığı huni ağız formuna sahip amphoranın beyazımsı-sarımsı bir yüzey rengine sahip olduğunu belirtmiştir. Gövde üzerinde çark izlerinin görülebilen amphoranın yaklaşık 80 cm yüksekliğe sahip olduğu ve MS 1. yüzyılda ve 2. yüzyılın başında ağızdaki içbükeyliğinin daha da belirgin hale geldiği görülmüştür. Gövde alt kısma doğru sivrilerek kaburga yapılmıştır. Erythrai örnekleri ile yapılan tipolojide beyazımsı-sarımsı bir yüzey rengine, birinci hamur grubunda ve A formlarında yer alan bazı örneklerin Opait'in *Dressel 24 Similis D* formu ile benzerlik gösterdiği ortaya çıkarılmıştır.

[248] Opait 2007, 631, Fig. 7, no. 33

tarihlendirilmiştir[249]. Vani'de ve Bezymyannaya'da bulunan bazı amphora parçaları ise geç Hellenistik alt tipleri oluşturmaktadır.

Manacorda[250] ve Panella[251] tarafından da kısaca bahsedilen bu tip Dressel 24 ile paralellik kurularak tartışılmıştır. Bu tür huni şeklindeki ağız, iç kısmı kalınlaştırılmış olarak, Troesmis'te keşfedilen ağzın gösterdiği gibi, MS 2. yüzyılın büyük bir kısmı için karakteristiktir[252].

Noviodunum'daki nekropolde neredeyse tamamen korunmuş bir amphora, Marcus Aurelius dönemi sikkesi ile tarihlendirilmiştir; bu nedenle, muhtemelen MS 2. yüzyılın son çeyreğine tarihlendirilmiştir[253]. Kırım'daki Chornorichens nekropolünde keşfedilen benzer bir amphora da Dressel 24 grubuna ait olduğu belirtilmiştir[254].

Chatyrdag'da keşfedilen başka bir amphora ise, MS 3. yüzyıl için tipik olan, daha geniş bir boyun ve kısa, konik bir dip için tipik olan özellikleri sahiptir.

Cennettepe'nin A1 Açması ile Hellenistik Taban sektörü, Müze Sondaj Kazısı, Mozaikli Peristilli Ev'in J Odasından amphora ağız parçaları Erythrai Cup-Shaped Form A1.1 formu temsil etmektedirler. Düz ve uzatılmış ağız formu, huni şeklindeki boyna düz bir geçişle formun ince örnekleri 20 – 22 Kat. No.'lu örnekleri ile temsil edilmektedir. Kat. No 20 – 22'ye göre nispeten kalın cidarlı 23 – 26 Kat. No.'lu amphora ağız parçaları da Erythrai Cup-Shaped Form A1.1 formu temsil etmektedirler.

Bu tip için üretim bölgesi olarak önerilen Erythrai'daki ilk çalışmalar Özyiğit tarafından Müze Sondaj Kazısı ile yapılmıştır. Yoğun olarak görülen bu formun Erythrai'da

[249] Alexandrescu 1966, 213, Pl. 100: VI, 1; Opait 2007, 631.
[250] Manacorda 1975, 381-382.
[251] Panella 1976, 152, pl. XLI: 4-5.
[252] Opait 1980, 296, sayfa IV: 5.
[253] Simion 1984, 84, sayfa XII: 1.
[254] Babenchikov 1963, 120, XVI: 2.

her iki hamur tipinde de ele geçtiği görülmüştür[255]. Değerlendirilen örneklerin de Geç Hellenistik Dönem ile MS 2. – 3. yüzyıl paralelleri olduğu görülmüştür.

4.4.1.2. Erythrai Cup-Shaped Form A1.2

A1.2 formunda değerlendirilen ağız parçalarının, yumrulu dudak yapısından sonra boynun iç kısmında bombe yaparak daraltıldığı 27 ve 28 Kat. No.'lu örneklerde görülmüştür. 27 ve 28 Kat. No.'lu örneklere göre, formun daha ince ya da daha ağızdan boyna geçişte daha az bombe yapmış 29 – 35 Kat. No.'lu örnekleri bu grup altında değerlendirilmiştir. MS 1. - 2. yüzyıl ile MS 2. - 3. yüzyıl örnekleri ile analoji kurulmuştur.

4.4.1.3. Erythrai Cup-Shaped Form B1.1

Ağız cup-shaped formundadır. Fakat ağzın üst kısmı, içten bir kıvrım oluşturarak hafifçe kalınlaştırılmıştır. Yuvarlatılmış ve dışa doğru açılan ağız, içe doğru daraltılan silindirik boyun, yumuşak bir şekilde genişleyerek omuza geçiş yapmıştır. Uzun ve oldukça dar silindirik boyun, ağızdan sığ bir yiv ya da kazıma çizgisi ile ayrılmıştır. Bu durum kulpun üst noktasında tekrarlanmıştır. Büyük boyutlu kulpların oval kesitli olduğu görülmüştür. Boyun dar ve neredeyse silindiriktir[256]. Ağzın hemen altından başlayan oval kesitli kulplar omuzda birleşir. Uzatılmış oval gövde sivri bir kaideyle sonlandırılmıştır. Opait tarafından *Dressel 24 Similis B* formu olarak tanımlanmış olan ve bu grupta değerlendirilen amphoraların olasılıkla orta Ege Bölgesi'nde üretilmiş Hellenistik amphoralar oldukları belirtilmiştir[257].

Vani'de muhtemelen MÖ 1. yüzyılın başında basit ve ince bir ağız parçası olduğu görülürken MÖ 1. yüzyılın ikinci yarısında ve MS 1. yüzyılın başında ağzın üst kısmının kalınlaştırılmış amphora örneği bulunmuştur. Khersonesos korasında bulunan farklı bir ağız

[255] Özyiğit 1990, 128.
[256] Opait 2007, 631, Fig. 6. 32
[257] A.g.e, 631.

yapısına sahip tam bir amphora ele geçmiştir[258]. İsrail'de bulunan farklı bir ağız parçası da bu grubun örneklerini oluşturmaktadır[259]. Paphos'ta keşfedilen benzer bir amphora, MS 1. - MS 2. yüzyıla tarihlendirilmiştir[260].

Müze Sondaj Kazısı, Mozaikli Peristilli Ev J Odası ve Cennettepe'den 36-43 Kat. No.'lu örnekleri bu grupta değerlendirilmiştir. Erythrai'da ele geçen ve B1.1 grubunda değerlendirilen bu amphoraların boyundan sığ yivle ayrıldığı örneklerin bazılarında görülürken parçanın yeteri kadar korunamamasından dolayı bazı parçalarda görülmez. B1.1 grubu içerisinde değerlendirilen cup-shaped ağız örneklerinin MÖ 1. - MS 1. yüzyıl paralel örnekleri olduğu görülmüştür.

4.4.1.4. Erythrai Cup-Shaped Form B1.2

Yuvarlatılmış ve dışa doğru açılan ağız, boyunda içe doğru daraltılarak huni bir form elde edilmiştir. Düz bir dudak profile sahiptir. Ağzın altına, boynun ortasına tutturulmuş oval kesitli kulpları omuz üzerinde son bulmaktadır. Huni formlu ağız, yumuşak bir geçişte omuza doğru dışa açılmıştır. İç kısmında sığ kaburgalara sahip olduğu görülmüştür. Ağzın altına tutturulmuş neredeyse elips profile sahip kulplar hafifçe yana açılıp aşağı doğru sarkılıtılmış, omzun üzerine tutturulmuştur. B1.1 formuna göre daha ince cidarlı olan örneklerde ağzın altında, boynun başlangıcında amphoranın dış yüzeyinde sığ bir yivle geçiş, hareketlendirilmiş olsa da bazı örneklerde bu çizgi görülmemektedir. Bu sığ yivden sonra boynun iç yüzeyinde, B1.1 grubundan farklı olarak sığ kaburgalar yer almaktadır. A1 formunda görülen yumrulu dudak ise bu grupta yer alan örneklerde görülmez.

44-56 Kat. No.'lu Müze Sondaj Kazısı ile Toechobatlı Yapı'dan ele geçen cup-shaped formlu örnekler bu grupta değerlendirilmiştir. Kat. No. 48, 50-51 nolu örneklerde ağzın altında, boynun başlangıcında amphoranın dış yüzeyindeki sığ yiv çift sıraya; Kat. No. 52 nolu örnekte ise üç sıraya çıkmıştır.

[258] Kovalecskaja – Sarnowski 2003, 229, fig. 1.1.
[259] Rochman-Halperin 1999, 104, fig.18:9.
[260] Hayes 1991, Fig. XXXVIIII: 14.

Müze Sondaj Kazısı'ndan ele geçen ve 55-56 Kat. No.'lu örneklerin ise daha dik ve ince cidarlı yapıya sahip oldukları görülmüştür. B1.2 grubu içerisinde değerlendirilen cup-shaped ağız örneklerinin MÖ 1. - MS 1. yüzyıl paralel örnekleri olduğu görülmüştür.

4.4.1.5. Erythrai Cup-Shaped Form C1

Dışa yuvarlatılmış ve kalınlaştırılmış dudağa sahip amphoranın ağzı ve boynu hafifçe dışa doğru açılmaktadır. Ağız ve boyun geçişinde belirgin bir fark bulunmamaktadır. Omuz ve gövde arasında hafif bir geçiş olan amphoranın küçük, silindirik bir kaideyle sonlandığı görülmüştür. Khersonnesos'ta bulunan tam amphora örneğinin küçük ölçekli boyutta olduğu ve Khios amphorasına ait olabileceği belirtilmiştir[261]. Tarafımızca değerlendirilen örneklerin Erythrai yerel amphora hamurlarıyla benzer oldukları görülmüş, dolayısıyla bu tipin Khios üretiminin yanı sıra Erythrai'da da üretilmiş olabileceği şaşırtıcı değildir.

Erythrai'da bulunmuş ve cup-shaped amphoraları altında değerlendirilmiş birinci hamur grubundan dört adet ağız parçası örneği, ikinci hamur grubundan ise üç adet ağız parçası örneği bulunmaktadır. 57 – 60 Kat. No.'lu Müze Sondaj Kazısı'ndan ele geçen bu örneklerin ince ve yoğun kireç katkıları vardır. Kırmızımsı sarıdan açık kırmızıya hamur rengi ve pembe ile açık kahverengi tonlarında yüzey rengiyle birinci hamur grubunda yer alan ağız parçalarının diğer cup-shaped amphoralarla uyumlu oldukları da görülmüştür. C1 grubu ağız parçalar MÖ 1. yüzyıl örneklerini oluşturmaktadır.

4.4.2. Erythrai Cup-Shaped Hamur 2

İkinci grup hamur örneklerinde pişirme ya da atölye farklılığına bağlı oluşmuş seramiklerdeki gri renk tonu görülmektedir. Bazen yüzey gri, iç hamur renginde kırmızı tonları; bazen yüzey kahverengi ya da kırmızı, iç hamur renginin gri ya da kırmızı ve grinin bir arada görüldüğü örneklerin yanı sıra yalnızca gri hamur rengine sahip örneklerin de mevcut olduğu görülmüştür.

[261] Opait – Tsaravopoulos 2011, 315, Fig. 51.

Khersonnesos yakınlarında bir mezarda bulunan iki amphoranın yüzeyi grimsi-kahverengimsi olduğu ve MS 2. yüzyıla tarihlenerek Erythrai amphorası olduğuna işaret edilmiştir[262]. Tarafımızca değerlendirilen yüzeyleri gri renkli amphoraların tipolojik paralelleriyle MÖ 1. yüzyıl ile MS 3. yüzyıla kadar devamlılığı olduğu görülmüştür.

4.4.2.1. Erythrai Cup-Shaped Form A2.1

A2 formu, Hamur 1'in A1.1 grubu ile hemen hemen aynı özellikleri tekrarlamıştır. İçe doğru yuvarlatılmış ağız, boyna geçişte içe doğru daralarak huni form oluşturmuştur. Ağzın ucu, kalınlaştırılmıştır. Cennettepe'den iki örnekle temsil edilen grupta yer alan 61 Kat. No.'lu amphora ağız parçasının yüzeyi gri, hamurunun orta kısmı gri kenarları ise açık kırmızı tonlarındadır. 62 Kat. No.'lu örneğin yüzeyi kırmızı renkteyken iç hamuru gri tonlarındadır. Triglinium örneğinden başka beş benzer örnek daha ele geçmiş ancak yalnızca bir örnek katalog değerlendirmesi için alınmıştır.

Müze Sondaj Kazısı'nda bulunan 63 Kat. No.'lu örnekle temsil edilen bu örneğin yuvarlatılmış ve içe dönük ağzı ile ağızdan boyna inen "S" profili olduğu görülmüştür. Diğer örneklere göre ince cidarlı oldukları dikkat çekicidir. Yüzeyde gri tonlarındaki renk, hamurun iç kısmında kırmızı, hamurun merkezinde çok ince bir iz halinde gri tonları görülebilmektedir. Kataloğu yapılan A2.1 cup-shaped ağız örneklerinin MS 2. yüzyıl paralelleri ile analojileri oluşturulmuştur.

4.4.2.2. Erythrai Cup-Shaped Form A2.2

A2.2 formu Hamur 1'in A1.2 grubuyla benzerlik gösterir. Değerlendirilen üç adet ağız parçasının yumrulu dudak yapısından sonra boynun iç kısmında içe doğru bombe yaparak daraltıldığı görülmüştür. Müze Sondaj Kazısı'ndan ve Hellenistik Ev'den 64-66 Kat. No.'lu örnekler bu grupta değerlendirilmiştir. 65-66 Kat. No.'lu örneklerde dudak bitiminden

[262] A.g.e., 314, 316, Fig. 53a-b.

boyna kadar içte sığ kaburga izleri görülebilmektedir. Kataloğu yapılan A2.2 cup-shaped ağız örneklerinin MS 1. - 2. yüzyıl paralelleri ile analojileri oluşturulmuştur.

4.4.2.2.1. Erythrai Cup-Shaped Form A2.2.1

A2.2 formunun alt grubu olarak değerlendirilmiş olan cup-shaped ağızlı amphora parçası Mozaikli Peristilli Ev'in J Odası sektöründe bulunmuştur. Çok soluk kahverengine sahip olan bu amphora parçasının içe dönük, kalın bir ağza sahip olduğu ve boyundan içe doğru sıkıştırılarak cup-shaped formu elde edildiği görülür. A2.2 formunda yer alan 67 Kat. No.'lu örnekte olduğu gibi boynun iç kısmındaki sığ kaburga izleridir. Soluk kahverengindeki cup-shaped ağzın benzer hamura sahip bir başka örneği 12 Kat. No.'lu bant ağızlı amphora grubunda da yer almaktadır.

Viminacium'da tam olarak ele geçmiş benzer bir örnek, MS 2. yüzyılın ikinci yarısına tarihlendirilmiştir[263].

4.4.2.3. Erythrai Cup-Shaped Form B2.1

Ucu yuvarlatılmış ağız formuna sahip amphoranın boynunda daraltılma yapılmıştır. Böylece ağız genişleyip yatay yönde açılmıştır. 1. Hamur grubunun B1.2 grubu ile benzer form özellikleri gösteren üç adet örnek yer almaktadır. Yuvarlatılmış ve dışa doğru açılan ağız, boyunda içe doğru daraltılarak silindirik boyun, yumuşak bir şekilde genişleyerek omuza geçiş yapmıştır. Uzun ve oldukça dar silindirik boyun, ağızdan sığ bir yiv ya da kazıma çizgisi ile ayrılmıştır. Bu durum kulpun üst noktasında tekrarlanmıştır. Büyük boyutlu kulpların oval kesitli olduğu görülmüştür. Boyun dar, neredeyse silindiriktir[264].

Cennettepe'den A2 açması ile Müze Sondaj Kazısı'ndan 68-71 Kat. No.'lu örnekler bu grupta yer alır. 68-71 Kat. No.'lu örneklerin dış yüzeyinde gri, iç yüzeyinde sırasıyla kırmızı ve gri ile kırmızı renklerine sahip oldukları görülmüştür. 71 Kat. No.'lu örnekte dış

[263] Bjelajac 1996, 55, no.79, Fig. XVII.79.
[264] Opait 2007, 631, Fig. 6. 32.

yüzeydeki pembe tonlarının iç yüzeyde merkezde gri kenarlarda kırmızı olduğu görülür. B2.1 cup-shaped ağız örneklerini MÖ 1 – MS 2/3. yüzyıl paralel örnekleri olduğu görülmüştür.

4.4.2.4. Erythrai Cup-Shaped Form C2

1. Hamur grubunda C1 olarak değerlendirilen cup-shaped formunun gri hamura sahip örneklerdeki karşılığıdır. Dışa yuvarlatılmış ve kalınlaştırılmış dudağa sahip amphoranın ağzı ve boynu hafifçe dışa doğru açılmaktadır. Ağız ve boyun geçişinde belirgin bir fark bulunmamaktadır.

Müze Sondaj Kazısı'ndan 72-74 Kat. No.'lu örnekler bu grupta değerlendirilmiştir. Açık kırmızıdan pembeye yüzey rengi görülen amphora parçalarının iç hamurunda kırmızımsı gri hamurun olduğu görülmektedir. C2 grubu ağız parçalar MÖ 1. yüzyıl örneklerini oluşturmaktadır.

4.4.2.5. Erythrai Cup-Shaped Form D

75-76 Kat. No.'lu gri yüzey ve hamura sahip amphora parçası, içe dönük ve dışta üçgen kesit yapmış ağza sahiptir. Ağzın altından boyna geçişte oluşturan içe doğru yapılmış eğimle huni bir form elde edilmiştir. Boynun bitiminden omuz dışa doğru genişletilmiştir. Boyundan omuza geçişte amphoranın iç kısmında küçük kesik bir oyuk yer almaktadır. Teras Duvarlı Yapı'dan ele geçmiş bu amphora, tamamen gri tonlarında bir hamur yapısı ve 2.5 Y 3/1(Very Dark Gray) 7.5 YR 4/1(Dark Gray) renklerine sahiptir. Türünün geç örnekleri arasında olduğu bilinen amphora örneğinin MS 3. yüzyıl ortalarına kadar tarihlemek mümkündür[265].

Erythrai cup-shaped formlu amphoralara ait ele geçen kaide örneklerinin kendi içerisinde iki farklı tipte olduğu görülmüştür. Aşağı doğru daralarak konik bir profil

[265] Hayes, Knossos Tip 15 olarak gruplandırdığı benzer örneği için bkz: Hayes 1983, 148, Fig. 22, A46; İtalya Trieste'de ele geçen benzer formlu örnek Hayes'in Knossos 15 olarak tanımladığı grupta değerlendirilmiş, MS 2. yüzyılın ortaları ile 3. yüzyıl arasında dolaşımda olabileceğine dikkat çekilmiştir. Triseste örneği için bkz: Auriemma – Quiri 2004, 50.

oluşturan forma ait örneklerin bazılarında dip kısmının spiral şeklinde sığ yivlerle çevrelendiği kimi örneklerde ise düz bırakıldığı görülür. Kaideden oturma düzlemine geçişte bazı örnekler pahlanmışken bazılarının ise yuvarlatılmış olup merkezlerinde birer oyuk ya da dışa doğru hafif bir sivrilme yaptıkları görülmektedir.

Değerlendirilen kaide parçalarının hepsinde Erythrai'ın tipik hamur yapısı olan ince ve yoğun kireç katkısı ile nadiren görülen siyah, kırmızı ya da mika katkısı da yer almaktadır. Tüm örneklerdeki yüzey renkleri pembeden kırmızıya birbirinden uzak olmayan renk tonlarına sahiptir. En yaygın dönemi MÖ 1. yüzyıl ile MS 1. yüzyıl arası olan cup-shaped amphora kaidelerinin de ağız örnekleri ile paralel oldukları görülmüştür.

77 - 90 Kat. No.'lu örneklerinde tabanında küçük bir oyuk bulunan ve yükseltilmiş kaideye sahip olan örneklerdir. 3.5 cm ile yaklaşık 6 cm arasında değişen kaide yüksekliğine sahiptirler.

91 - 92 Kat. No.'lu örnekler, tabanında küçük bir oyuk bulunan ve oldukça alçak kaideye sahip olan örneklerdir. Yaklaşık 2 cm'lik halka dip kısmı görülen örnekler daha sonra gövdeye doğru genişleyerek açılmıştır.

Düz bir tabana sahip diğer Erythrai cup-shaped amphora kaide örneklerinde Erythrai'ın tipik hamur yapısı olan ince ve yoğun kireç katkısı ile nadiren görülen siyah, kırmızı ya da mika katkısı görülmektedir. Kırmızı-açık kırmızı hamur tonlarındaki kaide parçalarının yüzeylerinin çoğunluğu pembe ya da bazıları pişirmeye bağlı olarak açık-soluk kahverengi tonlarındadır.

93 – 98 Kat. No.'lu örnekler ise 2.5 cm ile 4 cm arasında yüksekliğe sahip ve daha yayvan bir kaide profili çizdikleri görülmüştür. 99 – 105 Kat. No.'lu örneklerin yaklaşık 4 cm ile 6 cm arasında nispeten yükseltilmiş silindirik kaideleri vardır.

Geç Hellenistik Dönem'deki küçük dip formu MS 1. yüzyıl ve MS 3. yüzyılın ilk yarısı arasında büyümüştür. MS 6. yüzyılın başında küçük bir topuz/yumru haline gelinceye kadar

takip eden yüzyıllarda baggy-shaped formlu amphoralarda dip formunda küçülme olmuştur. MS 6. yüzyılın ikinci yarısında tamamen ortadan kalkana kadar küçülme devam etmiştir.

MS 2. yüzyılın ikinci yarısında ve daha çok MS 3. yüzyılda *Dressel 24 Similis* amphoralarının formu kanonik şekle dönüşmüştür. Geç Hellenistik-Erken Roma Dönemleri'nde ise *Dressel 25*[266] formunun üretildiği alanlarda taklit üretimlerinin varlığı bilinmektedir[267]. MS 3. yüzyıldan sonra amphoranın boynu kısalır. Ağız kenarları düzleşmeye başlar. Kaburgalı gövde küreseldir ve kulplar giderek kavisli hale gelmiştir. MS 3. yüzyılın üçüncü çeyreğinden itibaren bu amphora türleri, boyunları kısaldıkça ve genişledikçe, kulpları daha büyük hale gelmiştir. Gövdeleri daha küresel, kaburgalı ve kısa bir konik diple sonlandıkları görülmüştür. Böylece ortaya çıkan LR 2 amphora tipinin yeni kanonik şekline yol açacak geçiş biçimini temsil eden örnekler Atina'da[268] ve Dobrudja'da bulunmuştur[269].

Cup-shaped amphoralarının Geç Hellenistik-Erken Roma'da ağız tipleri başlangıçta hafifçe içe bükülmüş ve huni şeklinde olduğu; boyun kısmından kesik bir çizgiyle ayrıldığı değerlendirdiğimiz örneklerle de görülmüştür ve cup-shaped amphoraların bu özelliği MS 6. yüzyıla kadar devam edecektir. Gövde MS 2. yüzyıl boyunca uzamış ancak 3. yüzyılın ikinci yarısından 6. yüzyıla kadar tekrar oval ya da küre bir forma dönüşmüştür.

MS 2. ve 3. yüzyılda derin oluklara dönüşmüş olan merkezi alanda yalnızca küçük çark izleri oluşmuştur. MS 4. - 6. yüzyılda üst gövdede yer alan yatay çizgilerde azalma olmuştur. Bunlar da MS 6. yüzyılın ikinci yarısında dalgalı çizgiler/yivler halini almıştır.

[266] Kıt'a Yunanistan ve Peloponnesos'un batı kıyıları, Dressel 25 amphoralarının üretim alanları arasında önerilmektedir. Opait 2007, 632-633. Ancak Asia Minor, Doğu Akdeniz, kuzey İtalya'da da örnekler ele geçmiştir. Bezeczky 2013, Dressel 25.
[267] Iulia Concardia; Belotti 2004, 78, Fig. 16; Brescia'da; Bruno 2002, 281-282, Fig. 28-33.
[268] Atina'da MS 267'de tahrip olmuş bir seviyede iki amphora örneği bulunmuştur. Belotti 2004, fig. 16.
[269] Opait 1980, pl. XI:3.

4.5. Amphora Buluntuları Işığında Erythrai'ın Ticari İlişkileri

Tektaş Batığı'yla keşfedilen Erythrai amphoraları, Ionia Bölgesi'nin yerel üretimi olan şarap ve amphora ihracatına kesin kanıtını oluşturmuş. Tarımsal ve ticari potansiyeli göz ardı edilmiş olsa da üzerlerinde yer alan mühürlerden ve ayırt edici formundan, başta Karadeniz'e ihraç edilen geniş bir Arkaik Dönem Ionia amphorası olarak tanımlanması gerektirmiştir.

MÖ 5. yüzyılın son çeyreğinin sonlarında mütevazı boyutlu Tektaş Burnu Batığı'nın Erythrai'daki amphora üretimine katkısı oldukça büyüktür[270]. Ionia kıyısı boyunca seyreden ve yerel bir gemi batığı olduğu yorumlanan Tektaş Burnu Batığı, Erythrai ile Khios arasındaki ekonomik ilişkiyi anlamamıza yardımcı olmuştur[271].

Erythrai'da ele geçen çok sayıdaki Khios kapları, bölgenin Khios ürünleri için bir yan üretim alanı olarak işlevi olduğu yorumuna açık hale gelmiştir[272]. Dupont'a göre Erythrai'dan ele geçmiş Khios kaplarının yapılan analizinde Erythrai'ın yerel bir pazar oluşturmak için Khios ürünlerini taklit ettiğini belirtmiştir[273]. Tektaş Batığı'nda çok sayıda ele geçen Pseudo-Samos amphorasının boynunda ya da kulpun boyna birleştiği yere yakın çember şeklinde damgalı oldukları görülmüş, Dupont ise bu tarzdaki mühürlü amphoraların yalnızca Khios amphora özelliklerini yansıttığını belirtmiştir[274]. Khios şarabının ünü ve nadir bulunabilir oluşu, Erythrailı ustaların ve Khioslu şarap üreticilerinin işbirliği yaparak Pseudo-Samos amphoralarında bu şarapların pazarlandığı düşünülmüştür[275].

---

[270] Carlson 2003, 586-590; Carlson 2004, 149-154; Carlson – Lawall 2007, 33-38; Carlson 2013, 4-11, Figs. 1-3.

[271] Ege Denizi'nde şimdiye kadar bulunmuş tek Klasik Dönem Batığı olan Tektaş Batığı, Ionia kıyısındaki deniz ticareti, Ionia İhtilali ve Atina'nın yükselişini izleyen dönemler için önemli kanıtlar oluşturmuştur.

[272] Bayburtluoğlu 1978, 30. Tez kapsamında incelenen amphoraların içerisinde Khios amphora parçalarının hatrı sayılır yoğunluğu da göz önünde tutulmalıdır. İleriki bölümlerde Erythrai'da bulunan ithal amphora grupları içerisinde Khios amphoralarına da değinilmiştir.

[273] Dupont 1983, 25; Dupont 1998, 151.

[274] Dupont 1998, 149. Tsaravopoulos'a göre Khios'ta ortaya çıkarılmış bir atölye kazısında Pseudo-Samos kaide örneklerinin bulunması dikkat çekicidir. Tsaravopoulos 1986, 138.

[275] Carlson 2003, 597-8. Bayburtluoğlu da Khios Adası'nda bulunmuş Geometrik Dönem seramik buluntularına göre üretim yerlerinden birinin Erythrai olduğu hipotezini önermiş, Erythrai'dan 8.-7. yüzyıl Geometrik Dönem seramik örneklerinin yanı sıra Pitane, Daskyleion ve Phokaia'dan örneklerin analizine göre hamur yapılarının aynı olduğu; sonuç olarak da Erythrai'ın Khios Adası seramikleri üreten atölyeleri olduğunu öngörmüştür. Ancak amphoralar hakkında herhangi bir değerlendirme yapmamıştır. Bayburtluoğlu 1978, 30.

Hellenistik Dönem'in şarap ihracatçı kent devleti olan Erythrai'ın ürettiği amphoralar doğu Akdeniz'den Karadeniz'e birçok bölgede varlığı bilinmektedir[276]. Bunun yanı sıra, Roma ve Bizans İmparatorlukları Dönemi'nde ticari ve askeri faaliyetlerin kıyı kentlerde önemli ölçüde etkisi olduğu görülmüştür. Doğu Akdeniz'den gelen tüm malların Karadeniz kıyılarına geçişi Çanakkale Boğazı'ndan sağlanmış, ticaret gemilerinin de mallarını satıp, dönüş yolunda aldıkları malları yol boyunca sattıkları bu durum, Erythrai'dan ele geçen Doğu Akdeniz, Kilikia ve Kuzey Afrika amphoralarıyla gözler önüne serilmiştir[277].

MS 5. ve 6. yüzyıllarda kullanılan İpek ve Baharat yolu aracılığıyla Uzak Doğu, Mısır, Afrika'dan ihraç edilen malların karadan Antiocheia, Tyros ve Berytos gibi limanlara gelip buralardan da diğer bölgelere dağılımı sağlandığı bilinmektedir[278].

MS 5. ve 6. yüzyıllarda Kilikia ve Doğu Akdeniz'deki artan ticaret hacmi, zengin tarım ekonomisinin ortaya çıkması bölgede üretilen amphoraların ticaret yollarının açtığı fırsatla birçok bölgede olduğu gibi Erythrai'da da yoğun olarak ele geçtiği görülmüştür[279].

Erythrai'da ele geçen amphora çeşitliliği, farklı bölgelerle olan ticari ilişkileri ile bağlantılı olup bunlardan en önemli faktörü ise kentin konumu oluşturmaktadır. İthalatı arttıracak önemli bir bölgede olması ve deniz kıyısında küçük bir liman kenti olmasından kaynaklanmaktadır.

[276] Brashinski 1970, 15, Fig. 3.4; Domaneantu 1993, 66, Fig. 4.28; Finkielsztejn 2000, Pl. 109,f; Şenol 2007a, 69, diagram 5; Marangou – Marchand 2007, 281, Fig. 46-47; Lungu 2009a, Fig. 2, 4-16; Marangou 2012, 386, Fig. 159b, P. 514; Ballet ve diğ. 2012, 317, Pl. 79, no 717-720; Şenol 2018, 365-366, Fig. 310
[277] Kızılarslanoğlu 2016, 237.
[278] Durukan 2015, 244.
[279] Durukan 2015, 248; Kızılarslanoğlu 2016, 236-245.

BEŞİNCİ BÖLÜM

5.1. EGE AMPHORALARI

5.1.1. Khios Amphoraları

Antik Dönem'de kaliteli şarabıyla adından söz ettiren Khios, MÖ 7. yüzyılın son çeyreğinde amphora pazarında yerini almış[280] ve MS 2. - 3. yüzyıla kadar bu geleneği devam etmiştir[281]. Oldukça geniş bir yayılım alanına sahip bu amphoralara antik dönemde yoğun bir talep olduğu bilinmektedir[282].

Ege Denizi'nin doğusunda, Anadolu'nun batısındaki Karaburun Yarımadası'nın 8 km açığında yer alan Khios (Sakız) Adası, Erythrai'ın karşısında, Heredotus'un on iki Ion kenti arasında saydığı[283], antik dünyanın önemli şarap üreticilerinden birisi olmuştur[284]. Antik yazarlara göre Khios Adası'nın şarap üretimi büyük saygı görmüştür[285].

Khios şarabının kalitesinin yanında pahalı olması da Khioslu üreticilerin amphoraların yanında kendi lagynoslarını da üretip[286] uygun fiyatlı satışlarla dar bütçeli kitleye ulaşmasını hedeflediği, yapılan çalışmalarla belirtilmiştir[287]. Antik dünyanın kaliteli şarap üreticisi olarak bilinen Khios, kendi şarabını sikkelerinde de betimlemiştir (Fig. 15)[288]. Khios'un kaliteli şarabının yanı sıra amphora mühürleme sistemini de kullandığı bilinmektedir. Düzenli bir uygulama gerçekleştirememiş olsa da MÖ geç 2. yüzyıl – erken 1. yüzyıla kadar en geç Khios amphora mühürlerine ulaşılmıştır. MÖ 86 yılında Khios'un Mithridates tarafından

[280] Dupont 1982,195.
[281] Doğer 1991, 82; Şenol 2003a 52; Cankardeş-Şenol 2006, 94.
[282] Doğer 1991, 82.
[283] Herotodus, I, 142.
[284] Whitbread 1995, 138.
[285] Plinius, İtalya kökenli olmayan şaraplar arasında Khios şarabını en iyi olanlardan saymaktadır: Plinius XIV.9.73, XIV.I, 35; Strabon XIV.I.14-15; Ayrıca Strabon'un burada şarap yapımında kullanılan meyvelerden bahsettiği bilinmektedir: Strabon XIV.II, 17-91.; Athenaeus I, 29, 31-33.
[286] Rotroff 2006, 83.
[287] Grace 1979a, fig. 50; Cankardeş-Şenol, 2006, 175. Önemli bir şarap ihracatçısı olarak bildiğimiz Khios'ta üretilen bu amphoraların içinde Knidos açıklarında ele geçen MÖ 5. yüzyıla ait bir amphorada yabani mercan köşkü; Aslan Burnu batığında bulunan diğer bir amphorada yüzlerce zeytin çekirdeği tespit edilmiştir.
[288] Bu tip sikke ve amphora mühürlerinde, sphenks ile karşılıklı duran şişkin boyunlu Khios ticari amphorası tasvir edilmiştir. Grace 1979a, fig. 48. Bu amphoraların kent sikkeleri üzerinde tasvir edilme geleneği ise MS 3. yüzyıla kadar sürmüştür, Grace – Petropoulakou 1970, 359-363.

tahrip edilmesi amphora üretimini dolayısıyla mühürleme sistemini de olumsuz etkilemiştir[289].

1930'lu yılların başında araştırma yapan Grace, Khios amphoralarına bilimsel nitelik kazandırmış[290], Dupont ise, Khios'un kuzeybatısında, Limnia'daki küçük limanın çevresinde yer alan Klasik ve Hellenistik Dönemlere ait amphora parçalarını incelemiştir[291]. Khios Adası'nın kuzeyinde yer alan Kofina sırtlarında geniş araştırmalar yapılmıştır. Bu araştırmalara dayanarak Neolitik Dönem'den Bizans Dönemi'ne kadar sadece iki fırın tespit edilebilmiş ve buralarda da amphoralar için üretim alanı olduğu kanısına varılmıştır[292]. Khios amphoralarının adanın güneydoğusunda yer alan Emporio ve Armolia yakınlarında üretim için kullanıldığı önerilmiştir[293].

Aralarında Khios'un da olduğu antik dönemin az sayıdaki kenti kendi şarap ve yağ üretimini ihraç ettiğinden amphoralarının uzun süre gelişim aşamalarını takip etmek mümkün olmuştur[294]. Bu amphora türünün gelişimini ve türlerini bilmek araştırmacıların üretim bölgesini belirlemesine yardımcı olmuştur[295].

Khios sikkelerine bakarak, Erken Arkaik Dönem'den Geç Hellenistik Dönem'e kadar üretilen amphoralardaki tipolojik değişiklikleri takip etmek mümkün olmuştur. Ancak MÖ 1. yüzyıl ile MS 3. yüzyıl arasında bu gelişimin sikkeler üzerinden takibi sınırlı kalmıştır[296].

Arkaik Dönem'den itibaren kaliteli şarabın merkezi olarak kabul edilen Khios Adası'nın amphoraları[297] zaman içinde form değiştirerek farklı gövde ve dip özellikleri

[289] Alkaç 2012a, 91-102.
[290] Grace 1934, 197-300.
[291] Dupont 1982, 198.
[292] Whitbread 1995, 138; Jones 1986, 284; Magie 2003, 48-49.
[293] Jones 1986, 283; Foley ve diğ., 2009, 296.
[294] Constantinos 1998, 583.
[295] Whitbread 1995, 38.
[296] MÖ 1. yüzyılın başlarında Pontus Kralı Mithritades VI. Eupator, Roma'nın Anadolu'daki topraklarını MÖ 90 yılındaki I. Mithridates savaşıyla ele geçirmiştir. MÖ 88'e kadar krallığının sınırlarını Kuzey Karadeniz'den Ege Adaları'na hatta Kıta Yunanistan'a kadar genişletmiştir. İzlediği olumsuz politikalar, İon kentlerinin ve Ege Adaları'nın zarar görmesine neden olmuştur. MÖ 1. yüzyıl başlarındaki Mithridates egemenliği Sulla'nın Anadolu'yu ele geçirmesine kadar devam etmiştir. Roma'da yaşanan iç savaşlar, Augustus'un parasal reformları ve depremler de Khios Adası'ndaki ticari faaliyetleri olumsuz etkilemiş, MÖ 1. yüzyılın sonunda Khios'un ekonomisi büyük zarara uğramıştır. Bu tarihten sonra da Khios'un şarap ticaretinde gerileme döneminde olduğu anlaşılıyor. Arslan 2003, 91-112; Alkaç 2012, 80-84.
[297] Sacchetti 2012, 67.

göstermiştir. Beyaz ya da krem astarlı, MÖ 7. yüzyılın ikinci yarısında omuz üzerinde yer alan yatık "S" motifli amphoralarıyla en erken Khios amphoralarını oluşturan grup Dupont tarafından tanımlanmıştır (Fig. 16)[298]. Geniş ve oval gövdeli, kalınlaştırılmış ağız kenarına ve silindirik bir boyna sahiptir.

Sonraki formlarda uzayacak olan boyun, kısa ve düşük omuzdan sonra gövdeye kesintisiz bir geçişle bağlanmıştır. Baston formunu alacak olan amphora kulpları erken örneklerde yay formundadır[299]. Kaideler, kısa ve geniş bir konik oyuk halka ile karakterize edilmiştir[300].

MÖ 7. yüzyılın son çeyreğinden sonra bu amphora grubunun tüm dış yüzeyi kalın, kremsi beyaz bir astarla kaplanmıştır[301]. Daha geç örneklerde bu gelenek terkedilmiştir[302].

Tüm dış yüzeyi astarlanan amphoraların omuz kısımlarında firnisle yapılmış yatık bir "S" motifi yerleştirilmiştir[303]. Bu amphoraların ağız kenarlarında, kulp, boyun, omuz ve gövde üzerinde siyah-kahverengi firnisli yatay ve dikey bant motifleri yer almaktadır[304].

Khios amphoralarının özellikleri, Doğu Yunan amphoralarıyla benzer form ve bezeme kullanıldığını göstermiştir. MÖ 7. yüzyıl sonu ile 6. yüzyıl başlarında kentler arasındaki rekabetin bezeme ve formlarda kendini gösterdiği olarak yorumlanmıştır[305]. Benzer formlu amphoraların Klazomenai'de de üretildiği ele geçen örneklerle anlaşılmıştır[306].

MÖ 6. yüzyılın ilk yarısı ve 3. çeyreğinde bu grubun evrimleşmesiyle amphoraların omuzları eğimli hale gelmiş ve ince bir form görünümü almıştır. Konik dip çapları

---

298 Bernard 1964, 138; Dupont 1998, 146. Buna ek olarak omuz üzerinde "S" bezemesi taşıyan amphoralarında yine Khios üretimi olduğunu Boardman da tekrarlamıştır: Boardman 1967, Pl. 45. Fig. 511-513; Dupont 1982,195, Fig. 1-A.
299 Doğer 1988, 90-92; Dupont – Goyon, 1992, 153, Fig. 1-1.
300 Erken örneklerde halka formunda olan Khios amphora dipleri geç örneklerde sivri ve içi boş olarak üretilmiştir. Monachov 1999b, 34, Tab. 1-1, 38, Tab. 3-1.
301Whitbread 1995, 136.
302Kofina Ridge'de gerçeklestirilen kazılarda ele geçen Khios amphoralarından yola çıkarak astarlı formların astarsız örneklerden daha erken olduğunu belirtilmiştir. Bkz. Anderson 1954, 169-170.
303 Dupont 1982,195, Fig. 1-A; Dupont 1998, Fig. 23.1b
304 Alkaç 2012, 19; Sezgin 2012, 89-101, Khi1-3.
305 Şenol 2009, 37, 110.
306 Doğer 1988, 461-471; Doğer – Şenol 2006, 257-264, No. 1-57; Sezgin 2009, 169.

küçülmüş gövdenin maksimum çapı ortaya kaymış ve böylece iğ formlu "bobbin tip" de pazarda kendine yer edinmiştir (Fig. 17)[307].

MÖ 7. yüzyılın ortalarında, özellikle, Kuzey Ionia Bölgesi'nde üretilen amphoralar, birbirini taklit etmiştir. MÖ 7. yüzyılın sonu - 6. yüzyılın başlarında ise kentler arasında ticari rekabet ortamı oluşmuş ve kentler kendilerine özgü amphora formları ve bezemelerini yaratmaya başlamışlardır[308].

Astarlı ve "S" motifli Khios amphoraları MÖ 7. yüzyılın son çeyreği ile MÖ 6. yüzyılın üçüncü çeyreği arasında görülmüşlerdir[309].

Karadeniz'de[310], Kıta Yunanistan'da[311], Kıbrıs'ta[312], Batı Anadolu'da[313] ve Mısır'da[314] bu amphoraların örnekleri ile karşılaşılmıştır.

Erythrai'da Cennettepe Eski Dolgu'dan ele geçen 106 Kat. No.'lu, zemini beyaz-krem astarlı bir kulp parçasında, kulpun omuza bağlandığı noktada çember motifli ve kulp boyunca düşeyde kahverengi firnis bant motifi görülmektedir. Ele geçen firnisli tek bir kulp parçası örneği herhangi bir form gelişimi açısından değerlendirilemediği için çalışmamızdaki tiplere dahil edilmemiş yalnızca kataloğa eklenmiştir. Benzer örnekler MÖ 650-550/525 tarih aralığında Khioslu amphora üreticileri tarafından kullanılmıştır[315].

MÖ 6. yüzyılın 2. ve 3. çeyreğinde[316] iki tip Khios amphorasının eş zamanlı olarak üretimi yapıldığı bilinmektedir. Beyaz astarlı S bezemeli amphoraların hala üretimine devam edilse de[317], Zeest'in tanımlamasına göre "yüksek huni boyunlu" ya da Lambrino A1 amphoraları yeni Khios grubunu oluşturmuşlardır. Yüzyılın 1. yarısında tipik iğ form yerine

[307] Dupont 1998, 146-148, fig. 23.1,f-h.
[308] Şenol 2009, 37, dipnot 75, 110.
[309] Dupont 1998, 146-148; Sezgin "S" motifli Khios amphoralarını Khi1-3 olarak adlandırmış ve MÖ 625-675 arasında bu grubun son evresi olan Khi3 amphoralarıyla "S" motifli stilin yozlaştığını belirtmiştir Sezgin 2012, 98.
[310] Kacharava 1995, 63, Fig. 2, 3.
[311] Brann 1962, 57, Pl. 13, 42.225.
[312] Calvet 1977, 8, Pl. X, No. 105; Karageorghis 1977, 62, Pl. II, 4-5.
[313] Bordman 1988, 17, Fig. 1.
[314] Smolarikova 2002, 23; Şenol 2007b, 103-125.
[315] Sezgin 2012, Khi1, 91, Khi2, 95, Khi3,99.
[316] Doğer 1991, 83-84, Resim 73.
[317] Şenol 2007b, 104; Şenol 2009, 110.

fusiform olarak üretilen Lambrino A formları hafif kalınlaştırılmış ağız formu ve silindirik boynu ile karakterizedir. Boyun uzun ve hafif açılmıştır. Dip ise halka şeklinde, silindirik ve içi boştur[318].

MÖ 5. yüzyılın üçüncü çeyreğinde ortaya çıkan bir diğer form, kentin sikkelerinde de betimli sphenks ile birlikte şişkin boyunlu (bulging-neck) amphoralardır[319]. MÖ 5. yüzyılın sonlarında ortaya çıkan bu tipin 5. yüzyıl boyunca üç alt tipi olduğu saptamıştır: C/1, C/2, C/3. Bu tipler Knigge tarafından Atina Keramaikos'taki South Hill Nekropol buluntuları ile değerlendirilmiştir[320].

Yeni formla birlikte Khios amphoralarında kısa ve şişkin boyun formuyla amphoralar değişime uğramıştır[321]. MÖ 7. yüzyılın son çeyreğindeki şişkin görünümlü gövde yerini ovoid formlu gövdeye bırakmış[322] ve içi boş kaide ile karakterize edilmiştir. MÖ 530-520/490 yılları arasında görülmüştür[323]. MÖ 5. yüzyıla ait şişkin boyunlu Khios amphoraları tarihleme kriteri olarak ele alınmıştır[324].

Şişkin boyunlu amphoraların erken tipini oluşturan C/1 diğer tiplerin yinelenecek morfolojik temelini oluşturmuştur. MÖ 6. yüzyılın sonları ile MÖ 5. yüzyılın başlarında görülmüştür. Yuvarlatılmış bir ağza sahiptir[325]. Ağzın hemen altından başlayan oval ya da dairesel kesitli kulplar omuzda birleşir. Boyun dışbükey çıkıntısı ile kısa bir görünüm vermektedir[326]. Boyundan omuza geçişte bir tür daralma oluşturulmuştur[327]. Amphoranın alt gövdesi sivrilmiş dip kısmında ise içi oyuk silindirik bir kaide oluşturulmuştur (Fig. 18).

[318] Dupont 1998, fig. 23.2, a-c.
[319] Mattingly 1981, Pl. 1b.
[320] Knigge 1976, 23-24.
[321] Dupont 1998, 149, Fig. 23.2-D.
[322] A.g.e., 148.
[323] Doğer 1991, 84-85, Resim 74; Monachov 1999b, 107-108, Tab. 33.
[324] Mattingly 1981, 79, Fig. 1-A.
[325] Knigge 1976, 23.
[326] Lawall 1995, 355-6, Fig. 19, 23-24.
[327] Dupont 1982, 198.

Bu grupta değerlendirilen amphoraların diplerinde genişleme ve iç oyukluğuna göre çeşitlilik göstermektedir[328].

Şişkin boyunlu amphoraların ikinci tipi C/2 ile temsil edilmiştir. C/1 tipine göre nispeten boyut olarak büyük, kalın cidarlı ve yüksektir. Boyundaki çıkıntı daha belirgindir. Kulplar daha yüksek, ağız ovalleşmiştir. Alt gövde ve dip bir önceki formda olduğu gibi ince ve uzundur. C/2 tipinde kulplar arasında boynun her iki yanına yerleştirilmiş boyalı işaretler ile sınırlandırılmıştır (Fig. 19)[329]. Kaidenin ise topuz formuna benzediği görülmüştür[330].

C/3 tipi C/2 tipine göre daha uzun boynu ve önceki iki tipe göre farklı bir dip formu ile tanımlanmıştır[331]. Boyundaki şişkinlik ağzın hemen altından başlayıp bu bölgeyle sınırlı kalmıştır. Dar boyun ve omuz arasındaki geçiş belirsizdir.

C/3 tipinin dipleri, alt gövdeye geçiş yaparken oluşan konkav profille gövdeden ayrı vurgulanmıştır. Uç kısmına doğru daralarak konik bir form oluşturan amphora dibinin kenar kısımları konveks profillidir. Bu dip formu farklı formlarda da olsa kendini korumuştur ancak Khios amphoralarındaki şişkin boyun C/3 tipi ile sona ermiştir (Fig. 20)[332].

Yaklaşık 37-38 litre kapasiteye sahip erken dönem amphoraları[333] MÖ 6. yüzyılın ortalarından sonra 29-30 litreye kadar kapasitelerinde azalma göstermiştir[334].

MÖ 6. yüzyılın sonlarında üretilmeye başlanan şişkin boyunlu Khios amphoraları, MÖ 5. yüzyılın son çeyreğine kadar görülmüştür[335].

---

328 Johnston 1990, 38, n.5, 39, Fig. 2; Grace 1979b, Fig.1-4; Tsaravopoulos 1986, Pl.39, Fig.2.
329 Lawall 1995, 91.
330 Knigge 1976, 23.
331 Grace 1979a, fig. 44; Lawall 1995, Fig. 22, 28-30.
332 Grace 1979b, Fig. 4.
333 Dupont 1998, 148.
334 Şenol 2009, 111.
335 Campbell 1938, 680, Fig. 29,213; Vanderpool 1946, 278, Pl. XXVIII, 27; Doğer 1991,85, Resim 75-76; Whitbread 1995, 135; Monachov 1999b, 112, Tab. 36.

MÖ 5. yüzyılın üçüncü çeyreğine kadar tarihlendirilen bu form Khios'ta Kofina köprüsü kazılarında[336], Olbia'da[337], Atina Agorası'nda[338], Karadeniz'de[339] ve günümüzde Gürcistan topraklarında yer alan Kholkis yerleşimi olan Pichvnari'de[340] ele geçmiştir.

Batı Anadolu'da Phokaia'da[341], Klazomenai'da[342], Daskyleion'da[343], Parion'da[344] [345], Myndos'ta[346], Kıta Yunanistan[347] ve Doğu Akdeniz'de[348] de karşımıza çıkmaktadır.

Erythrai'da tez konusu kapsamında ele geçen 47 parçayla önemli bir buluntu grubunu temsil eden Khios amphoraları dört farklı tip çeşitliliği oluşturularak değerlendirilmiştir. Tip 1'i oluşturan şişkin boyunlu amphora parçaları ise ağız ve kaide örneklerinde oluşmaktadır.

Erythrai kazılarında Cennettepe'nin Eski Dolgu sektöründen ele geçen 107 ve 108 Kat. No.'lu iki adet ağız parçası ve 109 – 112 Kat. No.'lu dört adet kaide örneği ile bu grup temsil edilmektedir. Tip 1 olarak değerlendirilen bu örnekler Erythrai'dan ele geçen Khios amphoralarının erken örneklerini oluşturmaktadırlar.

107 Kat. No.'lu örnekte ağzı içten yuvarlatılmış, dışta üçgen profil çizmiş boyna doğru genişleyen bir profil izlenmektedir. 108 Kat. No.'lu örnekte içte kesik ve dışta bant yapmış bir ağız profili ve omuza doğru genişleyen bir boyun izlemek mümkündür. Her iki ağız örneği de boyna geçişte genişlemeye başlamıştır. Ancak parçaların sonrası kırıktır. 107 Kat. No.'lu örneğin MÖ geç 6. yüzyıla ve 5. yüzyılın başına tarihlenebilecek paralelleri

336 Anderson 1954, 175, Fig. 8, 51, 51a-b, Fig. 9, g.
337 Lejpunskaja 1981, 90, Pl. 9, No. 5; Lawall ve diğ., 2010, Pl. 291-92, L-26-34, Pl. 290, L-8-12.
338 Mattingly 1981, 79.
339 Procelli 1997, 9, Tablo 2; Lejpunskaja 1981, 70-71, Res. 10-11; Kacharava 1995, 63; Monachov 1999b, 112, Tab. 36, No. 2; Tezgör ve dig., 2003, 172, Pl. II, No. 7.
340 Kakhidze – Khalvashi 2006, 113, Fig. 2. Şişkin ve düz boyunlu Khios amphora örneklerinin ele geçtiği nekropol buluntuları MÖ 5.- 4. yüzyıla tarihlendirilmiştir.
341 Selçuk 1998, 17, Lev 3, No. 9, Lev. 4 Kat. No. 11.
342 Özbay 2019, 80, Kat. No. 6, Çizim 6, Kat. No. 11.
343 Atila 2003, Kat. No. 5.
344 Akkaş 2015, 85, Kat. No. 6, Lev. 7, 86, Kat. No.7, Lev. 8; Başaran – Akkaş 2017, 288, Kat. No. 4, 5, Lev. 1.
345 Niemeier 1999, 386, Abb. 17, No. 17.
346 Gülsefa 2016, Kat. No. 70-72.
347 Boulter 1953, 105, Pl. 39, 152; Williams 1977, 17, Fig. 5, C-1977-125; Rotroff – Oakley 1992, 31, Pl. 60, No. 351.
348 Holladay 1982, 56, Pl. 26, 1, 2a, 5-6.

mevcuttur[349]. 108 Kat. No.'lu örnek ise MÖ 6. yüzyıl sonu ile 5. yüzyılın üçüncü çeyreğine tarihlenen örnekler ile paralellik kurulmuştur[350].

Bu gruba ait değerlendirilen 109 - 112 Kat. No.'lu dört kaide örneğinin silindirik formdaki içi oyuk kaidelerin kenarları henüz konkav olmamıştır. Hem şişkin boyunlu (MÖ 440-425) hem de düz boyunlu (MÖ 440-430) (straight-neck) Khios amphoralarında görülebilen bu kaide örnekleri kendine özgü iç kısmı oyuk formdadır[351]. Paralel örnekleri ile MÖ 5. yüzyıla tarihlendirilmiştir[352].

MÖ 5. yüzyıl boyunca üretimi devam eden şişkin boyunlu Khios amphoralarının yanı sıra MÖ 5. yüzyılın üçüncü çeyreğinde -yaklaşık 430ların sonlarında- Khios amphoralarının düz ve uzun boyunlu (straight-neck) ikinci bir formla karşımıza çıktığı görülmüştür[353]. Hellenistik Dönem boyunca ve sonrasında da kullanılacak keskin profilli, üçgen gövdeli ve sivri dipli *Yeni stil* olarak da adlandırılan bu amphora, MÖ 1. yüzyıla kadar varlığını devam ettirmiştir[354]. MÖ yaklaşık 425'te Atina Agorası'nda bulunan R 13:4 kuyusundan ele geçen düz boyunlu amphora parçası C/3 formu ile uzun boyunlu amphoralar arasında bir geçiş tipi olduğunu düşündürmüştür[355]. C/1, C/2 ve C/3 formlarında amphoranın ağız kısmı kalın ve yuvarlakken ele geçen örneklerde bu durum ortadan kalkmıştır(Fig. 21).

İki farklı tipte üretildiği görülen bu amphora formunun MÖ 4. yüzyılın başında üretilen erken örnekleri uzun, düz boyunlu ve sivrilen gövdeli kanonik amphora formunun öncüsü olmuştur[356].

Yeni stilde üretilmiş Khios amphoraları, keskin bir profile sahiptir. Önceki tiplerine göre daha yüksek ve düz bir omuz profili vardır. Konik kaidesi ile şişkin boyunlu Khios

[349] Lawall 1997, 55, Fig. 31, b; Lawall 2002, 232, Fig. 11, 65.
[350] Lawall 1997, 55, Fig. 31, b; Lawall 2002, 232, Fig. 11, 65, Lawall ve diğ. 2010, Pl. 294, L-73; Monachov 2003a, 237, Taf 7,6; Monachov ve diğ. 2016, 66, Ch. 11.
[351] Lawall ve diğ. 2010, 364, Pl. 291, Pl. 28-29.
[352] Monachov 2003a, 235, Taf 5, 4.
[353] Grace 1979a, Fig. 45; Mattingly 1981, Pl. 1a.
[354] Boulter 1953, 105; Grace 1979a, fig 45, fig.47; Bu form değişikliğinin Yunan kentlerinin MÖ 449 yılında Atina İmparatorluk standartlarının ölçü birimine geçişleriyle bağlantılı olduğu düşünülmektedir. Boulter 1953, 105; Grace – Petropoulakou 1970, 359; Mattingly 1981, 78-79; Doğer 1991, 85-86, fig. 77-78.
[355] Lawall 1995, 92, Fig. 33-34.
[356] Monsieur 1990, 237-238.

amphoralarından farklılık gösterdiği belirtilmiştir[357]. Kulplar, baston formunda, omuzlar keskin ve gövde konikleşmiştir. İçi boş olan halka kaide yeni stil amphoralarda sivri hale gelmiştir[358]. MÖ 4. yüzyıl sonunda ortaya çıkacak olan konik Khios amphoralarının ise öncüsü olmuştur.

Amphoraların benzer örnekleri Khios'ta Kofina Ridge kazılarında[359], Karadeniz Bölgesi'nde[360] Pichvnari'de[361], Yunanistan[362] ve Batı Anadolu'da[363] Daskyleion, Parion[364], Phokaia[365], Klazomenai[366] ve Kilikia Bölgesi'nde Nagidos'ta[367] ele geçmiştir.

Erythrai'da ele geçen uzun boyunlu 12 adet Khios amphorası kendi içerisinde üç farklı alt tipi oluşturulmuştur. Düz boyunlu Khios amphoraları çalışmamız kapsamında Tip 2 olarak değerlendirilmiştir.

Tip 2 grubunu oluşturan uzun boyunlu Khios amphora buluntuları iki alt grupta, ağız farklılıklarına göre değerlendirilmiştir.

Tip 2.1 alt grubunda yer alan altı adet Khios amphorasının ağız formları küçük farklılıklar gösterse de birbirini tekrar eder. İçi yuvarlatılmış, dışı bir bant oluşturarak ağzın etrafını sarmıştır. CT. ED-14 nolu parçanın kulpu ağzın biraz altından birleşmiş ve yukarı doğru yön verilerek uzatılmıştır. 117 Kat. No.'lu örnekte ise ağzın biraz altında yer alan kulp birleşim izi görülmekte ancak kulpu korunamamıştır. 114, 115, 116 ve 118 Kat. No.'lu örneklerde kulp izleri görülememektedir.

Bu gruba dahil olan tüm örnekler Cennettepe'nin Eski Dolgu sektöründen ele geçmiştir. Tüm örneklerde açık kırmızı tonları birbirini tekrar etmiştir (Munsell Color

357 Özbay 2019, 79.
358 Bu amphora formunu, Khios'un bu döneme ait sikkeleri üzerinde de görmek mümkündür. Gardner 1913, 161, Pl. XIII, 13-14; Doğer 1991, 86, Resim 77.
359 Anderson 1954, 175, Fig. 8, 271-73 Fig. 9, h-p.
360 Monachov'a göre bu amphoralar Karadeniz Bölgesi'ne MÖ 6. yüzyıl sonlarında gelmiştir. Bkz. Monachov 1999a 143, Tablo 48/4.
361 Kakhidze – Khalvashi 2006, 113, Fig. 2, 5.
362 Pease 1937, 303, Fig. 202, No. 202; Grace 1979a, Fig. 45; Lawall 2000, 66, Fig. 15.
363 Anderson 1954, 175, Fig. 9, k, l, m; Boardman 1967, 179, Fig. 126, No. 950-951.
364 Başaran – Akkaş 2017, 288, Lev. 1, Kat. No. 6-10; Lev. 2, Kat. No. 11-12
365 Selçuk 1998, Lev. 6/21, Lev. 10/31.
366 Özbay 2019, 80-81, Kat. No. 7-10.
367 Şenol – Aşkın 2007, Kat. No. 22-23, 25.

Chart: 2.5 YR 6/4, 6/6 ya da 2.5 YR 6/8 tonları görülmüştür). Hamur katkılarında orta yoğunlukta kireç, seyrek mika, siyah ve sarı katkılar gözlemlenmiştir. 8.8 ile 11.6 cm arasında değişen ağız çapına sahiptirler. Değerlendirilen tüm örneklerin paralelleri ile kurulan analojide MÖ 4. yüzyılın ilk yarısı önerilmiştir.

Tip 2.2 alt grubunda yer alan altı adet Khios amphorasının ağız formları da birbirini tekrar eden, içten sert bir şekilde kesik, dışta bir bant oluşturmuş ve bu bant, ağzın etrafını sarmıştır.

123 Kat. No.'lu örnekte kulp izi görülmezken 119, 120, 124-125 Kat No.'lu örneklerin birer kulpları korunmuştur. 121 Kat. No.'lu örnekte her iki kulpun da korunduğu görülmektedir. 124-125 Kat. No.'lu örnekte kulpun üst hizasında kırmızı boya izleri görülmektedir.

126 ve 127 Kat. No.'lu erken varyant oluşturan örnekler Tip 2.3.a alt grubunun ele geçen dip formları oluşturmuştur. Halka kaideli, içi oyuk diplere sahiptirler. Kaidenin iç kısmı tabanda sivri bir uca oturmuş, dışta ise yumuşak bir konveks oluşturmuştur. Gövdeye geçiş yumuşak bir şekilde belirtilmiştir. MÖ 5. yüzyıl sonu- 4. yüzyıl önerilen tarih aralığıdır[368].

Tip 2.3.b. alt gurubunu oluşturan Erythrai buluntusu Khios amphora örneklerinin bir önceki tipten farkı gövdeyle bağlanan dip kısmında oluşan konkavın daha keskin hale gelmesidir. Halka kaideli dip, üçgen profil çizerek dışa açılmış ve keskin bir hat oluşturarak gövdeye yükselmiştir. 128 – 134 Kat. No.'lu örnekleriyle temsil edilmektedir. Dört örneğin de dip kısımları tam korunmuş ancak gövdeye doğru uzanan alt gövdeden sonrası kırıktır. MÖ 5. yüzyıl sonlarına tarihlendirilen örnekler ile paralellik kurulmuştur[369]. 129, 130 ve 132 Kat. No.'lu örneklerde dip kısmında bulunan oyukluktaki derinlik artmıştır. Bu örneklerin

[368] Boardman 1967, 178, fig. 125. 946, 16. (Prophetes Elias cemetery ve Athena Temple Terrace, Period II, MÖ 4. yüzyıl); Monachov 2003a, 238, Taf. 8, 5(440-430lar); Lawall 2006, 302, Taf. 32, Cat-no. 202; Lawall 2005a, 43, Fig. 3, B(MÖ 390-380); Monachov ve diğ. 2019, 93, Ch. 46 (MÖ 5. yüzyılın sonu).
[369] Monachov 2003a, 238, Taf. 8, 7(MÖ 440-430lar); Lawall 2006, 302, Taf. 32, Cat No. 205 (MÖ 5. yüzyıl sonu).

kendinden önceki örneklerde olduğu gibi oldukça kalın cidara sahip olduğu görülmektedir. MÖ 5. yüzyılın sonları ile 4. yüzyılın başları önerilen tarih aralığıdır[370].

Tip 2.3.c grubunda değerlendirilen 135 – 138 Kat. No.'lu Khios dip örnekleri kendinden önceki dip formlarından farklıdır. Silindirik formlu ve ortası oyuk kaide örneklerinin dıştaki keskin konkav kısmı değişime uğramıştır. Kaidenin dışında oluşturulan konkav profilden sonra gövdeye geçişteki sert betimleme ortadan kalkmış yumuşak bir bant oluşturulmuştur. Kaidenin etrafında oluşturulan bu bant zamanla uzayarak gövdeye doğru yükselecek ve zamanla ortasındaki boşluk kaybolacaktır. MÖ 4. yüzyılın başlarına tarihlendirilen bu formdan konik ve uzatılmış kaideli formun öncülü olmuştur[371].

MÖ 4. yüzyılın başına kadar değişmeyen düz, silindirik boyunlu Khios amphoraları bu yüzyıldan ve sonraki yüzyıllarda daha uzun ve silindirik bir boyun ile karakterize olmuştur. Basit ağız kenarı yuvarlatılmıştır. Kulpları oval ve yüksek yay formuna dönüştürülmüştür. Omuz giderek düzleşmiştir (Fig. 22). Keskin omuzlu amphoranın dar bir konik gövdesi ile üçgen bir form oluşturulmuştur[372]. Kaide ise daha fazla yükselmiş ve içi oyuktur[373]. Benzer dip formlarının MÖ 4. yüzyılda, Ege Bölgesi'ndeki amphora üretim merkezlerinde yaygın olarak kullanıldığı belirtilmiştir[374].

MÖ 4. yüzyıldan MÖ 3. yüzyılda geçişte Khios amphoralarının ağız kenarı yukarı doğru çekilerek incelmeye başlamıştır. Zamanla bu amphoralarda boynun yüksekliği tüm amphoranın yüksekliğinin yarısına eşitlendiği de görülmüştür[375]. Projeksiyon noktası keskinleşmiş, gövde ise üçgen olmuştur[376]. Üçgen formlu gövde MÖ 4. yüzyıl ortalarından

[370] Lawall 2006, 302, Taf. 32, Cat No. 205 (MÖ 5. yüzyıl sonu); Lawall 2002, Fig. 11, 66; Monachov ve diğ. 2019, 90, Ch. 40(MÖ 420-410'lar).
[371] Lawall 2005a, 43, Fig. 3, B(MÖ 390-380); Lawall ve diğ. 2010, Pl. 292, L-30(MÖ 5. yüzyıl sonu - 4. yüzyıl başları).
[372] Lawall 1999, 202.
[373] Sacchetti 2012, 73.
[374] Şenol 2007b, 105-6, Fig. 1-2; Özbay 2019, 82, Kat. No. 15-16.
[375] Empereur – Hesnard, 1987, 22.
[376] Şenol 2007b, 106-7.

sonra ovoide dönüşmeye başlamıştır. MÖ 3. yüzyılın başlarından itibaren gövdenin kaideye doğru olan alt bölümünün uzamasıyla bu eşitlik bozulmuştur(Fig. 23)[377].

MÖ 5. yüzyılın sonunda yay formlu olan kulplar MÖ 4. yüzyılın başlarından ortalarına kadar baston formunu almıştır. MÖ 3. yüzyılın başlarında kulplar ağzın biraz daha altında, boynun üst kısmına çıkmış, yüksek, kalın ve yuvarlak kesitli hale gelmiştir[378]. MÖ 3. yüzyılın ortalarında tekrar yay formuna dönüş yapılmıştır[379].

Klasik Döneme tarihlenen amphoraların tipik içi oyuk kaideleri MÖ 4. yüzyılın sonlarına kadar görülürken[380] MÖ 4. yüzyılın başında, Khios sikkelerinde de görülen amphora formları, yüksek ve içi oyuk üçgen formlu kaide ile karakterize edilmiş, MÖ 4. yüzyılın üçüncü çeyreğinden itibaren diplerin oyuk kısımları kapanmaya başlamıştır[381]. MÖ 3. yüzyılın başlarında içi oyuk kaideler tamamen ortadan kalkmış ve keskin, sivri uçlu dip formuna bırakmıştır[382]. MÖ 3. yüzyıl ortalarına kadar konik kaidenin çapının daraldığı ancak içinde oluşan oyuğun devam ettiği gözlemlenmiştir[383]. Bu kaide tipi Hellenistik Dönem boyunca da devam etmiştir[384].

MÖ 5. yüzyılın başlarında 25 litreye gerilemiş olan Khios amphoraları, MÖ 4. yüzyılın ilk çeyreğinde 8 litre kapasiteli küçük boyutlu örnekleri ve 4. yüzyılın ikinci çeyreğinde 20-21 litre civarında olduğu belirtilmiştir[385].

Khios amphora formlarında Hellenistik Dönem'de bir standartlaşma olduğu görülmüş; mühürleme, bu dönemde de devam etmiştir[386].

---

377 Şenol 2007b, 105.
378 A.g.e,, 105-6.
379 Lazarov 1982, 15.
380 Grace 1979a, fig. 46.
381 Sear 1979, 421, Fig. 4609; Empereur – Hesnard 1987, 22, Pl. 4, No. 17; Alpözen ve diğ., 1995, 84; Lawall 1999, 202, Fig. 2-4, No. 70-74; Tezgör ve diğ., 2003, 173, No. 8-9, Pl. VIII; Şenol 2007b, 107.
382 Anderson 1954, 169-70
383 Şenol 2007b, 106, Kat No. 6-12, Fig. 12-18.
384 Lawall 1999, 193.
385 Şenol 2003a, 54, No. 23.
386 Alkaç 2012a, 25.

Erythrai'da ele geçen düz-uzun boyunlu Khios amphoralarının geç örnekleri üç dip ve iki ağız-boyun-kulp parçası olan örnekle temsil edilmektedir.

Tip 3 olarak sınıflandırılan bu grubun iki kaide örneği Tip 3.1 alt grubun oluşturmuştur. 140 Kat. No.'lu örneğinde kaidenin sığ bir dip oyuğu ve alçak tabanı olduğu görülmektedir. Sonraki örneklerde alçak tabanlı bu kaidenin üçgen şeklini alıp yükseleceği görülecektir. 141 Kat. No.'lu konik kaidenin ise alt açıklığı oldukça daralıp oyuk derinliği azalmaya başlamıştır. Konik kaideler yerini artık gövdeye doğru uzayan ve iç oyukluğunun kapandığı formlara dönüştüğünü bu örnekle görmek mümkündür. MÖ 4. yüzyılın ilk yarısı ile MÖ 3. yüzyılın ilk çeyreğine tarihlendirilen örnekler ile paralellik kurulmuştur[387]. Paralel örneği MÖ 4. yüzyıla tarihlenen Khios amphorasına ait 139 Kat. No.'lu kaide örneğinin Tip 3 kaidelerinde farklı olduğu görülse de, bu grup altında değerlendirilmiştir. MÖ 4. yüzyıldan itibaren kaidelerin giderek uzadığı ve daraldığı görülmüştür. Amphora gövdelerinin alt kısımlarının tek parça halinde yapıldığı bilinmekle birlikte değerlendirilen bu örnekte kaidenin ayrı olarak üretildiği Anderson'un Khios Kofina Ridge'de bulunan ve değerlendirdiği paralel bir örneğe yapmış olduğu yorumla bilinmektedir[388]. 139 Kat. No.'lu kaidenin ucunda, diğer kaidelerde görülen içteki oyuk yerine dışa doğru bir topuz ya da burun yaptığı görülür.

Bu dip formunu tamamlayan uzun boyunlu Khios amphora örnekleri ise Tip 3.2 alt grubu 142 ve 143 Kat. No.'lu örneklerle temsil edilmiştir. 142 Kat. No.'lu Khios amphorasının oldukça iyi korunmuş üst bölümü örneği dışa çekik ucu yuvarlaklaştırılmış ağız kenarına, silindirik ve uzun boyna, yuvarlak kesitli kulplara sahiptir. Her iki kulp da

[387] Boardman 1967, 179, fig. 126. 950. (Athena Tapınağı Cella, Period II, MÖ 4. yüzyıl, 22); Şenol 2007b, 125, Fig. 18 (MÖ 3. yüzyılın ilk çeyreği); Lawall 2010, 163, Pl. 96.2(MÖ geç 4. yüzyıl – erken 3. yüzyıl); Monachov ve diğ. 2019, 94, Ch.48 (MÖ 4. yüzyılın ilk çeyreği).
[388] Anderson 1954, 175, Fig. 9.i.

omuzla birleşmiş, gövdeye dönmeden kırılmıştır. Benzer örneklere dayanılarak MÖ 4. yüzyılın ikinci yarısı ile MÖ 2. yüzyılın üçüncü çeyreğine tarihlendirilmiştir[389].

143 Kat. No.'lu Khios amphorası örneğinin ağzı kırıktır. Boynun neredeyse tamamı ve tek kulpun tamamı korunmuş olup korunan kulpun birleştiği omuzla birlikte ele geçmiştir. Muhtemelen dışa çekik ağız kenarına sahip amphoranın silindirik, uzun boyna ve kesiti yuvarlaklaşmaya başlamış yüksek baston formlu kulplara sahiptir. 16 cm olan omuz çapı ile açık kırmızı hamur ve yüzey rengiyle dikkat çekmektedir (Munsell Color Chart: 5 YR 6/8). Değerlendirilen amphora parçasının benzer örnekleri ile kurulan analojide MÖ 4. yüzyıl ile MÖ 2. yüzyıl önerilen tarih aralıklarıdır[390].

MÖ 2. yüzyılın başlarında, Khios amphoralarında ağız kenarlarının yuvarlatılarak ve çapları daraltılarak ince silindirik bir boyunla karakterize edilmiştir[391]. MÖ 2. yüzyılın başında uzayarak kalınlaşan ve baston formunu alan kuplar, MÖ 2. yüzyılın ortalarında kısalarak boyun ortası ile ağız kenarına yerleştirilmiştir[392]. Ağız kenarları, incelerek ve dışa çekilerek yuvarlatılmıştır[393].

MÖ 1. yüzyılın başlarında, amphora kulpları kısaltılmış, boynun hemen üstünden başlayıp omuz üzerinde gövdeyle birleştirilmiştir. MÖ 1. yüzyılın sonunda amphoraların dibi gövdeye eklenmiş ve daha uzun ve ince bir form haline gelmiştir[394].

Bu döneme ait örneklerin geniş dağılımı olduğunu görmek mümkündür. Ephesos'ta MÖ 1. yüzyıl ve MÖ 30 ile MS 23'e tarihlendirilmiş örnekler Agora'da ve Teras Evler 2'de

[389] Şenol 2007b, 126, Fig. 29 (MÖ 2. yüzyılın üçüncü çeyreği); Monachov ve diğ. 2016, 78, Ch.3.6 (MÖ 4. yüzyılın ikinci yarısı).
[390] Anderson 1954, 175, Fig. 8, 271; Lawall 2000, 66, Fig. 16; Monachov 2003a, 243, Taf. 13.2; Şenol 2007b, 126, Fig. 29(MÖ 2. yüzyılın üçüncü çeyreği); Monachov ve diğ. 2016, 71, Ch. 21 (MÖ 4. yüzyılın ilk yarısı).
[391] Şenol 2007b, 107, Kat No. 18-19, Fig. 24-25.
[392] A.g.e., 107, Kat No. 20, Fig. 26.
[393] A.g.e., 107, Kat No. 21-22, Fig. 27-28.
[394] Doğer 1991, 87.

ele geçmiştir[395]. MÖ 1. yüzyıla ait Khios sikkeleri üzerinde bu döneme ait formlarını görebilmek mümkündür[396].

Hellenistik Dönem'de Khios kazılarında ele geçmiş amphoralarla bu dönem tipolojisini takip etmek mümkün olmuştur[397]. Erken Roma Dönemi'ne tarihli amphora fırınları Khios Adası'nın güneyinde yapılan kazılarla ortaya çıkarılmıştır[398]. Bu fırınlarda ele geçen yanmış amphora parçaları ve defolu mallar üretim faaliyetlerini desteklemiştir[399]. Ele geçen amphoraların Dressel 24 *Similis* tipine ait olduğu keşfedilmiştir[400]. Değerlendirilen amphora parçalarının ise MÖ 1. yüzyıldan MS 1. yüzyıla kadar bazı örneklerde ise MS 3. yüzyıla kadar örneklerin tarihlendirilebildiği belirtilmiştir[401].

Tip 4 olarak değerlendirdiğimiz ve Erythrai'da da üretimi olan Dressel 24 *Similis* tipindeki amphoralarla form açısından paralellik içinde olan Khios Dressel 24 *Similis* amphoraları içe doğru kıvrılan ve kalınlaştırılmış ağız kenarına, uzun boyna, ağız ile boyun ortasına tutturulmuş enine kesitteki kulplara sahiptir. Ağız çapları 17 ile 18 cm arasında değişen amphoraların sığ yivlerle kaplı gövdesi ve konik kaideleri vardır. Yapılan petrografik analizlerle Khios hamur yapısının Whitbread tarafından tanımlanmış Chian 2 amphora hamuruyla örtüştüğü görülmüştür[402]. Noviodunum'dan ve Histria'dan ele geçen benzer örnekler Khios üretimi Dressel 24 *Similis* hamur örneğini desteklemektedir[403].

144 – 152 Kat. No.'lu Tip 4'ü oluşturan, Tiyatro, Cennettepe'nin A2, Doğu Açma 13-14, Doğu Açma, Kuzey Portik Açma ile Mozaikli Peristilli Ev'in J sektöründe bulunmuş

[395] Bezeczky 2013, Pl. 4, Nos. 33-36.
[396] Grace 1979a, Fig. 51.
[397] Mcfadden 1946, 471, Fig. 13, No. 19-20; Grace 1979a, Fig. 36, 47; Calvet 1986, 75, No. 7; Şenol 2003b, 207, Fig. 8-9.
[398] Tsaravopoulos 1986, 124-144. Yapılan kazılarla adanın güneyinde iki adet amphora fırını ortaya çıkarılmıştır.
[399] Opait – Tsaravopoulos 2011, 280.
[400] Opait 2007, 630.
[401] Opait – Tsaravopoulos 2011, 280, Fig. 10 a-c,Fig 11 d-e,Fig. 12 a-f, Fig. 13, a-b.
[402] Opait – Tsaravopoulos 2011, 275-280. Yapılan analizler sonucuna göre: Kireç bakımından zengin, küçük kireçtaşı ve kalsit parçaları, mika kuvars ve feldispat taneciklerinin yanı sıra demir oksit ile silttaşı Khios hamurunun katkılarını oluşturduğu belirtilmiştir. Opait – Tsaravopoulos 2011, 293.
[403] Opait – Tsaravopoulos 2011, 280, Fig. 14, a-b.

dokuz adet Dressel 24 *Similis* amphoralarına ait kaide örneği de Khios'un MS 2. - 4. yüzyıllara tarihli amphora örneklerini oluşturmaktadır[404].

Erythrai'da Cennettepe Doğu Açma 13-14 sektöründen 153 Kat. No.'lu bir adet Τρύφωνος yazıtlı mühürlü kulp parçası ele geçmiştir. MS 1. yüzyıla tarihlenen benzer yazıtlı mührün Khios Adası'nda yaygın olduğu belirtilmiştir[405].

5.1.2. Klazomeai Amphoraları

Arkaik Dönem 'de Khios ile birlikte en önemli ticari amphora üreticileri arasında yer alan ve zeytinyağı ve şarap ile önemli bir tarımsal üretim merkezi olan Klazomenai[406] MÖ 7. yüzyılın ortalarından MÖ 5. yüzyılın başlarına kadar amphora üretimi yapmıştır[407]. Arkaik Dönem 'den itibaren sürekli gelişimi takip edilebilmiş bu amphoraların üretiminin de kesinliği bölgede yapılan kazılarla doğrulanmıştır[408].

Khios amphoralarıyla oldukça benzerlikler gösteren Klazomenai amphoraları, genellikle dışa dönük ağız kenarına, silindirik boyna, ovoid gövdeye, geniş ve içi boş kaideye sahiptir. Klazomenai amphoralarının ağzın etrafında, omuzda, alt gövdede olan çoğu zaman geniş firnis bant şeklinde dekorasyona sahip olduğu görülmüştür (Fig. 24).

MÖ 7. yüzyıl sonu 6. yüzyıl başına tarihli erken örneklerin kısa boynu, S şekilli kulpları, soğan biçimli ve geniş gövdelerinin, dikey, halka kaideli ve merkezinde boşluk bulunan kaidelerinin olduğu görülmüştür. MÖ 7. yüzyılın ortalarında başlayan Klazomenai amphora üretimi form değiştirerek varlığını sürdürmüştür. MÖ 6. yüzyılın ilk yarısından itibaren örneklerde omuz üzerinde iki, alt gövdede kalın bir yatay bant ile kulp üzerinden gövde alt bandına kadar inen kalın iki dikey bant standart hale gelmiştir. Çok dışa taşkın

[404] Opait – Tsaravopoulos 2011, Fig
[405] Tsaravopoulos ve diğ. 2013, 116.
[406] Roebuck 1959, 14; Doğer 1988, 49, 74; Dupont 1998, 151-156.
[407] Doğer 1988, 49; Sezgin 2012, 21-25.
[408] Dupont 1983, 25-26, 31, Fig. 18; Doğer 1986.

olmayan yuvarlatılmış, firnisli ağız kenarına, silindirik boyna, kısa ve geniş, ağzın hemen altından tutturulmuş kulplara sahiptirler. Yuvarlak omuz ve şişkin gövdeleri, derin oyuklu halka kaide ile sonlanmaktadır. MÖ 6. yüzyılın ilk yarısında görülen örneklere ek olarak geniş bir ağıza, yüksek boyun ve uzun kulplara, yumurta formda gövdeye, kendi başında ayakta durabilen masa tipi amphora örnekleri de gelişim göstermiştir. Bu örneklerde ağız kenarı, boyun ve omuzda birbiriyle kesişen çok sayıda bantın yer aldığı görülmüştür. MÖ 6. yüzyılın ikinci yarısında her zamankinden daha kalın ve firnisli ağız bandı görülmüştür. Boynu nispeten uzayan amphoranın şişkin karınlı ve uzun-ince gövdeli ovoid örnekleri ile karşılaşılmıştır. İçi oyuk kaide geleneği ise devam etmiştir.

MÖ 4. yüzyılın ilk üç çeyreğine gelindiğinde ağız altı plastik bantlı amphoralar ile karşılaşılmıştır. Klazomenai amphoralarının, torus profil oluşturan ağız, silindirik boyun ve daha sonra ortaya çıkan oval bir gövdeye sahip olduğu görülmüştür (Fig. 25). Khios örneklerine kıyasla daha uzun ve geniş olduğu görülmüştür. Doğer, Klazomenai'da ele geçen bu amphora örneklerini iki alt tipte incelemiştir. İlk alt tipi oluşturan amphoralarda ağız altında oluşan bantla ağız arasında derin bir yivlendirme yapılmıştır. Omuza doğru açılan yüksek boyun, baston formlu kulplarla bütünleştirilmiştir. Konik gövde içi oyuk, düğme formlu kaideyle sonlanmıştır. İkinci alt tipte ise omuzlar nispeten daha yuvarlak ve gövde ovoid formludur. En belirgin fark ise oyuk kaideyi plastik bir halka çevrelemektedir. Aynı kaide MÖ 4. yüzyıla tarihli mantar ağız formuna sahip Klazomenai'da üretimi olduğu düşünülen amphoralarda da kullanılmış olduğu belirtilmiştir[409].

1938'de ilk defa Lambrino tarafından tanımlanan Klazomenai amphoraları, 1960'da Zeest'in çalışmasıyla sınıflandırılmışlardır[410].

Antik dönemde tarıma dayalı bir ekonomiye sahip olan Klazomenai, amphoralarında hem şarap hem de zeytinyağı ticareti yapmıştır[411]. Bugüne kadar yapılan çalışmalarda

[409] Doğer 1990, 707.
[410] Lambrino 1938, 114-118, Fig. 76-80; Zeest 1960, 69-72.

Klazomenai'da iki farklı zeytinyağı üretim alanına rastlanılmıştır[412]. Ele geçen ikinci zeytinyağı işliğinde MÖ 4. yüzyıl tabakalarına tarihli seramiklerin yanı sıra ağız altı plastik bantlı amphora örnekleri de ele geçmiştir[413].

Bu amphoralar Klazomenai başta olmak üzere[414], Smyrna[415], Thasos[416], Halikarnassos[417], Abdera[418] ve Phokaia'da[419] yürütülen çalışmalarla gün yüzüne çıkarılmıştır.

Eryhtrai'da, Doğer'in Tip I olarak tanımladığı ve MÖ 625-580 yıllarına tarihli aşağı sarkık ağız kenarlı bir amphora ağız parçası ile yine Doğer'in "ağız altı plastik bantlı amphoralar" olarak tanımladığı ağız-boyun-kulp ve dip örnekleri ele geçmiştir.

Doğer'in "ağız altı plastik bantlı amphoralar" olarak tanımladığı amphoralar, MS 4. yüzyıl katmanlarında ele geçmiş, Phokaia'da da yine benzer tarihli kontekstlerde bulunmuştur[420]. Klazomenai'da yapılan son yıllardaki çalışmalarla da MÖ 4. yüzyıl tabaka örnekleri arasında benzer örneklerin ele geçtiği görülmüştür.

Klazomenai amphoraları, Erythrai'da Cennettepe, Kilise Önü, Mozaikli Peristilli Ev ve Müze Sondaj Kazıları'ndan bulunan 154 - 162 Kat. No.'lu örnekler ile temsil edilmektedir. 154 Kat. No.'lu ağız parçası MÖ 650-580 yıllarına tarihlenirken, 155-162 Kat. No.'lu plastik bantlı ağza sahip amphoralar ise MÖ 4. yüzyıla tarihlendirilmektedir.

411 Yaşlı Plinius, *Naturalis Historia*'da Klazomenai şarabına daha az deniz suyu karıştırıldığında tercih edildiğini belirtmiştir. Plinius XIV, 73-74; Doğer 1990, 709.
412 Koparal – İplikçi 2004, 221-232.
413 A.g.e. 230, Fig. 18.b-c.
414 Doğer 1990, Fig. 10-11; Doğer 1991, Fig. 115-116; Hasdağlı 2012, 163, Fig. 9, No. 57-61, Fig. 12; Özbay 2006, 209, 233, 337, 352; Hürmüzlü 2004, 88, Fig. 22.
415 Akurgal 1993, Fig. 64b.
416 Blonde ve diğ. 1991, 233, Fig. 9, No.55.
417 Doğer 1990, 707.
418 Dupont – Skarlatidou 2012, 253, Fig. 11.
419 Selçuk 1998, Lev. 20-28, No. 57-91; Atila – Okan 2016, 59-64.
420 Doğer 1990, 706; Atila – Okan 2016, 57-58.

5.1.3. Mende Amphoraları

Mende, Yunanistan'ın kuzeyinde, bir Makedon Bölgesi olan Khalkidia Yarımadası'nda yer alan Antik Dönem'in önemli şarap ve amphora üreticilerinden biridir. Atina ile müttefikliği ve Attika-Delos Birliği üyeliği, ürettiği şarabın Akdeniz'e ihracatında artışını desteklemiştir[421]. Mende kentinin gelişimine paralel olarak MÖ 5. yüzyılda şarap üretiminin de arttığı gözlemlenmiştir. MÖ 3. yüzyılın başlarından sonra ise ihracatın zayıfladığı görülmüştür.

Mende amphoraları ilk olarak, bir eşek üzerine geriye doğru oturan ve elinde kantharos tutan betimi ile Dionysos tasvirinin olduğu sikke tipleri ve amphora mühürleriyle varlığı Grace tarafından kanıtlanmıştır (Fig. 26)[422]. Whitbread tarafından yapılan kil analiz çalışmalarıyla da Grace'in tanımlaması desteklenmiştir[423]. Lawall tarafından yapılan çalışmayla da Mende amphoralarının MÖ 5. yüzyıl tipolojisi oluşturulmuş tipolojik gelişimi izlenebilmiştir[424].

Atina, Korinthos ve Porticello gemi batığından ele geçen Mende amphoralarının MÖ 6. yüzyılın son çeyreğinden MÖ 4. yüzyıla kadar tipoloji oluşturdukları görülmüştür[425]. Bu süre zarfında bölgenin önemli şarap üretimi ve ihracı konusunda Mende önde gelen kentlerden olmuştur[426].

En erken örnekleri MÖ 6. yüzyıla tarihlendirilen Mende amphoraları, MÖ 5. yüzyıl örnekleriyle dip formu bakımından farklılık göstermektedirler[427]. MÖ 6. yüzyılda kısa ve geniş, halka bir kaide görülmüştür. Kalınlaştırılmış ve dışa hafif açılmış ağız hafif bir çıkıntıyla içbükey silindirik boyundan ayrılmış ve oval gövde ile betimlenmiştir. MÖ 5. yüzyılın ortalarında küresel gövdeli amphoralar MÖ 5. yüzyılın sonundan itibaren ovoid gövdeye, yüksek boyna ve içi oyuk tutamak formlı kaidelere sahip olduğu görülmüştür. MÖ

421 Hadjidaki 1996, 563.
422 Grace 1949,Pl. 182,186, Pl. 20,1; Grace 1953, 106-107.
423 Whitbread 1995, 95-101.
424 Lawall 1995, 117-124.
425 Lawall 1995, 153; Lawall 1998, 18-19.
426 Papadopoulos – Paspalas 1999, 165.
427 Monachov 1999b, 177-178.

5. yüzyıl Mende amphoraları Lawall tarafından erken, orta ve geç Mende olarak üç tipe ayrılmıştır (Fig. 27)[428].

MÖ 5. yüzyılın 2. çeyreğine tarihlendirilen erken Mende amphoralarında dışa doğru genişleyen sivri ağız, uzun ve geniş kulp, eğimli omuz, oldukça küresel bir gövde ve alçak, geniş halkasının etrafında yatay bir bant şeklinde boya bulunduran kaideye sahip amphoradır.

MÖ 5. yüzyılın 3. çeyreğine tarihlendirilen orta Mende amphoraları bir önceki tipten farklı olarak daha açısal hale gelmiştir. Çıkıntı yapan ya da bir oluk oluşturan boyundan ayrılan dışa eğik bir ağza sahiptir. Bir önceki forma göre daha eğik ve yuvarlak omuza sahip amphoranın boynu genişlemiştir. Küresel gövdenin en geniş olduğu yer gövdenin üst kısmına çıkmıştır. Eğimli dış hatlara sahip kaidenin iç kısmında dairesel bir oyuk yer almaktadır.

MÖ 5. yüzyılın son çeyreğine tarihlendirilmiş geç Mende amphoraları, hafif dışa eğik keskin kenarlı ağza sahiptir. Kulplar daha düz ve hemen ağzın altına tutturulmuştur. Kulpların omuz üzerindeki birleşiminde derin başparmak izlerine rastlanılmıştır. Boyun altından aşağı doğru amphorada genişleme görülebilmektedir. Geniş ve düz omuzlar konik gövdenin uca doğru sivrilmesiyle sonlanmıştır. Geniş dairesel bir halka tabana sahip kaide, eğimli bir dış kenara ve içte sığ bir oyuk ile betimlenmiştir.

Kuzey Ege bölgesinin genel amphora formlarıyla benzerlik içinde olan Mende amphoraları, hamur yapısıyla diğer amphoralardan ayrılmaktadır. Bej kırmızımsı, turuncu ya da kırmızımsı tonlarda hamur rengine sahip olan Mende amphoralarının erken örneklerinde kaba, iri gözenekli ve mikalı hamur yapısının yanı sıra bazen kuvars ve iri taşçık katkılarıyla kendini göstermektedir[429].

[428] Lawall 1995, 120-124.
[429] Grace 1953, 106-107, No.161; Whitbread 1995, 198-209.

MÖ 4. yüzyıla gelindiğinde Mende amphoralarının tipolojisinde açıkça bir değişme görülmektedir. Önemli bir amphora üretim merkezi olan Thasos'un etkisinde kalmış ve böylece Thasos amphoraları gibi bikonik forma dönüşen amphoranın hamur kalınlığı incelmiştir. Düzleştirilmiş omuz ve konik ve ince boyun ile kaide yapısı ve yüksek kulplarla betimlenmiştir. Dar ve az hacimli bir forma dönüşmüştür. Porticello Batığı'nda da görülebileceği gibi bu dönem örneklerinde kaidelerin oldukça yükseldiği görülmüştür[430].

Mende amphoralarının son üretim dönemi olan MÖ 4. yüzyılda ağız kenarının erken örneklerine göre inceldiği ve belirgin olarak dışa çekildiği tespit edilmiştir. Boyun silindirik ve uzundur. Ağzın hemen altından tutturulmuş kulplar sert bir açıyla genişleyen omuzda birleşmiştir. Keskin bir geçiş yapan omuzdan sonra ince gövde silindirik kaideyle son bulur. Kaide hafif dışa genişledikten sonra dönüş yaparak içte alçak bir oyukla son bulur.

MÖ 4. yüzyıl Mende amphoralarının erken örneklere göre elenmiş yapılı, kum, kireç, kuvars ve mika katkılarının olduğu belirtilmektedir.

Hem edebi kaynaklarda hem de Karadeniz'den Kuzey Afrika kıyılarına kadar geniş bir dağılıma sahip Mende amphoralarının antik dönemde çok değerli şarapları olduğu, yapılan çalışmalarla ortaya çıkmıştır[431]. MÖ 5. yüzyılda yaşamış antik dönem şairlerinden Kratinos[432], MS 2. yüzyıl yazarlarından Athenaios'un *Deipnosophistai* eserinde de Mende şaraplarından bahsetmektedir[433]. Mende şarabının MS 6. yüzyıl yazarı Stephanos tarafından bile bahsedildiği bilinmektedir[434]. Kuzey Ege'nin önemli şarap üretici kentleri arasında yer alan Mende'nin Atina ile ticari ilişkilerde bulunduğu bilinmektedir[435]. Atina Agorası'nde ele geçen bir Mende amphorasında yer alan graffitide Mende şarabının fiyatı hakkında bilgi verdiği ve amphorayla birlikte içinde taşıdığı şaraba yüksek fiyat uygulandığı ortaya

[430] Lawall 1998, 18, Fig. 2.
[431] Papadopoulos – Paspalas 1999, 161-188.
[432] Salviat 1990, 471, no. 3.
[433] Athenaios 1.29d-f, 1.31a, 4.129d-e, 4.146e; Salvait 1990, 470-473.
[434] Stephanos, 444.15.
[435] Papadopoulos – Paspalas 1999, 176-177.

çıkarılmıştır[436]. Lang tarafından incelenen Atina Agora buluntusu Mende amphorasında bal aroması olduğu belirtilmiştir[437].

Atina Agorası'nda MÖ 425'e tarihlendirilmiş kapalı kontekstten Mende amphora örnekleri ele geçmiştir[438]. Yunanistan'ın kuzeydoğusunda, Mende yerleşiminin güneyinde, Ikos ve Peparethos adalarının yakınlarında bir batıkta MÖ 5. yüzyıla tarihli Mende amphoralarının varlığı bilinmektedir[439]. Thasos amphoraları gibi daha çok Karadeniz'de geniş yayılıma sahip Mende amphoraları Kırım'ın kuzeybatısında Panskoye I yerleşiminden örnekler MÖ 4. yüzyıl sonu-3. yüzyıl başına tarihlendirilmiştir[440]. Karadeniz çevresinde MÖ 4. yüzyıl sonlarında MÖ 3. yüzyıl başlarına kadar yoğun olarak Mende şarabını ithal edildiği ancak daha sonra Khersonnesos gibi kentlerde üzüm bağlarının ve kendi şaraplarının üretimine başlandığı bilinmektedir[441]. Thasos Adası'nda kuyu buluntusu olarak ele geçen az sayıdaki örnekler MÖ 4. yüzyıla tarihlendirilmiştir[442].

Olbia Bölgesi'nin en batısı olduğu düşünülen Koshary antik yerleşiminde de Mende amphoralarının MÖ 4. yüzyılın ilk yarısına tarihli kaide örnekleri ele geçmiştir[443]. Khalkidikia Bölgesi'nde yer alan Akanthos yerleşiminde de MÖ 5. yüzyılın ikinci ve üçüncü çeyreğine tarihli Mende amphora örnekleri bulunmuştur[444].

Mısır'da Alexandria Müzesi'nde MÖ 330-320'ye tarihli örnek bilinmektedir[445].

Nagidos'ta ele geçen örnekler MÖ 5. yüzyıl sonlarına tarihlendirilmiştir[446]. Gordion'da MÖ 5. yüzyılın üçüncü çeyreği ile 4. yüzyılın ortalarına tarihli dip örneği

436 A. g.e. 177.
437 Lang 1976, 86-87.
438 Talcott 1935, 496, Fig. 17, 514-515.
439 Hadjidaki 1996, 565, Fig. 3.
440 Monachov 2016a, 118-121, Fig. 3.17-18; Monachov 2016b, 330-334, Fig. 12.99-108.
441 Hadjidaki 1996, 563-564.
442 Blondé ve diğ. 1991, 226, Fig. 5.30-33.
443 Mateevici – Redina 2010, 58.
444 Filis 2013, 71, Fig. 13.c-d.
445 Şenol 2018, 364, Fig. 309.
446 Şenol – Aşkın 2007, 247-249.

bulunmuştur[447]. Taşucu Müzesi'nde 5. yüzyılın son çeyreğine tarihli iki örnek belgelenmiştir[448].

Erythrai'da Cennettepe, Hellenistik Ev ve Mozaikli Peristilli Ev sektörlerinden ele geçen dört dip parçası Mende amphorasına aittir.

İki örnek derin oyuklu uzun silindirik formdayken diğer iki örnek ise Kuzey Ege üretiminde gelenek haline gelen dışa çekik konik kaide ve altında sığ bir oyukla betimlenmiştir. MÖ 4. Yüzyıla tarihlendirilen 163 – 164 Kat. No.'lu örnekler derin oyuğa sahip kaidelerinin paralel örnekleri Nagidos'ta[449] ve Patara[450] kazılarında ele geçmiştir. Dışa çekik konik kaideye sahip 165 ve 166 Kat. No.'lu örnekler, Thasos'ta Agora'nın kuzeydoğusunda[451] ve Silen Kapısı[452], Nagidos, Patara[453], Samos[454] Porticello Batığı[455], Gordion[456] ve Ephesos'ta[457] bulunmuştur.

5.1.4. Thasos Amphoraları

Ege Denizi'nin en kuzeyinde, Thrakia'nın ise güneyinde yer alan Thasos Adası antik kaynaklarda da geçtiği gibi tatlı şarabı, madenleri, verimli vadilere ve bol su kaynaklarına sahip olduğu bilinmektedir[458]. Birçok antik kaynağın aktarımıyla, Thasos'un ünlü şarabı ile amphoraları hakkında, balık, tahıl ve tarım zenginliğinden bahsedilmiştir[459]. Doğal kaynakları bakımından oldukça zengin olan Thasos Adası, Yunan kolonisi olduktan sonra Kuzey Ege'de birçok limana sahip önemli bir ticaret merkezi haline gelmiştir[460]. Klasik ve

[447] Lawall 2010, 161, Pl. 94.3. Lawall, değerlendirdiği bir Mende amphorasına ait dip örneğinin oldukça yoğun mika katkılı olduğunu vurgulamıştır. Erythrai'da bulunmuş Mende amphoralarının da mika katkılı olduğu görülmüştür.
[448] Şenol 2009, 199-200.
[449] Şenol – Aşkın 2007, 248-249, no. 15.
[450] Dündar 2012, 451, Kat. No. MnA7: MÖ 4. yüzyılın ilk çeyreği.
[451] Blondé ve diğ. 1991, 226, Fig. 5.30-33.
[452] Grandjean 1992, 565, Fig. 11, no. 71.
[453] Dündar 2012, 451, Kat. No. MnA 10: MÖ 340.
[454] Isler 1978, 131-132, Fig. 10, no. 408-423: MÖ 4. yüzyıl.
[455] Lawall 1998, 18.
[456] Lawall 2010, Pl. 94.3.
[457] Lawall 2006, 136, Lev. 33, no. 216: MÖ 5. yüzyıl.
[458] Graham 1991, 116.
[459] Graham 1978, 88; Salvait 1986, 147-196.
[460] Garlan 1999, 84-96.

Hellenistik Dönemler boyunca önemli şarap ve amphora üretim merkezi haline gelen Thasos MÖ 6. yüzyılın ortalarından MÖ 2. yüzyıla kadar oldukça çeşitli ve kaliteli şarap ve amphora üretim merkezlerinden biri olmuştur[461].

MÖ 6. yüzyıl sonu - 5. yüzyıl başından itibaren amphoraları düzenli bir şekilde mühürlenen Thasos'un Knidos ve Rodos'a bu konuda öncüllük ettiği bilinmektedir[462]. Zeest tarafından MÖ 6. yüzyıldan 5. yüzyıl ortalarına kadar üretilmiş Thasos amphoraları "Proto Thasos"[463] olarak adlandırılmıştır. Bu amphoraların formsal olarak bir bütünlük içinde olmaması Thasos'ta henüz ticaret kanunlarının bulunmayışı ve amphora atölyelerinin standart üretime geçmemesiyle alakalı olduğu belirtilmiştir[464].

Dupont tarafından Arkaik Dönem tipleri A, B ve C grupları altında incelenmiştir. Atina Agorası'nda bulunmuş Tip A grubu Thasos amphora örnekleri MÖ 520-480 yıllarına tarihlendirilmiştir[465].

Lawall tarafından üç gruba ayrılan Thasos amphoralarının ilk grubu MÖ 6. yüzyıl sonlarına tarihli "D*ouble-banded Rim*" olarak tanımlanan çift bantlı ağız kenarına sahip amphoralar oluşturmaktadır. Dudağın üst bölümü ile boynun üst bölümünü çevreleyen iki yatay bant bulunan amphora Thasos Adası'nda çok sayıda ele geçmiştir[466]. Atina Agorası'nda[467] ve Thasos'un Silen Kapısı'nda örnekler bulunmuştur[468].

Doğer, MÖ 5. yüzyılın ikinci yarısından sonra 30 litre kapasiteli Thasos amphoralarının dışa çekik ağız kenarına, kısa ve geniş boyun, yuvarlak omuz, geniş karın ve altı oyuk topaç formda kaideye sahip olduklarını dile getirmiştir[469].

[461] Doğer 1991, 111; Garlan 1999, 84-96; Tzochev 2016, 230-231.
[462] Cankardeş-Şenol 2006, 83.
[463] Zeest 1960, 79-81.
[464] Canoğlu 2011, 17-18.
[465] Dupont 1982, 178-190.
[466] Lawall 1995, 132-133.
[467] Lawall 1995, 134.
[468] Grandjean 1992, 543-544, Fig. 1, no. 2.
[469] Doğer 1991, 112-113, Fig. 119.

Lawall'ın yaptığı tipolojide ikinci grupta değerlendirilen bikonik amphoralar, dışa çekik üçgen kesitli ağza, ağzın altında başlayıp keskin omuzlarda birleşen uzun kulplara, gövdeye doğru genişleyen uzun boyna, içi dolu ve uzun, silindirik kaideye sahip MÖ 5. yüzyıl sonlarına tarihlendirilen Thasos amphoralarıdır. İnce ve uzun siluete sahip bu form MÖ 4. yüzyılın başından MÖ 3. yüzyıl başlarına kadar varlığını sürdürmüştür. Uzun boyun ve tutamak görevindeki yüksek silindirik kaideleri ve köşeli ağız profilleri ile kanonik bir form oluşturmuştur[470]. En sık rastlanılan grubu oluşturan bu amphoralar 7 ile 12 litre arasında değişen kapasiteye sahiptirler[471]. Thasos Adası'nda kuyu buluntusu olarak ele geçen örnekler MÖ 330-325 yıllarına tarihlendirilmiştir[472].

Bikonik Thasos amphoralarıyla aynı yüzyılda üretilen, Lawall'ın top-shaped olarak adlandırdığı üçgen kesitli ağızlı ancak bodur görünüşteki, yaklaşık 20 litrelik hacme sahip amphoralar kaideye doğru daralan gövdeleriyle ayrılmaktadırlar. Omuza doğru genişleyerek açılan silindirik boyna sahip amphoralar, geniş omuzdan keskin bir profille şişkin gövdeye geçiş yapar. Dışa doğru açılan, topaç formlu ve içi oyuk diple sonlanmaktadır[473]. Doğer bu formun 5 yüzyıl örneklerine benzediğini ancak omuzların daha keskin ve belirgin, gövdenin de üçgen bir siluete sahip olduğunu belirtmiştir[474]. Thasos'ta ele geçen bu tipteki örnekler MÖ 330-325 yıllarına tarihlendirilmiştir[475]. Brashinsky ve Lozanov tarafından "Pithoid Thasos", Bon ve Bon tarafından ise Tip II olarak tanımlanmıştır[476]. Troia'da ele geçen örnekler MÖ 430 civarına tarihlidir[477].

Bikonik (Fig. 28) ve pithoid (Fig. 29) formlu her iki Thasos amphora eğimli ağız profilindeki yakın benzerlik MÖ 4. yüzyıl Thasos amphoralarının karakteristik özelliği

[470] Doğer 1991, 113; Blondé ve diğ. 1991, 219, Fig. 3.20-21.
[471] Bon – Bon 1957, 16-18; Lazarov 1980, 173-175; Garlan 1988, 14; Doğer 1991, 113, Fig. 120;Grandjean 1992, 551-560.
[472] Blondé ve diğ. 1991, 215-216, Fig. 1, no. 1.
[473] Garlan 1988, 13, Fig. 12, 14; Lawall 1995, 136; Bon – Bon 1957, 19-20.
[474] Doğer 1991, 113, Fig. 121.
[475] Blondé ve diğ. 1991, 215-216, Fig. 1, no. 1.
[476] Brashinski 1980, 19; Lozanov 2010, 87; Bon – Bon 1957, 19-20, Fig.4.1.
[477] Lawall 2002, 229, Fig. 8, no. 30.

olarak yorumlanmıştır. Bu ağız profilinin de pridik profil olarak isimlendirildiği Garlan tarafından tanımlanmıştır[478].

MÖ 3. yüzyıla gelindiğinde ise Thasos amphoralarının form değiştirdiği, keskin ağız kenarı yerine yuvarlatılmış ağız kenarı, basit ve düz, düğme formlu kaidelerin ortaya çıktığı görülmüştür[479].

Thasos amphoralarının genellikle koyu kırmızımsı kahverengiden soluk sarımsı kahverengiye sahip ve hamurunda mika katkısı bulunmaktadır[480].

Erythrai'da ele geçen ve Thasos üretimi olduğu düşünülen amphora parçalarının bir örneği alçak, halka kaideli, iki örnek bikonik tipte kaide ve sekiz ağız parçası da bikonik ya da pithoid tiptedir.

Halikarnassos[481] ve Nagidos'ta[482] ele geçen bikonik kaide örnekleri MÖ 4. yüzyıl başlarına, Ephesos'ta bulunan örnekler ise MÖ 400-350 yılları arasına tarihlendirilmiştir[483]. Patara kazılarında ele geçen örnekler 4. yüzyılın başlarına tarihlendirilmiştir[484].

Klazomenai'dan MÖ 4. yüzyılın ilk çeyreği ile 4. yüzyıl ortalarına tarihli yerleşim alanından Thasos bikonik ve pithoid amphora örnekleri ele geçmiştir[485].

167 Kat. No.'lu alçak halka kaideli örnek MÖ 6. yüzyıl sonu-5. yüzyıla paralel örneği görülürken, 168 Kat. No.'lu silindirik ve içi oyuk kaidesi ile 169 – 170 Kat. No.2lu bikonik kaide örnekleri ise MÖ 4. yüzyıla tarihlendirilmiştir. 171 - 178 Kat. No.'lu ağız parçası örnekleri paralel örnekleri ile MÖ 5. yüzyılın sonu - 4. yüzyıla tarihlendirilmiştir.

478 Garlan 1985, 743.
479 Bon – Bon 1957, 24; Doğer 1991, 114.
480 Whitbread 1995, 167; Monachov 2003a, 248.
481 Nørskov – Lund 2002, 58, 144, Lev. 21, G78-81.
482 Şenol – Aşkın 2007, 246, no. 9.
483 Lawall 2006, 137, Lev. 34, no. 223.
484 Dündar 2012, 449.
485 Özbay 2019, 78-79.

5.1.5. Mantar Ağızlı Amphoralar

Mantar ağızlı amphoralar olarak tanımlanan amphoralar ilk olarak Karadeniz'de ele geçen erken örnekler üzerine yapılan çalışmayla Zeest tarafından *Solokha I* olarak adlandırılmıştır[486]. Bu grup MÖ 5. yüzyıldan MÖ 3. yüzyıla kadar çeşitli atölyelerde üretilen yaygın amphora formlarından olmuştur[487]. MÖ 1. yüzyıla kadar Yunan ve Roma özelliklerini içeren, ticari amphoraların geçiş tipleri olduğu varsayılan, Roma Cumhuriyet Dönemi'nin en önemli amphora türlerinden *Greko-İtalik* olarak isimlendirilen formuyla üretilmeye devam edilmiştir[488]. Cumhuriyet Dönemi amphoraları olarak da sınıflandırılan, ince ve uzun gövdeleriyle Greko-İtalik amphoralar, Dressel 1 amphoralarına bir geçiş formu olduğu düşünülmektedir[489].

Güney Ege'de farklı merkezlerde yoğun olarak üretilen bu amphoraların, en erken örneklerine Atina Agorası'nda MÖ 5. yüzyılın üçüncü çeyreğine tarihlendirilen açmada karşılaşılmıştır[490]. Mantar formda üçgen, dışa çekik ağız kenarı, ağzın altına ve omuzlara tutturulmuş oval kulpları, kısa, silindirik boyunları, ovoid gövde yapısı ve içi oyuk topaç formlu kaideleri ile karakterize olmuştur. Benzer ağız formuna sahip amphora üretimi "*Koine*" oluşumuna ortam hazırlandığı belirtilmiştir[491].

Mantar ağız formuna sahip amphoraların ağız kenarlarının dışa çekilerek yapılmış olmaları ağızlarının deri ile kapatılmasıyla bir ilişkisi olduğu ortaya çıkarılmıştır. Girne Batığı'nda bulunmuş mantar ağız formuna sahip amphoraların hangi malzemeyle ağızlarının

---

[486] MÖ 4. yüzyıl başlarına tarihlenen ve günümüzde Ukrayna'da bulunan İskit mezar yapısı Solokha'da yer almaktadır. Burada kurganlarda ele geçen mantar ağız formuna sahip amphoralar bu isimle de anılmaktadır. Zeest 1960, 151, Taf. XVI, Fig. 32.

[487] Avram 1989, 247; Will 1982, 341; Nørskov 2004, 287.

[488] Mantar ağızlı amphoralarla olan tipolojik benzerliğiyle dikkat çeken *Greko-İtalik* amphoralar tipolojik sorunların ortaya çıkmasına neden olmuştur. Marsilya kazılarında bulunan Grand-Congloué 1 batığından bulunan 400'den fazla amphoranın tanımlamasında "Greco-Italik" terimi ilk kez kullanılmıştır: Batı Akdeniz kıyılarında, İtalya Yarımadası'nın güneyinde ve Sicilya'da öncü form olarak MÖ 4. yüzyılın ortalarından itibaren üretilmiştir. Benoit 1961, 211-34; Doğer 1991, 18.

[489] Şenol 2000a, 109; Okan ve diğ. 2018, 181.

[490] Lawall 1995, 218, 223-230; 234-240.

[491] Dündar 2012, 81.

kapatıldığını belirlemek için yapılan birkaç deneyden sonra keçi derisiyle sıkıca amphoranın ağzını kavradığı görülmüştür[492].

Zeest, Brashinsky ve Avram; Solokha I amphoralarını, Kos amphoraları ile ilişkilendirmişlerdir[493]. Monachov ve Rogov, Ponskoe I nekropol buluntularından yola çıkarak ele geçen mantar ağızlı amphoraların Rhodos ve Samos'un yanı sıra Paros ve Naksos adalarında da üretilmiş olabileceğini vurgulamışlarıdır[494].

Peparethos Adası'nda ise MÖ 4. yüzyılın ilk yarısında bu formun üretiminin olduğu ortaya çıkarılmıştır[495]. Solokha I olarak tanımlanan bu mantar ağızlı amphoraların ilk üretim yerlerinin Peparethos ve Ikos adalarında olduğu ileri sürülmüştür[496]. Peparethos ve Ikos adalarının aynı morfolojik özelliklere sahip iki tip amphora üretimi MÖ 5. yüzyılın ikinci yarısı ile MÖ 4. yüzyılın ortalarına tarihlendirilmiştir. Peparethos Adası'nda belirlenen iki tip amphoranın ikinci grubu, Solokha I grubuyla eşleştirilmiştir[497]. Dışa doğru üçgen bir açıyla sarkık dudağa, kısa boyna, oval kesitli kulplara ve oval gövdeye sahip ikinci tip Peparethos amphoranın kaidesi bikonik sonlanmıştır. Mika ve kireçtaşı katkıları olan amphoraların koyu veya beyazımsı katkıları olduğu da belirtilmiştir. Form yönünden benzer olan Solokha I ve Peparethos amphoralarında küçük de olsa hamur farklılığı bulunmaktadır. Solokha I'de sarımsı bir hamur rengi varken Peparethos Adası'nda üretilen aynı tip amphoralarda turuncu-kırmızı bir hamur rengi hakimdir.

Grace, Samos'ta bulunmasa da, bu kente ait aslan mühürlerinin mantar ağızlı amphoralarda yer almasından yola çıkarak MÖ 4. yüzyılın sonlarında Samos'ta da üretim

---

492 Kyrenia Batığı'nda bulunan amphoraların ağızlarının nasıl kapatıldığını anlamak için yapılan deneylerde kil ya da balmumunun kuruduktan sonra küçüldüğü görülmüş ve sıvı sızdırabileceği ortaya çıkmıştır. Bir gece önceden suda ıslatılan ve yumuşayan keçi derilerinin ise kolayca şekil alabileceği anlaşılmıştır. Yumuşayan derinin mantar formlu amphoranın ağzını tam olarak kavradıktan sonra ağzın altından iple bağlandığı ve içindeki hiçbir şeyi dışarı sızdırmadığı gözlemlenmiştir. Bkz: Katzev 2008, 80.

493 Zeest 1960, 91-94; Brashinski 1980, 26-27; Avram 1989, 247.

494 Monachov – Rogov 1990, 125,130, 145, Taf. 8. 37-38.

495 Doulgéri-Intzessiloglou – Garlan 1990, 386-388.

496 Peparetos'ta (Staphylos, Agnondas Körfezi ve Panermos) üç atölye ve Ikos'ta bir atölye (Tsoukalia Körfezi) tespit edilmiştir. Doulgéri-Intzessiloglou – Garlan 1990, 387.

497 Tip I olarak belirlenen amphoralar Solokha II grubunu, Tip II olarak belirlenen amphoralar ise Solokha I'i temsil etmektedir. İki tipin de hamur yapılarının benzer olduğu da dikkat çekmektedir. Ayrıca bu iki ana tipten farklı olarak Chios üretimine yakın, silindirik ve konik kaideli, sarımsı bir hamur yapısına sahip bir amphora grubunun da varlığı ortaya çıkarılmıştır. Doulgéri-Intzessiloglou – Garlan 1990, 376, 380-388.

olduğunu belirtmiştir[498]. Girit Batığı'nda ele geçen mantar ağızlı amphora örnekleri ise Rhodos amphorası olarak tanımlanmıştır (Fig. 30)[499].

Lawall, farklı hamur yapılarına sahip mantar ağızlı amphoralarda mika ve ince katkılar bulunduğunu, bazı örneklerde de mikanın yoğun görüldüğünü belirtmiştir[500]. Atina Agora'sında ele geçen mantar ağızlı amphora örneklerini ise sekiz ayrı grupta incelemiştir[501]. Lawall'ın Atina Agorası mantar ağızlı amphora örneklerinin ilk grubunda işlenmiş alt kısmı ile ağız kenarı keskin bir profil oluşturan grup yer almaktadır. İkinci grup ağızları kalın yuvarlak dış kenarı olan ağız üstte yuvarlatılmıştır. Üçüncü grupta içte dikey yükselen ağzın üst ve alt ağız uzunluğu eşittir. Dördüncü grup uzun alt yüzeyli, dışa eğik ağız kenarlı mantar ağza sahip amphora tipidir. İlk dört grup mantar ağızlı amphora tipleri MÖ 4. yüzyıl sonlarına tarihlenmiştir. Beşinci tip kalın, üste doğru genişleyen bir ağız profiline sahiptir. MÖ 3. yüzyıla tarihlendirilmiştir. Altıncı tip geniş kıvrımlı bir üst yüzeye sahip ağzın dar bir dış kenar açısı vardır. MÖ 4. yüzyıl boyunca görüldüğü belirtilmiştir. Yedinci tip ince cidarlı hamura sahip MÖ 300'lere tarihlendirilmiştir. Son olarak sekizinci tip ise baskın bir üçgen profilinin olduğu tip olarak belirlenmiş ve MÖ 3. yüzyıl boyunca geliştiği belirtilmiştir[502].

Klazomenai'da MÖ 4. yüzyılın üçüncü çeyreğine tarihli seramik fırınında mantar ağızlı amphora örneklerinin ele geçmesi, bu amphora grubunun bu kentte de üretilmiş olduğunu ortaya çıkarmıştır[503]. Hasdağlı, Klazomenai'da ele geçen mantar ağızlı amphora örneklerinin MÖ 5. yüzyılda bu kentte varlığına ve yüzeylerinde oldukça hafif bir kremsi astar görünümüne sahip olduklarına dikkat çekmiştir[504].

Okan, mantar ağızlı amphoraların tüm Güney Ege'de üretildiğini, kökeninin de yine tüm Güney Ege olabileceğini belirtmiştir[505].

---

498 Grace 1971, 67, Lev. 15, no.11.
499 Bass – Katzev 1968, 172.
500 Lawall 2002, 223-224.
501 Lawall 2004b, 452-453. Lawall'ın yaptığı bu çalışmanın tablo formu için: bkz: Nørskov 2004, 288, Fig. 4.
502 Lawall 2004b, 452-453.
503 Doğer 1986, 449-471.
504 Hasdağlı 2012, 138.
505 Okan 2013, 132.

Kos Adası'nda MÖ 5. yüzyıl sonu- 4. yüzyıl başına tarihli Meropis atölyesi, mantar ağza sahip amphora üreten en erken merkez olduğu tespit edilmiştir. Üç tipte değerlendirilen amphoralardan Kos I ve II grupları mantar ağızlı örnekleri temsil etmektedir[506]. Yine Kos Adası'nda Halasarna'da bulunmuş bir atölyede de mantar ağız formlu amphoraların üretiminin yapıldığı belgelenmiştir[507].

Samos[508], Rhodos[509], Knidos, Kos, Halikarnassos[510], Phokaia[511], Klazomenai, Paros[512] ve Peparethos[513] gibi merkezlerde üretildikleri bilinen bu amphoralar[514] MÖ 3. yüzyılın ilk çeyreğinden sonra kentler kendi ürettikleri kanonik tiplerin üretimine devam edildiği görülecektir[515].

MÖ 4. yüzyılın ilk yarısında şarap ihracatındaki yerini alan Knidos atölyelerinde de mantar ağızlı amphoraların yoğun olarak üretildikleri ortaya çıkarılmıştır[516]. Datça Yarımadası'ndaki Reşadiye'de yapılan yüzey araştırmalarında mantar ağız formlu amphora örnekleri ele geçmiştir[517]. Burgaz (Eski Knidos)'da Solokha I tipi olan ve Peparethos üretimi olduğu belirtilen çok sayıda amphora ağız ve kaide örnekleri bulunmuştur[518]. Iasos'ta da kentin farklı sektörlerinden çok sayıda mantar ağızlı amphora örneği tespit edilmiştir[519].

Mantar ağız formlu amphoralar, Erythrai'da 179 – 189 Kat. No.'lu, beş ağız parçası ve altı adet içi oyuk kaide örnekleri ile temsil edilmektedir. Üçgen kesitli mantar formlu ağız formunda ve gövdeden dışa doğru dik bir çıkıntılı kaidenin oyuk derinliği ve buna bağlı olarak oluşan kesit profilinde farklılıklar görülmektedir. Kaidenin oturma düzleminde bazen

506 Papuci – Wladyka 1997, 48.
507 Hein ve diğ. 2008, 1050, 1059-1060.
508 Grace 1971, 67, Pl. 15.11.
509 Grace 1963, 322.
510 Halikarnassos'tan ele geçen 15 mantar ağız örneğinin dokuzu Kos üretimi diğer altısının ise üretim merkezi belirlenememiş ancak Atina Agorası ile benzerliklerine dikkat çekilmiştir: Nørskov 2004, 290-291.
511 Okan ve diğ. 2018, 177-214.
512 MÖ 4. yüzyıl ile 2. yüzyıl arasında aktif olan Ampelas atölyesinde mantar formlu ağza sahip amphora örnekleri tespit edilmiştir. Empereur – Picon 1986b, 504-505, Fig. 9a-c.
513 Doulgéri-Intzessiloglou – Garlan 1990, 386-388.
514 Selçuk 1997, 105-108; Şenol 2000a, 109.
515 Şenol – Aşkın 2007, 265.
516 Tuna 1987, 315.
517 Tuna ve diğ. 1987, 48.
518 Sakarya 2016, 91-93.
519 Lodi 2010, 36.

sığ olan oyuklar yer almaktadır. MÖ 5. yüzyıl sonu ile 4. yüzyılda üretimi yapılan bu amphoraların üretim merkezleri ile ilişkilendirmek zor olsa da biçimsel olarak farklılıkları ile gruplandırılmaya çalışılmıştır.

Değerlendirilen mantar ağızlı amphora parçaları, ağzın oluşturduğu profil farklılığına göre gruplara ayrılmıştır. Tip 1 olarak değerlendirilen 179 – 180 Kat. No.'lu örnekler, ucu aşağı sarkıtılmış ve dudağın alt kısmında hafif kabartma şeklinde şerit bulunan kalın cidarlıdır. 180 Kat. No.'lu örneğin ağız kenarının ucu diğer örneklerden daha fazla aşağı sarkıtılmış olduğu görülmüştür. Lawall'ın yaptığı sınıflandırmada Tip 1[520], Zeest'in sınıflandırmasında ise Tip 2[521] olarak geçmektedir. Nagidos[522], Troia[523], Thasos[524], Panskoe I Nekropolisi[525] ve Patara'da[526] 4. yüzyılın üçüncü çeyreğine tarihlendirilmiştir.

Tip 2 olarak değerlendirilen 181 – 183 Kat. No.'lu örnekler baskın bir üçgen profilinin görüldüğü, Tip 1'e göre ağızlarının biraz daha genişleyerek dışa doğru açık olarak betimlendiği görülmüştür. Lawall Tip 8[527], Şenol Tip II ve Halikarnassos Tip I olarak sınıflandırılan formlarla uyumluluk göstermektedir[528].

184 – 189 Kat. No.'lu mantar ağız formlu amphoralara ait kaide örneklerinin, ağız örneklerinde olduğu gibi herhangi bir atölyeye atfetmek mümkün olmamıştır. Oyuklu ya da oldukça sığ olan oyuk bulunan topaç formlu kaidelerin benzerleri Patara'da MÖ 4. yüzyıl sonlarına tarihlendirilmiştir[529]. Atina[530], Kos[531] ve Thasos'ta[532] da benzer örnekler ele geçmiştir.

[520] Lawall 2004b, 452; Nørskov 2004, 288, Fig. 4.
[521] Zeest 1960, 151, Lev. 15.326.
[522] Şenol – Aşkın 2007, 267, no. 54.
[523] Lawall 2002, 224, 233, Fig. 12, No. 84.
[524] Blondé – Muller-Mulliez 1991, 225, Fig. 6.40; Grandjean 1992, 552-553, Fig. 5.36.
[525] Monachov – Rogov 1990, 140-141, Lev. 6.38-39.
[526] Dündar 2012, 470, Tip V, Lev. 33.22-25, MÖ 4. yüzyıl sonları.
[527] Lawall 2004b, 453; Nørskov 2004, 288, Fig. 4.
[528] Nørskov 2004, 288, Fig. 4, Şenol Tip II ve Halikarnassos Tip I.
[529] Dündar 2012, 86.
[530] Lawall 1995, 375, Fig. 89-90.
[531] Papuci – Wladyka 1997, 49, Fig. 1.1-2.
[532] Blondé – Muller-Mulliez 1991, 225, Fig. 6.41-45.

5.1.6. Knidos Amphoraları

Hellenistik Dönem'de Anadolu'nun güneybatısında "Knidos Yarımadası" olarak adlandırılan ve Rhodos Periası'na da oldukça yakın bir konumda yer alan Knidos en önemli şarap üreticisi olmasının yanında önemli bir amphora üretim merkezi olarak da bilinmektedir[533]. Eski Datça ve yakınlarındaki Reşadiye Köyü'nde yapılan araştırmalarla amphora üretim izlerine rastlanılmıştır[534]. Kentin amphora üretimi MÖ 6. yüzyılda başlamış, MS. 7. yüzyıla kadar devam etmiştir[535]. Kentin amphora tipolojisi ise Hellenistik Dönem buluntuları ile oluşturulmuştur[536]. Hellenistik Dönem'de şarap taşımak için ürettiği amphoralarla Rhodos'un en önemli rakibi olmuş, Akdeniz pazarında rolü artmıştır[537].

Pompeii 38[538], August 50[539] , Zeest 48[540] ve Mau 38 olarak da isimlendirilen Knidos amphoraları, Knidos Yarımadası'nın amphora atölyeleri ilk olarak 1973'te Love tarafından Mesudiye'de yapılan kazılarla ortaya çıkarılmıştır[541]. Empereur ve Picon ise Knidos Yarımadası'nın amphora üretiminde önemli bir yeri olduğunu belirtmişlerdir[542]. Reşadiye atölyelerinde bulunan 25 nolu arsa üzerinde en eski Knidos amphora örnekleri ele geçmiştir[543].

Dışbükey ağzı ve ağızdan boyna ve omuzlara geçişte yer alan sığ çıkıntılar Arkaik Dönem Miletos amphoralarını andırmaktadır[544]. Tam örneği ele geçmemiş olsa da kalın ve yuvarlak ağız, boyunda bir veya daha fazla oluk olduğu belirtilmiştir[545].

---

533 Panella 1986, 621.
534 Empereur – Picon 1986a, 116-123; Tuna – Empereur 1988, 341-357; Tuna ve diğ. 1987, 47-52; Tuna – Empereur 1989, 555-567; Tuna 1990, 354-371.
535 Tuna ve diğ. 1987, 49; Tuna – Empereur 1988, 341-357; Doğer 1991, 92.
536 Monachov 2003a, 101-110.
537 Cankardeş-Şenol 2015, 169.
538 Panella 1986, 621.
539 Martin-Kilcher 1994, 439, Fig. 198, 1, 440.
540 Zeest 1960, 159, Taf. XXIII.
541 Love 1973, 413-424; Love 1978, 1119-1120.
542 Empereur – Picon 1986a, 103-126.
543 Tuna – Empereur 1990, 157; Şenol 2003a, 34.
544 Milet amphoraları, Arkaik Dönem 'de çevre bölgelerdeki üretici merkezleri etkilemişlerdir. Sezgin 2012, 137,dipnot 669-673.
545 Sakarya 2016, 66, Pl. VII-XI/XII.

Mantar biçimli ağızlı Knidos amphoraları MÖ 4. yüzyılın ikinci çeyreğinden itibaren sistematik olarak ithal edilmeye başlanmıştır. MÖ 4. yüzyılın sonu ile MÖ 3. yüzyılın ilk yarısında formda çeşitlenmeler başlamıştır. Mantar ağız formlu Knidos üretimi amphoraların diplerinin de içi oyuk, halka kaideli, kaidenin gövdeye geçişince bir keskinlik yapılarak betimlenmiştir. Dipte görülen iç oyukluk erken örneklerde hafifken zamanla daha derin bir boşluğa ulaşıp küp şeklini almaya başlamıştır.

Olbia'da[546] mantar ağızlı Knidos amphora örnekleri ele geçmiştir.

Mantar biçimli ağız formlarının MÖ 3. yüzyılın ortalarında daha da daralarak kalın bir bant haline geldiği görülmüştür[547]. Ağız kenarlarının değişmesinin yanı sıra kaidelerinin de değiştiği görülmüştür.

Knidos amphoralarının şekli Hellenistik Dönem'de sürekli değişmiştir[548]. Bir sonraki aşamada Knidos amphoraları, Serçe Limanı'nda keşfedilen daha yüksek boyunlu ve içi hafif oyuk, topaç biçimli kaide formu gelişmiştir.

MÖ 3. yüzyılın sonlarında Knidos amphoralarının kendine özgü bir forma dönüştüğü görülmüştür. Dışa çekik ucu yuvarlatılmış ağız formu, kalın, silindirik boyunlu, omuza dik inen kulplar, keskin profilli boyun-omuz geçişi, alt gövdeye doğu daralan ve bir önceki dipten gelişmiş keskin sivri dipli kaidenin etrafını saran halkalı form görülmektedir. Kaidede yer alan plastik halka eklentisi, Knidos amphoralarına özgüdür (Fig. 31)[549]. Zenon A grubu olarak da adlandırılan bu amphoraların en iyi örnekleri MÖ 280-275'e tarihlendirilmiş Hellenistik Serçe Limanı Batığı'nda ele geçmiş ve bu şekilde tanımlanmıştır[550].

[546] Lejpunskaja 2010, Pl. 35, 7, 9.
[547] Tuna – Empereur 1988, 345.
[548] Grace 1979a, Fig. 64; Empereur – Hesnard 1987, 20 f; Whitbread 1995, 68.
[549] Grace 1979a, Fig. 64; Panella 1986, 621 fig. 18; Martin-Kilcher 1994, 440; Augst 50; Williams 2005, Pompeii 38.
[550] Grace 1986, 552, 557-558; Koehler – Wallace 1987, 51, Fig. 26. Hellenistik Serçe Limanı Batığı, Türkiye'nin güneybatı kıyısında bulunan doğal Serçe Limanı'da Hellenistik bir gemi enkazıdır. Bu batık, limanın ağzına yakın, doğu kıyısından 30 metre uzaklıkta, MS 11. yüzyıl batığının ise yaklaşık 150 m. güneydoğusunda yer almaktadır. Bkz: Pulak – Townsend 1987, 31-57.

MÖ 3. yüzyılın ortalarında omuz-gövde geçişinde keskinlik azaltılmış, alt gövdeyle uyum içerisinde yumuşatılmış ve gövde silindirik olmuştur.

MÖ 3. yüzyılın sonunda Kos ve Rhodos amphora tiplerinde de görüldüğü gibi Knidos amphoralarının formlarında uzama ve incelme, buna bağlı olarak da hacimlerinde azalma meydana gelir. MÖ 3. yüzyılda 40 litre civarında olan Knidos amphoralarının kapasiteleri MÖ 2. yüzyılda 31 litreye gerilemiştir[551].

MÖ 188-167 yılları arasındaki Rhodos egemenliği döneminde, Knidos'lu üreticiler, pazardaki paylarını kaybetmemek için çağdaşı Rhodos amphoralarını taklit etmişler ve kırmızı killi Knidos amphoralarının dış yüzeylerini krem rengi astarla kaplamışlardır[552]. MÖ 2. yüzyıldan itibaren iyice incelen ve uzayan Knidos amphoralarının üretimi Mithridates Savaşları sebebiyle kesintiye uğramış, Roma İmparatorluk Dönemi'nin başından itibaren Knidos şarabı ve amphoraları tekrar Akdeniz piyasasında görülmeye başlanmıştır[553].

Knidos, Hellenistik Dönemin ortalarında, şarap ihracatında Akdeniz'deki neredeyse tek söz sahibi kenttir. Bu durum, Rhodos'un Roma tarafından cezalandırılması ve bunun sonucunda Delos Adası'nın serbest liman olmasıyla ilişkili olmalıdır[554].

MÖ 2. yüzyılın 2. yarısında amphora biraz daha uzamış ve incelmiştir. MÖ 2. yüzyılın ortalarında ise kaidede yer alan halka daha da belirgin hale gelmiştir.

MÖ 2. yüzyılın sonunda, MÖ 1. yüzyıl başında kaidede yer alan halkanın mahmuzu uzamıştır. MÖ 1. yüzyıldaki Knidos amphoralarında ise kulplarda keskin bir kırılma görülür. İmparatorluk Dönemi'nde ise boyutları küçülmüştür[555].

MÖ 3. yüzyılın ikinci-üçüncü çeyreğinden MÖ 1. yüzyılın üçüncü çeyreğine kadar Knidos amphoralarında mühür sistemi olduğu bilinmektedir. MÖ 1. yüzyılın ilk çeyreğinde

[551] Grace 1949, 180, Pl. 19, 7.
[552] Grace 1934, 201.
[553] Şenol 2003a, 36; Şenol 2009, 128, dipnot 450, 129- 130.
[554] Şenol 2003a, 34, dipnot 81-82.
[555] Bezeczky 2013, 53.

Pontos-Roma Savaşları'ndaki yaşanan süreçte belli başlı amphora ticareti yapan kentlerle birlikte Knidos da deniz ve kara ticaretinden yoksun kalmıştır. Pontos Kralı VI. Eupator Mithridates tarafından Knidos'un tahrip edilmesi, MÖ 88-85 yılları arasında kentteki amphora üretimini olumsuz etkilemiş[556], sistemli olarak mühürlemeye tekrar dönememiştir[557]. Roma İmparatorluk Dönemi'nin başında ekonomik düzen sağlanmaya çalışılmış, Augustus'un hayata geçirdiği *Pax Romana* ile de ekonomik kalkınma sağlanmıştır. Bu gelişmelerden sonra Knidos'un Akdeniz pazarında tekrar canlandığı görülmüştür[558].

MS 3. yüzyıla kadar karakteristik halka kaideli amphoraları üretmeye devam eden Knidos, Dressel 35 tipi ile paralellik göstermiştir[559]. MS 4. yüzyılda ise benzer formda daha küçük boyutlu üretimler gerçekleştirmiştir. MS 7. yüzyıl Knidos amphoralarında ise yivli gövde, dairesel kulplu ve kaidesiz formları olduğu görülmüştür[560].

Knidos Yarımadası'nda yapılan araştırmalarda, amphora üretiminin dışında, günlük kullanım kapları ve birçok formdaki seramiğe dair on farklı atölye tespit edilmiştir. Bunlar arasında sadece Kiliseyanı/Reşadiye atölyeleri MÖ 4. yüzyıldan MS 7. yüzyıla kadar aktif olarak kullanılmıştır. Hızırşah Köyü çevresinde ise Geç Knidos tipi ile Dressel 4 amphoraları üreten bazı atölyeler keşfedilmiştir[561].

Akdeniz'deki tüketim merkezlerinde de ele geçen örneklerle Hellenistik Dönem'in Knidos'un ticari faaliyetlerinin Ege Denizi'ndeki kuzey pazarlara da ulaştığı kanıtlanmıştır. Atina ve Delos oldukça yoğun ele geçen Knidos amphora örneklerini içermektedir[562].

Pannonia'da[563] Hellenistik Dönem'e tarihli Knidos amphora parçaları ele geçmiştir. Roma Dönemi Knidos amphora parçası örnekleri İtalya'da Pompei ve Ostia'da[564] Erken

[556] Arslan 2003, 98.
[557] Cankardeş-Şenol 2006, 76.
[558] Şenol 2009, 129-130; Alkaç 2014, 220-221.
[559] Empereur 1988, 159.
[560] Şenol 2003a, 36.
[561] Tuna 1990, 347-371.
[562] Grace 1952, 517; Grace 1979, fig. 31.Grace – Pétropoulakou 1970, 354.
[563] Bezeczky 1993, 237–244.
[564] Panella 1986, 621.

İmparatorluk Dönemi'ne, Germania'da[565], MÖ 1. yüzyıl sonu ile MS 2. yüzyıl başlarına, Noricum'da[566] ve Vindobona[567] Roma Dönemi'ne tarihlendirilmiş örnekler bulunmuştur.

Doğu Akdeniz'de Kyrenaica ve Berenike'de yaygın olduğu bilinen Knidos amphoralarının[568] Mısır'daki Alexandria Greco-Rome Müzesi'nden[569], kuzey eyaletlerden Magdalensberg[570], Sala, Savaria ve Carnuntum'dan da ele geçmiştir[571]. MS 3. yüzyıla tarihlendirilen dip örnekleri Lyon'da ele geçmiştir[572].

Ephesos'ta Hellenistik Dönem örnekleri oldukça yoğun ele geçmiştir[573]. Nagidos'ta[574], halka kaideli Knidos amphora örnekleri ele geçmiştir.

Erythrai'da 190 – 201 Kat. No.'lu, 12 adet Knidos amphorası dip örneği ile katalog oluşturulmuştur. Cennettepe, Hellenistik Ev, Mozaikli Peristly Ev, Tiyatro ve Toechobatlı Yapı bölgelerindeki kazılardan çeşitli sektörlerden ele geçmiştir.

İki farklı tip özelliği gösteren Knidos amphora paçaları oluşturan 190 – 196 Kat. No.'lu ilk grup yedi adet örnek ile temsil edilmektedir. Mozaik Peristil Ev J Odası, Toikhobatlı Yapı, Hellenistik Ev, Tiyatro ve Cennettepe'nin Doğu Açma 8 sektörlerinde bulunan örnekler değerlendirilmiştir. Tip 1'i oluşturan Knidos amphora kaide örneklerinde, halka eki kaidenin üst kısma yapışacak şekilde şekillendirilmiştir. Çıkıntı yapan halka tam anlamıyla kaideden ayrılmamıştır. Konik kaide, halkadan aşağı doğru uzanır.

191, 193 ve 194 Kat. No.'lu örneklerinde kaidede yer alan halka, kaidenin üst kısmına çekilmiştir. 190, 192, 195 ve 196 Kat. No.'lu örneklerinde ise halka, kaidenin ortasında hatta bazı örneklerde biraz daha aşağıya çekildiği görülmüştür.

565 Martın-Kilcher 1994, 440.
566 Bezeczky 1993, 237–241.
567 Bezeczky 2005b, Pl. 5, Cat. no. 26; Pl. 19, Cat. no. 25.
568 Riley 1979, 128(MÖ 2. yüzyıl başları ile 1. yüzyıl başları).
569 Empereur – Hesnard 1987, 61, Pl. 3, 15(MÖ yaklaşık 110), 63, Pl. 4, 16(MÖ 1. yüzyılın ikinci yarısı).
570 Bezeczky 1998, 234, Fig. SI.5, 2, 2.3.
571 Cunliffe 1971, 208, 210; Bezeczky 1993, 237-244.
572 Lemaitre 2000, 471, Fig. 6, 1-2.
573 Bezeczky 2013, Pl. 4, No 37-41, Pl. 5, no, 42-47.
574 Şenol – Aşkın 2007, 258-260, Kat. No. 33-39.

Serçe Limanı Batığı'nda bulunmuş benzer formlar MÖ 280'e tarihlendirilmiştir[575]. Knidos amphoraları dip formları üzerine çalışma yapan Aslan'ın tipolojisine göre MÖ 280-270 yıllarına tarihlendirilmiştir[576].

Tip 2'yi oluşturan 197 – 201 Kat. No.'lu örnekler Cennettepe, Mozaik Peristil Ev J Odası, Hellenistik Ev ve Hellenistik Ev C2 Odası ile Müze Sondaj Kazısı'ndan ele geçmiştir. Bu grupta değerlendirilen Knidos amphora dip örnekleri kaidede yer alan halkanın daha keskin konturlara sahip olduğu ve kaideden biraz daha ayrıldığını görmek mümkündür. Halka kaidenin aşağısına doğru çekildiği de görülmektedir. 197, 198 ve 199 Kat. No.'lu örneklerde kaidenin dipleri yuvarlatılmış, 200 ve 201 Kat. No.'lu örneklerinin diplerinin nispeten daha sivriltilmiştir.

Knidos amphoraları dip formları üzerine çalışma yapan Aslan'ın tipolojisine göre MÖ 2. yüzyıl ile 1. yüzyılın başına tarihlendirilmiştir[577].

Erythrai'da ele geçen Knidos amphora örneklerinin ele geçtiği ortak sektörler olması bu amphoralar için de ortak bir tarihleme önermektedir. Dolayısıyla değerlendirilen her iki tipteki Knidos amphora parçaları, MÖ 2. yüzyıl ile MÖ 1. yüzyılın başlarına tarihlendirilmiştir[578].

Cennettepe'den 202 ve 203 Kat. No.'lu iki adet Knidos amphoralarına ait mühürlü kulp parçası ele geçmiştir. Mühürlü kulplardan ilki 202 Kat. No.'lu Cennettepe'nin Eski Dolgu sekötüründe bulunmuş olup, *Π (Pi)* ve *(A) Alpha* harflerinin olduğu bir monograma sahiptir. *Π* harfinin sol kulbu kısa ve *Π* harfinin üst kolundan çıkan yatay açılı bir çizgi görülür. *Π* harfinin sağ kolu birleşerek *A* harfini oluşturmuştur. Cennettepe, 1983 yılı buluntuları arasından 203 Kat. No.'lu mühürlü kulp parçası da yine Knidos'a atfedilmiş ve

[575] Grace 1934, 205, Fig. 1,6; Tuna – Empereur 1988, 345, Fig. 4.i; Jefremow 1995, 113, Tab. II, 11; Şenol – Aşkın 2007, 259, Kat. No. 37; Sakarya 2016, Pl. XXX,99.
[576] Aslan 2019, 350, Fig. 11, a-f.
[577] Aslan 2019, 352, Fig. 14, a-d.
[578] Grace 1934, 205, Fig. 1,7; Grace 1949, Pl. 19,7-9; Monachov 2003a, 76, Taf. 78,1-3; Okan 2013, 134, Fig. 11; Gülsefa 2016, 118, Kat. No. 52-53; Sakarya 2016, Pl. XXX, 107.

her iki mühürlü kulbun da benzer örnekleri bulunamamış olup MÖ 280-240 aralığına tarihlendirilmiştir[579].

5.1.7. Kos Amphoraları

Klasik Dönem'de ürettiği şaraplarla ünlü olan Kos Adası, Hellenistik Dönem'de tüm Doğu Akdeniz, Karadeniz ve Batı Akdeniz'de ticaretinin yapıldığı bilinmektedir[580]. Yaşlı Plinius, Kos şarabının taşınması için yerel üretim ve yüksek kalitedeki şarabından bahsetmiştir. Kos şarabı, soylular tarafından bilinmesine rağmen, Khios şarabı kadar tanınmamış ve daha ucuzdu. Bu nedenle nüfusun büyük bir kısmı tarafından erişilebilir ve popülerdi. Şarabın tadını arttırmak ve koruyucu olarak deniz suyu eklenen Rhodos, Halikarnassos gibi tanınmış Ege şaraplarından oluşan grupta Kos şarabı da yer alıyordu[581].

Kos Adası'nda MÖ 5. yüzyıldan itibaren amphora üretiminin varlığı kanıtlanmış, Hellenistik ve Roma Dönemler'inde de üretime devam ettiği yapılan seramik atölyesi kazılarıyla ortaya çıkarılmıştır[582]. MÖ 2. yüzyıldan itibaren tüm Akdeniz'de çok sayıda merkezde kopyalanan bir amphora formu olduğu anlaşılmıştır[583]. Amphora, formunda önemli değişimler geçirmiş olsa da bifid (çift kulp) kulplarıyla kolayca tanınmıştır. Kulpların açısı MÖ 3. yüzyılda yumuşakken MÖ 2. yüzyıl ve sonrasında daha keskin ve köşeli bir forma dönüşmüştür[584]. Basit kalınlaştırılmış ağız kenarından boyna geçişte bazen bir oyuk olduğu görülmüştür. Düz, silindirik boyun Hellenistik Dönem'de hafif dışbükey olmuştur. Hellenistik Dönem'de dar ve uzun olan gövde; nispeten dolgun olmuş; Erken

[579] Cankardeş-Şenol 2006, 73, Period Ib.
[580] Finkielsztejn 2000, 209-210; Johnsson 2004, 133-134; Georgopoulou 2005, 179-182.
[581] Athenaeus 1.26b, 1.31f–1.32a; Plinius 14.78; Tchernia 1986, 33.
[582] MÖ 5. yüzyıldan MÖ 412 yılına kadar kullanılmış Kos-Meropis adlı şehirde yer alan seramik atölyesi MÖ 5. yüzyılın sonunda faaliyetlerini yeniden aktifleştirmiş ancak MÖ 366'da terk edilmiştir. Papuci-Wladyka 1997, 48.
[583] Peacock – Williams 1986, Class 10; Freed 2000, 459.
[584] Grace 1979a, Fig. 56; Alpözen ve diğ. 1995, 96-97.

İmparatorluk'ta ise bu durum devam etmekle birlikte boyun ve omuz arasındaki geçiş köşeli ve belirgin hale gelmiştir[585].

Kos-Meropis kentinde ortaya çıkarılan seramik atölyesi kazılarında Klasik Dönem için üç temel tipte Kos amphorası olduğu belirtilmiştir. Üç amphora tipinin yanında dokuz farklı mühür tipinin varlığı da ortaya konmuştur. Tespit edilen üç tipteki Kos amphorasında da benzer hamur yapısının olduğu, altın mika, kum, beyaz, kırmızı, turuncu katkıların yanı sıra kırmızı ya da kırmızımsı devetüyü renklerinde oldukları belirtilmiştir. Kos amphoralarının dış yüzeyinde tipik beyaz bir astar olduğu da bilinmektedir[586].

MÖ 4. ve 1. yüzyıla tarihlenen iki amphora atölyesinin keşfi ile Halasarna'da bulunmuş amphoralar için üretim alanı yorumu yapılmıştır[587]. Yine Halasarna kentinin yakınlarında bulunmuş bir Geç Roma fırını, bu döneme ait bir üretim olduğunu göstermiştir[588].

Halasarna'da yapılmış kazı buluntularından elde edilen farklı bir sonuçla Kos amphoralarının MÖ 4. yüzyılın ilk yarısından MÖ 2. yüzyıla kadar uzanan farklı tiplerinin olduğuna değinilmiştir. 3 farklı tipteki kaide hamur özelliklerinin kırmızı ya da kırmızımsı devetüyü, çok az altın mika, kum, beyaz ve koyu renkli katkılar, karakteristik beyazımsı ya da sarımsı amphorayı tamamen kaplamayan astarı olduğu belirtilmiştir. Halasarna'da bulunmuş 3 farklı tipteki kaide örneğinin ilki basit düğme formlu kaideyle sonlanıp alt kısmında hafif bir içbükeylik yapmaktadır. İkinci amphora kaidesinin ters bir koni şeklindedir. Kaidenin alt kısmında iç bükey, dairesel girinti amphora kaidesinin daha uzun görünmesini sağlamıştır. Kaidenin alt kısmında yer alan iç bükey oyukluk yukarı doğru

585 Grace 1979a, Fig. 56; Alpözen ve diğ. 1995, 96-98; Lund 1993a, 123; Lawall 2000, 210, Kat. 80; Freed 2000, 459-460.
586 Georgopoulou 2004,130; Hein ve diğ. 2008, 1050. Munsell: 5 YR 7/8-6/8; 5 YR 6/6 (Reddish Yellow); 5 YR 5/8 (Yellowish Red).
587 Kantzia1994, 325-332; Whitbread 1995, 82; Halasarna'da amphora üretiminin olup olmadığına dair yapılan petrografik analizler sonucunda bu bölgede Kos amphoralarının üretim merkezlerinden birinin varlığı netlik kazanmıştır. Hein ve diğ. 2008, 1060.
588 Didioumi 1999, 68-69. Bunun yanı sıra Empereur ve Picon, Kos amphoralarıyla oldukça benzerlik gösteren Dressel 4 amphoralarının Kos, Datça Yarımadası ve Bodrum Yarımadası'nda yer alan Myndos'ta üretildiğine dikkat çekmişlerdir. Empereur – Picon 1986a, 109-110.

açılıp bazen derin bazen de sığ görünüm elde edilmiştir[589]. Benzer örnekler MÖ 3. yüzyılın ilk yarısına tarihlendirilmiştir[590]. Üçüncü tip halka kaide, yüzük formundadır. Farklı varyasyonları olan formun halkası küresel bir düğme formundadır. Çift kulplu amphora örneklerinde de olduğu görülen bu kaide örneğinin Atina Agorası'nda MÖ 2. yüzyılın ikinci yarısına tarihlendirildiği görülmüştür[591].

Kos-Meropis kentinde 3 tipteki amphoranın ilki olan Tip 1 bifid kulplarının yanı sıra geniş, halka ağız formu, boynundaki sığ yivi ve küçük, düğme şeklindeki kaidesi ile karakteristiktir. Kısa boyunlu amphoranın gövdesi hafif şişkindir ve kaideye doğru daralır. Kaidede keskin açı oluşturulmuş ve altında hafif bir içbükey profille sonlandırılmıştır (Fig. 32). Tip 2 amphoralarda monofid kulpun bitiminde parmak izleri görülmüştür. MÖ 4. yüzyılın ilk yarısından itibaren tipolojisi oluşturulabilmiş Kos amphoralarının ilk örneklerinin mantar ağız formuna sahip bazen bifid (çift-ikiz kulplu) bazen monofid (tek kulplu), oval kulplu oldukları görülmüştür. Mantar ağız formuna sahip bu tipin Güney Ege üretim merkezlerinde sıkça karşılaşıldığı bilinmektedir. Tip 2 Kos amphoralarının boru şeklinde ve nispeten daha yüksek boyunlara sahip olduğu, oval gövdeli, yüksek omuzlu ve içbükey olan küçük bir kaideyle sonlandığı görülmüştür (Fig. 33). Tip 3 Kos amphoralarının dar ve üçgen profilli ağzı, S kulp formu ve kulp bitiminde parmak izleri olduğu görülmüştür (Fig. 34)[592].

MÖ 270'lerden MÖ 1. yüzyıla kadar devam eden Hellenistik Kos amphoralarının Klasik Dönem Kos Tip 1 formuna, karakteristiği haline gelecek olan çift silindirik kulplar eklenmiştir. Çift silindirik kulplu amphoralar, zamanla uzamış ve incelerek varlığını devam ettirmiştir[593]. MÖ 3. yüzyılda, geniş gövde, kısa boyun, dik bifid kulplara ve sarkık konik kaide ile karakterize olduğu görülmüştür. Hafifçe yükseltilmiş ve dışa doğru hafifçe

[589] Georgopoulou 2004,131.
[590] Vanderpool ve diğ. 1962, 33, No. 6, Pl. 19.
[591] Grace 1979, Fig. 56.
[592] Kantzia 1994, 332-342.
[593] Klasik Dönem Kos amphora hamurları ile benzer olduğu ancak adada farklı formlarda amphora üretiminin de varlığı tespit edilmiştir. Empereur – Hesnard 1987, 23.

yuvarlatılmış ağzın hemen altından başlayan çift silindirik - bifid- kulplara sahip amphora, gövdeye geçişte keskin bir yivlendirme ile ayrılmaktadır (Fig. 35). Dik omuzlara sahip amphoranın kaidesi ise küçük bir düğme formundadır[594]. MÖ 3. yüzyılın sonlarından itibaren Kos amphora hamur cidarlarında görülen incelme, kapasitelerinin de düşmesiyle doğru orantıda olmuştur. MÖ 4. yüzyılda üst gövdesinin alt gövdesinden geniş olduğu ancak giderek daha uzun ve silindirik hale gelen amphora, MÖ 1. yüzyılda omuzdan gövdeye geçişte belirgin bir denge oluşturmuştur[595].

MÖ 2. yüzyılın sonlarında ve 1. yüzyılın başlarında bifid kulplu amphoralar yaygınlaşmıştır. Özellikle MÖ 1. yüzyıl başlarında Kos dışında, Akdeniz havzasında birçok merkezde üretilmeye başlanmış, MS 2. yüzyılın sonuna kadar Akdeniz havzasının doğusunda ve batısında birçok merkezde taklit edilmiş, Kos amphora tipi oldukça popüler hale gelmiştir[596]. Halikarnassos'ta Hellenistik bir ev kazısından çıkan Kos ve sub-Kos amphoralarına dayanarak 10 farklı hamur tespiti yapılmıştır[597].

Kos tarzında üretilen amphoralar Roma İmparatorluk Dönemi'nin siyasi gücüne paralel olarak yaygın hale gelmiş, nitekim Kos formundaki bir amphora betimi, Pompeii'deki Vettii Evi'nin sokak levhasında yer almış, bu derece tanınabilir ve Roma yaşantısında bile ayrılmaz bir bütün haline gelen bir amphora olduğunu gözler önüne sermiştir[598].

H. Dressel tarafından Castro Pretorio'dan oluşturulan tablo II'deki 2, 3, 4 nolu form olarak tanımlanmış (DR 2-4) ve Roma İmparatorluk Dönemi'nde Kos amphoralarından esinlenerek oluşturulan bifid kulplu amphoraların birçok üretim merkezi olduğu saptanmış, üretimi MÖ 1. yüzyıldan başlayıp MS 3. yüzyılın ilk yarısına kadar devam etmiştir (Fig.

[594] Grace 1979a, Fig. 56-59; Empereur – Hesnard 1987, 22; Papuci-Wladyka 1997, 52, Fig. 2.1-2.
[595] Grace 1979a, Fig. 56.
[596] Knidos, Rhodos, Mısır ve Kıbrıs'ta bifid kulplu amphora örneklerinin varlığı bilinmektedir. Empereur – Hesnard 1987, 22; Lund 1993a, 123; Hayes 1991, 85-86. Moore 1995, 3, 21-28; Moore 2011, 93-101. Tanımlamada kolaylık sağlaması açısından Kos modelinden türemiş tüm amphoralar "Kos", "sub-Kos" ya da "Pseudo-Kos" olarak adlandırma eğiliminde olduğu görülmüşse de amphoranın bu versiyonları Dressel 2-4 amphoraları olarak tanımlanmıştır. Moore 2011, 91, 93.
[597] Briese 2005, 189-191.
[598] Butterworth – Laurence 2005, Fig. 7; Moore 2011, 89, Fig. 1.

36)[599]. Peacock ve Williams tarafından yapılan tipolojide ise Tip 10 olarak tanımlanmıştır[600]. Papuci-Wladyka'nın Sub-Kos olarak değerlendirdiği bu amphoraların daha ince ve omuzların silindirik, gövdenin ise omuzdan keskin bir geçişle ayrıldığını tanımlamıştır. Kaideleri genellikle sivri olan bu amphoraların üretimlerinin MS 2. yüzyılın ikinci yarısına kadar devam ettiği görülmüştür[601]. Dressel 2-4 amphoralarının antik dünyadaki çeşitli uyarlamaları, Kos amphorasından gelen bir mirasa borçlu olduğu ve Hellenistik Dönem'deki Kos amphoralarının ithal edildiği bölgelerde bile Pseudo-Kos amphoralarının benimsenmesi, bölgedeki artan Romalılaşmayla ilişkili olduğu görülmüştür[602].

Bazı araştırmacılar bu formun genel şeklinde olan bir amphorayı doğuda bulursa Kos, batıda bulursa Dressel 2-4 ya da üretim bölgesi ayrımı yapılmaksızın "Kos" Hellenistik/Cumhuriyet ve "Dressel 2-4" Roma tanımlamaları kullanmayı tercih etmişlerdir[603]. Ancak Peacock ve Williams'a göre şekil temelinde üretim merkezi tespit etmek imkânsızdır[604].

Düzenli bir mühürleme sistemine sahip olmasa da ele geçen bazı mühürlü Kos amphoralarının Rhodos ve Knidos gibi önemli iki rakibine göre daha mütevazı boyutlardaki üretimi olarak yorumlanmıştır[605]. DR 2-4 amphoralarının ise boyunda, kulpta ya da kaidesinde mühürlendiği belirtilmiştir[606].

---

599 Empereur – Hesnard 1987, 23; Peacock – Williams 1986, 105-106. Dressel tarafından belirlenen 2, 3 ve 4 nolu amphoraların çeşitli atölye, kulp açısı, gövde şeklinin daha büyük ve kaidenin daha sağlam olduğu form olarak Kos amphoralarını yeniden yorumlamıştır. Hellenistik ve Cumhuriyet dönemi ortak modeli olan form, zamanla uzamıştır. Dressel 4, Kos amphorasına en yakın ve en erken tarihli formken, daha uzun olan Dressel 2 ise daha sonra geliştirilmiş bir form olduğu yorumlanmaktadır. Bkz. Freed 2000, 461. Dressel 2-4 amphoraları hakkında detaylı bilgi için bkz. Hesnard 1981; Moore 1995.

600 Peacock – Williams 1986, 105-106. Ayrıca DR 2-4 formlu amphoraların Augst 5, Koan, Ostia LI, Cam. 182-183, Callender 2, Benghazi Riley ER4, Carthage Early Amphora 5 olarak da isimlendirilmişlerdir.

601 Papuci-Wladyka 1997, 53.

602 Moore 2011, 97.

603 A.g.e 99.

604 Peacock – Williams 1986, 106.

605 Kos amphoralarında mühürleme geleneğinin MÖ 1. yüzyıla kadar devam ettiği bilinmektedir. Kulp üzerinde görülen mühürler genelde bir dikdörtgenin içerisinde bir ya da iki isim ve bir sembol betimi içermişlerdir. Etnikon olan örneklerin ise nadiren görüldüğü belirtilmiştir. Papuci-Wladyka 1997, 50, 52; Şenol 2009, 131.

606 Kızılarslanoğlu 2016, 125.

Klasik Dönem'e tarihli Kos amphoralarının içerisinde bulunan zift ve reçine kalıntılarının şarap taşımak ve saklamak için kullanıldığı belirtilmiştir[607]. Kos amphora formu ile içeriği arasında kurulan ilişkiyle de bu amphoraların şarap taşıması gerektiği yorumlanmıştır[608].

Hellenistik Dönem'de Kos şarabının Doğu Akdeniz'den Karadeniz'e kadar ticaretinin yapıldığı bilinmektedir[609]. Özellikle MÖ 1. yüzyıl ile MS 1. yüzyıl arasında İtalya ticaretinde önemli yer almıştır[610]. DR 2-4 amphoralarının ise farklı bölge şaraplarının ihracatında kullanıldığı, özellikle Campania Bölgesi'nin önemli şaraplarını taşıdığı belirtilmiştir[611].

Tuna kıyısında yer alan Aquincum sivil yerleşiminde[612], Kuzey Gallia'da[613] MS 1. - 2. yüzyıla tarihlendirilmiş Kos amphorası formundan türemiş Dressel 2-4 amphora örnekleri ele geçmiştir. İsviçre, İngiltere, Libya, Mısır, Lübnan, Kıbrıs, Karadeniz'de fırın ve bu amphoraya ait örneklerin ele geçmesi pseudo-Kos amphora üretimi olduğu ortaya çıkarılmıştır[614]. Lyon ve Kartaca'da yer alan askeri bölgelerin yanı sıra Kızıldeniz ve Hindistan'a kadar yayılım göstermiş amphora formudur[615].

Hellenistik Dönem'de pseudo-Kos amphoraları üreten Girit'te MS 1. yüzyılda bu formdan türemiş yeni bir üretimi gerçekleşmiştir[616].

Kenchreai'da Dressel 4 olarak tanımlanan mühürlü kulplu amphora MÖ 1. - MS 1. yüzyıla tarihlendirilmiştir[617]. Paphos'ta ele geçen Kos amphora örnekleri MÖ 2. yüzyıl sonu-1. yüzyıl başlarına tarihlendirilmiştir[618].

---

607 Ayrıca bu amphoraların ağızlarını kapatmak için pişmiş topraktan yapılmış tıpaların yanı sıra krater ve kantharosların da kullanıldığı görülmüştür. Papuci-Wladyka 1997, 52; Peña 2007, 61-118.
608 Peacock – Williams 1986, 24.
609 Finkielsztejn 2000, 209-210; Johnsson 2004, 133-134; Georgopoulou 2005, 182; Monachov 2016a, 121.
610 Empereur – Hesnard 1987, 22; Martin-Kilcher 1994, 344–345; Moore 2011, 95. Panella ve Rizza tarafından yayımlanan Ostia VI bandında DR 2-4 amphoraları hakkında detaylı çalışma için bkz. Rizzo 2014, 108-114, 125, 167-168, 199-200, 237, 290, 315.
611 Zevi 1966, 215-218.
612 Gabler ve diğ. 2009, 61-62.
613 Vilvorder ve diğ. 2000, 478.
614 İsviçre: Martin-Kilcher 1992a, 1994; Libya ve Lübnan: Bonifay 2004, 146, 147, fi g.79; Mısır: Tomber – Williams 2000, 43, 45; Kıbrıs: Hayes 2003, 472; Karadeniz: Yapılan petrografik analizlerle Karadeniz Bölgesi'nde de bu amphora formunun üretildiği ortaya çıkarılmıştır. Vnukov 2004, 407-409.
615 Martin-Kilcher 1998; Desbat 2004, 256.
616 Marangou-Lerat 1995, 77–81, type AC2.

Güney Levant Bölgesi'nde bifid kulplu amphoralar Dressel 4 olarak, aynı formun monofid kulplu amphora örnekleri de Nikandros Grubu olarak değerlendirilmiştir[619]. Berenice'de bulunmuş bifid kulplu amphoraların muhtemelen Kos ya da doğu üretimi olduğu vurgulanmış ve MS 1. yüzyıla tarihlendirilmiştir[620].

Kilikia'da Kos stilinde yapılmış amphora örnekleri ele geçmiştir. Bu örneklerin açık kırmızı hamur rengi ile devetüyü renginde yüzey renkleri görülmüştür[621]. Troia'da ele geçen kulp parçalarının Campania üretimi olduğu düşünülmüş ve MS 1. - 3. yüzyıla tarihlendirilmiştir[622]. Ephesos kazılarında bulunan Campania üretimi, bifid kulplu amphora örnekleri MÖ 1. yüzyıla tarihlendirilmiştir[623].

Erythrai'da farklı sektörlerden 204 – 228 Kat. No.'lu on yedi adet kaide ve 4 adet ağız-kulp-boyun parçası oluşturan örnekler ele geçmiştir. Yoğun olarak Hellenistik Ev sektöründe bulunmuş olan Kos amphorası örnekleri, Tiyatro Parados Önü, Cennettepe'nin Eski Dolgu ve Doğu Açma 8 ve 11 nolu sektörleri ile Mozaikli Peristilli Ev'in J ve Y sektörlerinden de ele geçmiştir.

204 ve 205 Kat. No.'lu ağız-kulp örnekleri, 207 Kat. No.'lu boyun parçası ile on dört adet kaide parçasının açık kahve hamurlu ve yüzeylerinde Kos Adası amphoralarına özgü tipik beyaz astar olduğu düşünülmektedir.

204 ve 205 Kat. No.'lu parçalara oldukça benzer ağız-kulp örneklerinin dışa yuvarlatılmış ağzı, ağzın altından tutturulmuş bifid kulpları ile Kos amphoralarına özgü yüzeyde astar olduğu görülür.

---

617 Adamsheck 1979, Pl. 26- RC 5.
618 Giudice ve diğ. 2010, 444, 454, 458.
619 Finkielsztejn 2004, 153-163. Finkielsztejn, Marissa'da incelediği Dressel 4 amphoralarının Kos üretimine atfetmiştir. Hamur yapısında bazı bakır renkli parçalar, az ve çok koyu sarımsı kırmızı katkılar içerdiğini, yüzeyinin yeşilimsi beyaz astarla kaplanmış olduğunu belirtmiştir.
620 Riley 1979, 171-174.
621 Rauh 2004, 331. Kilikia Bölgesi kentlerinden olan Elaiussa Sebaste'de oldukça yoğun buluntu grubunu oluşturan Dressel 2-4 amphoraları için bkz: Kızılarslanoğlu 2016.
622 Heath – Tekkök 2007/08, Dressel 2-4. https://classics.uc.edu/troy/grbpottery/html/amphoras-r.html (20.10.2020)
623 Bezeczky 2004, 90; Bezeczky 2010b, 86.

206 Kat. No.'lu örnek, dışa çevrilip aşağı sarkıtılmış ağız profiline sahip, 223 Kat. No.'lu ile aynı hamur özelliğine sahip örnek; Kos amphoralarının MÖ 2. yüzyılın ortalarına tarihlendirilmiş örneğini temsil etmektedir[624].

207 Kat. No.'lu örnek hamur yapısı ve yüzeyinde az korunabilmiş ince astarının yanı sıra Kos amphoralarının karakteristik özelliği olan boyundaki sığ yivi görülmektedir.

208 ile 223 Kat. No. ile numaralandırılmış kaideler Kos amphoralarına ait küçük düğme formlu örnekleri temsil etmektedir. Uç kısımları yuvarlatılmış ya da ucu sivriltilmiş, alçak konik kaidelerin bir bantla çevrelenerek kaideye profil kazandırılmış tipik Kos formları olduğu görülmüştür.

212 ve 216 Kat. No.'lu kaideler uçta küçük bir çıkıntı ve uçtaki çıkıntıyı çevreleyen kalın bantla çevrelenip sığ bir olukla alt gövdeye geçiş hareketlendirilmiştir. 211, 213, 218, 214, 215 ve 219 Kat. No.'lu örnekler sivriltilmiş uçtan sonra sığ yivle hareket kazandırılmış ve genişletilerek üst gövdeye geçiş sağlanmıştır[625].

217 - 221 Kat. No'lu kaideler ucu sivriltilmiş ve üçgen form verilmiş, sığ bir yivle gövdeye geçiş vurgulanmıştır[626]. 220 ve 221 Kat. No.'lu örneklerde geçiş bandı kalınlaştırılıp belirgin hale gelmiş; 221 Kat. No.'lu örnekte kaidenin uç kısmında hafif açıklık dikkat çekmektedir[627].

Birbiri ile oldukça yakın form oldukları görülen bu kaidelerin paralel örnekleri MÖ 2. yüzyıl ile MÖ 1. yüzyıl ortalarına tarihlendirildiği görülmüştür[628].

222 ve 223 Kat. No.'lu kaide örneklerinin alçak kaidenin tabanında hafif bir dışbükey profil yapıp kalın bir bilezik bant yaptığı görülmüştür. Knidos amphora kaidelerinde yer

[624] Finkielsztejn 2004, Fig. 2.5; Harlaut – Hayes 2018, 221, pl. 51, J 43.
[625] Empereur – Hesnard 1987, 63, Pl. 4. 19; Finkielsztejn 2004, Fig. 2.6.
[626] Georgopoulos 2004, 132, Fig. 4.
[627] Empereur – Hesnard 1987, 63, Pl. 4. 20-21; Finkielsztejn 2004, Fig. 2.7.
[628] Empereur – Hesnard 1987, 63, Pl. 4. 19-21; Georgopoulos 2004, 132, Fig. 4.

alan plastik halkayı andırırken hamur ve astar özellikleri bakımından değerlendirilen diğer DR 2-4 amphora kaide örnekleri ile benzerlik göstermektedir.

224 Kat. No.'lu alt gövdesi ve kaidesi korunamamış bifid kulplu amphoranın diğer örneklere göre hamur katkısının farklı olduğu görülmüştür. Erythrai'da tespit edilmiş diğer Kos amphorası hamur örnekleri ile karşılaştırıldığında kırmızı hamur ve yoğun siyah, kırmızı, kahverengi taşçık, ara ara kireç parçaları ve kuvars katkıları dikkat çekmektedir. Briese tarafından yapılan çalışmada 10 numaralı Kos amphora hamuru ile tarafımızdan incelenen örneğin hamurları benzerlik gösterdiği görülmüş, 224 Kat. No.'lu amphora örneğinin de muhtemelen Erken İmparatorluk'ta Dressel 2-4 amphora grupları arasında yer alabileceği düşünülmüştür[629]. Amphoranın gövdesi ile omzu keskin bir geçişle ayrılmıştır. Tiyatro paradosunun önünde bulunmuş, yüzeyinde oldukça yoğun yosun parçaları görülmüştür. Muhtemelen deniz seviyesinde uzun süre kalan amphoranın ikincil bir kullanım için Tiyatro alanına getirildiği düşünülmektedir.

226 – 228 Kat. No.'lu kaide örnekleri ise Arthur'un geç Kos amphorası olarak belirttiği amphora kaide örnekleri ile paralellik göstermektedir. Havuç formlu olarak belirttiği bu kapları Hellenistik Kos tipi Dressel 2-4 olarak tanımlamıştır[630].

5.1.8. Rhodos Amphoraları

MÖ 4. yüzyıldan itibaren amphora üreticisi olarak Akdeniz pazarındaki yerini alan Rhodos[631] için şarap üretimi, özellikle Hellenistik Dönem'de bölgede ticareti yapılan en önemli gıdalar arasındaydı. Şarabın Rhodos ekonomisindeki önemi zaman zaman sikke

[629] Briese 2005, 199, Fig. 15 (Dressel 2-4 Amphora); Gabler ve diğ. 2009, 60, Fig. 4, Dressel 2-4/Kos; Şenol 2009, 219, Fig. 43 (MS 1. yüzyıl başı- DR 2-4); Stanescu 2018, 211, Fig. 4.2 (MÖ 1. yüzyıl sonu - MS 3. yüzyıl); Şenol 2018, 334, Fig. 286(MS 1. yüzyıl-DR 2-4 Kos?).
[630] Arthur 1998, 164-165.
[631] Knidos ve Kaunos kentleriyle sınırlandırılmış, Rhodos Adası'nın anakaradaki arazisi Rhdos Peraiası, Rhodos'a bağlı olarak bağcılık ve şarap üretiminde önemli bir yere sahipti. Doğer – Şenol 1997, 59. Rhodos Peraiası'nın yanı sıra MÖ 188-167'de Rhodos'un himayesinde olan adalarında daşarap üretiminin yapıldığı bilinmektedir. Fraser – Bean, 1954; Gabrielsen 2000, Lund 2011, 281, Fig. 13.1.

tasvirlerinde üzüm salkımlarıyla betimlenmiştir[632]. Hellenistik Dönem'in en yaygın formları arasında yer alan Rhodos amphoralarının, MÖ 2. yüzyılın ikinci yarısından sonra değişen siyasi dengelerin de etkisiyle amphora formunda değişiklikler meydana getirmiştir[633].

MÖ 3. ve 2. yüzyıl Rhodos amphoralarını da içeren çalışmasıyla Zeest, Rhodos amphoraları hakkındaki ilk kapsamlı çalışmayı yapmıştır[634]. Koroni buluntularıyla Rhodos amphoraları hakkındaki bir sonraki çalışma Grace tarafından yapılmıştır[635].

1986 yılında Empereur ve Picon tarafından Rhodos Adası'nda küçük boyutlarda yirmi adet amphora fırını keşfedilmiştir[636]. 2001 yılında Finkielsztejn, Grace ile Empereur ve Tuna tarafından yapılan çalışma sonuçlarıyla Rhodos amphora monografi çalışmasını genişletmiştir[637]. Son olarak Monachov tarafından Tip I ve Tip II olarak Rhodos amphora tipolojisi geniş ölçüde büyümüştür[638].

Palamida, Seroglou, Lawall ve Yiannikouri tarafından Rhodos Adası'nda ele geçen buluntulara dayanarak Rh I, II ve III olarak isimlendirilen bir tipoloji çalışması yapılmıştır[639].

MÖ 4. yüzyılın ortalarından itibaren Batı Anadolu'da da birçok merkezde görülen mantar ağızlı, içi oyuk, topaç formlu kaidesiyle varlık göstermiştir. Birçok atölyede üretimi olan bu benzer formun kökeninin belirlenmesinde güçlük oluşturmuştur[640]. Ortaya çıkışından sonra sistemli olarak mühürlenmiş olan Rhodos amphoralarına ait mühürsüz amphora oranının oldukça düşük olduğu bilinmektedir[641]. Knidos amphoralarında da

632 Franke – Marathaki 1999, 92–93; Dalby 2003, 281.
633 Delos limanının açılmasından sonra Rhodos'un siyasi rolündeki değişimler, kentin ticaretini de etkilemiştir. Grace 1979a, Fig. 22, 62; Finkielsztejn 2001, 235–237, Pl. A –C; Palamida ve diğ. 2016, 135-136.
634 Zeest 1960, 102-104, Pl. 23.49.
635 Vanderpool ve diğ. 1962; Grace 1963; Grace 1971, 67, dn. 41, 1974 yayınında Grace, Rhodos amphora mühürlerini inceleyerek geniş bir kronoloji çalışmasını tamamlamıştır. Grace 1974, 198, d. 20.
636 Empereur – Picon 1986a, 115.
637 Finkielsztejn 2001, 46-51.
638 Monachov 2003a, 111-122; Monachov 2005, 69-95.
639 Palamida ve diğ. 2016, 135-143.
640 Peacock 1977a, 262.
641 Rhodos amphoralarının MÖ 2. yüzyılda neredeyse tamamına yakınında mühür bulunmaktaydı. Kulplarından birinde her yıl değişen Hellios rahibi olan yöneticiye ait diğerinde ise muhtemelen atölye sahibi olan üreticiye ait mühürler yer almaktaydı. MÖ yaklaşık 240 yılından sonra da mühürlerde Rhodos takvimindeki on üç ayın ismi kullanılmıştır. Doğer 1991, 88; Garlan 2000, 177; Finkielsztejn 2001, 44–46; Finkielsztejn 2004, 118–129; Cankardeş-Şenol 2006, 105, 20-21. Grace tarafından Rhodos amphora kulplarında yer alan rahiplerin isimleri yaklaşık bir kronoloji oluşturacak şekilde 7 dönem işaret edilerek sınıflandırılmış Finkielsztejn tarafından düzenlenip daha mutlak tarihler seçilmiştir. Finkielsztejn 2001, 41–42; Lund 2011, 280-290.

görülen monogramlarla mühürlenen Rhodos amphoraları, MÖ 3. yüzyılın ikinci çeyreğinden sonra sistematik hale gelmiştir[642].

MÖ 3. yüzyılın ilk çeyreğinde üreticilerin pazarda kolay tanınabilmek için form değiştirme geleneğine Rhodos da katılmıştır[643]. MÖ 3. yüzyıldan itibaren Knidos amphora formlarında da görülen önce bant daha sonra bilezik formlu halka kaide kullandığı görülmüştür[644]. MÖ 3. yüzyılın ikinci çeyreğinden sonra mantar şeklinde ağız formu, yerini önce bant daha sonra da dışa dönük ağız kenarına bıraktığı görülmüştür[645]. MÖ 240'tan sonra Rhodos amphoralarının şekli kanonik hale gelmiştir. Kare profilli kanonik ağız, boyunla orantılı olarak uzayan keskin ve yuvarlak kesitli kulplar, ovoid gövde ve düz, silindirik sivri kaideyle sonlanmıştır[646].

Geç Rhodos amphoraları; kökeni Rhodos Adası olduğu bilinse de Batı Anadolu'da da üretiminin yapıldığı bilinmektedir[647]. Herhangi bir mühür taşımayan Geç Rhodos amphoralarının dairesel kulpları karakteristik olmuş, boynuz şeklinde yükselmiştir. Yuvarlak ağız kenarı, uzun, silindirik boyun, iğ şeklinde gövdesi sivri ve uzun kaideyle sonlanmaktadır (Fig. 37)[648].

Rhodos amphoralarının krem rengi astarıyla kendine özgü, tanınan, ayırt edici olduğu bilinmektedir[649]. Peacock'un yaptığı petrolojik çalışmaya göre Rhodos tipindeki amphoralara ait altı farklı hamurunun olduğu vurgulanmıştır. Dördüncü hamur grubunun Ege kökenli olduğu; birinci ve ikinci gruplarının ise Rhodos amphoralarına ait olduğu görüşüne varılmıştır[650].

---

642 Cankardeş-Şenol 2006, 105. Hellenistik Dönem 'de standart iki kulpunda iki mührün yer aldığı amphora mühürleri Grace tarafından liman vergileri ile ilgili olduğu yorumu yapılmıştır. Grace 1934, 199; Grace 1949, 183.
643 Şenol 2003b, 192.
644 Doğer 1994, 195-204; Doğer – Şenol 1999, 439-446; Doğer – Şenol 2000, 293-304; Lund 1993b, 362.
645 Empereur – Hesnard 1987, 58-59.
646 Monachov 1995, 74. Bu dönemden sonra Rhodos şarap ihracatının arttığı ve üretim üzerinde devlet kontrolünün de arttığı bilinmektedir. Finkielsztejn 2001, 191; Lawall 2005b, 211.
647 Empereur – Picon 1989, 225.
648 Peacock – Williams 1986, 102; Robinson 1959, 20.
649 Şenol 2003a, 14.
650 Birinci hamur grubu soluk kırmızımsı pembe tonlarında ve ince kireç, küçük kuvars, kırmızı, kahverengi ve sarı katkıları olduğunu söylemiştir. İkinci hamur grubu kremsi beyaz renkli, yüzeyde hafif pudra görünümlü, az ve ince kuvars, kırmızı,

MÖ 188 Apameia Antlaşması'ndan sonra Kilikia Trakheia'da artan korsanlık faaliyetleriyle birlikte Rhodos, liman sayısını beş katına çıkarmış, Lykia ve Karia Bölgeleri'nde hakim konuma gelmiş ve güçlü donanmasıyla Doğu Akdeniz ticaretinde önemli güç haline gelmiştir. Ancak MÖ 167'de Pydna Muharebesi'nden sonra Roma, Rhodos'un Lykia ve Karia'daki varlığına son vermiş, böylece Rhodos eski gücünü kaybetmiştir[651]. Bu süreçlerden sonra ticari tesislerini kaybeden Rhodos ihracat yönünü Akdeniz'e, Mısır ve İskenderiye'ye yönlendirmiştir[652].

Adada ve diğer bölgelerdeki Rhodos amphoralarının Roma İmparatorluk Dönemi'nde amphora üretiminin devam ettiği bilinmektedir. Yönetime uygun biçimde yeniden Rhodos amphora formları ticaret koşullarına göre düzenlenmiştir. Daha ince bir gövde, yuvarlatılmış ağız kenarı ve dik kulplara sahip olduğu ve MS 3. yüzyıla kadar üretimine devam edildiği görülmüştür[653]. Bu değişimden sonra Avrupa'ya, Hırvatistan'a Rhodos amphorasının ihraç edildiği bilinmektedir[654].

Uyguladığı düşük fiyat ve Akdeniz'in birçok merkezine olan yakınlığı, politik konumundan dolayı Rhodos amphoralarının geniş coğrafyaya yayıldığı görülmüştür. Kos, Girit, Kıbrıs ve Mısır'da taklitleri yapılmış olsa da[655] Karadeniz, Almanya, İngiltere[656], İtalya[657], Yunanistan[658], Pannonia[659], Aşağı Moesia[660], Tuna Nehri'nin ağzında[661], Kıbrıs, Hindistan ve İskenderiye kadar birçok bölgede yayılım göstermiştir. İskenderiye'de ele geçen 90.000 amphoradan %85'inin Rhodos amphoralarına ait olduğu belirtilmiştir[662].

---

kahverengi, sarı katkılar ve yoğun kireç katkısından bahseder. Dördüncü hamur, devetüyü - kahverengidir (2.5 YR. 6/6) ve küçük boyutlarda andezit felspar veya kuvars olarak belirlenmiştir. Peacock 1977c, 266-270.

651 Arslan 2003, 91.

652 Şenol 2018, 370.

653 Zervoudaki 1985, 400-402.

654 Dugonjic 2015, 245-253; Žerjal 2008, 138.

655 Marchand 2013, 244, Fig. 7.

656 Peacock – Williams 1986, 103, Fig. 37; Vilvorder ve diğ. 2000, 478, fig. 2/1.

657 Panella 1986, 615, fig. 6

658 Hayes 1983, 151-152, fig. 24, A 66, Tip 24-25.

659 Bezeczky 1994, 116-117, fig. 1, No. 2.

660 Dyczek 1999, 103-107, fig. 91

661 Opaiţ 1980, 301, pl. V/4.

662 Doğer 1991, 88.

Ephesos'ta yaygın olarak ele geçmiş olan Rhodos amphoralarının MÖ 2. yüzyılın ortalarından itibaren farklı formlarda görüldüğü belirtilmiştir[663].

Erythrai 'da 229 – 238 Kat. No.'lu, Teras Duvarı Dışı, Toikhobatlı Yapı, Cennettepe Eski Dolgu ile Doğu Açma 13-14 sektörlerinden ve Mozaikli Peristilli Ev'in Y sektöründen toplamda dokuz adet Rhodos amphora parçası ele geçmiştir.

229 Kat. No'lu, Teras Duvarı Dışı sektöründe bulunmuş ve ağzın ve boynun neredeyse yarısı korunmuş ve bir kulpu tam korunmuş durumdaki amphoranın açık bej renk tonlarındaki hamur rengi dikkat çekmektedir. Amphoranın MÖ 3. yüzyılın sonlarına paralel örnekleri olduğu bilinmektedir[664]. Benzer ağız formu ve hamur yapısına sahip 230 ve 231 Kat. No.'lu iki örnek de Rhodos amphoraları grubunda değerlendirilmiştir.

Toikhobatlı yapıdan ele geçen 232, 233 ve 234 Kat. No.'lu üç kaide örneğinden 233 ve 234 Kat. No.'lu örneklerin yalnızca dip kısımları korunmuş olup 232 Kat. No.'lu örneğin ise dip ve alt gövde kısmının oldukça iyi korunmuş olduğu görülmektedir. 232 Kat. No.'lu örneğin pembe hamurunda görülen yoğun kireç katkısının yanı sıra dip kısmında henüz hamur fırında pişirilmeden önce yapılmış kazıma semboller olduğu görülmektedir. Düz kaideli Rhodos amphora formunda olan üç örnek de MÖ 3. yüzyıl sonu- 2. yüzyıl başlarına tarihlendirilmiştir[665].

Cennettepe Doğu Açma 13-14 sektöründen ve Mozaikli Peristilli Ev'in Y sektöründen ele geçen 235, 236, 237 Kat. No.'lu üç adet geç Rhodos amphorası olduğu düşünülen kaide örnekleri ele geçmiştir. Bu örneklerin, uzun silindirik, uca doğru sivrilen, içi dolu kaideler olduğu ve yüzeylerinde Rhodos amphoralarına özgü krem rengi astarının yer aldığı görülmektedir.

[663] Bezeczky 2013, 35-36.
[664] Monachov 1995, Fig. 2.3 (MÖ 3. yüzyılın ilk çeyreği); Palamida ve diğ. 2016, Fig. 2.8 (MÖ 220ler).
[665] Empereur – Hesnard 1987, Pl. 3.11; Şenol – Aşkın 2007, 257, Kat. No. 32 (MÖ 3. yüzyıl sonu – 2. yüzyıl başları); Palamida ve diğ. 2016, Fig. 2.8 (MÖ 220ler)

 damgası bulunan 238 Kat. No.'lu kulp parçasının da MS 1. yüzyıl ortalarına tarihli paralel örnekleri ile analoji kurulmuştur[666].

5.1.9. Kapitan II Amphoraları

Bu grupta yer alan amphoraları bilimsel dünyaya tanıtan araştırmacılar tarafından Kapitan II[667] / Niederbieber 77[668] olarak adlandırılmıştır. Yaygın olarak kullanılan Kaptan II[669] adlandırmasının yanı sıra diğer araştırmacılar tarafından *Agora K 113, M 237, M 274, M 303*[670]*, Augst 54*[671]*, Benghazi Riley Mid Roman Amphora 7*[672]*, Keay XII*[673]*, Kuzmanov VII*[674]*, "Hollow Foot" Amphora*[675]*, Ostia VI*[676]*, Peacock-Williams 47*[677]*, Zeest 79*[678]*, Knossos 37*[679]*, Opait IV*[680]*, Egloff 168*[681] tanımlamaları kullanılmıştır (Fig. 1).

Bu tipin karakteristiği boyun ve omuzların üst kısmına tutturulmuş, ağız hizası üzerinde yükselen uzun dik kulplarıdır. Sığ düzensiz kaburgalar, kulpların dışını kaplar. Dışa çekik ağız kenarının hemen altında keskin, gövdeye doğru genişleyen boyunda ise kalın bir yive sahiptir. Dar ovoid formlu gövde, yüksek ve dış yüzeyi yivli ya da yivsiz halka kaide ile sonlanmaktadır (Fig. 38)[682]. Yaklaşık 10 litrelik kapasiteye sahip[683], ve yaklaşık 75 cm yükseklikte olup ağız çapları ise ortalama 6,5-7 cm arasında değişmektedir[684].

---

666 Matheson – Wallace 1982, Pl. 80. c.3.
667 Kapitan 1972, 248.
668 Oelmann 1914, 65, Orl Nr. 73, Taf. XI A, Fig. 25.
669 Marzamemi Batığı buluntularını değerlendiren Kapitan tarafından bu amphora grubu kendi ismiyle anılmaktadır. Kapitan 1961, 297, tip II, fig. 1,2, 3.
670 Robinson 1959, Pl. 15, küçük örnekleri; Pl. 28, Pl. 29, Pl. 31.
671 Martin-Kilcher 1994, 440, 7/2.
672 Riley 1979, 189-190.
673 Keay 1984, 136-139.
674 Kuzmanov 1973, 16-17.
675 Peacock 1984, 123, Fig. 35, no. 21.
676 Panella 1973, 596, 631, 39.
677 Peacock – Williams 1986, 193.
678 Zeest 1960, 114, tab. XXXIII, 79.
679 Hayes 1983, 154, Fig. 25. 81-2, 86.
680 Opait 1980, 298, 301, pl. V, 1-2.
681 Yukarı Mısır'daki Kellia kazılarında bulunmuş amphoralar üzerine yapılan değerlendirmede bu isimlendirme yapılmıştır. Egloff 1977, 113, pl. 57,8.
682 Dyczek 2001, 138.
683 Bădescu 2013, 190.
684 Riley 1979, 189.

İçerdiği çok sayıda kuvars, ince ve az mika, iyi pişmiş yapısıyla kendini belli etmektedir[685]. Amphoralar Munsell Kataloğu 2.5 YR 5/8, 5 YR 6/6, 7.5 YR 7/6, 5/6, 8/4, 6/6 renklerinde turuncu-kırmızıya, kiremit kırmızısına kadar iyi yoğrulmuş kilden yapılmıştır[686].

Kapitan II amphoraları MS 2., 3., ve 4. yüzyılın sonlarına ait Ephesos amphora buluntuları arasında büyük paya sahip olduğu belirtilmiştir[687]. Roma İmparatorluk Dönemi boyunca tarihlendirilen Kapitan II amphoraları birçok merkezde ele geçmiş ancak herhangi bir mühür ya da *tituli picti* izine rastlanılmamıştır[688]. Dyczek, bu amphora grubunda *tituli picti* izine rastlanılmamış olmasını Kapitan II amphoralarının bir marka haline dönüşmüş olmasından kaynaklandığını öne sürmüştür[689].

Uzun süre bu grup amphoranın Ege Bölgesi'nde bir yerde üretildiği düşünülmüştür[690]. Morfolojik düşüncelere dayanan Grace, amphoranın Samos'tan geldiğini söylemiş[691], Panella ve Keay, Kos'u işaret etse de[692] Ephesos civarında gerçekleştirilen yüzey araştırmalarında yoğun olarak ele geçmeleri ve petrografik analizler, bu amphoraların Ege Havzası'nda üretildiğini desteklemiştir[693]. Son çalışmalarla Reynolds, bu amphoraların Karadeniz'den (Kırım'ın batısı?) dağıldığını ileri sürmüştür[694]. Panella, benzer hamur yapısı nedeniyle Ege Bölgesi'nde geniş dağılımı olan Agora F65-66 amphoralarına benzerliğinden bahsetmiş ve Kapitan II amphoralarının da Ege Bölgesi üretimi olabileceğine değinmiştir[695]. Popilian, Aşağı Tuna Bölgesini işaret ederken[696] Badescu ise Histria'da ele geçen Kapitan II amphoraları üzerine yaptığı değerlendirmede tip farklılıklarına dayanarak birden fazla

685 Şenol 2009, 175; Dyczek 2010, 994.
686 Dyczek 2001, 138.
687 Outhscar 1998, 20.
688 Dyczek 2010, 994.
689 A.g.e., 994.
690 Riley 1979, 192; Peacock – Williams 1986, 193; Sciallano – Sibella 1994, Amphore Kapitan II/Agora K 113; Caravale – Toffoletti 1997, 168; Warner Slane 2000, 303; Lund 2007, 184.
691 Grace 1971, 72, dn. 51. Ayrıca Sciallano - Sibella 1994, 99; Majcherek 1993, 218. Bjelajac 1996, 41.
692 Panella 1973, 598; Keay 1984, 137; Panella 1986, 617.
693 Riley 1979, 192; Peacock – Williams 1986, 193.
694 Reynolds 2010a, 72, 109, 257, 261.
695 Panella 1972, 91-92.
696 Popilian 1976, 44.

bölgede üretiminin olduğunu vurgulamıştır[697]. Yapılan analizlerle de farklı üretim merkezlerinin varlığına dikkat çekilmiştir[698]. Bezeczky'ye göre ise Kapitan II amphoralarının üretim bölgesi Ephesos civarı ve aynı zamanda Samos'un da üretim için uygun olabileceğini yapılan petrolojik analizlere dayanarak belirtilmiştir[699]. Ephesos veya çevresi üretimi olduğu düşünülen bu grup Ephesos buluntuları arasında oldukça yoğun ele geçmektedir[700]. Bezeczky yaptığı analiz çalışmalarında Kapitan II amphorasına ait hamur yapısının Küçük Menderes ya da Ephesos bölgesine ait olduğunu dile getirmiştir[701].

Kapitan II amphoraları yapılan yüzey araştırması ve kazılarla elde edilen verilere göre Ege bölgesinde, Ephesos civarında üretiminin olduğu konusunda hemfikir olunmuş, dolayısıyla bu kap ile ticareti yapılan ürünün de LR 3 amphoraları gibi Ephesos şarabı olduğu önerilmiştir[702]. Yeteri kadar kanıt olmayan buluntularda bilinemeyen içerik yorumu yapılsa da[703] genel görüş bu amphora grubunda şarap taşındığıdır[704]. Opait, bu kaplarda genellikle amphoranın iç yüzeyinin reçineyle kaplanmış olmasının şarap taşımacılığında kullanıldığının bir işareti olduğunu belirtmiştir[705].

Kapitan II amphoralarının, Avrupa'da MS 3. yüzyıl sonu – 4. yüzyıl başı arasına tarihlendirilen tabakalarda Fransa'da Lyon'da[706], Britannia[707], Germania, Gallia, Atina Agorası[708], Knossos Dionysos villası kazılarında[709] ve Ostia'daki kazılarda ayrıca Romanya'da Tuna kıyılarında[710] ve Güney Pannonia'daki kazılarda, doğuda ise Irak ve

[697] Bădescu 2013, 190.
[698] A.g.e., 190.
[699] Bezeczky 2013, 150.
[700] Ladstätter 2010a, 299, Taf. 143, K 485; Ladstätter 2010b, 275, Taf. 115, A-K 916 (MS yaklaşık 230); Bezeczky 2013, Pl. 45, 582-91; Johanna Struber – İlhan 2018, 141, Taf. 63, K 156
[701] Bezeczky 2013, 149.
[702] Panella 1972, 93; Panella 1973, 559; Keay 1984, 137; Sciallano – Sibella 1994, Kapitan II/Agora K 113; Dyczek 2010, 994; Bezeczky 2013, 149.
[703] Peacock – Williams 1986, 194.
[704] Panella 1972, 93; Panella 1973, 599; Laubenheimer 1990, 141; Dyczek 1999, 113; Lemaître 2000, 476; Martin 2000, 429; Bădescu 2013, 190.
[705] Opait 2017, 212.
[706] Lemaitre 1995, 200, Fig. 2.5.
[707] Riley 1979, 192; Arthur 1986, 254.
[708] Robinson 1959, K113, L33, M 237, M274, M303.
[709] Hayes 1983,154, Fig. 25. 81-2, 86.
[710] Zeest 1960, 140. Bu amphoraların Tuna Nehri ağzındaki yerleşim yerlerinde daha çok ele geçtikleri görülmektedir. MS 3. yüzyılın ilk yarısı boyunca Tuna Nehri üzerindeki Singidunum, Viminacium, Ravna, Transdierna, Diana, Pontes ve Mora Vagei'da bu amphoraların ele geçmesi Ege şarabının Tuna Nehri boyunca Avrupa'nın içlerine yayıldığını göstermektedir. Bjelajac 1996, 123.

Nubia'daki merkezlere dağıldıkları görülmektedir[711]. Korinthos ve Argos'ta, çok sayıda bulunmuştur[712]. Pannonia'da MS 2. yüzyılın sonundan MS 4. yüzyılın sonuna kadar kullanılmıştır[713].

MS 3. yüzyıl ortalarında Karadeniz Bölgesi'nde yerel amphoralar kadar talep olmasa da oldukça yoğun olarak bulunan Kapitan II amphoraları Tanais'te[714] bölge ticaretinin dağılımını gözler önüne sermektedir. MS 3. yüzyıl başlarında Beyrut'ta da önemli miktarda ele geçmiş ve Reynolds bu grubun Karadeniz amphoraları içerisinde ithalatın %20.8'ini oluşturduğunu söylemiştir[715].

Karadeniz Bölgesi'nde yer alan Pompeiopolis'te ele geçen Kapitan II amphoraları da bu bölgede MS 3. ve 4. yüzyıllarda ticaretteki yerini desteklemektedir[716].

Kapitan II amphoraları, Doğu Akdeniz'deki tüketim merkezlerinden biri olan Berenike'de MS 3. yüzyılın başlarında ve ortalarına tarihlendirilen tabakalarda oldukça yoğun olarak ele geçtiği belirtilmiştir[717].

Kuzey Afrika'da İskenderiye'de, Kyrenaica'da Apollonia, Tocra, Tolmeita, Gasr Tecasis çok sayıda örnek ele geçişmiş, Caesarea'da MS 4. yüzyılın sonlarına doğru küçük bir grup tespit edilmiştir[718]. MS 4. yüzyılda Kapitan II amphoralarıyla birlikte LR 3 amphoralarının da ticaretteki hareketliliği bu iki grubun da ortak bir bölgeden dağılımının olduğunu ve Ephesos civarına dayandırılan üretimini desteklemektedir[719].

711 Peacock 1977a, 297.
712 Lund 1993a, 128.
713 Bezeczky 1994, 119.
714 MS 3. yüzyıl katmanların görülen Kapitan II amphoraları MS 2. yüzyılın ikinci yarısından itibaren bölgeye düzenli olarak ithal edilmiştir. Naumenko 2012,72.
715 Reynolds 2010b, 90.
716 Opait 2018, 705, Fig. 18.
717 Berenike'de MS 3. yüzyılın başlarında diğer amphora gruplarına göre %10-15 oranında olduğu görülürken yüzyılın ortalarından sonra bu oran %1.5'e kadar düşmektedir. Riley 1979, 189-191.
718 Riley 1979, 192.
719 Outschar 1993, 47-52.

Kapitan II amphoralarının tarihsel olarak en eski örnekleri MS 237 öncesine tarihlendirilen Irak'taki Ain Sinu'da ele geçmiştir[720]. MS 2. yüzyılın ikinci yarısında Ostia'ya ithal edilmiş olabileceğine dair buluntular da mevcuttur[721]. Ostia'da MS geç 2. yüzyıla tarihlenen bu amphoralar için en yaygın tarih aralığı MS 3. ve 4. yüzyıllardır[722]. MS 3. yüzyılın başlarında ve 4. yüzyılın sonlarında Ostia, Berenice ve Caesarea'daki her iki dönemde de sık görüldüğünü göstermektedir. Berenice ve Caesarea'da ele geçen MS 5. - 6. yüzyıl örnekleri, bu formun hayatta kalma, varlığını sürdürme çabası olarak yorumlanabilir. Atina'da bulunan örnekler ise MS 3. yüzyıl ortaları, 4. yüzyıl başları, geç 4. yüzyıl ve 5. yüzyıl başlarına tarihlendirilen farklı tipleriyle karşılaşılmaktadır[723].

MS 3. - 4. yüzyıllarda Doğu Akdeniz'deki tüketim merkezlerinde oldukça yoğun olarak rastlanan bu form, MS 5. - 6. yüzyıllara kadar varlığını sürdürmüştür. Genel olarak bu tip MS 4. yüzyılın sonundan sonra üretilmemiş gibi görünüyor. Bu da MS 5. yüzyılın ortalarına kadar Akdeniz'de geniş çapta ihraç edilen LR 1 amphorası ve çeşitli Filistin ve Ege amphoralarının yükselişi ile ilgili olabileceği düşünülmüştür[724].

Britania'da Canterbury kazılarında bulunan bir ağız örneği MS 3. yüzyılın sonu 4. yüzyılın başlarına tarihlendirilmişlerdir[725]. Peacock tarafından yayınlanan Britania örneklerinde yine geç 3. yüzyıl ve erken 4 yüzyıl tabakalarına tarihlendirilmiştir[726].

Erythrai'de bulunan 239 – 242 Kat. No.'lu dört adet Kapitan II amphora parçası örneği, Mozaikli Peristil Evin M1 odasından, Toikhobat Yapı'dan, Cennettepe'nin Güney Mozaik ile Kuzey Duvar sektörlerinden birer örnekle temsil edilmektedir. Ortak bir form tipolojisi gösteren buluntu grubu tek bir tip altında incelenmiştir.

---

[720] Oates-Oates 1959, 233, Pl. 57, No. 60; Riley 1979, 190.
[721] Kapitan II amphoralarının MS 3. yüzyılda kullanımı yaygın olmasına rağmen 2. yüzyıl tabakasında bulunması dikkat çekicidir. Panella 1973, 596-7, 686.
[722] Robinson 1959, K 113; Panella 1973, 596-599; Manacorda 1977, 228; Riley 1979, 190; Carandini – Panella 1981, 494, Keay 1984, 137; Tomber 2007, 205.
[723] Robinson 1959, Pl. 15, K 113, Pl. 28, M 237, Pl. 29, M 274, Pl. 31, M 303.
[724] Riley 1979, 191.
[725] Arthur 1986, 251. 254 fig. 6 no. 53; Martin, 2000, 431 fig. 1 no. 4.
[726] Peacock 1977b, 297.

239 ve 240 Kat. No.'lu örnekleri ağız-boyun-kulp ve 241 Kat. No.'lu örnek, kaide kısmı kırık, iç yumru kısmından itibaren korunmuş, 242 Kat. No.'lu örnek ise kaidenin dış bandı düz, gövde geçişi hareketlendirilmiştir.

Erythrai kazılarında ele geçen 239, 240 ve 241 Kat. No.'lu örneklerin, tipin karakteristiği olan kırmızı rengi ve yoğun, iri boyutlardaki kuvars katkıları dikkat çekmektedir. Bu da ele geçen üç parçanın tek bir üretim merkezinden kente geldiğini göstermektedir. 242 Kat. No.'lu parçanın diğer örneklere göre farklı hamur yapısına sahip olması ve tip olarak farklı bir kaide stilinde olması önerilen farklı üretim merkezlerini destekler niteliktedir.

Erythrai kazılarından ele geçen Kapitan II amphoraları yapılan analoji çalışmalarıyla MS 3. yüzyıla tarihlendirilmiştir[727].

5.1.10. LRA 2 Amphoraları[728]

Late Roman 2 amphoraları, MS 4. yüzyıldan 7. yüzyıla kadar Doğu Akdeniz'den Pontik Havzası'na kadar birkaç fırını tespit edilmiş ve Roma İmparatorluğu'nun birçok bölgesine dağıldığı görülmüştür. Proto tiplerini Dressel 24 amphoraları oluşturan formun, huni şeklinde geniş bir ağız kenarı, kısa ve konik bir boynu ve boyna tutturulmuş oval kulpları ile karakterize olduğu bilinmektedir. Genel olarak omuz kısmında yoğun yivlerin olduğu küresel bir gövdeye sahiptir. Farklı şekillerde düğme biçiminde bir diple sonlanmaktadır (Fig. 39)[729]. Formun öncülleri olan Dressel 24 amphoralarının MS 2. yüzyılda ağzı dışa doğru daha fazla açılmış ve böylece boyundan ayrı ve belirgin hale gelmiştir. Gövdesi

[727] Riley 1979, fig. 84 no. 243(MS 3. yüzyıl başları ve ortaları); Heimberg 1982, Taf. 41, 695(MS 3.-4. yüzyıl); Keay 1984, 138, Fig. 52.2 (MS 3. yüzyıl); Robinson 1959, Pl. 28, M327(MS 3. yüzyıl); Krapivina 2010, Pl 39.3, 71 (MS 3. yüzyıl); Papuashvili 2010, Pl. 72.1; Dyczek 2010, 998, Fig. 6(MS 3. yüzyıl başları); Klenina 2010, 1010, Fig. 3/5(MS 3. -4. yüzyıl); Ladstätter 2010b, 275, Taf. 115, 134, A-K 916(MS yaklaşık 230); Dündar 2012, Cat. No. 12, Fig. 18, 58 (MS 3. yüzyıl); Bezeczky 2013, Pl. 45, 583(MS 3. yüzyıl başları); Bădescu 2013, 198, Pl. 3.3(MS 2. yüzyıl – MS 5. yüzyıl); Opait 2018, 705, Fig. 18(MS 3-4. yüzyıllar)

[728] Riley 1979, 212-236. Riley tarafından Berenike kazılarında ele geçen amphoraların adlandırması yaygın olarak kabul görmüş ve çalışmamızda da aynı şekilde bu tanımlama tercih edilmiştir. "Late Roman Amphora" ismi "Geç Roma Amphoraları" tanımını karşılamaktadır. Tanımlamanın yaygın kullanılan kısaltmaları tercih edilerek tüm metinde "LRA 1, 2…" şeklinde kullanılmıştır.

[729] Arthur 1989, 82; Arthur 1998, 168-169; Pieri 1998, 99-100; Pieri 2005, 86, Fig. 42; Dyczek 2007, 829.

küreselden çok ovoid bir profil çizip sivri bir diple de son bulmuştur. Çark izleri gövdenin dış kısmında da görülmeye başlanmıştır.

Late Roman 2 amphoralarıyla ilgili ilk çalışmalar Scorpan[730] ve Kuzmanov[731] tarafından yapılmıştır. Riley, Kartaca buluntuları arasından değerlendirdiği LR 2 amphoralarının MS 6. yüzyıl ortasından itibaren görüldüğünü[732], Berenike'de ise MS 6. yüzyıldan sonra çok sık görülmediğini belirtmiştir[733].

LR 2 amphoraları; British Bi[734], Robinson M272[735], Keay LXV[736], Beltran 71[737], Radulescu type 8[738], Böttger Type 1 Form 1[739]; Peacock – Fulford, Form 2[740]; Peacock – Williams Tip 43[741]; Popovic type 2[742]; van Doorninck type S[743]; Papadopoulos, type 1[744]; Opaiţ Type A. II[745]; Hayes type 9[746]; van Alfen type S[747] olarak da anılmaktadır.

İlk örnekleri MS 2. yüzyılda ortaya çıkan tipik LR 2 amphoraları için verilen genel tarih aralığı MS 4. yüzyılın başı ile MS 7. yüzyılın başlarıdır[748]. Erken örnekleri Novae'de MS 316-317 yıllarına tarihlendirilen kontekstte ele geçmiştir[749]. Opait, kabul edilenden daha erken tarihli olduğunu savunduğu formun MS 1. yüzyılda Kalos Limen'den ve Eupatoria'dan örneklerle bilindiğini belirtmiştir[750].

730 Scorpan 1975, 272-273, VIIA; Scorpan 1976, 159-160, Pl. VII; Scorpan 1977, 274, Fig. 10. Scorpan çalışmasında LR 2 amphoralarını üç grupta incelemiştir. Birinci grubu oluşturan amphoralar küresel gövdeye, konik boyna ve yastık biçiminde bir ağza sahiptirler. Üst kısmında yatay şeritler ile süslenmiş olan amphoranın tarihi ise MS 4. – 6. yüzyıl aralığıdır. Boyu yaklaşık 70 cm, ağız çapı ise yaklaşık 40 cm'dir. İkinci tipte daha yüksek konik boyun ve dalgalı şeritlerle süslenmiş bir gövde görülmektedir. MS 4.-7. yüzyıla tarihlendirilmiştir. Üçüncü tipte silindirik, dar bir boyun vardır.
731 Kuzmanov 1973, 19, Tip XIX.
732 Riley 1982, 117-118, Kartaca Late Roman Amphora 2.
733 Riley 1975, 33, Type 6; Riley 1979, 217-219.
734 Thomas 1959, 93, British type Bi.
735 Robinson 1959, 109, M272.
736 Keay 1984, 352-354, Type LXV.
737 Beltran Lloris 1970, 577, form 77.
738 Radulescu 1976,107.
739 Böttger 1982, 33-148.
740 Peacock 1984, 119.
741 Peacock – Williams 1986, 182.
742 Popovic 1987, 1-35.
743 van Doorninck 1989, 247-249.
744 Papadopoulos 1989, 83.
745 Opait 1984, 311-316; Opait 1991, 139-140.
746 Hayes 1992, type 9.
747 van Alfen 2015, 18, type S.
748 Keay 1984, 354; Peacock – Williams 1986, 183-184; Opait 2004a, 11; Bezeczky 2013, 161.
749 Opait 1996, 208.
750 Opait 2004b, 295.

Oval bir gövde, yüksek bir yaka ağız ve geniş bir boyun bu formun genel betimidir. Gövdede seyrek olmakla birlikte yiv bulunur. MS 3. yüzyılda amphoranın nispeten dağılımı artmıştır. Gittikçe kısalan bir boyun ile küresel gövdenin yivleri daha derin ve yoğun hale gelmiştir. MS 4. yüzyılın başından itibaren amphora düz veya hafif yivli gövdeye sahiptir. Küresel gövdeli amphoralara paralel olarak ikinci bir varyant olan silindirik gövdeli ve yüksek boyunlu forma dönüşmüştür.

Klasik Khios tipindeki hamura sahip olan LR 2 amphoralarının, genellikle açık kahverengi, sarı bir dış yüzeye sahip oldukları görülmüştür[751]. MS 4. yüzyılda üretilen kanonik formlu bu amphoralar A, B ve C olarak üç alt grupta sınıflandırılmıştır[752].

LRA 2A grubunu oluşturan amphoralar oldukça küresel bir gövdeye ve kısa bir boyna sahiptirler. Kısa ve dar boyundan yükselen ağız, dışa doğru genişlemiş, huni formludur. Geniş ve küresel gövde küçük düğme formlu bir diple sonlanmıştır. LRA 2B grubu yaklaşık MS 5. yüzyılın ortalarında varlığını göstermiştir. Hamur kalınlığı azalan bu amphoraların gövdelerinde bulunan yivler nispeten biraz daha derin ve sık işlenmiştir. MS 6. yüzyılın sonu ile 7. yüzyılın ilk yarısında ortaya çıkan birçok yeni tiple karakterize olan yeni tip LRA 2C olarak adlandırılmıştır (Fig. 40)[753]. Uzamaya devam eden boyunları ile dikkat çeken amphoraların yüzey dekorunda ince taranmış ya da dalgalı çizgiler çeşitlenmiştir[754].

Karagiorgiou, küçük, düğme şeklindeki dip formlarının MS 550'lerde ortadan kalktığını belirtmiş[755]; Opait ise bu dip formu MS 6. yüzyılın sonlarında kaybolduğunu söylemiştir. Bu dip formuna paralel olarak amphoranın gövdesinde yatay yivlendirme

751 Arthur 1998, 166.
752 Pieri 1998, 100; Pieri 2005, 86-87, Fig. 45.
753 Pieri, LR 2C amphoralarının geniş bir üretim yelpazesine sahip olduğunu, bu formu üreten bir merkezin de tespitinin henüz mümkün olmadığını ancak ortalama 10 ile 30 litre arasında değişen kapasiteye sahip olduklarını belirtmiştir: Pieri 2005, 89.
754 Pieri 2005, 86-89.
755 Karagiorgou 2001, 141; Slane – Sanders 2005, 259, fig. 5, no. 2-33, MS 5. yüzyıl ortaları- 6. yüzyıl başların tarihli bir kandile göre tarihlendirilmiştir.

görülmeye devam etmiştir[756]. Butrint'te taranmış dalga bezemeli LR 2 örnekleri yalnızca MS 6. yüzyılın ortalarından sonlarına kadar uzandığı belirtilmiştir[757].

Demesticha, dalgalı ve düz gövdeli dekorasyona sahip yuvarlak tabanlı, basit ve dar ağız çapına sahip amphoraları Ege amphorası LR 2'nin ardılı olan LR 13 olduğunu savunmuştur[758].

Yassı Ada gemi enkazında bulunan LR 2 amphoraları LR 13 ve LR 1 tiplerinden daha az olduğu, mevcut LRA 2'nin ise birçoğu ikinci kullanıma ait olduğu belirtilmiştir. Bu durum da LRA 2'den LRA 13'e geçiş olarak yorumlanmıştır[759].

MS 2 ve 3. yüzyıl örneklerinin 80-90 litre kapasiteli olduğu bilinirken, MS 4 ve 6. yüzyıl arasında da 50-40 litre kapasiteye düştüğü görülmüştür[760]. Ortalama kapasitesi ise 30 ile 64 litre arasında değişmektedir[761].

Roma İmparatorluk Dönemi'nde üretimine başlanan ve DR 24 amphoralarından geliştiği düşünülen LR 2 amphoralarının kökenleri yapılan çalışmalarla Kuzey Ege Adaları ve Karadeniz kıyıları üretim alanları olduğu düşünülmektedir[762]. Ege Bölgesi'ndeki önerilen üretim merkezlerinin yanı sıra Romanya'da da üretim atölyeleri keşfedilmiştir[763].

Peacock tarafından yapılan analizler sonucunda Ege ve Karadeniz üretim bölgeleri olarak önerilmiştir. Yapılan kil analizleri ile de Kuzey Ege'de ve Halikarnassos civarında da üretim olabileceği belirtilmiştir[764].

Kuzey Argolis'te, Kounoupi'de, Cheli Limanı (eski Halieis) ile Hermioni arasında yer alan, iki fırından oluşan bu merkez, LR 2 amphoralarının üretildiği belirtilmiştir. Ancak

[756] Opait 2004a, 11.
[757] Reynolds – Pavlidis 2014, 452.
[758] Demesticha 2005, 175.
[759] van Alfen 2015, 30.
[760] Opait 1984, 316.
[761] Stanescu 2018, 216.
[762] Riley 1979, 218-219; Tomber – Williams 1986, 46-47; Peacock – Williams 1986, 182-184; Daszkiewicz ve diğ. 2000, 35; Karagiorgou 2001, 132-133, 139-140; Opaiţ 2004a, 10-12; 2004b, 295-297; Dyczek 2007, 829-830; Swan 2010, 117; Gerousi 2014, 194-195; Reynolds 2011, 109, Fig. 6.116; Reynolds – Pavlidis2014, 543.
[763] Bonifay – Villedieu 1989, 25.
[764] Rădulescu 1973, 205.

hamur tanımları ayrıntılı olarak yapılmamıştır. Haleis'in 4 km kuzeyinde bulunmuş, LR 2 amphoralarını 1979'da Rudolph incelemiştir. Hamur rengi pembeden koyu kırmızıya (Munsell 5YR 6/8 ila 2.5Y 5/2) değişen küresel gövdeli ve kısa boyunlu bu amphora, LR 2A grubuna ait olduğu yorumlanmıştır ve MS 5. ve MS 6. yüzyıla tarihlenmektedir[765].

Başka bir üretim merkezi olduğu düşünülen Khios adasında Tsaravopoulos tarafından belirlenmiştir[766]. Khios adasının yakınında bulunan Samos adası, LR 2 amphoralarının üretimi hakkında hipotez üretmiştir[767].

Boeotia'da LR 2 amphorası üretimi yapan üç fırın kazısı yapılmıştır[768]. Reynolds, Nicopolis'te de üretim olabileceği belirtmiştir[769].

LR 2 amphoraları Yunanista'da Torone veya Selanik'te, Romanya ve Bulgaristan'da ele geçtiği belirtilmiştir[770]. Kesin olmayan bu üretim yeri önerilerini ise Khios'ta ve Romanya'da bulunmuş olan atölyeler kanıtlamıştır[771].

Yapılan son çalışmalarla Kıbrıs ve Kos adalarında da LRA 2 üretimi olduğu ortaya çıkarılmıştır[772].

Mısır'da LRA 2'nin geç örneklerini üreten bazı merkezler dışında, küresel gövdeli LR 2 amphoraları LR 13 olarak da yorumlanmıştır[773]. Daha sonra yapılan çalışmalarla da Bizans küresel amphoraları olarak gelişimine devam ettiği belirtilmiştir[774].

Şarap ya da zeytinyağı taşıdıkları bir olasılık olarak önerilmiş LR 2 amphoralarının her iki ürünü de taşıdıkları bilinmektedir[775]. Dyzcek, farklı bölgelerde bulunmuş içeriklere rağmen bu amphora türünün zeytinyağı taşımacılığında daha yaygın kullanıldığını dile

765 Rudolph 1979, 306, Fig. 31.
766 Tsaravopoulos 1986, 124-144; Arthur 1990, 286.
767 Pieri 2005, 91.
768 Gerousi 2014, 194.
769 Reynolds, burada tespit edilen LR 2 amphorasının küçük boyutlu olduğunu, hamur yasının ise sert, sarımsı devetüyü renginde ve içerisinde mika bulundurmadığını belirtmiştir Reynolds – Pavlidis 2014, 452.
770Pieri 2005, 91.
771 Bonifay – Villedieu 1989, 25; Swan 2004, 373, Fig. 5.
772 Zygi: Demesticha 2005, 169-178. Kos: Diamanti 2010a, 206-207; Diamanti 2010b, 143; Diamanti 2012, 1.
773 Dixneuf 2011, 177.
774 Hayes 1992, 66-73.
775 Karagiorgou 2001, 146; Samos: Hautumm 1981, 41.

getirmiştir[776]. Romula'da ele geçen LR 2 amphorası üzerinde yer alan *dipinti*'de MS 2.-3. yüzyıllara tarihlendirilen *oleum* yazıtı ile bu amphoralarda zeytinyağı taşınmış olabileceğini öne sürülmüştür[777]. Balkanların kuzeyinden ele geçen dipinti bulunan LR 2 amphora örneklerinde içerik olarak yine zeytinyağını işaret etmiştir[778]. Yassı Ada Batığı'nda ele geçen çok sayıdaki LR 2 amphorası içerisinde bulunan üzüm çekirdekleri ve zeytin çekirdekleri bu amphoralarda hem şarap hem de zeytinyağı taşındığını ortaya çıkarmıştır[779]. Khalkidikia Torone kazılarında bulunan LR 2 amphoralarında tespit edilen reçine izleri bu amphoralarda şarap taşındığını göstermiştir[780].

Tomis'te içeriğinde doğal reçinelerin olduğu LR 2 amphoraları tanımlanmıştır[781]. Boeotia, Dilesi'de bulunan LR 2 amphoralarında birinde yer alan *dipinti*'de amphoranın üretimiyle ilgili değil ticareti ve muhtemelen ikincil kullanımıyla ilgili olduğu belirtilmiştir[782].

Birçok tartışmaya rağmen LR 2 amphoralarının birden fazla merkezde üretildiği görüşü yaygın olsa da üretim bölgesi için Karadeniz önerilmiş olsa da ele geçen buluntular değerlendirilerek Ege Bölgesi kabul görmüştür[783].

Argolid ve Knidos'ta bulunan Reşadiye-Kiliseyanı'nda LRA 2 atıkları ele geçmiştir[784]. Boeotia'da LRA 2 üreten üç amphora fırınının varlığı tespit edilmiştir[785]. Yerel üretim kaplarıyla benzer hamur yapısına sahip LRA 2 formlarının ele geçtiği Nicopolis'te de LR 2 üretimi olduğu Reynolds tarafından belirtilmiştir[786]. Hayes, Atina ve Korinthos'ta olduğu gibi Saronic'te de üretim alanı olduğunu dile getirmiş olsa da, bugüne kadar bir fırın tespit

[776] Dyczek 2007, 829.
[777] Popilian 1976, 40.
[778] Derda 1992, 139, 146-159; Karagiorgou 2001, 146.
[779] Bass – van Doorninck 1982, 164; van Doorninck 1989, 247-257; van Alfen 2015, 30.
[780] Papadopoulos 1989, 83.
[781] Rădulescu 1973, 193-207.
[782] Gerousi 2014, 195.
[783] Karadeniz bölgesi için bkz. Bjelajac – Petrovic 1996, 67-69; Scorpan 1976, Pl. VII.
[784] Tuna ve diğ. 1987, 49, MS 4. yüzyıl ile 6. yüzyıl arasına tarihli, gövdesi taranmış amphora tipi LR 2'yi tarif eder. Ancak LR 2 olarak tanımlanmamaktadır. Opait ise bu bulgulara değinerek bu bulguları LR 2 olarak tanımlamaktadır. Opaiţ 2004a, 11; 2004b, 296.
[785] Gerousi 2014, 194.
[786] Reynolds – Pavlidis 2014, 452.

edilememiştir[787]. Son olarak yapılan araştırmalarla LR 2 amphorasının Kos Adası'nda üretimi olduğu reddedilmiş, bunun yerine LR 2 ile morfolojik özellikleri benzeyen LR 13 amphorasının üretimi olduğu sonucuna varılmıştır[788].

Novae'de ele geçen LR 2 amphoraları ile yapılan analiz sonuçlarına göre Kapitan II, Zeest 90 ve Rhodos hamur yapıları ile bağlantılı olduğu belirtilmiştir[789].

Zeest 90 amphoraları, uzun konik boyna, huni şeklinde bir ağız kenarınai oval gövde ve küçük bir dip kısmına sahip erken Roma dönemi amphora tipidir[790]. Novae'den Zeest 90 amphora ikinci hamur grubuyla LR 2 parçalarının benzerlikleri, Zeest 90 üreticisi olarak bilinen Khios'ta LR 2 üretimine dair iddiaları da güçlendirmiştir[791].

LR 2 önceki Ege kökenli kapların ve daha sonra LR 13 Ege kapları arasında tipolojik bir bağlantı ve bu tipin birden fazla Ege merkezli üretimi olduğu düşüncesini güçlendirmektedir[792].

LR 2 amphoraları Roma dünyası boyunca geniş yayılıma sahip bir form olup en yoğun buluntu bölgeleri arasında Ege, Karadeniz ve Balkanlar yer almaktadır[793]. MS 2. yüzyıla tarihli Dobrudja'da yer alan Legio V Macedonica'dan çok sayıda örneğin bulunduğu bilinmektedir[794].

LR 2 amphoralarının Doğu Akdeniz ve Kuzey Afrika'da oldukça yoğun bir yayılıma sahip olduğu bilinmektedir. Kuzey Afrika'da Berenike[795], Kartaca[796] ve İskenderiye'de[797] ele

---

787 Hayes 2003, 529-534; Peacock – Williams 1986, 182; Tomber – Williams 1986, 47.

788 Poulou-Papadimitriou – Didioumi 2010, 743; Diamanti 2010a, 73. LR 13 amphorası LR 2 hamuruna ve şekline benzer olsa da LR 13 daha silindirik boyunlu, basit dışa çekik ağızlı, yuvarlak kaidelidir. LR 13 amphorası muhtemelen LR 2 amphorasının bir sonraki gelişmiş formu olmalıdır. Opaiţ 1984, 311-316; Bonifay – Pieri 1995, 109-110; Demesticha 2005, 175. Ayrıca LR 13 formu için bkz.Peacock – Williams 1986, 208-209, class 54; Demesticha 2005, 175; Bass – van Doorninck 1982, 157-160, type 2; Hayes 1992, 71, type 29.

789 Daszkiewicz ve diğ. 2000, 34-35; Dyczek 2007, 830.

790 Zeest 1960, Pl. 37, 90a ve 90b; Peacock – Williams 1986, form 57; Riley 1979, 205-207, MRA 18. LR 2 amphoralarının Zeest 90 amphoralarından türemiş olduğu iddia edilmiştir. Karakteristik benzer forma sahip olan bu amphoralar için Zeest 90 için "a", LR 2 için ise "b" varyantı olarak tanımlamıştır. Dyczek 2002, 12; Dyczek 2007, 828-830.

791 Tsaravopoulos 1986, figs. 36-37; Opaiţ, Zeest 90 amphoralarının LR 2 amphoraları için doğrudan bir öncü form olduğunu belirtmektedir. Zeest 90 amphoralarının Khios adasında üretimi yapıldığından LR 2'nin de burada üretilmiş olabileceğini önermektedir. Opait 2004a,11.

792 Mowat 2016, 49.

793 Karagiorgou 2001, 132-145; 2009, 57; Opait 2004a.

794 Opait 1980, 296.

795 Riley 1979, Pl. 91-92, D348-350.

geçmiştir. Korinthos'ta, MS 5. yüzyılın ortalarından en yaygın amphora türü olduğu ve MS 6. yüzyılın ortalarından sonlarına doğru da yaygın olduğu belirtilmiştir[798]. Khalkidikia'da bulunan Torone'de[799], Balkanlarda, özellikle Bulgaristan'da ve Tuna Irmağı kıyısında bulunan yerleşimlerde[800], Sicilya Adası'nda[801], Khios'ta[802] ele geçmiştir. LRA 2 ayrıca, kaliteli sofra kaplarına dayanarak MS 6. yüzyılın ikinci çeyreğine tarihlenebilen La Palud gemi enkazı topluluğunda da ele geçmiştir[803].

Phaselis Güney Limanı'nda MS 6. yüzyıl sonu ile 7. yüzyıl başlarına[804], Mersin Taşucu Müzesi'nde MS 7. yüzyıla[805], Alanya Müzesi'nde MS 7. yüzyıl sonrasına[806], Ephesos Teras Evler 2'de, Atina Agorası'nda[807] ve Vedius Gymnasium'umunda[808] bulunan örnekler MS 3. yüzyılın başlarından 7. yüzyıla kadar tarihlendirilmiştir. Troia'da ağız ve ağız ve kulpu korunmuş örnekler ele geçmiştir[809].

Erythrai'da Mozaikli Peristil Ev, E ve J Odası, Şaraphane, Cennettepe'nin Doğu Açma 11, 13-14 ve Eksedra Arkası sektörlerinden bir kaide ve altı ağız parçası 243 - 250 Kat. No.'lu örnekler ile temsil edilmektedir. İçbükey girintiye sahip ağız tipleri ile LRA 2A grubunu temsil eden 243-245 Kat. N.o'lu karakteristik örnekler olduğu görülmektedir.

Örneklerinin hamur yapılarında ince ve orta miktarlarda kireç, siyah ve mika katkıları gözlemlenmiştir. UFO Deniz kenarı sondajı sektöründen az sayıda, Cennettepe'den ise çok sayıda ele geçen LR 2 amphoralarına ait gövde, kulp parçaları da yer almaktadır[810].

---

796 Peocock – Williams 1986, 183-184.
797 Şenol 2007a, 67; Şenol 2018, 425-427, Fig. 352.
798 Adamsheck 1979, 114-115, RC 14 ve 16, 26, 27; Slane 2000, 303-304; Slane – Sanders 2005, 255, 264, 271, 275, 277 no 4.9- 4.10, 4.12
799 Papadopoulos 1989, 84, Fig.11.
800 Rădulescu 1973, 193-207; Karagiorgou 2001, 132-133, Fig. 7.2.
801 Moncada 2018, 61-85.
802 Boardman 1989, 106.
803 Bonifay 2011, 17. Enkaz MS 6. yüzyılın ikinci çeyreğine Hayes tip 99A ve B formlarına dayandırılarak tarihlendirilmiştir. Ayrıca enkazdan ele geçen bir dizi ağırlık MS 6. yüzyılın ikinci çeyreğine tarihlendirilmiştir. Bonifay 2004, 140.
804 Orhan 2017, 147
805 Şenol 2009, 248, kat. 83.
806 Sibella 2002b, 12, Fig. 15.
807 Bezeczky 2013, Pl.33, No. 375; Pl. 48-49, No 629-633.
808 Ladstätter 2008, Taf. 296, Kat. No. K222 (MS 5. yüzyılın sonu), Taf. 322, Kat. No. K423-424(MS 6. yüzyılın sonları)
809 Heath – Tekkök 2006-2009, 29, 30. https://classics.uc.edu/troy/grbpottery/html/amphoras-r.html (21.12.2020)
810 İncelenen çok sayıda gövde parçası kataloğa dahil edilmemiştir.

Değerlendirilen paralel örnekler ile Erythrai LR 2 amphora buluntuları MS 4.-7. yüzyıl aralığına tarihlendirilmiştir[811].

5.1.11. LRA 3 Amphoraları

LRA 3 amphoraları Geç Antik Dönem'de çok iyi bilinen ince cidarlı ve dar ağızlı, küçük ölçekli/düşük kapasiteli formlardan biridir. Doğu Akdeniz'de sık rastlanan tiplerden biri olan bu amphoralar, MÖ 1. yüzyılın sonlarında ortaya çıkmış ve MS 7. yüzyılın başına kadar çeşitli form değişikliklerine uğrayarak varlığını sürdürmüştür[812].

LRA 3 amphoralarının erken örnekleri, tek kulplu bir varyasyonu olan ve tek kulplu kaplardan geliştiği düşünülen Agora F 65[813] ya da *monoanse*[814] amphoraları olarak tanımlanırlar[815]. Tek kulplu amphoraların kendi içindeki gelişimi ikinci bir kulpun eklenmesine kadar devam etmiştir[816]. Dolayısıyla LRA 3 amphoralarının MS 1. yüzyıldaki formlarında tek kulplu örnekler görülürken MS 4. yüzyıldan itibaren çift kulp örnekleri görülmüştür[817]. Bu kapların çift kulplu tipleri Geç Roma Dönemi'nde ortaya çıkmış ve Bizans Dönemi'nde de varlığını sürdürmüşlerdir[818].

Üretim merkezlerinden biri olduğu düşünülen Ephesos'ta bulunan örnekler MS 1. yüzyıldan 6. yüzyıla kadar form tipolojisi, geç versiyonları için MS 4. yüzyıl ile 6. yüzyıl arasını göstermiştir[819]. Kos adasında üretilmiş olması beklenen benzer formlara göre mika açısından oldukça zengin hamur yapısı ile yine Ephesos'u işaret etmektedir[820].

---

811 Radulescu 1976, Pl. VIII.1; Riley 1979, Fig. 92, 349; Opait 1984, 679, Taf. IV.2; 680, Taf. V.1; Papadopoulos 1989, Fig. 11. A; Şenol 2000a, 10.19; Swan 2004, 373, Fig. 5; Fırat 2013, 85, 16; Bezeczky 2013, Pl. 48, no.630.

812 Outhscar 1998, 18; Robinson 1959, M45, M 373; Panella 1973, 460-462, p. 206, Tav. XLV, 368; Riley 1979, 229; Keay 1984, 287; Peacock – Williams 1986, 189; Sciallano – Sibella 1994 Amphore Late Roman 3; Lund 1993a, 124-125; Sazanov 2007, 804, Fig. 4.

813 Robinson 1959, J 47; Annis 1975, 31 nos. 1-2; Riley 1979, 229 f.; Riley 1981, 118, Fig. 12; Peacock – Williams 1986, 188,Fig. 107; Williams 1982, 103; Outschar 1996, Taf. 9, Fig. 271, Taf. 16, Fig. 282; Ladstätter 2008, Taf. 288, Fig. K. 124.

814 Pieri 2005, 94.

815 Peacock – Williams, 1986, 188-190.

816 Bezezcky 2013, 26, 27, Fig. 17.

817 Tek kulplu örnekler için bkz: Robinson 1959, Pl. 29, M 275-277, M 279-282.

818 Riley 1979, 229.

819 Gassner 1997, 185-186, Taf. 61, 768-778 (MS 1. yüzyıl ile MS 5.-6- yüzyıl arasında örnekler sunmaktadır); Ladstätter 2005, 292, Taf.164, K269-272(MÖ 1. yüzyıl sonları – MS 1. yüzyıl başları), 316-7, Taf. 179, K 505-507(MS 2. yüzyıl

LRA 3 amphoralarının kökenleri konusunda birçok öneri vardır. Yapılan araştırmalarda petrografik özellikleri nedeniyle Batı Anadolu'da üretildikleri yorumlanmıştır[821]. Atina'da yapılan kazılarda LRA 3 amphoralarının; koyu devetüyü renginde ve mikasız, açık devetüyü renginde bol mikalı, kırmızımsı kahve renkli bol mikalı olarak üç farklı hamur grubu tespiti gerçekleşmiştir[822].

Ephesos kazılarında ele geçen amphora grubunu değerlendiren Bezeczky tarafından yapılan petrolojik değerlendirmelere göre ise F 65-66 grubu amphoralar için Hamur A, LRA 3 amphoraları için ise Hamur B önerilmektedir[823].

LRA 3 amphoraları MS 5. yüzyıldan sonra Akdeniz ve Karadeniz'in birçok bölgesine dağılmıştır[824]. İzmir Agorası kazılarında bulunan örnekler MS 5.-7. yüzyıl başına tarihlendirilmiştir[825].

LRA 3 amphoralarının kullanım amaçları yapılan araştırmalarda bu tipteki amphoraların Tmolos şarabı için kullanıldıkları düşünülmektedir[826]. Robinson, Atina örnekleri için bu amphoraların şarap taşımacılığında kullanıldığından bahseder[827]. İtalya'da Campagna Bölgesi'nde Iutizzo açıklarında üç nekropolden LRA 3 amphorası ele geçmiş ve 38 nolu nekropoldeki kadın iskeletinin yanında amphorayla birlikte şarap içeren cam bir şişe ele geçmiştir. Bu amphora grubunun şarap taşımacılığında kullanıldığını destekler

başları), 317, Taf. 180, 510, 512(MS 2. yüzyıl başları), 323-4, Taf. 183-4, K576-583 (Bu gruptaki parçalar MS 2. – 3. yüzyıl aralığı verirken kontekste göre MS 2. yüzyıl tarih aralığı uygun görülmüştür.), 329,330 Taf. 187, K 639-640, K642-3, K645-6(MS 2. - 3. yüzyıl), 331-332, Taf. 188, K 662-4(MS 3. yüzyıl), 335, Taf. 191, K 702(MS 3. yüzyıl); Ladstätter 2008, 138, Taf. 292, Fig. K 183, 160, Taf. 312, Fig. K 440-445; Liko 2010, 213, Taf. 104, KatNr. 275-287(MS 5-6. yüzyıl); Ladstätter 2010a, 259, Taf. 106, K 11-12, 261, Taf.108, K 35, 37, 269, Taf. 115, K 124, 270, Taf. 117, 145, 47, 272, Taf. 119, K 166, 276, Taf. 123, K 219, 279, Taf. 126, K 249-50, 280, Taf 127, K 263, 285, Taf. 131, K 317-19, 27, 287, Taf. 133, K 346-47, 296, Taf. 140, K 451-52, 319, Taf. 161, K 726, Taf. 162, K 732, 341, Taf. 183-4, K 1000-5; Ladstätter 2010b; Bezeczky 2013, 164, Pl. 34, 380-88, Pl. 46-47, 604-610; Struber-İlhan 2018, 135, Taf. 58, K 106-7, 150, Taf. 72, K 241-47.

[820] Bezeczky'ye göre ise yapılan analizler sonucunda LRA 3 amphoraları Geç Roma Dönemi boyunca B grubu hamur yapısıyla tanımlanarak bu kil örnekleri Ephesos ve Menderes Vadisi civarında bulunmuştur. Ancak henüz bir fırının tespit edilememiş olması bu durumu hala netleştirememiştir. Bezeczky 2013, 25-31. Didioumi 2014, 170-171.

[821] Zeest tarafından Samos önerisi, Zeest 1960, 118-119; Grace tarafından Girit önerisi yapılmıştır. Grace 1960, Fig. 67

[822] Şenol 2000, 184.

[823] Analiz sonuçlarına göre A ve B hamur grubu katkıları için bkz: Bezeczky 2013, 28-29, 67-68, 166.

[824] Pieri 2005, 99, Fig. 62.

[825] Doğer 2007, pl. VIII.

[826] Panella 1993, 663; Outchar 1993, 52; Martin-Kilcher 1994, 441; Lemaitre 1997, 317-319; Hayes 1997, 34; Ladstätter 2008, 181.

[827] Robinson 1959, 17.

niteliktedir[828]. Berenice'de bulunan amphoraların iç yüzlerinde, izlerine rastlanılan damla sakızı ve reçine de bu amphora grubunun şarap taşıdığını doğrular niteliktedir[829].

LRA 3 amphoralarının en erken ilk iki örneği Roma'da San Sisto Vecchia'da MS geç 4. yüzyıl kontekstinde ortaya çıkmıştır[830]. Peacock – Williams tarafından form 45B olarak[831] ele alınan ve MS 1. yüzyılın sonlarından itibaren üretilmeye başlandığı bilinen bu amphoralar, özellikle Ege Denizi çevresindeki merkezlerde sıklıkla ele geçmiştir. Riley[832], 1970'li yıllardan itibaren üretim merkezi olarak Batı Anadolu'yu önermiş, bu üretim merkezi Williams – Pecock tarafından petrolojik analizlerle desteklenmiştir[833]. Lang tarafından da Atina Agorası malzemelerinden oluşan bir kısım derlendirme 1955 yılında yayınlanmıştır[834]. Ravenna Bölgesi'nde ele geçen omuz parçası bir LRA 3 amphorası üzerinde ἀφροδίσιος grafittisi tespit edilmiştir. Bunun üzerine yapılan değerlendirmede bu amphoralara parçasının Aphrodisiaslı bir üretici ya da tüccarın isminin yazdığı belirtilmiştir[835].

Atina Agorası'nda MS 3. yüzyılın başlarına[836], Knossos[837], Korinthos[838] ve Benghazi'deki[839] paralel örnekler ise MS 2.- 3. yüzyıllara tarihlendirilmiştir.

Caesarea'da bulunan LRA 3 dip örneği ise MS 2. - 6. yüzyıllar arasına tarihlendirilmiştir[840]. Kartaca'da değerlendirilen LRA 3 örneğinde ise MS 6. yüzyılın sonu 7. yüzyılın başına tarihlendirilmiştir[841]. Rodik Štanjel[842], Ajdovscina/Castra'da[843], Predloka'daki villada, Piran'da Savudrija Limanı'nda[844], Ostia'da[845] ve MS 5. yüzyıl başından bu yüzyıl

828 Buora 1996, 61.
829 Bezeczky 2013, 165.
830 Annis 1975, 31, no. 1-2; Riley 1981, 118.
831 Peacock – Williams 1986, 188-189.
832 Riley 1979, 183, MR Amphora 3, 183-186.
833 Peacock – Williams 1986, 188.
834 Lang 1955, 277-285.
835 Fiaccadori 1983, 238-239, 23.1a-b.
836 Robinson 1959, 95, lv. 23/M 125, Pl. 31, M 307(Erken 5. yüzyıl), Pl. 33, M335, Pl. 34, M 373(6. yüzyıl başları).
837 Sackett 1992, 246-248, lv. 188/S1,9 (M.S. 2. yüzyıl sonu - 3. yüzyıl başları).
838 Williams – Zervos 1985, 57, fig. 1, lv. 8/3 (M.S. 3. yüzyılın 2. veya 3. çeyreği).
839 Riley 1979, 186, fig. 83/235.
840 Magness 1992a, 135, Fig. 58.13.
841 Riley 1981, 97, Fig.3.52.
842 Vidrih Perko 1997, 249, 254, Fig. 3,3; 5,8.
843 Vidrih Perko – Zbona Trman 2005, fig. 9,9,12.
844 Vidrih Perko – Zupancic 2005, 522-523, fig. 6.9.
845 Carandini ve diğ. 1968, tav. XVII, 364-365.

sonuna kadar da Marsilya[846] ve Arles kentlerinde de LRA 3 amphoralarının ticaretteki yerini görebilmekteyiz[847]. İtalya'da Floransa'da[848] ve Pisa'daki Piazza Duomo'da[849] MS 6. yüzyıl sonu-7. yüzyıl başına tarihlendirilmektedir. Potenza Vadisi'nde bulunan LRA 3 amphorası dip örneği ise MS 5. yüzyılın ilk yarısına tarihlendirilmiştir[850]. Portekiz'deki Bracara antik yerleşiminde ele geçen LRA 3 amphora örnekleri MS 6. yüzyıl başlarına tarihlendirilmiştir[851]. Miletos[852], Didyma[853], Sardes[854] buluntuları MS 5. yüzyıla[855], Alexandreia Troas örnekleri ise MS 4. yüzyıl sonuna[856] tarihlendirilebilmektedir. Tralleis'te bulunan örnekler MS 1. - 4.yüzyıl arasına tarihlendirilmiştir[857]. Troia'da 4. yüzyıl sonu - 5. yüzyıl başına tarihli ağız-boyun-kulp parçası ile kaide ve gövde parçasının ele geçtiği görülmüştür[858].

Erythrai 1977-1988 kazılarından ele geçen literatürde yaygın adlandırması LRA 3 olarak bilinen amphoralar antik kentte Cennettepe'de yürütülen kazılarda; No 8, A3, Doğu, Doğu Açma 8, Doğu Açma 11, Doğu Açma 13-14, Kuzey Duvar, Kuzey Portik Açması, Kuzey Portik ve Avlu Açması, Triglinium'dan ele geçmiştir. Ayrıca Mozaikli Perystl Evin, J, X ve Y odalarından; Hellenistik Ev'den, Teras Duvarlı Yapı'dan, Toechobatlı Yapı'dan, Akropolis'te yer alan Athena Tapınağı'ndan, Akropol eteğindeki Tiyatro'dan ve UFO sektöründen ele geçmiştir. Literatürde tanıtılan LRA 3 amphora örnekleri kronolojiye bağlı olarak form özellikleri, 251 – 300 katalog numarası aralığındaki örneklerle değerlendirilmiştir. Erythrai kazılarında ele geçen buluntu çeşitliliği, söz konusu gruplara ait örneklerin tamamını kapsamaktadır. Erythrai kazılarında yoğun bir buluntu grubu olarak karşımıza çıkan LRA 3 amphoraları kendi içerisinde tipolojik olarak katalog sırası oluşturularak anlatılmıştır.

---

[846] Moliner 1996, 245, fig. 13/5.
[847] Bonifay – Pieri 1995, 111-112.
[848] Cantini 2007, 355, Fig. 5,72.
[849] Costantini 2011, 419-420, Fig. 15.6-7, Fig 16.
[850] Verreyke 2005, 106, Fig. 2.13.
[851] Morais 2005, 57, Fig. 2, 10-13.
[852] Pülz 1985, 88, fig. 9/55, 61 (M.S. 2.-3. yüzyıl)
[853] Wintermeyer 2004, 117, fig. 1078-1080.
[854] Rautman 1995, Fig. 3.31-32(MS 5. yüzyıl).
[855] Crawford 1990, 89, fig. 461, 483
[856] Japp 2007, no. 27-28.
[857] A.g.e., no. 27-28.
[858] Heath – Tekkök 2006-2009, Late Roman Amphora 3. https://classics.uc.edu/troy/grbpottery/html/amphoras-r.html (21.12.2020)

Erythrai'da türünün erken örnekleri olan ve Tip 1 olarak gruplandırdığımız; 251 - 263 Kat. No.'lu amphoralar, çeşitli araştırmacılar tarafından *Agora F65-66*[859]: *Knossos 49*[860]; *Ostia 3, 368*[861]; *Riley Mid Roman Amphora 3*[862]; *Anforaa monoansata*[863]; *Augst 55*[864] olarak adlandırılmışlardır.

Erythrai kazılarında da ele geçen erken tarihli örnekler Augustus'tan Geç Roma Dönemi'ne kadar pek çok değişikliğe uğrayarak varlıklarını sürdürmüşlerdir. En erken tarihlileri MÖ 1. yüzyıl ile MS 1. yüzyıl arasına tarihlendirilen tek kuplu amphoralardır (Fig. 41). Bu grubun ilk örneklerini Robinson'un F 65-66 olarak adlandırdığı amphoralar temsil eder. Bu amphoraların en belirgin ve en ayırt edici özelliği ince cidarlı yapılarıdır. Dar ve dışa çekik bir ağız profili, gövdeye doğru genişleyen kısa-konik bir boynu, yuvarlatılmış omuzları ve kaideye doğru daralan ve ovoidleşen bir gövdesi vardır. Gövdenin üst kısmı taban kısmından daha geniştir. Bu amphora türünün ayakta kolaylıkla durabileceği alçak, içi boş, halka kaideye sahip olduğu görülmektedir[865]. İki farklı dip formuna sahip amphoranın ilk tipinde; tabanda geniş, kalın bir halkası vardır (F 65), diğer türün ise taban halkası daha nispeten daha dar ve düzdür (F 66)[866]. Boynun ortasından ve omuz üzerine dik olarak bağlanan amphoraların kulpları ise küçük, oluklu ve oval kesitlidir. Bu grubu Late Roman 3 amphoralarından ayıran tek kulplu olma özelliğinin yanı sıra omuz da erken örnekler için ayırt edicidir. Geniş ve sığ bir kaburga, amphoranın dış yüzeyinin büyük bir kısmını kaplamakta olup bu grubun üretimi boyunca kullanılmıştır[867].

Bu örnekler için Lang ve Robinson tarafından Atina'daki kazılarda yayınlanan amphoraların tanımlarında ve daha sonra Japp ve Outhscar tarafından yapılan çalışmalarda,

[859] Robinson 1959, Pl 2, Fig 65 ve Fig. 66.
[860] Hayes 1983, 158, Type 49, Fig. 26, A 105-107.
[861] Carandini – Panella 1973, 460, Tav. XLV, 368.
[862] Riley 1979, Fig. 83, D 228-235.
[863] Modrzewska 1999, 103-112.
[864] Martin-Kilcher 1994, 7/2, 440-1.
[865] Lang 1955, 277-278; Robinson 1959, Pl. 29, M 275-277, M 279-282.
[866] Robinson 1959, Pl. 2, F 65-F 66.
[867] Pieri 2005, 94. Pieri bu amphora grubu üzerinde yer alan kaburgaların MS 2. Yüzyılda ortaya çıktığını vegelişimin sonuna kadar devam ettiğini söylemiştir. Lang'ın Erken İmparatorluk tarihli tipolojinse bakıldığında sığ da olsa amphoralardaki kaburganın erken tiplerden itibaren varlığı görülebilmektedir. Lang 1955, Pl. 79.

hamur benzerliği nedeniyle "Pergamenian Waterjars" mikalı su kapları terimi de kullanılmıştır[868]. Robinson, Atina Agorası buluntuları üzerinden Agora F65-66 formları için MÖ 1. yüzyılın son çeyreği önerir[869].

Tip 1'i oluşturan 251 - 263 Kat. No.'lu amphora örnekleri, erken tarihli LRA 3 amphoralarının öncü grubunu oluşturmaktadırlar. Dar ve dışa çekik ağız, omuza doğru hafif genişleyen bir boyun, yuvarlatılmış bir omuz ve geniş bir karından oluşmaktadır. Ağzın hemen altına tutturulmuş tek bir kulbun dış yüzeyi olukludur. Amphoranın alt gövdesi dibe doğru belirgin bir daralma oluşturur ve geniş, kalın bir halka kaideyle son bulur.

Erythrai'da ele geçen amphora grubunu ağız-boyun parçaları, 251 – 254 Kat. No.'lu örnekler ile temsil edilir (Fig. 42). Tüm örneklerde de yoğun altın mika içerdiği görülmüştür. Ağız, boyun kısımları tam korunmuş olan bu dört amphora örneğinin kulp birleşim kısımlarından sonrası kırık haldedir. Paralel örnekler üzerinde kurulan analoji sonucunda parçalar Geç Hellenistik-Erken İmparatorluk Dönemi'ne tarihlendirilmiştir[870].

251 Kat. No.'lu örneğin ağız kısmı dışa yuvarlatılmıştır. Ağzın hemen bitiminde boyunda kalın bir bilezik yapılarak hareket kazandırılmıştır. Ağzın üst yüzeyi bir yivle iki kısma ayrılarak hareket kazandırılmıştır. Silindirik boyundan sonra sert bir omuz- gövde geçişi yapmaktadır. 252 Kat. No.'lu örnekte ağız kenarı dışa yuvarlatılıp üçgen profil oluşturulmuş. ¼'i korunmuştur. Üçgen ağzın hemen altında yaklaşık 1 cm'lik uzunlukta ve kalın bir bantla amphoranın boynu çevrelenmiştir. Omuza doğru genişleyen boyun bitiminde sert bir omuz-gövde geçişi yapmıştır. 253 ve 254 Kat. No.'lu örneklerin de ağız ve boyunları tam korunmuştur. Basit ağız kenarlarıyla diğer iki örnekten ayrılan bu amphoralar MÖ 1. yüzyıl ile MS 1 yüzyıla tarihlendirilmiştir. Bazı araştırmacıların kontekstle

[868] Outhscar 1998, 18; Lang 1955, 277-282; Japp 2014, 143-149
[869] Robinson 1959, 17, Pl. 41.
[870] Her bir örneğin analojisi için kataloğa bakınız.

birlikte değerlendirmiş olduğu amphora örnekleri ise MS 2. yüzyıla kadar tarih aralığı önerilmiştir[871].

22 kaide örneğinde dokuzunun kataloğu yapılan 255 – 263 Kat. No.'lu örnekler benzer form tipolojisi göstermektedir. Dışa eğik ve alçak kaide üstüne oturan amphoranın dip kısmı konveks bir profil çizer. Dip dışa doğru genişleyerek hafifçe yükselir. Farklı örneklerle karşılaştırılan bu form grubu Geç Hellenistik-Erken İmparatorluk arası ya da Erken imparatorluk ile Antoninler Dönemi'ne kadar tarihleyebilmek mümkündür (Fig. 43)[872]. 257 – 259 Kat. No.'lu örneklerin, dip kısmının nispeten daha dar ve düz olduğu görülmüştür. Amphoranın oturduğu halka kaidenin iç kısmı boştur ve konveks bir profil çizer. 261, 262 ve 263 Kat. No.'lu parçalarda dışa doğru hafif genişleyen köşeli, dibi çevreleyen bant şeklinde kaide oluşturmuştur. 255 - 260 Kat. No.'lu örnekler, kaidenin dış yüzeyi yuvarlatılmışken 261 – 263 Kat. No.'lu örneklerde farklı olarak düz tutulmuş, incelen kaide parçalarının iç kısmı kırıktır ancak benzer örneklerin konveks bir profil çizdiği gözlemlenmiştir. 261 Kat. No.'lu numaralı örnekte parçanın dip kısmında kaidenin tamamen korunup iç yumrusunun korunamadığı ve kaidenin bir kısmında kırmızı boya izi görülmektedir. 258 Kat. No.'lu örnekte ise kaide ¾ oranında korunmuş, yumru kısmı korunamamıştır. Örneklerin tamama yakınının dar diplerinin iç kısmı oyuktur ve bu oyuk kısmın merkezinde zemine doğru dış bükey bir profil vermektedir. Bu örneklerin paralelleri ile kurulan analojide MÖ 1. yüzyıl ile MS 1. yüzyıl başlarına tarihlendirildikleri görülmüştür[873].

Formun bir sonraki gelişiminde F65'in belirgin omzu kaybolur ve yerine dolgun, fusiform biçime sahip J46-M 125-126 olarak adlandırılan form ortaya çıkar[874]. MS 1. yüzyıl ile MS 3. yüzyıl arasına tarihlendirilmiş olup bazı örneklerin 4. yüzyıla tarihlendirildikleri

[871] Her bir örneğin analojisi için kataloğa bakınız.
[872] Outschar 1996, 61, Taf. 7, Fig. 256(Geç Hellenistik-Erken İmparatorluk); Rizzo 2014, 315,Tav. 54, Fig. 433(Antoninler Dönemi); Ladstätter 2010b, 262, Taf. 105, A-K 753(MS 230).
[873] Outschar 1996, 61, Kat. No. 250, Taf. 7 (Erken İmparatorluk); Meriç ve diğ. 2002, Taf 45, Fig. K536(MS Erken 1. yüzyıl); Bezeczky 2013, Pl 9, 100(MS 23- MS 45, Batı Kapı, Batı ve Kuzey Salonları); Rizzo 2014, 315,Tav. 53, Fig. 424(MS 3. yüzyıl); Struber-İlhan 2018, 139, Taf. 61, K 143(MÖ 1. yüzyıl sonları-MS erken 1. yüzyıl)
[874] Robinson 1959, J 46-47, Pl. 11, 41, M 125, Pl. 23.

görülmektedir. Formun en karakteristik özelliği amphoranın en geniş noktasının omuzdan gövdenin ortasına çekilmiş olmasıdır. Bu sebeple omuz oldukça eğimli hale gelmiştir. Dibe doğru daralan alt gövde en altta iç bükey bir yay çizer ve dış yüzü, düz bir halka kaide oluşturur. Amphoranın dip kısmı, halka kaidenin içerisinde dış bükey bir bombe oluşturur. Kaidenin oturma düzlemi iç kısmından kesiktir. Bu amphoraların kulpları tam yuvarlak halka haline gelmiştir. Tek kulplu amphoraların geç örnekleri olarak değerlendirilebilecek bu forma bazı araştırmacılar tarafından erken örneklerle aynı isim verilmişken bazı araştırmacılar tarafından ise farklı adlandırmalar yapıldığı görülmektedir: *Agora F65-66, J 46, ve M 126*[875]*, Peacock – Williams 45*[876]*, Riley Mid Roman Amphora 3*. Erythrai buluntuları arasında 264 – 265 Kat. No.'lu örneklerle temsil edilen Tip 2 olarak adlandırılan grup; karakteristik konveks, silindirik formlu dip içe döner (Fig. 44). F 65 formundaki geniş ve açık dip J46 amphoralarında daha dar hale gelir[877]. MS 4. yüzyılın sonu ve devamını kapsayan örneklerde dip içi boş kalsa da, aşağı doğru incelir ve bazen uçta neredeyse kapanır[878].

MS 1. - 4. yüzyıla tarihlenen F65-66 amphora grubu Atina Agorası'nda ve Ephesos'ta oldukça yaygındır[879]. F 65-66 formunun geç evresine ait olan 264 – 265 Kat. No.'lu örnekler, MS 3. yüzyıla kadar tarihlendirilebilmektedir[880].

MS 5. ve 6. yüzyıllarda amphoraların gövde yapısı; omuzda geniş ve kaideye doğru daralan ovoid görünüme kavuşmuştur. Bunun yanı sıra MS 5. ve 6. yüzyıl başlarında kaidenin içi boşken MS 6. yüzyıl boyunca kaide çapının daralıp uzadığı, konikleştiği ve iç

875 A.g.e., J 46-47, M 126
876 Peacock – Williams 1986, 188.
877 Bu grup örneklerine benzer bir form Erythrai örneklerinde bulunmamış sadece tipolojik gelişim açısından anlatılmıştır.
878 Robinson 1959, 17.
879 Robinson 1959, 106, Pl. 28, M 240(MS 4. yüzyıl başları), 110, Pl. 29, M 277, Pl. 41, 282(MS geç 4. yüzyıl); Ladstätter 2010b, 277, Taf. 116, A-K 938, 278, Taf. 117, A-K 952(MS 3. yüzyıl 3. çeyreği); Bezeczky 2013, 162, Pl. 34, 379, Pl. 46, 601-3
880 Lemaitre 2000, 472, Fig. 7. 3(MS 1.-3. yüzyıl); Meriç 2002, 94, Taf. 46, Fig. 552(B3 Dolgusu, MS 1. yüzyıl 2. yarısı); Ladstätter 2005, 323, Taf. 184, K 581, 329, Taf. 187, Fig. K642(Peacock – Williams 45-MS 2. – 3. yüzyıl); Żerjal 2008, 137, Fig. 6(Agora F65-66: MS 3. yüzyıl başı); Rizzo 2014, 315,Tav. 53, Fig. 431-432(Agora M 126: Geç Antoninler-MS Geç 1. yüzyıl); Struber-İlhan 2018, 140, Taf. 62, K 153-154(MS 2. -4. yüzyıl), 146, Taf. 69, K 210-211(Peacock – Williams 45: MS 1-3. yüzyıl)

kısmında yumru olduğu gözlemlenmiştir[881]. Erken örneklerde daha azken MS 3. yüzyıldan sonra, MS 6. yüzyıla kadar gövdede yer alan yivlerin zamanla amphoranın tüm yüzeyini kapladığı izlenmiştir[882]. MS 4. yüzyıl ortalarından sonra yeni formun etkisiyle LRA 3 amphoralarının kaidelerinin yükselip kaide çapının 0,5 cm'ye kadar düştüğü gözlemlenmiştir[883]. Ağızda ve dipte biçimsel farklılıklar olduğu bilinen LRA 3 formunun nedeni muhtemelen Ephesos ve çevresinde bulunan atölyelerden kaynaklanıyor olmalıdır[884]. Formun erken örneklerinde dip boru şeklindeyken MS 4. yüzyıldan sonra sivrilmiştir. Çoğu Erken Bizans amphoralarında olduğu gibi özellikle boyun kesiminin hemen altından başlayarak, dibe doğru dış yüzleri taralıdır[885]. Sıklıkla kulpun altında bir dipinto veya graffito taşırlar[886].

İnce hamur yapılı, farklı yoğunluklarda pişmiş örneklerin yanı sıra nadiren gözenekli, çok yoğun mika içeriğine sahiptirler. Hamur renkleri ise siyaha yakın ve kırmızımsı kahverengi arasında değişimler gösterebilmektedir[887].

Formun bir sonraki aşamasını M255 amphoraları oluşturmuştur. Agora F 65-66 tek kulplu amphoraları ve LRA 3 çift kulplu amphoraları arasında gelişme gösteren tek kulplu Agora M 240-242 amphoraları olarak da bilinen grup, tek kulplu amphoraların geç türüdür (Fig. 45). Bu tip, küçük, düz ağız kenarlı, kısa ve kavisli boyun, boynu ve amphora gövdesinin üst kısmını birleştiren bir kulp ile karakterize olmuştur. Gövdenin alt ve üst kısmı koniktir. Amphoranın alt kısmı ise boru şeklinde, içi boş bir kaideyle biter. Dış yüzey erken örneklerde de olduğu gibi taralıdır. Pieri'nin yapmış olduğu tipolojiye göre LRA 3 B formunu temsil eder.

---

881 Formun değişimiyle beraber bazı araştırmacılar tarafından bu form için Kartaca LA 3, Ballana Tip 13, British Biv. Benghazi LRA 10 ve Zeest Tip 95 gibi tanımlamalar yapılmıştır. MS 6. yüzyılda değişen amphora dipleri için bkz: Sciallano – Sibella 1994, Amphore Late Roman 3.

882 Şenol 2000a, 184; Meriç 2002, 90; Pieri 2005, 95.

883 Şenol 2000a, 184; Meriç 2002, 90. Formlardaki bu tarz farklılıklar muhtemelen Ephesos ve çevresi ile farklı atölyelerden kaynaklanıyor olmalıdır; Landstätter 2008, 180 f., Fig. 27.

884 Outschar 1996, 76 T9; Remolá Vallverdú 2000, 211 fig 4; Pieri 2005, 96, fig 59; Bezeczky 2013, 164.

885 Dark 2001, 37-39.

886 Robinson 1959, 17.

887 Riley 1980, 115; Outhscar 1998, 18; Pieri 2005, 95-98.

Bu erken tipin Batı Anadolu'dan Avrupa'nın kuzeyine ve Afrika'ya kadar geniş bir dağılıma sahip olduğu görülmektedir. Žerjal, Agora J 46 örneklerinin Kuzey Adriyatik ve Slovenya Bölgesi'nde Aquileia ve Tergeste'de MS 2. ve 3. yüzyıllarda ve daha sonrasında dönemlerde sık görüldüğünden bahsetmektedir. Bölgenin ana ticaret merkezi, gemilerin getirdiği malların toplanma noktası olan Aquileia[888] ve bu ticaretin bir diğer büyük kısmının yapıldığı Tergeste[889] bu amphoraları görmekteyiz. Bu iki şehirden mallar kara yoluyla Alp ve Danubya Bölgeleri'ne doğru, Po Vadisi'nde nehir yoluyla ve deniz yoluyla daha küçük gemileri kendileri daha küçük dağıtım merkezleri olarak hareket eden diğer Kuzey Adriyatik veya Histria yerleşim yerlerine dağılmıştır[890]. Cividale, Udine, Sclaunicco ve Iutizzo (Codroipo)[891] Luccinico'daki villada[892] ve Villanova di Farra'daki mezar yerinde[893], mağara Grotta'da, Alessandra Monte Grmada'da[894], Hrusica[895] ve Brijuni adalarında[896] bulunmuştur. Fransa, Almanya, Britania ve Mısır'da da Agora F65-66 örneklerini görmek mümkünüdür[897]. Aşağı Nubia'da Kirwan tarafından yapılan nekropol kurtarma kazılarında bulunan J46 örneği için paralel örneklerle MS 4. yüzyıl önerilmiştir[898]. Aşağı Mısır'da Marina al-Alamein'de tek kulplu Ephesos amphorasına ait dip örnekleri ele geçmiştir[899]. Caesarea Maritima'da ele geçen örnek MS 1. yüzyıl ila 4. yüzyıl arasına tarihlendirilmiştir[900]. Ephesos kazılarında bulunan F65-66 veya Peacock – Williams 45 amphoraları MÖ 1. yüzyılın son

888 Gomezel 1994, 405-407.
889 Maselli Scotti ve diğ. 2003, 77-81; Maselli Scotti ve diğ. 2004, 130; Auriemma – Quiri 2004, 45-56.
890 Žerjal 2008, 139.
891 Buora 1996, 60-62; Modrzewska 1999, Iutizzo'da MS 4. yüzyıl tarihini vermektedir. Aquileia kırsalında üç nekroolden ele geçen MS 4. yüzyıla tarihlendirilen LRA 3 amphoralarının refrigerium törenlerinde sıkça kullanıldığı vurgulanmaktadır. Örneklerin tam ele geçmiş olması kapasiteleri hakkında bize net bilgi veriyor. Yaklaşık 1 ile 2 litre arasında değişen kapasiteleri ve olası içeriği hakkında bilgi veriri. Bu amphoraların birisi kadın diğer ikisi erkek mezarından ele geçmiştir. Buora 1996, 60-61.
892 Ventura – Degrassi 2005, 97, Fig. 3b, 9-10 Fig. 4, 65-66.
893 Degrassi 2000, 128-130, 364, Fig. 78
894 Maselli Scotti 1992, 371.
895 Vidrih Perko 1992, 349.
896 Vidrih Perko – Pavletic 2000, 266.
897 Robinson 1959, 17; Riley 1979, 184; Loeschke 1909, 292-293; Panella 1973, 461-462, fig. 36; Panella 1986, 622; Lemaitre 1997, 311-319; Hayes 1996, 172- 173.; Tomber 2006, 167, 54-961; Wendrich ve diğ. 2003, 75,
898 Kirwan 1938, 390, Pl. 111, Type 13a ve 13b.
899 Majcherek 2007, 15-16, Fig. 3.15-18.
900 Oleson ve diğ. 1994, 108, Fig. 34, A61.

çeyreğinden MS 3. yüzyıla kadar bir yelpaze göstermektedir[901]. Formun genel olarak MS 4. yüzyıldan MS 6. yüzyıla kadar alt tiplerle karşımıza çıktığını görmekteyiz.

Tip 3 olarak gruplandırılan ve Erythrai'da geç dönemin tek kulplu amphora varyasyonunu oluşturan 266 – 270 Kat. No.'lu amphoraların 264 – 265 Kat. No.'lu örnekleri ile en belirgin farkı, gövdenin tam orta noktasındaki şişkin karnın kaybolup düzleşmesi ve alt gövdenin keskin bir konkav yay çizerek dip kısmını oluşturmasıdır. Tipin küçük, dışa dönük ve yassı bir ağzı, kısa ve yivli boynu; boynu ve gövdeyi birbirine bağlayan bir kulpu vardır. Formun dip kısmı küçülmüş, çok derin olmayan ve yumrusu bulunmayan oyuk bir halka kaide oluşturmuştur. MS 4. yüzyıl ve sonrasına tarihlenen bu grup amphora dip örnekleri LRA 3 amphoraların öncü örnekleri olmuştur. Kapasitesi yaklaşık 1.5-2 litre arasındandır[902]. Geç Dönem'in tek kulplu amphora geç dönem örnekleri *Agora M 240-242, M 255-259, M 277, M 282: Peacock – Wiliiams 45* olarak adlandırılmışlardır[903].

Tarafımızca Tip 3 olarak gruplandırılan; 266 – 270 Kat. No.'lu amphoralar, türün karakteristik özellikleri tam bir fusiform haline gelmeleri ve dipte görülen incelmedir. Bu gruba ait amphoralar MS 4. ile 7. yüzyıl arasında görülürler. Bu grubun geç varyasyonuna ait tek kulplu ve MS 4. yüzyıldan sonra ortaya çıkan çift kulplu örnekleri dönemin tanınmış küçük hacimli amphora grubunu oluşturmuşlardır[904]. Bu tipe örnek olabilecek farklı kaide formuyla 269 – 270 Kat. No.'lu örnekler de karşımıza çıkmaktadır. İçi boş her iki kaidenin de uçları topuz şeklinde kapatılmış, kapalı uçlar dışa doğru kovkavlık oluşturmuştur.

---

[901] Ladstätter 2005, 292, Taf. 164, K 269-272(MS 1. yüzyıl başları), 317, Taf. 179, K 506-7(MS 2. yüzyıl başları), Taf. 180, K 510, 512(MS 2 yüzyıl başları), 323, Taf. 182, 182-4, K 576-583, 587(MS 2. yüzyıl), 329, Taf. 187, K 639-640(MS 2-3. yüzyıl), 329-330, Taf. 187, K 642-43, K 645-46(MS 2-3. yüzyıl), 331, Taf. 188, K 662-64(MS 3. yüzyıl); Ladstätter 2010b,210, Taf. 74, A-K 150, 216, Taf. 77, A-K 219, 220, Taf. 78, A-K 261, 245, Taf. 94,A-K 552-564, 250, Taf. 97, A-K 615-16, 258, Taf. 103, A-K 713-4(MS yaklaşık 230), 262, Taf. 105, A-K 753(MS yaklaşık 230), 275, Taf. 115, A-K 912-14(MS yaklaşık 230); Bezeczky 2013, 66, Pl. 8-9, 78-101, Pl. 41, 545-550; Struber-İlhan 2018, 139, Taf.61, K 143, 141, Taf. 62, K 153-4, 146, Taf. 69, K 208-10, 160, Taf. 79, K 339, 168, Taf. 85, K 416, 172, Taf. 89, K 456.

[902] Pieri 2005, 98.

[903] Bu grupta yer alan 3 adet Erythrai buluntusu dip parçası üzerinden yapılan analoji çalışmasında Ephesos ya da Menderes Vadisi üretimi olduğu düşünülen bu geniş yayılım alanına sahip grubun birçok tipinin olduğu ve araştırmacılar tarafından farklı isimlendirmeler altında incelenmiş olduğu görülmüştür. Robinson tarafından Agora M 240-242 grubunda, Riley tarafından Mid Roman 3 amphora grubunda değerlendirilmiştir. Ephesos örneklerini değerlendiren Ladstätter tarafından M 282, Peacock – Williams 45;Bezeczky tarafından Agora M 240-242, M 255-259, M 277, M 282 grubunda; Johanna Struber-İlhan tarafından LRA 3 ve Opait tarafından LRA 3 olarak isimlendirilmişlerdir. Form ayrıntıları ve gruplandırmalar için bkz. Robinson 1959, M 240-242; Ladstätter 2008, 168; Bezeczky 2013, 162; Johanna Struber-İlhan 2018, 150; Opait 2018, 702, 707.

[904] Pieri 2005, 96; Bezeczky 2013, 164.

MS 4 yüzyıldan sonra formda meydana gelen değişiklikle bu amphora grubuna ikinci bir kulp eklenmiştir. Ağız bir bantla kalınlaştırılmıştır. Dışa çekik bir dudak, kısa, dar, silindirik, omuza doğru genişleyen bir boynu ile karakterizedir. Dar olan dudağın altından başlayarak boynun omuzla bitleştiği yerde biten dikey ve yassı kulplar yapılmıştır. Kulp birleştirme bantları, birleştirmenin yapıldığı yerden tüm boynu çevrelemektedir. LRA 3 amphoralarının geç versiyonlarının uzadığı gözlemlenir. Kısa ve kalın bir boyundan sonra omuz aşağı doğru genişleyerek açılmaktadır. Amphoranın en şişkin olduğu yer gövdenin omuzla birleştiği üst kısımdır. Şişkinlikten sonra gövde içe doğru daralıp sivri dibi oluşturur. Çok yüksek olmayan ancak gittikçe sivrileşecek olan, açık aralıklı ve yumrulu dip kısmı ile karakterizedir.

Tip 4'ü oluşturan 271 - 283 Kat. No.'lu örnekler, LRA 3 amphoralarının geç varyasyonlarına ait çift kulplu formunu yansıtmaktadır. 271 - 277 Kat. No.'lu ağız-boyun-kulp örnekleri, üçgen profilli ağzın altında başlayan dikey ve derin olmayan oluklu kulpları boynu çevreler şekilde yapıştırılmış, gövde uzamıştır (Fig. 46). Silindirik boyun ise yivlendirilmiş, genellikle amphoralar gövdeye doğru genişlerken kırılmış ve bu şekilde ele geçmiştir. Tüm bu örnekler MS geç 4. yüzyıldan 7. yüzyıl başlarına kadar tarih aralığı sunmaktadır[905].

278 – 283 Kat. No'ları ile Tip 4'ün kaidelerini oluşturan ve ucu açık, aralıklı dip örnekleri daha sonra sivri bir uç olacak dip kısmın açık aralıklı varyasyonunu oluşturacaklarıdı. Çok derin olmayan oyuk ile karakterizede olan kaidelerde yumru vardır[906]. Oyuk dipli LRA 3 amphora örneklerinin zamanla kapandığı ancak iç kısmının hala oyuk olduğu gözlemlenmiştir[907]. Alçak kaidenin yükseldiği ve oyuk kısmının nispeten biraz daha uzadığı (ortalama 2.5 cm) görülmüştür. Oyuk kısmın altı konkav üstü ise yumruludur. Böylece toplam dip yüksekliği 3 cm olarak gözlemlenebilir. MS 5. yüzyıl başlarında hala

[905] Bezeczky 2013, Pl. 34, 380-82.
[906] A.g.e., 96, Fig 59, a.
[907] A.g.e., 96, Fig. 59, c.

varlığını korumaktadırlar[908]. Üç farklı dip formunun varlığı tek kulplu ve çift kulplu amphoralardaki geçiş döneminde de hala eski geleneğin kullanılmaya devam edilmesine bağlanmaktadır[909]. Forma bağlı olarak yükseklikleri 40 cm'yi aşmayan bu grup amphoraların kapasiteleri 1-2 litre arasında değişmektedir[910]

284 - 299 Kat. No.'ları ile Tip 5 olarak değerlendirilen LRA 3 amphora örnekleri, Tip 4 amphora formunun çağdaşı olup nispeten biraz daha uzamış varyasyonudur. Araştırmacılar tarafından farklı isimlendirmelere sahip bu amphora grubu için: *Late Roman 3* yaygın olan tanımdır. Diğer isimlendirmeler ise: *Agora M.307, 335, 373*[911]*;Ballana 13a,*[912] *Benghazi Late Roman Amphora 10*[913]*, British B4(Thomas 1959)*[914]*, Carthage Late Roman Amphora 3*[915]*, Caesarea 4,*[916] *Keay 54 Bis*[917]*, Kuzmanov 8*[918]*, Peacock – WilliaCatms 45, Scorpan 5*[919]*, Zeest 95*[920].

Bodur ve geniş boyun; uzamış, dar ve uzun hale gelmiştir. Kulplar, ağzın hemen altından başlayıp boynun bitiminde sonlandırılmıştır. Omuz yumuşak bir geçişle açılarak gövdeye doğru genişleyerek aşağı inmektedir. Omuz ve gövde geçişi artık daha keskindir. Gövdenin en geniş kısmını da parçanın omuzla birleşiği yer oluşturmaktadır. Gövde, dibe doğru daralarak uzamış; dip kısmına geçişte kavislenmiştir. Dipten önce düz bir hat oluşturmuş ve nihayetinde sivri bir dip ile son bulmuştur.

908 Pieri 2005, 96.
909 A.g.e., 96.
910 A.g.e., 97.
911 Robinson 1959, *M.307,* 335, 373.
912 Kirwan 1938, 390.Pl. 111.
913 Riley 1979, 229.
914 Thomas 1976, 247.
915 Riley 1981, 118-9.
916 Riley 1975, 31, Cat. 19.
917 Keay 1984, 286.
918 Kuzmanov 1973, 17,Tun VIII.
919 Scorpan 1977, 272-273, Type V.
920 Zeest 1960, 118-9.

284 - 287 Kat. No.'lu örnekleri ağız, kulp ve boyundan oluşur. Ağız dışa yuvarlatılmış ve yaka oluşturulmuştur. MS 4. - 5. yüzyıl tarih aralığı önerilmektedir (Fig. 47)[921].

LRA 3 örneklerinin uzayıp sivrileştiği ve dipte uç kısmının küçük açıklık ya da tam olarak kapandığını görmekteyiz (Fig. 48). 288 – 299 Kat. No.'lu kaide formları açık aralıklı dibin kapanıp sivrileşmesi ile oluşturulmuştur. Dip örneklerinin iç kısımları hala boş bırakılmaktadır. Oyuk dipli LRA 3 amphoraları MS 5. yüzyılın ilk yarısında hala mevcuttur[922]. Aynı formda devam eden bir diğer dip örnekleri ise hem açık aralığın kapandığı hem de dipteki oyuk kısmın doldurulduğu örnekleri oluşturmaktadır. Geç kronolojik evrimi işaret eden bu örnekler MS 5. yüzyılın ortalarından itibaren görülmeye başlanmıştır[923]. LRA 3 amphoralarının geç örnekleri ortalama yüksekliği 50-60 cm olup gövdenin en geniş çapı ise 19-22 cm arasında değişmektedir[924].

Tip 5'in 288 -290 Kat. No.'lu kaide örnekleri, uçları kapalı ve yumrulu örnekleri oluştururken 291 – 294 Kat. No.'lu_örneklerin ise kaidenin uç kısmında açıklık yapılmış örnekleri temsil etmektedir. Kaide üzerine oturmuş ve iç bükey profil yapıp dip kısmının üst bölümünde yumru oluşturulmuştur. 295 – 299 Kat. No.'lu örneklerin ise dipleri uçta kapanmış iç kısımları boş bırakılıp üst kısımlarında yine yumru yapılmıştır. Bu örnekler LRA 3 amphoralarının geç evresi olarak tarihlendirilmektedir[925].

Cennettepe'de Triglinium sektöründen ele geçen çok sayıda LRA 3 gövde parçası arasında 300 Kat. No.'lu örnek yüzeyinde graffito ile karşılaşılmıştır. *APXO* kazıması yazan grafitinin paralelleri ile ne yazık- ki karşılaşılamamıştır.

Erythrai kazılarından 50 adet kataloğu oluşturulan LRA 3 amphoralarının yanı sıra 26 adet çizimi yapılmayıp sayısal olarak değerlendirilen amphoralar bu çalışma kapsamında ele

[921] Pieri 2005, 96; Williams 2014, LRA 3.
[922] A.g.e., 96, Fig. 59, c
[923] A.g.e., 96, Fig. 56, d.
[924] A.g.e., 96.
[925] A.g.e., 96.

alınmıştır. Tiplerin neredeyse birbirinin gelişimini takip ettiği görülmüş ve bu örnekler üzerinden tarafımızca değerlendirilmeye çalışılmıştır. MÖ 1. yüzyıl sonu - MS geç 6. yüzyıl hatta bazı örneklerinin MS 7. yüzyıla kadar tarihlendirildiği görülmüştür. LRA 3 amphoraların üretimi boyunca neredeyse her tip örneğinin Erythrai'da ele geçmiş olduğunu; Erken ve Geç Roma örneklerinde bulunan yoğun mika katkısı ve devetüyü, kırmızı, koyu kırmızı, kahverengi hamur renklerinin birçok çeşidini görebilmekteyiz. Grubun yoğun varlığı Ephesos'ta ya da Menderes Vadisi'nde bir bölgede üretiminin olduğuna dair yapılan çalışmalara apaçık bir katkı daha sunmaktadır.

5.1.12. Ephesus 56 Amphoraları

Hafifçe yuvarlatılmış ya da düz küçük bir ağza sahip amphoranın kısa ve eğimli boynu armut biçimli gövdesiyle birleşmektedir. Oval kesitli kulpları ağzın hemen altında boyna ve omzun üstüne tutturulmuştur. Kaidesi ise kısa, kalın, masif ve sivrilerek ya da geniş bir tabanla sonlandığı görülmüştür. Küçük boyutlu bu amphora formunun 5-6 cm çapında ağzı ve 50-70 cm boyutunda olduğu bilinmektedir (Fig. 49).

Henüz bir atölye keşfedilmemiş olsa da Kos Adası'ndan kopyalandığı düşünülen Ephesos 56 amphora formunun Ephesos'ta LR 3 amphoralarıyla aynı yoğunlukta, birlikte bulunmuştur[926]. Ephesos dışında da keşfedilmiş olan bu formun hamuru ve formu incelenerek farklı atölyelerin varlığı yorumlanmıştır[927]. Ephesos'ta LR 3 amphora formlarıyla birlikte yoğun olarak bulunan Ephesos 56 amphoraları MS 4. yüzyıl sonundan MS 6. yüzyıl sonu-7. yüzyıl başına tarihlendirilmiştir[928].

[926] Bezeczky, Ephesos 56 tipteki amphoraların Ephesos kentinde ya da çevresinde yoğun olarak bulunan amphora grupları içerisinde olduğunu belirtmiştir. Bezeczky 2013, 26.
[927] Didioumi 2011, 74.
[928] Peacock 1984, no. 8-9.

İçerisinde ne taşıdığıyla ilgili henüz yeterli bilgi olmayan amphoranın Bezeczky tarafından yapılan petrografik analizlerle Ephesos B hamur türü olarak tanımlanmıştır[929]. LR 3 amphoralarının hamurları ile aynı hamura sahip olduğu yorumlanmıştır[930]. Çok yoğun mikalı hamurun kırmızımsı renk tonlarında olduğu görülmüş hamurunda kuvars ve kireç katkılarının da varlığından bahsedilmiştir[931].

Ephesos'ta yoğun olmak üzere[932] amphoranın Kartaca'da[933], Kenchreai'de[934], Samos'ta[935], İstanbul Küçükçekmece'de[936] ele geçtiği görülmüştür. Erythrai'da Cennettepe'nin Doğu Açma 8, Kuzey Duvar ile Mozaikli Peristilli Ev'in Y Odası sektörlerinden 301 – 305 Kat. No.'lu beş adet örneğin alçak silindirik formda oldukları görülmüştür.

5.1.13. Samos-Cistern – Agora M 273 Amphoraları

Samos Adası'nda gerçekleştirilen kazılarda bir sarnıçta bulunan amphoralar ilk olarak Samos Cistern (Sarnıç) Tipi olarak adlandırılmıştır[937]. Agora M273 ve Keay LXVII olarak da bilinen[938] Samos Cistern amphoraları, basit dışa çekik ağız kenarına sahip, kısa, geniş silindirik boyunlu, net bir merkezi yive sahip kulplara ve ovoid forma sahiptir. Gövdesinde kaburgaların yer aldığı amphora içi dolu, sivri bir diple sona erer[939]. Omuzda ve gövdede karakteristik yivlere sahiptir (Fig. 50).

929 Bezeczky tarafından Ephesos 56 amphoraları, LR 3 amphora hamurları ile aynı grupta yer aldığı belirtilmiş, her iki amphora türünün de benzer minerolojik katkıları nedeniyle aynı üretim yeri olması muhtemel olarak yorumlanmıştır. LR 3 amphoralarının da Ephesos yakınlarında üretildiğini doğrulamıştır. Bezeczky 2013, 27, 29, Fabric B, 168.
930 Peacock 1984, 22
931 Bezeczky 2013, 168.
932 Gassner 1997, Taf. 36, No. 413; Ladstätter 2008, 116, Bezeczky 2010a, 355, 2013, 167-170.
933 Peacock 1984, 123, No. 8-9, Fig. 36.
934 Rife – Heath 2013-2020, KTH1610 (Ephesus 56 Amphora).
935 Hautumm 1981, 224 no. 187, Fig. 332.
936 Kara 2016, 56, Fig. 8.
937 Scorpan 1977, type III; Arthur 1998, 166.
938 Arthur 1998, 166; Bonifay – Pieri 1995, 114. MS 3. yüzyıldan 6. yüzyıla kadar Ege ve Karadeniz'de yaygın olan M273'ün halefi olarak da görüldüğü belirtilmiştir.
939 Scorpan 1977, type III; Arthur 1985, 'Samos Cistern Type'; Bezeczky 2013, type 51.

Metalik griden, kahverengi, turuncu ve kremsi sarıya kadar renklere sahip olduğu görülmüştür[940]. Napoli'deki kazılarda ortaya çıkan örneğin yapılan analizinde sert, kaba, kumlu kil, açık kırmızı, yoğun kuvars parçalı ve mika içerdiği belirtilmiştir (Munsell Color Chart 2.5 YR 6/6 ve 5/8)[941]. Udine Kalesi'nde bulunan Samos Cistern örneği için yapılan analizde ise soluk kahverengine sahip amphoranın hamur yapısı Napoli'deki örnek ile hemen hemen aynı sonucu verdiği belirtilmiştir[942].

Şarap taşıdığı düşünülen bu amphoraların[943] geniş ağızlı örneklerinin, tuzlu balık ya da meyve ticaretinde de kullanılmış olabileceğini düşündürmüştür[944]. Yassı Ada Batığı'ndan ele geçen örneğe göre yaklaşık 37- 40 litre kapasiteye sahip olduğu görülmüştür[945]. Amphoranın Samos'ta yoğun olarak ele geçmesi ve dağılımına dayanarak orada üretildiği belirtilmiştir[946].

Halikarnassos'ta bir üretim olduğuna işaret edilmiştir[947]. Panella, Halikarnassos çevresi, Menderes vadisi ve Doğu Ege bölgesini üretim alanı olarak önermiştir[948]. Daha önce sınıflandırması yapılmamış ancak muhtemelen ilgili amphora türünün Menderes Vadisi'nde ve Smyrna yakınlarında üretiminin olduğunu belirtmiştir[949].

Samos Cistern amphoraları Ege, Karadeniz, Anadolu ve Balkanlar'ın yanı sıra İtalya'da da oldukça yoğun ele geçen amphora formlarındandır[950].

Marano Antiquarium'da sadece üst kısmı korunmuş bir örneğin ağız çapı 9.8 cm'dir ve MS 6. yüzyılın ikinci yarısı ile MS 7. yüzyılın ikinci yarısına tarihlenmiştir[951]. Kuzey İtalya yerleşimi Oderzo'da tam bir örnek, Udine Kalesi'nin yakınlarında örnekler ele geçmiştir[952].

---

940 Arthur 1990, 282.
941 A.g.e., 287-288.
942 Williams 1990, 295.
943 Raynaud 1993, 73.
944 Şenol – Kerem 2000, 1000.
945 Bass – van Doorninck 1971, 34, Pl. 2, Fig. 8.
946 Scorpan 1977, 272; Arthur 1985, 252–255; Arthur 1998, 166; Bonifay – Pieri 1995, 114.
947 Keay 1984, 359; Williams 1990, 296.
948 Panella 1993, Arthur 2005, Samos Cistern Type.
949 Bezeczky 2013, 157.
950 Isler 1969; Keay 1984, 359; Arthur 1998, 167; Vılla 1998, 278; Saguì 1998, 312–327; Martin 1998, 388–389; Ladstätter 2003, 842–843; Şenol – Kerem 2000, 99; Opait 1996, 211–212; Bezeczky 2013, 158, n. 617.
951 Arthur 1990, 284.
952 A.g.e., 282.

Güney İtalya'da Otranto'da ele geçen iki Samos cistern örneği MS 6. yüzyıl ile 7. yüzyılın ikinci yarısına tarihlendirilmiştir[953]. Arnavutluk'ta yer alan Dyrrhachium'da MS 7. yüzyıla tarihlenen örnekler ele geçmiştir[954].

Bu tip için önerilen tarih aralığı ise MS 6.-7. yüzyıllardır[955]. Sisam Adası'nda sikke buluntusuna dayandırılarak yaklaşık MS 615-629 *terminus post quem* önerilmiştir[956]. Argos'ta MS 585'e tarihlendirilen tabakalarda ele geçmiştir[957]. Gürcistan'da MS 580'de inşa edildiği düşünülen bir kilisenin duvarında[958] ve Bulgaristan Dichin'de MS 6. yüzyıl başlarına tarihlendirilmiş az sayıda Samos cistern amphorası ele geçmiştir[959]. MS 7. yüzyılda Napoli, Marsilya ve Cartagena'da ithal edilen amphoralar arasında olduğu belirtilmiştir[960]. Marsilya'da ele geçen örnekler MS 5. yüzyılın ikinci yarısına tarihlendirilmiştir[961].

Beyrut'ta MS 5. ve 6. yüzyıllara tarihli örnekler ele geçmiştir[962]. Reynolds, Samos amphoralarıyla Samos Cistern amphoralarının bir ilişkisi olduğunu vurgulamıştır[963].

Kadıkalesi-Anaia'da MS 5.- 6. yüzyıllara tarihli dip örnekleri bulunmuştur[964]. Myndos kazılarında Samos cistern amphora parçaları MS 6. yüzyılın ikinci çeyreği ile 7. yüzyılın başına tarihlendirilmiştir[965]. Alanya Müzesi buluntusu ise MS 7. yüzyıla tarihlendirilmiştir[966]. Bodrum Müzesi'nde bulunan örnek, Yassı Ada Batığı örneği ile paralellik oluşturulmuştur[967]. Ephesos'ta Tetragonos Agora, Vedius Gymnasion ve Odeion'da 6. yüzyılın ikinci yarısına tarihli örnekler ele geçmiştir[968].

---

953 De Mitri 2006, 10, Fig. 16.
954 Shkodra 2006, 444.
955 Aupert 1980, 440-441; Arthur 1985, 252; Bezeczky 2013, 157.
956 Karagiorgou 2001, 142.
957 Aupert 1980, 440-441, no 3246; Arthur 1998, 166.
958 Sotelazvili – Yakobson 1984, 194-195, pl. 2, no. 3.
959 Swan 2004, 374.
960 Reynolds 1995, 81.
961 Bonifay – Pieri 1995, 115, Fig. 10, 78.
962 Reynolds 2010b, Fig. 6f.
963 A.g.e., 97.
964 Mimaroğlu 2011, 69, Şekil 2, 70.
965 Gülsefa 2016, Kat. No. 121-124.
966 Sibella 2002b, 14, Fig. 20.
967 Alpözen 1975, 13, Env. No. 95, Lev. 5, Şek. 8; Bass – van Doorninck 1971, 34, Pl. 2, Fig. 8.
968 Bezeczky 2005a, Pl. 4, Nos 31-32; Ladstätter 2008, 160, Taf. 312, KatNr. K 444; Struber-İlhan 2018, 163, Taf. 82, K 371, yerel bir örnek olduğu belirtilmiştir.

Erythrai'da Cennettepe ile Mozaikli Peristilli Ev, J Odası Sektöründenyürütülen kazılarda 306 – 315 ağız-boyun-kulp örnekleri ve 316-317 Kat. No.'lu kaide örnekleri temsil edilmektedir. MS 6. yüzyıla tarihlendirilen amphora parçaları kendi buluntu grupları içinde de tarihsel olarak paralellik göstermektedir[969].

5.2. KILIKIA AMPHORALARI

5.2.1. Pinched-Handle Amphoraları

Adını her iki yanlarından sıkıştırılmış kısa, açısal ve yivli kulplarından almıştır. Kısa ve silindirik boynu, silindirik, hafif çıkıntılı basit bir gövde ile basit ya da mantar şeklindeki dipleri ile karakterize edilmiştir[970]. Silindirik gövdenin alt kısmı yuvarlaktır ve ince, sağlam ve bazı formlarda de topuz bir kaideye sahip olduğu görülmüştür (Fig. 51). Roma Dönemi'nin büyük boyutlu amphora formlarından biridir. Zemer 41[971], Agora G 199[972], Riley Bengahazi MRA 4[973], Williams Tip A (Anemurium A)[974] ve Mau 27/28, Ostia forma 631[975], Nea Paphos Type 3[976] ve Dyczek 2001 Type 22[977] isimleriyle de anılmaktadır.

Bu amphora MS 1. yüzyılın ikinci yarısı ile MS 4. yüzyıl arasında üretilmiştir. İlk iki yüzyılda üretilmiş bu amphora türü 3. ve 4. yüzyıllarda üretilen aynı amphoradan iki kat büyük olduğu belirtilmiştir. Bu durum ilk olarak Robinson tarafından Atina Agorası kazılarında fark edilmiştir[978].

Bazen amphoranın omuzunda kırmızı boyayla yapılmış dipintilerin yer aldığı görülmüştür.

---

969 Arthur 1998, 165, Fig. 7.2(MS 6-7. yüzyıl); Şenol – Kerem 2000, Lev. 18, 25; Bezeczky 2005a, 228, Pl. 4, 31(MS 6. yüzyıl); Shkodra 2006, 443, Fig. 9.50-51 (MS 7. yüzyıl); Şenol 254, 91 (MS 5.-6. yüzyıl); Gülsefa 2016, 147, Katalog No: 122(MS 6. yüzyılın ikinci çeyreği ve 7. yüzyılın başı)
970 Leonard 1995, 144-5.
971 Zemer 1978, 52.
972 Robinson 1959, 43 Pl. 8.
973 Riley 1979, 186-7.
974 Williams 1989, 91.
975 Panella 1973, 474-6, fig. 34.
976 Hayes 1991, 91-92.
977 Dyczek 2001, 160-3.
978 Büyük boyutlu pinched-handle: Robinson 1959, G 199; 43, Pl. 16; küçük boyutlu pinched-handle: Robinson 1959, 75, L 11, M 239, Pl. 16, 108, Pl. 28.

MS 1. ve 2. yüzyıllarda ele geçen tamamı korunmuş örneklerin yüksekliği yaklaşık 65 ile 75 cm arasındadır. Yaklaşık 19 litre kapasiteye sahip oldukları bilinmektedir.

En erken örnekleri Pompeii'de ele geçmiş ve MS 79 öncesine tarihlenmiştir. Ele geçen bu amphoranın uzun boyunlu olduğu belirtilmiştir[979]. Nea Paphos'taki Dionysos Evi'nde MS 2. yüzyılda meydana gelen katmanlara ait pinched-handle örneğinde ise kısa kulplu ve dar boyunlu olduğu belirtilmiştir[980].

Kısa boyunlu pinched-handle amphoraları daha çok MS 3. veya 4. yüzyılın sonlarında incelenen örneklerin çok daha kısa boyutta, gövde daha dar, küçük boyutlu, kaide ise kalınlaşmadan spiral olarak kalınlaştırılarak sonlandırılmıştır. Kulplar ise küçüktür[981].

Pinched-handle amphoralarının büyük formunun Kilikia'da belirlenmiş en az dört atölyede üretildiği önerilmiştir: Anemurium[982], Bıçkıcı, Antiochia ad Cragum ve Syedra[983]. Kilikia Bölgesi için dört atölye önerilmiş olsa da bu amphora grubuna ait altı farklı hamur grubu olduğu tespit edilmiştir[984]. Tespit edilen fırın alanlarından Yeşilöz Nehri yakınındaki Syedra'da küçük boyutlu pinched-handle amphoralarının üretim merkezi olarak tanımlanmıştır[985]. Bu durum Mısır'ın kıyı kesimindeki kentlerde yapılan kazılarda bol miktarda ele gecen bu kapların, Kilikia kökenli olduklarını kanıtlamaktadır[986]. İskenderiye'deki Gabbari Nekropolü'nde yapılan kazılarda MS 1 yüzyıla tarihlenen, çok sayıda parça ele geçmesine karşın, MS 3. yüzyıla ait tabakalarda bu kap formunu veren buluntu miktarının çok düşük olduğu göze çarpmaktadır[987]. Şenol, ilk üç yüzyıl boyunca aynı nekropol alanının sektör 4 olarak adlandırılan bölgesinde yer yer Zemer 41 tip amphoralarının diğer amphora buluntularına oranını % 22.27 olarak ele geçtiği

[979] Panella 1973, 623, no 34.
[980] Hayes 1991, 92, no. 20, Pl. 24,3; no. 21, Pl. 24, 4; 204, no 23-24, no 27, Pl. 24,6; 205, 216 ve 218, Pl. 24, 7.
[981] Robinson 1959, 106, no. M 239; Alpözen ve diğ. 1995, 109-110.
[982] Williams 1989, 91.
[983] Rauh – Slane 2000, 325, 321.
[984] Rauh ve diğ. 2006.
[985] Rauh 2004, 330.
[986] Daszewski ve diğ. 1990, 46; Lund 2000, 568, fig. 3-4.
[987] Şenol 2008, 111-2.

değerlendirmiştir[988].

Pinched-handle amphoraları için diğer bir üretim alanı olarak Kıbrıs önerilmektedir. Kırmızı mikalı ve mika içermeyen bej bir hamur yapısına sahip pinched-handle amphoraları Kıbrıs için önerilen grubu temsil etmektedir. Hayes[989] ve Lund'a[990] göre mika katkılı hamura sahip amphoraların Kilikia'da, mika katkısı olmayan hamurların ise Kıbrıs'tan geldiğini ileri sürülmüştür. Hayes yaptığı çalışmalarla Nea Paphos'ta iki farklı pinched-handle amphora hamuru tespit etmiştir. İlki; yüzeyi sert, kahverengi, pembemsi kırmızı bir hamur, ikincisi ise; hafif kumlu ve ilk örnekten daha yumuşak, sarımsı devetüyü hamurludur[991]. Bu hamur gruplarına kırmızı ile karakterize edilmiş bir üçüncü grup eklenmiştir[992]. Kıbrıs'ta ele geçen amphoraların sadece birkaç örneğinde mika görülürken, Anemurium'da daha önce de bahsedilen ince, gümüş mikalı olduğu belirtilmiştir[993].

Mikalı pinched-handle amphoralar daha sonra Anemurium'da ve Dağlık Kilikia Bölgeleri'nde de üretilmiş olabileceği belirtilmiştir. Öte yandan Kıbrıs'taki mikasız örneklerin adada özellikle MS 1. ye 2. yüzyıllarda üretilmiş olabileceği varsayılmıştır. Hamurun kısıtlı tanımlamasından pinched-handle amphoraların coğrafi dağılımın tespit etmek kolay olmamıştır. Ancak Didyma için kesin olmayan bir atıf[994] ile Ephesos'ta da ele geçtiği bilinmektedir[995].

Çok önemli buluntu gruplarından biri Mısır'daki Alexandria'nın batı sahilindeki Marina el-Alamein bir depo odası keşfedilmiştir. Tam örneklerle dolu bu odada bir nakliyenin yeni gelmiş olabileceği üzerinde durulmuştur. Burada ele geçen pinched-handle amphoraların MS 1. ve 3.yüzyıl aralığındaki en iyi tipleri sunduğu ortaya çıkmıştır[996]. Ayrıca

[988] A.g.e., 64.
[989] Hayes 1991, 91.
[990] Lund 2000, 569.
[991] Hayes 1991, 91; Leonard 1995, 144. Leonard'ın Kioni buluntularından altı örneğin hamuru kırmızımsı kahverengi ya da kırmızımsı sarı olan ve kırmızı(5 YR 6/4-6/6), beyaz, gri katkıları barındıran hamurdur. Hayes ayrıca Nea Paphos'ta ele geçen devetüyü renkli kaba mutfak kaplarının da yerel Kıbrıs hamuru üretimi olduğunu söylemiştir.
[992] Lund 1993, 127, no. C-365-366; Leonard 1995, 169, not. 68; Lund 2000, dipnot 25.
[993] Williams 1989, 91.
[994] Wintermeyer 1980, 149, no. 197, Pl. 58.
[995] Panella 1986, 622, not 24.
[996] Daszewski ve diğ. 1990, 46-9; Majcherek 1993, 215; Majcherek 2007, 30, Fig. 5. 32-33.

Berenike ve Koptos yolundaki Gerf ve Gamal Vadileri'nden[997], Caesarea Maritima'dan[998], Sidi Kherebish'ten[999] örnekler araştırmacılar tarafından incelenmiştir. Doğu Akdeniz pazarındaki Kilikia şarabındaki rağbetin artışı, Ege ürünlerine olan talebin düşmesi ve yeni rotaların oluşması olarak yorumlanmıştır.

Bodrum Müzesi'nden[1000], Atina'dan[1001], Korinthos'tan[1002] ve Girit'ten[1003] örnekler ele geçmiştir. Mikasız pinched-handle amphoraları Akdeniz'in batısına da ihraç edilmiştir. Pompeii'den çok sayıda örnek ele geçmiş ve Ostia'daki ithal doğu amphoralarının %1.3 ile 2.7'sini oluşturmuştur[1004].

Kıbrıs'ta oldukça yaygın olan form - özellikle batı ve güney Kıbrıs Bölgeleri'nde -; Paphos'ta çok sayıda MS 2. yüzyıla tarihli[1005], Palaepaphos'ta[1006] ve Akamas Yarımadası'nda[1007] bulunmuştur. Kioni'de bir sualtı kazısı sırasında yaklaşık 50 örneğin bulunduğu bilinmektedir[1008]. Kıbrıs'ın güney kıyılarında Kourion ve çevresinde[1009], Akrotiri yarımadasında[1010], Kition'da[1011] ve Aradippou'da[1012], Kıbrıs'ın doğusunda Agia Irini'de[1013] örnekleri ele geçmiştir.

Pinched-handle amphoralarında şarap taşındığı düşünülmektedir. 2004 yılında Antiochia ad Cragum'da yapılan sualtı araştırmaları sırasında ele geçen soluk, mika katkılı bir hamura sahip büyük bir pinched-handle amphora formunun iç kısmında, karaçam

997 Lund 2000, dipnot 36.
998 Zemer 1977, 52, no. 41, Pl. 15; Williams 1989, 92.
999 Riley 1979, 186.
1000 Alpözen 1975, 23, Fig. 10.7.
1001 Robinson 1959, 43, no. G 199, Pl. 8(MS 1. yüzyıl sonu- 2. yüzyıl başları); 75, no. L 11, Pl. 16(MS 2. yüzyılın ikinci yarısı ile 3. yüzyıl); 106, no. M 239, Pl. 28(erken 4. yüzyıl); Böttger 1992, 340- 341.
1002 Slane 1994, 136, no 25-26.
1003 Hayes 1983, 147-49, Tip 17, 156-8; Sackett 1992, 178, 225, no. U 138-143.
1004 Panella 1986, 622, fig. 2-3.
1005 Hayes 1991, 91–92, Pl. 23:3-4.
1006 Lund 1993a, 126–127, 138.
1007 Yapılan yüzey araştırmasın ele geçen amphoraların %20'sini pinched-handle grubu oluşturmuştur. Leonard 1995, 144–145, figs. 17–19, 153.
1008 Leonard 1995, 144-145.
1009 Leonard 1987, 106–109, fig. 63b-e.
1010 Leonard – Demesticha 2004, 189.
1011 Marquié 2003, 393, no. 24.
1012 Sørensen – Jacobsen 2006.
1013 Quilici 1971, 131–132, fig. 83, 40.

reçinesi ile kalın bir sıvayla kaplandığı belirtilmiştir[1014].

Erythrai'dan ele geçen tek bir ağız-boyun-kulp örneği, Kilikia üretimi olduğu düşünülmektedir. Teras Duvarlı Yapı'dan ele geçen ve 318 Kat. No.'lu örnekle temsil edilen parçanın ağzının ¼'i korunmuş ve tek kulpunun tamamı ile kulpun birleştiği boyun korunmuştur. Dışa çekik ve ucu yuvarlaklaştırılmış ağız kenarlı, muhtemelen kısa ve silindirik boyunlu, boynun üst bölümünden başlayan üzeri sığ yivli oval kesitli, dönüş yaptığı yerde parmakla sıkıştırılmış (pinched) küçük kulpludur. Kulp üzerindeki yivler kulpa ikiz form görünümü kazandırmıştır. Parçaların kil özelliklerine baktığımızda az ve ince mika katkısına sahip amphoranın içerisinde ayrıca iri boyutlarda kuvars olduğu da gözlemlenmiştir. 319 Kat. No.'lu örnekte ise ince mika, kuvars, kireç ve kırmızı katkıları olan bir silindirik kaidenin ucunun dışta topuz formunu aldığı görülür. Amphoraların paralel örnekleri ile MS 2. – 3. yüzyıllara tarihlendirilmiştir[1015].

5.2.2. Agora M54 Amphoraları

Atina Agorası'nda M grubu içerisinde yer alan formdan dolayı ismini almış olan M54 amphoralar[1016], Knossos Type 47[1017], Nea Paphos 8[1018] ya da şişkin boyunlu yapısıyla çan formlu ve Pseudo-Kos amphoralarının bifid kulplu formlarını andırmasıyla da "Pseudo-Kos en cloche /Çan Biçimli Pseudo-Kos[1019]" olarak anılmaktadır (Fig. 52).

Kendine özgü formuyla M54 olarak bilinen bu amphoralar basit, ucu yuvarlaklaştırılmış, dışa çekik ağız kenarına sahiptirler. Geniş ve kısa bir boyna, silindirik gövdeye ve içi dolu konik bir dibe sahiptir. Amphoranın yarısını içeren yuvarlak, çan şeklinde boyun ve omuzla karakterize olmuştur. Bifid kulplar ağzın hemen altından

[1014] Rauh ve diğ. 2006, 58, 86, Fig. 5.
[1015] Alpözen 1975, 23, Lev. 10.7; Majcherek 2007, 22,30, Fig. 5, 32-33, Tekocak – Zoroğlu 2013, 137, fig. 4-5, kat. no. 2-3; Bilir 2017, 253, Şekil 6; Naumenko 2012, 79, Fig. 5.6; Johanna Struber – İlhan 2018, 146, Taf. 68, K 205.
[1016] Robinson 1959, 89, Pl. 19.
[1017] Hayes 1983, Type 47, 157, Fig. 26, 103.
[1018] Hayes 1991, 93, Type VIII.
[1019] Empereur – Picon 1989, 230-232.

başlayarak gövdenin ortasına kadar aşağı inip omzun bitimine birleştirilmiştir. Bifid kulpların üst bölümünde çıkıntı vardır ve üzeri yivli, oval formludur. Alt ve üst gövdenin birleştiği noktada da kulplar gövdeye birleştirilir[1020]. Kaide küçük ve nokta şeklindedir. Bu tip Agora G 198 formuna benzese de üst gövdede bir takım farklılıklar olduğu görülmektedir.

Bu amphoraların boyunlarında genellikle kırmızı boya ile yapılmış dipintilere rastlanılmıştır[1021].

Agora M54 amphoraları Akdeniz merkezlerine ihraç edilen reçineli, içinde şarap taşınılan kaplardandır[1022]. Bu formda ele geçen minyatür bir amphora örneğinin yine şarap taşımacılığında kullanıldığı belirtilmiştir. Pembemsi kahverengi hamur rengi ve sarımsı bej yüzey rengi ile karakteristiktir. Hayes, LR 1 amphoralarına benzeyen hamur özelliğine dikkat çekmektedir[1023].

M54 amphoraları İskenderiye'deki Greco-Roman Müzesi'nde bulunan örneklere göre iki farklı ölçüde üretilmektedir. Küçük olan 13.83 litre büyük olan ise yaklaşık 20 litre hacimlidir[1024].

Agora M54 amphoraları MS 1. yüzyılın ikinci yarısı ile 2. yüzyılın sonuna tarihlendirilmiştir[1025]. Nea Paphos'ta kuyu konteksti içerisinde değerlendirilen örnek MS 125-150 yıllarına tarihlendirilmiştir[1026]. MS 3. yüzyıla ait örnekler de ele geçmiştir[1027].

Kilikia Bölgesi'nde Yumurtalık Körfezi'ndeki Aegeai'de üretildikleri yapılan araştırmalarla ortaya çıkarılmıştır. Yine bu bölgeden çok sayıda üretim atığı ele geçmiştir[1028].

[1020] Şenol – Kerem 2000, 92-93.
[1021] Robinson 1959, 89, M54, lev. 19; İskenderiye Greco-Roman Museum, Env. No. 0262.
[1022] Hayes 1991, 93, no. 31-32, Lev. 25, fig. 3; Hadjisavvas 1997, 82, no. 13; Böttger 1992, 369-370, fig. 50-60; Lemaitre 2002, 214; Bezeczky 2004, 95, fig. 40; Bernard – Bonifay 2004.
[1023] Hayes 1991, 94.
[1024] Şenol 2008, 113.
[1025] Robinson 1959, 89; Hayes 1983, 98; Hayes 1991, 93; Reynolds 2005, 564; Lund 2005, Agora M54; Şenol 2018, 492, Fig. 415.
[1026] Hayes 1991, 93 No. 32 Fig. 68.d, 197-198.
[1027] Reynolds 2005, 588; Şenol 2018, 491, Fig. 414.
[1028] Empereur – Picon 1989, 232, Şenol 2009, 143.

Kilikia Bölgesi'nde yapılan araştırmalarla tespit edilen Agora M54 amphoraları bilinmektedir[1029]. Tarsus ve Seleucia ad Orontes'te de üretimi olabileceği araştırmacılar tarafından belirtilmiştir[1030].

Agora M54 amphoraları İskenderiye, Kıbrıs, Delos, Korinthos ve Atina gibi Doğu Akdeniz merkezlerinde de MS 1. yüzyıla ait tabakalarda yoğun olarak ele geçmiştir. Paphos'ta MÖ 1. yüzyılın sonları ile MS 2. yüzyılın ilk yarısına tarihlendirilmiştir[1031]. Agora kazılarında ise MS 1. yüzyılın sonu ve MS 2. yüzyılın başı arasına tarihlendirilmektedir.

Bodrum'da ve İçel Müzesi'nde bir örnekle temsil edilmektedir[1032]. Ephesos'ta limanda neredeyse eksiksiz bir örnek[1033] ile Tetragonos Agora'da[1034], Doğu Akdeniz'de Kartaca'da, Marsilya'da, Gallia[1035] ve Lustinia'da ele geçmiş örnekler mevcuttur.

2010-2012 yıllarında Datça Yarımadası'nın batı ucunda yapılan çalışmalarda H, S ve R olarak isimlendirilen, MS 2. yüzyılın ilk yarısına tarihlendirilen üç gemi batığı tespit edilmiştir. Tespit edilen batıkların üçünün de ana kargo olarak Agora M54 tipli Kilikia amphoralarını taşıdıkları görülmüştür[1036].

Protaros yakınlarında bulunan bir batıkta Agora M54 örnekleri ele geçmiştir[1037]. MS ilk iki yüzyıl boyunca Mısır'da önemli ithalat payı olan formlardan olmuştur[1038]. Yine Mısır'daki Marina el-Alamein'de ele geçmiş örnekler mevcuttur[1039]. Hayes, Karanis'ten ele geçen örneklerden bahsetmiştir[1040].

Bu amphoraların Fos Körfezi'ndeki batıklarda bulunması önemli bir dağıtım limanı

[1029] Bilir 2017, 227.
[1030] Empereur – Picon 1989, 230-232.
[1031] Hayes 1991, 93-94, No. 31-32, Pl. 25, Fig. 3, 68.d.
[1032] Şenol – Kerem 2000, 92, Lev. 17, 15.
[1033] Bezeczky 2013, Pl.. 12, 140, Pl. 51, 707.
[1034] Bezeczky 2004, 95, Fig. 40.
[1035] Lemaitre 2002, 214.
[1036] Varış noktalarına ulaşamadan Knidos açıklarında batmış olan bu üç gemide taşınan yaklaşık 1300-1500 amphoranın %90'ının Agora M54 tipi olduğu tespit edilmiştir. Bkz: Opait ve diğ. 2018, 300-329.
[1037] Leidwanger 2010, 10,3.
[1038] Şenol 2009, 112.
[1039] Majcherek 2007, 29, Fig. 4, 25-27.
[1040] Hayes 1983, 158.

olarak bilinen Marsilya'da da ele geçmiştir[1041]. Bu bölgede ele geçen M54 amphoralarının Roma İmparatorluk Dönemi'nde Kilikia'nın ihracat pazarı içerisinde olduğunu göstermektedir[1042]. MS 3. yüzyılda Beyrut'ta en geç örnekler ele geçmiştir[1043].

Erythrai kazılarında tek bir örnekle temsil edilen Agora M54 amphora kulp parçası Toikhobatlı yapıdan ele geçmiştir. 30 Kat. No.'lu amphoranın LR 1 hamurlarına benzerliği M54 amphorasının da Kilikia Bölgesi üretimi olduğunu düşündürmektedir. Kurulan analojilerle Erythrai'da bulunmuş Agora M54 amphora örneği MS 1. yüzyıl sonu 2. yüzyılın ilk yarısına tarihlendirilmiştir[1044].

5.2.3. LRA 1 Amphoraları

Doğu Akdeniz kökenli MS 4. yüzyılda ortaya çıkmış ve MS 7. yüzyıla kadar üretilen LRA 1 amphoraları, ticari açıdan Geç Roma Dönemi'nin en yaygın ve önemli gruplarından birini oluşturmaktadırlar[1045]. Riley tarafından Berenike ve Kartaca tipolojisini oluşturan yayınlarda kullanılan en yaygın ismi olan "*Benghazi LRA 1*" ya da "*Kartaca LRA 1*" isimleriyle anılmaktadır[1046]. *Augst 58*[1047], *Ballana 6*[1048], *Thomas Bii*[1049], *Egloff 164-167*[1050], *Keay LIII*[1051], *Kuzmanov XIII*[1052], *Peacock Form 2*[1053], *Peacock – Williams 44*[1054], *Scorpan VIIIB*[1055] olarak da diğer araştırmacılar tarafından isimlendirilmiştir.

LRA 1 amphoralarına benzeyen ilk tip olan "Proto-LRA 1", MS 4. yüzyılın ikinci

[1041] Rouge 1987, 151-170.
[1042] Sciallano – Sibella 1994, 9, M54.
[1043] Şenol 2009, 225.
[1044] Şenol – Kerem 2000, 92, Lev. 17, 15; Bernard – Jézégou 2006, 142, Fig. 3; Baylan 2008, 83, Kat. No. 35; Bezeczky 2013, Pl. 12, 140, Pl. 51, 707; Şenol 2018, 491, Fig. 414, 492, Fig. 415.
[1045] Empereur – Picon 1989, 236.
[1046] Riley 1979, 212; Riley 1981, 120.
[1047] Martin-Kilcher 1994, 441.
[1048] Kirwan 1938, Pl. 111.6.
[1049] Thomas 1959, 92, Type Bii.
[1050] Egloff 1977, 112-113, Mısır'da Kellia'da bulunan amphoraları değerlendirmiştir.
[1051] Keay 1984, 268-269, Pl. 74: İspanya, Katalonya bölgesi amphoraları için bir tipoloji sunmuştur.
[1052] Kuzmanov 1973, Pl. 72.
[1053] Peacock 1984, 119, 2.
[1054] Peacock – Williams 1986, 185, Class 44
[1055] Scorpan 1977, 277, Type VIII, Fig. 12-13. Karadeniz'in sahil kesiminde ele geçen LRA 1 amphoralarını yayınlamıştır.

yarısına tarihlendirilmiş (Fig. 53). LRA 1 A ve B olarak adlandırılan alt tipleri MS 7. yüzyıla kadar devam etmiş olan tipolojiyi oluşturmuştur[1056]. Pieri tarafından Galia'da ele geçen örneklere dayanarak bu amphoralar için üç ana alt tip ortaya çıkarılmış; boyun çapındaki farklılığa göre kronolojik unsur oluşturmuştur[1057]. Opait, Scythia LRA 1 örneklerini beş tipe ayırmıştır[1058]. Demesticha, ele geçen yoğun malzeme ve geniş literatür çalışmalarına rağmen LRA 1 amphora formlarını ve tüm alt tiplerini kapsayacak bir tipolojik sınıflandırmanın eksik olduğunu vurgulamıştır[1059]. MS 4. yüzyılın ikinci yarısına tarihlendirilen "Proto-LRA 1", Bonifay ve Pieri tarafından Marsilya kazılarındaki örneklere göre değerlendirilmiş, "LRA 1 A" ve "LRA 1 B" olarak iki gruba ayrılmış[1060], daha sonraki bir çalışmayla LRA 1 B'den daha küçük bir form olan "LRA 1 C" amphorası tanımlanmıştır (Fig. 54)[1061].

LRA 1, dışa doğru yuvarlatılmış kalın ağız kenarına, geniş boyunlu ve kalın, ağzın hemen altından başlayan, gövdeyle omuzda birleşen, düzensiz kesit halinde şekillendirilmiş ve uzunluğu boyunca yivli kulplara, oval gövdeye ve hafif bir çıkıntıyla belirtilen yuvarlak basit diplere sahiptirler[1062]. Nispeten uzun ve ince boyunlarının üst kısmında, ağzın altında, kulp birleşim yerinde boynu çevreleyen geniş, merkezi bir çıkıntıya sahiptirler[1063]. Bazen boynunda, daha çok omuzda yer alan kırmızı boyalı *tituli picti*'lerde bu amphoraların kapasiteleri hakkında bilgi verdiği bilinmekle birlikte genellikle Kıbrıs *modius*'u, vergi gösterimi ya da dini semboller içermektedir[1064]. Riley, 6. yüzyıl başına tarihlenen Berenike buluntuları arasında yoğun olarak ele geçen LR1 amphoraları arasında bu örneklerle sık karşılaşılmadığını belirtilmiştir[1065]. Gövdenin üzerinde belirgin ve paralel yivler görülen LRA

1056 Opait 2010, 1017; Ferrazzoli – Ricci 2010, 817.
1057 Pieri 2005, 71, Fig. 25.
1058 Opait 2004a, 8-10: LR1/1A1-4, LR1/1B1-2, LR1/1C, LR1/1D.
1059 Demesticha 2014, 601.
1060 Bonifay – Pieri 1995, 118-119.
1061 Pieri 1998, 98-99.
1062 Peacock – Williams 1986, 44; Williams 2005, 159, Pl. 1. Fig. 1. Geleneksel bir kaide yerine yuvarlak kaideye sahiptirler. Opaiţ 2004a, 8-9, LRA 1A4.
1063 Riley 1979, 212.
1064 Lang 1976, 55-56, Pl. 14, Ha36, Ha43, Ha44, Ha52; Keay 1984, 271; Şenol 2008, 115, 130, Fig. 5.
1065 Riley 1979, 212.

1 amphoralarının[1066] ağız kenarları, içindeki ürünün sızmasını önlemek için pişmiş toprak parçalarından yapılmış disk şeklindeki tıpalar yoluyla kapatıldığı görülmüştür[1067]. Kesilmiş disklerin yüzeylerinde kalın bir reçine tabakası görmek mümkün olmuştur. Disk şeklinde kesilmiş seramik parçalarının kullanımının yanı sıra mantar ya da saman bağı kullanılarak da kapatıldıkları belirtilmiştir[1068]. Ortalama 5 ile 26 litre arasında değişen kapasiteleri vardır[1069].

Erken örneklerde ağız ve boyun sonraki tiplere göre daha dar olan, gövdesinde düzgün aralıklı yivleri bulunan LRA 1 amphoraları küçük bir tabanla sonlanır. Kulpların ise tek bir merkezi oluğu vardır[1070]. Daha sonra geliştirilmiş tipin daha küçük, ince bir versiyonu da üretilmiştir[1071].

Pieri'nin 2005 yılında yaptığı başka bir çalışmada LRA 1 amphoralarını A ve B formuna ayırmış, B formunu ise iki alt gruba ayırmıştır. MS 4. yüzyılın 2. yarısı ile MS 6. yüzyıl arasına tarihlendirilen LRA 1A grubu 15-27 litre arasında kapasiteye; ağız çaplarının yaklaşık 4.5-7.5/8 cm arasında değişen, dar boyunlu, omzu genişledikçe buna bağlı geniş, ağzın hemen altından tutturulmuş yivli kulplara sahip ovoidal gövdeli ve dibe doğru daralan forma sahip oldukları belirtilmiştir[1072]. LRA 1A grubunun erken örnekleri daha fazla kapasiteye sahipken MS 5. yüzyıl ortalarında üretilen formların kapasitelerinde düşüş olduğu görülmüştür. MS 6. yüzyılda form yuvarlak dip, bodur ve silindiriktir. Ağız çaplarının düşmeye başlamasıyla LRA 1B formuna geçiş olduğu gözlemlenmiştir. MS 5. ve 6. yüzyıllarda görülen ağız kenar bandı zamanla yok olmuştur[1073]. MS 4. yüzyılın ortalarından MS 5. yüzyılın ortalarına kadar bir tarih aralığı önerilmektedir[1074].

1066 Egloff 1977, type 169; MS 6.- 7. yüzyıla tarihlenir; Fulford – Paecock 1984, Kartaca'da bulunmuş ve iki seramik örneğine göre, Fig. 34, No. 1, MS 500 ve No. 2, MS 600'e tarihlendirilmiştir.
1067 Bass 1982, 160; Pieri 2005, 77-78, Fig. 35.
1068 Pieri 2005, 78, Fig. 36.
1069 Opait 2004b,294.
1070 Egloff 1977, Type 169, MS 4.- 5. yüzyıl
1071 Egloff 1977, Type 166; Peacock – Williams 1986 Class 44B. Geç LRA 1 amphoralarının kapasite ve ölçüleri için MS 7. yüzyıla tarihlendirilmiş Yassı Ada Batığı, Bkz; Van Alfen 1996.
1072 Egloff 1977, 113; Williams 1987, 237; Şenol 2000a, 197; Opait 2004a, 8; Pieri 2005, 70–75; Reynolds 2005, 566; Demesticha 2013, 172.
1073 Formlardaki bu değişimin tipolojik değil geniş coğrafyaya yayılmış çok sayıdaki atölye ve seri üretimden kaynaklandığı belirtilmiştir. Kızılarslanoğlu – Aytek 2018, 26.
1074 Pieri 1998, 99.

LRA 1B grubunda ortalama 10-12 cm genişlikte ağız çapı, daha kısa ve geniş, kalın boyun, boyunda kulp birleşiminde belirgin bir çıkıntı yer almaktadır. Bu grupta kulplar daha küçük ve dik forma dönüşmüştür[1075]. LRA 1B grubunda değerlendirilen amphoralar nümismatik verilere dayanarak MS 625/626'dan sonraya tarihlenen Yassı Ada Batığı'nda ele geçmiştir[1076]. LRA 1B grubunu kendi içerisinde iki alt gruba ayıran Pieri, LRA 1B 1 formu için silindirik boyunlu, 10-12,5 cm aralığında bir ağza ve LRA 1A örnekleri gibi 15-25 litre kapasiteye sahip olduğundan bahsetmiştir. Galia'da ele geçen bu tipteki bej renkli amphora örneklerin çoğunda büyük boyutlu katkılar, yoğun kum ve kil katkıları gözlemlenmiştir[1077]. LRA 1B 1 grubunda yer alan büyük ve küçük kapasiteli amphoraların küçük örneklerinin büyüklerden alt gövdede yer alan daralmayla ayrıldığı belirtilmiştir. LR B 1 amphoralarının biraz daha dar ağız çapına sahip olan örnekleri (8-9 cm), MS 6. yüzyılın ilk yarısından itibaren üretilmeye başlanan LRA 1B'nin erken örnekleri olabileceği Bosporus'ta bulunan örneklere dayanarak belirtilmiştir[1078]. LRA 1B 2 formu dışa dönük, kesik konik ağza sahiptir. Merkezi oluklu kuplar oval hale gelmiştir. Açık bej renkli kaliteli ince hamuru, sert ve sıkı dokuludur. Yüzeyi oldukça sert olan bu formun daha çok bej renklere sahip bu örnekleri İber yarımadası ve Marsilya'da yoğun olarak ele geçmiş, MS 6. ve 7. yüzyıllara tarihlendirilmiştir[1079].

Pieri'ye göre "sous tip" LRA 1C grubundaki amphoralar LRA 1B'nin küçük bir versiyonudur. Ovoid gövde, armut form şeklini almıştır[1080]. Paphos'ta bir fırın kazısına dayanarak LRA 1C tipinin MS 7. yüzyıla tarihlendirilmiştir[1081].

Kil yapıları incelendiğinde genel olarak birbirine benzemekle birlikte LRA 1A'da açık devetüyü, renkli bol kum, taşçık, piroksen, serpantin, siyah, beyaz ve kırmızı kuvars, LRA

[1075] Pieri 1998, 99; Demesticha 2013, 172-173; Opaiţ 2004a, 8-9.
[1076] Fagerlie 1982, 145-154; Van Doorninck 2015a, 205.
[1077] Pieri 2005, 75.
[1078] Smokotina 2015, 127, Fig. 5.19-23. Bazı örnekler için MS 5. yüzyılın sonundan 6. yüzyılın başlarına kadar üretilmiş LRA 1A geçiş varyantı olduğu dile getirilmiştir.
[1079] Bonifay – Pieri 1995, 108; Pieri 2005, 76.
[1080] Riley 1979, 216, type LRA 1A; Pieri 1998, 99; Demesticha 2013, 173.
[1081] Manning ve diğ. 2000, 245-247; Demesticha – Michaelides 2001, 289-296; Demesticha 2013, 173.

1B grubunda ise açık renkli kırmızı kil içeren katkıların oranı düşerek daha yalın hale geldiği görülmüştür[1082].

LRA 1 amphoraları için iki farklı hamur türü önerilmiştir. Açık devetüyü hamur rengine sahip birinci grup hamurda yoğun kum, taşçık, piroksen ve serpantin katkılarının yanı sıra siyah, kırmızı ve beyaz kuvars parçaları; açık kırmızı renkteki ikinci grup hamurda ise katkı maddelerinin azaldığı ve kilin sade hale geldiği görülmektedir[1083].

Empereur ve Picon, Doğu Akdeniz amphora üretim merkezleri araştırmasında LRA 1 amphoraları için 15 farklı üretim bölgesi önermiştir[1084]. Kilikia, Kuzey Suriye sahillerinde üretim atölyeleri; Rhodos, Kıbrıs, Pamphylia ve Batı Anadolu'da da LRA formunun üretildiği düşünülmektedir. Kökeni ve üretim bölgesi tartışmalı olan LRA 1 amphoralarının Kilikia Bölgesi[1085], Kuzey Suriye'de Seleucia ve Arzus[1086], Kıbrıs[1087], Rhodos[1088], Kos[1089] ve İçmeler'de üretim izlerine rastlanılmıştır[1090]. Arthur, Antiocheia'da önemli sayıda ele geçen LRA 1 amphoralarına dayanarak bu bölgenin de üretimde yeri olduğunu dile getirmiştir[1091].

Kilikia Bölgesi'nde; Elaiussa Sebaste, Tarsus, Soli ve Yumurtalık Körfezi çevresinde LRA 1 örnekleri ele geçmiştir[1092]. Kilikia/Kuzey Suriye Bölgesi ile Kıbrıs LRA 1 hamur örneklerini karşılaştıran Williams'ın yaptığı çalışmayla üretim merkezlerinin çeşitliliği sonucuna varmıştır[1093]. Seleucia Pieria'da bulunmuş olan LRA 1 amphora hamur örneklerinin pembemsi beyazdan açık kırmızımsı kahverengine sahip olduğu görülmüş, büyük boyutlu yeşil, siyah camsı ve renksiz piroksen, demir oksit parçaları içerdiği belirtilmiştir. Arsuz Pieria'da (Rhosos) pembe ile açık kırmızı hamur renklerinin siyah camsı

1082 Şenol 2000a, 197.
1083 Riley 1979, 212; Şenol 2000a, 197. Şenol, bu iki hamur grubunu LRA 1A amphoraları için tanımlamıştır. İlk grubu oluşturan yoğun katkılı LRA 1A amphorasının yüzeyinde yalancı krem-beyaz bir astar olduğunu belirtmiştir. A.g.e. 197.
1084 Empereur – Picon 1989, 239, Fig. 18.
1085 Tuna ve diğ. 1987, 49; Empereur – Picon 1989, 236; Reynolds 2005, 564; Burragato ve diğ. 2007, 689-700.
1086 Empereur – Picon 1989, 237; Reynolds 2005, 566.
1087 Manning ve diğ. 2000, 235-250; Demesticha 2000, 549-550; Demesticha 2013, 170.
1088 Peacock – Williams 1986, 186; Sciallano – Sibella 1994, 100.
1089 Poulou-Papadimitriou – Didioumi 2010, 742-743; Diamanti 2010c,1; Demesticha 2013, 171.
1090 Empereur – Picon 1989, 236-243.
1091 Arthur 1998, 163.
1092 Empereur – Picon 1989, 239, fig. 19-18; Burragato ve diğ. 2007, 689-700; Autret ve diğ. 2010, 203-207.
1093 Williams 2005, 162.

piroksen ve kırmızı serpantin parçalarının ayrıca küçük beyaz kireç parçaları içerdiği belirtilmiştir[1094].

Aegai (Yumurtalık Körfezi/Ayaş) LRA 1 hamurunun pembemsi beyazdan pembemsi griye değiştiğini belirten Williams, daha yüksek oranda küçük beyaz kireçtaşı, küçük koyu renkli piroksen ve kırmızımsı serpantin görüldüğünü söylemiştir[1095]. Aegai'ın 1 km doğusunda yer alan Yumurtalık'taki iki seramik atık tepelerinin ve Ayaş Otel'in doğusundaki Domuz Burnu'nun bulunduğu alanlarda yapılan detaylı çalışmalarla bölgede iki ya da üç atölyede geleneksel üretim koşullarında üretildiğini ortaya koymuştur. Bölgede yalnızca LRA 1 B amphoralarının ele geçmesiyle LRA 1 B amphora tipolojisi oluşturulmuştur. Domuz Burnu'nda bulunan LRA 1 B amphoralarının beyaz bir astarla kaplandığı, beyaz kireçtaşı, az mika, kırmızı serpantin, demir oksit ve kuvars taneleri içerdiği görülmüştür.[1096].

LRA 1 A ve B tiplerinin bulunduğu Soli/Pompeiopolis'te sarımsı bejden ile portakalımsı bej arasında renklere sahip amphoralarının MÖ 5. yüzyıldan 7. yüzyılın başına kadar üretim yapan atölyenin varlığı tespit edilmiştir[1097]. Benzer özelliklerin yanı sıra kuvars, piroksen, kalsit ve mika parçaları da içermektedir. Kıbrıs, Kourion'dan LRA 1 amphorasına ait hamurda pembemsi beyaz renk gözlemlenmiş, demir oksit, kuvars ve küçük serpantin parçalarının yanı sıra koyu renkli minareler olduğu da belirtilmiştir [1098].

Elaiussa Sebaste'de yürütülen kazılarla toplamda altı adet fırın kalıntısı bulunmuştur[1099]. Oldukça iyi korunmuş tuğladan inşa edilmiş fırınlar ele geçmiştir. Fırınların yakınlarında yer alan sarnıçta ise üretim hatalı, kırılmamış bütün LRA 1 amphoraları keşfedilmiştir[1100]. MS 4. yüzyılın ikinci yarısında üretimine başlanan LRA 1 amphoralarının

[1094] A.g.e., 163.
[1095] A.g.e., 163-166.
[1096] Yalnızca LRA 1 B tipinin görüldüğü amphoralar boyun tiplerine göre A ve B varyantlarına ayrılarak değerlendirilmiştir. Domuz Burnu amphoraları 5.-6. yüzyıla tarihlenirken, Ayaş Otel Atölyesi amphoraları ise daha çok 6.-7. yüzyıla tarihlendirilmiştir. Şenol – Alkaç 2017, 831-842.
[1097] Williams 2005, 163-166; Autret ve diğ. 2010, 203-7.
[1098] Williams 2005, 163-166.
[1099] Ferrazzoli – Ricci 2010, 815-819.
[1100] Ricci 2007, 170; Burragato ve diğ. 2007, 690-691; Schneider 2008, 118-120; Ferrazzoli – Ricci 2009, 37, fig. 6.

MS 5. yüzyılda doruk noktasına ulaşarak Doğu Akdeniz'de yerini almıştır[1101]. Elaiussa Sebaste'de MS 4. yüzyılın ilk yarısından MS 7. yüzyılın ilk yarısına kadar ağız kenarları, kulp ve boyutlarındaki farklılıklara göre gelişim gösteren LRA 1 amphoralarının iki tür hamura sahip olduğu yapılan çalışmalarla ortaya çıkarılmıştır. Birinci hamurun açık kahve, turuncu, kahve ya da kırmızıdan kırmızımsı sarıya kadar değişen renkleri olduğu; sert, kum tanecikleri büyüklüğünde katkı maddeleri bulunmaktadır. İkinci hamur grubunun ise soluk sarı, krem renklerinde kuvars, kalsit, piroksen, serpantin foraminifer, mikrofosil ve plajiyoklaz maddelerinin olduğu görülmüştür[1102].

Dağlık Kilikia Bölgesi'nde yer alan Korkyros'ta yapılan yüzey araştırmalarında ele geçen çok sayıda LRA 1 amphorasının varlığı, kentte amphora üretiminin yapıldığına dair veriler sunmuştur[1103].

Kilikia ve Suriye'den dört örnek, Kıbrıs Kourion'dan da bir örnekle beş örneğin petrografik analizi Williams tarafından yayınlanmıştır[1104].

Kıbrıs'ta Amathous, Kourion, Zygi-Petrini, Paphos ve Panayia Ematousa kentlerinde LRA 1 amphoralarının üretim yaptığı yapılan çalışmalarla ortaya çıkarılmıştır[1105]. Kourion'da üretim atıklarına rastlanılmamış olması şüpheye yol açsa da Paphos[1106] ve Zygi'de[1107] gün yüzüne çıkarılmış iki fırın LRA 1 amphoralarının Kıbrıs'ta sistematik şekilde üretildiğine işaret etmiştir. Paros'ta ele geçen MS 5. yüzyıla tarihli beş fırın alanında benzer örneklerin ele geçmesi aynı geleneğin devam ettiğinin göstergesi olmuştur[1108].

Rhodos'ta ele geçmiş olan fırın kalıntıları yayınlanmamış olsa da Kos Adası'nda kazılan bir fırında LRA 1 üretim bölgesinin Ege'ye kadar genişlediğini gözler önüne

[1101] Kızılarslanoğlu – Aytek 2018, 23.
[1102] Ferrazzoli – Ricci 2007, 677, Fig. 2. a; Kızılarslanoğlu 2016, 190-91; Kızılarslanoğlu – Aytek 2018, 24-25.
[1103] Durugönül ve diğ. 2006, 21-24; Durugönül – Durukan 2007, 17-22; Durugönül ve diğ. 2008, 115-123; Durugönül ve diğ. 2009, 85-92; Alkaç 2012b, 323-344.
[1104] Williams 2005, 162-167.
[1105] Jacobsen 2004, 145; Şenol 2009, 145-146.
[1106] Demesticha – Michaelides 2001, 289-296.
[1107] Manning ve diğ. 2000, 233-247.
[1108] Empereur – Picon 1986b, 506-507, fig. 12.

sermiştir[1109]. LRA 1 amphoralarının Khios'ta[1110], Castrum of Sant'Antonino di Perti'de[1111] imitasyon üretimlerinin varlığı bilinmektedir. Böylesine geniş bir alana yayılmış amphora formunun farklı teknikler ve aynı formlarda üretilmiş olması, çömlekçilerin yeni formları kopyalamak ya da taklit etmek zorunda oldukları yorumunu ortaya çıkarmıştır[1112]. LRA 1 amphoraları Britania'dan Mısır'a, Ukrayna'dan Tunus'a Trakya, Karadeniz ve Ege de dahil olmak üzere en yaygın Geç Roma amphora türlerinden biridir[1113]. MS 4. yüzyıl ile 7. yüzyıl arasında üretilmiş LRA 1 amphoralarının ilk örneklerinin MS 3. yüzyılda ele geçtiği belirtilmiştir[1114]. MS 1.-3. yüzyıl arasına tarihlenen Atina Agorası örneğinin MS 4. yüzyıl sonunda görülen LRA 1 amphoralarıyla benzerlik göstermesi bir proto tip olacağı belirtilmiştir[1115].

Pieri, LRA 1 örneklerinin ilk olarak 1890'da De Rossi'nin Jean ve Paul *domus*'unda[1116], daha sonra da 1899'da Dressel'in tipolojik tablosunda 34 numaralı örnek olarak yer aldığını belirtmiştir[1117]. 1929'da Crowfoot'un Kudüs kazılarından ele geçmiştir[1118]. Gabbari nekropolisindeki B3 mezarından ele geçen LRA 1 amphoraları MS 4.-6. yüzyıl aralığına tarihlendirilmiştir[1119]. İskenderiye'de ele geçen LRA 1B amphoralarının Kilikia-Mısır ticaretinin MS 6. yüzyıldaki yoğunluğu bilinmektedir[1120]. Suriye'de Ras al Bassit'te MS 5. yüzyıla ait örneklerin üretildiği ortaya çıkmıştır[1121]. Sicilya Acium'da LRA 1 benzeri amphoraların üretildiği belirlenmiştir[1122].

[1109] Poulou-Papadimitriou – Didioumi 2010, 742-743; Diamanti 2010c, 4.
[1110] Opait – Tsaravopoulos 2011, 292; Theodoulou ve diğ. 2015, 49-50, Fig. 6-8. Prasonisi adacığının yakınında bulunan bir batıkta bulunan yedi adet LRA 1 amphorası MS 7. yüzyıla tarihlendirilmiştir.
[1111] Nacef 2007, 583; Nacef 2008, 46.
[1112] Frendo 1988, 121-122; Vandiver – Koelher 1986, 182; Demesticha 1998, 147.
[1113] Peacock – Williams 1986, 185-186; Opaiţ ve diğ. 1991, 214, fig. 50; 280, fig. 62; Abadie-Reynal – Sodini 1992, 53-56; Karagiorgou 2001, 146; Opait 2004a, 8; 2004b, 294; Kokkotaki – Tsoka 2010, 369–370; Swan 2010, 108.
[1114] Pieri 2005, 75.
[1115] Robinson 1959, G197, K112.
[1116] De Rossi 1890, 41.
[1117] Dressel 1899.
[1118] Crowfoot – Fitzgerald 1929, pl. XIV no. 29.
[1119] Şenol 2000b, 378-381, Fig. 10.9-18.
[1120] Şenol 2008, 116, dipnot 43.
[1121] Mills-Reynolds 2014, 133-134.
[1122] Amari 2014, 227.

LRA 1 amphoralarının A ve B formlarına Troia'da[1123], Anemurium[1124], Paphos[1125], Kourion (Kıbrıs)[1126], Kartaca[1127], Marsilya[1128], Suriye[1129], İskenderiye[1130] ve Amathus'ta (Kıbrıs)[1131] rastlanılmıştır. Parion tiyatrosunda MS 5. ve 6. yüzyıla tarihlendirilmiş örnekler ele geçmiştir[1132]. Alanya Müzesi'nde[1133] ve Zeugma'da MS 6. yüzyıl başı ile 7. yüzyıl sonu arasına tarihli örnekler mevcuttur[1134].

Kilikia Bölgesi'nde üretimi olduğu kanıtlanmış olan LRA 1 amphoralarının zeytinyağı ve şarap taşımak için kullanıldıkları bilinmektedir[1135]. Kirwan, Ballana'da ele geçen LR1 amphorasında yer alan *tituli picti*'de ise yalnızca zeytinyağı ya da zeytinlerden bahsedilmektedir. Burada yer alan amphoraların içlerinde astarların yer almasına bağlı olarak hem şarap hem de zeytinyağı ticaretinde kullanılmış olduğunu belirtmiştir[1136]. Liebeschutz, Antiochia'da MS 4. ve 6. yüzyıllardaki tarımsal büyümeye dayalı olarak sınırlı ölçekte şarap ihracı olurken ana ihracatın zeytinyağı olduğunu belirtmiştir[1137]. Riley de LRA 1 amphoralarının şaraptan ziyade ana ihracının zeytinyağı olduğunu vurgulamıştır[1138]. Taragona[1139], Amathous[1140] ve MS 7 yüzyıl Yassı Ada gemi batığında ele geçen LR1 amphoralarının reçine ile kaplı olduğu görülmüş ve aynı zamanda bahsedilen bu batıkta bir LR1 amphorasının içinde bulunmuş tek bir üzüm çekirdeği; bu amphoralarda zeytinyağı taşımacılığının yanı sıra şarap taşımacılığı için de kullanılmış olduğunu gözler önüne sermiştir[1141]. Bazı LRA 1 üzerindeki dini yazıtlar ışığında, zeytinyağından daha ziyade

[1123] Heath – Tekkök 2006-9, Late Roman Amphora 1, MS geç 5. yüzyıl-6. yüzyıl başları. https://classics.uc.edu/troy/grbpottery/html/amphoras-r.html (21.12.2020); Rose ve diğ. (baskıda).
[1124] Williams 1989, 95, No. 562, Fig. 56.
[1125] Hayes 2003, 492, Fig. 25/264.
[1126] Williams 1987, 236.
[1127] Peacock – Willliams 1986, Fig.104.
[1128] Pieri 2005, Fig.12-13.
[1129] Opait 1996, 277, Pl. 7.
[1130] Empereur – Picon 1989, 236, Fig.15; Şenol – Alkaç 2017, 838-40.
[1131] Demesticha 2014, 606, Fig. 4.
[1132] Akkaş 2016, 177, Kat. No. 5-6.
[1133] Sibella 2002b, 10-12.
[1134] Abadie-Reynal 2004, 18-19.
[1135] Peacock – Williams 1986, 187; Steckner 1989, 65, 68; Pieri 2005, 81-84; Karagiorgou 2001, 146.
[1136] Kirwan 1938, 388, 401, Pl. 70-71, Pl. 115.
[1137] Liebeschutz 1972, 79.
[1138] Riley 1981, 120.
[1139] Keay 1984, 271.
[1140] Empereur – Picon 1989, 242.
[1141] Bass 1982, 164-165; Van Alfen 1996, 203.

şarabın uygun koşullarda taşınması için kullanılmış olabileceği öne sürülmüştür[1142]. Sabratha'dan geliştirilen LR1 amphoraları üzerinde yapılan analizlerle, zeytinyağlı tortu izlerine rastlanılmıştır[1143]. Kourion'da bulunan proto tip LR1 amphoralarında şarap, daha sonraki bilinen formlarda ise zeytinyağı taşındığı önerilmektedir[1144]. Samos'ta zeytinyağı ve şarap ürettiği belirlenen bir komplekste LRA 1 amphoralarının varlığı ortaya konulmuştur[1145]. Şenol, dar çaplı ağza sahip LRA 1A amphoralarının şarap, geniş ağız kenarına sahip LRA 1B amphoralarının ise zeytinyağı ticaretinde kullanılabilmiş olabileceğini önermiştir[1146]. Şarap ve zeytinyağın yanı sıra bal ve sıvı olmayan ürünlerinde de LRA 1 amphoralarında taşındığı bilinmektedir[1147].

Erythrai'da yoğun buluntu gruplarından birini oluşturan LRA 1 amphoraları 25 adet amphora parçası ve bu amphoralara ait üç farklı hamur grubu tespit edilmiştir. Cennettepe'nin A1, A2, A3, Eksedra Arkası, Teras Açma, Teras Güney Evi, Doğu Açma 8, 11, 13-14 sektörlerinden; Mozaikli Peristil Ev'in J, M1 ve Kuyu sektörlerinden; Tiyatro Parados Önü sektöründen ele geçmiştir.

İlk grubu oluşturan, iri boşlukları olan amphora parçalarının hamur yapısında oldukça yoğun ve iri boyutlarda kırmızı, siyah, beyaz katkı ile az miktarda mika dikkat çekmektedir. İkinci hamur grubunda yer alan LRA 1 amphora örneklerinde yoğun ve iri boyutlarda kuvars ve siyah katkı gözlemlenmiştir. Az sayıda kırmızı katkı içeriyor olsa da kuvars ve siyah katkıdaki yoğunluk, birinci hamur grubuyla arasındaki farkı açıkça göstermektedir. Üçüncü hamur grubu ise ilk iki hamur grubuna göre daha yumuşak yapılı, seyrek ve ince katkılı olduğu gözlemlenmiştir.

Erythrai'da LRA 1 amphoralarının alt gruplarını oluşturan Proto-LRA 1, LRA 1-A ve B formları mevcuttur.

1142 Laubenheimer 1990, 145.
1143 Downey 1963, 19.
1144 Sciallano – Sibella 1991, LR1.
1145 Steckner 1989, 57-71.
1146 Şenol 2000a, 200.
1147 Arthur 1998, 163.

321 - 322 Kat. No.'lu Proto-LRA 1 örnekleri; ağız çapları dar, ağız dışarı yuvarlatılmış ve ağzın etrafındaki çıkıntı yerine dışta bant yapmıştır. 323 - 324 Kat. No.'lu örneklerin LRA 1 A grubunu temsil ettiği görülmüştür. LRA 1-A örneklerinin yuvarlatılmış, dışa çekik, dar bir ağız kenarı, dar bir boyun, kalın ve yivli kulplara sahiptir. Omuzdan itibaren başlayan yivleri gövdenin altına kadar iner. Küçük, düğme formlu kaideyle sona ermektedir. LRA 1 B örneklerinin ağzı, sivriltilerek dışa çekilmiştir. Ağız altında, kulpların boyunla birleştirildiği yerde, boynu çevreleyen formun karakteristiği haline gelen çıkıntı yer almaktadır. Kulplar, boynun üstünden başlar ve gövdeyle birleşen yivli, oval kesitli, dikey kulplara sahiptir. Silindirik, dar ve kısa boynu ve gövde yüzeyi taranmış, dibe doğru daralan forma sahiptir. LRA 1B grubuna dahil olan; kırık bir boyun parçasında ait 325 Kat. No.'lu örnek, üzerinde kırmızı boya ile yapılmış, kısmen korunmuş *tituli picti* izine rastlanılmıştır. 326 – 345 Kat. No.'lu diğer örnekler ise LR 1B amphora grubuna ait oldukları görülmüştür. Kurulan paralel örneklerle Erythrai'da bulunup değerlendirilen LRA 1 amphora parçalarının MÖ 4. yüzyıl sonu ile MS 7. yüzyıl aralığına tarihlendiği görülmüştür.

5.3. DOĞU AKDENİZ AMPHORALARI

5.3.1. LR 4 Amphoraları

Gaza amphoraları günümüzde Filistin'in Gazze Bölgesi'ndeki Fenike kaplarının bir geleneği olarak doğmuştur[1148]. Berenike sınıflandırmasında *Late Roman 3*[1149], Kartaca sınıflandırmasında ise *Late Roman 4*[1150] adlandırmalarıyla bilinmektedirler. *Almagro 54*[1151]*; Kuzmanov XIV*[1152]*,Peacock – Wlliams 48/49*[1153]*,Kellia Forms 182-83*[1154] *ve Keay 54*[1155] isimlendirmeleri de farklı araştırmacılar tarafından kullanılmıştır. Geç Antik Dönem'de

[1148] Landgraf 1980, 69.
[1149] Riley 1979, 219.
[1150] Riley 1981, 120.
[1151] Almogra 1955, 320, Fig. 305.
[1152] Kuzmanov 1973, 18, Tun XIV.
[1153] Peacock – Williams 1986, 196-99.
[1154] Egloff 1977, 116, Pl. 21.1, 60.3.
[1155] Keay 1984, 278-281.

Doğu Akdeniz'de oldukça sık karşılaşılan LR 4 amphoralarının MS 1. yüzyıldan itibaren varlığını bilmekteyiz. Roma'da Forum Romanum'da yer alan Bazilika Curia ve Bazilika Emilia'dan ve İsrail kıyılarında bulunmuş bir grup LR 4 amphorası ele geçmiştir[1156]. Gazze'nin kuzeyinde yer alan Askalon antik yerleşiminde yapılan kazılarda LR 4 amphoralarının MS 8. yüzyıla kadar kullanımı olduğu belirtilmiştir[1157].

MS 5. ve 6. yüzyıllar boyunca Gaza şehrinin kaliteli bir şarap üreticisi olduğu ve bununla ün kazandığı bilinmektedir. Çok iyi tanımlanmamış olsa da Gaza isminin kendi şarabıyla eşanlamlı tanımlamalar için kullanıldığı bilinmektedir: *vinum Gazetum, Gazetina, Gazeticum*[1158]. MS 4. yüzyıl boyunca Gaza bağcılığındaki iyileşme ve gelişme ürün talebinin ve artışının da paralel olarak arttığının işaretidir. MS 5. yüzyıl ve sonrasında da bölge nüfusunun da arttığı anti kaynaklarca bilinmektedir[1159]. Raabe MÖ 5. yüzyılda bölgeye seyahat etmiş Iber Peter'in, bölge halkının şarap yapımcılığıyla uğraştığın, şarabın kalitesiz oluşundan ancak bol üzüm ve güçlü bir şarap üretimi olduğundan bahsetmiştir[1160]. Ayrıca Gazze'de bulunamasa da bölgenin birkaç mil batısından Bizans Dönemi'ne tarihlenen bir seramik işliği kalıntısına rastlanılmıştır[1161].

Ballana'dan ele geçen LR 4 amphora örneğinde iç yüzeylerinin ziftle kaplı olduğu gözlemleniştir. Bu da Gaza şarabının depolanması ve taşınması için bir işaret olarak görünmektedir[1162].

Gaza şarabının yanı sıra LR 4 amphoralarında susam yağı[1163], zeytinyağı[1164], balık sosu[1165] ve reçine[1166] izlerine rastlanılmıştır.

Genel olarak iki farklı tip oluşturan LR 4 amphoraları bodur ve uzun örneklere

[1156] Zemer 1978, 43, Pl. 12, Fig. 36; De Caprariis ve diğ. 1988, 306; Majcherek 1995, 166.
[1157] Arthur 1998, 161.
[1158] Mayerson 1985, 75.
[1159] A.g.e., 75-76.
[1160] Raabe 1895, 95-96.
[1161] Mayerson 1985, 76.
[1162] Kirwan 1938, 390, Pl.111.Type 10.
[1163] Rothschild-Boros 1981, 86.
[1164] Pieri 2005, 111.
[1165] Mayerson 1991, 79.
[1166] Pichot – Şenol 2015.

sahiptirler. Majcherek[1167] Gaza amphoralarını, Zemer'in İsrail kıyılarında ele geçen amphoralar üzerine yaptığı amphora tiplerine dayandırarak[1168] dört ana grup altında incelemiştir (Fig. 55). Pieri, Akdeniz malzemesini değerlendirerek LR 4 amphoraları LRA 4A ve LRA 4B grupları ve beş varyantına ayırmıştır[1169]. Sazanov ise LR 4 amphoraları üzerine yaptığı tipoloji ve kronoloji problemlerine değindiği çalışmasında bu amphoraları A, B, C ve D ana grupları ve alt tipleri oluşturan kapsamlı bir çalışma sunmuştur[1170].

Sazanov'un Tip A formu[1171] ile Pieri'nin Proto LR 4A[1172] grubuna karşılık olarak Majcherek'in çalışmasına göre Form 1 (Zemer No. 36) geleneksel Filistin bölgesi üretimi *bag-shaped* kaplarının şekline yakın, şişkin amphora formundadır. Marina el-Alamein'deki en iyi korunan örneğin yüksekliği 60 cm, 21-34 cm arasında değişen silindirik gövdesi ve ağız çapı 10 cm boyutlarındandır. Geniş, yassı ve hafif yuvarlanmış omuzlar dikey, düz, orta yükseklikte bir ağız kenarı ile birleştirilmiştir[1173]. Zemer[1174], Lapp[1175] ve Dothan[1176] tarafından değerlendirilen örnekler MS 1. yüzyıla tarihlendirilmiştir. Omuzlar düzenli, geniş aralıklı ve sığ yiv ile kaplanmıştır. Bu formun MS 1. yüzyılda gövdede yivleri bulunmazken MS 2. yüzyılın sonuna doğru amphoranın yüzeyinde yivler oluşmaya başlamıştır[1177]. Sazanov, dört alt tip belirlemiş ve MS 1. yüzyıldan 5. yüzyıla kadar gelişim gösteren tipoloji ortaya koymuştur[1178]. Bu tür kapların hacmi ise yaklaşık 30 litreye ulaşmaktadır[1179].

Majcherek'in Form 2'yi oluşturan LR 4 amphoraları (Zemer 52-53) geniş boyutlarıyla karakterizedir. Kom el-Dikka'dan korunmuş en iyi örneğe göre 40-60 cm yükseklikte, 30 cm genişliktedir[1180]. Gövde silindiriktir. Tabana geçiş hafifçe yuvarlatılarak yapılmıştır.

[1167] Majcherek 1995, 163-178.
[1168] Zemer 1978, No. 36, No. 52-53, No. 49-50, No. 51
[1169] Pieri 2005, 101-114.
[1170] Sazanov 2017, 629-647.
[1171] A.g.e. 632, Fig. 1.
[1172] Pieri 2005, 102, Fig. 64.
[1173] Majcherek 1995, 166.
[1174] Zemer 1978, 43, No. 36
[1175] Lapp 1961, Type 11.3A,B,C,E.
[1176] Dothan 1971, 60, Pl. XVIII:5
[1177] Pieri 2005, Fig. 64 a ve b.
[1178] Sazanov 2017, 632, 634-635, Fig. 2.
[1179] Majcherek 1995, 166.
[1180] A.g.e., 166.

Omuz yuvarlak ve eğimlidir. Ağız kalınlaştırılmış ve hafifçe yükseltilmiştir. Ağzın iç kısmında yivlendirme yapılmıştır. İki ya da üç oluklu kalın kulplar omuza tutturulmuştur. Omuzda ve tabandaki eğim gövdeye doğru uzun bir şekilde uzanır. Yaklaşık 13 litre kapasitelidir[1181]. Zemer benzer bir örneği MS 3. - 4. yüzyıla[1182], Pieri ise bu grubu MS 2. - 3. yüzyıla tarihlemiştir[1183]. Mısır'da Ehnasya'da bulunun bir örnek Costantine sikkesi ile birlikte ele geçmiştir[1184]. Marsilya'dan benzer bir örnek MS 5. yüzyıla tarihlendirilmiştir[1185].

Majcherek'in Form 3 (Zemer 49-50) grubunda değerlendirilen amphoralar uzun ve silindiriktir. Önceki grupta değerlendirilen amphoralara göre oldukça büyüktür. Yaklaşık 70-75 cm uzunluğa, 10-12 cm ağız çapına sahiptir. Gövde yuvarlaktır ve tabana doğru sivrilir. Omuzlar kısa ve diktir. Bir önceki tipte olduğu gibi kalınlaştırılmış ağzın iç kısmında yivlendirme yapılmıştır. Kulp, bu tip için karakteristik olacak şekilde bir önceki formdan nispeten daha aşağı kaymıştır[1186]. Bu tip amphora grubu tüm Akdeniz havzasında, Nubia, Karadeniz ve İngiltere'ye kadar yayılım göstermiştir[1187]. MS 4.-6. yüzyıllar arasında görülmektedir. Pieri'nin çalışmasına göre MS 5. yüzyılın son çeyreğinde üretimi gerçekleşmiştir ve 6. yüzyılın ortalarında Akdeniz havzasında oldukça önemli bir yayılıma sahipti[1188].

Majcherek'in Form 4 (Zemer 51) grubunda yer alan LR 4 amphoraları uzun, konik-ince, torpido şeklindedirler. Yükseklikleri yaklaşık 85 cm, en geniş gövde çapı 27 cm ve ağız çapları ise 11-12 cm arasında değişmektedir. Kalınlaştırılmış bir ağza sahiptir. Omuzlar hafif eğimlidir ve aşağı doğru yuvarlatılmıştır. Zemer bu grubu önceki tiplerden daha geç tarih aralığına tarihleyerek MS 5. - 6. yüzyıla yerleştirmiştir[1189].

Üretim yeri olarak Beer Sheva Bölgesi'nde Gaza, Ashgelon ve Ashdod'u kapsayan ve

[1181] Pieri 2005, 104, Fig. 67.
[1182] Zemer 1978, Pl. 19, XIX, Fig. 52-53.
[1183] Pieri 2005, 104.
[1184] Petrie 1905, 27; Kelley 1976, pl. 99.4 no 129.
[1185] Bonifay 1986, 281, Fig. 7, no. 24-25.
[1186] Majcherek 1995, 168.
[1187] Riley 1979, 221; Keay 1984, 656-57.
[1188] Pieri 2005, 105, Form LRA 4B1.
[1189] Zemer 1978, 61, Pl.19, XIX, Fig. 51.

Filistin'in güneyinde yer alan Batı Negev olarak gösterilmektedir[1190]. Scorpan LR 4 amphoralarının Kuzey Afrika kökenli olduğunu ve az da olsa Iber amphoraları ile benzerliğine değinmiştir[1191]. Riley, Caesarea Hipodromu'ndaki çalışmalarında incelediği LR 4 amphora örneklerinin Filistin'deki Gaza Bölgesi kökenli olduğunu vurgulamıştır. Bizans seviyelerinden ele geçen bu amphora grubunun yoğunluğu dikkat çekmektedir.[1192]. Keay, yaptığı çalışmalarla Riley'nin Gaza amphoraları hakkındaki görüşünü desteklemiştir[1193]. Empereur ve Picon Alexandria'daki Maerotis Gölü'nde ve Orta Mısır'dan dağılımı olduğu söylenen çok sayıdaki LR 4 amphorasının bu bölgenin hamuruyla örtüşmediğini söyleyerek yine Gaza Bölgesi'ni işaret etmişlerdir[1194]. Mayerson yaptığı çalışma ile Negev'dei Gaza ve Elusa kentlerinin yanı sıra benzer tip ve boyutlarda bu kentlerin doğusundaki Sobata'da üç, Eboda'da beş şarap presi bulunduğunu belirtmektedir[1195].

Doğu Akdeniz merkezlerin yanı sıra Hindistan'dan İngiltere'ye kadar çok sayıda LR 4 amphora grubunun dağılımı olduğu bilinmektedir[1196]. MS 5. yüzyıldan 7. yüzyıla kadar geniş bir dağılım gösteren LR 4 amphoraları antik yazarlar tarafından da dile getirildiği bilinmektedir[1197].

LR 4 amphoraları "House of the Greek Charioteers"da MS 4. yüzyıl seviyelerinde kaydedilmiştir[1198]. Doğu Akdeniz'in yanı sıra Britania'ya kadar MS 4. yüzyıl ile 6. yüzyıl arasında geniş yayılım göstermiştir. MS 5. yüzyılda depolama kaplarının önemli bir bölümünü oluşturan LR 4 amphoraları 6. yüzyılda da varlığını yoğun bir şekilde sürdürmüştür. Kartaca'daki kazılarda önemli sayıda ele geçtiği bildirilmektedir[1199]. Caesarea

[1190] Pieri 2005, 23.
[1191] Scorpan 1976-77, 180; Mana 1951, 203-210, Type B.
[1192] Riley 1975, 27-30.
[1193] Keay 1984, 280.
[1194] Empereur – Picon 1989, 243, Fig. 25.
[1195] Mayerson 1985, 76; Fig. 1-4.
[1196] Reynolds 1995, 71-83; Reynolds 2005, 574-75, Map 2„Pl.20; Kingsley 2001, 53; Pieri 2005, 196-200; Bezeczky 2013, 171; Cirelli 2014, 543.
[1197] Glucker 1987, 93-94.
[1198] Riley 1981, 120.
[1199] Riley 1975, 30.

Maritima'da ele geçen örnekler MS 3. yüzyıl ile 6. yüzyıl arasına tarihlendirilmiştir[1200].

Mısır ve Nubia'da önemli sayıda LR 4 amphoralarının varlığını yapılan çalışmalarla bilinmektedir[1201]. Gaza'nın kuzeyinde yer alan Ashdod yerleşiminde yaygın olarak LR 4 amphoraları ele geçmiştir[1202]. Gezer[1203] ve Tarsus'ta[1204] bulunmuştur. Anemurium'da bulunana bir dip örneği ise Geç Antik-Erken Bizans dolgusuna tarihlendirilmiştir[1205].

Stobi'de yoğun olarak ele geçen LR 4 amphoraları MS yaklaşık 400-600 aralığına tarihlendirilmiştir[1206]. Antik Histria Bölgesi'nde yer alan Koper'de ele geçen LR 4 amphora buluntuları MS 7. yüzyıla kadar Geç Roma seramiğinin bölgeyle devam eden ticaretin göstergesidir[1207]. Marsilya Alcazar'da ele geçen LR 4 amphoraları MS 7. yüzyıla, Barcelona Barcino'da ise MS 5. yüzyıla tarihlendirilmiştir[1208]. Portekiz'deki Bracara antik yerleşiminde ele geçen LR 4 amphora örnekleri MS 6. yüzyıl ile 7. yüzyıl başlarına tarihlendirilmiştir[1209].

Anadolu'da Mersin'de Anamur Müzesi'nde[1210] ve Taşucu Arslan Eyce Müzesinde[1211] ele geçen LR 4 amphoraları MS 1. yüzyıldan MS 7. yüzyıla kadar tarihlendirilmiştir. Silifke Müzesi'nde bulunan LR 4 amphora örneği ise MS 6. yüzyıl sonuna tarihlendirilmiştir[1212]. Tarsus'ta[1213] ve Elaeussa Sebaste'de[1214] ele geçen LR 4 amphoraları için MS 5.-7. yüzyıl aralığı önerilmiştir. Oldukça yaygın dağılımı olan bu amphora örneğinden Anemurium'dan bir dip örneği Geç Antik-Erken Bizans dolgusundan bulunmuştur[1215]. Side'de[1216] bulunan

1200 Blakely 1988, 38.
1201 Petrie 1905, 129, Pl. 33; Kirwan 1938, Pl. 111, Type 10; Gascoigne 2007, 165, Fig. 8-9(MS 5. yüzyıl sonu ile 6. yüzyıl); Marquié 2007, 89, Fig. 41(MS 4. yüzyıl başları ile 5. yüzyıl ortaları); Pascual 2007, 300, Fig. 6(MS 4 ile 7. yüzyıl aralığı); Marchand – Dixneuf 2007, 320, Fig. 36-38(MS 7. yüzyılın ilk yarısı).
1202 Dothan – Freedman 1967, 34, Fig. 14.1, Pl. XI.4
1203 Gezer I Pl. 30.15.
1204 Goldman 1950, Tarsus I, Pl. 167, 835.
1205 Williams 1989, 99, Fig. 62, No. 579.
1206 Anderson-Stojanovic 1992, 96, Pl. 82, 703-4.
1207 Vidrih Perko – Zupancic 2005, 533, Fig. 8. 5-6.
1208 Bien 2005, 286, Fig. 3, 4-5 ve Fig. 8, 1,3.
1209 Morais 2005, 57, Fig. 3, 14-17.
1210 Zoroğlu ve diğ. 2009, 41, Res. 8.61.
1211 Şenol 2009, 257-260, 94-97.
1212 Alkaç 2013, 116, Fig. 11.
1213 Jones 1950, Fig. 167; 835.
1214 Ferrazzoli – Ricci 2007, 673, Fig. 2.d.
1215 Wiliams 1989, 99, Fig. 62. 579.
1216 Alanyalı 2014, 106, Çizim 6.21-22.

LR 4 amphora örnekleri MS 5.-6. yüzyıl aralığına tarihlendirilmiştir. Limyra[1217], Kekova Adası'nda[1218] gerçekleştirilen sualtı araştırmalarında LR 4 amphoraları ile karşılaşılmıştır. Knidos'ta Gıyrap Koyu'nda ele geçen tam örnek MS 3.-5. yüzyıl aralığına tarihlendirilmiştir[1219]. Knidos Ticari Liman Havzası'nda sualtı çalışmalarında ele geçen bir diğer tam amphora örneği geç tipi temsil etmekte olup MS 6.-7. yüzyıllara tarihlendirilmiştir[1220]. Milas Müzesi'nde bulunan LR 4 örneği MS 5.yüzyıla tarihlendirilmiştir. Phokaia seramik çöplüğü alanından ele geçen LR 4 amphora parçaları ise birlikte ele geçtiği Phokaia kırmızı astarlı kapları ile değerlendirilmiş ve MS 4.-5. yüzyıl tarih aralığına yerleştirilmiştir[1221].

Ephesos'ta Tetragonas Agora'da[1222], Agora ve Teras Ev'de bulunan LR 4 amphora örneklerinin MS 3. yüzyıl ile MS 7. yüzyıl gibi uzun bir tarih aralığında kentte kullanımına ilişkin izler görülmüştür[1223]. Smyrna kazılarının incelenen bazı sektör buluntuları arasında bu form, %5'lik bir oranda varlığını göstermiştir[1224]. Sardes'ten ele geçen örnekler MS 5. yüzyıl sonlarına tarihlendirilmiştir[1225].Troia kazılarında bulunmuş örnekler ise MS 5. yüzyılın ikinci yarısı ile MS 500 tarih aralığına yerleştirilmiştir[1226]. Bithynia'da Nicae Tiyatrosu'nun parados duvarında insutu halde bir bebek mezarı olarak kullanılmış LR 4 amphorası paralel örneklere dayandırılarak MS 5.-6. yüzyıllara tarihlendirilmiştir[1227].

Erythrai kazılarından Cennettepe Bölgesi'nden ele geçen 346-348 Kat. No.'lu üç dip örneği incelenmiştir. Dipler yuvarlatılmıştır. 346 Kat. No.'lu örnek Majcherek Form 3[1228], Pieri 2005, LRA 4B1[1229] formlarına karşılık gelmektedir. Boş ve konik dip formunun dik bir amphoraya ait olduğu anlaşılmaktadır. Kaide kısmı tam korunmuş amphora parçasının alt

1217 Vroom 2004, 296.
1218 Aslan 2015a, 341, Fig. 2.25; 5.25; Fig. 2.26; 5.26.
1219 Aslan 2015b, 106.
1220 A.g.e., 110.
1221 Fırat 2013,73, Kat. No. 17, 85.
1222 Gassner 1997, 185, Taf. 60, 764a.
1223 Bezeczky 2013, 171, Pl.33,376-7, Pl.49, 634-635.
1224 Şenol 2015, 249.
1225 Rautman 1995, 81, 69, 2.94.
1226 Heath – Tekkök 2006-2008, 34-35.
1227 Meriç 2018, 75, Pl. 8, Nr. 46.
1228 Majcherek 1995, 175, Fig. 6.5.
1229 Pieri 2005, 278, Fig. 38, 5.

gövdesinin bir kısmı korunmuştur. Ele geçen parçanın tamamının yivlere sahip olduğu görülmektedir. Dik bir açı yerine nispeten genişleyerek yükselen bir alt gövde görülmektedir. MS 5. yüzyılın sonu ve 6. yüzyılın ortalarına tarihlendirilmiştir.

347-348 Kat. No.'lu örnekler ise Majcherek Form 4[1230]-Pieri 2005, LRA 4B2[1231] grubunda değerlendirilmiştir. 347 Kat. No.'lu örnekte kaidenin düzleştiği görülürken 348 Kat. No.'lu örnekte sivri bir taban görülmektedir. Her iki örnek de yivlidir ve kaide kısımları tam korunmuştur. Bir önceki forma göre daha sivri dipli ve daha dik bir formu temsil eden örnekler 6. yüzyılın ikinci yarısı ile 7. yüzyıla tarihlendirilmektedir.

LR 4 amphoralarına ait ele geçen dört adet kulp örneği yine Cennettepe Bölgesi'nden A1 ve A2 sektörlerin ele geçmiştir. Her biri, birbirinin benzer hamur özelliklerine sahiptir. Çok yoğun ve iri boyutlarda kuvars katkıları içerir. 349-352 Kat. No.'lu örnekler MS 5.-7. yüzyıl tarih aralığı önerilmektedir[1232].

5.3.2. LR 5-6 Amphoraları

Riley'nin Kartaca buluntuları üzerine yaptığı çalışmada LR 5-6 (Late Roman Amphora 5-6) olarak[1233], Egloff'un Kellia buluntuları üzerine yaptığı çalışmada ise Egloff 186-190[1234] amphoraları, Peacock – Williams 46 olarak anılmaktadır[1235]. Mısır'da yürütülen kazılarda ortaya çıkan atölyelerden sonra AE 5-6 ismi de kullanılmıştır[1236]. Riley Caesarea Hippodromu çalışmasında bag-shaped amphoraları ağız tiplerine göre iki gruba ayırarak incelemiş[1237] Benghazi çalışmasında ise LR 5 amphoralarının daha silindirik gövdeye, LR 6 amphoralarının nispeten uzun ağız kenarına ve gövdeye sahip olduğunu belirtmiştir[1238]. Lapp, Filistin Bölgesi bag-shaped amphora tipolojisi için MÖ 2. yüzyıl ile MS 1. yüzyıl

[1230] Majcherek 1995, 176, Fig. 7, 1 ve 2.
[1231] Pieri 2005, 103, Fig. 66, B2
[1232] Bezeczky 2013, Pl.33.376-377, Pl. 49.634-635.
[1233] Riley 1981, 117.
[1234] Egloff 1977, 109-119.
[1235] Peacock – Williams 1986, 191, Class 46.
[1236] Empereur – Picon 1986a, 108; Empereur – Picon 1989, 243; Empereur – Picon 1992, 150-151.
[1237] Riley 1975, 26.
[1238] Riley 1981, 224-25.

aralığını önermiştir[1239].

Pieri'nin Marsilya buluntuları üzerine yaptığı detaylı sınıflandırma çalışmasında ise MS 5. – 7. yüzyıl aralığına tarihlendirilen bag-shaped amphoralarını beş ana grup ve alt varyantına ayırarak incelemiştir (Fig. 56)[1240]. Bu sınıflandırmaya göre, dördüncü ve beşinci gruplar ise Mısır'da üretilen AE 5-6 amphoralarına karşılık gelmektedir. Genel olarak MS 4. yüzyıldan 10. yüzyıla kadar kullanımı olan bag-shaped amphoralarının üretim yerleri olarak; Tip 1 için Caesarea, Tip 2 için Beit She'an-Scythopolis, Tip 3 için Jerusalem Bölgesi yapılan çalışmalarla önerilmiştir[1241].

Bag shaped olarak da bilinen bu formun, torba şeklindeki gövde, yüksek, ucu yuvarlatılmış dikey ağız kenarına ve konik formlu omuza sahiptir. Boynu bulunmayan bu amphoraların yuvarlak, yivli omzundan iki dikey kulpu yükselir. Yuvarlatılmış bir tabana sahiptir.

Abou Mena ve Mareotis Gölü üretimi amphoralar kireç katkılıyken Orta Mısır'da üretilen AE 5-6 amphoraları ise tuğla kırmızısı renginde ve alüvyon kili katkısı içermektedir[1242].

Pieri tarafından yapılan çalışmada Tip 1 olarak adlandırılan bag-shaped grubu Tip 1A ve 1B olarak iki alt gruba ayrılmıştır. Tip 1A'da değerlendirilen bag-shaped amphoralar piriform ya da armut şeklinde bir gövdeye sahiptir. Neredeyse tamamen yivlidir ve gövdesinde genellikle dekorasyon vardır. 8-9 cmlik ince ağız çapı dikey kenarlıdır ve yaklaşık 3-4 cm arasındadır. Omuza tutturulmuş iki dikey kulpu vardır. Kaidesi bulunmaz. Bu amphoranın kili çok kumlu, turuncu renklidir ve çoğunlukla siyah taneler, kalsit, kuvars ve nadiren altın mika parçacıkları içerir[1243]. Yaklaşık 10-13 litre kapasiteye sahiptir.

[1239] Lapp 1961, 14
[1240] Pieri 2005, 114-127, Fig. 76.
[1241] Pieri 2007, 304.
[1242] Ballet 1993, 16, not. 46.
[1243] Pieri 2007, Fig. 8. 1-5.

Atina'da[1244], Argos'ta[1245], Caesarea'da[1246], Atlit'te[1247], Fransa'da Marsilya'da ise 6. yüzyılın başlarına ait bir kuyudan ele geçmiştir[1248]. Tip 1B bag-shaped amphoraları yaklaşık 6-6,5 litre kapasite ile Tip 1A'nın yarısı kadardır. Yine bu grup amphoraların boyun kısımlarında yaygın olarak fermantasyon delikleri görülmektedir[1249]. Tip 1A'ya göre daha sınırlı bir dağılımı olan Tip 1B bag-shaped amphoraları MS 5. yüzyıla tarihlendirilen katmanlardan Korinthos, Argos ve Apamea'da[1250] ele geçmiştir[1251].

Pieri Tip 2 bag-shaped amphoralarının öncülleri MS 3. yüzyılda ortaya çıkmışken asıl form tipleri MS 5. - 7. yüzyıl aralığında kullanılmıştır. Tip 2A alt grubunda yer alan amphora; piriformlu ve tüm yüzeyi yivlidir. Üçgen ağızlı, kulpları daha belirgin, küresel gövdeli ve bazen küçük konik bir dip ile sonlanabilen bu formun kapasitesi Tip 1A'nın iki katı yani 30 litredir. MS 6. yüzyılda kulpların alt kısmındaki göbek çevresinde uzanan çok karakteristik daralmaya sahiptir. Gövdesi en sık boyalı bag-shaped amphora grubudur. Tip 2A grup için iki tür hamur grubu belirlenmiştir. Birincisi Tip 1A ile benzer kireç, kuvars, turuncu ve bej rengi kum katkılıyken ikinci ve yaygın olan hamur katkısında ise parlak kırmızı, çok ince, çoğunlukla siyah katkılar, kuvars ve kalsit içerir. Yüzey koyu gri, pürüzsüz ve serttir. MS 5. – 7. yüzyıl aralığında geniş bir yayılıma sahiptir. Atina, Argos ve Thasos'ta[1252], İstanbul-Saraçhane'de[1253], Suriye, Lübnan, İsrail ve Ürdün bölgelerinde[1254], Tell Keisan[1255], Jérusalem[1256], Caesarea Maritima[1257], Roma[1258] ve Marsilya'da[1259] örnekler ele geçmiştir.

1244 Robinson 1959, M 329.
1245 Pieri 2005, dipnot 382.
1246 Riley 1975, Type 1Y.
1247 Zemer 1978, 69, Pl. 20, no. 56.
1248 Pieri 2005, 117, Pl. 43, no. 2-3.
1249 A.g.e. 118.
1250 Vokaer 2017, Fig. 3.
1251 Argos: Aupert 1980, 439, fig. 45 no 321; Abadie-Reynal 1989, 55, fig. 12; Korinth: Williams ve diğ. 1974, 32, Pl. 8 no 50; Johnson 1986, 591-593, fig. 1 a-c et fig. 2 a-b.
1252 Robinson 1959, 68, K108; Aupert 1980, 441 no 329; Abadie-Reynal – Sodini 1992, 57-58, fig. 25 no CC328.
1253 Hayes 1992, 65-66, fig. 48 no 172-173, Type 8.
1254 Schneider 1950, 42-43, Pl. 149.
1255 Landgraf 1980, 67-80.
1256 Crowfoot – Fitzgerald 1929, Pl. XTV no 31; Hamilton 1944, fig. 6,10, 16, 20, 21; Ben-Arieh – Netzer 1974, 103, fig. 4; Wightman 1989, 12, Pl. 12 no 5, 7, 9; Magness 1992b, 178-179, fig. 9 no 6, 9; Magness 1993, 224 forme 4A.
1257 Andersen 1985, 87-88, Pl. 3.
1258 Pensabene 1981, p. 209, fig. 20 no 41.
1259 Pieri 2005, 119, Pl. 44.

Tip 2B bag-shaped amphoraları ise Tip 2A formları ile benzerdir. Ancak Tip 2A formunun yaklaşık yarısı kapasiteye sahiptir. Tip 2A'ya göre dağılımı sınırlıdır. Filistin'de Ramat Rahel ve Jericho'da MS 4. - 5. yüzyıl katmanlarında bulunmuştur[1260].

Pieri bag-shaped Tip 3 amphorası küresel gövdeli en yaygın ve ünlü gruptur. Yüzeyi tamamen yivli, bazı örneklerde gövde üzerinde yivsiz kısımlar da görülebilir. Dikey ya da eğik bir ağız profili, oldukça büyük kulpları vardır ve dipsiz bir tabanla sonlanır. 21-23 litre arasında değişen hacme sahiptir. Hamur yapısında kumun yanı sıra kuvars ve kalsit taneleri de bulunur. Parlak turuncudan açık bej rengine kadar değişen renkleri vardır. Tip 3 grubu bag-shaped amphoraları MS 6. yüzyılda ortaya çıkmıştır ve hem Doğu hem de Batı'da oldukça yoğun dağılıma sahiptir[1261]. Chersonessos'ta[1262], Korinth ve Argos'ta[1263], Khios'ta[1264], Bodrum[1265], İstanbul[1266], Anamur[1267], Apameia'da[1268] ve Tarsus'ta[1269] ele geçmiş örnekler mevcuttur.

Özellikle Levant Bölgesi'nde MS 3. yüzyıla kadar oldukça yaygın amphora grubu arasındır: Jerusalem'de[1270], Caesarea Maritima'da[1271], Beyrut'ta[1272], Ashdood'da[1273], Ramat Rahel[1274] ve Tell Keisan'da[1275] bulunmuştur.

Pieri bag-shaped Tip 4 amphoralarının benzerlerini Mısır'da Abu Marin Bölgesi'nde ve Mareotopu'da keşfedildiğini belirtmiştir[1276]. Egloff'un tipolojisine göre[1277] dört farklı ağız formu belirlenmiştir. Yuvarlatılmış ya da ince bir ağız kenarına sahip bu tip, piriform

[1260] A.g.e. 119.
[1261] Pieri 2005, 120-21.
[1262] Sazanov 1991, Pl. 10 no 10-12; Romanchouk ve diğ. 1995, Pl. 3 no29.
[1263] Aupert 1980, 439, fig. 45 no 320a.
[1264] Williams – Zervos 1983, Pl. 11 no 81; Ballance ve diğ. 1989, Pl.25 no 243.
[1265] Alpözen ve diğ. 1995, no 1.11.81.
[1266] Hayes 1992, 65.
[1267] Williams 1989, fig. 61 no 577.
[1268] Vokaer 2017, Fig. 4.
[1269] Baydur 1983, 281, Pl. 27.
[1270] Crowfoot – Fitzgerald 1929, 124, Pl. XTV no 24; Hamilton 1944, 12, fig. 7 no 1; Birger 1981, Pl. 12 no 1-3; Magness 1992b, 183, fig. 11 no 2; Magness 1993, 225-230, 4B, 4C, 5A-B, 6A-B.
[1271] Riley 1975, 26 (type IB); Adan-Bayewitz 1986, 97 (type IB); Blakely 1987, fig. 39, 40,42; Blakely 1988, 40, fig. 7 no 3-5; Blakely 1992, 35 no 12-14; Magness 1992a, 152, fig. 68 no 4.
[1272] Pieri 2005, 120.
[1273] Dothan – Freedman 1967, 66-67, fig. 13 no 11, 13.
[1274] Aharoni 1962, fig. 4 no 5, 7.
[1275] Landgraf 1980, 70, fig. 22.
[1276] Pieri 2007, 305.
[1277] Egloff 1977, 118.

gövdeli, yivli ya da yiv bulunmayan, şişkin, düz dipli ve küçük iki kulpa sahiptir.

Daha çok Mısır Bölgesi'nde üretimi yapılan bu tip bag-shaped amphoralar, Filistin Bölgesi'nde üretilen amphoraların daha küçük boyutlu tipleridir[1278]. Genellikle 7-8,5 litre arasında hacmi değişmektedir. MS 7. yüzyılın başlarından MS 11. yüzyıla kadar kullanımı devam etmiştir. Yoğun olarak Mısır'ın kuzeyinde[1279] ve Güney Filistin'de[1280], Kıbrıs[1281] ve Benghazi'den[1282] örnekler ele geçmiştir.

Pieri Tip 5 grubu, bag-shaped amphoralarının en geç varyasyonu olup Abbasi Dönemi'ne kadar varlığını korumuştur. Sepet gövdeli formun alt gövdesi şişkinleştirilmiş dip kısmı iç bükey bir göbek yapmıştır. Genellikle bitkisel bezeme formun geneline yayılarak kullanılmıştır. Oldukça küçük boyutludur. Nil Deltası'nda Orta Mısır'a özgü bir tiptir[1283].

LR 5-6 amphoraları MS 5. – 12. yüzyıllarda Levant Bölgesi'nde ve Mısır'da; Orta Mısır'da Mareotis Gölü kıyısında ve Abou Mena'da bulunan atölyelerde MS 5. yüzyıldan 8. yüzyıla kadar üretimi olduğu anlaşılmıştır[1284]. Orta Mısır'da ele geçen seramik atölyelerindeki bu form MS 10. yüzyıla kadar varlığını ispatlamaktadır[1285]. LR 6 amphoraları ise Beth Shan Bölgesi'nde üretilmiş olduğu belirtilmektedir[1286].

Fustat'ta bulunan AE 5-6 amphora örneklerinde balık kalıntısı keşfedildiği için balık ürünlerini taşımak için de kullanılmış olduğu gözlemlenmiştir. MS 4. yüzyıldan sonra yerel şaraba olan yüksek talebin bir sonucu olarak, AE 5-6 amphoralarında taşınan şaraplar, Mısır

[1278] Ballet – Picon 1987, 33-34.
[1279] Alexandria: Majcherek 1992, 110, Type 4C; Térénouthis-Kôm AbouBillou: Ballet 1994, 353-365, Types 4A, C, D; Ehnasya: Kelley 1976, 103.1, no. 110; Kellia: Egloff 1977, 118, Types 4A,B, D; Ballet – Picon 1987, 33-34, Fig. 4.2.
[1280] Ostrakine: Arthur – Oren 1998, Fig. 9 no.2; Khirbet al-Karak: Delougaz – Haines I960, Pl. 55 no 5 ve 7; Dor: Kingsley – Raveh 1996, Pl. 46; Césarée: Bar-Nathan – Adato 1986, 135,Fig. 1 no 11; Umm el-Walid: Haldimann 1992b, Pl. 3; Ashdod: Dothan – Freedman 1967, 67, fig. 13 no 11-12; Rehovoî: Rosenîhal-Heginbottom 1988, 83, Pl. II no 59.
[1281] Hayes 1980, 378-379, fig. 13 no 3.
[1282] Riley 1979, 224, fig. 92 no 357-356.
[1283] Pieri 2007, 305.
[1284] Empereur – Picon 1992, 150-151.
[1285] Empereur – Picon 1986a, 108; Ballet 1986, 302.
[1286] Landgraf 1980, 80; Johnson 1986, 589-590.

merkezlerine yoğun bir şekilde dağılmıştır[1287]. Bununla birlikte, Levantine bag-shaped amphoraları, Akdeniz tüketim merkezlerinde Mısır AE 5-6 amphoralarına göre istatistiksel olarak daha yaygın buluntulardır. Bu, yerli şarap ticaretinde kullanımları ile açıklanabilir[1288].

LR 5-6 amphoraları MS 4.-6. yüzyıl aralığında –özellikle MS 6. yüzyılda– yoğun olarak görülmüş MS 7.-8. yüzyıllarda Erken Arap Dönemi boyunca değişime uğrayarak kullanımı devam etmiştir[1289].

Erythrai'da Cennettepe kazılarından ele geçen ağız-boyun-kulp ve gövdenin bir kısmı korunan iki örnek ile temsil edilmektedir.

LR 5-6 olarak bilinen amphoralar antik kentte Cennettepe'de yürütülen kazılarda iyi korunmuş iki örnek; Havuz ve Doğu Açma 11 sektörlerinde ele geçmiştir. Erythrai kazılarından iki örnekle temsil edilen 353 – 354 Kat. No.'lu LR 5-6 amphoraları Pieri'nin çalışmasına göre Tip 3 grubunda oldukları görülmüştür. Dik, yuvarlak ve kademeli bir ağızdan oluşmaktadır. Kısa bir boyundan omuza açılmaktadır. Kulplar yivli, oval ve dik kesitlidir. Değerlendirilen her iki örnek de torba formludur. Boyun bitiminden kulp bitimine kadar ince bir şekilde yivlendirilmiştir. Yaklaşık 3 cm boşluktan sonra gövde ortasından itibaren tekrar ince yivlendirme başlamıştır. Her iki örnek de amphoranın yaklaşık orta kısmına kadar korunmuştur. Yaklaşık MS 5 ile 7. yüzyıl aralığına tarihlendirilmişlerdir[1290].

5.3.3. Berythus ve Agora M 334 Amphoraları

MÖ 1. yüzyılın ikinci yarısından MS 7. yüzyıla kadar şarap üretici kentlerden olduğu bilinen Beyrut, Geç Hellenistik Dönem'den sonra Roma İmparatorluk Dönemi'nde

[1287] Şenol 2018, 139, dn. 114.
[1288] Arnavutluk: Shkodra 2006, Fig. 8; Marsilya'da: Bonifay 1986, 292, Fig. 13, no. 61-65(MS 6. yüzyıl sonu ile 7. yüzyılın ilk yarısı).
[1289] Zemer 1978, 66.
[1290] Pieri 2007, 320, Fig. 8. 10(Tip 3); Şenol 2003a, 125, No. 48; Vokaer 2017, 800, Fig. 4.3; Şenol 2018, 144, Fig. 117(MS 7. – 8. yüzyıl).

yükselişe geçmiştir. Yerel ekonomide bir değişim olarak ortaya çıkan bu amphoraların birçok ağız alt tipi 50 yıllık periyotlara göre değerlendirilmiştir. Dışa çekik, yuvarlatılmış ağız kenarı, yüksek, geniş boyunu, içi boş, konik kaidesi ve ovoid gövdesi sahip amphora formları ile karakterizedir (Fig. 57). MS 1. yüzyl başlarında düz bant ağızlı, ağzın altından tutturulmuş şeritli kulpları ile bilinirken daha sonraki örneklerde boynunda bir şeritle işaretlenmesi ile bilinmektedir[1291].

Augustus Dönemi'nden itibaren torba şeklinde bir gövde, düğme kaideye ve küçük yuvarlak kesitli kulplara sahip küçük versiyonunun ortaya çıktığı belirtilmiştir.

Amphoranın omzunda COL (ONIA) BER (YTUS) ya da Ber kısaltması olan mühürlerle tanınması kolay hale gelmiştir. Bu mühürlü amphoraların iç kısmında kullanılan astarının dış yüzeyine de akıtıldığı görülmüş ve kentteki üzüm bağlarında üretilen şarapları saklamak için kullanıldıkları düşünülmüştür.[1292] MS 3. yüzyıldan sonra üçgen ağız kenarı ve kalın cidarı ile varlığını devam ettirmiştir.

MS 3. yüzyıldan itibaren Akdeniz ticaretinde ortaya çıkan Agora M 334 amphoralarının da Berythus civarında üretiminin olduğu, Agora M 334 formu ile Berythus amphoralarının MS 4. yüzyılla birlikte bölgedeki amphora üretiminde bir doruk noktası yaşandığı bilinmektedir[1293]. MS 5. yüzyıldan sonra form değişikliği yaşanan Berythus amphoralarının kapasitesinde azalma olmuş, yüksek boynu, omuzla boyun arasındaki kulpları kısalmıştır. İnce ve uzun gövdeli, yüksek halka kaide bu amphoraların MS 6.-7. yüzyılda Ege pazarında ele geçtikleri belirtilmiştir[1294].

[1291] Reynolds 2000, 387-391.
[1292] Reynolds 2000, 387; Reynolds ve diğ. 2008-2009, 71.
[1293] Şenol 2009, 161-2.
[1294] A.g.e., 162.

Erythrai'da Cennettepe'den bir ağız-kulp parçası ve bir adet boyun-omuz-kulp parçasının ele geçtiği, MS 1. yüzyıl sonlarına tarihli 355 ve 356 Kat. No.'lu örneklerle temsil edilir[1295].

5.4. KUZEY AFRİKA AMPHORALARI

5.4.1. Spatheia Amphoraları

İlk olarak Grace tarafından Spatheion[1296] adı verilen Keay 26 amphoraları[1297], MS 5. yüzyıldan sonra Kuzey Afrika'nın tarımsal ürünlerini Akdeniz merkezlerine taşımak için kullanılan ve geniş bir dağılıma sahip amphora grubudur.

Mısır papirüslerinde hem kabı hem de içeriği belirten "*spation*" *σπαθη*, *σπαθιον* terimi, ilk olarak uzun, konik gövdeli bir amphorayı tanımlamak için kullanılmıştır[1298]. Farklı araştırmacılar tarafından *Benghazi Late Roman Amphora 8*[1299]*, Peacock – Williams 51*[1300]*, Scorpan XVI*[1301]*, Keay XXVI*[1302]*, Beltrán 65B*[1303]*, Ostia III Fig. 31* [1304] *ve Bonifay 31-33*[1305] isimlendirmeleri kullanılmıştır. Bu amphora grubu, uzun gövdeli, silindirik boyunlu, fusiform ve uzun sivri diple karakterize edilir. Ağız kenarları dışa çevrilerek kalınlaştırılmış, çapları ise küçüktür ve çeşitli tipleri vardır. İki kısa kulp, hafifçe şişkin olan boyna tutturulmuştur[1306]. Bu amphora grubunu oluşturan iki temel tip vardır: Uzun/Büyük/Klasik(Tip 1) Spatheia ve Küçük/Geç Spatheia (Tip 2-3) (Fig. 58)[1307].

1295 Reynolds ve diğ. 2008-2009, Fig. 5.g, Fig. 5.v, w.
1296 Grace 1979, Fig. 67
1297 Keay 1984,212.
1298 Grace 1979, Fig. 67; "Kılıç formlu" amphoralar tanımını taşımaktadır. Keay 1984, 215.
1299 Riley 1979, 226-28.
1300 Peacock – Williams 1986, 202.
1301 Scorpan 1977, 282, Type XVI, Fig. 21-22.
1302 Keay 1984,212.
1303 Beltran 1970, 571, Fig. 234, 5-6.
1304 Panella 1973, 630, Fig. 31.
1305 Bonfay 2004, 124-128.
1306 Peacock – Williams 1986, 202; Hoti ve diğ. 2008, 1.
1307 Riley 1979, 226. Riley Berenice'de ele geçen Spatheia amphoralarını Late Roman Amphora 8a ve 8b olarak incelemiştir. Peacock – Williams 1986, 202; Santamaria 1995, 51. Santamaria, Dramont E batığı buluntularından ele geçen Spatheia amphorlarını Büyük Spatheia 1,2,3, Küçük Spatheia 1,2 olarak sınıflandırmıştır. Bonifay ve Pieri'nin çalışmasında ise Spatheia amphora grubu büyük, diğer grup ve küçük olmak üzere 3 tipte incelenmiştir. Bonifay – Pieri 1995, 97.

Bonifay'ın yaptığı çalışmada incelenen Spatheia amphoraları üç ana tip ve 10 alt gruba ayrılarak incelenmiştir. Tip 31 olarak isimlendirdiği Spatheia 1 amphoralarını[1308] A, B, C, D olmak üzere dört alt tipe ayırmıştır. Bu grupta yer alan örnekler 13 ile 18 cm arasında ağız çapına ve 77 ile 92 cm arasından değişen yüksekliğe sahiptirler. Tip 31 örnekleri *Büyük Spatheia* grubunu oluştururlar ve MS 5. yüzyılın ilk yarısına tarihlendirilmektedirler[1309]. Tip 32 grubu oluşturan Spatheia 2 amphoraları A ve B alt gruplarına ayrılmıştır. Yaklaşık 13 cm ağız çapına ve 50-85 cm yüksekliğe sahiptirler. MS 5. yüzyılın ikinci yarısı ile 6. yüzyıla tarihlendirilmektedir. Tip 33 grubunda yer alan Spatheia 3 amphoraları A,B,C,D olmak üzere 4 alt grubu vardır. 8-13 cm arasından değişen ağız çapına ve 40-44 cm arasında yüksekliğe sahiptirler[1310].

Klasik ya da büyük grubu oluşturan Spatheia amphoralarının ağzı genellikle dışa çevrilmiş ve yükseklikleri yaklaşık 75 cm ile 1 m üzerindedir[1311]. Bu amphoralar, Batı Akdeniz'de yaygındır[1312]. Hamuru genellikle iyi pişmiş ve rengi kırmızıdan kahverengiye kadar çeşit sunmaktadır[1313]. Panella ve Beltran, bu grup amphoraların Afrika kökenli olduğunu önermişlerdir[1314]. Bu geniş dağılımlı Spatheia amphorasının klasik grubu için önerilen tarih aralığı ise MS 4. yüzyılın sonlarından MS 5. veya 6. yüzyıldır[1315]. MS 5. yüzyılın ikinci yarısından itibaren Klasik Spatheia amphoralarda küçülme ve ağız kenarının sadeleşerek formda farklılaşmanın başladığı görülmüştür[1316].

Geç grubu oluşturan küçük formlu Spatheia amphoraları yükseklikleri ortalama 40 cm'dir. Hamur renkleri, kırmızıdan kreme kadar değiştiğinden, bu amphoralar için birden fazla üretim alanı olduğu düşünülmektedir. Tüm örneklerin normalde dış kısmında yeşilimsi

[1308] Bonifay 2004, Tip 31, 125, Fig. 67.
[1309] A.g.e., 125.
[1310] A.g.e., 125-126, Spatheia 1,2,3.
[1311] A.g.e., 125, Tip 31.
[1312] Beltran 1970, 571, form 65b, şekil 234, 5-6.
[1313]Dramont F gemi batığından 75 örnekten 10 çeşit kaydedilmiştir.
[1314] Beltran 1970, 569, 570; Panella 1972, 106; Panella 1973, 607-609.
[1315] Grace 1979, şek. 67.
[1316] Bonifay – Pieri 1995, 97.

bir krem astara sahip olduğu bilinmektedir[1317]. Bu küçük formlu Spatheia amphoralarının kapasiteleri yaklaşık 2.5 litre ve ağız çapları ise 6.5 cm ila 7.5 arasında değişmektedir[1318].

Formun uzun çeşidi MS 4. yüzyılın sonlarından 7. yüzyıla kadar uzanır[1319]. Küçük formlu Spatheia örnekleri ise MS 5. yüzyılda ortaya çıktıkları ve MS 6. yüzyılda ve 7. yüzyıl başlarına kadar kullanımı olduğu bilinmektedir[1320]. Kullanılan hamurun çok çeşitli olması birkaç alanda üretim varlığının göstergesi olarak yorumlanmıştır [1321].

Panella, Kartaca'da bulunan Spatheia amphorası üzerine yaptığı değerlendirmede Tunus'u işaret etmiş; Keay, Tip XXV amphoraları üzerinde yaptığı çalışma ile benzer hamur yapısına sahip Tip XXVI amphora grubunun da Tunus'da üretilmiş olabileceğini vurgulamıştır[1322]. Spatheia küçük grubunun MS 6. yüzyıldan daha erken örneğine dair kanıt bulunamamışken 7. ve 8. yüzyıllarda, Kartaca'da büyük gruba dair izlere rastlanılmasa da el geçen buluntular arasındadır[1323]. Panella tarafından yapılan çalışmalarda Kartaca yakınlarında hem batı hem de doğu Akdeniz'de, İmparatorluğun kuzey illerinde ve Karadeniz bölgesinde de yaygın olduğu belirtilmiştir[1324]. Amphora grubunun MS 4. yüzyılda ortaya çıktığı ve MS 5. yüzyılda yayılımının arttığı anlaşılmaktadır.

Neredeyse küçük ve büyük Spatheia modellerin tümünde, Keay XXV amphoralarının iki örneğinde, ele geçtiklerinde, amphoraların tabanında zeytin çekirdekleri kalıntıları ele geçmiştir. Dramont B Batığı'nda ele geçen iki örnekte zeytin çekirdeği izleri gözlemlenmişken, Dramont G Batığı'nda bulunan örneklerde ise katılaşmış reçine izlerine rastlanılmıştır. Çoğunlukla şaraba (MS 3. ve 6. yüzyıl arasında), *Garum*'dan (3. ile 4. yüzyıl), baldan (5. yüzyıl) ve mercimek varlığından bahsedilmektedir[1325]. Genel olarak tüm bu

[1317] Riley 1979, 226.Şenol 2018, 236-250.
[1318] A.g.e., 226.
[1319] Rıley 1979, 228; Keay 1984, 212–219; Martın-Kılcher 1994, 449.
[1320] Bonifay – Piéri 195, 97.
[1321] Kuzey Africa için Manacorda 1977, 217; Rıley 1979, 228; İspanya için Keay 1984, 215; Peacock– Wıllıams 1986, 203.
[1322] Keay 1984, 215.
[1323] Panella 1972, 106, Fig. 77.
[1324] Rıley 1979, 227; Keay 1984, 219; Peacock – Wıllıams 1986, 203; Vılla 1998, 281; Saguì 1998, 312–327; Bonıfay – Pıérı 1995, 97; Portale – Romeo 2000, 426; Vıdrıh Perko – Pavletic 2000, 266; Bjelajac 1996, 87–91; Alpözen ve diğ.1995, 103; Şenol – Kerem 2000, 84; Ladstätter 2003, 838, 842; Opait 1996, 225.
[1325] Keay 1984, 215.

amphora grubunun, zeytin taşımacılığının yanı sıra salamura veya *defrutum* taşıdığını da diğer olasılıklar arasındadır[1326].

Doğu Akdeniz'de büyük ve küçük tipte Spatheia örnekleri İskenderiye kazılarında[1327] sık karşılaşılan formlardandır. Küçük tipteki Spatheia, MS 6. yüzyılda Berenice örnekleri arasında nadir olsa da görülmektedir[1328]. MS 6. ve 7. yüzyıllarında, Yassı Ada'da ortaya çıkmış; MS 6. yüzyıla tarihli Cartaena'da örnekler ele geçmiştir[1329].

İtalya'da MS 5. yüzyılda Ravenna Galla Placia nekropolü çatı kiremitleri yerine hafiflikleri nedeniyle bu amphoraların tercih edildiği görülmüştür[1330].

Fransa'da Marsilya buluntuları değerlendiren Bonifay ve Pieri üç gruba ayırdığı Spatheia amphoralarının büyük örnekleri için MS 5. Yüzyılı, küçük örnekleri için ise MS 5. yüzyıl, daha çok 6. ve 7. yüzyılı işaret etmektedir[1331]. İtalya'da Neapolis'de[1332] MS 5. yüzyıla, Ostia'da ise MS 4. yüzyıla tarihlendirilen örnekler belgelenmiştir[1333].

Girit'te yürütülen çalışmalarda bulunan küçük tipteki Spatheia örneği MS 7. ve 8. yüzyıl katmanlarında tespit edilmiştir[1334].

Troia'da bulunmuş kaide parçası kırmızı hamur renginde ve yüzeyinde sığ çizgiler yer almaktadır, MS 350-600 aralığına tarihlendirilmiştir[1335]. Ephesos'ta hem uzun hem de küçük tipler bulunmuştur[1336] ve küçük tipteki Spatheia amphoraları açık devetüyü rengindedir[1337]. Yassı Ada Batığı'nda küçük tipteki Spatheia amphorası MS 6. yüzyıl sonu - 7. yüzyıl örnekleri ile paralellik kurulmuştur[1338]. Side Müzesi'nde bulunan klasik tipteki Spatheia

1326 Santamaria 1995, 125; Siciallano – Sibella 1994, Amphore Spatheion.
1327 Şenol 2009, 173; Şenol 2018, 236.
1328 Riley 1979, 228, Nos. 332, 388
1329 Beltran 1970, 570, Fig. 234.
1330 Grace 1979, Fig. 68.
1331 Bonifay – Pieri 1995, 97.
1332 Carsana – Del Vecchio 2017, 410-12, Fig. 4.8-9, Fig. 5.10.
1333 Panella 1972, 105-6, Fig. 76-77.
1334 Portale – Romeo 2000,426, fig. 6.50.
1335 Heath – Tekkök 2006-2009, *37. North African Amphora Toe, Spatheion.*
1336 Bezeczky 2013, 183. Bonifay'ın yaptığı sınıflandırmaya göre Ephesos'ta Tip 1 ve Tip 3 bulunmuştur.
1337 Bezeczky 2005a, 212.
1338 Bass 1982, 181, Fig. 8.18, P66.

amphorası MS 4-6. yüzyıl aralığına tarihlendirilmiştir[1339].

Erythrai 1977-1988 kazılarında bulunmuş ve yaygın tanımlaması Spatheia olarak bilinen ve bu gurubun küçük formunu temsil eden yedi örnek ve büyük Spatheia amphorasına ait iki ağız parçası ile temsil edilmektedir. Antik kentte, Cennettepe kazılarından A1, Kuzey Portik Açma ve Doğu Açma 8'den; Toechobatlı Yapı'dan; Teras Duvarlı Yapı'dan, Mozaikli Peristyl Ev, X Odası'ndan, Şaraphane Mevkii'nde yürütülen kazı çalışmalarından, Tiyarto'dan ve UFO Deniz Kenarı Sondajı sektörlerinden birer örnek mevcuttur.

Erythrai'da ele geçen küçük tipteki Spatheia amphoraları 357 – 363 Kat. No.'lu örnekler ile temsil edilmektedir. Değerlendirilen bu örneklerin tamamı Bonifay Saptheia 3 grubunda yer alan küçük boyutlu amphora grubunu oluştururlar. 357 Kat. No.'lu Spatheia amphorası örneğinin ağız ve boyun kısmı korunamamış ancak gövdenin büyük çoğunluğu ve dip kısmı korunmuştur. Gövde hamur kalınlığı 5-7 cm arasında değişmektedir. Tabana doğru sivrilen ve alt tarafta yassılaştırılmış bir koni biçimli uzun, sivri, dolu bir diple sonlandırılmıştır. 358 Kat. No.'lu örnek ¾ 'ü korunmuş ağız parçasından oluşmaktadır. Ağzın iç kısmı düzleştirilmiş ve dışa yuvarlatılmıştır. Amphora parçasının kulpuna dair sadece ağzın hemen altına tutturulmuş küçük bir kısmı korunmuştur. 359 Kat. No.'lu Spatheia amphorası örneğinin büyük kırık ve eksikleri olmasına rağmen boyun kısmı ile amphoranın alt gövdesine kadar korunmuş olduğu görülmektedir. Düz bir boyun ve küçük bir omuz geçişi yapılmıştır. Omuz üzerinde küçük bir kulp birleşim izine rastlanılmaktadır. Dibe doğru düz inen gövdeye sahiptir. 360 Kat. No.'lu örneğin dışa çekik ağız kenarı, ağzın hemen altından başlayıp omuza tutturulmuş kısa kulpları vardır. Gövde hafif bir şekilde açılarak düz bir şekilde alt gövdeye inmektedir. Alt gövde ise kırıktır. 361 Kat. No.'lu örnekte dışa çekik bir ağız gözlemlenmektedir. Ağzın hemen altından kısa bir kulp kısmı korunmuş amphora parçasının devamı ise kırıktır. Bu grupta yer alan örneklerin tamamında

[1339] Dündar 2012-1,Cat. 2, Fig. 1.

orta ve iri boyutlarda kuvars katkısı dikkat çekmektedir. 362 Kat. No.'lu örneğin ise dışta bant oluşturmuş ağız parçasının hamurunda kuvars, mika, kireç katkıları olduğu gözlemlenmiştir.

Küçük boyutlu Spatheia amphoraları paralel örnekler ile MS 5. – 7. yüzyıla tarihlendirilmiştir[1340].

364 Kat. No.'lu örnek büyük boyutlu Spatheia amphorasına örnektir. Bonifay'ın tipolojisine göre büyük Spatheia Tip 31, varyant B grubuna giren örnek MS 5. yüzyıla tarihlendirilmiştir[1341]. 365 Kat. No.'lu ağız parçasının ise Spatheia Tip 1 örnekleri ile paralel olduğu düşünülmektedir[1342].

5.4.2. Amrit Amphoraları

Dressel 2-4 amphoralarını taklit eden büyük boyutlu bir forma sahip olan Amrit amphoraları, yuvarlak, dışbükey ağza, uzun silindirik boyna sahiptir. Ağzın altından tutturulmuş kulplarının Genellikle ortasında derin bir oluğu yer alan amphora kulpunun tüm uzunluğu boyunca oluk devam eder. Omuzda son bulur. Yuvarlak omuzlu ve havuç formlu bir profil göstermektedir. Alçak halka kaideli amphoranın gövdesinde aralıklı yivlendirme yapılmıştır[1343]. Bizans ve Roma amphoralarında görülen Greko-Romen karaktere karşın Amrit/Marathus (ya da Amrit'in liman komşusu Tartus/Antaradus) amphoralarının uzun ve havuç formlu gövdeye sahiptir (Fig. 59).

MS 4. yüzyıldan sonra kulplardaki karakteristik oluk ortadan kalmış ve merkezden bükülme olmuştur.

Hamur cidarı ise oldukça kalın ve ağır bir yapıya sahiptir. Genellikle soluk gri-

[1340] Panella 1973, 630, Fig. 31; Bjelajac 1996, 91, Fig. XXXI. 182; Bonifay 2004, Fig 61. C.1; Bezeczky 2005a, Pl. 5, Fig. 49; Ladstätter 2008, 159, Taf. 311, K 425; Şenol 2018, 237, Figure 194, 1A.
[1341] Bonifay – Pieri 1995, Fig. 1.3; Bonifay 2004, Fig. 67, 8, 18 (Spatheion Type 1B).
[1342] Bonifay 2004, Fig. 67, 15 (Spatheion Type 1C).
[1343] Reynolds 2005, 567.

kahverengi veya soluk kırmızı renkli hamur renklerine sahiptir. Nadir volkanik katkıların yanı sıra küçük kuvars parçaları da içeren amphora kilinin MS 3. yüzyıldan sonraki örneklerinde yoğun kireç katkısı ve koyu sarı renge sahip olduğu görülmüştür. MS 2. yüzyılın başlarında klasik tipleri görülen formun MS 4. yüzyılın sonlarına kadar görüldüğü kabul görmüştür.

Suriye'nin kuzey kıyısında Lübnan sınırında yer alan Amrit'te üretimi yapıldığı düşünülen bu amphoranın Tartus Müzesi'nde ele geçen tam örnekleri bilinmektedir. Tartus, Antaradus, Amrit ya da Marathus amphoraları olarak tanımlanmıştır. Kuzey Suriye'de, Beyrut'ta ve Amrit'te oldukça yaygın olan bu amphoranın muhtemelen Kıbrıs'a da ihraç edildiği; Tartus, Amrit ve belki Anemurium'da(?)bulunabileceğini Hayes tarafından bildirilmiştir [1344]. Tartus Müzesi'nde iki tam örneği bulunan amphoranın Beyrut'ta MS 2. ve 3. yüzyıllarda yaygın olduğu belirtilmiştir[1345].

Bölgede MS 1. ve 3. yüzyıllarda, Fenike kendi tarzında amphora üretimlerine devam ederken Kıbrıs'ın bazı bölümlerinde bu amphoralardan etkilenmiş olduğu düşünülmüştür[1346]. Bu amphoraların iç kısımlarının Gaza amphoraları gibi koyu gri-kahverengi olarak boyanması dikkat çekicidir. İçeriği tam olarak belirlenemese de muhtemelen şarap taşıdığı belirtilmiştir. MS 4. yüzyılın sonlarından sonra Amrit amphorası formunun değişerek farklı formlara dönüştüğü görülmüştür[1347].

Erythrai'da bu amphora grubuna ait yalnızca Tiyatro buluntusu olarak 366 Kat. No.'lu sağlam bir kulp parçası ele geçmiştir. Ele geçen bu parçanın hamur ve karakteristik form yapısıyla MS. 2- 4. yüzyıl aralığına tarihlendirilmiştir.

[1344] Hayes 1991, 94, Pl. 25.7, Type 9
[1345] Reynolds 1999, 41, 90, 69,Figs. 38-39, 41.
[1346] Reynolds 2005, 568.
[1347] A.g.e., 568.

5.5. MARMARA AMPHORALARI

5.5.1. Ganos/Günsenin Amphoraları

Bizans şarap ticari kaplarında olan küresel gövdeli, kalın cidarlı Ganos amphoraları Marmara Denizi'nin kuzey doğusunda bulunan Gaziköy (Ganos) ve Hoşköy (Hora) civarındaki atölyelerde üretilmiştir[1348]. Anadolu kıyılarında yoğun olarak ele geçen bu amphora ile ilgili araştırmaları N. Günsenin tarafından yapılmış, Türkiye'nin neredeyse tüm sahil müzelerindeki bu tip amphoraların tipolojisi oluşturulmuş[1349] ve temel olarak dört tipte incelenmiştir[1350]. Genel olarak Yunan ve Roma Dönemleri'ndeki amphoralardan farklı olarak kaideleri olmayan, küçük boyutlu piriform (armudi formda) amphoralardır.

Serçe Limanı Batığı kazısıyla da ele geçen 56 Günsenin Tip 1 amphoralarıyla birlikte bulunan cam diskler için MS 1024/25 ya da 1021/22 tarihi *terminus ante quem* kabul edilmiştir. Günsenin Tip 1 amphoraları için sabit bir tarih aralığı verilmiş olsa da bu amphoraların birçok kez kullanımının olduğu ve amphora sahiplerinin sadece içindeki şarabı sattığı sonucuna varılmıştır. Serçe Limanı Batığı'nda ele geçen amphoraların şarap taşımacılığında tekrar bir kullanım için bu gemiye yüklendiğini de gözler önüne sermiştir[1351].

Günsenin Tip 1 amphoraları MS 9. ve 13. yüzyıllar arasında yoğun buluntu grupları arasındadır. Marmara Denizi ve Karadeniz Bölgeleri'nde yoğun olarak ele geçmesi dikkat çekicidir[1352]. Ganos'ta yapılan kurtarma kazılarında ele geçen amphoraların Ganos şarabını taşımak amacıyla üretildiği belirtilmiştir[1353]. Bu amphoraların farklı kapasiteleri ve Serçe Limanı Batığı'nda bulunan Bizans amphoraları gibi standart katlarda kapasite birimleri

[1348] Günsenin 2009, 147.
[1349] Günsenin 1990.
[1350] Günsenin 1989, 268, Fig. 1; Günsenin 2009, 147: Günsenin Tip I-IV.
[1351] Van Doorninck bu amphoraların sürekli dolaşımda olduğunu ve birden fazla kullanımlarının olduğunu belirtmiştir. Van Doorninck 2000, 137-148; Bass 2005, 106-117. Van Doorninck, Serçe Limanı Günsenin amphora buluntularından birinde yer alan ağız kısmındaki işaretlemelerin çoklu kullanım amacıyla yapıldığını belirtmiştir. Bkz: Van Doorninck 2015b, 35, Fig. 6.
[1352] Günsenin 1989, 268, Fig. 1.
[1353] Günsenin 1995, 165-178; Günsenin 2009, 151-153.

olabileceği belirtilmiştir[1354].

Günsenin Tip 1, 2, 3 ve 4'ün farklı şarap bölgelerinde üretilen çok sayıda alt tiple zenginleştirildiği görülmüştür (Fig. 60)[1355].

Tip 1 olarak tanımlanan bu amphora grubu diğer grup amphoralardan nispeten daha geniş ve tüm yüzeyini kaplayan yatay bantlarla çevrilidir. Kısa ve geniş boyunlu, ağzın üstünü geçen küçük kulplara sahiptir. Ağız ve kulplar genellikle düzensiz yapılmıştır. Üst gövde ve alt gövde arasında keskin bir daralma görülmektedir.

Günsenin Tip 1 olarak adlandırılan amphoralar, Marmara Denizi'nin Tekirdağ'dan Gelibolu'ya kadar olan kuzeybatı kıyı şeridinde Ganos/Günsenin amphoralarının bu ilk grubunun üretildikleri yapılan araştırmalar sonucunda ortaya çıkmıştır[1356].

Yükseklikleri 28 ile 48 cm arasında değişen amphoraların ağzı 7 ile 11.5 cm arasında olduğu belirtilmiştir. Nadiren üst gövdede graffiti ya da kulplarda mühür izlerine rastlanılmıştır[1357]. MS 9. ve 11. yüzyıllara tarihlendirilen Günsenin Tip 1 amphoralarının Bulgaristan[1358], Romanya[1359] ve Rusya'da[1360] izlerine rastlanılmıştır.

Doğu Akdeniz'den Karadeniz'in kuzeyine kadar olan merkezlerde dağılmış oldukları bilinmektedir[1361].

Karadeniz'in batısında bulunan merkezlerde yapılmış olan sualtı araştırmaları ve kazılar bu amphora tipinin Tuna Irmağı kıyısındaki yerleşimlerde yoğun olarak kullanıldıklarını göstermiştir[1362]. Bunun dışında bu tip amphoralar yoğun olarak Tekmezar 1

[1354] Günsenin 2009, 147.
[1355] Günsenin 2018, 91.
[1356] Günsenin 1993, 198.
[1357] Günsenin 1998, 282.
[1358] Cangova 1959, 250, fig. 5.
[1359] Barnea 1967, 252, fig. 154.
[1360] Yakobson 1979, fig. 43/5,6.
[1361] Günsenin 1990, 65-78.
[1362] Günsenin 1999, 19.

Burnu batığı ve Serçe Limanı Batığı'nda ele geçirilmiştir[1363].

Akdeniz'de çok karşılaşılmayan bu amphora Sinop ve Samsun müzelerinde, Çanakkale ve Bursa'da[1364], Aydın Kadıkalesi'nde[1365] ve Marmara Sualtı Araştırmaları'nda karşılaşılmıştır[1366].

Bazı Tip 1 amphoraların gövdelerinde kırılmalardan sızan reçine birikintisi bu kapların şarap taşıdığını ortaya koymuştur.

Tip 2 grubunda değerlendirilen Günsenin amphoralarının piriform bir gövdeye sahip olduğu görülmüştür. Kulplar, bant yapmış ağzın altından birleşmiş ve bir önce formdan daha yükseğe çıkarılmıştır. Gövde üzerinde aralıklı yatay bantlar devam etmektedir. Bej-turuncu ve sert bir hamur özelliği gösteren kaplar, ortalama 43.5 cm-45.5 cm yüksekliğe sahiptir. Gövdenin çapı 25 ile 27 cm, ağız çapı ise 11.5 cm'dir.

Khersonnesos'ta örnekleri bulunan Günsenin Tip 2 amphoraları MS 10. ve 11. yüzyıllara tarihlendirilmiştir[1367].

İzmir ve İstanbul'da varlıkları bilinen bu amphoraların Sinop ve Samsun'da taklit örnekleri bilinmektedir[1368].

Saraçhane Tip 61 olarak da bilinen Günsenin Tip 3 amphoraları omuzdan gövdenin ortasına kadar yer alan yoğun bantlar ve piriform gövdesi (armudi gövdesi) ile dikkat çeker. Boynu uzun ve konik olan amphoranın kulpları yükseltilmiştir. Ağzın üzerinde çıkıntı yapan uzun kulplar oldukça kalın bir kesite sahiptir. Bir standardizasyonu bulunmayan amphoraların bej-devetüyü renginde oldukları belirtilmiştir. Günsenin Tip 3 amphoraları MS 12. ve 13. yüzyıllara tarihlendirilmiştir. Yükseklikleri 53 ile 63 cm, ağız çapları ise 3.5 ile

[1363] Bass- Van Doorninck 1978, 126, 7.2; Doorninck 1989, 247-257.
[1364] Günsenin 1989, 270.
[1365] Mimaroğlu 2011, 71, 74-76. Tip 1,3 ve 4.
[1366] Pulak 1985, 44, Fig. 2.
[1367] Yakobson 1979, fig. 68/1.
[1368] Günsenin 1989, Fig. 6-7.

6 cm arasında değişmektedir[1369].

Bu tip amphoralar Karadeniz'de, Bulgaristan'da[1370], Khersonessos'ta oldukça yaygın görülmüştür[1371]. Kırım'da Dimitraki yakınlarında bir manastırda 12.-13. yüzyıl katmanlarında ele geçmiştir[1372]. Akdeniz'de özellikle Kıbrıs[1373], İsrail[1374], Yunanistan[1375] ve İtalya'da görülmüştür. Sinop ve Samsun Müzeleri'nin yanı sıra Tekirdağ ve İzmir Müzeleri'nde de Tip 3 amphoralarının görüldüğü belirtilmiştir[1376].

Günsenin Tip 4 amphoraları diğer 3 tipten nispeten daha büyüktür. Yüksek ve geniş dışbükey omuza, kısa boyna ve doğrudan ağza bağlanıp ağzın üstünü geçen kulplara sahiptir. Ağza bağlanan bu kulplar daha sonra omzun üstünde amphoraya bağlanmıştır. Geniş ve konik bir gövdeye sahiptir.

Kahverengiden kırmızı ve turuncuya kadar renklere sahip amphoranın 12 ile 70 cm arasında değişen yüksekliği ve 5 ile 8 cm arasında değişen ağız çapına sahip oldukları bilinmektedir. Kulplarında karışık tasarımlı mühürler yer alır. Sekiz yapraklı rozet damgaları ise en yaygın olanlarıdır[1377].

Khersonessos'ta 12. ve 13. yüzyıla tarihli örnekler ele geçmişken[1378] Karadeniz Bölgesi'nde Sinop ve Samsun'da[1379], İstanbul Adalar'da[1380], Marmara Adası'nın kuzeybatısında Çamaltı Burnu yakınlarında bir batıkta[1381] az sayıda örnekle temsil edilmişlerdir.

N. Günsenin, Ganos'ta üretilen amphoraların taşıdığı şarabın Kostantinopolis'le bir ilgisi olduğunu vurgulamış, 2005 yılında yürütülen Marmaray kazılarında bulunan 30'dan

[1369] Hayes 1992, 76, Fig. 26.10.
[1370] Cangova 1959, 245, Fig. 1, 4, 247, Fig. 2, 248, Fig. 4, 5; Barnea 1967, 260, Fig. 159/4.
[1371] Yakobson 1979, Fig. 68/5-8; Mytz 1997, 65-67.
[1372] Baranov 1982, 242-243; Zelenko – Morozova 2010, 81, Pl.46-7.
[1373] Megaw 1972, Fig. 27; Rosser 1985, 86.
[1374] Zemer 1978, Pl. 25, No. 74; Stern 1997, 38-39, Fig. 4.11.
[1375] Günsenin 1990, 306, pl. LXXXIV/2.
[1376] Günsenin 1989, 274.
[1377] Günsenin 1990, 31-33; Zelenko – Morozova 2010, 81, Pl.46.
[1378] Yakobson 1979, Fig. 69/1,4.
[1379] Günsenin 1989, 276, Fig. 13-14.
[1380] Günsenin – Ricci 2018, 125-139.
[1381] Günsenin 2001, 118, 124-125, Fig. 5-9.

fazla gemi batığında Günsenin Tip 1 amphoralarının yoğun olarak ele geçmesi ise her iki kent arasındaki ticareti doğrulamıştır[1382].

Erythrai'da aynı amphoraya ait iyi korunmuş 367 – 368 Kat. No.'lu ağız-boyun-kulp parçası-kaide parçası; 369 Kat. No.'lu kulp-omuz parçası, 370-371 Kat. No.'lu kaide parçaları Günsenin amphoraları Tip 1 grubu temsil edilmektedir. 367 – 368 Kat. No.'lu amphora iki parça olarak ele geçmiş, Cennettepe'nin Teras Açma sektöründe bulunmuş ve yoğun yanık olduğu gözlemlenmiştir. Hamur yapısının iri gözenekli ve taşçık içerdiği gözlemlenen bu amphora MS 9. – 11. yüzyıl aralığına tarihlendirilmiştir[1383]. Aynı grupta temsil edilen 369 Kat. No.'lu örneğin de omzu üzerinde yer alan tek kulpu ile korunmuş olduğu görülmektedir.

5.6. KARADENİZ AMPHORALARI

5.6.1. Sinope Amphoraları

MÖ 4. ve 3. yüzyılda Karadeniz Bölgesi'nin ana şarap ve yağ ihracatı yapan önemli kentlerinden biri olan Sinope'nin MÖ 4. yüzyılın ikinci çeyreğinden MÖ 2. yüzyılın ilk çeyreğine kadar amphoralarını mühürleyip ithalatta diğer kentler gibi önemli bir yere sahip olduğu bilinmektedir[1384].

İlk olarak Zeest tarafından Sinope amphoraları çalışılmış ancak oluşturulan tipoloji yetersiz görülmüştür[1385]. Monachov'un yaptığı çalışmayla Hellenistik Sinope amphoraları Tip 1, Tip 2 ve Tip 3 olmak üzere üç ana tipe ve bu tipler dört ile altı varyant arasında değişen alt tiplere ayrılmıştır[1386]. Vnukov tarafından da Sin Ia, Sin Ib, Sin Ic olarak üç grup

[1382] Günsenin 1999, 19; Günsenin 2009, 150; Günsenin 2016, 401-402; Özsait Kocabaş – Kocabaş 2012, 112-124.
[1383] Günsenin 1990, 102, Pl.2.1a-b; Hayes 1992, 73-74, Tip 54; Şenol 2003a, 117, Env. No. 45; Şenol 2009, 293, 141; Mimaroğlu 2011, Şekil 3; Günsenin 2018, Fig. 2. a-b; Aslan – Orhan 2019, 105, Fig. 7a.
[1384] Empereur – Hesnard 1987, 10; Monachov 1993, 107.
[1385] Zeest 1960, 91;
[1386] Monachov 1992, 163-204; Monachov 1993, 109-123.Tip 1A, 1B, 1C, 1D, 1E, 1G, Tip 2A, 2B, 2C, 2D, 2E, Tip 3A, 3B, 3C, 3D. Monachov'un Tip 1 olarak tanımladığı grupta D ve E alt tipleri, Vnukov'un oluşturuğu tipolojide Tip 1 ve Tip 2 arasındaki geçiş formları olarak değerlendirilmiştir. Vnukov 2003, 130.

altında değerlendirilen bir tipoloji oluşturulmuştur[1387].

MÖ 1. yüzyılda, Hellenistik Dönem Sinope amphoralarından farklı olarak kentin mühürsüz amphoraları ortaya çıkmıştır. Roma Dönemi Sinope amphora üretimine dair izler atölyelerin bulunmasıyla kesinlik kazanmıştır[1388].

Vnukov tarafından MÖ 1. yüzyıl ile MS 3. yüzyıl başlarına tarihlenen Sinope amphoraları Tip Sin I-IV olarak sınıflandırılmıştır[1389]. Kassab-Tezgör tarafından Demirci Atölyesi'nde bulunmuş A, B, C ve D Snp I-III grupları altında tanımlanmıştır[1390]. MS 3. - 6. yüzyıl aralığına tarihlendirilen Demirci Atölyesi'nde Sinope amphoralarının pembe, kırmızı ve beyaz hamur renklerine sahip örnekleri ele geçmiştir[1391].

Piroksen, kalsit, kuvars, feldspar, kırmızı renkli hematit, parlak renkli pirit ve az da olsa yeşil tanecikli karakteristik hamur katkılarına sahip[1392] Sinop amphoralarının Karadeniz ve Akdeniz'de şarap ticaretinde yerini almıştır[1393]. Mühürlü Sinope amphoralarının Atina ve Rhodos Adası'nda yoğun olarak ele geçtiği görülmüştür[1394].

Sinope Tip 2 amphoraları[1395] Tip 1'e göre ağız kısmının daha yuvarlaklaştığı, aşağı doğru genişleyen silindirik diplerin altında bir çukur oluşturulmuştur. Bu çukurluk MÖ 4. yüzyılın ortalarında kaybolarak MÖ 4. yüzyıl sonu - 3. yüzyıl başında silindirik, masif hale dönüşmüşlerdir. MÖ 3. yüzyılın ikinci yarısında ise konik hale gelmiştir[1396]. Bazı örneklerde aşağı doğru hafifçe genişleyen ve bombe oluşturan silindirik bir boyun görülür. Boynun

[1387] Vnukov, Monachov'un yapmış olduğu Hellenistik Sinope amphora sınıflandırmasını, uzun süredir var olan bir tipin kronolojik veya boyutsal versiyonları olarak düşünülmesini gerektiğini, oluşturulan tipolojinin amphoraların küçük farklılıklarından kaynaklandığını belirtmiştir. Monachov tarafından tipolojisi yapılan Hellenistik Sinope amphoralarını Vnukov, Sin I grubu altında toplamıştır. Vnukov 2003, 130-133; Vnukov 2010, 361, 362.
[1388] Garlan – Kassab-Tezgör 1996, 325-334; Kassab-Tezgor – Tatlıcan 1996, 353-358; Garlan – Tatlıcan 1997, 307-316; 1998, 407-422; Kassab-Tezgör 2009, 121-123.
[1389] Vnukov 2010, 362.
[1390] Kassab-Tezgör 2009, 121-123.
[1391] Hamur kesitleri için bkz. Vnukov 2013, Pic. 2. 5-9;Vnukov 2017, 108.
[1392] Vnukov 2006, 64-77; Kassab-Tezgör 2009, 123.
[1393] Akdeniz havzasında Sinop amphoralarının dağılım haritası için bkz. Boer 2013, 111, Fig. 3. Garlan, Karadeniz havzasında ele geçen Sinope amphoralarının 20.000'e ulaştığını belirtmiştir. Garlan 1999, 117-123.
[1394] Bulunan Sinop amphoralarının MÖ 253-185 yılları arasına ait oldukları görülmüş ve ticaretin bu dönemlerde yoğunluğuna işaret edilmiştir. Boer 2013, 110-111.
[1395] Vnukov'un Sin 1 b olarak tanımladığı amphoralar, Monachov'un Tip II ve Tip III A-C olarak tanımladığı ve bu amphoralara ait verilen özelliklere karşılık gelmektedir Vnukov 2003, 130.
[1396] Monachov 1993, 125.

yüksekliği ağız çapının yarısı kadardır. MÖ 4. yüzyıldan başlayarak MÖ3. yüzyılın üçüncü çeyreğine kadar devam eder[1397]. Tip 2, 7 alt tip gösterir (II A-1; II A-2; II B; II C; II D; II E; II G)[1398]. Erythrai'da bulunmuş Sinope Tip 2C ve 2D al ttiplerinin 4 Hemiecte (17.52 l.) kapasiteye sahip oldukları bilinmektedir[1399].

Erythrai'da bir örnekle temsil edilen Tip 2 amphoralarının en iyi temsilcisi C alt grubudur (Fig. 61)[1400]. MÖ 4. yüzyıl sonu ile MÖ 3. yüzyılın 4. çeyreği arasına tarihlenir. Bu süre boyunca amphora tiplerinde çeşitlilik meydana gelmiş, MÖ 3. yüzyılın 2. yarısında daha alçak ve az ya da çok şişkin boyun tipi görülmüştür. Dudak düzleştirilmiş ve bir yivle hareketlendirilmiştir. Amphoraların kaideleri ise bazı örneklerde silindirik olmakla birlikte sıklıkla koniktir[1401].

Kendinden önceki tiplerden türeyerek gelişmiş olan Sinope Tip 3 amphoralarının omuzları oldukça eğimli ve uzun olması sebebiyle gövdenin üst kısmı biraz daha geniş ve büyüktür. Konik dip, düzleştirilmiş dudaklara ve kulpların bağlandığı yerde şişkinlik oluşturan boyuna sahiptir[1402]. Kapasiteleri ise 3A= 5 Hemiecte (21.89 l.) 3B= 2 Hemiecte (8.75 l.) -3C= 4 Hemiecte (17.752) -3D= 3 Hemiecte (13.13 l.) olarak belirlenmiştir.

Erythrai'da bir kaide örneğiyle de temsil edilen Sinope Tip 3D amphoralarında, omuz keskin bir şekilde eğimli, boyun güçlü bir şişkinliğe sahip, dudaklar düzleştirilmiş ve bir yivle belirginleştirilmiştir. Gövde çapı azaltılmış, omuzdan belirgin bir şekilde ayrılmış silindirik boyna sahiptir. Dip kısmı koniktir. MÖ 2. yüzyılın 2. yarısına tarihlenir[1403].

Erythrai'da Toikhobatlı Yapı'dan ve Cennettepe'nin Doğu Açma 8 sektörlerinden

---

1397 Monachov 1993, 113.
1398 Tip 2 grubunu oluşturan alt tiplerdeki form çeşitliliği için bkz. Brashinski 1984, 115, Таб. XXI. 3, XXII. 3; Monachov 1992, Таб. 5-10; Monachov 1993, 112, Fig. 3; 114, Fig. 4; 115, Fig. 5; 116, Fig. 6; 119, Fig. 7; 120, Fig. 8; Monachov 1999, 402, Таб. 178. 1; 294, Таб. 122. 9; 380, Таб. 167. 2, 3; 461, Таб. 199. 1; 448, Таб. 194. 1; Monachov 2003a, 331, Таб. 101. 4-6; 332, Таб. 102; 333, Таб. 103. 1-5; Zeest 1960, 31, Таб.. XIII. 30 a; Lordkipanidze 1983, 143, Таб. 4. 48, 51; 155, Таб. 54. 551, 552; Dereli-Garlan 1997, No. 1-5, 7, 9, 10, 14-16.
1399 Monachov 1993, 125-129, 126, Tab. 1; Monachov 2003a, 158.
1400 Monachov 2003a, 150.
1401 Monachov 1992, 173, 174; Monachov 1993,117, 118, 130, 131.
1402 Monachov 1993, 121.
1403 Monachov 1993, 123, 124, Fig. 10. 78-80; Grace 1974, 196.

birer kaide örnekleri ile temsil edilen Sinope amphoralarının Hellenistik tipte oldukları görülmüştür. MÖ 4. yüzyıl sonu – 3. yüzyıl başına tarihli, 372 Kat. No'lu örnek Sinop Tip IIc ve MÖ 2. yüzyılın ikinci yarısına tarihli 373 Kat. No'lu örnek ise Sinop Tip IIId grubu içerisinde değerlendirilmiştir.

5.6.2.Zeest 80 Amphoraları

MRA 5 olarak da anılan Zeest 80 amphoraları kalın çıkıntı yapan kulpları, ince gövde dekorasyonu ve konik, düğme şeklindeki dip formu ile büyük, oval bir amphoradır[1404]. MS 2. - 3. ve 4. yüzyılın başlarında ağız kama şeklinde, düz ve hafif dışa eğimliydi. Dışta ağzın hemen altında kısa ve içbükey bir oluk yer almaktaydı[1405]. Nispeten yüksek, konik boyun; kalın, yüksek omuz, kısa ve konik bir kaideyle sonlanmaktadır. Ağzın hemen altında tutturulan yuvarlak kesitli kulplar ise sonradan eklenmiştir. Gövdenin üst kısmında, kulpun birleştirildiği omuza kadar ve kaidenin üzerinde yer alan alanda amphoranın yatay yönde yivlendirme yapılmıştır. Gövdenin alt ve üst bölümü ayıran düz bir kısım da ortada yer almaktadır (Fig. 62).

Riley tarafından Berenike'de görülen örnekler üzerinden yapılan tanımlamanın aksine 4. yüzyılın ortalarından sonra Opait'in tanımlamasına göre Zeest 80 formu olarak bahsedilen başka bir örnekte ağzın altındaki karakteristik oluk kaybolup boyuta küçülme meydana gelir[1406]. Dolayısıyşa derin oluğa sahip karakteristik ağızlı Zeest 80 amphoraları MS 2. ve 3. yüzyıl tarihlerinde görülmüştü[1407].

Opait'e göre MS 1. yüzyıldan 6. yüzyıla kadar tip gelişimi izlenebilen erken örneklerinde düz, dışa doğru eğimli ağız kenarının altında belirgin yivleri vardır.

Marcianopolis'te ele geçen Zeest 80 örneğinde amphoranın daha az küresel olduğu,

[1404] Robinson 1959, 69, Pl. 40, K115; Zeest 1960, 114-116, 169, type 80; Scorpan 1975, 276-277, tip F; Riley 1979, 188-189, MRA 5; Hayes 1992, 63, type 4.
[1405] Riley 1979, Fig. 83, No. 240; Fig. 84, No. 241.
[1406] Opaiţ 2004a, 26.
[1407] Opait 1987, 247-248, Fig. 3.

düz ve yatay bir ağız profilinin ortaya çıktığı görülmüştür.

Varna'da bulunan bir batıkta ele geçen çok sayıda LR 1 amphorası MS 470'lerin sonuna veya 480'lerin başına tarihlendirilmiştir. Bunun yanı sıra bazı okunaksız graffitoya sahip Zeest 80 amphoralarının buradaki ikincil bir kullanımla olan varlığına ve MS 460'lar ya da 470'lerin sonlarına işaret etmiştir. Graffito bulunmayan ve tipolojik olarak daha geç dönemi işaret eden başka bir örneğin bulunmuş olması da ilk kullanımı olan amphora olduğunu düşündürmüştür[1408].

Dichin'de ele geçen başka bir Zeest 80 amphorası örneğinde ağzın üst kısmındaki keskinlik içbükey hale gelmiştir. Varna örnekleri ile küçük bir farklılık gösterse de MS 480 veya MS 490'ların başına tarihlendirilmiştir[1409]. Sacidava'da bulunmuş bir örnek Zeest 80 amphorasının 6. yüzyıl örneğini temsil etmektedir[1410].

Marcianopolis, Varna ve Dichin örneklerine göre MS 5. yüzyılın sonları ile MS 6. yüzyılın başları için yaklaşık bir tipolojik bir çalışma sağladığı belirtilmiştir[1411].

Zeest 80 amphoralarının hacmi 100 litreye kadar ulaşmıştır[1412]. Ancak daha sonraki tiplerinin yaklaşık 60-80 litre arasında olduğu görülmüştür. Formda giderek bir küçülme olmuştur[1413].

Kökeni tam olarak bilinmese de Riley, kuzey Ege ve Karadeniz kökenli olduğunu öne sürmüştür[1414]. Opait, Karadeniz ile sınırlı bir dağılımı olduğunu belirtmiş ve üretim alanı için de yine Karadeniz'i işaret etmiştir[1415]. Swan, batı Pontik Bölgesi'ni desteklemiş ve amphora hamurunun Ganos'ta üretilmiş Geç Bizans amphoralarıyla bir bağlantısı olduğuna işaret etmiştir[1416]. Hayes de Zeest 80 hamur yapısının İstanbul'daki yerel bir üretimle benzerlik

[1408] Bu amphoranın ağzı, dış uca doğru geniş, keskin ve sivridir. İçe doğru eğim gösteren ağzın üst kısmı düz, bıçakla kesilmiş bir görünüm vermiştir. Bu amphoranın boynunda bir çömlekçi haç damgası yer almaktadır. Swan 2010, Pl. 67.2
[1409] A.g.e. 114.
[1410] Scorpan 1976, Pl. X.3.
[1411] Swan 2010, Pl. 65-67.
[1412] Opait 1987, 247-250.
[1413] Opait 1987, 248-254; Opait 2004a, 26.
[1414] Riley 1979, 188.
[1415] Opait 2004a, 26.
[1416] Swan 2010, 114; Günsenin 1999, 126.

gösterdiğini belirtmiştir[1417]. Dyczek Pamphylia bölgesini önerirken Slane Ege kökenli Niederbieber 77 hamuruyla benzerlik kurmuştur[1418].

Opait ve Swan erken örneklerin Ege'de Atina, Korinth, Girit'te; Akdeniz'de Berenike, Kyrenaica'da; Ostia'da, Kırım'da, Aşağı Tuna Bölgesi'nde varlığına işaret etmişlerdir[1419].

İçeriği tam olarak bilinmemekle birlikte Khersonessos'ta içi zift kaplı bir amphora örneğinin şarap ya da balık ürünleri taşıdığı önerilmiştir[1420]. Opait ve Paraschiv Ibida'da ele geçen örnek için zeytinyağı amphorası yorumunu yapmışlardır[1421].

Zeest 80 amphoralarının hamurları kaba ve kompakttır. Ayrıca yoğun olarak saydam katkılar ve beyaz katkıların yoğun olarak hamur katkısında görülmektedir. Swan, Bulgaristan'ın Dichin Bölgesi'nde ele geçen örneklerin kesitlerini incelemiş ve yoğun kum taneleri bulunduğunu, bunun da kabın yüzeyinde pürüzlü bir görünüme yol açtığını belirtmiştir. Ayrıca naziren kuvars katkısı içerdiğini de eklemiştir[1422].

Zeest kendi çalışmasında amphoralar için MS 2. ile 3. yüzyıl tarih aralığını önermektedir[1423]. Riley, Berenike örneği için MS 3. yüzyılın sonlarını, Robinson ise Atina Agorası örneği için MS 3. yüzyıl ortalarını önermiştir[1424]. MS 4. ve 5. yüzyıl sonlarında Akdeniz'de neredeyse bulunmayan örnek Aşağı Tuna'da, Karadeniz kıyılarında[1425], Varna'da[1426] ve seyrek olsa da Konstantinopolis'te yaygın olduğu görülmüştür[1427].

[1417] Hayes 1992, 63.
[1418] Dyczek 2001, 157; Slane 2000, 303.
[1419] Opait 2004a, 26; Swan 2004, 379; Swan 2010, 112; Stănescu 2018, 216, Fig. 6.1.
[1420] Swan 2010, 112.
[1421] Opait – Paraschiv 2013, 318.
[1422] Swan 2010, 112.
[1423] Zeest 1960, 114.
[1424] Riley 1979, 189, D241, Fig. 84; Robinson 1959, Pl. 40, No. K115.
[1425] Opait 1991, 139, Tip I, Pl. 8.51; Opait 1996, 213-214, Pl. 18, No. 6.
[1426] Swan 2004, 380.
[1427] Hayes 1992, Fig. 47, no. 158.

Makedonya'nın kuzeyinde yer alan Vardar (Axius)'da yer alan Stobi yerleşiminde Zeest 80 amphora örnekleri ele geçmiştir[1428].

Ostia'da MS 3. yüzyıl sonlarına tarihli örnekler ele geçmiştir[1429]. Swan, MS 3. yüzyıldan sonra Zeest 80 amphoralarının parlak bir dönem geçirdiğini belirtmiştir[1430]. Dichin'de ele geçen Zeest 80 amphoraları MS 5. yüzyıla tarihlendirilmiştir. Yenikapı kazılarında MS 4. - 6. yüzyıla ait örnekler bulunmuştur[1431]. Troia'da ağız-boyun ve kulp parçasının korunduğu örnekler mevcuttur[1432]. Kenchrai'de çok sayıda ağız, kulp ve dip örnekleri yayınlanmıştır[1433].

Yapılan araştırmalarla yoğun olarak Karadeniz Bölgesinde dağılımına rastlanılan Zeest 80 amphoralarının 374 - 378 Kat. No.'lu örnekleriyle Erythrai'da Mozaikli Peristilli Ev'in Y sektöründen üç örnek, Tiyatro Skene frons alanı kazısından ve Cennettepe'nin Kuzey Portik açmasından MS 5. - 6. yüzyıla tarihli örnekleri ile temsil edildiği görülmüştür[1434].

374 - 375 Kat. No.'lu örnekler alçak konik kaideye sahipken 376, 377 ve 378 Kat. No.'lu örneklerin ise yüksek konik kaideye sahiptir. Tüm örneklerde de kaideden alt gövdeye geçişte Zeest 80 amphoralarının yüzeylerinde görülen karakteristik yivlendirme yapılmıştır.

5.6.3. Pontik Amphoraları

İki farklı hamur türünün tanımlandığı Doğu Pontik amphoraları için ilk tipin Sinope amphoralarını andırırken ikincisi ise Kholkis'in orta ve kuzey kesimlerinde ele geçen tipik Pontik amphorası olduğu kabul görmüştür. Karadeniz'in batı kıyılarından Levant'a kadar uzanan kıyı şeridinde ele geçmiş olan bu amphoraların renklerinin çoğunlukla açık kırmızı,

[1428] Anderson-Stojanovic 1992, 94 Pl. 80, 682-683.
[1429] Palma – Panella 1968, 112, table 45, no. 582.
[1430] Swan 2010, 112.
[1431] Öncü – Çölmekçi 2018, 23, Çizim 7.
[1432] Heath – Tekkök 2006-2009, Middle Roman Amphora 5.
[1433] Rife – Heath 2013-2020, Middle Roman Amphora 5.
[1434] Arsen'eva – Naumenko 1992, Fig. 22; Swan 2010, Pl. 65.2; Rife – Heath 2013-2020, KTH2714.

kırmızımsı sarı oldukları görülmüştür. Geç Roma Dönemi'nde bu hamurla karakterize olmuş amphoralar tüketim alanlarında birinci hamur tipinin baskınlığı görülmüştür.

Doğu Pontik amphoralarını oluşturan iki amphora tipinin ele alındığı çalışmada ikinci tip olarak amphoranın; kancalı ağza sahip, içte derin olukların yer aldığı, kısa ve silindirik boyunlu, tabana doğru sivrilen yuvarlak tabana sahip, yaklaşık 53 cm boyunda olan formlardır. Sert hamurlu, hamurunda demir oksit, kuvars ve içeriklerinin yanı sıra yüzeyinde açık gri renkli ve hamurunun açık kırmızı renkte olduğundan bahsedilmiştir. Khersonnesos ve Doğu Kırım'da sıklıkla karşılaşılan amphoralar olduğu görülmüştür[1435].

Kentin Teras Duvarlı Yapı sektöründen iki kaide örneğinin Pontik amphoraları kökenli olduğu öngörülmüş, 379 ve 380 Kat. No.'lu örneklerin; muhtemelen güney Pontik amphoralarına ait iki kaide, MS 7. - 8 yüzyıla tarihli örnekleridir[1436].

5.7. İTALYAN AMPHORALARI

5.7.1. Castrum-Perti Amphoraları

İtalya'nın Savona kenti yakınlarında Liguria Bölgesi'nde yer alan S. Antonino di Perti kazılarında bulunmuş ve tanımlanmış olan amphora ilk olarak *Anfore a fondo convesso ombelicato* ya da *ombelicato (Göbekli konveks amphora ya da göbekli)* olarak da tanımlanmıştır[1437]. Küresel gövdeli ve küçük boyutlu amphoralardır. Basit ve hafifçe dışa yuvarlatılmış ağız kenarına, kısa ve dar boyuna, oval kesitli kulplara ve ortasında içbükey girintisi olan karakteristik bir tabana sahip amphoralar MS 7. yüzyılda Akdeniz'de varlığının tanımlanmasından sonra Castrum Perti tipi olarak anılmaya başlanmıştır[1438]. Kendine özgü ince hamur kalınlığı bulunmaktadır. Boyunda birleşen kulplar belirgin ve kaburgasız omuza tutturulmuştur. Kulplar, boyundan omuza doğru hafifçe kavis yapmıştır. Amphoranın gövdesi, yuvarlak, torba şeklinde veya küreseldir (Fig. 63).

[1435] Fedoseev ve diğ. 2010, 79-84.
[1436] A.g.e., Fig. 24-25.
[1437] Bonora ve diğ. 1988, 362-363; Castiglioni ve diğ. 1992, 310-313.
[1438] Keay 1998, 148-149; Saguì 1998, 315-317; 2001, 285-286.

Form, Doğu Akdeniz'den gelen çağdaş Bizans küresel amphoralarına oldukça benzemektedir. Söz konusu amphoranın MS 7. yüzyılın ikinci yarısından sonra gıda maddelerinin taşınmasında oluşan değişimin sonucu olarak doğu kökenli formlar olan LRA 1 ve LRA 2'nin taklit edilmesi üzerine ortaya çıktığı ileri sürülmüştür[1439]. Tipik Kuzey Afrika üretimi olarak tanımlanan Castrum Perti amphoraları MS 7. yüzyılın olsa da 8. yüzyılda da üretiminin olduğu bilinmektedir[1440]. Keay, Afrika'nın vergi fazlası mallarının paketlenip ihracının yapılması için alternatif bir üretim olabileceğini belirtmiştir[1441]. Yassı Ada Batığı'nda MS 7. yüzyılın başlarına ile 8. yüzyıl arasına tarihlendirilmiştir[1442]. Bunun yanı sıra İtalya'nın güneyinde Otranto'da MS 7. yüzyıl başlarına tarihlendirilmiş üretim yeri de belirlenmiştir[1443]. 698'de Arap akınlarıyla fethedilmesinden önce Kartaca'nın Zeugitana kentinde üretiminin olası olduğu Keay tarafından belirtilmiştir[1444].

Asıl üretim alanı olarak Tunus düşünülse de[1445], Doğu Akdeniz'de farklı üretim merkezlerinin olduğu da düşünülmektedir[1446]. Capelli yaptığı petrolojik çalışmalarla içerisinde yoğun kuvars bulunduran hamur özelliklerine dayandırarak Castrum Perti amphoralarını Kuzey Afrika'nın çöl bölgeleri ya da Yakındoğu'yu üretim alanı olarak işaret etmiştir[1447].

Saguì tarafında zeytinyağı taşımacılığında kullanıldığı önerilmiştir[1448]. Bonifay'ın yaptığı çalışmalarla da şarap ticaretinde kullanıldığı dile getirilmiştir[1449]. Yaklaşık 20-25 litre kapasiteye sahip olduğu belirlenmiştir.

1439 Costantini 2011 2011, 421. Bonifay, Bizans geleneğinin Afrika amphoraları olarak yorumladığı küresel gövdeli amphoraların proto tiplerinin Akdeniz olduğunu belirtmiştir. Bkz: Bonifay 2010, 41.
1440 Bonora ve diğ. 1988, 336; Saguì 2002, 14. Bonifay, Kuzey Afrika'da sürdürülen kazılarından ortaya ve dört ana tipe ayırdığı küresel gövdeli amphoralar hakkında daha ayrıntılı bir tipolojik çalışma sağlamıştır. Bkz. Bonifay 2004, 151-153, Tip 63-66, Fig. 83.
1441 Keay 1998, 149.
1442 Bass 1982, 186.
1443 Arthur 1992, 107.
1444 Keay 1998, 149.
1445 Murialdo 1995, 443; Keay 1998, 148; Saguì 2002, 14, 25.
1446 Murialdo 1995, 443. Yapılan araştırmalara rağmen küresel gövdeli bu amphoraların Kuzey Afrika dışında, Akdeniz, Karadeniz, Güney İtalya ve İber Yarımadası'nda, üretimi sadece bir hipotezde kalmıştır. Murialdo 2001, 293.
1447 Capelli 1998, 331.
1448 Saguì 2002, 26-27.
1449 Bonifay 2003, 113-128.

İtalya Liguria'da S. Antonino di Perti[1450], Arene Candide[1451], Ravenna'da[1452] Rome[1453], Pisa'da Piazza Duomo'dan[1454] ve *Portus*[1455]; *Tripolitania*'da *Leptis Magna* 'da[1456] Fransa Marsilya'da[1457], Taman'dan[1458] ele geçmiştir.

381 - 391 Kat. No.'lu Erythrai'da tüm örneklerinin mozaikli Peristilli Ev'in Kuyu sektöründen ele geçmiş dokuz örnek bulunmaktadır. 380 - 381 Kat. No.'lu örnekler aynı parçaya ait olup ağız-boyun-kulp kısmı ve kaidenin çok sayıda kırık parçayla birleştirilmesiyle elde edilmiştir. 383, 384, 385 ve 386 Kat. No.'lu örnekler sadece kaide kısımları korunmuş örnekler olup 387, 388-389 Kat. No.'lu örnekler ise kaide kısımları oldukça iyi korunmuş ve gövde kısımlarının da neredeyse yarısı korunmuştur. 390 - 391 Kat. No.'lu örnek ise kaide-tüm gövde-neredeyse omuz ve omuza tutturulmuş bir kırık kulpu korunmuş iyi bir örnek oluşturmaktadır.

Değerlendirilen amphoraların hamurlarında bulunan kuvars parçaları Erythrai örneklerinin de Kuzey Afrika kökenli olabileceğini düşündürmüş ve MS 7. yüzyıla tarihlendirilmiştir.

5.8. DİĞER AMPHORALAR

5.8.1. DR 24 Amphoraları

H. Dressel tarafından 1879 yılında yapılan tabloda yer alan 24 numaralı bu amphoralar, küçük bir diple sonlanan oval veya küresel gövdeli bir kabı tanımlamaktadır (Fig. 64)[1459].

[1450] Bonora ve diğ. 1988, 362-363.
[1451] Murialdo 1993-4, 230.
[1452] Guarnieri ve diğ. 2017, 123.
[1453] Crypta Balbi müzesinde: Saguì 1998, 315; 2002, 14.
[1454] Costantini 2011, 421, Fig. 18.1-2, 422, Fig. 19, 20 (MS 7.-8. yüzyıl dolgusu).
[1455] Keay 1998, 148.
[1456] Murialdo 1993-4, 229.
[1457] Bonifay 1998, 77.
[1458] Chkhaidze 2012, 156, Pl. 88.
[1459] Manacorda 1975, 378- 383; Panella 1986, 624-625.

Dressel 24'ün "erken formlarının" MS 3. yüzyıla kadar varlığı bilinen Dressel 24/Knossos 18 formlarına[1460] ve Benghazi MR18[1461] amphoraları ile doğrudan bağlantılı olduğu ve bu formlara ilham verdiği belirtilmiştir[1462]. Erken formların Trieste ve Roma'da MS 2. yüzyılın ortası ve 3. yüzyılın ortalarına tarihli Dressel 24/Knossos 15 tipine de öncülük etmiştir[1463].

Dressel 24/Benghazi MRA 18/Zeest 90/Dressel 24 Similis D formlarının ise Dressel 24 A tipi ile ilişkili oldukları düşünülmüştür[1464]. Dressel 24 amphoraları da, Roma-Bizans Dönemleri'nde, İmparatorluk'ta yaygın olarak kullanılan, Late Roman 2 amphoralarının Proto-tipini temsil etmişlerdir[1465].

Dressel 24 amphoraları; Robinson J50 ve M 102[1466]; Zeest 90[1467]; Beltran tip 24[1468]; Kapitan 130[1469], Rădulescu tip 3 B[1470]; Popilian tip II, III[1471]; Riley tip MR 18[1472]; Opait Tip III.A[1473]; Knossos Type 15, Type 18[1474]; Peacock – Williams type 57[1475], Bjelajac tip XVI[1476], Dyczek 25[1477]; variant a[1478] olarak da isimlendirilmişlerdir.

Huni ağız yapısına sahip bu amphoraların oval ya da konik gövdenin üst kısmında oval kesitli kulpları ile karakterize olduğu bilinmektedir. Sivri bir dip ile biten amphoranın boynunda ve gövdesinde oluklar/yivler yer almaktadır[1479].

1460 Hayes 1983, 149, Fig. 22.49-50; Opait 2007, 636, Fig. 2.
1461 Riley 1979, 205-206.
1462 Dressel 24/Knossos 18 amphora formunun içe eğik ve çıkıntılı düzleştirilmiş bir döküme sahip ağız formu ile karakterizedir. Auriemma ve diğ. 2012, 276-277; Quiri 2015, 164, 166.
1463 Hayes 1983, 147, fig. 22.A46; Auriemma ve diğ. 2012, 277. Ayrıca Opait, Knossos 15 tipini, "Dressel 24 *Similis* late" olarak sınıflandırmış ve üretim başlangıç tarihini MS 3. yüzyılın ikinci yarısına vermiştir Opait 2007, 632, Fig. 9, No. 49-52.
1464 Opait 2007, 632-642.
1465 İlerleyen yüzyıllarda bu tipin gelişimini izlemek zorlaşmıştır. Muhtemelen Yunan bölgesi zeytinyağı amphorası olarak kanonik formdaki Late Roman 2 amphoralarının Dressel 24'lerin ardıllar olması bu durumu etkilemiştir Opait 2007, 629.
1466 Robinson 1959, 56, Pl. 11, 93, Pl. 23.
1467 Zeest 1960, 173, Taf. XXXVII.
1468 Beltran Lloris, 1970, 517, Fig. 217.
1469 Kapitan 1972, 250, Fig. 11, No. 130.
1470 Rădulescu 1976, 103, Pl. II.2.
1471 Popilian 1976, Pl. XV.195-200.
1472 Riley 1979, 205-206.
1473 Opait 1980, 296-297, IV. 2-5.
1474 Hayes 1983, 147-149, Fig. 22.46, 49-51.
1475 Peacock – Williams 1986, 213.
1476 Bjelajac 1996, 53-55.
1477 Dyczek 1999, 136-152.
1478 Dyczek 2002, 12.
1479 Paraschiv 2002, 168.

Dressel 24 amphoralarının kireç katkılı, pürüzsüz, sert ve ince taneli; açık pembe renkte ya da Zeest'in yaptığı tanımlamaya göre sert ve pürüzlü olan hamur hafif kumlu, yüzey rengi kırmızımsı kahverengi, hamur renginin ise kırmızı renklidir[1480].

Bu tipe ait ele geçmiş en eski parça, Vani'de bulunan ve MÖ 1. yüzyıla ya da daha erken tarihlere uzanan bir ağız parçasına aittir. Ağız, basit bir bant tipinde ve kulpları omuzda dikey olacak şekilde yuvarlak kesitlidir. MS 1. yüzyıl boyunca bu amphoranın şekli iki alt tipin keşifleri ile bilinmektedir. Soluk sarı renkte, yoğun ince dokulu ve yoğun gümüş mika ve kuvars ile birlikte kireç katkıları içerdiği belirtilmiştir[1481].

Dressel 24 tipindeki MR 18 amphorasının içe dönük ağızlı olmasıyla "çengel/kanca" olarak adlandırılmıştır (Fig. 65). Huni biçimli bir ağza sahip ve Opait'in Dressel 24 Similis D grubunda değerlendirdiği gibi Yunanca mühürleri bulunduran bu amphoraların örnekleri, silindirik ve uzun boyunlu Dressel 24 Similis A ile de benzerlik göstermektedir[1482].

Yapılan araştırmalar ve farklı antik kentlerde bulunan diğer örneklerle karşılaştırmalar sonucunda Dressel 24 amphora grubunun gelişimi tipolojik olarak izlenebilmiştir. İlk alt tip Roma'da Castro Pretorio'da bulunan çöp çukurundaki örnekler bu formun proto tipi kabul edilmiştirve daha sonra tip 24 olarak yayınlanmıştır[1483]. Bu alt tip, MS 1. yüzyılın ilk yarısı için tipik olduğu görüşü mevcuttur. Bir başka benzer amphora parçası Miletos'ta keşfedilmiştir[1484]. Bu formla karşılaştırılabilecek örnekler Pompeii'de de ele geçmiştir[1485].

Pontik ve Ege Bölgeleri'nde geniş bir alana yayılan Dressel 24/ Knossos 15[1486] olarak tanımlanan alt tipler güçlü bir içe dönük ağızla belirlenmiştir. Bu örnekler Pompeii tipini takip etmiştir.

[1480] Williams 2014, Dressel 24.
[1481] Ele geçen bant ağız formlu amphora örneğinin Munsell kataloğu ise; 2.5 YR 8/2-8/4. Opait 2009, 157.
[1482] Opait 2007, 632-642; Macaristan'daki Sarmatian Bölgesi için: Harshegyi 2008, 174; Gabler ve diğ. 2008, 64; Tuna Nehri için Dyczek 2008, 515-520.
[1483] Dressel 1879, forma 9, CIL. XV, 2, pl. II.
[1484] Pülz 1985, 89, Form 19, Katalog No. 59, fig.10, pl. 23: 11. Fig. 1, no. 2.
[1485] Panella 1976, 152
[1486] Hayes 1983, 147. Hayes, Type 15 olarak tanımladığı formun Type 18 ile de benzerlik gösterdiğini belirtmiştir. Hayes1983, 149, Type 18, Fig. 22. 49-51; Panella 1976, 152.

Diğer bir alt tip Manacorda tarafından Pompeii'de keşfedilen bazı amphoralarla tanımlanmıştır. Ağız ile boyun arasında açık bir ayrım çizgisi görülen ve Manacorda'nın[1487] belirttiği gibi, bu çizgi, Dressel'in Castro Pretorio'da keşfedilen ve bir çeyrek asır öncesine tarihlenen amphora çiziminde yer almamaktadır. Bu nedenle, MS 1. yüzyılın ilk yarısı boyunca, ağız sadece basitçe dışa açılıyordu, yüzyılın ikinci yarısından itibaren ağız, bir çizgi yardımıyla boyundan ayrılmıştır.

Pompeii[1488] ve Kalos Limen'de[1489] bulunan amphoralar benzerlik göstermektedir.

Dressel 24/Knossos 15 tipinin devam eden gelişimini LRA 2 amphoraları MS 4. yüzyıldan itibaren gelişim gösterse de Trieste Crosa'da yapılan kazılarda MS 3. yüzyıl katmanlarında Dressel 24 amphoraların varlığından bahsedilmiştir[1490]. İtalya'nın kuzeyindeki Pordenone yerleşiminden DR 24 amphora ağız parçaları bulunmuştur[1491].

Yunan Bölgeleri'nde üretilen en ünlü amphora türlerinden olan Dressel 24 amphoraları Karadeniz bölgesine sıklıkla ticaretle ulaştığı bilinmektedir. Tüketim alanlarına ulaştığında amphoralarda yer alan dipinti ile değil, daha çok Karadeniz bölgesinde karşılaşılan yoğun buluntu keşfiyle tanımlamaları yapılmıştır[1492].

Yunanistan, Ege, Berenike'de MS 2. ve 3. yüzyıllarda örneklerine rastlanılmıştır[1493]. Akdeniz Bölgesi'nde ince cidarlı örnekler ele geçmişken Pontik ve Tuna Bölgeleri'nde daha kısa ağza sahip örneklerin varlığı birkaç üretim merkezi olduğuna işaret etmiştir[1494].

Şimdiye kadar atölyesi keşfedilememiş olan Dressel 24 amphoraları için araştırmacılar tarafından farklı görüşler belirtilmiştir. Scorpan bu kapların Pontik sahilinde, bu tipte ilk

[1487] Manacorda 1975, 380, XCVII: 2,3.
[1488] Opait 2007, Fig. 1, no. 3 a-b.
[1489] Uzhentsev – Yurochkin 1998, 100, fig.1:1; Uzhentsev 2001, fig.6:10.
[1490] Cipolato 2013/2014, 102.
[1491] Ventura 2012, 252, 258, Tav. 5.1-2.
[1492] Zevi 1966, 223.
[1493] Auriemma – Quiri 2004, 49.
[1494] Paraschiv 2002, 169.

keşiflerin yapıldığı yer olan Histria'da MS 1. yüzyıl ve 2. yüzyılın başlarında üretimin yapıldığını söyleyerek birçok üretim merkezinin varlığını reddetmiştir[1495].

Aegyssus'ta keşfedilen MÖ 1. ile MS 2. yüzyıla tarihlenen Kos'ta üretilen bir amphorayı işaret eden Opait, bu buluntuyu kaynak göstererek atölyelerin Ege Adası'nda aranması gerektiğini dile getirmiştir[1496]. Paraschiv'in aktardığına göre; Dressel 24 amphoralarında yer alan Latince isimleri yorumlayan Tudor, bu amphoraların Dalmaçya kıyılarından geldiğini, söz konusu kapların Karadeniz'in kuzeyinde MS 1.-2. yüzyıllarda oldukça yoğun ele geçmesi bu bölgedeki atölyelerden bir kısmında üretimin olduğunu araştırmacılar dile getirmiştir[1497].

Karadeniz'den İtalya'ya, Fransaya'ya kadar oldukça yaygın olan Dressel 24 amphoralarının hamuru MÖ 1. yüzyıldan MS 3. yüzyıla kadar oldukça sabit kalmıştır[1498].

Dressel 24'ün hamuru, Vani'de görülebilen son derece ince dokulu, kompakt, bol miktarda ince gümüş mika ve ince kuvars, seyrek kalsit parçaları ve soluk sarı bir renkten oluşmaktadır. Kalos Limen amphoralarında ise daha az ince dokuya sahip, gümüş mika açısından da zengin, ancak kuvars, bazı siyah grimsi (demir oksit?), daha büyük kalsit parçaları gibi başka katkılardan oluşmaktadır. Renk kırmızımsı sarı ile kahverengimsi sarı ve sarı arasında değişir. Atina Agorası'nda keşfedilen ve farklı bir kırmızı tuğla hamurundan yapılmış iki amphora parçası, bu amphora türünü taklit eden farklı bir alanda atölye olduğuna işaret etmektedir[1499]. Knidos'un yakınında bir atölyede, cup-shaped biçimli, içten kancalı bir ağız kenarı parçası, Rhodian Peraia'daki Hisarönü'nde keşfedilmiştir[1500].

[1495] Scorpan 1976, 162; Scorpan 1977, 276.
[1496] Opait 1980, 296, IV/1.
[1497] Paraschiv 2002, 169.
[1498] Opait 2007, 629.
[1499] Age. 629, Vani: (Munsell 2.5 YR 8 / 2-8 / 4); Kalos Limen: (Munsell 7.5YR 6/6), (Munsell 10 YR 6 / 6-6 / 8) (Munsell 10 YR 7/6)
[1500] Empereur – Tuna 1989, 286, şek. 14.b.

Dressel 24 amphoralarında taşınan madde ve üretimine ilişkin sorular hala belirsizliğini korumaktadır. Antik Pontik Bölge'sinde yoğun olarak karşılaşılan Dressel 24 Ege amphoraları zeytinyağı taşımacılığında kullanıldığı önerilmiştir[1501].

Roma'da Monte Testaccio'da bulunan Knossos 15 tipinde incelenen *oleum* yazıtında bu amphoralarda zeytinyağı taşındığını işaret etmiştir. Dacia'da ele geçen bir amphora parçasında zeytinyağı içeriğine *oleum* yazıtı ele geçmiştir[1502]. Aquileia'da ele geçen bir örnekte ise *liquamen matumi* tituli picti kısaltması bilinmektedir. Babin'de bulunan başka bir Dressel 24 örneğinde ise ceviz ve salyangoz bulgularına rastlanılmıştır[1503].

80-110 cm arasında değişen boyutlarıyla Dressel 24 amphoralarının hacimleri ise 56 ila 94 litre arasında değişmektedir[1504].

Aşağı Moesia'da; Histria'da[1505], Aegyssus'ta[1506], Noviodunum[1507] ve Novae'de[1508] MS 1. yüzyılın ortaları ile MS 3. yüzyılın ortaları kontekstlerinde ele geçmiştir.

Romanya'da Slaveni sivil yerleşiminde MS 2.-3. yüzyıllara tarihlendirilmiştir[1509]. Novae'de yapılan çalışmalarda Roma Dönemi amphoralarının yüzde yedisini oluşturduğu belirtilmiştir[1510]. Ancak malların ulaştığı bölgelerde yapılan çalışmalarla Akdeniz'de Ion ya da Danubian Bölgeleri'nden dağılımın yapıldığı öngörüsüne ulaşılmıştır[1511].

Yayılım alanı olarak bilinen bölgeler arasında Roma[1512], Pompeii[1513], Kalos Limen[1514], Paphos[1515] ve Miletos'ta bilinmektedir[1516].

1501 Dyczek 1996, 36; 97-98; Opait 2009, 157.
1502 IDR II,420.
1503 Cipolato 2013/2014, 102.
1504 Paraschiv 2006, 17-19; Opaiț – Paraschiv 2013, 319.
1505 Alexandrescu 1957, 68, fig. 50.1; Rădulescu 1976, 103, Pl. II.2; Scorpan 1976, 160, Pl. VII.1; Scorpan 1977, 275, Pl. 10.1; Opaiț 1980, 296; Opaiț 1984,312, Taf. 1.1.
1506 Opait 1980, 296, IV.3.
1507 Simion 1984, 83-84, Pl. XII.1.
1508 Dyczek 1996, 36, fig. 16.
1509 Bondoc 2016, 216, Cat. No. 1.
1510 Dyczek 1996, Fig. 15;
1511 Benea 2000, 436, Fig. 1.6-9; Dyczek 2002, 7-23; Cipolato 2013/2014, 102.
1512 Dressel C.I.L. XV, 2, pl. II
1513 Manacorda 1975, Panella 1976
1514 Uzhentsev – Yurochkin 1998, fig.1:1; 3:1-2.
1515 Hayes 1991, 204, fig. XXXIX: 25.

Karadeniz Bölgesi'nde; Khersonesos, Tiritake, Tanais, Neapolis, Panticapeum'da[1517], Dacia'da[1518], Aşağı Tuna Nehri boyunca, Trakya'da, Ege Adaların'nda[1519] ve Kuzey Afrika'da[1520] örnekler ele geçmiştir. Adriyatik Bölgesi'nde ve Cisalpina'da MS 2. yüzyılın ortaları ve MS 3. yüzyılın ilk yarısında varlığı bilinmektedir[1521]. Bu ağız örnekleri ile paralel amphora buluntuları Augst'ta[1522], Lyon'da[1523] , Torino'da[1524], Trieste ve Birindisi'de[1525] ele geçmiştir.

MS 2. ve 3. yüzyıl için sadece birkaç kapalı arkeolojik kontekst vardır. Knossos'ta bir amphora parçası açığa çıkarılmıştır. Hadrian Dönemi'ne tarihli ve önceki alt türden daha açık olan bir ağzı göstermiştir[1526].

Knossos'tan Severuslar Dönemi boyunca ağzı açık olan ve ağız kenarlarının dış kısımda yivli örnekler de ele geçmiştir[1527]. Kenchreai'da ele geçen gövde parçalarında üzerinde kırmızı boya ile yazılan dipintolar görülmüştür[1528].

Tanais'te MS 3. yüzyılın ilk yarısına tarihlendirilmiş örnek bulunmuştur. Bu amphoranın ağzında içbükeylik artmış ve gövdenin alt kısmında bazı kaburga/yiv izleri görülmüştür. Vücut oval şeklini korumuş ve amphoranın dip kısmı koni yerine sivri bitmiştir[1529]. Paphos'ta bulunmuş bir amphora parçası, MS 2. yüzyılın ikinci yarısına ya da MS 3. yüzyılın ilk yarısına tarihlenen bir alt tipe ait olduğu görülmektedir. Ağız içe eğimli ve içten kancalı konik bir profile sahiptir[1530]. MS 3. yüzyılda Knossos'taki Villa Dionysos'ta

---

1516 Pülz 1985, 109, Abb. 10.
1517 Zeest 1960, 117, pl. XXXVII/90; Riley 1979, 205; Peacock – Williams 1986, 213.
1518 Popilian 1974, 138-141, Pl. I.2-7; Popilian 1976, Pl. XV; Ardet 2006, 111-112, Pl. XIV.126.
1519 Robinson 1959, 56, pl. 11, p. 93, pl. 23; Peacock – Williams 1986, 213.
1520 Riley 1979, 205-206, Fig. 87.288-289; Peacock – Williams 1986, 213; Auriemma – Quiri 2004, 49.
1521 Roma ve Pompeii'de MS 1. yüzyılın erken örnekleri için bkz: Panella 1986, 624-625, Fig. 22-23; Orta imparatorluk Ostia örnekleri için bkz: Rizzo, 2014, 318-322, 439-443.
1522 Martin- Kilcher 1994, 440, pl. 241: 5506.
1523 Lemaitre 2000, 470, Fig.7, 4-7.
1524 Yoğun altın mika katkısı içeren örneklerin Ege kökenli olduğu belirtilmiştir Quiri 2015, 166, Fig. 5.1-4.
1525 Auriemma – Quiri 2004, 49-50.
1526 Sackett 1992, 239, no. 77, pl. 182: 77; Opait 2007, Fig. 2, no. 5.
1527 Sackett 1992, 249, no. S1.30, Pl. 189.30.
1528 Rife – Heath 2013-2020, Dressel 24.
1529 Arsen'eva – Naumenko 1992, 152-153, Fig. 31.
1530 Hayes 1991, 204, fig. XXXIX: 25; Opait 2007, Fig. 2, no. 6.

bazı benzer amphora parçaları keşfedilmiştir[1531]. Troia'da MS 3. yüzyıla tarihlendirilmiş örnek bulunmuştur[1532].

Erythrai'da iki adet ağız ve beş adet kaide örneği ile Teras Duvarlı Yapı, Mozaikli Peristilli Ev'in J, X ve Y sektörlerinden ve Hellenistik Ev'de ele geçmiştir.

Paphos, Miletos ve Knossos'ta ele geçen ve MS 2. - 3. yüzyıla tarihlendirilmiş ağız örnekleri Erythrai'da tespit edilen 392 ve 393 Kat. No.'lu örnekleri ile paralellik göstermiştir[1533].

Dressel 24 amphora kaideleri olarak değerlendirilen 394 - 401 Kat. No.'lu örnekleri de MS 2. yüzyıla tarihlendirilmiştir[1534].

5.8.2. Bag-Shaped Amphoralar

Erken Roma Dönemi'nden Geç Roma Dönemi'ne kadar silindirik formlu *(barrel)* amphoralardan torba formlu *(bag)* amphoralara evrilmiş tiplerin genel sınıflandırması olarak bag-shaped formlu amphoralar başlığı altında toplanmıştır.

Hellenistik ve Roma Dönemlerine ait çok sayıda amphoranın bulunması morfolojik olarak bu amphoraların türlerini açıklamaya yetmemiştir. Empereur'un Yunanistan, Mısır ve Türkiye'de belirlediği yaklaşık 200 amphora fırını ve Riley'nin oluşturduğu tipoloji gibi çalışmalar önemli ölçüde genişletilmiş olsa da birçok üretim merkezinde yapılan çalışmalar hala devam etmektedir. Ancak bu çalışmalarda fırın kazıları yapılıp yayınlanmamışken birçok üretim merkezinde üretim hatalı örneklerin yayınları bilinmektedir. Amphora atölyelerinin belirlenmesi aşamasında tüm bu formların tipolojik ve hamurlarına dayanılarak Opait tarafından "bag-shaped amphoraları" başlığı altında torba formlu amphoralar için bir

[1531] Hayes 1983, 147, 149, Type 18, Fig. 22. 49-51; Opait 2007, Fig. 2, no. 7-9.
[1532] Tekkök ve diğ. 2001, 368, Pl. 18.168.
[1533] Pülz 1985, 89, Form 19,97, no. 59, Fig. 10, Pl. 23.11; Hayes 1991, 92, Fig. XXXIX.25(Type V); Forster 2009, 166, Fig. 4.47, 293.
[1534] Manacorda 1975, Tav. XCVII, 2-3; Bertrand 1995, 358, Fig. 1.3; Paraschiv 2002, 183, Pl. 1.3; Opait 2007, 635, Fig. 1.3; Naumenko 2012, 79, Fig. 2.10.

tipoloji çalışması önerilmiştir[1535].

Knidos, Pamphylia ve Agora M273 tiplerini inceleyip bag-shaped amphora formlarını inceleyen Opait, Knidos amphoraları için MS 4. yüzyıldan sonra formun tipolojisinin torba biçimli bir hale dönüşmeye başladığını belirtmiştir[1536].

Grace tarafından Pamphylia tipi olarak tanımlanan amphoraların[1537] MS 1. yüzyıldaki dar gövdeli örneklerinin MS 3. yüzyılın ikinci yarısından itibaren yüzeyi yivlendirilmiş, armut biçimli, kısa boyunlu ve uzun bir kaideyle biten tipini Opait, Pamphylia bag-shaped amphoraları olarak yorumlamıştır[1538]. Ayrıca ele geçen amphoraların kırmızı hamur rengi 7.5 YR 7/4 – 5 YR 6/6 ve devetüyü yüzey rengine 2.5 Y 8/3 sahip oldukları belirtilmiştir. MS 3. yüzyılın sonu ya da 4. yüzyılın başına tarihlendirilen Pamphylia amphoraları Karadeniz'de ve Ege'de yoğun olarak ele geçmiştir[1539].

Boynu kısalmış olan Roma alt tipi Pamphylia amphoralarının MS 4. yüzyılda gövdeleri ovalleşmiş, sonraki yüzyılda ise bol görünüme kavuşup tüm yüzeyi yivlerle kaplanmış, konik ve kısa, sivri bir kaideyle sonlanmıştır[1540].

Roma Dönemi'nde geniş bir dağılıma sahip bir diğer amphora olan yuvarlatılmış ağızlı, ağzın hemen altında boynun ortasına tutturulmuş kulpları, Agora M273 grubu incelenmiştir. MS 2. yüzyılın başlarına tarihlenen erken örnekleri ile ilk varlığı Atina Agorası'ndan bilinmektedir. MS 4. yüzyılda amphoranın daha ince çeşidi ortaya çıkmış; hafifçe şişmiş boyun, gövde alt kısmına doğru yivlendirmeler artmış, konik bir kaideyle sonlanmıştır. MS 5. yüzyılda alt gövdesi genişleyen amphoranın, 6. yüzyılda boyundan

[1535] Opait 2014, 441-444.
[1536] Knidos amphoralarının MS 3. yüzyıl örneğinde yuvarlatılmış ağız, kısalan boyun, konik ve kısa kulplar, yivlerle bezeli gövde alt kısma doğru genişleyip kısa, üçgen formlu kaideyle sonlanmıştır. A.g.e 441-442.
[1537] Grace 1973, Fig. 8. 16-18.
[1538] Opait 2014, 442.
[1539] Karadeniz: Scorpan 1977, Tip III, 272, Fig. 5.2-3; Opaiţ 1991, 144-45, pl. 16.94-95; 2004a, tip C II-2, 17-18, Pls. 10-11; Paraschiv 2006, tip 50, 103-4, pl. 29.92-94; Ege: Demesticha 2010, 134, Fig. 5.
[1540] Opait bu amphoraların üç farklı hamur grubuna ait olduğunu gözlemlemiş ve A, B ve C grupları altında toplamıştır. A hamur grubunun sert, kahverengimsi hamur rengine sahip, demir oksit içeren ve yüzeyinin soluk sarı renkte olduğu; B hamur grubunun koyu kahverengi, az miktarda mikalı, soluk sarı renkli; C hamurunun da gri tonlarında hamura sahip olduğunu belirtmiştir Opait 2014, 443.

gövdeye geçiş düzgün bir eğimle konik kaideyle sonlanmıştır. Gövdenin alt kısmı daralmış ve bu kısmın geniş görünmesini sağlamıştır. İnce ve yumuşak hamur yapılı, açık kırmızımsı kahverengi ile açık kahverengi arasında değişen renklere sahiptir[1541].

Bag-shaped amphoralarının şarap taşıdığı, içlerinde yer alan zift izleri ile kanıtlanmış, her tür için yaklaşık bir standardizasyon olduğu önerilmiştir. Bu kanonik formlu Geç Roma amphoralarının yeni bir moda oluşturduğu, kontrollü bir ticaret formlarından açıkça ayırt edilen özel bir grubu temsil ettikleri amphora grubunun çeşitliliğini ortaya koyduğu belirtilmiştir. Ancak bu konuyla ilgili daha ayrıntılı tipolojik ve morfolojik çalışmalar yapılması öngörülmüştür[1542].

Erythrai'da Pamphylia ve Agora M273 bag-shaped tipleri ile paralellik gösteren örnekler ele geçmiştir. Opait'in yapmış olduğu bag-shaped amphoraları çalışmasının doğrultusunda izlenilen yolda benzer formlu amphora ağız-boyun-kulp parçaları ile kaide parçalarının bu grupta değerlendirilmesi uygun görülmüş, benzer formların yanı sıra hamur yapılarının da uygunluğu dikkate alınarak toplamda 12 parça için bu grup başlığı altında çalışma yapılmıştır[1543].

MS 4. yüzyıl ile 6. yüzyıl arasında form evrimleşmesi görülen bu amphoralar, Mozaikli Peristilli Ev'in J, X. Y ve Kuyu sektörlerinden, Toikhobatlı Yapı, Cennettepe'nin A1, Doğu Açma 8, 11 sektörlerinden ele geçmiştir.

402 - 405 Kat. No'lu ağız-boyun-kulp örneklerini oluşturan bag-shaped amphora parçalarının Ege kökenli hamur örnekleri ile yakınlığı görülürken, 406 Kat. No.'lu örneğin ve 407, 408, 409, 410 Kat. No.'lu kaide örneklerinin Opait tarafından önerilen Pamphylian type? Bag-shaped amphora ile paralellik kurduğu görülmüştür[1544]. 411 – 413 Kat. No.'lu diğer kaide örneklerinin de bag-shaped amphora kaidelerine ait olduğu anlaşılmıştır.

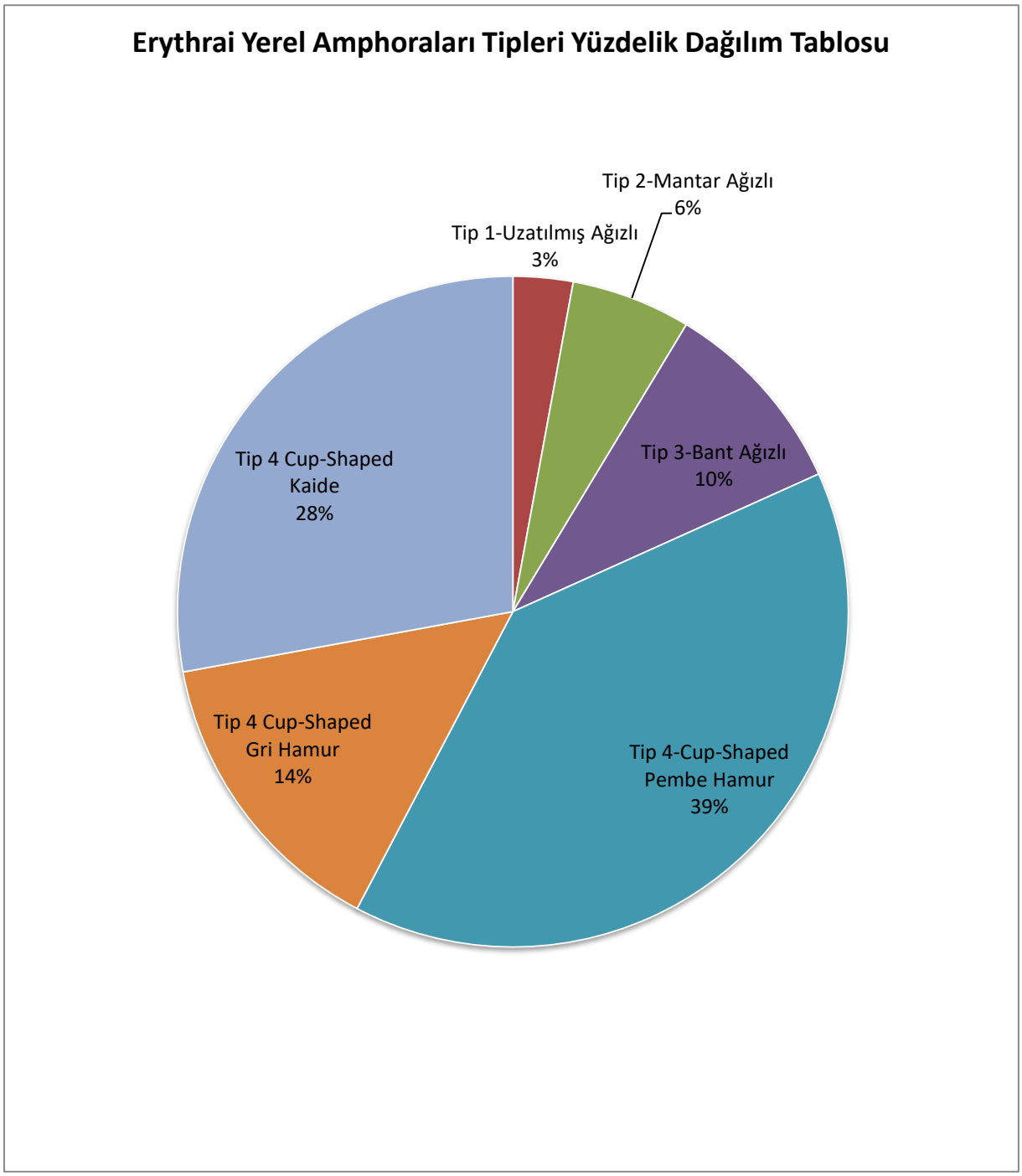
[1541] Opait 2014, 444.
[1542] A.g.e 444
[1543] Bag-shaped amphoraların belirlenmesi ve tanımlanması konusunda çalışmam sırasında benden yardımlarını esirgemeyen Andrei Opait'e teşekkürü borç bilirim.
[1544] Opait 2014, Figs. 19-20. Agora P-31922.

5.8.3. Tanımlanamayan Amphoralar

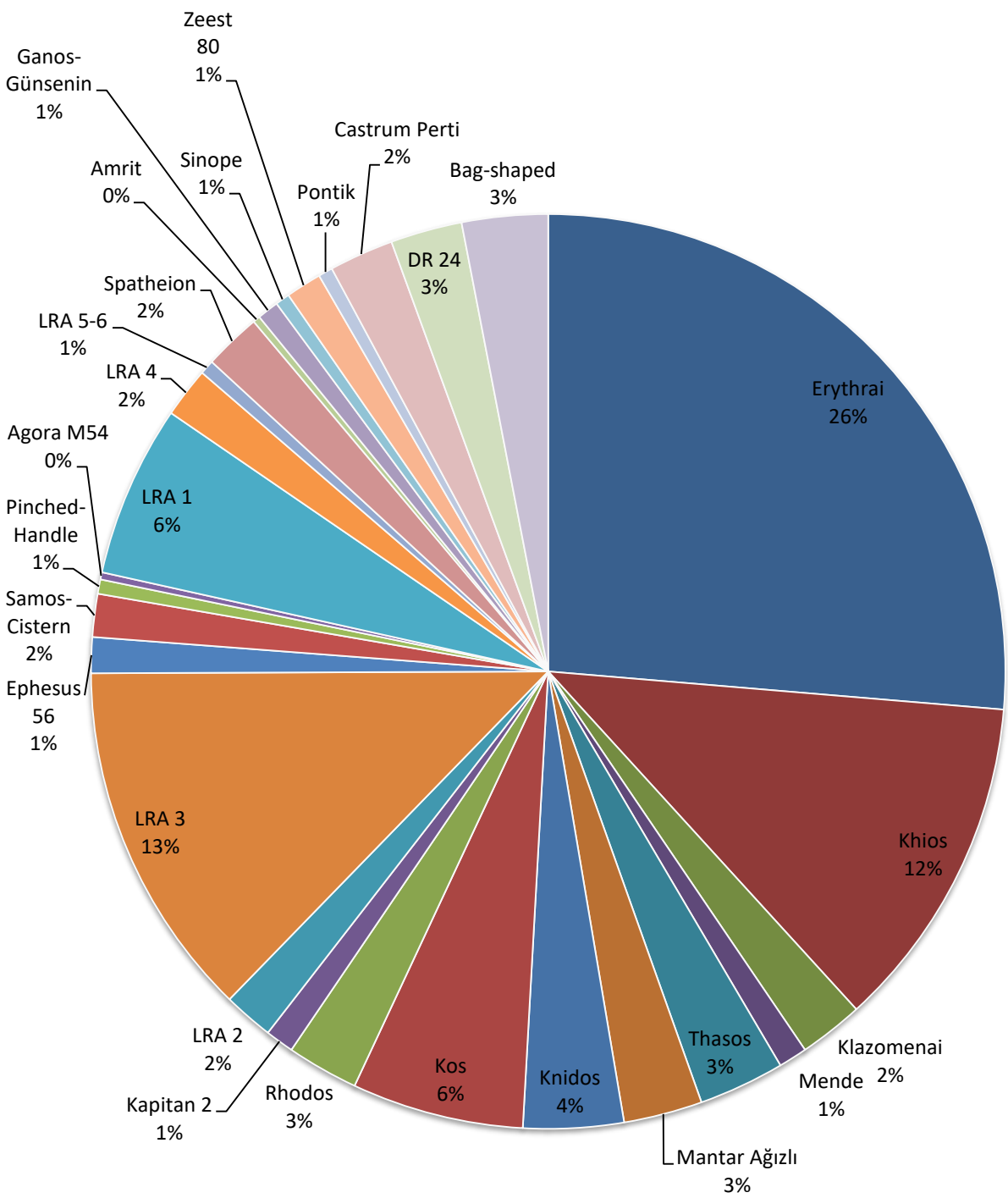
Çalışmamız kapsamında değerlendirilen Erythria'da ele geçen amphoraların sınıflandırmasını yapamadığımız kente ticaret yoluyla gelmiş ve farklı üretim bölgelerinden olduğu anlaşılan parçalar bu başlık altında değerlendirilmiştir. Bu parçaların çalışmamız içine dahil edilerek ticari amphora çalışmalarına tip ve hamur katkılarına çeşitlilik kazandırıp fayda sağlaması amaçlanmıştır. Tanımlanamayn amphorlar başlığı altında 414 – 436 Kat. No.'lu ağız ve kaide parçalarının yanı sıra 437 Kat. No.'lu kazıma harflerin yer aldığı ağız parçası, 438 ve 439 Kat. No.'lu mühürlü kulp parçalarında yer alan mühürlerin tanımlamaları yapılamamıştır.

ALTINCI BÖLÜM

6. ELE GEÇEN AMPHORALARIN YÜZDESEL DAĞILIMI

Erythrai Ticari Amphora Yüzdelik Dağılım Tablosu

SONUÇ

103 adet profil ve 1 adet hatalı üretim olmak üzere toplamda 104 parça Erythrai yerel üretim amphoralarının yanı sıra 331 parçanın kataloğu yapılıp değerlendirilmiştir.

Erythrai'ın geçmiş yıllarına ait kazı buluntuları üzerinden yapılan bu tez çalışmasında kontekst veya herhangi tabakalandırma bilgilerinin kısıtlı oluşu ya da olmayışı değerlendirilen materyalin yalnızca paralel örneklerine dayandırılarak tarihlendirmesinin yapıldığı göz önünde bulundurulmalıdır.

Erythrai'daki erken üretim amphora örnekleri ilk olarak Tektaş Burnu Batığı'nda bulunmuş ve aynı zamanda MÖ 5. yüzyıla tarihlenen Erythrai sikkelerde görülen *etnikon,* amphoraların boyunlarında yer alan benzer mühürler, bu amphoraların Erythrai'a atfedilmesine neden olmuştur[1545]. Birçok merkezde üretildikleri bilinen ve benzer mühürlerin yer aldığı mantar ağızlı ve içi oyuk halka kaideli amphoraların da MÖ 3. yüzyılın ortalarında Erythrai'da üretildiği görülmüştür[1546]. Banyoz Tepe'de seramik atölyelerinde bulunan MÖ 3. yüzyılın ikinci yarısı – MS 2. yüzyıla tarihli bant ağızlı ve MÖ 1. yüzyıl ve MS 3. yüzyıla kadar paralel örnekleri görülen cup-shaped ağızlı amphora üretimlerinin varlığı da ortaya çıkarılmıştır[1547]. Aksos Nehri boyunca kurulmuş seramik atölye alanındaki buluntulara göre Erythrai'daki amphora üretiminin Hellenistik Dönem'e kadar devam ettiği belirtilmişse de cup-shaped formlu amphoraların yoğunluğu, form çeşitliliği ve kurulan analojileri ile MS 3. yüzyıla kadar tarihlenebilecek örnekleri olduğu görülmüştür[1548].

Dört ana tip altında değerlndirilmiş Erythrai üretimi amphoralarının hamur içeriğinin ortak ancak cup-shaped ağızlı örneklerde gri renkli amphoraların tespitiyle iki tipte hamur renginin olduğu görülmüştür.

[1545] Jöhrens 1999, 169-170; Cankardeş-Şenol 2006, 58.
[1546] Foley ve diğ. 2009, 288; Fig. 13; Opait – Tsaravopoulos 2011, 311-313, Fig. 46-49.
[1547] Özyiğit 1990, 145, Fig. 5.
[1548] Bkz. Bölüm:4.4.

Uzatılmış ağızlı Erythrai Tip 1 amphoralarının MÖ 5. yüzyıl son çeyreği ve sonu ile MÖ 4. yüzyıl başında paralel örnekleri bilinmektedir. Erythrai Tip 2'yi oluşturan mantar ağızlı amphoralar MÖ 4. yüzyıl boyunca Erythrai'da da görülmesi dönemin koine oluşturma modasına uyum sağladığını düşünmemize yardımcı olur.

Erythrai Tip 3 bant ağızlı amphoraların, kentte MÖ 3. - 2. yüzyıl boyunca üretildiği, kurulan analoji örnekleri ile ortaya çıkarılmıştır. Erythrai Tip 3 amphoraları içerisinde ele geçen bir adet üretim hatalı ağız parçası, bölgede yapılan amphora üretim faaliyetleri açısından büyük önem taşımaktadır. Bu üretim hatası ağız parçası hem MÖ 3. yüzyıl bant ağızlı Erythrai Tip 3 amphora örnekleri için hem de cup-shaped formlu Erythrai Tip 4 amphoralarında görülen gri hamurlu amphora örneklerinin birbiriyle olan bağı ve üretim devamlılığı hakkında çalışmamız için önemli bir ışık kaynağı olmuştur. Erythrai Tip 1, Tip 2 ve Tip 3 örneklerinde görülmeyen gri hamur yalnızca Erythrai Tip 4 cup-shaped örneklerinde kendini belli etse de, üretim hatalı örneğin bant ağızlı amphoralara ait olması, gri hamur stilindeki üretim tarzının cup-shaped Erythrai Tip 4 amphora üretiminden önce, MÖ 3. yüzyıl bant ağız formundaki Erythrai Tip 3 amphora örnekleriyle başladığının göstergesi olmuştur.

Erythrai Tip 4'ü oluşturan ve kentte en fazla yerel üretim buluntu grubunu oluşturan cup-shaped ağızlı amphoraların geç Hellenistik Dönem'de MS 3. yüzyıla kadar üretildiği, böylelikle Erythrai'ın MÖ 5. yüzyılın sonlarından MS 3. yüzyıla kadar dönemin modasına uygun olarak amphora üretiminde söz sahibi olduğu görülmüştür.

Erythrai'ın karşısında yer alan Khios Adası'nın MÖ 7. yüzyılın sonlarından itibaren önemli bir amphoraa üretim merkezi olduğu bilinmektedir. Erythrai'da Khios amphoralarının MÖ 650-550/525 tarihli firnisli kulp parçası ile en erken örneği ele geçmiş olup MS 2. - 3. yüzyıla kadar etkin bir rol oynağını söylemek mümkündür. Khios kentinin yanı sıra Klazomenai amphoralarında MÖ 6. yüzyıl sonu - 5. yüzyılın ilk çeyreğine tarihli bir örnekten sonra bir kesinti olmuş ve MÖ 4. yüzyıl örnekleri ile ticari ilişkilerin tekrar

canlandığı görülür. Mende ve Thasos amphoralarının MÖ 4. yüzyıl boyunca kentte varlığı bilinmekte, aynı zamanda Erythrai'ın da bir üreticisi olduğu 4. yüzyıl modası olan olasılıkla güney Ege üretimli Mantar Ağızlı amphora parçaları da yine aynı yüzyılda kentin bölge ile ticari ilişkisini gözler önüne sermektedir.

MÖ 3. yüzyılda kentin ticari amphora yelpazesinde bir daralma olduğu görülmüştür. Yerel üretim bant ağızlı amphora tipleri, Khios ve Sinope ile 3. yüzyıl sonuna yetişen Rhodos amphoraları; MÖ 4. yüzyıldaki yoğun amphora buluntu grubuna göre bir durağanlık yaşanmış olabileceğinin göstergesi olmuştur.

MÖ 2. yüzyıl ile 1. yüzyıl arasında üretimi ve varlığı devam eden Erythrai ve Khios amphoralarının yanı sıra Rhodos, Kos, Knidos amphoraları ile LRA 3 amphora proto tiplerinin kentte yoğun olarak ele geçtiği, bir önceki yüzyıla göre bir canlanma yaşandığı, MS 1. yüzyılda da Knidos haricinde diğer bu amphoraların varlığının devam ettiği görülmektedir. MS 2. - 3. yüzyıldan sonra kentte ele geçen yoğun Ege amphora buluntularının azalmaya başladığı Kapitan 2, LRA 3, DR 24'ün yanında Kilikia ve Kuzey Afrika amphoralarının kente ithal edilen amphoralar olduğu görülmüştür. Roma İmparatorluğu'yla birlikte ticaret sistemindeki kontrol ve organize üretimin etkileri olarak görülebilmektedir. MS 4. – 6. yüzyıllarda LRA 3 amphoralarının geç örneklerinin kentte yoğun varlığının yanı yine Ege Bölgesi üretimi Ephesus 56, Samos-Cistern, LRA 2 ve Bag-Shaped formlu amphoraları da kentte bu yüzyıllarda ele geçen buluntular arasında olmuştur. 5. yüzyılla birlikte yoğun bir Kilikia üretimi LRA 1 amphoraları ile Spatheia, Gaza ve LRA 5-6 amphoralarının da Kilikia, Kuzey Afrika, Gaza üretimi amphora ticaretinde Erythrai'ın uğrak noktalarından biri olduğunun göstergesidir. MS 5. yüzyılda Karadeniz Bölgesi ile olan ticari ilişkilerin Zeest 80 ve MS 7 ve 8. yüzyıla tarihli Pontik amphoralarının yanı sıra İtalyan kökenli Castrum Perti amphoralarının özellikle MS 7. yüzyıl Cennettepe Kuyu kontekstinde kendini göstermiştir.

Geç Hellenistik - MS 6. yüzyıl sonu - 7 yüzyıl - Erythrai ile LRA 3 amphora üreten kent ya da kentlerin(?), Kilikia Bölgesi'nde LRA 1 arasında sürekli ve yoğun bir ticari ilişkinin devam ettiğini görmek mümkündür.

Kentin, MS 4. - 7. yüzyıllarda yoğun bir ithal amphora grubuyla ticari hareketliliğinin devam ettiği görülmüş ancak MS 7. yüzyıldan sonra amphoralarda azalma görülmüştür. Erythrai'ın MÖ 650'den en geç tarihli örneği olan Cennettepe'den MS 9 - 11. yüzyıl aralığına tarihli Ganos amphoralarıyla MS 9 - 11. yüzyıla kadar ticaretinde hareketlilik olduğu yorumlanabilmektedir.

BİBLİOGRAFYA

Antik Kaynaklar

Athenaeus	*Deipnosophistai I-VII.* (Çev. C. B. Gulick) (Londra, 1993)
Appianus	*The foreign wars* (Çev. H. White) (New York, 1899).
Diodorus	Bibliotheke Historikhe (Library of History of Diodorus Sicily) (çev. C.H.Oldfather), Loeb, London,1953
Herodotus	*Tarih* (Çev. M. Ökmen) (İstanbul, 2006)
Pausanias	*Hellados Periegesos* (çev.W.H.S.Jones) (London, 1954)
Plinius	*Naturalis Historia*, *I-XXXVII, (X Vol.).* (Çev. H. Rackman) London: Great Britain.
Strabon	*Geographika* (çev. H.L.Jones) (London, 1949)
Stephanus Byzantıus	*Ethnicorvm. Quae Svpersvnt Ethnica* (A. Meineke, Ed.) (Berlin, 1880).
Thukydides	Historiai (Peloponnesos Savaşı) (çev. T.Gökçöl), (İstanbul, 1976).

Modern Kaynaklar

Abadie-Reynal 1989	C. Abadie-Reynal, "Les amphores protobyzantines d'Argos(IVe-VIe siécles)", içinde: V. Deroche – J. M. Spiezer (ed.), *Recherches sur la céramique byzantine*. BCH Suppl. Au BCH, XVIII, 1989, 47-56.
Abadie-Reynal – Sodini 1992	C. Abadie-Reynal – J. P. Sodini, *La céramique paleochrétienne de Thasos, Études Thasiennes* XIII, (École Française d'Athénes. Paris, 1992)
Abadie-Reynal 2004	C. Abadie-Reynal, "Les amphores méditerranéennes d'importation trouvées à Zeugma: présentation préliminaire", içinde J. Eiring – J. Lund (Ed.) *Transport Amphorae and Trade in the Eastern Mediterranean. Acts of the International colloquium at the Danish Institute at Athens, September* 26–29, 2002, Monographs of the Danish Institute at Athens 5 (Aarhus 2004) 15-21.

Abramov ve diğ. 1991	Abramov, A. P. – Maslennikov, A. A– Rozov, V. N. 1991: "Keramičeskij kompleks rubeža 5-4 vv. do n.ė. s gorodišča na myse Zjuk", Kratkie Soobščenija (Moskva, 1991).
Adamsheck 1979	B. Adamsheck, *Kenchreai IV, The Potter* (Leiden 1979).
Adan-Bayewitz 1986	D. Adan-Bayewitz, "The Pottery from the Late Byzantine Buildings(Stratum 4) and its Implications", içinde: L. I. Levine – E. Netzer (Ed.) *Excavations at Caesarea Maritima* 1975, 1976, 1979-*Final Report. QEDEM* 21, 1986, 90-125.
Aharoni 1962	Y. Aharoni, *Excavations at Ramat Rahel I. Seasons 1959 and 1960*(Rome 1962).
Akalın 2008	A. G. Akalın, "2006 Yılı Erythrai Kazısı (İlk Sezon)", *29. KST*, 3. Cilt, 2008, 299-312.
Akalın 2009	A. G. Akalın, "Erythrai Kazısı 2007 Sezonu Çalışmaları", *30. KST* 4. Cilt, 2009, 139-158.
Akalın 2010	A. G. Akalın, "2008 Sezonu Erythrai Kazı Çalışmaları", *31. KST* 4. Cilt, 2010, 381-395.
Akalın 2011	A. G. Akalın, "Erythrai Kazısı 2009 Sezonu Kazı ve Araştırmaları", *32. KST* 4. Cilt, 2011, 342-359.
Akalın 2012	A. G. Akalın, "Erythrai Kazısı 2010 Sezonu", *33. KST* 4. Cilt, 2012, 509-534.
Akkaş 2015	İ. Akkaş, *Parion, Arkaik, Klasik ve Hellenistik Dönem Amphoraları*(Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Erzurum 2015).
Akkaş 2016	İ. Akkaş, "Parion Tiyatrosu Ticari Amphora Buluntuları", içinde: C. Başaran – H. E. Ergürer(Ed.) *Parion Roma Tiyatrosu 2006-2015 Yılı Çalışmaları Mimarisi ve Buluntuları*, 2016, 165-178.
Akurgal 1979	E. Akurgal, *Erythrai: an Ancient Ionian City* (İzmir, 1979).
Akurgal 1980	E. Akurgal, Erythrai Kazıları 1979 Çalışmaları", *II. KST, 1980,* 31-32.
Akurgal 1993	E. Akurgal, *Eski Çağda Ege ve İzmir* (Net Yayıncılık İzmir 1993).
Akurgal 1984	E. Akurgal, "1983 Yılı Erythrai Çalışmaları", VI. KST, 1984, 279.
Alanyalı 2014	H. S. Alanyalı, "Side 2013 Yılı Kazı ve Araştırmaları", *ANMED 2014-12*, 2014, 94-108.

Alexandrescu 1957	P. Alexandrescu, "Sectorul necropolei tumulare", içinde: (eds.) *Şantierul arheologic Histria,* MCA 4, 1957, 55-69.
Alexandrescu 1966	P. Alexandrescu, "Necropola tumulara, Sapaturi 1955-1961", *Histria II*, 1966, 133-294, Pls. 69-102.
Alkaç 2012a	E. Alkaç, *Hellenistik Dönemde Khios'ta Mühürlü Amphora Üretimi ve Mühürleme Sistemleri*(Yayınlanmamış Doktora Tezi, Mersin 2012).
Alkaç 2012b	E. Alkaç, "Korkyros(Kilikia) Yüzey Araştırmalarında Bulunan LR1 Amphoraları", *Olba* XX, 2012, 323-344.
Alkaç 2013	E. Alkaç, "Silifke Müzesi'nden Doğu Akdeniz Üretimi Amphoralar", *Cedrus I*, 2013, 107-124.
Alkaç 2014	E. Alkaç, "M.Ö. 1. Yüzyılın Ortalarında Yunan Amphoralarının Mühürlenme İşleminin Sona Ermesinin Nedenleri", *Olba* XXII, 2014, 213-229.
Almogra 1955	M. Almogra, *Las Necropolis de Ampurias. Vol. 2, Necropolis Romanas y Nécropolis Indigenas* (Barcelona, 1955).
Alpözen ve diğ. 1995	T. O. Alpözen – A. H. Özdaş – B. Berkaya, *Bodrum Sualtı Arkeoloji Müzesi Ticari Amphoraları* (Ankara 1995).
Alpözen 1975	T. O. Alpözen, "Bodrum Müzesi Ticari Amphoraları", *TAD* XXII-2, 1975, 5-32.
Amari 2014	S. Amari, "Observations on the Late Roman Coarse Wares Production from the Factory of Acium in Sicily (Italy)", içinde: N. Poulou Papadimitriou – E. Nodarou – V. Kilikoglou (Ed.) *LRCW 4,* BARIntSer. 2616 (I), (2014) 225-233.
Anderson 1954	J. K. Anderson, "Excavation on the Kofinà Ridge, Chios", *BSA* 49, 1954, 128-182.
Anderson-Stojanovic 1992	V. R. Anderson-Stojanovic, *Stobi. The Hellenistic and Roman Pottery* (Princeton, 1992).
Andersen 1985	F. G. Andersen, *Shiloh II. The Danish Excavations at Tall Sailum, Palestine, in 1926, 1932 and 1963. The Remains from the Hellenistic to the Mamluk Periods* (Copenhague 1985).
Annis 1975	M. B. Annis, "Amphora Sixti", *Festoen Opgedragen aan A.N. Zadoks-Josephus Jitta bij haar zeventigste verjaardag, Scripta Archaeologica Groningana* 6, 1975, 29-40.
Ardet 2006	A. Ardet, *Amforele din Dacia Romana* (Timişoara, 2006).

Ariel – Finkielsztejn 2003 D. T. Ariel – G. Finkielsztejn, "Amphora Stamps and Imported Amphoras", içinde: A. Kloner (Ed.) *Maresha Excavations Final Reports I: Subterranean Complexes* 21, 44, 70 (IAA Reports 17) IAA 2003, 137-151.

Ariel 1999 D. T. Ariel, "Stamped Amphora Handles from Giv'at Yasaf (Tell Er-Ras)", *Atiqot* XXXVII, 1999, 25-30.

Arsen'eva – Naumenko 1992 T. M. Arsen'eva – S. A. Naumenko, *Usad'by Tanaisa* (Moscow, 1992).

Arslan 2002 M. Arslan, "I. Mithridates-Roma Savaşı: Rhodos ve Lykia'nın Durumuna Genel Bakış", *Likya İncelemeleri* I, 2002, 115-128.

Arslan 2003 M. Arslan, "İ.Ö. 188 Yılından İ.Ö. 67 Yılına Kadar Lykia, Pamphylia ve Kilikia Trakheia Sahillerindeki Korsanlık Faaliyetleri: Nedenleri ve Sonuçları", *Adalya* VI, 2003, 91-116.

Aslan 2015a E. Aslan, "Kekova Adası 2012-2013 Yılı Sualtı Araştırmalarında Bulunan Amphoraların Tipolojik Değerlendirilmesi",*Olba XXIII*, 2015, 321-369.

Aslan 2015b E. Aslan, "2014 Yılı Knidos Sualtı Araştırmaları'nda Elde Edilen İlk Bulguların Değerlendirilmesi", *MJH, V/1*, 2015, 101-123.

Aslan 2019 E. Aslan, "An Assemblage Of Knidian Amphorae From The Lighthouse Breakwater At Knidos", *HEROM* 8, 2019, 341-356.

Arthur – Patterson 1998 P. Arthur – H. Patterson, "Local pottery in southern Puglia in the sixth ans seventh centuries", içinde: L. Saguì (Ed.) *Ceramica in Italia: VI–VII secolo. Atti del Convegno in onore di John W. Hayes, Roma 11–13 maggio* 1995 (Firenze, 1998) 511-530.

Arthur – Oren 1998 P. Arthur – D. Oren, "The North Sinai Survey and the Evidence of Transport Amphora efor Roman and Byzantine Trading Patterns", *JRA* 11, 1998, 193-212.

Arthur 1985 P. Arthur, "Naples: Notes on the Economy of a Dark Age City", içinde: C. Malone – S. Stoddart (Ed.) *Papers in Italian 143 Archaeology IV* BAR 246 (1985) 247–260.

Arthur 1986 P. Arthur, "Roman Amphorae from Canterbury", *Britannia* 17, 1986, 239-258.

Arthur 1989	P. Arthur, "Aspects of Byzantine Economy: An Evaluation of Amphora Evidence from Italy", içinde: V. Déroche – J. M. Spieser (Eds.) Rechercher sur la Céramique Byzantine (Paris 1989) 79-93.
Arthur 1990	P. Arthur, "*Anfore dell'alto Adriatico ed il problema del "Samos cistern type", AqN* 61, 1990, 281-295.
Arthur 1992	P. Arthur, "La produzione di anfore bizantine", *Archeologia Medievale* XIX, 103-110.
Arthur 1998	P. Arthur, "Eastern Mediterranean Amphorae between 500 and 700: A View From Italy", içinde: L. Sagui (Ed.) *Ceramica in Italia: 6-7 Secolo. Atti Del Convegno in Onore Di John W. Hayes, Roma*, 11-13 Maggio 1995 (Firenze, 1998) 157-184,
Arthur 2005	P. Arthur, Roman amphorae. A digital resource (University of Southampton 2005) https://archaeologydataservice.ac.uk/archives/view/amphora_ahrb_2005/details.cfm?id=287&CFID=f55d26c9-d2b5-4da8-bfde-9f484dcbc279&CFTOKEN=0
Aslan – Orhan 2019	E. Aslan – U. Orhan, "Kekova Adası Arkeolojik Yüzey/ Sualtı Araştırması 2017-2018", *TINA Denizcilik Arkeolojisi Dergisi*, 10, 2019, 99-115.
Atila – Okan 2016	C. Atila – E. Okan, "New Observations About Fourth Century BC Clazomenian Trade Amphoras", *Arkeoloji ve Sanat* 151, 2016, 53-64.
Atila 2003	C. Atila, *Daskyleion'da Ele Geçen Arkaik ve Klasik Dönem Amphoralar*(Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İzmir 2003).
Aupert 1980	P. Aupert, "Object de la vie quotidienne a Argos en 585", içinde: Études argiennes, (Suppl. Au BCH VI), (Paris 1980).
Auriemma ve diğ. 2012	R. Auriemma – V. Degrassi – E. Quiri, "Produzione e Circolazione di anfore in Adriatico tra III e IV Secolo: Dati da Contesti Emblematici", içinde: C. S. Fioriello (Ed.) *Ceramica Romana nella Puglia Adriatica* (Bari, 2012) 255-298.
Auriemma – Quiri 2004	R. Auriemma – E. Quiri, "Importazioni di anfore orientali nell'Adriatico tra primo e medio impero", içinde: J. Eiring – J. Lund (Ed.) *Transport Amphorae and Trade in the Eastern Mediterranean. Acts of the International colloquium at the Danish*

Institute at Athens, September 26–29, 2002, Monographs of the Danish Institute at Athens 5 (Aarhus 2004) 43–55.

Auriemma 1998 — R. Auriemma, "Un carico di anfore Keay LII nelle acque dello Ionio", içinde: L.Saguì (Ed.), *Ceramica in Italia: 6-7 Secolo. Atti Del Convegno in Onore Di John W. Hayes, Roma 11-13 Maggio 1995* (1998) 753-760.

Autret ve diğ. 2010 — C. Autret – R. Yağcı – N. K. Rauh, "Soli/ Pompeiopolis'te LRA 1 Amphora Fırını Alanı", *ANMED* 8, 2010, 203-207.

Avram 1989 — A. Avram, "Wo sind die Amphoren vom Typ "Solocha I" hergestellt worden", *Dacia* 33, 1989, 247-252.

Babenchikov 1963 — V. P. Babenchikov, "Chornoriches'kiiy mogilnik", *Arkheologichni Pam'yatki URSR* XIII, 1963, 90-122.

Bădescu 2013 — A. Bădescu, Amfore orientale de tip Kapitän II descoperite la *Histria* în Sectorul *Basilica extra muros,* Materıale Şı Cercetărı Arheologıce (serie nouă), IX, 2013, 189–198.

Balba 1995 — M. Balba, *Kaunos Tapınak terasından ele geçen Amphora Dipleri* (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Antalya, 1995).

Balcer 1974 — J. M. Balcer, "Separatism and Anti-Separatism in the Athenian Empire (478-433 B. C.)", H*istoria: Zeitschrift für Alte Geschichte* Bd. 23, 1974, 21-39.

Balcer 1983 — J. M. Balcer, "The Greeks and the Persians: The Processes of Acculturation", *Historia: Zeitschrift für Alte Geschichte*, Bd. 32, 1983, 257-267.

Balcer 1985 — J. M. Balcer, "Fifth Century B.C. Ionia: A Frontier Redefined", *REA* 87, 1985, 31–42.

Ballance ve diğ. 1989 — M. Ballance – J. Boardman – S. Corbett – S. Hood, "Excavations in Chios 1952-1955. Byzantine Emporio", *BSA* (Suppl. 20) 1989, 106-109.

Ballet ve diğ. 2012 — P. Ballet – G. Finkielsztejn – G. Cankardeş-Şenol – A. K. Şenol, "Amphores importées, (nos 681-739)", içinde: P. Ballet – A. Poludnikiewicz (Ed.) *Tebtynis* V (Alexandria, 2012) 157-172.

Ballet – Picon 1987 — P. Ballet – M. Picon, "Recherches Preliminaires sur les Origines de la Céramique des Kellia(Egypte)", *CCE, Tome* 1, 1987, 17-47.

Ballet 1986	P. Ballet, "Céramique tardive des kellia et présence islamique, içinde: Le site monastique copte des Kellia", *Le site monastique copte des Kellia. Sources historiques et explorations archéologiques, Colloque MSAC Genève 13-15 août 1984,* (Genéve 1986) 299-310.
Ballet 1993	P. Ballet, "Relations céramiques entre l'Egypte et Chypre à l'époque gréco-romaine et byzantine", *Hellenistic and Roman Pottery in the Eastern Mediterranean-Advances in Scientific, Acts of the II Nieborow Pottery Workshop* (18-20 *December* 1993), (Varsaw 1993) 11-25.
Ballet 1994	P. Ballet, Un atelier d'amphores Late Roman Amphora 5/6 à Kom Abou Billou (Egypte). Chroniques d'Egypte, LXIX, 1994, 353-365.
Baranov 1982	I. Baranov, "Excavations in Dimitraki Rear near Sudak", *AO*, 1982, 242-243.
Bar-Nathan – Adato 1986	R. Bar-Nathan – M. Adato, "Byzantine Pottery (Stratum 5)", içinde: *Excavations at Caesarea Maritima* 1975, 1976-*Final Report. QEDEM* 21, 1986, 132-136.
Barnea 1967	I. Barnea, "Ceramica de import", *Dinogelia I*, 1967, 229-276.
Bass – Katzev 1968	G. F. Bass – M. L. Katzev, "New Tools for Underwater Archaeology", *Archaeology* 21.3, 1968, 164-173.
Bass 1982	G. F. Bass, "The Pottery", içinde: G. F. Bass – F. H. Van Doorninck (Ed.) *Yassı Ada, Volume I, A Seventh-Century Byzantine Shipwreck* (Teksas 1982) 155-188.
Bass 2005	G. Bass, "Solving a million-piece jigsaw puzzle: Serçe Limanı, Turkey", içinde: G. F. Bass (Ed.) *Archaeology Beneath the Seven Seas* (London, 2005) 106-117.
Bass – van Doorninck 1971	G. Bass – F. H. Van Doorninck, "A Fourth Century Shipwreck at Yassı Ada", AJA 75, 1971, 27-37.
Bass- Van Doorninck 1978	G. Bass – F. H. Van Doorninck, An Eleventh-Century Shipwreck at Serçe Liman, Turkey. *IJNA* 7, 1978, 119-132.
Bass – van Doorninck 1982	G. F. Bass – F. H. van Doorninck, *Yassi Ada, I: a Seventh Century Shipwreck* (Texas 1981).
Başaran – Akkaş 2017	C. Başaran – İ. Akkaş, "Parion 2005-2015 Yılları Arası Arkaik, Klasik ve Hellenistik Amphora Buluntuları", içinde: A. Diler – S. Özen – U. Çörtük – M. Doyran – B. Özen-

Kleine – S. Akerdem – N. O. Özer – Y. Say-Özer (Eds.) *Basileus. 50. Yılında Kaunos/Kbid* (Ankara 2017) 285-308.

Bayburtluoğlu 1975 C. Bayburtluoğlu, *Erythrai* (Ankara, 1975).

Bayburtluoğlu 1978 C. Bayburtluoğlu, "Les Céramiques Chiotes d'Anatolie", içinde: G. Vallet (Ed.) *Les céramiques de la Grèce de l'Est et leur diffusion en Occident*, Centre Jean Be´rard. Institut Franc¸ais de Naples, 6–9 juillet 1976 (Paris, 1978) 27-30.

Baylan 2008 S. Baylan, *2006-2007 Tralleis Kazılarında Ele Geçen Amphoralar* (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Aydın 2008).

Baydur 1983 N. Baydur, "Tarsus-Dönükta Kazısı", AST 1, 1983, 133-137.

Bean 1997 G. E. Bean, *Eskiçagda Ege Bölgesi* (Çev.İnci Delemen) (İstanbul 1997).

Beestmann-Kruyshaar 2003 C. Beestmann-Kruyshaar, "Pottery", içinde: H. R. Reiders – W. Prummel (Ed.) *Housing in New Halos. A Hellenistic Town in Thessaly, Greece* (Lisse, 2003) 81-105.

Belotti 2004 C. Belotti, *Ritrovamenti di anfore romane a Ivlia Concordia, Aspetti topografici ed economici* (Gruaro, 2004).

Belotti 2006 C. Belotti, "Anfore orientalia a Concordia Sagittaria (I)", *Instrumentum* 23, 2006, 19-20.

Beltran Lloris 1970 M. Beltrán Lloris, *Las Ánforas R omanas en España* (Zaragoza, 1970).

Ben-Arieh – Netzer 1974 S. Ben-Arieh – E. Netzer, Excavations along the "Third Wall" of Jerusalem, 1972-"1974, *IEJ* 24, 1974, 97-107.

Benea 2000 D. Benea, "Les amphores de Tibiscum. Les relations commerciales entre la Dacie et les territoires de la Méditerranée orientale", *ReiCretActa* 36, 2000, 435-438.

Benoit 1961 F. Benoît, *Fouilles sous-marines l'épave du Grand Congloué a Marseille* (Supplément à Gallia 14, 1961).

Bernard – Bonifay 2004 H. Bernard – M. Bonifay, "Les amphores de l' epave des Embiez", içinde: D. Foy (Ed.) *Coeur de Verre, Production et Diffusion de Verre Antique* (Lyon, 2004).

Bernard 1964 P. Bernard, "Céramiques de la premiére motié du VII. Siécle á Thasos", *BCH* 88, 1964, 137-146.

Bernard – Jézégou 2006 H. Bernard – M. P. Jézégou, "The West Embiez 1 Shipwreck. A complementary Cargo of vintage wine

amphoras at the transition from the 2nd to the 3rd century AD", *Skyliss* 2006,140-145.

Bertrand 1995 — E. Bertnard, "Nouvelles Données Pour l'identification de l'amphore Dressel 24", *RAE*, 46, 1995, 357-360.

Bezeczky 1993 — T. Bezeczky, "Knidische Amphoren in den nördlichen Provinzen des römischen Reiches", *Carinthia* 183, 1993, 237-244.

Bezeczky 1994 — T. Bezeczky, "Aegean Amphorae in Pannonia", *FolA* XLIII, 1994, 115-125.

Bezeczky 1998 — T. Bezeczky, "Amphora types of Magdalensberg", *Arh. Vest.* 49, 1998, 225-242.

Bezeczky 2004 — T. Bezeczky, "Early Roman Food Import in Ephesus. Amphorae from the Tetragonos Agora", içinde: J. Eiring – J. Lund (Ed.) *Transport Amphorae and Trade in the Eastern Mediterranean. Acts of the International Colloquium at the Danish Institute at Athens, September* 26–29, 2002, Monographs of the Danish Institute at Athens 5 (Aarhus 2004) 85–97.

Bezeczky 2005a — T. Bezeczky, "Late Roman Amphora from the Tetragonos-Agora in Ephesus", içinde F. Krizinger (Ed.) *Spätantike und mittelalterliche Keramik aus Ephesos* (2005) 203-229.

Bezeczky 2005b — T. Bezeczky, "Roman Amphorae from Vindobona", içinde: F. Krinzinger (Ed.) *Vindobona – Beiträg zu ausgewählten Keramikgattungen in ihrem topographiscen Kontext* (Vienna 2005) 35-109.

Bezeczky 2010 a — T. Bezeczky, "Trade Connections Between Ephesus and Adrıatic Region", *HistriaAnt*, 19/2010, 351-358.

Bezeczky 2010b — T. Bezeczky, "Italian Wine in the Eastern Mediterranean. Amphorae from Etruria, Latium, and Campania from the fourth century B.C. to the first century A.D. The Case of the Ephesian Amphorae" Bollettino di Archeologia on line I 2010/ Volume speciale, 2010, 82-92.

Bezeczky 2013 — T. Bezeczky, *The Amphorae of Roman Ephesus*, *FiE* XV/1 (Wien, 2013).

Bien 2005 — S. Bien, "Des niveaux du VIIe siécle sous le Music-Hall l'Alcazar à Marseille, içinde: J. M. Gurt i Esparraguera – J.

Buxeda i Garrigos – M. A. Cau Ontiveros (Eds) *LCRW 1,* BARIntSer. 1340 (Oxford, 2005) 285-289.

Bilir 2017 — A. Bilir, "Roma İmparatorluk Dönemi ve Geç Antik Çağ'da Kilikya Bölgesi'nde Amphora Üretimi", içinde: P. Pınarcık – B. Gökce – M. S. Erkek – S. Coşğun Kandal (Ed.) *Prof Dr. Recep Yıldırım'a Armağan*, 2017, 219-255.

Birger 1981 — R. Birger, "Pottery and Miscellaneous Finds of the Byzantine Period", içinde E. Netzer (Ed.), *Greater Herodium*, *QEDEM* 13, 1981, 75-78.

Bîrzescu 2012 — I. Bîrzescu, *Histria XV Die archaischen und frühklassischen Transportamphoren* (Bucarest 2012).

Bjelajac – Petrovic 1996 — L. Bjelajac – P. Petrovic, *Amfore gornjo mezijskog Podunavlja*, *Posebna Izdanja* 30 (Beograd. 1996).

Bjelajac 1996 — L. Bjelajac, *Amfore gornjomezijskog Podunavlja* (Amphorae of the Danubian basin in Upper Moesia) (Beograd 1996).

Blakely 1987 — J. A. Blakely, *The Joint Expedition to Caesarea Maritima, Excavations Report. The Pottery and Dating of Vault 1: Horreum, Mithraeum and Later Uses. The Joint Expedition to Caesarea Maritima Excavations Reports*. 4. *ASOR Excavations Reports* 1987.

Blakely 1988 — J. A. Blakely, "Ceramics and Commerce: Amphorae from Caesarea Maritima", *ASOR* 271, 1988, 31-50.

Blakely 1992 — J. A. Blakely, "Stratigraphy and the North Fortification Wall of Herod's Caesare", içinde: R. Lindley Vann (ed.), *Caesarea Papers. Straton's Tower; Herod's Harbour and Roman and Byzantine Caesarea,* JRA(Suppl.5) 1992, 27-41.

Blondé ve diğ. 1991 — F. Blondé – D. Mulliez – A. Muller, "Le comblemet d'un puits punic á Thasos", *BCH* 115.1, 1991, 213-242.

Boardman 1956 — J. Boardman, "Delphinion in Chios", *BSA* 51, 1956, 41-54.

Boardman 1967 — J. Boardman, "Excavations In Chios 1952-1955: Greek Emporio", *BSA*, *Suppl. Vol. 6*, 1967, 1-258.

Boardman 1988 — J. Bordman, *The Greeks overseas* (London, 1988).

Boardman 1989 — J. Boardman, "The pottery", içinde: M. Ballance, J. Boardman – S. Corbett – S. Hood (ed.) *Byzantine Emporio. Excavations in Chios 1952-1955. The British School at Athens,* Supplement 20 (Oxford, 1989)106-117.

Boehringer – Krauss 1937	E. Boehringer – F. Krauss, *Das Temenos fur den Herrscherkult "Prinzessinnen Palais",Pergamon* IX (Berlin-Leipzig, 1937).
Boer 2013	J. de Boer, "Stamped Amphorae From the Greek Black Sea Colony of Sinope in the Mediterranean During The Hellenistic Period", içinde: G. R. Tsetskhladze – S. Atasoy – A. Avram – Ş. Dönmez – J. Hargrave (Ed.) *The Bosporus: Gateway between the Ancient West and East(1st Millenium BC – 5th Century AD) BARIntSer. 2517 (Oxford 2013) 109-114)*
Bon – Bon 1957	A. M. Bon – A. Bon, *Les Timbres Amphoriques de Thasos, Etudes Thasiennes IV, Ecole Française D'Athenes (*1957).
Bondoc 2016	D. Bondoc, "Roman Amphorae from Slaveni, Olt County, Romania", *AMold,* XXXIX, 2016, 215 – 229.
Bonifay – Pieri 1995	M. Bonifay – D. Pieri, "Amphores du Ve au VIIe s. à Marseille: Nouvelles Données Sur La Typologie Et Le Contenu", *JRA* 8, 1995, 94 120.
Bonifay – Villedieu 1989	M. Bonifay – F. Villedieu, "Importations d'amphores orientales en Gaule (V-VII siecles)", içinde: V. Déroche – J. M. Spieser (Ed.) *Recherches BCHSuppl.* XVIII,1989, 17-46.
Bonifay 1998	M. Bonifay, "Sur quelques problémes de datation des sigillées africaines à Marseille", içinde: L. Saguì (Ed.) *Ceramica in Italia: VI–VII secolo. Atti del Convegno in onore di John W. Hayes, Roma 11–13 maggio* 1995 (1998) 71-82.
Bonifay 1986	M. Bonifay, "Observations sur les amphores Tardives á Marseille d'aprés les Fouilles de la Bourse", *RAN* 19, 1986, 269-305.
Bonifay 2003	M. Bonifay, "La Céramique Africaine, Un Indice du Développement économique?", *AnTard* 11, 2013, 113-128.
Bonifay 2004	M. Bonifay, *Études sur la céramique romaine tardive d'Afrique* BAR IntlSer 1301 (Oxford, 2004).
Bonifay 2010	M. Bonifay, "Avancees dans l'etude des ceramiques africaines de l'Antiquite tardive (IIIe-VIIe s.)", içinde: D. Papanikola-Bakirtzis – D. Kousoulakou (Ed.) *Κεραμική της Υστερης Αρχαιότητας από τον ελλαδικό χώρο (3ος-7ος αι. μ. Χ.) επιστημονική συνάντηση, Θεσσαλονίκη, 12-16 Νοεμβρίου* 2010, 37-64.

Bonifay 2011 M. Bonifay, "Production et diffusion des céramiques africaines durant l'Antiquité tardive", içinde: R. Attoui (Ed.) *When did Antiquity End? Archaeological Case studies in Three Continents (Trento, 2005)* (Oxford, 2011) 15–30.

Bonifay 2016 M. Bonifay, "Amphores de l'Afrique romaine: nouvelles avancées sur la production, la typochronologie et le contenu", içinde: R. Járrega – P. Berni (Ed.) *Amphorae ex Hispania: paisajes de producción y consumo* (Tarragona, 2016) 595-611.

Bonora ve diğ. 1988 E. Bonora – C. Falcetti – F. Ferretti – A. Fossati – G. Imperiale T. Mannoni – G. Murialdo – G. Vicino, "Il "castrum" tardo-antico di S. Antonino di Perti, Finale Ligure (Savona): fasi stratigrafiche e reperti dell'area D. Seconde notizie preliminari sulle campagne di scavo 1982-1987", *Archeologia Medievale* XV, 335-396.

Boulter 1953 C. Boulter, "Pottery of the fifth century from a well in the Athenian Agora", *Hesperia, XXII, No. 2,* 1953, 59-115.

Böttger 1982 B. Böttger, "Die Gefasskeramik aus dem Kastell Jatrus", içinde: B. Böttger – B. Döhle – G. Gemolka-Fuchs (Ed.) *Iatrus-Krivina: Spätantike Befestigung und Frühmittelalterliche Siedlung an der unteren Donau 2. Ergebnisse der Ausgrabungen 1966-1973. Schriften zur Geschichte und Kultur der Antike 17* (Berlin, 1982) 33–148.

Böttger 1992 B. Bottger, "Die Kaiserzeitlichen und Spatantiken Amphoren aus dem Kerameikos", *AM* 107, 1992, 315-381.

Brann 1962 E. Brann, *The Athenian Agora, Vol. VIII, Late Geometric and Protoattic Pottery* (New Jersey 1962).

Brashinski 1970 I. B. Brashinski, "Novie Danie o Greceskom Importe na Njnem Donu", *Kratikie Sovchenia* 124, 1970, 12-17.

Brashinski 1980 I. B. Brashinsky, *Greek Import on the Lower Don in the 5th to the 3th Centuries B.C.*(Leningrad 1980).

Brashinski 1984 I. B. Brashinsky, *Metody Issledovaniya Antichnoy Torgovli (Na Primere Severnogo Prichernomor'ya)* (Leningrad, 1984)

Briese 2005 M. B. Briese, "Halikarnassian wine-production? The evidence from two households", içinde: M. B. Briese – L. E. Vaag (Ed.) *Trade Relations in the Eastern Mediterranean from the*

Late Hellenistic Period to Late Antiquity: The Ceramic Evidence (Denmark, 2005) 184-201.

Bruno 2002 — B. Bruno, "Importazione e consumo di derrate nel tempo. L'evidenza delle anfore", içinde: F. Rossi (Ed.) *Nuove ricerche sul Capitolium di Brescia, Scavi, studi e restauri* (Milano 2002) 277–307.

Buora 1996 — M. Buora, Il catalogo, içinde: I soldati di Magnenzio. Scavi nella necropoli romana di Iutizzo Codroipo, Archeologia di frontiera 1 (Udine 1996) 60-62.

Burchner — L. Burchner, Erythrai, RE VI,1, 1907, col. 575-590.

Burragato ve diğ. 2007 — F. Burragato – M. Nezza – A. F. Ferrazzoli – M. Ricci, "Late Roman 1 Amphora Types Produced at Elaiussa Sebaste" içinde: M. Bonifay – J. C. Treglia (Eds.) *LRCW* 2, BARIntSer. 1662, I (2007) 689-700.

Butterworth – Laurence 2005 — A. Butterworth – R. Laurence, *Pompeii: The Living City* (London, 2005).

Buzoianu 1999 — L. Buzoianu, "Types d'amphores hellénistiques découverts à Callatis, içinde: Y. Garlan (Ed.) *Production et commerce des amphores anciennes en mer Noire: colloque international organisè à Istanbul, 25-28 mai 1994* (Aix-en-Provence: Publications de l'Université de Provence, 1999) 201-214.

Cadoux 1938 — C. J. Cadoux, *Ancient Smyrna. A History of the City From the Earliest Times to 324 A.D.* (Oxford, 1938).

Calvet 1977 — Y. Calvet – M. Yon, "Ceramique trouvee a Salamine (Fouilles De La Ville)", içinde: E. Gjerstad (Ed.). *Greek geometric and archaic pottery found in Cyprus* (Stockholm, 1977) 9-21, Pl. I-XI.

Calvet 1986 — Y. Calvet, "A Rhodian stamped amphora handle From Mleiha", R. Boucharlad (Ed.) *Archaeological surveys and excavations in the Starjcek Emirate 1986, A third preliminary report* (Lyon, 1977) 77.

Campbell 1938 — M. T. Campbell, "A Well of the Black-Figured Period at Corinth", *Hesperia* 7, 1938, 557-611.

Cangova 1959 — J. Cangova, "Amphores du Moyen-Age en Bulgarie" (en Bulg), *BullInstArchBulg* 22, 1959, 243-262.

Cankardeş-Şenol 2006	G. Cankardaş-Şenol, *Klasik ve Helenistik Dönem'de Mühürlü Amphora Üreten Merkezler ve Mühürleme Sistemleri* (İstanbul, 2006).
Cankardeş-Şenol 2015	G. Cankardeş-Şenol, "Early Cnidian Amphora Exports to Alexandria, Egyppt", içinde: E. Laflı – S. Patacı (Eds.) *Recent Studies on the Archaeology of Anatolia*. BAR Int. Ser. 2750 (Oxford 2015) 169-192.
Canoğlu 2011	E. Canoğlu, *Amphora Mühürlerinden Hareketle Klasik Ve Hellenistik Dönemlerde Thasos Ve Doğu Akdeniz Ticari İlişkileri*. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İzmir 2011).
Cantini 2007	F. Cantini, "Circolazione, Produzione e Consumo di Vasellame Ceramico e Anfore nel Medio Valvarno tra IV e VII secolo: nuovi dati da San Genesio (San Miniato, Pisa) e Firenze", içinde: S. Menchelli – S. Santoro – M. Pasquinucci – G. Guiducci (Ed.), *LRCW* 3, BARIntSer 2185 (Oxford, 2010) 353-362.
Capelli 1998	C. Capelli, *Analisi minero-petrografiche* (Appendice a Saguì 1998), 331-333.
Carandini – Panella 1973	A. Carandini – C. Panella, *Ostia III Le Terme Del Nuotatore-Studi Miscellanei* 21-1973.
Carandini – Panella 1981	A. Carandini – C. Panella, "The Trading Connections of Rome and Central Italy in the late second and third centuries. The Evidence of the Terme del Nuotatore excavations, Ostia", içinde: A. King – M. Henig (eds.), *The Roman West in the Third Century*, BAR Int. Ser. 109 (Oxford 1981), 487-503.
Carandini ve diğ. 1968	A. Carandini – E. Fabbricotti – Carlo Gasparri – M.G. Tatti – M. Gianelli – M. Paola Moriconi – B. Palma – C. Panella – M. Polia – A. Ricci, *Ostia I, Le terme del nuotatore, scavo dell'ambiente IV,Studi Miscellanei* 13, 1968.
Caravale – Toffoletti 1997	A. Caravale – I. Toffoletti, *Anfore Antiche. Conoscerle e Identificarle* (Ireco 1997).
Carlson – Lawall 2007	D. N. Carlson – M. L. Lawall, "Towards a Typology of Erythraian Amphoras", *Skyllis* 7 2005/2006, 2007, 33–40.
Carlson 2003	D. N. Carlson, The Classical Greek Shipwreck at Tektaş Burnu, Turkey" *AJA* 107, 2003, 581-600.

Carlson 2004	D. N. Carlson, *Cargo in Context: The Morphology, Stamping, and Origins of the Amphoras from a Fifth-Century B.C. Ionian Shipwreck* (Yayınlanmamış Doktora Tezi, Texas, Austin, 2004)
Carlson 2013	D. N. Carlson, "A View from the Sea: the Archaeology of Maritime Trade in the 5th century BC Aegean", Anja Slawisch (Hrsg.), *Handels- und Finanzgebaren in der Ägäis im 5. Jh. v. Chr., BYZAS* 18 (2013) 1-23.
Carsana – Del Vecchio 2017	V. Carsana – F. Del Vecchio," Le anfore di V secolo d.C. dai contesti di edifici prossimi al porto di Neapolis", *LRCW* 5 (Oxford, 2017) 407-417.
Castiglioni ve diğ. 1992	E. Castiglioni – XX, Il "castrum" tardo-antico di S. Antonino di Perti, Finale Ligure (Savona): terze notizie preliminari sulle campagne di scavo 1982-1991, *Archeologia Medievale,* XIX, 279-368.
Cawkwell 1981	G. L. Cawkwell, "Notes on the failure of the Second Athenian Confederacy", *JHS* 101, 1981, 40-55.
Chandler 1806	R. Chandler, *Voyage dans L'Asie Mineure et en Grece* (Paris, 1806).
Chkhaidze 2012	V. N. Chkhaidze, *Phanagoria. İn VI-X centuries* (Moscow 2012).
Cipolato 2013/2014	A. Cipolato, *Altino survey 2012: le anfore italiche, egeo-orientali e galliche* (Tesi di Laurea, Venezia, 2013/2014).
Cirelli 2009	E. Cirelli, "Anfore globulari a Classe nell'Alto Medioevo", içinde: G. Volpe – P. Favia (Eds.) *V. Congresso Nazionale di Archeologia Medievale*. Palazzo della Dogana, Salone del Tribunale (Foggia), Palazzo dei Celestini, Auditorium (Manfredonia), 30 settembre-3 ottobre 2009, 563-568.
Cirelli 2014	E. Cirelli, "Typology and Diffusion of Amphorae in Ravenna and Classe Between the 5th and the 8th Centuries AD", içinde: N. Poulou-Papadimitriou – E. Nodarou – V. Kilikoglou (Ed.) *LRCW 4* (Oxford 2014) 541-552.
Costantini 2011	A. Costantini, "Le Anfore", içinde: A. Alberti – E. Paribeni (Ed.) *Archeologia in Piazza dei Miracoli. Gli scavi* 2003-2009 (Ghezzano 2011) 393-430.

Constantinos 1998	L. Constantinos, *A study of the coinage of Chios in the Hellenistic and Roman periods*(Yayınlanmamış Doktora Tezi, Durham 1998).
Cook 1961a	J. M. Cook, "Greek settlement in the Eastern Aegean and Asia Minor", *CAH* Vol II/ XXXVIII (Cambridge, 1961).
Cook 1961b	J. M. Cook, "The Problem of Classical Ionia", *ProcCambrPhilSoc* 7, 1961, 9-18.
Cramer 1832	J. A. Cramer, *Geographical and Historical Description of Asia Minor* (Oxford, 1832).
Crawford 1990	S.C. Crawford, *The Byzantine Shops at Sardis* (London 1990).
Crowfoot – Fitzgerald 1929	J. W. Crowfoot – G. M. Fitzgerald, *Annual of the Palestine Exploration Fund*, 5 (Jerusalem 1929).
Cunliffe 1971	B. W. Cunliffe, *Excavations at Fisbourne 1961-1969*. II: *The Finds. - Reports of the Research Committee of the Society of Antiquaries of London*, no. 26-27 (London 1971).
Dalby 2003	A. Dalby, *Food in the Ancient World from A to Z* (London, New York 2003).
Dark 2001	K. Dark, *Byzantine Pottery* (Great Britain, 2001).
Daszewski ve diğ. 1990	W. A. Daszewski – G. Majcherek – I. Sztetyllo – I. Zych, "Excavations at Marina el Alamein 1987-1988", *MDAIK* 46, 1990, 15-51.
Daszkiewicz ve diğ. 2000	M. Daszkiewicz – E. Bobryk – G. Schneider – P. Dyczek, "Chemical and Mineralogical Composition of Roman Amphorae from Novae and Some Other Sites in Bulgaria, First Results", *Novensia* 12, 2000, 23–42.
De Caprariis ve diğ. 1988	F. De Caprariis – C. Fiorini – D. Palombi, "Contenitori da trasporto dell'area siro-palestinese", *MEFRA, C*, 1, 1988, 305-320.
De Mitri 2006	C. De Mitri, "Ceramica d'importazione orientale (V-VI sec. d.C.) nel Basso Salento. Problemi di distribuzione", içinde: S. Čače – A. Kurilić – F. Tassaux (Ed.) *Les Routes del'Adriatique Antique. Géographie et Économie, Actes de la Table ronde du 18 au 22 septembre 2001* (Zadar 2006) 2-14.
De Rossi 1890	G. B. De Rossi, "Anfore vinarie con segni cristiani trovate nella casa dei SS. Giovani e Paolo", *Bolletino di Archeologia Cristiana*, 6, 1890, 29-47.

Degrassi 2000 V. Degrassi, La necropoli di Villanova di Farra (GO), içinde: S. Blason Scarel (ed.), Cammina, cammina… Dalla via dell'ambra alla via della fede (Udine 2000), 128-130.

Delougaz – Haines I960 P. Delougaz – R. C. Haines, "A Byzantine Church at Khirbat Al-Karak", *UCOIP* 85, I960.

Demesticha – Michaelides 2001 S. Demesticha – D. Michaelides, "The Excavation of a Late Roman 1 Amphora Kiln in Paphos", içinde: E. Villeneuve – P. M. Watson (Eds.) *La céramique byzantine et proto-islamique en Syrie-Jordanie (IVe-VIIIe siecles apr. J. C.), actes du colleque (Amman,* 3-5 *décembre* 1994. *BAH* 159, Beyrouth, 2001, 289-296.

Demesticha 1998 S. Demesticha, "Experimenting on Amphora Manufacture", içinde: E. Karpodini-Dimitriadi (Ed.) *Ethnography of European Traditional Cultures. Arts, Crafts, Techniques of Heritage. European Seminar III-Proceedings* (Athens 1998) 139-149.

Demesticha 2000 S. Demesticha, "The Paphos Kiln: Manufacturing Techniques of LR 1 Amphoras*", ReiCretActa* 36, 2000, 549-554.

Demesticha 2005 S. Demesticha, "Some Thoughts on the Production and Presence of the Late Roman Amphora 13 on Cyprus", içinde: M.B. Briese – L.E. Vaag (Eds.)*Trade Relations in the Eastern Mediterranean from the Late Hellenistic Period to Late Antiquity: the Ceramic Evidence/ Acts from a Ph.D. seminar for young scholars, Sandjberg Manorhouse, 12-15 February 1998* (Odense, 2005)169–178.

Demesticha 2010 S. Demesticha, "The cargo of shipwreck 7 in the Pagasitic gulf. A preliminary interpretation", içinde: D. Papanikola-Bakirtzi – N. Kousoulakou (Ed.) *Proceedings of the Symposium: Late Antique Ceramics from Greece (3rd-7th c.c.), Thessaloniki, November 12th-16th 2006*, vols.1–2 (Thessaloniki, 2010) 131-142.

Demesticha 2013 S. Demesticha, "Amphora Typologies, Distribution, and Trade Patterns: The Case of the Cypriot LR1 Amphorae", içinde: M. L. Lawall – J. Lund (Eds.) *The Transport Amphorae and Trade of Cyprus* (Aarhus, 2013) 169-178.

Demesticha 2014 — S. Demesticha, "Late Roman Amphora Typology in Context", içinde: N. Poulou Papadimitriou – E. Nodarou – V. Kilikoglou (Eds.) LRCW 4, *Volume I, BARIntSer.* 2616 (I) (2014) 599-606.

Derda 1992 — T. Derda, "Inscriptions with the Formula θεο χαρις κερδος on Late Roman Amphorae", *ZPE* 94, 135–152.

Dereli-Garlan 1997 — F. Dereli – Y. Garlan, "Quelques nouvelles amphores timbrées de Sinope", *Anatolia Antiqua*, 5, 199-209.

Desbat 2004 — A. Desbat, "Le commerce des vins à Lugdunum," içinde: J.-P. Brun – M. Poux – A. Tchernia (Ed.) *Le vin: Nectar des dieux, génie des hommes* (Gollion, 2004) 254–263.

Diamanti 2010a — C. Diamanti, *Local production and import of amphoras of Halasarna of Kos Island (5th-7th c.), Saripolios Bibliothiki* 115 (Athens 2010)

Diamanti 2010b — C. Diamanti, "Local Late Roman/Early Byzantine amphoras from Halasarna on Kos", içinde: D. Papanikola-Bakirtzis – D. Kousoulakou (Eds.**)** Κεραμική της Ύστερης Αρχαιότητας από τον ελλαδικό χώρο (3ος-7ος αι. μ. Χ.) επιστημονική συνάντηση, Θεσσαλονίκη, 12-16 (Νοεμβρίου 2010) 143-152.

Diamanti 2010c — C. Diamanti, "Stamped Late Roman/Proto Byzantine Amphoras from Halasarna of Kos", *ReiCretActa* 41, 2010, 1-8.

Diamanti 2012 — C. Diamanti, "Byzantine emperors on stamped Late Roman/Early Byzantine amphoras", *ReiCretActa* 44, 2012, 1-5.

Didioumi 1999 — S. Didioumi, "An early christian pottery factory at Cardamaina in Cos" içinde: Abstracts of the Seventh International Symposium on Medieval Ceramics from the Mediterranean, Thessaloniki, 11-16, 68-69.

Didioumi 2011 — S. Didioumi, "Local production and imported pottery from Cos island, Greece (4th – 8th c. A.D.)", Abstracts, Posters, *LRWC* 4 Thessaloniki, 7–10 April (Thessaloniki 2011) 73-74.

Didioumi 2014 — S. Didioumi, "Local Production in the Island of Cos, Greece from the Early Byzantine Period. A Preliminary Report",

içinde: N. Poulou-Papadimitriou – E. Nodarou – V. Kilikoglou (eds.), *LRCW* 4, BARIntSer 2616, 2014, 169-180.

Dixneuf 2011 — D. Dixneuf, *Amphores égyptiennes, Production, Typologie, Contenu et Diffusion (IIIe siécle avant J.-C. –IXe siécle apres J.-C.)* EtAlex 22 (Alexandria, 2011).

Doğer – Şenol 1997 — E. Doğer – A. K. Şenol, "Rhodos Peraiasinda İki Yeni Amphora Atölyesi", Arkeoloji Dergisi IV İzmir 1997, 59-73.

Doğer – Şenol 1999 — E. Doğer – A. K. Şenol, "1997 Yılı Marmaris Hisarönü/Çubucak Kazılan", *KST XIX,* 25-29 Mayıs 1998, Ankara 1999, 439-446.

Doğer – Şenol 2000 — E. Doğer – A. K. Şenol, "1998 Yılı Marmaris Hisarönü-Çubucak Seramik Atölyeleri Kazılan", *KST XX,* Ankara 2000, 293-304.

Doğer – Şenol 2006 — E. Doğer – A. K. Şenol, "Les marques sur amphores commerciales de Clazomeniennes", içinde: B. Avunç (Ed.) *Hayat Erkanal'a Armagan Kitabı* (İstanbul 2006) 257-363.

Doğer 1986 — E. Doğer, "Premières remarques sur les amphores de Clazomènes", içinde: J. Y. Emperur – Y. Garlan (Ed.) *Recherches sur les amphores grecques, BCH Suppl.* XIII, 1986, 461-471.

Doğer 1988 — E. Doğer, *Klazomenai Kazısındaki Arkaik Dönem Ticari Amphoraları* (Yayınlanmamış Doktora Tezi, İzmir 1990)

Doğer 1990 — E. Doğer, "Klazomenai'de Antik Kaynaklara Dayalı Tarımsal İhraç Ürünleri ve Ticari Amphora Üretimleri Üzerine Gözlemler", *Türk Tarih Kongresi* X, 1990, 701-710.

Doğer 1991 — E. Doğer, *Antik Çağda Amphoralar* (İzmir 1991).

Doğer 1994 — E. Doğer, "Rodoslu Çömlekçi Hieroteles", *Arkeoloji Dergisi II, 1994, E.Ü. Edebiyat Fak. Yayınları, 195-218.*

Doğer 2004 — E. Doğer, *Antik Çağda Bağ ve Şarap* (İzmir, 2004).

Doğer 2007 — L.Doğer, "Byzantine Ceramics: Excavation at Smyrna Agora.", Çanak, Arkeolojik Kazılarda Ele Geçen Geç Antik, Bizans, Selçuklu ve Osmanlı Seramiği ve Mimari Seramiği (Çanakkale, 1-3 Haziran 2005). First International Symposium on Late, Antique, Byzantine, - Seljuk, and Ottoman Pottery and Tiles in Archaelogical Context

(Çanakkale, 1-3 June 2005), ed. B. Böhlendorf-Arslan, A. O. Uysal, J. Witte-Orr. Byzas 7 (İstanbul 2007) 97-122.

Doksanaltı 2006 — E. M. Doksanaltı, *Knidos Kap Krio Kazı Alanı* (Selçuk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Doktora Tezi) (Konya 2006).

Domaneantu 1993 — C. Domaneantu, "Un sanctuaire hellenistique du site de Nuntasi II (comm. D'Istria, dep. De Constantsa)", *Dacia* 37, 1993, 59-79.

Dothan – Freedman 1967 — M. Dothan – D. N. Freedman, A*shdod I. The First Season of Excavation 1962, Atiqot* VII (Israel 1967).

Dothan 1971 — M. Dothan, *Ashdod II-III. The Second and Third Seasons of Excavations* 1963, 1965 (Jerusalem, 1971).

Downey 1963 — G. Downey, *Ancient Antioch* (Princeton 1963).

Durugönül – Durukan 2007 — S. Durugönül – M. Durukan, "2005 Yılı Korykos (Kızkalesi) Yüzey Araştırması", *AST 24-I*, 2007, 17-22.

Durugönül ve diğ. 2006 — S. Durugönül – M. Durukan – G. Mietke, "2004 Yılı Korykos (Kızkalesi) Yüzey Araştırmaları", *AST 23- I*, 2006, 21- 24.

Durugönül ve diğ. 2008 — S. Durugönül – M. Durukan – E. Aşkın – E. Alkaç –D. Kaplan – H. Körsulu, "2006 Yılı Korykos (Kızkalesi) Yüzey Araştırması", *AST 25- I*, 2008, 115- 123.

Durugönül ve diğ. 2009 — S. Durugönül – M. Durukan – E. Aşkın – E. Alkaç –D. Kaplan – H. Körsulu, "2007 Yılı Korykos (Kızkalesi) Yüzey Araştırması", *AST 26- I*, 2009, 85- 92.

Doulgéri-Intzessiloglou – Garlan 1990 — A. Doulgéri-Intzessiloglou – Y. Garlan, "Vin et amphores de Péparéthos et d'Ikos", *BCH*, 114.1, 1990, 361-389.

Dressel 1879 — H. Dressel, "Di un grande deposito di anfore rinvenuto nel nuovo quartiere del Castro Pretorio", *Bulletino della Comissione Archaeologica Comunale di Roma,* 7,36-112, 143-196.

Dressel 1899 — H. Dressel, *Corpus Inscriptionum Latinarum*, XV, 2. Inscriptiones Urbis Romae Latinae. Instrumentum domesticum. Partis posterioris fasciculus I (Berlin 1899).

Dupont – Goyon 1992 — P. Dupont – J.-C. Goyon, "Amphore grecques archaïques de Gurna: à propos d'une publication récente", *Sesto Congresso Internazionale di Egittologia, I,* 1992, 153-166.

Dupont – Lungu 2013 P. Dupont – V. Lungu, "Les fouilles anglo turques de l'ancienne Smyrne (1948-1951): archives de John Cook sur les amphores de transport", içinde: L. Buzoianu – P. Dupont – V. Lungu (Ed.) *PATABS* III, (Constanta 2013) 213-249.

Dupont – Skarlatidou 2012 P. Dupont – E. Skarlatidou, "Archaic Transport Amphoras from the First Necropolis of Clazomeneian Abdera", içinde: M. Tiverios ve diğ. (Ed.) Archaic *Pottery of the Northern Aegean and Its Periphery (700-480 BC)* (Proceeding of the Archaeological Meeting, Thessaloniki 19-22 May 2011) (Thessaloniki 2012) 253-264.

Dupont 1982 P. Dupont, "Amphores commerciales archaiques de la Grece de l'est. *La Parola del Passato", FAsc. CCIV-CCVII*, 1982, 193-209.

Dupont 1983 P. Dupont, "Classification et détermination de provenance des céramiques Grecques Orientales Archaïques d'Istros. Rapport preliminaire", *Dacia XXVII*, 19-43.

Dupont 1998 P. Dupont, "Archaic East Greek Trade Amphoras", içinde: R.M. Cook – P. Dupont (Ed.) *East Greek Pottery* (London, Routledge) 142–191.

Dupont 2007 P. Dupont, "Diffusion des amphores commerciales de type Milesian dans le Pont archaïgue", J. Cobet – V. von Greave (Ed.) *Frühes Ionien eine Bestandsaufnahme*, *Panionion–Symposion Güzelçamlı 26. September–1. Oktober* 1999 (Mainz, 2007) 621–630.

Dupont 2009a P. Dupont, "Les amphores «samiennes» et «protothasiennes» de Zeest: la piste nord-ionienne ?", içinde: P. Dupont – V. Lungu (Ed.) *Synergia Ponticae&Aegeo-Anatolica*, 2009, 3-11.

Dupont 2009b P. Dupont, "Les amphores "samiennes" et "protothasiennes" de Zeest : la piste nord-ionienne?", içinde: D. Kassab-Tezgör – N. Inaishvili (Ed.) *PATABS* I. Actes de la Table Ronde internationale de Batoumi et Trabzon, 27-29 Avril 2006. Varia Anatolica XXI (Paris 2009) 39-43.

Dugonjic 2015 P. Dugonjic, "Rhodian amphorae in the Adriatic: a preliminary report on the evidence from Croatia", içinde: S. Demesticha (Ed.) *Per Terram, Per Mare. Seaborne Trade and the*

Distribution of Roman Amphorae in the Mediterranean (Uppsala 2015) 243-256.

Durukan 2015 — M. Durukan, "Geç Antik Çağ'da Doğu Akdeniz'deki Ekonomik Gelişmenin Nedenleri: İpek Yolu ve Baharat Yolu'nun Rolü, LR1 Amphoraları ve Kilikia'daki Diğer Kanıtlar", *Adalya* XVIII, 2015, 241-257.

Dündar 2012 — E. Dündar, *Patara Kazılarından Ele Geçen (1989-2010 Yılları) Arkaik, Klasik ve Hellenistik Dönem Ticari Amphoralar ve Amphora Mühürleri* (Yayınlanmamış Doktora Tezi, Antalya 2012).

Dyczek 1996 — P. Dyczek, "Novae. Une forteresse de la Premiere Legion Italique. Remarques concernant les amphores româines aux Ier—IIIe siâcles ap. J.-C.", içinde: *Revue des archeologues et historiens d'art de Louvain*, 29 (Louvain-la-Neuve, 1996) 23-40.

Dyczek 1999 — P. Dyczek, *Amfory rzymskie z obszaru dolnego Dunaju. Dystrybucja amfor i transportowanych w nich produktow w I-III w. Po Chr.* (Warszawa 1999).

Dyczek 2001 — P. Dyczek, *Roman Amphorae of the 1st-3rd Centuries AD Found on the Lower Danube. Typology* (Warszawskiego, 2001).

Dyczek 2002 — P. Dyczek, "O Genezie i Rozwoju Amfor Typu Zeest 90 i LR 2", *Novensia* 13, 2002, 7-23.

Dyczek 2007 — P. Dyczek, "*Late Roman Amphorae from the site of* Valetudinarium *at* Novae" içinde: M. Bonifay – J.-Ch. Tréglia (Eds.) *LRCW* II. BAR Int. Ser. 1662, Oxford 2007, 827-834.

Dyczek 2008 — P. Dyczek, "On the origins of amphora Zeest 90/Dyczek 25 - ultimate solution?", ReiCretActa 40, 2008, 515-521.

Dyczek 2010 — P. Dyczek, Kapitan II From Novae-Between East and West, içinde: S. Menchelli – S. Santoro – M. Pasquinucci – G. Guiducci (eds.), *LRCW 3, Cooking Wares and Amphorae in the Mediterranean* 2010, 993-999.

Egloff 1977 — M. Egloff, "La Potterie Copte. Quatre Siecles D'Artisanat et D'Echanges en Basse-Egypte", *Kellia III*, (1977) 108-119.

Empereur – Hesnard 1987 — J. Y. Empereur – A. Hesnard, Les amphores Hellénistiques. *Céramiques Hellénistiques et Romaines, II*, 1987, 9-70.

Empereur – Picon 1986a J. Y. Empereur – M. Picon, "A la recherche des fours d'amphores", içinde: J. Y. Empereur – Y. Garlan (Eds.) *Resherches sur les Amphores Greques, BCH* Suppl. XIII, 1986, 103-126.

Empereur – Picon 1986b J.-Y. Empereur – M. Picon, "Des ateliers d'amphores à Paros et à Naxos", *BCH* 110/1, 1986, 495-511.

Empereur – Picon 1989 J. Y. Empereur – M. Picon, "Les régions de production d'amphores impériales", içinde: F. Zevi (Ed.) *Amphores romaines et histoire économique: dix ans de recherches, Actes du colloque de Sienne, 22–24 mai 1986*, Rome and Paris, "L'Erma" di Bretschneide (De Boccard 1989) 223–248.

Emperur – Picon 1992 J. Y. Emperur – M. Picon, "La reconnaissance des productions des ateliers céramiques: l'exemple de la Maréotide", *CCE* 3, 1992, 145-152.

Empereur – Tuna 1989 J.-Y. Empereur – N. Tuna, Hiérotélès, potier rhodien de la Pérée', BCH 113: 277–99.

Empereur 1988 J. Y. Empereur, "Producteurs d'amphores dans les ateliers de Reşadiye (Péninsule de Datça)", *AST* 6, 1988, 159-163.

Engelmann – Merkelbach 1972 H. Engelmann – R. Merkelbach, Die Inschriften von Erythrai und Klazomenai I (Bonn 1972).

Fagerlie 1982 J. M. Fagerlie, "The Coins", içinde: G. F. Bass – F. H. Van Doorninck (Ed.), *Yassı Ada, Volume I, A Seventh-Century Byzantine Shipwreck* (Teksas 1982) 145-154.

Fedoseev ve diğ. N. J. Fedoseev – K. Domzalski – A. Opait – A. V. Kulikov, "Post-Justinian Pottery Deposit from Pantikapaion-Bosporos: Rescue Excavations at 12, Teatral'naja St. İn Kerch, 2006", *Archeologia* 61, 2010, 63-94.

Ferrazzoli – Ricci 2007 A. F. Ferrazzoli – M. Ricci, "Elaiussa Sebaste: Produzioni e consumi di una città della Cilicia tra V e VII secolo", içinde: M. Bonifay – J. C. Treglia (Eds.) *LRCW 2* BARIntSer. *1662, I* (Oxford, 2007) 671-688.

Ferrazzoli – Ricci 2009 A. F. Ferrazzoli – M. Ricci, "Cilician Ceramic Production from Roman to Byzantine Age New Data from Elaiussa Sebaste", *Olba* 17, 2009, 33-44.

Ferrazzoli – Ricci 2010 A. F. Ferrazzoli – M. Ricci, "Un Centro di produzione delle anfore LR 1: Elaiussa Sebaste in Cilicia. Gli impianti, le

anfore", içinde: S. Menchelli – S. Santoro – M. Pasquinucci – G. Guiducci (Ed.), *LRCW* 3, BARIntSer 2185 (Oxford, 2010) 815-826.

Fırat 2013 — M. Fırat, "Phokaia Seramik Çöplüğü alanı'ndan ele Geçen Amphoralar", *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi,* 5, 2013, 69-85

Fiaccadori 1983 — G. Fiaccadori, "I frammenti iscritti", içinde: G. B. Montanari (ed.), *Ravenna e il porto di Classe, venti anni di ricerhe archeologiche tra Ravenna e Classe* (Bologna 1983) 238-241.

Filis 2013 — K. Filis, "Transport Amphorae from Akanthos", içinde: L. Buzoinau – P. Dupont – V. Lungu (Eds.) *PATABS* III (Constanta 2013) 67-87.

Finkielsztejn 2000 — G. Finkielsztejn, Amphores importées au Levant Sud à l'époque hellénistique, içinde: *Ε' Επιστημονική Συνάντηση για την Ελληνιστική Κεραμική. Χρονολογικά προβλήματα, κλειστά σύνολα, εργαστήρια.* Πρακτικά (Athens, 2000) 207–220.

Finkielsztejn 2001 — G. Finkielsztejn, *Chronologie détaillée et révisée des éponymes amphoriques rhodiens, de 270 à 108 av. J.-C. environ.*, BAR Int. Ser. 990 (Oxford, 2001).

Finkielsztejn 2004 — G. Finkielsztejn, "Establishing the Chronology of Rhodian Amphora Stamps: the Next Steps", içinde: J. Eiring – J. Lund (Ed.) *Transport Amphorae and Trade in the Eastern Mediterranean. Acts of the International colloquium at the Danish Institute at Athens, September* 26–29, 2002, Monographs of the Danish Institute at Athens 5 (Aarhus 2004)117–21.

Franco 2012 — P. Franco: https://archaeologydataservice.ac.uk/archives/view/amphora_ahrb_2005/details.cfm?id=20&CFID=2e28f9bd-f72c-4acd-8ab8-117d9b135602&CFTOKEN=0

Frendo 1988 — A. J. Frendo, "H. J. Franken's Method of Ceramic Typology: An Appreciation", *PEQ,* 120, 1988, 108-129.

Foley ve diğ. 2009 — B. P. Foley – K. Dellaporta – D. Sakellariou – B. S. Bingham – R. Camilli – R. M. Eustice – D. Evagelistis – V. L. Ferrini K. Katsaros – D. Kourkoumelis – A. Mallios – P. Micha – D. A. Mindell – C. Roman – H. Singh – D. S. Switzer – T. Theodoulou, "The 2005 Chios ancient shipwreck survey:

New methods for underwater archaeology", *Hesperia*, *78*, 2009, 269-305.

Forster 2009 — G. Forster, *Roman Knossos: The Pottery in Context. A presentation of ceramic evidence provided by the Knossos 2000 Project* (1993-95)

Franke – Marathaki 1999 — P. R. Franke – I. Marathaki, *Wine and Coins in Ancient Greece* (Athens 1999).

Fraser – Bean 1954 — P.M. Fraser – G. E. Bean, *The Rhodian Peraea and Islands* (Oxford, 1954).

Fraser – Matthews 2005 — P. M. Fraser – E. Matthews (Ed.) *A lexicon of Greek personal names,* Vol. IV (Oxford 2005).

Freed 2000 — J. Freed, "Adoption of the Form of the Koan Amphora to the 'Dressel 2-4' Amphoras of Italy and Northeastern Spain," *ReiCretActa,* 36, 2000, 459–466.

Fulford – Paecock 1984 — M. G. Fulford – D. P. S. Peacock, *Excavations at Carthage: The British Mission,* Cilt I-1, 2 (1984).

Gabler ve diğ. 2009 — D. Gabler – P. Harshegyi – G. Lassanyi – P. Vamos, Eastern Mediterranean Importand Its Influence On Local Pottery In Aquıncum", *ActaArchHung* 60, 2009, 51-72.

Gabrielsen 2000 — V. Gabrielsen , "The Rhodian Peraia in the Third and Second Centuries BC", *ClMediaev* 51, 129–83.

Gaebler 1892 — H. Gaebler, *Erythrae. Untersuchungen uber die Geschichte und die Verfassung der Stadt im Zeit alter des Hellenismus* (Berlin 1892).

Garbrah 1978 — K. A. Garbrah, *A Grammar of the Ionic Inscriptions from Erythrae. Phonology and morphology* (Meisenheim am Glan, 1978).

Gardner 1913 — P. Gardner, "Coinage of the Athenian Empire", *JHS, 33*, 1913, 147-188.

Garlan – Kassab-Tezgör 1996 — Y. Garlan – D. Kassab-Tezgör, "Prospection d'ateliers d'amphores et de céramiques de Sinope", *Anatolia Antiqua*, 4, 325-334.

Garlan – Tatlıcan 1997 — Y. Garlan – İ. Tatlıcan, "Fouilles d'ateliers amphoriques à Zeytinlik (Sinope) en 1994 et 1995", *Anatolia Antiqua*, 5, 307-316.

Garlan – Tatlıcan 1998 — Y. Garlan –İ. Tatlıcan, "Fouilles d'ateliers amphoriques à Nisiköy et à Zeytinlik (Sinop) en 1996 et 1997", *Anatolia Antiqua,* 6, 407-422.

Garlan 1985 — Y. Garlan, Un remblai thasien de IV siècle. B. amphores et timbres amphoriques. *Bulletin de Correspondance Hellénique Année, 109* (2), 1985, 727-746.

Garlan 1988 — Y. Garlan, *Vin et Amphores de Thasos.* Ecole Française d'Athenes (1988).

Garlan 1999 — Y. Garlan, *Les timbres amphoriques de Thasos*, Volume I, Timbres protothasiens et thasiens anciens, *Etudes Thasiennes* XVIII (Paris 1999).

Garlan 2000 — Y. Garlan, *Amphores et timbres amphoriques grecs: entre érudition et idéologie, Mémoires de l'Académie des Inscriptions et Belles-lettres nouvelle série* XXI (Paris, 2000).

Garnett – Boardman 1961 — R. Garnett – J. Boardman, "Underwater Reconnaissance off the Island of Chios, 1954", *BSA* 56, 1961, 102–113.

Gascoigne 2007 — A. L. Gascoigne, "Amphorae from old Cairo: a preliminary note", *CCE 8*, Vol. I, 161-173.

Gassner 1997 — V. Gassner, *Das Südtor der Tetragonos Agora. Keramik und Kleinfunde*, *FiE* 13, 1, 1 (Wien 1989).

Gempeler 1992 — R. D. Gempeler, *Elephantine X, Die römischer bis früharabischer Zeit* (Mainz 1992).

Gençler-Güray 2018 — Ç. Gençler-Güray, "Erythrai'de Demeter Tapınımı", *TAD*, C. 37/S. 64, 2018, 55-70.

Georgopoulou 2004 — V. Georgopoulou, "The Archaeological Evidence of Coan Amphorae from Kardamaina (Ancient Halasarna)" içinde: K. Höghammar (Ed.) *The Hellenistic Polis of Kos. State, Economy and Culture* (Uppsala 2004) 129-132.

Georgopoulou 2005 — V. Georgopoulou, "The dissemination of transport amphorae from Cos. Contribution to the study of the Coan trade in the Eastern Mediterranean during the Hellenistic period", içinde: M. Berg Briese – L. E. Vaag (Ed.) *Trade Relations in the Eastern Mediterranean from the Late Hellenistic Period to Late Antiquity. The Ceramic Evidence*, Halicarnassian Sudies vol. III (Denmark 2005)179-183.

Gerousi 2014 — E. Gerousi, "A Late Roman Workshop at Dilesi in Boeotia", içinde: N. Poulou-Papadimitriou – E. Nodarou – V. Kilikoglou (Eds.) *LRCW 4*, 2014, 193–202.

Gezer 1911-12	R. A. S. Macalister, *The Excavation of Gezer 1902-1905 and 1907-1909, Vols. I-III* (London, 1911-1912).
Gezgin 2007	İ. Gezgin, *Arkaik ve Klasik Dönemde Batı Anadolu* (Ankara, 2007).
Gezgin 2019	İ. Gezgin, *Çeşme-Alaçatı. Arkeoloji, Tarih, Kent, Kimlik* (İstanbul, 2019)
Ghalia ve diğ. 2004	T. Ghalia – M. bonifay – C. Capelli, "L'atelier de Sidi-Zahruni: Mise en Evidence d'une Production d'amphores de l'antiquité Tardive sur le Territoire de la Cité de Neapolis (Nabeul, Tunisie)", içinde: J. M. Gurt i Esparraguera – J. Buxeda i Garrigós – M. A. Cau Ontiveros (Eds.) LRCW 1, 2004, 495-507.
Giudice ve diğ. 2010	F. Giudice – E. Giudice – G. Giudice, "Paphos, Garrison's Camp. XI[a] Campagna" (1998) 2010, 437-495.
Glucker 1987	C. Glucker, *The City of Gaza in the Roman and Byzantine Periods*, BAR Int. Ser. 325 (Oxford 1987).
Goldman 1950	H. Goldman, *Tarsus I. Excavation at Gözlü Kule, The Hellenistic and Roman Periods*. Vol.2 (Princeton, N.J., 1950)
Gomezel 1994	C. Gomezel, "Anfore del Mediterraneo orientale (AO)", içinde: M. Verzar-Bass (Ed.) *Scavi di Aquileia. L'area a est del Foro. Rapporto degli Scavi 1989-91. Studi e ricerche sula Gallia Cisalpina* 6 (Aquileia 1994) 405-407.
Grace – Petropoulakou 1970	V. Grace – M. S. Petropoulakou, "Les Timbres Amphoriques Grecs", *Delos*, XXVII, I'Ilot de la Maison des Comédiens (Paris 1970) 277-382.
Grace 1934	V. Grace, "Stamped Amphora Handles Found in 1931–1932", *Hesperia* 3, 1934, 197–300.
Grace 1949	V. R. "Grace, "Standard Pottery Containers of the Ancient Greek World", *Hesperia, Suppl. VIII*, Commemorative Studies in Honor of Theodore Leslie Shear, Princeton, 175-189.
Grace 1952	V. Grace, "Timbres amphoriques trouvés a Délos", *BCH* 76/1, 1952, 514-540.

Grace 1953	V. R. Grace, "Wine Jars", içinde: C. *Boulter,* (Ed.)Pottery Of The Mid-Fifth Century From A Well In The Athenian Agora, *Hesperia* XXII, 2, 101-110.
Grace 1963	V. R. Grace, "Notes on the amphoras from the Koroni Peninsula", *Hesperia* 32, 1963, 319-334.
Grace 1971	V. Grace, "Samian Amphoras", *Hesperia* 40, 1971, 52– 95.
Grace 1973	V. Grace, "Imports from Pamphylia", *BCH*, *Supplément* I, 1973, 183-208.
Grace 1974	V. R. Grace, "Revisions in Early Hellenistic Chronology", *AM* 89, 1974, 193-200.
Grace 1979a	V. Grace, *Amphoras and Ancient Wine Trade* [3] (Princeton, 1979).
Grace 1979b	V. Grace, "Kouriaka", içinde: *Studies Presented in Memory of Porphyrios Dikaios* (Nicosia, 1979) 178- 188.
Grace 1986	V. Grace, "Some Amphoras from a Hellenistic Wreck", içinde: J. Y. Empereur – Y. Garlan (Eds.) *Resherches sur les Amphores Greques,* BCH Suppl. XIII, 1986, 551-565.
Graham 1978	A. J. Graham, The foundation of Thasos", *BSA*, No. 73, 1978, 62-98.
Graham 1991	A. J. Graham, "The Colonial Expansion of Greece", *CAH*, Volume III, Part 3, 1991, 83-159.
Gramatopol – Bordea 1969	M. Gramatopol – Gh. Poenaru Bordea, "Amphora Stamps From Callatis and South Dobrudja", *Dacia* XIII, 1969, 127-156.
Graves 2003	A. M. Graves, Miletos. Bir Tarih (İstanbul, 2003).
Greaves 2010	A. Greaves, *The Land of Ionia: Society and Economy in the Archaic Period* (Wiley-Blackwell 2010).
Grandjean 1992	Y. Grandjean, "Contribution à l'établissement d'une typologie des amphores thasiennes. Le matériel amphorique du quartier de la porte du Silène", *BCH* 116/2, 1992, 541-584 .
Greene – Bass 2003	E. S. Greene – G. F. Bass, "2002 Yılı Pabuç Burnu Kazısı Ön Raporu", *XXV. KST* 2, 2003, 187–194.
Guarnieri ve diğ 2017	C. Guarnieri – G. Montevecchi – C. Negrelli, "Ravenna, una città in declino? Contesti altomedievali di ambito urbano", içinde: S. Gelichi – C. Negrelli (Eds.) *Adriatico altomedievale (VI-XI secolo) Scambi, porti, produzioni* (Venezia 2017) 115-158.

Gülsefa 2016 G. Gülsefa, "2006-2013 Myndos Kazılarında Bulunan Amphoralar Ve Amphora Mühür Buluntuları", içinde: D. Şahin (Ed.) *Myndoskazı Ve Araştırmaları Myndos Excavatıons And Researches* 2004-2013, 2016, 35-160.

Gültekin 1969 H. Gültekin, "Erythrae kazısında bulunan Fayans figürinler", *TAD* XVII-2, 1969, 101-116.

Günsenin – Ricci 2018 N. Günsenin – A. Ricci, "Les amphores Günsenin IV à Küçükyalı(İstanbul). Un voyage entre monastéres?", *AnatAnt* XXVI, 2018, 125-139.

Günsenin 1989 N. Günsenin, "Recherches sur les Amphores Byzantine dans Les Musées Turcs" içinde: V. Deroche – M. Spieser (Eds.) *Recherches sur la céramique byzantine*, Suppl. BCH XIII (1989) 267-276.

Günsenin 1990 N. Günsenin, Les Amphores Byzantines (Xe-XIIIe siecles): Typologie, Production, Circulation D'Apres Les Collections Turques (These de Doctorat de L'Université de Paris)(1990).

Günsenin 1993 N. Günsenin, "Ganos. Centre de production d'amphores à l'époque byzantine", *Anatolia Antiqua,* Tome 2, 1993, 193-201.

Günsenin 1995 N. Günsenin, "Ganos: résultats des campagnes de 1992 et 1993", *Anatolia Antiqua* ,Tome 3, 1995, 165-178.

Günsenin 1998 N. Günsenin, "Le vin de Ganos: Les Amphores et la Mer", *Eupsycia, Mélanges Offerts á Hélène Ahrweiler, Byzantina Sorbonensia* 16,1998, 281-291.

Günsenin 1999 N. Günsenin, "From Ganos to Serçe Limanı: Social and economic activities in the Propontis during Medieval Times İlluminated by recent archaeological and historical discoveries", *InstNautAQ*, 26.3, 1999, 18-23.

Günsenin 2001 N. Günsenin, "L'épave de Çamaltı Burnu I (Île de Marmara, Proconnèse) : résultats des campagnes 1998- 2000", *AnatAnt*, Tome 9, 2001, 117-133.

Günsenin 2009 N. Günsenin, "Ganos wine and its circulation in the 11th Century", içinde: M. M. Mango(Ed.) *Byzantine trade, 4th-12th centuries. The archaeology of local, regional and international exchange* (2009)145-156.

Günsenin 2016 — N. Günsenin, "Ganos Limanı'ndan Portus Theodosiacus'a", içinde: P. Magdalino – N. Necipoğlu (Ed.) *Trade in Byzantum. Papers from the third International Sevgi Gönül Byzantine Studies Symposium* (2016) 399-402.

Günsenin 2018 — N. Günsenin, "La Typologie des amphores Günsenin. Une mise au point nouvelle", *Anatolia Antiqua* XXVI, 2018, 89-124.

Hadjidaki 1996 — E. Hadjidaki, "Underwater Excavations of a Late Fifth Century Merchant Ship at Alonnesos, Greece: the 1991-1993 Seasons", *BCH: Bulletin de correspondance hellénique,* 120/2, 1996, 561-593.

Hadjisavvas 1997 — S. Hadjisavvas, *Agia Napa, Excavations at Makronisos and the Archaeology of the Region* (Nicosia, 1997).

Haldimann 1992 — M. A. Haldimann, "Umm-el Walid: Prolégoménes céramologiques", içinde: L*a Syriede Bynce a l'Islam, VII*[e]*-VIII*[e] *siécles, actes du colleque international* (Lyon-Paris, 11-15 septembre 1990), (Damas 1992) 229-232.

Hamilton 1944 — R. W. Hamilton, "Excavations against the North Wall of Jerusalem", 1937-1938, *QDAP* 10, 1944, 1-53.

Harshegyi 2008 — P. Harshegyi, "Roman amphorae from the East along the ripa Pannonica", ReiCretActa *40* 2008, 173-178.

Hasdağlı 2012 — İ. Hasdağlı, "The Assessment Of The 4th Century B.C. Fınds From Three Wells Uncovered At Clazomenae Hbt (Hamdi Balaban Tarlası) Sector", *Olba* XX, 2012, 119-164.

Hautumm 1981 — W. Hautumm, *Studien zu Amphoren der spätrömischen und frühbyzantinischen Zeit* (Bonn 1981).

Hayes – Harlaut 2001 — J.W. Hayes,– C. Harlaut, Ptolemaic and Roman pottery deposits from Alexandria, *Etudes alexandrines* 6, 2001, 99-133.

Hayes 1980 — J. W. Hayes, "Problémes de la céramique des VIIe-IXe siecles a Salamine de Chypre", içinde: *Salamine de Chypre, Histoire et archéologie. Colloques internationaux du CNRS* 578, 1980, 375-380.

Hayes 1983 — J. W. Hayes, "The villa Dionysos excavations, Knossos: the pottery", *BSA* 78 (1983) 97–169.

Hayes 1991 — J. W. Hayes, *Paphos III. The Hellenistic and Roman Pottery* (Nicosia, 1991).

Hayes 1992 — J. W. Hayes, *Excavations at Saraçhane in Istanbul,* Vol. 2, *The Pottery* (Princeton University Press 1992).

Hayes 1996 — J. W. Hayes, "The Pottery", içinde: S. E. Sidebotham – W. Z. Wendrich (Ed.) *Berenike 1995. Preliminary Report of the 1995 Excavations at Berenike (Egyptian Red Sea Coast) and Surway of the Eastern Desert* (Leiden 1996) 147-178.

Hayes 1997 — J. W. Hayes, *Handbook of Mediterranean Roman Pottery* (Londra 1997).

Hayes 2003 — J. W. Hayes, "Hellenistic and Roman Pottery Deposits from the 'Saranda Kolones' Castle Site at Paphos", *BSA* 98, 2003, 447-516.

Heath – Tekkök 2007/08 — S. Heath – B. Tekkök (Ed.), "Greek, Roman and Byzantine Pottery at İlion (Troia), 2007-2008 Project Troia, 2011 (http://classiscs.uc.edu/troy/grbpottery)

Head 1964 — B. V. Head, *BMC 14 (Ionia*) (Bologna, 1964).

Heimberg 1982 — U. Heimberg, *Die Keramik des Kabirions* (Berlin, 1982).

Hein ve diğ. 2008 — A. Hein – V. Georgopoulou – E. Nodarou – V. Kilikoglou, "Koan amphorae from Halasarna e investigations in a Hellenistic amphora production centre", *JASc* 35, 2008, 1049-1061

Held – Şenol 2010 — W. Held – A. K. Şenol, "Rhodian wine from Karia. The production of Rhodian wine on the Karian Chersonesos in the Hellenistic period", içinde: Ü. Aydınoğlu – A. K. Şenol (Ed) *Antik Çağda Anadolu'da Zeytinyağı ve Şarap Üretimi /Olive oil and wine production in Anatolia during Antiquity* (Mersin 2008) (İstanbul 2010) 175-184.

Holladay 1982 — J. S. Holladay, "Tell El-Maskhuta", *Cities of the Delta, Part III*, 1982, 1-160.

Hoti ve diğ. 2008 — A. Hoti – C. Capelli – M. Piazza, "Gli Spatheia di Dyrrachum", *ReiCretActa* 40, 2008, 1-5.

Hürmüzlü 2004 — B. Hürmüzlü, "Burial Grounds at Klazomenai: Geometric through Hellenistic Periods", içinde: A. Moustaka – E. Skarlatidou – M. C. Tzannes – Y. Ersoy (Eds) *Klazomenai, Teos, and Abdera: Metropolis and Colony* (Thessalonki 2004) 77-95.

Isler 1978 H. P. Isler, *Das Archaische Nordtor und Seine Umgebung im Heraion von Samos, Samos IV* (Bonn 1978).

Isler 1969 H. P. Isler, "Heraion von Samos. Eine frühbyzantinische Zisterne", *AM* 84, 1969, 202–230.

Japp 2007 S. Japp, "Late Roman, Byzantine and Ottaman Pottery from Alexandreia Troas" içinde: B. Böhlendorf-Arslan, A. O. Uysal, J. Witte-Orr(eds.), *Çanak, Akdeniz Çevresindeki Arkeolojik Kazılarda Ele Geçen Geç Antik ve Ortaçağ Seramiği ve Mimari Seramiği (Çanakkale, 1-3 Haziran 2005). Late Antique and Medieval Pottery and Tiles in Mediterranean Archaeological Context* (Çanakkale, 1-3 June 2005), ed. Byzas 7 (İstanbul 2007) 55-71.

Japp 2014 S. Japp, "Micaceous Waterjars in Pergamon-A Specific Variant of the Late Roman 3 Amphora", içinde: N. Poulou-Papadimitriou – E. Nodarou – V. Kilikoglou (Ed.) *LRCW* 4, BAR Int. Ser. 2616, 2014, 143-149.

Jacobsen 2004 K. W. Jacobsen, "Reginol Distribution of Transport Amphorae in Cyprus in the Late roman Period", içinde: J. Eiring – J. Lund (Ed.) *Transport Amphorae and Trade in the Eastern Mediterranean. Acts of the International colloquium at the Danish Institute at Athens, September* 26–29, 2002, Monographs of the Danish Institute at Athens 5 (Aarhus 2004) 143-148.

Jefremow 1995 N. Jefremow, *Die Amphorenstempel des hellenistischen Knidos* (München, 1995).

Jensen 2012 S. R. Jensen, "Tribute and Syntely at Erythrai", The Classical World, Vol. 105, No. 4, 2012, 479-496

Johanna Struber – İlhan 2018 İ. Johanna Struber – İlhan, "Keramik", içinde: L. Zabrana (Ed.) Das *Odeion im Artemision von Ephesos. FiE* XII/6 (Wien, 2018) 107-173.

Johnson 1986 B. L. Johnson, "Syro-Palestinian Bag Shaped Amphoras in the Athenian Agora and Corinth Collections", içinde: J. Y. Emperur – Y. Garlan (Ed.) *Recherches sur les amphores greques, BCH* 13, Suppl. (Paris, De Boccard, 1986) 589-597.

Johnsson 2004 H. Johnsson, "The export of Koan wine to the south-eastern

Mediterranean area during the Hellenistic period", içinde: K. Höghammar (Ed.) *The Hellenistic Polis of Kos. State, Economy and Culture* (Uppsala 2004)133-151.

Johnston – Jones 1978 W. Johnston, R.E. Jones, "The 'SOS' Amphora", *BSA* 73, 1978, 103-141, pl. 16-18.

Johnston 1990 A. W. Johnston, "Aegina, Aphaia-Tempel XIII. The Storage Amphora" *AA* 105, 1990, 37-64.

Jones 1950 F. F. Jones, "The Pottery", içinde: H. Goldman (Ed.) Excavations at Gözlü Kule, Tarsus I (Princeton 1950) 149-296.

Jones 1986 R. E. Jones, *Greek and Cypriot Pottery: A Review of Scientific Studies* (Athens, 1986).

Jöhrens 1999 G. Johrens, "Kerameikos: Griechische Amphorenstempel spatklassicher und hellenistischer Zeit", *AM* 114, 157-170.

Kacharava 1995 D. Kacharava, "Greek Imports of Archaic and Classical Times in Colchis", *AA* 1995, 63-67.

Kakhidze – Khalvashi 2006 A. Yu Kakhidze – M. S. Khalvashi, "On the question of dating a group of Chios amphorae(based on materials from the Greek necropolis of Pichvnari of the 5th c. B. C.)", *Rossiyskaya Arkheologiya* 4, 2006, 112-114.

Kantzia1994 C. Kantzia, Ena keramiko ergastirio amforeon tou a' misou tou 4ou ai. p.Ch. stin Ko (in Greek). In: C' Synantisi gia tin Ellinistiki Keramiki (in Greek), 323-354.

Kapitan 1961 G. Kapitan, "Schiffsfrachten antiker Baugesteine und Architekturteile vor den Küsten Ostsiziliens", *Klio* 39, 1961, 276-318.

Kapitan 1972 G. Kapitan, "Le Anfore del Relitto Romano di Capo Ognina (Siracusa)", içinde: P. Baldacci *et al.*,(Ed.) *Recherches sur les Amphores Romaines*, *MEFRA* Suppl. 10, Rome, 1972.

Kara 2016 Ü. Kara, Küçükçekmece Göl Havzası Arkeolojik Kazılarında Yürütülen Amphora Çalışmaları, TINA, 2016, 50-63.

Karageorghis 1977 V. Karageorghis, "Pottery from Kition", içinde: E. Gjerstad (Ed.). *Greek geometric and archaic pottery found in Cyprus* (Stockholm, 1977) 61-63, Pl. I-III.

Karagiorgou 2001 O. Karagiorgou, "LR2: A Container fot the Miliitary Annona on the Danubian Border?", içinde: D. Kingsley – M. Decker

(Eds.) *Economy and Exchange in the East Mediterranean During Late Antiquity, Oxford, 29th May,* 1999 (Oxford 2001) 129-166.

Kassab-Tezgör – Tatlıcan 1997 D. Kassab-Tezgör – İ. Tatlıcan, "Sinop-Demirci Anfora Atölyelerinin 1995 Kazısı" XVIII. *KST*, 1997, 353-365.

Kassab-Tezgör 2009 D. Kassab-Tezgör, "Typologie des amphores Sinopeennes entre le IIe–IIIe s. et le VIe s. ap.J.-C.", *AnatAnt*, 20, 121-140.

Katzev 2008 S. Katzev, "The Kyrenia Ship:Her Recent Journey", *NEA* 71.1-2, 2008, 76-81.

Kaya 2009 M. A. Kaya, "Anadolu'da Roma Egemenliği (M.Ö. 205-25)", *Doğu-Batı* 49, 2009, 196-223.

Keay 1984 S. J. Keay, *Late Roman Amphorae in the Western Mediterranean. A Typoloy and Economic Study, The Catalan Evidence*, BAR Int.Ser. 196 (Oxford 1984).

Keay 1998 S. J. Keay, "African amphora", içinde: L. Saguì (Ed.) *Ceramica in Italia: VI–VII secolo. Atti del Convegno in onore di John W. Hayes, Roma 11–13 maggio* 1995 (1998) 141-155.

Keleş 2015 V. Keleş, "Introduction", içinde: C. Başaran (Ed.) *The Flourishing City of Ancient Troad: Parion* (İstanbul, 2015) 19-26.

Kelley 1976 A. L. Kelley, *The Pottery of Ancient Egypt. Dynasty I to Roman Times, Royal Ontario Museum* (Toronto, 1976).

Kerschner–Mommsen 2005 M. Kerschner – H. Mommsen H., "Transportamphoren milesischen Typs in Ephesos. Archäometrische und archäologische Untersuchungen zum Handel im archaischen Ionien", *Synergia*, Band I (Wien 2005) 119–130.

Kızılarslanoğlu – Aytek 2018 H. A. Kızılarslanoğlu – A. İ. Aytek, "Elaiussa Sebaste Üretimi "Geç Roma 1" Amphoralarının Gelenkelsel Tipoloji Yöntemi ve Geometrik Morfometrik Analizlerle Değerlendirilmesi", *MASROP E-Dergi 12.2*, 2018, 16-44.

Kızılarslanoğlu 2016 A. Kızılarslanoğlu, *Antik Çağ'da Elaiussa Sebaste'nin Amphora Üretimi ve Ticari İlişkiler* (Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayımlanmamış Doktora Tezi Erzurum, 2016).

Kingsley – Raveh 1996 S. A Kingsley – K. Raveh, *The Ancient Harbour and Anchorage at Dor, Israel, Results of the Underwater Surveys 1976-1991*, BAR Int. Ser. 626, 1996.

Kingsley 2001 — S. A. Kingsley, "The economic impact of the Palestinian wine trade in Late Antiquity" içinde: D. Kingsley – M. Decker (Ed.) *Economy and exchange in the East Mediterranean during Late Antiquity* (Oxford 2001) 44-68.

Kinns 1980 — P. Kinns, *Studies in the Coinage of Ionia. Erythrae, Teos, Lebedus, Colophon, c. 400-30 B.C.* (Cambridge, 1980)

Kirwan 1938 — L. P. Kirwan, "The Pottery", içinde: W. B. Emery - L. P. Kirwan (Es.) *The Royal Tombs of Ballana and Qustul. Le Caire*, (1938) 286- 391.

Klenina 2010 — E. Klenina, "Trade Relations Between the Mediterranean and the Black Sea Region in the 3rd-6th Centuries AD in the Light of Ceramic Artifacts", içinde: S. Menchelli – S. Santoro – M. Pasquinucci – G. Guiducci (Ed.), *LRCW 3, Cooking Wares and Amphorae in the Mediterranean* 2010, 1005-1014.

Knigge 1974 — U. Knigge,"Ausgrabungen in Kerameikos 1970-72", *AA* 89, 1974, 181-94.

Knigge 1976 — U. Knigge, *Der Südhügel. Kerameikos Ergebnisse der Ausgrabung, IX* (Berlin, 1976).

Koehler – Wallace 1987 — C. Koehler – M. B. Wallace, "The Transport Amphoras: Description and Capacities", *AJA* 91.1, 1987, 49-57.

Kokkotaki – Tsoka 2010 — N. Kokkotaki – A. Tsoka, "Μαρώνεια: Χρηστική κεραμική του 3ου - 7ου αι. μ.Χ. απο την ανασκαφή στο χώρο της Ρωμαικής Αγοράς. Μια πρώτη προσέγγιση", içinde: D. Papanikola-Bakirtzi – D. Kousoulakou (Eds.) *Κεραμική της Υστερης Αρχαιότητας από τον ελλαδικό χώρο (3ος-7ος αι. μ. Χ.): Επιστημονική Συνάντηση, Θεσσαλονίκη, 12-16 Νοεμβρίου 2006* (Thessaloniki 2010) 367–385.

Konstantinidou 2010 — A. Konstantinidou, "Aspect of Everyday Life in a Monastic Settlement: Amphorae and Cooking Wares (4th-7th c.) from the Old Monastery of Baramus in the Wadi Natrun (Egypt): A First Glance" içinde: S. Menchelli – S. Santora – M. Pasquinucci – G. Guiducci (eds.) *LRCW* 3 (Oxford, 2010) 951-961.

Koparal – İplikçi 2004 — E. Koparal – E. İplikçi, "Archaic Olive Oil Extraction Plant in Klazomenai", içinde: A. Moustaka – E. Skarlatidou – M.

C. Tzannes – Y. Ersoy (Eds) *Klazomenai, Teos, and Abdera: Metropolis and Colony* (Thessalonki 2004) 221-234.

Koparal 2014 — E. Koparal, "Klazomenai Khora'sında Arazi Kullanımı ve Tarım Potansiyeli" içinde: D. B. Erciyas – E. Sökmen (Ed.) *Arkeoloji'de Bölgesel Çalışmalar Sempozyum Bildirileri* (İstanbul, 2014) 125–145

Kossatz 1985 — A. U. Kossatz, "Zur hellenistischen Keramik", içinde: M. Korfmann (Ed.) *Beşik Tepe: Vorbericht uber die Ergebnisse der Grabung von 1983, Archaol* (Anz. 1985) 182-194.

Kovalecskaja – Sarnowski 2003 — L. Kovalecskaja – T. Sarnowski, "La Vaisselle des Habitant'sd'une Maison Rurale de l'époque Romaine dans la Chora de Chersonése Tarurique", *ReiCretActa* 2003, 229-235.

Krapivina 2010 — V. Krapivina, "Amphorae of the 3rd-4th Centuries A.D. in Olbia Pontica", içinde: D. Kassab-Tezgör – N. Inaishvili (Ed.) *PATABS* I. Actes de la Table Ronde internationale de Batoumi et Trabzon, 27-29 Avril 2006. Varia Anatolica XXI (Paris 2010) 69-73.

Kuzmanov 1973 — G. Kuzmanov, Typologie et chronologie des amphores de la Haute époque byzantine, *Archeologija*, 1973, 14-21.

Küçüker 2017 — S. D. Küçüker, "Ethnos ve Koinon", *Tarih İncelemeleri*, XXXII/1, 2017, 265-281.

Ladstätter 2003 — S. Ladstätter, "Zur Charakterisierung des Spätantiken Keramikspektrums im Ostalpenraum", içinde: H. R. Sennhauser (Ed.) *Frühe Kirchen im östlichen Alpengebiet* (München, 2003) 831–857.

Ladstätter 2005 — S. Ladstätter, "Keramik" içinde: H. Thür(Ed.), *Hanghaus 2 in Ephesos. Die Wohneinheit 4. Baubefund, Ausstattung, Funde*, FiE 8,6 (Wien 2005) 230-358.

Ladstätter 2008 — S. Ladstätter, "Funde. Römische, spätantike und byzantinische Keramik", içinde: M. Steskal – M. La Torre (Eds.), *Das Vediusgymnasium in Ephesos. Archaologie und Baubefund*, *FiE* 14/1(Wien 2008) 97-186.

Ladstätter 2010a — S. Ladstätter, "Keramikauswertung", içinde: A. Pülz (ed.), *Das sog. Lukasgrab in Ephesos,* FiE 4.4 (Wien 2010), 250-344.

Ladstätter 2010b — S. Ladstätter, "Keramik", içinde: F. Krizinger (ed.), *Hanghaus 2 in Ephesos. Die Wohneinhheiten 1 und 2. Baubefund*, Ausstattung, Funde, FiE 8,8 (Wien 2010), 172-279.

Lambrino 1938 — M. F. Lambrino, *Les vases archaïques d'Histria* (Bucureşti 1938).

Landgraf 1980 — J. Landgraf, "La Céramique Byzantine", içinde: J. Briend – J. B. Humbert (Ed.) *Tell Keisan(1971-1976): une cité phenicienne en Galilée* (Paris, 1980) 51-88.

Lang-Auinger 1996 — C. Lang-Auinger, *Hanghaus 1 in Ephesos. FiE* Band VIII/3 (Wien 1996).

Lang 1955 — M. Lang, "Dated Jars f Early Imperial Times", *Hesperia* 24, 1955, 277-285.

Lang 1976 — M. Lang, *Graffiti and Dipinti. The Athenian Agora*. Vol XXI (Princeton, New Jersey 1976).

Lapp 1961 — P. W. Lapp, *Palestinian Ceramic Chronology. 200 B.C. – A.D. 70. AASOR* Vol. III (New Haven 1961).

Laubenheimer 1990 — F. Laubenheimer, *Le temps des amphores en Gaule. Vins, huiles, et sauces* (Paris 1990).

Lawall 1995 — M. L. Lawall, *Transport Amphoras and Trademarks: Imports to Athens and Economic Diversity in the Fifth Century B.C.* (Yayınlanmamış Doktora Tezi, Michigan 1995).

Lawall 1997 — M. L. Lawall, "Greek Transport Amphoras at Gordion", *Anatolica* XXIII, 1997, 21-23, 55.

Lawall 1998 — M. L. Lawall, "Bolsals, Mendean amphoras, and the date of the Porticello shipwreck", *The International Journal of Nautical Archaeology,* 1998, 27.1, 16-23.

Lawall 1999 — M. L. Lawall, Studies in Hellenistic Ilion: Transport amphoras from the lower city, *Studia Trocia Band, 9*, 1999, 187-224.

Lawall 2000 — M. L. Lawall, "Graffiti, wine selling and amphoras in the Athenian Agora, ca. 430 to 400 B.C.", *Hesperia,* 69, 2000, 3-90.

Lawall 2002 — M. L. Lawall, "Ilion Before Alexander: Amphoras and Economic Archaeology", *Studia Troica* 12, 2002, 197-243.

Lawall 2004a — M. L. Lawall, "Archaeological context and Aegean amphora chronologies. A case study of Hellenistic Ephesos", içinde: J.

Eiring – J. Lund (Ed.) *Transport amphorae and trade in the eastern Mediterranean, Acts of the International Colloquium at the Danish Institute at Athens, September 26–29, 2002, Monographs of the Danish Institute at Athens* 5 (Aarhus 2004) 171–188.

Lawall 2004b — M. L. Lawall, "Amphoras without Stamps: Chronologies and Typologies from the Athenian Agora", içinde: N. Zafeiropoulou (Ed.) ΣΤ΄ επιστημονική συνάντηση για την ελληνιστική κεραμική (Athens 2004) 445-454.

Lawall 2005a — M. L. Lawall, "Negotiating Chronologies: Aegean Amphora Research, Thasian Chronology, and Pnyx III", içinde: V. Stolba – L. Hannestad (Ed.) *Chronologies of the Black Sea Area in the Period c. 400-100 BC*, *BSS* 3, 2005, 31-67.

Lawall 2005b — M. L. Lawall, "Amphoras and Hellenistic economies: addressing the (over) emphasis on stamped amphora handles", içinde: Z. H. Archibald – J. K. Davies – V. Gabrielsen (Ed.) *Making, moving and managing: the new World of ancient economies, 323-31 BC* (Oxford 2005) 187-232.

Lawall 2006 — M. L. Lawall, "Transport Amphoras from Well S-AB and the Basins", içinde: P. Scherrer – E. Trinkl (Ed.), *Die Tetragonos Agora in Ephesos, Grabungsergebnisse von Archaischer bis in Byzantinische Zeit – Ein Überblick Befunde und Funde Klassischer Zeit*, *FiE* XIII/2 (Wien 2006) 132-139.

Lawall 2010 — M. L. Lawall, "Pontic, Aegean and Levantine amphorae at Gordion", içinde: D. Kassab-Tezgör – N. Inaishvili (Ed.) *PATABS* I. *Actes de la Table Ronde internationale de Batoumi et Trabzon, 27-29 Avril 2006. Varia Anatolica* XXI (Paris 2009) 159-165.

Lawall 2011 — M. L. Lawall, "Imitative Amphoras in the Greek World", *MBAH* 28, 2011, 45-88.

Lawall ve diğ. 2010 — M. L. Lawall – N. A. Lejpunskaja – P. D. Diatroptov – T. L. Samojlova, "Transport Amphoras", içinde: N. A. Lejpunskaja ve diğ.(Ed.) *BSS* 13, 2010, 355-405.

Lazarov 1980 — M. Lazarov, "Le commerce de Thasos avec la cote thrace du Pont a l'époque préromaine", *Actes du IIe Congres International de Thracologie, II Histoire et Archéologie,* 1980, 171-187.

Lazarov 1982 M. Lazarov, "Le commerce de Chios avec les cites ouest-pontique (en russe)", *Bulletin du Musée National de Varna, Tome XVIII (XXXIII)*, 1982, 5-15.

Leake 1824 W. Leake, *A Tour in Asia Minor* (London, 1824)

Leidwanger 2010 J. Leidwanger, "Amphoras from an Early Imperial Shipwreck at Fig Tree Bay, Cyprus. International imports and local imitations", *ReiCretActa* 41, 9–15.

Lemaitre 1995 S. Lemaitre, Les Importations d'amphores Orientales a Lyon de l'epoque d'auguste au Debut du IIIe Siécle Apres J.-C. Etude Preliminaire, *SFÉCAG*, 1995, 195-205.

Lemaitre 1997 S. Lemaitre, L'amphore de type Agora F65/66, die "monoanée." Essai de synthésw a partir d'exemplaires lyonnais, in:Actes du Congrés du Mans, 8-11 mai 1997. Ensembles céramiques précoces dans l'ouest de la Gaule, quelques ensembles céramiques des pays de la Loire, Actualité des recherches céramiques, *SFECAG* (Marseille 1997) 311-319.

Lemaitre 2000 S. Lemaitre, "Les Importations d'Amphores de Méditerranée Orientale à Lyon au IIIe siècle AP. J.-C.", *ReiCretActa* 36, 2000, 467-476.

Lemaitre 2002 S. Lemaitre, "Recherche sur la diffusion en Gaule des amphores produites dans le sudquest de l' anatolie a l' epoque imperiale", *Ceramique Hellenistiques et Romaines* TMO 35, Maison de l'Orient, 2002, 213-226.

Leonard – Demesticha 2004 J. R. Leonard – S. Demesticha, "Fundamental links in the Economic Chain: Local Ports and International Trade in Roman and Early Christian Cyprus", içinde: J. Lund – J. Eiring (Ed) *Transport Amphorae and Trade in the Eastern Mediterranean, Acts of the International Colloquium at the Danish Institute at Athens (September 26–29, 2002)* (Aarhus, 2004) 189–202.

Leonard 1995 Jr. A. Leonard, "A Brief Survey", içinde: D. Soren (Ed.) *The Sanctuary of Apollo Hylates at Kourion, Cyprus* (Tucson, 1995) 80-116.

Leonard Jr. 1987 — Jr. A. Leonard, "The Ancohrage at Kioni", içinde: J. Fejfer (Ed.) *Ancient Akamas I: Settlement and Environment* (Aarhus, 1987) 133-170.

Lejpunskaja 1981 — N. A. Lejpunskaja, *Keramicheskaia tara iz Olvii: iz opyta izucheniia amfor VI–IV vv. do n. e.* (*Ceramic Containers from Olbia: from the Study of Amphoras of the VI–IV Centuries BC.*) (Kiev, 1981).

Lejpunskaja 2010 — N. A. Lejpunskaja, "Hellenistic Amphorae from Olbia Pontica", içinde: D. Kassab-Tezgör – N. Inaishvili (Eds.) *PATABS* I (İstanbul 2010) 63-68.

Lewis 1994 — D. M. Lewis, "The Athenian Tribute-Quota Lists, 453–450 B.C.", *BSA* 89, 1994, 285–301.

Liebeschutz 1972 — J. H. Liebeschuetz, *Antioch: City and Imperial Administration in the Later Roman Empire* (Oxford, 1972).

Liko 2010 — H. Liko, "Keramikauswertung", içinde: A. Pülz (ed.), *Das sog. Lukasgrab in Ephesos*, *FiE* 4.4 (Wien 2010), 186-249.

Lodi 2010 — G. Lodi, "Appunti per uno studio preliminare di alcune anfore a labbro diedro provenienti da Iasos", *Bollettino dell'Associazione di Iasos di Caria* 16, 2010, 36-42.

Loeschke 1909 — S. Loeschke, *Keramische Funde in Haltern: ein Beitrag zur Geschichte der augusteischen Kultur in Deutschland* (Münster 1909).

Lordkipanidze 1968 — Q. Lordkipanidze, "Colchis in the Early Antique Period and Her Relations with the Greek World" *Archeologia* 19 (Warsaw, 1968) 15–44.

Lordkipanidze 1983 — O. D. Lordkipanidze, *Antichnyy (grecheskiy) import v Vani i yego okrestnostyakh (Vani VII. Arkheologicheskiye raskopki)* Tbilisi.

Love 1973 — I. C. Love, "A Preliminary Report of the Excavation at Cnidos", *AJA* 77, 1973, 413-424.

Love 1978 — I. C. Love, "A Brief Summary of Excavations at Cnidos 1967-1973", *The Proceeding of the Xth International Congress of Classical Archaeology,* 1973 Vol.II. III (Ankara,1978) 1111-1133.

Lozanov 2010 — I. Lozanov, "On the Import Amphorae in Thrace (6th-3rd centuries B.C.): Reflections on Recent Discoveries in the Middle Hebros Valley", içinde: D. Kassab-Tezgör – N. Inaishvili (Ed.) *PATABS* I, 2010, 85-96.

Lund 1993a — J. Lund, "Pottery of the Classical. Hellenistic and Roman Periods", içinde L. W. Sorensen – D. W. Rupp (Ed.) *The Land of the Paphian Aphrodite 2. The Canadian Palaipaphos Survey Project Artifact and Ecofactual Studies*, SIMA 104, 2 (Gothenburg 1993) 79-155.

Lund 1993b — J. Lund, "Rhodian Amphorae as Evidence for the Relations between Late Punic Carthage and Rhodes", *Aspects of Hellenism in Italy, Acta, Hiperbórea* 5, 1993, 359-375.

Lund 2000 — J. Lund, "The Pinched-Handle Transport Amphorae as evidence of the Wine Trade of Roman Cyprus", içinde: G. K. Ioannidis – S. Chatzistylliss (Ed.) *International Congress of Cypriot Studies* (Nicosa, 2000) 565-578.

Lund 2005 — https://archaeologydataservice.ac.uk/archives/view/amphora_ahrb_2005/details.cfm?id=10&CFID=2e28f9bd-f72c-4acd-8ab8-117d9b135602&CFTOKEN=0

Lund 2007 — J. Lund, "The Circulation of Ceramic Fine Wares and Transport Amphorae from the Black Sea Region in the Mediterranean, c. 400 BC-AD 200", içinde: V. Gabrielsen – J. Lund (eds.), *The Black Sea in Antiquity, Regional and Interregional Economic Exchanges* (Aarhus, 2007) 183-194.

Lund 2011 — J. Lund, "Rhodian Transport Amphorae as a Source for Economic Ebbs and Flows in the Eastern Mediterranean in the Second Century BC", içinde: Z.H. Archibald – J.K. Davies – V. Gabrielsen (Ed.) *The Economies of Hellenistic Societies, Third to First Centuries B.C.* (Oxford, 2011) 280-205.

Lungu 2009a — V. Lungu,"Les amphores hellénistiques d'Érythrées", içinde: P. Dupont – V. Lungu (Ed.) *Synergia Pontica&Aegeo-Anatolica*, 2009, 12-29.

Lungu 2009b — V. Lungu, "Les amphores hellenistiques d'Erythrees", içinde: D. Kassab-Tezgör – N. Inaishvili (Ed.) *PATABS* I. Actes de la Table Ronde internationale de Batoumi et Trabzon, 27-29 Avril 2006. Varia Anatolica XXI (Paris 2009) 44-53.

Magie 1950 — D. Magie, *Roman Rule in Asia Minor . To The End Of The Third Century After Christ* (Princeton, New Jersey, 1950).

Magie 2003 D. Magie, *Anadolu'da Romalılar III, Batı Anadolu kent devletleri.* (Çev. N. Başgelen – Ö. Çapar) (İstanbul, 2003).

Magness 1992a J. Magness, "Late Roman pottery, preliminary report, 1990", içinde: R. L. Vann (Ed.) *Caesarea Papers, Straton's Tower, Herod's Harbour, and Roman and Byzantine Caesarea*, JRA Suppl. Ser. 5, 1992, 129-153.

Magness 1992b J. Magness, "The Late Roman and Byzantine Pottery from areas H and K", içinde: Y. Shiloh (Ed.) *Excavations at the City of David 1978-1985, QEDEM* 33, 1992, 149-186.

Magness 1993 J. Magness, *Jerusalem Ceramic Chronology, circa 200-800 CE.* (Sheffield, 1993).

Majcherek 1992 G. Majcherek, The Late Roman Ceramics from the Sector "G" (Alexandria 1986-1987), EtTrav 16, 1992, 82-117.

Majcherek 1993 G. Majcherek, "Roman Amphorae from Marna el-Alamein", *MDAIK* 49, 1993, 215-220.

Majcherek 1995 G. Majcherek, "Gazan amphorae: typology reconsidered", içinde: H. Meyza – J. Mlynarczyk (Ed.) *Hellenistic and Roman pottery in the Eastern Mediterranean-Advances in Scientific Studies, Acts of the II Nieborow Pottery Workshop* (Warsaw 1993) 163-178.

Majcherek 2007 G. Majcherek, "Aegean and Asia Minor Amphorae from Marina el-Alamein", içinde: S. Marchand – A. Marangou (Ed.) *Amphores D'Egypte de la Basse Epoque a l'epoque arabe*, *CCE* 8, Vol I, 2007, 9-32.

Mana 1951 J. M. Mana, "Sobre tipologia de ànforas púnicas", Crónica de VI congreso arqueologia del studeste (Alcoy 1950) (Caartagena 1951) 203-210.

Manacorda 1975 D. Manacorda, "Proposta per Una Identificazione Dell'Anfora Dressel 24", *Archeologia Classica* XXVII, 1975, 378-383.

Manacorda 1977 D. Manacorda, "Ambiente XVI. Le anfore, Ostia IV", *Studi Miscellanei* 23 (Roma 1977), 116-266. 277-283.

Manning ve diğ. 2000 S. W. Manning – S. J. Monks – D. A. Sewell – S. Demesticha, "Late Roman 1a amphora production at the Roman site of Zygi-Petrini, Cyprus", *RDAC,* 2000, 233-257.

Marangou-Lerat 1995 A. Marangou-Lerat, *Le Vin et Les Amphores de Créte* (Paris, 1995).

Marangou – Marchand 2007 A. Marangou – S. Marchand, "Conteneurs importés et égyptiens de Tebtynis (Fayoum) de la deuxiéme moitié du IVe siécle av. J.-C. Au Xe siécle apr. J.-C. (1994-2002), *CCE* 8, Vol. I, 2007, 239-294.

Marangou 2012 A. Marangou, "Amphores grecques et jarres chypriotes", içinde: H. Jacquet-Gordon (ed.) *Karnak-Nord X. Le Trésor de Thoutmosis Ier: La céramique, FIFAO* 65.I, Cairo, 2012, 371-392.

Marchand – Dixneuf 2007 S. Marchand – D. Dixneuf, "Amphores et Conteneurs Egyptiens et Importés du VIIe siècle apr. J.-C. Sondages Récents de Baouît (2003-2004)", *CCE* 8, 2007, 309-344.

Marquié 2003 S. Marquié, "Un lot de céramiques de la première moitié du IIIe siècle de notre ère dans le Secteur I" içinde: V. Karageorghis (Ed.) *Excavations at Kition, VI. The Phoenician and later levels, part II*, Appendix VII (Nicosia, 2003) 387–412.

Marquié 2007 S. Marquié, "Les amphores trouvées dans le Wadi Natrun (Beni Salama et de Bir Hooker)", *CCE 8,* Vol. I, 77-114.

Marchand 2013 S. Marchand, "Céramiques d'égypte de la fin IVe siécle av. J.C. au IIIe siécle av. J.-C: entre tradition et innovation", içinde: N. Fenn – C. Römer-Strehl (Ed.) *Networks in the Hellenistic World according to the pottery in the Eastern Mediterranean and beyond*, BAR Int. Ser. 2539 (Oxford, 2013) 239-253.

Martin 1998 B. Cıarrocchı – C. M. Colletı – A. Martın – L. Parolı – C. Pavolını, Ceramica comune tardoantica da Ostia e Porto (V–VII secolo), içinde: L. Saguì (Ed.) *Ceramica in Italia: VI–VII secolo. Atti del Convegno in onore di John W. Hayes, Roma* 11–13 maggio 1995 (1998) 383–420.

Martin 2000 A. Martin, "Amphorae at Olympia", *ReiCretActa* 36, 2000, 427-433.

Martin-Kilcher 1994 S. Martin-Kilcher, *Die römischen Amphoren aus Augst und Kaiseraygst. Die Amphoren für Wein, Fischauce, Südfrüchte (Gruppen 2-24) und Gesamtauswertung,* FiA 7/2-3 (Augst 1994).

Martin-Kilcher 1998 S. Martin-Kilcher, "Le vin dans la colonia Iulia Karthago," içinde: *El VI a l'antiguitat: economia, produccio I comerç al mediterrani occrqueologia romano Actes (Badalona 6/9 Maig de 1998)* (Badalona, 1998) 511–529.

Martin-Kilcher 2005 S. Martin-Kilcher, "Carthage: Imported eastern amphorae in the Roman Colonia Iulia", içinde: M. B. Briese – L. E. Vaag (Ed.) *Trade Relations in the Eastern Mediterranean from the Late Hellenistic Period to Late Antiquity: The Ceramic Evidence* (Denmark, 2005) 202-220.

Maselli Scotti 1992 F. Maselli Scotti, "Due fortificazioni tardoantiche ad oriente di Aquileia", içinde: G. Sena Chiesa – E. A. Arslan (Ed.) *Felix Teporis Reparatio* (Milano, 1992) 371.

Maselli Scotti ve diğ.2003 F. Maselli Scotti – V. Degrassi – G. Mian, "Gli scarichi della domus di piazza Barbacan a Trieste: un contesto di II-inizi III secolo d.C.", *Atti e mem. Soc. Istriana Arch. E Stroia Patria* 103,1/n.s. 51,1, 2003, 19-51.

Maselli Scotti ve diğ. 2004 F. Maselli Scotti – V. Degrassi – L. Mandruzzato – G. Mian – D. Provenzan – V. Riccobono – C. Tiussi, "La dmous di Piazza Barbacan: le fasi e i materiali", *Atti e mem. Soc. Istriana Arch. E Storia Patria* 104,1/ n.s. 52,1, 2004, 19-58.

Mateevici – Redina 2010 Mateevici – Redina "Quelques Conclusıons Concernant Les Importatıons Amphorıques Dans Le Sıte De Koshary (Regıon D'odessa) En Ukraıne", içinde D. Kassab-Tezgör – N. Inaishvili (Eds.) *PATABS I, Actes de la Table Ronde internationale de Batoumi et Trabzon, 27-29 Avril 2006. Varia Anatolica* XXI (Paris 2009) 2010, 57-62.

Matheson – Wallace 1982 P. M. Wallace-Matheson – M. B. Wallace, "Some Rhodian Amphora Capacities", *Hesperia* 51, 1982, 293-320, Pl. 80.

Matthew 2018 S. Matthew, "The Local History of Hippias of Erythrai: Politics, Place, Memory, and Monumentality Author", *Hesperia* 87.3, 2018, 497-543.

Mattingly 1981 H. Mattingly, "Coins and amphoras-Chios, Samos and Thasos in the fifth century B.C.", *JHS, 101*, 1981, 78-86.

Mayerson 1985 P. Mayerson, "The wine and vineyards of Gaza in Byzantine period", *BASOR 257*, 1985, 75-80.

Mayerson 1991 — P. Mayerson, "The Gaza 'wine' jar (gazition) and the 'lost' Ashkelon jar (askalonion), *IEJ* 42, 1991, 76-80.

Mcfadden 1946 — G. H. Mcfadden, "A tomb of the necropolis of Ayios Ermoyenis at Kourion" *AJA* 50, 1946, 449-489.

Megaw 1972 — A. H. S. Megaw, "Supplementary Excavations on a Castle Site at Paphos, Cyprus (1970-1971)", *DOP 26*, 1972, 322-343.

Meiggs – Lewis 1969 — R. Meiggs - D. Lewis, *A Selection of Greek Historical Inscriptions to the End of the Fifth Century B.C.* (Oxford 1969).

Meiggs 1975 — R. Meiggs, *The Athenian Empire* (Oxford 1975)

Meriç 2002 — R. Meriç, *Spathellenistisch-Römische Keramik und Kleifunde aus Einem Schachtbrunnen am Staatsmarkt. FiE* IX.3 (Wien, 2002).

Meriç 2018 — A. E. Meriç, "Late Roman Pottery from the Theatre of Nicea in Bithynia", *Anatolia Antiqua* XXVI, 2018, 69-87.

Meyza – Baginska 2013 — H. Meyza – D. Baginska, "Roman Amphorae from the Polish Excavations at Nea Paphos, Maloutena: An Overview", içinde: M. L. Lawall – J. Lund (Ed.) *The Transport Amphorae and Trade of Cyprus* (Aarhus 2013) 133-153.

Mills – Reynolds 2014 — P. J. E. Mills – P. Reynolds, "Amphorae and Specialized Coarsewares of Ras al Bassit, Syria: Local Products and Exports", içinde: N. Poulou-Papadimitriou – E. Nodarou – V. Kilikoglou (Eds.) *LRCW 4* (2014) 133-142.

Mimaroğlu 2011 — S. Mimaroğlu, "Kadıkalesi/Anaia Bizans Dönemi Amphoraları", *Sanat Tarihi Dergisi* XX/1, 2011, 63-92.

Modrzewska 1999 — I. Modrzewska, "Alcune Importazioni di Anfore Orientali in Friuli", *QuadFriulA* IX, 1999, 103-112.

Moliner 1996 — M Moliner, "Les céramiques communes à Marseille d'aprés les fouilles récentes", içinde: M. Bats (ed.), *Les Céramiques Communes de Campanie et de Narbonnaise (Ier s. av. J.-C. – IIe s. ap. J.-C.) La Vaisselle de Cuisine et de Table, Naples* 27-28 *mai* 1994, 1996, 237-255.

Monachov – Rogov 1990 — S. Yu Monachov – Ye. YA Rogov, "Keramicheskiye kompleksy nekropolya Panskoye I", Antichnyy mir i arkheologiya, Vyp.8, 1990, 122–151.

Monachov ve diğ. 2016 S. Yu. Monachov – E. V. Kuznetsova – N.F. Fedoseev – N.B. Churekova, *Amphorae of the 6th – 2nd c. BC Catalogue* (Saratov 2016).

Monachov ve diğ. 2019 S. Yu. Monachov – E. V. Kuznetsova – D. E. Chistov – N. B. Churekova, *The ancient amphorae collection of the State Hermitage Museum 6th - 2th c. BC. Catalogue* (Saratov 2019).

Monachov 1992 Monachov, S. Yu., "Dinamika form i standartov sinopskikh amfor", Grecheskie amfory. Problemy razvitiya remesla i torgovli v antichnom mire, Izdatel'stvo Saratovskogo universiteta, Saratov, 163–204.

Monachov 1993 Monachov, S. Yu., "Les amphores de Sinope", Anatolia Antiqua, 2, 107-132.

Monachov 1995 S. Y. Monachov, "Rhodian amphoras: Developments in form and measurements", içinde: F. Stolba – L. Hannestad (Ed.) *Chronologies of the Black Sea Area in the period C. 400-100 BC,* BSS 3 (Aarhus 1995) 69-95.

Monachov 1999a S. Yu. Monachov, *Grecheskiye amfory v prichernomor'e. Kompleksy keramicheskoy tary VII-II vekov do n. e.*, (Saratov 1999).

Monachov 1999b S. Yu. Monachov, "Quelques Séries d'Amphores Grecques des VIIe-Ve s. av. n. é. au Nord de la Mer Noire", içinde: Y. Garlan (Ed) *Actes du Colloque International CNRS Production et Commerce des Amphores Anciennes en Mer Noire, İstanbul, IFEA, 1994, (*Publications de l'Université de Provence 1999) 163-194.

Monachov 2003a S. Yu. Monachov, *Grecheskie amfory v Prichernomor`e. Tipologiya amfor vedushtih centrov-eksporterov tovarov v keramicheskoi tare. Katalog-opredelitel`* (Moskva Saratov 2003).

Monachov 2003b S. Yu. Monachov, "Amphorae from Unidentified Centers in the Northern Aegean (the so-called "Proto-Thasian" series according to I.B. Zeest), *Institut des sciences et techniques de l'Antiquité*, 2003, 247-259.

Monachov 2005 S. Yu. Monachov, "Rhodian amphorae: Developments in Form and Measurements", içinde: V. F. Stolba – L. Hannestad (ed.) *Chronologies of the Black Sea Area in the Period ca. 400-100 BC*, BSS 3 (Aarhus 2005) 69-95.

Monachov 2012 — S. Yu. Monachov, "Amfory maloaziyskikh Erifr V-II vv. do n.e.: dopolneniye k klassifikatsii", *Тирасполь*, 2012, 111-124.

Monachov 2013 — S. Yu. Monachov, "Zametki po loklizacii keramičeskoj tary: III: amfornye klejma maloazijskich Ėrifr", *Vestnik Drevnej Istorii*, 2013, 28-51.

Monachov 2016a — S. Yu. Monachov, "Some amphorae from assemblage У7 of the Panskoe I settlement in Crimea", *Transactions of the Institute for the History of Material Culture* No. 14, 2016, 113-125.

Monachov 2016b — S. Yu. Monachov, "Complex of Transport Amphorae from District U7 of the Panskoye I Settlement", *Stratum plus. Nr. 3. Archaeology and Cultural Anthropology,* 2016, 309-339.

Moncada 2018 — S. Moncada, "Le anfore orientali in Sicilia tra il v ed il vii secolo d.C.:Alcune considerazioni sul commercio mediterraneo", *Pyrenae*, vol. 49.2, 2018, 61-85.

Monsieur 1990 — P. Monsieur, "Une amphore de Chios au musée de Tournai-L'antiquité classique", *L'antiquité classique*, 59, 1990, 237-245.

Moore 1995 — J. Moore, *A Survey of the Italian Dressel 2-4 Wine Amphora* (McMaster University, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi,1995).

Moore 2011 — J. Moore, "When Not Just Any Wine Will Do…? The Proliferation of Coan-type Wine and Amphoras in the Greco-Roman World", H.-J. Drexhage – T. Mattern – R. Rollinger – K. Ruffing – C. Schafer (Ed.) *Marburger Beitrage zur Antiken Handels-, Wirtschafts- und Sozialgeschichte* (Verlag, 2010) 89-122.

Morais 2005 — R. Morais, "Oppidum to Dives Bracara: The city trade through the amphorae", içinde: J. M. Gurt i Esparraguera – J. Buxeda i Garrigós – M. A. Cau Ontiveros (Eds.) *LRCW 1,* 2005, 55-68.

Morton 1998 — J. M. Morton, The Role of the Physical Environment in Ancient Greek Seafaring (University of Edinburgh, Yayınlanmamış Doktora Tezi).

Mowat 2016 — A. Mowat, *The Late Roman Amphoras of Thrace: The Perspective from the Molyvoti Peninsula* (Yayınlanmamış Yüksek Lisansn Tezi Monitoba, 2016).

Murialdo 1993-4 G. Murialdo, Anfore tardoantiche nel Finale (VI-VII secolo), *RSL Rivista di Studi Liguri*, LIX-LX, 1993-4, 213-246.

Murialdo 1995 G. Murialdo, "Alcune considerazioni sulle anfore africane di VII secolo dal 'Castrum' di S. Antonino nel Finale", *Archeologia Medievale* 22, 433-453.

Murialdo 2001 G. Murialdo, "Le anfore da trasporto", içinde: T. Mannoni – G. Murialdo (Ed.) *S. Antonino: un insediamento fortificato nella Liguria bizantina* (Bordighera 2001) 255-296.

Münsterberg 1973 R. Münsterberg, *Die Beamtennamen auf den griechischen Munzen*: *Geographisch und alphabetisch geordnet*, Subsidia epigraphica 3 (Hildesheim, New York 1973).

Mytz 1997 V. Mytz, "About the Dating of the fall of Byzantine Cherson: AD 1278" içinde: Vizantija i Krim, Tezisy dokladov mezh-dunarodnoj konferencii [Byzantium and Crimea], Proceedings of the International Conference (Sebastopol, 1997) 65-67.

Nacef 2007 J. Nacef, "Nouvelles Données sur L'Atelier de Potiers de Henchir ech Chekaf (Ksour Essef, Tunusie), içinde: M. Bonifay – J. C. Treglia (Ed.) *LRCW 2, Vol. II,* BAR Int. Ser. *1662 (II)* (2007) 581-591.

Nacef 2008 J. Nacef, "Note Preliminaire sur la Production de la Ceramique Antique dans la Region de Salakta et Ksour Essef', içinde: A. Mrabet – J. R. Rodriguez (Ed.) *Africa et in Hispania: Etudes sur L'Huile Africaine, Proyecdo Amphorae, Bajo los Auspicios de la Real Academie de la Historia, Col. Leccio, Instrumenta 25* (2008) 41-54.

Naso 2005 A. Naso, "Funde aus Milet XIX. Anfore commerciali archaiche a Mileto: rapport preliminare", *AA* 2, 2005, 73–84.

Naumenko 2012 S. A. Naumenko, "Sostav Amfor V Zakiytykh Kompleksakh Tanaisa Kontsa I – Serediny III VV. N. E.", *Journal of Tanais*, 3/2012, 63-88.

Negru ve diğ. 2003 M. Negru – A. Badescu – R. Avram, "Kapitan II Amphorae in Roman Dacia", *ReiCretActa* 38, 2003, 209-214.

Niemeir 1999 W. D. Niemeier, "Die Zierde Ioniens, ein archaischer Brunnen, der Jungere Athenatempel und Milet vor Perserstorung", *AA, Heft 3,* 1999, 378-413.

Nørskov – Lund 2002 V. Nørskov – J. Lund, "Transport Amphorae", içinde: L. E. Vaag – V. Nørskov – J. Lund (Eds.) *The Maussolleion at Halikarnassos. Reports of the Danish Archaeological Expedition to Bodrum, Vol. 7. The Pottery: Ceramic Material and Other Finds from Selected Contexts* (Aarhus University 2002) 56-68.

Nørskov 2004 V. Nørskov, "Amphorae from Three Wells at the Mausolleion of Halikarnassos: Something to Add to the Typology of Mushroom Rims?", içinde: J. Eiring – J. Lund (Ed.) *Transport Amphorae and Trade in the Eastern Mediterranean. Acts of the International Colooquium at the Danish Institute at Athens, September* 26-29, 2002 (Aarhus 2004) 285-291.

Oates-Oates 1959 D. Oates – J. Oates, "Ain Sinu", *Iraq* 21, 1959, 207-242.

Oelmann 1914 F. Oelmann, *Materialien, zur römisch-germanischen* Keramik (Frankfurt 1914).

Okan 2013 E. Okan, "Çeşme Müzesi Ticari Amphoraları", *ADerg* XVIII, 2013, 127-140.

Okan ve diğ. 2018 E. Okan – C. Atila – A. A. Akyol, "The Greco-Italic Amphorae Found on Maltepe Tumulus in Phocaea", *Olba* XXVI, 2018, 177-214.

Oleson ve diğ.1994 J. P. Oleson – A. N. Sherwood – S. E. Sidebotham, "Closed Deposits: Analysis and Catalogues", içinde: . P. Oleson – M. A. Fitzgerald – A. N. Sherwood – S.E. Sidebotham (Ed.) *The Harbour of Caesarea Maritima. Results of the Caesarea Ancient Harbour Excavations Project 1980-85,Vol II: The Fins and the Ship*, BARIntSer. 594 (Oxford 1994) 87-148.

Opaiț – Paraschiv 2013 A. Opait – D. Paraschiv, "On the Wine, Olive Oil and Fish Supply of the Countryside in Roman Dobroudja (1st-3rd Centuries AD)", içinde: L. Buzoianu – P. Dupont – V. Lungu (ed.) *PATABS* III (Constanta, 2013) 317-333.

Opait – Tsaravopoulos 2011 A. Opait – A. Tsaravopoulos, "Amphora of Dressel 24 Similis Type in the Central Aegean Area(Chios-Erythrai-Kyme)", *BSA* Vol 106, 2011, 275-323.

Opait – Tsaravopoulos 2013 A. Opait – A. Tsaravopoulos, "On the Wine, Olive Oil and Fish Supply of the Countryside in Roman Dobrudja (1st-3rd

Centuries AD)", içinde: L. Buzoianu – P. Dupont – V. Lungu (Eds.) *PATABS* III (Constanta, 2013) 317-336.

Opaiţ ve diğ. 1991 — A. Opait – M. Zahariade – G. Poenaru-Bordea – C. Opait, "Fortificaţia şi aşezarea romană târzie de la Babadag-Topraichioi", *Peuce* 10, 183–349.

Opait ve diğ. 2018 — A. Opait – D. Davis – M. L. Brennan, "Roman commerce and elite markets in the eastern Mediterranean. A case study of three 2nd-century shipwrecks off Knidos", içinde: A. Avram – L. Buzoianu – V. Lungu (Ed.) *Koinè et mobilité artisanale entre la Méditerranée et la Mer noire dans l'antiquité. Hommage à Pierre Dupont à son 70e anniversaire. Pontica* LI *Suppl.* V (Constanţa 2018) 299-334.

Opait 1980 — A. Opait, "Consideraţii preliminare asupra amforelor romane şi romano-bizantine din Dobrogea", *Peuce* 8, 1980, 291–327.

Opait 1984 — A. Opait, "Beobachtungen zur Entwicklung der zwei Amphoratypen", *Peuce* 9, 1984, 311-327, 675-690.

Opait 1987 — A. Opait, "Amfore romane de mare capacitate. Consideraţii tipologice", *Dacia* 38, 245–258.

Opait 1991 — A. Opait, "Ceramica din Asezarea si Cetatea de la Independenta (Murghihiol) Secolele V I.e.n. - VII e.n.", *Peuce* 10, 1991, 133–182.

Opait 1996 — A. Opait, *Aspecte ale vietii economice din provincia Scythia (secolele IV-VI p. Ch.). Producţia ceramicii locale şi de import*. Bucharest:, *Bibliotheca Thracologica* (Bucarest 1996).

Opait 2004a — A. Opait, *Local and Imported Ceramics in the Roman Province of Scythia (4th-6th centuries AD)* (Oxford 2004).

Opait 2004b — A. Opait, "The Eastern Mediterranean Amphorae in the Province of Scythia", içinde: J. Eiring – J. Lund (Ed.) *Transport Amphorae and Trade in the Eastern Mediterranean. Acts of the International colloquium at the Danish Institute at Athens, September* 26–29, 2002, Monographs of the Danish Institute at Athens 5 (Aarhus 2004) 293-308.

Opait 2007 — A. Opait, "From DR 24 to LR 2 ?", içinde: M. Bonifay – J.C. Tréglia (Ed.) *LRCW* 2 (Oxford, 2007) 627-643.

Opait 2009 — A. Opait, "Aspect of the provisioning of the Pontic settlement with olive oil in the Hellenistic and Early

Roman", içinde: D. Kassab-Tezgör – N. Inaishvili (Ed.) *PATABS I. Actes de la Table Ronde internationale de Batoumi et Trabzon, 27-29 Avril 2006. Varia Anatolica XXI* (Paris 2009) 153-158.

Opait 2010 — A. Opait, "On The Origin of Carthage LR Amphora 1", içinde: S. Menchelli – S. Santoro – M. Pasquinucci – G. Guiducci (Ed.) *LRCW* 3 BARIntSer. 2185 (Oxford, 2010) 1015-1022.

Opait 2014 — A. Opait, "The Baggy amphora Shape: A New Fashion?", içinde: N. Poulou-Papadimitriou – E. Nodarou – V. Kilikoglou (Ed.) *LRCW* 4. BAR Int. Ser. 2616 (Oxford, 2014) 441-450.

Opait 2017 — A. Opait, "Amforele Descoperıte În Necropolele De La Branıște Șı Tîrzıa", *AMold* XL, 2017, 209-224.

Opait 2018 — A. Opait, "Local and Imported Wine at Pompeiopolis, Paphlagonia", *ReiCretActa* 2018, 701-713.

Orhan 2017 — U. Orhan, "Phaselis 2016 Yılı Güney Liman Amphora Buluntuları", *Phaselis* Vol III, 2017, 141-148.

Outschar 1993 — U. Outschar, "Produkte aus Ephesos in Alle Welt?, Österrichisches Archaologisches Institut Berichte und Materialien, Heft 5 (Viyana, 1993) 47-52.

Outschar 1996 — U. Outschar, Dokumentation exemplarisch ausgewählter keramischer Fundkomplexe, içinde: C. Lang-Auinger, *Hanghaus 1 in Ephesos. Der Baubefund, FiE* 8,3 (Wien 1996) 27-85.

Outhscar 1998 — U. Outschar, "Amphoren Peacock 47", *RCRFragmenta, Beitrage zur Keramik in Ephesos, Herausgegeben anlablich des XXI.Internationalen RCRF-Kongres in Ephesos und Pergamon* 1998, 20-21.

Öncü – Çölmekçi 2018 — Ö. E. Öncü – S. Çölmekçi, "Yenikapı Kazıları ve Bizans Dönemi Amphora Buluntuları", içinde: D. Karakaya – T. G. Little (Eds.)*XIth Congress AIECM3 on Medieval and Modern Period Mediterranean Ceramics Proceedings* (Ankara 2018) 15-30.

Özbay 2006 — F. Özbay, *Klazomenai'deki M.Ö. 4. Yüzyıl Yerleşimi* (Yayınlanmamış Doktora Tezi, İzmir 2006).

Özbay 2019 — F. Özbay, "Klazomenai FGT (Feride Gül Tarlası) Sektöründen Ele Geçen İthal Ticari Amphoralar", *Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi,* 59, 2019, 74-94.

Özgünel – Görkay 2006 — C. Özgünel – K. Görkay, "2004 Yılı Erythrai Antik Yerleşimi Arkeolojik Araştırmaları", 23. *AST* 2. Cilt, 2006, 239-248.

Özgünel 2005 — C. Özgünel, "Erythrai Antik Yerleşimi 2003 Sezonu Yüzey Araştırmaları", 22 *AST*, 2. Cilt, 2005, 245-250.

Özsait Kocabaş – Kocabaş 2012 — I. Özsait Kocabaş – U. Kocabaş, "Yenikapı batıklarında teknoloji ve konstrüksiyon özellikleri: Bir ön değerlendirme", içinde: U. Kocabaş (Ed.) *Yenikapı Batıkları. Yenikapı'nın Eski Gemileri* (2012) 112-124.

Özyiğit 1990 — Ö. Özyiğit, "1988 Yılı Erythrai Sondaj Çalışmaları", XI. *KST* I, 1990, 125-150.

Palamida ve diğ. 2016 — Ch. Palamida – F. K. Seroglou – M. L. Lawall – A. Yiannikouri, "The Emergence of Hellenistic Transport Amphoras: The Example of Rhodes", içinde: S. Japp – P. Kögler (Ed.) *IARPOTHP* Vol I. (Wien 2016)135-150.

Palma – Panella 1968 — B. Palma – C. Panella, "Anfore", içinde: A. Carandini – E. Fabricotti – E. Gasparri (Eds.) *Ostia 1. Le terme de Nuotatore: scavo dell'ambiente IV*. (Rome, 1968) 97–116.

Panella 1972 — C. Panella, "Annotazioni in magrine alle statigrafie dele terme Ostiensi del nuotatore. Recherches sur les Amphores Romaines", *CEFR* 10(Rome 1972), 69,106.

Panella 1973 — C. Panella, Appunti su un gruppo di anfore della prima, media e tarda eta Imperiale, Studi Miscellanei 21, Ostia III (Roma 1973) 460-633.

Panella 1976 — C. Panella, "Per uno studio delle anfore di Pompei, Le forme VIII e X della tipologia di R. Schoene", *Studi Miscellanei* 22, 1976, 151-162.

Panella 1986 — C. Panella, "Oriente ed Occidente: Considerazioni su alcune anfore Egee de età imperiale a Ostia", içinde: J. Y. Empereur – Y. Garlan (Eds.) *Resherches sur les Amphores Greques, BCH* Suppl. XIII, 1986, 609-636.

Panella 1993 — C. Panella, Merci e scambi nel Mediterraneo tardoantico, içinde: A. Schiavone (ed.) Storia di Roma 3/2. L'eta tardoantica II. I luoghi e le culture (Torino, 1993) 613-697.

Papadopoulos – Paspalas 1999 — J. K. Papadopoulos – S. A. Paspalas, "Mendaian as Chalkidian Wine", *Hesperia, Vol. 68/2*, 161-188.

Papadopoulos 1989 — J. K. Papadopoulos, "Roman Amphorae from the Excavations at Torone", *AE* 128, 1989, 68–103.

Papuashvili 2010 — R. Papuashvili, "Amphorae from the Mouth of the Khobi", içinde: D. Kassab Tezgör – N. Inaishvili (Eds.) *Patabs I. Production and Trade of Amphorae in the Black Sea. Actes de la Table Ronde internationale de Batoumi et Trabzon, 27-29 avril 2006* (Istanbul 2010) 133-134.

Papuci-Wladyka 1997 — E. Papuci-Władyka, "Research Report on Hellenistic Pottery: Cos Amphoras", içinde: J. Śliwa (Ed.) *Studies in Ancient art and Civilizations* 8 (Kraków 1997) 47-54.

Paraschiv 2002 — D. Paraschiv, "Amfore Pontice Roman eşi Romano-Bizantine in Zona Dunarii de Jos", *AMold* XXV, 2002, 165-207.

Paraschiv 2006 — D. Paraschiv, *Amfore romane şi romano-bizantine în zona Dunării de Jos (sec. I-VII p. Chr.)* (Iaşi, 2006).

Pascual 2007 — E. S. Pascual, "Notice sur les amphores tardives d'Oxyrhynchos", içinde: S. Marchand – A. Marangou (Eds.) *Amphores d'Égypte, CCE 8,* 2007, 297-308.

Peacock – Williams 1986 — D. P. S. Peacock – D. F. Williams, A*mphorae and the Roman Economy: An Introductory Guide* (London, 1986).

Peacock 1977a — D. P. S. Peacock, "Méthodes classiques et méthodes formelles dans l'étude des amphores", *Actes Du Colloque De Rome, 27-29 Mai 1974*. EcFrRome Palais Farnese 1977.

Peacock 1977b — D. P. S. Peacock, "Late Roman Amphorae from Chalk, near Granesend, Kent", içinde: J. Dore – K. Greene (Ed.), *Roman Pottery Studies in Britain and beyond, BAR Suppl.* 30, 1977, 295-300.

Peacock 1977c — D. P. S. Peacock, "Roman Amphorae: Typology, Fabric and Origins", *Méthodes classiques et méthodes formelles dans l'étude typologique des amphores. Actes du colloque de Rome*, 27-29 mai 1974 (Rome, 1977) 261-278.

Peacock 1984 D. P. S. Peacock, "The Amphorae: Typology and Chronology", içinde: M. G. Fulford – D. P. S. Peacock (Ed.) *Excavations at Carthage: The British Mission. The Pottery and Other Ceramic Objects from the Site. Vol I,*2 (Sheffield, 1982) 116-140.

Pease 1937 M. Z. Pease, "A well of the late fifth century at Corinth", *Hesperia, 6, No. 2,* 1937, 257-316.

Peña 2007 J. T. Peña, *Roman Pottery in the Archaeological Record* (New York, 2007).

Pensabene 1981 P. Pensabene, "Anfore tarde con iscrizioni cristane del Palatino", *RStLig* XLVII 1-4, 1981, 189-213.

Petrie 1905 W. M. F. Petrie, "Tombs of the Courtiers and Oxyrhynkhos", *British School of Archaeology in Egypt* 37 (London 1905).

Pichot – Şenol 2015 V. Pichot – A. K. Şenol, "Amphores de Gaza et résine sur le site de production d'amphores du Haut-Empire d'Akadémie (Maréotide)", *BCE 25*, 2015, 277-289.

Pieri 1998 D. Pieri, "Les Importations D'Amphores Orientales En Gaule Meridionale Durant L'Antiquite Tardive Et Le Haut-Moyen Age (IV-VII siecles apres J.-C.) Typologie, cronologie et contenu", içinde: *SFECAG, Actes Du Congres D'Istres*, 1998, 97-106.

Pieri 2005 D. Pieri, *Le Commerce du vin Oriental, A l'Epoque Byzantine (V e- VIIe siecles), Le Temoignage des Amphores en Gaule, Institute Francais du Proche-Orient, Bibliothèque Archéologique Et Historique* T. 174 (Beyrouth, 2005).

Pieri 2007 D. Pieri, "Béryte dans le Grand Commerce Méditerranéen. Production et importation d'amphores dans le Levant protobyzantin (ve-viie s. ap. J.-C.)", *Topoi* suppl. 8, 2007, 297-327

Popilian 1974 Gh. Popilian, "Contribution â la typologie des amphores romaines dâcouvertes cn Oltenie (II'-IIIe siecies de n. e.)", *Dacia,* N. S 18, 1974, 137-146.

Popilian 1976 Gh. Popilian, *Ceramica romană din Oltenia* (Craiova 1976).

Popovic 1987 M. Popovic, "Svetinja – Contribution to the study of the early Christian Viminacium", *Starinar* 38, 1-35.

Portale – Romeo 2000 E. C. Portale – I. Romeo, "Le Anfore Locali di Gortina Ellenistica e Romana", *ReiCretActa* 36, 2000, 417-426.

Procelli 1997 R. M. A. Procelli, "Echanges dans la Sicile archaique: amphores commerciales, intermédiaires et redistribution en milieu indigéne", *Revue Archéologie*,*Fascicule 1,* 3-25.

Poulou-Papadimitriou – Didioumi 2010 N. Poulou-Papadimitriou – S. Didioumi, "Nouvelles données sur la production de l'atelier céramique protobyzantin a Kardamaina (Cos-Grèce)", içinde: S. Menchelli – S. Santoro – M. Pasquinucci – G. Guiducci (Eds.) *LRCW 3* (Oxford 2010) 741-748.

Pulak – Townsend 1987 C. Pulak – F. Townsend, "The Hellenistic Shipwreck at Serçe Limanı, Turkey: Preliminary Report" *AJA* 91.1, 1987, 31-57.

Pulak 1985 C. Pulak, "1984 Marmara Sualtı Araştırmaları", *AST* III, 1985, 47-62.

Pülz 1985 S. Pülz, "Milet 1983-1984. Kaiserzeitliche Keramik aus dem Heroon III", *IstMitt* 35, 1985, 77-115.

Quilici 1971 L. Quilici, "Lo scavo all' interno della cinta urbana, prima relazione" *Studi Ciprioti e Rapporti di Scavo, Fascicolo 1*, Rome, *Instituto per gli Studi Micenei ed Egeo-Anatolici,* 1971, 63–162.

Quiri 2015 E. Quiri, "Imports eastern transport amphorae to Turin (Italy)", içinde: S. Demesticha (ed.) *PER TERRAM, PER MARE. Seaborne Trade and the Distribution of Roman Amphorae in the Mediterranean* (Uppsala 2015) 161-180.

Raabe 1895 R. Raabe, *Petrus der Iberer* (Leipzig, 1895).

Rădulescu 1973 A. Rădulescu, "Amfore cu Inscripti de la Edificul Roman cu Mozaic din Tomis", *Pontica* 6, 1973, 193-207.

Rădulescu 1976 A. Rădulescu, "Amfore romane şi romano-bizantine din Scythia Minor", *Pontica*, 9, 1976, 99-114.

Raeck ve diğ. 2000 W. Raeck – A. Gorys – B. Gossel-Raeck, "Untersuchungen zur Vorgangerbebauung des Trajaneums von Pergamon II: Der Bereich westlich des Tempels, untere Hangstufe", *IstMitt* 50, 2000, 307-364.

Rauh – Slane 2000 N. K. Rauh – K. W. Slane, "Possible amphora kiln sites in Western Rough Cilicia", *JRS* 13, 2000, 319-330.

Rauh ve diğ. 2006 — N. K. Rauh – M. J. Dillion – C. Dore – R. Rothaus – M. Korsholm, "Viticulture, oleiculture and economic development in Roman Rough Cilicia", Roman Rough Cilicia, *Münster Beiträge fur Antike Handelsgeschichte* 25, 49–98.

Rauh 2004 — N. K. Rauh, "Pirated Knock-offs: Cilician Imports of Internationally Traded Amphoras," içinde: J. Eiring – J. Lund (Ed.) *Transport Amphorae and Trade in the Eastern Mediterranean. Acts of the International colloquium at the Danish Institute at Athens, September* 26–29, 2002, Monographs of the Danish Institute at Athens 5 (Aarhus 2004) 329–336.

Rautman 1995 — M. L. Rautman, "Two Late Roman Wells at Sardis", *AASOR* 53,1995, 37-84.

Raynaud 1993 — C. Raynaud, "Amphores de Méditerranée orientale", *Lattara 6,* 1993, 69-73.

Remolá Vallverdú 2000 — J. A. Remolà i Vallverdú, *Las ánforas tardoantiguas en Tarraco (Hispania Tarraconensis*. Colleccio Instrumenta 7 (Universitat de Barcelona, Barcelona, 2000).

Reynolds – Pavlidis 2014 — P. Reynolds – E. Pavlidis, "Nikopolis (Epirus Vetus): An Early 7th Century Pottery Assemblage from the "Bishop's House' (Greece)", içinde: N. Poulou-Papadimitriou – E. Nodarou – V. Kilikoglou (Eds.) *LRCW 4* (Oxford, 2014) 451–467.

Reynolds 1995 — P. Reynolds, *Trade in the Western Mediterranean AD 400-700: the ceramic evidence.* BAR Int. Ser. 604 (Oxford 1995).

Reynolds 1999 — P. Reynolds, "Pottery Production and Economic Exchange in 2nd Century Berytus: Some Preliminary Observations of Ceramic Trends from Quantified Ceramic Deposits from the Anglo-Lebanese excavations in Beirut", *Berytus* 43, 1999, 35-110.

Reynolds 2000 — P. Reynolds, "The Beirut Amphora Type, 1st Century BC-7th Century AD: An Outline of Its Formal Development and some Preliminary Observations of Regional Economic Trends" *ReiCretActa*, 36, 2000, 387-395.

Reynolds 2003 — P. Reynolds, "Amphorae in Roman Leabanon 50 BC", *Archaeology&History in Lebanon Issue Seventeen:Spring* 2003, 120-130.

Reynolds 2005	P. Reynolds, "Levantine amphorae from Cilicia to Gaza: a typology and analysis of regional production trends from the 1st to the 7th centuries", içinde: J. M. Gurt i Esparraguera – J. Buxeda i Garrigos – M. A. Cau Ontiveros (Eds) *LCRW 1,* BAR Int. Ser. 1340 (Oxford, 2005) 563–611.
Reynolds 2010a	P. Reynolds, *Hispania and the Roman Mediterranean, AD 100-700. Ceramics and Trade* (London 2010).
Reynolds 2010b	P. Reynolds, "Trade Networks Of The East, 3rd To 7th Centurıes: The Vıew From Beırut (Lebanon) and Butrınt (Albanıa) (Fıne Wares, Amphorae And Kıtchen Wares)", içinde: S. Menchelli – S. Santoro – M. Pasquinucci – G. Guiducci (Ed.) *LRCW* 3 (2010) 89-114.
Reynolds 2011	P. Reynolds, "A 7th century pottery deposit from Byzantine *Carthago Spartaria* (Cartagena, Spain)", içinde: M. A. Cau Ontiveros, P. Reynolds – M. Bonifay (ed.), *LRFW* 1 (Oxford 2011) 99-127.
Reynolds ve diğ.2008	P. Reynolds – D. R. Hernandez – D. Çondi, "Excavations in the Roman Forum of Buthrotum (Butrint): First to Third Century Pottery Assemblages and Trade", *ReiCretActa* 40, 2008, 71-88.
Reynolds ve diğ. 2008-9	P. Reynolds – S. Yona – S. Lemaitre – H. Curvers – M. Roumié – B. Nsouli, "An early Imperial Roman pottery production site in Beirut (BEY 015): xhemical analyses and a ceramic typology", *Berythus* 51, 2008-2009, 71-115.
Ricci 2007	M. Ricci, "Elaiussa Sebaste: Context, Production & Commerce" içinde: B. Böhlendorf-Arslan – A. O. Uysal (Eds.) *Çanak, Late Antique and Medieval Pottery and Tiles in Mediterranean Archaeological Contexts. Proceedings of the First International Symposium an Late Antique, Byzantine, Seljuk and Otoman Pottery and Tiles Archaeological Context, Çanakkale 1-3 June* 2005, Byzas 7 (İstanbul, 2007) 169-180.
Rife – Heath 2013-2020	J. L. Rife – S. Heath (eds.) (2013-2020). *Kenchreai Archaeological Archive*. The American Excavations at Kenchreai. <http://kenchreai.org/kaa>
Riley 1975	J. A. Riley, "The Pottery from the First Session of Excavation in the Caesarea Hippodrome", *BASOR* 218, 1975, 25–63.

Riley 1979	J. A. Riley, The Coarse Pottery from Berenice, içinde: J. A. Lyod (ed.), Excavations at Sidi Khrebish Benghazi(Berenice) II, Libya Antiqua Suppl. 5, 2(Tripoli 1979) 91-467.
Riley 1980	J. Riley, "New Light on Relations Between the Eastern Mediterranean and Carthage in the Vandal and Byzantine Periods: The Evidence from the University of Michigan Excavations", *Actes Colloque sur la Ceramique Carthage*, 23-24 Juin 1980, 111-122.
Riley 1981	J. A. Riley, "The Pottery from the Cisterns 1977.1, 1977.2 and 1977.3", içinde: J. H. Humphrey (Ed.) *Excavations at Carthage, 1977, Conducted by the University of Michigan* 6 (Ann Arbor, 1981) 85–124.
Riley 1982	J. A. Riley, "New Light on the Relations between the Eastern Mediterranean and Carthage in the Vandal and Byzantine Periods", içinde: *Colloque sur la céramique antique, Carthage 23-24 juin 1980* (Carthage, 1982) 111–122.
Rizzo 2014	G. Rizzo, "Le Terme del Nuotatore. Le anfore Ostia e I Commerci Mediterranei", içinde: C. Panella (Ed.) *OSTIA VI. Le Terme del Nuotatore* (Roma, 2014) 73-406.
Robinson 1959	H. Robinson, *The Athenian Agora volume 5, Pottery of the Roman Period (Chronology)* (Princeton, 1979).
Rochman-Halperin 1999	A. Rochman-Halperin, "Excavations at Giv'at Yasaf (Tell er-Ras): 1984-1985", *Atiqot* XXXVII, 83-123 (İngilizce özet: 172-173).
Rodriguez – Sánchez 2007	J. Remesal Rodríguez – M. García Sánchez, "Los Tıtulı Pıctı Sobre Ánforas Olearıas Orıentales" *Estudios Sobre el Monte Testaccio* (Roma, 2007) IV, 2007, 173-182.
Roebuck 1953	C. Roebuck, "The Economic Development of Ionia", *ClPhil* Vol. 48, No. 1,1953, 9-16.
Roebuck 1959	C. Roebuck, *Ionian Trade and Colonisation* (New York, 1959).
Romanchouk ve diğ. 1995	A. Romanchouk – A. V. Sazanov – L. Sedikova, *Les amphores des ensembles de Chersonése byzantin* (Ekaterinbourg 1995).
Rose ve diğ.	B. Rose – B. Tekkök-Karaöz – S. Heath, (Baskıda) "The Lower City Houses of Ilion", (Habelt Yayınevi)

Rosenîhal-Heginbottom 1988 R. Rosenîhal-Heginbottom, "The Pottery. Excavations at Rehovot in the Negev I. The Northern Church", *QEDEM* 25, 1988, 78-96.

Rosloff 1981 J. P. Rosloff, "INA's 1980 Turkish underwater survey", *The International Journal of Nautical Archaeology and Underwater Exploration* 10, 1981, 277- 286.

Rosser 1985 J. Rosser, "Excavations at Saranda Kolones, Paphos, Cyprus (1981-1983)", *DOP* 39, 1985, 81-97.

Rothschild-Boros 1981 M. C. Rothschild-Boros, "The determination of amphora contents", içinde: G. Barker – R. Hodges (Ed.) *Archaeology and Italian society: Prehistoric, Roman and Medieval studies*, BAR Int. Ser. 121, 1981, 79-89.

Rotroff – Oakley 1992 S. I. Rotroff – J. H. Oakley, "Debris from a public dining place in the Athenian Agora", *Hesperia, XXV*, 1992, 3-154.

Rotroff 1997 S. Rotroff, *"Hellenistic Pottery", The Athenian Agora* XXIX, (Princeton, New Jersey, 1997)

Rotroff 2006 S. Rotroff, "*Hellenistic pottery, the plan wares", The Athenian Agora, XXXIII* (Princeton, New Jersey 2006).

Rouge 1987 J. Rouge, "Routes et ports de la Méditerranée antique", *Rivista di studi liguri*, 53, 1987, 151-170.

Rubinstein 2004 L. Rubinstein, "Ionia", içinde: M. H. Hansen – T. H. Nielsen (Ed.) *An Inventory of Archaic and Classical Poleis* (Oxford, 2004) 1053-1107.

Rudolph 1979 W. W. Rudolph, "Excavations at Porto Cheli and Vicinity. Preliminary Reports V: the Earlly Byzantine Remains", *Hesperia* 48, 1979, 294-320.

Sacchetti 2012 F. Sacchetti "Les amphores grecques dans le nord de l'Italie, Échanges commerciaux entre les appennins et les alpes aux époques archaique et classique", *Bibliotheque d'Archéologie Méditerranéenne et Africaine 10* (Arles, 2012).

Sackett 1992 L. H. Sackett (ed.), "The Roman Potter", içinde: *Knossos from Greek City to Roman Colony. Excavations at the Unexplored Mansion* II (Oxford, 1992) 147-256.

Saguì 1998 L. Saguì, "Il deposito della Crypta Balbi: una testimonianza imprevedibile sulla Roma del VII secolo?", içinde: L. Saguì

(Ed.) *Ceramica in Italia: VI–VII secolo. Atti del Convegno in onore di John W. Hayes, Roma 11–13 maggio* 1995 (1998) 305–330.

Saguì 2002 — L. Saguì, Roma, "I Centri Privilegiati e la Lunga Durata Della Tarda Antichita Dati Archeologici dal Deposito di VII Secolo nell'Esedra della Crypta Balbi", *Archeologia Medievale* XXIX, 2002, 7-42.

Sakarya 2016 — İ. Sakarya, *Trade Relations Of Ancient Burgaz From Archaic To Mid Of 4th Centuries: The Amphorae Evidence Within The Domestic Contexts* (Yayınlanmamış Doktora Tezi, Ankara 2016).

Salvait 1986 — F. Salvait, "Le vin de thasos amphores, vin et sources ecrites", *BCH Année,* 13, 1986, 145-196.

Salvait 1990 — F. Salviat, "Vignes et vins anciens de Maronee a Mende", içinde: Mnēmē D. Lazaridē (Eds.) *Polis kai chora stēn archaia Makedonia kai Thrakē. Praktika Archaiologikou Synedriou, Kavala* 9-11 *Maïou* 1986 (Thessalonike 1990) 457-476.

Santamaria 1995 — C. Santamaria, "L'épave Dramont "E" á Saint Raphaël (Ve siécle ap. J.-C.)", *Archaeonautica* 13, 1995, 5-198.

Sazanov 1991 — A. V. Sazanov, "Les amphores de l'ensemble du premier quart du VIIe s. de la réion nord-est de Chersonése", *MANIET 2,* 1991, 60-72.

Sazanov 2007 — A. Sazanov, "Les amphores orientales d'epoque protobyzantine au nord de la Mer Noire: chronologie et typologie", içinde: M. Bonifay – J.C. Tréglia (eds.), *LRCW* 2. BAR Internat. Ser. 1662(I) (Oxford 2007), 803-815.

Sazanov 2017 — A. Sazanov, "Un ensemble de la fin du VIe siécle. Secteur nord de Chersonése(Crimée)", içinde: D. Dixneuf (Ed.) *LRCW 5* (Alexandria 2015) 651-669.

Sciallano – Sibella 1994 — M. Sciallano – P. Sibella, Amphores. Comment les identifier? (Edisud, 1994).

Schneider 1950 — H. Schneider, *The Memorial of Moses on Mount Nebo. The Pottery. III* (Jerusallem 1950).

Schneider 2008 — E. Schneider, *Elaiussa Sebaste* (İstanbul 2008).

Scorpan 1975 — C. Scorpan, "Ceramica romano-bizantină de la Sacidava", *Pontica* 8, 1975, 263–313.

Scorpan 1976	C. Scorpan, "Origini şi linii evolutive în ceramica romano-bizantină (sec. IV-VII) din spaţiul mediteranean şi pontic," *Pontica* 9, 1976, 155–185.
Scorpan 1977	C. Scorpan, "Contribution ă la connaissance de certains types cdramiques romano-byzantins (lVe-VIIe siâcles) dans I'espace istro-pontique", *Dacia,* N. S. 21, 1977, 269-297.
Sear 1979	D. Sear, *Grek coins and their values, Vol. 2 Asia & Africa* (London, 1979).
Selçuk 1998	T. Selçuk, *1992-1995 yılları arasında Phokaia kazılarında bulunmu*s *amphoralar* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İzmir, 1998).
Sevin 2016	V. Sevin, *Anadolu'nun Tarihi Coğrafyası* (Ankara, 2016[4]).
Sezgin 2009	Y. Sezgin, *Arkaik Dönem Doğu Yunan Ticari Amphoraları Sorunu* (Yayınlanmamış Doktora Tezi, İzmir, 2009).
Sezgin 2012	Y. Sezgin, *Arkaik Dönem Ionia Üretimi Ticari Amphoralar* (İstanbul 2012).
Sibella 2002a	P. Sibella, "Promontoire d'Uluburun, Turquie: amphores non identifiées", içinde: L. Rivet – M. Sciallano (Ed.) *Vivre, produire et échanger: reflets méditerranéens* (Montagnac:Mergoil 2002) 425-428.
Sibella 2002b	P. Sibella, "The George McGhee Amphora Collection at the Alanya Museum, Turkey", *The Ina Quarterly, 29, Suppl. 1*, 2002, 3-20.
Simion 1984	G. Simion, "Descoperiri noi in necropola de la Noviodunum", *Peuce* IX, 1984, 75-96.
Shkodra 2006	B. Shkodra, "Ceramics from Late Roman Contexts in Durrës", *BSA* 101, 2006, 427-457.
Slane – Sanders 2005	K. W. Slane – Guy D. R. Sanders, "Late Roman Horizons" *Hesperia* 74.2, 2005, 243-297.
Slane 1994	K. W. Slane, "Tetrarhic Recovery in Corinth: Pottery, Lamps, and Other Finds from the Peribolos of Apollo", *Hesperia* 63, 1994, 127-168.
Slane 2000	K. W. Slane, "East-West Trade in Fine Wares and Commoditites: The View from Corinth", *ReiCretActa* 36, 2000, 299–312.

Smokotina 2015 — A. V. Smokotina, the Import of LR 1 Amphorae into Bosporus, içinde: S. Demesticha (Ed.) Per Terram, Per Mare. Seaborne Trade and the Distribution of Roman Amphorae in the Mediterranean (Uppsala 2015) 121-136.

Smolarikova 2002 — K. Smolarikova, *Greek imports in Egypt, Abusır VII* (Praha, 2002).

Stănescu 2018 — R. O. Stanescu, "Amphorae ex Aegysso. Fragments from Older Excavations", *Peuce* XVI, 2018, 205-226.

Steckner 1989 — C. Steckner, "Les amphores LR 1 et LR 2 en relation avec le pressoir du complexe ecclésiastique des thermes de Samos", içinde: V. Deroche – J. M. Spiezer (Ed.) *Recherches sur la céramique byzantine, BCH Suppl.* Au. XVIII, 1989, 57-71.

Stern 1997 — E. J. Stern, "Excavation of Courthouse Site at Akko: the Pottery of the Crusader and Ottoman Periods", *Atiqot* XXXI, 1997, 35-70.

Struber-İlhan 2018 — J. Struber-İlhan, Keramik, içinde: L. Zabrana (ed.), *Das Odeion im Artemision von Ephesos, FiE* 7,6 (Wien 2018) 107-173.

Sørensen – Jacobsen 2006 — L. W. Sørensen – K. W. Jacobsen, *Panayia Ematousa* (Aarhus, 2006).

Sotelazvili – Yakobson 1984 — M.K. Soteeazvıeı – A. L. Yakobson, *Vizantijskij sram v s. Dranda (Absaziya)*, *Vizantijskij Vremennik* 45, 1984, 192-206.

Stoppioni Piccoli 1983 — M. L. Stoppioni Piccoli, "Le anfore", içinde: G. Bermond Montanari (Ed.) *Ravenna e il porto di Classe. Venti anni di ricerche archeologice tra Ravenna e Classe*m (Bologna, 1983) 130-146.

Swan 2004 — V. G. Swan, "Dichin (Bulgaria) and the Supply of Amphorae to the Lower Danube in the Late Roman-Early Byzanine Period", içinde: J. Eiring – J. Lund (Ed.) *Transport Amphorae and Trade in the Eastern Mediterranean. Acts of the International colloquium at the Danish Institute at Athens, September* 26–29, 2002, *Monographs of the Danish Institute at Athens* 5 (Aarhus 2004) 371-382.

Swan 2010 — V. G. Swan, "Dichin (Bulgaria): The Destruction Deposits and the Dating of Black Sea Amphorae in the Fifth and Sixth Centuries A.D.", içinde: D. Kassab Tezgör – N.

Inaishvili (Eds.) *Patabs I. Actes de la Table Ronde internationale de Batoumi et Trabzon, 27-29 avril 2006* (Istanbul 2010) 107-118.

Şenol – Alkaç 2017 — A. K. Şenol – E. Alkaç, "The rediscovery of an LR 1 workshop in Cilicia and the presence of LRA 1 in Alexandriain the light of new evidence", içinde: D. Dixneuf (Ed.) *LRCW* 5 (Alexandrie, 2017) 831-843.

Şenol – Aşkın 2007 — A. K. Şenol – E. Aşkın, "Amphoralar Işığında Kentin Ticari İlişkileri", içinde: S. Durugönül (Ed.) *Dağlık Kilikia'da Bir Antik Kent Kazısının Sonuçları. Nagidos,* 2007, 241-297.

Şenol – Kerem 2000 — A. K. Şenol – F. Kerem, "İçel Müzesinde Bulunan Bir Grup Amphora", *Olba* III, 81-114.

Şenol 2000a — A. K. Şenol, *İskenderiye Kazılarında Ele Geçen Amphoralar Işığında Kentin Roma Dönemi Şarap, Zeytinyağı, Salamura, Balık ve Sos Ticareti* (Ege Üniveristesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yayınlanmamış Doktora Tezi İzmir).

Şenol 2000b — A. K. Şenol, "Amphoras from the necropolis of Gabbari", *Études Alexandrines* 5, 2000, 369-396.

Şenol 2003a — A. K. Şenol, *Marmaris Müzesi ticari amphoraları* (Ankara 2003).

Şenol 2003b — A.K. Şenol, "The amphoras from the bridge excavations, Gabbari sector 2", içinde: J. Y. Emperur – M.-D. Nenna (Eds.) *Necropolis 2, études alexandrines* 7, 2003, 191-211.

Şenol 2007a — A. K. Şenol, "A Statistical Essay on the Distribution of imported amphorae finds of the CEAlex salvage excavations", *CCE* 8, Vol. I, 2007, 57-76.

Şenol 2007b — A. K. Şenol, "Hellenistik Dönemde Khios ve Lesbos Şarabının Mısır'a ihracatı", *Ege Üniversitesi Arkeoloji Dergisi* IX, (2007/1), 103-128.

Şenol 2008 — A. K. Şenol, "Cilician Commercial Relations with Egypt due to the New Evidence of Amphora Find", *Olba* XVI, 109-131.

Şenol 2009 — A. K. Şenol, *AETAM'da (Arslan Eyce Tasucu Amphora Müzesi) bulunan ticari amphoralar ve Akdeniz'de ticaretin izleri* (Silifke, 2009)

Şenol 2015 — A. K. Şenol, "Smyrna Kazılarında 2007-2011 Yılları Arasında Bulunan Ticari Amphoralar", Smyrna/İzmir Kazı ve Araştırmaları I. Çalıştay Bildirileri, (İstanbul 2015) 243-256.

Şenol 2018 — A. K. Şenol, *Commercial amphorae in the Greco-Roman Museum of Alexandria* (Alexandria, 2018).

Talcott 1935 — L. Talcott, "Attic black glazed stamped ware and other pottery from a fifth century well", *Hesperia* 4, 1935, 477-523.

Tekocak – Zoroğlu 2013 — M. Tekocak – K. Levent Zoroğlu, "Kelenderis'te Bulunan Bir Grup Roma Dönemi Ticari Amphorası ve Düşündürdükleri", *Olba* XXI, 2013, 109-140.

Tchernia 1986 — A. Tchernia, "Amphores et Textes: Deux Exemples", içinde: J. Y. Empereur – Y. Garlan (Ed.) *Recherches sur les Amphores Grecques.* École Française d'Athénes, Suppl. XIII (Paris 1986) 31-36.

Tekkök ve diğ. 2001 — B. Tekkök – S. Wallrodt – C. Y. Gündem – Ch. B. Rose, "Two Roman Wells in the Lower City of Ilion. Quadrats C29 and w28", *Studia Troica* 11, 2001, 343–382.

Tekkök-Biçken 1996 — B. Tekkök-Biçken*, The Hellenistic and Roman Pottery from Troia: Second Century B.C. to Sixth Century A.D.* (University of Missouri-Columbia, Yayınlanmamış Doktora Tezi, 1996).

Tezgör ve diğ. 2003 — D. K. Tezgör – S Lemaitre – D. Piere, "La collection d'amphores d'İsmail Karakan Sinop", *Anatolia Antıqua* XI, 169-200.

Theodoulou ve diğ. 2015 — T. Theodoulou – B. Foley – D. Kourkoumelis – K. Preka-Alexandri, "Roman Amphora Cargoes in the sea of Chios – the 2008 mission", içinde: S. Demesticha (Ed.) *Per Terram, Per Mare. Seaborne Trade and the Distribution of Roman Amphorae in the Mediterranean* (Uppsala 2015) 41-54.

Thomas 1959 — A. C. Thomas, "Imported Pottery in Dark Age Western Britain", *MedievA,* 3, 1959, 89-111.

Thomas 1976 — A. C. Thomas, "Imported Late Roman Mediterranean Pottery in Ireland and western Britain: Chronologies and İmplications", *Royal Irish Academy* 76, 1976, 245-255.

Tiurin ve diğ. 2020 — M. Tiurin – A. Filippenko – I. Makaev, "Sredizemnomorskiy Pozdneellinisticheskiy Amfornyy Import V Nizhnem Techenii R. Bel'bek", içinde: A.D. Vasil'yev (Ed.) *Istoricheskiye, Kul'turnyye, Mezhnatsional'nyye, Religioznyye I Politicheskiye Svyazi Kryma So Sredizemnomorskim Regionom I Stranami Vostoka. IV mezhdunarodnaya nauchnaya konferentsiya*

(Sevastopol, 6-10 oktyabrya 2020 g.) *Materialy konferentsii*, Tom 1 (Moskva, 2020) 204-212.

Tol 2012 — G. W. Tol, A *Fragmented History. A methodological and artefactual approach to the study of ancient settlement in the territories of Satricum and Antium* (Groningen 2012).

Tomber 2006 — R. Tomber, "The Pottery", içinde: V. A. Maxfield – D. P. S. Peacock (Ed.) *Survey and Excavations. Mons Claudianus 1987-1993, Vol III, Ceramic Vessels and Related Object from Mons Claudianus,* FIFAO 54, 2006, 1-236.

Tomber 2007 — R. Tomber, "Pottery from the Excavated Deposits", içinde: D. Peacock – V. Maxfield (eds.), *The Roman Imperial quarries survey and excavation at Mons Porphyrites* 1994-1998 (London 2007) 177-208.

Tomber – Williams 1986 — R. Tomber – D. F. Williams, "Late Roman Amphorae in Britain - Study Group for Roman Pottery", *JRomPotSt* 1, 1986, 43–54.

Tomber – Williams 2000 — R. Tomber – D. Williams, "Egyptian amphorae in Britain and the Western provinces", *Britannia* 31, 2000, 41-54.

Tournefort 2014 — M. Tournefort, A Voyage into the Levant. Letter IX Description of the Islands of Scio, Metelin, Tenedos, and Nicaria (London, 2014).

Tsaravopoulos ve diğ. 2013 — A. Tsaravopoulos – A. Opait – G. Fragou, "Stamps on Amphorae and Lagynoi Handles from the Island of Chios", içinde: L. Buzoianu – P. Dupont – V. Lungu (Ed.) *PATABS* III, (Constanta 2013) 105-143.

Tsaravopoulos 1986 — A. N. Tsaravopoulos, "H archaia polei teis Chiou", *Ηοροζ* 4, 1986, 124-44.

Tuna – Empereur 1988 — N. Tuna – J. Y. Empereur, "Zénon de Caunos et l'épave de Serçe Limanı", *BCH* 112/1, 341-357.

Tuna – Empereur 1989 — N. Tuna – J.-Y. Empereur, "Datça/Reşadiye Antik Seramik Atölyeleri Kazısı, 1988", *AST* 7, 1989, 555-567.

Tuna – Empereur 1990 — N. Tuna – J.-Y. Empereur, "Datça/Reşadiye Antik Seramik Atölyeleri Kazısı, 1989", *KST* I,1990, 155-180.

Tuna 1987 — N. Tuna, "İonia ve Datça Yarımadası Arkeolojik Yüzey Araştırmaları 1985-1986", V. *AST* I, 1987, 303-357.

Tuna 1990 — N. Tuna, "Datça Yarımadasında Hellenistik Dönem Amphora Üretim Merkezleri", *X. Türk Tarih Kongresi,* 1990, 347-371.

Tuna ve diğ. 1987 — N. Tuna – J. Y. Emperur – M. Picon – E. Doğer, "Rapport préliminaire de la prospection archéologique turco- française des ateliers d'amphores de Reşadiye-Kiliseyani, sur la péninsule de Datça. (15 juillet-3 août 1986)", *Anatolia Antiqua* 1, 47-52.

Türe 2019 — F. Türe, "Roma İmparatorluğu'nda Annona Kurumu", *Doğu Batı, Düşünce Dergisi,* 11/50, *Romalılar II*, 2009, 115-124.

Tzochev 2016 — C. Tzochev, "Markets, amphora trade and wine industry: The case of Thasos", içinde: E. M. Harris – D. M. Lewis – M. Woolmer (Eds.) *The Ancient Greek Economy Markets, Households and City-States* (Cambridge 2016) 230-254.

Uzhentsev – Yurochkin 1998 — V. V. Uzhentsev – V. Y. Yurochkin, "Amfory s voronkovidnymgorlom iz prichernomor'ya", *Hersonesskiiy Sbornik* 9, 1998, 100-109.

Uzhentsev 2001 — V. V. Uzhentsev, "Kalos Limen v I v. do n.e. –nachale II v n.e. (obshchiiy obzor po materialam raskopok 1988-1998 gg.)", içinde: I. I. Gushchina – D. V. Zhuravlev (Ed.) *Pozdnie Skify Kryma* (Moscow, 2001) 156-166.

Uzunoğlu 2012 — H. Uzunoğlu, "Anadolu'nun önemli tarihi yazıtları, 3. Erythrai'dan bir halk meclisi kararı ve I.Ö. 5 yüzyıl Ortasına kadar kentteki siyasi gelişmeler", *Eskiçağ yazıları*, 3, 2012, 241-263.

Van Alfen 1996 — P. G. Van Alfen, "New Light on the 7th c. Yassı Ada Shipwreck: Capacities and Standard Sizes of LRA 1 Amphoras", *JRA* 9, 1996, 189-213.

Van Alfen 2015 — P. Van Alfen, "The Restudy of the LR2 Amphoras from the Seventh-Century Yassiada Shipwreck: Preliminary Evidence for Standardization", içinde: D. N. Carlson – J. J. Leidwanger –S. M. Kampbell (Ed.) *Maritime Studies in the Wake of the Byzantine Shipwreck at Yassiada, Turkey* (College Station 2015) 17–34.

Van Doorninck 1989 — F. Van Doorninck, "The Cargo Amphoras on the 7th Century Yassı Ada and 11th Century Serçe Limanı

Shipwrecks: Two Examples of a Reuse of Byzantine areas Transport Jars", *BCH Suppl. XVIII* (1989) 247-257.

Van Doorninck 2000 — F. Van Doorninck, jr, "The Byzantine ship at Serçe Limanı: an example of small-scale maritime commerce with Fatimid Syria in the early eleventh century", içinde: R. Macrides (Ed.) *Travel in the Byzantine World* (2000) 137-148.

Van Doorninck 2015a — F. H. Van Doorninck, "The Seventh-Century Byzantine Ship at Yassıada and Her Final Voyage: Present Thoughts", D.N. Carlson – J. Leidwanger – S.M. Kampbell (Eds.) *Maritime Studies in the Wake of the Byzantine Shipwreck at Yassiada, Turkey* (College Station 2015) 205–216.

Van Doorninck 2015b — F. Van Doorninck jr, "The Metrology of the Piriform Amphoras from the Eleventh-Century Byzantine Ship at Sençe Limanı. New Designs but an Old System", içinde: D. N. Carlson – J. Leidwanger – S. M. Kampbell (Eds.) *Maritime Studies in the wake of the Byzantine shipwreck at Yassıada, Turkey* (Texas 2015) 35-54.

Vanderpool 1946 — E. Vanderpool, "The rectangular rock-cut shaft", *Hesperia, XV, No. 4*, 265-336, Pl. XXV-LXIX.

Vanderpool ve diğ. 1962 — E. Vanderpool – J. R. McCredie – A. Steinberg, "Koroni: A Ptolemaic Camp on the East Coast of Attica", *Hesperia* 31, 1962, 26-61.

Vandiver – Koelher 1986 — P. B. Vandier – C. G. Koehler, "Structure, Processing, Properties, and Style of Corinthian Transport Amphoras", içinde: W. D. Kingery – E. Lense (Eds.) *Technology and Style, Ceramics and Civilisation II, Ohio, American Ceramic Society* (1986) 173-215.

Vapur 2009 — Ö. Vapur, *Menderes Magnesiası Hypokaustlu Yapı Yerel Üretim Seramikleri* (Ankara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Doktora Tezi) 2009.

Ventura – Degrassi 2005 — P. Ventura – V. Degrassi, "Riesame del materiale ceramico dalla villa di Lucinico (Gorizia, Italia)", *ReiCretActa* 39, 2005, 91-101.

Ventura 2012 — P. Ventura, "Materiale Ceramico da Recenti Scavi Presso Villa di Torre di Pordenone (Provincia di Pordenone, Friuli Venezia Giulia, Italia)", *ReiCretActa*, 42, 2012, 249-258.

Verreyke 2005 H. Verreyke, "Late Roman Pottery in the Potenza Valley", *ReiCretActa* 39, 2005, 103-107.

Vidrih Perko 1992 V. Vidrih Perko, "La ceramica tardo antica di Hrusica (Ad Pirum)", *ReiCretActa* 31-32, 1992, 349.

Vidrih Perko 1997 V. Vidrih Perko, "Rimskodobna keramika z Ajdovščine pri Rodiku", *Arh. Vestnik* 48, 1997.

Vidrih Perko – Pavletic 2000 V. Vidrih Perko – M. Pavletic, "Report on ceramics from Brijuni", *ReiCretActa* 36, 2000, 263-269.

Vidrih Perko – Zbona Trman 2005 V. Vidrih Perko – B. Zbona Trman, "Ceramic find from Ajdovscina-Fluvio frigido, an early roman road station and late roman fortress castra", *ReiCretActa* 39, 2005, 277-286.

Vidrih Perko – Zupancic 2005 V. Vidrih Perko – M. Zupancic, "Amphorae in Western Slovenia and in Nothern Istria", içinde: J. M. Gurt i Esparraguera – J. Buxeda i Garrigos – M. A. Cau Ontiveros (Ed.) *LRCW* 1 BAR Int. Ser. 1340 (Oxford 2005) 522-523.

Vılla 1998 L. Villa, "Alcuni aspetti della circolazione di prodotti di importazione in Friuli tra VI e VII secolo", içinde: L. Saguì (Ed.) *Ceramica in Italia: VI–VII secolo. Atti del Convegno in onore di John W. Hayes, Roma 11–13 maggio* 1995 (1998) 275-288.

Vilvorder ve diğ. 2000 F. Vilvorder – R. P. Symonds – S. Rekk, "Les amphores orientales en Gaule septentrionale et au sud-est de la Grand Bretagne", *ReiCretActa* 36, 2000, 477–486.

Vnukov 2003 S. Yu. Vnukov, *Prichernomorskie amfory I v. do n.e. - II v. n.e.* (*Morfologiya*)(Moscow, 2003).

Vnukov 2004 S. Yu. Vnukov, "Pan-roman Amphora Types Produced in the Black Sea Region", içinde: J. Eiring – J. Lund (Ed.) *Transport Amphorae and Trade in the Eastern Mediterranean. Acts of the International colloquium at the Danish Institute at Athens, September* 26–29, 2002, *Monographs of the Danish Institute at Athens* 5 (Aarhus 2004)

Vnukov 2006 S. Yu. Vnukov, *Prichernomorskie amfory I v. do n.e.–II v. n.e. 2 (Petrografiya, hronologiya, problemy torgovli),* St. Petersburg.

Vnukov 2010 S. Yu. Vnukov, "Sinopean Amphorae of the Roman Period", *AncCivScytSib* 16, 2010, 361- 370.

Vnukov 2013a S. Yu. Vnukov, "Amfory rimskogo vremeni gorodishcha Kara-Tobe, drevnosti" *Bospora* 17,2013, 21-54.

Vnukov 2017	S. Yu. Vnukov, "Overseas trade in the Black sea Region and the Formation of the Pontic Market from the First Century BCE to the Third Century CE", içinde: V. Kozlovskaya (Ed.) *The Northern Black Sea in Antıquity: Networks, Connectivity and Cultural Interactions* (Cambridge,2017) 100-138.
Vokaer 2017	A. Vokaer, "Late Roman amphorea from Apamea, Syria", içinde D. Dixneuf (Ed.) *LRCW* 5(Alexandria 2017) 799-803.
Vroom 2004	J. Vroom, "Late Antique Pottery, Settlement and Trade in the East Mediterranean: A Preliminary Comparison of Ceramics from Limyra(Lycia) and Boeotia", *Late Antique Archaeology*, Vol. 2, 2004, 281-331.
Warner-Slane2000	K. Warner-Slane, "East-West Trade in Fine Wares and Commodities. The View from Corinth", *ReiCretActa* 36, 2000, 299-312.
Weber 1901	G. Weber, Erythrae, *AM* 26, 1901, 103-118.
Wendrich ve diğ. 2003	W. Z. Wendrıch – R. S. Tomber – S. E. Sıdebotham – J. A. Harrell – R. T. J. Cappers – R. S. Bagnall, "*Berenike Crossroads : The integration of information", Journal of Economic and Social History of the Orient,* v. 46, n. 1, 2003, 46-87.
Whitbread 1995	I. K. Whitbread, *Greek Transport Amphorae, A Petrological and Archaeological Study* (British School at Athens, 1995).
Wightman 1989	G. J. Wightman, *The Damascus Gate, Jerusalem, Excavations by C. M. Bennet and J. B. Hennesy at the Damascus Gate, Jerusalem*, 1964-1966. BAR Int. Ser. 519, 1989.
Will 1982	E. L. Will, "Greco-Italic Amphoras", *Hesperia* 51, 338-356.
Williams ve diğ. 1974	C. K. Williams – J. McIntosh – J. E. Fisher, "Excavations at Corinth 1973", *Hesperia* 43/1, 1974, 1-76, pl. 1-10.
Williams 1982	D. F. Williams, "The Petrology of certain Byzantine amphorae: Some suggestions as to origins", içinde: Colloque sur la céramique antique, Cathage 23-24th June 1980, Dossier 1, 1982, 99-110.
Williams 1987	D. F. Williams, "Roman amphorae from Kourion, Cyprus", *RDAC* 32, 1987, 235-238.
Williams 1977	K. C. Williams, "Corinth 1977, forum southwest", *Hesperia, 47, No. 1*, 1977, 1-39.

Williams 1989	C. Williams, *Anemurium, The Roman and Early Byzantine Pottery. The Excavations at Anemurium in Rough Cilicia* (Wetteren, 1989).
Williams 1990	D. F. Williams, "A Note on the Petrology of a Samos Cistern Type Amphora from Excavations at the Castello di Udine", *Aquileia Nostra, Anno* LXI, 295-296, 1990.
Williams 2005	C. Williams, "Late Roman Amphora 1: a Study of Diversification", İçinde: M. B. Briese – L. E. Vaag (Ed.) *Halicarnassian Studies III, Trade Relations in the Eastern Mediterranean from the Late Hellenistic Period to Late Antiquity: The Ceramic Evidence* (Denmark, 2005) 157- 168.
Williams 2014	F. Williams, A digital resource (University of Southampton) https://archaeologydataservice.ac.uk/archives/view/amphora_ahrb_2005/cat_amph.cfm
Williams – Zervos 1983	C. K. Williams –O. H. Zervos, "Corinth 1982: East of the Theater", *Hesperia* 52/1, 1983, 1-47.
Williams – Zervos 1985	K. C. Williams – O. H. Zervos, "Corinth, 1984: East of the Theater", Hesperia 54, 1985, 55-96.
Wintermeyer 1980	U. Wintermeyer, "Katalog ausgewählter Keramik und Kleinfunde", Didyma. Bericht über die Arbeiten der Jahre 1975-1979, *IstMit*t 30, 1980, 122-60.
Wintermeyer 2004	U. Wintermeyer, *Die hellenistische und frühkaiserzeitliche Gebrauchskeramik. Auf Grundlage der stratifizierten Fundkeramik aus dem Bereich der Heiligen Strasse, Didyma* 3, 2 (Mainz 2004).
Yakobson 1979	A. L. Yakobson, *Keramika. keramicheskoe proizvodstvo srednevekovoy Tavriki,* 1979.
Yatsenko 1983	I. V. Yatsenko, "Severnyiy kvartal I skifskogo poseleniya na Chaiykinskom gorodishche v Evpatorii (po materialam raskopok 1974-1975 gg.)", içinde: *Naselenie I kul'tura Kryma v pervye vv. n.e*, (Kiev, 1983) 46-66.
Zaytsev 2004	Y. P. Zaytsev, *The Scythian Neapolis (2nd century BC to 3rd century AD). Investigations into the Graeco-barbarian city on the northern Black Sea Coast* BAR Int. Ser. 1219 (Oxford, 2004).
Zeest 1960	I. B. Zeest, *Keramicheskaya tara Bospora* (Materialy i issledovaniya po arheologii SSSR 83).

Zelenko – Morozova 2010 S. Zelenko – Y. Morozova, "Amphorae Assemblage from the 13th Century Shipwreck in the Black Sea, near Sudak", içinde: D. Kassab-Tezgör – N. Inaishvili (Eds.) *PATABS* I (2010) 81-84.

Zemer 1978 A. Zemer, *Storage Jars in Ancient Sea Trade* (Haifa 1978).

Žerjal 2008 T. Žerjal, "Eastern Imports in the Ager Tergestinus", *ReiCretActa* 40, 2008, 131-140.

Zevi 1966 F. Zevi, "Appunti Sulle Anfore Romane. I. La Tavola Tipologica del Dressel", *ArchhCl* XVIII, 1966, 208-247.

Zervoudaki 1985 H. Zervoudaki, "Efori Klasikon Arkhaiotiton Dodekaneson", *Archaiologikon Deltion* 40, 1985, 396-406.

Zoroğlu ve diğ. 2009 L. Zoroğlu – M. Dillon – D. Yakınlar – N. Rauh, "Anamur Arkeoloji Müzesi'ndeki Amphora Araştırmaları Raporu", *AST 26.2*, 2009, 33-50.

FİGÜRLER

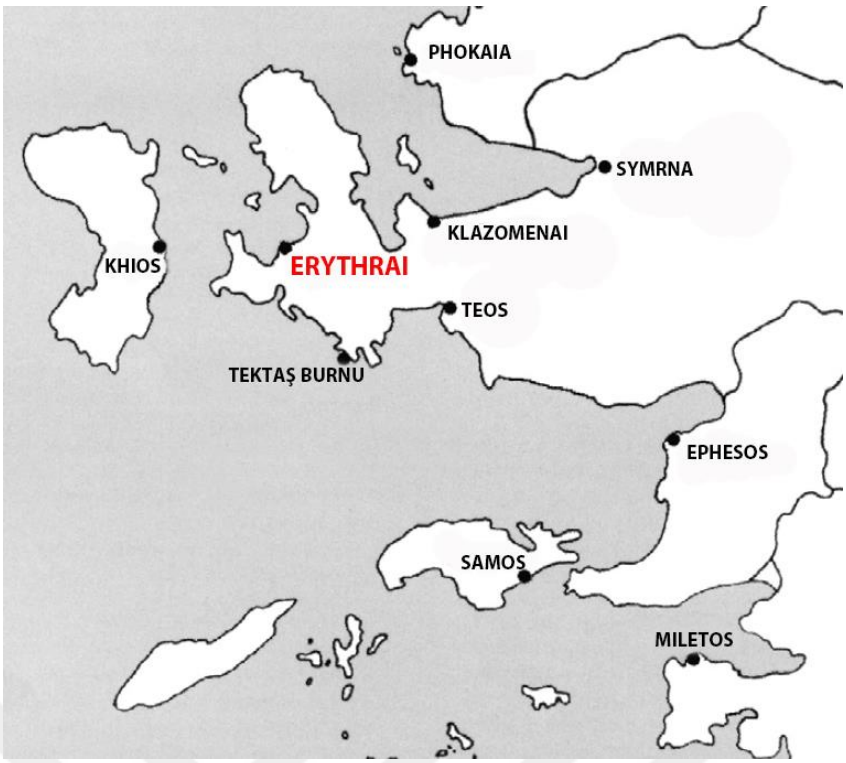

Fig. 1: Ionia Bölgesi

Fig. 2: Özgünel – Görkay 2005, Res. 4.

Fig. 3: Akurgal 1979, 2-3.

Erythrai: Plan of the city

1A- Terrace wall dating to the first half of the 6th century B.C.. Probably the retaining wall of the podium on which stood the temple of Athena.

1B- Megaron Hall. Residence of a king of Erythrai. 725 - 675 B.C.

1C- Ruins of a modern Greek church, dating to the end of the 19th century.

2- Theatre. Cavea (3rd century B.C.). Scene (altered in Hellenistic and Roman times).

3- State Agora. Not excavated yet.

4- Heroon. 1st century A.D. (?)

5- Hellenistic Villa. 2nd century B.C.

6- Roman Villa. 2nd century A.D.

7- Greek houses dating to the 5th or 4th century B.C. (on the eastern part of the excavated area).

8- The location of the Herakleion. End of the 6th century B.C. Not excavated yet.

9- Village Square.

10- Remains of a pebble mosaic dating to the second half of the 3rd century B.C.

11- Military Post (Gendarmerie).

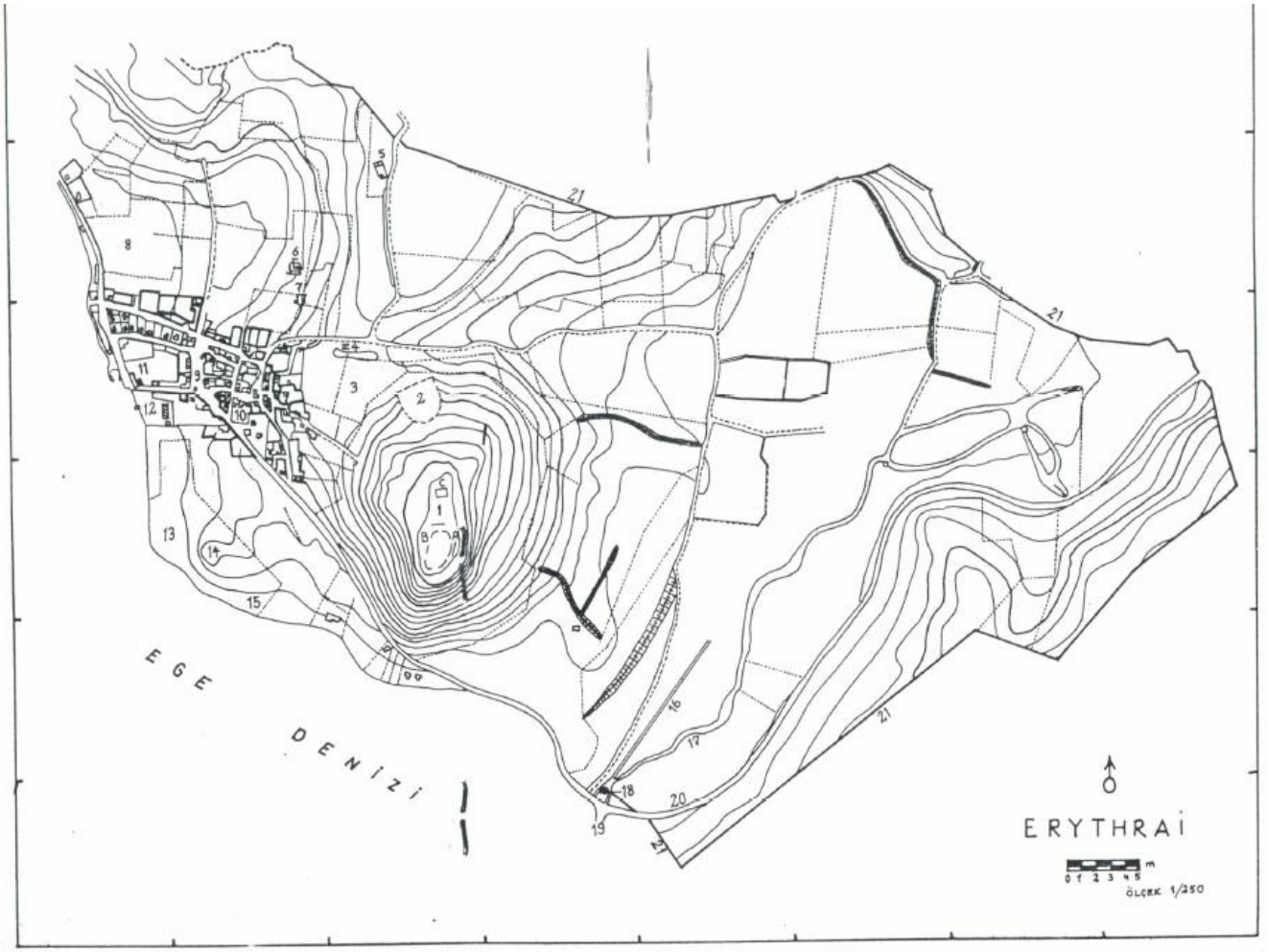

Fig. 2. Plan of the city of Erythrai.

12- Village School

13- New excavation area.

14- "Paradise hill." Remains of a Roman Villa altered in the 5th century A.D.

15- New excavation area.

16- Byzantine aquaduct.

17- The river Aleon.

18- Restaurant.

19- Road leading to Çeşme.

20- Road leading to İzmir.

21- City wall. 4 km. in length and dating to the 4th century B.C.

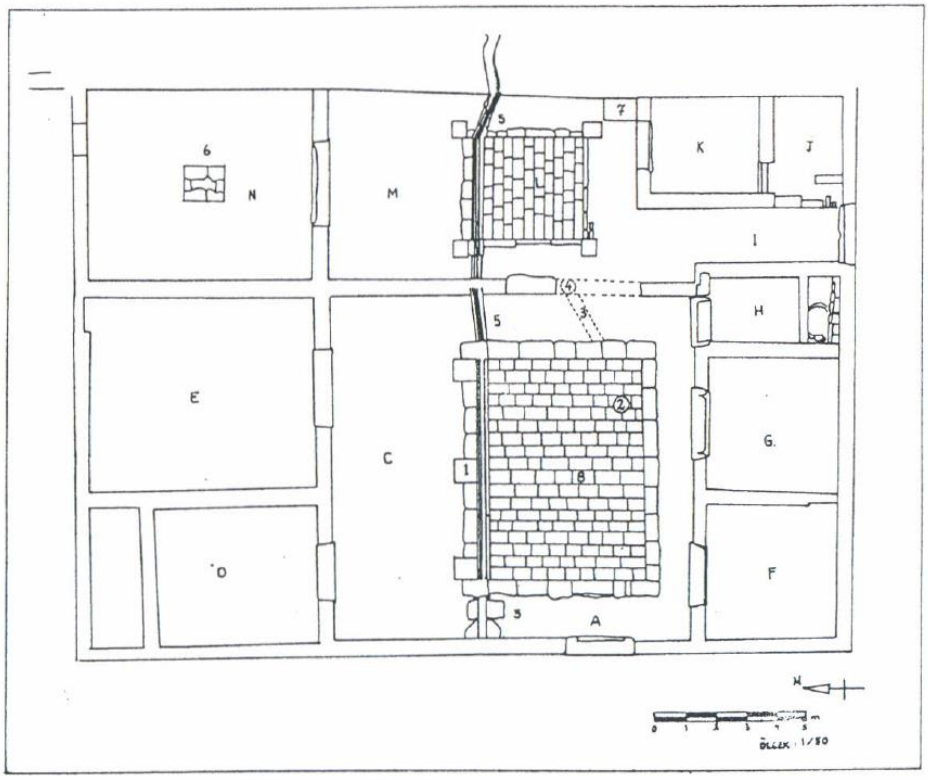

Fig. 4: Akurgal 1979, 19.

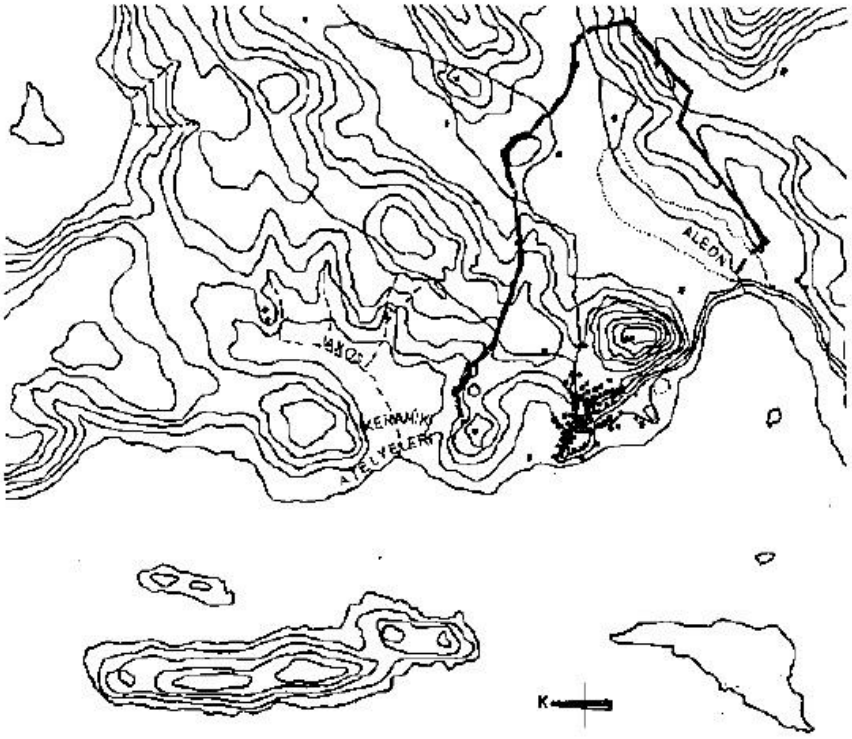

Fig. 5: Banyoz Tepe Seramik Atölyeleri: Özyiğit 1990, 139, Çizim 1.

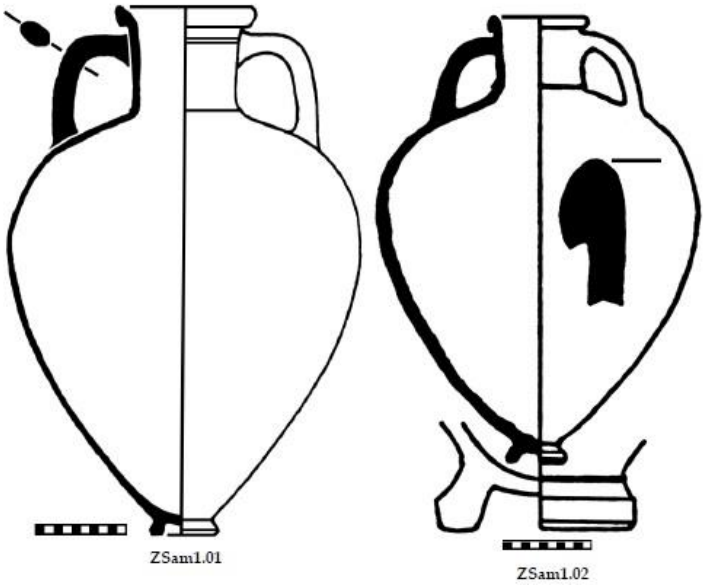

Fig. 6: Zeest-Samos-ERY amphora tipi. Sezgin 2009, Lev. 92, ZSam1.01, ZSam1.02

Fig. 7: Carlson 2004, Fig. 61 ve 64.

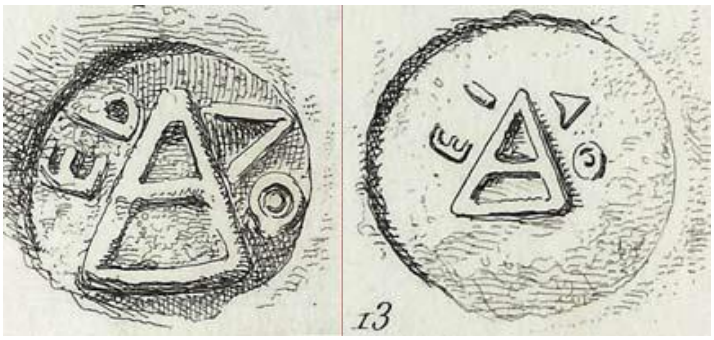

Fig. 8: Carlson 2004, fig. 66-67.

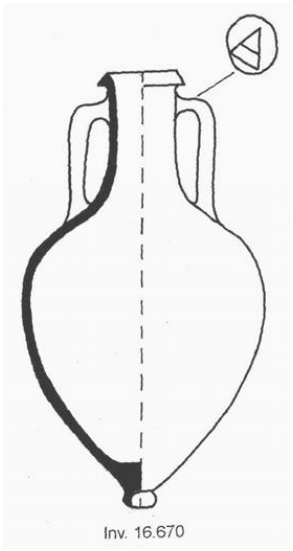

Fig. 9: Carlson 2004, fig. 71. Solokha I amphorası, Callatis.

Fig. 10: Carlson 2004, fig. 72.

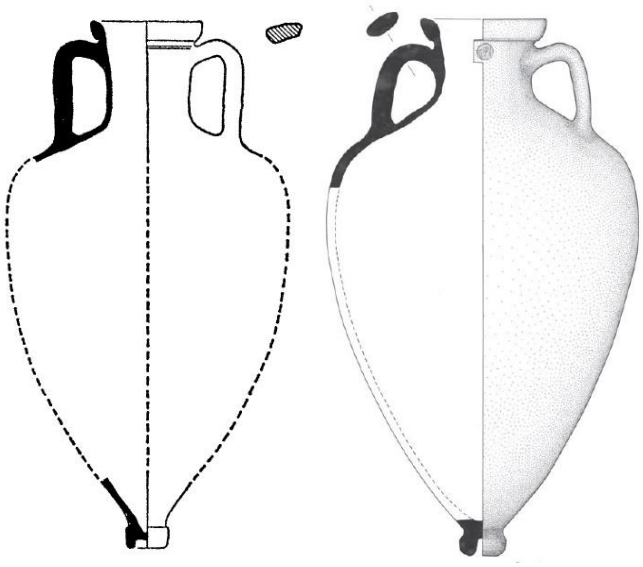

Fig. 11: Grace 1971, Fig. 3.1 ve Carlson – Lawall 2005/6, Fig. 2.

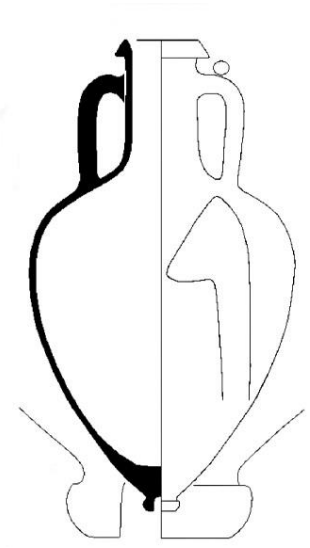

Fig. 12: Monachov 2013, Tablo III, 17.

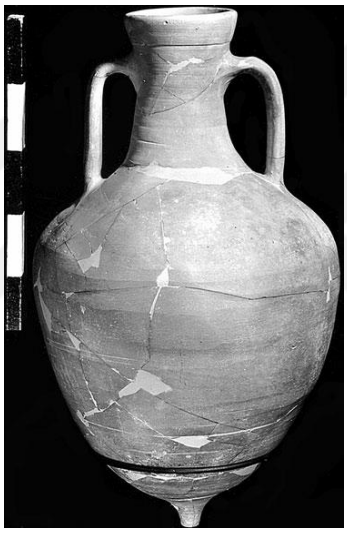

Fig. 13: Finkielsztejn 2000, Pl. 109.f

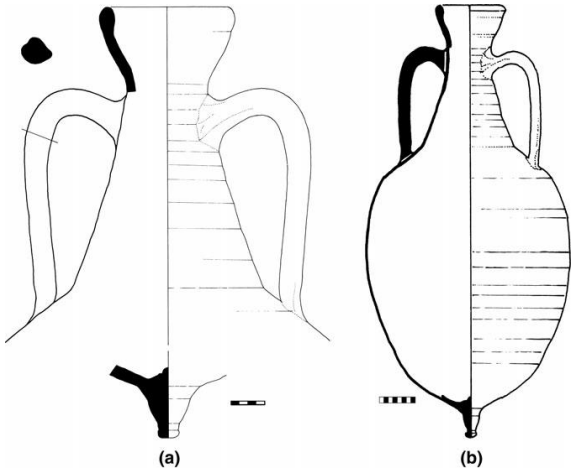

Fig. 14: Opait – Tsaravopoulos 2013, Fig. 53.

Fig. 15: Grace 1961, Fig. 48-49.

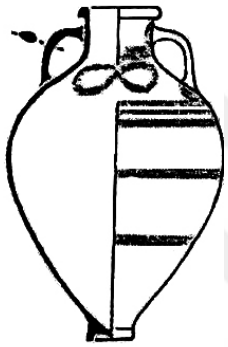

Fig. 16: Dupont 1998, 147, Fig. 23.1.a.

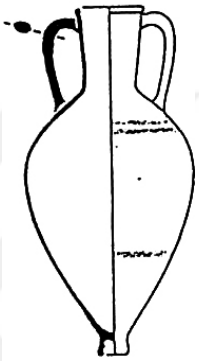

Fig. 17: Dupont 1998, 147, Fig. 23.1.f.

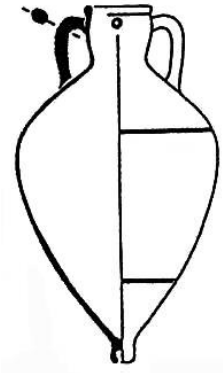

Fig. 18: Dupont 1998, 150, Fig. 23.2.d

Fig. 19: Doğer 1990, 85, Resim 75.

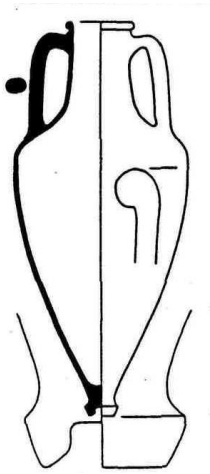

Fig. 20: Doğer 1990, 85, Resim 76.

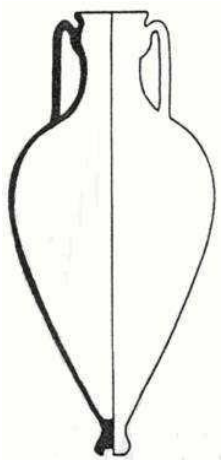

Fig. 21: Monachov 1999a, 130, Lev. 42.1

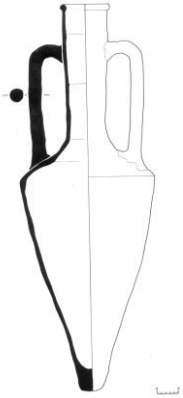

Fig. 22: Şenol 2007, Fig. 7

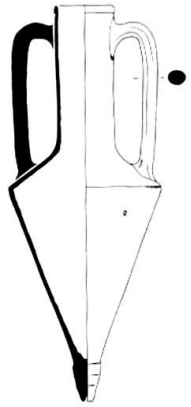

Fig. 23: Şenol 2007, Fig. 29

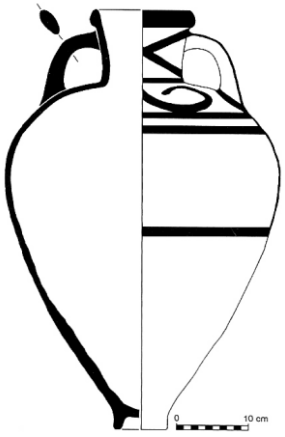

Fig. 24: Sezgin 2004, Fig.1

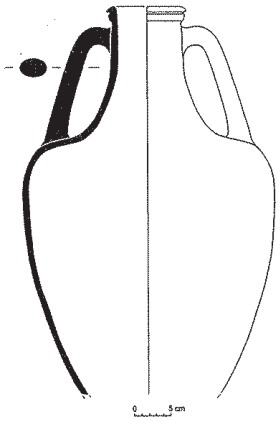

Fig. 25: Hürmüzlü 2004, Fig. 22.

Fig. 26. Gümüş Tetradrahmi. Papadopoulos – Paspalas 1999, 164, Fig. 7.

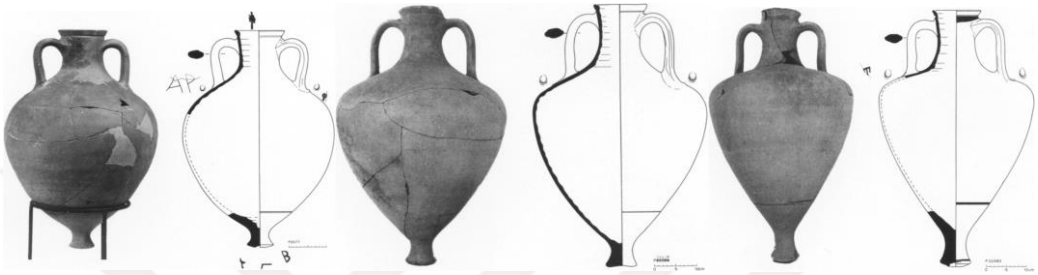

Fig. 27: Papadopoulos – Paspalas 1999, 163.

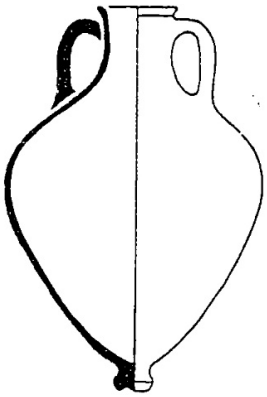

Fig. 28: Lawall 1995, Fig. 46.

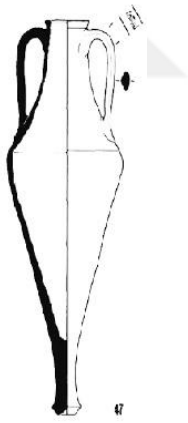

Fig. 29: Grandjean 1992, Fig. 6.47

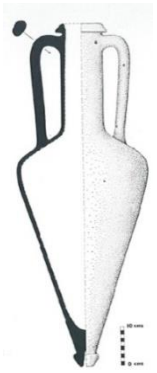

Fig. 30: Bass – Katsev 1968, 172.

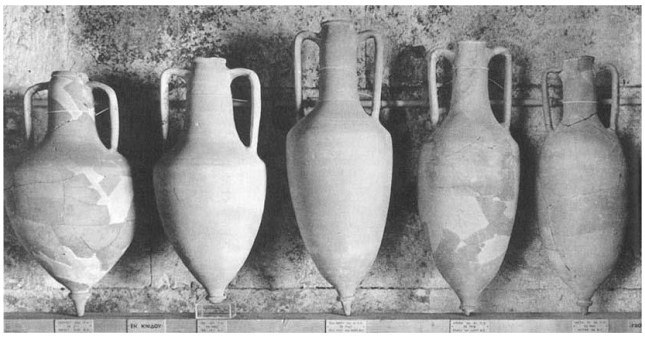

Fig. 31: Grace 1979, 64.

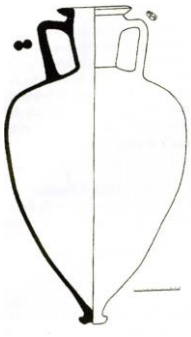

Fig. 32: Papuci-Wladyka 1997, Fig. 1

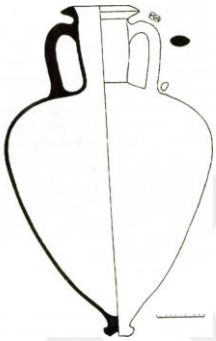

Fig. 33: Papuci-Wladyka 1997, Fig. 1

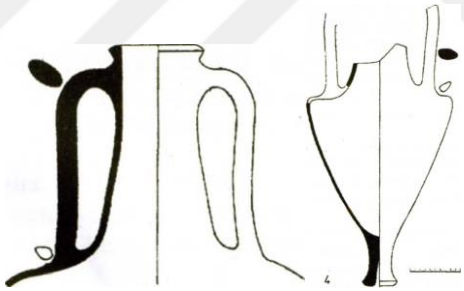

Fig. 34: Papuci-Wladyka 1997, Fig. 1

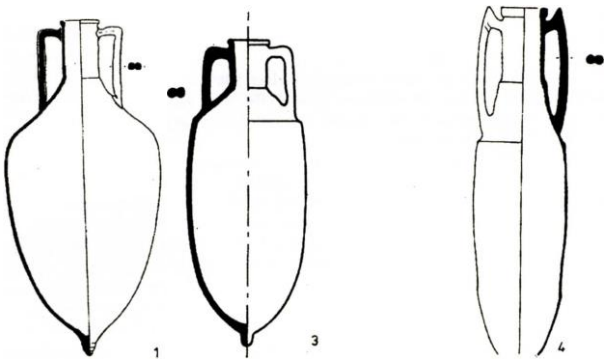

Fig. 35: Empereur – Hesnard 1987, Pl. 4.19, 21; Empereur 1987, Pl. 26.2b

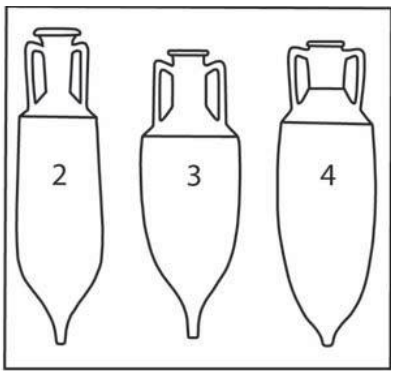

Fig. 36: Dressel 1899, *CIL* XV: table II.

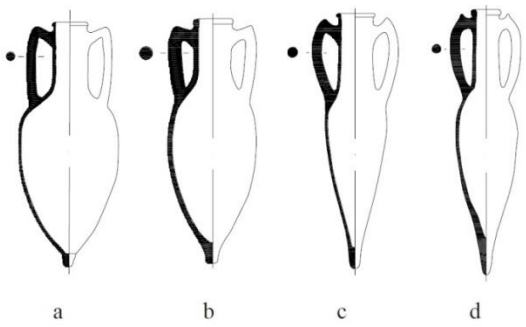

Fig. 37: Bezeczky 2013, 35

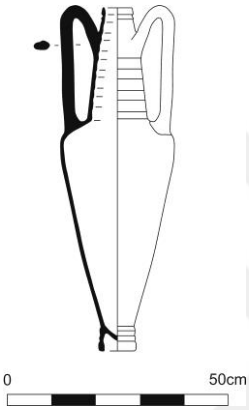

Fig. 38: Williams 2014, Kapitan II

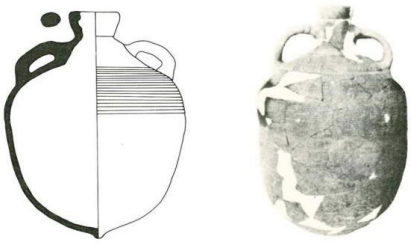

Fig. 39: Peacock – Williams 1991, 182, fig. 101.

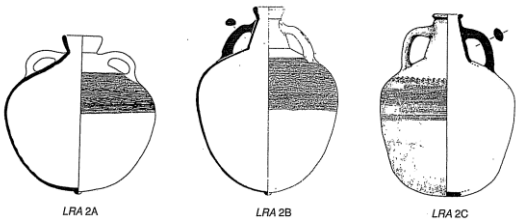

Fig. 40: Pieri 2005, Fig. 45.

Fig. 41: Robinson 1959, Agora F65-66

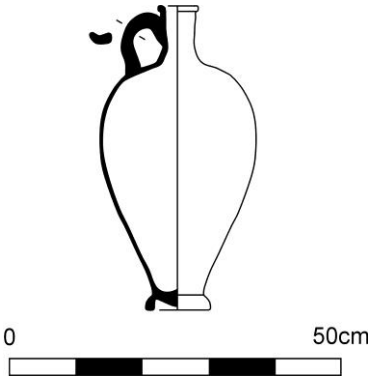

Fig. 42: Williams 2014, Agora F65-66.

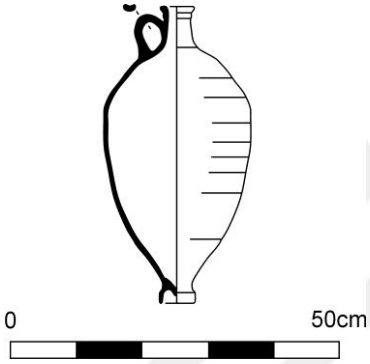

Fig. 43: Williams 2014, Agora F65-66.

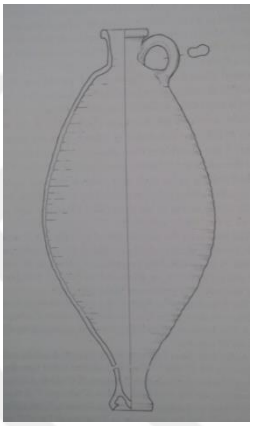

Fig. 44: Zerjal 2008, Fig. Fig. 6.

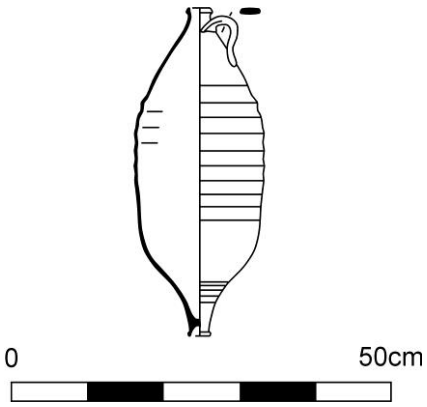

Fig. 45: Williams 2014, LR 3 Tip 3

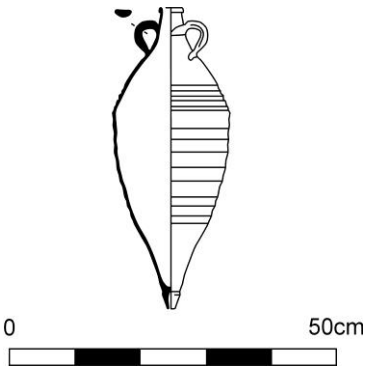

Fig. 46: Williams 2014, LR 3, Tip 4

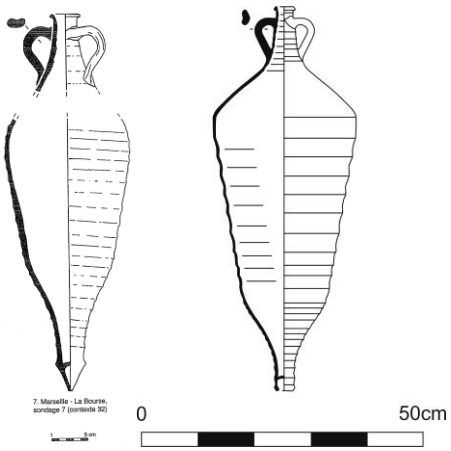

Fig. 47: Pieri 2005, Pl. 28, 7. LR 3 Tip 5 ve Williams 2014, LR 3 Tip 5

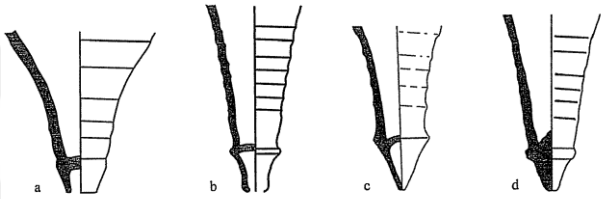

Fig. 59 - Les différents types de fond rencontrés sur la forme LRA *3.*

Fig. 48: Pieri 2005, 96, Fig. 59. Tip 4 ve 5 dip varyasyonları, a: Tip 4, b-d: Tip 5

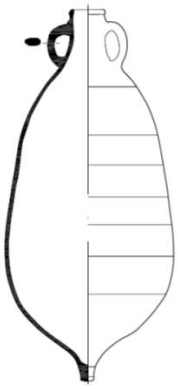

Fig. 49: Bezeczky 2013, 167, Type. 56.

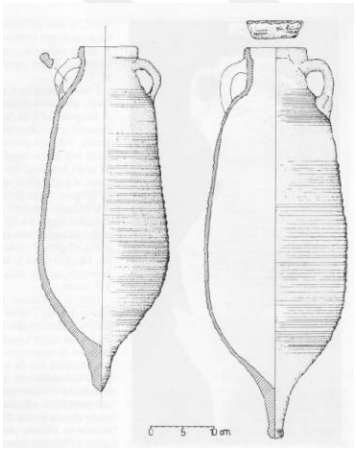

Fig. 50: Arthur 1990, Fig. 2

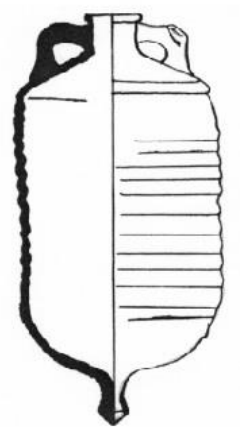

Fig. 51: Autret 2012, Fig. 17.2.a

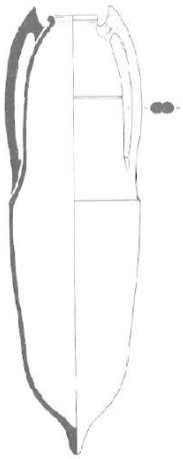

Fig. 52: Empereur – Picon 1989, Fig. 5.

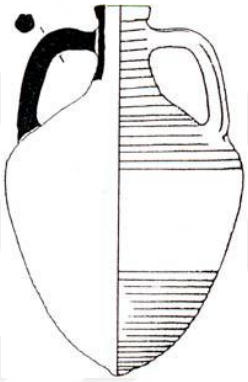

Fig. 53: Proto LR 1, Arthur 1998, Fig. 5.1

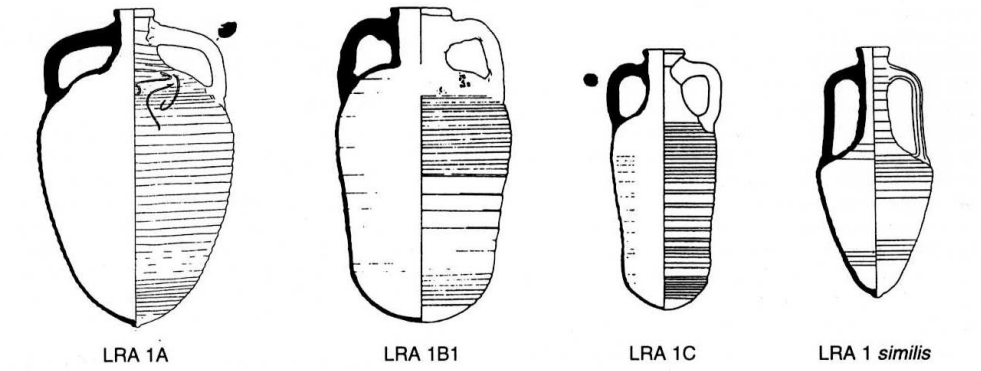

Fig. 54: LR 1A, B, C ve Similis, Pieri 1998, Fig. 2.

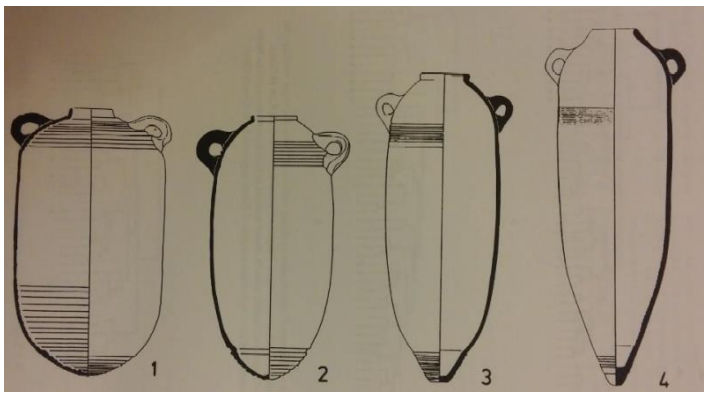

Fig. 55: Majcherek 1995, Pl. 3.

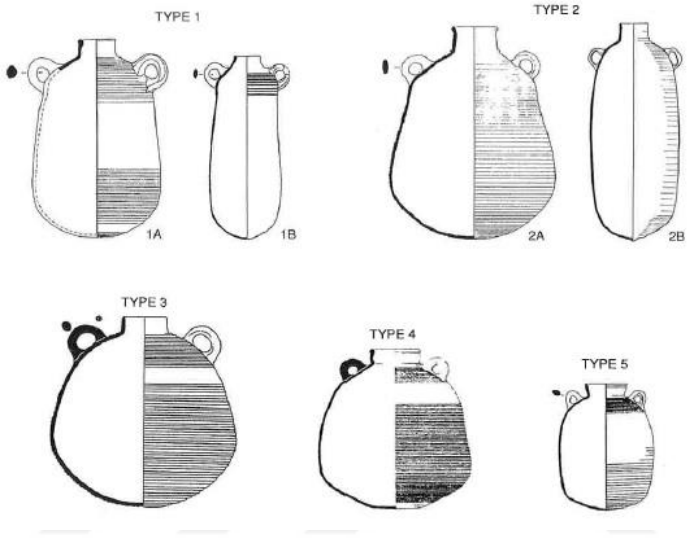

Fig. 56: Pieri 2005, Fig. 76.

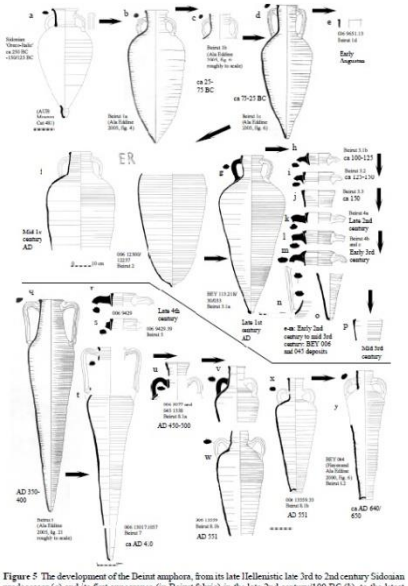

Figure 5 The development of the Beirut amphora, from its late Hellenistic late 3rd to 2nd century Sidonian predecessor (*a*) and its first appearance (in Beirut fabric) in the late 2nd century/100 BC (*b*), to the latest examples of the 7th century AD.

Fig. 57: Reynolds ve diğ. 2008-2009, 101, Fig. 5.

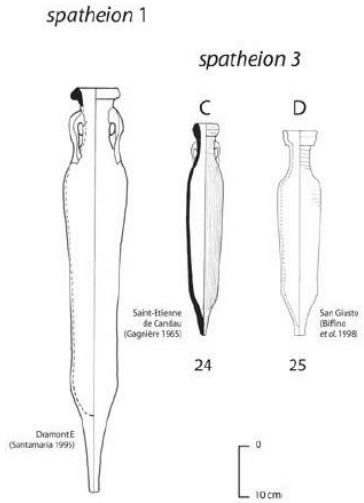

Fig. 58: Bonifay 2016, Fig. 6.23-25.

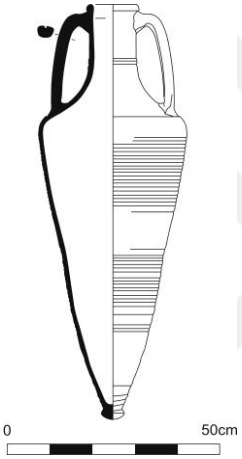

Fig. 59: Reynolds 2005, Pl.7, Fig. 46

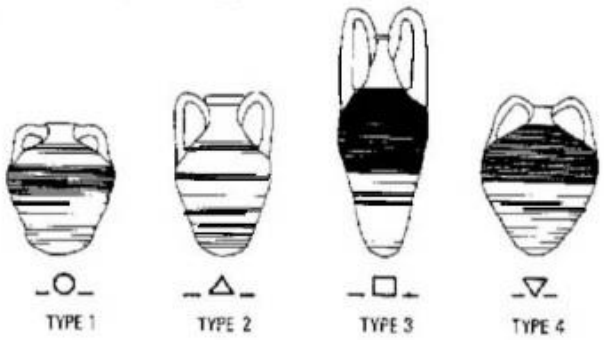

Fig. 60: Günsenin 1989, Fig. 1

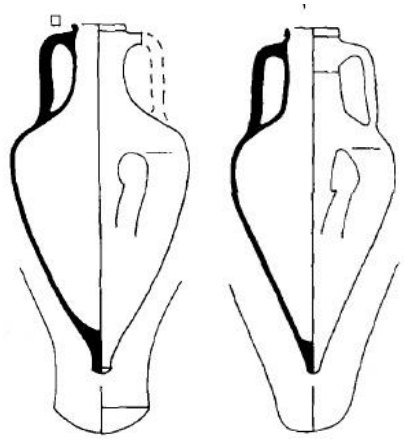

Fig. 61: Monachov 1992, Tab. 6.26, Tab. 11.71

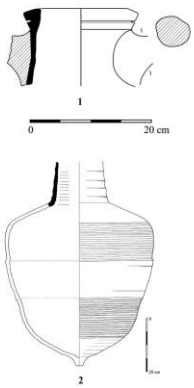

Fig. 62: Swan 2010, Pl. 65

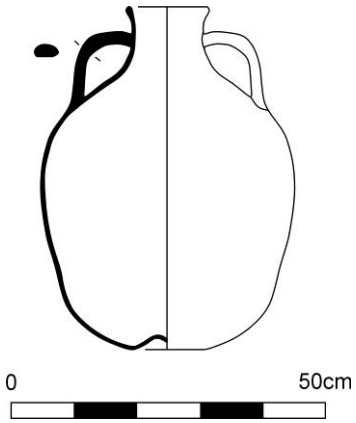

Fig. 63: Franco 2014, Castrum Perti.

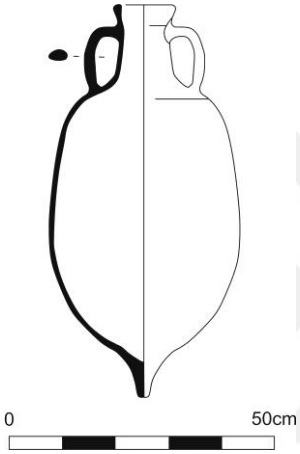

Fig. 64: Auriemma – Quiri 2004, 47, Fig. 7.Dr. 24.

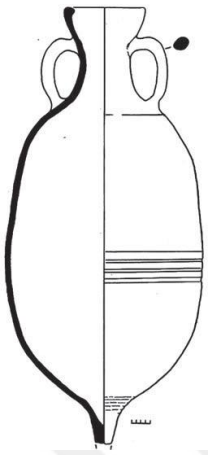

Fig. 65: Opait 2007, 636, Fig. 2.44.

LEVHALAR

Levha 1 – Kat. No. 1

Buluntu Yeri ve Yılı: Erythrai Cennetepe 1982, Ana Kapı Alt Taban Açması

Envanter No: ERY82.CT.AK-AT-2

Ölçüler: h: 3 cm R: 12 cm

Hamur Rengi: 5 YR 5/8 (Yellowish Red)

Yüzey Rengi: 7.5 YR 7/4 (Pink)

Astar Rengi: -

Hamur: Sert kaba hamur yapılı, ince katkılı, küçük gözenekli, ince boyutlarda ve orta yoğunlukta kireç, az miktarda ve ince boyutlarda kırmızı, gri katkılar içerir.

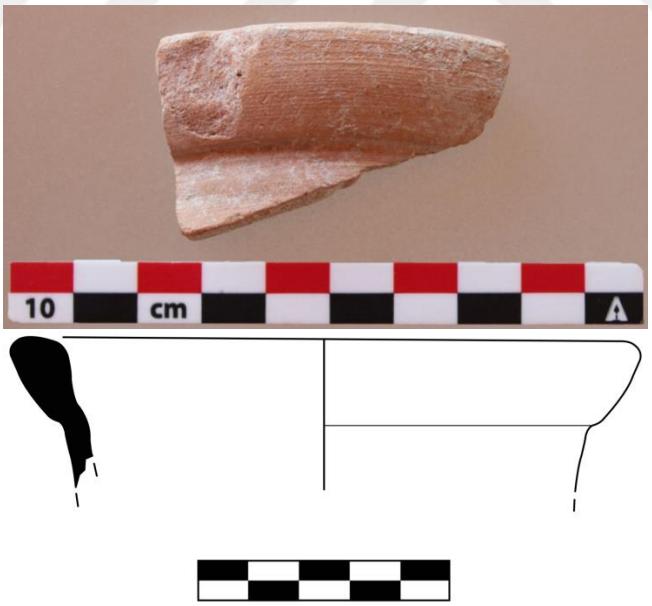
Eserin korunma durumu: Yaklaşık 1/7 'si korunmuş ağız parçasıdır.

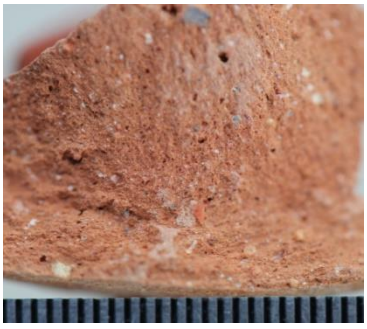
Form: Erythrai Yuvarlatılmış Ağızlı Amphora – Erythrai Tip 1

Tanım: Uzun yuvarlatılmış ağız kenarı boyun birleşiminde hafif bir içbükeylik yapmıştır.

Tarih: MÖ 5. yüzyıl sonu - 4. yüzyıl başı

Referans: Grace 1971, 76, Fig. 3.1 (MÖ 460-440); Abramov ve diğ. 1991, Pic. 1.16; Carlson 2004, 201, Kat. 16; Carlson – Lawall 2005-2006, 35, Fig. 2; Monachov 2013, Tab. I.1

Levha 2 – Kat. No. 2

Buluntu Yeri ve Yılı: Erythrai Müze Sondaj Kazısı, 10 Nolu Açma, 1988

Envanter No: ERY88.MZ.11No-3

Ölçüler: h: 4.3 cm R: 15.2 cm

Hamur Rengi: 5 YR 6/6 (Reddish Yellow)

Yüzey Rengi: 5 YR 7/4 (Pink)

Astar Rengi: -

Hamur: Çok sert, kaba hamur yapılı, az ve ince gözenekli, ince ve yoğun kireç, ince ve az mika içermektedir.

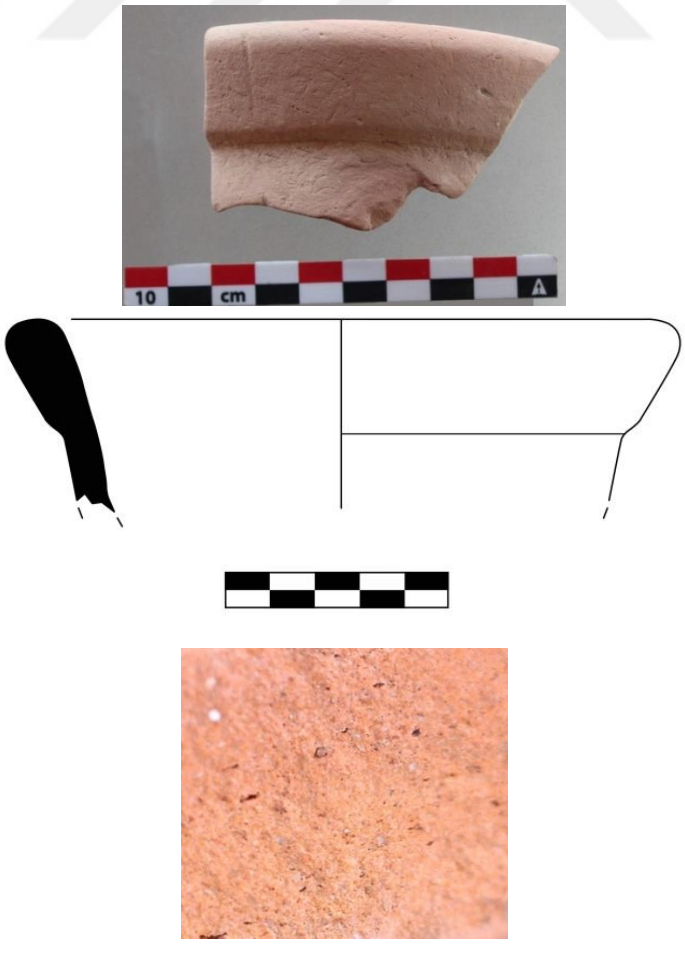
Eserin korunma durumu: Yaklaşık 1/5' i korunmuş ağız parçasıdır.

Form: Erythrai Yuvarlatılmış Ağızlı Amphora – Erythrai Tip 1

Tanım: Uzun dışa yuvarlatılmış ağız kenarı boyun kısmına geçişte sığ bir çizgi ile ayrılmıştır.

Tarih: MÖ 5. yüzyıl sonu - 4. yüzyıl başı

Referans: Grace 1971, Fig. 3.3; Dupont 1983, Fig. 4, 4, 5, 7; Dupont 1998, Fig. 23.9 d, e, g; Carlson 2004, Fig. 36; Monachov 2013, 30, Tablo I.5.

Levha 3 – Kat. No. 3

Buluntu Yeri ve Yılı: Erythrai Müze Sondaj Kazısı, 11 Nolu Açma, 1988
Envanter No: ERY88.MZ.11 No-4
Ölçüler: h: 8 cm R: 10.4 cm

Hamur Rengi: 5 YR 6/8 (Reddish Yellow)

Yüzey Rengi: 5 YR 6/8 (Reddish Yellow)

Astar Rengi: -

Hamur: Çok sert, kaba hamur yapılı, ince ve yoğun kireç, ince ve az mika ve siyah katkı içermektedir.

Eserin korunma durumu: ¼ 'i korunmuş ağız parçasıdır.

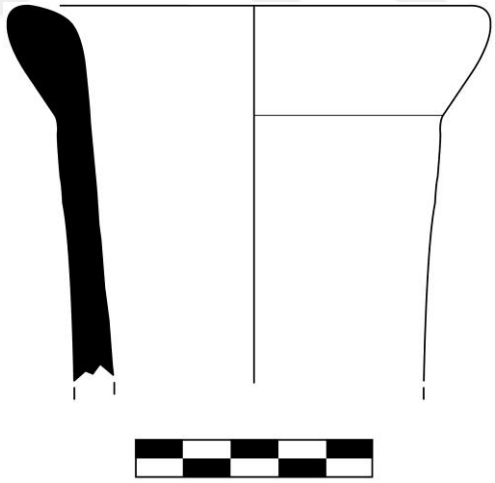
Form: Erythrai Yuvarlatılmış Ağızlı Amphora – Erythrai Tip 1

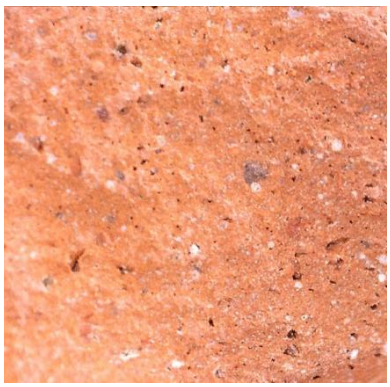
Tanım: Uzun dışa yuvarlatılmış ağız kenarı boyun kısmına geçişte sığ bir çizgi ile ayrılmıştır.

Tarih: MÖ 5. yüzyıl son çeyreği

Referans: Grace 1971, 76, Fig. 3.3; 94, Pl. 15, 9; Dupont 1983, fi g. 4, *4*, *5, 7*; Cook, Dupont 1998, fi g. 23, 9 d, e, g (MÖ 5. yüzyılın ilk yarısı ve ortaları); Doğer 1988, 263, K.N. 130, Şekil 50; Carlson – Lawall 2005/06, 35, Fig. 3; Monachov 2013, 30, Tablo 1.4(Tip I-B)

Levha 4 – Kat. No. 4

Buluntu Yeri ve Yılı: Erythrai Mozaikli Peristyl Ev, J Odası, 1977

Envanter No: ERY77.MPE.J-15

Ölçüler: h: 22 cm - cm R: - cm

Hamur Rengi: 2.5 YR 5/6 (Red)

Yüzey Rengi: 7.5 YR 7/4 (Pink)

Astar Rengi: -

Hamur: Sert, kaba hamur yapılı, ince ve çok yoğun kireç içermektedir.

Eserin korunma durumu: Boynun neredeyse tamamı ve tek kulpu tam korunmuş amphora parçası

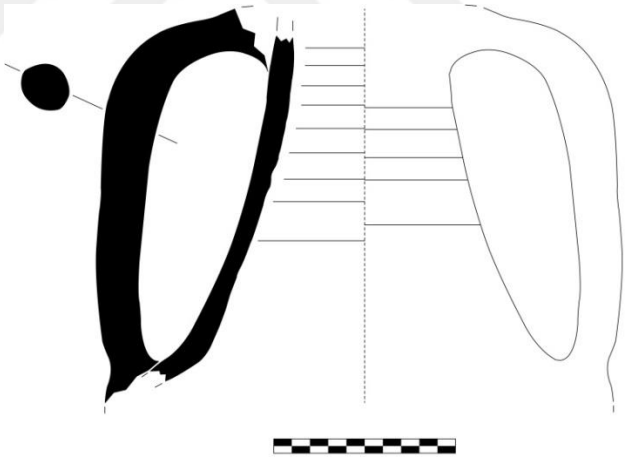
Form: Erythrai Mantar Ağızlı Amphora – Erythrai Tip 2

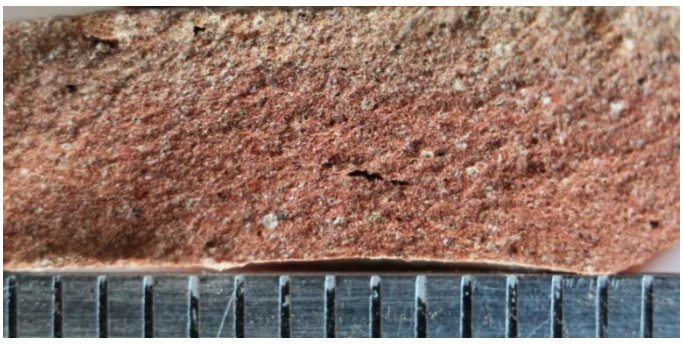
Tanımı: Silindirik boyunlu amphora parçasının yuvarlak kesitli kulpu, boynun bitiminde yumuşak bir geçişle açılan omuza tutturulduğu görülmektedir.

Tarih: MÖ 4. yüzyıl

Referans: Canarace 1957, 310, No. 830; Grace 1961, şek. 42(sağ-MÖ 4. yüzyılın üçüncü çeyreği); Busoianu 1999, 206, Inv. 16.670. Pl. 5, 6; Monachov 2013, 36, Tablo III.17.

Levha 5 – Kat. No. 5

Buluntu Yeri ve Yılı: Erythrai Hellenistik Ev 1977-78

Envanter No: ERY77-78.HE-12

Ölçüler: h: 5.1 cm R: 3.5 cm

Hamur Rengi: 2.5 YR 7/4 (Light Reddish Brown)

Yüzey Rengi: 2.5 YR 7/4 (Light Reddish Brown)

Astar Rengi: -

Hamur: Sert, kaba, sıkı hamur yapılı, yoğun ve ince-orta boyutlarda kireç, kırmızı katkı içerir.

Eserin Korunma Durumu: Kaide ile alt gövdenin küçük bir kısmı korunmuştur.

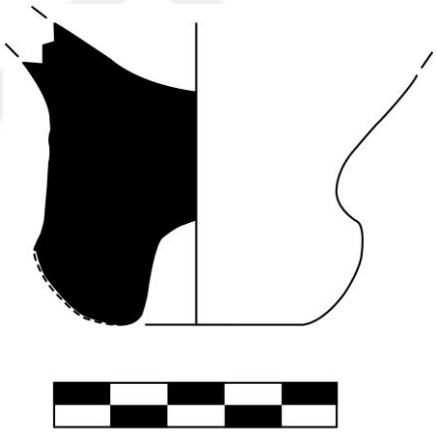
Form: Erythrai Mantar Ağızlı Amphora – Erythrai Tip 2

Tanım: Tanımı: Altı hafif oyuk, dışa çekik topaç formlu kaide.

Tarih: MÖ 4.-3. yüzyıl

Referans: Monachov 2013, 40, Tablo V.28, 43, Tablo VI.37

Levha 6 – Kat. No. 6

Buluntu Yeri ve Yılı: Erythrai Hellenistik Ev 1977-78

Envanter No: ERY77-78.HE-14

Ölçüler: h: cm R: cm

Hamur Rengi: 5 YR 7/6 (Reddish Yellow)

Yüzey Rengi: 5 YR 7/6 (Reddish Yellow)

Astar Rengi: -

Hamur: Sert, kaba hamur yapılı, çok az ve çok ince mika, çok az ve küçük boyutlarda kireç, siyah katkı içerir.

Eserin korunma durumu: Kaide ile alt gövdenin küçük bir kısmı korunmuştur.

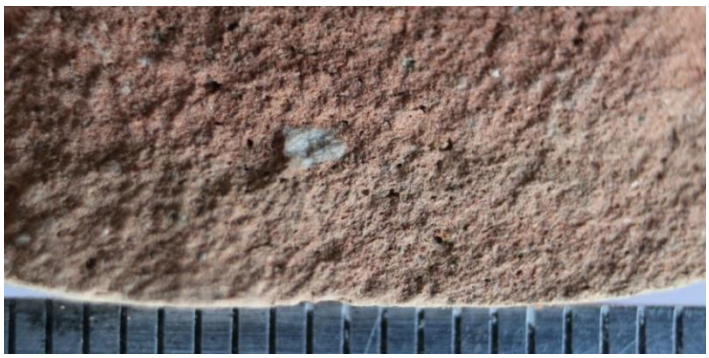
Form: Erythrai Mantar Ağızlı Amphora – Erythrai Tip 2

Tanımı: Altı hafif oyuk, dışa çekik topaç formlu kaide.

Tarih: MÖ 4.-3. yüzyıl

Referans: Monachov 2013, 40, Tablo V.28, 43, Tablo VI.37

Levha 7 – Kat. No. 7

Buluntu Yeri ve Yılı: Erythrai Toechobatlı Yapı, 1977
Envanter No: ERY77.TOE-5
Ölçüler: h: 6.7 cm R: 4.7 cm

Hamur Rengi: 2.5 YR 5/8 (Red)

Yüzey Rengi: 2.5 YR 7/6 (Reddish Yellow)

Astar Rengi: -

Hamur: Kaba hamur yapısına sahip amphora hamurunun ince ve yoğun kireç, orta yoğunlukta siyah katkılar, az ve küçük boyutlarda kırmızı katkılar içerdiği görülmektedir.

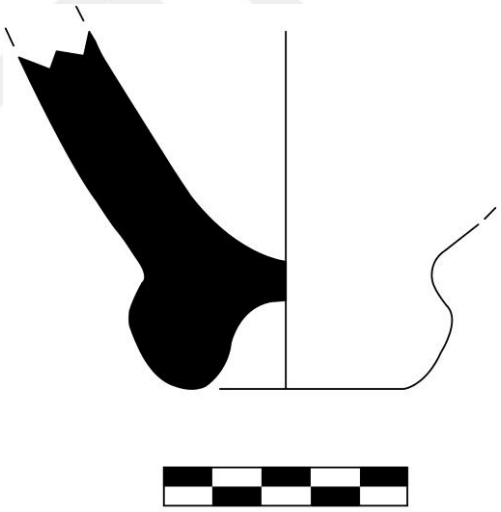
Eserin korunma durumu: Kaide ile alt gövdenin küçük bir kısmı korunmuştur.

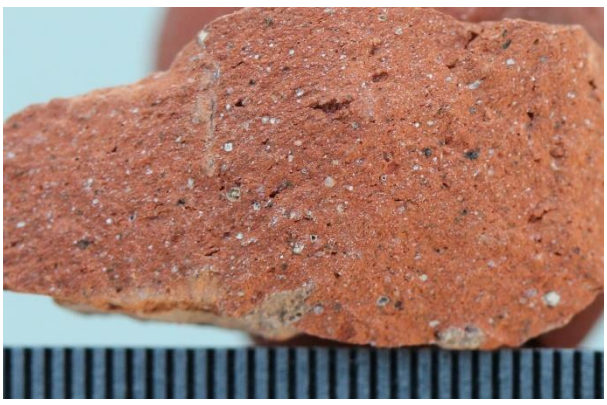
Form: Erythrai Mantar Ağızlı Amphora – Erythrai Tip 2

Tanımı: Altı hafif oyuk, dışa çekik topaç formlu kaide.

Tarih: MÖ 4. yüzyıl
Referans: Samos IV, 132, no. 412; Doulgéri-Intzessiloglou – Garlan 1990, 387, Fig. 35b; Lawall 1995, 376, Fig. 93; Dündar 2012, 472, Lev. 34, Kat. No. MA.32-33; Monachov 2013, 38, Tablo IV, 23.

Levha 8 – Kat. No. 8

Buluntu Yeri ve Yılı: Erythrai Cami Boğazı Mevkii –Nekropol-1981

Envanter No: ERY81.CB-1

Ölçüler: h: 9.2 R: 4.5 cm

Hamur Rengi: 2.5 YR 6/8 (Light Red)

Yüzey Rengi: 2.5 YR 6/8 (Light Red)

Astar Rengi:

Hamur: Sert, sıkı hamur dokulu**,** orta yoğunlukta çok ince kireç, siyah katkı, az ve ince mika içermektedir.

Eserin korunma durumu: Dip kısmı neredeyse tam korunmuş amphora parçası

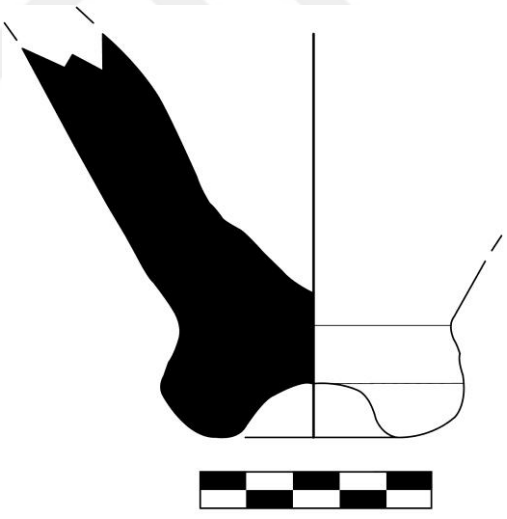
Form: Erythrai Bant Ağızlı Amphora – Erythrai Tip 2

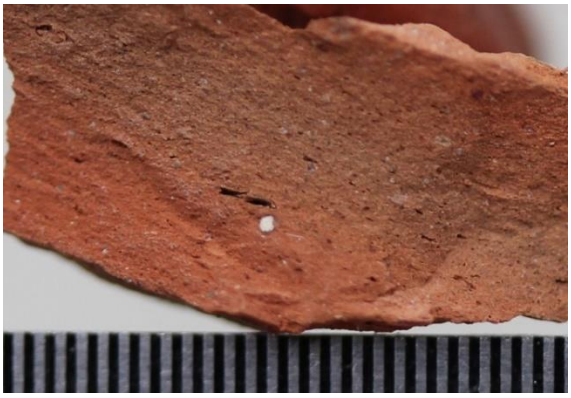
Tanım: Tanımı: Altı hafif oyuk, dışa çekik topaç formlu kaide.

Tarih: MÖ 4. yüzyıl

Referans: Samos IV, 132, no. 412; Doulgéri-Intzessiloglou – Garlan 1990, 387, Fig. 35b; Lawall 1995, 376, Fig. 93; Dündar 2012, 472, Lev. 34, Kat. No. MA.32-33; Monachov 2013, 38, Tablo IV, 23(MÖ 4. yüzyılın üçüncü çeyreği)

Levha 9 – Kat. No. 9

Buluntu Yeri ve Yılı: Erythrai Müze Sondaj Kazısı, 6 Nolu Açma, 1988

Envanter No: ERY88.MZ.6No-2

Ölçüler: h: 3.1 cm R: 3.6 cm

Hamur Rengi: 5 YR 6/3 (Light Reddish Brown)

Yüzey Rengi: 5 YR 7/3 (Pink)

Astar Rengi: -

Hamur: Sert, kaba hamur yapılı, ince ve yoğun kireç, orta yoğunlukta ve orta boyutta kuvars, siyah, sarı katkı, ince ve yoğun mika içermektedir.

Eserin korunma durumu: Parçanın dip kısmı ele geçmiş ve oldukça iyi korunmuş durumdadır.

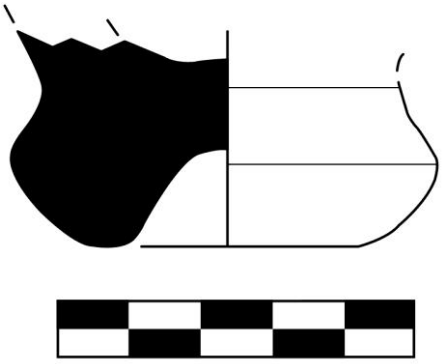
Form: Erythrai Mantar Ağızlı Amphora – Erythrai Tip 2

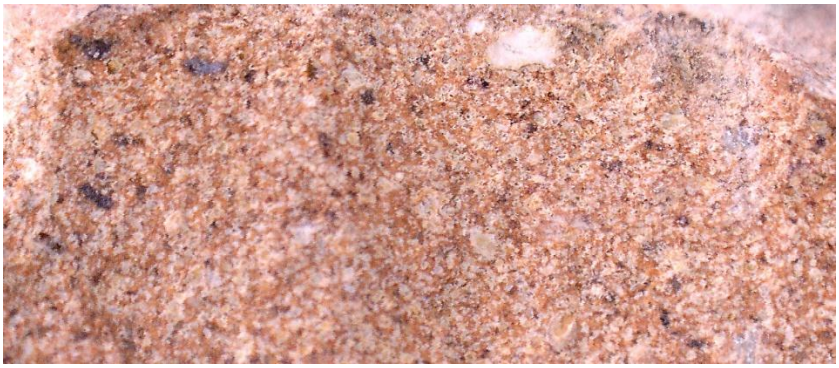
Tanımı: Altı hafif oyuk, dışa çekik topaç formlu kaide.

Tarih: MÖ 4. yüzyıl

Referans: Samos IV, 132, no. 412; Doulgéri-Intzessiloglou – Garlan 1990, 387, Fig. 35b; Lawall 1995, 376, Fig. 93; Dündar 2012, 472, Lev. 34, Kat. No. MA.32-33; Monachov 2013, 38, Tablo IV, 23, 27-28, 33.

Levha 1 0– Kat. No. 10

Buluntu Yeri ve Yılı: Erythrai Müze Sondaj Kazısı, 1988

Envanter No: ERY88.MZ-27

Ölçüler: h: 5.9 cm R: 13 cm

Hamur Rengi: 2.5 YR 5/6 (Red)

Yüzey Rengi: 10 YR 8/3 (Very Pale Brown)

Astar Rengi: -

Hamur: Sert, kaba hamur yapılı, ince ve yoğun kireç içermektedir.

Eserin korunma durumu: ¼ 'i korunmuş ağız parçası.

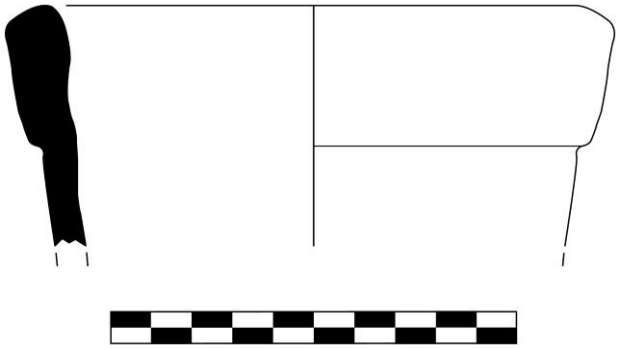
Form: Erythrai Bant Ağızlı Amphora – Erythrai Tip 3

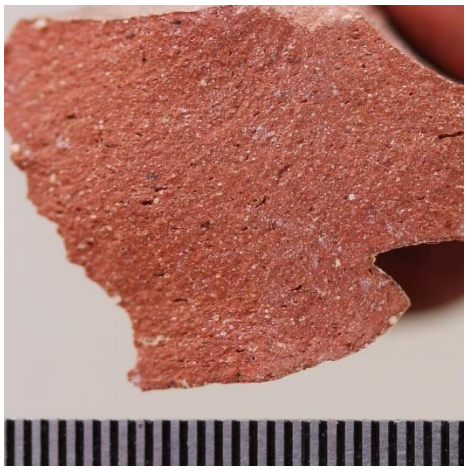
Tanım: Dışta bir bant şeklinde çevrelenmiş amphoranın ağzı, bant bitiminde hafif bir yivle boyna geçişte hareketlendirilmiştir.

Tarih: MÖ 3. – 2. yüzyıl

Referans: Domaneantu 1993, 66, Fig. 5.28; Finkielsztejn 2000, Pl. 109, f(MÖ 130-100); Ariel – Finkielsztejn 2003, 146, Un 1 930/80.21S9.652(MÖ 2. yüzyılın ikinci yarısı); Opait 2007, Fig. 4.20a-b(MÖ 3. yüzyılın ilk çeyreği); Lungu 2009, 35, Fig. 6; Lungu 2010, Pl. 25. 4(MÖ 275); Monachov 2013, 40, Tab.V.26, 29; Şenol 2018, 366, Fig. 310.

Levha 11 – Kat. No. 11

Buluntu Yeri ve Yılı: Erythrai Müze Sondaj Kazısı, 1988

Envanter No: ERY88.MZ-28

Ölçüler: h: 5.6 cm R: 13 cm

Hamur Rengi: 7.5 YR 7/4 (Pink)

Yüzey Rengi: 10 YR 8/3 (Very Pale Brown)

Astar Rengi:

Hamur: Sert, kaba hamur yapılı, ince ve yoğun kireç içermektedir.

Eserin korunma durumu: 1/5'i korunmuş ağız parçası

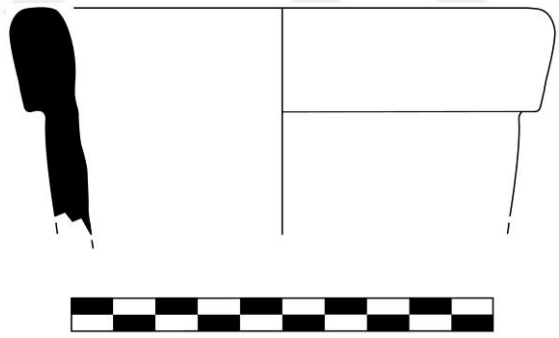
Form: Erythrai Bant Ağızlı Amphora – Erythrai Tip 3

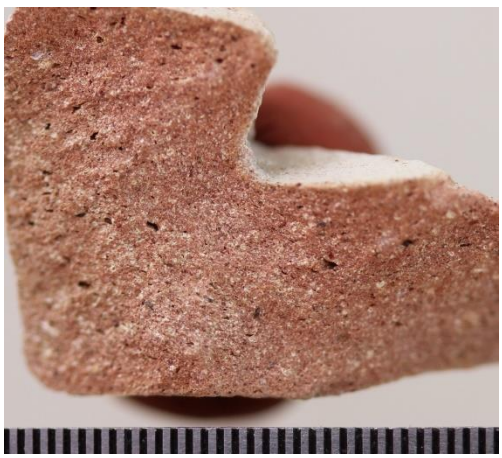
Tanım: Dışta bir bant şeklinde çevrelenmiş amphoranın ağzı, bant bitiminde hafif bir yivle boyna geçişte hareketlendirilmiştir.

Tarih: MÖ 3. – 2. yüzyıl

Referans: Domaneantu 1993, 66, Fig. 5.28; Finkielsztejn 2000, Pl. 109, f(MÖ 130-100); Ariel – Finkielsztejn 2003, 146, Un 1 930/80.21S9.652(MÖ 2. yüzyılın ikinci yarısı); Opait 2007, Fig. 4.20a-b(MÖ 3. yüzyılın ilk çeyreği); Lungu 2009, 35, Fig. 6; Lungu 2010, Pl. 25. 4(MÖ 275); Monachov 2013, 40, Tab.V.26, 29; Şenol 2018, 366, Fig. 310.

Levha 12– Kat. No. 12

Buluntu Yeri ve Yılı: Erythrai Müze Sondaj Kazısı, 1988

Envanter No: ERY88.MZ-29

Ölçüler: h: 5.2 cm R: 12.8 cm

Hamur Rengi: 2.5 Y 8/2 (Pale Brown)

Yüzey Rengi: 2.5 Y 8/2 (Pale Brown)

Astar Rengi: -

Hamur: Sert, kaba hamur yapılı, ince ve yoğun kireç, siyah ve kırmızı katkı içermektedir.

Eserin korunma durumu: ¼ 'i korunmuş ağız parçası.

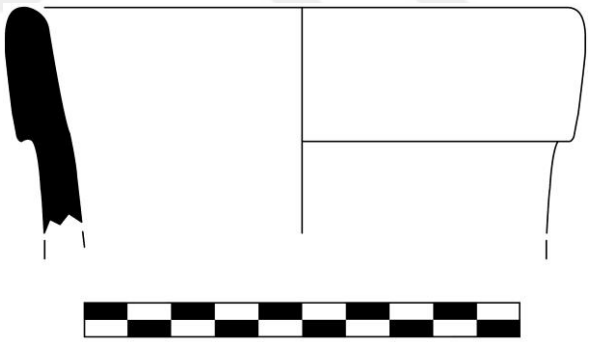
Form: Erythrai Bant Ağızlı Amphora – Erythrai Tip 3

Tanım: Dışta bir bant şeklinde çevrelenmiş amphoranın ağzı, bant bitiminde hafif bir yivle boyna geçişte hareketlendirilmiştir.

Tarih: MÖ 3. – 2. yüzyıl

Referans: Domaneantu 1993, 66, Fig. 5.28; Finkielsztejn 2000, Pl. 109, f(MÖ 130-100); Ariel – Finkielsztejn 2003, 146, Un 1 930/80.21S9.652(MÖ 2. yüzyılın ikinci yarısı); Opait 2007, Fig. 4.20a-b(MÖ 3. yüzyılın ilk çeyreği); Lungu 2009, 35, Fig. 6; Lungu 2010, Pl. 25. 4(MÖ 275); Monachov 2013, 40, Tab.V.26, 29; Şenol 2018, 366, Fig. 310.

Levha 13 – Kat. No. 13

Buluntu Yeri ve Yılı: Erythrai Cennetepe, Triglinium, 1983

Envanter No: ERY83.CT.Trig-6

Ölçüler: h: cm R: cm

Hamur Rengi: 2.5 Y 3/1 (Very Dark Gray)

Yüzey Rengi: 7.5 YR 4/1 (Dark Gray)

Astar Rengi:

Hamur: Çok sert, kaba hamur yapılı, az ve ince gözenekli, ince ve yoğun kireç ve kum, ince ve az mika içermektedir.
Eserin korunma durumu: ½'si korunmuş dip parçasıdır. Alt gövdenin küçük bir kısmı korunmuştur.
Form: Erythrai Bant Ağızlı Amphora – Erythrai Tip 3
Tanım: Dışta bir bant şeklinde çevrelenmiş amphoranın ağzı, bant bitiminde hafif bir yivle boyna geçişte hareketlendirilmiştir. İçte, ağız bandının özensiz bir şekilde hamura birleştirildiği görülmektedir.

Tarih: MÖ 3. yüzyıl

Referans: Lungu 2009, Fig. 4-8(MÖ 270-260); Opait – Tsaravopoulos 2011, 311, fig. 46-48(MÖ 3. yüzyılın ilk çeyreğinin sonu)

Levha 14 – Kat. No. 14

Buluntu Yeri ve Yılı: Erythrai Cennetepe
Envanter No: ERY.CT-2
Ölçüler: h: 11 cm R: 3.8 cm

Hamur Rengi: 2.5 YR 6/8 (Light Red)

Yüzey Rengi: 7.5 YR 8/3 (Pink)

Astar Rengi: -

Hamur: Çok sert, ince hamur katkılı, ince ve yoğun kireç ve sarı katkı içerir.

Eserin korunma durumu: Dip kısmı tam korunmuş amphoranın alt gövdesinin bir kısmı da korunmuş durumdadır.

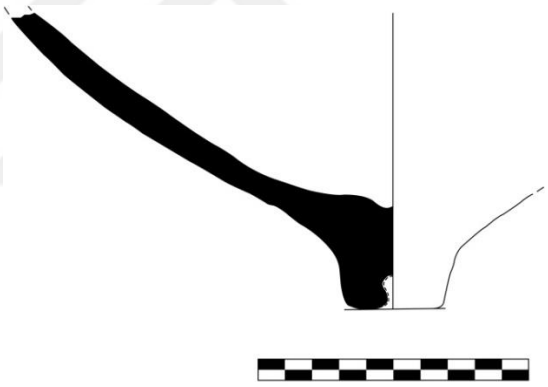
Form: Erythrai Bant Ağızlı Amphora – Erythrai Tip 3

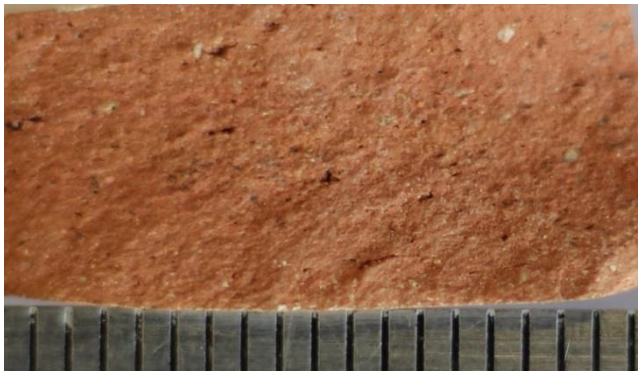
Tanım: İçi oyuk kaide parçası dışta bant şeklinde çevrelenmiştir.

Tarih: MÖ 3. – 2. yüzyıl

Referans: Lungu 2009, 35, Fig. 9-10

Levha 15 – Kat. No. 15

Buluntu Yeri ve Yılı: Erythrai Mozaikli Peristyl Ev, J Odası, 1977

Envanter No: ERY77.MPE.J-11

Ölçüler: h: 5.4 cm R: 3 cm

Hamur Rengi: 2.5 YR 5/6 (Red)

Yüzey Rengi: 2.5 YR 5/8 (Pink) – 7.5 YR 8/3 (Pink)

Astar Rengi: -

Hamur: Sert, kaba hamur yapılı, ince ve orta yoğunlukta gözenekli, ince ve çok yoğun kireç içermektedir.

Eserin korunma durumu: Kaidenin ve alt gövdenin yarısı korunabilmiştir.

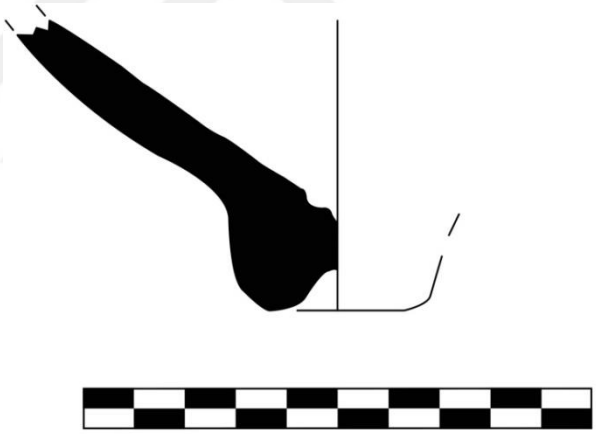
Form: Erythrai Bant Ağızlı Amphora – Erythrai Tip 3

Tanım: İçi oyuk kaide parçası dışta bant şeklinde çevrelenmiştir.

Tarih: MÖ 3. – 2. yüzyıl

Referans: Lungu 2009, 35, Fig. 9; Şenol 2018, 366, Fig. 310.

Levha 16– Kat. No. 16

Buluntu Yeri ve Yılı: Erythrai Müze Sondaj Kazısı, 1988

Envanter No: ERY88.MZ-8

Ölçüler: h: 7.2 cm R: 4 cm

Hamur Rengi: 5 YR 6/8 (Light Red)

Yüzey Rengi: 5 YR 7/4 (Pink)

Astar Rengi:

Hamur: Sert, kaba hamur yapılı, ince ve orta yoğunlukta kireç, ince ve az siyah katkı içermektedir.

Eserin korunma durumu: Merkez kısmından kırık dip parçasıdır.

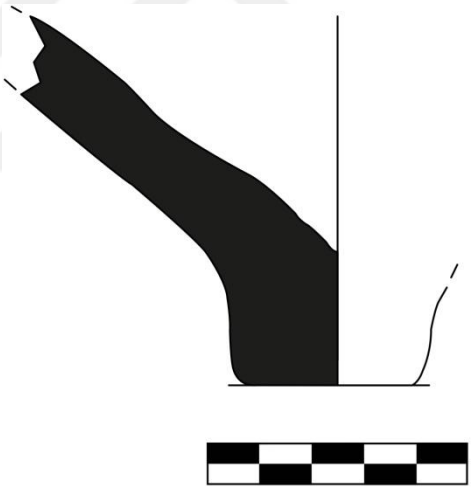
Form: Erythrai Bant Ağızlı Amphora – Erythrai Tip 3

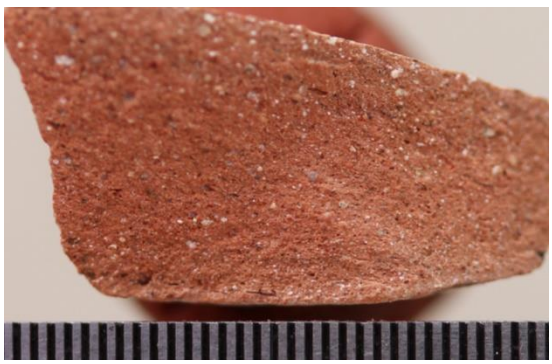
Tanım: Ucu düzleştirilmiş, alçak silindirik kaide.

Tarih: MÖ 3. – 2. yüzyıl

Referans: Lungu 2009, 35, Fig. 9; Şenol 2018, 366, Fig. 310.

Levha 17 – Kat. No. 17

Buluntu Yeri ve Yılı: Erythrai Tiyatro, 1982

Envanter No: ERY82.TYT-6

Ölçüler: h: 6.4 cm R: 4.2 cm

Hamur Rengi: 2.5 YR 6/6 (Light Red)

Yüzey Rengi: 2.5 Y 7/4 (Light Reddish Brown) – 10 YR 8/2 (Pale Brown)

Astar Rengi: -

Hamur: Sert, kaba hamur yapılı ince katkılı ve ince gözenekli, ince ve çok yoğun kum, çok az ve çok yoğun kireç, az ve ince kırmızı katkı içermektedir.

Eserin korunma durumu: Kaidesi iyi korunmuş durumda olan amphoranın alt gövdesinin bir bölümü de görülebilmektedir.

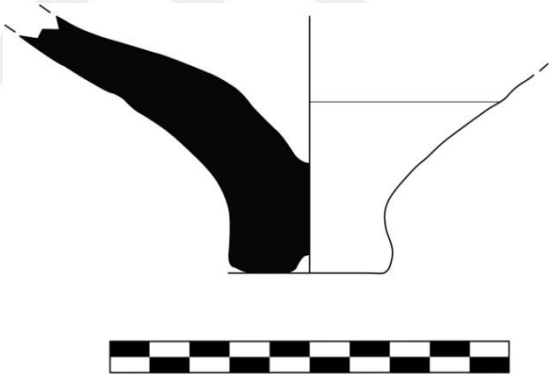
Form: Erythrai Bant Ağızlı Amphora – Erythrai Tip 3

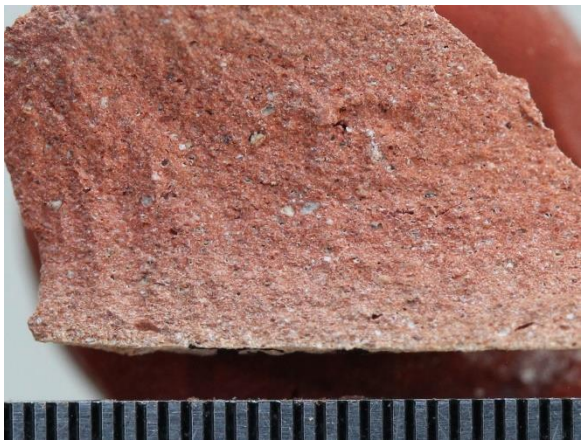
Tanım: İçi oyuk kaide parçası dışta bant şeklinde çevrelenmiştir.

Tarih: MÖ 3. – 2. yüzyıl

Referans: Lungu 2009, 35, Fig. 9

Levha 18 – Kat. No. 18

Buluntu Yeri ve Yılı: Erythrai Müze Sondaj Kazısı, 10 Nolu açma, 1988

Envanter No: ERY88.MZ.11No-1

Ölçüler: h: 5.4 cm R: 6 cm

Hamur Rengi: 2.5 YR 5/6 (Red)

Yüzey Rengi: 2.5 YR 6/6 (Light Red)

Astar Rengi:

Hamur: Çok sert, kaba hamur yapılı, az ve ince gözenekli, ince ve yoğun kireç ve kum, ince ve az mika içermektedir.

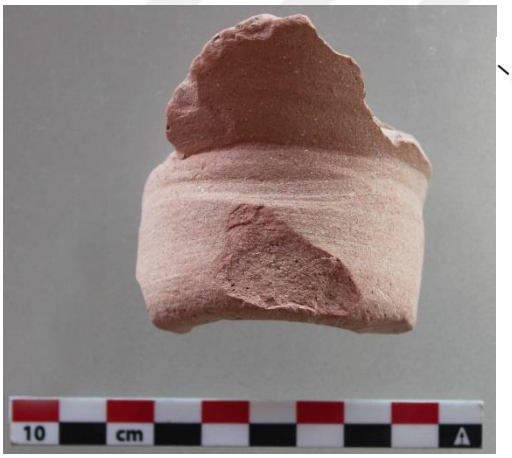
Eserin korunma durumu: ½'si korunmuş dip parçasıdır. Alt gövdenin küçük bir kısmı korunmuştur.

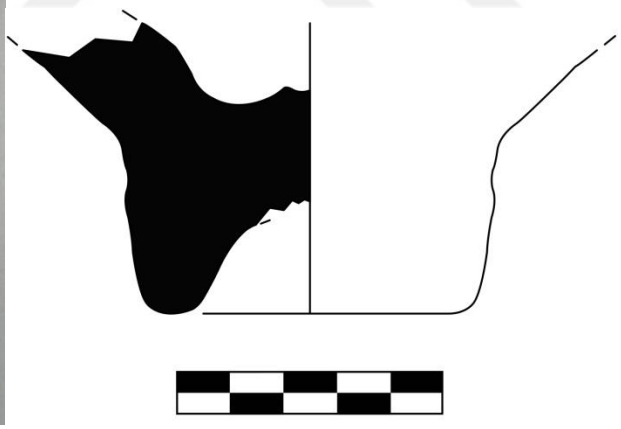
Form: Erythrai Bant Ağızlı Amphora – Erythrai Tip 3

Tanım: İçi oyuk kaide parçası dışta bant şeklinde çevrelenmiştir.

Tarih: MÖ 3. yüzyıl

Referans: Lungu 2009, Fig. 2, 9(MÖ 270-260); Opait – Tsaravopoulos 2011, 312, fig. 48-49(MÖ 3. yüzyılın ilk çeyreğinin sonu); Monachov 2013, 40, Tab. V.31(MÖ 4. yüzyılın sonu 3. yüzyılın başı).

Levha 19 – Kat. No. 19

Buluntu Yeri ve Yılı: Erythrai Müze Sondaj Kazısı, 10 Nolu Açma, 1988

Envanter No: ERY88.MZ.11No-2

Ölçüler: h: 6.4 cm R: 3.8 cm

Hamur Rengi: 2.5 YR 6/8 (Light Red)

Yüzey Rengi: 2.5 YR 7/4 (Light Reddish Brown)

Astar Rengi:

Hamur: Çok sert, kaba hamur yapılı, az ve ince gözenekli, ince ve yoğun kireç ve kum, ince ve az mika içermektedir.

Eserin korunma durumu: ½'si korunmuş dip parçasıdır. Alt gövdenin küçük bir kısmı korunmuştur.

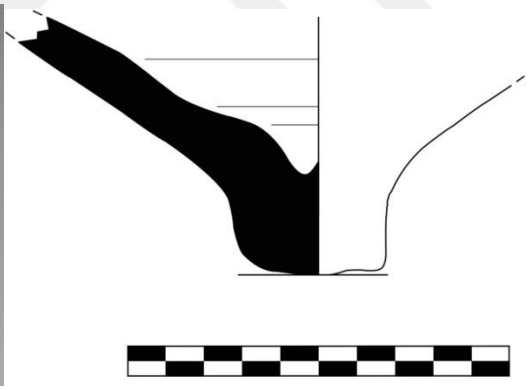
Form: Erythrai Bant Ağızlı Amphora – Erythrai Tip 3

Tanım: İçi oyuk kaide parçası dışta bant şeklinde çevrelenmiştir.

Tarih: MÖ 3. yüzyıl

Referans: Lungu 2009, Fig. 2, 9(MÖ 270-260); Opait – Tsaravopoulos 2011, 312, fig. 48(MÖ 3. yüzyılın ilk çeyreğinin sonu); Monachov 2013, 40, Tab. V.31(MÖ 4. yüzyılın sonu 3. yüzyılın başı).

Levha 20 – Kat. No. 20

Buluntu Yeri ve Yılı: Erythrai Mozaikli Peristyl Ev, J Odası, 1977

Envanter No: ERY77.MPE.J-3

Ölçüler: h: 5.4 cm R: 14.4 cm

Hamur Rengi: 5 YR 4/4 (Reddish Yellow)

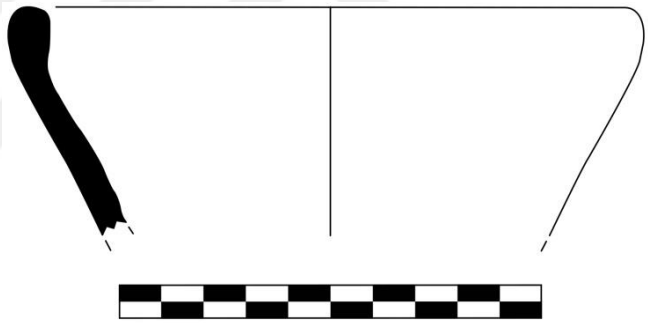
Yüzey Rengi: 2.5 YR 6/8 (Light Red)

Astar Rengi: 7.5 YR 7/4 (Pink)

Hamur: Sert, kaba hamur yapılı, az ve ince kireç ve siyah katkı içermektedir.
Eserin korunma durumu: 1/7'si korunmuş ağız parçası
Form: Erythrai Cup-Shaped Ağızlı Amphora – Erythrai Tip 4- A1.1
Tanım: Ağız boyunla yumuşak bir profil çizerek birleşir. Ağız bandı iç kısımda kalınlaşmıştır. Boynu, huni şeklini almıştır.

Tarih:
Referans: Opait 1980,296, Pl. IV: 5; Opait 2007, 641, Fig. 7.39(MS 2. yüzyıl); Bondoc 2016, PlV.4

Levha 21 – Kat. No. 21

Buluntu Yeri ve Yılı: Erythrai Cennetepe 1978, A1 Açması

Envanter No: ERY78.CT.A1-7

Ölçüler: h: 4.2 cm R: 14.2 cm

Hamur Rengi: 2.5 YR 5/6 (Red)

Yüzey Rengi: 10 YR 7/3 (Very Pale Brown)

Astar Rengi:

Hamur: Sert, ince katkılı bir hamur yapısına sahip ince ve çok yoğun kireç içermektedir.

Eserin korunma durumu: ¼'i korunmuş ağız parçası

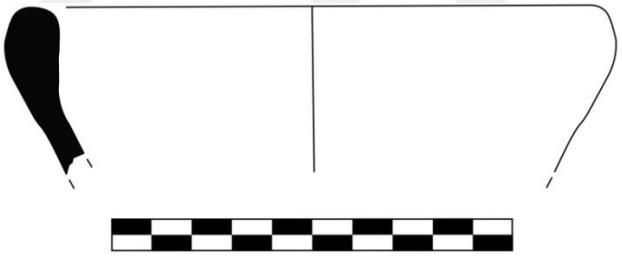
Form: Erythrai Cup-Shaped Ağızlı Amphora – Erythrai Tip 4- A1.1

Tanım: Ağız boyunla yumuşak bir profil çizerek birleşir. Ağız bandı iç kısımda kalınlaşmıştır. Boynu, huni şeklini almıştır.

Tarih:

Referans: Opait 2007, 642, Fig. 8.47 (MS 1. - 3. yüzyıl); Auriemma – Quiri 2004, 50, Fig. 10.c(sağ); Ardet 2009, Pl. XXIX.102; Bondoc 2016, PlV.4

Levha 22 – Kat. No. 22

Buluntu Yeri ve Yılı: Erythrai Müze Sondaj Kazısı, 1988

Envanter No: ERY88.MZ-16

Ölçüler: h: 5.9 cm R: 13.4 cm

Hamur Rengi: 2.5 YR 6/8 (Light Red)

Yüzey Rengi: 7.5 YR 8/3 (Pink)

Astar Rengi:

Hamur: Sert, kaba hamur yapılı, ince ve yoğun kireç içermektedir.

Eserin korunma durumu: 1/5 'i korunmuş ağız parçası.

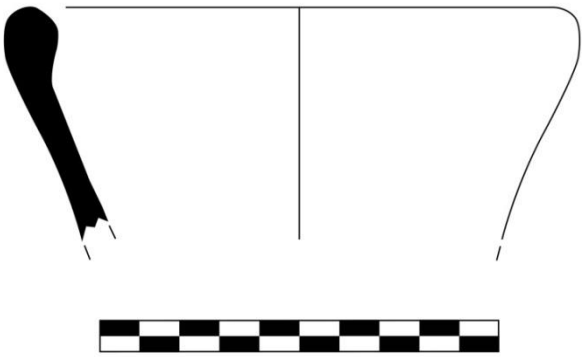
Form: Erythrai Cup-Shaped Ağızlı Amphora – Erythrai Tip 4- A1.1

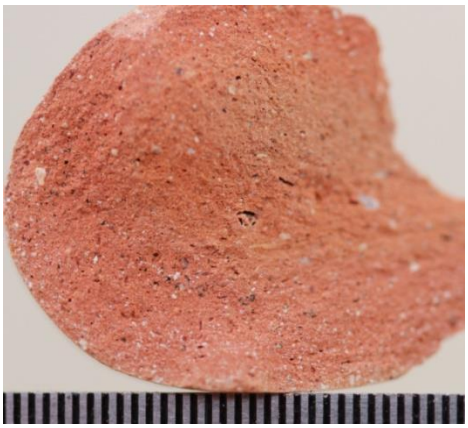
Tanım: Ağız boyunla yumuşak bir profil çizerek birleşir. Ağız bandı iç kısımda kalınlaşmıştır. Boynu, huni şeklini almıştır.

Tarih:

Referans: Tekkök-Biçken 1996, Fig. 70, E10; Tekkök ve diğ. 2001, Pl. 18. 168; Opait 2007, Fig. 8.46 (MS 1. - 3. yüzyıl); Auriemma – Quiri 2004, 50, Fig. 10.c(sağ); Bondoc 2016, PlV.4; Bezeczky 2013, Pl. 10. 106, 112.

Levha 23 – Kat. No. 23

Buluntu Yeri ve Yılı: Erythrai Cennetepe 1982, Hellenistik Taban

Envanter No: ERY82.CT.HT-1

Ölçüler: h: 6.6 cm R: 12.4 cm

Hamur Rengi: 7.5 YR 8/4 (Pink)

Yüzey Rengi: 2.5 YR 6/6 (Light Red)

Astar Rengi:

Hamur: İnce hamur katkılı, sert sıkı hamur yapısına sahip, irili ufaklı boyutlarda yoğun kireç, az miktarda ve küçük boyutlarda mika, az miktarda ve küçük boyutlarda siyah katkılar içerir.

Eserin korunma durumu: ¼'ü korunmuş ağız parçası.

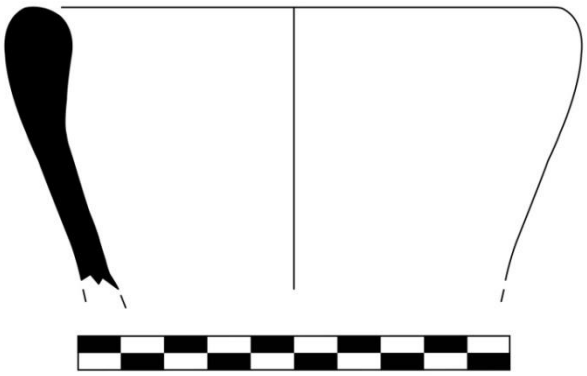
Form: Erythrai Cup-Shaped Ağızlı Amphora – Erythrai Tip 4- A1.1

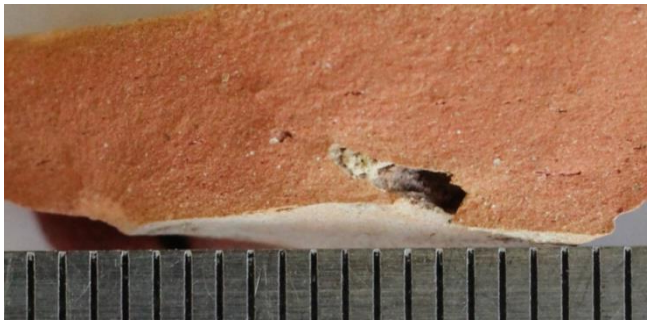
Tanım: Ağız boyunla yumuşak bir profil çizerek birleşir. Ağız bandı iç kısımda kalınlaşmıştır. Boynu, huni şeklini almıştır.

Tarih:

Referans: Tekkök-Biçken 1996, Fig. 70, E10; Auriemma – Quiri 2004, 50, Fig. 10.c(sağ); Opait 2007, 641, Fig. 7.37 (Geç Hellenistik); Lungu 2009, 35, Fig. 12; Arsen'eva ve diğ. 2009, Pic 6.2 (MS 2. - 3. yüzyıl); Bondoc 2016, PlV.4

Levha 24 – Kat. No. 24

Buluntu Yeri ve Yılı: Erythrai Müze Sondaj Kazısı, 1988

Envanter No: ERY88.MZ-23

Ölçüler: h: 10.3 cm R: 17 cm

Hamur Rengi: 5 YR 6/6 (Reddish Yellow)

Yüzey Rengi: 2.5 Y_/2/8 (Pale Yellow)

Astar Rengi: -

Hamur: Sert, kaba hamur yapılı, ince ve yoğun kireç içermektedir.

Eserin korunma durumu: 1/6'sı korunmuş ağız-kulp parçası.

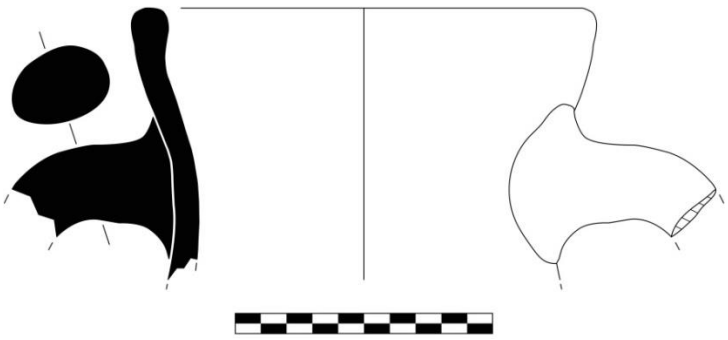
Form: Erythrai Cup-Shaped Ağızlı Amphora – Erythrai Tip 4- A1.1

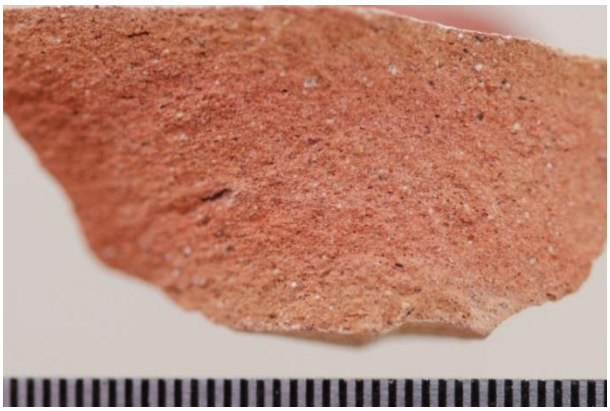
Tanım: Ağız boyunla yumuşak bir profil çizerek birleşir. Ağız bandı iç kısımda kalınlaşmıştır. Boynu, huni şeklini almıştır. Ağzın hemen altına oval kesitli kulp birleştirilmiştir.

Tarih:

Referans: Opait 2007, 641, Fig. 7.36 (Geç Hellenistik); Auriemma – Quiri 2004, 50, Fig. 11; Bondoc 2016, PlV.4

Levha 25 – Kat. No. 25

Buluntu Yeri ve Yılı: Erythrai Müze Sondaj Kazısı, 1988

Envanter No: ERY88.MZ-44

Ölçüler: h: 3.8 cm R: 14.8 cm

Hamur Rengi: 5 YR 6/6 (Reddish Yellow)

Yüzey Rengi: 7.5 YR 8/3 (Pink)

Astar Rengi: -

Hamur: Sert, kaba hamur yapılı, ince ve yoğun kireç içermektedir.

Eserin korunma durumu: 1/3'i korunmuş ağız parçası

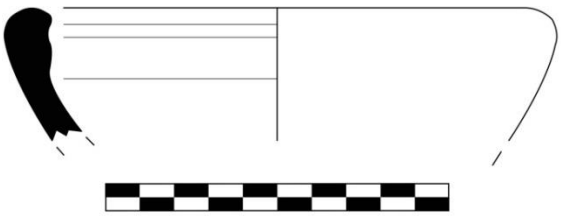
Form: Erythrai Cup-Shaped Ağızlı Amphora – Erythrai Tip 4- A1.1

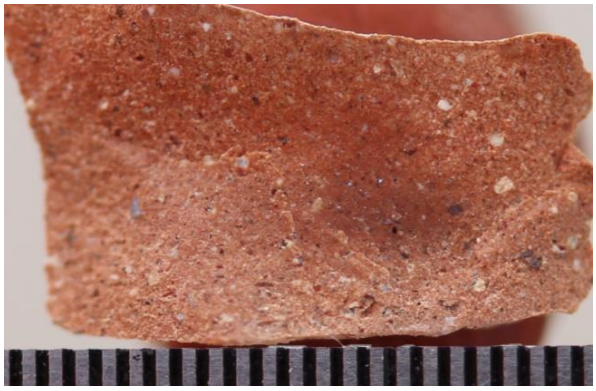
Tanım: Ağız boyunla yumuşak bir profil çizerek birleşir. Ağız bandı iç kısımda kalınlaşmıştır. Boynu, huni şeklini almıştır.

Tarih:

Referans: Benea 2000, Fig. 2; Opait 2007, 642, Fig. 8.44 (MS 2. yüzyılın ortaları); Gabler ve diğ. 2009, Fig. 4, Zeest 90; Naumenko 2012, 80, Pic 6. 1(MS 2. yüzyıl ortaları); Bondoc 2016, PlV.4

Levha 26 – Kat. No. 26

Buluntu Yeri ve Yılı: Erythrai Müze Sondaj Kazısı, 1988

Envanter No: ERY88.MZ-47

Ölçüler: h: 6.4 cm R: 15.2 cm

Hamur Rengi: 2.5 YR 6/6 (Light Red)

Yüzey Rengi: 7.5 YR 7/4 (Pink)

Astar Rengi: -

Hamur: Sert, sıkı hamur yapılı, az gözenekli, ince ve yoğun kireç, orta miktarda ve ince siyah katkı içermektedir.

Eserin korunma durumu: 1/3'i korunmuş ağız parçası

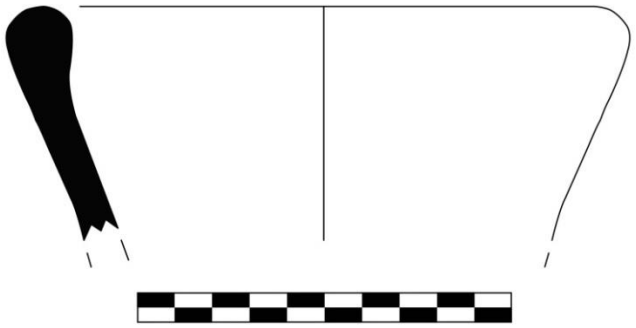
Form: Erythrai Cup-Shaped Ağızlı Amphora – Erythrai Tip 4- A1.1

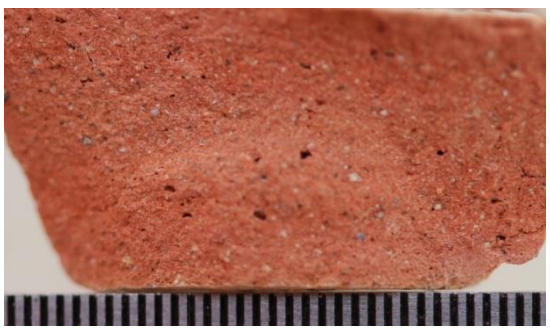
Tanım: Ağız boyunla yumuşak bir profil çizerek birleşir. Ağız bandı iç kısımda kalınlaşmıştır. Boynu, huni şeklini almıştır.

Tarih:

Referans: Opait 2007, 641, Fig. 7.37, Fig. 8.41(Geç Hellenistik); Arsen'eva ve diğ. 2009, Pic 6.2 (MS 2. - 3. yüzyıl); Ardet 2009, Pl. XXIX. 102; ; Bezeczky 2013 Pl.11, No.127; Bondoc 2016, PlV.4

Levha 27 – Kat. No. 27

Buluntu Yeri ve Yılı: Erythrai Mozaikli Peristyl Ev, M1 Odası, 1977

Envanter No: ERY77.MPE.M1-1

Ölçüler: h: 6.2 cm R: 13 cm

Hamur Rengi: 2.5 YR 6/6 (Light Red)

Yüzey Rengi: 7.5 YR 7/3 (Pink)

Astar Rengi:

Hamur: Sert, kaba hamur yapılı, ince ve çok yoğun kireç içermektedir.

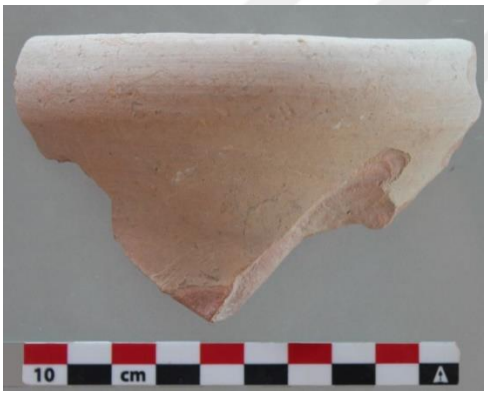
Eserin korunma durumu: ¼'i korunmuş ağız parçasıdır.

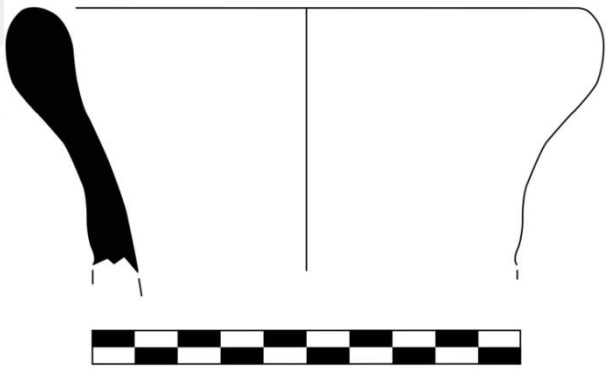
Form: Erythrai Cup-Shaped Ağızlı Amphora – Erythrai Tip 4- A1.2

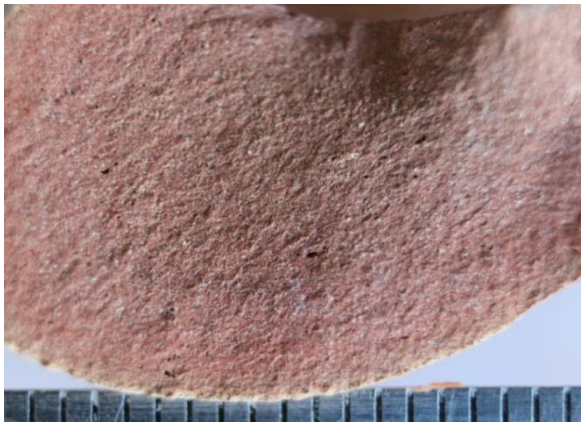
Tanımı: Hafifçe içe yuvarlatılmış ve kalınlaştırılmış dudak, hafif bombe yapmış boyna yumuşak bir geçişle sağlanmıştır.

Tarih:

Referans: Naumenko 2012, Pic. 2.10 (MS 1.- 2. yüzyıl); Bezeczky 2013, Pl. 10, No. 105-106.

Levha 28 – Kat. No. 28

Buluntu Yeri ve Yılı: Erythrai Mozaikli Peristyl Ev, M1 Odası, 1977

Envanter No: ERY77.MPE.M1-2

Ölçüler: h: 6 cm R: 13.4 cm

Hamur Rengi: 2.5 YR 6/6 (Light Red)

Yüzey Rengi: 7.5 YR 8/2 (Pinkish White)

Astar Rengi:

Hamur: Sert, kaba hamur yapılı, ince ve çok yoğun kireç içermektedir.

Eserin korunma durumu: 1/5'i korunmuş ağız parçasıdır.

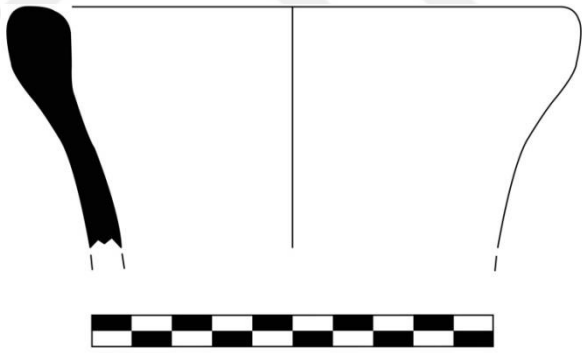
Form: Erythrai Cup-Shaped Ağızlı Amphora – Erythrai Tip 4- A1.2

Tanımı: Hafifçe içe yuvarlatılmış ve kalınlaştırılmış dudak, hafif bombe yapmış boyna yumuşak bir geçişle sağlanmıştır.

Tarih:

Referans: Arsen'eva ve diğ. 2009, Pic 6.2 (MS 2. - 3. yüzyıl); Naumenko 2012, Pic. 2.10 (MS 1.- 2. yüzyıl); Bezeczky 2013, Pl. 10, No. 105-106.

Levha 29 – Kat. No. 29

Buluntu Yeri ve Yılı: Erythrai Mozaikli Peristyl Ev, J Odası, 1977

Envanter No: ERY77.MPE.J-2

Ölçüler: h: 7.4 cm R: 12.2 cm

Hamur Rengi: 2.5 YR 5/8 (Red)

Yüzey Rengi: 2.5 YR 6/6 (Light Red) - 7.5 YR 7/4 (Pink)

Astar Rengi:

Hamur: Sert, kaba hamur yapılı, yoğun ve ince kum, az ve ince mika ve siyah katkı içermektedir.

Eserin korunma durumu: 1/6'sı korunmuş ağız parçası

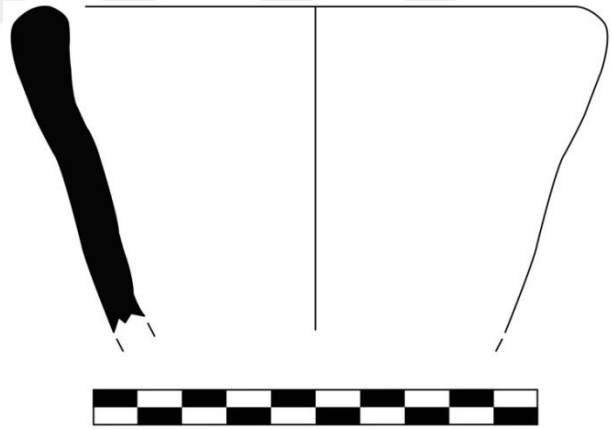
Form: Erythrai Cup-Shaped Ağızlı Amphora – Erythrai Tip 4- A1.2

Tanım: Hafifçe içe yuvarlatılmış ve kalınlaştırılmış ağzı, boyna doğru düz bir geçişle devam etmektedir. İçte sığ yivlendirmeler mevcuttur.

Tarih:

Referans: Naumenko 2012, Pic. 2.10 (MS 1.- 2. yüzyıl); Bondoc 2016, Pl. V.5 (MS 2. – 3. yüzyıl)

Levha 30 – Kat. No. 30

Buluntu Yeri ve Yılı: Erythrai Hellenistik Ev 1977-78

Envanter No: ERY77-78.HE-20

Ölçüler: h:6.2 cm R: 14.8 cm

Hamur Rengi: 2.5 YR 5/6 (Red)

Yüzey Rengi: 5 YR 7/6 (Reddish Yellow)

Astar Rengi:

Hamur: Sert, kaba hamur yapılı, ince ve yoğun kum ve kireç içermektedir.

Parçanın Korunma Durumu: ¼'ü korunmuş ağız parçası

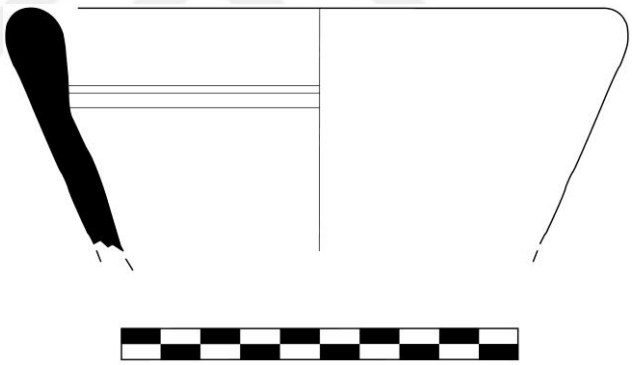
Form: Erythrai Cup-Shaped Ağızlı Amphora – Erythrai Tip 4- A1.2

Tanım: Hafifçe içe yuvarlatılmış ve kalınlaştırılmış ağzı, boyna doğru düz bir geçişle devam etmektedir. İçte sığ geçişler mevcuttur.

Tarih: MS 1.-2. yüzyıl

Referans: Naumenko 2012, Pic. 2.10 (MS 1.- 2. yüzyıl); Bondoc 2016, Pl. V.5 (MS 2. – 3. yüzyıl)

Levha 31 – Kat. No. 31

Buluntu Yeri ve Yılı: Erythrai Cennetepe, Triglinium, 1983

Envanter No: ERY83.CT.Trig-4

Ölçüler: h: 7.2 cm R: 14 cm

Hamur Rengi: 2.5 YR 5/6(Red)

Yüzey Rengi: Dış: 5 YR 6/3 (Light Reddish Brown) **İç:** 2.5 YR 6/6 (Light Red)

Astar Rengi:

Hamur: Kaba, çok sert, ince katkılı hamur yapısına sahip, ince ve yoğun kireç, az ve ince siyah katkı içerir.

Eserin korunma durumu: 1/3'i korunmuş ağız parçası

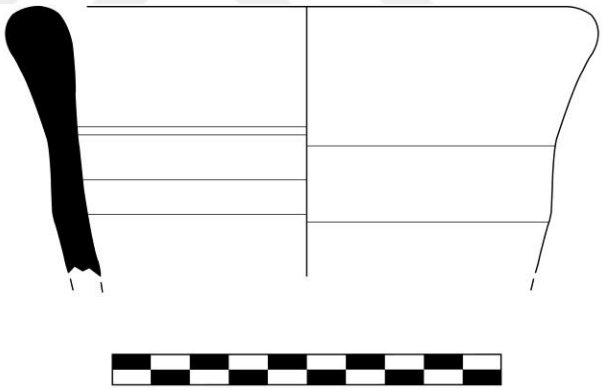
Form: Erythrai Cup-Shaped Ağızlı Amphora – Erythrai Tip 4- A1.2

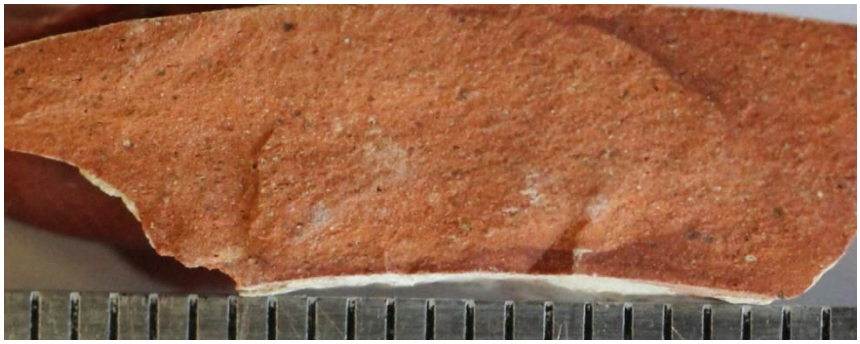
Tanım: Hafifçe dışa yuvarlatılmış ve kalınlaştırılmış ağız, boyna doğru düz bir geçişle devam etmektedir. İçte sığ geçişler mevcuttur.

Tarih:

Referans: Naumenko 2012, Pic. 2.10 (MS 1.- 2. yüzyıl).

Levha 32 – Kat. No. 32

Buluntu Yeri ve Yılı: Erythrai Müze Sondaj Kazısı, 10 Nolu Açma, 1988

Envanter No: ERY88.MZ.10No-2

Ölçüler: h: 6.6 cm R: 18 cm

Hamur Rengi: 7.5 YR 6/4 (Light Brown)

Yüzey Rengi: 7.5 YR 6/1 (Pinkish Gray)

Astar Rengi:

Hamur: Çok sert, kaba hamur yapılı, az ve ince gözenekli, ince ve yoğun kireç, ince ve mika, siyah katkı içermektedir.

Eserin korunma durumu: 1/5'i korunmuş ağız parçasıdır.

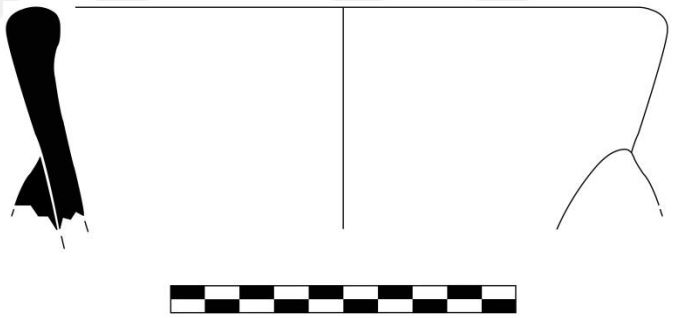
Form: Erythrai Cup-Shaped Ağızlı Amphora – Erythrai Tip 4- A1.2

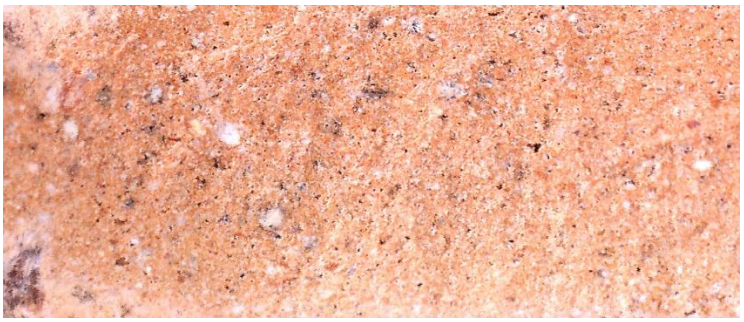
Tanım: Hafifçe içe yuvarlatılmış ve kalınlaştırılmış ağzı, boyna doğru düz bir geçişle devam etmektedir.

Tarih:

Referans: Auriemma – Quiri 2004, 50, Fig. 11

Levha 33 – Kat. No. 33

Buluntu Yeri ve Yılı: Erythrai Müze Sondaj Kazısı, 1988

Envanter No: ERY88.MZ-42

Ölçüler: h: 5.8 cm R: 14 cm

Hamur Rengi: 2.5 YR 6/6 (Light Red)

Yüzey Rengi: 10 YR 8/2 (Very Pale Brown)

Astar Rengi: -

Hamur: Çok sert, ince hamur yapılı, ince ve yoğun kireç, orta yoğunlukta ve ince sarı, kırmızı ve siyah katkılar içerir.

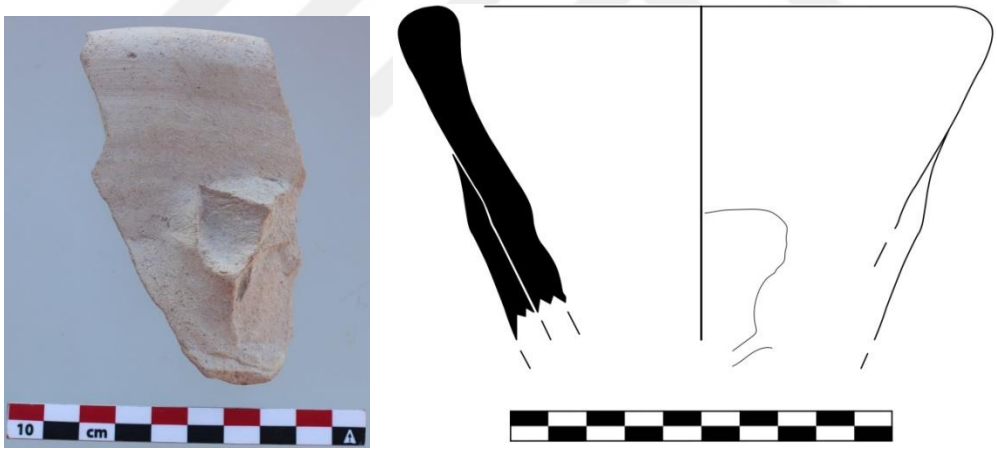
Eserin korunma durumu: 1/6'sı korunmuş ağız parçasıdır.

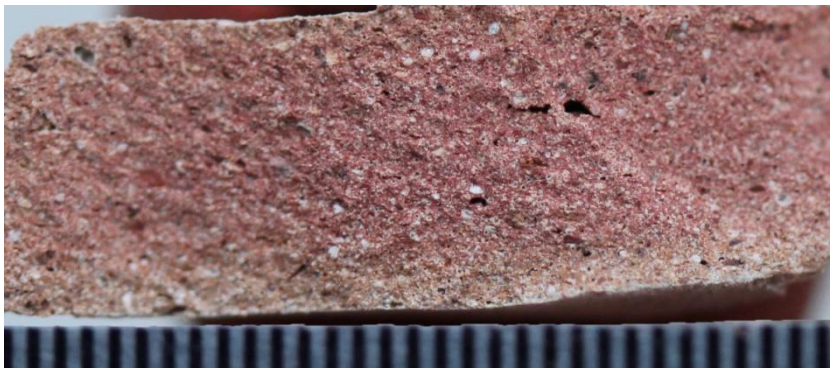
Form: Erythrai Cup-Shaped Ağızlı Amphora – Erythrai Tip 4- A1.2

Tanımı: Hafifçe içe yuvarlatılmış ve kalınlaştırılmış ağzı, boyna doğru düz bir geçişle devam etmektedir.

Tarih:

Referans: Bondoc 2016, Pl. V.5 (MS 2. -3. yüzyıl).

Levha 34 – Kat. No. 34

Buluntu Yeri ve Yılı: Erythrai Müze Sondaj Kazısı, 1988

Envanter No: ERY88.MZ-43

Ölçüler: h: 5 cm R: 14 cm

Hamur Rengi: 7.5 YR 6/8 (Reddish Yellow)

Yüzey Rengi: 5 YR 7/4 (Pink)

Astar Rengi: -

Hamur: Çok sert, ince hamur yapılı, ince ve yoğun kireç, orta yoğunlukta ve ince siyah katkılar içerir.

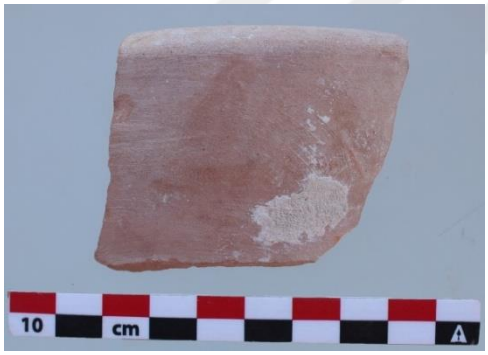
Eserin korunma durumu: 1/5'i korunmuş ağız parçasıdır.

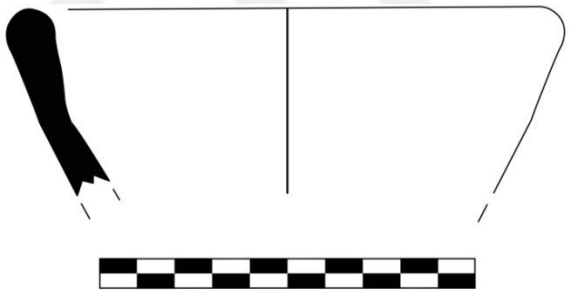
Form: Erythrai Cup-Shaped Ağızlı Amphora – Erythrai Tip 4- A1.2

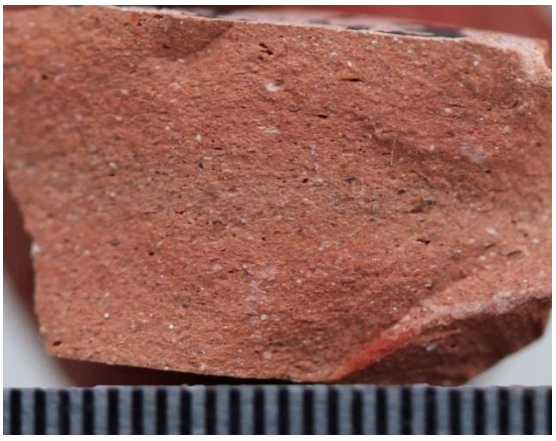
Tanım: Hafifçe içe yuvarlatılmış ve kalınlaştırılmış ağzı, boyna doğru düz bir geçişle devam etmektedir.

Tarih:

Referans: Naumenko 2012, Pic. 2.10 (MS 1.- 2. yüzyıl).

Levha 35 – Kat. No. 35

Buluntu Yeri ve Yılı: Erythrai Müze Sondaj Kazısı, 1988

Envanter No: ERY88.MZ-45

Ölçüler: h: 8.5 cm R: 14.8 cm

Hamur Rengi: 5 YR 6/4 (Light Reddish Brown)

Yüzey Rengi: 5 YR 6/4 (Light Reddish Brown)

Astar Rengi: -

Hamur: Çok sert, ince hamur yapılı, ince ve yoğun kireç, orta yoğunlukta ve ince kırmızı ve siyah katkılar içerir.

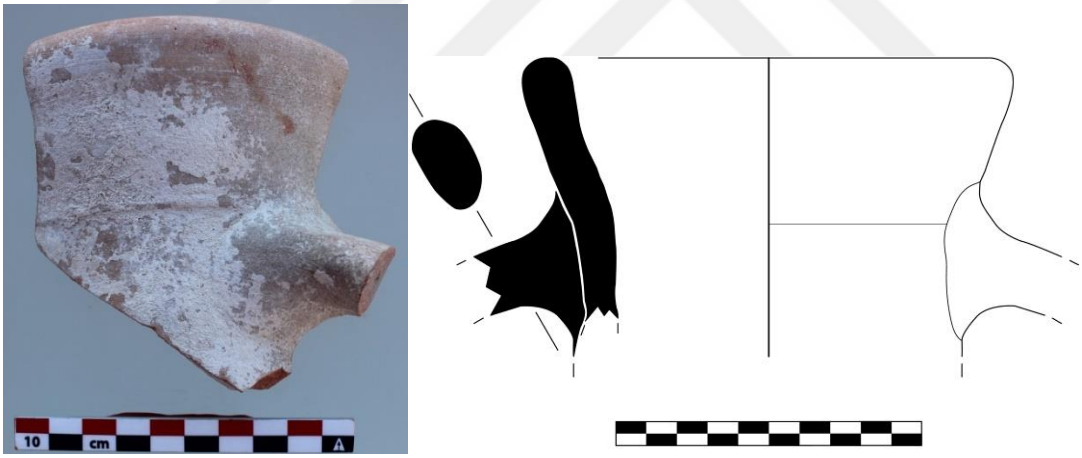
Eserin korunma durumu: 1/4'i korunmuş ağız parçasıdır.

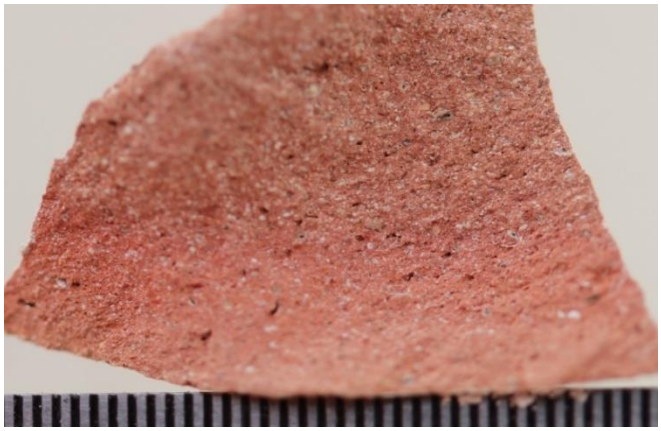
Form: Erythrai Cup-Shaped Ağızlı Amphora – Erythrai Tip 4- A1.2

Tanım: Hafifçe içe yuvarlatılmış ve kalınlaştırılmış ağız, boyna geçişte hafif bir içbükeylik yapmıştır.

Tarih:

Referans: Naumenko 2012, Pic. 2.10 (MS 1.- 2. yüzyıl).

Levha 36 – Kat. No. 36

Buluntu Yeri ve Yılı: Erythrai Cennetepe

Envanter No: ERY.CT-1

Ölçüler: h: 18.8 cm R: 12 cm

Hamur Rengi: 2.5 YR 5/6 (Red)

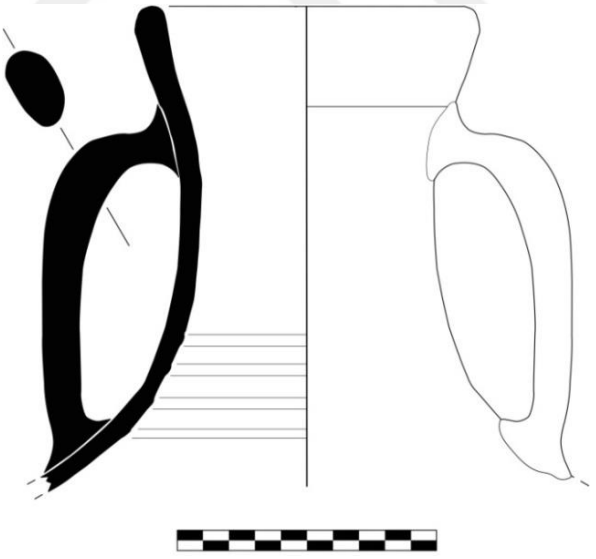
Yüzey Rengi: 7.5 YR 7/4 (Pink)

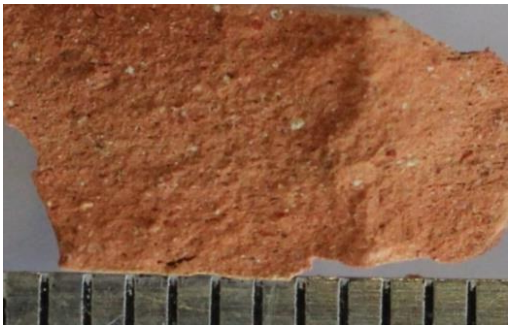
Astar Rengi:

Hamur: Sert, ince hamur yapılı, yoğun ve çok ince kireç ve kum, orta miktarda ve ince mika, çok az ve ince taşçık içerir.
Eserin korunma durumu: Ağız, boyun ve bir kulpu tam korunmuş gövde başlangıcından itibaren kırık olan amphora parçası
Form: Erythrai Cup-Shaped Ağızlı Amphora – Erythrai Tip 4- B1.1
Tanım: Yuvarlatılmış ve düz ağız dışa doğru hafifçe çekilmiştir. Boyunda huni şeklini almış ve elips şeklinde kulplar tutturulmuştur. Kulplar hafifçe yana açılıp hafifçe eğimle omzun üstüne tutturulmuştur. Boyundan omuza yumuşak bir geçiş betimlenmiştir. Ağız ile boynu ayıran sığ bir yiv bulunmaktadır. Omzun iç kısmında da sığ yivler yer alır.

Tarih: MÖ 1 – MS 1. yüzyıl
Referans: Emil ve diğ. 1957, 68, Fig. 50.1; Opait 2007, Fig. 6.28(MÖ 1. yüzyılın başları); Tiurin ve diğ. 2020, Рис. 3.1.

Levha 37 – Kat. No. 37

Buluntu Yeri ve Yılı: Erythrai Mozaikli Peristyl Ev, J Odası, 1977

Envanter No: ERY77.MPE.J-6

Ölçüler: h: 6.1 cm R: 10.8 cm

Hamur Rengi: 2.5 YR 5/8 (Red)

Yüzey Rengi: 2.5 YR 6/6 (Light Red)

Astar Rengi:

Hamur: Sert, kaba hamur yapılı, az ve ince sarı mika, yoğun ve ince kum, az ve ince kireç ve siyah katkı içermektedir.

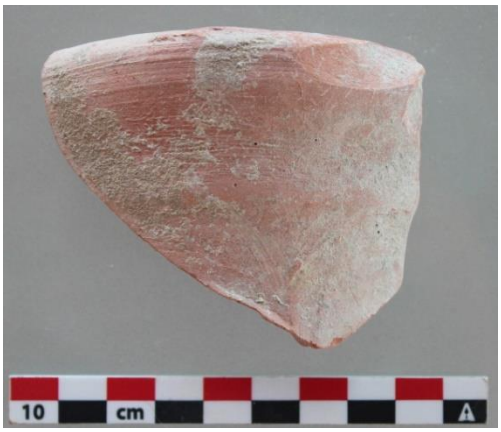
Eserin korunma durumu: ¼'i korunmuş ağız parçası

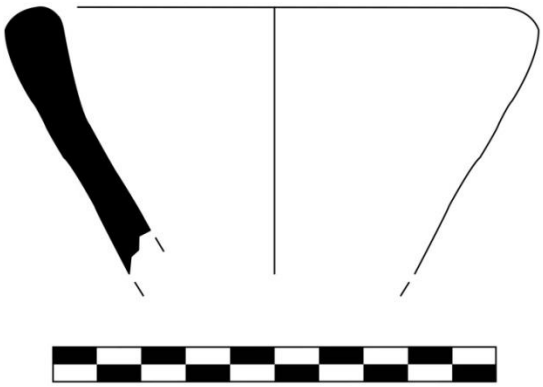
Form: Erythrai Cup-Shaped Ağızlı Amphora – Erythrai Tip 4- B1.1

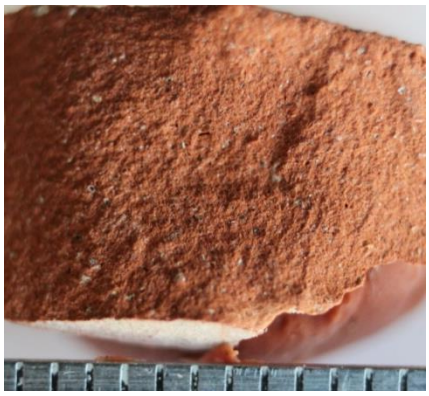
Tanım: Ağzın üst kısmı, içten bir kıvrım oluşturarak hafifçe kalınlaştırılmıştır. İçe doğru daraltılan silindirik boyun yapmıştır. Ağızdan boyna; iç kısımda hafif bir içbükeylikle geçişi sağlanmıştır.

Tarih:

Referans: Opait 2007, Fig. 6.28(MÖ 1. yüzyılın başları); Opait – Tsaravopoulos 2011, Fig. 13.b

Levha 38 – Kat. No. 38

Buluntu Yeri ve Yılı: Erythrai Müze Sondaj Kazısı, 6 Nolu Açma, 1988

Envanter No: ERY88.MZ.6No-6

Ölçüler: h: 4.3 cm R: 14.8 cm

Hamur Rengi: 7.5 YR 6/4 (Light Brown)

Yüzey Rengi: 10 YR 8/2 (Very Pale Brown)

Astar Rengi:

Hamur: Sert, kaba hamur yapılı, ince ve yoğun kireç, ince ve orta miktarda mika, siyah katkı içermektedir.

Eserin korunma durumu: ¼'i korunmuş ağız parçası

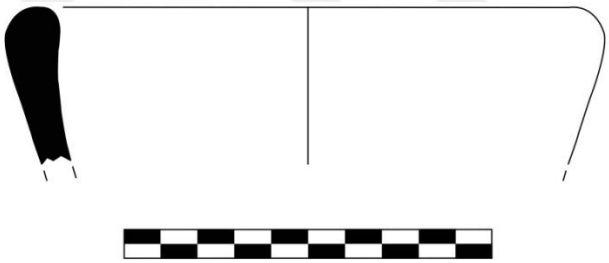
Form: Erythrai Cup-Shaped Ağızlı Amphora – Erythrai Tip 4- B1.1

Tanım: Ağzın üst kısmı, içten bir kıvrım oluşturarak hafifçe kalınlaştırılmıştır. İçe doğru daraltılan silindirik boyun yapmıştır.

Tarih:

Referans: Auriemma – Quiri 2004, 50, Fig. 11; Bezeczky 2013, Pl. 11, No. 126-127; Tiurin ve diğ. 2020, Рис. 3.1.

Levha 39 – Kat. No. 39

Buluntu Yeri ve Yılı: Erythrai Müze Sondaj Kazısı, 1988

Envanter No: ERY88.MZ-20

Ölçüler: h: 8.3 cm R: 15.2 cm

Hamur Rengi: 2.5 YR 6/8 (Light Red)

Yüzey Rengi: 5 YR 7/4 (Pink)

Astar Rengi:

Hamur: Sert, kaba hamur yapılı, ince ve yoğun kireç içermektedir.

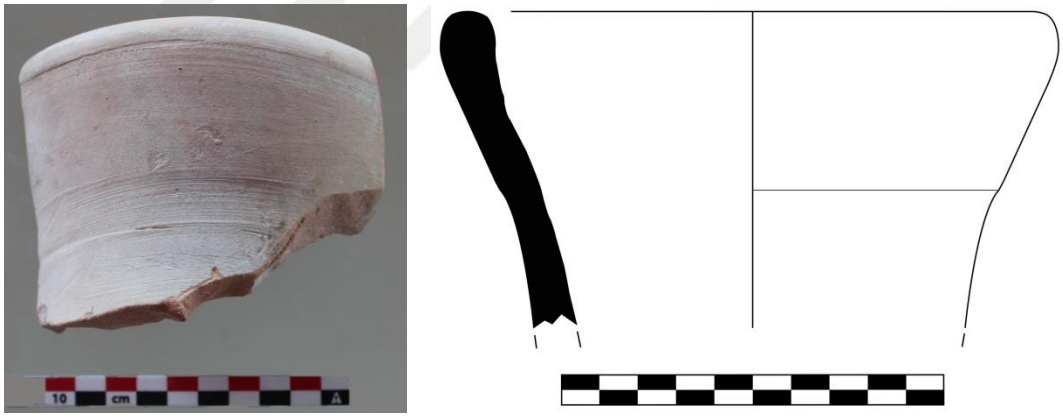
Eserin korunma durumu: ¼'i korunmuş ağız parçası

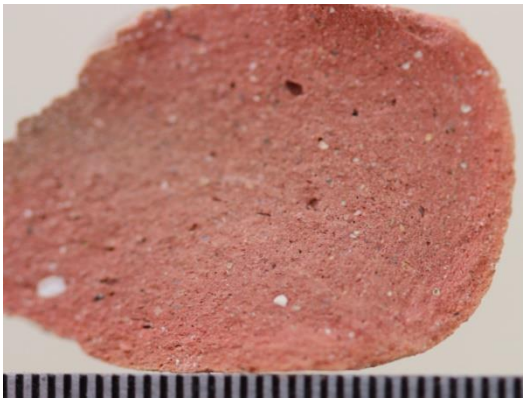
Form: Erythrai Cup-Shaped Ağızlı Amphora – Erythrai Tip 4- B1.1

Tanımı: Ağzın üst kısmı, içten bir kıvrım oluşturarak hafifçe kalınlaştırılmıştır. Yuvarlatılmış ve dışa doğru genişleyen ağız, içe doğru daraltılan silindirik boyun, yumuşak bir şekilde genişleyerek omuza geçiş yapmıştır.

Tarih:

Referans: Opait 2007, Fig. 6.29 (MÖ 1. yüzyılın ikinci yarısı- MS 1. yüzyıl başları); Arsen'eva ve diğ. 2009, Pic 6.2 (MS 2. - 3. yüzyıl); Tiurin ve diğ. 2020, Рис. 3.1.

Levha 40 – Kat. No. 40

Buluntu Yeri ve Yılı: Erythrai Müze Sondaj Kazısı, 1988
Envanter No: ERY88.MZ-37
Ölçüler: h: 5.8 cm R: 17.6 cm

Hamur Rengi: 10 R 6/8 (Light Red)

Yüzey Rengi: 5 YR 7/4 (Pink)

Astar Rengi: -

Hamur: Sert, kaba hamur yapılı, ince ve yoğun kireç, ince ve orta yoğunlukta siyah ve sarı katkılar içermektedir.

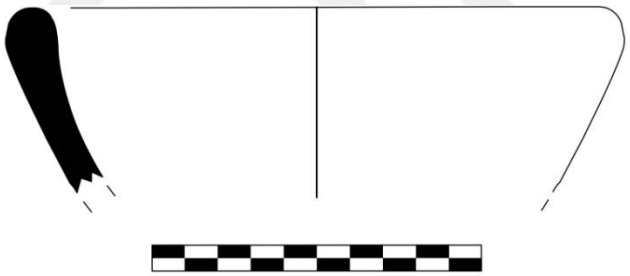
Eserin korunma durumu: 1/5'i 'i korunmuş ağız parçası

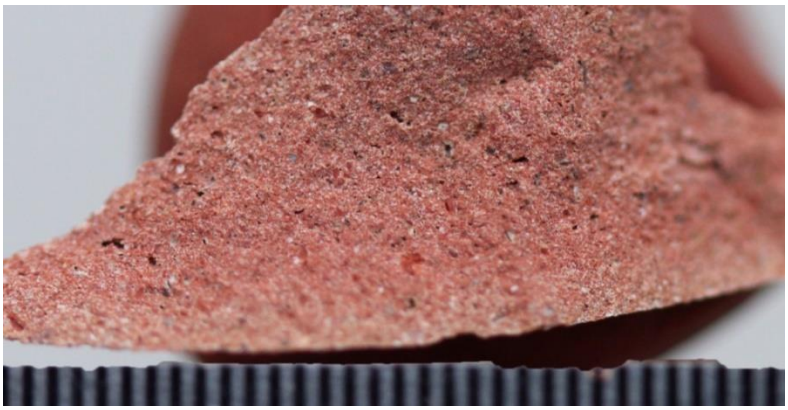
Form: Erythrai Cup-Shaped Ağızlı Amphora – Erythrai Tip 4- B1.1

Tanımı: Ağzın üst kısmı, içten bir kıvrım oluşturarak hafifçe kalınlaştırılmıştır. İçe doğru daraltılan silindirik boyun yapmıştır.

Tarih:
Referans: Opait 2007, Fig. 6.28 (MÖ 1. yüzyılın başları); Arsen'eva ve diğ. 2009, Pic 6.2 (MS 2. - 3. yüzyıl).

Levha 41 – Kat. No. 41

Buluntu Yeri ve Yılı: Erythrai Müze Sondaj Kazısı, 1988
Envanter No: ERY88.MZ-38
Ölçüler: h: 7.4 cm R: 15.4 cm

Hamur Rengi: 2.5 YR 5/8 (Red)

Yüzey Rengi: 5 YR 6/4 (Light Reddish Brown)

Astar Rengi: -

Hamur: Sert, kaba hamur yapılı, ince ve yoğun kireç, ince ve orta yoğunlukta siyah katkılar içermektedir.

Eserin korunma durumu: ¼'i korunmuş ağız parçası

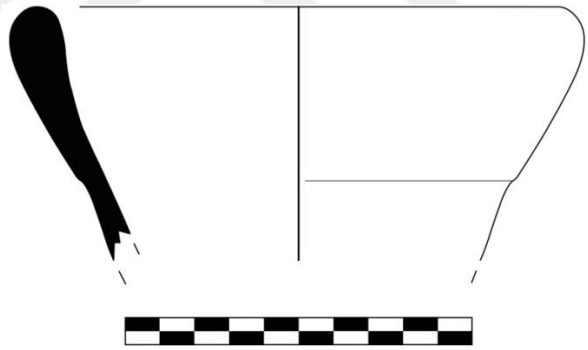
Form: Erythrai Cup-Shaped Ağızlı Amphora – Erythrai Tip 4- B1.1

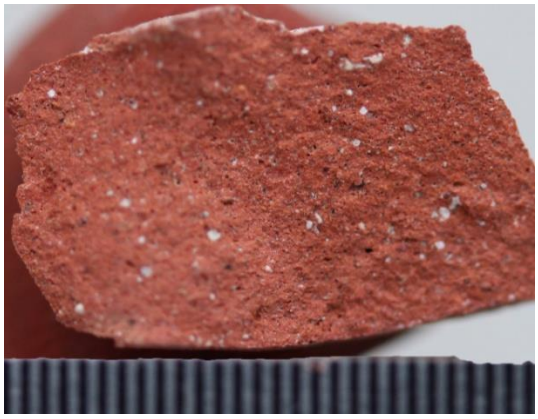
Tanımı: Ağzın üst kısmı, içten bir kıvrım oluşturarak hafifçe kalınlaştırılmıştır. İçe doğru daraltılan silindirik boyun yapmıştır.

Tarih:

Referans: Opait 2007, Fig. 6.28 (MÖ 1. yüzyılın başları); Tiurin ve diğ. 2020, Pıc. 3.1.

Levha 42 – Kat. No. 42

Buluntu Yeri ve Yılı: Erythrai Müze Sondaj Kazısı, 1988

Envanter No: ERY88.MZ-40

Ölçüler: h: 4.4 cm R: 15.4 cm

Hamur Rengi: 2.5 YR 6/6 (Light Red)

Yüzey Rengi: 5 YR 7/4 (Pink)

Astar Rengi: -

Hamur: Sert, kaba hamur yapılı, ince ve yoğun kireç, ince ve orta yoğunlukta siyah ve sarı katkılar içermektedir.

Eserin korunma durumu: 1/5'i korunmuş ağız parçası

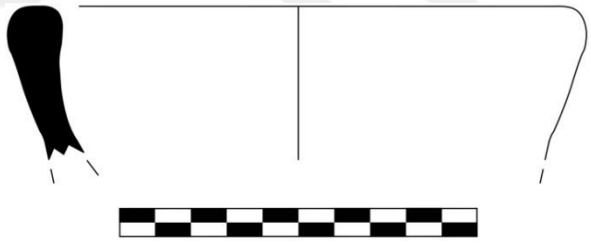
Form: Erythrai Cup-Shaped Ağızlı Amphora – Erythrai Tip 4- B1.1

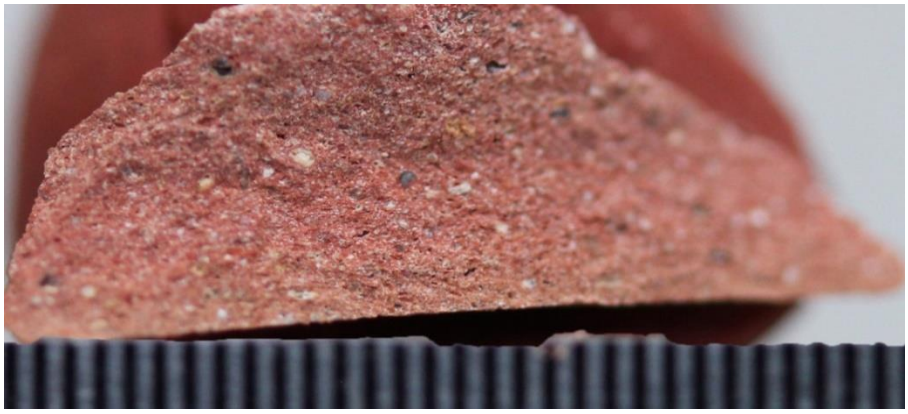
Tanımı: Ağzın üst kısmı, içten bir kıvrım oluşturarak hafifçe kalınlaştırılmıştır. İçe doğru daraltılan silindirik boyun yapmıştır.

Tarih:

Referans: Opait 2007, Fig. 6.30 (MÖ 1. yüzyılın ikinci yarısı-MS 1. yüzyılın başları).

Levha 43 – Kat. No. 43

Buluntu Yeri ve Yılı: Erythrai Müze Sondaj Kazısı, 1988

Envanter No: ERY88.MZ-46

Ölçüler: h: 6.6 cm R: 15.8 cm

Hamur Rengi: 2.5 YR 5/6 (Red)

Yüzey Rengi: 7.5 YR 7/4 (Pink)

Astar Rengi:

Hamur: Sert, sıkı hamur yapılı, ince ve yoğun kireç, ince ve orta yoğunlukta siyah katkılar içermektedir.

Eserin korunma durumu: ¼'i korunmuş ağız parçası

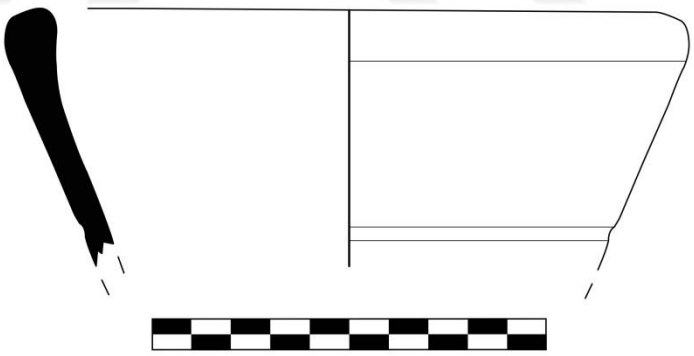
Form: Erythrai Cup-Shaped Ağızlı Amphora – Erythrai Tip 4- B1.1

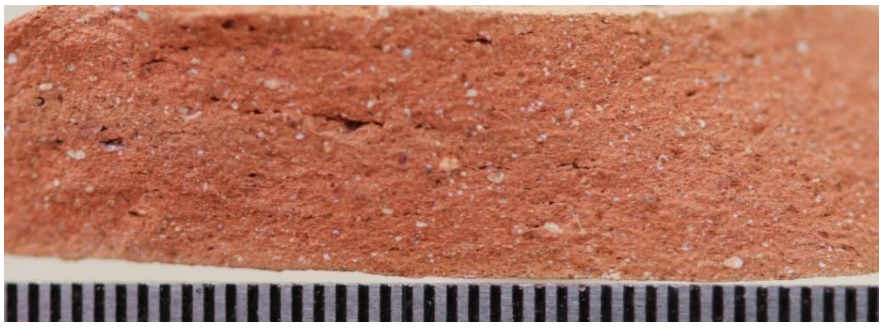
Tanımı: Ağzın üst kısmı, içten bir kıvrım oluşturarak hafifçe kalınlaştırılmıştır. İçe doğru daraltılan silindirik boyun yapmıştır.

Tarih:

Referans: Opait 2007, Fig. 6.28, 30 (MÖ 1. yüzyılın ikinci yarısı-MS 1. yüzyılın başları); Bezeczky 2013, Pl. 11, No. 127; Tiurin ve diğ. 2020, Рис. 3.1.

Levha 44 – Kat. No. 44

Buluntu Yeri ve Yılı: Erythrai Müze Sondaj Kazısı, 1988
Envanter No: ERY88.MZ-1
Ölçüler: h: 21 cm R: 15 cm

Hamur Rengi: 2.5 YR 6/6 (Light Red)

Yüzey Rengi: 5 YR 8/2 (Pinkish White)

Astar Rengi: -

Hamur: Çok sert, kaba hamur yapılı, az ve ince gözenekli, ince ve yoğun kireç, ince ve az siyah katkı içermektedir.

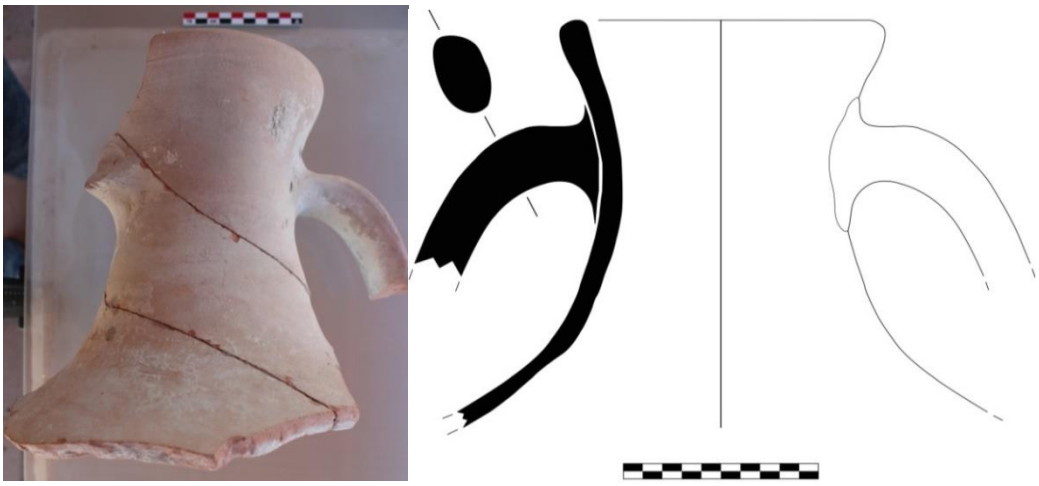
Eserin korunma durumu: Ağız ve boyun kısmı büyük oranda korunmuş, tek kulpu kırık diğeri ise bağlantı noktasından itibaren boyundan kırılmıştır.

Form: Erythrai Cup-Shaped Ağızlı Amphora – Erythrai Tip 4- B1.2

Tanımı: Yuvarlatılmış ve dışa doğru açılan ağız, boyunda içe doğru daraltılarak huni bir form elde edilmiştir. Yüzeyde herhangi bir yivlendirmesi bulunmayan amphoranın elips kesitli kulpları yana doğru açıldıktan sonra aşağı omzun üzerine sarkıtılmıştır. Omuz-boyun geçişi oldukça yumuşaktır. Yüzeyinde krem rengi-bej bir astar görünümü vardır.

Tarih: MÖ 1 – MS 1. yüzyıl

Referans: Emil ve diğ. 1957, 68, Fig. 50.1; Bezeczky 2013, Pl. 11, No. 118-119; Tiurin ve diğ. 2020, Рис. 3.1.

Levha 45 – Kat. No. 45

Buluntu Yeri ve Yılı: Erythrai Müze Sondaj Kazısı, 1988

Envanter No: ERY88.MZ-10

Ölçüler: h: 8.9 cm R: 15.8 cm

Hamur Rengi: 5 YR 6/8 (Reddish Yellow)

Yüzey Rengi: 7.5 YR 7/3 (Pink)

Astar Rengi:

Hamur: Sert, kaba hamur yapılı, ince ve yoğun kireç içermektedir.

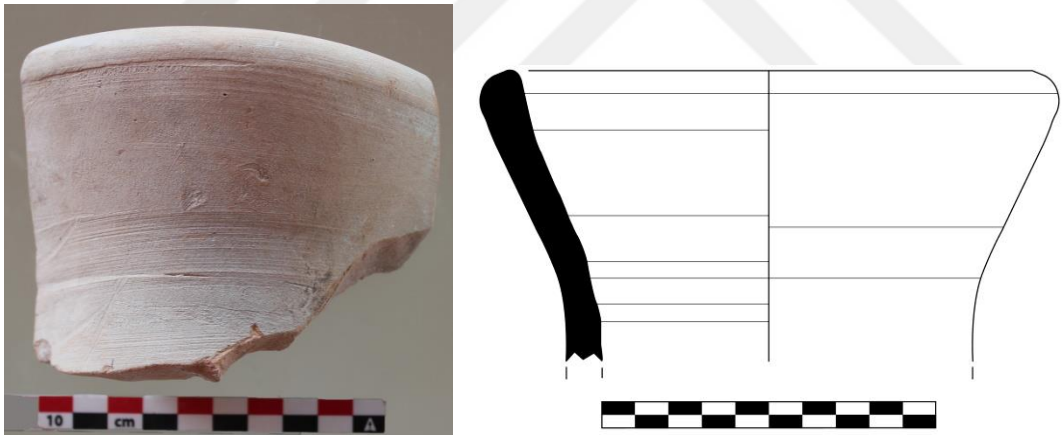
Eserin korunma durumu: 1/5'i korunmuş ağız parçası.

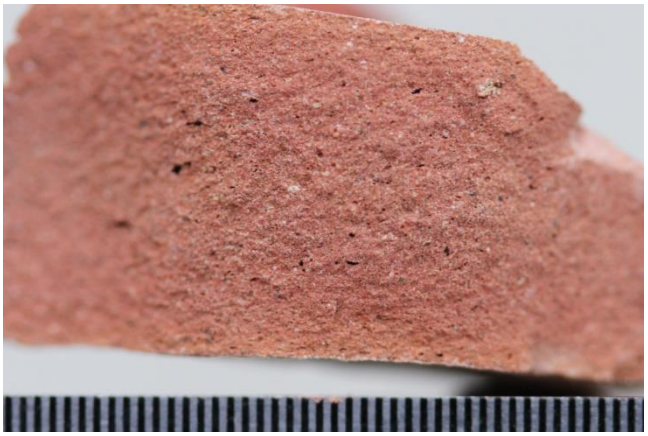
Form: Erythrai Cup-Shaped Ağızlı Amphora – Erythrai Tip 4- B1.2

Tanımı: Yuvarlatılmış ve dışa doğru açılan ağız, boyunda içe doğru daraltılarak huni bir form elde edilmiştir. İç kısmında sığ kaburgalara sahiptir.

Tarih: MÖ 1 – MS 1. yüzyıl

Referans: Opait 2007, Fig. 6.28 (MÖ 1. yüzyılın başları); Bezeczky 2013, Pl. 11, No. 118-119.

Levha 46 – Kat. No. 46

Buluntu Yeri ve Yılı: Erythrai Müze Sondaj Kazısı, 1988

Envanter No: ERY88.MZ-17

Ölçüler: h: 4.5 cm R: 13 cm

Hamur Rengi: 2.5 YR 5/6 (Red)

Yüzey Rengi: 5 YR 7/4 (Pink)

Astar Rengi:

Hamur: Sert, sıkı hamur yapılı, ince ve yoğun kireç, ince ve orta yoğunlukta sarı, kırmızı katkılar içermektedir.

Eserin korunma durumu: 1/4'ü korunmuş ağız parçası.

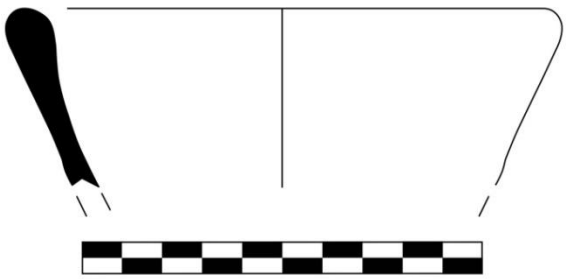
Form: Erythrai Cup-Shaped Ağızlı Amphora – Erythrai Tip 4- B1.2

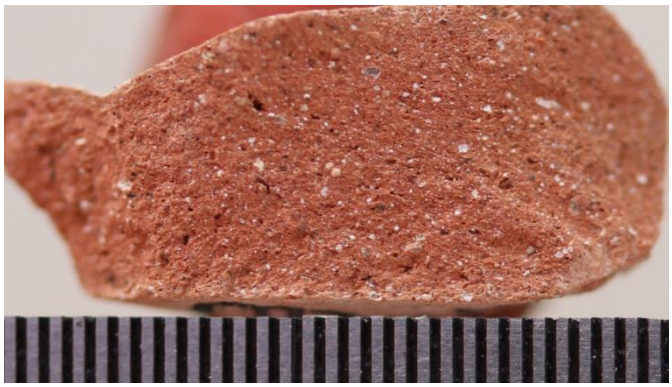
Tanımı: Yuvarlatılmış ve dışa doğru açılan ağız, boyunda içe doğru daraltılarak huni bir form elde edilmiştir.

Tarih: MÖ 1 – MS 1. yüzyıl

Referans: Opait 2007, Fig. 6.28, 30 (MÖ 1. yüzyılın ikinci yarısı-MS 1. yüzyılın başları); Bezeczky 2013, Pl. 11, No. 118-119, 126.

Levha 47 – Kat. No. 47

Buluntu Yeri ve Yılı: Erythrai Müze Sondaj Kazısı, 1988

Envanter No: ERY88.MZ-18

Ölçüler: h: 14.2 cm R: 10.2 cm

Hamur Rengi: 2.5 YR 6/6 (Reddish Yellow)

Yüzey Rengi: 7.5 YR 8/3 (Pink)

Astar Rengi:

Hamur: Sert, kaba hamur yapılı, ince ve yoğun kireç içermektedir.

Eserin korunma durumu: 1/5'i korunmuş ağız parçası.

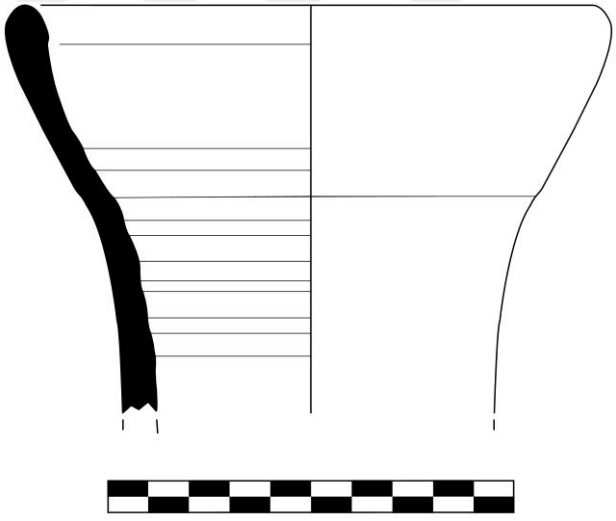
Form: Erythrai Cup-Shaped Ağızlı Amphora – Erythrai Tip 4- B1.2

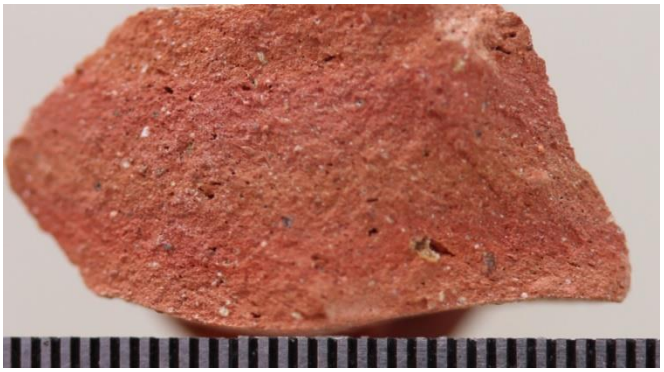
Tanımı: Yuvarlatılmış ve dışa doğru açılan ağız, boyunda içe doğru daraltılarak huni bir form elde edilmiştir. İç kısmında sığ kaburgalara sahiptir.

Tarih:

Referans: Opait 2007, Fig. 6.28, 30 (MÖ 1. yüzyılın ikinci yarısı-MS 1. yüzyılın başları); Arsen'eva ve diğ. 2009, Pic 6.2 (MS 2. - 3. yüzyıl); Bezeczky 2013, Pl. 11, No. 125.

Levha 48 – Kat. No. 48

Buluntu Yeri ve Yılı: Erythrai Müze Sondaj Kazısı, 1988
Envanter No: ERY88.MZ-19
Ölçüler: h: 8.9 cm R: 16.2 cm

Hamur Rengi: 2.5 YR 6/6 (Light Red)

Yüzey Rengi: 7.5 YR 7/4 (Pink)

Astar Rengi:

Hamur: Sert, kaba hamur yapılı, ince ve çok yoğun kireç içermektedir.

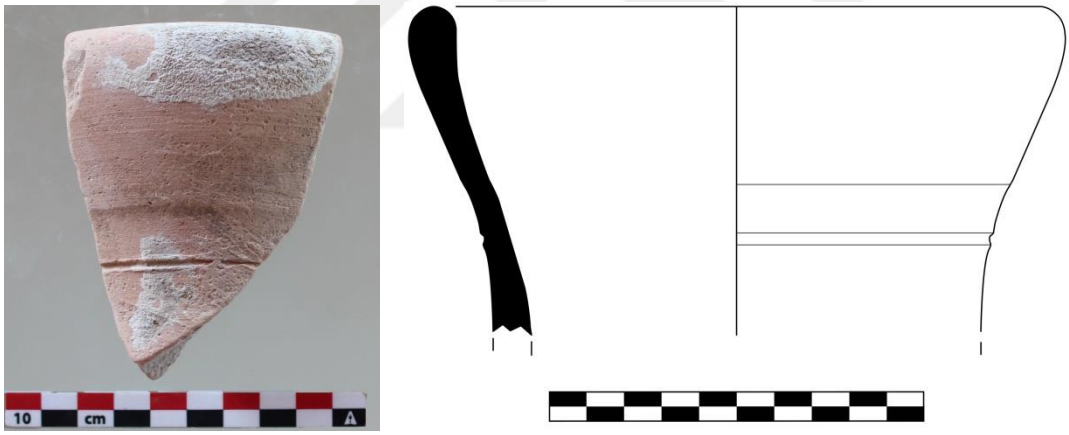
Eserin korunma durumu: 1/5'i korunmuş ağız parçası.

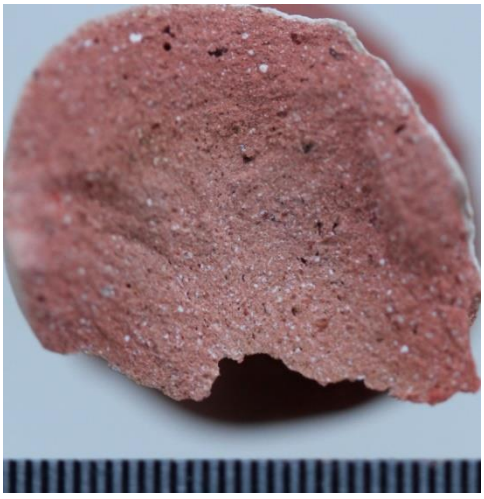
Form: Erythrai Cup-Shaped Ağızlı Amphora – Erythrai Tip 4- B1.2

Tanımı: Yuvarlatılmış ve dışa doğru açılan ağız, boyunda içe doğru daraltılarak huni bir form elde edilmiştir. İç kısmında sığ kaburgalara sahiptir.

Tarih:

Referans: Opait 2007, Fig. 6.28, 30 (MÖ 1. yüzyılın ikinci yarısı-MS 1. yüzyılın başları); Arsen'eva ve diğ. 2009, Pic 6.2 (MS 2. - 3. yüzyıl); Bezeczky 2013, Pl. 11, No. 127.

Levha 49 – Kat. No. 49

Buluntu Yeri ve Yılı: Erythrai Müze Sondaj Kazısı, 1988

Envanter No: ERY88.MZ-34

Ölçüler: h: 14.2 cm R: 10.2 cm

Hamur Rengi: 2.5 YR 6/6 (Reddish Yellow)

Yüzey Rengi: 7.5 YR 8/3 (Pink)

Astar Rengi:

Hamur: Sert, kaba hamur yapılı, ince ve yoğun kireç içermektedir.

Eserin korunma durumu: 1/4'ü korunmuş ağız parçası.

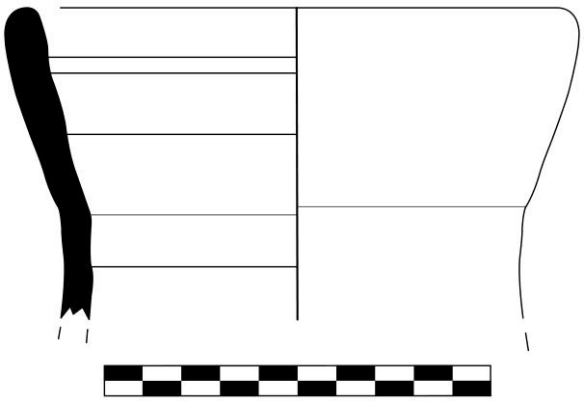
Form: Erythrai Cup-Shaped Ağızlı Amphora – Erythrai Tip 4- B1.2

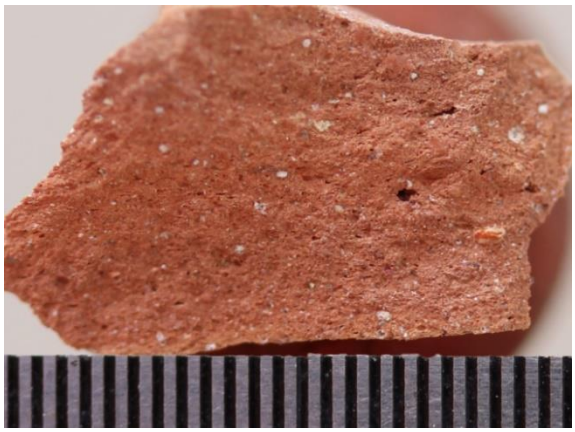
Tanımı: Yuvarlatılmış ve dışa doğru açılan ağız, boyunda içe doğru daraltılarak huni bir form elde edilmiştir. İç kısmında sığ kaburgalara sahiptir.

Tarih:

Referans: Opait 2007, Fig. 6.28 (MÖ 1. yüzyılın başları); Arsen'eva ve diğ. 2009, Pic 6.2 (MS 2. - 3. yüzyıl); Bezeczky 2013, Pl. 11, No. 119.

Levha 50 – Kat. No. 50

Buluntu Yeri ve Yılı: Erythrai Müze Sondaj Kazısı, 1988

Envanter No: ERY88.MZ-35

Ölçüler: h: 14.2 cm R: 10.2 cm

Hamur Rengi: 2.5 YR 6/6 (Reddish Yellow)

Yüzey Rengi: 7.5 YR 8/3 (Pink)

Astar Rengi: -

Hamur: Sert, kaba hamur yapılı, ince ve yoğun kireç içermektedir.

Eserin korunma durumu: 1/4'ü korunmuş ağız parçası.

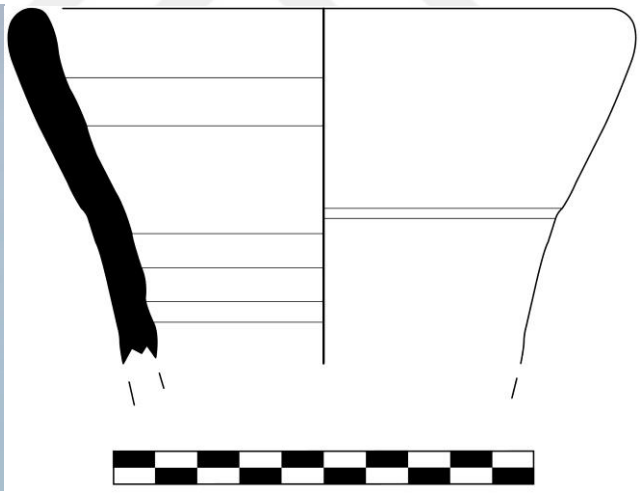
Form: Erythrai Cup-Shaped Ağızlı Amphora – Erythrai Tip 4- B1.2

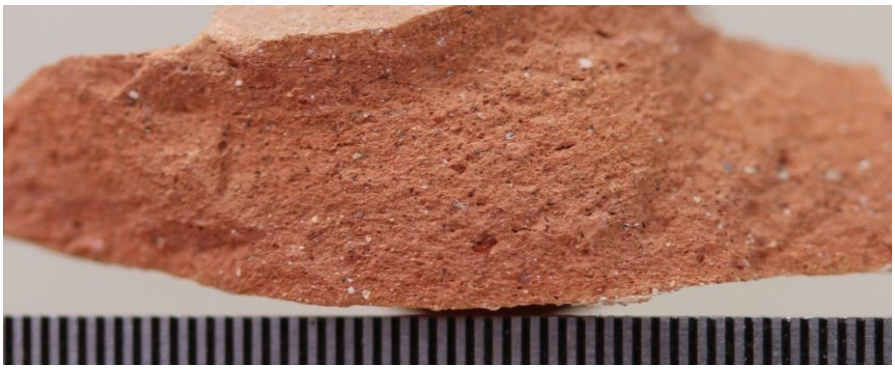
Tanımı: Yuvarlatılmış ve dışa doğru açılan ağız, boyunda içe doğru daraltılarak huni bir form elde edilmiştir. İç kısmında sığ kaburgalara sahiptir.

Tarih:

Referans: Opait 2007, Fig. 6.28 (MÖ 1. yüzyılın başları); Arsen'eva ve diğ. 2009, Pic 6.2 (MS 2. - 3. yüzyıl); Bezeczky 2013, Pl. 11, No. 118-119.

Levha 51 – Kat. No. 51

Buluntu Yeri ve Yılı: Erythrai Müze Sondaj Kazısı, 1988

Envanter No: ERY88.MZ-36

Ölçüler: h: 14.2 cm R: 10.2 cm

Hamur Rengi: 2.5 YR 6/6 (Reddish Yellow)

Yüzey Rengi: 7.5 YR 8/3 (Pink)

Astar Rengi: -

Hamur: Sert, kaba hamur yapılı, ince ve yoğun kireç içermektedir.

Eserin korunma durumu: 1/6'sı korunmuş ağız parçası.

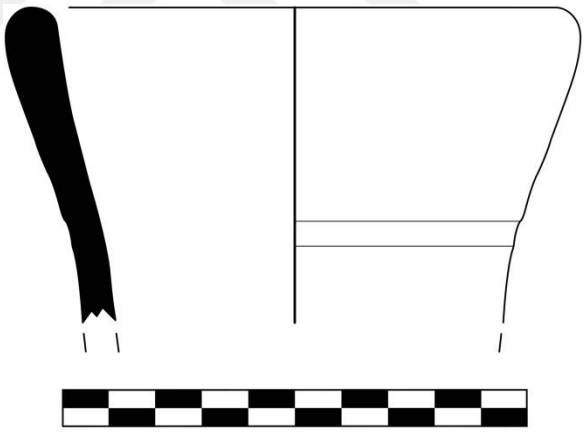
Form: Erythrai Cup-Shaped Ağızlı Amphora – Erythrai Tip 4- B1.2

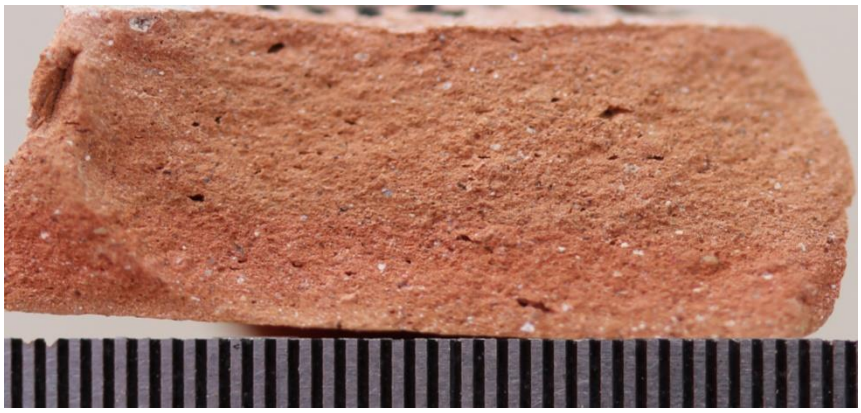
Tanımı: Yuvarlatılmış ve dışa doğru açılan ağız, boyunda içe doğru daraltılarak huni bir form elde edilmiştir. İç kısmında sığ kaburgalara sahiptir.

Tarih:

Referans: Opait 2007, Fig. 6.28 (MÖ 1. yüzyılın başları); Bezeczky 2013, Pl. 11, No. 118-119.

Levha 52 – Kat. No. 52

Buluntu Yeri ve Yılı: Erythrai Müze Sondaj Kazısı, 1988

Envanter No: ERY88.MZ-39

Ölçüler: h: 14.2 cm R: 10.2 cm

Hamur Rengi: 2.5 YR 6/6 (Reddish Yellow)

Yüzey Rengi: 7.5 YR 8/3 (Pink)

Astar Rengi: -

Hamur: Sert, kaba hamur yapılı, ince ve yoğun kireç içermektedir.

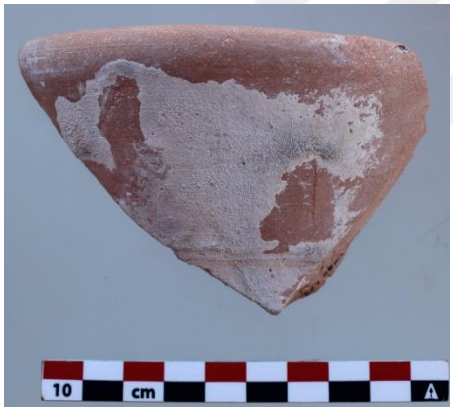
Eserin korunma durumu: 1/3'ü korunmuş ağız parçası.

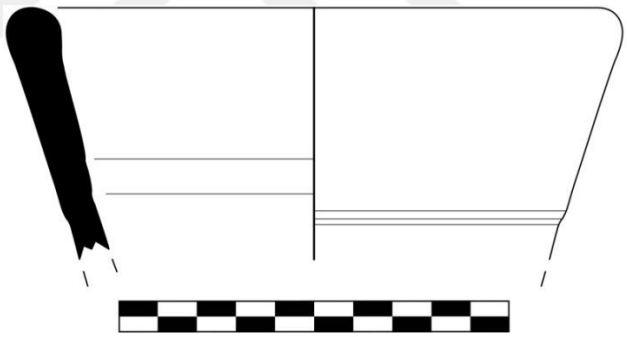
Form: Erythrai Cup-Shaped Ağızlı Amphora – Erythrai Tip 4- B1.2

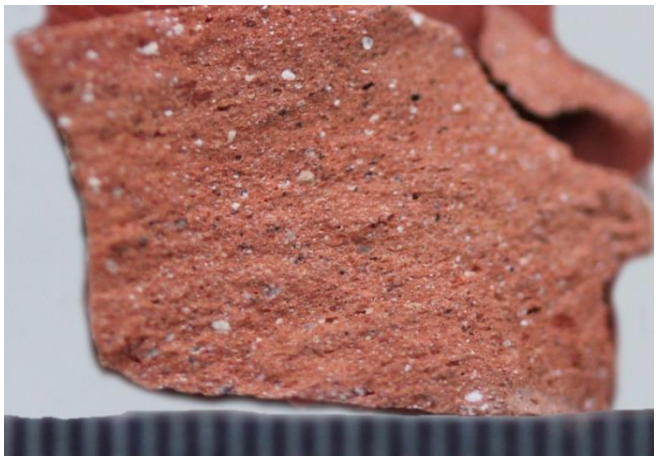
Tanımı: Yuvarlatılmış ve dışa doğru açılan ağız, boyunda içe doğru daraltılarak huni bir form elde edilmiştir. İç kısmında sığ kaburgalara sahiptir.

Tarih: MÖ 1 – MS 1. yüzyıl

Referans: Opait 2007, Fig. 6.28 (MÖ 1. yüzyılın başları); Bezeczky 2013, Pl. 11, No. 118.

Levha 53 – Kat. No. 53

Buluntu Yeri ve Yılı: Erythrai Müze Sondaj Kazısı, 1988

Envanter No: ERY88.MZ-41

Ölçüler: h: 5.8 cm R: 14 cm

Hamur Rengi: 2.5 YR 6/8 (Light Red)

Yüzey Rengi: 5 YR 6/4 (Light Reddish Brown)

Astar Rengi: -

Hamur: Sert, kaba hamur yapılı, ince ve yoğun kireç, az ve ince siyah katkılar içermektedir.

Eserin korunma durumu: 1/8'i korunmuş ağız ve kırık kulp parçası

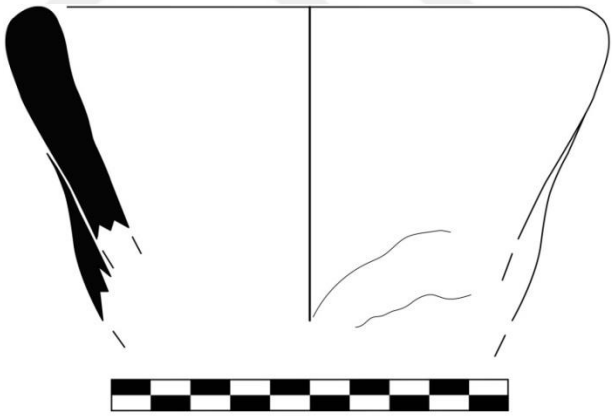
Form: Erythrai Cup-Shaped Ağızlı Amphora – Erythrai Tip 4- B1.2

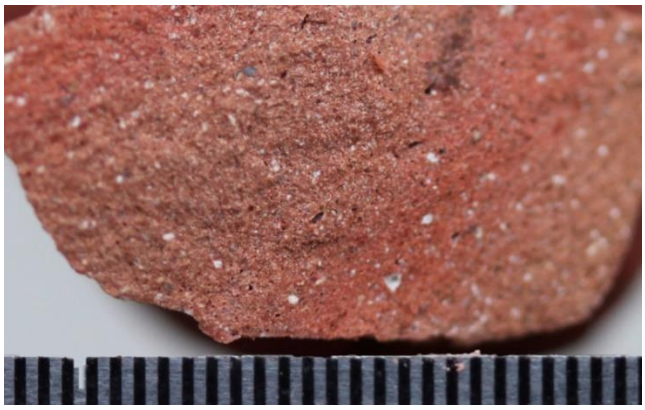
Tanım: Yuvarlatılmış ve dışa doğru açılan ağız, boyunda içe doğru daraltılarak huni bir form elde edilmiştir.

Tarih: MÖ 1 – MS 1. yüzyıl

Referans: Opait 2007, Fig. 6.28 (MÖ 1. yüzyılın başları); Bezeczky 2013, Pl. 11, No. 118; Tiurin ve diğ. 2020, Рис. 3.1.

Levha 54 – Kat. No. 54

Buluntu Yeri ve Yılı: Erythrai Toechobatlı Yapı, 1977

Envanter No: ERY77.TOE-12

Ölçüler: h: 4.3 cm R: 13.4 cm

Hamur Rengi: 2.5 YR 5/8 (Red)

Yüzey Rengi: 2.5 YR 6/6 (Light Red)

Astar Rengi: -

Hamur: Sert, kaba hamur yapısına sahip ince kum ve ince orta boyutlarda siyah ve beyaz katkılar içermektedir.

Eserin korunma durumu: ¼' ü korunmuş ağız parçası

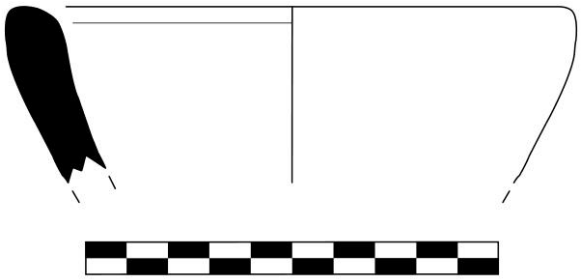
Form: Erythrai Cup-Shaped Ağızlı Amphora – Erythrai Tip 4- B1.2

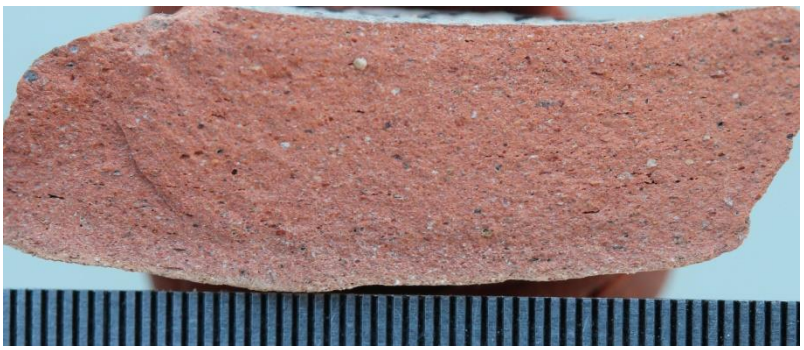
Tanım: Yuvarlatılmış ve dışa doğru açılan ağız, boyunda içe doğru daraltılarak huni bir form elde edilmiştir.

Tarih: MÖ 1 – MS 1. yüzyıl

Referans: Auriemma – Quiri 2004, 50, Fig. 11; Opait 2007, Fig. 6.28 (MÖ 1. yüzyılın başları); Bezeczky 2013, Pl. 11, No.125.

Levha 55 – Kat. No. 55

Buluntu Yeri ve Yılı: Erythrai Müze Sondaj Kazısı, 1988

Envanter No: ERY88.MZ-15

Ölçüler: h: 6.7 cm R: 14.8 cm

Hamur Rengi: 5 YR 6/6 (Reddish Yellow)

Yüzey Rengi: 7.5 YR 8/3 (Pink)

Astar Rengi: -

Hamur: Sert, kaba hamur yapılı, ince ve yoğun kireç içermektedir.

Eserin korunma durumu:

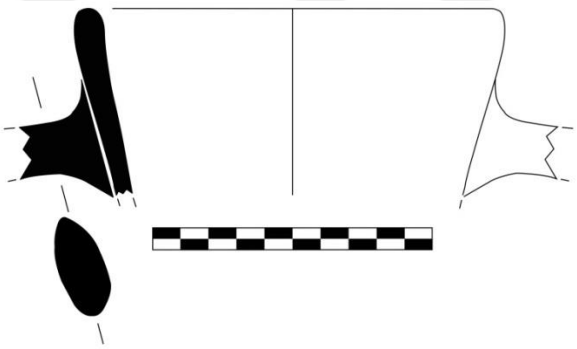
Form: Erythrai Cup-Shaped Ağızlı Amphora – Erythrai Tip 4- B1.2

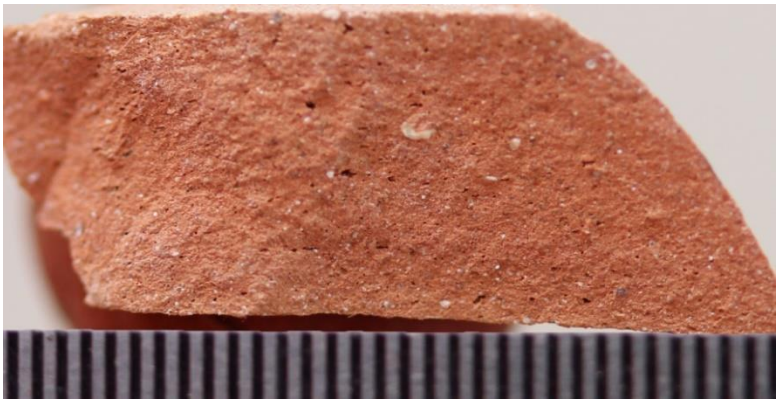
Tanımı: Yuvarlatılmış ve dışa doğru açılan ağız, boyunda içe doğru daraltılarak huni bir form elde edilmiştir. Elips kesitli kulplar, ağzın hemen altına tutturulmuş hafif yana açılmıştır.

Tarih: MÖ 1 – MS 1. yüzyıl

Referans: Opait 2007, Fig. 6.28 (MÖ 1. yüzyılın başları); Tiurin ve diğ. 2020, Рис. 3.1.

Levha 56 – Kat. No. 56

Buluntu Yeri ve Yılı: Erythrai Müze Sondaj Kazısı, 1988

Envanter No: ERY88.MZ-22

Ölçüler: h: 5.8 cm R: 11.2 cm

Hamur Rengi: 5 YR 6/6 (Reddish Yellow)

Yüzey Rengi: 2.5 Y_/2/8 (Pale Yellow)

Astar Rengi: -

Hamur: Sert, kaba hamur yapılı, ince ve yoğun kireç içermektedir.

Eserin korunma durumu: 1/10'u korunmuş ağız ve kırık kulp parçası

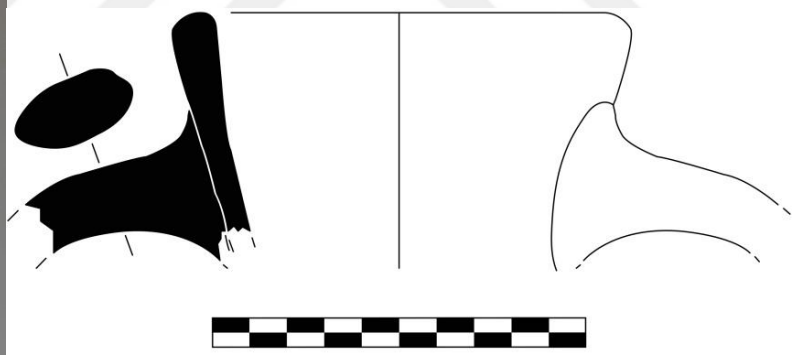
Form: Erythrai Cup-Shaped Ağızlı Amphora – Erythrai Tip 4- B1.2

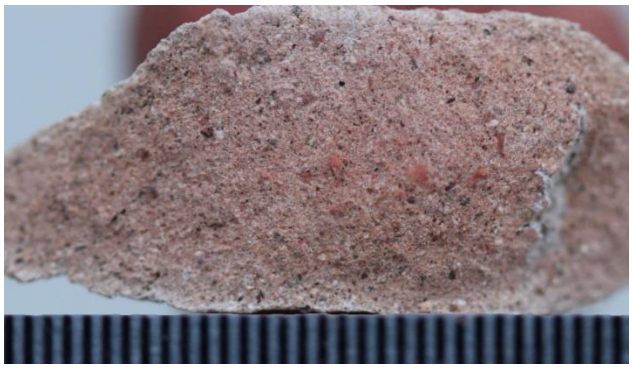
Tanımı: Yuvarlatılmış ve dışa doğru açılan ağız, boyunda içe doğru daraltılarak huni bir form elde edilmiştir. Elips kesitli kulplar, ağzın hemen altına tutturulmuş hafif yana açılmıştır.

Tarih: MÖ 1 – MS 1. yüzyıl

Referans: Opait 2007, Fig. 6.28 (MÖ 1. yüzyılın başları); Tiurin ve diğ. 2020, Рис. 3.1.

Levha 57 – Kat. No. 57

Buluntu Yeri ve Yılı: Erythrai Müze Sondaj Kazısı, 1988

Envanter No: ERY88.MZ-30

Ölçüler: h: 5.1 cm R: 10.6 cm

Hamur Rengi: 5 YR 6/6 (Reddish Yellow)

Yüzey Rengi: 7.5 YR 8/3 (Pink)

Astar Rengi: -

Hamur: Sert, kaba hamur yapılı, ince ve yoğun kireç içermektedir.

Eserin korunma durumu: 1/5'i korunmuş ağız parçası. +4 tane daha aynı formdan mevcuttur.

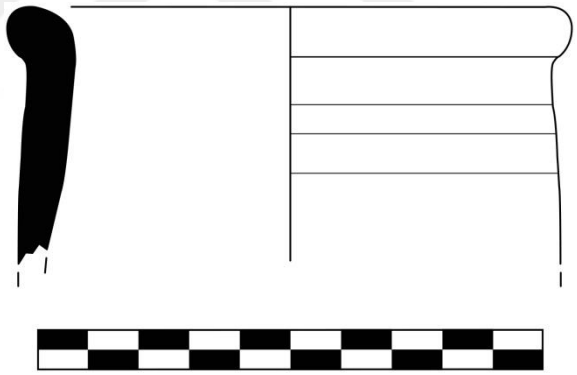
Form: Erythrai Cup-Shaped Ağızlı Amphora – Erythrai Tip 4- C1

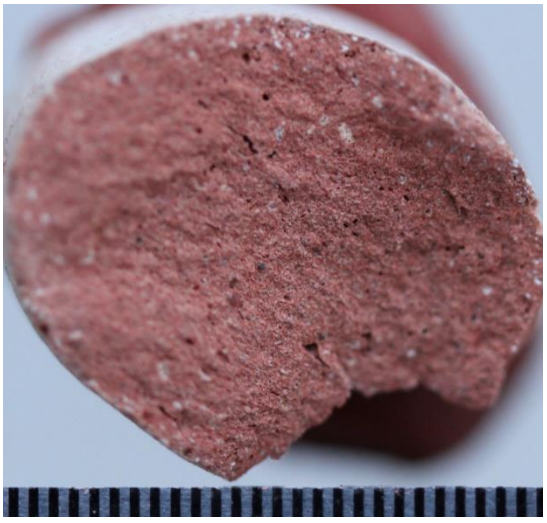
Tanım: Ağız ve boyun arasında belirgin bir geçişi olmayan amphoranın ağzı dışa yuvarlatılmıştır.

Tarih: MÖ 1. yüzyıl

Referans: Opait – Tsaravopoulos 2011, 315, Fig. 51(MÖ 1. yüzyıl)

Levha 58 – Kat. No. 58

Buluntu Yeri ve Yılı: Erythrai Müze Sondaj Kazısı, 1988

Envanter No: ERY88.MZ-31

Ölçüler: h: 5.1 cm R: 13 cm

Hamur Rengi: 5 YR 5/8 (Yellowish Red)

Yüzey Rengi: 5 YR 7/4 (Pink)

Astar Rengi: -

Hamur: Sert, kaba hamur yapılı, ince ve yoğun kireç, az ve ince siyah katkı içermektedir.

Eserin korunma durumu: 1/7'si korunmuş ağız parçası. +1 küçük ağız parçası daha mevcuttur ancak kataloğa alınmamıştır.

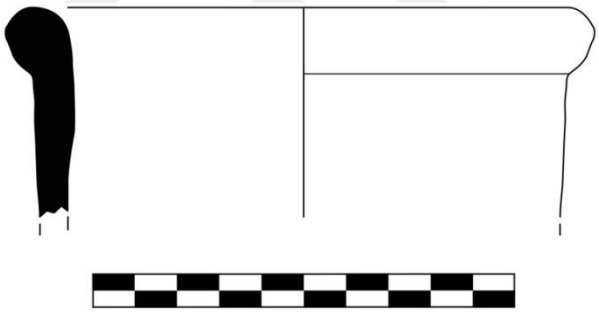
Form: Erythrai Cup-Shaped Ağızlı Amphora – Erythrai Tip 4- C1

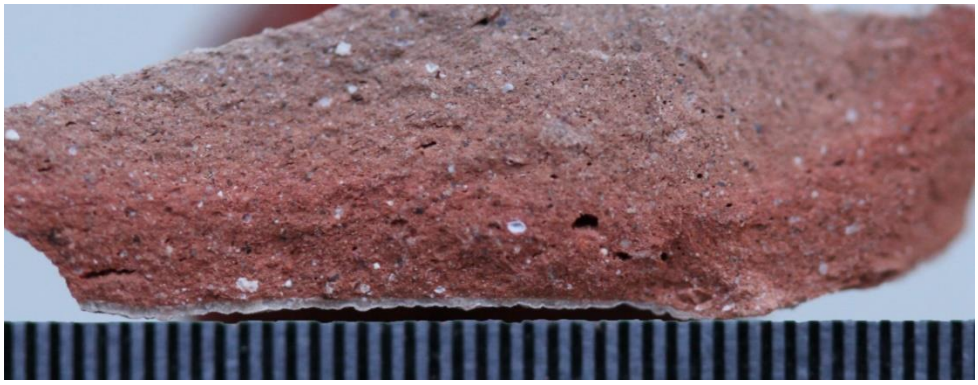
Tanım: Ağız ve boyun arasında belirgin bir geçişi olmayan amphoranın ağzı dışa yuvarlatılmıştır.

Tarih: MÖ 1. yüzyıl

Referans: Opait – Tsaravopoulos 2011, 315, Fig. 51 (MÖ 1. yüzyıl)

Levha 59 – Kat. No. 59

Buluntu Yeri ve Yılı: Erythrai Müze Sondaj Kazısı, 1988

Envanter No: ERY88.MZ-32

Ölçüler: h: 3.8 cm R: 12 cm

Hamur Rengi: 2.5 YR 6/6 (Light Red)

Yüzey Rengi: 7.5 YR 6/3 (Light Brown)

Astar Rengi: -

Hamur: Sert, kaba hamur yapılı, ince ve yoğun kireç, az ve ince siyah katkı içermektedir.

Eserin korunma durumu: 1/7'si korunmuş ağız parçası.

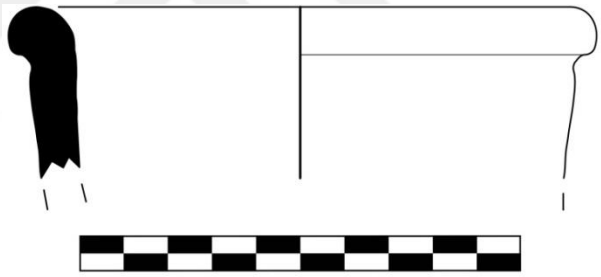
Form: Erythrai Cup-Shaped Ağızlı Amphora – Erythrai Tip 4- C1

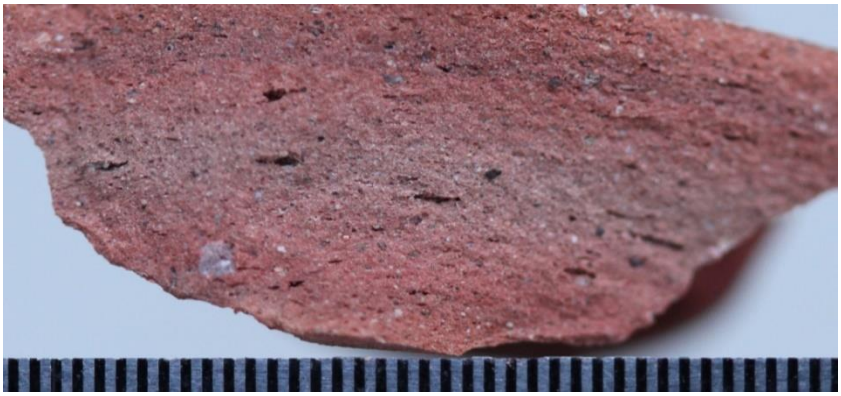
Tanım: Ağız ve boyun arasında belirgin bir geçişi olmayan amphoranın ağzı dışa yuvarlatılmıştır.

Tarih: MÖ 1. yüzyıl

Referans: Opait – Tsaravopoulos 2011, 315, Fig. 51 (MÖ 1. yüzyıl)

Levha 60 – Kat. No. 60

Buluntu Yeri ve Yılı: Erythrai Müze Sondaj Kazısı, 1988

Envanter No: ERY88.MZ-33

Ölçüler: h: 5.2 cm R: 13 cm

Hamur Rengi: 2.5 YR 6/6 (Light Red)

Yüzey Rengi: 5 YR 6/4 (Light Reddish Brown)

Astar Rengi: -

Hamur: Sert, kaba hamur yapılı, ince ve yoğun kireç ve kum katkısı içermektedir.

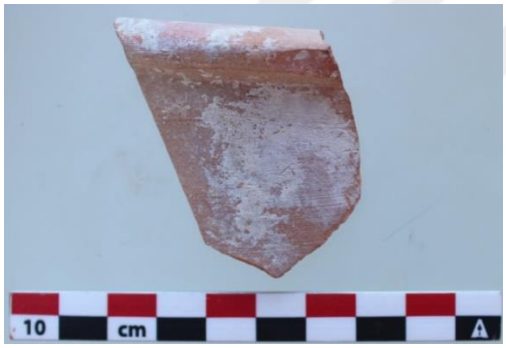
Eserin korunma durumu: 1/9'u korunmuş ağız parçası.

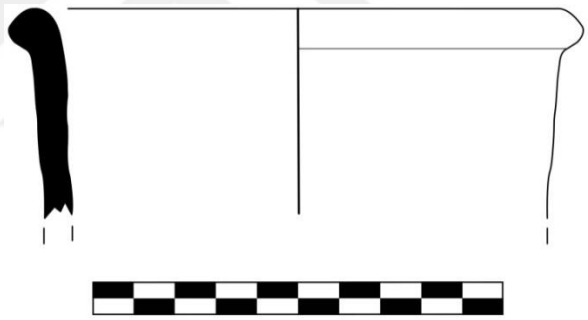
Form: Erythrai Cup-Shaped Ağızlı Amphora – Erythrai Tip 4- C1

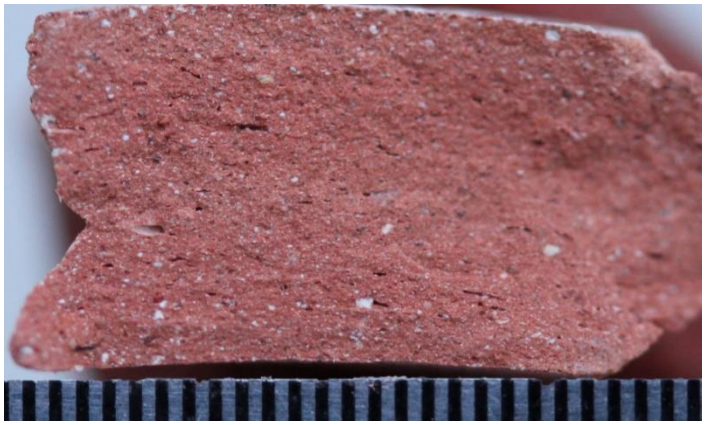
Tanım: Ağız ve boyun arasında belirgin bir geçişi olmayan amphoranın ağzı dışa yuvarlatılmıştır.

Tarih: MÖ 1. yüzyıl

Referans: Opait – Tsaravopoulos 2011, 315, Fig. 51

Levha 61 – Kat. No. 61

Buluntu Yeri ve Yılı: Erythrai- Cennettepe 1979

Envanter No: ERY79.CT-1

Ölçüler: h: 6.5 cm R: 10.8 cm

Hamur Rengi: Orta: 10 YR 6/1 (Gray) Kenar:10 R 7/6 (Light Red)

Yüzey Rengi: 10 YR 6/2 (Light Browish Gray)

Astar Rengi: -

Hamur: Kaba ve küçük gözenekli hamur yapılı, orta miktarda ve irili ufaklı boyutlarda siyah katkı ve çok yoğun ve ince kireç, az miktarda yer yer kırmızı katkı içerir.

Eserin korunma durumu: 1/3'ü korunmuş ağız parçası.

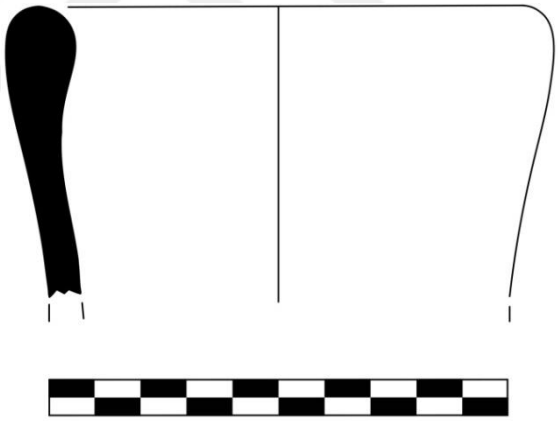
Form: Erythrai Cup-Shaped Ağızlı Amphora – Erythrai Tip 4- A2.1

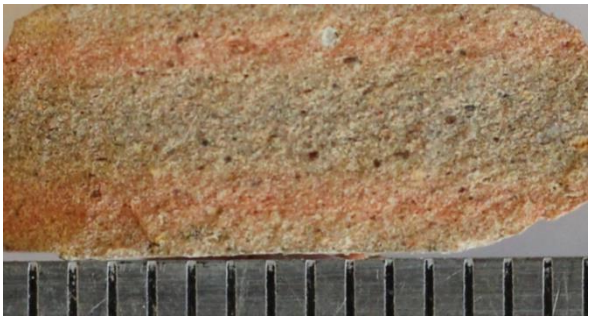
Tanım: Ağız bandı iç kısımda kalınlaşmıştır. Ağız boyunla yumuşak bir profil çizerek birleşir. Boynu, huni şeklini almıştır.

Tarih:

Referans: Opait – Tsaravopoulos 2011, 316, Fig. 53.b (MS 2. yüzyıl).

Levha 62 – Kat. No. 62

Buluntu Yeri ve Yılı: Erythrai Cennetepe 1983, Triglinium

Envanter No: ERY83.CT.Trig-1

Ölçüler: h: 2.8 cm R: 14 cm

Hamur Rengi: 10 YR 5/6 (Red)

Yüzey Rengi: 7.5 YR 6/3 (Light Brown)

Astar Rengi:

Hamur: Kaba, sert hamur yapısına sahip ince katkılı, ince ve çok yoğun kireç, az ve ince sarı katkı içerir.

Eserin korunma durumu: 1/10 'u korunmuş ağız parçası. +6 tane daha aynı form ve hamur yapısına sahip parça var. 1 tanesi ise üretim hatası olarak yorumlanabilir.

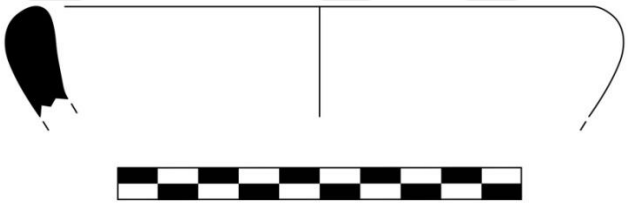
Form: Erythrai Cup-Shaped Ağızlı Amphora – Erythrai Tip 4- A2.1

Tanım: Ağız bandı iç kısımda kalınlaşmıştır. Ağız boyunla yumuşak bir profil çizerek birleşir.

Tarih:

Referans: Opait – Tsaravopoulos 2011, 316, Fig. 53.a (MS 2. yüzyıl).

Levha 63 – Kat. No. 63

Buluntu Yeri ve Yılı: Erythrai Müze Sondaj Kazısı, 1988
Envanter No: ERY88.MZ-13
Ölçüler: h: 9.8 cm R: 14.4 cm

Hamur Rengi: 5 YR 5/2 (Reddish Gray)

Yüzey Rengi: İç: 2.5 YR 5/3 (Reddish Brown) **Dış:** 5 YR 6/1 (Gray)

Astar Rengi:

Hamur: Sert, kaba hamur yapılı, ince ve yoğun kireç içermektedir.

Eserin korunma durumu: Yaklaşık 1/6'sı korunmuş ağız parçasıdır.

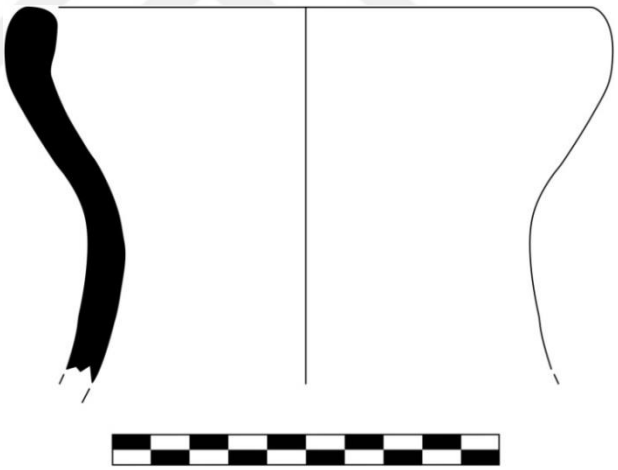
Form: Erythrai Cup-Shaped Ağızlı Amphora – Erythrai Tip 4- A2.1

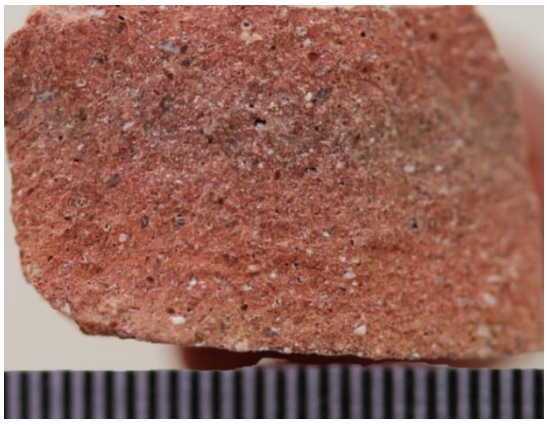
Tanım: Ağız bandı iç kısımda kalınlaşmış, boyunla yumuşak bir profil çizerek birleşmiştir. Boynu, S profili yaparak huni şeklini almıştır.

Tarih:

Referans: Tekkök-Biçken 1996, Fig. 70, E10; Tekkök ve diğ. 2001, Pl. 18. 168; Opait – Tsaravopoulos 2011, Fig. 53.b.

Levha 64 – Kat. No. 64

Buluntu Yeri ve Yılı: Erythrai Hellenistik Ev 1977-78

Envanter No: ERY77-78.HE-19

Ölçüler: h:5.1cm R: 13.4 cm

Hamur Rengi: 10 R 6/6 (Light Red)

Yüzey Rengi: 10 YR 7/3 (Very Pale Brown)

Astar Rengi:

Hamur: Sert, kaba hamur yapılı, yoğun ve çok ince gözenekli, yoğun ve ince kireç içermektedir.

Eserin korunma durumu: ¼'i korunmuş ağız parçası

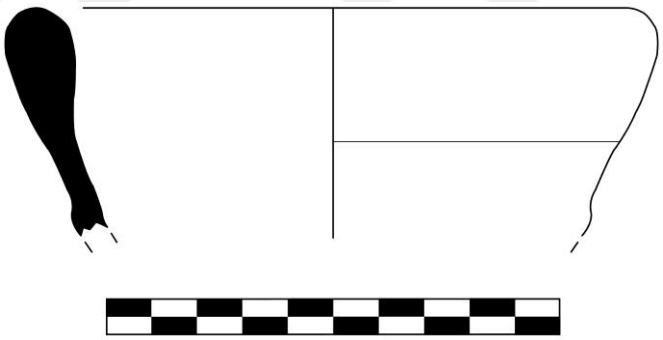
Form: Erythrai Cup-Shaped Ağızlı Amphora – Erythrai Tip 4- A2.2

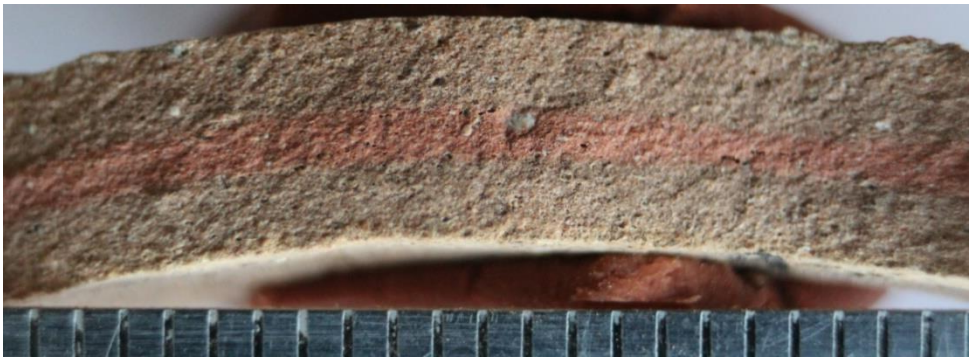
Tanım: Ağız bandı iç kısımda kalınlaşmış, boyunla yumuşak bir profil çizerek birleşmiştir. Ağız, boyundan bir çizgiyle ayrılmıştır.

Tarih:

Referans: Opait – Tsaravopoulos 2011, 316, Fig. 53 .a(MS 2. yüzyıl); Bezeczky 2013, Pl. 41, No. 551.

Levha 65 – Kat. No. 65

Buluntu Yeri ve Yılı: Erythrai Müze Sondaj Kazısı, 1988
Envanter No: ERY88.MZ-11
Ölçüler: h: 9.7 cm R: 14 cm

Hamur Rengi: 2.5 YR 6/6 (Light Red)

Yüzey Rengi: İç: 2.5 YR 6/4 (Light Reddish Brown) **Dış:** 5 YR 6/1 (Gray)

Astar Rengi: -

Hamur: Sert, kaba hamur yapılı, ince ve yoğun kireç içermektedir.

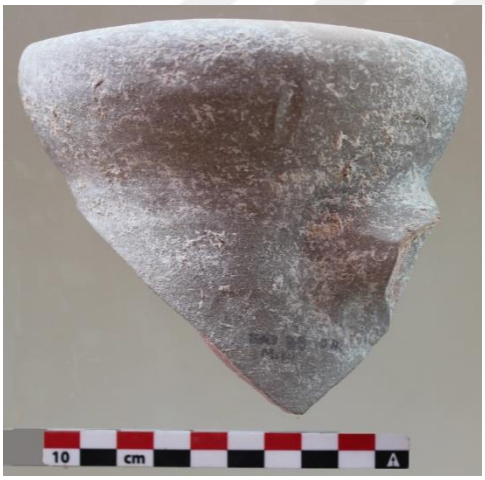
Eserin korunma durumu: Yaklaşık 1/5'i korunmuş ağız parçası.

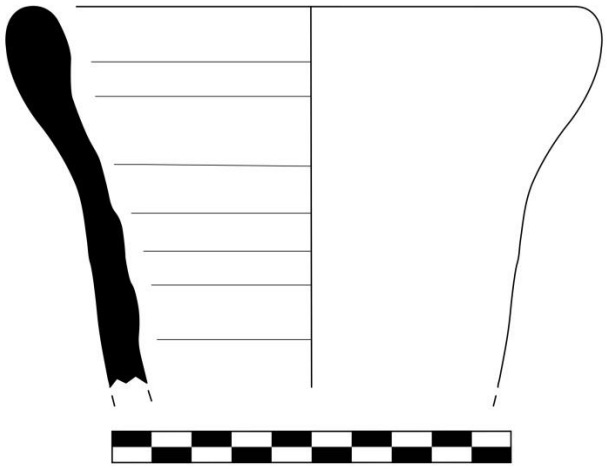
Form: Erythrai Cup-Shaped Ağızlı Amphora – Erythrai Tip 4- A2.2

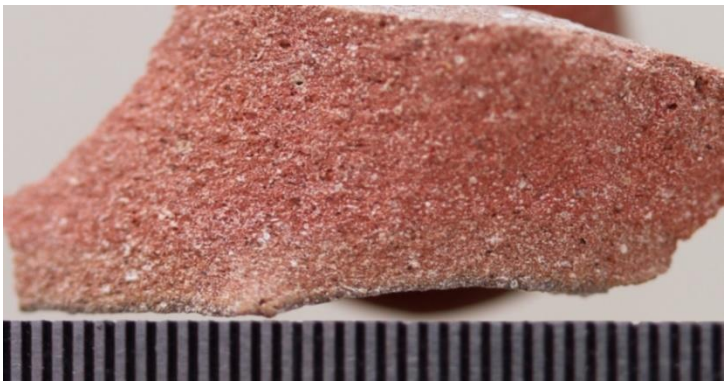
Tanım: Ağız bandı iç kısımda kalınlaşmış, boyunla yumuşak bir profil çizerek birleşmiştir. Huni biçimli boynun, içinde sığ yivlendirmeler mevcuttur.

Tarih: MS 2. yüzyıl

Referans: Opait – Tsaravopoulos 2011, 316, Fig. 53.b (MS 2. yüzyıl); Naumenko 2012, Pic. 2.10, 6.1 (MS 1.- 2. yüzyıl); Ballet ve diğ. 2012, Pl. 79. 717(MÖ 2. yüzyılın sonu- 1. yüzyıl); Bezeczky 2013, Pl. 41, No. 551; Tiurin ve diğ. 2020, Рис. 3.3.

Levha 66 – Kat. No. 66

Buluntu Yeri ve Yılı: Erythrai Müze Sondaj Kazısı, 1988

Envanter No: ERY88.MZ-12

Ölçüler: h: 10.3 cm R: 16.6 cm

Hamur Rengi: 2.5 YR 5/6 (Red)

Yüzey Rengi: 2.5 YR 5/3 (Reddish Yellow) / 5 YR 6/1 (Gray)

Astar Rengi:

Hamur: Sert, kaba hamur yapılı, ince ve yoğun kireç içermektedir.

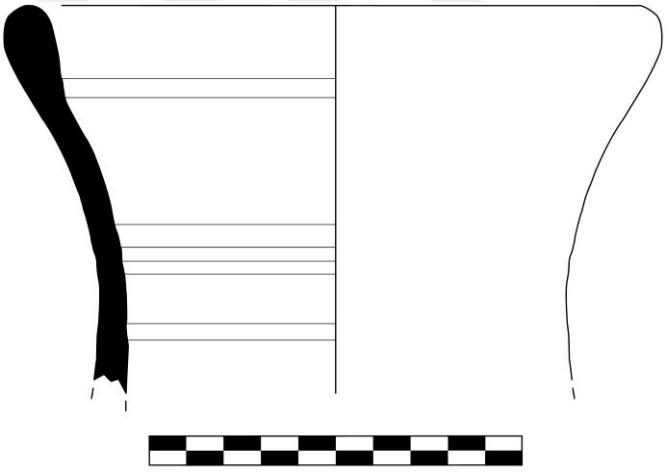
Eserin korunma durumu: 1/5'i korunmuş ağız parçası. +1 tane daha aynı formdan mevcuttur. **Form:** Erythrai Cup-Shaped Ağızlı Amphora – Erythrai Tip 4- A2.2

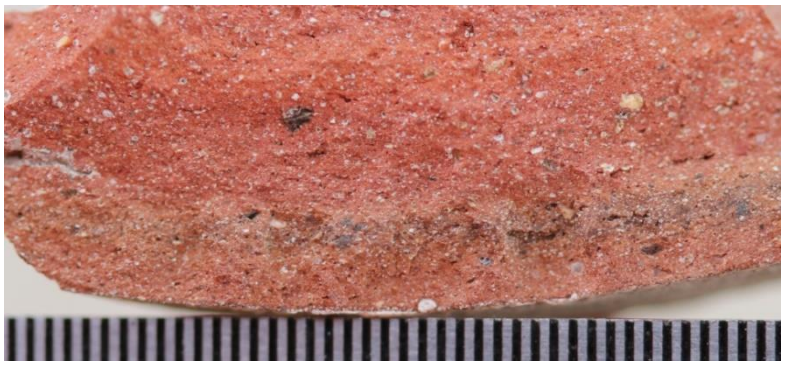
Tanım: Ağız bandı iç kısımda kalınlaşmış, boyunla yumuşak bir profil çizerek birleşmiştir. Huni biçimli boynun, içinde sığ yivlendirmeler mevcuttur.

Tarih:

Referans: Opait – Tsaravopoulos 2011, 316, Fig. 53.b (MS 2. yüzyıl); Naumenko 2012, Pic. 2.10 (MS 1.- 2. yüzyıl); Bezeczky 2013, Pl. 41, No. 551; Tiurin ve diğ. 2020, Рис. 3.1.

Levha 67 – Kat. No. 67

Buluntu Yeri ve Yılı: Erythrai Mozaikli Peristyl Ev, J Odası, 1977

Envanter No: ERY77.MPE.J-5

Ölçüler: h: 7.5 cm R: 15 cm

Hamur Rengi: 10 YR 8/3 (Very Pale Brown)

Yüzey Rengi: 10 YR 8/3 (Very Pale Brown)

Astar Rengi:

Hamur: Sert, kaba hamur yapılı, yoğun ve orta boyutta kuvars, kireç, siyah ve kırmızı katkılar içermektedir.

Eserin korunma durumu: 1/3'i korunmuş ağız parçası

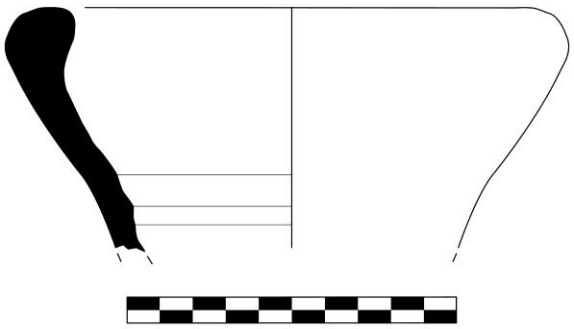
Form: Erythrai Cup-Shaped Ağızlı Amphora – Erythrai Tip 4- A2.2.1

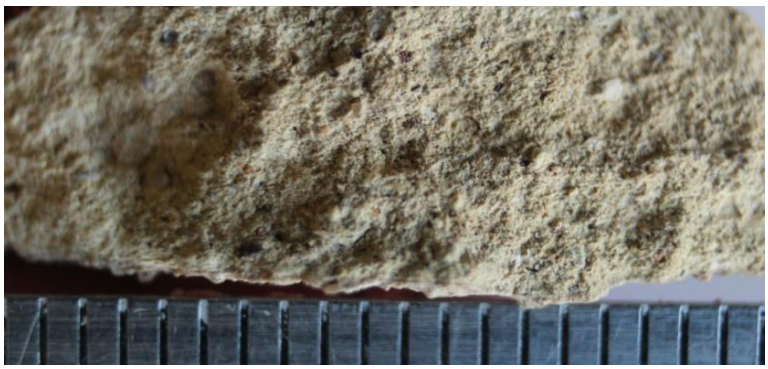
Tanım: İçe dönük ağız bandı kalınlaştırılmıştır. Amphoranın iç kısmında boynun üst kısmında yivlendirmeler yapılmıştır.

Tarih: MS 2. yüzyıl ortaları

Referans: Bjelajac 1996, 55, no.79, Fig. XVII.79; Tekkök-Biçken 1996, Fig. 70, E10; Tekkök ve diğ. 2001, Pl. 18. 168; Ardet 2009, Pl. XXIX.102; Naumenko 2012, 80, Pic 6.3(MS 2. yüzyıl ortaları); Bondoc 2016, Pl.VI.3 (MS 2. -3. yüzyıl)

Levha 68 – Kat. No. 68

Buluntu Yeri ve Yılı: Erythrai Cennetepe 1978, A2 Açması

Envanter No: ERY78.CT.A2-1

Ölçüler: h: 3.2 cm R:10.6 cm

Hamur Rengi: 2.5 YR 4/8 (Red)

Yüzey Rengi: 7.5 YR 5/1 (Gray) / 2.5 YR 6/4 (Light Reddish Brown)

Astar Rengi:

Hamur: Kaba, sert bir hamur yapısına sahip yoğun miktarda ve ince boyutlarda kireç, az ve ince siyah katkı içerir.

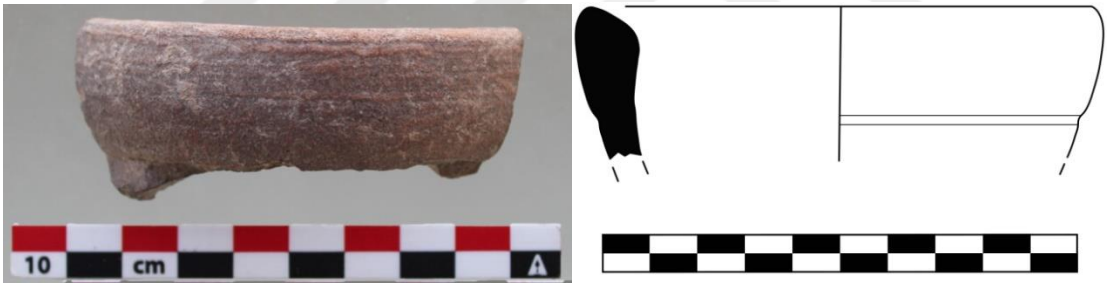
Eserin korunma durumu: ¼'i korunmuş ağız parçası

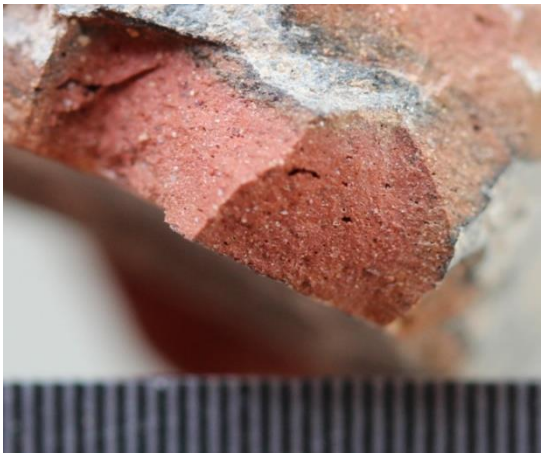
Form: Erythrai Cup-Shaped Ağızlı Amphora – Erythrai Tip 4- B.2.1

Tanımı: Kalınlaştırılmış ağzın içte ucu kesilip üçgen yapılmıştır. Dışta ağızla boynu ayıran sığ yivi bulunur.

Tarih:

Referans: Auriemma – Quiri 2004, Fig. 11 (MS 2. – 3. yüzyıl)

Levha 69 – Kat. No. 69

Buluntu Yeri ve Yılı: Erythrai Müze Sondaj Kazısı, 10 Nolu Açma, 1988

Envanter No: ERY88.MZ.10No-1

Ölçüler: h: 6.6 cm R: 14.6 cm

Hamur Rengi: 5 YR 6/6 (Reddish Yellow)

Yüzey Rengi: 5 YR 7/1 (Light Gray)

Astar Rengi:

Hamur: Çok sert, kaba hamur yapılı, ince ve yoğun kireç, ince ve siyah katkı içermektedir.

Eserin korunma durumu: 1/5'i korunmuş ağız parçasıdır.

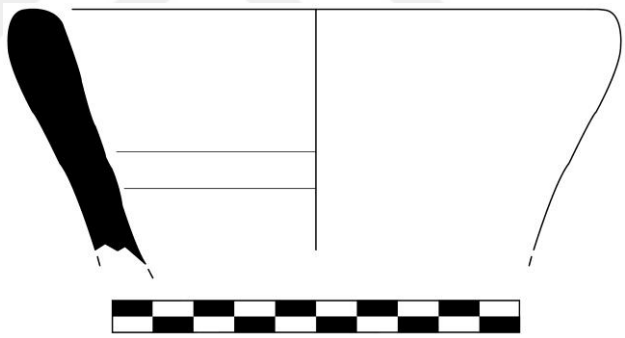
Form: Erythrai Cup-Shaped Ağızlı Amphora – Erythrai Tip 4- B.2.1

Tanım: Yuvarlatılmış ve dışa doğru verev yapmış ağız boyunda huni formu almıştır. İçte sığ yivlendirmeleri mevcuttur.

Tarih:

Referans: Auriemma – Quiri 2004, 50, Fig. 11; Opait 2007, Fig. 6.28(MÖ 1. yüzyıl başları).

Levha 70 – Kat. No. 70

Buluntu Yeri ve Yılı: Erythrai Müze Sondaj Kazısı, 1988

Envanter No: ERY88.MZ-14

Ölçüler: h: 7.2 cm R: 16.6 cm

Hamur Rengi: 7.5 YR 5/1 (Gray)

Yüzey Rengi: 7.5 YR 5/1 (Gray)

Astar Rengi:

Hamur: Sert, kaba hamur yapılı, ince ve yoğun kireç içermektedir.

Eserin korunma durumu:

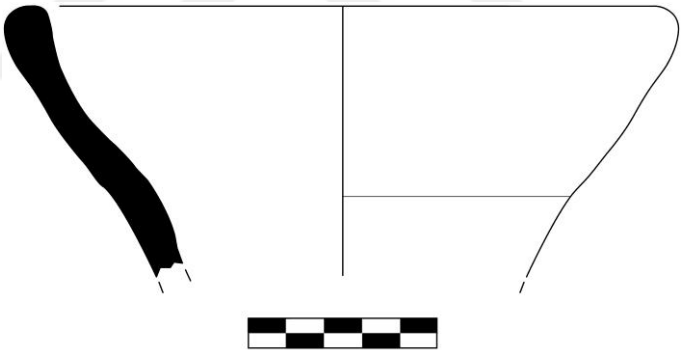
Form: Erythrai Cup-Shaped Ağızlı Amphora – Erythrai Tip 4- B.2.1

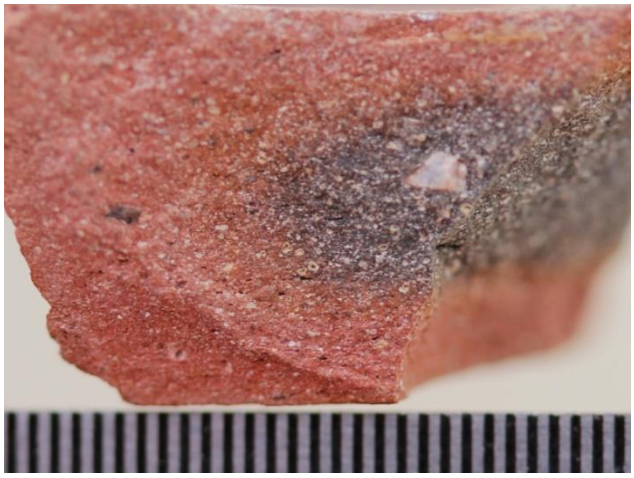
Tanım: Yuvarlatılmış ve dışta hafif bir bombe yapmış ağız, boyunda huni formu almıştır. Dışta ağzın bitiminde yivle boyna geçiş ayrılmıştır.

Tarih:

Referans: Auriemma – Quiri 2004, Fig. 10.c (MS 2. – 3. yüzyıl); Tiurin ve diğ. 2020, Рис. 3.1.

Levha 71 – Kat. No. 71

Buluntu Yeri ve Yılı: Erythrai Müze Sondaj Kazısı, 1988

Envanter No: ERY88.MZ-21

Ölçüler: h: 10.1 cm R: 13 cm

Hamur Rengi: 5 YR 6/8 (Reddish Yellow) -2.5 YR 6/1 (Reddish Gray)

Yüzey Rengi: 5 YR 7/3 (Pink)

Astar Rengi:

Hamur: Sert, kaba hamur yapılı, ince ve yoğun kireç ve orta yoğun ve ince siyah katkı içermektedir.

Eserin korunma durumu:

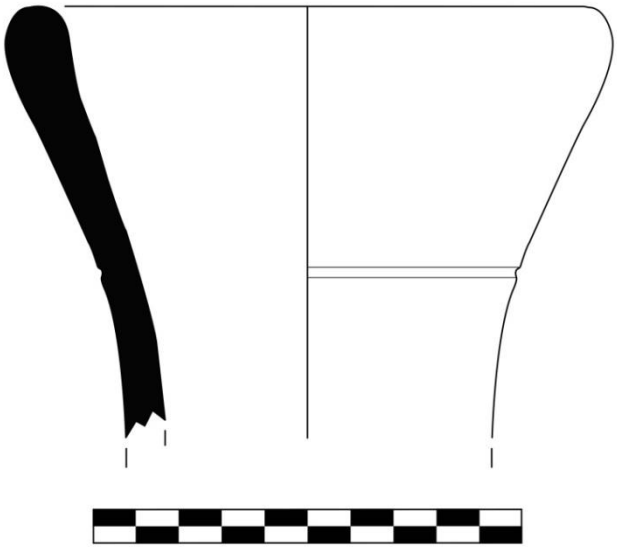
Form: Erythrai Cup-Shaped Ağızlı Amphora – Erythrai Tip 4- B.2.1

Tanım: Yuvarlatılmış ve dışa doğru verev yapmış ağız boyunda huni formu almıştır. Dışta ağzın bitiminde yivle boyna geçiş ayrılmıştır.

Tarih:

Referans: Opait 2007, Fig. 6.28 (MÖ 1. yüzyıl başları).

Levha 72 – Kat. No. 72

Buluntu Yeri ve Yılı: Erythrai Müze Sondaj Kazısı, 1988

Envanter No: ERY88.MZ-24

Ölçüler: h: 6.4 cm R: 12.2 cm

Hamur Rengi: İç: 2.5 YR 5/1 (Reddish Gray) **Dış:** 2.5 YR 5/8 (Red)

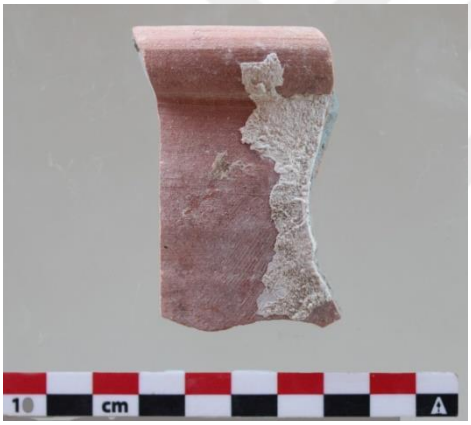
Yüzey Rengi: 2.5 YR 6/6 (Light Red)

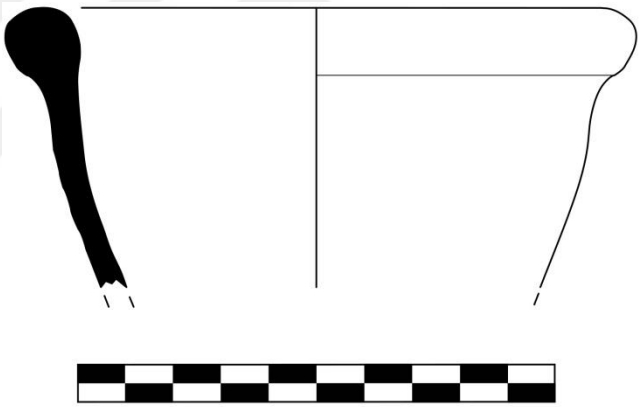
Astar Rengi: -

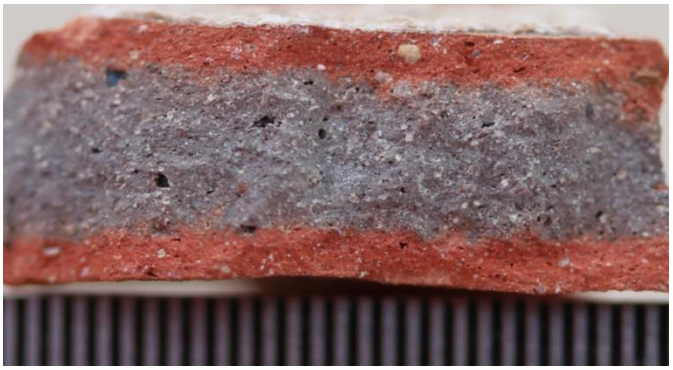
Hamur: Sert, kaba hamur yapılı, ince ve yoğun kireç, kırmızı ve siyah katkı içermektedir.
Eserin korunma durumu: 1/8'i korunmuş ağız parçası.
Form: Erythrai Cup-Shaped Ağızlı Amphora – Erythrai Tip 4- C2
Tanım: Ağız ve boyun arasında belirgin bir geçişi olmayan amphoranın ağzı dışa yuvarlatılmıştır.

Tarih: MÖ 1. yüzyıl

Referans: Opait – Tsaravopoulos 2011, 315, Fig. 51 (MÖ 1. yüzyıl)

Levha 73 – Kat. No. 73

Buluntu Yeri ve Yılı: Erythrai Müze Sondaj Kazısı, 1988

Envanter No: ERY88.MZ-25

Ölçüler: h: 7.4 cm R: 12 cm

Hamur Rengi: 2.5 YR 6/1 (Reddish Gray)

Yüzey Rengi: 5 YR 7/4 (Pink)

Astar Rengi: -

Hamur: Sert, kaba hamur yapılı, ince ve yoğun kireç içermektedir.

Eserin korunma durumu: +2 tane daha aynı formdan mevcuttur.

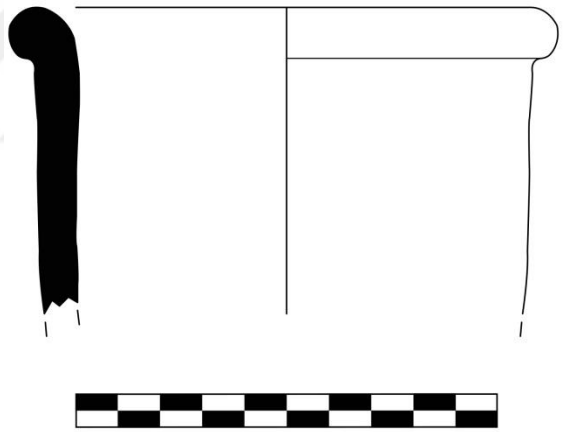
Form: Erythrai Cup-Shaped Ağızlı Amphora – Erythrai Tip 4- C2

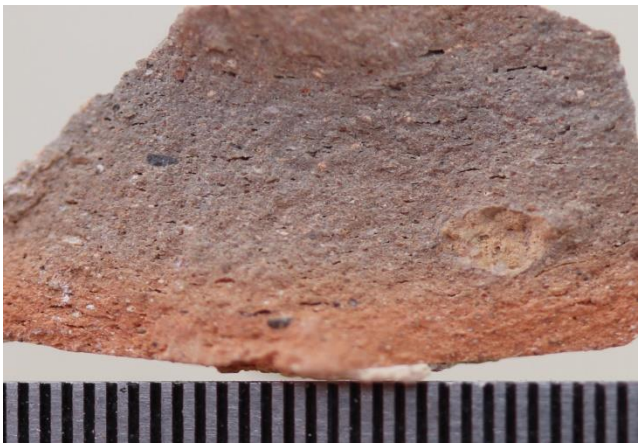
Tanım: Ağız ve boyun arasında belirgin bir geçişi olmayan amphoranın ağzı dışa yuvarlatılmıştır.

Tarih: MÖ 1. yüzyıl

Referans: Opait – Tsaravopoulos 2011, 315, Fig. 51 (MÖ 1. yüzyıl)

Buluntu Yeri ve Yılı: Erythrai Müze Sondaj Kazısı, 1988

Envanter No: ERY88.MZ-26

Ölçüler: h: 5.5 cm R: 12 cm

Hamur Rengi: 2.5 YR 5/1 (Reddish Gray)

Yüzey Rengi: 2.5 YR 5/6 (Red)

Astar Rengi: -

Hamur: Sert, kaba hamur yapılı, ince ve yoğun kireç içermektedir.

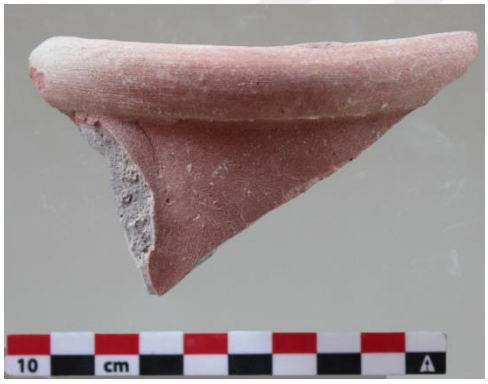
Eserin korunma durumu: +1 tane daha aynı formdan mevcuttur.

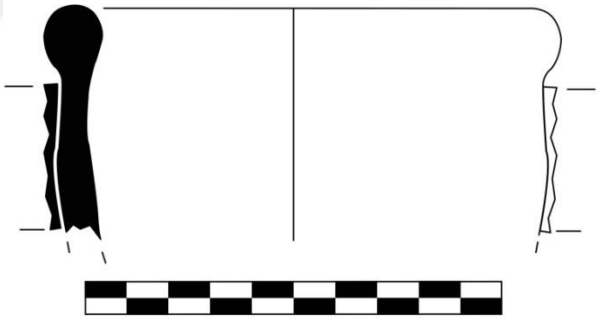
Form: Erythrai Cup-Shaped Ağızlı Amphora – Erythrai Tip 4- C2

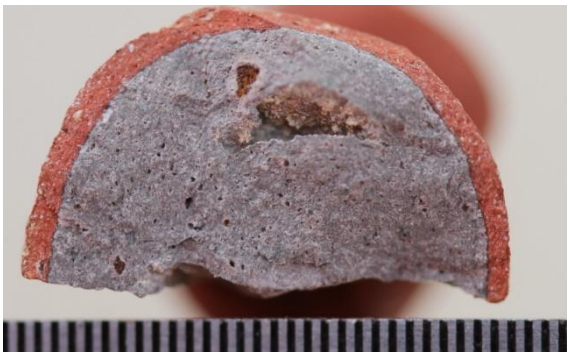
Tanım: Ağız ve boyun arasında belirgin bir geçişi olmayan amphoranın ağzı dışa yuvarlatılmıştır.

Tarih: MÖ 1. yüzyıl

Referans: Opait – Tsaravopoulos 2011, 315, Fig. 51(MÖ 1. yüzyıl)

Buluntu Yeri ve Yılı: Erythrai Teras Duvarlı Yapı, 1977
Envanter No: ERY77.TDY-2
Ölçüler: h:18 cm R: 11.2 cm

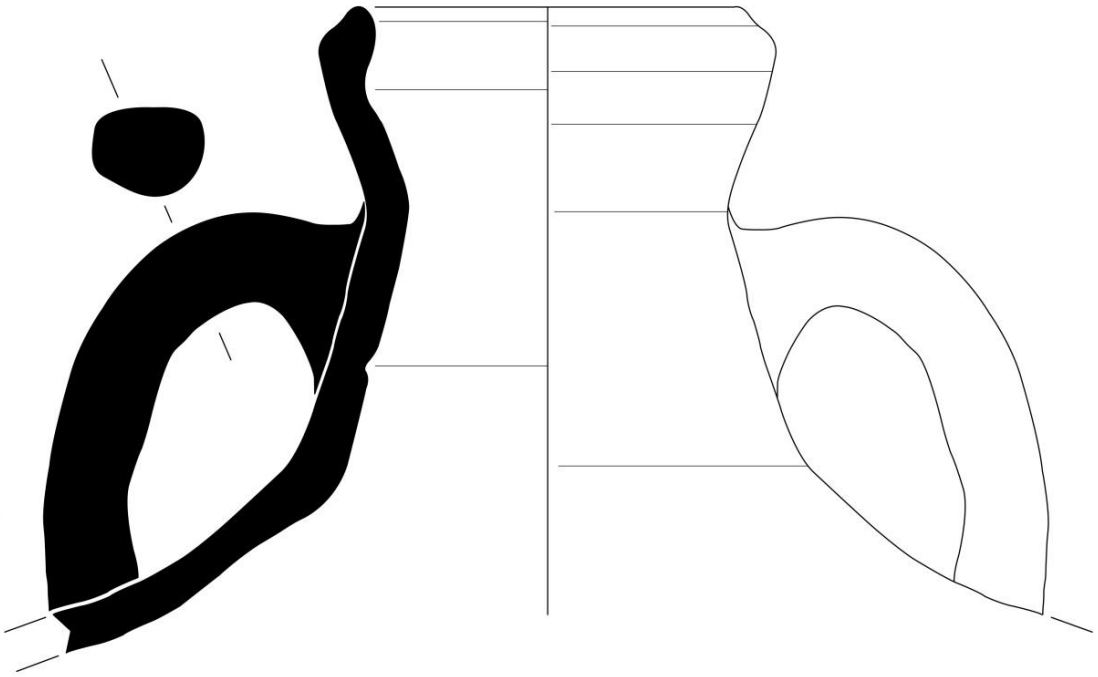
Hamur Rengi: 2.5 Y 3/1 (Very Dark Gray)
Yüzey Rengi: 7.5 YR 4/1 (Dark Gray)
Astar Rengi: -

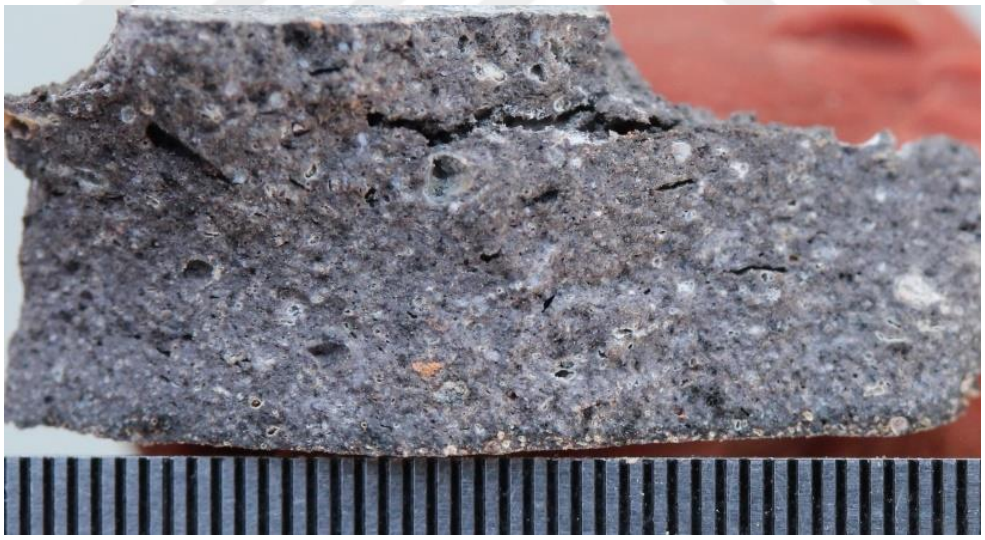
Hamur: Sert, kaba hamur yapısına sahip yoğun ve irili ufaklı kuvars, orta miktarda ve ince kireç, az ve ince mika, orta miktarda ve iri boyutlarda siyah, beyaz, sarı katkı içermektedir.
Eserin korunma durumu: Ağız kısmının neredeyse tamamı, iki kulpu ve boyun kısmının büyük kısmı korunmuş olan amphoranın gövdeye açılan omuzdan aşağı kısmı ise kırıktır.
Form: Erythrai Cup-Shaped Ağızlı Amphora – Erythrai Tip 4- D
Tanım: Keskin dış dudağa sahip yüksek konik ağızlı amphoranın boynu koniktir. Boyundan yükselen kalın kulplar genişleyen omuzda birleşmiştir.

Tarih: MS 2. - 3. yüzyıl
Referans: Ostia I, 1968, Tav. XLV. 579; Hayes 1983, 148, Fig. 22, A46 (MS 2. yüzyıl ortaları); Auriemma – Quiri 2004, 50, Fig. 10.a(MS 2. - 3. yüzyıl)

Levha 76 – Kat. No. 76

Levha 77 – Kat. No. 77

Buluntu Yeri ve Yılı: Erythrai Mozaikli Peristyl Ev, Y Odası 1977

Envanter No: ERY77.MPE.Y-7

Ölçüler: h: 7.8 cm R: 3.6 cm

Hamur Rengi: 2.5 YR 6/6 (Light Red)

Yüzey Rengi: 10 YR 8/3 (Very Pale Brown)

Astar Rengi: -

Hamur: Sert, kaba hamur yapılı, yoğun ve ince kireç, az ve ince mika içermektedir.

Eserin korunma durumu: Gövde ile bağlantısı çok korunamamış dip parçası

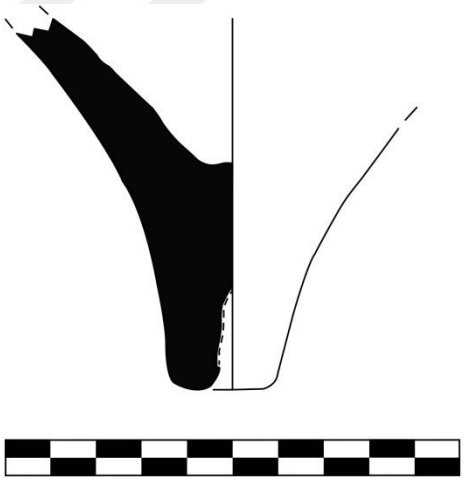
Form: Erythrai Cup-Shaped Amphora– Erythrai Tip 4

Tanımı: Ucunda hafif bir açıklık bulunan konik kaide.

Tarih: MÖ 1. yüzyıl – MS 1. yüzyıl

Referans: Lungu 2009, 36, Fig. 14; Opait – Tsaravopoulos 2011, 287, Fig. 12.a-f

Levha 78 – Kat. No. 78

Buluntu Yeri ve Yılı: Erythrai Mozaikli Peristyl Ev, Y Odası, 1977

Envanter No: ERY77.MPE.Y-9

Ölçüler: h: 5.1 cm R: 2.3 cm

Hamur Rengi: 2.5 YR 6/6 (Light Red)

Yüzey Rengi: 10 YR 8/2 (Very Pale Brown)

Astar Rengi:

Hamur: Sert, kaba hamur yapılı, az ve ince kuvars,yoğun ve ince kireç, az ve ince mika içermektedir.

Eserin korunma durumu: Alt gövdesi çok korunamamış dip parçası

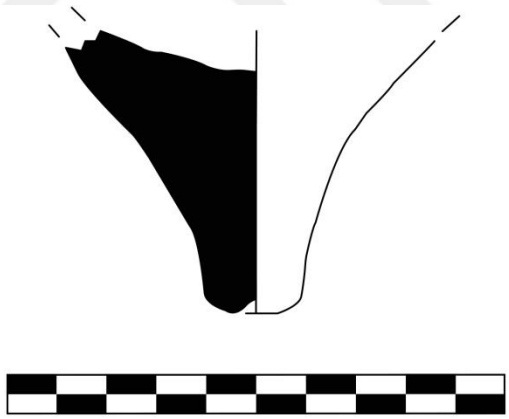
Form: Erythrai Cup-Shaped Amphora– Erythrai Tip 4

Tanımı: Ucunda hafif bir açıklık bulunan konik kaide.

Tarih: MÖ 1. yüzyıl – MS 1. yüzyıl

Referans: Lungu 2009, 36, Fig. 14; Opait – Tsaravopoulos 2011, 287, Fig. 12.a-f; Naumenko 2012, 80, Pic. 6.3; Opait – Paraschiv 2013, 329, Fig. 3; Tiurin ve diğ. 2020, Рис. 3.1, 4.

Levha 79 – Kat. No. 79

Buluntu Yeri ve Yılı: Erythrai Mozaikli Peristyl Ev, Y Odası, 1977

Envanter No: ERY77.MPE.Y-10

Ölçüler: h: 7.5 cm R: 1.6 cm

Hamur Rengi: 5 YR 6/3 (Light Reddish Brown)

Yüzey Rengi: 10 YR 6/2 (Light Browish Gray)

Astar Rengi: -

Hamur: Sert, kaba hamur yapılı ve ice katkılı, çok yoğun ve ince kireç içermektedir.

Eserin korunma durumu: Gövde ile bağlantısı çok korunamamış dip parçası

Form: Erythrai Cup-Shaped Amphora– Erythrai Tip 4

Tanımı: Ucunda hafif bir açıklık bulunan konik kaide.

Tarih: MÖ 1. yüzyıl – MS 1. yüzyıl

Referans: Lungu 2009, 36, Fig. 14; Opait – Tsaravopoulos 2011, 287, Fig. 12.c-f

Levha 80 – Kat. No. 80

Buluntu Yeri ve Yılı: Erythrai Toechobatlı Yapı, 1977

Envanter No: ERY77.TOE-6

Ölçüler: h: 4.5 cm R: 2.3 cm

Hamur Rengi: 7.5 YR 5/4 (Brown)

Yüzey Rengi: 7.5 YR 6/4 (Light Brown)

Astar Rengi: -

Hamur: Sert, kaba hamur yapısına sahip, az ve ince siyah, beyaz katkı, mika içermektedir.

Eserin korunma durumu: Tam korunmuş dip parçası

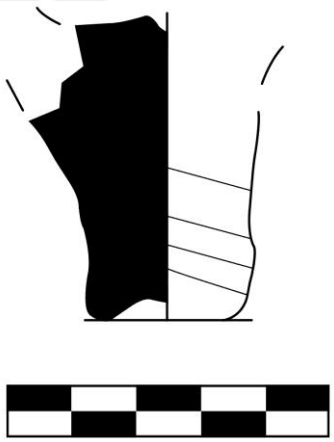
Form: Erythrai Cup-Shaped Amphora– Erythrai Tip 4

Tanımı: Ucunda hafif bir açıklık bulunan konik kaide.

Tarih: MÖ 1. yüzyıl – MS 1. yüzyıl

Referans: Opait – Tsaravopoulos 2011, 287, Fig. 12.d

Levha 81 – Kat. No. 81

Buluntu Yeri ve Yılı: Erythrai Cennetepe 1981, Doğu Açma 11

Envanter No: ERY81.CT. DA11-10

Ölçüler: h: 4.3 cm R: 3 cm

Hamur Rengi: 2.5 YR 5/6 (Red)

Yüzey Rengi: 5 YR 7/4 (Pink)

Astar Rengi: -

Hamur: Sert, sıkı hamur yapılı, ince ve yoğun kireç, az ve ince mika ve siyah katkı içerir.

Eserin korunma durumu: Tam korunmuş dip parçası

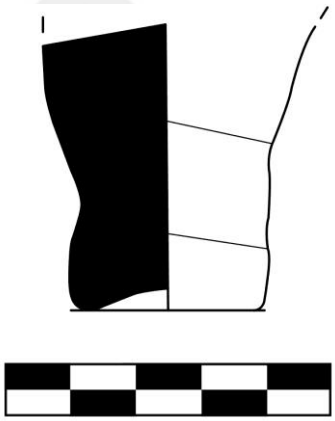
Form: Erythrai Cup-Shaped Amphora– Erythrai Tip 4

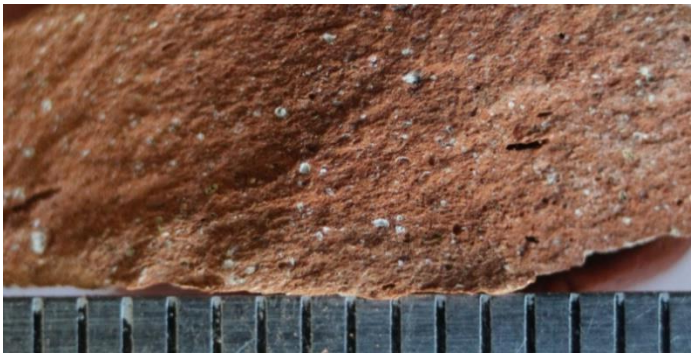
Tanımı: Ucunda hafif bir açıklık bulunan konik kaide.

Tarih: MÖ 1. yüzyıl – MS 1. yüzyıl

Referans: Opait – Tsaravopoulos 2011, 287, Fig. 12.d

Levha 82 – Kat. No. 82

Buluntu Yeri ve Yılı: Erythrai Cennetepe 1982, Kuzey Duvar
Envanter No: ERY82.CT.KD-9
Ölçüler: h: 4.1 cm R: 2.6 cm

Hamur Rengi: 7.5 YR 7/6 (Reddish Yellow)

Yüzey Rengi: 10 YR 8/3 (Very Pale Brown)

Astar Rengi: -

Hamur: Sert, sıkı hamur yapılı, ince ve yoğun kireç, az ve ince kırmızı ve siyah katkılar içerir.

Eserin korunma durumu: Tam korunmuş dip parçası

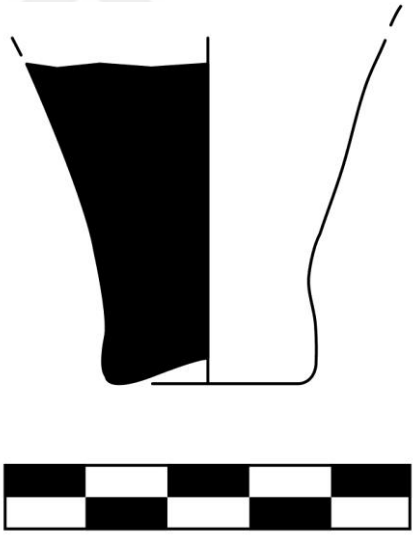
Form: Erythrai Cup-Shaped Amphora– Erythrai Tip 4

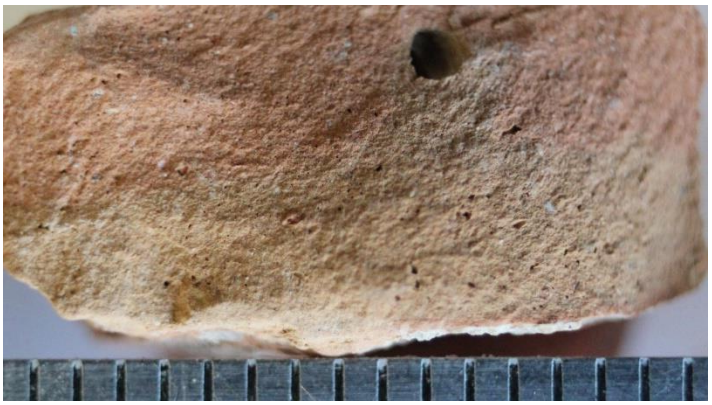
Tanımı: Ucunda hafif bir açıklık bulunan konik kaide.

Tarih: MÖ 1. yüzyıl – MS 1. yüzyıl

Referans: Opait – Tsaravopoulos 2011, 287, Fig. 12.d

Levha 83 – Kat. No. 83

Buluntu Yeri ve Yılı: Erythrai Cennetepe 1982, Kuzey Duvar

Envanter No: ERY82.CT.KD-10

Ölçüler: h: 5.5 cm R: cm

Hamur Rengi: 5 YR 4/6 (Yellowish Red)

Yüzey Rengi: 5 YR 7/8 (Reddish Yellow)

Astar Rengi:

Hamur: Sert, sıkı hamur yapılı, ince katkılı, küçük ve orta yoğunlukta kireç, siyah taşçık, kuvars, orta yoğunlukta ve ince mika içerir.

Eserin korunma durumu: Tam korunmuş dip parçası

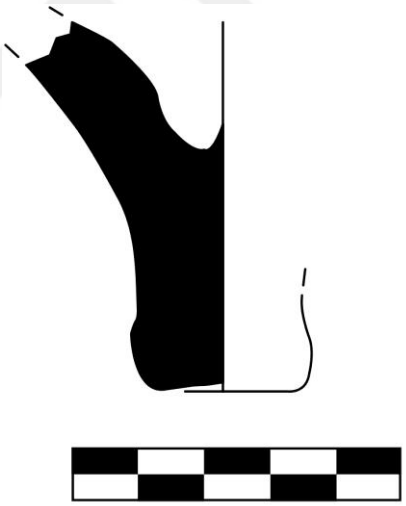
Form: Erythrai Cup-Shaped Amphora– Erythrai Tip 4

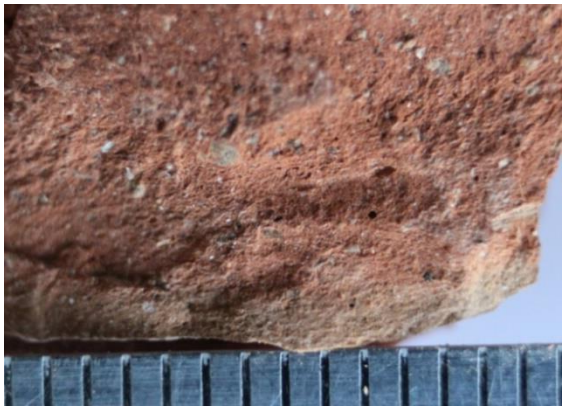
Tanımı: Ucunda hafif bir açıklık bulunan konik kaide.

Tarih: MÖ 1. yüzyıl – MS 1. yüzyıl

Referans: Opait – Tsaravopoulos 2011, 287, Fig. 12.d; Tiurin ve diğ. 2020, Рис. 3.1, 4.

Levha 84 – Kat. No. 84

Buluntu Yeri ve Yılı: Erythrai Mozaikli Peristyl Ev, Y Odası, 1977

Envanter No: ERY77.MPE.Y-5

Ölçüler: h: 5.5 cm R: 2.2 cm

Hamur Rengi: 5 YR 6/6 (Reddish Yellow)

Yüzey Rengi: 7.5 YR 5/3 (Brown)

Astar Rengi:

Hamur: Yumuşak, kaba hamur yapılı, az ve ince mika, siyah katkı ve kireç içermektedir.

Eserin korunma durumu: Gövde ile bağlantısı çok korunamamış dip parçası

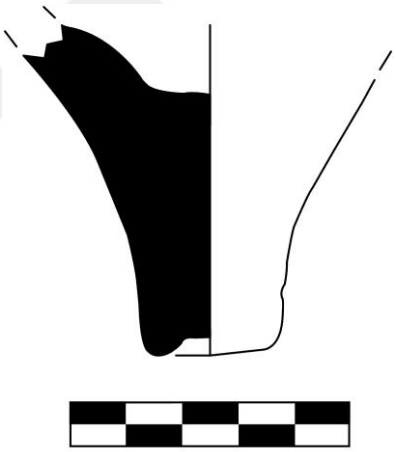
Form: Erythrai Cup-Shaped Amphora– Erythrai Tip 4

Tanımı: Ucunda hafif bir açıklık bulunan konik kaide.

Tarih: MÖ 1. yüzyıl – MS 1. yüzyıl

Referans: Opait – Tsaravopoulos 2011, 287, Fig. 12.c-d; Tiurin ve diğ. 2020, Рис. 3.1, 4.

Levha 85 – Kat. No. 85

Buluntu Yeri ve Yılı: Erythrai Hellenistik Ev 1977-78
Envanter No: ERY77-78.HE-30
Ölçüler: h:8 cm R: - cm

Hamur Rengi: 5 YR 6/6 (Reddish Yellow)

Yüzey Rengi: 5 YR 7/6 (Reddish Yellow)

Astar Rengi: -

Hamur: Sert, kaba hamur yapısına sahip ince ve çok yoğun kireç, az ve iri boyutlarda kırmızı, siyah katkılar içerir.

Eserin korunma durumu: Dip kısmı kırık, asimetrik kaide parçasının çapı alınamamıştır.

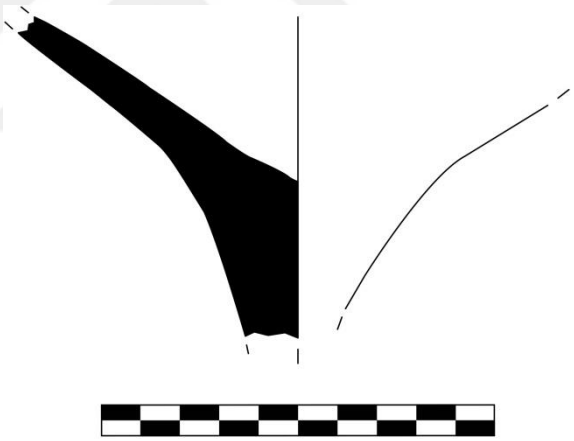
Form: Erythrai Cup-Shaped Amphora– Erythrai Tip 4

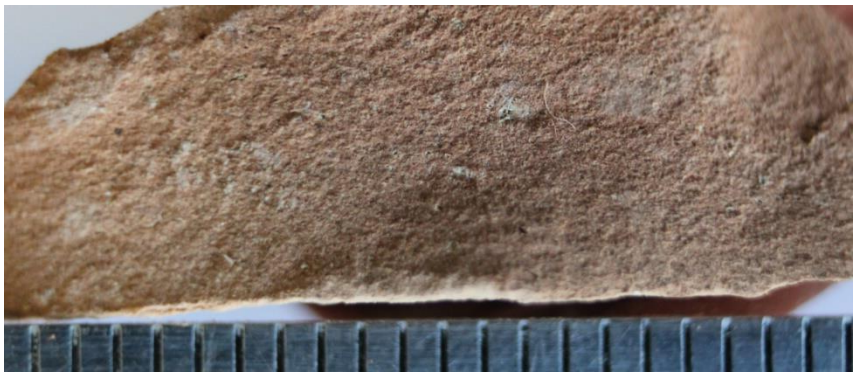
Tanımı: Ucunda hafif bir açıklık bulunan konik kaide.

Tarih: MÖ 1. yüzyıl – MS 1. yüzyıl

Referans: Lungu 2009, 36, Fig. 14; Opait – Tsaravopoulos 2011, 287, Fig. 12.a-f; Tiurin ve diğ. 2020, Рис. 3.1, 4.

Levha 86 – Kat. No. 86

Buluntu Yeri ve Yılı: Erythrai Tiyatro Skene Frons,1980

Envanter No: ERY82.TYT.SKN-1

Ölçüler: h: 9.7 cm R: 2 cm

Hamur Rengi: 2.5 YR 6/8 (Light Red)

Yüzey Rengi: 2.5 YR 6/4 (Light Reddish Brown)

Astar Rengi: -

Hamur:.Sert, kaba hamur yapılı, ince ve yoğun kum, az ve ince siyah katkılar içerir.

Eserin korunma durumu: Dip kısmı tam korunmuş

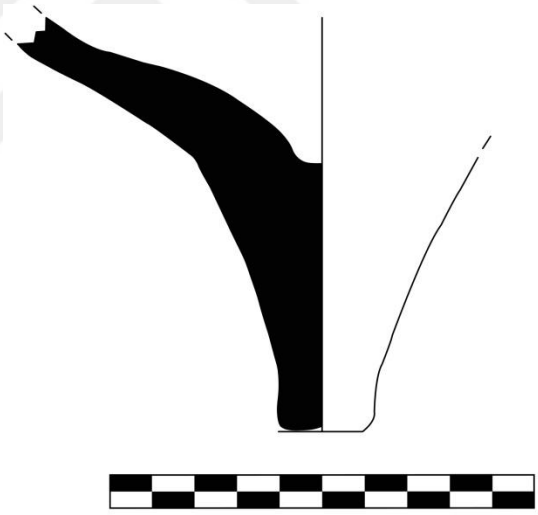
Form: Erythrai Cup-Shaped Amphora– Erythrai Tip 4

Tanımı: Ucunda hafif bir açıklık bulunan konik kaide.

Tarih: MÖ 1. yüzyıl – MS 1. yüzyıl

Referans: Opait – Tsaravopoulos 2011, 287, Fig. 12.b; Naumenko 2012, 81, Pic. 7.4;(MS 1. yüzyıl); Opait – Paraschiv 2013, 329, Fig. 3; Tiurin ve diğ. 2020, Рис. 3.1, 4.

Levha 87 – Kat. No. 87

Buluntu Yeri ve Yılı: Erythrai Cennetepe 1983, Triglinium

Envanter No: ERY83.CT.Trig-3

Ölçüler: h: 4.7 cm R: 2.4 cm

Hamur Rengi: 5 YR 5/3 (Reddish Brown)

Yüzey Rengi: 5 YR 7/4 (Pink)

Astar Rengi: -

Hamur: Kaba, çok sert ve ince katkılı hamur yapısına sahip çok yoğun ve ince kireç, ince ve az sarı katkı içermektedir.

Eserin korunma durumu: Tam korunmuş dip parçası

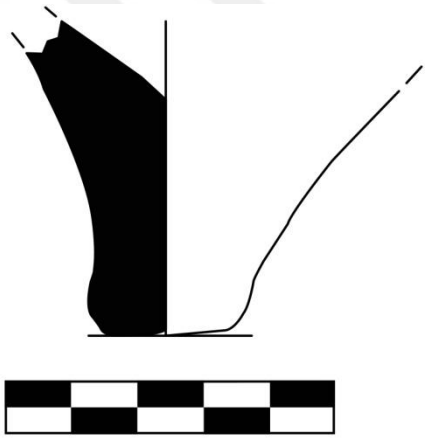
Form: Erythrai Cup-Shaped Amphora– Erythrai Tip 4

Tanımı: Ucunda hafif bir açıklık bulunan konik kaide.

Tarih: MÖ 1. yüzyıl – MS 1. yüzyıl

Referans: Condurachi ve diğ. 1957, 68, Fig. 50.1; Opait – Tsaravopoulos 2011, 287, Fig. 12.a; Naumenko 2012, 80, Pic. 6.1 ; Tiurin ve diğ. 2020, Рис. 3.1, 4.

Levha 88 – Kat. No. 88

Buluntu Yeri ve Yılı: Erythrai Müze Sondaj Kazısı, 1988

Envanter No: ERY88.MZ-3

Ölçüler: h: 4.6 cm R: 3 cm

Hamur Rengi: 2.5 YR 6/4 (Light Reddish Brown)

Yüzey Rengi: 5 YR 6/3 (Light Reddish Brown)

Astar Rengi:

Hamur: Sert, kaba hamur yapılı, ince ve yoğun mika, az ve ince kum içermektedir.

Eserin korunma durumu: İyi korunmuş dip parçasıdır.

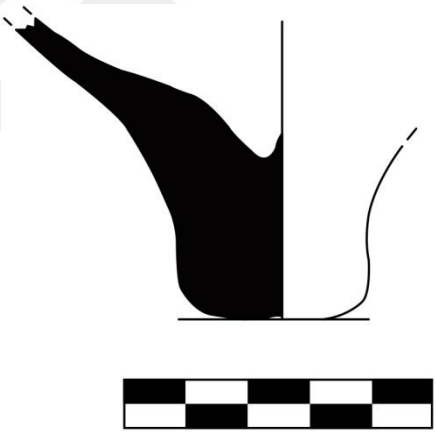
Form: Erythrai Cup-Shaped Amphora– Erythrai Tip 4

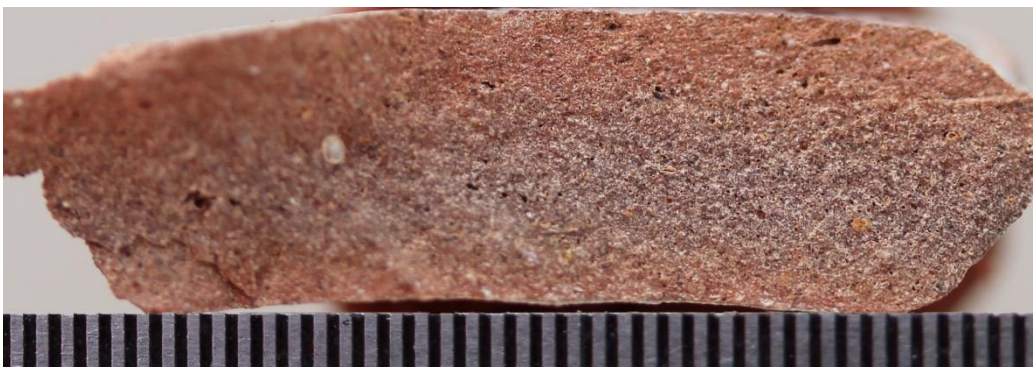
Tanımı: Ucunda hafif bir açıklık bulunan alçak, konik kaide.

Tarih:

Referans: Opait – Tsaravopoulos 2011, 316, Fig. 52a-b (MÖ 1. yüzyıl).

Levha 89 – Kat. No. 89

Buluntu Yeri ve Yılı: Erythrai Hellenistik Ev 1977-78

Envanter No: ERY77-78.HE-1

Ölçüler: h: 4.1 cm R: 2 cm

Hamur Rengi: 2.5 YR 6/8 (Light Red)

Yüzey Rengi: 7.5 YR 8/4 (Pink)

Astar Rengi:

Hamur: Sert, sıkı hamur yapısına sahip hamur yapılı, az ve ince mika, orta yoğunlukta ve küçük siyah, kırmızı katkılar ve ince ve orta yoğunlukta kireç içerir.

Eserin korunma durumu: Gövde ile bağlantısı çok korunamamış dip parçası

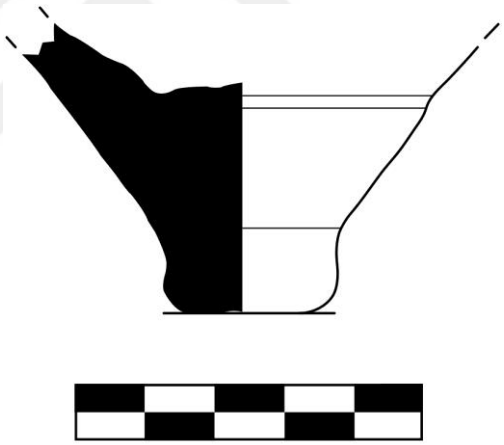
Form: Erythrai Cup-Shaped Amphora– Erythrai Tip 4

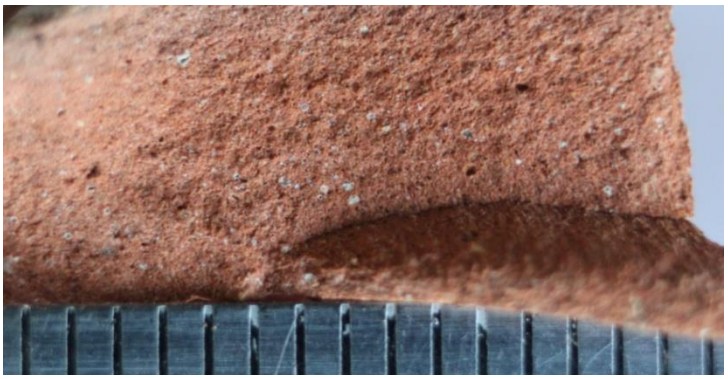
Tanımı: Ucunda hafif bir açıklık bulunan alçak, konik kaide.

Tarih:

Referans: Opait – Tsaravopoulos 2011, 316, Fig. 52a-b (MÖ 1. yüzyıl).

Levha 90 – Kat. No. 90

Buluntu Yeri ve Yılı: Erythrai Müze Sondaj Kazısı, 1988

Envanter No: ERY88.MZ-5

Ölçüler: h: 4.4 cm R: 3 cm

Hamur Rengi: 5 YR 6/8 (Reddish Yellow)

Yüzey Rengi: 5 YR 7/4 (Pink)

Astar Rengi:

Hamur: Sert, kaba hamur yapılı, ince ve orta yoğunlukta kireç, çok ince ve az mika içermektedir.

Eserin korunma durumu: İyi korunmuş dip parçasıdır.

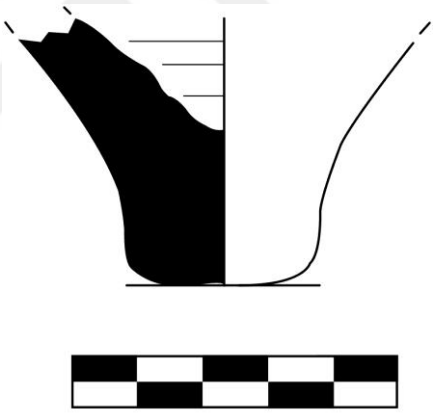
Form: Erythrai Cup-Shaped Amphora– Erythrai Tip 4

Tanımı: Ucunda hafif bir açıklık bulunan alçak, konik kaide.

Tarih:

Referans: Opait – Tsaravopoulos 2011, 316, Fig. 52a-b (MÖ 1. yüzyıl).

Levha 91 – Kat. No. 91

Buluntu Yeri ve Yılı: Erythrai Müze Sondaj Kazısı, 1988

Envanter No: ERY88.MZ-7

Ölçüler: h: 3.7 cm R: 2.6 cm

Hamur Rengi: 2.5 YR 5/8 (Red)

Yüzey Rengi: 7.5 YR 8/3 (Pink)

Astar Rengi: -

Hamur: Sert, kaba hamur yapılı, ince ve yoğun kireç içermektedir.

Eserin korunma durumu: Alt gövdenin kaide ile birleşiminin küçük bir kısmı korunsa da kaidenin yalnızca kaidenin korunabildiği görülmektedir.

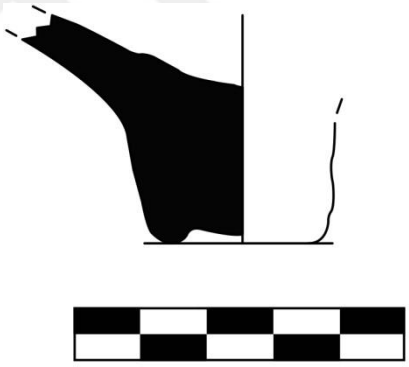
Form: Erythrai Cup-Shaped Amphora– Erythrai Tip 4

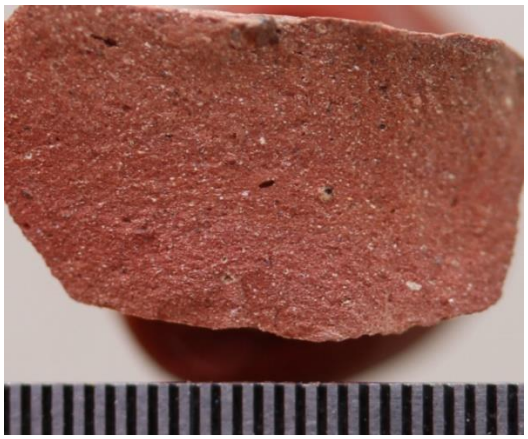
Tanımı: Ucunda hafif bir açıklık bulunan alçak, konik kaide.

Tarih:

Referans: Opait – Tsaravopoulos 2011, 316, Fig. 52a-b (MÖ 1. yüzyıl).

Levha 92 – Kat. No. 92

Buluntu Yeri ve Yılı: Erythrai Müze Sondaj Kazısı, 1988

Envanter No: ERY88.MZ.6No-3

Ölçüler: h: 4.3 cm R: 3.2 cm

Hamur Rengi: 2.5 YR 5/6 (Red)

Yüzey Rengi: 2.5 YR 6/6 (Light Red)

Astar Rengi:

Hamur: Sert, kaba hamur yapılı, ince ve yoğun kireç içermektedir.

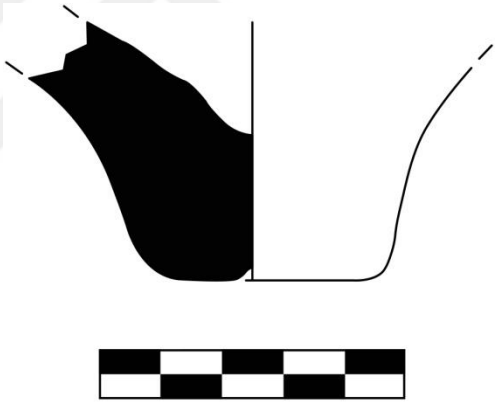
Eserin korunma durumu: Parçanın dip kısmı ele geçmiş ve oldukça iyi korunmuş durumdadır. **Form:** Erythrai Cup-Shaped Amphora– Erythrai Tip 4

Tanımı: Ucunda hafif bir açıklık bulunan konik kaide.

Tarih:

Referans: Opait – Tsaravopoulos 2011, 316, Fig. 52a-b (MÖ 1. yüzyıl).

Levha 93 – Kat. No. 93

Buluntu Yeri ve Yılı: Erythrai Mozaikli Peristyl Ev, J Odası 1977

Envanter No: ERY77.MPE.J-28

Ölçüler: h: 4.5 cm R: 3.2 cm

Hamur Rengi: 2.5 YR 6/6 (Light Red)

Yüzey Rengi: 7.5 YR 7/4 (Pink)

Astar Rengi: -

Hamur: Sert, kaba hamur yapılı, ince ve çok yoğun kireç içermektedir.

Eserin korunma durumu: Gövde ile bağlantısı çok korunamamış dip parçası

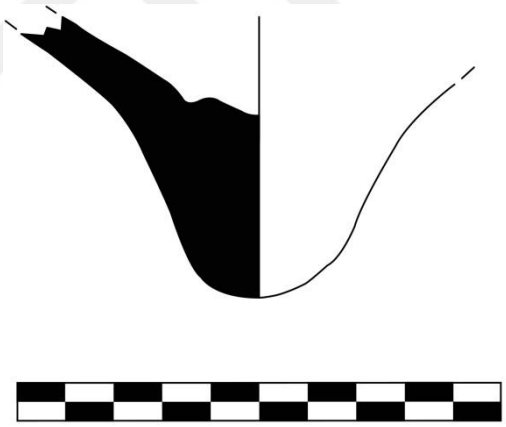
Form: Erythrai Cup-Shaped Amphora– Erythrai Tip 4

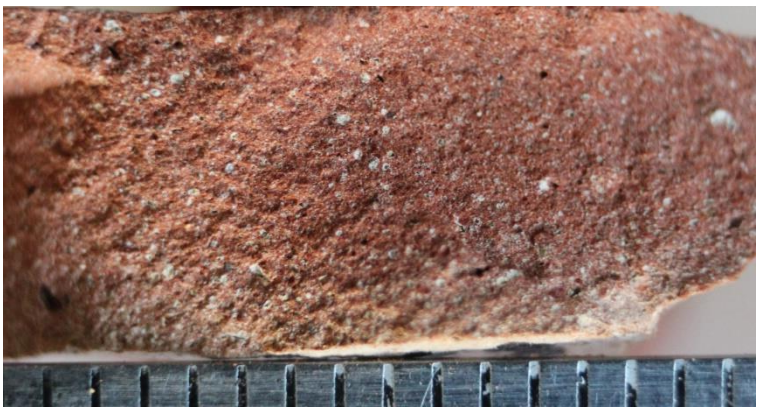
Tanım: Aşağı doğru daralarak konik bir profil oluşturan forma ait kaidenin oturma düzlemine geçişi yuvarlatılmış merkezinde ise ucu dışa doğru sivriltilmiştir.

Tarih:

Referans: Gabler ve diğ. 2009, Fig. 4, Zeest 90; Naumenko 2012, 80, Pic. 6.1; Monachov 2013, 46, Tablo VIII. 50

Levha 94 – Kat. No. 94

Buluntu Yeri ve Yılı: Erythrai Mozaikli Peristyl Ev, Y Odası, 1977

Envanter No: ERY77.MPE.Y-4

Ölçüler: h: 4.6 cm R: 3 cm

Hamur Rengi: 5 YR 6/6 (Reddish Yellow)

Yüzey Rengi: 7.5 YR 7/4 (Pink)

Astar Rengi: -

Hamur: Sert, kaba hamur yapılı, çok az ve ince mika, ince ve orta yoğunlukta kireç içermektedir.

Eserin korunma durumu: Gövde ile bağlantısı çok korunamamış dip parçası

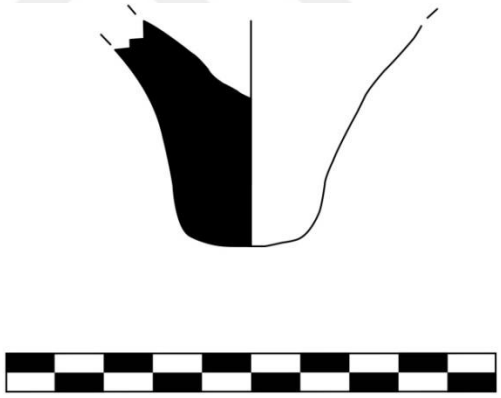
Form: Erythrai Cup-Shaped Amphora– Erythrai Tip 4

Tanım: Aşağı doğru daralarak konik bir profil oluşturan forma ait kaidenin oturma düzlemine geçişi yuvarlatılmış merkezinde ise ucu dışa doğru sivriltilmiştir.

Tarih:

Referans: Condurachi ve diğ. 1957, 68, Fig. 50.1; Naumenko 2012, 80, Pic. 6.1

Levha 95 – Kat. No. 95

Buluntu Yeri ve Yılı: Erythrai Mozaikli Peristyl Ev, Y Odası, 1977

Envanter No: ERY77.MPE.Y-6

Ölçüler: h: 4.9 cm R: 2.1 cm

Hamur Rengi: 5 YR 6/6 (Reddish Yellow)

Yüzey Rengi: 7.5 YR 8/3 (Pink)

Astar Rengi: -

Hamur: Yumuşak, kaba hamur yapılı, yoğun ve ince kireç içermektedir.

Eserin korunma durumu: Gövde ile bağlantısı çok korunamamış dip parçası

Form: Erythrai Cup-Shaped Amphora– Erythrai Tip 4

Tanım: Aşağı doğru daralarak konik bir profil oluşturan forma ait kaidenin oturma düzlemine geçişi yuvarlatılmış merkezinde ise ucu dışa doğru sivriltilmiştir.

Tarih: MÖ 1. yüzyıl – MS 1. yüzyıl

Referans: Opait – Tsaravopoulos 2011, 287, Fig. 12.a; Naumenko 2012, 80, Pic. 6.3

Levha 96 – Kat. No. 96

Buluntu Yeri ve Yılı: Erythrai Mozaikli Peristyl Ev, Y Odası, 1977

Envanter No: ERY77.MPE.Y-12

Ölçüler: h: 4.9 cm R: 2 cm

Hamur Rengi: 2.5 YR 5/6 (Red)

Yüzey Rengi: 5 YR 7/4 (Pink)

Astar Rengi: 7.5 YR 8/3 (Pink)

Hamur: Sert, kaba hamur yapılı, ince katkılı ve az ve ince gözenekli, ince ve çok yoğun kireç içermektedir.

Eserin korunma durumu: Gövde ile bağlantısı çok korunamamış dip parçası

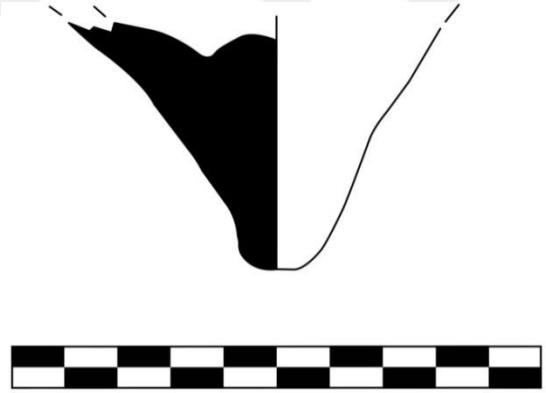
Form: Erythrai Cup-Shaped Amphora– Erythrai Tip 4

Tanım: Aşağı doğru daralarak konik bir profil oluşturan forma ait kaidenin oturma düzlemine geçişi yuvarlatılmış merkezinde ise ucu dışa doğru sivriltilmiştir.

Tarih:

Referans: Condurachi ve diğ. 1957, 68, Fig. 50.1; Gabler ve diğ. 2009, Fig. 4, Zeest 90; Naumenko 2012, 80, Pic. 6.1; Bezeczky 2013, Pl. 11, No. 116.

Levha 97 – Kat. No. 97

Buluntu Yeri ve Yılı: Erythrai Müze Sondaj Kazısı, 1988

Envanter No: ERY88.MZ-4

Ölçüler: h: 5.6 cm R: 2.3 cm

Hamur Rengi: 2.5 YR 6/8 (Light Red)

Yüzey Rengi: 2.5 YR 7/4 (Light Reddish Brown)

Astar Rengi: -

Hamur: Sert, kaba hamur yapılı, ince ve orta yoğunlukta kireç, ince ve yoğun mika içermektedir.

Eserin korunma durumu: İyi korunmuş dip parçasıdır.

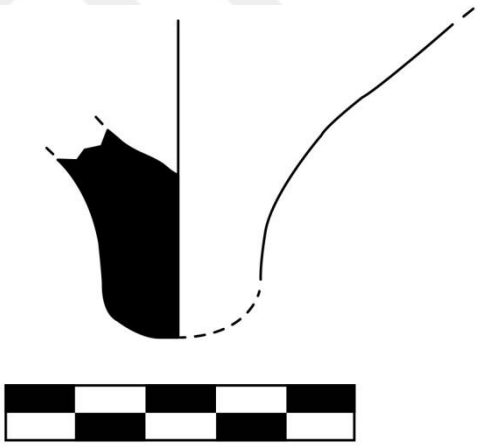
Form: Erythrai Cup-Shaped Amphora– Erythrai Tip 4

Tanım: Alçak silindirik kaide.

Tarih:

Referans: Condurachi ve diğ. 1957, 68, Fig. 50.1; Naumenko 2012, 80, Pic. 6.1; Monachov 2013, 46, Tablo VIII. 50

Levha 98 – Kat. No. 98

Buluntu Yeri ve Yılı: Erythrai Müze Sondaj Kazısı, 1988

Envanter No: ERY88.MZ-6

Ölçüler: h: 5.4 cm R: 3 cm

Hamur Rengi: 2.5 YR 6/8 (Light Red)

Yüzey Rengi: 7.5 YR 8/2 (Pinkish White)

Astar Rengi: -

Hamur: Sert, kaba hamur yapılı, ince ve orta yoğunlukta kireç, ince ve az mika ve sarı kakı içermektedir.

Eserin korunma durumu: İyi korunmuş dip parçasıdır.

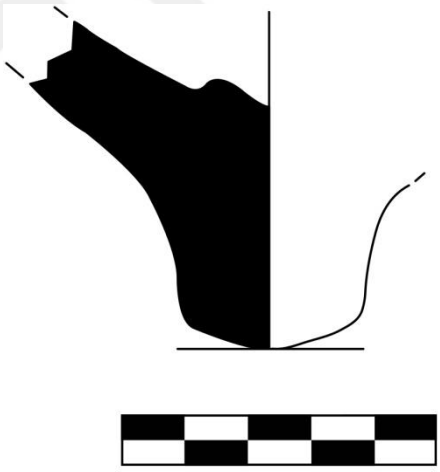
Form: Erythrai Cup-Shaped Amphora– Erythrai Tip 4

Tanım: Ucu sivriltilmiş, alçak silindirik kaide.

Tarih:

Referans: Condurachi ve diğ. 1957, 68, Fig. 50.1; Naumenko 2012, 80, Pic. 6.1

Levha 99 – Kat. No. 99

Buluntu Yeri ve Yılı: Erythrai Mozaikli Peristyl Ev, Y Odası, 1977

Envanter No: ERY77.MPE.Y-8

Ölçüler: h: 6.2 cm R: 1.8 cm

Hamur Rengi: 2.5 YR 5/8 (Red)

Yüzey Rengi: 7.5 YR 8/3 (Pink)

Astar Rengi: -

Hamur: Sert, kaba hamur yapılı, az ve ince kuvars, yoğun ve ince kireç, az ve ince mika içermektedir.

Eserin korunma durumu: Gövde ile bağlantısı çok korunamamış dip parçası

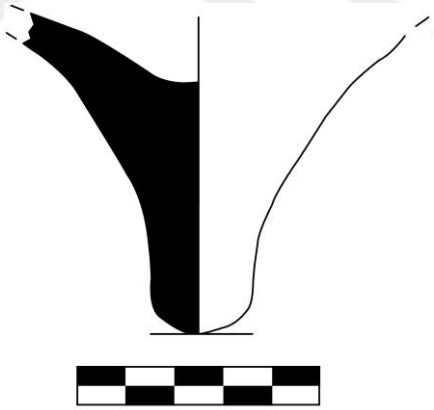
Form: Erythrai Cup-Shaped Amphora– Erythrai Tip 4

Tanım: Aşağı doğru daralarak konik bir profil oluşturan forma ait kaideden oturma düzlemine geçişi yuvarlatılmış merkezinde ise ucu dışa doğru sivriltilmiştir.

Tarih:

Referans: Condurachi ve diğ. 1957, 68, Fig. 50.1; Naumenko 2012, 80, Pic. 6.3; Opait – Paraschiv 2013, 329, Fig. 3; ; Bezeczky 2013, Pl. 11, No. 116.

Levha 100 – Kat. No. 100

Buluntu Yeri ve Yılı: Erythrai Mozaikli Peristyl Ev, Y Odası, 1977

Envanter No: ERY77.MPE.Y-11

Ölçüler: h: 5.2 cm R: 2 cm

Hamur Rengi: 2.5 YR 6/8 (Light Red)

Yüzey Rengi: 5 YR 7/6 (Reddish Yellow)

Astar Rengi: -

Hamur: Sert, kaba hamur yapılı, ince katkılı, ince ve çok yoğun kireç içermektedir.

Eserin korunma durumu: Gövde ile bağlantısı çok korunamamış dip parçası

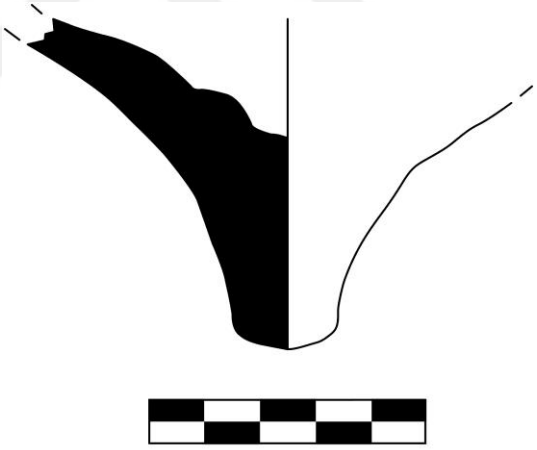
Form: Erythrai Cup-Shaped Amphora– Erythrai Tip 4

Tanım: Aşağı doğru daralarak konik bir profil oluşturan forma ait kaideden oturma düzlemine geçişi yuvarlatılmış merkezinde ise ucu dışa doğru sivriltilmiştir.

Tarih:

Referans: Condurachi ve diğ. 1957, 68, Fig. 50.1; Naumenko 2012, 80, Pic. 6.1; Opait – Paraschiv 2013, 329, Fig. 3; ; Bezeczky 2013, Pl. 11, No. 116.

Levha 101 – Kat. No. 101

Buluntu Yeri ve Yılı: Erythrai Hellenistik Ev 1977-78

Envanter No: ERY77-78.HE-5

Ölçüler: h: 6.5 cm R: 2 cm

Hamur Rengi: 2.5 YR 6/8 (Light Red)

Yüzey Rengi: 5 YR 7/6 (Reddish Yellow)

Astar Rengi: -

Hamur: Sert, kaba, ince gözenekli hamur yapısına sahip çok yoğun ve ince kireç, ince ve yoğun kırmızı katkı içerir.

Parçanın Korunma Durumu: Amphoraya ait kaidenin tamamı korunmuştur.

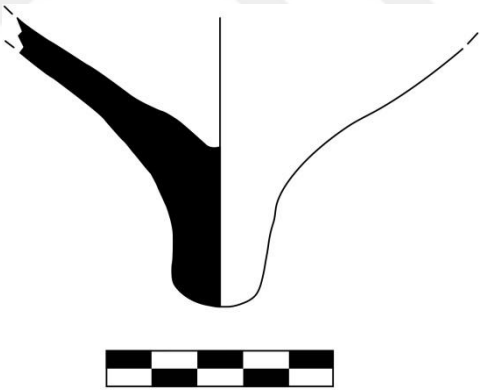
Form: Erythrai Cup-Shaped Amphora– Erythrai Tip 4

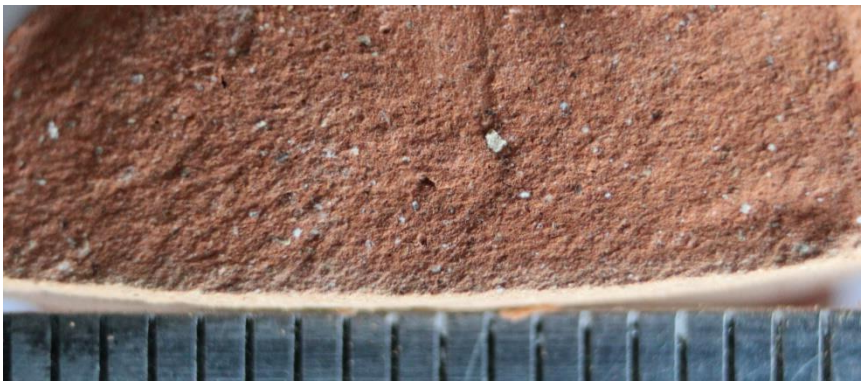
Tanım: Aşağı doğru daralarak konik bir profil oluşturan forma ait kaideden oturma düzlemine geçişi yuvarlatılmış merkezinde ise ucu dışa doğru sivriltilmiştir.

Tarih:

Referans: Condurachi ve diğ. 1957, 68, Fig. 50.1; Naumenko 2012, 80, Pic. 6.1; ; Bezeczky 2013, Pl. 11, No. 116.

Levha 102 – Kat. No. 102

Buluntu Yeri ve Yılı: Erythrai Hellenistik Ev 1977-78

Envanter No: ERY77-78.HE-6

Ölçüler: h: 7 cm R: 2.2 cm

Hamur Rengi: 2.5 YR 5/8 (Red)

Yüzey Rengi: 7.5 YR 4/2 (Brown) / 2.5 YR 6/6 (Light Red)

Astar Rengi: -

Hamur: Sert, sıkı ve kaba hamur yapılı, ince ve yoğun kireç ve kut katkısı içermektedir.

Eserin korunma durumu: Amphoraya ait kaidenin tamamı korunmuştur.

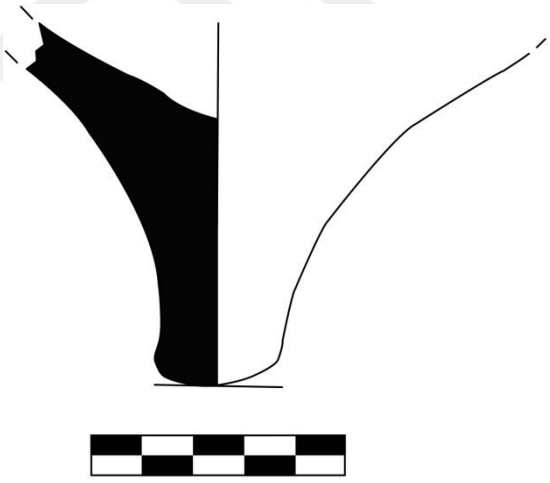
Form: Erythrai Cup-Shaped Amphora– Erythrai Tip 4

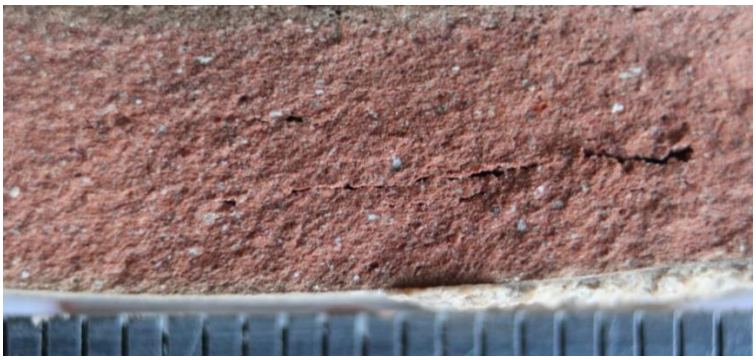
Tanım: Aşağı doğru daralarak konik bir profil oluşturan forma ait kaideden oturma düzlemine geçişi yuvarlatılmış merkezinde ise ucu dışa doğru sivriltilmiştir.

Tarih:

Referans: Condurachi ve diğ. 1957, 68, Fig. 50.1; Naumenko 2012, 80, Pic. 6.1; Opait – Paraschiv 2013, 329, Fig. 3

Levha 103 – Kat. No. 103

Buluntu Yeri ve Yılı: Erythrai Cennetepe 1978, A1 Açması

Envanter No: ERY78.CT.A1-10

Ölçüler: h: 6.1 cm R: 2.1 cm

Hamur Rengi: 7.5 YR 6/4 (Light Brown)

Yüzey Rengi: 10 YR 7/3 (Very Pale Brown)

Astar Rengi: -

Hamur: Sert, sıkı ve kaba hamur yapılı, yoğun ve ince kireç katkısı içermektedir.

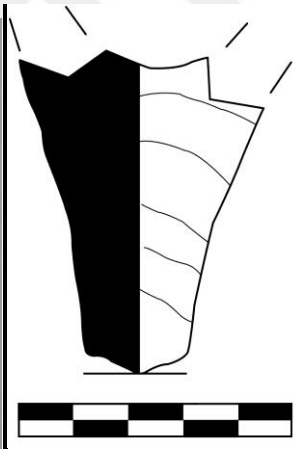
Eserin korunma durumu: Amphoraya ait kaidenin tamamı korunmuştur.

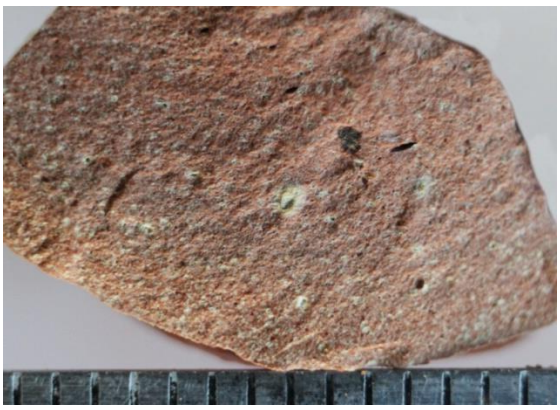
Form: Erythrai Cup-Shaped Amphora– Erythrai Tip 4

Tanım: Aşağı doğru daralarak konik bir profil oluşturan forma ait örnek, dip kısmının spiral şeklinde sığ yivlerle çevrelendiği görülmüştür. Kaideden oturma düzlemine geçişi yuvarlatılmış merkezinde ise ucu dışa doğru sivriltilmiştir.

Tarih: MÖ 1. yüzyıl – MS 1. yüzyıl
Referans: Opait – Tsaravopoulos 2011, 287, Fig. 12.a-b

Levha 104 – Kat. No. 104

Buluntu Yeri ve Yılı: Erythrai Cennetepe 1981, Doğu Açma 8

Envanter No: ERY81.CT. DA8-15

Ölçüler: h: 6.2 cm R: 2 cm

Hamur Rengi: 2.5 YR 5/6 (Red)

Yüzey Rengi: 7.5 YR8/3 (Pink)

Astar Rengi: -

Hamur: Sert, sıkı hamur yapılı, yoğun ve ince kireç, az ve ince siyah katkı içermektedir.

Eserin korunma durumu: Amphoraya ait kaidenin tamamı korunmuştur.

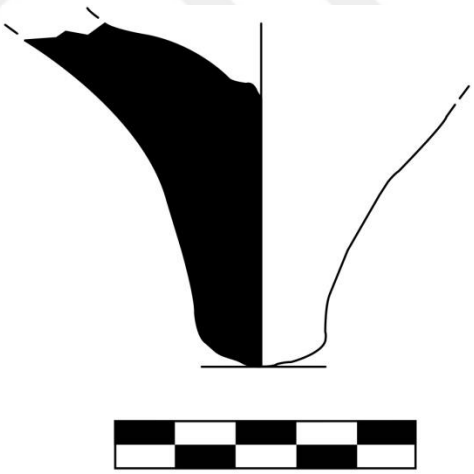
Form: Erythrai Cup-Shaped Amphora– Erythrai Tip 4

Tanım: Aşağı doğru daralarak konik bir profil oluşturan forma ait kaideden oturma düzlemine geçişi yuvarlatılmış merkezinde ise ucu dışa doğru sivriltilmiştir.

Tarih:

Referans: Condurachi ve diğ. 1957, 68, Fig. 50.1; Gabler ve diğ. 2009, Fig. 4, Zeest 90; Naumenko 2012, 80, Pic. 6.1; Opait – Paraschiv 2013, 329, Fig. 3; ; Bezeczky 2013, Pl. 11, No. 116.

Levha 105 – Kat. No. 105

Buluntu Yeri ve Yılı: Erythrai Cennetepe 1981, Doğu Açma

Envanter No: ERY81.CT. DA-2

Ölçüler: h: 6.9 cm R: 2 cm

Hamur Rengi: 5 YR 5/4 (Reddish Yellow)

Yüzey Rengi: 2.5 YR 7/4 (Light Reddish Brown)

Astar Rengi: 10 YR 8/3 (Very Pale Brown)

Hamur: Çok sert, sıkı hamur yapılı, az ve ince mika, yoğun ve ince beyaz katkı içerir.

Eserin korunma durumu: Amphoraya ait kaidenin tamamı korunmuştur.

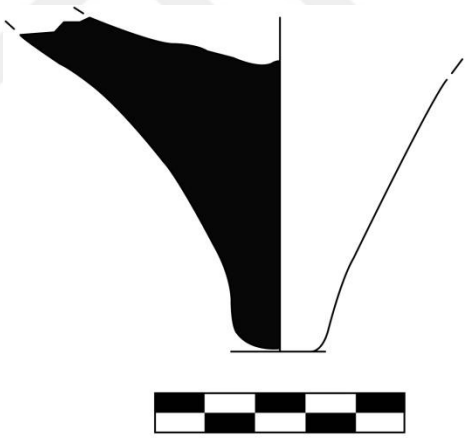
Form: Erythrai Cup-Shaped Amphora– Erythrai Tip 4

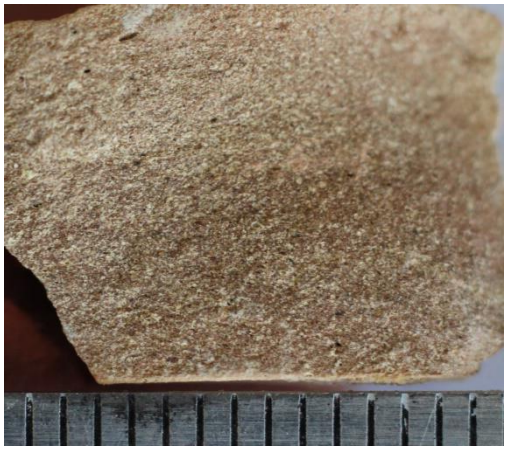
Tanım: Aşağı doğru daralarak konik bir profil oluşturan forma ait kaideden oturma düzlemine geçişi yuvarlatılmış merkezinde ise ucu dışa doğru sivriltilmiştir.

Tarih:

Referans: Condurachi ve diğ. 1957, 68, Fig. 50.1; Lungu 2009, 36, Fig. 14; Naumenko 2012, 80, Pic. 6.1; Opait – Paraschiv 2013, 329, Fig. 3; ; Bezeczky 2013, Pl. 11, No. 116.

Levha 106 – Kat. No. 106

Buluntu Yeri ve Yılı: Erythrai Cennettepe Eski Dolgu
Envanter No: ERY83.CT.ED-9

Ölçüler: -

Hamur Rengi: 5 YR 6/8 (Reddish Yellow)

Yüzey Rengi: -

Astar Rengi: 7.5 YR 8/2 (Pinkish White)

Firnis Rengi: 2.5 YR 4/4 (Reddish Brown), 4/6 (Red), 2.5/2 (Very Dark Red)

Hamur: Sert, kaba hamur yapılı, ince ve orta yoğunlukta kireç, çok az ve ince mika içermektedir.

Eserin korunma durumu: Amphoranın tek kulpu korunmuştur.

Form: Khios amphorası

Tanım: Kulpun boyna birleştiği yerde çember formlu firnisler ile kulpun üst kısmında ve kulp boyunca devam eden düşey bant firnis yer alan kulp parçası.

Tarih: MÖ 650-550/525
Referans: Doğer 1988, Şek. 27, Kat. No. 55; Waldbaum 2002, 72, Fig. 5; Lecuyot 2007, Fig. 1.10, 206, 1.

Levha 107 – Kat. No. 107

Buluntu Yeri ve Yılı: Erythrai Cennetepe 1983, Eski Dolgu

Envanter No: ERY83.CT.ED-18

Ölçüler: h: 5 cm R: 5 cm

Hamur Rengi: 2.5 YR 6/8 (Light Red)

Yüzey Rengi: 7.5 YR 7/4 (Pink)

Astar Rengi: -

Hamur: İyi pişmiş, sert, kaba hamur yapısına sahip olup orta yoğunlukta ve ince kireç, sarı ve siyah katkı içerir.

Eserin korunma durumu: 1/3'i korunmuş ağız parçasının boyundan sonrası kırık durumdadır.

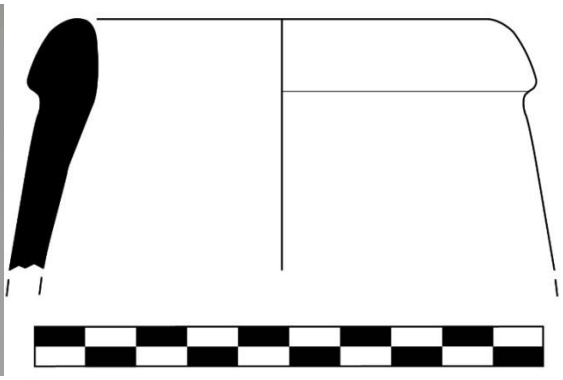
Form: Khios Amphorası Tip 1 – Şişkin Boyunlı

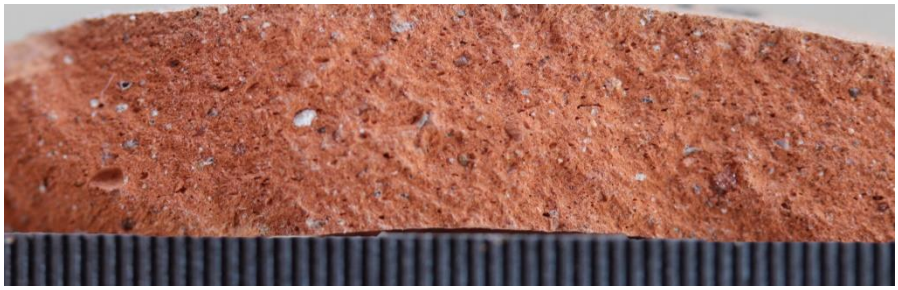
Tanım: Kalın, dışta bir bant oluşturulmuş ağız ve boyun parçasıdır. Ağız altından başlayarak dışa bant şeklinde şişkin olarak, devam eden boyun kırıkla sonlanmıştır.

Tarih: MÖ 5. yüzyıl

Referans: Alekseyeva 1991, 102, Taf.24, 6; Lawall 1997, 55, Fig. 31, b(MÖ 535-480); Lawall 2002, 232, Fig. 11, 65(Bulging neck); Dupont – Lungu 2013, 237, Fig. 14 (MÖ 4. yüzyılın ilk çeyreği); Monachov 2003a, 234, Taf. 4, 6 (MÖ 440-430lar)

Buluntu Yeri ve Yılı: Erythrai Cennetepe 1983, Eski Dolgu
Envanter No: ERY83.CT.ED-31
Ölçüler: h: 6.4 cm R: 8.6 cm

Hamur Rengi: 2.5 YR 5/8 (Red)

Yüzey Rengi: İç: 2.5 YR 6/6 (Light Red) **Dış:** 5 YR 6/4 (Light Reddish Brown)

Astar Rengi: -

Hamur: Sert, kaba hamur yapısına sahip ince ve yoğun mika, az ve ince kireç, siyah ve beyaz katkı içerir.

Eserin korunma durumu: 1/3'i korunmuş ağız parçasının boyundan sonrası kırık durumdadır.

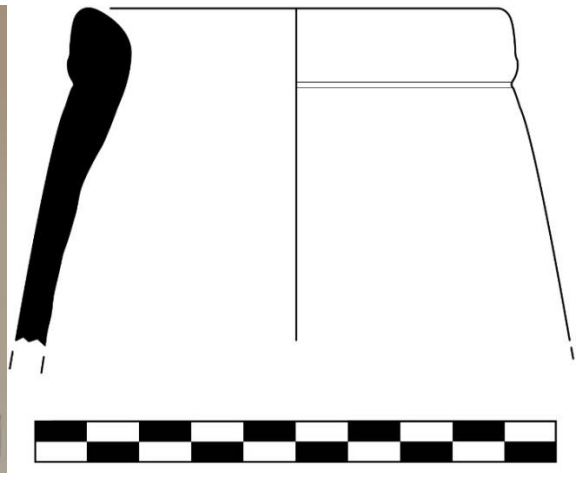
Form: Khios Amphorası Tip 1 – Şişkin Boyunlı

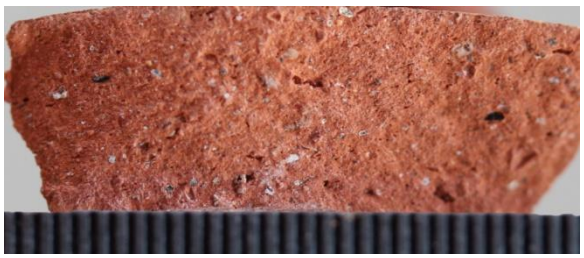
Tanım: Kalın, dışta bir bant oluşturulmuş ağız ve boyun parçasıdır. Ağız altından başlayarak dışa bant şeklinde şişkin olarak, devam eden boyun kırıkla sonlanmıştır.

Tarih: MÖ 6. yüzyıl sonu ile 5. yüzyılın üçüncü çeyreği

Referans: Alekseyeva 1991, 102, Taf.24, 5; Lawall 1997, 55, Fig. 31, b(MÖ 535-480); Lawall 2002, 232, Fig. 11, 65(Bulging neck); Lawall ve diğ. 2010, Pl. 394, L-73(MÖ yak. 460); Dupont – Lungu 2013, 237, Fig. 14 (MÖ 4. yüzyılın ilk çeyreği); Monachov 2003a, 237,Taf. 7, 6(MÖ 430l-425ler); Bîrzescu 2012, taf. 37 -688; Monakhov ve diğ. 2016, 66, Ch. 11(MÖ 5. yüzyıl üçüncü çeyreği)

Buluntu Yeri ve Yılı: Erythrai Cennetepe 1983, Eski Dolgu

Envanter No: ERY83.CT.ED-26

Ölçüler: h: 8.5 cm R: 3.2 cm

Hamur Rengi: 2.5 YR 6/8 (Light Red)

Yüzey Rengi: 2.5 YR 6/4 (Light Reddish Brown)

Astar Rengi: -

Hamur: İyi pişmiş, sert, kaba hamur yapısına sahip ince ve yoğun kireç, siyah ve sarı katkı içerir.

Eserin korunma durumu: Dip kısmı iyi korunmuş durumdadır.

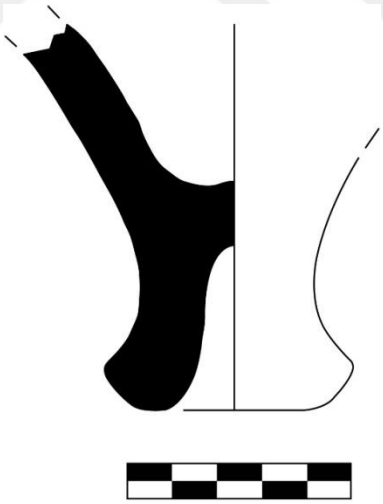
Form: Khios Amphorası Tip 1 – Şişkin Boyunlı

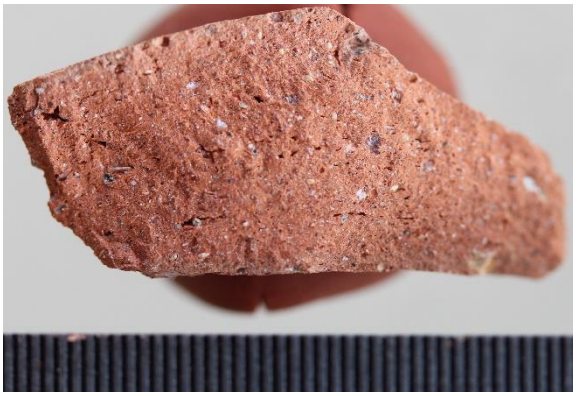
Tanım: Ovoid formlu Khios amphorasına ait kaide kısmı içi oyuk ve halka formludur. Kaidenin ayaklarının oluşturan kısımlar dışa çekik, kaidenin iç oyukluğu ise fazladır.

Tarih: MÖ 5. yüzyıl

Referans: Lawall 1995, 358, Fig. 31; Lawall 2006, Taf. 32, Cat. No. 205(MÖ 5. yüzyıl sonları); Lawall ve diğ. 2010, Pl. 291, L-29(MÖ 5. yüzyılın üçüncü çeyreği), Pl. 294, L-74(MÖ yak. 440)

Levha 110 – Kat. No. 110

Buluntu Yeri ve Yılı: Erythrai Cennetepe 1983, Eski Dolgu

Envanter No: ERY83.CT.ED-27

Ölçüler: h: 10.2 cm R: 2.4 cm

Hamur Rengi: 2.5 YR 6/8 (Light Red)

Yüzey Rengi: 2.5 YR 6/6 (Light Red)

Astar Rengi: -

Hamur: İyi pişmiş, sert, kaba hamur yapısına sahip, ince ve az miktarda siyah, beyaz, sarı katkı, az ve iri grimsi katkı ve kireç içerir.

Eserin korunma durumu: Dip kısmı tam korunmuştur.

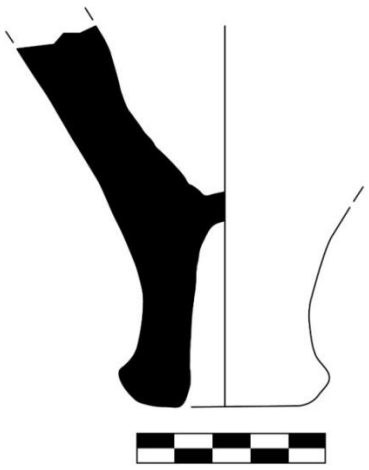
Form: Khios Amphorası Tip 1 – Şişkin Boyunlı

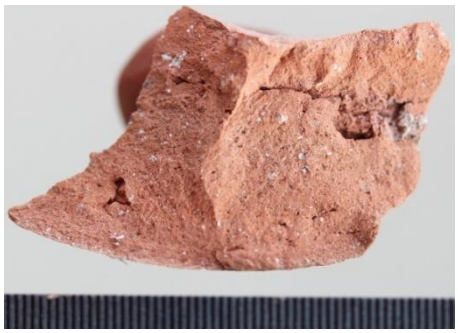
Tanım: Ovoid formlu Khios amphorasına ait kaide kısmı içi oyuk ve halka formludur. Kaidenin ayaklarının oluşturan kısımlar dışa çekik, kaidenin iç oyukluğu ise fazladır.

Tarih: MÖ 5. yüzyıl

Referans: Lawall 1995, 358, Fig. 31; Lawall 2006, Taf. 32, Cat. No. 205(MÖ 5. yüzyıl sonları); Lawall ve diğ. 2010, Pl. 291, L-29(MÖ 5. yüzyılın üçüncü çeyreği), Pl. 294, L-74(MÖ yak. 440)

Levha 111 – Kat. No. 111

Buluntu Yeri ve Yılı: Erythrai Cennetepe 1983, Eski Dolgu

Envanter No: ERY83.CT.ED-37

Ölçüler: h: 10.3 cm R: 5,9 cm

Hamur Rengi: 2.5 YR 5/8 (Red)

Yüzey Rengi: 2.5 YR 6/4 (Light Reddish Brown)

Astar Rengi: -

Hamur: İyi pişmiş,sert, sıkı hamur yapısına sahip, ince ve orta yoğunlukta kireç, az ve ince siyah katkılar içerir.

Eserin korunma durumu: Dip kısmı tam korunmuştur.

Form: Khios Amphorası Tip 1 – Şişkin Boyunlı

Tanım: Ovoid formlu Khios amphorasına ait kaide kısmı içi oyuk ve halka formludur. Kaidenin ayaklarının oluşturan kısımlar dışa çekik, kaidenin iç oyukluğu ise fazladır.

Tarih: MÖ 5. yüzyıl

Referans: Lawall 1995, 358, Fig. 31; Monachov 2003a, 235, Taf 5, 4(480-470ler); Lawall ve diğ. 2010, Pl. 290, L-9(MÖ 6. yüzyıl sonları – 5. yüzyıl başları); Başaran – Akkaş 2017, 306, Lev. 1, Kat. No. 5(MÖ 5. yüzyıl sonları).

Levha 112 – Kat. No. 112

Buluntu Yeri ve Yılı: Erythrai Mozaikli Peristyl Ev, J Açması 1977
Envanter No: ERY77.MPE.J-29
Ölçüler: h:7.7- cm R: 4 cm

Hamur Rengi: 5 YR 4/6 (Yellowish Red)

Yüzey Rengi: 2.5 YR 6/6 (Light Red)

Astar Rengi: -

Hamur: Sert, kaba hamur yapılı,az gözenekli, çok az ve irili ufaklı kuvars, çok ince ve çok az mika, orta yoğunlukta ve ince kireç içermektedir.

Eserin korunma durumu: Yüzeyinde bozulmalar olsa da dip kısmı korunmuştur.

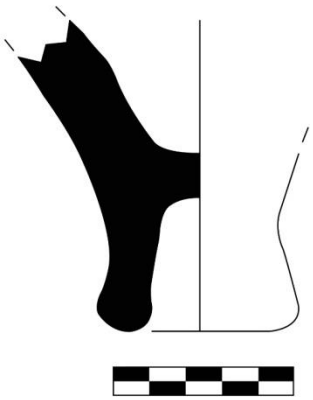
Form: Khios Amphorası Tip 1 – Şişkin Boyunlı

Tanım: Ovoid formlu Khios amphorasına ait kaide kısmı içi oyuk halka formludur. Kaidenin ayaklarının oluşturan kısımlar yuvarlatılmış, erken form özelliklerini anımsatmaktadır.

Tarih: MÖ 5. yüzyıl

Referans: Lawall 1995, 358, Fig. 31; Lawall 2006, Taf. 32, Cat. No. 202(MÖ 500-475); Lawall ve diğ. 2010, Pl. 290, L-9(MÖ Geç 6. – Erken 5. yüzyıl); Başaran – Akkaş 2017, 306, Lev. 1, Kat. No. 5(MÖ 5. yüzyıl sonları).

Levha 113 – Kat. No. 113

Buluntu Yeri ve Yılı: Erythrai Cennetepe 1983, Eski Dolgu

Envanter No: ERY83.CT.ED-14

Ölçüler: h: 10.5 cm R: 11 cm

Hamur Rengi: 2.5 YR 6/8 (Light Red)

Yüzey Rengi: 7.5 YR 7/4 (Pink)

Astar Rengi: -

Hamur: İyi pişmiş, sert, kaba hamur yapısına sahip ince ve ora yoğunlukta mika, ince ve orta yoğunlukta sarı, siyah, az ve ince kırmızı katkı içerir.

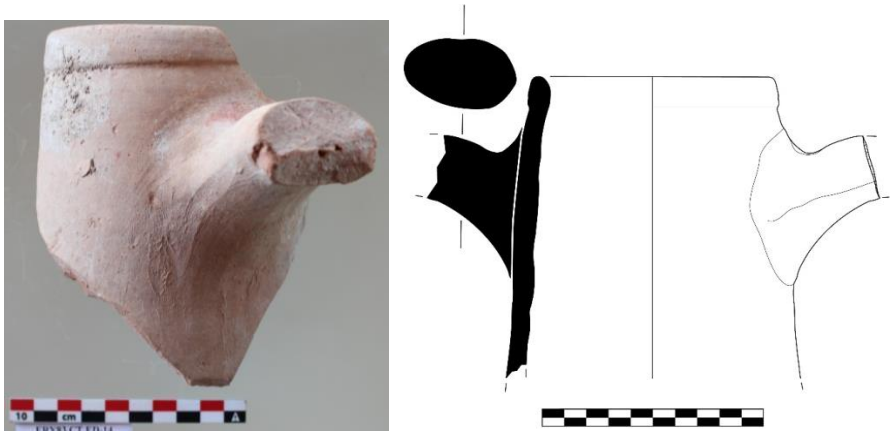
Eserin korunma durumu: ¼'i korunmuş ağız ve kulp parçası.

Form: Khios Amphorası Tip 2.1 – Düz boyunlu

Tanım: Düz boyunlu, hafif dışa çekilmiş ağız kenarına, dışta hafif bir bant görünümü verilmiştir. Ağız içte yuvarlatılarak yumuşak bir geçiş sağlanmıştır. Ağzın neredeyse hemen altından başlayan oval kesitli kulp kırık durumdadır.

Tarih: MÖ 4. yüzyıl

Referans: Anderson 1954, 175, Fig. 8, 272; Lawall 1995, 359, Fig. 36(Chios straight-neck); Monachov ve diğ. 2016, 70, Ch.20(MÖ 4. yüzyılın ilk yarısı); Monachov ve diğ. 2019, 96, Ch. 52 (MÖ 4. yüzyılın ikinci ve üçüncü çeyreği)

Levha 114 – Kat. No. 114

Buluntu Yeri ve Yılı: Erythrai Cennetepe 1983, Eski Dolgu

Envanter No: ERY83.CT.ED-28

Ölçüler: h: 7.8 cm R: 10.2 cm

Hamur Rengi: 2.5 YR 6/8 (Light Red)

Yüzey Rengi: İç: 2.5 YR 6/6 (Light Red) **Dış:** 5 YR 6/4 (Light Reddish Brown)

Astar Rengi: -

Hamur: İyi pişmiş, sert, kaba hamur yapısına sahip çok ince ve çok yoğun kireç, ince ve az siyah katkı ve kuvars içerir.

Eserin korunma durumu: 1/6'sı ı korunmuş ağız parçası

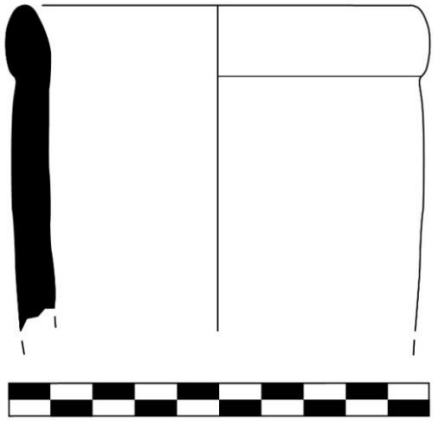
Form: Khios Amphorası Tip 2.1 – Düz boyunlu

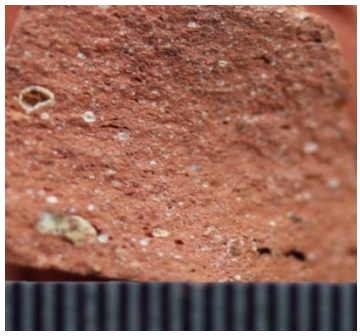
Tanım: Düz boyunlu, hafif dışa çekilmiş ağız kenarına, dışta hafif bir bant görünümü verilmiştir. Ağız içte yuvarlatılarak yumuşak bir geçiş sağlanmıştır.

Tarih: MÖ 4. yüzyıl

Referans: Anderson 1954, 175, Fig. 8, 271; Lawall 1995, 359, Fig. 36(Chios straight-neck); Monachov ve diğ. 2016, 70, Ch.20(MÖ 4. yüzyılın ilk yarısı); Başaran – Akkaş 2017, 306, Lev. 1, Kat. No. 6(MÖ 5. yüzyıl sonları); Monachov ve diğ. 2019, 95, Ch. 50 (MÖ 4. yüzyılın ikinci çeyreği)

Levha 115 – Kat. No. 115

Buluntu Yeri ve Yılı: Erythrai Cennetepe 1983, Eski Dolgu

Envanter No: ERY83.CT.ED-29

Ölçüler: h: 6.7 cm R: 10.4 cm

Hamur Rengi: 2.5 YR 6/8 (Light Red)

Yüzey Rengi: İç: 2.5 YR 6/6 (Light Red) **Dış:** 7.5 YR 7/4 (Pink)

Astar Rengi: -

Hamur: İyi pişmiş, sert, kaba hamur yapısına sahip ince ve yoğun kireç, sarı katkı içerir.

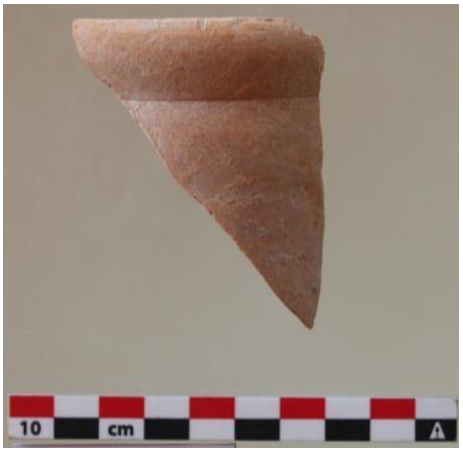
Eserin korunma durumu: 1/6'sı korunmuş ağız parçası

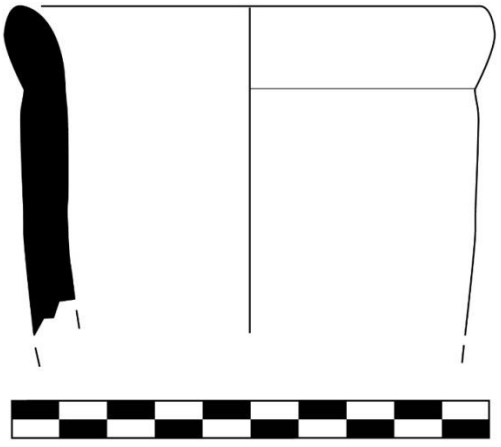
Form: Khios Amphorası Tip 2.1 – Düz boyunlu

Tanım: Düz boyunlu, hafif dışa çekilmiş ağız kenarına, dışta hafif bir bant görünümü verilmiştir. Ağız içte yuvarlatılarak yumuşak bir geçiş sağlanmıştır.

Tarih: MÖ 4. yüzyıl

Referans: Anderson 1954, 175, Fig. 8, 271;Lawall 1995, 359, Fig. 36(Chios straight-neck); Akkaş 2015, 87, Lev.9, Kat. No. 8(MÖ 5. yüzyıl sonları); Monachov ve diğ. 2016, 70, Ch.20(MÖ 4. yüzyılın ilk yarısı); Başaran – Akkaş 2017, 306, Lev. 1, Kat. No. 6(MÖ 5. yüzyıl sonları); Monachov ve diğ. 2019, 95, Ch. 50 (MÖ 4. yüzyılın ikinci çeyreği)

Levha 116 – Kat. No. 116

Buluntu Yeri ve Yılı: Erythrai Cennetepe 1983, Eski Dolgu
Envanter No: ERY83.CT.ED-30
Ölçüler: h: 7.2 cm R: 8.8 cm

Hamur Rengi: 2.5 YR 6/8 (Light Red)

Yüzey Rengi: 2.5 YR 6/4 (Light Reddish Brown)

Astar Rengi: -

Hamur: Sert, kaba hamur yapısına sahip çok ince ve orta yoğunlukta kireç, mika, siyah katkı ve kuvars içerir.

Eserin korunma durumu: 1/3'i korunmuş ağız parçası

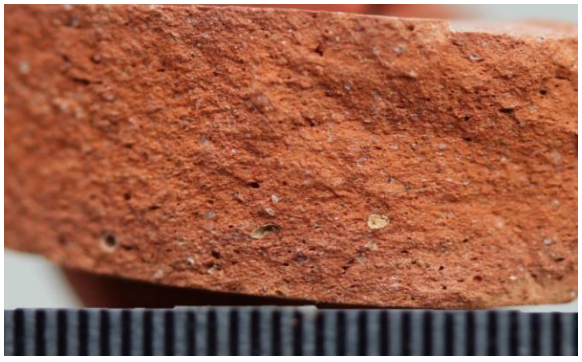
Form: Khios Amphorası Tip 2.1 – Düz boyunlu

Tanım: Düz, hafif içe dönük boyunlu, hafif dışa çekilmiş ağız kenarına, dışta hafif bir bant görünümü verilmiştir. Ağız içte yuvarlatılarak yumuşak bir geçiş sağlanmıştır.

Tarih: MÖ 4. yüzyıl

Referans: Lawall 2002, 232, Fig. 11, 68(Straight neck-MÖ 4. yüzyıl)

Levha 117 – Kat. No. 117

Buluntu Yeri ve Yılı: Erythrai Cennetepe 1983, Eski Dolgu
Envanter No: ERY83.CT.ED-41
Ölçüler: h: 10,5 cm R: 11,6 cm

Hamur Rengi: 2.5 YR 6/8 (Light Red)

Yüzey Rengi: 5 YR 7/4 (Pink)

Astar Rengi: -

Hamur: İyi pişmiş, sert, kaba hamur yapısına sahip ince ve yoğun kireç içerir.

Eserin korunma durumu: 1/5'i korunmuş ağız parçası

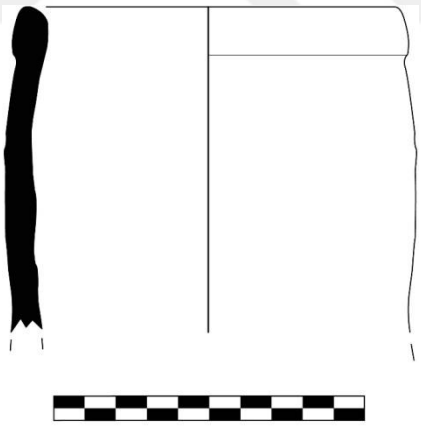
Form: Khios Amphorası Tip 2.1 – Düz boyunlu

Tanım: Düz boyunlu, hafif dışa çekilmiş ağız kenarına, dışta hafif bir bant görünümü verilmiştir. Ağız içte yuvarlatılarak yumuşak bir geçiş sağlanmıştır. Ağzın neredeyse hemen altından başlayan oval kesitli kulp korunamamıştır.

Tarih: MÖ 4. yüzyıl

Referans: Anderson 1954, 175, Fig. 8, 271; Lawall 1995, 359, Fig. 36(Chios straight-neck); Monachov ve diğ. 2016, 70, Ch.20(MÖ 4. yüzyılın ilk yarısı); Monachov ve diğ. 2019, 95, Ch. 50 (MÖ 4. yüzyılın ikinci çeyreği)

Levha 118 – Kat. No. 118

Buluntu Yeri ve Yılı: Erythrai Cennetepe 1983, Eski Dolgu

Envanter No: ERY83.CT.ED-42

Ölçüler: h: 41 cm R: 9 cm

Hamur Rengi: 2.5 YR 6/8 (Light Red)

Yüzey Rengi: 2.5 YR 7/6 (Light Red)

Astar Rengi: -

Hamur: İyi pişmiş, sert, kaba hamur yapısına sahip ince ve orta yoğunlukta kireç ve siyah katkı ve içerir.

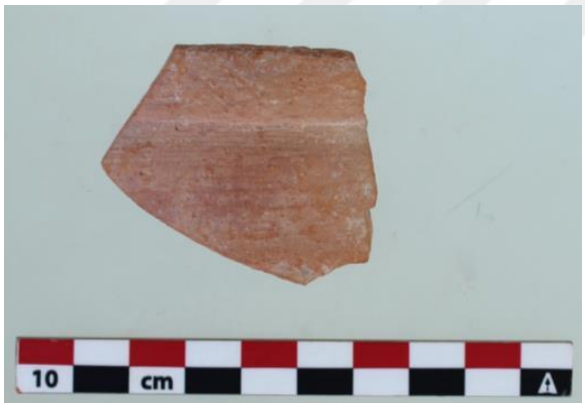
Eserin korunma durumu: 1/3'i korunmuş ağız parçası

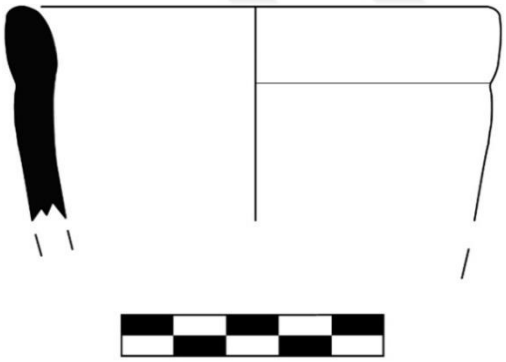
Form: Khios Amphorası Tip 2.1 – Düz boyunlu

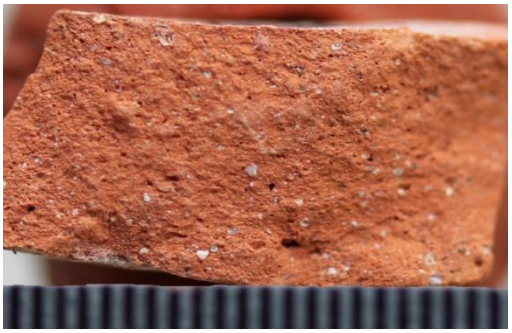
Tanım: Düz, hafif içe dönük boyunlu, hafif dışa çekilmiş ağız kenarına, dışta hafif bir bant görünümü verilmiştir. Ağız içte yuvarlatılarak yumuşak bir geçiş sağlanmıştır.

Tarih: MÖ 4. yüzyıl

Referans: Lawall 2002, 232, Fig. 11, 68(Straight neck-MÖ 4. yüzyıl); Başaran – Akkaş 2017, 306, Lev. 1, Kat. No. 6(MÖ 5. yüzyıl sonları).

Levha 119 – Kat. No. 119

Buluntu Yeri ve Yılı: Erythrai Cennetepe 1983, Eski Dolgu

Envanter No: ERY83.CT.ED-16

Ölçüler: h: 11.2 cm R: 10.4 cm

Hamur Rengi: 2.5 YR 6/8 (Light Red)

Yüzey Rengi: 2.5 YR 6/6 (Light Red)

Astar Rengi: -

Hamur: İyi pişmiş, sert, kaba hamur yapısına sahip ince ve yoğun kireç, kırmızı ve siyah katkı; ince ve az mika ve kuvars içerir

Eserin korunma durumu: 1/3'i korunmuş ağız ve kulp parçası

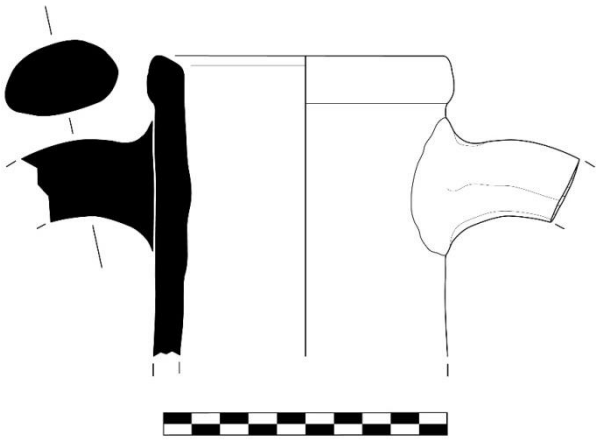
Form: Khios Amphorası Tip 2.2 – Düz boyunlu

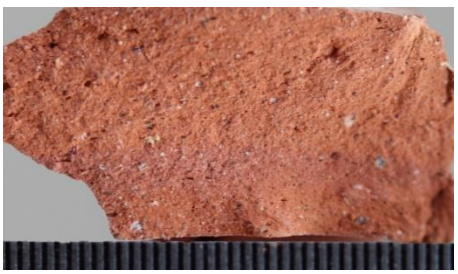
Tanım: Düz boyunlu, hafif dışa çekilmiş ağız kenarına, dışta hafif bir bant görünümü verilmiştir. Ağız, içte kesik bir görünümle üçgenlik oluşturulmuştur. Ağzın neredeyse hemen altından başlayan oval kesitli kulp kırık durumdadır.

Tarih: MÖ 4. yüzyıl

Referans: Lawall 1995, 359, Fig. 34(Chios straight-neck); Lawall 2010, Pl. 96,1(MÖ 4. yüzyıl sonu-3. yüyıl başı); Monachov ve diğ. 2016, 73, Ch.26 (MÖ 4. yüzyıl ortaları); Başaran – Akkaş 2017, 307, Levha 2. Kat. No. 12 (MÖ 5. yüzyılın sonları-MÖ 4. yüzyıl başları); Monachov ve diğ. 2019, 98, Ch. 55 (MÖ 4. yüzyılın ikinci ve üçüncü çeyreği)

Levha 120 – Kat. No. 120

Buluntu Yeri ve Yılı: Erythrai Cennetepe 1983, Eski Dolgu

Envanter No: ERY83.CT.ED-32

Ölçüler: h: 11.7 cm R: 10.8 cm

Hamur Rengi: 2.5 YR 6/8 (Light Red)

Yüzey Rengi: İç: 2.5 YR 6/6 (Light Red) **Dış:** 5 YR 6/4 (Light Reddish Brown)

Astar Rengi: -

Hamur: İyi pişmiş, sert, sıkı hamur yapısına sahip ince ve orta yoğunlukta kırmızı, sarı, beyaz katkı, kireç ve çok az ve ince beyaz mika içerir.

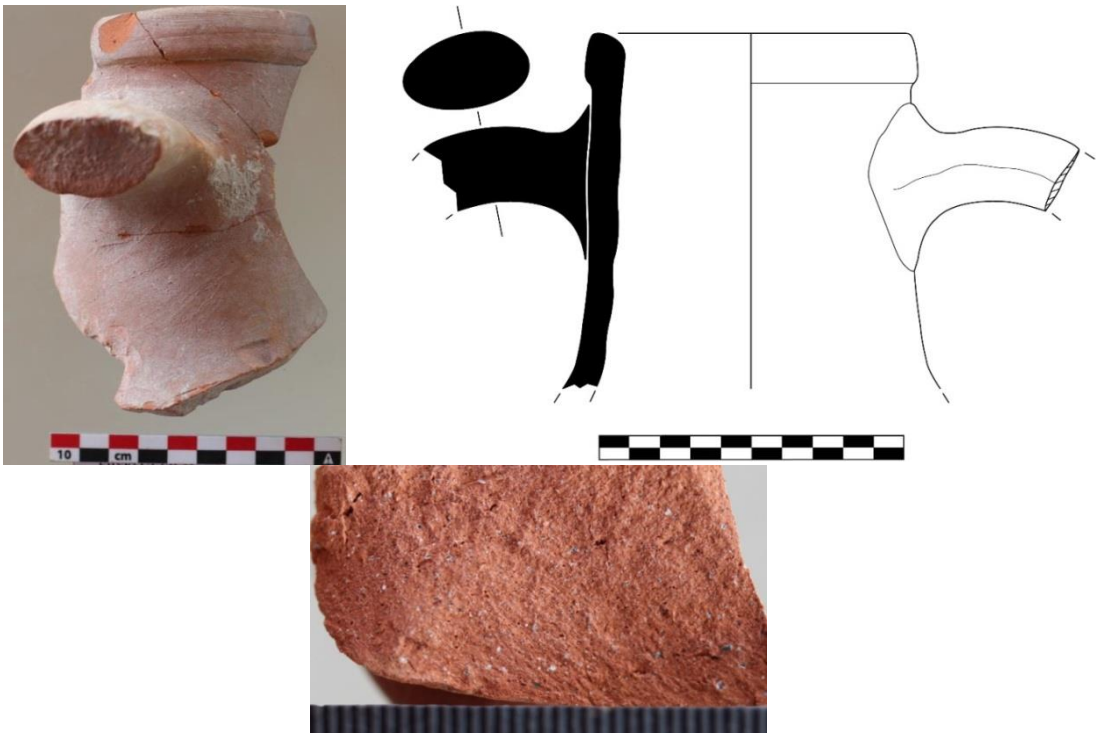
Eserin korunma durumu: ¼'i korunmuş ağız ve kulp parçası

Form: Khios Amphorası Tip 2.2 – Düz boyunlu

Tanım: Düz boyunlu, hafif dışa çekilmiş ağız kenarına, dışta hafif bir bant görünümü verilmiştir. Ağız, içte kesik bir görünümle üçgenlik oluşturulmuştur. Ağzın neredeyse hemen altından başlayan oval kesitli kulp kırık durumdadır.

Tarih: MÖ 4. yüzyıl

Referans: Lawall 1995, 359, Fig. 34(Chios straight-neck); Lawall 2010, Pl. 96,1(MÖ 4. yüzyıl sonu-3. yüzyılın başı);Başaran – Akkaş 2017, 307, Levha 2. Kat. No. 12 (MÖ 5. yüzyılın sonları-MÖ 4. yüzyıl başları); Monachov ve diğ. 2019, 98, Ch. 55 (MÖ 4. yüzyılın ikinci ve üçüncü çeyreği)

Levha 121 – Kat. No. 121

Buluntu Yeri ve Yılı: Erythrai Cennetepe 1983, Eski Dolgu
Envanter No: ERY83.CT.ED-33
Ölçüler: h: 10 cm R: 10 cm

Hamur Rengi: 2.5 YR 5/8 (Red)

Yüzey Rengi: İç: 2.5 YR 5/6 (Red) **Dış:** 5 YR 5/4 (Reddish Brown)

Astar Rengi: -

Hamur: İyi pişmiş, sert, kaba hamur yapısına sahip ince ve az miktarda siyah katkı ve kuvars, ince ve yoğun kum içerir.

Eserin korunma durumu: 1/2'i korunmuş ağız ve kulp parçası

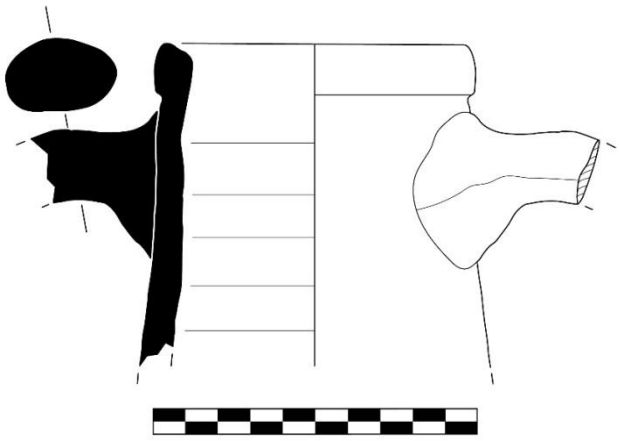
Form: Khios Amphorası Tip 2.2 – Düz boyunlu

Tanım: Düz boyunlu, hafif dışa çekilmiş ağız kenarına, dışta hafif bir bant görünümü verilmiştir. Ağız, içte kesik bir görünümle üçgenlik oluşturulmuştur. Ağzın neredeyse hemen altından başlayan oval kesitli kulplar kırık durumdadır.

Tarih: MÖ 4. yüzyıl

Referans: Lawall 1995, 359, Fig. 34(Chios straight-neck); Lawall 2010, Pl. 96,1(MÖ 4. yüzyıl sonu-3. yüzyıl başı);Başaran – Akkaş 2017, 307, Levha 2. Kat. No. 12 (MÖ 5. yüzyılın sonları-MÖ 4. yüzyıl başları); Monachov ve diğ. 2016, 73, Ch.26 (MÖ 4. yüzyıl ortaları); Monachov ve diğ. 2019, 98, Ch. 55 (MÖ 4. yüzyılın ikinci ve üçüncü çeyreği)

Levha 122 – Kat. No. 122

Buluntu Yeri ve Yılı: Erythrai Cennetepe 1983, Eski Dolgu
Envanter No: ERY83.CT.ED-38
Ölçüler: h: 7,5 cm R: 11,6 cm

Hamur Rengi: 5 YR 6/8 (Reddish Yellow)

Yüzey Rengi: 5 YR 7/4 (Pink)

Astar Rengi: -

Hamur: İyi pişmiş, sert, sıkı hamur yapısına sahip ince ve az miktarda siyah katkı ve kuvars, ince ve orta yoğunlukta mika içerir.

Eserin korunma durumu: 1/3'i korunmuş ağız parçası ve kulp birleşim yerinin bir kısmı yüzeyde görülmektedir.

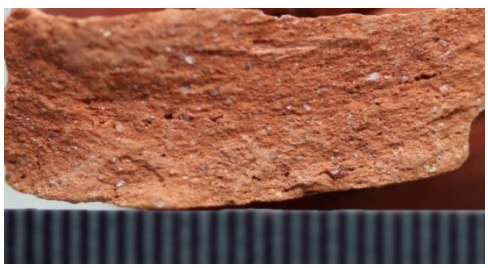
Form: Khios Amphorası Tip 2.2 – Düz boyunlu

Tanım: Düz boyunlu, hafif dışa çekilmiş ağız kenarına, dışta hafif bir bant görünümü verilmiştir. Ağız, içte kesik bir görünümle üçgenlik oluşturulmuştur. Boynun üst kısmının korunduğu amphora parçasında oval kesitli kulp izinin bir kısmı görülebilmektedir.

Tarih: MÖ 4. yüzyıl

Referans: Lawall 1995, 359, Fig. 34(Chios straight-neck); Lawall 2010, Pl. 96,1(MÖ 4. Yüzyıl sonu-3. yüyıl başı); Başaran – Akkaş 2017, 307, Levha 2. Kat. No. 12 (MÖ 5. yüzyılın sonları-MÖ 4. yüzyıl başları); Monachov ve diğ. 2016, 74, Ch.28 (MÖ 4. yüzyılın ilk yarısı); Monachov ve diğ. 2019, 98, Ch. 55 (MÖ 4. yüzyılın ikinci ve üçüncü çeyreği)

Levha 123 – Kat. No. 123

Buluntu Yeri ve Yılı: Erythrai Cennetepe 1983, Eski Dolgu
Envanter No: ERY83.CT.ED-39
Ölçüler: h: 7,7 cm R: 11,2 cm

Hamur Rengi: 2.5 YR 6/8 (Light Red)

Yüzey Rengi: 5 YR 7/4 (Pink)

Astar Rengi: -

Hamur: İyi pişmiş, sert, kaba hamur yapısına sahip ince ve orta miktarda siyah, kırmızı katkılar ile kuvars ve kireç içermektedir.

Eserin korunma durumu: 1/4'ü korunmuş ağız parçası

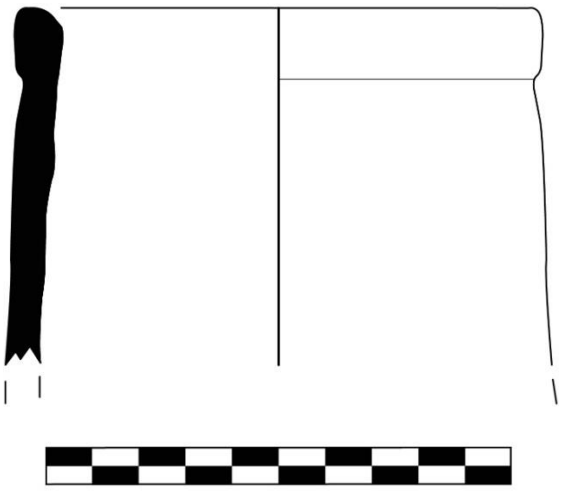
Form: Khios Amphorası Tip 2.2 – Düz boyunlu

Tanım: Düz boyunlu, hafif dışa çekilmiş ağız kenarına, dışta hafif bir bant görünümü verilmiştir. Ağız, içte kesik bir görünümle üçgenlik oluşturulmuştur.

Tarih: MÖ 4. yüzyıl

Referans: Lawall 1995, 359, Fig. 34(Chios straight-neck); Lawall 2010, Pl. 96,1(MÖ 4. yüzyıl sonu-3. yüzyıl başı);Başaran – Akkaş 2017, 307, Levha 2. Kat. No. 12 (MÖ 5. yüzyılın sonları-MÖ 4. yüzyıl başları); Monachov ve diğ. 2016, 73, Ch.26 (MÖ 4. yüzyıl ortaları); Monachov ve diğ. 2019, 98, Ch. 55 (MÖ 4. yüzyılın ikinci ve üçüncü çeyreği)

Levha 124 – Kat. No. 124

Buluntu Yeri ve Yılı: Erythrai Cennetepe 1983, Eski Dolgu
Envanter No: ERY83.CT.ED-40
Ölçüler: h: 8,5 cm R: 10 cm

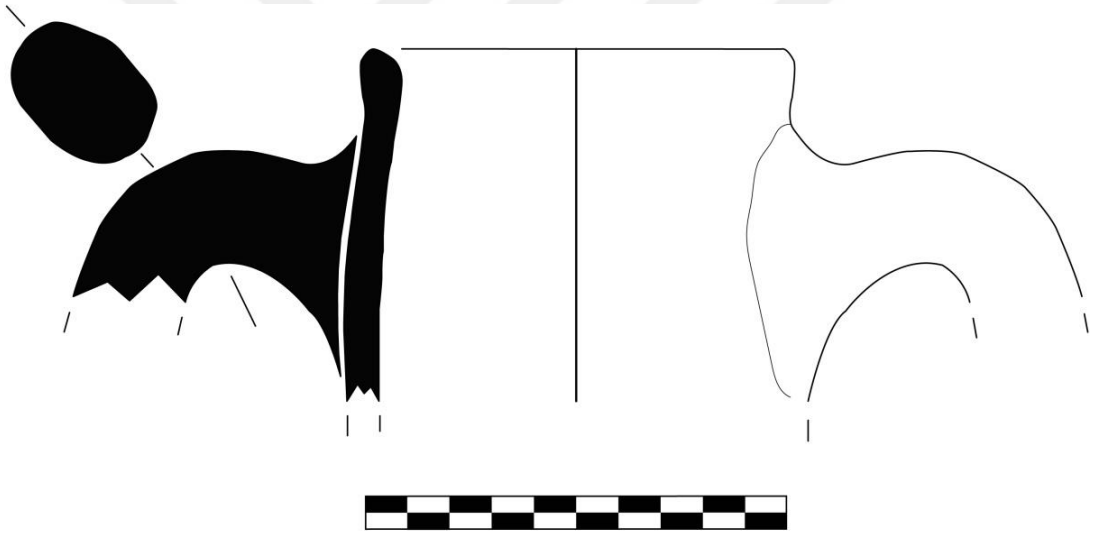
Hamur Rengi: 5 YR 6/8 (Reddish Yellow)
Yüzey Rengi: 7.5 YR 5/4 (Light Brown)
Astar Rengi: Boya: 10 R 5/8 (Red)

Hamur: İyi pişmiş, sert, sıkı hamur yapısına sahip ince ve yoğun kireç, çok az ve ince mika içerir.
Eserin korunma durumu: 1/4'i korunmuş ağız ve kulp parçası. Kulpun gövde ile birleştiği üst kısmında kırmızı boya izi görülmektedir.
Form: Khios Amphorası Tip 2.2 – Düz boyunlu
Tanım: Düz boyunlu, hafif dışa çekilmiş ağız kenarına, dışta hafif bir bant görünümü verilmiştir. Ağız, içte kesik bir görünümle üçgenlik oluşturulmuştur. Ağzın neredeyse hemen altından başlayan oval kesitli kulp kırık durumdadır.

Tarih: MÖ 4. yüzyıl
Referans: Lawall 1995, 359, Fig. 34(Chios straight-neck); Lawall 2010, Pl. 96,1(MÖ 4. yüzyıl sonu-3. yüzyıl başı);Başaran – Akkaş 2017, 307, Levha 2. Kat. No. 12 (MÖ 5. yüzyılın sonları-MÖ 4. yüzyıl başları); Monachov ve diğ. 2016, 73, Ch.26 (MÖ 4. yüzyılın ikinci yarısı); Monachov ve diğ. 2016, 74, Ch. 28(Kulpların üst kısmında kırmızı boya şeridi yer almaktadır. MÖ 4.yüzyılın ilk yarısı); Monachov ve diğ. 2019, 98, Ch. 55 (MÖ 4. yüzyılın ikinci ve üçüncü çeyreği)

10
cm

10
cm

Levha 126 – Kat. No. 126

Buluntu Yeri ve Yılı: Erythrai Cennetepe 1981, Doğu Açma 8
Envanter No: ERY81.CT. DA8-14
Ölçüler: h: 4.8 cm R: 5 cm

Hamur Rengi: 2.5 YR 5/8 (Red)

Yüzey Rengi: 2.5 YR 7/8 (Light Red)

Astar Rengi: -

Hamur: İyi pişmiş, sert, sıkı hamur yapılı, az ve ince mika ve siyah taşçık içermektedir.

Eserin korunma durumu: Dip kısmı korunmuş, kaideyle alt gövdeye yükselen kısmı korunamamıştır.

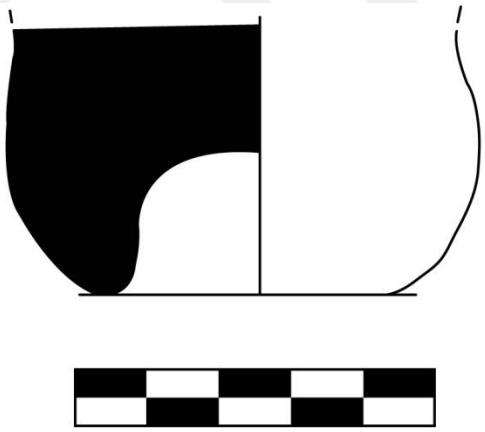
Form: Khios Amphorası Tip 2.3.a – Düz boyunlu

Tanım: Düşük halka kaidenin iç kısmında oyukluğu bulunmaktadır.

Tarih: MÖ 4. yüzyıl

Referans: Boardman 1967, 178, fig. 125. 946, 16. (Prophetes Elias cemetery ve Athena Temple Terrace, Period II, MÖ 4. yüzyıl); Monachov 2003a, 238, Taf. 8, 5(440-430lar); Lawall 2005, 43, Fig. 3, B(MÖ 390-380); Lawall 2006, 256, Taf. 32, Cat-no. 202; Monachov ve diğ. 2019, 93, Ch. 46 (MÖ 5. yüzyılın sonu)

Levha 127 – Kat. No. 127

Buluntu Yeri ve Yılı: Erythrai Cennetepe 1981, Doğu Açma 11
Envanter No: ERY81.CT. DA11-18
Ölçüler: h: 4 cm R: 3.9 cm

Hamur Rengi: 5 YR 6/6 (Reddish Yellow)

Yüzey Rengi: 5 YR 7/4 (Pink)

Astar Rengi: -

Hamur: İyi pişmiş, sert, sıkı hamur yapılı, yoğun ve ince kum, çok ince ve az mika, beyaz katkı içerir.

Eserin korunma durumu: Dip kısmı korunmuş, kaideyle alt gövdeye yükselen kısmı korunamamıştır.

Form: Khios Amphorası Tip 2.3.a – Düz boyunlu

Tanım: Düşük halka kaidenin iç kısmında oyukluğu bulunmaktadır. Dışta hafif bir konkavlık yaptıktan sonra yumuşak bir geçişle gövdeye yükselmektedir.

Tarih: MÖ 4. yüzyıl

Referans: Monachov 2003a, 238, Taf. 8, 5(440-430lar); Lawall 2006, Taf. 32, Cat-no. 204, Monachov ve diğ. 2019, 93, Ch. 46 (MÖ 5. yüzyılın sonu)

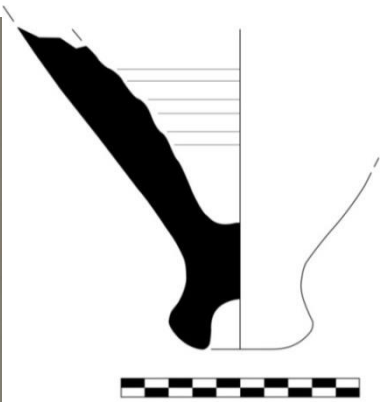
Levha 128 – Kat. No. 128

Buluntu Yeri ve Yılı: Erythrai Cennetepe 1983, Eski Dolgu (Hellenistik Giriş Sondajı)
Envanter No: ERY83.CT.ED-23
Ölçüler: h: 13.7 cm R: 3.2 cm

Hamur Rengi: 2.5 YR 6/8 (Light Red)
Yüzey Rengi: 7.5 YR 7/4 (Pink)
Astar Rengi: -

Hamur: İyi pişmiş, sert, kaba hamur yapısına sahip ince ve yoğun kireç, sarı, kırmızı katkı içerir.
Eserin korunma durumu: Dip kısmı korunmuş, kaideyle alt gövdenin de bir kısmı korunabilmiştir.
Form: Khios Amphorası Tip 2.3.b – Düz boyunlu
Tanım: Alçak halka kaidenin iç kısmında oyukluğu bulunmaktadır. Dışta oluşan konkavın daha keskin hale gelmesidir. Halka kaideli dip üçgen profil çizerek dışa açılmış ve keskin bir hat oluşturarak gövdeye yükselmiştir.

Tarih: MÖ 4. yüzyıl
Referans: Monachov 2003a, 238, Taf. 8, 3(440-430lar); Lawall 2006, 256, Taf. 32, Cat No. 205 (MÖ 5. yüzyıl sonu)**.**

Levha 129 – Kat. No. 129

Buluntu Yeri ve Yılı: Erythrai Cennetepe 1983, Eski Dolgu
Envanter No: ERY83.CT.ED-24
Ölçüler: h:10.5 cm R: 3.2 cm

Hamur Rengi: 2.5 YR 6/8 (Light Red)

Yüzey Rengi: 2.5 YR 6/4 (Light Reddish Brown) /2.5 YR 6/6 (Light Red)

Astar Rengi: -

Hamur: İyi pişmiş, sert, kaba hamur yapısına sahip ince ve yoğun sarı, siyah katkı, az ve ince kuvars içerir.

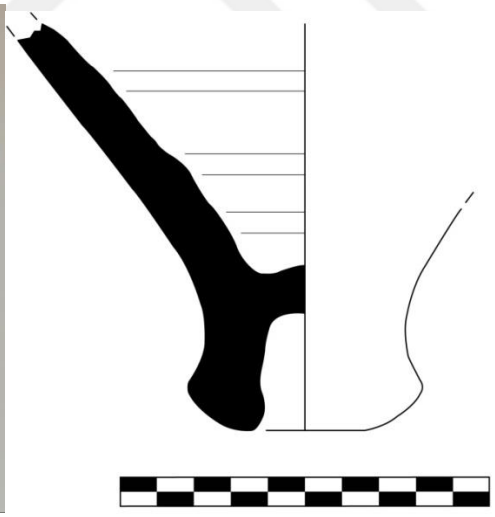
Eserin korunma durumu: Parçanın dip kısmı ele geçmiş ve oldukça iyi korunmuş durumdadır.

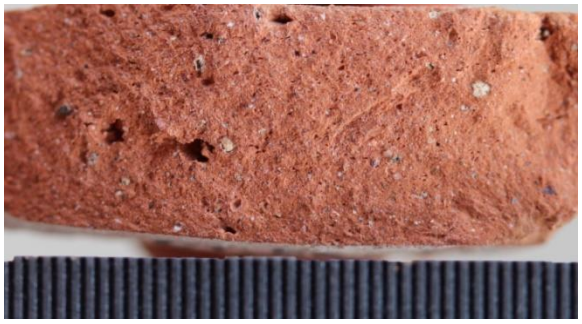
Form: Khios Amphorası Tip 2.3.b – Düz boyunlu

Tanım: Alçak halka kaidenin iç kısmında oyukluğu bulunmaktadır. Dışta oluşan konkavın daha keskin hale gelmesidir. Halka kaideli dip üçgen profil çizerek dışa açılmış ve keskin bir hat oluşturarak gövdeye yükselmiştir.

Tarih: MÖ 4. yüzyıl
Referans: Lawall 2002, Fig. 11, 66; Monachov ve diğ. 2019, 90, Ch. 40(MÖ 420-410'lar)

Levha 130 – Kat. No. 130

Buluntu Yeri ve Yılı: Erythrai Cennetepe 1983, Eski Dolgu

Envanter No: ERY83.CT.ED-25

Ölçüler: h: 7.8 cm R: 3.8 cm

Hamur Rengi: 2.5 YR 6/8 (Light Red)

Yüzey Rengi: 2.5 YR 6/4 (Light Reddish Brown)

Astar Rengi: -

Hamur: İyi pişmiş, sert, kaba hamur yapısına sahip, çok ince ve orta yoğunlukta kireç, sarı ve siyah katkı içerir.

Form: Khios Amphorası Tip 2.3.b – Düz boyunlu

Tanım: Alçak halka kaidenin iç kısmında oyukluğu bulunmaktadır. Dışta oluşan konkavın daha keskin hale gelmesidir. Halka kaideli dip üçgen profil çizerek dışa açılmış ve keskin bir hat oluşturarak gövdeye yükselmiştir.

Tarih: MÖ 4. yüzyıl

Referans: Lawall 2002, Fig. 11, 66; Monachov ve diğ. 2019, 90, Ch. . 43(MÖ 5. yüzyılın sonu)

Levha 131 – Kat. No. 131

Buluntu Yeri ve Yılı: Erythrai Cennetepe 1983, Eski Dolgu
Envanter No: ERY83.CT.ED-34
Ölçüler: h: 13.9 cm R: 6 cm

Hamur Rengi: 5 YR 6/8 (Reddish Yellow)

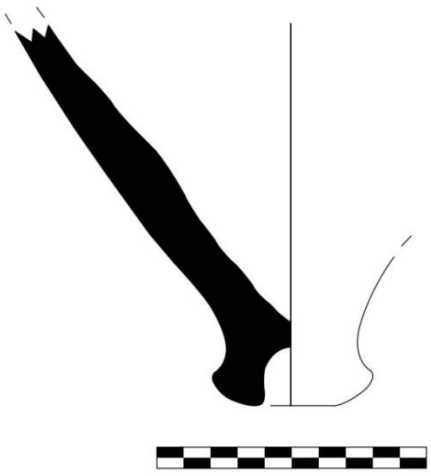
Yüzey Rengi: 5 YR 7/4 (Pink)

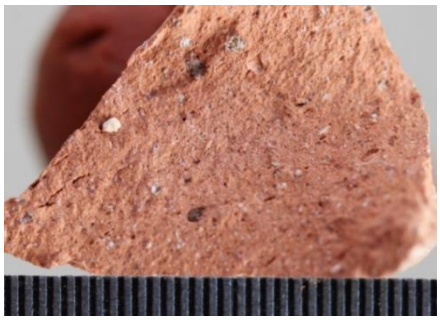
Astar Rengi: -

Hamur: İyi pişmiş, sert, sıkı hamur yapısına sahip, ince ve yoğun kireç, az miktarda ve ince siyah, beyaz, kırmızı katkı içerir.
Eserin korunma durumu: Dip kısmı korunmuş, kaideyle alt gövdenin de bir kısmı korunabilmiştir.
Form: Khios Amphorası Tip 2.3.b – Düz boyunlu
Tanım: Alçak halka kaidenin iç kısmında oyukluğu bulunmaktadır. Dışta oluşan konkavın daha keskin hale gelmesidir. Halka kaideli dip üçgen profil çizerek dışa açılmış ve keskin bir hat oluşturarak gövdeye yükselmiştir.

Tarih: MÖ 4. yüzyıl
Referans: Monachov 2003a, 238, Taf. 8, 3(440-430lar); Lawall 2006, 256, Taf. 32, Cat No. 205 (MÖ 5. yüzyıl sonu)

Levha 132 – Kat. No. 132

Buluntu Yeri ve Yılı: Erythrai Cennetepe 1983, Eski Dolgu

Envanter No: ERY83.CT.ED-36

Ölçüler: h: 8.7 cm R: 5.7 cm

Hamur Rengi: 5 YR 6/6 (Reddish Yellow)

Yüzey Rengi: 2.5 YR 6/4 (Light Reddish Brown)

Astar Rengi: -

Hamur: İyi pişmiş, sert, sıkı hamur yapısına sahip, ince ve yoğun beyaz, siyah katkılar, az ve ine mika içermektedir.

Eserin korunma durumu: Parçanın dip kısmı ele geçmiş ve oldukça iyi korunmuş durumdadır.

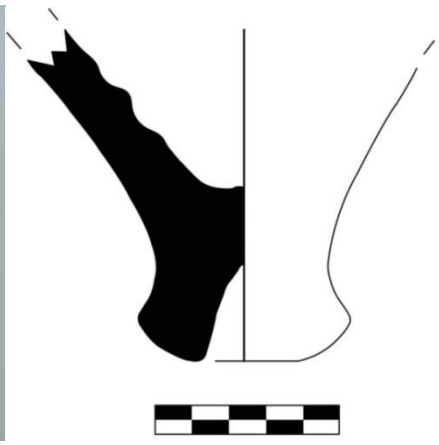
Form: Khios Amphorası Tip 2.3.b – Düz boyunlu

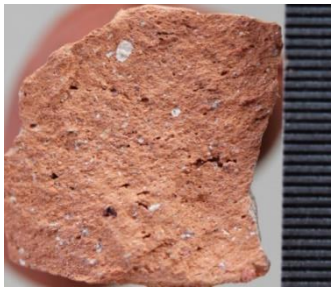
Tanım: Alçak halka kaidenin iç kısmında oyukluğu bulunmaktadır. Dışta oluşan konkavın daha keskin hale gelmesidir. Halka kaideli dip üçgen profil çizerek dışa açılmış ve keskin bir hat oluşturarak gövdeye yükselmiştir.

Tarih: MÖ 4. Yüzyıl

Referans: Lawall 2002, Fig. 11, 66; Lawall 2006, 256, Taf. 32, Cat No. 205 (MÖ 5. yüzyıl sonu); Monachov ve diğ. 2019, 90, Ch. 40(MÖ 420-410'lar)

Levha 133 – Kat. No. 133

Buluntu Yeri ve Yılı: Erythrai Müze Sondaj Kazısı, 1988
Envanter No: ERY88.MZ.6No-1
Ölçüler: h: 4.1 cm R:6.7 cm

Hamur Rengi: 2.5 YR 6/4 (Light Reddish Brown)

Yüzey Rengi: 2.5 YR 8/4 (Pink)

Astar Rengi: -

Hamur: İyi pişmiş, sert, kaba hamur yapılı, ince ve çok yoğun kireç, çok az ve ince mika içermektedir.

Eserin korunma durumu: Parçanın dip kısmı ele geçmiş ve oldukça iyi korunmuş durumdadır.

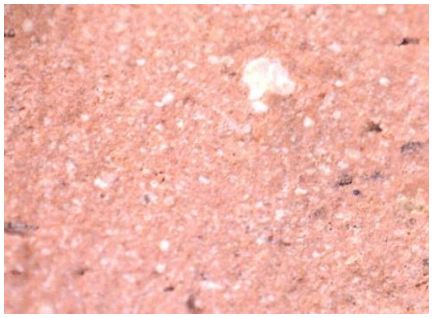
Form: Khios Amphorası Tip 2.3.b – Düz boyunlu

Tanım: Alçak halka kaidenin iç kısmında oyukluğu bulunmaktadır. Dışta oluşan konkavın daha keskin hale gelmesidir. Halka kaideli dip üçgen profil çizerek dışa açılmış ve keskin bir hat oluşturarak gövdeye yükselmiştir.

Tarih: MÖ 4. yüzyıl

Referans: Monachov 2003a, 238, Taf 8, 5(Straight-neck-MÖ 440-430)

Levha 134 – Kat. No. 134

Buluntu Yeri ve Yılı: Erythrai Müze Sondaj Kazısı, 1988
Envanter No: ERY88.MZ.6No-4
Ölçüler: h: 9.8 cm R: 2.9 cm

Hamur Rengi: 5 YR 6/8 (Reddish Yellow)

Yüzey Rengi: 5 YR 5/8 (Yellowish Red)

Astar Rengi: -

Hamur: İyi pişmiş, sert, kaba hamur yapılı, ince ve yoğun kireç, ince ve orta miktarda mika içermektedir.

Eserin korunma durumu: Parçanın dip kısmı ele geçmiş ve oldukça iyi korunmuş durumdadır.

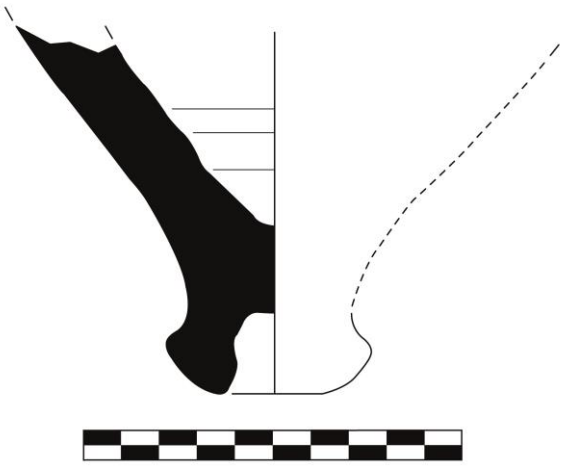
Form: Khios Amphorası Tip 2.3.b – Düz boyunlu

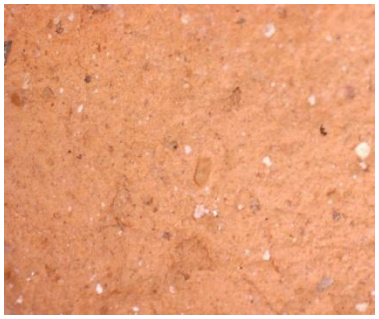
Tanım: Alçak halka kaidenin iç kısmında oyukluğu bulunmaktadır. Dışta oluşan konkavın daha keskin hale gelmesidir. Halka kaideli dip üçgen profil çizerek dışa açılmış ve keskin bir hat oluşturarak gövdeye yükselmiştir.

Tarih: MÖ 4. yüzyıl

Referans: Monachov 2003a, 238, Taf. 8, 7(MÖ 440-430lar)

Levha 135 – Kat. No. 135

Buluntu Yeri ve Yılı: Erythrai Mozaikli Peristyl Ev, J Odası, 1977

Envanter No: ERY77.MPE.J-9

Ölçüler: h: 10.4 cm R: 3 cm

Hamur Rengi: 5 YR 5/8 (Yellowish Red)

Yüzey Rengi: 5 YR 6/6 (Reddish Yellow)

Astar Rengi: -

Hamur: Sert, kaba hamur yapılı, ince ve çok yoğun kireç, siyah ve kırmızı katkılar; az ve ince mika ve kuvars içermektedir.

Eserin korunma durumu: Dip kısmının yarısı korunmuş

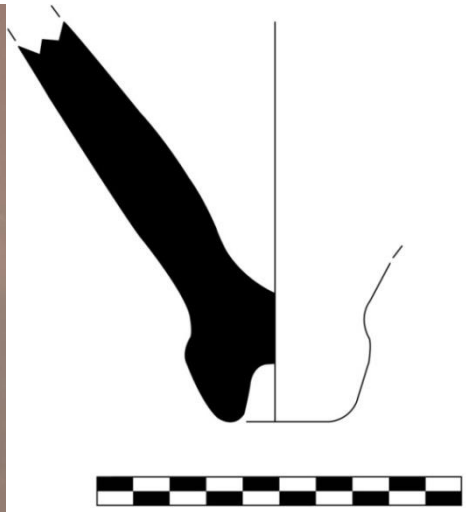
Form: Khios Amphorası Tip 2.3.c – Düz boyunlu

Tanım: Silindirik formlu ve ortası oyuk kaide örneklerinin dıştaki keskin konkav kısmı değişime uğramıştır. Kaidenin dışında oluşturulan konkav profilden sonra gövdeye geçişteki sert betimleme ortadan kalkmış yumuşak bir bant oluşturulmuştur.

Tarih: MÖ 4. yüzyıl

Referans: Lawall 2000, 232, Fig. 11, 66; Lawall 2002-2003, 232, Fig. 11.66; Lawall 2005, 43, Fig. 3, B(MÖ 390-380); Lawall ve diğ. 2010, Pl. 292, L-30(MÖ 5. yüzyıl sonu - 4. yüzyıl başı); Akkaş 2015, 89, Lev. 11, Kat. No. 10(MÖ 5. yüzyıl sonları-MÖ 4. yüzyıl başları).

Levha 136 – Kat. No. 136

Buluntu Yeri ve Yılı: Erythrai Hellenistik Ev 1977-78
Envanter No: ERY77-78.HE-24
Ölçüler: h:10 cm R: 4.2 cm

Hamur Rengi: 5 YR 6/6 (Reddish Yellow)

Yüzey Rengi: 5 YR 6/4 (Light Reddish Brown)

Astar Rengi: -

Hamur: Sert, kaba hamur yapılı, çok ince ve çok yoğun kireç, az ve çok ince siyah katkı içermektedir.

Eserin korunma durumu: Dip kısmı korunmuş durumda olmakla birlikte hafif deformasyonlar gözlemlenmiştir.

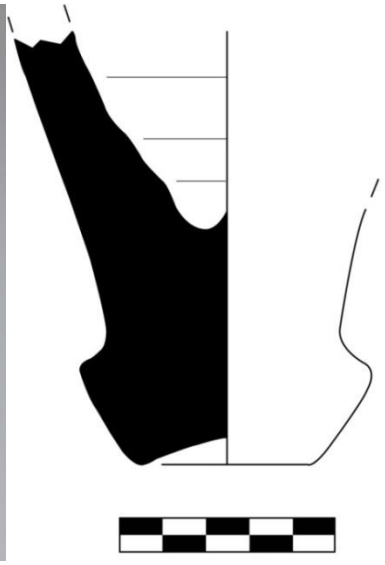
Form: Khios Amphorası Tip 2.3.c – Düz boyunlu

Tanım: Silindirik formlu ve ortası oyuk kaide, dışta keskin konkava sahiptir. Kaidenin dışında oluşturulan konkav profilden sonra gövdeye geçişteki sert betimleme bu formda devam etmiştir.

Tarih: MÖ 4. yüzyıl

Referans: Lawall 1995, Fig. 32; Dupont – Lungu 2013, 238, Fig. 16.c (MÖ 5. yüzyılın sonu- 4. yüzyılın üçüncü çeyreği).

Levha 137 – Kat. No. 137

Buluntu Yeri ve Yılı: Erythrai Hellenistik Ev 1977-78
Envanter No: ERY77-78.HE-25
Ölçüler: h:8 cm R: 5.2 cm

Hamur Rengi: 5 YR 6/6 (Reddish Yellow)

Yüzey Rengi: 7.5 YR 7/6 (Reddish Yellow)

Astar Rengi: -

Hamur: Sert, kaba hamur yapısına sahip ince ve az siyah, kırmızı katkı, çok az ve ince mika, ince ve yoğun kum içermektedir.

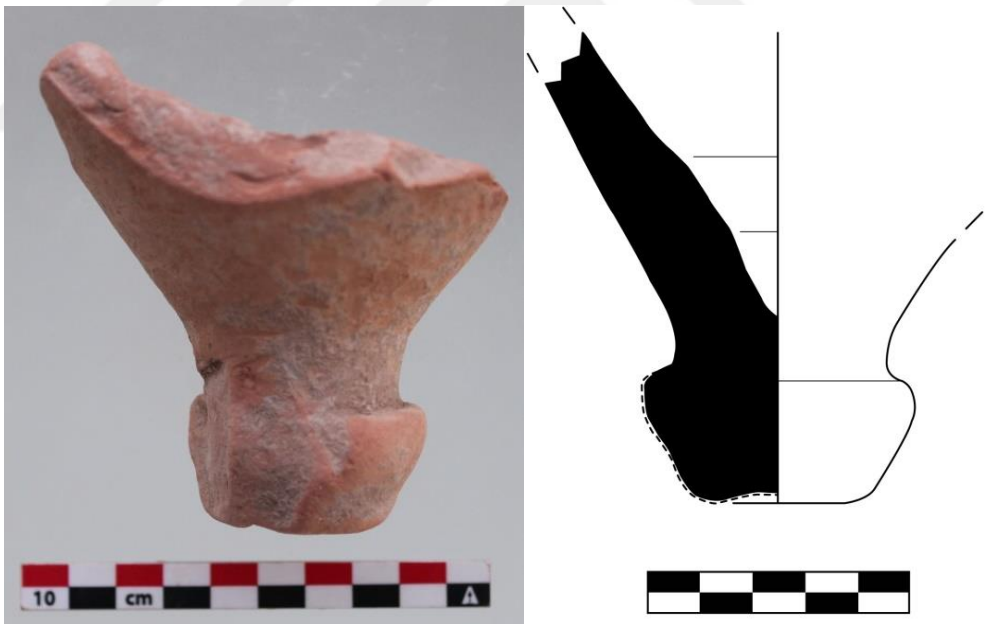
Eserin korunma durumu: Dip kısmında küçük kırıklar bulunmaktadır

Form: Khios Amphorası Tip 2.3.c – Düz boyunlu

Tanım: Silindirik formlu ve ortası oldukça sığ oyuk kaide örneğidir. Kaidenin dışında oluşturulan konkav profilden sonra gövdeye geçişteki sert betimleme devam etmektedir.

Tarih: MÖ 4. yüzyıl

Referans: Lawall 1995, 358, Fig. 32(MÖ 425)

Levha 138 – Kat. No. 138

Buluntu Yeri ve Yılı: Erythrai Kilise Önü 1982
Envanter No: ERY82.KÖ-2
Ölçüler: h: 7.6 cm R: 4.2 cm

Hamur Rengi: 2.5 YR 6/8 (Light Red)

Yüzey Rengi: 5 YR 7/4 (Pink)

Astar Rengi: -

Hamur Tanımı: İyi pişmiş, sert, kaba hamur yapılı ince ve yoğun kireç, beyaz katkı, az ve ince mika içermektedir.

Eserin korunma durumu: Alt gövdeden sonrası kırık olan amphora parçasının dip kısmı oldukça iyi korunmuş durumdadır.

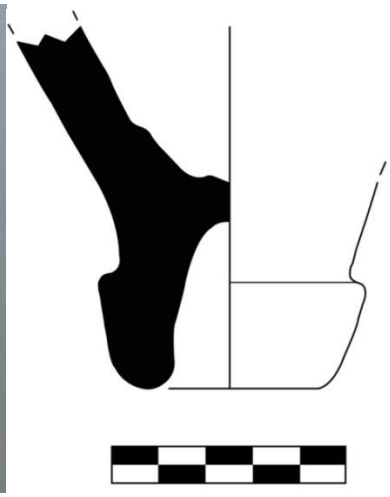
Form: Khios Amphorası Tip 2.3.c – Düz boyunlu

Tanım: Sivrilen konik ve içi oyuk kaidenin dışta keskin bir geçişle bant yaparak gövdeye doğru yükselmektedir.

Tarih: MÖ 4. yüzyıl

Referans: Anderson 1954, 169, 175, Fig. 9h; Monavhov 1999, 132, 148, Fig. 43, no. 2, Fig. 51, no. 1; Lawall 2005, 43, Fig. 3.A(MÖ yak. 400-390; Lawall ve diğ. 2010, Pl. 294, L-74(MÖ yak. 440); Lozanov 2010, Lev. 50, no. 6; Dündar 2012, Lev. 17, KhiA.45(MÖ 5. yüzyıl sonu - 4. yüzyıl başları); Akkaş 2015, 89, Kat. No. 10(MÖ 5. yüzyıl sonu - 4. yüzyıl başları).

Buluntu Yeri ve Yılı: Erythrai Cennetepe 1981, Doğu Açma

Envanter No: ERY81.CT. DA-6

Ölçüler: h: 6.4 cm R: 5.7 cm

Hamur Rengi: 5 YR 6/6 (Reddish Yellow)

Yüzey Rengi: 5 YR 7/6 (Reddish Yellow)

Astar Rengi:

Hamur: Sert, sıkı hamur yapılı, küçük gözenekli hamur yapılı, çok yoğun ve küçük boyutlarda mika, az miktarda ve küçük kireç ve taşçık içerir.

Eserin korunma durumu: Dip kısmı tam korunmuş amphora parçası

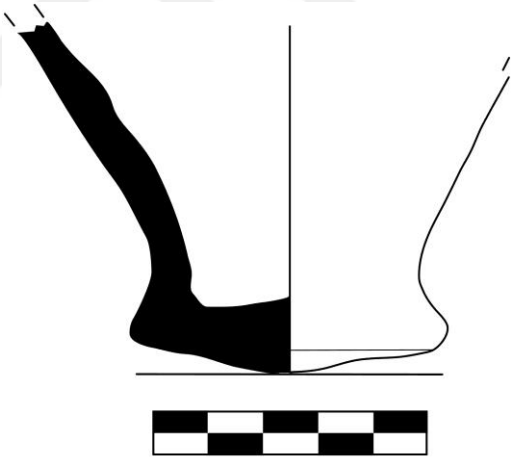
Form: Khios Amphorası Tip 3.1

Tanım: Alt kısmı dışa doğru topuz şeklini almış, içi boş kaidenin alt gövdesi genişleyerek yükselmektedir.

Tarih: MÖ 4. yüzyıl

Referans: Anderson 1954, 175, Fig. 9.i

Levha 140 – Kat. No. 140

Buluntu Yeri ve Yılı: Erythrai Hellenistik Ev 1977-78

Envanter No: ERY77-78.HE-28

Ölçüler: h:10.7 cm R: 3.5 cm

Hamur Rengi: 2.5 YR 6/6 (Light Red)

Yüzey Rengi: 7.5 YR 7/6 (Reddish Yellow)

Astar Rengi: -

Hamur: Sert, kaba hamur yapısına sahip ince ve yoğun kireç, az ve ince beyaz taşçık, kırmızı katkı içermektedir.

Eserin korunma durumu: Dip kısmı tam korunmuş amphora parçası

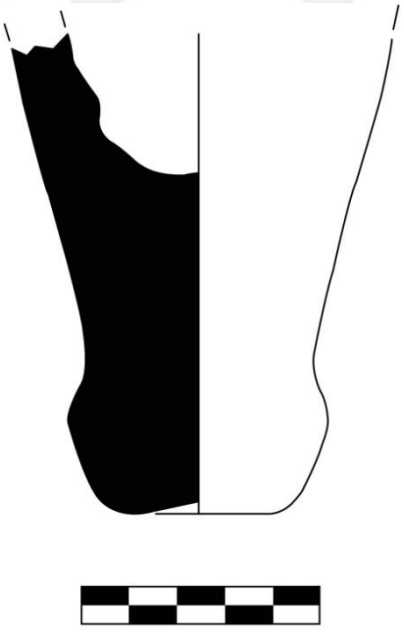
Form: Khios Amphorası Tip 3.2

Tanım: Silindirik formlu ve ortası oyuk kaide, dışta keskin konkava sahiptir. Kaidenin dışında oluşturulan konkav profilden sonra gövdeye geçişteki sert betimleme bu formda devam etmiştir.

Tarih: MÖ 4. yüzyıl

Referans: Lawall 1995, 358, Fig. 32

Levha 141 – Kat. No. 141

Buluntu Yeri ve Yılı: Erythrai Cennetepe 1982, Doğu Açma 13-14
Envanter No: ERY82.CT. DA13-14-1
Ölçüler: h: 17.2 cm R: 2.5 cm

Hamur Rengi: 2.5 YR 6/8 (Light Red)

Yüzey Rengi: 5 YR 7/4 (Pink)

Astar Rengi: -

Hamur Tanımı: Çok sert, sıkı ve ince katkılı hamur yapılı ince ve orta yoğunlukta siyah, kırmızı, sarı katkı, kuvars, mika ve kireç içerir.

Eserin korunma durumu: Dip kısmı tam korunmuş, alt gövdesinin bir kısmı korunmuştur.

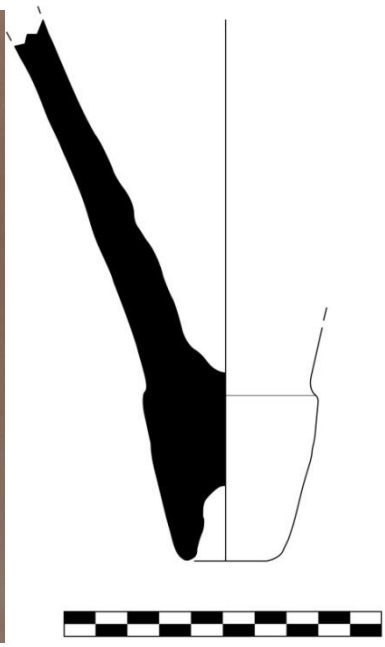
Form: Khios Amphorası Tip 3.1

Tanım: Alt kısmında oyuk bulunan ucu sivriltilmiş ve dışta oluşturulan bant yukarı çekilerek yükseltilmiş kaidedir.

Tarih: MÖ 4. yüzyıl

Referans: Boardman 1967, 179, fig. 126. 950. (Athena Tapınağı Cella, Period II, MÖ 4. yüzyıl, 22); Lawall 2005, 43, Fig.3. D(MÖ yaklaşık 380); Şenol 2007, 125, Fig. 18 (MÖ 3. yüzyılın ilk çeyreği); Mateevici – Redina 2009, Pl. 28; Lawall 2010, 163, Pl. 96.2(MÖ geç 4. yüzyıl – erken 3. yüzyıl); Özbay 2019, 82, Kat. No. 15-16(MÖ 4. yüzyılın ilk yarısı); Monachov 2016, 71, Ch. 21(MÖ 4. yüzyılın ilk yarısı); Monachov 2019, 94, Ch.48 (MÖ 4. yüzyılın ilk çeyreği)

Levha 142 – Kat. No. 142

Buluntu Yeri ve Yılı: Erythrai Hellenistik Ev 1977

Envanter No: ERY77.HE.S-41

Ölçüler: h:16.8 cm R: 9.6 cm

Hamur Rengi: 2.5 YR 6/6 (Light Red)

Yüzey Rengi: 5 YR 7/6 (Reddish Yellow)

Astar Rengi: -

Hamur: Sert, kaba hamur yapısına sahip ince ve az kireç, mika, siyah katkı içermektedir.

Eserin korunma durumu: Ağız ve boyun kısmı tam korunmuş, amphoranın iki kulpu da kırık durumdadır.

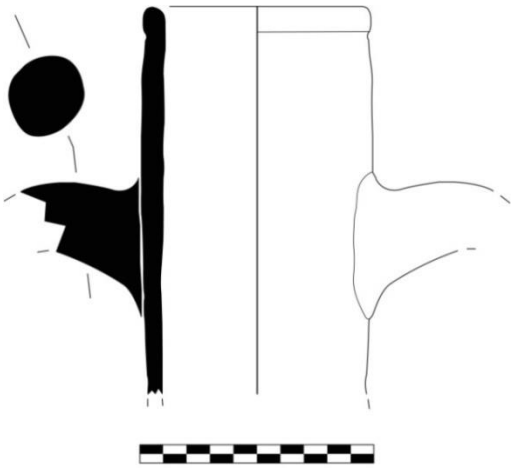
Form: Khios Amphorası Tip 3.2

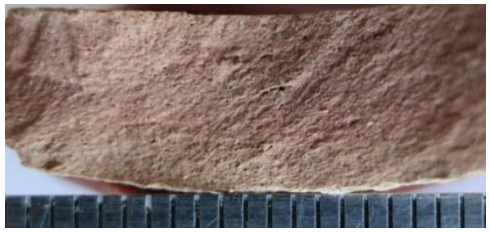
Tanım: Ucu yuvarlatılmış ince bant formunda bir ağza sahiptir. Boyun ağız altından düz bir hat yaprak silindirik formda inerek omuz ile birleşmektedir. Kulplar boyunun üst kısmından yükselerek çıkar ve yuvarlak kesitlidir.

Tarih: MÖ 4.-3. yüzyıl

Referans: Anderson 1954, 175, Fig. 8, 271; Şenol 2007, 126, Fig. 29(MÖ 2. yüzyılın üçüncü çeyreği); Lawall 2010, 163, Pl. 96.2(MÖ 4. yüzyıl sonu – 3. yüzyıl başı); Akkaş 2015, 93, Lev. 15, Kat. No. 14(MÖ 5. yüzyıl sonları-MÖ 4. yüzyıl başları); Monachov ve diğ. 2016, 78, Ch.3.6(MÖ 4. yüzyılın ikinci yarısı); Başaran – Akkaş 2017, 307, Lev.2, Kat. No. 1114(MÖ 5. yüzyıl sonları-MÖ 4. yüzyıl başları).

Levha 143 – Kat. No. 143

Buluntu Yeri ve Yılı: Erythrai Hellenistik Ev 1977, B3 Sarnıç

Envanter No: ERY77.HE.B3.Sarnıç-43

Ölçüler: h:36 cm R: omuz çapı: 16 cm

Hamur Rengi: 2.5 YR 6/8 (Light Red)

Yüzey Rengi: 2.5 YR 6/8 (Light Red)

Astar Rengi: 2.5 YR 5/6 (Red)

Hamur: Sert, kaba hamur yapılı, ince ve orta yoğunlukta kireç, çok az ve ince mika ve kuvars içermektedir.

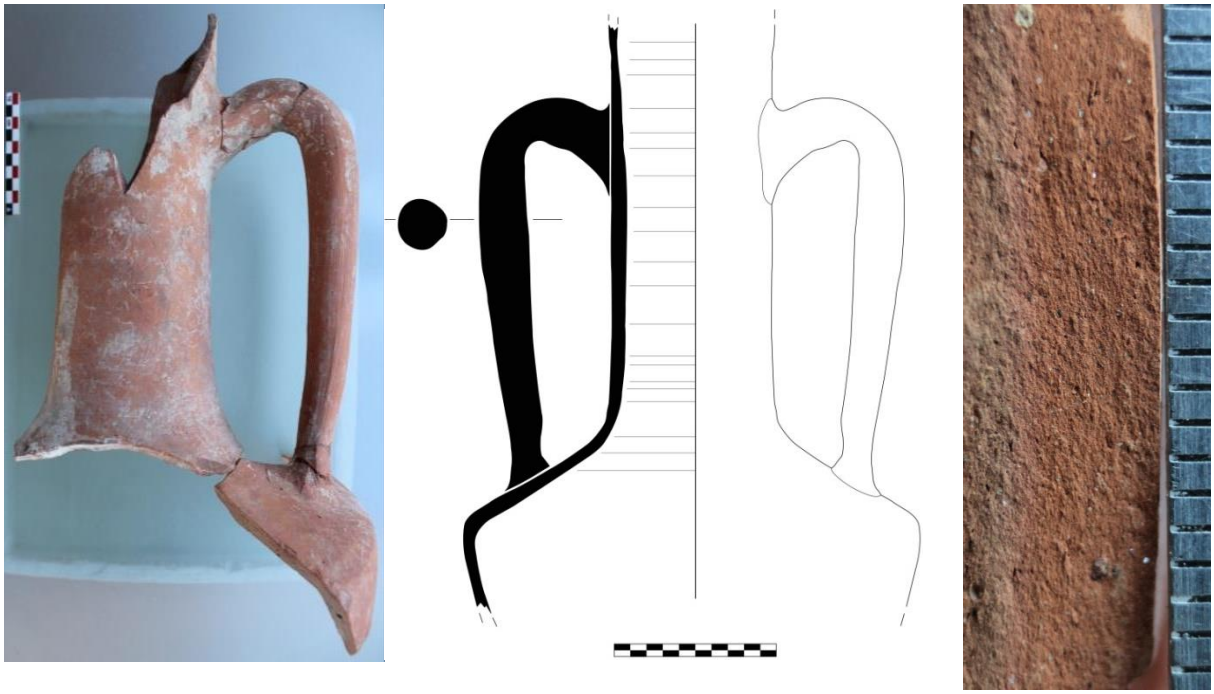
Eserin korunma durumu: boyun kısmının ¾'ü korunmuş ve omuz kısmının bir kısmı ve tek kulpu korunmuştur.

Form: Khios amphorası Tip 3

Tanım: Yükseltilmiş ve uzun boyun yapısına sahiptir. Kulplar boyunun üst kısmından, hemen ağız altından, yükselerek çıkar ve oval kesilerek omuza yapışmaktadır. Omuzdan gövdeye geçiş keskin hatlıdır. Keskin dönen omuzdan dibe doğru sivrilen bir gövdeye sahiptir ancak amphoranın omuzdan sonrası kırık durumdadır.

Tarih: MÖ 4.-2. yüzyıl

Referans: Anderson 1954, 175, Fig. 8, 271; Monsieur 1990, Fig. 1; Lawall 2000, 66, Fig. 16; Monachov 2003a, Taf. 13, 2; Şenol 2007, 126, Fig. 29(MÖ 2. yüzyılın üçüncü çeyreği); Monachov ve diğ. 2016, 71, Ch. 21 (MÖ 4. yüzyılın ilk yarısı)

Levha 144 – Kat. No. 144

Buluntu Yeri ve Yılı: Erythrai Tiyatro, 1981

Envanter No: ERY81.TYT-5

Ölçüler: h: 7.3 cm R: 3.8 cm

Hamur Rengi: 5 YR 5/6 (Yellowish Red)

Yüzey Rengi: 5 Y 6/6 (Reddish Yellow)

Astar Rengi:

Hamur: Sert, kaba hamur yapılı ince katkılı, az ve ince mika, orta yoğunlukta ve ince kireç içermektedir.

Eserin korunma durumu: Kaide kısmı neredeyse tam korunmuş, etrafında küçük kırıklar mevcuttur.

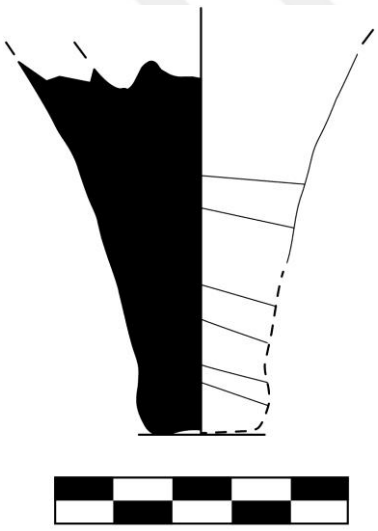
Form: Khios, Tip 4 - DR 24 *Similis*

Tanım: Uçta hafif bir içbükeylik yapmış konik kaide. Yüzeyde sığ ve düzensiz yivlerle çevrelenmiştir.

Tarih:

Referans: Opait – Tsaravopoulos 2011, Fig. 12.c

Levha 145 – Kat. No. 145

Buluntu Yeri ve Yılı: Erythrai Cennetepe 1978, A2 Açması

Envanter No: ERY78.CT.A2-6

Ölçüler: h: 5.5 cm R: 2.6 cm

Hamur Rengi: 7.5 YR 7/4 (Pink)

Yüzey Rengi: 10 YR 8/3 (Very Pale Brown)

Astar Rengi: -

Hamur: Kaba ve gözenekli hamur yapısına sahip, ince ve yoğun mika, yoğun ve küçük siyah, beyaz, kırmızı katkı, az ve ince kireç, az ve küçük boyutlu kuvars içermektedir.

Eserin korunma durumu: Kaide kısmı tam korunmuş, alt gövdenin kaideyle birleştiği yerden kırıktır.

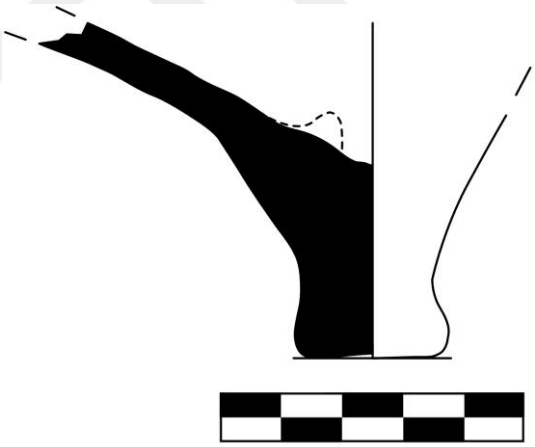
Form: Khios, Tip 4 - DR 24 *Similis*

Tanım: Uçta hafif bir içbükeylik yapmış konik kaide.

Tarih: MS geç 2. – 3. yüzyıl

Referans: Opait – Tsaravopoulos 2011, Fig. 12.e

Levha 146 – Kat. No. 146

Buluntu Yeri ve Yılı: Erythrai Cennetepe 1978, A2 Açması

Envanter No: ERY78.CT.A2-7

Ölçüler: h: 4.7 cm R: 1.8 cm

Hamur Rengi: 7.5 YR 7/4 (Pink)

Yüzey Rengi: 10 YR 8/3 (Very Pale Brown)

Astar Rengi: -

Hamur: Kaba, sıkı bir hamur dokusuna sahip, az miktarda ve küçük boyutlarda kırmızı, siyah katkı, az miktarda ve küçük boyutlarda kireç, orta miktarda ve küçük boyutlarda gümüş ve altın mika içerir.

Eserin korunma durumu: Dip kısmı tam korunmuştur.

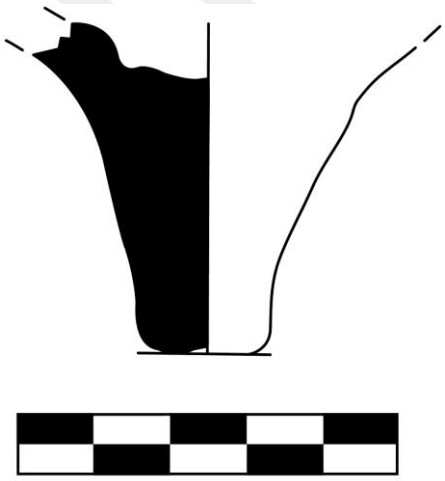
Form: Khios, Tip 4 - DR 24 *Similis*

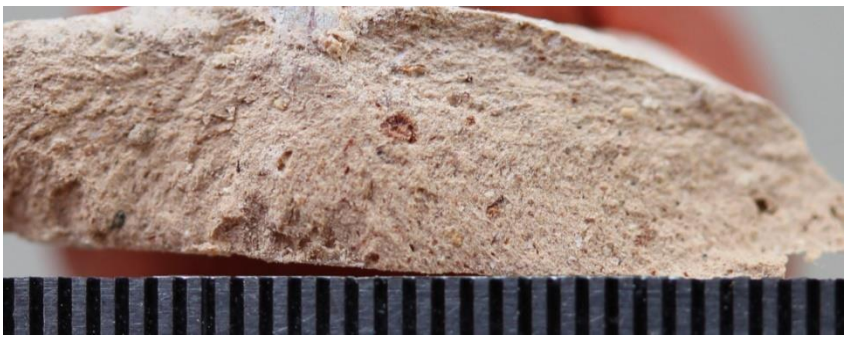
Tanım: Uçta hafif bir içbükeylik yapmış konik kaide.

Tarih: MS geç 3. – 4. century

Referans: Opait – Tsaravopoulos 2011, Fig. 12.e

Levha 147 – Kat. No. 147

Buluntu Yeri ve Yılı: Erythrai Cennetepe 1982, Doğu Açma 13-14

Envanter No: ERY82.CT. DA13-14-8

Ölçüler: h: 4.6 cm R: 2.2 cm

Hamur Rengi: 5 YR 7/6 (Pink)

Yüzey Rengi: 7.5 YR 7/4 (Pink)

Astar Rengi:

Hamur Tanımı: Sert, kaba hamur yapısına sahip ince hamur katkılı, yoğun ve çok ince altın, gümüş mika, çok az ve ince kırmızı, siyah katkı içerir.

Eserin korunma durumu: Kaide kısmı tam korunmuş, alt gövdenin kaideyle birleştiği yerden kırıktır.

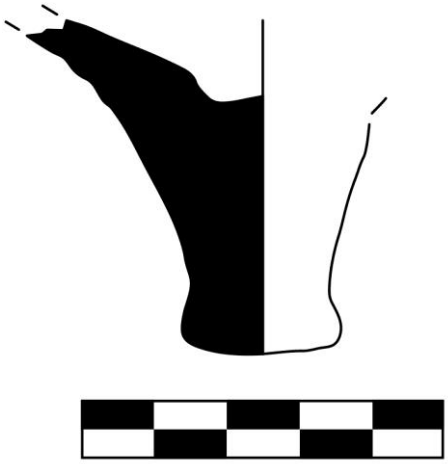
Form: Khios, Tip 4 - DR 24 *Similis*

Tanım: Uçta hafif bir dışbükeylik yapmış konik kaide.

Tarih: MS geç 2. yüzyıl – 3. yüzyıl

Referans: Dyczek 2001, Fig. 97.a (Dyczek 25a); Biernack – Klenina 2010, Fig. 3.3, Fig. 3.7a (Dyczek 25a); Opait – Tsaravopoulos 2011, Fig. 12.e ; Stanescu 2018, Fig. 4/5 (Dressel 24 *Similis*)

Levha 148 – Kat. No. 148

Buluntu Yeri ve Yılı: Erythrai Mozaikli Peristyl Ev, J Odası 1977
Envanter No: ERY77.MPE.J-24
Ölçüler: h: 5.4 cm R: 2.2 cm

Hamur Rengi: 7.5 YR 6/6 (Reddish Yellow)

Yüzey Rengi: 7.5 YR 8/4 (Pink)

Astar Rengi:

Hamur: Sert, kaba hamur yapılı, çok az ve ince kuvars, mika, siyah ve kırmızı katkılar içermektedir.

Eserin korunma durumu: Kaide kısmı tam korunmuş, alt gövdenin kaideyle birleştiği yerden kırıktır.

Form: Khios, Tip 4 - DR 24 *Similis*

Tanım: Uçta hafif bir içbükeylik yapmış konik kaide. Yüzeyde sığ bir yivle çevrelenmiştir.

Tarih: MS geç 2. yüzyıl – 3. yüzyıl

Referans: Dyczek 2001, Fig. 97.a (Dyczek 25a); Biernack – Klenina 2010,Fig. 3.3, Fig. 3.7a (Dyczek 25a); Opait – Tsaravopoulos 2011, Fig. 12.e ; Stanescu 2018, Fig. 4/5 (Dressel 24 *Similis*)

Levha 149 – Kat. No. 149

Buluntu Yeri ve Yılı: Erythrai Cennetepe 1979, Kuzey Portik ve Avlu

Envanter No: ERY79.CT.KPA-1

Ölçüler: h:5.1 cm R: 2.2 cm

Hamur Rengi: 5 YR 6/8 (Reddish Yellow)

Yüzey Rengi: 10 YR 8/2 (Very Pale Brown)

Astar Rengi:

Hamur: Kaba, sert bir hamur yapısına sahip yoğun miktarda ve ince mika, az miktarda ve küçük boyutlarda kuvars, taşçık içerir.

Eserin korunma durumu: Kaide kısmı tam korunmuş, alt gövdenin kaideyle birleştiği yerden kırıktır.

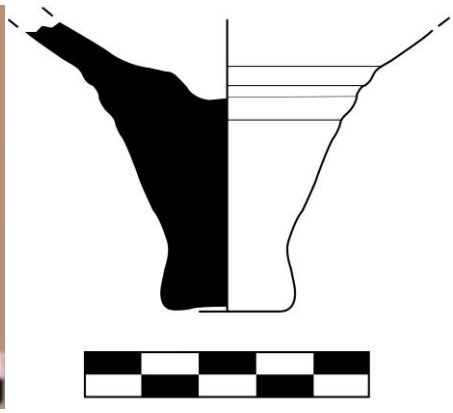
Form: Khios, Tip 4 - DR 24 *Similis*

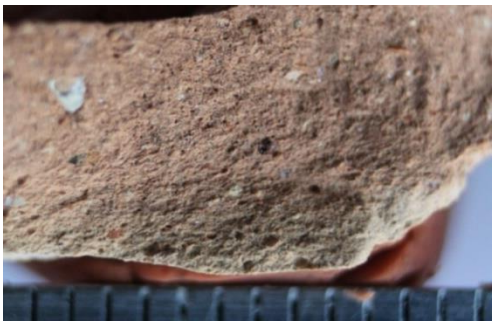
Tanım: Uçta hafif bir içbükeylik yapmış konik kaide. Yüzeyde sığ ve düzensiz yivlerle çevrelenmiştir.

Tarih: MS geç 2. yüzyıl – 3. yüzyıl

Referans: Dyczek 2001, Fig. 97.a (Dyczek 25a); Biernack – Klenina 2010, Fig. 3.3, Fig. 3.7a (Dyczek 25a); Opait – Tsaravopoulos 2011, Fig. 12.e ; Stanescu 2018, Fig. 4/5 (Dressel 24 *Similis*)

Levha 150 – Kat. No. 150

Buluntu Yeri ve Yılı: Erythrai Cennetepe 1981, Doğu Açma

Envanter No: ERY81.CT. DA-5

Ölçüler: h: 5.5 cm cm R: 2.5 cm

Hamur Rengi: 7.5 YR 7/6 (Reddish Yellow)

Yüzey Rengi: 5 YR 7/4 (Pink)

Astar Rengi:

Hamur: Sert, sıkı hamur yapılı, çok yoğun ve ince mika, az ve küçük taşçık içerir.

Eserin korunma durumu: Kaide kısmı tam korunmuş, alt gövdenin kaideyle birleştiği yerden kırıktır. +1 tane daha aynı formdan mevcut.

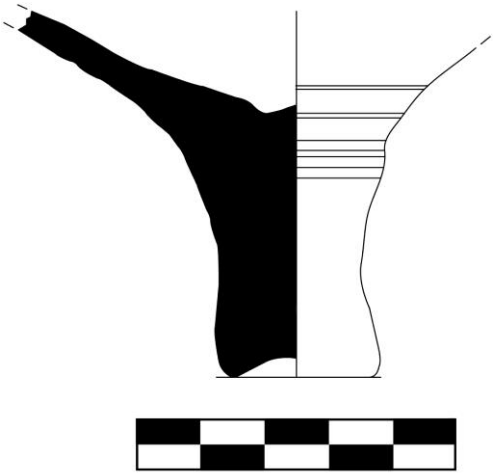
Form: Khios, Tip 4 - DR 24 *Similis*

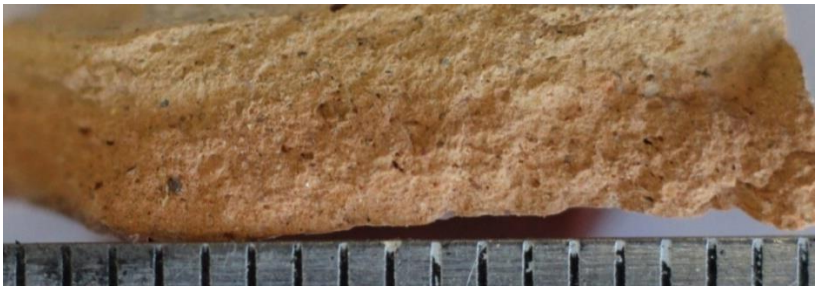
Tanım: Uçta hafif bir içbükeylik yapmış konik kaide. Yüzeyde sığ ve düzensiz yivlerle çevrelenmiştir.

Tarih: MS geç 2. yüzyıl – 3. yüzyıl

Referans: Dyczek 2001, Fig. 97.a (Dyczek 25a); Biernack – Klenina 2010, Fig. 3.3, Fig. 3.7a (Dyczek 25a); Opait – Tsaravopoulos 2011, Fig. 12.e ; Stanescu 2018, Fig. 4/5 (Dressel 24 *Similis*)

Levha 151 – Kat. No. 151

Buluntu Yeri ve Yılı: Erythrai Cennetepe 1981, Doğu Açma 8

Envanter No: ERY81.CT. DA-7

Ölçüler: h: 6 cm DR: 2.4 cm

Hamur Rengi: 2.5 YR 6/8 (Light Red)

Yüzey Rengi: 7.5 YR 7/4 (Pink)

Astar Rengi:

Hamur: Sert, kaba hamur yapılı, yoğun ve ince mika, orta yoğunlukta ve iri boyutlarda beyaz taşçık, az ve ince sarı, kırmızı, siyah katkılar içerir.

Eserin korunma durumu: Kaide kısmı tam korunmuş, alt gövdenin kaideyle birleştiği yerden kırıktır.

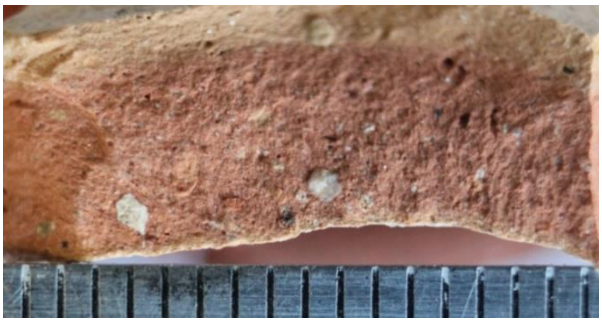
Form: Khios, Tip 4 - DR 24 *Similis*

Tanım: Uçta hafif bir içbükeylik yapmış konik kaide. Yüzeyde sığ ve düzensiz yivlerle çevrelenmiştir.

Tarih: MS geç 2. yüzyıl – 3. yüzyıl

Referans: Dyczek 2001, Fig. 97.a (Dyczek 25a); Biernack – Klenina 2010, Fig. 3.3, Fig. 3.7a (Dyczek 25a); Opait – Tsaravopoulos 2011, Fig. 12.e ; Stanescu 2018, Fig. 4/5 (Dressel 24 *Similis*)

Levha 152 – Kat. No. 152

Buluntu Yeri ve Yılı: Erythrai Cennetepe 1978, A2 Açması

Envanter No: ERY78.CT.A2-8

Ölçüler: h: 6 cm R: 2.5 cm

Hamur Rengi: 2.5 YR 5/8 (Light Red)

Yüzey Rengi: Dış:5 YR 7/6 (Reddish Yellow) İç: 2.5 YR 6/8 (Light Red)

Astar Rengi:

Hamur: Kaba, sert hamur yapısına sahip az gözenekli, orta yoğunlukta ve ince mika, siyah katkı ve çok az ve çok ince kireç içerir.

Eserin korunma durumu:

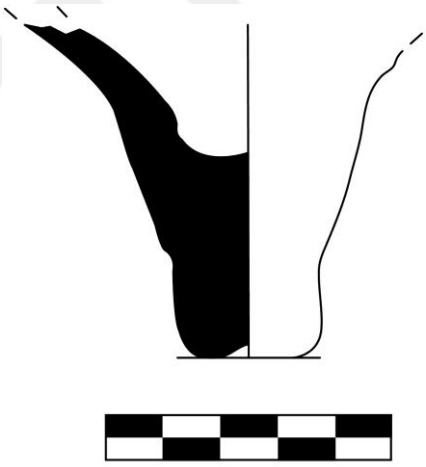
Form: Khios, Tip 4 - DR 24 *Similis*

Tanım: Uçta hafif bir içbükeylik yapmış konik kaide.

Tarih: MS geç 3. – 4. yüzyıl

Referans: Opait – Tsaravopoulos 2011, Fig. 12.e

Levha 153 – Kat. No. 153

Buluntu Yeri ve Yılı: Erythrai Cennettepe Doğu Açma 13-14
Envanter No: ERY82.CT.DA13-14-7
Ölçüler: -

Hamur: Sert, kaba hamur yapılı, ince ve orta yoğunlukta kireç, çok az ve ince mika içermektedir.

Eserin korunma durumu: Amphoranın tek kulpu korunmuştur.

Form: Khios amphorası

Tanım: Amphora kulpu üzerine, uçları yuvarlatılmış dikdörtgen mühür yer alır. Tek satırdan oluşan Τρύφωνος yazıtlı mührün boyutları: 4 cm genişlik; 0.5-1 cm ortalama harf yüksekliğidir.

Tarih: MS 1. yüzyıl
Referans: Sarikakis 1989, 433, no. 67; Tsaravopoulos ve diğ. 2013, 116, 136, Fig. 30

Buluntu Yeri ve Yılı: Erythrai Cennetepe 1983, Eski Dolgu

Envanter No: ERY83.CT.ED-7

Ölçüler: h: 8.2 cm R: 16 cm

Hamur Rengi: 7.5 YR 6/4 (Light Reddish Brown)

Yüzey Rengi: 7.5 YR 7/4 (Pink)

Astar Rengi:

Hamur: Sert, kaba hamur yapısına sahip az ve ince gözenekli, orta yoğunlukta ve ince siyah katkı, az ve ince kırmızı katkı ve siyah taşçık içerir.

Eserin korunma durumu: 1/3'i korunmuş ağız parçası

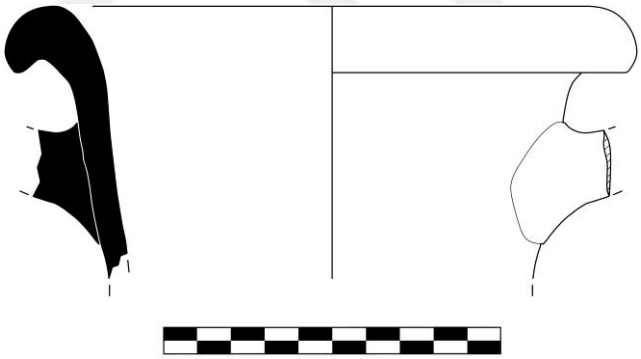
Form: Klazomenai Tip I Amphorası

Tanım: Aşağıya sarkık ve dışa taşkın ağız kenarıdır. Boynu kısa ve hafif daralmıştır. Boynun hemen ortasından elips şeklinde kulpları yer alır.

Tarih:

Referans: Doğer 1988, Şek. 3, Kat. Nr. 6 (MÖ 625-580, Yoğun taşçık, seyrek şamot, kireç, kuvars, kırmızımsı sarı); Doğer 1990, 332, Res. 3(Tip I).

Levha 155 – Kat. No. 155

Buluntu Yeri ve Yılı: Erythrai Hellenistik Ev 1977

Envanter No: ERY77.HE.S-42

Ölçüler: h:20 cm R: 10.6 cm

Hamur Rengi: 5 YR 5/8 (Yellowish Red)

Yüzey Rengi: 5 YR 6/6 (Reddish Yellow)

Astar Rengi:

Hamur: Sert, kaba hamur yapılı az ve ince kireç, siyah katkı içermektedir.

Eserin korunma durumu: Ağız, boyun ve iki kulpu da sağlam durumda, boyundan aşağısı kırık haldedir.

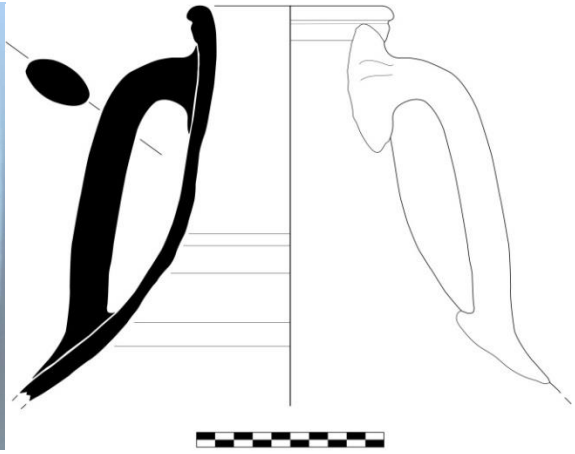
Form: Klazomenai Tip 6B Amphorası

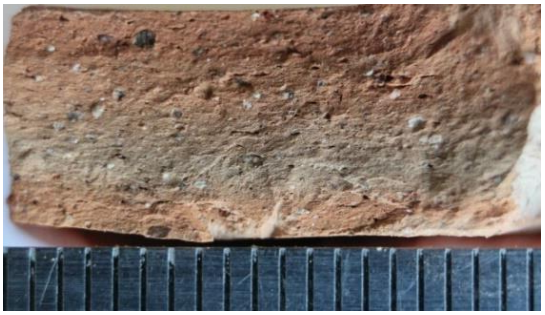
Tanım: Kalın ve dışa yuvarlatılmış ağzın altında plastik bir bantla çevrelenmiştir. Ağız ve oluşturulan bant arasında keskin bir yiv oluşturulmuştur. Hafifçe açılan silindirik boyna tutturulmuş oval kulplar omzun üçerine oturmuştur.

Tarih: MÖ 4. yüzyıl

Referans: Doğer 1986, 470, Fig. 16; Doğer 1990, 336, Res.10; Lawall 1995, 352, Fig. 8; Hürmüzlü 2004, 88, Fig. 22; Koparal – İplikçi 2004,230, Fig. 18.b-c; Hasdağlı 2012, 163, Fig.9.57-58, 61; Dupont – Lungu 2013, 241, Fig.20.a; Atila – Okan 2016, 56, Fig. 2(Tip 1), Cat. No. 1-12.

Levha 156 – Kat. No. 156

Buluntu Yeri ve Yılı: Erythrai Kilise Önü 1982

Envanter No: ERY82.KÖ-11

Ölçüler: h:9.5 cm R: 11.6 cm

Hamur Rengi: 2.5 YR 5/8 (Red)

Yüzey Rengi: 5 YR 7/6 (Reddish Yellow)

Astar Rengi:

Hamur: Sert, kaba hamur yapılı, ince katkılı, ince ve orta yoğunlukta kireç, siyah katkı ve az ve ince mika içermektedir.

Eserin korunma durumu: ¼'i korunmuş ağız parçası, kırık kulp parçasından oluşmaktadır.

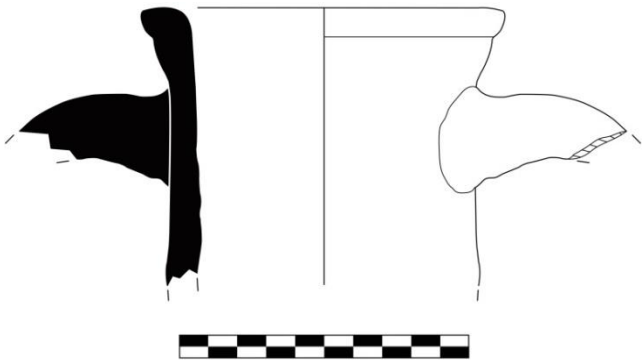
Form: Klazomenai Tip 6B Amphorası

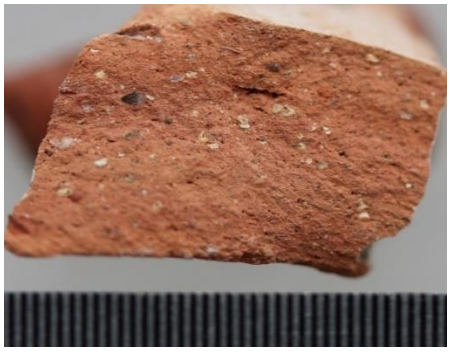
Tanım: Kalın ve dışa yuvarlatılmış ağzın altında plastik bir bantla çevrelenmiştir. Ağız ve oluşturulan bant arasında keskin bir yiv oluşturulmuştur. Hafifçe açılan silindirik boyna tutturulmuş oval kulplar omzun üçerine oturmuştur.

Tarih: MÖ 4. yüzyıl

Referans: Doğer 1986, 470, Fig. 16; Doğer 1990, 336, Res.10; Lawall 1995, 352, Fig. 8; Hürmüzlü 2004, 88, Fig. 22; Koparal – İplikçi 2004,230, Fig. 18.b-c; Hasdağlı 2012, 163, Fig.9.57-58, 61; Dupont – Lungu 2013, 241, Fig.20.a; Atila – Okan 2016, 56, Fig. 2(Tip 1), Cat. No. 1-12.

Levha 157 – Kat. No. 157

Buluntu Yeri ve Yılı: Erythrai Müze Sondaj Kazısı, 1988

Envanter No: ERY88.MZ.6No-5

Ölçüler: h: 9.8 cm R: 12.2 cm

Hamur Rengi: 5 YR 6/8 (Reddish Yellow)

Yüzey Rengi: 5 YR 5/8 (Yellowish Red)

Astar Rengi:

Hamur: Sert, kaba hamur yapılı, ince ve yoğun kireç, ince ve orta miktarda mika içermektedir.

Eserin korunma durumu: Parçanın ağzı ve kulp kısmı ele geçmiş ve yer yer kırıklar mevcuttur.

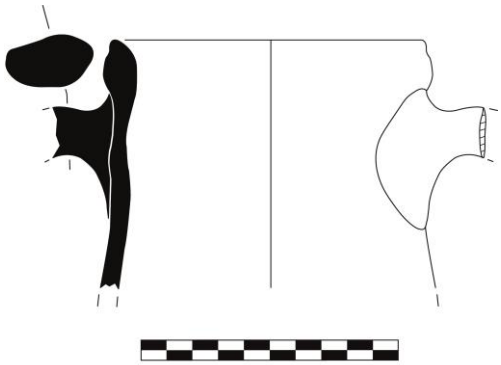
Form: Klazomenai Tip 6B Amphorası

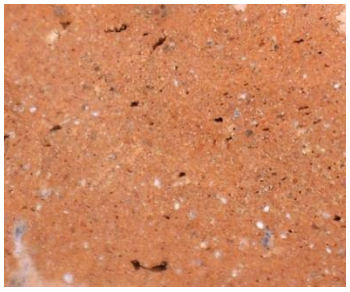
Tanım: Kalın ve dışa yuvarlatılmış ağzın altında plastik bir bantla çevrelenmiştir. Ağız ve oluşturulan bant arasında keskin bir yiv oluşturulmuştur. Hafifçe açılan silindirik boyna tutturulmuş oval kulplar omzun üçerine oturmuştur.

Tarih: MÖ 4. yüzyıl

Referans: Doğer 1986, 470, Fig. 16; Doğer 1990, 336, Res.10; Lawall 1995, 352, Fig. 8; Hürmüzlü 2004, 88, Fig. 22; Koparal – İplikçi 2004,230, Fig. 18.b-c; Hasdağlı 2012, 163, Fig.9.57-58, 61; Dupont – Lungu 2013, 241, Fig.20.a; Atila – Okan 2016, 56, Fig. 2(Tip 1), Cat. No. 1-12.

Levha 158 – Kat. No. 158

Buluntu Yeri ve Yılı: Erythrai Cennetepe 1983, Eski Dolgu

Envanter No: ERY83.CT.ED-10

Ölçüler: h:10.3 cm R: 10.2 cm

Hamur Rengi: 7.5 YR 6/6 (Reddish Yellow)

Yüzey Rengi: 7.5 YR 7/6 (Reddish Yellow)

Astar Rengi:

Hamur: Sert, kaba hamur yapısına sahip az ve ince kırmızı ve siyah katkı; az ve iri boyutlarda kuvars içerir.

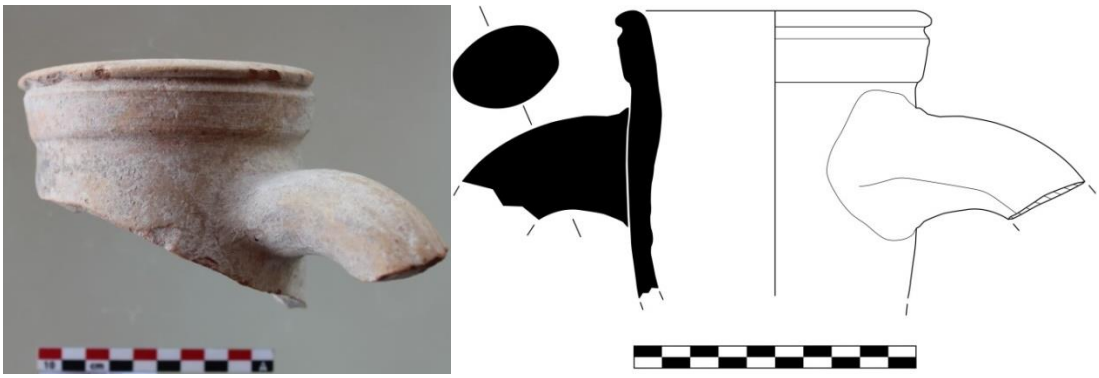
Eserin korunma durumu: ½'si korunmuş ağız ve kulp parçası

Form: Klazomenai Tip 6B Amphorası

Tanım: Kalın ve dışa yuvarlatılmış ağzın altında plastik bir bantla çevrelenmiştir. Ağız ve oluşturulan bant arasında keskin bir yiv oluşturulmuştur. Hafifçe açılan silindirik boyna tutturulmuş oval kulplar omzun üçerine oturmuştur.

Tarih: MÖ 4. yüzyıl

Referans: Doğer 1986, 470, Fig. 16; Doğer 1990, 336, Res.10; Lawall 1995, 352, Fig. 8; Hürmüzlü 2004, 88, Fig. 22; Koparal – İplikçi 2004,230, Fig. 18.b-c; Hasdağlı 2012, 163, Fig.9.57-58, 61; Dupont – Lungu 2013, 241, Fig.20.a; Atila – Okan 2016, 57, Fig. 3(Tip 2), Cat. No. 13-30.

Levha 159 – Kat. No. 159

Buluntu Yeri ve Yılı: Erythrai Cennetepe, 14 Nolu Dış Sondaj

Envanter No: ERY.CT.14Nolu -1

Ölçüler: h: 6.2 cm R: 3 cm

Hamur Rengi: 5 YR 7/4 (Pink)

Yüzey Rengi: 2.5 YR 6/6 (Light Red)

Astar Rengi:

Hamur: Sert, sıkı hamur yapılı, ince ve yoğun kırmızı, siyah, beyaz katkı, az ve ince kireç, mika içerir.

Eserin korunma durumu: Dip kısmı amphoranın gövde kısmına açılan kısmından itibaren kırıktır.

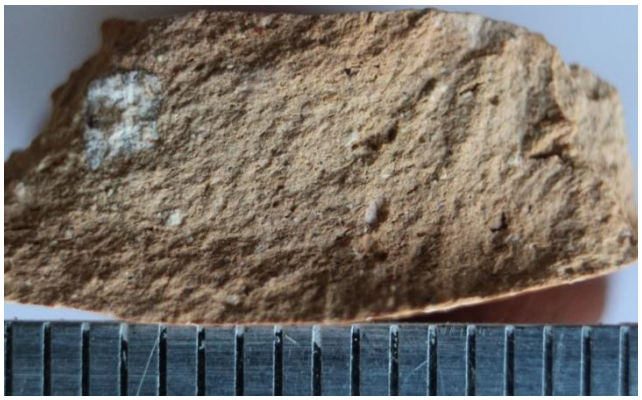
Form: Klazomenai Tip 6B Amphorası

Tanım: Kalın, plastik bantlı konik veya silindirik bir kaidedir.

Tarih: MÖ 4. yüzyıl

Referans: Doğer 1986, 470, Fig. 16; Doğer 1990, 336, Res.10; Hasdağlı 2012, 163, Fig.9.57-58, 61; Atila – Okan 2016, 56, Fig. 2(Tip 1).

Levha 160 – Kat. No. 160

Buluntu Yeri ve Yılı: Erythrai Mozaikli Peristyl Ev, J Açması 1977
Envanter No: ERY77.MPE.J-12
Ölçüler: h: 11.5 cm R: 3 cm

Hamur Rengi: 2.5 YR 5/8 (Red)

Yüzey Rengi: 2.5 YR 6/8 (Light Red)

Astar Rengi:

Hamur: Sert, kaba hamur yapılı, ince ve çok az kuvars, ince ve orta yoğunlukta kireç, beyaz katkılar içermektedir.

Eserin korunma durumu: Dip kısmı amphoranın gövde kısmına açılan kısmından itibaren kırıktır.

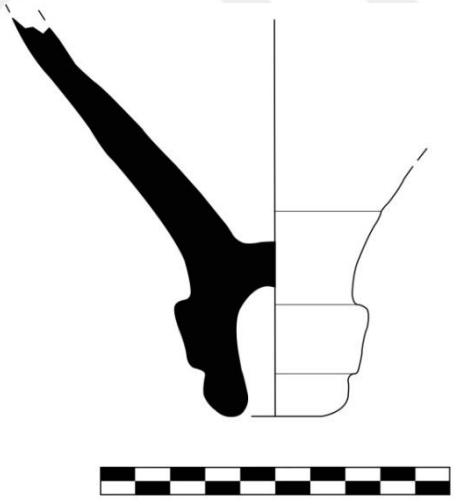
Form: Klazomenai Tip 6B Amphorası

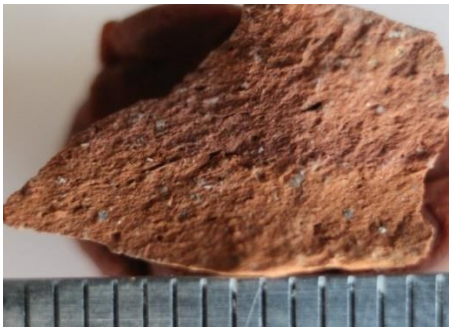
Tanım: Kalın, plastik bantlı konik veya silindirik bir kaidedir.

Tarih: MÖ 4. yüzyıl

Referans: Doğer 1986, 470, Fig. 16; Doğer 1990, 336, Res.10; Hasdağlı 2012, 163, Fig.9.57-58, 61; Dupont – Lungu 2013, 241, Fig.20.b; Atila – Okan 2016, 57, Fig. 3(Tip 2), Cat. No. 9-10.

Levha 161 – Kat. No. 161

Buluntu Yeri ve Yılı: Erythrai Kilise Önü 1982

Envanter No: ERY82.KÖ-1

Ölçüler: h: 7.7 cm R: 2.9 cm

Hamur Rengi: 2.5 YR 6/8 (Light Red)

Yüzey Rengi: 2.5 YR 7/4 (Light Reddish Brown)

Astar Rengi:

Hamur: Sert, kaba hamur yapılı, ince ve yoğun kireç, çok ince ve çok az mika içermektedir.

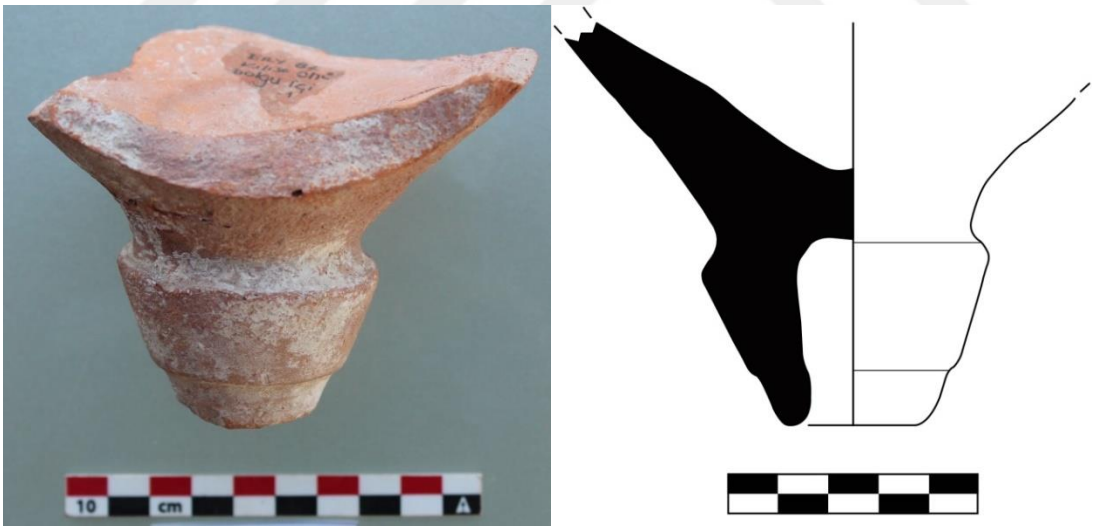
Eserin korunma durumu: Parçanın dip kısmı ele geçmiş ve oldukça iyi korunmuş durumdadır.

Form: Klazomenai Tip 6B Amphorası

Tanım: Kalın, plastik bantlı konik veya silindirik bir kaidedir.

Tarih: MÖ 4. yüzyıl

Referans: Doğer 1986, 470, Fig. 16; Doğer 1990, 336, Res.10; Hasdağlı 2012, 163, Fig.9.57-58, 61; Dupont – Lungu 2013, 241, Fig.20.b; Atila – Okan 2016, 57, Fig. 3(Tip 2), Cat. No. 9-11.

Levha 162 – Kat. No. 162

Buluntu Yeri ve Yılı: Erythrai Kilise Önü 1982

Envanter No: ERY82.KÖ-3

Ölçüler: h: 9.8 cm R: 2.7 cm

Hamur Rengi: 2.5 YR 5/6 (Red)

Yüzey Rengi: 2.5 YR 6/6 (Light Red)

Astar Rengi:

Hamur: Sert, kaba hamur yapılı, ince ve yoğun kireç, ince ve çok az mika içermektedir.

Eserin korunma durumu: Parçanın dip kısmı ele geçmiş ve oldukça iyi korunmuş durumdadır. +1 tane daha aynı formdan mevcuttur.

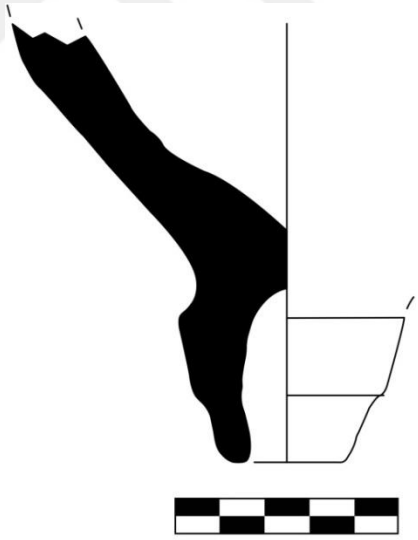
Form: Klazomenai Tip 6B Amphorası

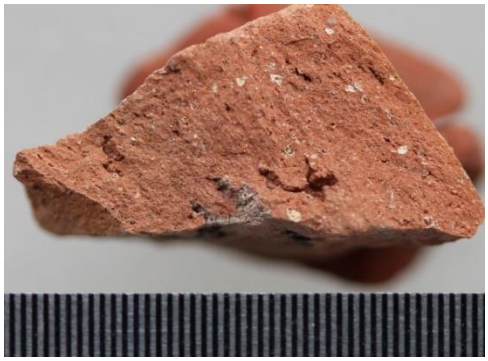
Tanım: Kalın, plastik bantlı konik veya silindirik bir kaidedir.

Tarih: MÖ 4. yüzyıl

Referans: Doğer 1986, 470, Fig. 16; Doğer 1990, 336, Res.10; Hasdağlı 2012, 163, Fig.9.57-58, 61; Dupont – Lungu 2013, 241, Fig.20.b; Atila – Okan 2016, 57, Fig. 3(Tip 2), Cat. No. 9-11.

Levha 163 – Kat. No. 163

Buluntu Yeri ve Yılı: Erythrai Mozaikli Peristyl Ev, J Açması 1977
Envanter No: ERY77.MPE.J-7
Ölçüler: h: 9.1 cm R: 4.2 cm

Hamur Rengi: 2.5 YR 5/8 (Red)

Yüzey Rengi: 2.5 YR 6/6 (Light Red)

Astar Rengi:

Hamur: Sert, kaba hamur yapılı, ince ve orta yoğunlukta mika, az ve ince kuvars, orta boyutta ve orta yoğunlukta siyah ve beyaz katkılar içermektedir.

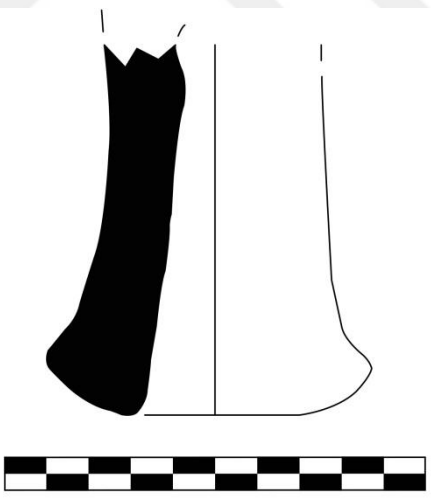
Eserin korunma durumu: Amphoranın kaide kısmı oldukça iyi korunmuş durumdadır.

Form: Mende Amphorası

Tanım: Kaidenin altında oldukça derin bir oyuk bulunmaktadır. Dışa çekik konik kaidenin Mende amphoralarına özgü hamur özelliklerine sahip olduğu görülmüştür.

Tarih: MÖ 4. yüzyıl
Referans: Hadjidaki 1996, 576, Fig. 12(MÖ 5. yüzyılın son çeyreği); Monachov 1999a, 369, Taf. 161.1(MÖ 350-330lar); Monachov 2003a, 294, Taf. 64.3; Lawall 2005, 46, Fig. 4; Dündar 2012, Lev. 22. MnA.7(Geç Mende-MÖ 4. yüzyılın ilk çeyreği); Monachov ve diğ. 2016, 109, Fig. 6(350-330lar)

Levha 164 – Kat. No. 164

Buluntu Yeri ve Yılı: Erythrai Hellenistik Ev 1977-78
Envanter No: ERY77-78.HE-13
Ölçüler: h: cm R: cm

Hamur Rengi: 2.5 YR 5/8 (Red)

Yüzey Rengi: 2.5 YR 6/8 (Light Red)

Astar Rengi:

Hamur: Sert, kaba hamur yapılı, çok az ve çok ince mika, az ve ince kireç, orta yoğunlukta ve orta boyutlarda siyah, kırmızı taşçık içerir.

Eserin korunma durumu: Amphoranın kaide kısmı yarıya kadar korunmuş durumdadır. Üst kısmı ise kırıktır.

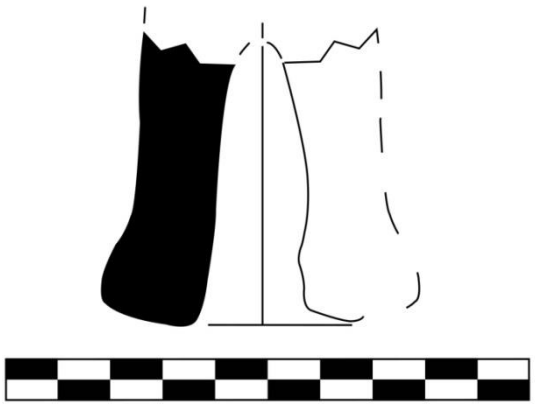
Form: Mende Amphorası

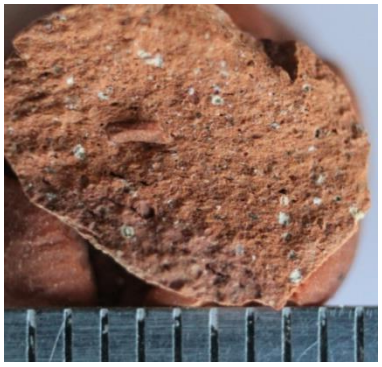
Tanım: Kaidenin altında oldukça derin bir oyuk bulunmaktadır. Dışa çekik konik kaidenin Mende amphoralarına özgü hamur özelliklerine sahip olduğu görülmüştür.

Tarih: MÖ 4. yüzyıl

Referans: Hadjidaki 1996, 576, Fig. 12(MÖ 5. yüzyılın son çeyreği); Monachov 1999a, 369, Taf. 161.1(MÖ 35330lar); Monachov 2003a, 294, Taf. 64.3; Dündar 2012, Lev. 22. MnA.7(Geç Mende); Monachov ve diğ. 2016, 109, Fig. 6

Levha 165 – Kat. No. 165

Buluntu Yeri ve Yılı: Erythrai Cennetepe 1983, Eski Dolgu

Envanter No: ERY83.CT.ED-2

Ölçüler: h: 8.5 cm R: 2.7 cm

Hamur Rengi: 2.5 YR 6/8 (Light Red)

Yüzey Rengi: 2.5 YR 7/3 (Light Reddish Brown)

Astar Rengi:

Hamur: Sert, kaba hamur yapısına sahip, az ve ince mika, az ve küçük boyutlarda kuvars ve siyah katkı içerir.

Eserin korunma durumu: Amphoranın kaide kısmı oldukça iyi korunmuş durumdadır.

Form: Mende Amphorası

Tanım: Kaidenin altında oldukça sığ bir oyuk bulunmaktadır. Dışa çekik konik kaidenin Mende amphoralarına özgü hamur özelliklerine sahip olduğu görülmüştür.

Tarih: MÖ 4. yüzyıl

Referans: Isler 1978, 131-132, Fig. 10.423; Monachov 1999a, 407, Taf.181.3(MÖ 330-320ler); Lawall 2005, 46, Fig. 4; Mateevici – Redina 2010, Pl. 30.1; Dündar 2012, Lev. 22.MnA.10(MÖ 340); Monachov 2016b, 331, Fig. 12.106; Monachov 2017, 89, Fig. 4.

Levha 166 – Kat. No. 166

Buluntu Yeri ve Yılı: Erythrai Cennetepe 1983, Eski Dolgu

Envanter No: ERY83.CT.ED-12

Ölçüler: h: 7.6 cm R: 3.4 cm

Hamur Rengi: 5 YR 6/8 (Reddish Yellow)

Yüzey Rengi: 5 YR 6/8 (Reddish Yellow)

Astar Rengi:

Hamur: Sert, kaba hamur yapısına sahip çok yoğun ve irili ufaklı kuvars, ince ve orta yoğunlukta kireç ve siyah katkı, az ve ince mika içerir.

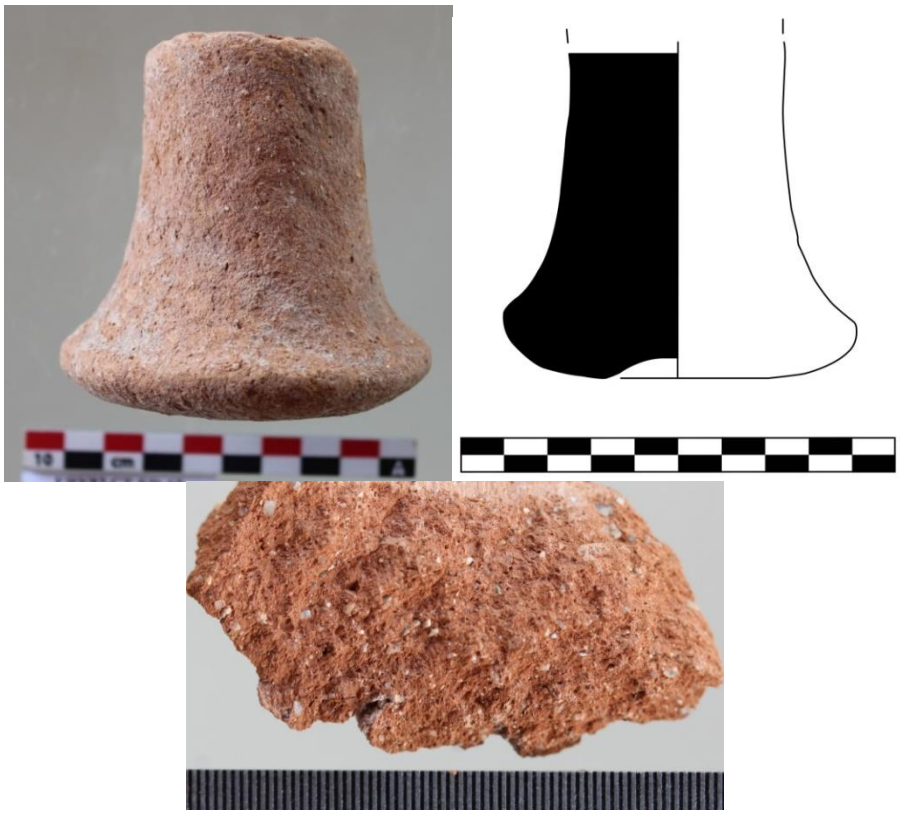
Eserin korunma durumu: Amphoranın kaide kısmı oldukça iyi korunmuş durumdadır.

Form: Mende Amphorası

Tanım: Kaidenin altında oldukça sığ bir oyuk bulunmaktadır. Dışa çekik konik kaidenin Mende amphoralarına özgü hamur özelliklerine sahip olduğu görülmüştür.

Tarih: MÖ 4. yüzyıl

Referans: Monachov 1999a, 137, Taf. 45.15(MÖ 430lar), 386, Taf. 171.3(MÖ 350'den sonra); Lawall 2005, 46, Fig. 4; Mateevici – Redina 2010, Pl. 30.1; Dündar 2012, Lev. 22.MnA.10(MÖ 340);Monachov 2016b, 331, Fig. 12.106;

Levha 167 – Kat. No. 167

Buluntu Yeri ve Yılı: Erythrai Kilise Önü 1982

Envanter No: ERY82.KÖ-4

Ölçüler: h: 3 cm R: 5.5 cm

Hamur Rengi: 2.5 YR 6/6 (Light Red)

Yüzey Rengi: 2.5 YR 6/4 (Light Reddish Brown)

Astar Rengi:

Hamur: Sert, kaba hamur yapısına sahip ince katkılı, çok ince ve az mika, çok az ve çok ince siyah ve kırmızı katkılar içermektedir.

Eserin korunma durumu: Parçanın dip kısmı ele geçmiş ve oldukça iyi korunmuş durumdadır.

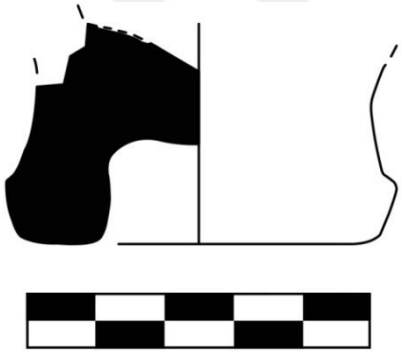
Form: Thasos Amphorası

Tanım: Alçak silindirik kaidenin içi oyuktur. Dışta gövdeye geçişte keskin, üçgen bir kesit yapmıştır.

Tarih: MÖ 6. yüzyıl sonu 5. yüzyıl

Referans: Monachov 2003b, 249, Fig.1.5(MÖ 6. yüzyıl sonu 5. yüzyıl)

Levha 168 – Kat. No. 168

Buluntu Yeri ve Yılı: Erythrai Mozaikli Peristyl Ev, J Odası, 1977

Envanter No: ERY77.MPE.J-31

Ölçüler: h: 4.9 cm R: 3 cm

Hamur Rengi: 2.5 YR 6/6 (Light Red)

Yüzey Rengi: 2.5 YR 5/6 (Red)

Astar Rengi:

Hamur: Sert, kaba hamur yapılı, ince ve yoğun kireç, kırmızı ve siyah katkılar içermektedir.

Eserin korunma durumu: Oldukça iyi korunmuş dip kısmıdır.

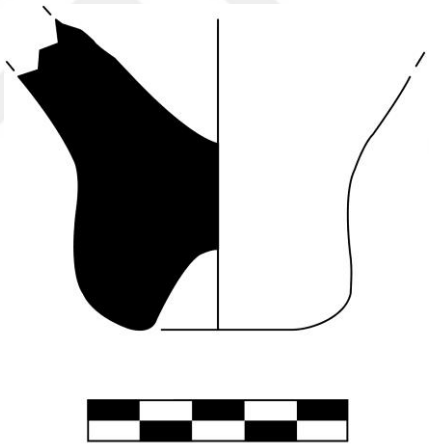
Form: Thasos Amphorası

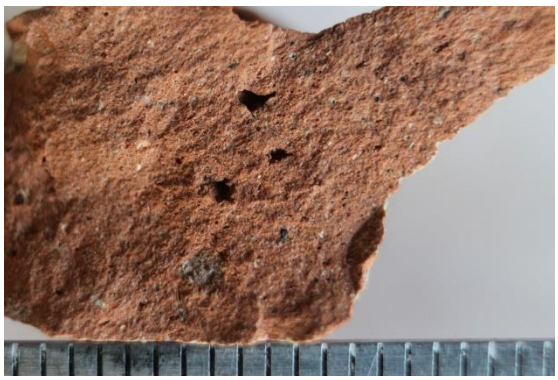
Tanım: Alçak silindirik kaidenin içi oyuktur. Dışta gövdeye geçişte keskin, yumuşak bir geçişle sağlanmıştır.

Tarih: MÖ 4. yüzyıl sonu

Referans: Garlan 1988, 13, Fig. 13; Dündar 2012, Lev. 20, Kat. No. Tha.11

Levha 169 – Kat. No. 169

Buluntu Yeri ve Yılı: Erythrai Cennetepe 1982, Ana Kapı Alt Taban Açması
Envanter No: ERY82.CT.AK-AT-1
Ölçüler: h: 14.2 cm R: 4.4 cm

Hamur Rengi: 5 YR 6/8 (Reddish Yellow)

Yüzey Rengi: 5 YR 7/4 (Pink)

Astar Rengi:

Hamur: Sert, kaba hamur yapılı, ince katkılı, yoğun ve ince mika, az ve küçük taşçık, az ve orta boyutlarda kuvars, çok az ve küçük boyutlarda kireç katkıları içermektedir.

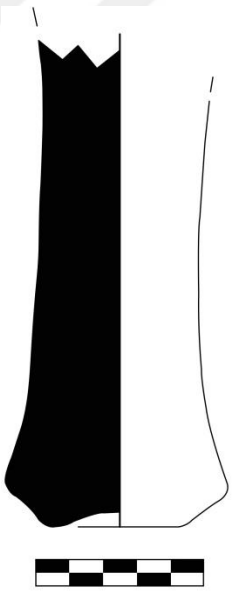
Eserin korunma durumu: Kaidesi oldukça iyi korunmuş durumdadır. Kaideden sonra gövde kısmı ise korunamamıştır.

Form: Thasos Amphorası "bikonik tip"

Tanım: İçi dolu dip/tutamak formundadır. Kaidenin altında sığ bir oyuğu bulunmaktadır.

Tarih: MÖ 4. yüzyıl
Referans: Grandjean 1992, Fig. 6.45(MÖ yak. 340); Balba 1995, Lev.21.1(MÖ 4. yüzyıl); Monachov 1999b, 190, Fig. 24/1; Şenol – Aşkın 2007, 246, Kat. No.9; Mateevici – Redina 2010, Pl. 29.4; Lozanov 2010, Pl. 51.5; Dündar 2012, Lev.21,ThA.17(MÖ 4. yüzyıl sonları); Gros 2012, 305, Fig.2; Dupont – Lungu 2013, 239, Fig. 18.d(MÖ 4. yüzyıl)

Levha 170 – Kat. No. 170

Buluntu Yeri ve Yılı: Erythrai Cennetepe 1983, Eski Dolgu

Envanter No: ERY83.CT.ED-1

Ölçüler: h: 12.7 cm R: 4 cm

Hamur Rengi: 7.5 YR 6/8 (Reddish Yellow)

Yüzey Rengi: 10 YR 7/4 (Very Pale Brown)

Astar Rengi:

Hamur: Sert, kaba hamur yapısına sahip çok yoğun ve irili ufaklı kuvars, orta miktarda ve ince mika içerir.

Eserin korunma durumu: Kaidesi oldukça iyi korunmuş durumdadır. Kaideden sonra gövde kısmı ise korunamamıştır.

Form: Thasos Amphorası "bikonik tip"

Tanım: İçi dolu dip/tutamak formundadır. Kaidenin altında sığ bir oyuğu bulunmaktadır.

Tarih: MÖ 4. yüzyıl

Referans: Grandjean 1992, Fig. 6.45(MÖ yak. 340); Balba 1995, Lev.21.1(MÖ 4. yüzyıl); Monachov 1999b, 190, Fig. 24/1; Şenol – Aşkın 2007, 246, Kat. No.9; Mateevici – Redina 2010, Pl. 29.4; Lozanov 2010, Pl. 51.5; Dündar 2012, Lev.21,ThA.17(MÖ 4. yüzyıl sonları); Gros 2012, 305, Fig.2; Dupont – Lungu 2013, 239, Fig. 18.d(MÖ 4. yüzyıl)

Buluntu Yeri ve Yılı: Erythrai Kilise Önü 1982

Envanter No: ERY82.KÖ-6

Ölçüler: h: 3.2 cm R: 12.8 cm

Hamur Rengi: 5 YR 6/8 (Reddish Yellow)

Yüzey Rengi: 5 YR 7/6 (Reddish Yellow)

Astar Rengi:

Hamur: Sert, kaba hamur yapılı, ince katkılı, yoğun ve ince kireç içermektedir.

Eserin korunma durumu: 1/7'si korunmuş ağız parçasıdır.

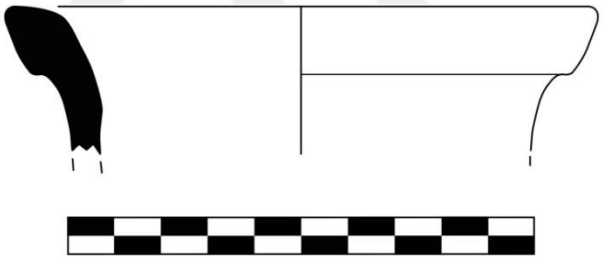
Form: Thasos Amphorası

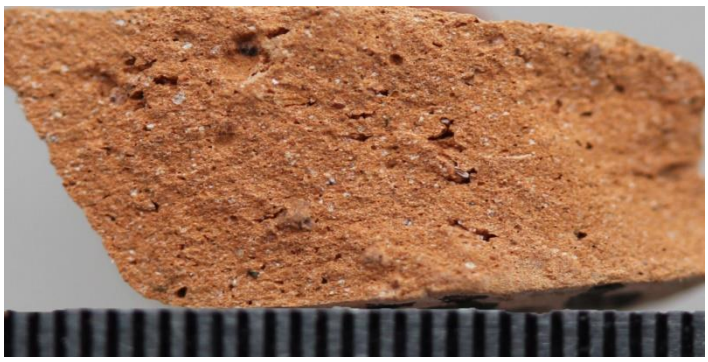
Tanım: *Pithoid* formlu, topuz şeklinde ağız profiline sahiptir.

Tarih: MÖ 5. yüzyıl sonu – 4. yüzyıl

Referans: Grandjean 1992, Fig. 2.12;(MÖ yak. 420); Özbay 2019, 77, Çizim 5(pithoid form)

Levha 172 – Kat. No. 172

Buluntu Yeri ve Yılı: Erythrai Kilise Önü 1982

Envanter No: ERY82.KÖ-7

Ölçüler: h:2.2 cm R:12.6 cm

Hamur Rengi: 2.5 YR 6/8 (Light Red)

Yüzey Rengi: 2.5 YR 6/6 (Light Red)

Astar Rengi:

Hamur: Sert, kaba hamur yapılı ve ince katkılı, ince ve yoğun kireç ve çok az ve ince mika içermektedir.

Eserin korunma durumu: 1/6'sı korunmuş ağız parçasıdır.

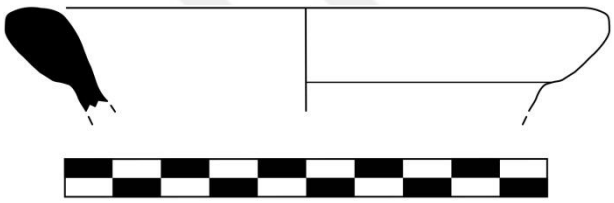
Form: Thasos Amphorası

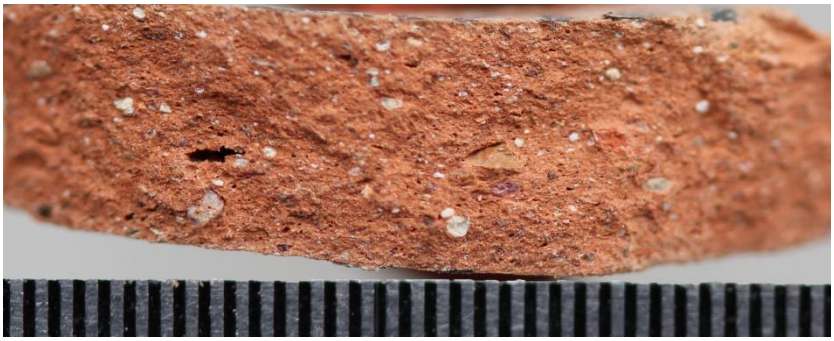
Tanım: Ucu sivriltilmiş dışa çekik ağız kenarına sahiptir. Omuzlara doğru genişleyerek inen silindirik boyun korunamamıştır.

Tarih: MÖ 5. yüzyıl sonu – 4. yüzyıl

Referans: Grandjean 1992, Fig. 2.12;(MÖ yak. 420); Dündar 2012, Lev. 20, ThA.6 (MÖ 4. yüzyılın ikinci yarısı); Özbay 2019, 77, Çizim 5(pithoid form)

Levha 173 – Kat. No. 173

Buluntu Yeri ve Yılı: Erythrai Kilise Önü 1982

Envanter No: ERY82.KÖ-9

Ölçüler: h: 3.3 cm R: 12.4 cm

Hamur Rengi: 5 YR 5/8 (Yellowish Red)

Yüzey Rengi: 5 YR 5/2 (Reddish Gray)

Astar Rengi:

Hamur: Sert, kaba hamur yapılı, ince katkılı ince ve orta yoğunlukta beyaz katkı, az ve ince siyah katkı içermektedir.

Eserin korunma durumu: ¼'i korunmuş ağız parçası

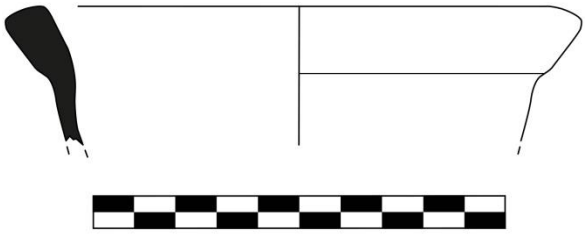
Form: *Bikonik* Thasos Amphorası

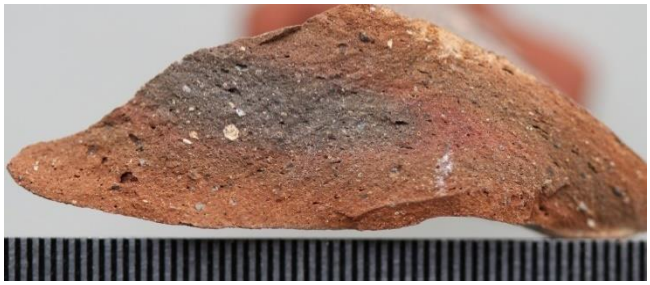
Tanım: Köşeli ağız profili sivri ve keskindir. Ağzın hemen altında yer alan ince yiv ağzın keskin profilini daha belirgin bir hale getirmiştir. Uzun boyun ve kulpları ile MÖ 4. yüzyılda ortaya çıkan *bikonik* Thasos amphora örneğidir.

Tarih: MÖ 5. yüzyıl sonu – 4. yüzyıl

Referans: Lozanov 2009, Pl. 51.1; Dündar 2012, Lev. 20. ThA.5(MÖ 4. yüzyılın ikinci yarısı); Dupont – Lungu 2013, 239, Fig.18.a(MÖ 5. yüzyıl); Özbay 2019, 77, Çizim 1(bikonik form)

Levha 174 – Kat. No. 174

Buluntu Yeri ve Yılı: Erythrai Kilise Önü 1982

Envanter No: ERY82.KÖ-8

Ölçüler: h: 9.9 cm R: 11.2 cm

Hamur Rengi: 2.5 YR 5/8 (Red)

Yüzey Rengi: 2.5 YR 6/6 (Light Red)

Astar Rengi:

Hamur: Sert, kaba hamur yapılı, ince katkılı, ince ve az miktarda kireç, orta büyüklükte ve ince siyah katkılar içermektedir.

Eserin korunma durumu: ¼'i korunmuş ağız parçası

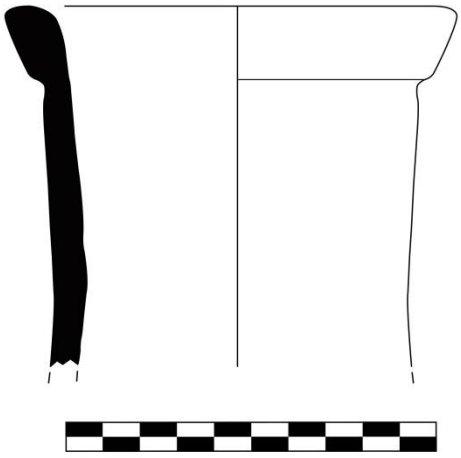
Form: Thasos Amphorası

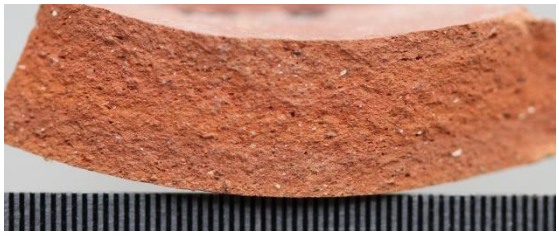
Tanım: Ucu sivriltilmiş dışa çekik ağız kenarına sahiptir, dışta düz bir bant yapmış ağzın hemen altında yer alan ince yiv ağzın keskin profilini daha belirgin bir hale getirmiştir. Omuzlara doğru genişleyerek inen silindirik boyun korunamamıştır.

Tarih: MÖ 5. yüzyıl sonu – 4. yüzyıl

Referans: Grandjean 1992, 563, Fig.10,67(MÖ 5. yüzyılın üçüncü çeyreği); Brashinskij 1980, 19, 109-110, No. 31-32, Tab III, VIII; **:** Lawall 2000, 232, Fig. 11, 67; Monachov 2003a, 286, Tab. 56.3; Lozanov 2009, Pl. 51.3(MÖ 5. yüzyılın üçüncü çeyreği).

Levha 175 – Kat. No. 175

Buluntu Yeri ve Yılı: Erythrai Kilise Önü 1982
Envanter No: ERY82.KÖ-10
Ölçüler: h:9.2 cm R: 14 cm

Hamur Rengi: 2.5 YR 7/6 (Light Red)

Yüzey Rengi: 2.5 YR 5/8 (Red)

Astar Rengi:

Hamur: Sert, kaba hamur yapılı, ince katkılı, ince ve yoğun kireç, ince ve az siyah katkı, çok az ve çok ince mika içermektedir.

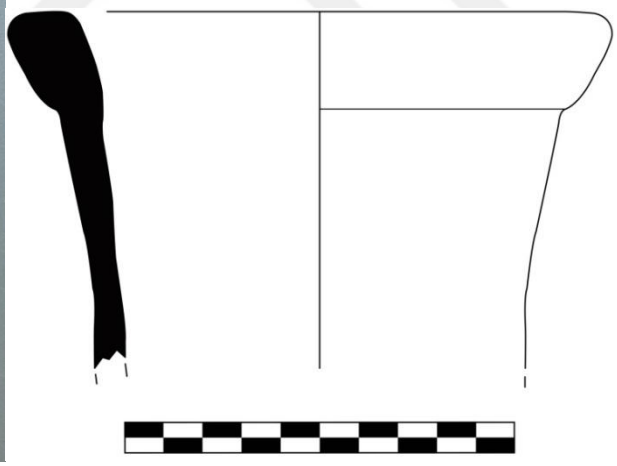
Eserin korunma durumu: ¼'i korunmuş ağız parçası

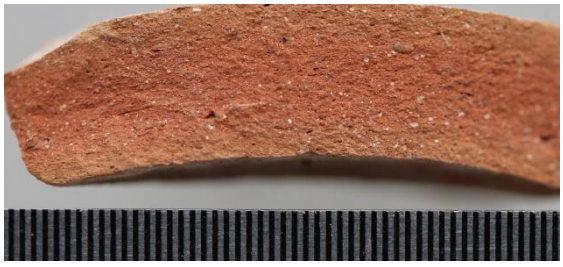
Form: Thasos Amphorası

Tanım: Topuz şeklinde ucu sivriltilmiş dışa çekik ağız profiline sahip *pithoid* Thasos amphora örneğidir. Silindirik boynundan sonrası kırık durumdadır.

Tarih: MÖ 5. yüzyıl sonu – 4. yüzyıl
Referans: Lawall 2000, 232, Fig. 11, 67; Grandjean 1992, 562-563, no. 69, fig. 10; Brashinskij 1980, 19, 109-110, nos 31-32, Tab III, VIII; Lozanov 2009, Pl. 51, 2(MÖ 5. yy 3. çeyreği); Dündar 2012, Lev. 20. ThA.5(4. yüzyılın ikinci yarısı);

Levha 176 – Kat. No. 176

Buluntu Yeri ve Yılı: Erythrai Kilise Önü 1982

Envanter No: ERY82.KÖ-12

Ölçüler: h:4.9 cm R: 8.4 cm

Hamur Rengi: 2.5 YR 5/8 (Red)

Yüzey Rengi: 5 YR 7/6 (Reddish Yellow)

Astar Rengi:

Hamur: Sert, kaba hamur yapısına sahip ince ve yoğun kireç, çok az ve ince mika içermektedir.

Eserin korunma durumu: ¼'i korunmuş ağız ve kırık kulp parçasıdır.

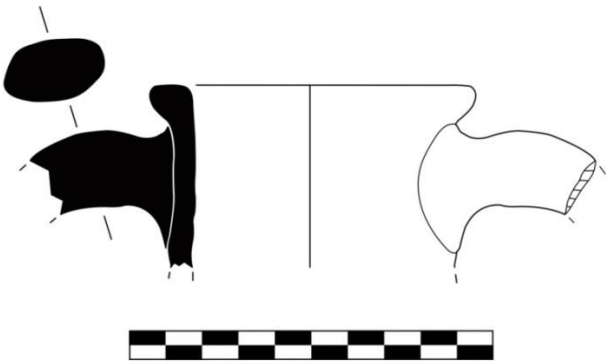
Form: Thasos Amphorası

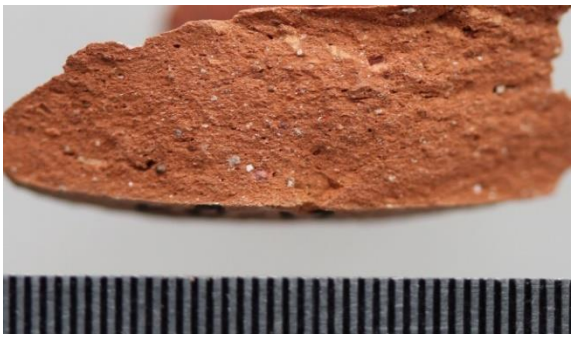
Tanım: Topuz şeklinde ucu dışa çekik ağız profiline sahip amphora parçasıdır. Ağzın üst kısmında düzlem oluşturulmuştur. Oval kulp kesiti ağzın hemen altına tutturulmuştur. Silindirik boynun kulp birleşiminden sonrası korunamamıştır.

Tarih: MÖ 5. yüzyıl sonu – 4. yüzyıl

Referans: Grandjean 1992, Fig. 7.47(MÖ yak. 325); Lozanov 2009, Pl.51.4; Dupont – Lungu 2013, 239, Fig.18.b(MÖ 4. yüzyılın üçüncü çeyreği)

Levha 177 – Kat. No. 177

Buluntu Yeri ve Yılı: Erythrai Kilise Önü 1982

Envanter No: ERY82.KÖ-13

Ölçüler: h:5 cm R: 11 cm

Hamur Rengi: 2.5 YR 6/8 (Light Red)

Yüzey Rengi: 5 YR 8/1 (White)/ 5 YR 7/6 (Reddish Yellow)

Astar Rengi:

Hamur: Sert, kaba hamur yapılı, ince ve yoğun kireç, az ve ince siyah ve kırmızı katkılar içermektedir.

Eserin korunma durumu: ¼'i korunmuş ağzın dudak kısmında yer yer kırıklar yer alır ve kulp da kırıktır.

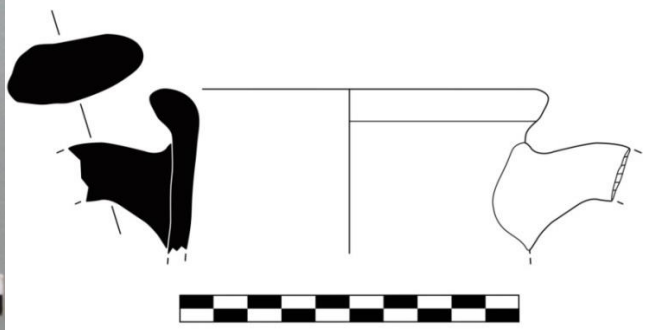
Form: Thasos Amphorası

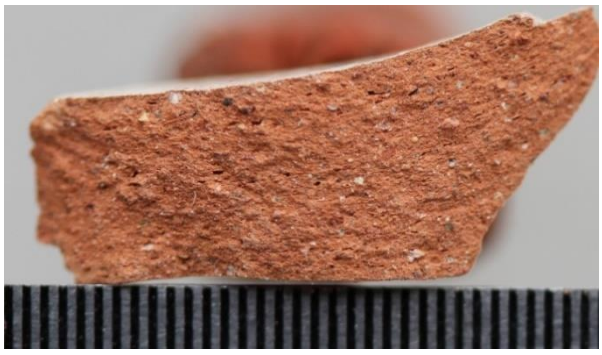
Tanım: Topuz şeklinde ucu dışa çekik ağız profiline sahip amphora parçasıdır. Ağız, içte üçgen profil oluşturmuştur. Oval kulp kesiti ağzın hemen altına tutturulmuştur. Silindirik boynun kulp birleşiminden sonrası korunamamıştır.

Tarih: MÖ 5. yüzyıl sonu – 4. yüzyıl

Referans: Grandjean 1992, 563, Fig. 10.69; Lawall 2000, 232, Fig. 11, 67; Brashinskij 1980, 19, 109-110, nos 31-32, Tab III, VIII; Özbay 2019, 77, Çizim 4(pithoid form)

Levha 178 – Kat. No. 178

Buluntu Yeri ve Yılı: Erythrai Cennetepe 1983, Eski Dolgu
Envanter No: ERY83.CT.ED-20
Ölçüler: h: 2.9 cm R: 12.2 cm

Hamur Rengi: 2.5 YR 6/8 (Light Red)

Yüzey Rengi: 2.5 YR 6/6 (Light Red)

Astar Rengi: 5 YR 6/4 (Light Reddish Brown)

Hamur: Sert, kaba hamur yapısına sahip ince ve yoğun kireç, kırmızı, sarı katkı, ince ve orta yoğunlukta sarı mika içerir.

Eserin korunma durumu: 1/5'i korunmuş ağız parçası

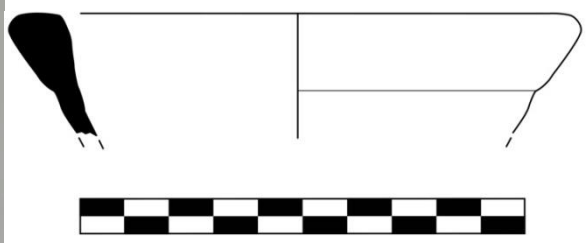
Form: Thasos Amphorası

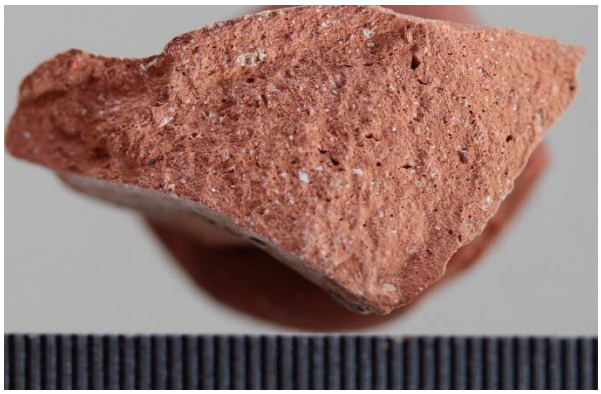
Tanım: Ucu sivriltilmiş dışa çekik ağız kenarına sahiptir. Omuzlara doğru genişleyerek inen silindirik boyun korunamamıştır.

Tarih: MÖ 5. yüzyıl sonu – 4. yüzyıl

Referans: Grandjean 1992, Fig. 2.12;(MÖ yak. 420); Dündar 2012, Lev. 20, ThA.6 (MÖ 4. yüzyılın ikinci yarısı); Özbay 2019, 77, Çizim 5(pithoid form)

Levha 179 – Kat. No. 179

Buluntu Yeri ve Yılı: Erythrai Hellenistik Ev 1984

Envanter No: ERY84.HE.S-40

Ölçüler: h:4.7 cm R: 14.6 cm

Hamur Rengi: 2.5 YR 5/8 (Red)

Yüzey Rengi: 5 YR 6/6 (Reddish Yellow)

Astar Rengi:

Hamur: İyi pişmiş, sert, kaba hamur yapısına sahip ince ve az kireç, çok az ve çok ince sarı mika ve kuvars içermektedir.

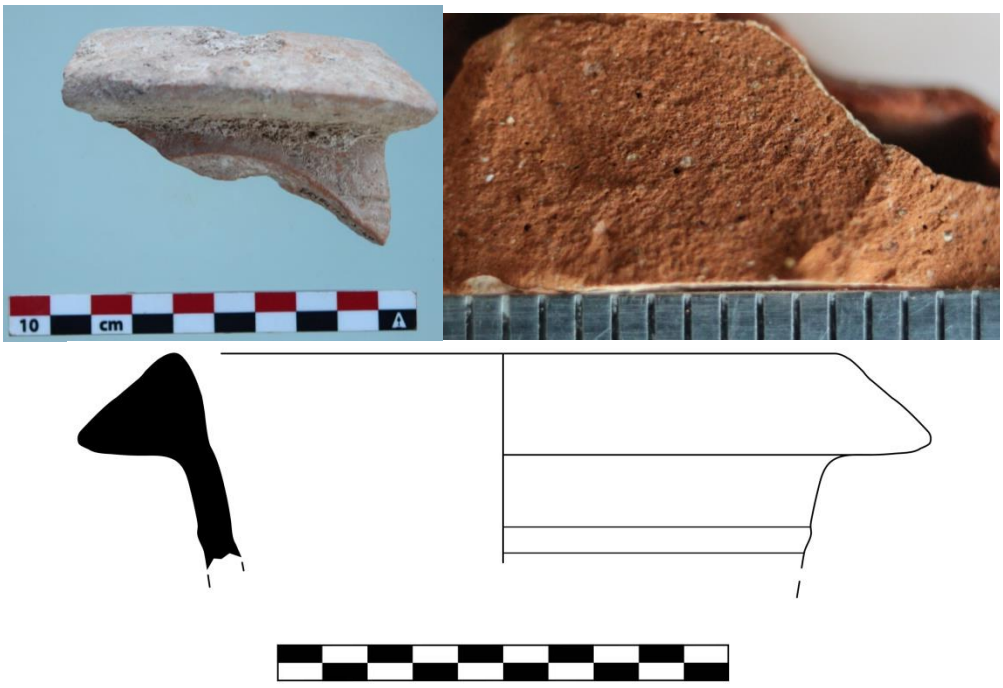
Eserin korunma durumu: 1/7'si korunmuş ağız parçasıdır.

Form: Mantar Ağızlı Amphora-Tip 1

Tanımı: Ağız kısmındaki dudağı aşağı sarkık, üçgen kesitli profile sahiptir. Geniş ağız yukarıdan aşağı doğru daralmaktadır.

Tarih: MÖ 4. yüzyıl

Referans: Doulgéri-Intzessiloglou – Garlan 1990,387, Fig. 35.c; Lawall 1995, Fig. 92(MÖ 400); Lawall 2004b, 197, 15-16; Şenol – Aşkın 2007, 266, Kat. No. 52; Lawall ve diğ. 2010, Pl. 293, L-60(Güney Ege-MÖ 330-250); Okan 2013, 140, Fig. 8; Dupont – Lungu 2013, 242, Fig. 21a; Başaran – Akkaş 2016, 306, Lev.1, Kat. No.3; Özbay 2019, 84, Şekil 4.18(MÖ 4. yüzyıl ortası)

Levha 180 – Kat. No. 180

Buluntu Yeri ve Yılı: Erythrai Cennetepe 1983, Eski Dolgu

Envanter No: ERY83.CT.ED-4

Ölçüler: h: 2.9 cm R: 14 cm

Hamur Rengi: 2.5 YR 5/6 (Red)

Yüzey Rengi: 7.5 YR 8/2 (Pinkish White)

Astar Rengi:

Hamur: Sert, kaba hamur yapısına sahip çok miktarda ve ince boyutta kireç ve kum içermektedir.

Eserin korunma durumu: 1/8'i korunmuş ağız parçası

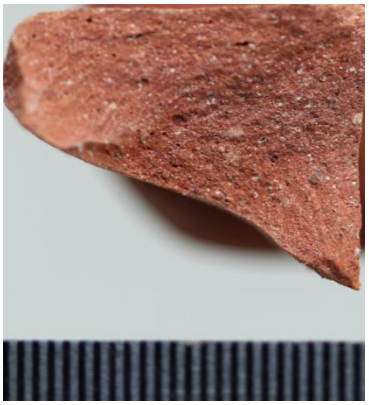
Form: Mantar Ağızlı Amphora-Tip 1

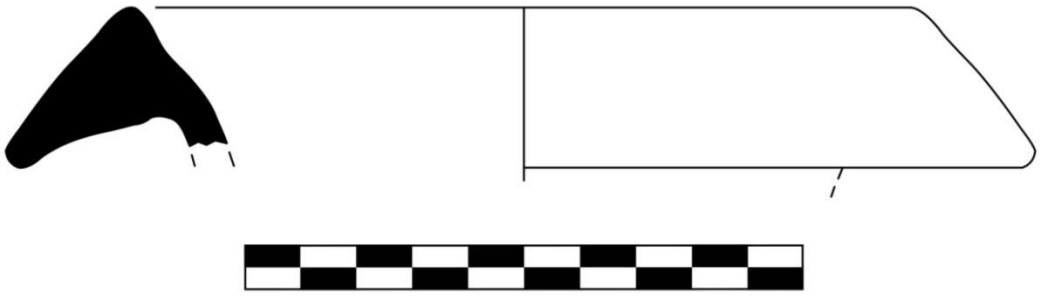
Tanımı: Ağız kısmındaki dudağı aşağı yönde uzatılmış, üçgen kesitli profile sahiptir. Ağzın iç kısmında Geniş ağız yukarıdan aşağı doğru daralmaktadır.

Tarih:

Referans: Doulgéri-Intzessiloglou – Garlan 1990,387, Fig. 35.c; Lawall 1995, Fig. 92(MÖ 400); **:** Lawall 2002, 233, Fig. 12.84; Lawall 2004b, 197, 15-16; Lawall ve diğ. 2010, Pl. 293, L-60(Güney Ege-MÖ 330-250); Lawall 2011, 87, 8; Okan 2013, 140, Fig. 8; Dupont – Lungu 2013, 242, Fig. 21a; Başaran – Akkaş 2016, 306, Lev.1, Kat. No.2; Özbay 2019, 84, Şekil 4.18(MÖ 4. yüzyıl ortası)

Levha 181 – Kat. No. 181

Buluntu Yeri ve Yılı: Erythrai Cennetepe 1983, Eski Dolgu

Envanter No: ERY83.CT.ED-3

Ölçüler: h: 5.8 cm R: 15 cm

Hamur Rengi: 2.5 YR 5/8 (Red)

Yüzey Rengi: 7.5 YR 8/2 (Pinkish White)

Astar Rengi:

Hamur: Sert, kaba hamur yapısına sahip olup çok miktarda ve çok ince boyutlarda kireç katkısı içermektedir.

Eserin korunma durumu: 1/6'sı korunmuş ağız parçası. 2 adet daha aynı formdan mevcuttur.

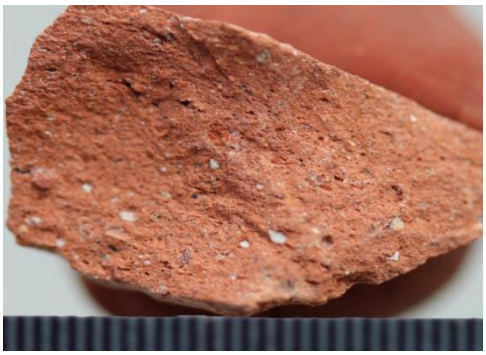
Form: Mantar Ağızlı Amphora-Tip 2

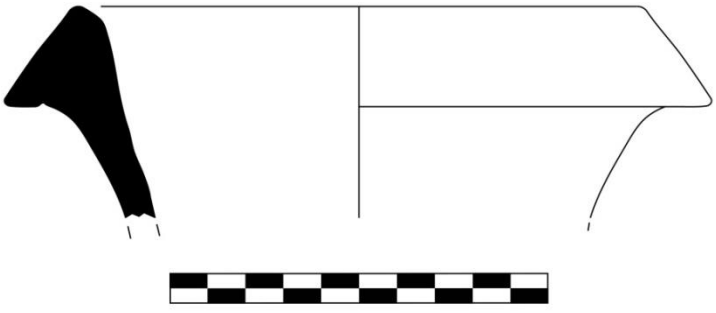
Tanım: Ağız kısmındaki dudağı aşağı sarkık, üçgen kesitli profile sahiptir. Geniş ağız yukarıdan aşağı doğru daralmaktadır. Dudağın altında sığ bir yiv bulunmakta.

Tarih: MÖ 4. yüzyıl

Referans: Doulgéri-Intzessiloglou – Garlan 1990,387, Fig. 35.c; Lawall 1995, Fig. 92(MÖ 400); Lawall 2004b, 199, 30; Lawall 2010, 163, Pl. 96.3(MÖ 3. yüzyıl başları); Lawall ve diğ. 2010, Pl. 293, L-60(Güney Ege-MÖ 330-250); Okan 2013, 140, Fig. 8; Dupont – Lungu 2013, 242, Fig. 21a; Özbay 2019, 84, Şekil 4.18(MÖ 4. yüzyıl ortası)

Levha 182 – Kat. No. 182

Buluntu Yeri ve Yılı: Erythrai Cennetepe 1983, Eski Dolgu

Envanter No: ERY83.CT.ED-5

Ölçüler: h: 4.1 cm R: 12 cm

Hamur Rengi: 2.5 YR 6/2 (Pale Red)

Yüzey Rengi: 2.5 YR 7/8 (Light Red)

Astar Rengi:

Hamur: Sert, kaba hamur yapısına sahip çok miktarda ve ince boyutlarda kireç ve çok ince kum içerir.

Eserin korunma durumu: 1/5'i korunmuş ağız parçası.

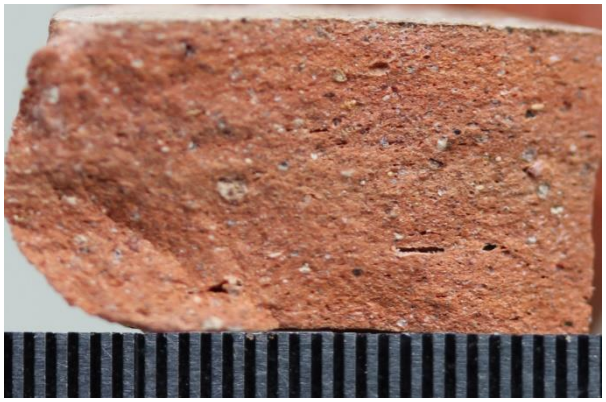
Form: Mantar Ağızlı Amphora-Tip 2

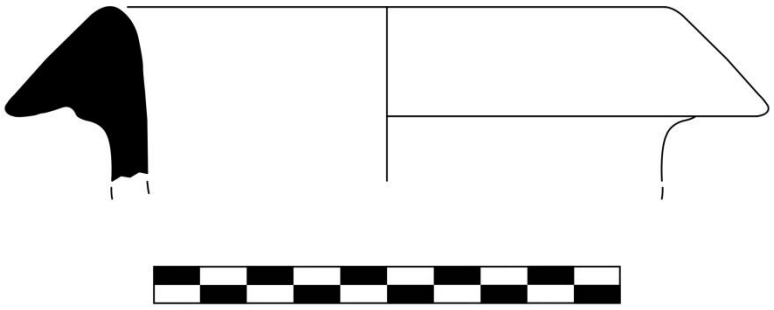
Tanımı: Ağız kısmındaki dudağı aşağı sarkık, üçgen kesitli profile sahiptir. Geniş ağız yukarıdan aşağı doğru daralmaktadır. Dudağın altında sığ bir yiv bulunmakta.

Tarih: MÖ 4. yüzyıl

Referans: Doulgéri-Intzessiloglou – Garlan 1990,387, Fig. 35.c; Lawall 1995, Fig. 92(MÖ 400); Lawall 2004b, 199, 30; Lawall 2010, 163, Pl. 96.3(MÖ 3. yüzyıl başları); Lawall ve diğ. 2010, Pl. 293, L-60(Güney Ege-MÖ 330-250); Okan 2013, 140, Fig. 8; Dupont – Lungu 2013, 242, Fig. 21a; Özbay 2019, 84, Şekil 4.18(MÖ 4. yüzyıl ortası)

Levha 183 – Kat. No. 183

Buluntu Yeri ve Yılı: Erythrai Cennetepe 1983, Eski Dolgu

Envanter No: ERY83.CT.ED-6

Ölçüler: h: 6 cm R: 11.4 cm

Hamur Rengi: 2.5 YR 7/3 (Light Reddish Brown)

Yüzey Rengi: 2.5 YR 6/8 (Light Red)

Astar Rengi:

Hamur: Sert, kaba hamur yapısına sahip çok miktarda ve ince boyutta kireç ve ince kum içerir.

Eserin korunma durumu: 1/6'sı korunmuş ağız parçası.

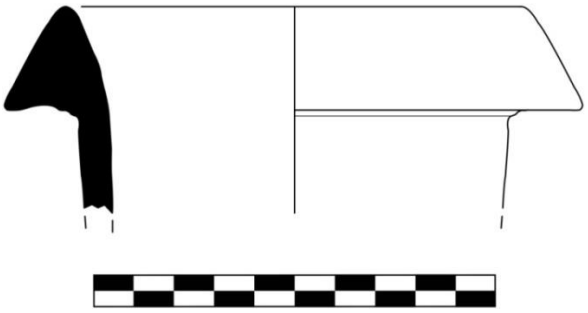
Form: Mantar Ağızlı Amphora-Tip 2

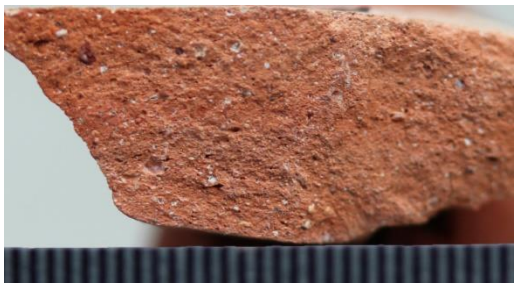
Tanımı: Ağız kısmındaki dudağı aşağı sarkık, üçgen kesitli profile sahiptir. Geniş ağız yukarıdan aşağı doğru daralmaktadır. Dudağın altında çift sıra sığ yiv yer almakta.

Tarih: MÖ 4. yüzyıl

Referans: Doulgéri-Intzessiloglou – Garlan 1990,387, Fig. 35.c; Lawall 1995, Fig. 92(MÖ 400); Lawall 2004b, 199, 30; Lawall 2010, 163, Pl. 96.3(MÖ 3. yüzyıl başları); Lawall ve diğ. 2010, Pl. 293, L-60(Güney Ege-MÖ 330-250); Okan 2013, 140, Fig. 8; Dupont – Lungu 2013, 242, Fig. 21a; Özbay 2019, 84, Şekil 4.18(MÖ 4. yüzyıl ortası)

Levha 184 – Kat. No. 184

Buluntu Yeri ve Yılı: Erythrai Cennetepe

Envanter No: ERY.CT-5

Ölçüler: h: 4.9 cm R: 4 cm

Hamur Rengi: 2.5 YR 5/8 (Red)

Yüzey Rengi: 7.5 YR 7/4 (Pink)

Astar Rengi:

Hamur: Sert, kaba hamur yapısına sahip ince ve orta yoğunlukta gözenekli, ince ve az beyaz ve siyah katkılar içerir.

Eserin korunma durumu: Dip kısmı tam korunmuş kaide parçası

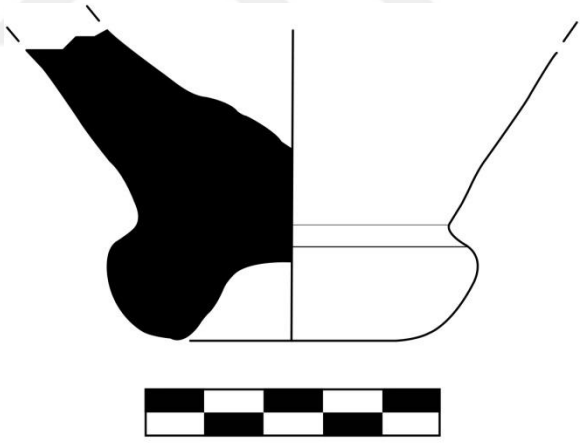
Form: Mantar Ağızlı Amphoralar

Tanım: Alçak halka kaidenin iç kısmında oyukluğu bulunmaktadır. Dışta oluşan konkav geçişi yumuşak durumdadır. Halka kaideli dip genişleyerek dışa açılmış ve gövdeye yükselmiştir.

Tarih: MÖ 4. yüzyıl

Referans: Lawall 1995, Fig. 93(MÖ 440).

Levha 185 – Kat. No. 185

Buluntu Yeri ve Yılı: Erythrai Cennetepe 1983, Eski Dolgu

Envanter No: ERY83.CT.ED-35

Ölçüler: h: 8.5 cm R 6.8 cm

Hamur Rengi: 5 YR 6/6 (Reddish Yellow)

Yüzey Rengi: 2.5 YR 6/6 (Light Red)

Astar Rengi:

Hamur: İyi pişmiş, sert, kaba hamur yapısına sahip, ince ve az miktarda mika, kuvars, siyah, kırmızı katkı ve kireç içerir.

Eserin korunma durumu: Dip kısmı tam korunmuştur.

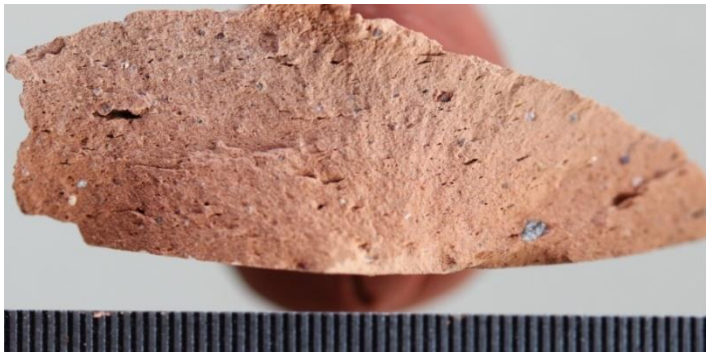
Form: Mantar Ağızlı Amphoralar

Tanım: Alçak halka kaidenin iç kısmında oyukluğu bulunmaktadır. Dışta oluşan konkav geçişi yumuşak durumdadır. Halka kaideli dip genişleyerek dışa açılmış ve gövdeye yükselmiştir.

Tarih: MÖ 4. yüzyıl

Referans: Lawall 1995, Fig. 93(MÖ 440); Lawall 2002, 233, Fig. 12.88

Levha 186 – Kat. No. 186

Buluntu Yeri ve Yılı: Erythrai Cennetepe 1981, Doğu Açma 11

Envanter No: ERY81.CT. DA11-19

Ölçüler: h: 5.7 cm R: 3 cm

Hamur Rengi: 2.5 YR 6/8 (Light Red)

Yüzey Rengi: 5 YR 8/3 (Pink)

Astar Rengi:

Hamur: Sert, sıkı bir hamur yapısına sahip ince ve az siyah, beyaz katkı, yoğun ve ince kum içerir.

Eserin korunma durumu: Dip kısmı tam korunmuş kaide parçası

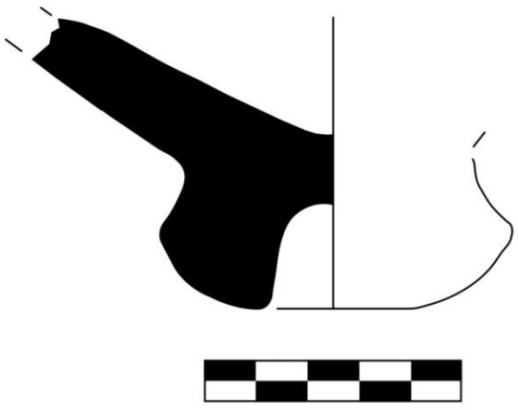
Form: Mantar Ağızlı Amphoralar

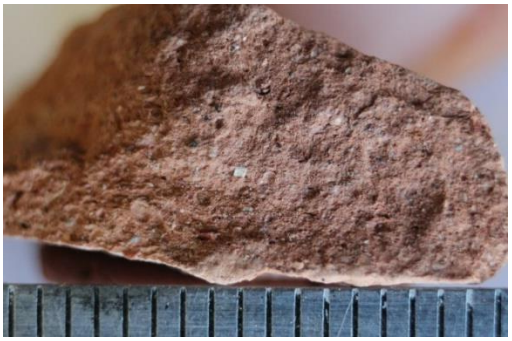
Tanım: Alçak halka kaidenin iç kısmında oyukluğu bulunmaktadır. Dışta oluşan konkav geçişi yumuşak durumdadır. Halka kaideli dip genişleyerek dışa açılmış ve gövdeye yükselmiştir.

Tarih: MÖ 4. yüzyıl

Referans: Boardman 1967, 179, fig. 126. 944A. (Pindakas MÖ 4. yüzyıl); Doulgéri-Intzessiloglou – Garlan 1990, 387, Fig. 35a; Lawall 1995, Fig. 93(MÖ 440); Dündar 2012, 471, Lev.33, MA.27;

Buluntu Yeri ve Yılı: Erythrai Cennetepe 1983, Eski Dolgu
Envanter No: ERY83.CT.ED-22
Ölçüler: h: 3.6 cm R: 8 cm

Hamur Rengi: 2.5 YR 6/8 (Light Red)

Yüzey Rengi: 2.5 YR 6/6 (Light Red)

Astar Rengi:

Hamur: Sert, kaba hamur yapısına sahip ince ve orta yoğunlukta kireç, siyah ve sarı katkı içerir.

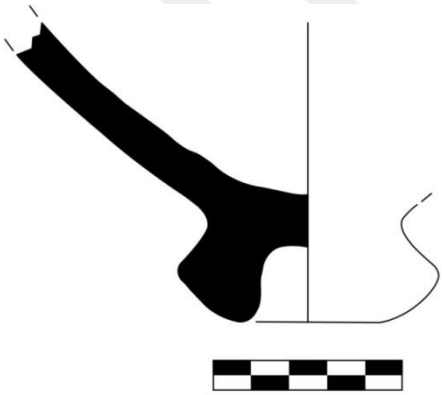
Eserin korunma durumu: Dip kısmı ve alt gövdesi tam korunmuş amphora parçasıdır.

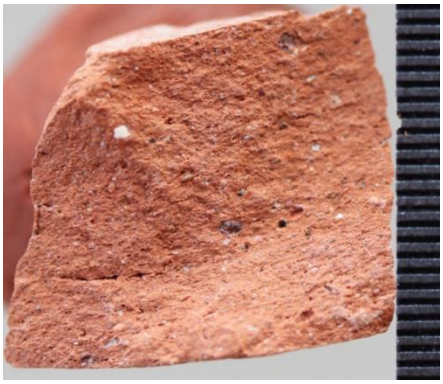
Form: Mantar Ağızlı Amphoralar

Tanım: Alçak halka kaidenin iç kısmında oyukluğu bulunmaktadır. Dışta oluşan konkav geçişi yumuşak durumdadır. Halka kaideli dip genişleyerek dışa açılmış ve gövdeye yükselmiştir.

Tarih: MÖ 4. yüzyıl
Referans: Boardman 1967, 179, fig. 126. 944A. (Pindakas MÖ 4. yüzyıl); Doulgéri-Intzessiloglou – Garlan 1990, 387, Fig. 35a; Lawall 1995, Fig. 93(MÖ 440); Lawall 2002, 233, Fig. 12.88-89; Dündar 2012, 471, Lev.33, MA.27.

Levha 188 – Kat. No. 188

Buluntu Yeri ve Yılı: Erythrai Cennetepe 1983, Eski Dolgu

Envanter No: ERY83.CT.ED-11

Ölçüler: h: 16.3 cm R: 5.8 cm

Hamur Rengi: 2.5 YR 6/8 (Light Red)

Yüzey Rengi: 2.5 YR 6/6 (Light Red)

Astar Rengi:

Hamur: İyi pişmiş, sert, kaba hamur yapısına sahip ince ve orta yoğunlukta kireç ve kırmızı katkılar içermektedir.

Eserin korunma durumu: Dip kısmı tam korunmuş amphora parçası

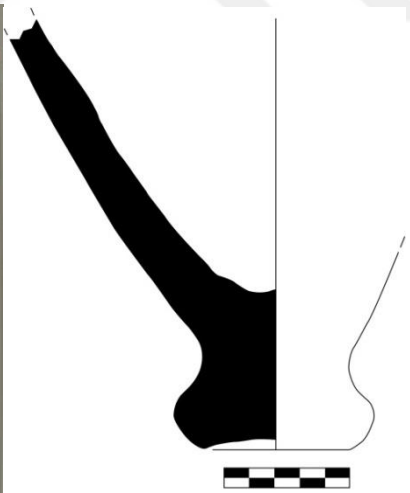
Form: Mantar Ağızlı Amphoralar

Tanım: Alçak halka kaidenin iç kısmında oldukça sığ bir oyuk bulunmaktadır. Dışta oluşan konkav geçişi yumuşak durumdadır. Halka kaideli dip hafif genişleyerek gövdeye yükselmiştir.

Tarih:

Referans: Monachov – Rogov 1990, 145, Taf.8.37a.1; Blondé – Muller – Mulliez 1991, 225, Fig. 6.41; Lawall 2002, Fig. 12.89

Levha 189 – Kat. No. 189

Buluntu Yeri ve Yılı: Erythrai Cennetepe 1983, Eski Dolgu

Envanter No: ERY83.CT.ED-13

Ölçüler: h: 9.7 cm R: 4 cm

Hamur Rengi: 2.5 YR 6/6 (Light Red)

Yüzey Rengi: 2.5 YR 6/8 (Light Red)

Astar Rengi:

Hamur: İyi pişmiş, sert, kaba hamur yapısına sahip ince ve orta yoğunlukta beyaz katkı, yoğun ve ince mika ve kuvars içerir.

Eserin korunma durumu: Dip kısmı ve alt gövdesi tam korunmuş amphora parçasıdır.

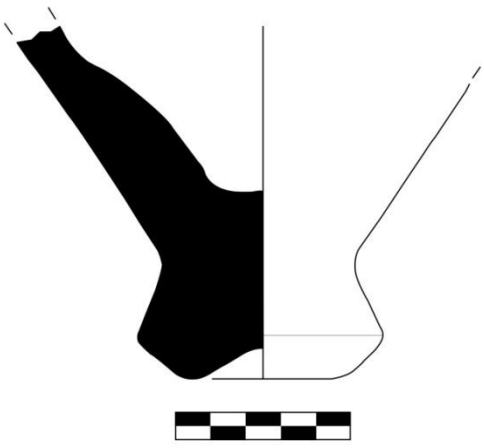
Form: Mantar Ağızlı Amphoralar

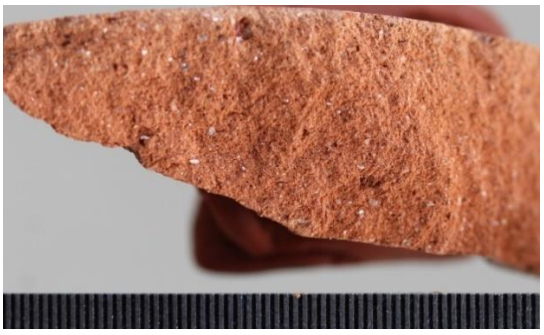
Tanım: Alçak halka kaidenin iç kısmında oldukça sığ bir oyuk bulunmaktadır. Dışta oluşan konkav geçişi yumuşak durumdadır. Halka kaideli dip hafif genişleyerek gövdeye yükselmiştir.

Tarih: MÖ 4. yüzyıl

Referans: Monachov – Rogov 1990,145, Taf.8.37a.1; Blondé – Muller – Mulliez 1991, 225, Fig. 6.41; Lawall 2002, 233, Fig.12.89

Levha 190 – Kat. No. 190

Buluntu Yeri ve Yılı: Erythrai Mozaikli Peristyl Ev, J Açması 1977
Envanter No: ERY77.MPE.J-21
Ölçüler: h: 7.8 cm R: 4.2 cm

Hamur Rengi: 2.5 YR 5/8 (Red)

Yüzey Rengi: 2.5 YR 6/8 (Light Red)

Astar Rengi:

Hamur: Sert, kaba hamur yapılı, ince ve çok yoğun kireç, az ve ince mika, az ve iri kuvars içermektedir.

Eserin korunma durumu: Alt gövdeye doğru uzanan amphoranın sadece kaide kısmı korunmuştur. Kaidede yer alan halka, tahrip olsa da belirginliğini korumaktadır.1 tane daha benzer formdan mevcuttur. Kataloğa alınmamıştır. Katkılar ise yine aynıdır.

Form: Knidos Amphorası, Tip 1

Tanım: Halka eki kaidenin üst kısma yapışacak şekilde yerleştirilmiştir. Çıkıntı yapan halka tam anlamıyla kaideden ayrılmamıştır. Konik kaide, halkadan aşağı doğru uzanır. Halka, kaidenin ortasına çekilmiştir.

Tarih:

Referans: Grace 1934, 205, Fig. 1,6; Riley 1979, Fig. 69, 35; Empereur –Tuna 1988, 345, Fig. 4.i; Jefremow 1995, 113, Tab. II, 11; Doksanaltı 2006, no 267-268; Şenol – Kerem 2000, Kat. No. 37; Sakarya 2016, Pl. XXX, 99; Aslan 2019, 350, Fig. 11, e.

Buluntu Yeri ve Yılı: Erythrai Toechobatlı Yapı, 1977
Envanter No: ERY77.TOE-4
Ölçüler: h: 6.5 cm R: 6.4 cm

Hamur Rengi: 5 YR 6/4 (Light Reddish Brown)

Yüzey Rengi: 5 YR 6/4 (Light Reddish Brown)

Astar Rengi:

Hamur: Sert, kaba hamur yapılı, ince ve orta yoğunlukta kireç, az ve ince mika, az ve iri kuvars, taşçık içermektedir.

Eserin korunma durumu: Alt gövdeye doğru uzanan amphoranın kaide çok iyi korunamayıp halka kısmının altı ve üstü kırık durumdadır. Kaidede yer alan halka, tahrip olsa da belirginliğini korumaktadır.

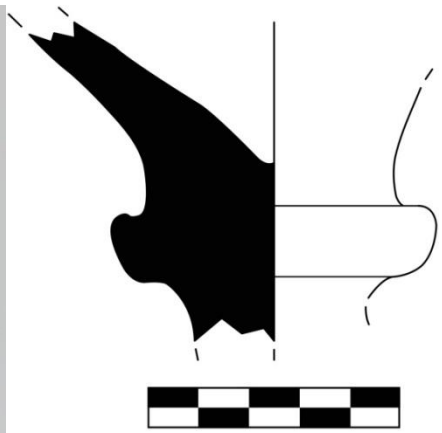
Form: Knidos Amphorası, Tip 1

Tanım: Halka eki kaidenin üst kısma yapışacak şekilde yerleştirilmiştir. Çıkıntı yapan halka tam anlamıyla kaideden ayrılmamıştır. Konik kaide, halkadan aşağı doğru uzandığı tahmin edilmektedir. Halka, kaidenin üstüne çekilmiştir.

Tarih:

Referans: Grace 1934, 202, Fig. 7; Riley 1979, Fig. 69, 36**;** Şenol 2003, 33-38, no. 18; Grace 1949, 189, Pl. 19.7; Şenol – Aşkın 2007, 259, Kat. No. 37; Monakhov 1999, 172, Fig.11,2; Okan 2013, 140, Fig. 11, 11A (MÖ 2. yüzyıl başları); Sakarya 2016, Pl. XXXI,103; Aslan 2019, 350, Fig. 11, f.

Buluntu Yeri ve Yılı: Erythrai Hellenistik Ev 1977-78
Envanter No: ERY77-78.HE-9
Ölçüler: h: 9.7 cm R: 1.7 cm

Hamur Rengi: 5 YR 6/8 (Reddish Yellow)

Yüzey Rengi: 5 YR 7/6 (Reddish Yellow)

Astar Rengi:

Hamur: Sert, kaba, gözenekli hamur yapılı, çok yoğun ve iri siyah katkılar, çok ince ve orta yoğunlukta mika içerir.

Parçanın Korunma Durumu: Alt gövdeye doğru uzanan amphoranın sadece kaide kısmı korunmuştur. Kaidede yer alan halkanın tamamı korunmuştur.

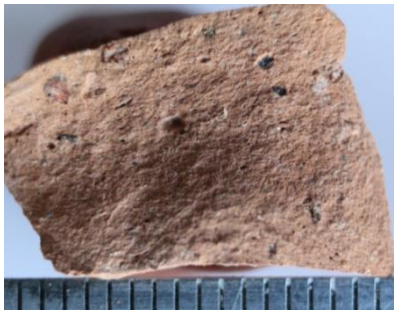
Form: Knidos Amphorası, Tip 1

Tanım: Halka eki kaidenin üst kısma yapışacak şekilde yerleştirilmiştir. Çıkıntı yapan halka tam anlamıyla kaideden ayrılmamıştır. Konik kaide, halkadan aşağı doğru uzanır. Halka, kaidenin ortasına çekilmiştir.

Tarih:

Referans: Riley 1979, Fig. 69, 35; Doksanaltı 2006, no 267-268; Sakarya 2016, Pl. XXX,101; Aslan 2019, 350, Fig. 11, d

Levha 193 – Kat. No. 193

Buluntu Yeri ve Yılı: Erythrai Hellenistik Ev 1977-78
Envanter No: ERY77-78.HE-10
Ölçüler: h: 10 cm R: 2.7 cm

Hamur Rengi: 5 YR 6/8 (Reddish Yellow)

Yüzey Rengi: 5 YR 7/6 (Reddish Yellow)

Astar Rengi:

Hamur Sert, kaba, gözenekli hamur yapılı, orta miktarda ve küçük kuvars, az ve ince mika, siyah, kırmızı, çok az ve ince beyaz katkı içerir.

Eserin Korunma Durumu: Alt gövdeye doğru uzanan amphoranın kaidesi oldukça iyi korunmuş olup kaidede yer alan halka, tahrip olsa da belirginliğini korumaktadır.

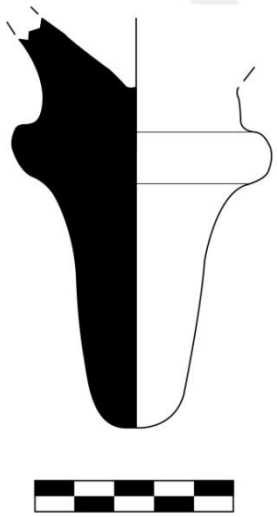
Form: Knidos Amphorası, Tip 1

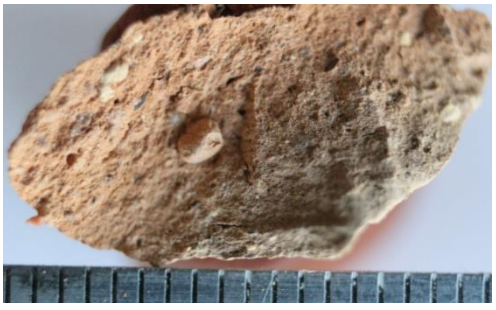
Tanım: Halka eki kaidenin üst kısma yapışacak şekilde yerleştirilmiştir. Çıkıntı yapan halka tam anlamıyla kaideden ayrılmamıştır. Konik kaide, halkadan aşağı doğru uzatılmıştır. Halka, kaidenin üstüne çekilmiştir.

Tarih:

Referans: Riley 1979, Fig. 69, 35; Doksanaltı 2006, no 267-268; Şenol – Aşkın 2007, 259, Kat. No. 37; Sakarya 2016, Pl. XXX,100; Aslan 2019, 350, Fig. 11, d;

Levha 194 – Kat. No. 194

Buluntu Yeri ve Yılı: Erythrai Hellenistik Ev 1977-78
Envanter No: ERY77-78.HE-11
Ölçüler: h: 10.5 cm R: 2.7 cm

Hamur Rengi: 2.5 YR 5/8 (Red)

Yüzey Rengi: 5 YR 7/6 (Reddish Yellow)

Astar Rengi:

Hamur: Sert, kaba, gözenekli hamur yapılı, çok az ve ince mika, yoğun ve iri boyutlarda siyah katkı, az ve küçük kırmızı katkı içerir.

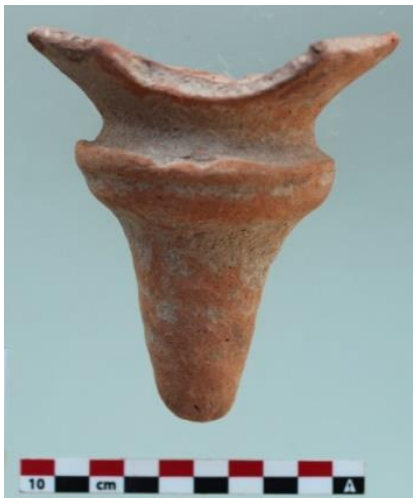
Eserin Korunma Durumu: Alt gövdeye doğru uzanan amphoranın kaidesi oldukça iyi korunmuş olup kaidede yer alan halka, tahrip olsa da belirginliğini korumaktadır.

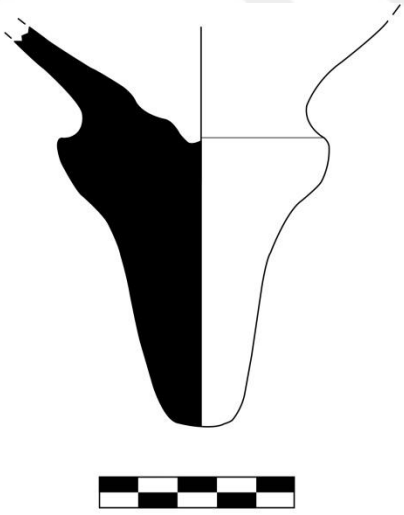
Form: Knidos Amphorası, Tip 1

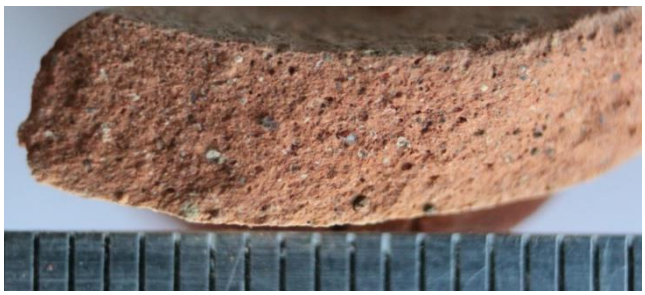
Tanımı: Halka eki kaidenin üst kısma yapışacak şekilde yerleştirilmiştir. Çıkıntı yapan halka tam anlamıyla kaideden ayrılmamıştır. Konik kaide, halkadan aşağı doğru uzatılmıştır. Halka, kaidenin üstüne çekilmiştir.

Tarih:

Referans: Riley 1979, Fig. 69, 35; Doksanaltı 2006, no 267-268; Şenol – Aşkın 2007, 259, Kat. No. 37; Sakarya 2016, Pl. XXX,100; Aslan 2019, 350, Fig. 11, c

Buluntu Yeri ve Yılı: Erythrai Tiyatro, 1980
Envanter No: ERY80.TYT-2
Ölçüler: h: 8.5 cm R: 4.9 cm

Hamur Rengi: 5 YR 5/6 (Yellowish Red)

Yüzey Rengi: 5 YR 6/6 (Reddish Yellow)

Astar Rengi:

Hamur: Sert, kaba hamur yapılı, çok ince ve orta yoğunlukta mika, az ve irili ufaklı kırmızı katkı içermektedir.

Eserin korunma durumu: Alt gövdeye doğru uzanan amphoranın sadece kaide kısmı korunmuştur. Kaidede yer alan halka, tahrip olsa da belirginliğini korumaktadır.

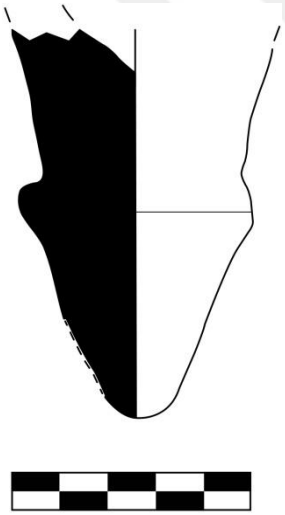
Form: Knidos Amphorası, Tip 1

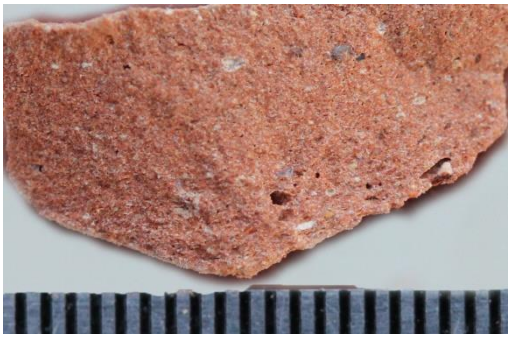
Tanım: Çıkıntı yapan halka tam anlamıyla kaideden ayrılmamıştır. Konik kaide, halkadan aşağı doğru uzanır. Halka, kaidenin ortasına çekilmiştir.

Tarih:

Referans: Riley 1979, Fig. 69, 35; Doksanaltı 2006, no 267-268; Sakarya 2016, Pl. XXX,101; Aslan 2019, 350, Fig. 11, e.

Levha 196 – Kat. No. 196

Buluntu Yeri ve Yılı: Erythrai Cennetepe 1981, Doğu Açma 8
Envanter No: ERY81.CT. DA8-17
Ölçüler: h: 7.6 cm R: 1.4 cm

Hamur Rengi: 2.5 YR 4/8 (Red)

Yüzey Rengi: 2.5 YR 6/6 (Light Red)

Astar Rengi:

Hamur: Sert, sıkı hamur yapılı, yoğun ve irili ufaklı beyaz ve sarı mika, yoğun ve orta boyutlu kireç ve siyah taşçık içerir.

Eserin Korunma Durumu: Alt gövdeye doğru uzanan amphoranın kaidesi korunmuş olup kaidede yer alan halka, tahrip olsa da belirginliğini korumaktadır.

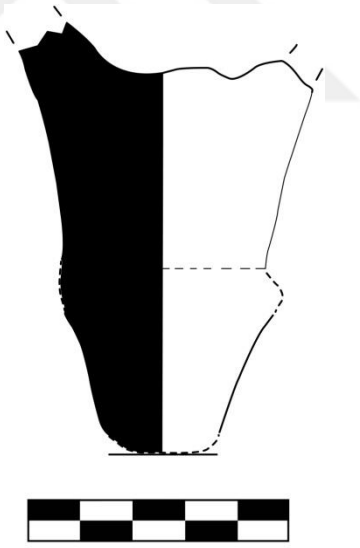
Form: Knidos Amphorası, Tip 1

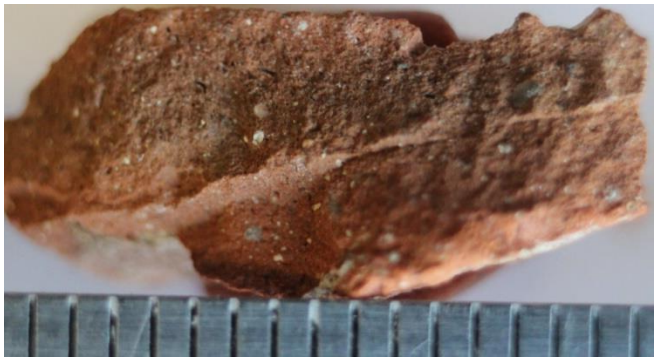
Tanımı: Halka eki kaidenin alt kısmına çekilmiştir. Çıkıntı yapan halka tam anlamıyla kaideden ayrılmamıştır. Konik kaide, halkadan aşağı ve yukarı doğru uzatılmıştır.

Tarih:

Referans: Riley 1979, Fig. 69, 35**;** Doksanaltı 2006, no 267-268; Aslan 2019, 350, Fig. 11, e.

Levha 197 – Kat. No. 197

Buluntu Yeri ve Yılı: Erythrai Cennetepe

Envanter No: ERY.CT-3

Ölçüler: h: 8.5 cm R:5.5 cm

Hamur Rengi: 2.5 YR 5/8 (Red)

Yüzey Rengi: 2.5 YR 6/8 (Light Red)

Astar Rengi:

Hamur Tanımı: Sert, kaba hamur yapısına sahip, ince ve yoğun siyah, kırmızı, sarı katkılı, ince ve yoğun kireç, mika, orta miktarda ve ince kuvars içerir.

Eserin Korunma Durumu: Alt gövdeye doğru uzanan amphoranın kaidesi korunmuş olup kaidede yer alan halka, tahrip olsa da belirginliğini korumaktadır.

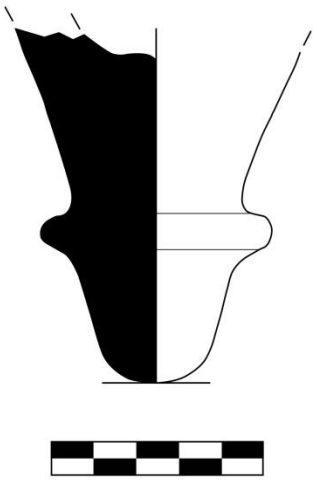
Form: Knidos Amphorası, Tip 2

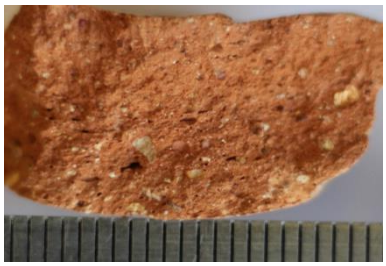
Tanımı: Halka eki kaidenin orta kısmına yerleştirilmiştir. Çıkıntı yapan halka, kaideden ayrılmıştır. Konik kaide, halkadan aşağı ve yukarı gövdeye doğru uzatılmıştır.

Tarih:

Referans: Riley 1979, Fig. 69, 36; Şenol 2003, 33-38, no. 18; Grace 1949, 189, Pl. 19.7; Grace 1934, 202, Fig. 7;. Monakhov 1999, 172, Fig.11,2; Okan 2013, 140, Fig. 11, 11A (MÖ 2. yüzyıl başları); Sakarya 2016, Pl. XXXI,103; Aslan 2019, 352, Fig. 14, d(MÖ 2. yüzyıl – MÖ 1. yüzyıl başı).

Levha 198 – Kat. No. 198

Buluntu Yeri ve Yılı: Erythrai Mozaikli Peristyl Ev, J Açması 1977
Envanter No: ERY77.MPE.J-22
Ölçüler: h: 10.1 cm R: 5.7 cm

Hamur Rengi: 2.5 YR 5/8 (Red)

Yüzey Rengi: 2.5 YR 6/4 (Light Reddish Brown)

Astar Rengi:

Hamur Tanımı: Sert, kaba hamur yapılı, yoğun ve ince kireç, orta miktarda ve orta boyutlarda kuvars, az ve ince mika, siyah, kırmızı katkılar içermektedir.

Eserin Korunma Durumu: Alt gövdeye doğru uzanan amphoranın kaidesi parçasının yarısı kırık durumdadır. Kaidede yer alan halka, tahrip olsa da belirginliğini korumaktadır. +1 tane daha aynı formdan mevcuttur.

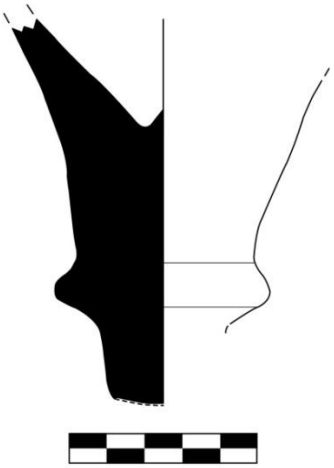
Form: Knidos Amphorası, Tip 2

Tanımı: Halka eki kaidenin orta kısmına yerleştirilmiştir. Çıkıntı yapan halka, kaideden ayrılmıştır. Konik kaide, halkadan aşağı ve yukarı gövdeye doğru uzatılmıştır.

Tarih:

Referans: Riley 1979, Fig. 69, 36**;** Şenol 2003, 33-38, no. 18; Grace 1949, 189, Pl. 19.7; Grace 1934, 202, Fig. 7;. Monakhov 1999, 172, Fig.11,2; Okan 2013, 140, Fig. 11, 11A (MÖ 2. yüzyıl başları); Sakarya 2016, Pl. XXXI,103; Aslan 2019, 352, Fig. 14, d(MÖ 2. yüzyıl – MÖ 1. yüzyıl başı).

Buluntu Yeri ve Yılı: Erythrai Hellenistik Ev 1977-78
Envanter No: ERY77-78.HE-27
Ölçüler: h:9.9 cm R: 2.2 cm

Hamur Rengi: 2.5 YR 6/6 (Light Red)

Yüzey Rengi: 5 YR 6/6 (Light Red)

Astar Rengi:

Hamur: Sert, kaba hamur yapısına sahip, ince ve yoğun kireç, az ve iri siyah taşçık içermektedir.

Form: Knidos amphorası

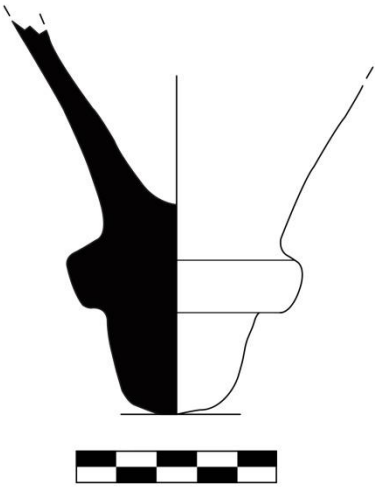
Eserin Korunma Durumu: Alt gövdeye doğru uzanan amphoranın kaidesi korunmuş olup kaidede yer alan halkada küçük tahripler yer alsa da sağlam durumdadır.

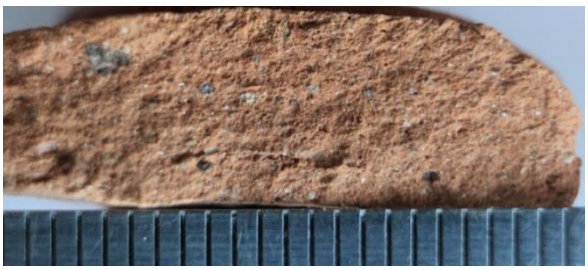
Form: Knidos Amphorası, Tip 2

Tanımı: Halka eki kaidenin orta kısmına yerleştirilmiştir. Çıkıntı yapan halka, kaideden ayrılmıştır. Konik kaide, halkadan aşağı ve yukarı gövdeye doğru uzatılmıştır.

Tarih: MÖ 2. yüzyıl sonu- MÖ 1 yüzyıl
Referans: Riley 1979, Fig. 69, 36; Şenol 2003, 33-38, no. 18; Grace 1949, 189, Pl. 19.7; Grace 1934, 202, Fig. 7;. Monakhov 1999, 172, Fig.11,2; Okan 2013, 140, Fig. 11, 11A (MÖ 2. yüzyıl başları); Sakarya 2016, Pl. XXXI,103; Aslan 2019, 352, Fig. 14, d(MÖ 2. yüzyıl – MÖ 1. yüzyıl başı).

Levha 200 – Kat. No. 200

Buluntu Yeri ve Yılı: Erythrai Hellenistik Ev 1977-78, C2 Odası
Envanter No: ERY77-78.HE.C2-38
Ölçüler: h: 9.2 cm R: 2.3 cm

Hamur Rengi: 2.5 YR 5/6 (Red)

Yüzey Rengi: 2.5 YR 6/6 (Light Red)

Astar Rengi:

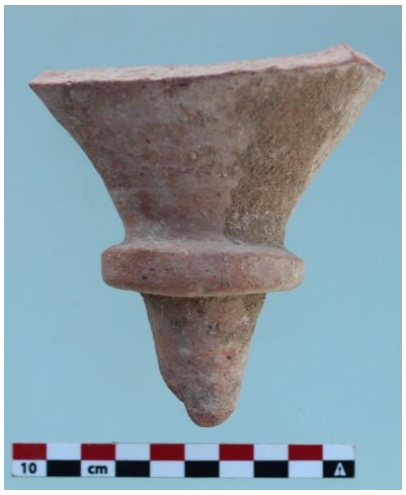
Hamur: Sert, kaba hamur yapısına sahip orta büyüklükte ve orta yoğunlukta kireç ve sarı, siyah katkı içermektedir.

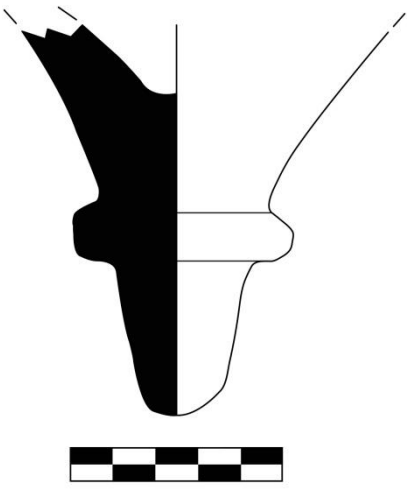
Eserin Korunma Durumu: Alt gövdeye doğru uzanan amphoranın kaidesi korunmuş olup kaidede yer alan halkada küçük tahripler yer alsa da sağlam durumdadır.

Form: Knidos Amphorası, Tip 2

Tanımı: Halka eki kaidenin orta kısmına yerleştirilmiştir. Çıkıntı yapan halka, kaideden ayrılmıştır. Konik kaide, halkadan aşağı ve yukarı gövdeye doğru uzatılmıştır.

Tarih: MÖ 2. yüzyıl sonu- MÖ 1 yüzyıl
Referans: Riley 1979, Fig. 69, 36**;** Şenol 2003, 33-38, no. 18; Grace 1949, 189, Pl. 19.7; Grace 1934, 202, Fig. 7;. Monakhov 1999, 172, Fig.11,2; Okan 2013, 140, Fig. 11, 11A (MÖ 2. yüzyıl başları); Sakarya 2016, Pl. XXXI,105; Aslan 2019, 352, Fig. 14, d(MÖ 2. yüzyıl – MÖ 1. yüzyıl başı).

Buluntu Yeri ve Yılı: Erythrai Müze Sondaj Kazısı, 1988
Envanter No: ERY88.MZ-2
Ölçüler: h: 14.2 cm R: 6.1 cm

Hamur Rengi: 2.5 YR 5/8 (Red)

Yüzey Rengi: 2.5 YR 6/6 (Light Red) /2.5 YR 5/1 (Reddish Gray)

Astar Rengi:

Hamur Tanımı: Sert, kaba hamur yapılı, ince ve yoğun kireç, iri ve yoğun kuvars, az ve ince siyah katkı içermektedir.

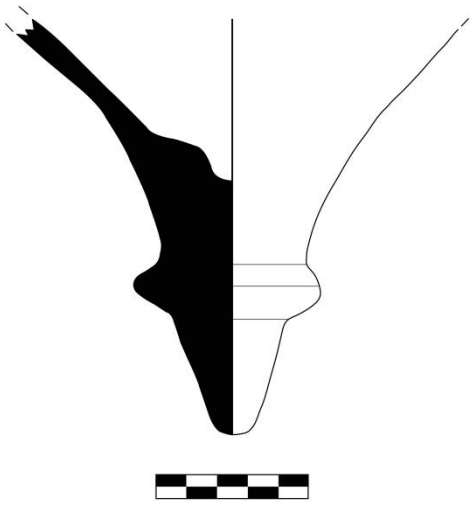
Eserin Korunma Durumu: Alt gövdeye doğru uzanan amphoranın kaidesi neredeyse tam korunmuş olup kaidede yer alan halka sağlam durumdadır.

Form: Knidos Amphorası, Tip 2

Tanımı: Halka eki kaidenin orta kısmına yerleştirilmiştir. Çıkıntı yapan halka, tam anlamıyla kaideden ayrılmıştır. Konik kaide, halkadan aşağı ve yukarı gövdeye doğru uzatılmıştır.

Tarih: MÖ 2. yüzyıl sonu- MÖ 1 yüzyıl
Referans: Riley 1979, Fig. 69, 36**;** Şenol 2003, 33-38, no. 18; Grace 1949, 189, Pl. 19.7; Grace 1934, 202, Fig. 7;. Monakhov 1999, 172, Fig.11,2; Okan 2013, 140, Fig. 11, 11A (MÖ 2. yüzyıl başları); Sakarya 2016, Pl. XXXI,104; Aslan 2019, 352, Fig. 14, d(MÖ 2. yüzyıl – MÖ 1. yüzyıl başı).

Buluntu Yeri ve Yılı: Erythrai Cennetepe 1983, Eski Dolgu
Envanter No: ERY83.CT.ED-42
Ölçüler: h: - cm R: - cm

Hamur Rengi: 2.5 YR 5/8 (Red)

Yüzey Rengi: 5 YR 7/6 (Reddish Yellow)

Astar Rengi: 10 YR 8/2 (Very Pale Brown)

Hamur Tanımı: Sert, kaba hamur yapılı, ince ve yoğun kireç, az ve ince siyah katkı içermektedir.

Eserin Korunma Durumu: Amphoranın yalnızca kulbunun bir kısmı korunmuş.

Form: Knidos Amphorası, Period Ib

Tanımı: , *Π (Pi)* ve *(A) Alpha* harflerinin olduğu monogram. *Π* harfinin sol kulbu kısa ve *Π* harfinin üst kolundan çıkan yatay açılı bir çizgi görülür. *Π* harfinin sağ kolu birleşerek *A* harfini oluşturmuştur.

Tarih: MÖ 280-240
Referans: Cankardeş-Şenol 2006, 73.

Levha 203 – Kat. No. 203

Buluntu Yeri ve Yılı: Erythrai Cennetepe 1983, Eski Dolgu
Envanter No: ERY83.CT.ED-43
Ölçüler: h: - cm R: - cm

Hamur Rengi: 2.5 YR 6/8 (Light Red)

Yüzey Rengi: 2.5 YR 7/6 (Light Red)

Astar Rengi: -

Hamur Tanımı: Sert, kaba hamur yapılı, ince ve yoğun kireç ve az ve ince siyah katkılar içermektedir.

Eserin Korunma Durumu: Amphoranın yalnıca üzerinde mührün yer alan kulbunun bir kısmı korunmuş.

Form: Knidos Amphorası, Period Ib

Tanımı: Elips formlu kulp üzerinde elips şeklinde mühür yer alır.

Tarih: MÖ 280-240
Referans: Cankardeş-Şenol 2006, 73.

Levha 204 – Kat. No. 204

Buluntu Yeri ve Yılı: Erythrai Hellenistik Ev 1977-78

Envanter No: ERY77-78.HE-22

Ölçüler: h: 6.8 cm R: 14 cm

Hamur Rengi: 2.5 YR 7/4 (Pink)

Yüzey Rengi: 10 YR 8/4 (Very Pale Brown)

Astar Rengi:

Hamur: Sert, kaba hamur yapısına sahip, ince ve yoğun kireç, az ve ince kırmızı ve siyah katkı içermektedir.

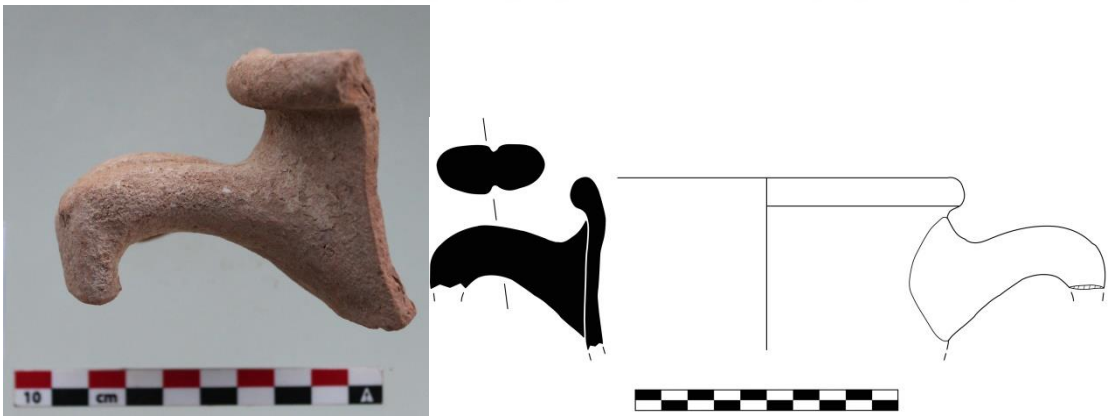
Parçanın Korunma Durumu: 1/5'i korunmuş ağız ve kulpun bir kısmı korunmuştur.

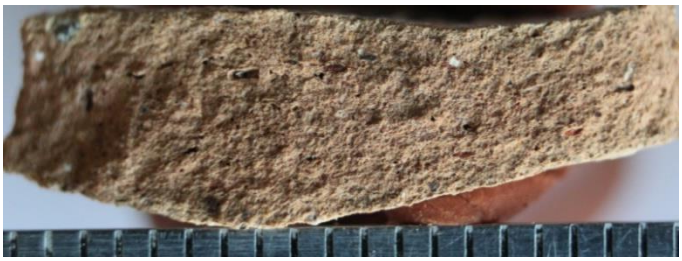
Form: Kos Amphorası

Tanımı: Dışa yuvarlatılmış ağzın altından bifid kulplar tutturulmuştur. Yukarı hafifçe yükselen kulp yumuşak bir şekilde aşağı dönmüştür.

Tarih: MÖ 2. - 1. yüzyıl

Referans: Alpözen 1975, Lev. 4, Şekil 2(MÖ 1. yüzyıl); Empereur – Hesnard 1987, Pl. 4.20 (MÖ 69'dan önce); Lang-Auinger 1996, 84, Taf 17.281 (Augustus Dönemi ve MS 1. yüzyıl); Papuci-Wladyka 1997, Fig. 2.1 (MÖ 2. yüzyıl); Briese 2005, 198-199, Fig. 11, 13 (MÖ 3. - 2. yüzyıl); Giudice ve diğ. 2010, Fig. 1.11 (MÖ 2. yüzyıl sonu-1. yüzyıl).

Levha 205 – Kat. No. 205

Buluntu Yeri ve Yılı: Erythrai Hellenistik Ev 1977-78

Envanter No: ERY77-78.HE-23

Ölçüler: h: 7.5 cm R: 13.2 cm

Hamur Rengi: 7.5 YR 6/3 (Light Brown)

Yüzey Rengi: 10 YR 8/3 (Very Pale Brown)

Astar Rengi:

Hamur: Sert, kaba hamur yapısına sahip az ve ince kuvars, ince ve orta yoğunlukta kırmızı katkı içermektedir.

Parçanın Korunma Durumu: ¼ 'i korunmuş ağız ve kulbun bir kısmı korunmuştur.

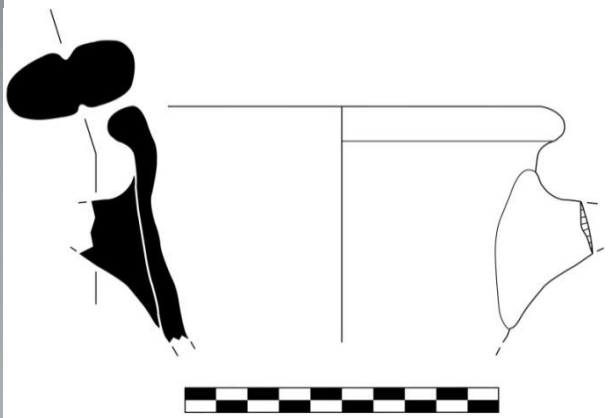
Form: Kos Amphorası

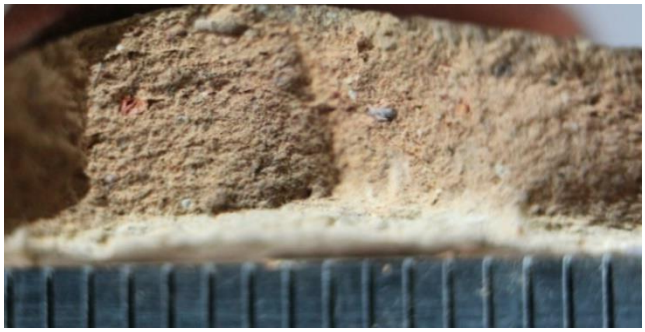
Tanımı: Dışa yuvarlatılmış ağzın altından bifid kulplar tutturulmuştur. Yukarı hafifçe yükselen kulp yumuşak bir şekilde aşağı dönmüştür.

Tarih: MÖ 2. - 1. yüzyıl

Referans: Alpözen 1975, Lev. 4, Şekil 2(MÖ 1. yüzyıl); Empereur – Hesnard 1987, Pl. 4.20 (MÖ 69'dan önce); Papuci-Wladyka 1997, Fig. 2.1 (MÖ 2. yüzyıl); Briese 2005, 198-199, Fig. 11, 13 (MÖ 3. - 2. yüzyıl); Giudice ve diğ. 2010, Fig. 1.11 (MÖ 2. yüzyıl sonu-1. yüzyıl).

Levha 206 – Kat. No. 206

Buluntu Yeri ve Yılı: Erythrai Cennetepe 1982, Doğu Açma 13-14

Envanter No: ERY82.CT. DA13-14-15

Ölçüler: h: 4 cm R: 12.4 cm

Hamur Rengi: 2.5 YR 5/8 (Red)

Yüzey Rengi: 2.5 YR 6/8 (Light Red)

Astar Rengi:

Hamur: Sert, kaba ve ince katkılı hamur yapısına sahip ince ve az kuvars, ince ve küçük kırmızı, siyah katkılar içerir.

Eserin korunma durumu: 1/3'i korunmuş ağız parçası.

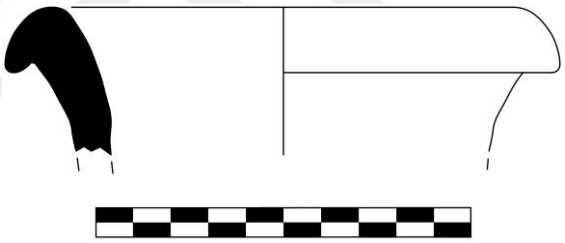
Form: Kos Amphorası

Tanımı: Dışa çevrilip aşağı sarkıtılmış

Tarih: MÖ 2. yüzyıl ortaları

Referans: Finkielsztejn 2004, Fig. 2.5 (MÖ 2. yüzyıl ortaları); Harlaut – Hayes 2018, 221, pl. 51, J 43(Kos Tip-MÖ 2. yüzyıl ortası);

Levha 207 – Kat. No. 207

Buluntu Yeri ve Yılı: Erythrai Cennettepe, Eski Dolgu 1983

Envanter No: ERY83.CT.ED-8

Ölçüler: h: 12.7 cm R: 34 cm

Hamur Rengi: 5 YR 6/6 (Reddish Yellow)

Yüzey Rengi: 10 YR 8/4 (Very Pale Brown)

Astar Rengi:

Hamur: Sert, kaba hamur yapısına sahip, ince ve yoğun kırmızı ve sarı katkı, ince ve orta yoğunlukta kuvars içerir.

Eserin korunma durumu: Amphoranın boyun ve omuz kısmının başlangıcı korunmuştur.

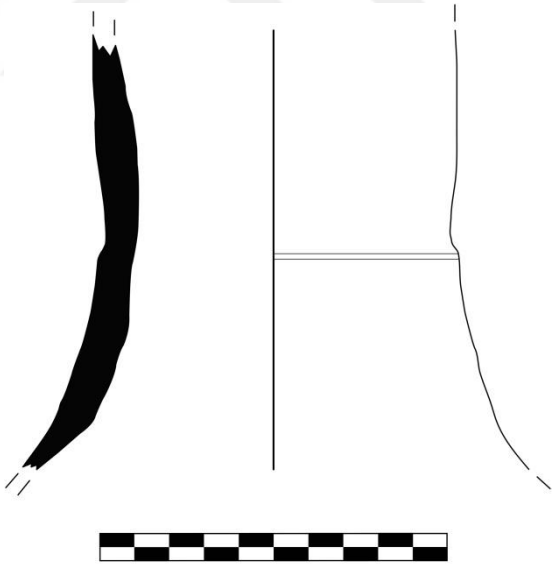
Form: Kos Amphorası

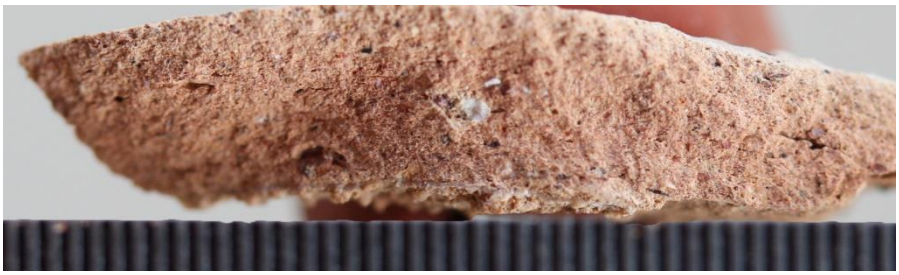
Tanımı: Silindirik boynun bitiminde dışta yer alan karakteristik sığ yiv, tüm boynu çevrelemektedir.

Tarih:

Referans: Alpözen 1975, Lev. 4, Şekil 2 (MÖ 1. yüzyıl); Empereur – Hesnard 1987, Fig. 2.20(MÖ 69'dan önce); Giudice ve diğ. 2010, 488, Fig. 6.82 (Hellenistik Dönem)

Levha 208 – Kat. No. 208

Buluntu Yeri ve Yılı: Erythrai Mozaikli Peristyl Ev, Y Açması 1977

Envanter No: ERY77.MPE.Y-1

Ölçüler: h: 5.8 cm R: 4.5 cm

Hamur Rengi: 5 YR 6/6 (Reddish Yellow)

Yüzey Rengi: 7.5 YR 6/4 (Light Brown)

Astar Rengi:

Hamur: Sert, kaba hamur yapılı, çok az ve çok kuvars, siyah katkı, yoğun ve ince gümüş mika, kireç içermektedir.

Eserin korunma durumu: Kaide kısmı korunmuştur.

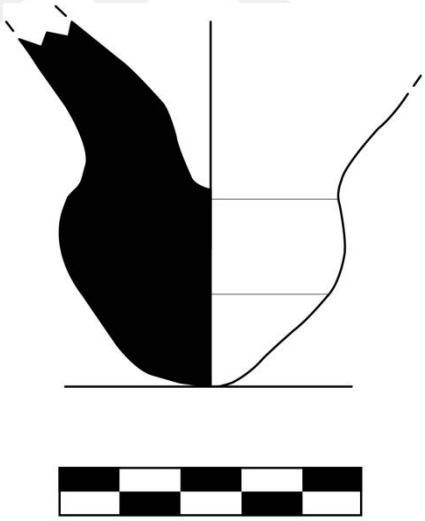
Form: Kos Amphorası

Tanım: Uçta sivriltilmiş konik kaide gövdeye geçişte hareketlendirilmiştir.

Tarih:

Referans: Empereur – Hesnard 1987, Pl. 4.19 (MÖ 2. yüzyıl)

Levha 209 – Kat. No. 209

Buluntu Yeri ve Yılı: Erythrai Mozaikli Peristyl Ev, Y Açması 1977

Envanter No: ERY77.MPE.Y-2

Ölçüler: h: 5.7 cm R: 4 cm

Hamur Rengi: 5 YR 6/6 (Reddish Yellow)

Yüzey Rengi: 7.5 YR 7/4 (Pink)

Astar Rengi:

Hamur: Sert, kaba hamur yapılı, orta yoğunlukta ve ince kuvars, siyah, kırmızı katkı, çok az ve ince mika içermektedir.

Eserin korunma durumu: Kaide kısmı korunmuştur.

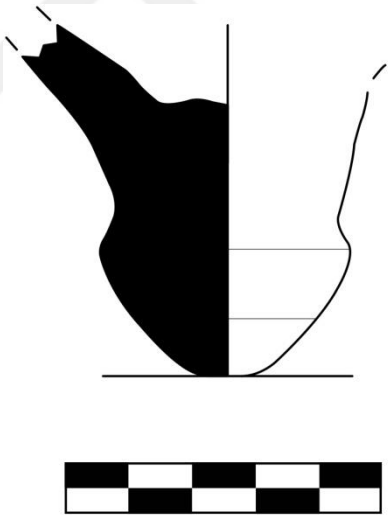
Form: Kos Amphorası

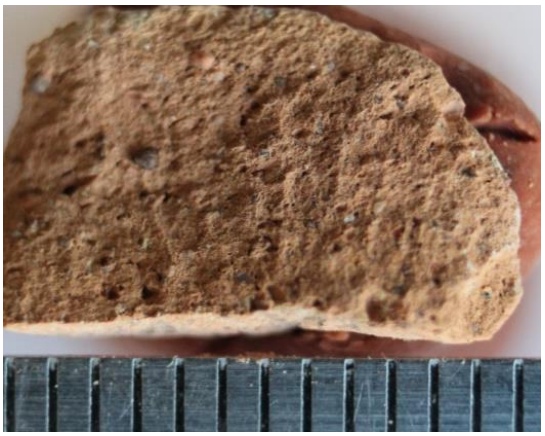
Tanım: Uçta sivriltilmiş konik kaide gövdeye geçişte hareketlendirilmiştir.

Tarih:

Referans: Empereur – Hesnard 1987, Pl. 4.19 (MÖ 2. yüzyıl)

Levha 210 – Kat. No. 210

Buluntu Yeri ve Yılı: Erythrai Mozaikli Peristyl Ev, Y Açması 1977

Envanter No: ERY77.MPE.Y-3

Ölçüler: h: 5.4 cm R: 2.6 cm

Hamur Rengi: 5 YR 6/6 (Reddish Yellow)

Yüzey Rengi: 7.5 YR 7/4 (Pink)

Astar Rengi:

Hamur: Sert, kaba hamur yapılı, ince ve orta yoğunlukta mika, az ve ince kireç içermektedir.

Eserin korunma durumu: Kaide kısmı korunmuştur.

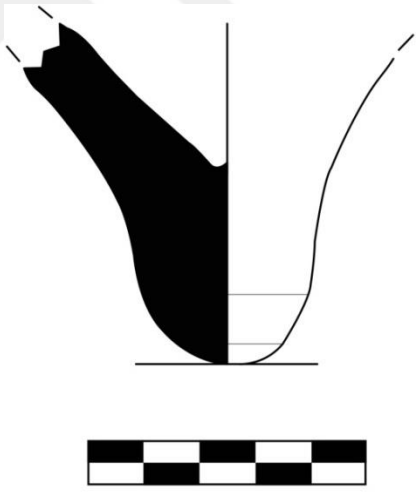
Form: Kos Amphorası

Tanım: Uçta sivriltilmiş konik kaide gövdeye geçişte hareketlendirilmiştir.

Tarih:

Referans: Empereur – Hesnard 1987, Pl. 4.19 (MÖ 2. yüzyıl); Şenol 2003, 208, Fig. 14 (MÖ 2. yüzyıl)

Levha 211 – Kat. No. 211

Buluntu Yeri ve Yılı: Erythrai Hellenistik Ev 1977-78

Envanter No: ERY77-78.HE-7

Ölçüler: h: 4.7 cm R: 2 cm

Hamur Rengi: 5 YR 5/6 (Yellowish Red)

Yüzey Rengi: 5 YR 6/6 (Reddish Yellow)

Astar Rengi: 7.5 YR 8/4 (Pink)

Hamur: Sert, kaba hamur yapılı, çok yoğun ve ince beyaz mika içerir.

Parçanın Korunma Durumu: Dip kısmı tam korunmuştur.

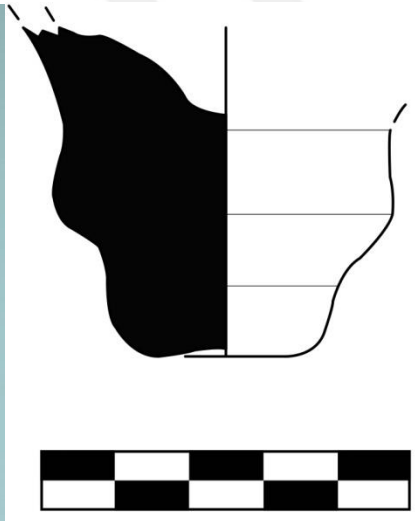
Form: Kos amphorası

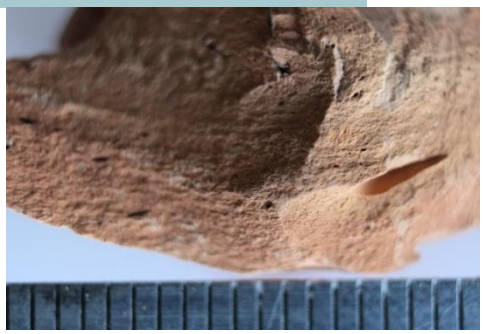
Tanım: Kaidesi uçta vurgulanmış, içe sığ bir oyuk yapılmıştır. Kaide, gövdeye geçmeden plastik görünümlü profil oluşturulmuştur.

Tarih:

Referans: Empereur – Hesnard 1987, Pl. 4.21 (MÖ 69'dan önce); Papuci-Wladyka 1997, 51, Fig. 2,2(Hellenistik Cos-MÖ 69'dan önce); Giudice ve diğ. 2010, 490, Fig. 8.112 (MÖ 2. yüzyıl); Harlaut – Hayes 2018, 222, pl. 52, J 47-8(MÖ 2. yüzyıl ortası);

Levha 212 – Kat. No. 212

Buluntu Yeri ve Yılı: Erythrai Hellenistik Ev 1977-78

Envanter No: ERY77-78.HE-8

Ölçüler: h: 10 cm R: 2.7 cm

Hamur Rengi: 2.5 YR 6/6 (Light Red)

Yüzey Rengi: 10 YR 8/4 (Very Pale Brown)

Astar Rengi:

Hamur Tanımı: Sert, kaba hamur yapılı, çok yoğun küçük ve orta boyutlarda kuvars, çok yoğun ve orta büyüklükte siyah, kırmızı katkılar ve yoğun ve orta büyüklükte kireç içerir.

Parçanın Korunma Durumu: Kaide kısmı tam korunmuştur.

Form: Kos Amphorası

Tanım: Kaidesi uçta yuvarlatılmış, kaide, gövdeye geçmeden plastik görünümlü profil oluşturulmuştur.

Tarih:

Referans: Empereur – Hesnard 1987, Pl. 4.20; Papuci-Wladyka 1997, 51, Fig. 2,2(Hellenistik Cos-MÖ 69'dan önce); Finkielsztejn 2004, Fig. 2.3, 2.6-7; Stanescu 2018, Fig. 4.3

Levha 213 – Kat. No. 213

Buluntu Yeri ve Yılı: Erythrai Hellenistik Ev 1977-78

Envanter No: ERY77-78.HE-26

Ölçüler: h:5 cm R: 1.5 cm

Hamur Rengi: 2.5 YR 6/6 (Light Red)

Yüzey Rengi: 7.5 YR 8/2 (Pinkish White)

Astar Rengi:

Hamur: Sert, kaba hamur yapısına sahip, ince ve yoğun gözenekli, yoğun ve ince kireç, az ve ince kırmızı katkılar içermektedir.

Eserin korunma durumu: Dip kısmında küçük kırıklar bulunmaktadır. +1 tane daha aynı formdan mevcuttur.

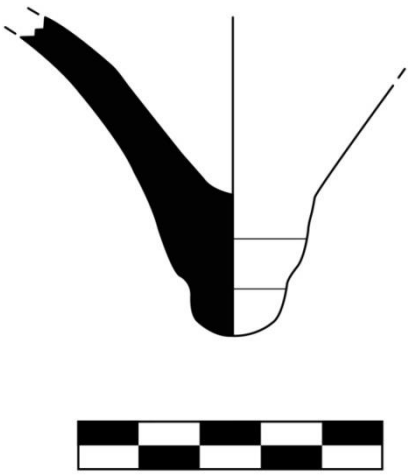
Form: Kos Amphorası

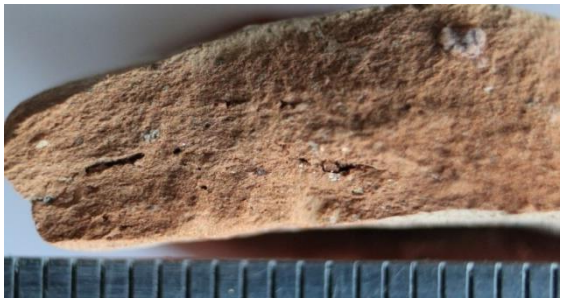
Tanım: Ucu yuvarlatılıp sivriltilmiş konik kaidenin bitiminde kalın, içbükey bant yer alır.

Tarih: MÖ 2. yüzyıl

Referans: Empereur – Hesnard 1987, Pl. 4.20; Papuci-Wladyka 1997, 51, Fig. 2,1(Hellenistik Cos-MÖ 69'dan önce); Şenol 2003, 208, Fig. 14 (MÖ 2. yüzyıl); Finkielsztejn 2004, Fig. 2.6-7; Dündar 2012, Levha 23, KosA.15

Levha 214 – Kat. No. 214

Buluntu Yeri ve Yılı: Erythrai Hellenistik Ev 1977-78

Envanter No: ERY77-78.HE-2

Ölçüler: h: 6.7 cm R: 1.2 cm

Hamur Rengi: 5 YR 6/8 (Reddish Yellow)

Yüzey Rengi: 10 YR 8/8 (Very Pale Brown)

Astar Rengi:

Hamur: Sert, kaba hamur yapısına sahip ince ve yoğun sarı mika, az ve ince siyah katkı içerir.

Eserin korunma durumu: Dip kısmında küçük kırıklar bulunmaktadır

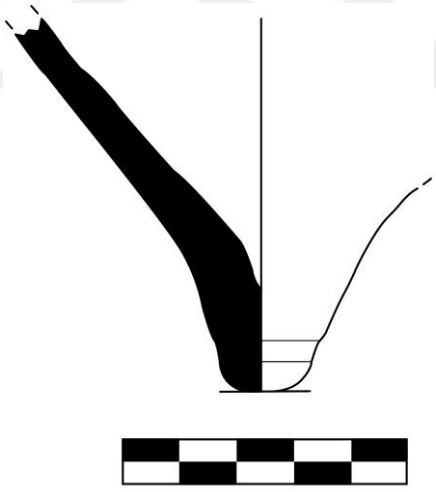
Form: Kos Amphorası +1 tane daha aynı formdan mevcuttur.

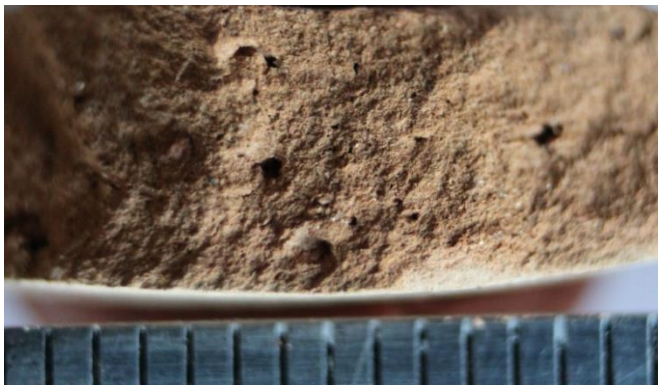
Tanım: Ucu yuvarlatılıp sivriltilmiş konik kaidenin bitiminde kalın, içbükey bant yer alır.

Tarih: MÖ 2. yüzyıl

Referans: Empereur – Hesnard 1987, Pl. 4.20; Papuci-Wladyka 1997, 51, Fig. 2,1(Hellenistik Cos-MÖ 69'dan önce); Şenol 2003, 208, Fig. 14 (MÖ 2. yüzyıl); Finkielsztejn 2004, Fig. 2.6-7; Dündar 2012, Levha 23, KosA.15

Levha 215 – Kat. No. 215

Buluntu Yeri ve Yılı: Erythrai Teras Duvarlı Yapı, 1977

Envanter No: ERY77.TDY-3

Ölçüler: h: 5.6 cm R: 1.7 cm

Hamur Rengi: 7.5 YR 6/6 (Reddish Yellow)

Yüzey Rengi: 7.5 YR 7/4 (Pink)

Astar Rengi:

Hamur: Sert, kaba hamur yapılı, çok yoğun ve ince gümüş mika, yoğun ve ince kum, az ve küçük kireç katkıları içermektedir.

Eserin korunma durumu: Parçanın dip kısmı ele geçmiş ve oldukça iyi korunmuş durumdadır.

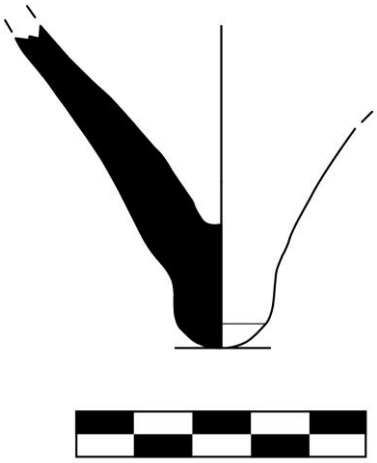
Form: Kos Amphorası +1 tane daha aynı formdan mevcuttur.

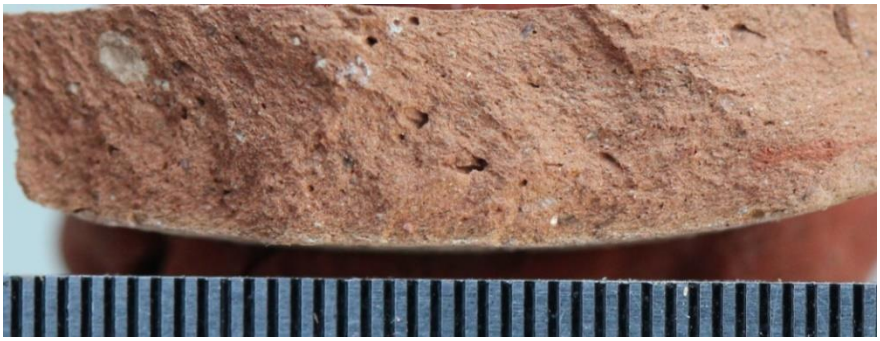
Tanım: Ucu yuvarlatılıp sivriltilmiş konik kaidenin bitiminde kalın, içbükey bant yer alır.

Tarih: MÖ 2. yüzyıl

Referans: Empereur – Hesnard 1987, Pl. 4.20; Papuci-Wladyka 1997, 51, Fig. 2,1(Hellenistik Cos-MÖ 69'dan önce); Şenol 2003, 208, Fig. 14 (MÖ 2. yüzyıl); Finkielsztejn 2004, Fig. 2.6-7; Dündar 2012, Levha 23, KosA.15

Levha 216 – Kat. No. 216

Buluntu Yeri ve Yılı: Erythrai Hellenistik Ev 1977-78

Envanter No: ERY77-78.HE-31

Ölçüler: h:4.3 cm R: 1 cm

Hamur Rengi: 7.5 YR 5/4 (Brown)

Yüzey Rengi: 7.5 YR 7/4 (Pink)

Astar Rengi:

Hamur: Sert, kaba hamur yapısına sahip, ince katkılı, ince ve çok yoğun kireç içermektedir.

Eserin korunma durumu: Dip kısmı tam korunmuş

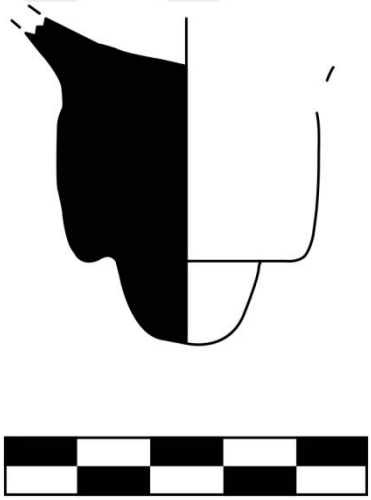
Form: Kos amphorası

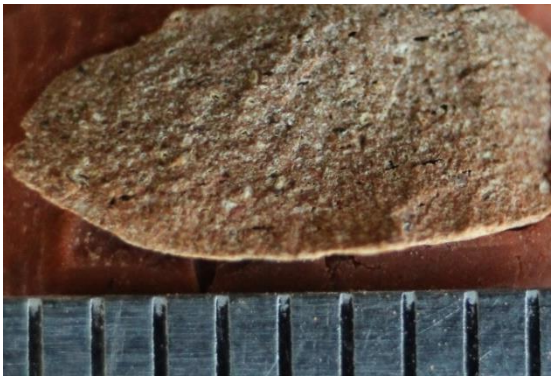
Tanım: Kaidesi uçta vurgulanmış kalın bir bantla çevrelenmiş, sığ yivle gövdeye geçiş gösterilmiştir.

Tarih: MÖ 2. yüzyıl

Referans: Empereur – Hesnard 1987, Pl. 4.21 (MÖ 69'dan önce); Papuci-Wladyka 1997, 51, Fig. 2,2(Hellenistik Cos-MÖ 69'dan önce); Giudice ve diğ. 2010, 490, Fig. 8.112 (MÖ 2. yüzyıl); Dündar 2012, Levha 23, KosA.10

Levha 217 – Kat. No. 217

Buluntu Yeri ve Yılı: Erythrai Hellenistik Ev 1978, C Odası

Envanter No: ERY78.HE.C-32

Ölçüler: h:3.3 cm R: 2.8 cm

Hamur Rengi: 7.5 YR 6/6 (Reddish Yellow)

Yüzey Rengi: 7.5 YR 7/6 (Reddish Yellow)

Astar Rengi:

Hamur: Yumuşak, kaba hamur yapısına sahip az miktarda ve ince siyah ve kırmızı katkılar içermektedir.

Eserin Korunma Durumu: Parçanın küçük bir dip kısmı ele geçmiş ve korunmuş durumdadır.

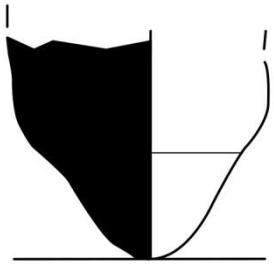
Form: Kos Amphorası

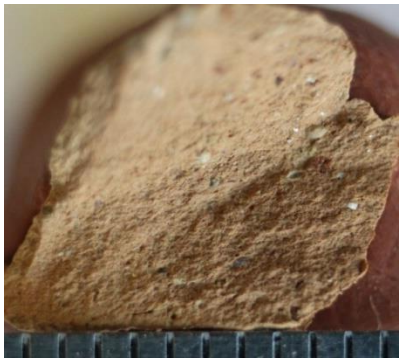
Tanım: Ucu yuvarlatılıp sivriltilmiş konik kaidenin bitiminde kalın, içbükey bant yer alır.

Tarih: MÖ 2. yüzyıl

Referans: Empereur – Hesnard 1987, Pl. 4.19 (MÖ 2. yüzyıl); Şenol 2003, 208, Fig. 14 (MÖ 2. yüzyıl); Finkielsztejn 2004, Fig. 2.6-7; Ballet ve diğ. 2012, Pl. 78, 710; Harlaut – Hayes 2018, 222, pl. 52, J 47-8(MÖ 2. yüzyıl ortası); Stanescu 2018, Fig. 4.3

Levha 218 – Kat. No. 218

Buluntu Yeri ve Yılı: Erythrai Hellenistik Ev 1978, C Odası

Envanter No: ERY78.HE.C-33

Ölçüler: h:3.3 cm R: 1.7 cm

Hamur Rengi: 5 YR 6/8 (Reddish Yellow)

Yüzey Rengi: 5 YR 6/6 (Reddish Yellow)

Astar Rengi:

Hamur: Sert, kaba hamur yapısına sahip az ve ince kireç ve siyah katkılar içermektedir.

Parçanın Korunma Durumu: Parçanın küçük bir dip kısmı ele geçmiş ve korunmuş durumdadır.

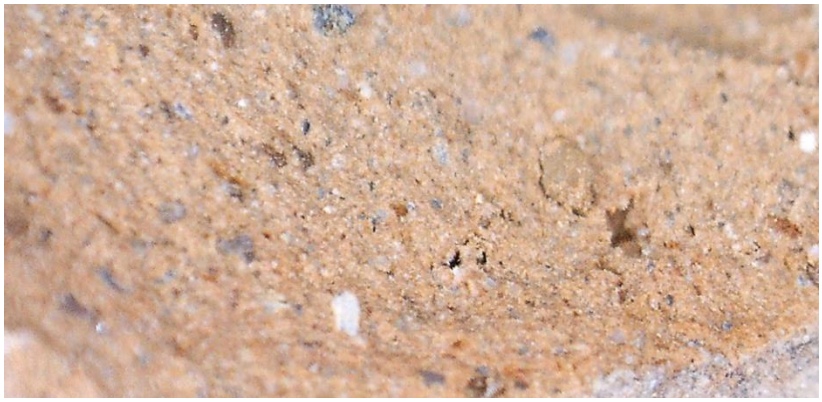
Form: Kos amphorası

Tanım: Ucu hafif düzleştirilmiş alçak konik kaide.

Tarih: MÖ 2. yüzyıl

Referans: Ballet ve diğ. 2012, Pl. 78, 710; Harlaut – Hayes 2018, 222, pl. 52, J 47-8(MÖ 2. yüzyıl ortası);

Levha 219 – Kat. No. 219

Buluntu Yeri ve Yılı: Erythrai Hellenistik Ev 1978, C Odası

Envanter No: ERY78.HE.C-36

Ölçüler: h: 6.5 cm R: 4 cm

Hamur Rengi: 7.5 YR 6/8 (Reddish Yellow)

Yüzey Rengi: 7.5 YR 7/6 (Reddish Yellow)

Astar Rengi:

Hamur: Sert, kaba hamur yapılı, ince ve orta yoğunlukta kuvars, az ve ince kırmızı katkı içermektedir.

Parçanın Korunma Durumu: Parçanın dip kısmı ele geçmiş ve korunmuş durumdadır.

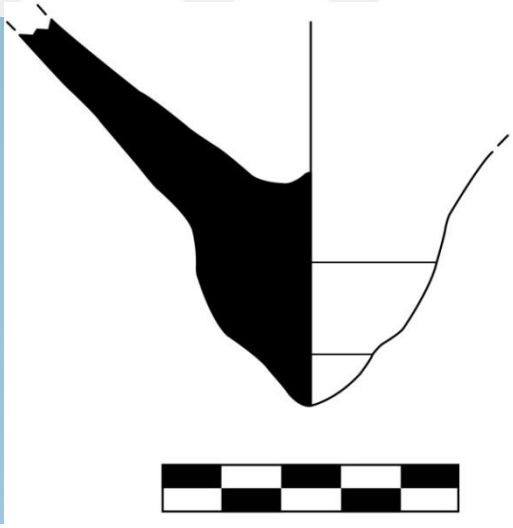
Form: Kos Amphorası

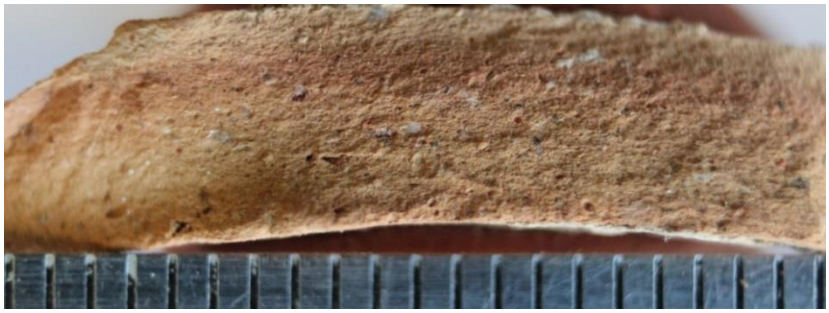
Tanım: Uç kısmı sivriltilmiş konik kaidenin bitiminde kalın, içbükey bant yer alır.

Tarih: MÖ 2. yüzyıl

Referans: Empereur – Hesnard 1987, Pl. 4.20; Papuci-Wladyka 1997, Fig. 2.1; Şenol 2003, 208, Fig. 14 (MÖ 2. yüzyıl); Finkielsztejn 2004, Fig. 2.6-7; Ballet ve diğ. 2012, Pl. 78, 710; Dündar 2012, Levha 23, KosA.14-15; Stanescu 2018, Fig. 4.3; Harlaut – Hayes 2018, 222, pl. 52, J 47-8(MÖ 2. yüzyıl ortası);

Levha 220 – Kat. No. 220

Buluntu Yeri ve Yılı: Erythrai Cennetepe 1981, Doğu Açma 11

Envanter No: ERY81.CT. DA11-11

Ölçüler: h: 5 cm R: 2.4 cm

Hamur Rengi: 2.5 YR 6/8 (Red)

Yüzey Rengi: 7.5 YR 7/4 (Pink)

Astar Rengi:

Hamur: Sert, sıkı hamur yapılı, ince ve yoğun beyaz katkı, az ve ince beyaz mika, siyah ve kırmızı katkı içerir.

Eserin korunma durumu: Kaidesi korunmuş, alt gövdeye birleşen kısmından kırılmıştır.

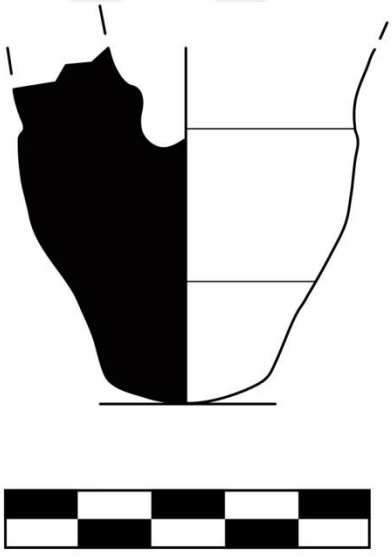
Form: Kos Amphorası

Tanım: Ucu hafif dışbükey yapılmış, alçak konik kaide.

Tarih: MÖ 2. yüzyıl

Referans: Empereur – Hesnard 1987, Pl. 4.19; Şenol 2003, 208, Fig. 15 (MÖ 2. yüzyıl); Georgopoulos 2004, 132, Fig. 4; Finkielsztejn 2004, Fig. 2.6; Ballet ve diğ. 2012, Pl. 78, 710; Dündar 2012, Lev. 23, KosA.15; Harlaut – Hayes 2018, 222, pl. 52, J 47-8(MÖ 2. yüzyıl ortası).

Levha 221 – Kat. No. 221

Buluntu Yeri ve Yılı: Erythrai Cennetepe 1981, Doğu Açma 11

Envanter No: ERY81.CT. DA11-12

Ölçüler: h: 5 cm R: 2 cm

Hamur Rengi: 2.5 YR 5/6 (Red)

Yüzey Rengi: 7.5 YR 7/4 (Pink)

Astar Rengi:

Hamur: Sert, sıkı hamur yapılı, çok az ve ince sarı mika, az ve ince siyah katkı, ince ve orta yoğunlukta kum içerir.

Eserin korunma durumu: Kaidesi korunmuş, alt gövdeye birleşen kısmından kırılmıştır.

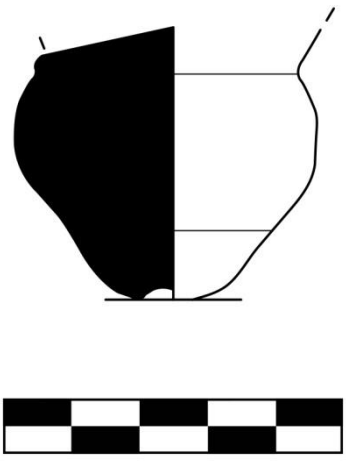
Form: Kos Amphorası

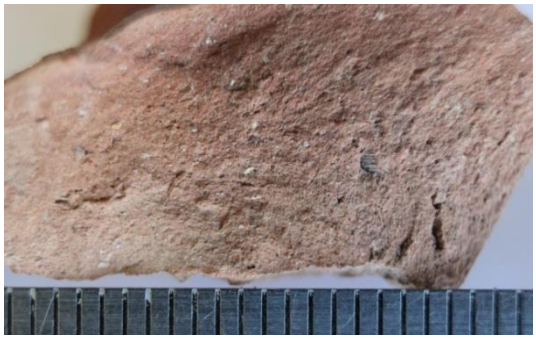
Tanım: Ucu hafif dışbükey yapılmış ve altta hafif bir açıklık bırakılmış, alçak konik kaide.

Tarih: MÖ 2. yüzyıl

Referans: Empereur – Hesnard 1987, Pl. 4.19; Şenol 2003, 208, Fig. 15 (MÖ 2. yüzyıl); Giudice ve diğ. 2010, 490, Fig. 8.112 (MÖ 2. yüzyıl); Georgopoulos 2004, 132, Fig. 4; Finkielsztejn 2004, Fig. 2.6; Ballet ve diğ. 2012, Pl. 78, 710; Dündar 2012, Lev. 23, KosA.15; Harlaut – Hayes 2018, 222, pl. 52, J 47-8(MÖ 2. yüzyıl ortası).

Levha 222 – Kat. No. 222

Buluntu Yeri ve Yılı: Erythrai Hellenistik Ev, B2 Sondaj, 1977-78

Envanter No: ERY77-78.HE.B2S-37

Ölçüler: h:5.4 cm R: 2 cm

Hamur Rengi: 5 YR 6/8 (Reddish Yellow)

Yüzey Rengi: 10 YR 8/4 (Very Pale Brown)

Astar Rengi:

Hamur: Sert, kaba hamur yapısına sahip ince ve yoğun sarı mika, az ve ince kırmızı katkı içermektedir.

Parçanın Korunma Durumu: Parçanın dip kısmı ele geçmiş ve korunmuş durumdadır.

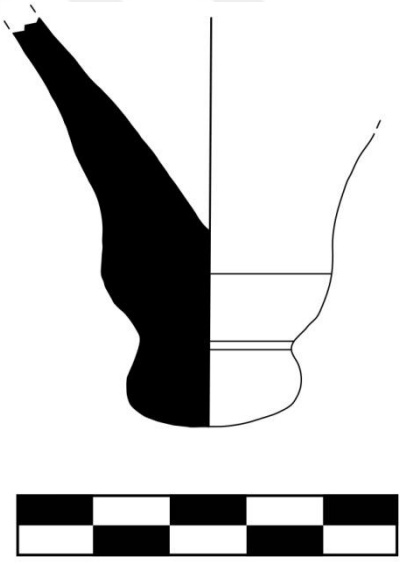
Form: Dressel 2-4 "Kos" Amphorası

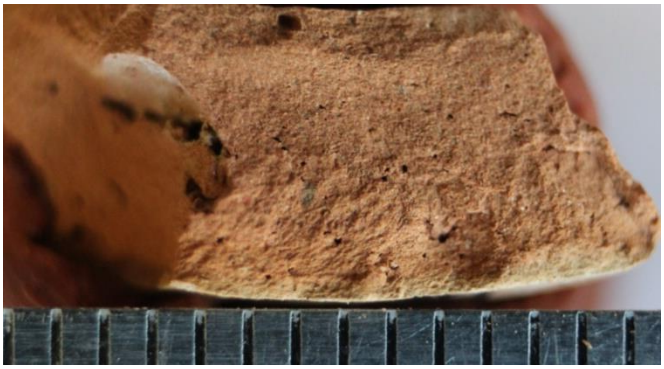
Tanım: Ucu yuvarlatılıp sivriltilmiş konik kaidenin bitiminde kalın, plastik halka yer almaktadır.

Tarih: MS 1. yüzyıl

Referans: Şenol 2003, 48, Fig. 22(MS 1. yüzyıl).

Levha 223 – Kat. No. 223

Buluntu Yeri ve Yılı: Erythrai Hellenistik Ev 1978, C Odası

Envanter No: ERY78.HE.C-34

Ölçüler: h:6.4 cm R: 2.5 cm

Hamur Rengi: 2.5 YR 5/6 (Red)

Yüzey Rengi: 5 YR 7/6 (Reddish Yellow)

Astar Rengi:

Hamur: Sert, kaba hamur yapısına sahip, ince ve yoğun kireç, siyah katkı içermektedir.

Parçanın Korunma Durumu: Parçanın dip kısmı ele geçmiş ve korunmuş durumdadır.

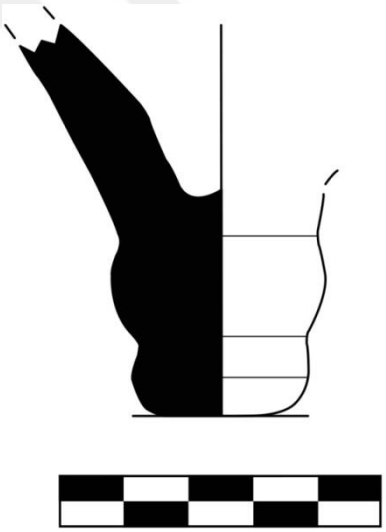
Form: Dressel 2-4 "Kos" Amphorası

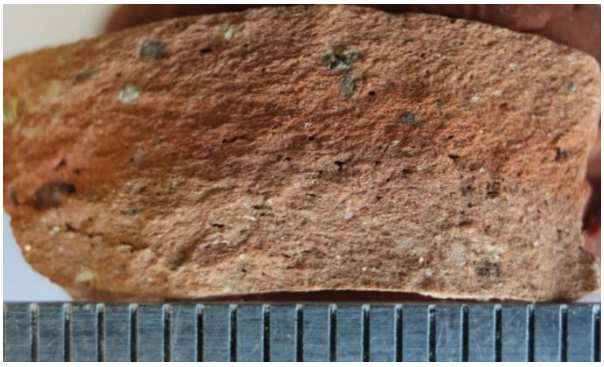
Tanım: Ucu yuvarlatılıp sivriltilmiş konik kaidenin bitiminde kalın, plastik halka yer almaktadır.

Tarih: MS 1. yüzyıl

Referans: Şenol 2003, 48, Fig. 22(MS 1. yüzyıl).

Levha 224 – Kat. No. 224

Buluntu Yeri ve Yılı: Erythrai Tiyatro Parados Önü,1982

Envanter No: ERY82.TYT.PRD-2

Ölçüler: h: 28.4 cm R: 11 cm

Hamur Rengi: 2.5 YR 5/8 (Red)

Yüzey Rengi: 2.5 YR 6/8 (Reddish Yellow)

Astar Rengi:

Hamur: Sert, kaba hamur yapılı, çok yoğun ve iri boyutlarda siyah ve beyaz taşçık, kırmızı, kahverengi katkı, hamurda ara ara kireç parçaları ile orta yoğunlukta ve küçük boyutta kuvars görülür.

Eserin korunma durumu: 6 kırık parçanın birleşimiyle ağız, boyun ve kulpları iyi korunmuş durumdadır. Boyundan omuza geçiş ve omuzdan üst gövde geçişinde küçük bir bölüm korunabilmiştir.

Form: Dressel 2-4 "Kos" Amphorası

Tanım: Hafif dışa yuvarlatılmış ağzın hemen altında sığ bir yiv yapılmış biraz altından bifid kulplar tutturulmuştur. Kulplar hafif yukarı çekilerek yükseltilmiş, yumuşak bir şekilde boyunla paralel aşağı düşürülerek omuz bitimine tutturulmuştur. Boyun ve omuz geçişlerinde sığ yivle amphoranın dış yüzeyine hareket kazandırılmıştır. Amphoranın yüzeyinde yoğun kalker vardır.

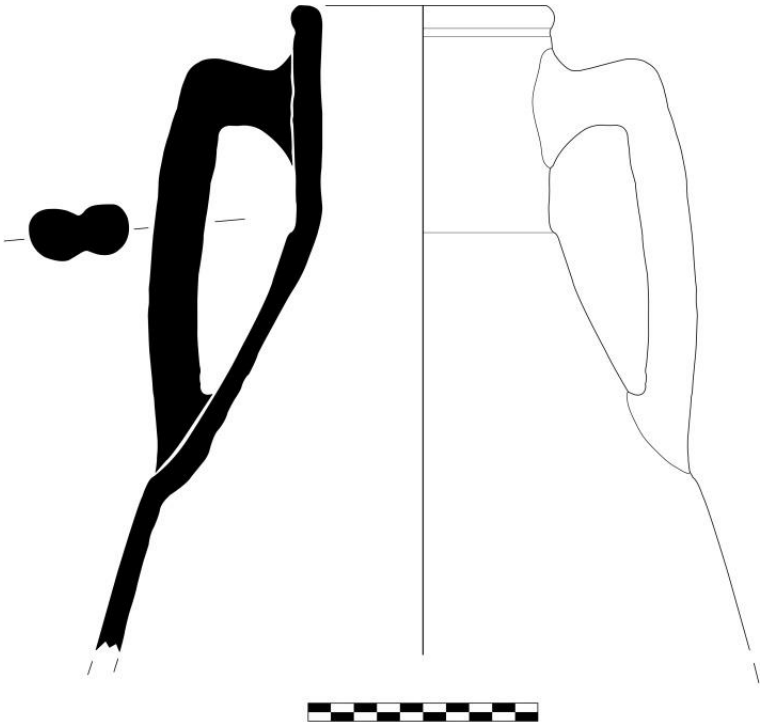
Tarih:

Referans: Empereur – Hesnard 1987, Pl. 4.20 (MÖ 69'dan önce); Papuci-Wladyka 1997, Fig. 2.3(Sub-Kos MÖ 2 - 1. yüzyıl); Briese 2005, 199, Fig. 15 (Dressel 2-4 Amphora); Martin-Kilcher 2005, 216, Fig. 7.1 (Dressel 2-5); Gabler ve diğ. 2009, 60, Fig. 4, Dressel 2-4/Kos; Şenol 2009, 219, Fig. 43 (MS 1. yüzyıl başı- DR 2-4); Stanescu 2018, 211, Fig. 4.2 (MÖ 1. yüzyıl sonu - MS 3. yüzyıl); Şenol 2018, 334, Fig. 286(MS 1. yüzyıl-DR 2-4 Kos?)

Levha 225 – Kat. No. 225

Levha 226 – Kat. No. 226

Buluntu Yeri ve Yılı: Erythrai Mozaikli Peristyl Ev, J Açması 1977

Envanter No: ERY77.MPE.J-23

Ölçüler: h: 11.2 cm R: yak.3 cm

Hamur Rengi: 5 YR 5/8 (Yellowish Red)

Yüzey Rengi: 5 YR 7/6 (Reddish Yellow)

Astar Rengi:

Hamur: Sert, kaba hamur yapılı, orta yoğunlukta ve orta büyüklükte kuvars, kireç, siyah katkılar içermektedir.

Eserin korunma durumu: Boynunun yarısı ve tek kulbu korunmuş amphora parçası

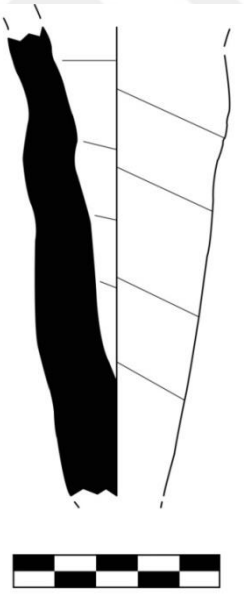
Form: Kos Amphorası

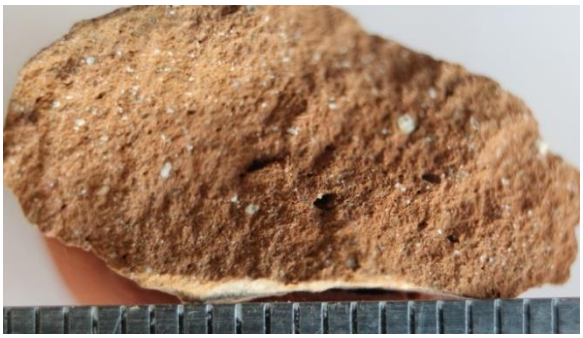
Tanım: İçi boş, uzun, silindirik ve dış yüzeyi eğik sığ kaburgalarla çevrelenmiş kaide.

Tarih: MS 1. yüzyıl

Referans: Arthur 1998, 165, Fig.6, 4.(MS 460- 554/558 arası); Reynolds 2003, Fig. 8.7-8(MS 1. geç yüzyıl).

Levha 227 – Kat. No. 227

Buluntu Yeri ve Yılı: Erythrai Cennetepe 1981, Doğu Açma 8

Envanter No: ERY81.CT. DA8-18

Ölçüler: h: 10.9 cm R: 2 cm

Hamur Rengi: 5 YR 6/8 (Reddish Yellow)

Yüzey Rengi: 5 YR 6/8 (Reddish Yellow)

Astar Rengi:

Hamur: Sert, kaba hamur yapılı, az ve çok ince kireç, mika, taşçık ve kuvars içerir.

Eserin korunma durumu:

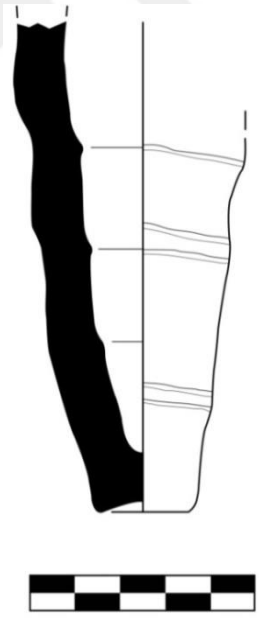
Form: Kos Amphorası

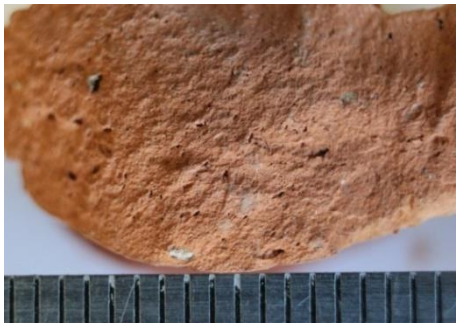
Tanım: İçi boş, uzun, silindirik ve dış yüzeyi eğik sığ kaburgalarla çevrelenmiş kaide.

Tarih: MS 1. yüzyıl

Referans: Arthur 1998, 165, Fig.6, 4.(MS 460- 554/558 arası); Reynolds 2003, Fig. 8.7-8(MS 1. geç yüzyıl).

Levha 228 – Kat. No. 228

Buluntu Yeri ve Yılı: Erythrai Hellenistik Ev 1977-78
Envanter No: ERY77-78.HE-29
Ölçüler: h:10.5 cm R: 1.7 cm

Hamur Rengi: 2.5 YR 6/6 (Light Red)

Yüzey Rengi: 5 YR 7/6 (Reddish Yellow)

Astar Rengi:

Hamur: Sert, kaba hamur yapısına sahip ince ve çok yoğun kireç, az ve iri boyutlarda kırmızı katkılar içerir.

Eserin korunma durumu: Dip kısmı tam korunmuş amphora parçası

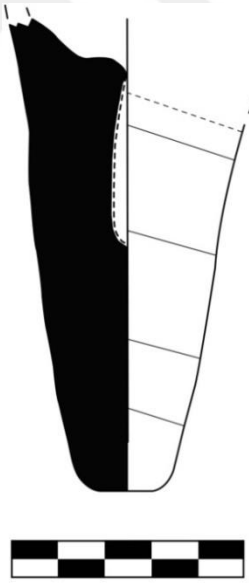
Form: Kos Amphorası

Tanım: İçi boş, uzun, silindirik ve dış yüzeyi eğik sığ kaburgalarla çevrelenmiş kaide.

Tarih: MS 1. yüzyıl

Referans: Arthur 1998, 165, Fig.6, 4.(MS 460- 554/558 arası); Reynolds 2003, Fig. 8.7-8(MS 1. geç yüzyıl).

Levha 229 – Kat. No. 229

Buluntu Yeri ve Yılı: Erythrai, Teras Duvarlı Yapı, Teras Duvarı Dışı, 1977

Envanter No: ERY77.TDY.TDD-1

Ölçüler: h: 19.3 cm R: 11.5 cm

Hamur Rengi: 2.5 YR 6/6 (Light Red)

Yüzey Rengi: 7.5 YR 8/3 (Pink)

Astar Rengi:

Hamur Tanımı: Sert, kaba hamur yapısına sahip, ince hamur yapılı, ince ve yoğun gümüş mika, ince ve orta yoğunlukta kuvars, sarı, kırmızı, siyah kireç katkıları içerir.

Eserin korunma durumu: Ağız, boyun ve bir kulp tam korunmuştur. Boyundan aşağısı gövde başlangıcından itibaren ise kırık ve eksiktir.

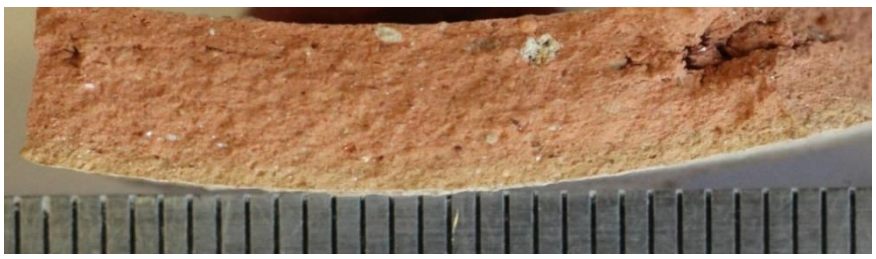
Form: Rhodos Amphorası

Tanım: Dışa yuvarlatılmış basit ağızlı, ağzın hemen altından tutturulmuş oval kulplar hafif açılıp omzun üzerine tutturulmuştur. Amphoranın silindirik boynunda içte ve dışta sığ kaburga izleri görülmektedir.

Tarih:

Referans: Monachov 1995, Fig. 2.3 (MÖ 3. yüzyılın ilk çeyreği); Palamida ve diğ. 2016, Fig. 2.8 (MÖ 220ler)

Levha 230 – Kat. No. 230

Buluntu Yeri ve Yılı: Erythrai Cennetepe 1983, Eski Dolgu

Envanter No: ERY83.CT.ED-15

Ölçüler: h: 5.9 cm R: 12.4 cm

Hamur Rengi: 2.5 YR 6/8 (Light Red)

Yüzey Rengi: 2.5 YR 6/6 (Light Red)

Astar Rengi:

Hamur: Sert, kaba hamur yapısına sahip, ince ve yoğun kireç, az ve ince sarı, siyah katkılar içerir.

Eserin korunma durumu: 1/3'i korunmuş ağız ve kulp parçası

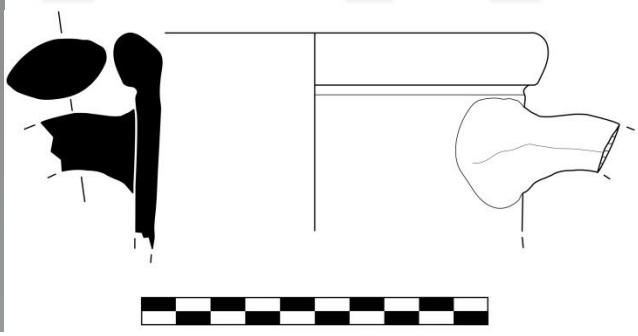
Form: Rhodos Amphorası

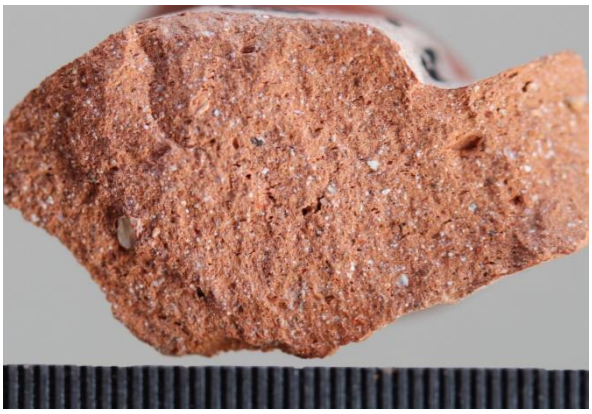
Tanım: Dışa yuvarlatılmış basit ağızlı, ağzın hemen altından tutturulmuş oval kulplar hafif yukarı yükseltilmiştir.

Tarih:

Referans: Alpözen 1975, Levha2, Şekil 1; Monachov 1995, Fig. 2.3 (MÖ 3. yüzyılın ilk çeyreği); Palamida ve diğ. 2016, Fig. 2.8 (MÖ 220ler)

Levha 231 – Kat. No. 231

Buluntu Yeri ve Yılı: Erythrai Cennetepe 1983, Eski Dolgu

Envanter No: ERY83.CT.ED-19

Ölçüler: h: 3.7 cm R: 10.4 cm

Hamur Rengi: 2.5 YR 6/8 (Light Red)

Yüzey Rengi: 5 YR 7/4 (Pink)

Astar Rengi:

Hamur: Sert, kaba hamur yapısına sahip ince ve orta yoğunlukta kırmızı, sarı, siyah katkılar, çok az ve ince mika içerir.

Eserin korunma durumu: 1/5'i korunmuş ağız parçası

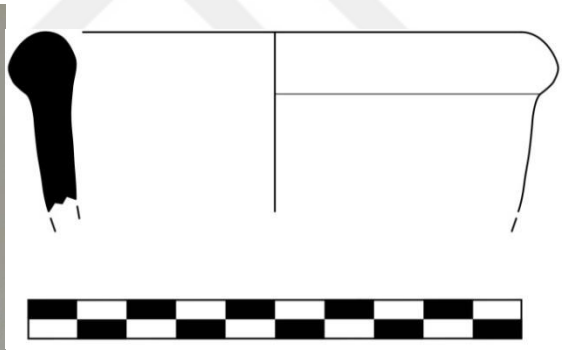
Form: Rhodos amphorası

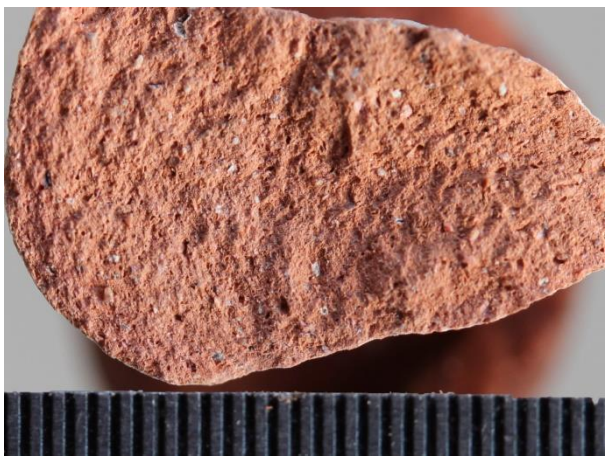
Tanım: Dışa yuvarlatılmış basit ağızlı amphora parçası.

Tarih:

Referans: Alpözen 1975, Levha2, Şekil 1; Sciliano – Sibella 1994, Amphores Rhodiennes (MÖ 2. yüzyılın başı); Monachov 1995, Fig. 2.3 (MÖ 3. yüzyılın ilk çeyreği); Palamida ve diğ. 2016, Fig. 2.8 (MÖ 220ler)

Levha 232 – Kat. No. 232

Buluntu Yeri ve Yılı: Erythrai Toechobatlı Yapı, 1977

Envanter No: ERY77.TOE-10

Ölçüler: h: 20.3 cm R: 2.5 cm

Hamur Rengi: 2.5 YR 5/8 (Red)

Yüzey Rengi: 2.5 YR 5/8 (Red)

Astar Rengi: 2.5 Y 8/2 (Pale Brown)

Hamur: Sert, sıkı hamur yapılı, az miktarda ve iri-küçük boyutlarda kuvars, az miktarda ve küçük boyutlarda beyaz katkılar içerir.

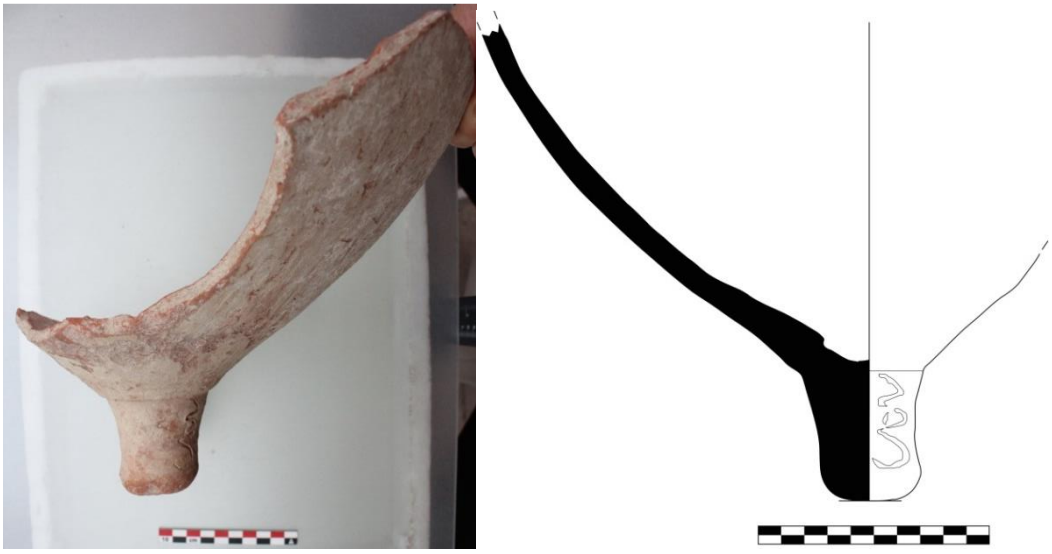
Eserin korunma durumu: Dip kısmı tam korunmuş gövdeye doğru genişleyen amphora parçası

Form: Rhodos amphorası

Tanımı: Alt bölümü düzleştirilmiş sivri kaide ovoid gövdeye yükselmektedir.

Tarih: MÖ 3. yüzyıl sonu – 2. yüzyıl

Referans: Alpözen 1975, Levha2, Şekil 1 (MÖ 3. yüzyıl); Empereur – Hesnard 1987, Pl. 3.11; Şenol – Aşkın 2007, 257, Kat. No. 32 (MÖ3. yüzyıl sonu – 2. yüzyıl başları); Palamida ve diğ. 2016, Fig. 2.8 (MÖ 220ler)

Levha 233 – Kat. No. 233

Buluntu Yeri ve Yılı: Erythrai Toechobatlı Yapı, 1977

Envanter No: ERY77.TOE-8

Ölçüler: h: 6.5 cm R: 2.5 cm

Hamur Rengi: 2.5 YR 6/8 (Light Red)

Yüzey Rengi: 2.5 YR 6/8 (Light Red)

Astar Rengi:

Hamur: Sert, kaba hamur yapısına sahip çok az ve ince mika, kuvars, siyah ve beyaz katkılar içermektedir.

Eserin korunma durumu: Küçük aşınmaları bulunan kaidesi korunmuş amphora parçası.

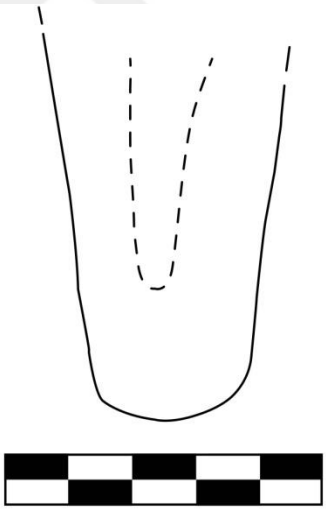
Form: Rhodos Amphorası

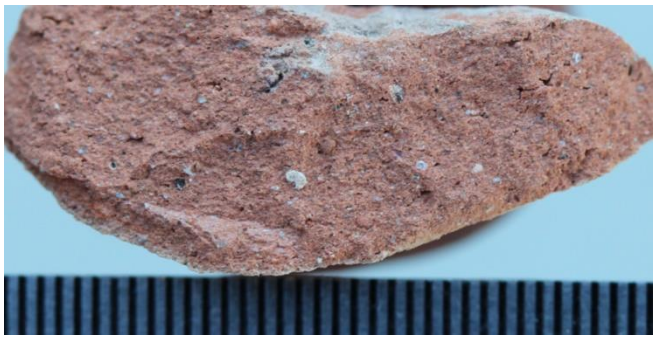
Tanım: Uç kısmına doğru içi dolu, gövdeye yükselirken içi boş bırakılmış konik, sivri kaide.

Tarih:

Referans: Bezeczky 2013, 35, Tip c

Levha 234 – Kat. No. 234

Buluntu Yeri ve Yılı: Erythrai Toechobatlı Yapı, 1977

Envanter No: ERY77.TOE-9

Ölçüler: h: 8.8 cm R: 3 cm

Hamur Rengi: 5 YR 6/8 (Reddish Yellow)

Yüzey Rengi: 5 YR 6/8 (Reddish Yellow)

Astar Rengi:

Hamur Tanımı: Sert, kaba hamur yapısına sahip az ve çok ince beyaz ve siyah katkılar içermektedir.

Eserin korunma durumu: Uç kısmı kırık kaidesi parçası.

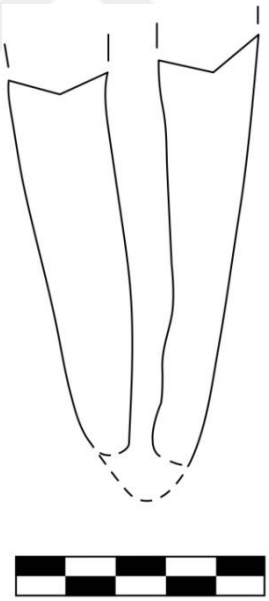
Form: Rhodos Amphorası

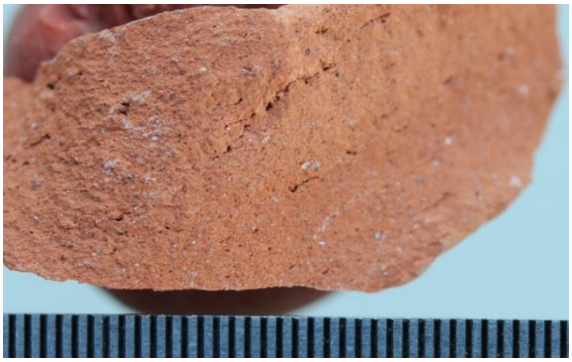
Tanım: Uç kısmına doğru içi dolu, gövdeye yükselirken içi boş bırakılmış konik, sivri kaide.

Tarih:

Referans: Bezeczky 2013, 35, Tip c

Levha 235 – Kat. No. 235

Buluntu Yeri ve Yılı: Erythrai Cennetepe 1982, Doğu Açma 13-14

Envanter No: ERY82.CT. DA13-14-16

Ölçüler: h: 5.2 cm R: 5.2 cm

Hamur Rengi: 2.5 YR 5/8 (Red)

Yüzey Rengi: 5 YR 7/6 (Reddish Yellow)

Astar Rengi:

Hamur: Sert, kaba hamur yapısına sahip çok yoğun ve çok ince altın mika, az ve ince kireç, siyah ve beyaz katkı içerir.

Eserin korunma durumu: Bir yüzeyi tam korunamamış kırık halde dip parçası

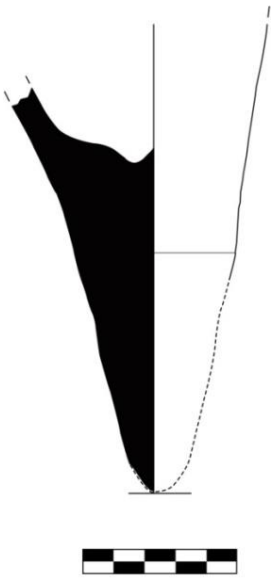
Form: Geç Rhodos

Tanım: İçi dolu konik, sivri kaide. Yüzeyinde krem rengi bir astarı yer alır.

Tarih:

Referans: Alpözen 1975, Levha2, Şekil 4-5; Empereur – Hesnard 1987, 61, Pl. 3.14 (MS 1. yüzyıl ortaları); Tuna – Empereur 1989, 285, Fig. 12; Şenol 1996, 170, Fig. 11(Geç Rhodos); Şenol 2000a, 302, Kat.No. 31; Lemaitre 2000, 469, Fig. 4.6-7; Bezeczky 2013, Pl. 38. 505 (MS 2. yüzyıl); Dugonjic 2015, Fig. 6.15; Şenol 2018, Fig. 327(MS 1. yüzyıl).

Levha 236 – Kat. No. 236

Buluntu Yeri ve Yılı: Erythrai Mozaikli Peristyl Ev, Y Açması 1977

Envanter No: ERY77.MPE.Y-15

Ölçüler: h: 12.2 cm R: 2.7 cm

Hamur Rengi: 2.5 YR 5/8 (Red)

Yüzey Rengi: 10 YR 8/2 (Very Pale Brown)

Astar Rengi:

Hamur: Sert, kaba hamur yapılı, çok yoğun ve irili ufaklı kireç içermektedir.

Eserin korunma durumu: Gövde ile bağlantısı çok korunamamış dip parçası

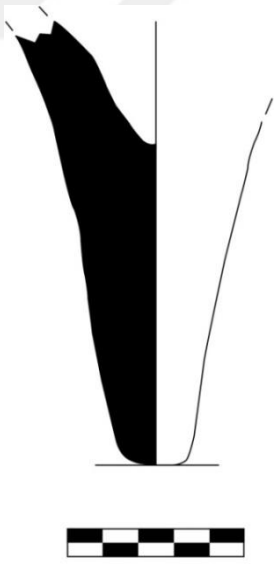
Form: Geç Rhodos

Tanım: İçi dolu konik, sivri kaide. Yüzeyinde krem rengi bir astarı yer alır.

Tarih:

Referans: Alpözen 1975, Levha2, Şekil 4-5; Empereur – Hesnard 1987, 61, Pl. 3.14 (MS 1. yüzyıl ortaları); Tuna – Empereur 1989, 285, Fig. 13; Şenol 1996, 170, Fig. 11(Geç Rhodos); Şenol 2000a, 302, Kat.No. 31; Lemaitre 2000, 469, Fig. 4.6-7; Bezeczky 2013, Pl. 38. 505 (MS 2. yüzyıl); Dugonjic 2015, Fig. 6.15; Şenol 2018, Fig. 327(MS 1. yüzyıl).

Levha 237 – Kat. No. 237

Buluntu Yeri ve Yılı: Erythrai Mozaikli Peristyl Ev, Y Açması 1977

Envanter No: ERY77.MPE.Y-17

Ölçüler: h: 18.5 cm R: 2.2 cm

Hamur Rengi: 2.5 YR 5/8 (Red)

Yüzey Rengi: 2.5 YR 7/4 (Light Reddish Brown)

Astar Rengi:

Hamur: Sert, kaba hamur yapılı, yoğun ve orta boyutta kuvars, siyah, beyaz katkılar; az ve ince mika içermektedir.

Eserin korunma durumu: Gövde ile bağlantısı çok korunamamış dip parçası

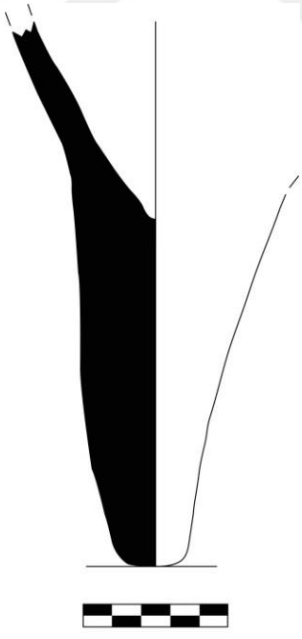
Form: Geç Rhodos

Tanım: İçi dolu konik, sivri kaide. Yüzeyinde krem rengi bir astarı yer alır.

Tarih:

Referans: Alpözen 1975, Levha2, Şekil 4-5; Empereur – Hesnard 1987, 61, Pl. 3.14 (MS 1. yüzyıl ortaları); Tuna – Empereur 1989, 285, Fig. 13; Şenol 1996, 170, Fig. 11(Geç Rhodos); Şenol 2000a, 302, Kat.No. 31; Lemaitre 2000, 469, Fig. 4.6-7; Bezeczky 2013, Pl. 38. 505 (MS 2. yüzyıl); Dugonjic 2015, Fig. 6.15; Şenol 2018, Fig. 327(MS 1. yüzyıl).

Levha 238 – Kat. No. 238

Buluntu Yeri ve Yılı: Erythrai Müze Sondaj Kazısı, 6 Nolu Açma, 1988

Envanter No: ERY88.MZ.6No-7

Ölçüler: h: - cm R: - cm

Hamur Rengi: 2.5 YR 6/6 (Light Red)

Yüzey Rengi: 2.5 YR 6/6 (Light Red)

Astar Rengi: -

Hamur: Sert, kaba hamur yapılı, yoğun ve orta boyutta kuvars, siyah, beyaz katkılar; az ve ince mika içermektedir.

Eserin korunma durumu: Bir amphoraya ait yalnıca kulbu korunmuş parça.

Form: Rhodos Amphorası

Tanım: Bir daire içerine yerleştürülmiş monogramlı Rhodos amphorasına ait mühürlü kulp parçası.

Tarih: MS 1. yüzyıl ortaları

Referans: Matheson – Wallace 1982, Pl. 80. c.3.

Levha 239 – Kat. No. 239

Buluntu Yeri ve Yılı: Erythrai Mozaikli Peristyl Ev, M1 Açması 1977
Envanter No: ERY77.MPE.M1-5
Ölçüler: h: 8.8 cm R: 6 cm

Hamur Rengi: 2.5 YR 5/8 (Red)

Yüzey Rengi: 2.5 YR 5/6 (Red)

Astar Rengi: -

Hamur: Sert, kaba hamur yapılı, ince ve çok yoğun kuvars, az ve ince mika ve siyah katkı içermektedir.

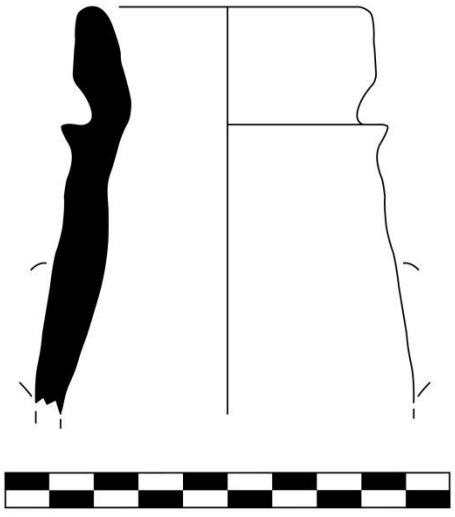
Eserin korunma durumu: 1/3'i korunmuş ağız parçasıdır.

Form: Kapitan II

Tanım: Dışta kalın bir bant yaparak çevrelenmiş ancak kabın iç kısmında eğik yapılmıştır. Ağzın altında kalın bir oyuk yapılmıştır. Oyuktan sonra keskin ve oldukça belirgin boynu tamamen çevreleyen bir yivle hareket kazandırılmıştır. Yivin altında devam eden boyun hafif açılarak gövdeye inmektedir. Ağzın üçte biri korunmuş boynun ortalarından itibaren kırılmıştır. Boyundan itibaren başlayan geniş ve sığ kaburga izleri özellikle amphoranın iç kısmında oldukça belirgindir.

Tarih: MS 3. yüzyıl
Referans: Robinson 1959, Pl. 28, M327(MS 3. yüzyıl); Riley 1979, fig. 84 no. 243(MS 3. yüzyıl başları ve ortaları); Keay 1984, 138, Fig. 52.2 (MS 3. yüzyıl); Outschar 1999, Kat. No. 276, Taf. 10(MS 2. yüzyıl – 4. yüzyıl başları); Martin 2000, Fig. 1.4(MS 3. Yüzyıl başları-Geç 4. yüzyıl); Krapivina 2009, Pl 39.3 , 71 (MS 3. yüzyıl) ; Papuashvili 2009, Pl. 72.1; Dyczek 2010, 998, Fig. 6(MS 3. yüzyıl başları); Klenina 2010, 1010, Fig. 3/5(MS 3. - 4. yüzyıl); Ladstätter 2010b, 275, Taf. 115, 134, A-K 916(MS yaklaşık 230); Dündar 2012, Cat. No. 12, Fig. 18, 58 (MS 3. yüzyıl); Bezeczky 2013, Pl. 45, 583(MS 3. yüzyıl başları); Bădescu 2013, 198, Pl. 3.3(MS 2.yüzyıl – MS 5. yüzyıl); Opait 2018, 705, Fig. 18(MS 3-4. yüzyıllar)

Buluntu Yeri ve Yılı: Erythrai Toechobatlı Yapı, 1977
Envanter No: ERY77.TOE-14
Ölçüler: h: 19 cm R: 6.4 cm

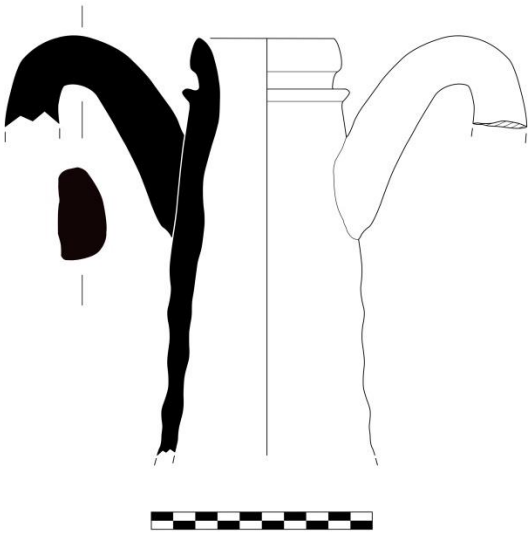
Hamur Rengi: 2.5 YR 5/8 (Red)

Yüzey Rengi: 2.5 YR 5/8 (Red)

Astar Rengi:

Hamur: Sert, kaba hamur yapısına sahip çok yoğun ve büyük boyutlarda kuvars, orta miktarda ve orta-iri boyutlarda siyah taşçık, az miktarda ve ince kireç içermektedir.
Eserin korunma durumu: Ağız, boyun tam korunmuştur. Bir kulp tama yakın bir diğeri tamamen kırılmıştır**.**
Form: Kapitan II
Tanım: Dışta kalın bir bant yaparak çevrelenmiş ancak kabın iç kısmında eğik yapılmıştır. Ağzın altında kalın bir oyuk yapılmıştır. Oyuktan sonra keskin ve oldukça belirgin boynu tamamen çevreleyen bir yivle hareket kazandırılmıştır. Yivin altında devam eden boyun hafif açılarak gövdeye inmektedir. Ağzın ve boynun tamamı korunmuş, tek kulpu kırık bir diğer kulpun ise neredeyse yarısı korunmuştur. Boyundan itibaren başlayan geniş ve sığ kaburga izleri özellikle amphoranın iç kısmında oldukça belirgindir.

Tarih: MS 3. yüzyıl
Referans: Riley 1979, fig. 84 no. 243(MS 3. yüzyıl başları ve ortaları); Heimberg 1982, Taf. 41, 695(MS 3.-4. yüzyıl); Keay 1984, 138, Fig. 52.2 (MS 3. yüzyıl); Robinson 1959, Pl. 28, M327(MS 3. yüzyıl); Krapivina 2009, Pl 39.3, 71 (MS 3. yüzyıl) ; Papuashvili 2009, Pl. 72.1; Dyczek 2010, 998, Fig. 6(MS 3. yüzyıl başları); Klenina 2010, 1010, Fig. 3/5(MS 3. - 4. yüzyıl); Ladstätter 2010b, 275, Taf. 115, 134, A-K 916(MS yaklaşık 230); Dündar 2012, Cat. No. 12, Fig. 18, 58 (MS 3. yüzyıl); Bezeczky 2013, Pl. 45, 583(MS 3. yüzyıl başları); Bădescu 2013, 198, Pl. 3.3(MS 2. yüzyıl – MS 5. yüzyıl); Opait 2018, 705, Fig. 18(MS 3-4. yüzyıllar)

Levha 241 – Kat. No. 241

Buluntu Yeri ve Yılı: Erythrai Cennetepe 1981, Güney Mozaik
Envanter No: ERY81.CT.GM-1
Ölçüler: h: 10.6 cm R: 6.8 cm

Hamur Rengi: 2.5 YR 5/8 (Red)

Yüzey Rengi: 2.5 YR 6/8 (Red)

Astar Rengi:

Hamur: Sert, kaba hamur yapılı, yoğun ve irili ufaklı kuvars, siyah, kırmızı, beyaz katkı, siyah taşçık içerir.

Eserin korunma durumu: Kaide kısmı kırık, iç yumru kısmından itibaren korunmuş amphora parçası

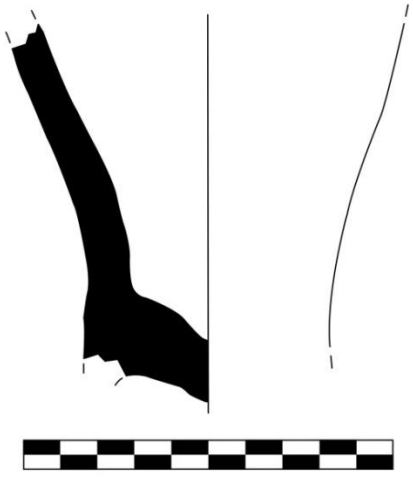
Form: Kapitan II

Tanım: Kaidesi neredeyse tamamen kırıktır. Ancak kaide içinde oluşan boşluk ve içteki yumrusu korunmuştur. Amphoranın kaideden gövdeye doğru yükselen kısmı kırık durumdadır.

Tarih: MS 3. yüzyıl

Referans: Lemaitre 1995, 199, Fig. 2, no 5 (MS 3. yüzyılın başları); Reynolds 2003, Fig 27, b(MS 3. yüzyıl başları); Dyczek 2010, 99, Fig. 7(MS 3. geç yüzyıl); Dündar 2012, 58, Cat. 12, Fig. 18(MS 3. yüzyıl); Naumenko 2012, 86, Fig. 13.6(MÖ 3. yüzyıl); Bădescu 2013, 198, Pl. 3.7, 11(MS 2. yüzyıl – MS 5. yüzyıl)

Levha 242 – Kat. No. 242

Buluntu Yeri ve Yılı: Erythrai Cennetepe 1982, Kuzey Duvar 4

Envanter No: ERY82.CT.KD-4

Ölçüler: h:11.1 cm R: 7.6 cm

Hamur Rengi: 2.5 YR 6/8 (Light Red)

Yüzey Rengi: 2.5 YR 6/6 (Light Red)

Astar Rengi:

Hamur: Sert, kaba hamur yapılı, ince katkılı, az miktarda ve ince mika, orta miktarda ve orta büyüklükte kireç, küçük ve orta yoğunlukta siyah ve beyaz katkı içerir.

Eserin korunma durumu: Kaidenin iç kısmı kırık, dışta silindirik bölüm ise tam korunmuştur. Alt gövde uzantısının az miktarda korunmuş olduğu ve devamının korunamadığı görülür.

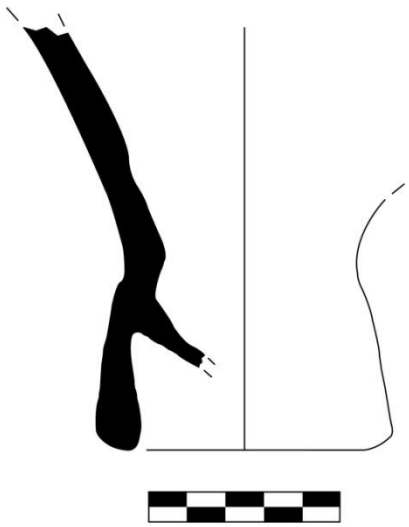
Form: Kapitan II Amphorası

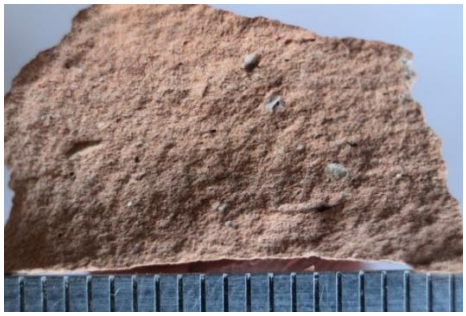
Tanımı: Kısa silindirik, boru şeklinde kaide. Kaide bitiminde hafif bir hareketlilik yapılarak amphora gövdeye doğru genişleyerek yükselmektedir.

Tarih: MS 2 – 3. yüzyıl

Referans: Negru ve diğ. 2003, 211, Fig. 2.21(MS 2. yüzyıl – 3. yüzyılın ilk yarısı)

Levha 243 – Kat. No. 243

Buluntu Yeri ve Yılı: Erythrai Cennetepe 1982, Doğu Açma 13-14
Envanter No: ERY82.CT. DA13-14-10
Ölçüler: h: 5.8 cm R: 14.4 cm

Hamur Rengi: 2.5 YR 6/8 (Light Red)

Yüzey Rengi: 7.5 YR 7/6 (Reddish Yellow)

Astar Rengi:

Hamur: Sert, sıkı hamur yapısına sahip, ince katkılı hamur, ince ve seyrek siyah, kireç ve mika katkılıdır.

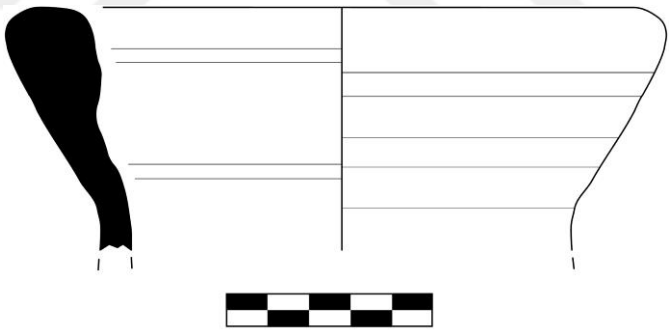
Eserin korunma durumu: 1/5'i korunmuş ağız parçasıdır.

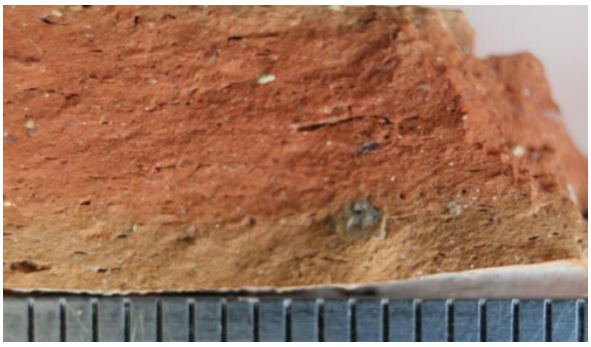
Form: LR 2 Amphorası

Tanım: Uçta kalınlaştırılmış ve dışa yuvarlatılmış ağız, huni formludur.

Tarih: MS 4-6. yüzyıl
Referans: Radulescu 1976, Pl. VIII.1; Riley 1979, 263, Pl. 23.1; Opait 1984, 680, Taf. V.1; Bonifay 1989, 24, Fig. 5.3(MS 6. yüzyıl); Papadopoulos 1989, Fig. 11. A; Şenol 2000b, 10.19; Swan 2004, 373, Fig. 5; Heath – Tekkök 2006-2009, 30.Late Roman Amphora 2 Rim; Fırat 2013, 85, 16; Bezeczky 2013, Pl. 48, no.630; Bădescu – Bivolaru 2015, 206, Fig. 5.11.

Buluntu Yeri ve Yılı: Erythrai Cennetepe 1982, Eksedra Arkası
Envanter No: ERY82.CT. EA-1
Ölçüler: h: 5.6 cm R: 11.8 cm

Hamur Rengi: 2.5 YR 5/8 (Red)

Yüzey Rengi: 5 YR 6/4 (Light Reddish Brown)

Astar Rengi:

Hamur: Sert, kaba hamur yapısına sahip ince gözenekli, yoğun ve orta boyutlarda kuvars, ince ve yoğun mika, ince ve az siyah, sarı katkı içerir.

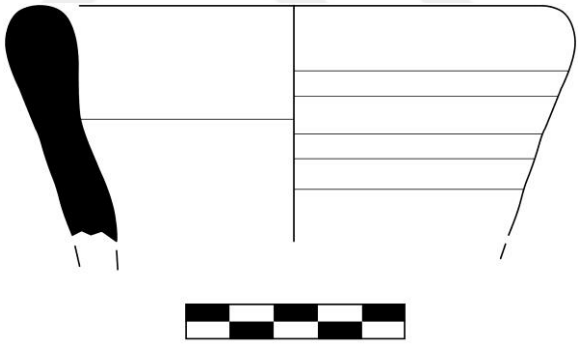
Eserin korunma durumu: 1/5 'i korunmuş ağız parçası

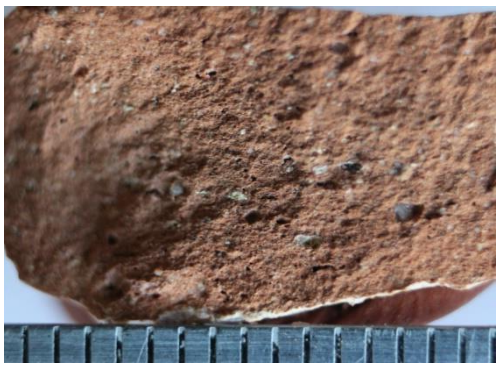
Form: LR 2 Amphorası

Tanım: Uçta kalınlaştırılmış ve yuvarlatılmış ağız, huni formludur.

Tarih: MS 4-6. yüzyıl
Referans: Radulescu 1976, Pl. VIII.1; Riley 1979, 263, Pl. 23.1; Opait 1984, 679, Taf. IV.2; 680, Taf. V.1; Bonifay 1989, 24, Fig. 5.3(MS 6. yüzyıl); Papadopoulos 1989, Fig. 11. A; Şenol 2000b, 10.19; Swan 2004, 373, Fig. 5; Fırat 2013, 85, 16; Bezeczky 2013, Pl. 48, no.630; Bădescu – Bivolaru 2015, 206, Fig. 5.2,7(MS 6. yüzyıl).

Buluntu Yeri ve Yılı: Erythrai Cennetepe 1981, Doğu Açma 11
Envanter No: ERY81.CT. DA11-1
Ölçüler: h: 12.7 cm R: 10.4 cm

Hamur Rengi: 2.5 YR 6/8 (Light Red)

Yüzey Rengi: 7.5 YR 6/4 (Light Brown)

Astar Rengi:

Hamur Tanımı: Sert, kaba hamur yapılı, orta boyutta ve orta miktarda kırmızı, beyaz katkı, kuvars ve kireç içerir. Pişirmeye bağlı yüzeyde renk farklılıkları görülmektedir.

Eserin korunma durumu: Ağzı, boynu ve bir kulpu tam korunmuş bu amphoranın kulpu altında gövdenin küçük bir bölümünün de korunduğu görülebilmektedir.

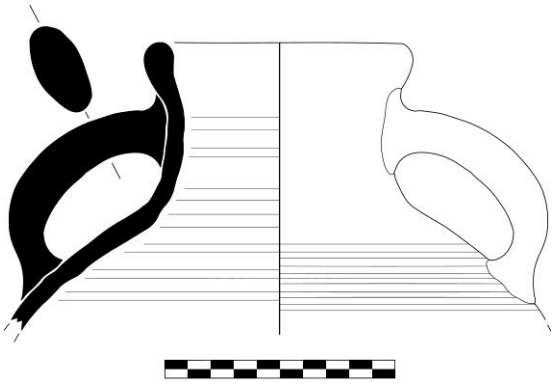
Form: LR 2 Amphorası

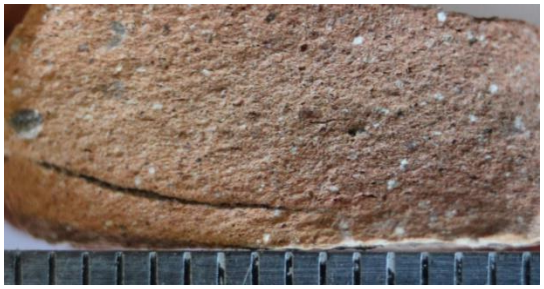
Tanım: Dışa yuvarlatılmış ağız kenarı huni formdadır. Kısa boynun ortasına oval kesitli kulp tutturulmuştur. Omuza tutturulan kulpun birleşiminde, gövdede yatak şeritli yiv izleri görülebilmektedir.

Tarih: MS 6 -7. yüzyıl

Referans: Riley 1979, 264, Pl. 24.2; Heath – Tekkök 2006-2009, 29. Late Roman Amphora 2 Neck and Handle; Ladstätter 2008, 147, Taf. 304, 331, Fig. K 293 (MS 7. yüzyıl); Bădescu – Bivolaru 2015, Cat. No. 42, 206, Fig. 5.12

Levha 246 – Kat. No. 246

Buluntu Yeri ve Yılı: Erythrai Mozaikli Peristyl Ev, J Açması 1977

Envanter No: ERY77.MPE.J-1

Ölçüler: h: 5.2 cm R: 14 cm

Hamur Rengi: 5 YR 5/6 (Yellowish Red)

Yüzey Rengi: İç: 5 YR 6/6 (Reddish Yellow)

Astar Rengi: 10 YR 8/4 (Very Pale Brown)

Hamur: İyi pişmiş, sert, kaba hamur yapılı, çok ince ve çok yoğun sarı mika, az ve ince kırmızı, siyah katkılar içermektedir.

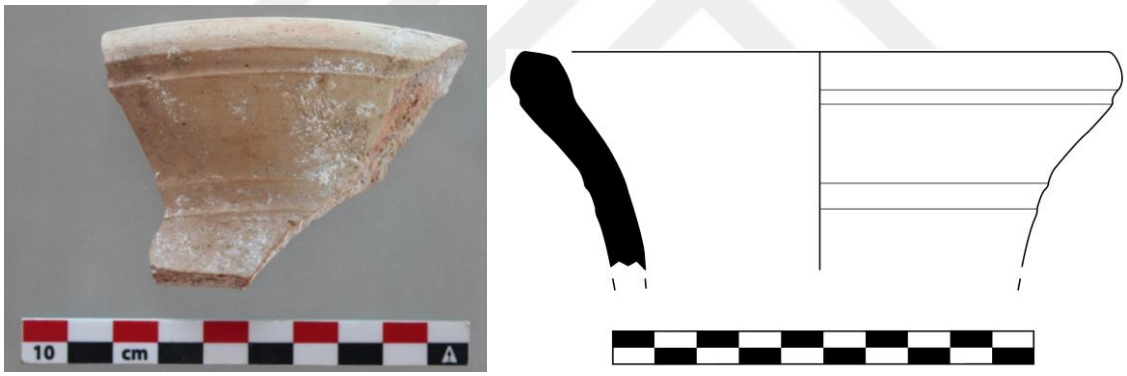
Eserin korunma durumu: 1/5'i korunmuş ağız parçası

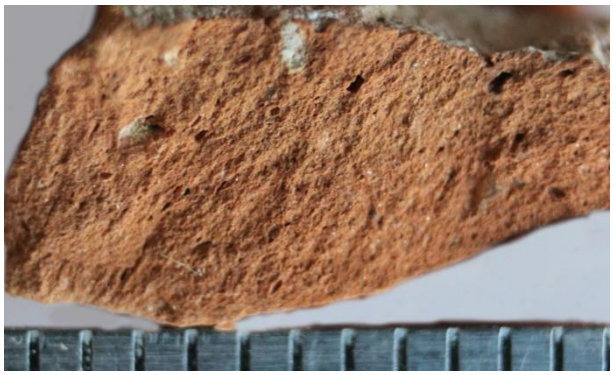
Form: LR 2 Amphoraları

Tanım: Dışa doğru açılmış huni formlu ağza sahiptir.

Tarih: MS 4-6. yüzyıl

Referans: Riley 1979, 267, Pl. 27.3; Pieri 2005, 263, Pl. 23.2; Konstantinidou 2010, 957, Fig. 5.14; Öncü – Çömlekçi 2017, 19, Çizim 2, MRY'10 B.6 No:62.

Levha 247 – Kat. No. 247

Buluntu Yeri ve Yılı: Erythrai Şaraphane, 1978

Envanter No:ERY78.ŞRP-2

Ölçüler: h: 9.6 cm R: 10.8 cm

Hamur Rengi: 5 YR 6/6 (Reddish Yellow)

Yüzey Rengi: 7.5 YR 7/4 (Pink)

Astar Rengi:

Hamur: Sert, kaba hamur yapılı, ince ve az mika, kuvars, orta boyutta ve orta yoğunlukta siyah katkı ve kireç içerir.

Eserin korunma durumu:

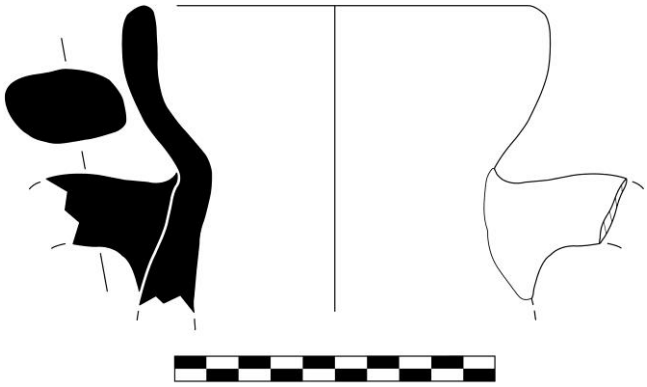
Form: LR 2 Amphorası

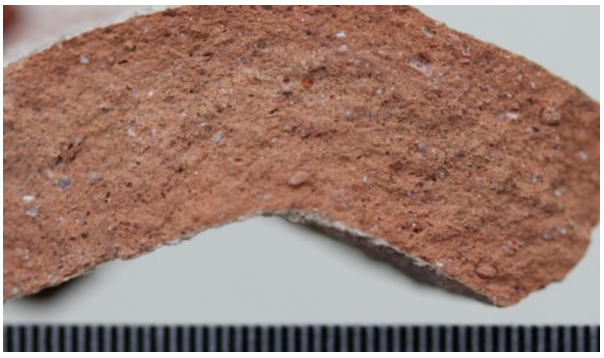
Tanım: Dışa doğru açılmış huni formlu ağız keskin bir boyun dönüşü ile dışa genişlemiştir. Boynun üst kısmına tutturulmuş oval kesitli kulp kırık durumdadır.

Tarih: MS 4-6. yüzyıl

Referans: Radulescu 1976, Pl. VIII.1; Riley 1979, Fig. 91, 348; Opait 1984, 678, Taf. III.1, 680, Taf. V.1; Papadopoulos 1989, Fig. 11.a; Demesticha 2005, 174, Fig.5; Bădescu – Bivolaru 2015, Cat. No. 31, 206, Fig. 5.1.

Levha 248 – Kat. No. 248

Buluntu Yeri ve Yılı: Eryhtrai Cennettepe 1979
Envanter No: ERY79.CT-2
Ölçüler: h: 10.5 cm R: 10 cm

Hamur Rengi: 5 YR5/8 (Yellowish Red)

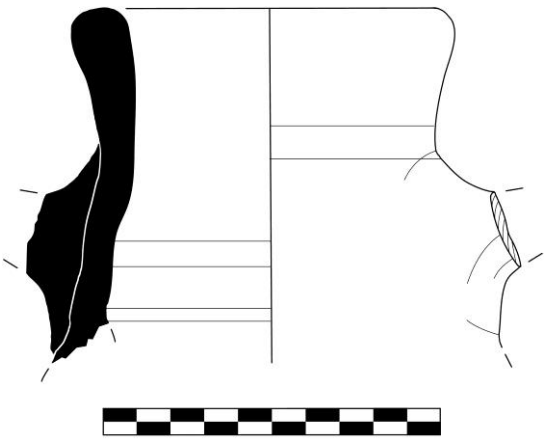
Yüzey Rengi: 5 YR 6/6 (Reddish Yellow)

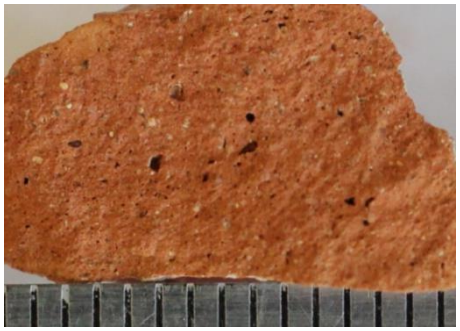
Astar Rengi:

Hamur: Kaba, sert hamur yapılı, küçük boyutlarda ve az taşçık, ince ve orta yoğunlukta kireç katkılı, az ve ince kırmızı katkılı, orta miktarda ve küçük boyutlarda mika içerir.
Form: ½'si korunmuş LR2 amphorasına ait ağız parçası.
Tanım: LR 2 amphoralarının geç örneklerini anımsatan bu amphora parçasının ağız kenarı hafif dışa yuvarlatılmıştır. Neredeyse düz ve uzun bir boyun profili olan bu amphora parçasının boyunda kulp birleşimi görülebilmektedir. Kulptan sonra boyun gövdeye doğru hafifçe genişlemektedir.

Tarih: MS geç 6 – 7. yüzyıl
Referans: Riley 1979, 267, Pl. 27.1; Shkodra 2006, 438, Fig. 6.32, 36 (MS 6. yüzyıl, LR2 B Tip-Khios); (Reynolds 2010, 108, Fig. 5.e(MS 6. yüzyıl üçüncü çeyreğ-Cretan?); Badescu – Bivolaru 2015, Cat. No. 39, Fig. 5.9(MS 6. yüzyıl)

Levha 249 – Kat. No. 249

Buluntu Yeri ve Yılı: Erythrai Cennetepe 1982, Doğu Açma 13-14(Roma Kapısı)
Envanter No: ERY82.CT. DA13-14-9
Ölçüler: h: 2.8 cm R: 10.5 cm

Hamur Rengi: 5 YR 6/6 ve 7.5 YR 6/6 (Reddish Yellow)

Yüzey Rengi: 5 YR 6/6 (Reddish Yellow)

Astar Rengi:

Hamur: Sert, ince katkılı hamur yapısına sahip olup çok ince ve orta yoğunlukta mika, çok az ve ince kuvars, siyah, kırmızı katkılar içerir.

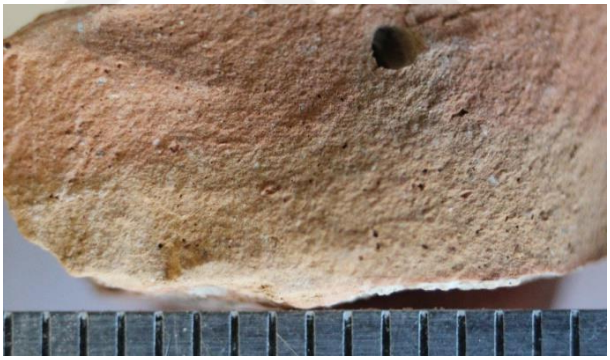
Eserin korunma durumu: Kaide kısmının neredeyse tamamı korunmuştur.

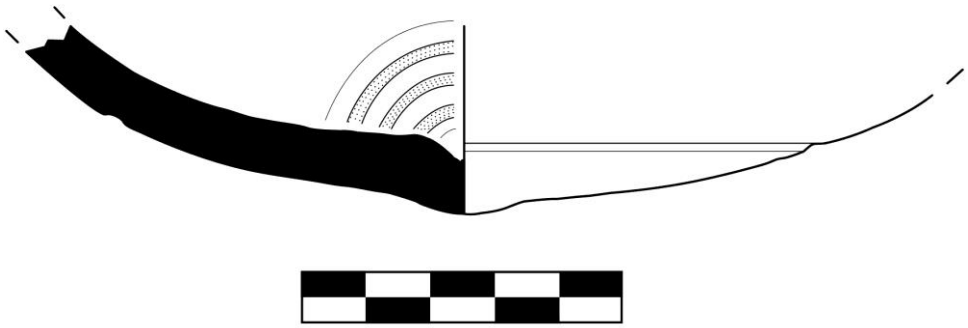
Form: LR 2 Amphorası

Tanım: Küçük bir düğmeyle sonlanan, yuvarlak kaidelidir. LR 2 amphoralarına özgü düğme betiminin MS 6. yüzyıldan sonra küçüldüğü bilinmektedir.

Tarih: MS 6. yüzyıl
Referans: Radulescu 1976, Pl. VIII.1; Riley 1979, Fig. 92, 350; Papadopoulos 1989, Fig. 11. a; Reynolds 2011, 97, 108, fig. 5d; Reynolds – Pavlidis 2014, 461, Fig. 8.3(MS 6. yüzyıl ortaları-sonları)

Levha 250 – Kat. No. 250

Buluntu Yeri ve Yılı: Erythrai Mozaikli Peristilli Ev, E Odası, 1977

Envanter No: ERY77.MPE.E-1

Ölçüler: h: yak. 20 cm R: - cm

Hamur Rengi: 2.5 YR 6/8 (Light Red)

Yüzey Rengi: 7.5 YR 7/4 (Pink)

Astar Rengi: -

Hamur: Sert, kaba hamur yapısına sahip ince ve yoğun kireç, orta miktarda ve ince siyah katkı, az ve orta boyutlarda kırmızı katkılar içerir.

Eserin korunma durumu: Tek kulbu ile üst gövdenin yaklaşık ¼'ü korunmuştur.

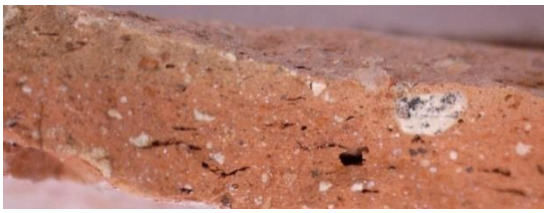
Form: LR 2 Amphorası

Tanım: Kulbunun boyna tutturulduğu yerden kırılmıştır. Kulp, sık yivlerin başladığı omuz üzerinde tutturulmuştur.

Tarih: MS 7. yüzyıl

Referans: Heath – Tekkök 2006-2009, 29. Late Roman Amphora 2 Neck and Handle; Ladstätter 2008, 147, Taf. 304, 331, Fig. K 293 (MS 7. yüzyıl); Şenol 2009, 249, Fig. 85 (MS 7. yüzyıl); Bădescu – Bivolaru 2015, Cat. No. 42, 206, Fig. 5.12

Levha 251 – Kat. No. 251

Buluntu Yeri ve Yılı: Erythrai Hellenistik Ev 1977-78

Envanter No: ERY77-78.HE-21

Ölçüler: h: 7.8 cm R: 5.4 cm

Hamur Rengi: 2.5 YR 4/8 (Red)

Yüzey Rengi: 2.5 YR 3/6 (Dark Red)

Astar Rengi:

Hamur: Sert, kaba hamur yapısına sahip çok yoğun ve çok ince sarı ve beyaz mika, çok az ve ince kuvars içermektedir.

Eserin Korunma Durumu: Ağız ve boyun kısmı tam korunmuş, kulp ise gövde birleşiminden kırıktır. MPE.J odasından bir kırık durumda olan örnek daha mevcuttur ancak kataloğa alınmamıştır.

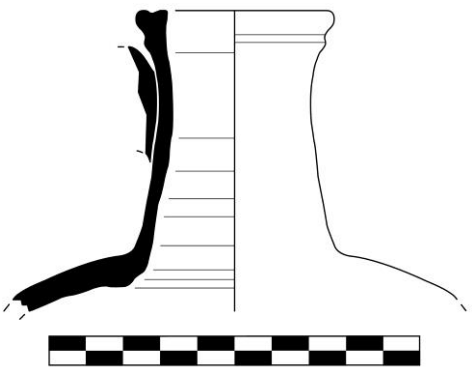
Form: Ephesos Agora 5/Robinson F65/ Peacock – Williams 45 – Tip 1

Tanım: Ağzın hemen bitiminde boyunda kalın bir bilezik yapılarak hareket kazandırılmıştır. Ağzın üst yüzeyi bir yivle iki kısma ayrılarak hareket kazandırılmıştır. Silindirik boyundan sonra sert bir omuz- gövde geçişi yapmaktadır.

Tarih: MÖ 1. yy – MS 1. yy

Referans: Robinson 1959, 17, Pl. 2, 41, Fig. F65(MÖ 1. yüzyılın son çeyreği); Outschar 1996, 62, Taf. 9, Fig. 271(Geç Hellenistik-Erken İmparatorluk), 63, Kat. N. 282, Taf 16 (Geç Hellenistik-Erken İmparatorluk); Meriç ve diğ. 2002, Taf 45, K 541(B3 Dolgusu, MS 1. yüzyıl ortaları), Taf. 46, Fig. 555 (B3 Dolgusu, MS 1. yüzyıl ortaları); Ladstätter 2005, 317, Taf. 180, Fig. K 512 (MS 2. yüzyıl başları); Ladstätter 2008, 133, Taf. 288, K 124(MS 1. yüzyıl başları); Bezeczky 2013, Pl 9, Fig. 90(Layer Ph 4: MÖ 30/27 – 3 MS 23'e kadar), Pl. 55, No.3(Agora F 65).

Buluntu Yeri ve Yılı: Erythrai Tiyatro, 1980

Envanter No: ERY80.TYT-3

Ölçüler: h: 6.7 cm R: 4.2 cm

Hamur Rengi: 2.5 YR 4/8 (Red)

Yüzey Rengi: 2.5 YR 5/6 (Red)

Astar Rengi:

Hamur: Sert, kaba hamur yapılı, çok ince ve çok yoğun sarı mika, az ve ince siyah katkı içermektedir.

Eserin korunma durumu: Ağzın ¼'i korunmuş, boyun sağlam omuzdan itibaren kırık durumdadır.

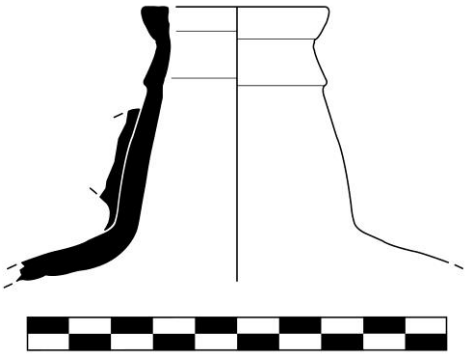
Form: Ephesos Agora 5/Robinson F65/ Peacock – Williams 45 – Tip 1

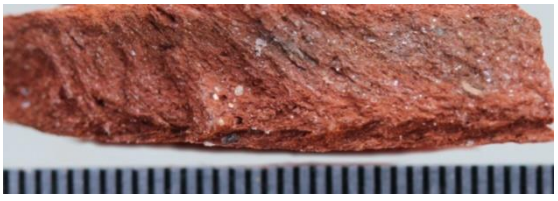
Tanım: Ağız kenarı dışa yuvarlatılıp üçgen profil oluşturulmuş. ¼'i korunmuştur. Üçgen ağzın hemen altında yaklaşık 1 cm'lik uzunlukta ve kalın bir bantla amphoranın boynu çevrelenmiştir. Omuza doğru genişleyen boyun bitiminde sert bir omuz-gövde geçişi yapmıştır.

Tarih: MÖ 1. yüzyıl – MS 1. yüzyıl

Referans: Robinson 1959, 55, Pls 11, 41, Fig. J 46(MS 2. yüzyıl Sonu- 3. yüzyıl başı) ; Outschar 1996, 63, Taf. 16, Fig. 282, 285(Erken İmparatorluk), 61, Taf. 7, 253(Erken İmparatorluk); Gassner 1997, 185, Taf. 61, 768(MÖ 1. yüzyıl); Meriç ve diğ. 2002, Taf. 45, K 535(B1 Dolgusu; MS 1. yüzyılın ilk çeyreği); Ladstätter 2008, 133, Taf. 288, K 124(MS 1. yüzyıl başları); Ladstätter 2010b, 245, Taf. 94, A-K 556(MS 1. yüzyılın ilk çeyreği)

Levha 253 – Kat. No. 253

Buluntu Yeri ve Yılı: Erythrai Mozaikli Peristyl Ev, J Açması 1977

Envanter No: ERY77.MPE.J-13

Ölçüler: h: 9.7 cm R: 4.7 cm

Hamur Rengi: 5 YR 6/8 (Reddish Yellow)

Yüzey Rengi: 7.5 YR 7/6 (Reddish Yellow)

Astar Rengi: 10 YR 8/3 (Very Pale Brown)

Hamur Tanımı: Sert, kaba hamur yapılı, çok yoğun ve ince-orta boyutta kuvars, çok yoğun ve ince sarı ve gümüş mika, yoğun ve ince boyutlarda kırmızı, siyah, beyaz katkılar içermektedir.

Eserin korunma durumu: Ağız, boyun ve kulpu tam korunmuş amphora parçasında küçük bozulmalar da yer almaktadır.

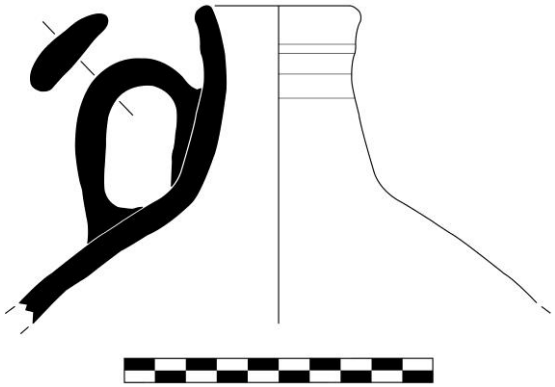
Form: Ephesos Agora 5/Robinson F65/ Peacock – Williams 45 – Tip 1

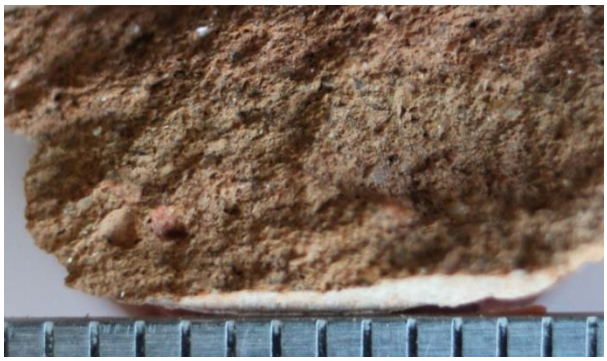
Tanımı: Dışa çekilmiş düz, basit ağza sahip amphoranın kısa boynundan sonra omuz genişlemektedir. Boyna tutturulmuş geniş bir oval kulp omzun üzerine tutturulmuştur.

Tarih: MÖ 1. yüzyıl – MS 1. yüzyıl

Referans: Lang 1955, Pl. 79.3; Lemaitre 1997, Fig. 5.3; Gassner 1997, 186, Taf. 61, 770 (MS 2. -3. yüzyıl); Meriç 2002, Taf. 46, K 555; Bezeczky 2013, Pl. 9.86.

Levha 254 – Kat. No. 254

Buluntu Yeri ve Yılı: Erythrai Cennetepe 1981, Doğu Açma

Envanter No: ERY81.CT. DA-1

Ölçüler: h: 7.5 cm R: 5 cm

Hamur Rengi: 7.5 YR 5/4 (Brown)

Yüzey Rengi: 7.5 YR 8/4 (Pink)

Astar Rengi:

Hamur Tanımı: Sert, sıkı hamur dokulu, orta yoğunlukta ve ince mika, küçük ve çok yoğun kireç, az ve ince siyah katkı içerir.

Eserin korunma durumu: Ağız ve boyun tam korunmuş amphora parçasında kulpu boyna tutturulmuş ancak kırık durumdadır.

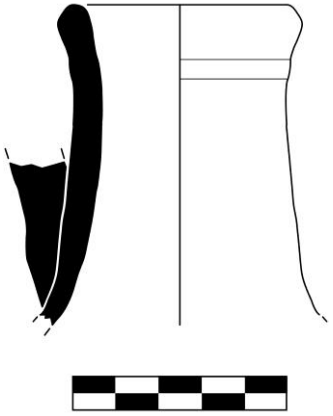
Form: Ephesos Agora 5/Robinson F65/ Peacock – Williams 45 – Tip 1

Tanımı: Dışa çekilmiş düz, basit ağza sahip amphoranın kısa boynundan sonra omuz genişlemektedir.

Tarih: MÖ 1. – MS 1. yüzyıl

Referans: Bezeczky 2013, Pl 9, Fig. 86, 90(Layer Ph 4: MÖ 30/27 – 3 MS 23'e kadar), Pl. 55, No.3(Agora F 65).

Levha 255 – Kat. No. 255

Buluntu Yeri ve Yılı: Erythrai Mozaikli Peristyl Ev, J Açması 1977
Envanter No: ERY77.MPE.J-18
Ölçüler: h: 5.7 cm R: 5.4 cm

Hamur Rengi: 2.5 YR 6/8 (Light Red)

Yüzey Rengi: 5 YR 7/6 (Reddish Yellow)

Astar Rengi:

Hamur: Sert, kaba hamur yapılı, ince ve orta yoğunlukta mika, orta yoğunlukta ve iri-ince kuvars, siyah ve kırmızı katkılar içermektedir.

Eserin korunma durumu: Dip kısmı ve gövde uzantısı korunmuş amphora parçasıdır. Aynı formdan iki parça daha mevcuttur.

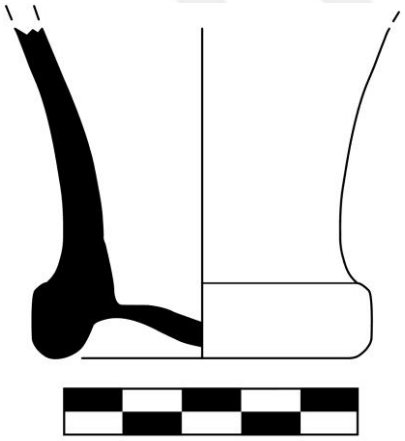
Form: Agora F 65-66, Peacock – Williams 45 – Tip 1

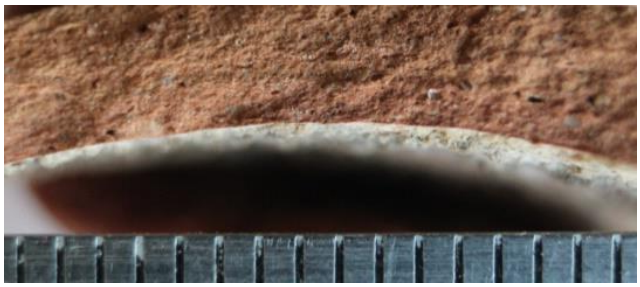
Tanım: İçi boş, ucu yuvarlatılmış, halka formlu, ince cidarlı kaide parçasıdır.

Tarih: Geç Hellenistik-Erken İmparatorluk

Referans: Outschar 1996, 61, Taf. 7, Fig. 256(Geç Hellenistik-Erken İmparatorluk); Bezeczky 2013, 66, Pl. 41, 547; Rizzo 2014, 315,Tav. 54, Fig. 433(Antoninler Dönemi); Ladstätter 2010b, 262, Taf. 105, A-K 753(MS 230).

Levha 256 – Kat. No. 256

Buluntu Yeri ve Yılı: Erythrai Mozaikli Peristyl Ev, J Açması 1977

Envanter No: ERY77.MPE.J-19

Ölçüler: h: 13.4 cm R: 5 cm

Hamur Rengi: 5 YR 6/8 (Reddish Yellow)

Yüzey Rengi: 7.5 YR 7/6 (Reddish Yellow)

Astar Rengi: 7.5 YR 8/1 (White)

Hamur: Sert, kaba hamur yapılı, çok ince ve çok yoğun mika, az ve orta kuvars, az ve ince siyah katkı içermektedir.

Eserin korunma durumu: Yarısı korunmuş dip parçası. Aynı formdan yedi örnek daha mevcuttur.

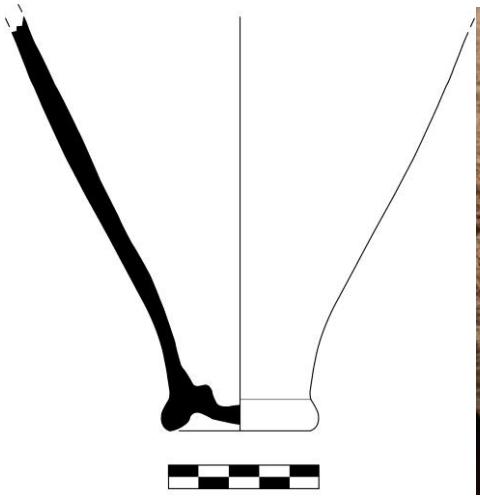
Form: Agora F 65-66, Peacock – Williams 45 – Tip 1

Tanım: İçi boş, ucu yuvarlatılmış, halka formlu, ince cidarlı kaide parçasıdır.

Tarih: Geç Hellenistik-Erken İmparatorluk

Referans: Bezeczky 2013, 66, Pl. 41, 547-48 (MÖ 2. yüzyıl sonu-MS 1. yüzyıl); Rizzo 2014, 315,Tav. 54, Fig. 433(MS Antoninler Dönemi); Ladstätter 2010b, 262, Taf. 105, A-K 753(MS 230).

Levha 257 – Kat. No. 257

Buluntu Yeri ve Yılı: Erythrai Mozaikli Peristyl Ev, Y Açması 1977

Envanter No: ERY77.MPE.Y-14

Ölçüler: h: 7.5 cm R: 4.8 cm

Hamur Rengi: 7.5 YR 6/6 (Reddish Yellow)

Yüzey Rengi: 7.5 YR 7/6 (Reddish Yellow)

Astar Rengi:

Hamur: Sert, kaba hamur yapılı, yoğun ve ince gümüş mika, az ve ince siyah katkılar içermektedir.

Eserin korunma durumu: Gövde ile bağlantısı çok korunamamış dip parçası

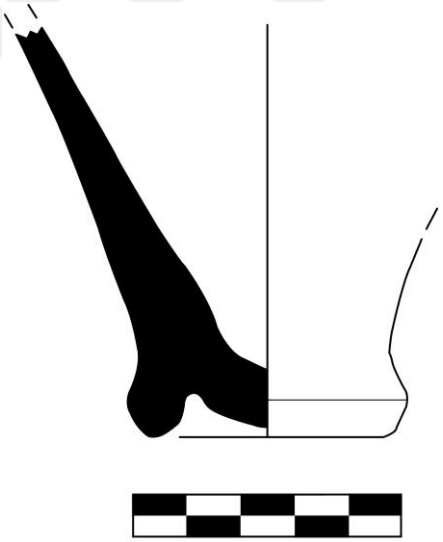
Form: Agora F 65-66, Peacock – Williams 45 – Tip 1

Tanım: İçi boş, ucu yuvarlatılmış, halka formlu, ince cidarlı kaide parçasıdır.

Tarih: Geç Hellenistik-Erken İmparatorluk

Referans: Bezeczky 2013, 66, Pl. 41, 547; Rizzo 2014, 315,Tav. 54, Fig. 433(Antoninler Dönemi); Ladstätter 2010b, 262, Taf. 105, A-K 753(MS 230).

Levha 258 – Kat. No. 258

Buluntu Yeri ve Yılı: Erythrai Hellenistik Ev 1977-78

Envanter No: ERY77-78.HE-15

Ölçüler: h: 4.6 cm R: 5.5 cm

Hamur Rengi: 5 YR 6/8 (Reddish Yellow)

Yüzey Rengi: 7.5 YR 6/4 (Light Brown)

Astar Rengi:

Hamur: Sert, kaba hamur yapılı, gözenekli, çok az ve çok ince mika katkı içerir.

Eserin Korunma Durumu: Dip kısmının neredeyse tamamı ve gövde uzantısı korunmuş amphora parçasıdır.

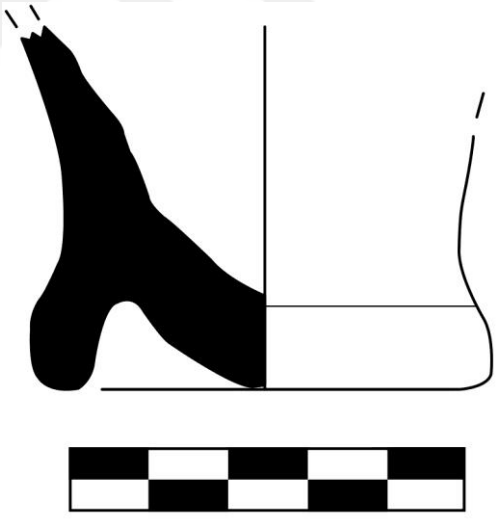
Form: Agora F 65-66, Peacock – Williams 45 – Tip 1

Tanım: İçi boş, ucu yuvarlatılmış, halka formlu, ince cidarlı kaide parçasıdır.

Tarih: Geç Hellenistik-Erken İmparatorluk

Referans: Bezeczky 2013, 66, Pl. 41, 547; Rizzo 2014, 315,Tav. 54, Fig. 433(MS Antoninler Dönemi); Ladstätter 2010b, 262, Taf. 105, A-K 753(MS 230).

Levha 259 – Kat. No. 259

Buluntu Yeri ve Yılı: Erythrai Hellenistik Ev 1977-78

Envanter No: ERY77-78.HE-16

Ölçüler: h: 5.1 cm R: 8.6 cm

Hamur Rengi: 5 YR 5/8 (Yellowish Red)

Yüzey Rengi: 5 YR 6/6 (Reddish Yellow)

Astar Rengi:

Hamur: Yumuşak, kaba hamur yapılı, çok yoğun ve ince-orta büyüklükte mika, çok yoğun ve orta boyutlarda kuvars katkıları içermektedir.

Eserin Korunma Durumu: Dip kısmı iyi korunmuş durumdadır.

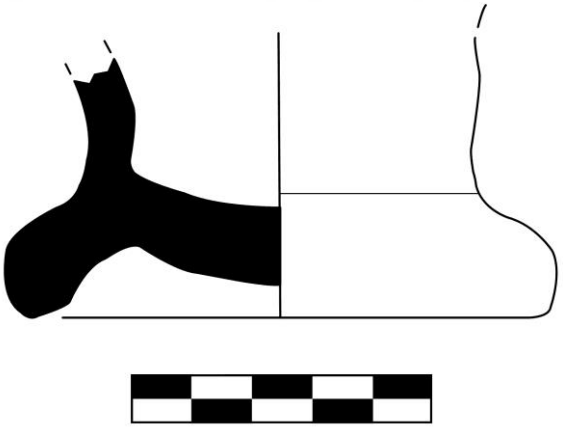
Form: Agora F 65-66 – Tip 1

Tanım: İçi boş, ucu yuvarlatılmış, halka formlu, ince cidarlı kaide parçasıdır.

Tarih: MÖ 1. yüzyıl-MS 1. yüzyıl

Referans: Robinson 1959, 17, Pl. 2, 41, F 65(MÖ 1. yüzyılın son çeyreği); Bezeczky 2014, 66, Pl 8, Fig. 84 (Ph 4: MÖ 30/27- MÖ 3 – MS 23); Rizzo 2014, 315,Tav. 54, Fig. 433(MS Antoninler Dönemi)

Levha 260 – Kat. No. 260

Buluntu Yeri ve Yılı: Erythrai Hellenistik Ev 1977-78

Envanter No: ERY77-78.HE-17

Ölçüler: h:11 cm R: 5.3 cm

Hamur Rengi: 2.5 YR 6/6 (Light Red)

Yüzey Rengi: 5 YR 7/6 (Reddish Yellow)

Astar Rengi: 7.5 YR 8/3 (Pink)

Hamur Tanımı: Sert, kaba hamur yapılı, yoğun ve küçük gözenekli, yoğun ve ince mika, ince ve yoğun kum katkısı içermektedir.

Eserin Korunma Durumu: Dip kısmı ve gövde uzantısı korunmuş amphora parçasıdır.

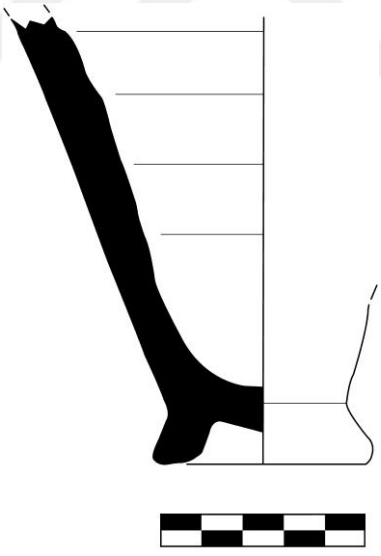
Form: Agora F 65-66 – Tip 1

Tanım: İçi boş, ucu yuvarlatılmış, halka formlu, ince cidarlı kaide parçasıdır.

Tarih: MS 1. yüzyıl

Referans: Lang 1995, Pl. 79.f (MS 1. yüzyıl); Bezeczky 2013, 66, Pl. 9.91(MS 23 civarı); Rizzo 2014, 315,Tav. 54, Fig. 433(Antoninler Dönemi)

Levha 261 – Kat. No. 261

Buluntu Yeri ve Yılı: Erythrai Mozaikli Peristyl Ev, J Açması 1977
Envanter No: ERY77.MPE.J-16
Ölçüler: h: 5.3 cm R: 5 cm

Hamur Rengi: 2.5 YR 5/6 (Red)

Yüzey Rengi: 2.5 YR 6/8 (Light Red)

Astar Rengi: 10 R 4/6 (Red)

Hamur: Sert, kaba hamur yapılı, ince ve yoğun mika, az ve ince kuvars, siyah ve beyaz katkılar içermektedir.

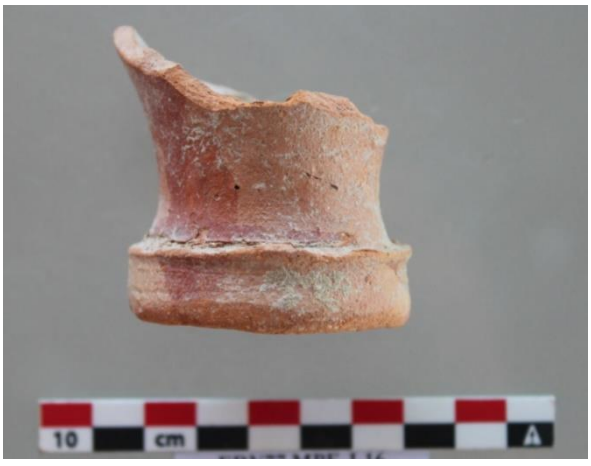
Eserin korunma durumu: Dip kısmında kaidenin tamamen korunup iç yumrusunun korunamadığı görülmektedir. Gövde uzantısının ise bir kısmı korunmuş amphora parçası

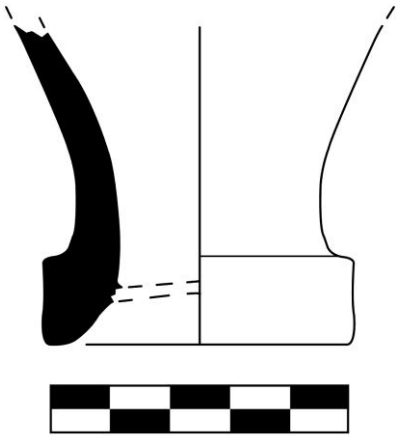
Form: Agora F 65-66 – Tip 1

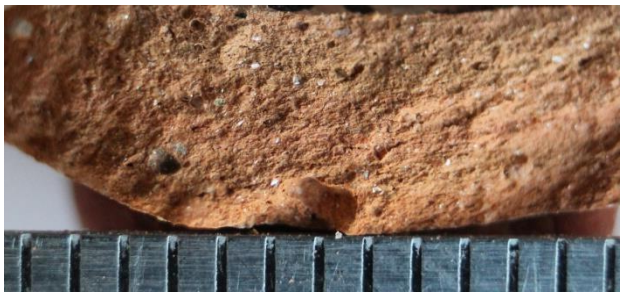
Tanım: İçi boş, ucu yuvarlatılmış yüksek halka formlu kaide parçası dipte içe profillendirilmiştir.

Tarih: MÖ 1. yüzyıl – MS 1. yüzyıl

Referans: Outschar 1996, 61, Kat. No. 250, Taf. 7 (Erken İmparatorluk); Meriç ve diğ. 2002, Taf 45, Fig. K536(MS Erken 1. yüzyıl); Bezeczky 2014, Pl 9, Fig. 100(PH 5c: MS 23-MS 45, Batı Kapı, Batı ve Kuzey Salonları); Vapur 2009, Çizim 70, 492(Peacock – Williams 45: MS 2. -3. yüzyıl); Rizzo 2014, 315,Tav. 53, Fig. 424(MS 3. yüzyıl); Johanna Struber – İlhan 2018, 139, Taf. 61, K 143(MÖ 1. yüzyıl sonları-MS erken 1. yüzyıl)

Levha 262 – Kat. No. 262

Buluntu Yeri ve Yılı: Erythrai Mozaikli Peristyl Ev, J Açması 1977

Envanter No: ERY77.MPE.J-17

Ölçüler: h: 4.1 cm R: 5.6 cm

Hamur Rengi: 2.5 YR 5/8 (Red) / 10 YR 5/4 (Yellowish Red)

Yüzey Rengi: 2.5 YR 5/6 (Red)

Astar Rengi:

Hamur: Sert, kaba hamur yapılı, ince ve orta yoğunlukta mika ve kireç içermektedir.

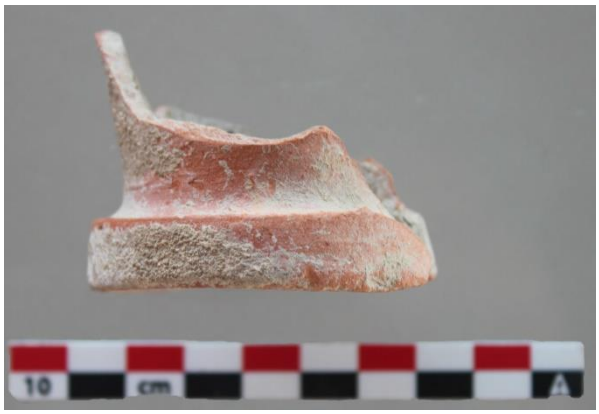
Eserin korunma durumu: Dip kısmının kaidesi ¾'ü korunmuş ve gövde uzantısının bir kısmı korunmuştur.

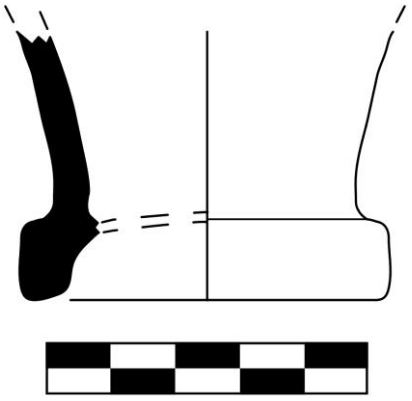
Form: Agora F 65-66 – Tip 1

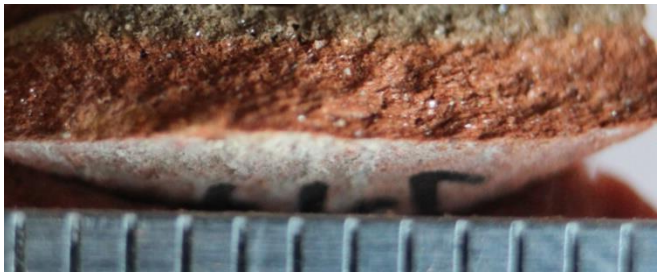
Tanım: İçi boş, ucu yuvarlatılmış yüksek halka formlu kaide parçası dipte içe profillendirilmiştir.

Tarih: MÖ 1. yüzyıl– MS 1. yüzyıl

Referans: Outschar 1996, 61, Kat. No. 250, Taf. 7 (Erken İmparatorluk); Meriç ve diğ. 2002, Taf 45, Fig. K536(MS Erken 1. yüzyıl); Bezeczky 2014, Pl 9, Fig. 100(PH 5c: MS 23-MS 45, Batı Kapı, Batı ve Kuzey Salonları); Vapur 2009, Çizim 70, 492(MS 2. -3. yüzyıl); Rizzo 2014, 315,Tav. 53, Fig. 424(MS 3. yüzyıl); Johanna Struber – İlhan 2018, 139, Taf. 61, K 143(MÖ 1. yüzyıl sonları-MS erken 1. yüzyıl)

Levha 263 – Kat. No. 263

Buluntu Yeri ve Yılı: Erythrai Cennetepe 1980, Kuzey Portik ve Avlu

Envanter No: ERY80.CT.KPA-6

Ölçüler: h:6 cm R: 8 cm

Hamur Rengi: 2.5 YR 5/8 (Red)

Yüzey Rengi: 2.5 YR 6/8 (Light Red)

Astar Rengi:

Hamur: Sert, ince hamur yapılı, ince ve orta yoğunlukta siyah, kırmızı katkı, kireç, çok az ve orta boyutlarda kuvars içerir.

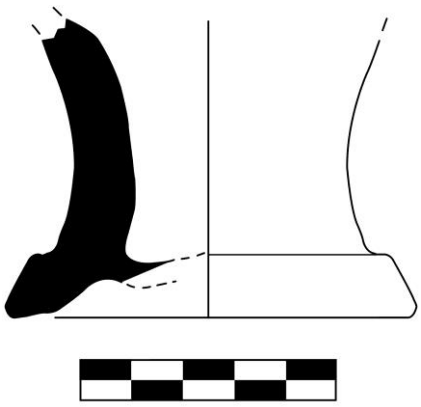
Form: Agora F 65-66 – Tip 1

Tanım: İçi boş, ucu yuvarlatılmış yüksek halka formlu kaide parçası dipte içe profillendirilmiştir.

Tarih: MÖ 1. yüzyıl– MS 1. yüzyıl

Referans: Outschar 1996, 61, Kat. No. 250, Taf. 7 (Erken İmparatorluk); Meriç ve diğ. 2002, Taf 45, Fig. K536(MS Erken 1. yüzyıl); Bezeczky 2014, Pl 9, Fig. 100(PH 5c: MS 23-MS 45, Batı Kapı, Batı ve Kuzey Salonları); Vapur 2009, Çizim 70, 492(MS 2. -3. yüzyıl); Rizzo 2014, 315,Tav. 53, Fig. 424(MS 3. yüzyıl); Johanna Struber – İlhan 2018, 139, Taf. 61, K 143(MÖ 1. yüzyıl sonları-MS erken 1. yüzyıl)

Levha 264 – Kat. No. 264

Buluntu Yeri ve Yılı: Erythrai Hellenistik Ev 1977-78
Envanter No: ERY77-78.HE-18
Ölçüler: h:8.3 cm R: 5.7 cm

Hamur Rengi: 7.5 YR 5/6 (Strong Brown)

Yüzey Rengi: 7.5 YR 6/6 (Reddish Yellow) / 7.5 YR 8/3(Pink)

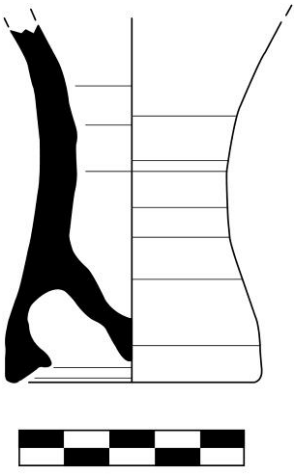
Astar Rengi:

Hamur: Sert, kaba hamur yapılı, yoğun ve ince mika, ince ve yoğun kum ve beyaz katkı içermektedir.
Eserin Korunma Durumu: Amphoranın kaide kısmı neredeyse tam korunmuş durumdadır. Üzerinde kalker izleri görülmektedir. Gövdeye doğru yükselen alt kısmından kırıktır.
Form: Agora F 65-66; Agora M 126; Peacock – Williams 45 – Tip 2
Tanım: İçi boş, ucu yuvarlatılmış yüksek halka formlu kaide parçasıdır. Karakteristik konveks silindirik formlu dip içe döner. Kaideden gövdeye yükselen dip formu incelerek bir boğaz yapmıştır.

Tarih: MS 2-4. yüzyıl

Referans: Carandini ve diğ. 1968, 92, Tav. XVII, 365; Riley 1979, Fig. 83, 231(Mid Roman Amphora 3, MS 3. Yüzyıl ortaları); Lemaitre 2000, 472, Fig. 7. 3(MS 1.-3. yüzyıl); Meriç 2002, 94, Taf. 46, Fig. 552(B3 Dolgusu, MS 1. yüzyıl 2. yarısı); Ladstätter 2005, 323, Taf. 184, K 581, 329, Taf. 187, Fig. K642(Peacock – Williams 45-MS 2. – 3. yüzyıl); Žerjal 2008, 137, Fig. 6(Agora F65-66: MS 3. yüzyıl başı); Rizzo 2014, 315,Tav. 53, Fig. 431-432(Agora M 126: Geç Antoninler-MS Geç 1. yüzyıl); Johanna Struber – İlhan 2018, 140, Taf. 62, K 153-154(MS 2. -4. yüzyıl), 146, Taf. 69, K 210-211(Peacock – Williams 45: MS 1-3. yüzyıl); Opait ve diğ. 2018, 705, Fig. 14(M 126-MS 3-4. yüzyıllar-Agora M 126)

Levha 265 – Kat. No. 265

Buluntu Yeri ve Yılı: Erythrai Cennetepe 1981, Doğu Açma 11

Envanter No: ERY81.CT. DA11-15

Ölçüler: h: 10 cm R: 5.2 cm

Hamur Rengi: 7.5 YR 6/6 (Reddish Yellow)

Yüzey Rengi: 10 YR 8/3 (Very Pale Brown)

Astar Rengi:

Hamur: Yoğun yanmaya maruz kalmıştır. İnce ve az miktarda beyaz katkılar, çok ince ve orta yoğunlukta mika içerir.
Eserin Korunma Durumu: Amphoranın kaide kısmı neredeyse tam korunmuş durumdadır. Üzerinde yoğun yanık izleri görülmektedir. Gövdeye doğru yükselen alt kısmından kırıktır.
Form: Agora F 65-66; M 126; Peacock – Williams 45 – Tip 2
Tanım: İçi boş, ucu yuvarlatılmış yüksek halka formlu kaide parçasıdır. Karakteristik konveks silindirik formlu dip içe döner. Kaideden gövdeye yükselen dip formu incelerek bir boğaz yapmıştır.

Tarih: MS 2-4.yüzyıl

Referans: Carandini ve diğ. 1968, 92, Tav. XVII, 365; Lemaitre 2000, 472, Fig. 7. 3(MS 1.-3. yüzyıl); Meriç 2002, 94, Taf. 46, Fig. 552(B3 Dolgusu, MS 1. yüzyıl 2. yarısı); Ladstätter 2005, , 323, Taf. 184, K 581, 329, Taf. 187, Fig. K642(MS 2. – 3. yüzyıl); Žerjal 2008, 137, Fig. 6(MS 3. yüzyıl başı); Rizzo 2014, 315,Tav. 53, Fig. 432(Geç Antoninler-MS Geç 1. yüzyıl); Johanna Struber – İlhan 2018, 140, Taf. 62, K 153-154(MS 2. -4. Yüzyıl), 146, Taf. 69, K 210-211(Peacock – Williams 45: MS 1-3. Yüzyıl); Opait ve diğ. 2018, 705, Fig. 14(M 126-MS 3-4. yüzyıllar-Agora M 126)

Levha 266 – Kat. No. 266

Buluntu Yeri ve Yılı: Erythrai Cennetepe 1980, Kuzey Portik ve Avlu

Envanter No: ERY80.CT.KPA-5

Ölçüler: h:6.3 cm R: 2.8 cm

Hamur Rengi: 2.5 YR 4/2 (Weak Red) / 2.5 YR 4/8 (Red)

Yüzey Rengi: 2.5 YR 4/6 (Red)

Astar Rengi:

Hamur: İnce, sıkı bir hamur yapısına sahip çok yoğun ve çok ince mika, çok küçük ve az siyah katkılar içerir.

Eserin Korunma Durumu: Amphoranın kaide kısmı neredeyse tam korunmuş durumdadır. Üzerinde kalker izleri görülmektedir. Gövdeye doğru yükselen alt kısmından kırıktır.

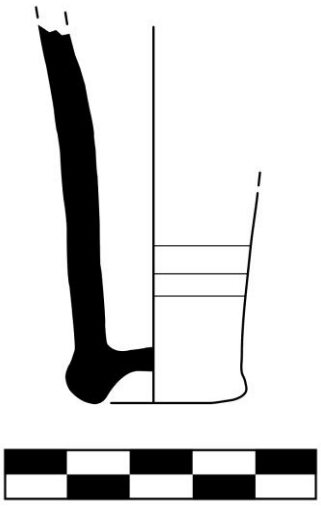
Form: Agora M 240-242, M 255-259, M 277, M 282: Peacock – Wiliiams 45; LR 3 – Tip 3

Tanım: Ucu yuvarlatılmış, içi boş, alçak halka formlu kaide parçasıdır.

Tarih: MS 4-6. yüzyıl

Referans: Robinson 1959, Pl. 28, M 240(MS 4. Yüzyıl başları), Pl. 29, 41, M 282(MS Geç 4. yüzyıl); Ladstätter 2008, 168, Taf. 321, Fig. K 535 (MS 6. yüzyılın sonları/ 7. yüzyılın başları); Bezeczky 2013, Pl. 46, No 603(Agora M 240-MS 4. Yüzyıl); Johanna Struber – İlhan 2018, 150, Taf. 72, K244(LRA 3: MS 4. -6. yüzyıl); Opait 2018, 707, Fig. 28(Erken Bizans-LR 3).

Levha 267 – Kat. No. 267

Buluntu Yeri ve Yılı: Erythrai Cennetepe 1982, Kuzey Duvar 3

Envanter No: ERY82.CT.KD-8

Ölçüler: h: 9.2 cm R: 2.4 cm

Hamur Rengi:

Yüzey Rengi: 2.5 YR 4/8 (Red)

Astar Rengi: 2.5 YR 3/6 (Dark Red)

Hamur: Sert, sıkı hamur yapılı, orta yoğunlukta gözenekli, çok yoğun ve ince mika, çok az ve küçük siyah taşçık içerir.

Eserin Korunma Durumu: Amphoranın kaide kısmı neredeyse tam korunmuş durumdadır. Üzerinde kalker izleri görülmektedir. Gövdeye doğru yükselen alt kısmından kırıktır.

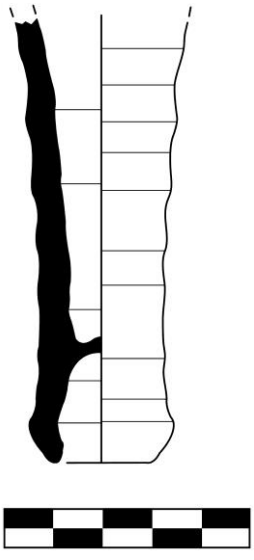
Form: Agora M 240-242, M 255-259, M 277, M 282: Peacock – Wiliiams 45; LR 3 – Tip 3

Tanım: Ucu yuvarlatılmış, içi boş, yüksek halka formlu kaide parçasıdır.

Tarih: MS 4.-6. yüzyıl

Referans: Robinson 1959, Pl. 28, M 240(MS 4. Yüzyıl başları), Pl. 29, 41, M 282(MS Geç 4. yüzyıl); Ladstätter 2008, 168, Taf. 321, Fig. K 535 (MS 6. yüzyılın sonları/ 7. yüzyılın başları); Bezeczky 2013, 162, Taf. 46, 602(MRA-3-4. yüzyıl ile 6. yüzyıl arası); Johanna Struber – İlhan 2018, 150, Taf. 72, K244(LRA 3: MS 4. -6. yüzyıl); Opait 2018, 707, Fig. 28(Erken Bizans).

Levha 268 – Kat. No. 268

Buluntu Yeri ve Yılı: Erythrai Cennetepe 1982, Kuzey Duvar 1

Envanter No: ERY82.CT.KD-12

Ölçüler: h: 2.8 cm R: 3.4 cm

Hamur Rengi: 2.5 YR 4/8 (Red)

Yüzey Rengi: 2.5 YR 5/8 (Red)

Astar Rengi:

Hamur: Sert, sıkı hamur yapılı, çok yoğun ve küçük mika, yoğun ve küçük beyaz katkılar, az ve orta boyutlarda kuvars içerir.

Eserin Korunma Durumu: Amphora kaidesinin yarısı kırıktır. Üzerinde kalker izleri görülmektedir.

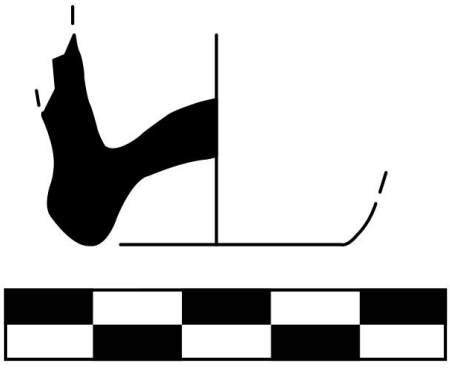
Form: Agora M 240-242, M 255-259, M 277, M 282: Peacock – Wiliiams 45; LR 3 – Tip 3

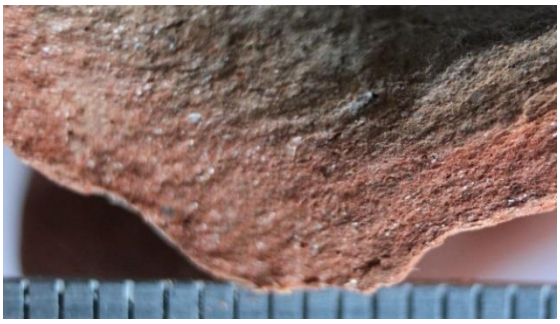
Tanım: Ucu yuvarlatılmış, içi boş, alçak halka formlu kaide parçasıdır.

Tarih: MS 4.-6. yüzyıl

Referans: Robinson 1959, Pl. 28, M 240(MS 4. Yüzyıl başları), Pl. 29, 41, M 282(MS Geç 4. yüzyıl); Ladstätter 2008, 168, Taf. 321, Fig. K 535 (MS 6. yüzyılın sonları/ 7. yüzyılın başları); Bezeczky 2013, Pl. 46, No 603(Agora M 240-MS 4. Yüzyıl); Johanna Struber – İlhan 2018, 150, Taf. 72, K244(LRA 3: MS 4. -6. yüzyıl); Opait 2018, 707, Fig. 28(Erken Bizans).

Levha 269 – Kat. No. 269

Buluntu Yeri ve Yılı: Erythrai Cennetepe 1981, Doğu Açma 8

Envanter No: ERY81.CT. DA8-12

Ölçüler: h: 5 cm R: 2 cm

Hamur Rengi: 7.5 YR 3/1 (Very Dark Gray)

Yüzey Rengi: 7.5 YR 4/1 (Dark Gray)

Astar Rengi:

Hamur: Sert, sıkı hamur yapılı, yoğun ve ince mika, az miktarda ve ince kuvars içerir.

Eserin Korunma Durumu: Amphora kaidesinin yarısı kırıktır. Üzerinde yoğun yanık görülmektedir.

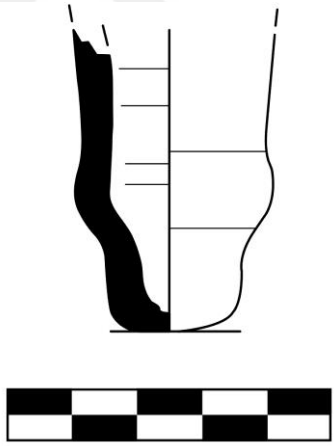
Form: Agora M 240-242, M 255-259, M 277, M 282: Peacock – Wiliiams 45; LR 3 – Tip 3

Tanım: Ucu yuvarlatılmış, dip ve alt gövde geçişinde bir bantla ayrılmış silindirik kaide.

Tarih:

Referans: -

Levha 270 – Kat. No. 270

Buluntu Yeri ve Yılı: Erythrai Cennetepe 1981, Doğu Açma 11

Envanter No: ERY81.CT. DA11-7

Ölçüler: h: 3.9 cm R: 3.2 cm

Hamur Rengi: 7.5 YR 6/6 (Reddish Yellow)

Yüzey Rengi: 10 YR 8/4 (Very Pale Brown)

Astar Rengi:

Hamur: Sert, sıkı hamur yapısına sahip, ince katkılı, ince ve yoğun mika ve kuvars, beyaz, siyah katkılar içerir.

Eserin Korunma Durumu: Amphora kaidesinin yarısı kırıktır. Üzerinde kalker izleri görülmektedir.

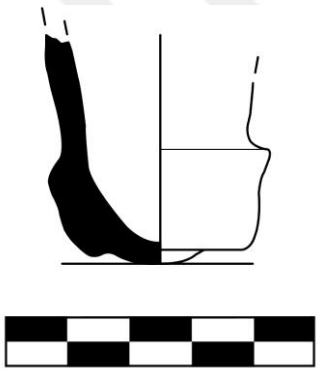
Form: Agora M 240-242, M 255-259, M 277, M 282: Peacock – Wiliiams 45; LR 3 – Tip 3

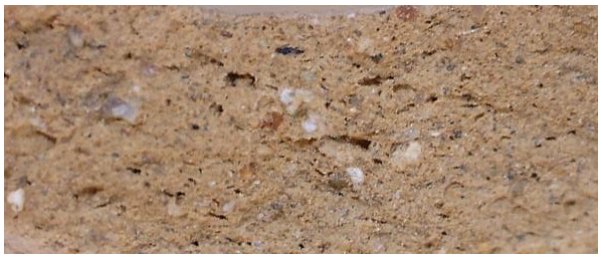
Tanım: Ucu yuvarlatılmış kaidenin alt kısmı dışa bombe yapmıştır. Dip kısmı altta bir bantla çevrelenmiş silindirik kaide.

Tarih:

Referans: Lang 1995, Pl. 79, p; Japp 2014, 148, Fig. 1-2

Levha 271 – Kat. No. 271

Buluntu Yeri ve Yılı: Erythrai Mozaikli Peristyl Ev, X Açması 1977

Envanter No: ERY77.MPE.X-1

Ölçüler: h: 6.8 cm R: 3.6 cm

Hamur Rengi: 2.5 YR 4/8 (Red)

Yüzey Rengi: 2.5 YR 5/6 (Red)

Astar Rengi:

Hamur: Sert, ince hamur yapılı, çok yoğun ve çok ince sarı mika, çok az ve ince siyah katkı içermektedir.

Eserin korunma durumu: Ağız, boyun ve bir kulpu tam korunmuştur.

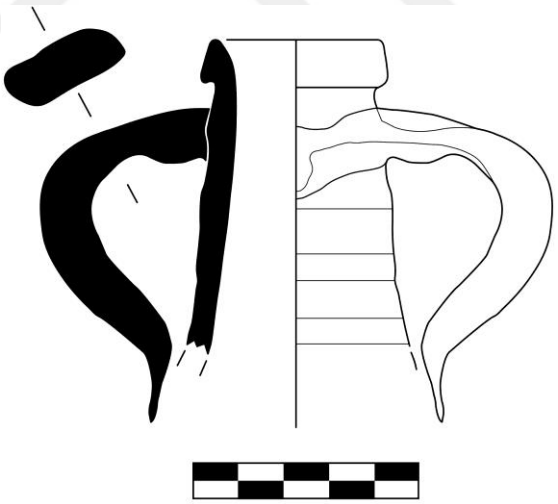
Form: LR3 Amphorası- – Tip 4

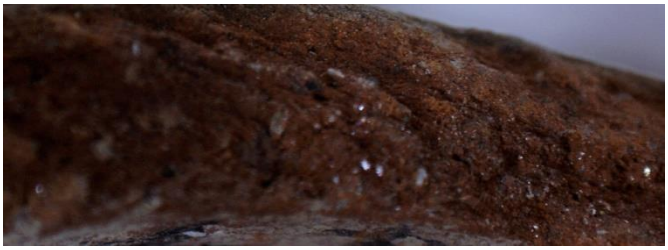
Tanım: Dışa çekik üçgen profilli keskin ağız kenarına, dar ve konik bir boyna sahiptir. Boynun ortasıyla gövde arasında oval kesitli, oluklu kısa bir kulp bulunmaktadır.

Tarih: MS 4. yüzyıl -7. yüzyıl başları

Referans: Pieri 2005, Pl. 29, Fig. 6 (MS 5. yüzyıl ikinci yarısı Tip 3A2); Bezeczky 2013, 164, Pl 34, 389-382(MS 4. yüzyıl sonları-7. yüzyıl başları)

Levha 272 – Kat. No. 272

Buluntu Yeri ve Yılı: Erythrai Cennetepe 1980, Kuzey Portik Doğu Açma

Envanter No: ERY80.CT.KPDA-2

Ölçüler: h:10.4 cm R: 3.4 cm

Hamur Rengi: 2.5 YR 3/6 (Dark Red)

Yüzey Rengi: 2.5 YR 4/6 (Red)

Astar Rengi:

Hamur: Sert, kaba hamur yapılı, ince katkılı, çok yoğun ve çok ince sarı mika içerir.

Eserin Korunma Durumu: Ağzı ve boynun yarısı korunmuş amphoranın tek kupu sağlam durumdadır. Aynı formdan beş tane daha mevcuttur.

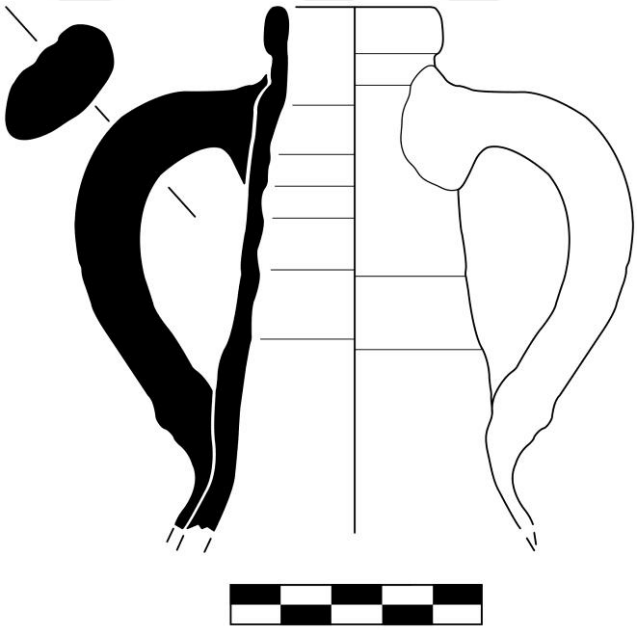
Form: LR3 Amphorası – Tip 4

Tanım: Dışa çekik üçgen profilli keskin ağız kenarına, dar ve konik bir boyna sahiptir. Boynun ortasıyla gövde arasında oval kesitli, kısa bir kulp bulunmaktadır.

Tarih: MS 4.yüzyıl -7. yüzyıl başları

Referans: Pieri 2005, Pl. 32, Fig. 3(MS 6. yüzyıl sonu Tip 3B); Bezeczky 2013, 164, Pl 46, 605

Levha 273 – Kat. No. 273

Buluntu Yeri ve Yılı: Erythrai Cennetepe 1981, Doğu Açma 8

Envanter No: ERY81.CT. DA8-1

Ölçüler: h: 10.4 cm R: 4.5 cm

Hamur Rengi: 2.5 YR 4/6 (Red)

Yüzey Rengi: 5 YR 4/6 (Yellowish Red)

Astar Rengi:

Hamur: Sert, kaba hamur yapılı, çok yoğun ve ince sarı ve beyaz mika, çok az ve küçük taşçık içerir.

Eserin Korunma Durumu: Tam korunmuş ağız, boyun, kulp parçası. Sekiz tane daha aynı forma ait örnek mevcuttur.

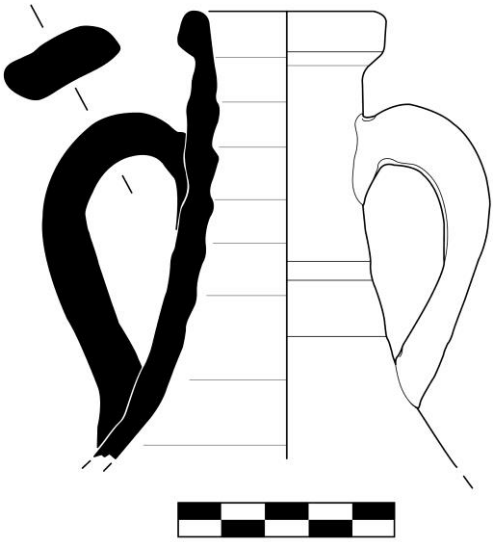
Form: LR 3 Amphorası – Tip 4

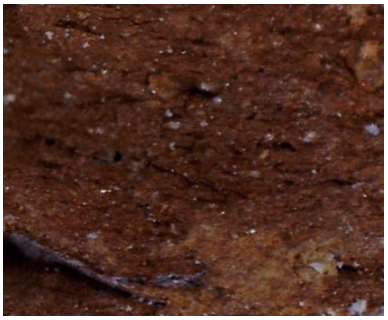
Tanım: Dışa çekik üçgen profilli keskin ağız kenarına, dar ve konik bir boyna sahiptir. Boynun ortasıyla gövde arasında oval kesitli, kısa bir kulp bulunmaktadır.

Tarih: MS 4.yüzyıl -7. yüzyıl başları

Referans: Pieri 2005, Pl. 29, Fig. 8 (MS 5. yüzyıl ikinci yarısı Tip 3A2); Bezeczky 2013, 164, Pl 34, 389-382(MS 4. yüzyıl sonları-7. yüzyıl başları)

Levha 274 – Kat. No. 274

Buluntu Yeri ve Yılı: Erythrai Cennetepe 1982, Doğu Açma 13-14

Envanter No: ERY82.CT. DA13-14-4

Ölçüler: h: 10 cm R: 3.6 cm

Hamur Rengi: 2.5 YR 4/8 (Red)

Yüzey Rengi: 5 YR 4/4 (Reddish Brown)

Astar Rengi:

Hamur: Sert, sıkı hamur yapılı, ince hamur katkılı, ince ve çok yoğun sarı mika, ince ve az sarı ve siyah katkılar içerir.

Eserin korunma durumu: Ağzın neredeyse yarısı, boynu ve bir kulpu tam korunmuş amphora parçası

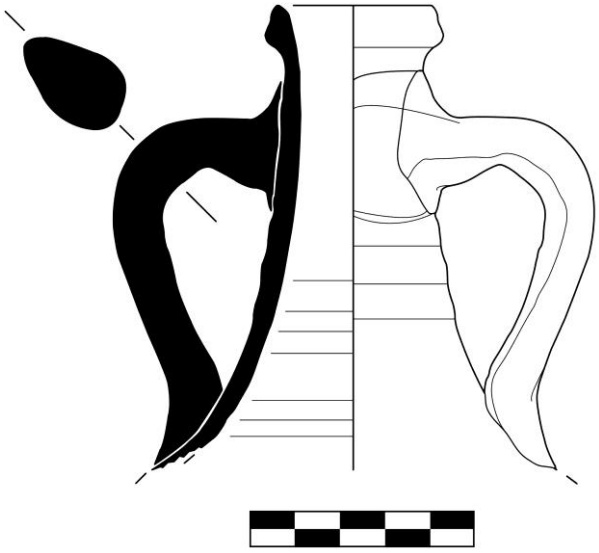
Form: LR 3 Amphorası – Tip 4

Tanım: Dışa çekik üçgen profilli keskin ağız kenarına, dar ve konik bir boyna sahiptir. Boynun ortasıyla gövde arasında oval kesitli, kısa bir kulp bulunmaktadır.

Tarih: MS 4.yüzyıl -7. yüzyıl başları

Referans: Pieri 2005, Pl. 29, Fig. 6 (MS 5. Yüzyıl ikinci yarısı Tip 3A2); Bezeczky 2013, 164, Pl 34, 389-382(MS 4. Yüzyıl sonları-7. yüzyıl başları)

Levha 275 – Kat. No. 275

Buluntu Yeri ve Yılı: Erythrai Cennetepe 1983, Triglinium

Envanter No: ERY83.CT.Trig-5

Ölçüler: h: 11.5 cm R: 3.7 cm

Hamur Rengi: 2.5 YR 4/6 (Red)

Yüzey Rengi: 2.5 YR 5/6 (Red)

Astar Rengi:

Hamur: Yumuşak, ince hamur katkılı, çok yoğun ve ince sarı mika, çok az ve ince kuvars içerir.

Eserin korunma durumu: Ağız kısmı tam korunmuş boyundan itibaren kırık durumdadır. Her iki kulp da kırık durumda olsa da boyunda birleştikleri görülmektedir.

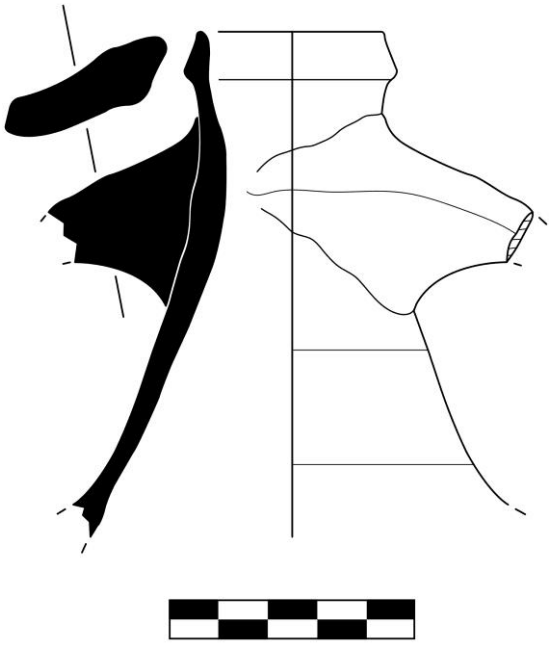
Form: LR 3 Amphorası – Tip 4

Tanım: Dışa çekik üçgen profilli keskin ağız kenarına, dar ve konik bir boyna sahiptir. Boynun ortasıyla gövde arasında oval kesitli, kısa bir kulp bulunmaktadır.

Tarih: MS 4.yüzyıl -7. yüzyıl başları

Referans: Pieri 2005, Pl. 29, Fig. 3 (MS 5. Yüzyıl ikinci yarısı Tip 3A2); Bezeczky 2013, 164, Pl 34, 389-382(MS 4. yüzyıl sonları-7. yüzyıl başları)

Levha 276 – Kat. No. 276

Buluntu Yeri ve Yılı: Erythrai Cennetepe 1982, Kuzey Duvar 4

Envanter No: ERY82.CT.KD-7

Ölçüler: h: 8.7 cm R: 4 cm

Hamur Rengi: 7.5 YR 8/3 (Pink)

Yüzey Rengi: 5 YR 6/8 (Reddish Yellow)

Astar Rengi: 5 YR 4/4 (Reddish Brown)

Hamur Tanımı: Sert, sıkı hamur yapılı, ince katkılı, az gözenekli, yoğun ve ince altın ve gümüş mika, çok az ve küçük kireç içerir.

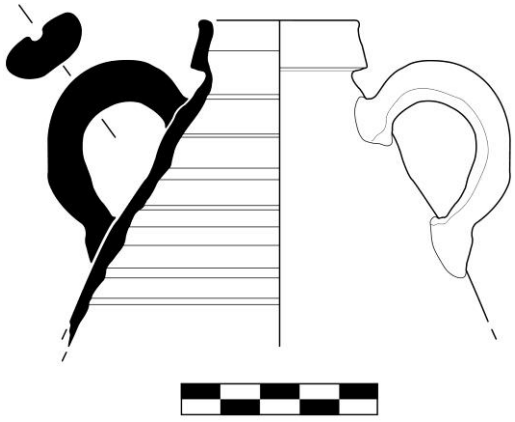
Form: LR 3 Amphorası – Tip 4

Tanım: Dışa çekik üçgen profilli keskin ağız kenarına, dar ve konik bir boyna sahiptir. Boynun ortasıyla gövde arasında oval kesitli, kısa bir kulp bulunmaktadır.

Tarih: MS 4.yüzyıl -7. yüzyıl başları

Referans: Bezeczky 2005, Nr. 2-4; Steskal 2008, Abb 27, 4(K 282)-5(K 283)

Levha 277 – Kat. No. 277

Buluntu Yeri ve Yılı: Erythrai Cennetepe 1978, A1 Açması
Envanter No: ERY78.CT.A1-9
Ölçüler: h: 5.8 cm R: 4 cm

Hamur Rengi: 7.5 YR 6/6 (Reddish Yellow)

Yüzey Rengi: 7.5 YR 5/6 (Strong Brown)

Astar Rengi:

Hamur Tanımı: Kaba, sert bir hamur yapısına sahip az gözenekli, çok yoğun ve ince mika, küçük ve az miktarda kireç ve taşçık parçaları içermektedir.

Eserin korunma durumu: Ağız kısmı tam korunmuş boyundan itibaren kırık durumdadır. Her iki kulp da kırık durumda olsa da boyunda birleştikleri görülmektedir.

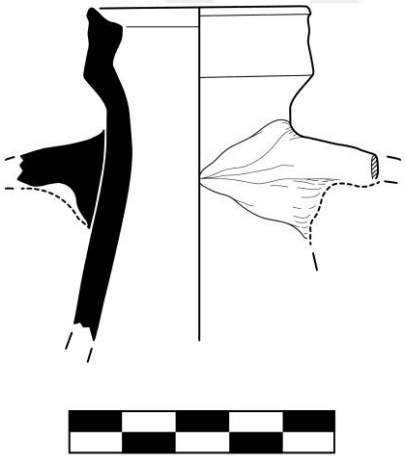
Form: LR 3 Amphorası – Tip 4

Tanım: Dışa çekik üçgen profilli keskin ağız içte kesik ve üçgen bir profil oluşturmuştur. Konik bir boyna sahip amphoranın boynuna tutturulmuş oval kesitli kulpları yer almaktadır.

Tarih: MS 4.yüzyıl -7. yüzyıl başları

Referans: Pieri 2005, Pl. 29, Fig. 3 (MS 5. Yüzyıl ikinci yarısı Tip 3A2); Bezeczky 2013, 164, Pl 34, 389-382(MS 4. yüzyıl sonları-7. yüzyıl başları)

Levha 278 – Kat. No. 278

Buluntu Yeri ve Yılı: Erythrai Mozaikli Peristyl Ev, J Odası 1977
Envanter No: ERY77.MPE.J-20
Ölçüler: h: 4.7 cm R: 2 cm

Hamur Rengi: 2.5 YR 5/8 (Red)

Yüzey Rengi: 5 YR 5/4 (Reddish Brown) / 2.5 YR 6/8 (Light Red)

Astar Rengi:

Hamur: Sert, kaba hamur yapılı, ince ve çok yoğun mika, yoğun ve orta büyüklükte kuvars, az ve ince siyah katkı içermektedir.

Eserin korunma durumu: Küçük bir kısmı korunmuş dip parçası. Aynı formdan beş örnek daha mevcuttur.

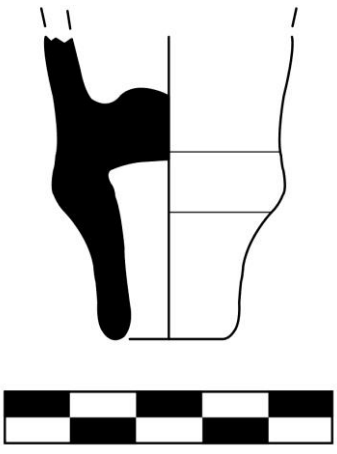
Form: LR 3 Amphorası – Tip 4

Tanım: Sivri, uç kısmı tam olarak kapanmamış, aralıklı amphoranın iç kısmında hafif bir yumru bulunmaktadır. Dışta kaideden gövdeye geçişte bir halka çıkıntı yaparak belirginleştirilmiştir.

Tarih: MS 4. yüzyıl sonları – MS 7. yüzyıl

Referans: Pieri 2005, Pl 31, Fig. 5(Tip b, MS 5. yüzyıl ilk yarısı); Ladstätter 2008, 146, Taf. 302, Fig. K 285(MS 5. yüzyıl sonları); Bezeczky 2013, Pl. 34. 386; Pl. 47.606(4. yüzyıl sonu-7. yüzyıl)

Levha 279 – Kat. No. 279

Buluntu Yeri ve Yılı: Erythrai Cennetepe 1978, A3 Açması

Envanter No: ERY78.CT.A3-7

Ölçüler: h: 3.2 cm R: 1.3 cm

Hamur Rengi: 5 YR 4/6 (Yellowish Red)

Yüzey Rengi: 2.5 YR 5/6 (Red)

Astar Rengi:

Hamur: Sert, sıkı hamur dokulu, çok yoğun ve çok ince mika ve kum içerir.

Eserin Korunma Durumu: Küçük bir kısmı korunmuş dip parçası. Dip uç kısmında ve gövdeye uzanan alt gödenin sonundan kırıktır.

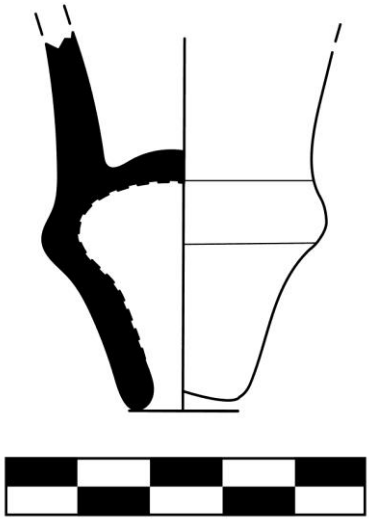
Form: LR 3 Amphorası – Tip 4

Tanım: Sivri, uç kısmı tam olarak kapanmamış, aralıklı amphoranın iç kısmında hafif bir yumru bulunmaktadır. Dışta kaideden gövdeye geçişte bir halka çıkıntı yaparak belirginleştirilmiştir.

Tarih: MS 4. yüzyıl sonları – MS 7. yüzyıl

Referans: Ladstätter 2008, 141, Taf. 296, Fig. K 227 (MS 5. yüzyılın sonları); Bezeczky 2013, Pl. 34. 386; Pl. 47.606(4. yüzyıl sonu-7. yüzyıl)

Levha 280 – Kat. No. 280

Buluntu Yeri ve Yılı: Erythrai UFO, 1979

Envanter No: ERY79.UFO.1BS-1

Ölçüler: h: 8.6 cm R: 4.5 cm

Hamur Rengi: 5 YR 4/4 (Reddish Brown)

Yüzey Rengi: 2.5 YR 4/6 (Red)

Astar Rengi:

Hamur: Sert, kaba hamur yapılı, çok ince ve çok yoğun mika, çok az ve çok ince kireç içermektedir.

Eserin korunma durumu: Parçanın dip kısmı ele geçmiş ve oldukça iyi korunmuş durumdadır.

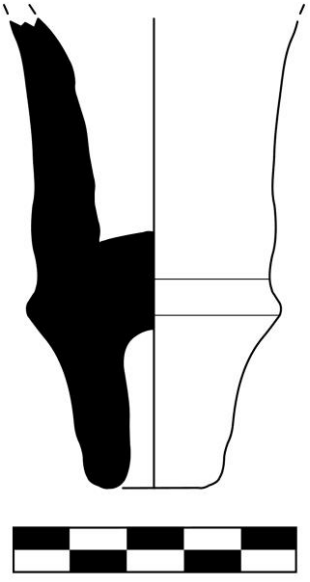
Form: LR3 Amphorası – Tip 4

Tanım: Sivri, uç kısmı tam olarak kapanmamış, aralıklı amphoranın iç kısmında bir yumru bulunmaktadır. Dışta kaideden gövdeye geçişte bir halka çıkıntı yaparak belirginleştirilmiştir.

Tarih: MS 4. yüzyıl sonları – MS 7. yüzyıl

Referans: Ladstätter 2008, 146, Taf. 302, Fig. K 285 (MS 5. yüzyıl sonlarından itibaren); Bezeczky 2013, Pl. 34. 386; Pl. 47.606(4. yüzyıl sonu-7. yüzyıl)

Levha 281 – Kat. No. 281

Buluntu Yeri ve Yılı: Erythrai Cennetepe 1981, Doğu Açma

Envanter No: ERY81.CT. DA-8

Ölçüler: h: 4.5 cm R: 3.7 cm

Hamur Rengi: 2.5 YR 3/6 (Dark Red)

Yüzey Rengi: 2.5 YR 4/6 (Red)

Astar Rengi:

Hamur: Sert, sıkı hamur yapısına sahip çok yoğun ve ince sarı ve beyaz mika, orta yoğunlukta küçük boyutlarda taşçık içerir.

Eserin Korunma Durumu: Küçük bir kısmı korunmuş dip parçası. Dip uç kısmında ve gövdeye uzanan alt gödenin sonundan kırıktır. +6 tane daha aynı formdan mevcut.

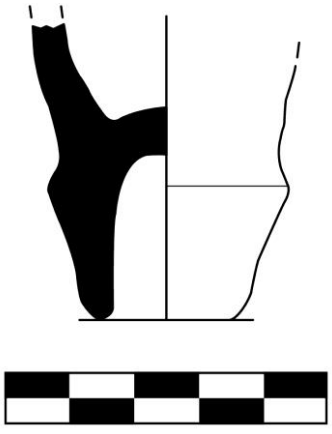
Form: LR3 Amphorası – Tip 4

Tanım: Sivri, uç kısmı tam olarak kapanmamış, aralıklı amphoranın iç kısmında hafif bir yumru bulunmaktadır. Dışta kaideden gövdeye geçişte bir halka çıkıntı yaparak belirginleştirilmiştir.

Tarih: MS 4. yüzyıl sonları – MS 7. yüzyıl

Referans: Ladstätter 2008, 136, Taf. 291, Fig. K 168 (MS 5. yüzyılın ilk çeyreği); Bezeczky 2013, Pl. 34. 385; Pl. 47.606(4. yüzyıl sonu-7. yüzyıl)

Levha 282 – Kat. No. 282

Buluntu Yeri ve Yılı: Erythrai Cennetepe 1981, Kuzey Portik Doğu Açma

Envanter No: ERY80.CT.KPDA-3

Ölçüler: h: 9.7 cm R: 3.5 cm

Hamur Rengi: 2.5 YR 5/8 (Red)

Yüzey Rengi: 2.5 YR 5/6 (Red)

Astar Rengi:

Hamur Tanımı: Sert, ince hamur yapılı, çok yoğun ve orta miktarda mika ve küçük kireç parçaları içerir.

Eserin Korunma Durumu: Parçanın dip kısmı ele geçmiş ve oldukça iyi korunmuş durumdadır. 2 tane daha aynı formdan mevcuttur.

Form: LR3 Amphorası – Tip 4

Tanım: Sivri, uç kısmı neredeyse kapanmıştır. Amphoranın iç kısmında bir yumru bulunmaktadır. Dışta kaideden gövdeye geçişte bir halka çıkıntı ile keskin yivlendirme yapılmıştır.

Tarih: MS 4. yüzyıl sonları – MS 7. yüzyıl

Referans: Ladstätter 2008, 146, Taf. 302, Fig. K 285 (MS 5. yüzyılın sonları); Bezeczky 2013, Pl. 34. 386; Pl. 47.606(4. yüzyıl sonu-7. yüzyıl)

Levha 283 – Kat. No. 283

Buluntu Yeri ve Yılı: Erythrai Cennetepe 1982, Doğu Açma 13-14

Envanter No: ERY82.CT. DA13-14-2

Ölçüler: h: 11.6 cm R: 3.8 cm

Hamur Rengi: 2.5 YR 5/8 (Red)

Yüzey Rengi: 2.5 YR 5/6 (Red)

Astar Rengi:

Hamur: Sert, sıkı hamur yapılı, ince hamur katkılı, ince ve çok yoğun sarı mika, ince ve az sarı ve siyah katkılar içerir.

Eserin korunma durumu: Dip kısmı tam korunmuştur.

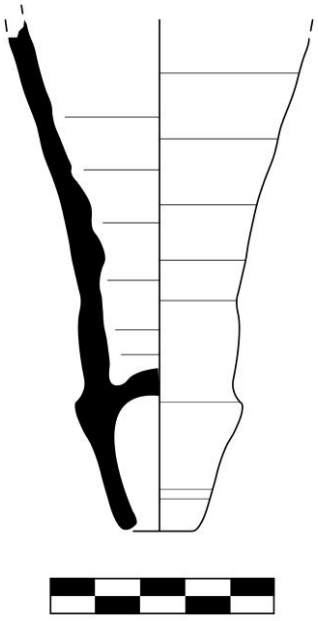
Form: LR3 Amphorası – Tip 4

Tanım: Sivri, uç kısmı neredeyse kapanmıştır. Amphoranın iç kısmında bir yumru bulunmaktadır. Dışta kaideden gövdeye geçişte bir halka çıkıntı ile keskin yivlendirme yapılmıştır.

Tarih: MS 4. yüzyıl sonları – MS 7. yüzyıl

Referans: Ladstätter 2008, 141, Taf. 296, Fig. K 227 (MS 5. yüzyılın sonları); Bezeczky 2013, Pl. 34. 386; Pl. 47-606(4. yüzyıl sonu-7. yüzyıl)

Levha 284 – Kat. No. 284

Buluntu Yeri ve Yılı: Erythrai Cennetepe 1978, A1 Açması

Envanter No: ERY78.CT.A1-8

Ölçüler: h:10.2 cm R:3 cm

Hamur Rengi: 2.5 YR 4/8 (Red)

Yüzey Rengi: 10 YR 4/4 (Weak Red)

Astar Rengi:

Hamur: Kaba, sert hamur yapılı çok yoğun ve ince- iri mika, az ve küçük taşçık içerir.

Eserin Korunma Durumu: Amphoranın ağzı, boynu ve tek kulpu oldukça iyi korunmuş durumdadır.

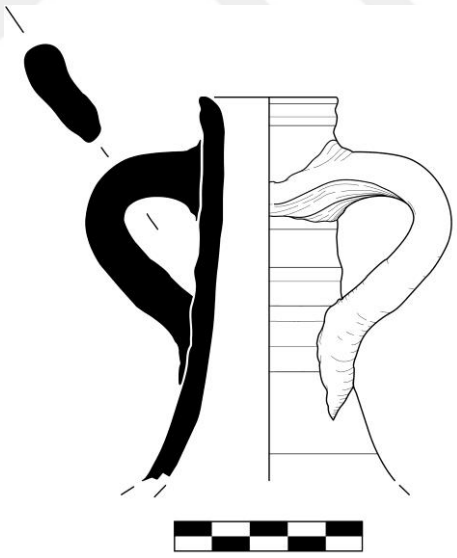
Form:LR3 Amphorası – Tip 5

Tanım: Dışa yuvarlatılmış ve yaka oluşturulmuş ağız formuna sahiptir. Konik boyun ve boyun üzerinde yatay tarama izleri görülmektedir. Oval kesitli kulp, hafif oluklara sahiptir.

Tarih: MS geç 4. yüzyıl-MS 6. yüzyıl

Referans: Robinson 1959, Pl. 40.M373; Bezeczky 2005, Pl.1.4; Ladstätter 2008, Taf. 306.K374; Bezeczky 2013, 164, Pl 46, 605.

Levha 285 – Kat. No. 285

Buluntu Yeri ve Yılı: Erythrai Cennetepe 1978, A3 Açması

Envanter No: ERY78.CT.A3-8

Ölçüler: h: 5.5 cm R: 3.3 cm

Hamur Rengi: 2.5 YR 5/8 (Red)

Yüzey Rengi: 2.5 YR 5/8 (Red)

Astar Rengi:

Hamur: Sert, kaba hamur dokulu, çok yoğun ve ince mika ve kum içerir.

Eserin Korunma Durumu: Amphoranın ağzı, boynun neredeyse yarısı iyi korunmuştur. Tek kulpun yarısı ve diğer kulpun gövdede yer alan izleri görülebilmektedir.

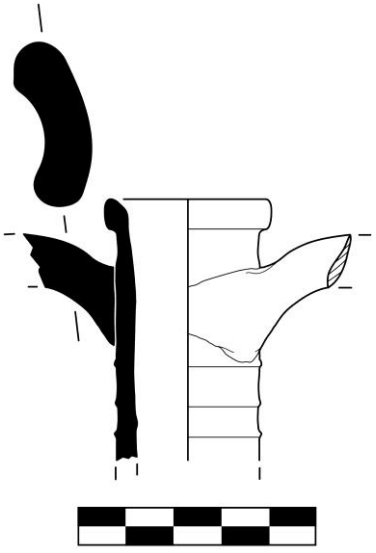
Form: LR3 Amphorası – Tip 5

Tanım: Dışa yuvarlatılmış ve yaka oluşturulmuş ağız formuna sahiptir. Konik boyun ve boyun üzerinde yatay tarama izleri görülmektedir. Oval kesitli kulp, hafif oluklara sahiptir.

Tarih: MS geç 4. yüzyıl-MS 6. yüzyıl

Referans: Robinson 1959, Pl. 40.M373; Bezeczky 2005, Pl.1.4; Pieri 2005, Pl. 28, Fig. 5 (MS 5. yüzyıl ilk yarısı Tip 3A1); Ladstätter 2008, Taf. 306.K374; Bezeczky 2013, 164, Pl 46, 605.

Levha 286 – Kat. No. 286

Buluntu Yeri ve Yılı: Erythrai Cennetepe 1981, Doğu Açma

Envanter No: ERY81.CT. DA-4

Ölçüler: h: 5.2 cm R: 3.9 cm

Hamur Rengi: 2.5 YR 3/6 (Dark Red)

Yüzey Rengi: 2.5 YR 4/8 (Red)

Astar Rengi:

Hamur: Sert, sıkı hamur dokusuna sahip, çok yoğun ve ince mika, çok az ve küçük siyah, kırmızı katkılar içerir.

Eserin Korunma Durumu: Amphoranın ağzı, boynun ise neredeyse yarısı iyi korunmuştur. Her iki kulpun yarısının kırık durumda olduğu görülebilmektedir. +3 tane daha aynı form bulunmaktadır.

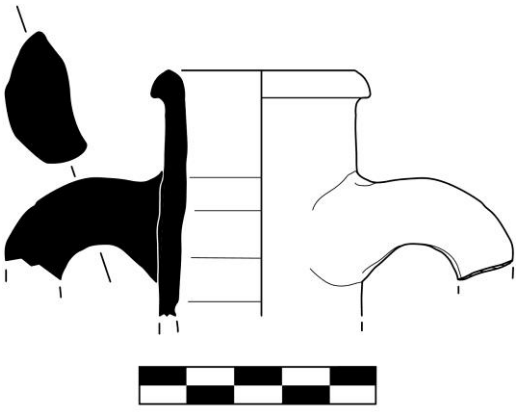
Form: LR3 Amphorası – Tip 5

Tanım: Dışa yuvarlatılmış ve yaka oluşturulmuş ağız formuna sahiptir. Konik boyun ve boyun üzerinde yatay tarama izleri görülmektedir. Oval kesitli kulp, hafif oluklara sahiptir.

Tarih: MS geç 4. yüzyıl-MS 7. yüzyıl

Referans: Robinson 1959, Pl. 40.M373; Bezeczky 2005, Pl.1.4; Pieri 2005, Pl. 28, Fig. 2 (MS 5. yüzyıl ilk yarısı Tip 3A1); Ladstätter 2008, Taf. 306.K374; Bezeczky 2013, 164, Pl 34, 389-382(MS 4. yüzyıl sonları-7. yüzyıl başları).

Levha 287 – Kat. No. 287

Buluntu Yeri ve Yılı: Erythrai Cennetepe 1981, Doğu Açma 11

Envanter No: ERY81.CT. DA11-2

Ölçüler: h: 6.3 cm R: 4 cm

Hamur Rengi: 2.5 YR 4/8 (Red)

Yüzey Rengi: 2.5 YR 5/6 (Red)

Astar Rengi:

Hamur: Sert, sıkı hamur yapılı, ince ve çok yoğun mika, az ve ince siyah katkı içerir.

Eserin Korunma Durumu: Amphoranın ağzı, boynun ise neredeyse yarısı iyi korunmuştur. Her iki kulpun yarısının kırık durumda olduğu görülebilmektedir.

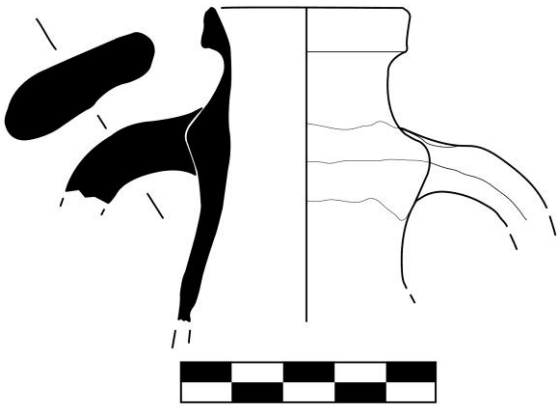
Form: LR3 Amphorası – Tip 5

Tanım: Dışa yuvarlatılmış ve yaka oluşturulmuş ağız formuna sahiptir. Konik ve asimetrik boyun ve boyun üzerinde yatay tarama izleri görülmektedir. Oval kesitli kulp, hafif oluklara sahiptir.

Tarih: MS geç 4. yüzyıl-MS 7. yüzyıl

Referans: Bezeczky 2005, Pl.1.4; Pieri 2005, Pl. 29, Fig. 6 (MS 5. yüzyıl ikinci yarısı Tip 3A2); Bezeczky 2013, 164, Pl 34, 389-382(MS 4. yüzyıl sonları-7. yüzyıl başları)

Levha 288 – Kat. No. 288

Buluntu Yeri ve Yılı: Erythrai Cennetepe 1980, Athena Tapınağı
Envanter No: ERY80.ATH-2
Ölçüler: h: 4.9 cm R: 4.9 cm

Hamur Rengi: 5 YR 6/6 (Reddish Yellow)

Yüzey Rengi: 5 YR 6/6 (Reddish Yellow)

Astar Rengi:

Hamur: Sert, sıkı hamur yapılı, ince ve az mika, ince ve orta yoğunlukta siyah katkı, ince ve az miktarda kireç katkıları içerir.

Eserin korunma durumu: Dip kısmında hafif aşınmalar olmakla beraber iyi korunmuştur.

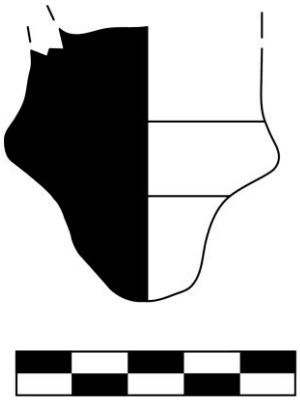
Form: LR3 Amphorası – Tip 5

Tanım: Kaide yapısı ince ve uzun bir formdadır. Dip kısmı ise uçlara doğru daha sivri bir yapıdadır. Üst yüzeyde yatay bazı çizgiler yer almaktadır. Sivri, uç kısmı kapanmıştır. Amphoranın kaidesindeki yumru bulunmaktadır. Dışta kaideden gövdeye geçişte bir halka çıkıntı ile keskin yivlendirme yapılmıştır.

Tarih: MS geç 4. yüzyıl-MS 7. yüzyıl

Referans: Ladstätter 2008, 159, Taf.. 311, K 428(MS yaklaşık 600); Bezeczky 2013, Pl. 34. 387(4. yüzyıl sonu-7. yüzyıl)

Levha 289 – Kat. No. 289

Buluntu Yeri ve Yılı: Erythrai Cennetepe 1982, Doğu Açma 13-14

Envanter No: ERY82.CT. DA13-14-3

Ölçüler: h: 7.8 cm R: 4 cm

Hamur Rengi: 2.5 YR 5/8 (Red)

Yüzey Rengi: 2.5 YR 5/6 (Red)

Astar Rengi:

Hamur: Sert, sıkı hamur yapılı, ince hamur katkılı, ince ve çok yoğun sarı mika, ince ve az sarı ve siyah katkılar içerir.

Eserin korunma durumu: Dip kısmı tam korunmuştur.

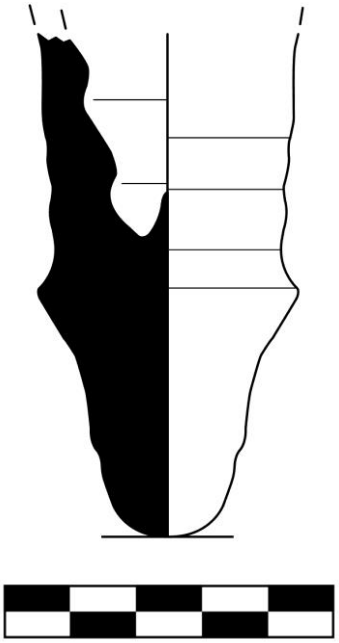
Form: LR3 Amphorası – Tip 5

Tanım: Kaide yapısı ince ve uzun bir formdadır. Dip kısmı ise uçlara doğru daha sivri bir yapıdadır. Üst yüzeyde yatay bazı çizgiler yer almaktadır. Sivri, uç kısmı kapanmıştır. Amphoranın kaidesindeki yumru bulunmaktadır. Dışta kaideden gövdeye geçişte bir halka çıkıntı ile keskin yivlendirme yapılmıştır.

Tarih: MS geç 4. yüzyıl-MS 7. yüzyıl

Referans: Ladstätter 2008, 159, Taf.. 311, K 428(MS yaklaşık 600); Bezeczky 2013, Pl. 34, Fig. 387.

Levha 290 – Kat. No. 290

Buluntu Yeri ve Yılı: Erythrai Cennetepe 1978, A1 Açması

Envanter No: ERY78.CT.A1-4

Ölçüler: h:5.6 cm R:2 cm

Hamur Rengi: 7.5 YR 7/8 (Reddish Yellow)

Yüzey Rengi: 7.5 YR 6/6 (Reddish Yellow)

Astar Rengi:

Hamur Tanımı: İnce hamur katkılı çok yoğun ve çok ince sarı mika, az miktarda ve ince boyutlarda kırmızı ve siyah katkılar içermektedir.

Eserin korunma durumu: Dip kısmında hafif aşınmalar olmakla beraber iyi korunmuştur.

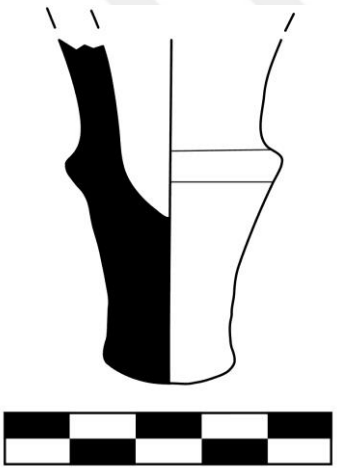
Form: LR3 Amphorası – Tip 5

Tanım: Kaide yapısı ince ve uzun bir formdadır. Dip kısmı ise uçta silindirik bir forma dönüşmüş ve uç kısmında kapanmıştır. Yüzeyde yatay sığ yivlendirmeler yer almaktadır.

Tarih: MS geç 4. yüzyıl-MS 7. yüzyıl

Referans: Ladstätter 2008, 159, Taf.. 311, K 428(MS yaklaşık 600); Bezeczky 2013, Pl. 34, Fig. 387.

Levha 291 – Kat. No. 291

Buluntu Yeri ve Yılı: Erythrai Teras Duvarlı Yapı, 1977

Envanter No: ERY77.TDY-7

Ölçüler: h: 5.3 cm R: 4.4 cm

Hamur Rengi: 2.5 YR 5/8 (Red)

Yüzey Rengi: 2.5 YR 4/8 (Red)

Astar Rengi:

Hamur: Sert, kaba hamur yapılı, çok ince ve çok yoğun mika, az ve irili ufaklı kuvars içermektedir.

Eserin korunma durumu: Parçanın dip kısmı ele geçmiş ve oldukça iyi korunmuş durumdadır.

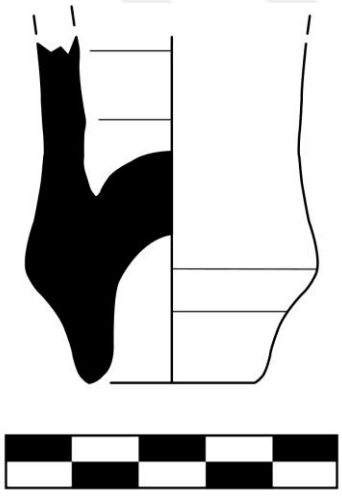
Form: Ephesos, LR3 amphorası – Tip 5

Tanım: Sivri, uç kısmı aralıklıdır. Amphoranın kaidesindeki yumru bulunmaktadır. Dışta kaideden gövdeye geçişte bir halka çıkıntı ile keskin yivlendirme yapılmıştır.

Tarih: MS geç 4. yüzyıl-MS 7. yüzyıl

Referans: ; Bezeczky 2013, Pl. 34. 384(4. yüzyıl sonu-7. yüzyıl)

Levha 292 – Kat. No. 292

Buluntu Yeri ve Yılı: Erythrai Cennetepe 1981, Doğu Açma 8

Envanter No: ERY81.CT. DA8-9

Ölçüler: h: 20.5 cm R: 4.1 cm

Hamur Rengi: 5 YR ¾ (Dark Reddish Brown)

Yüzey Rengi: 2.5 YR 4/8 (Red)

Astar Rengi:

Hamur: Sert, kaba hamur yapılı, çok ince ve çok yoğun sarı ve beyaz mika, ince ve orta yoğunlukta kireç, irili ufaklı siyah taşçık içerir.

Eserin korunma durumu: Dip kısmında hafif aşınmalar olmakla beraber iyi korunmuştur. Aynı formdan iki benzer örnek daha mevcut.

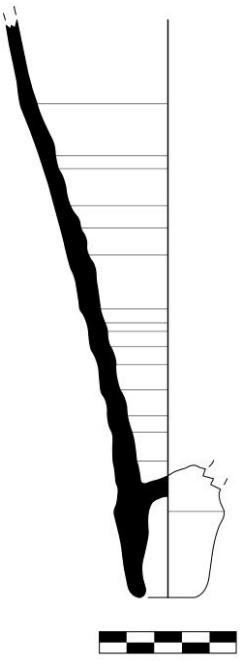
Form: LR3 Amphorası – Tip 5

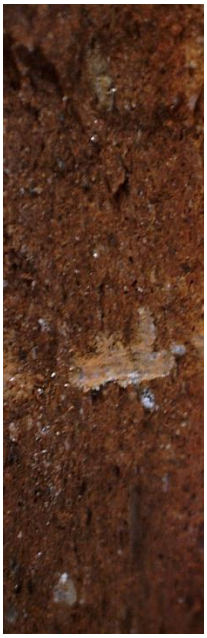
Tanım: Sivri, uç kısmı aralıklıdır. Amphoranın kaidesindeki yumru bulunmaktadır. Dışta kaideden gövdeye geçişte bir halka çıkıntı ile keskin yivlendirme yapılmıştır.

Tarih: MS geç 4. yüzyıl-MS 7. yüzyıl

Referans: Ladstätter 2008, 141, Taf. 296, Fig. K 227 (MS 5. yüzyılın sonları); Bezeczky 2013, Pl. 34. 386(4. yüzyıl sonu-7. yüzyıl)

Levha 293 – Kat. No. 293

Buluntu Yeri ve Yılı: Erythrai- Cennettepe 1982, 8 Nolu Açma

Envanter No: ERY82.CT.8NoluAçma-1

Ölçüler: h: 9.3 cm R: 4.2 cm

Hamur Rengi: 2.5 YR 5/8 (Red)

Yüzey Rengi: 2.5 YR 5/4 (Reddish Yellow)

Astar Rengi:

Hamur: Sert, sıkı hamur yapılı, ince ve çok yoğun sarı ve beyaz mika, az ve ince beyaz katkı içerir.

Eserin korunma durumu: Dip kısmında hafif aşınmalar olmakla beraber iyi korunmuştur.

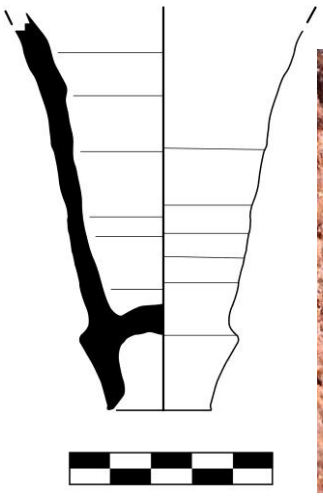
Form: LR3 Amphorası – Tip 5

Tanım: Sivri, uç kısmı aralıklıdır. Amphoranın kaidesindeki yumru bulunmaktadır. Dışta kaideden gövdeye geçişte bir halka çıkıntı ile keskin yivlendirme yapılmıştır.

Tarih: MS geç 4. yüzyıl-MS 7. yüzyıl

Referans: Robinson 1959, 110, Pl. 29, 41, M 282(MS 5. -6. yüzyıl dolguları); Ladstätter 2008, 168, Taf. 321, Fig. K 535 (MS 6. yüzyılın sonları/ 7. yüzyılın başları); Bezeczky 2013, Pl. 34. 386(4. yüzyıl sonu-7. yüzyıl)

Levha 294 – Kat. No. 294

Buluntu Yeri ve Yılı: Erythrai Cennetepe 1983, Triglinium

Envanter No: ERY83.CT.Trig-2

Ölçüler: h: 17.9 cm R: 4 cm

Hamur Rengi: 2.5 YR 4/6 (Red)

Yüzey Rengi: 2.5 YR 4/4 (Reddish Brown)

Astar Rengi:

Hamur: Yumuşak, ince hamur katkılı, çok yoğun ve ince sarı mika, çok az ve ince kuvars içerir.

Eserin korunma durumu: Dip kısmında hafif aşınmalar olmakla beraber iyi korunmuştur.

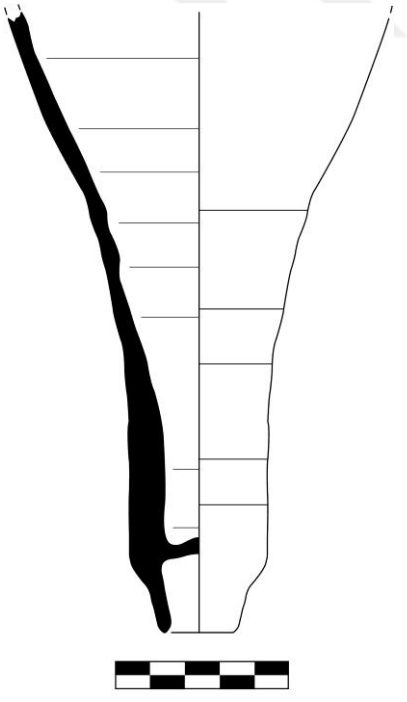
Form: LR3 Amphorası – Tip 5

Tanım: Sivri, uç kısmı aralıklıdır. Amphoranın kaidesindeki yumru bulunmaktadır. Dışta kaideden gövdeye geçişte bir halka çıkıntı ile keskin yivlendirme yapılmıştır.

Tarih: MS geç 4. yüzyıl-MS 7. yüzyıl

Referans: Ladstätter 2008, 141, Taf. 296, Fig. K 227 (MS 5. yüzyılın sonları); Bezeczky 2013, Pl. 34. 386(4. yüzyıl sonu-7. yüzyıl)

Levha 295 – Kat. No. 295

Buluntu Yeri ve Yılı: Erythrai Toechobatlı Yapı, 1977

Envanter No: ERY77.TOE-2

Ölçüler: h: 8.5 cm R: 4.2 cm

Hamur Rengi: 2.5 YR 4/8 (Red)

Yüzey Rengi: 2.5 YR 5/6 (Red)

Astar Rengi:

Hamur: Sert, kaba hamur yapılı, ince katkılı, çok ince ve çok yoğun sarı mika, çok az ve çok ince beyaz katkılar içermektedir.

Eserin korunma durumu: Dip kısmında hafif aşınmalar olmakla beraber iyi korunmuştur.

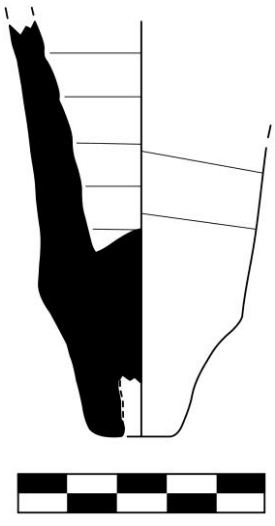
Form: LR3 Amphorası – Tip 5

Tanım: Kaide yapısı ince ve uzun bir formdadır. Dip kısmı ise uçlara doğru daha sivri bir yapıdadır. En uçta kapanan ve iç kısmı boş olan amphoranın yumrusu bulunur. Üst yüzeyde yatay bazı çizgiler yer almaktadır.

Tarih: MS geç 4. yüzyıl-MS 7. yüzyıl

Referans: Ladstätter 2008, 159, Taf. 311, Fig. K 426(MS yaklaşık 600); Bezeczky 2013, Pl. 34. 383(4. yüzyıl sonu-7. yüzyıl)

Levha 296 – Kat. No. 296

Buluntu Yeri ve Yılı: Erythrai Teras Duvarlı Yapı, 1977

Envanter No: ERY77.TDY-5

Ölçüler: h:8.2 cm R: 4.2 cm

Hamur Rengi: 2.5 YR 4/8 (Red)

Yüzey Rengi: 2.5 YR 6/8 (Light Red) / 7.5 YR 8/2 (Pinkish White)

Astar Rengi: -

Hamur: Serti kaba hamur yapılıi ince ve çok yoğun gümüş mika, az ve ince kuvars ve siyah katkı içermektedir.

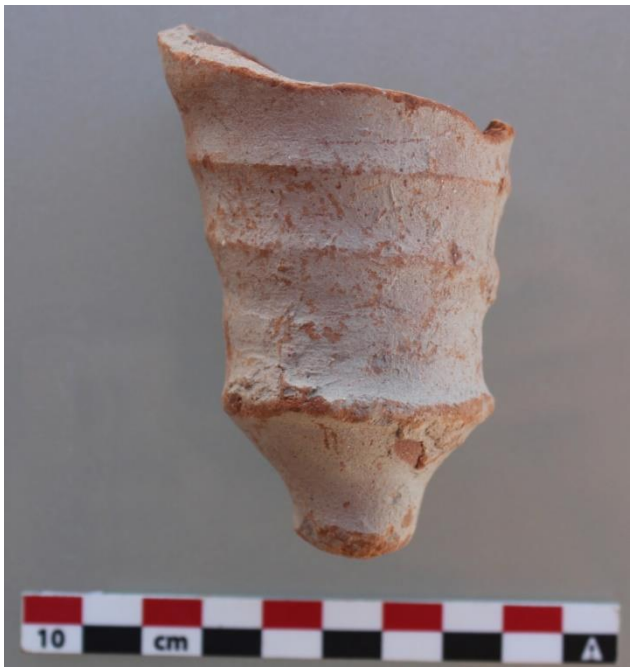
Eserin korunma durumu: Parçanın dip kısmı ele geçmiş ve oldukça iyi korunmuş durumdadır.

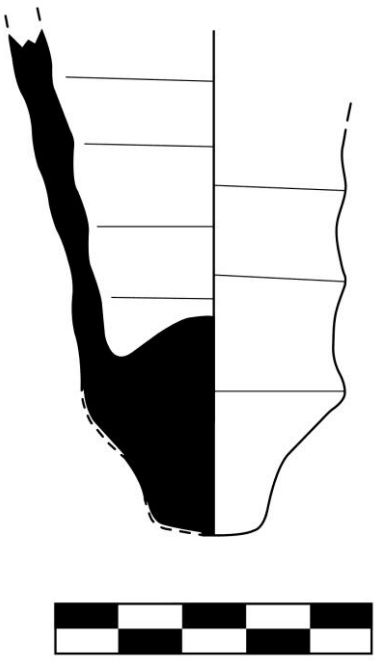
Form: LR3 Amphorası – Tip 5

Tanım: Kaide yapısı ince ve uzun bir formdadır. Dip kısmı ise uçlara doğru daha sivri bir yapıdadır. En uçta kapanan ve iç kısmı boş olan amphoranın yumrusu bulunur. Üst yüzeyde yatay bazı çizgiler yer almaktadır.

Tarih: MS geç 4. yüzyıl-MS 7. yüzyıl

Referans: Ladstätter 2008, 159, Taf.. 311, K 428(MS yaklaşık 600); Bezeczky 2013, Pl. 34. 383(4. yüzyıl sonu-7. yüzyıl)

Levha 297 – Kat. No. 297

Buluntu Yeri ve Yılı: Erythrai Cennetepe 1981, Doğu Açma 8

Envanter No: ERY81.CT. DA8-8

Ölçüler: h: 37 cm R: 3.8 cm

Hamur Rengi: 2.5 YR 4/8 (Red)

Yüzey Rengi: 5 YR 7/4 (Pink)

Astar Rengi:

Hamur: Sert, kaba hamur yapılı, çok ince ve çok yoğun sarı ve beyaz mika, ince ve orta yoğunlukta kireç, …

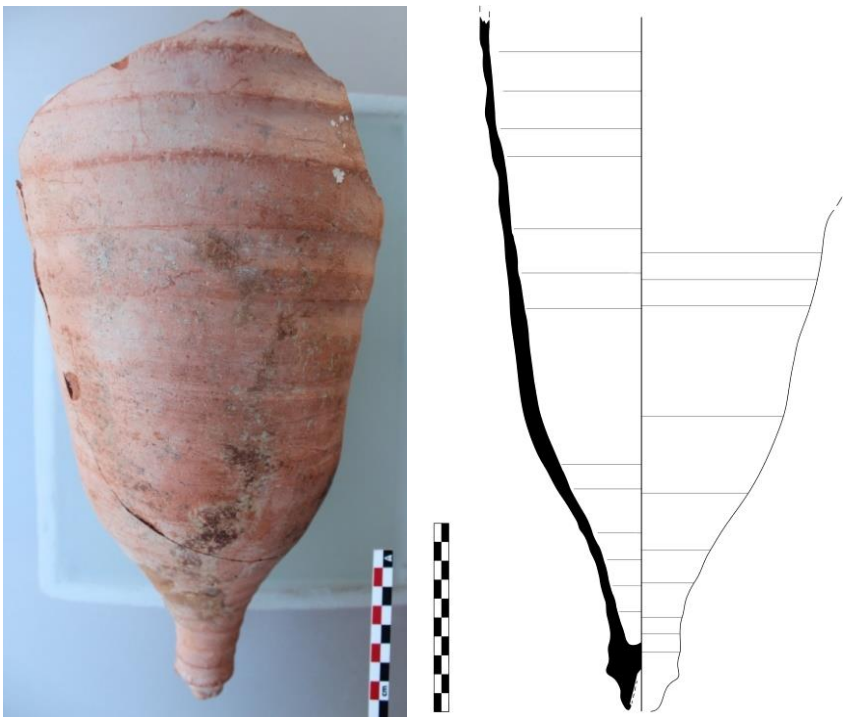
Eserin Korunma Durumu: Dip kısmında küçük kırılar vardır. Dipten gövdeye uzanan bölümün büyük çoğunluğu korunmuştur. Alt gövdenin neredeyse tamamı korunmuştur.

Form: LR3 Amphorası – Tip 5

Tanım: Kaide yapısı ince ve uzun bir formdadır. Dip kısmı ise uçlara doğru daha sivri bir yapıdadır. En uçta kapanan ve iç kısmı boş olan amphoranın yumrusu bulunur. Üst yüzeyde yatay bazı çizgiler yer almaktadır.

Tarih: MS geç 4. yüzyıl-MS 7. yüzyıl

Referans: Ladstätter 2008, 159, Taf. 311, Fig. K 426(MS yaklaşık 600); Bezeczky 2013, Pl. 34. 383(4. yüzyıl sonu-7. yüzyıl)

Levha 298 – Kat. No. 298

Buluntu Yeri ve Yılı: Erythrai Cennetepe 1981, Doğu Açma 11

Envanter No: ERY81.CT. DA11-3

Ölçüler: h: 8.9 cm R: 3.6 cm

Hamur Rengi: 2.5 YR 4/8 (Red)

Yüzey Rengi: 2.5 YR 5/6 (Red)

Astar Rengi:

Hamur: Sert, sıkı hamur yapılı, ince ve çok yoğun mika, az ve ince siyah ve beyaz katkı içerir.

Eserin Korunma Durumu: Dip kısmında küçük kırılar vardır. Alt gövdenin bir bölümü korunmuştur.

Form: LR3 Amphorası – Tip 5

Tanım: Kaide yapısı ince ve uzun bir formdadır. Dip kısmı ise uçlara doğru daha sivri bir yapıdadır. En uçta kapanan ve iç kısmı boş olan amphoranın yumrusu bulunur. Üst yüzeyde yatay bazı çizgiler yer almaktadır.

Tarih: MS geç 4. yüzyıl-MS 7. yüzyıl

Referans: Ladstätter 2008, 146, Taf. 302, Fig. K 285 (MS 5. yüzyılın sonları); Bezeczky 2013, Pl. 34. 383(4. yüzyıl sonu-7. yüzyıl)

Levha 299 – Kat. No. 299

Buluntu Yeri ve Yılı: Erythrai Cennetepe 1979, Kuzey Portik ve Avlu

Envanter No: ERY79.CT.KPA-3

Ölçüler: h:10 cm R: 4 cm

Hamur Rengi: 2.5 YR 4/8 (Red)

Yüzey Rengi: 2.5 YR 4/6 (Red)

Astar Rengi:

Hamur: Kaba, sert bir hamur yapısına sahip çok yoğun miktarda ve ince mika, az miktarda ve küçük boyutlarda kireç içerir.

Eserin Korunma Durumu: Dip kısmında küçük kırılar vardır. Alt gövdenin bir bölümü korunmuştur. 1 tane daha aynı dip formundan mevcuttur.

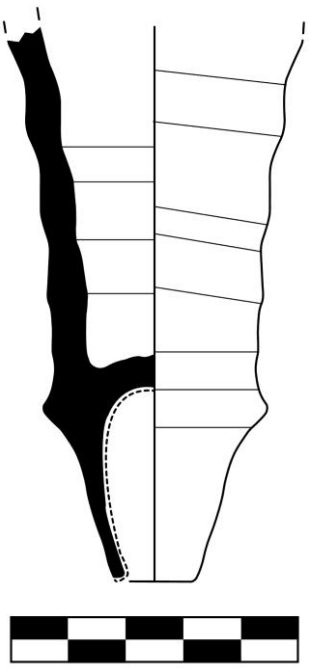
Form: LR3 Amphorası – Tip 5

Tanım: Kaide yapısı ince ve uzun bir formdadır. Dip kısmı ise uçlara doğru daha sivri bir yapıdadır. En uçta kapanan ve iç kısmı boş olan amphoranın yumrusu bulunur. Üst yüzeyde yatay bazı çizgiler yer almaktadır.

Tarih: MS geç 4. yüzyıl-MS 7. yüzyıl

Referans: Ladstätter 2008, 141, Taf. 296, Fig. K 227 (MS 5. yüzyılın sonları); Bezeczky 2013, Pl. 34. 386(4. yüzyıl sonu-7. yüzyıl)

Levha 300 – Kat. No. 300

Levha 301 – Kat. No. 301

Buluntu yeri ve Yılı: Erythrai Cennetepe 1981, Doğu Açma 8

Envanter No: ERY81.CT. DA8-7

Ölçüler: h: 7.3 cm R: 2.3 cm

Hamur Rengi: 2.5 YR 5/8 (Red)

Yüzey Rengi: 2.5 YR 6/8 (Light Red)

Astar Rengi:

Hamur: Sert, kaba hamur dokusuna sahip, çok yoğun ve ince mika ve kum katkıları içerir.

Eserin korunma durumu: Kaidenin tamamı ve alt gövdeye geçişinin küçük bir bölümünün korunduğu görülmektedir.

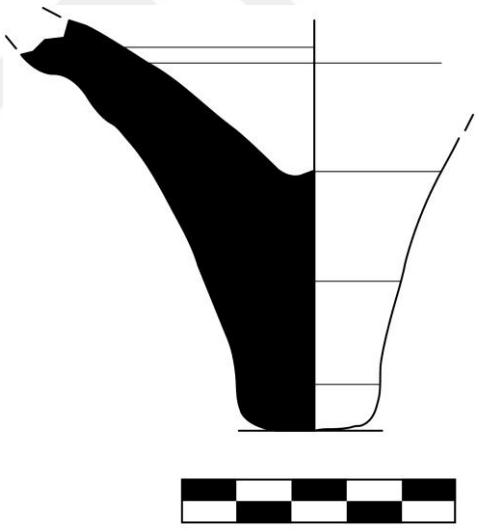
Form: Ephesos 56

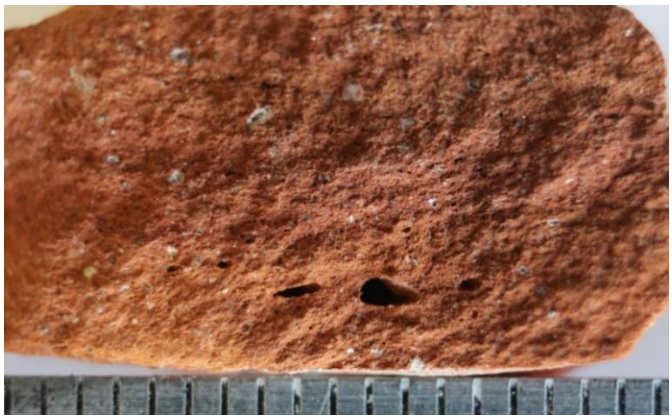
Tanım: Kısa ve kalın kaide hafif sivrilerek ve dışbükeylik yaparak sonlanmıştır.

Tarih: MS 4. - 7. yüzyıllar

Referans: Ladstätter 2008, Taf. 323, K 571; Bezeczky 2013, Pl. 35, No. 397; Pl. 47, No. 614

Levha 302 – Kat. No. 302

Buluntu Yeri ve Yılı: Erythrai Cennetepe 1981, Doğu Açma 8

Envanter No: ERY81.CT. DA8-11

Ölçüler: h: 9.3 cm R: 3.9 cm

Hamur Rengi: 2.5 YR 4/8 (Red)

Yüzey Rengi: 2.5 YR 5/8 (Red)

Astar Rengi:

Hamur Tanımı: Sert, sıkı hamur yapılı, yoğun ve küçük kuvars ve çok yoğun mika ile orta yoğunlukta ve küçük siyah katkı içerir.

Eserin korunma durumu: Kaidenin tamamı ve alt gövdeye geçişinin küçük bir bölümünün korunduğu görülmektedir.

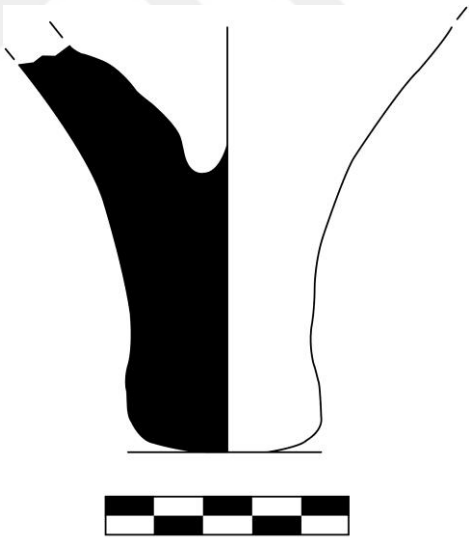
Form: Ephesos 56

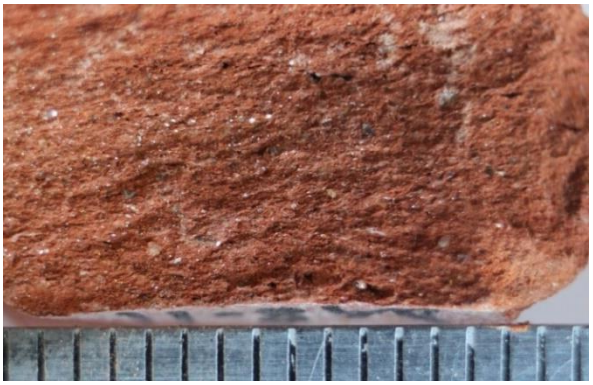
Tanım: Kısa ve kalın kaide hafif sivrilerek ve dışbükeylik yaparak sonlanmıştır.

Tarih: MS 4. - 7. yüzyıllar

Referans: Ladstätter 2008, Taf. 323, K 571; Bezeczky 2013, Pl. 35, No. 397; Pl. 47, No. 614

Levha 303 – Kat. No. 303

Buluntu Yeri ve Yılı: Erythrai Cennetepe 1982, Kuzey Duvar

Envanter No: ERY82.CT.KD-13

Ölçüler: h:5.8 cm R: 21 cm

Hamur Rengi: 5 YR 6/6 (Reddish Yellow)

Yüzey Rengi: 5 YR 7/6 (Reddish Yellow)

Astar Rengi:

Hamur: Sert, kaba hamur yapılı, ince ve yoğun mika, kırmızı, siyah, kireç katkıları, küçük ve az kuvars içerir.

Eserin korunma durumu: Kaidenin tamamı ve alt gövdeye geçişinin küçük bir bölümünün korunduğu görülmektedir.

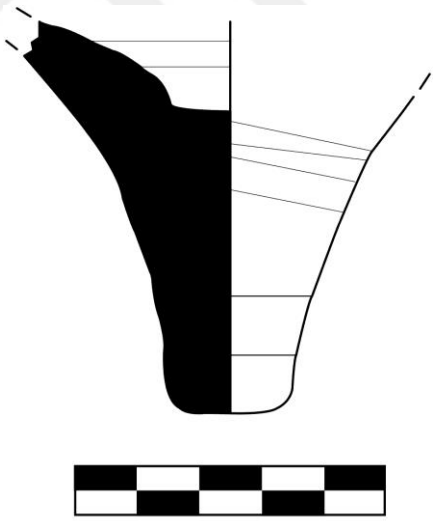
Form: Ephesos 56

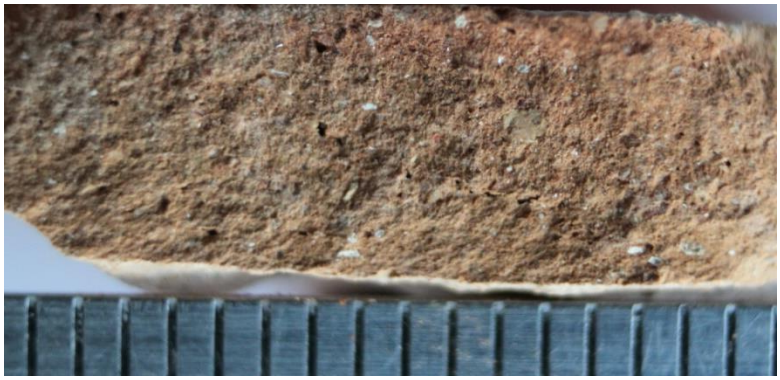
Tanım: Kısa ve kalın kaide hafif sivrilerek ve dışbükeylik yaparak sonlanmıştır.

Tarih: MS 4. - 7. yüzyıllar

Referans: Ladstätter 2008, Taf. 323, K 571; Bezeczky 2013, Pl. 35, No. 397; Pl. 47, No. 614

Levha 304 – Kat. No. 304

Buluntu Yeri ve Yılı: Erythrai Mozaikli Peristyl Ev, Y Odası, 1977
Envanter No: ERY77.MPE.Y-20
Ölçüler: h: 7.9 cm R: 3.5 cm

Hamur Rengi: 5 YR 5/6 (Yellowish Red)

Yüzey Rengi: 2.5 YR 5/6 (Red)

Astar Rengi:

Hamur: Yumuşak, kaba hamur yapılı, az ve ince gümüş mika, çok yoğun ve ince siyah, kırmızı, beyaz katkı içermektedir.

Eserin korunma durumu: Kaidenin tamamı ve alt gövdeye geçişinin küçük bir bölümünün korunduğu görülmektedir.

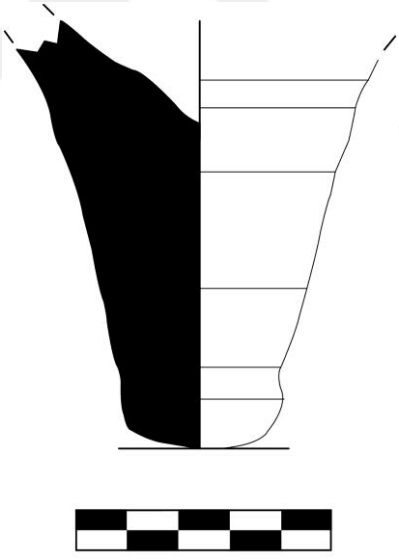
Form: Ephesos 56

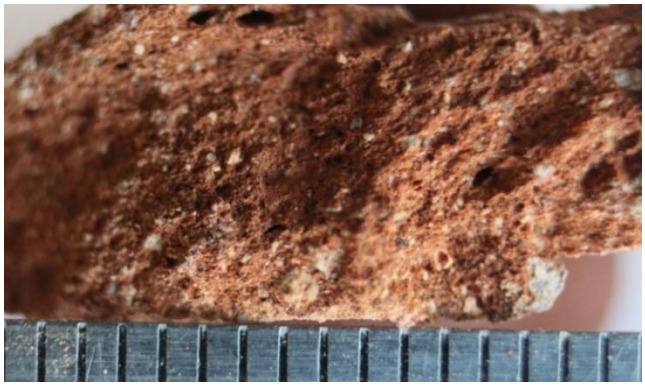
Tanım: Kısa ve kalın kaide hafif sivrilerek ve dışbükeylik yaparak sonlanmıştır.

Tarih: MS 4. - 7. yüzyıllar

Referans: Bezeczky 2013, Pl. 47, No. 614.

Levha 305 – Kat. No. 305

Buluntu Yeri ve Yılı: Erythrai Cennetepe 1981, Doğu Açma 8

Envanter No: ERY81.CT. DA8-10

Ölçüler: h: 5.2 cm R: 3.5 cm

Hamur Rengi: 2.5 YR 5/6 (Red)

Yüzey Rengi: 2.5 YR 4/6 (Red)

Astar Rengi:

Hamur: Sert, sıkı hamur yapılı, çok yoğun ve ince mika, az miktarda ve küçük taşçık içerir.

Eserin korunma durumu: Kaidenin tamamı ve alt gövdeye geçişinin küçük bir bölümünün korunduğu görülmektedir.

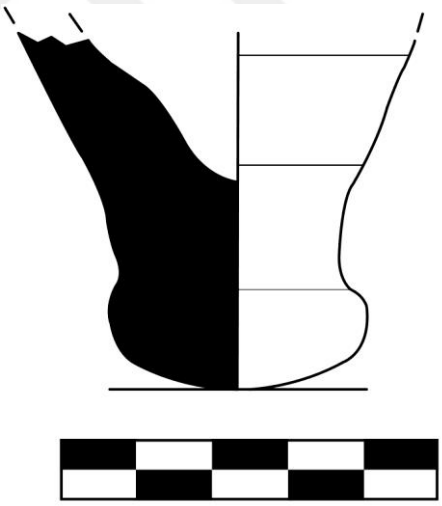
Form: Ephesos 56

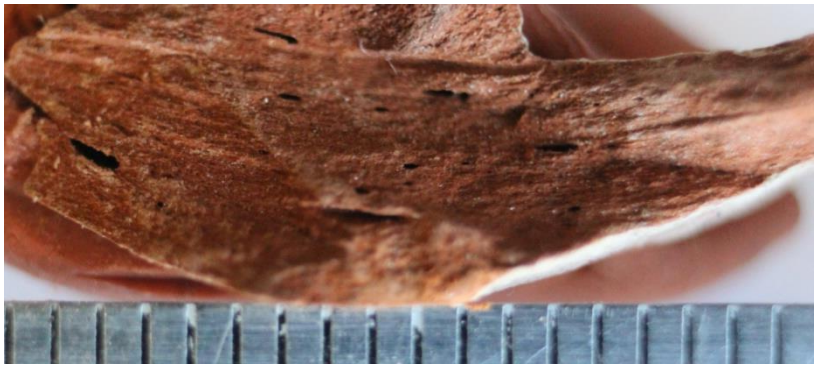
Tanım: Kısa ve kalın kaide hafif sivrilerek ve dışbükeylik yaparak sonlanmıştır.

Tarih: MS 4. - 7. yüzyıllar

Referans: Ladstätter 2008, Taf. 321, K 539; Taf. 323, K 570; Bezeczky 2013, Pl. 47. No. 615; Pl. 55, No.5.

Levha 306 – Kat. No. 306

Buluntu Yeri ve Yılı: Erythrai Cennetepe 1978, A1 Açması

Envanter No: ERY78.CT.A1-11

Ölçüler: h: 11.2 cm R: - cm

Hamur Rengi: 5 YR 6/6 (Reddish Yellow)

Yüzey Rengi: 10 YR 7/3 (Very Pale Brown)

Astar Rengi:

Hamur: Kaba, sert bir hamur yapısına sahip ince ve yoğun kum, kireç, orta yoğunlukta ve ince siyah katkılar içermektedir.

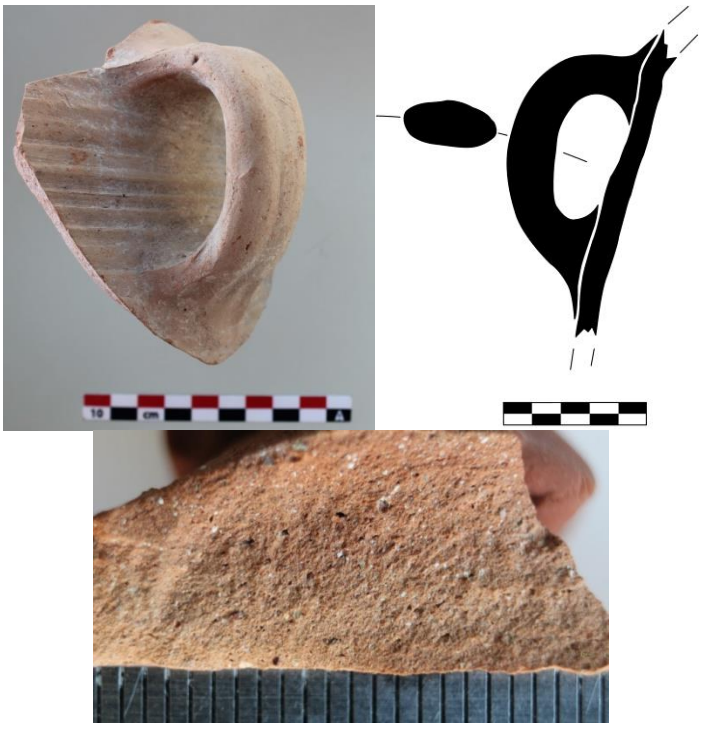
Eserin Korunma Durumu: Ağzı korunamamış amphoranın tek kulpu tam korunmuştur.

Form: Samos-Cistern Tip- Agora M273

Tanım: Ağzı kırık olan amphora parçasının boynunda kulpun birleştirildiği görülmektedir. Kulpun arasında kalan boyunda ise yivler mevcuttur. LR3 amphoralarını andıran oval kesitli kulpta hafif bir oluk vardır.

Tarih: MS 6. yüzyıl

Referans: Arthur 1998, 165, Fig. 7.2(MS 6-7. yüzyıl); Saguì 1998, 319, Fig.9.3-4(MS 7. yüzyıl); Şenol – Kerem 2000, Lev. 18, 25; Bezeczky 2005, 228, Pl. 4, 31(MS 6. yüzyıl); Shkodra 2006, 443, Fig. 9.50-51 (MS 7. yüzyıl); Şenol – Cankardeş-Şenol – Sezgin 2009, 254, 91 (MS 5.-6. yüzyıl); Gülsefa 2016, 147, Katalog No: 122(MS 6. yüzyılın ikinci çeyreği ve 7. yüzyılın başı)

Levha 307 – Kat. No. 307

Buluntu Yeri ve Yılı: Erythrai Cennetepe 1978, A1 Açması

Envanter No: ERY78.CT.A2-11

Ölçüler: h: 9.4 cm R: - cm

Hamur Rengi: 5 YR 7/8 (Reddish Yellow)

Yüzey Rengi: İç: 2.5 YR 7/6 (Light Red) Dış: 5 YR 5/1 (Gray)

Astar Rengi:

Hamur: Kaba, sert bir hamur yapısına sahip ince ve orta yoğunlukta kireç, az ve ince siyah, beyaz katkılar içermektedir.

Eserin Korunma Durumu: Ağzı korunamamış amphoranın tek kulpu tam korunmuştur.

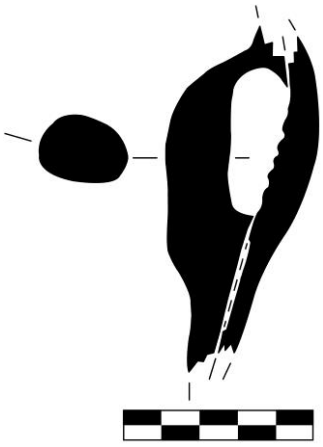
Form: Samos-Cistern Tip- Agora M273

Tanım: Ağzı kırık olan amphora parçasının boynunda kulpun birleştirildiği görülmektedir. Kulpun arasında kalan boyunda ise yivler mevcuttur. LR3 amphoralarını andıran oval kesitli kulpta hafif bir oluk vardır.

Tarih: MS 6. yüzyıl

Referans: Arthur 1990, 286, Fig. 2.2; Arthur 1998, 165, Fig. 7.2(MS 6-7. yüzyıl); Saguì 1998, 319, Fig.9.3-4(MS 7. yüzyıl); Şenol – Kerem 2000, Lev. 18, 25; Bezeczky 2005, 228, Pl. 4, 31(MS 6. yüzyıl); Shkodra 2006, 443, Fig. 9.50-51 (MS 7. yüzyıl); Şenol – Cankardeş-Şenol – Sezgin 2009, 254, 91 (MS 5.-6. yüzyıl); Gülsefa 2016, 147, Katalog No: 122(MS 6. yüzyılın ikinci çeyreği ve 7. yüzyılın başı)

Levha 308 – Kat. No. 308

Buluntu Yeri ve Yılı: Erythrai Cennetepe 1978, A2 Açması

Envanter No: ERY78.CT.A2-4

Ölçüler: h: 8.5 cm R: 8.4 cm

Hamur Rengi: 2.5 YR 7/6 (Reddish Yellow)

Yüzey Rengi: 7.5 YR 7/4 (Pink)

Astar Rengi:

Hamur: Kaba, sert bir hamur yapısına sahip az yoğunlukta ve küçük boyutlu gözenekli, az miktarda ve ince mika, az miktarda ve küçük boyutlarda kırmızı, siyah, beyaz katkılar içermektedir.

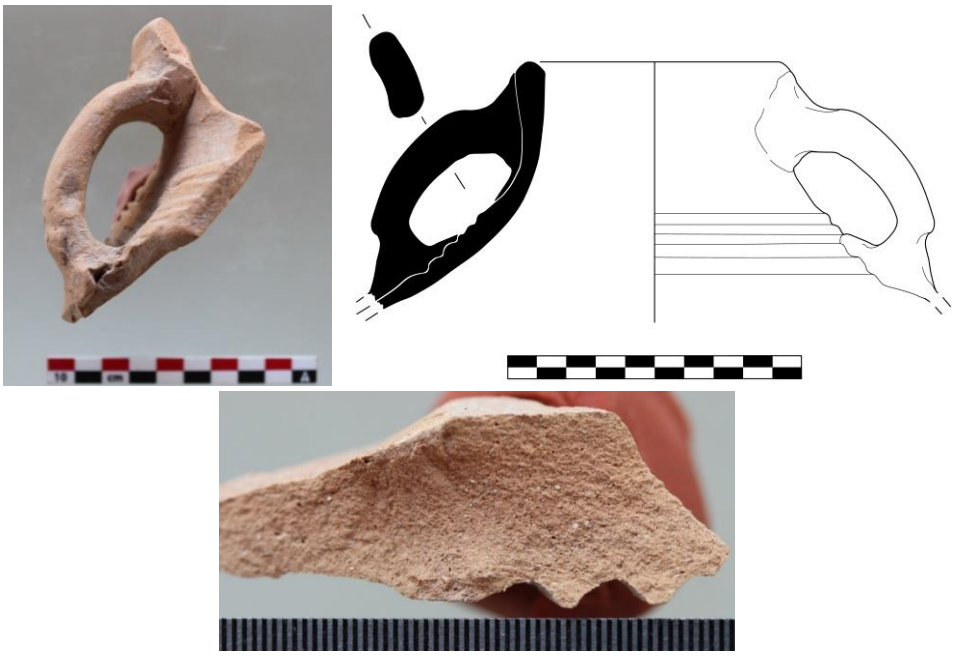
Eserin Korunma Durumu: ¼'i korunmuş ağzı ve tek kulpu tam korunmuştur. Ağız ve kulp arasında kalan boyun kısmının da korunduğu görülmektedir.

Form: Samos-Cistern Tip- Agora M273

Tanım: Basit düz ağızlıdır. Ağzın altında kulpların birleştiği arada yivler mevcuttur. LR3 amphoralarını andıran kulplarında oluk vardır.

Tarih: MS 6. yüzyıl

Referans: Arthur 1998, 165, Fig. 7.2(MS 6-7. yüzyıl); Saguì 1998, 319, Fig.9.3-4(MS 7. yüzyıl); Şenol – Kerem 2000, Lev. 18, 25; Bezeczky 2005, 228, Pl. 4, 31(MS 6. yüzyıl); Shkodra 2006, 443, Fig. 9.50-51 (MS 7. yüzyıl); Şenol – Cankardeş-Şenol – Sezgin 2009, 254, 91 (MS 5.-6. yüzyıl); Gülsefa 2016, 147, Katalog No: 122(MS 6. yüzyılın ikinci çeyreği ve 7. yüzyılın başı)

Levha 309 – Kat. No. 309

Buluntu Yeri ve Yılı: Erythrai Cennetepe 1979, Kuzey Portik ve Avlu

Envanter No: ERY80.CT.KPA-3

Ölçüler: h:9.8 cm R: 3.5 cm

Hamur Rengi: 2.5 YR 5/8 (Red)

Yüzey Rengi: 2.5 YR 6/6 (Light Red)

Astar Rengi:

Hamur: Kaba, sert hamur yapısına sahip, çok küçük ve az miktarda mika, az miktarda ve küçük taşçık, kireç içerir.

Eserin Korunma Durumu: ¼'i korunmuş ağzı ve tek kulpun bir kısmı korunmuştur. Ağız ve kulp arasında kalan boyun kısmının da kırık olduğu görülmektedir.

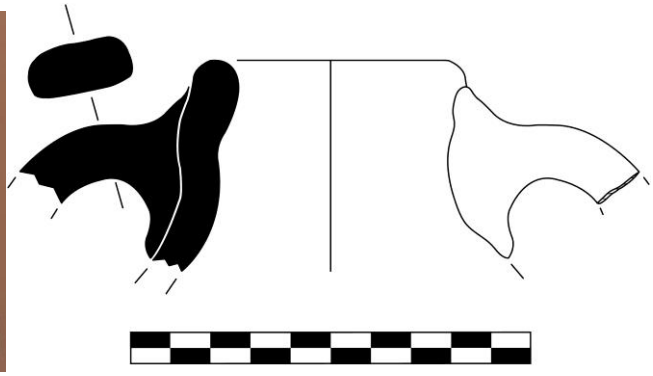
Form: Samos-Cistern Tip- Agora M273

Tanım: Basit düz ağızlıdır. LR3 amphoralarını andıran kulplarında oluk vardır.

Tarih: MS 6. yüzyıl

Referans: Arthur 1998, 165, Fig. 7.2(MS 6-7. yüzyıl); Auriemma 1998, 757, Fig.6.3 (MS 6. -7. yüzyıl); Şenol – Kerem 2000, Lev. 18, 25; Bezeczky 2005, 228, Pl. 4, 31(MS 6. yüzyıl); Shkodra 2006, 443, Fig. 9.50-51 (MS 7. yüzyıl); Şenol – Cankardeş-Şenol – Sezgin 2009, 254, 91 (MS 5.-6. yüzyıl); Gülsefa 2016, 147, Katalog No: 122(MS 6. yüzyılın ikinci çeyreği ve 7. yüzyılın başı)

Levha 310 – Kat. No. 310

Buluntu Yeri ve Yılı: Erythrai Mozaikli Peristyl Ev, J Odası, 1977

Envanter No: ERY77.MPE.J-10

Ölçüler: h: 5 cm R: 10.4 cm

Hamur Rengi: 5 YR 6/8 (Reddish Yellow)

Yüzey Rengi: 5 YR 7/8 (Reddish Yellow)

Astar Rengi: -

Hamur: Sert, kaba hamur yapılı, ince ve az kireç, mika, siyah ve kırmızı katkılar içermektedir.

Eserin korunma durumu: ¼'i korunmuş ağız parçası ve tek kulbu kırık durumdadır.

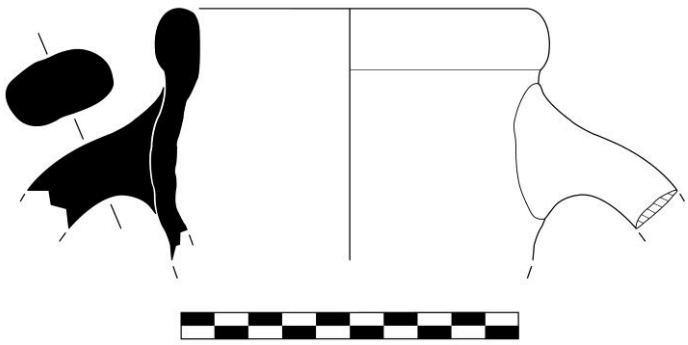
Form: Samos-Cistern Tip- Agora M273

Tanım: Dışa yuvarlatılmış ağzın hemen altında tutturulmuş hafif oluklu kulp yer alır. Kulbun tutturulduğu yerde amphoranın boynu içte çukurluk yapmıştır.

Tarih: MS 6. yüzyıl

Referans: Rosloff 1981, 281, Fig.6; Stoppioni Piccoli 1983,132, Fig. 8.13; Remolà 2000, 212, Fig.75.4; Opait 2014, Fig. 25(MS 4. yüzyılın ilk üç çeyreği).

Levha 311 – Kat. No. 311

Buluntu Yeri ve Yılı: Erythrai Cennetepe 1981, Doğu Açma 11

Envanter No: ERY81.CT. DA11-14

Ölçüler: h: 5.1 cm R: 10.2 cm

Hamur Rengi: 2.5 YR 6/8 (Light Red)

Yüzey Rengi: 5 YR 7/6 (Reddish Yellow)

Astar Rengi:

Hamur: Sert, kaba hamur yapılı, ince ve yoğun kuvars, ince ve orta yoğunlukta mika, beyaz katkı içerir.

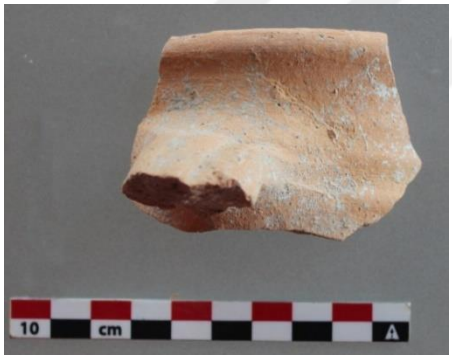
Eserin korunma durumu: 1/5'i korunmuş ağız parçası1/6'sı korunmuş ağız ve kulp parçası

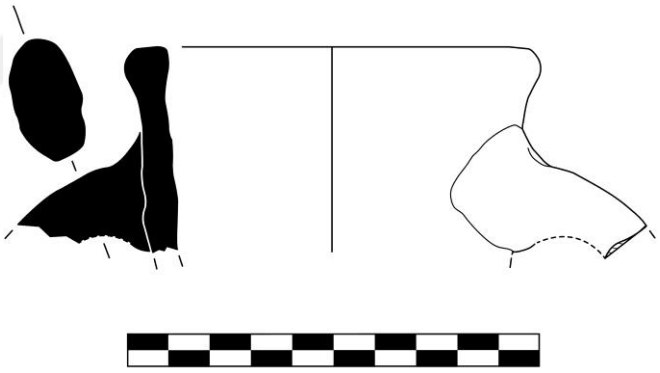
Form: Samos-Cistern Tip- Agora M273

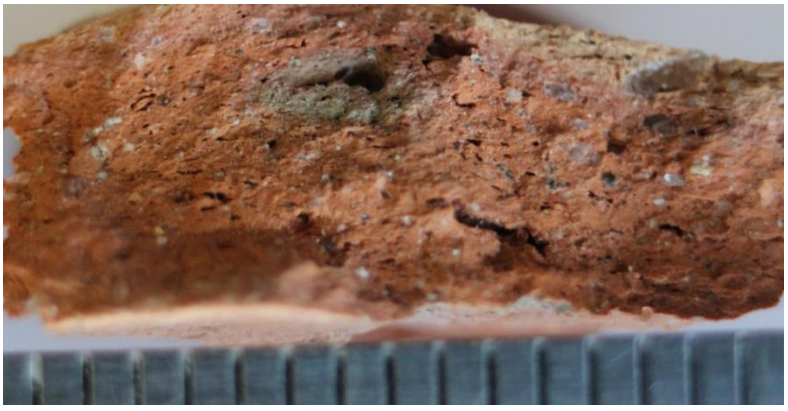
Tanımı: Kalınlaştırılmış ağzın altına tutturulmuş yassı kulbu tutturulmuştur.

Tarih:

Referans: ; Opait 2014, Fig. 25(MS 4. yüzyılın ilk üç çeyreği).

Levha 312 – Kat. No. 312

Buluntu Yeri ve Yılı: Erythrai Cennetepe 1982, Doğu Açma 13-14

Envanter No: ERY82.CT. DA13-14-14

Ölçüler: h: 3.5 cm R: 8.2 cm

Hamur Rengi: 5 YR 7/8 (Reddish Yellow)

Yüzey Rengi: 7.5 YR 7/6 (Reddish Yellow)

Astar Rengi: -

Hamur: Sert, kaba hamur yapılı, ince ve orta yoğunlukta kırmızı, siyah, beyaz katkılar, az ve çok ince beyaz mika içerir.

Eserin korunma durumu: 1/3'i korunmuş ağız ve kulp parçası

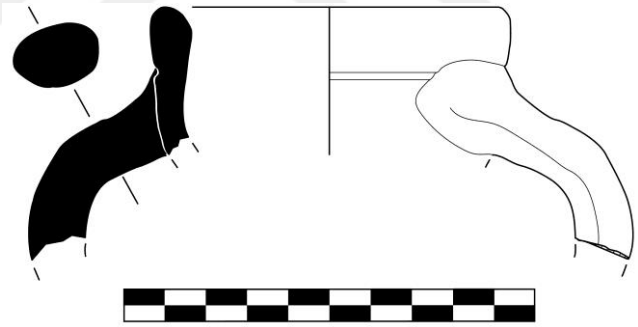
Form: Samos-Cistern Tip- Agora M273

Tanım: İçten kesik dışta bant yapmış ağzın hemen altından neredeyse yuvarlak kesitli kulplar tutturulmuştur.

Tarih:

Referans: Pieri 2005, 135, Fig. 90

Levha 313 – Kat. No. 313

Buluntu Yeri ve Yılı: Erythrai Cennetepe 1982, Doğu Açma 13-14

Envanter No: ERY82.CT. DA13-14-5

Ölçüler: h: 11.4 cm R: 9.2 cm

Hamur Rengi: 7.5 YR 7/6 (Reddish Yellow)

Yüzey Rengi: 10 YR 8/3 (Very Pale Brown)

Astar Rengi: -

Hamur: Sert, kaba hamur yapısına sahip, ince ve yoğun kırmızı katkı, beyaz mika, beyaz katkılar içerir.

Eserin korunma durumu: : ¼'i korunmuş ağız ve tek kulpu tam korunmuş amphora parçası

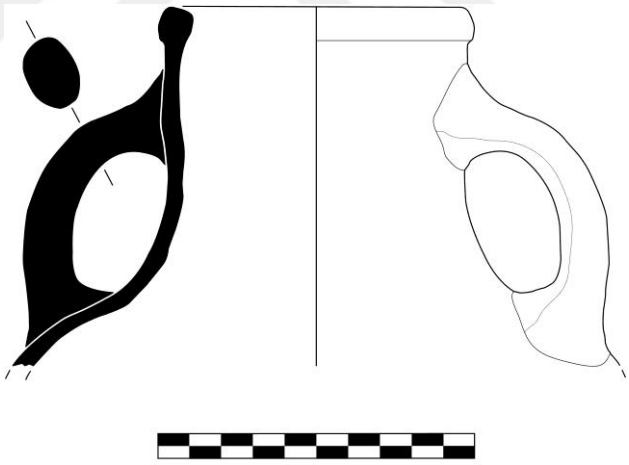
Form: Samos-Cistern Tip- Agora M273

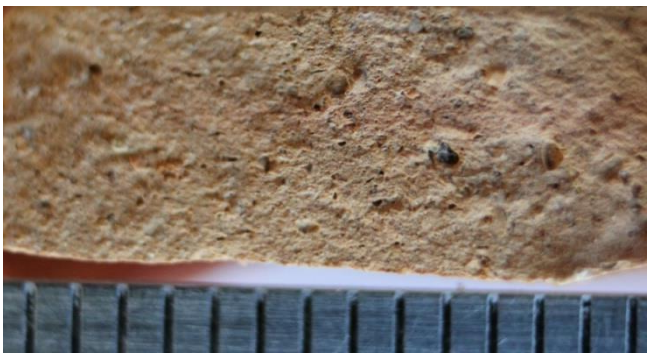
Tanım: Kalınlaştırılmış ve dışta bant görünümü verilmiş ağzın altında neredeyse yuvarlak kesitli kulplar aşağı sarkıtılarak omzun üzerine tutturulmuştur.

Tarih: -

Referans: Pieri 2005, 135, Fig. 90

Levha 314 – Kat. No. 314

Buluntu Yeri ve Yılı: Erythrai Cennetepe 1982, Kuzey Duvar 4
Envanter No: ERY82.CT.KD-6
Ölçüler: h: 8.4 cm R: 7.8 cm

Hamur Rengi: 7.5 YR 7/4 (Pink)

Yüzey Rengi: 7.5 YR 6/6 (Reddish Yellow)

Astar Rengi: -

Hamur: Sert, sıkı hamur yapılı, az miktarda kireç, orta miktarda ve irili ufaklı boyutlarda siyah, beyaz ve kırmızı katkılar içerir.

Eserin korunma durumu: 1/3'i korunmuş ağız parçası.

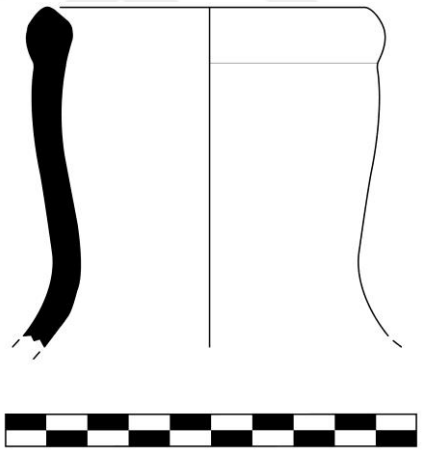
Form: Samos-Cistern Tip- Agora M273

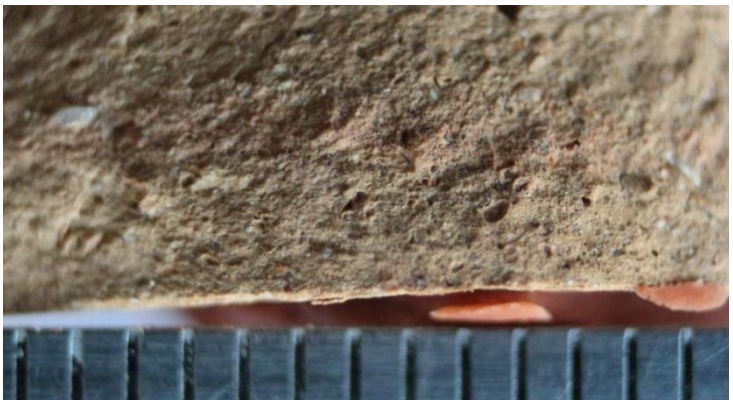
Tanım: Kalınlaştırılmış ve dışta bant görünümü verilmiştir.Boyun omuza geçişte "S" profili yapmaktadır.

Tarih: -

Referans: Pieri 2005, 135, Fig. 90

Levha 315 – Kat. No. 315

Buluntu Yeri ve Yılı: Erythrai Cennetepe 1982, Kuzey Duvar 4

Envanter No: ERY82.CT.KD-11

Ölçüler: h: 11.1 cm R: 9.4 cm

Hamur Rengi: 7.5 YR 7/4 (Pink)

Yüzey Rengi: 10 YR 7/4 (Very Pale Brown)

Astar Rengi:

Hamur: Sert, sıkı hamur yapılı, ince hamur katkılı, orta yoğunlukta gözenekli, orta miktarda ve küçük kireç, orta yoğunlukta siyah, kırmızı taşçık ve çok küçük mika içerir.

Eserin korunma durumu: 1/3'ü korunmuş ağız parçası

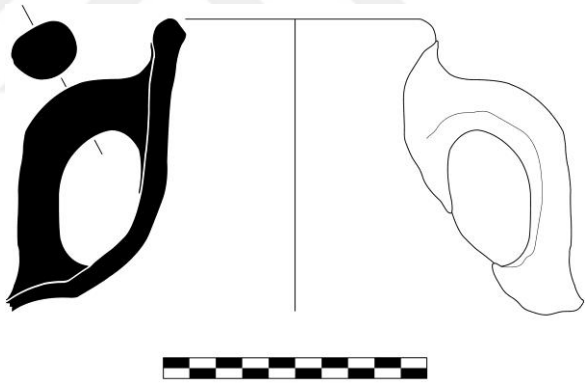
Form: Samos-Cistern Tip- Agora M273

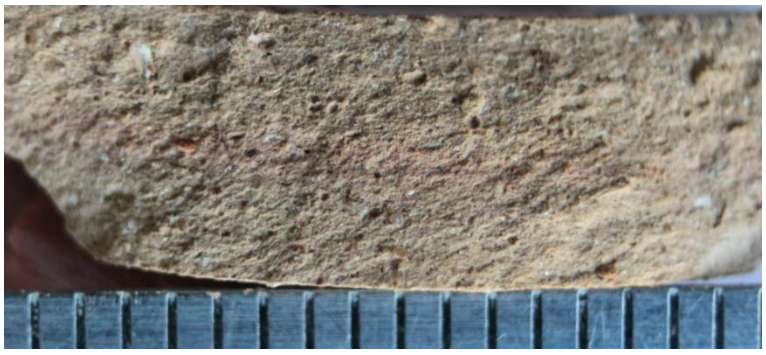
Tanım: Kalınlaştırılmış ve dışta bant görünümü verilmiş ağzın altında neredeyse yuvarlak kesitli kulplar aşağı sarkıtılarak omzun üzerine tutturulmuştur.

Tarih: -

Referans: Pieri 2005, 135, Fig. 90.

Levha 316 – Kat. No. 316

Buluntu Yeri ve Yılı: Erythrai Cennetepe 1978, A1 Açması

Envanter No: ERY78.CT.A1-6

Ölçüler: h: 10.3 cm R:7.1 cm

Hamur Rengi: 2.5 YR 4/8 (Red)

Yüzey Rengi: İç:2.5 YR 5/8 (Red) Dış: 2.5 YR 4/8 (Red)

Astar Rengi:

Hamur: Kaba, sert hamur yapısına sahip çok yoğun ve çok ince beyaz mika, az miktarda ve orta büyüklükte kuvars, çok az miktarda ve ince siyah, beyaz katkılar içermektedir.

Eserin korunma durumu: Kaide kısmı iyi korunmuş durumdadır.

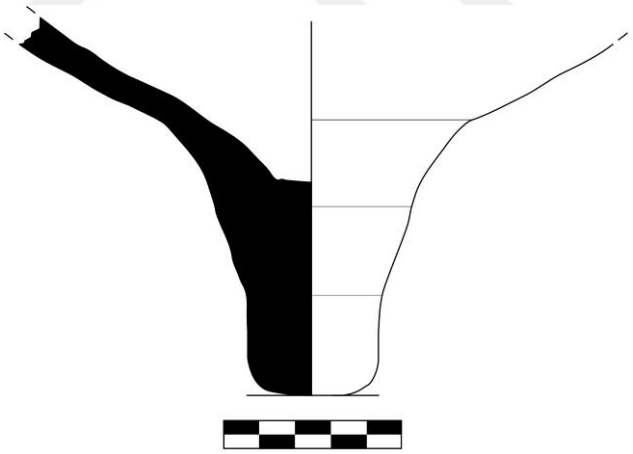
Form: Samos-Cistern Tip- Agora M273

Tanımı: Silindirik kaidede yer yer sığ yivler yer alır.

Tarih: MS 6. yüzyıl

Referans: Bonifay – Pieri, 1995, 114, Fig. 11.75; Arthur, 1998, 167;Opait, 2004, 18, Robinson M273/ Opait C III-1; Pieri, 2005, 134, Fig. 89-90.

Levha 317 – Kat. No. 317

Buluntu Yeri ve Yılı: Erythrai Cennetepe 1981, Doğu Açma 11

Envanter No: ERY81.CT. DA11-9

Ölçüler: h: 3.7 cm R: 2.2 cm

Hamur Rengi: 5 YR 7/4 (Pink)

Yüzey Rengi: 10 YR 8/4 (Very Pale Brown)

Astar Rengi:

Hamur: Sert, kaba hamur yapısına sahip, ince ve orta yoğunlukta beyaz mika, kuvars, siyah, sarı katkı, ince ve orta yoğunlukta kireç içerir.

Eserin korunma durumu: Yalnızca kaidesi korunmuş amphora parçası

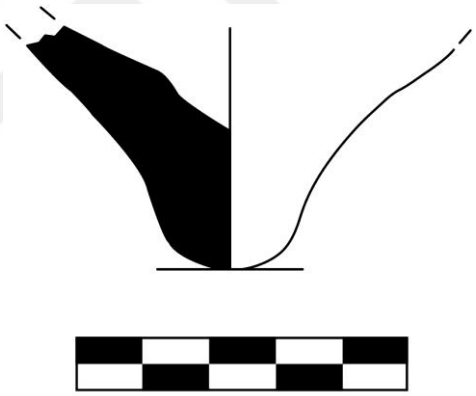
Form: Samos-Cistern Tip- Agora M273

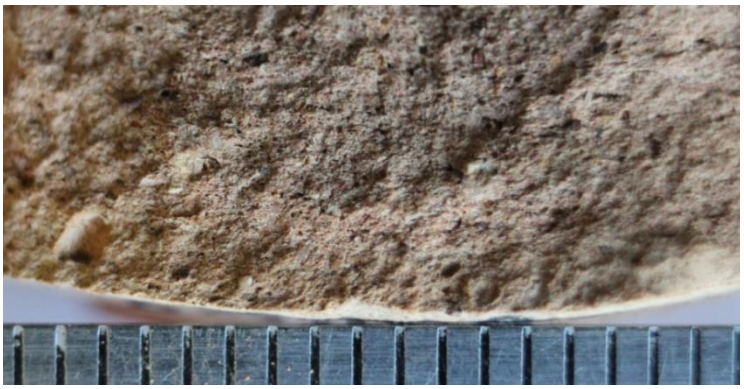
Tanım: Alçak, konik kaide.

Tarih:

Referans: Stanescu 2018, 216, Fig. 6.3.

Levha 318 – Kat. No. 318

Buluntu Yeri ve Yılı: Erythrai Teras Duvarlı Yapı, 1977 (Teras Duvarı Dışı, Güney)

Envanter No: ERY77.TDY-9

Ölçüler: h:13 cm R: 12 cm

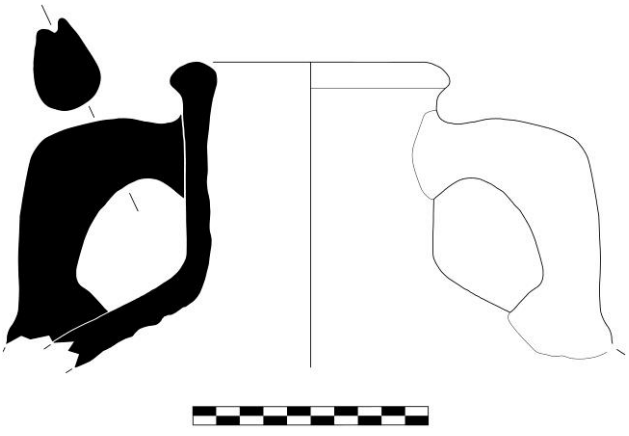
Hamur Rengi: 7.5 YR 8/4 (Pink)

Yüzey Rengi: 2.5 Y 8/2 (Pale Brown)

Astar Rengi:

Hamur: Sert, kaba hamur yapılı, orta yoğunlukta ve irili ufaklı kuvars, ince ve yoğun siyah katkılar, ince ve az mika, orta yoğunlukta ve ince kırmızı katkılar, az ve iri boyutlarda siyah taşçık içermektedir.
Eserin korunma durumu: ¼'i korunmuş ağız ve tek kulpu tam korunmuş amphora parçası
Form: Kilikia- Pinched Handle Amphorası
Tanımı: Dışa çekik ağza sahip amphoranın tek kulpu tam korunmuştur. Ağzın altından birleştirilmiş boyun keskin bir şekilde açılan omuz üzerine tutturulmuştur. Kulp, oval kesitlidir. Üst yüzündeki sığ ve ince yiv kulpa ikiz form görünümü kazandırmıştır. Dirsek yaptığı kısım ise yanlardan parmakla sıkıştırılarak içe doğru daraltılarak "pinched" görünüm elde edilmiştir.

Tarih: MS 2. – 3. yüzyıl
Referans: Robinson 1959,43, Pl. 8, G 199(MS 1. yüzyıl sonu- 2. yüzyıl başları); Hayes 1983, 148,Fig. 22, A48; Reynolds 2005, Pl. 1, Fig. 10b(Yumurtalık), 11(Agora M 54(MS 3. yüzyıl başları); Heath – Tekkök 2006-2009, Roman Amphora/ Middle Roman Amphora 4 ("Pinched Handle") Rim and Handle; Majcherek 2007, Fig. 5.32-33(MS 2. yüzyıl-3. yüzyıl başları); Naumenko 2012, 79, Fig. 5.6(MS 2. – 3. yüzyıl); Johanna Struber – İlhan 2018, 146, Taf. 68, K 205(MS 1-2. yüzyıl)

Levha 319 – Kat. No. 319

Buluntu Yeri ve Yılı: Erythrai Hellenistik Ev 1978, C Odası

Envanter No: ERY78.HE.C-35

Ölçüler: h:7.5 cm R: 4 cm

Hamur Rengi: 5 YR 6/8 (Reddish Yellow)

Yüzey Rengi: 7.5 YR 6/6 (Reddish Yellow)

Astar Rengi:

Hamur: Sert, kaba hamur yapısına sahip ince ve yoğun mika, ince ve iri boyutlarda kuvars, ince ve yoğun kum, az ve ince kırmızı katkı içermektedir.

Eserin korunma durumu: Parçanın dip kısmı ele geçmiş ve yer yer dökülme görülmektedir. Kiadesinde yer alan küçük, ince bir oyuk ve çatlaklar mevcuttur.

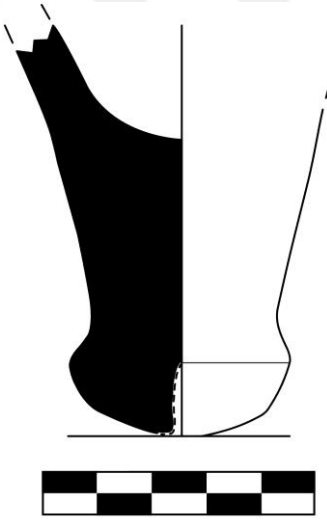
Form: Kilikia- Pinched Handle Amphorası

Tanım: Uçta topuz şeklini almış silindirik formlu kaide.

Tarih: MS 2. – 3. yüzyıl

Referans: Panella 1986, 621, Fig. 19; Rauh 2004, 331, Fig. 8; Naumenko 2012, 79, Fig. 5.6(MS 2. – 3. yüzyıl); Tekocak – Zoroğlu 2013, Fig. 6 (MS geç 4. yüzyıl).

Levha 320 – Kat. No. 320

Buluntu Yeri ve Yılı: Erythrai Toechobatlı Yapı, 1977

Envanter No: ERY77.TOE-13

Ölçüler: h:- cm R:- cm

Hamur Rengi: 10 YR 8/4 (Very Pale Brown)

Yüzey Rengi: 10 YR 8/4 (Very Pale Brown)

Astar Rengi: -

Hamur: Sert, kaba hamur yapılı, yoğun ve küçük gözeneklidir. Orta miktarda ve küçük boyutlarda siyah, kırmızı katkılar, çok yoğun ince ve küçük boyutlarda kuvars içermektedir.

Eserin korunma durumu: M54 amphorasına ait kulp parçasının ağız kenarından yükselen kısmı tam korunmuş ancak devamında kalan alt kısmı korunamamıştır.

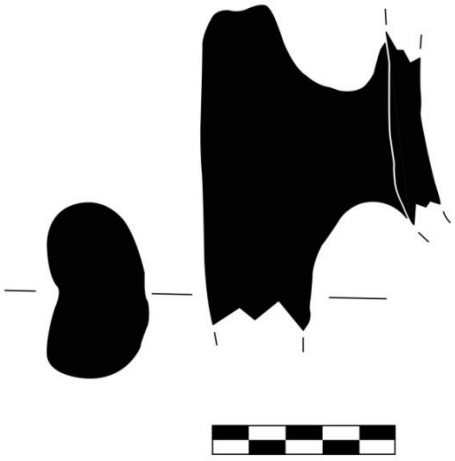
Form: Pseudo-Kos en cloche - Agora M 54

Tanım: Parçanın ağız profili korunamamış ancak hemen altından boyun kısmı kulpla birleştiği yerden kırıktır. Bifid kulplar ağız profilini geçip yükselmiştir.

Tarih: MS 1. yüzyıl sonu – 2. yüzyılın ilk yarısı

Referans: Şenol – Kerem 2000, 92, Lev. 17, 15**; Bernarde – Jézégou 2006, 142, Fig. 3(MS 2. yüzyılın başı);** Baylan 2008, 83, Kat. No. 35(MS 1. yüzyıl); Bezeczky 2013, Pl. 12, 140, Pl. 51, 707; Majcherek 2018, Fig. 4, 27(Pseudo-Cos, MS 2. yüzyıl); Şenol 2018, 491, Fig. 414, 492, Fig. 415.

Levha 321 – Kat. No. 321

Buluntu Yeri ve Yılı: Erythrai Cennetepe 1981, Doğu Açma 13-14
Envanter No: ERY81.CT.DA13-14-12
Ölçüler: h: 6.9 cm R: 7.6 cm

Hamur Rengi: 2.5 YR 5/8 (Red)

Yüzey Rengi: 5 YR 7/6 (Reddish Yellow)

Astar Rengi:

Hamur: Sert, kaba hamur yapılı, iri ve yoğun kuvars, siyah, beyaz taşçık, kırmızı katkılar yer alır.

Eserin korunma durumu: Ağzın 1/3'i korunmuş ve ağız bandının hemen altında başlayan kulpun küçük bir kısmı korunabilmiştir. Kulpun boyunla birleştiği alt kısmından sonrası ise kırılmıştır.

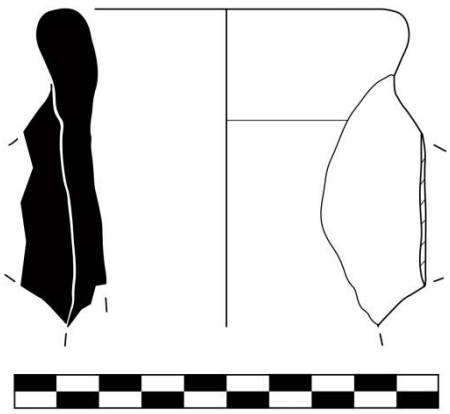
Form: Proto-LRA 1

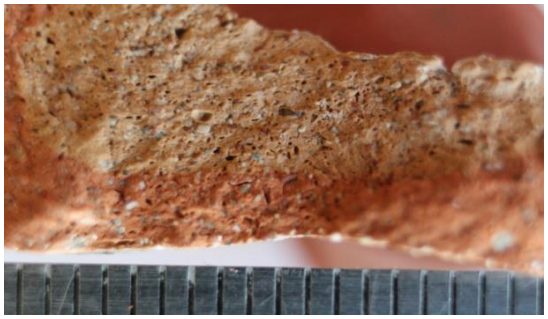
Tanım: Ucu yuvarlatılmış dışa çekik ağız kenarına ve silindirik bir boyna sahiptir. Kulp hizasında ağzın hemen altında ince bir bant oluşturulmuştur.

Tarih:

Referans: Pieri 2005, 249, Pl. 9, 6(LR 1 A); Şenol 2009, 228-232, Kat. No. 52-55(MS 5. yüzyıl); Reynolds 2010, 110, Fig 7.u (yaklaşık olarak MS 600); Konstantinidou 2010, 956, Fig. 4.1; Dündar 2012, 57, Kat. No. 5, Fig. 5 (5. - 7. yüzyıl); Alkaç 2013, 119, Kat. No. 7, Fig. 9 (MS 6. - 7. yüzyıllar); Akkaş 2016, Kat. 5, Fig. 1/5(LR 1A-MS 5. yüzyıl)

Levha 322 – Kat. No. 322

Buluntu Yeri ve Yılı: Erythrai Cennetepe 1982, Doğu Açma 13-14

Envanter No: ERY82.CT.DA13-14-6

Ölçüler: h: 9.1 cm R: 9.6 cm

Hamur Rengi: 7.5 YR 7/6 (Reddish Yellow)

Yüzey Rengi: 5 YR 7/6 (Reddish Yellow)

Astar Rengi:

Hamur: Sert, kaba hamur yapısına sahip iri ve yoğun sarı, siyah, kırmızı ve beyaz katkıları ile ince ve yoğun kuvars içermektedir.

Eserin korunma durumu: 1/4 'ü korunmuş ağız ve tek kulpu korunmuştur. Kulpun boyunla birleştiği alt kısmından sonrası ise kırılmıştır.

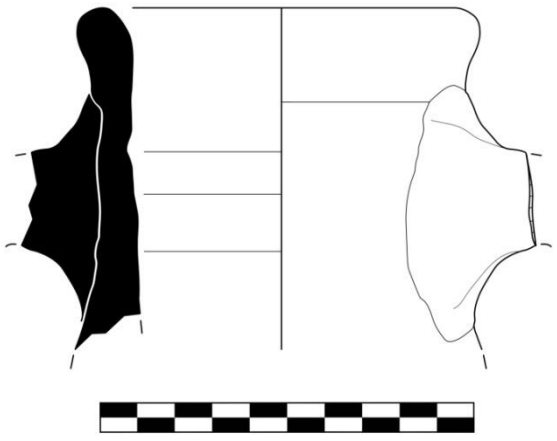
Form: Proto-LRA 1

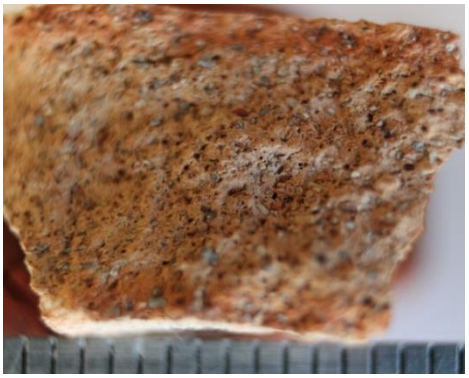
Tanım: Ucu yuvarlatılmış dışa çekik ağız kenarına ve silindirik bir boyna sahiptir. Kulp hizasında ağzın hemen altında ince bir bant oluşturulmuştur.

Tarih:

Referans: Pieri 2005, 249, Pl. 9, 9(LR 1A); Şenol 2009, 228-232, Kat. No. 52-55(MS 5. yüzyıl); Konstantinidou 2010, 956, Fig. 4.1; Alkaç 2013, 119, Kat. No. 7, Fig. 9 (MS 6.- 7. yüzyıllar)

Levha 323 – Kat. No. 323

Buluntu Yeri ve Yılı: Erythrai Cennetepe 1981, Doğu Açma 11

Envanter No: ERY81.CT. DA11-16

Ölçüler: h: 8.6 cm R: 8.4 cm

Hamur Rengi: 10 YR 8/3 (Very Pale Brown)

Yüzey Rengi: 10 YR 7/3 (Very Pale Brown)

Astar Rengi:

Hamur: Sert, kaba hamur yapılı, az ve ince mika ve kuvars, ince ve orta yoğunlukta siyah katkılar içerir.

Eserin korunma durumu: 1/3'ü korunmuş ağız parçası ve kulp parçası

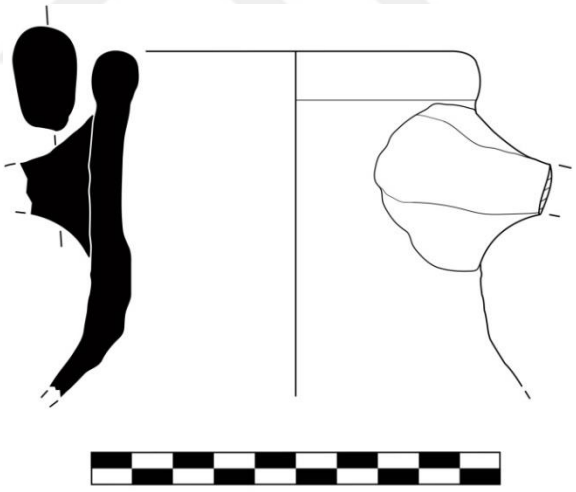
Form: LRA 1-A

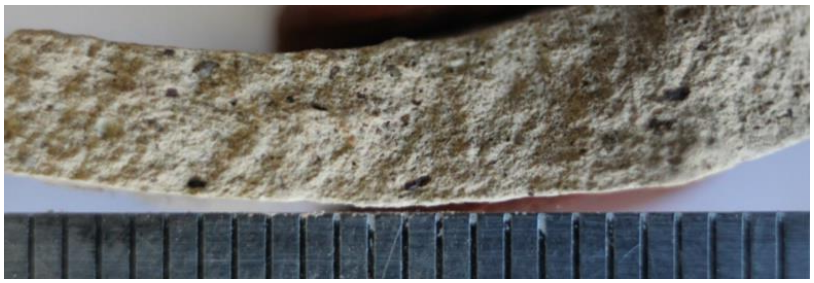
Tanım: Ağzı yuvarlatılıp dışta hafif bir bant yapılmış amphoranın silindirik boynu kırıktır. Boyundan gövdeye geçişte içte hafif bir yivlendirme yapılmıştır. Kulpta da yine hafif bir yivlendirme görülmektedir.

Tarih:

Referans: Konstantinidou 2010, 956, Fig. 4.1(MS 4. yüzyıl).

Levha 324 – Kat. No. 324

Buluntu Yeri ve Yılı: Erythrai Mozaikli Peristyl Ev, Kuyu, 1979

Envanter No: ERY79.MPE.Kuyu-15

Ölçüler: h: 8.8 cm R: 6.5 cm

Hamur Rengi: 7.5 YR 7/4 (Pink)

Yüzey Rengi: 5 YR 8/3 (Pink)

Astar Rengi:

Hamur: Yumuşak, ince hamur yapılı, yoğun ve ince kuvars, az ve ince sarı mika, siyah, kırmızı katkılar içermektedir.

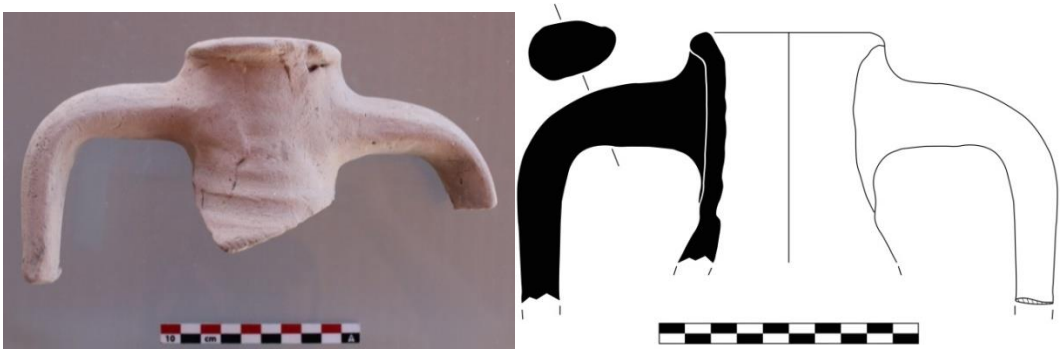
Eserin korunma durumu: Bir amphoraya ait tam korunmuş ağız ve boyun ve iki kulpun da çoğunluğu korunmuştur.

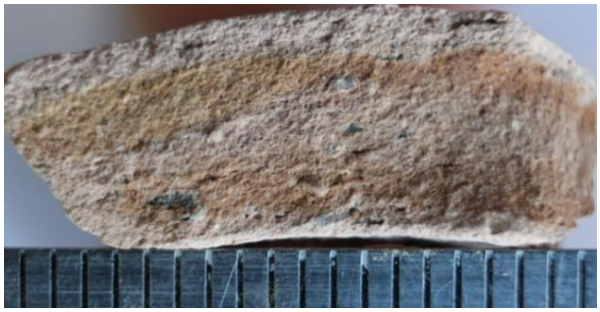
Form: LRA 1-A

Tanım: Ucu yuvarlatılmış dışa çekik ağız kenarına sahiptir. Ağzın altında kısa, dar ve silindirik boyunda geniş açılı, hafif yivlendirilmiş kulplara sahiptir. Boyun-omuz geçişinde amphoranın iç kısmında keskin bir yiv mevcuttur.

Tarih: MS 7. yüzyıl

Referans: Egloff 1977, Type 169(MS 4.-5. yüzyıl); Williams 2005, 164, Pl. 2; Pieri 2005, 71, Fig. 25(MS 4. yüzyıl sonu- 5. yüzyıl); Şenol 2009, 228, Kat. No. 52 (MS 5. yüzyıl ortası); Ferrazzoli – Ricci 2010, 823, Fig. 4.21(MS 5. yüzyıl)

Levha 325 – Kat. No. 325

Buluntu Yeri ve Yılı: Erythrai Cennetepe 1981, A2 Açması

Envanter No: ERY78.CT.A2-10

Ölçüler: h: 7.6 cm R: Boyun: 6 cm

Hamur Rengi: 5 YR 7/6 (Reddish Yellow)

Yüzey Rengi: 5 YR 8/4 (Pink)

Astar Rengi:

Hamur: Sert, kaba hamur yapılı, iri ve çok yoğun kuvars, siyah, kırmızı katkılar içerir.

Eserin korunma durumu: Amphoranın boyun kısmının yarısı korunabilmiştir.

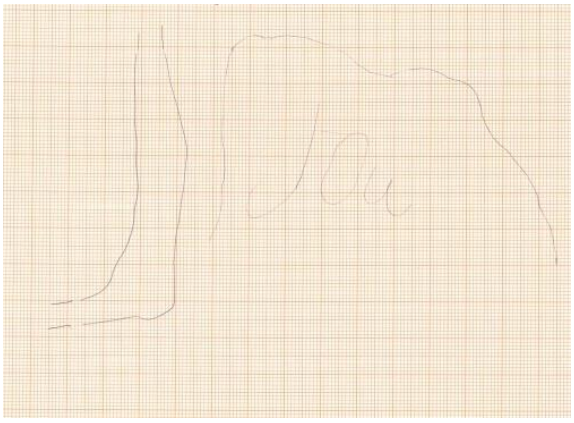
Form: LR 1-B amphorası

Tanım: LR 1 amphorasına ait boynun bir kısmı ve omuza geçiş kısmı korunabilmiştir. Yüzeyinde kırmızı boya ile yapılmış olan tituli picti okunamayacak durumdadır.

Tarih:

Referans: Pieri 2005, 249, Pl. 9, 6(LR 1 A); Şenol 2009, 233-243, Kat. No. 59-75(MS 5. yüzyıl sonu -7. yüzyıl); Reynolds 2010, 110, Fig 7.u (yaklaşık olarak MS 600); Konstantinidou 2010, 956, Fig. 4.1; Dündar 2012, 57, Kat. No. 5, Fig. 5 (5. – 7. yüzyıl); Alkaç 2012, 333, 341, Fig. 4 (LR 1B Amphorası, MS 6. yüzyılın başı – 7. yüzyılın ortası); Alkaç 2013, 119, Kat. No. 7, Fig. 9 (MS 6. - 7. yüzyıllar).

Levha 326 – Kat. No. 326

Buluntu Yeri ve Yılı: Erythrai Mozaikli Peristyl Ev, J Açması 1977
Envanter No: ERY77.MPE.J-8
Ölçüler: h: 10.1 cm R: 8 cm

Hamur Rengi: 7.5 YR 7/8 (Reddish Yellow)

Yüzey Rengi: 10 YR 8/4 (Very Pale Brown)

Astar Rengi:

Hamur: Sert, kaba hamur yapılı, orta boyutlarda ve orta yoğunlukta kireç, kırmızı, siyah katkılar, az ve ince mika, kuvars içermektedir.

Eserin korunma durumu: 1/5'i korunmuş ağız, boyun ve küçük miktarda korunan tek kulpu vardır. Amphoranın alt kısmı ve kulplarından birisi korunamamıştır. Korunan kulp sadece boyun birleşiminden kırılmış olmasından kesiti alınamamıştır.

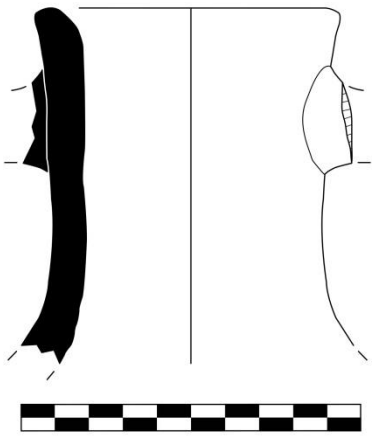
Form: LRA 1-B

Tanım: Ucu sivriltilip dışa çekilmiş ağız kenarına, boynun üst bölümüne, ağzın altına tutturulmuş kulpa sahiptir. Kalın boynu, silindiriktir. Yüzeyinde açık krem-bej rengi yalancı bir astar görülmektedir.

Tarih:

Referans: Pieri 2005, Pl. 15, 8; Reynolds 2010, 110, Fig 7.u (yaklaşık olarak MS 600); Alkaç 2012, 342, Fig. 7(LR 1B-MS 6. yüzyılın başı ile 7. yüzyılın ortası); Vokaer 2017, 797, Fig. 1.2(LRA 1 Pieri Tip A geçiş formu ya da B1: 5. yüzyıl sonu – 6. yüzyıl başı)

Levha 327 – Kat. No. 327

Buluntu Yeri ve Yılı: Erythrai Cennetepe 1978, A3 Açması
Envanter No: ERY78.CT.A3-2
Ölçüler: h: 6.3 cm R: 6.4 cm

Hamur Rengi: 5 YR 7/6 (Reddish Yellow)

Yüzey Rengi: 10 YR 8/4 (Very Pale Brown)

Astar Rengi:

Hamur: Kaba, sert bir hamur yapısına sahip az gözenekli, iri boyutlarda ve yoğun kırmızı, siyah, sarı ve çok az beyaz katkı, çok az ve ince miktarda mika içerir.

Eserin korunma durumu: 1/3'i korunmuş ağız parçası ve ağzın altından tutturulmuş tek kulpunun küçük bir kısmı korunabilmiştir.

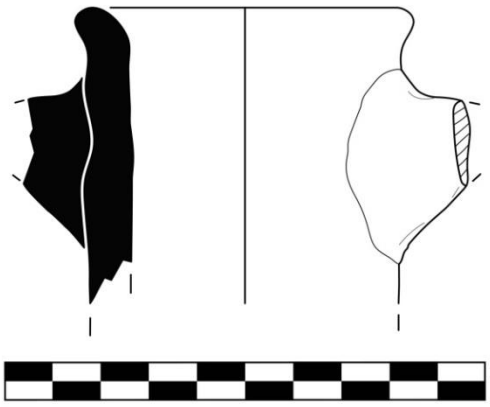
Form: LRA 1-B

Tanımı: Dışa yuvarlatılmış ağza sahip amphoranın ağzın altında hemen kulpu görülmektedir. Kulpun tamamı kırıktır. Amphoranın kulpu üzerinde yer alan ağzın küçük bir bölümü, hamur yaşken, üretim sırasında bir ezilme olmuş ve hamur hafif çatlaklık göstererek dışa doğru eğilim olmuştur.

Tarih:

Referans: Alkaç 2012, Kat. 10, 344, Fig. 13(LR 1 B-MS. 6. yüzyılın başı ile 7. yüzyılın ortası arası); Badescu 2015, 194, Kat. No. 10, Fig. 3/10(MS 6. yüzyıl); Vokaer 2017, 797, Fig. 1.3(MS 6.-7. yüzyıl)

Levha 328 – Kat. No. 328

Buluntu Yeri ve Yılı: Erythrai Mozaikli Peristyl Ev, Kuyu, 1979
Envanter No: ERY79.MPE.Kuyu-16
Ölçüler: h: 11.7 cm R: 11 cm

Hamur Rengi: 7.5 YR 5/6 (Strong Brown)

Yüzey Rengi: 10 YR 8/2 (Very Pale Brown)

Astar Rengi:

Hamur: Sert, kaba hamur yapılı, ince ve yoğun gözenekli, yoğun ve orta boyutta kuvars, beyaz taşçık, ince ve yoğun kırmızı katkı, az ve ince gümüş mika içermektedir.

Eserin korunma durumu: Ağız kısmının ¾'ü korunmuş ve boyun kısmı ve iki kulpun da büyük çoğunluğu korunmuş durumdadır.

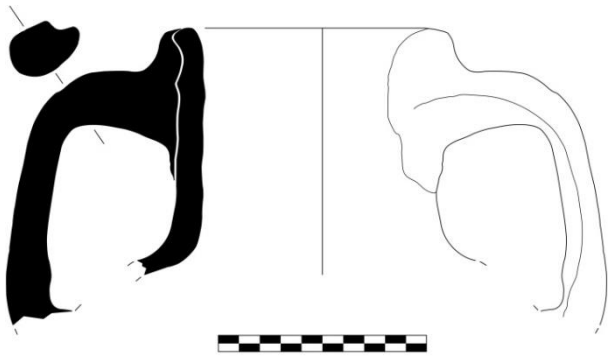
Form: LRA 1-B

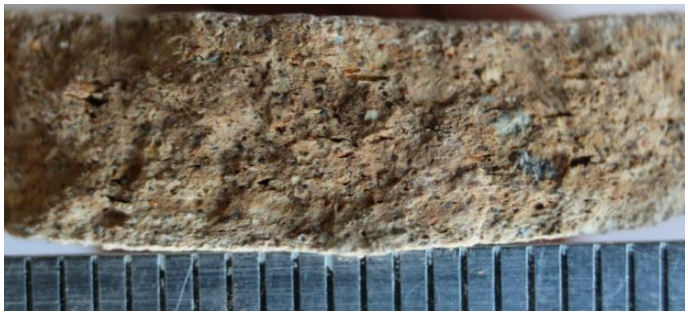
Tanım: Dışa çekik ağza, silindirik boyna ve yivli kulplara sahip amphoranın kulp hizasında boynu çevreleyen bir çıkıntısı yer almaktadır.

Tarih: MS 7. yüzyıl

Referans: Pieri 2005, 255, Pl. 15, 6(LR 1 B1); Şenol 2009, 233-243, Kat. No. 59-75(MS 5. yüzyıl sonu -7. yüzyıl); Konstantinidou 2010, 956, Fig. 4.3; Reynolds 2010, 110, Fig. 7.c(MS 551?); Dündar 2012, 57, Kat. No. 5, Fig. 5 (5. – 7. yüzyıl); Alkaç 2012, Kat. 7, 343, Fig. 10(LR 1B-MS 6. yüzyılın başı ile 7. yüzyılın ortası); Alkaç 2013, 119, Kat. No. 7, Fig. 9 (MS 6. - 7. yüzyıllar); Badescu 2015, 195, Kat. No. 25, Fig. 4, 13(MS 6. yüzyıl); Sazanov 2017, 663, Fig. 1.1(MS 6.-7. yüzyıl)

Levha 329 – Kat. No. 329

Buluntu Yeri ve Yılı: Erythrai Cennetepe 1981, Doğu Açma 11
Envanter No: ERY81.CT. DA11-17
Ölçüler: h: 10.4 cm R: 9.8 cm

Hamur Rengi: 7.5 YR 7/6 (Reddish Yellow)

Yüzey Rengi: 10 YR 8/4 (Very Pale Brown)

Astar Rengi:

Hamur: Sert, kaba hamur yapılı, iri ve yoğun siyah, kırmızı, beyaz katkı, ince ve az mika ve kuvars içermektedir.

Eserin korunma durumu: Ağzın yaklaşık 4/5' i korunmuş durumdadır. Silindirik boynu da tam olarak korunmuş amphoranın boynun altından itibaren kırıktır. Boyna tutturulmuş sadece tek bir kulp birleşimi korunan amphoranın diğer kulp kısmı ise korunamamıştır.

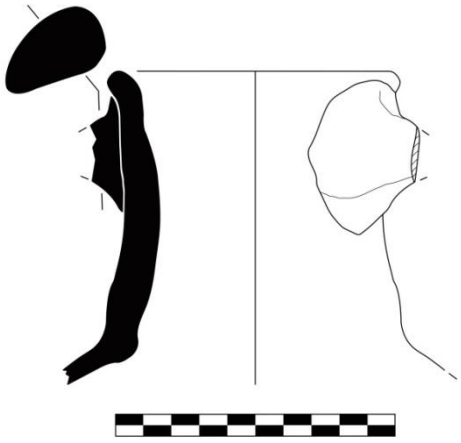
Form: LRA 1-B

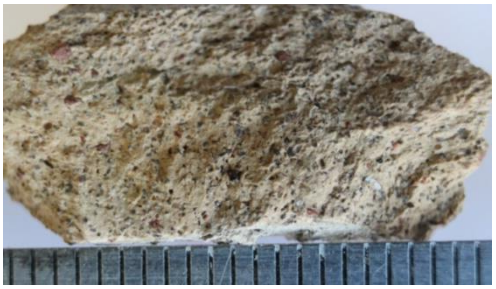
Tanım: Dışa çekik ağza, yivli kulplara ve silindirik boyna sahip amphoranın boynunda muhtemelen bir çıkıntı yer almaktadır. Aşırı tahripten sadece izleri görülebilmektedir.

Tarih:

Referans: Pieri 2005, Pl. 15, 8(LR 1 B1); Konstantinidou 2010, 956, Fig. 4.2; Autret ve diğ. 2010, 206, Fig. 8(MS 5.-7. yüzyıl); Badescu 2015, 195, Kat. No. 17, Fig. 4, 5(MS 6. yüzyıl); Şenol – Alkaç 2017, 834, Fig. 7.

Levha 330 – Kat. No. 330

Buluntu Yeri ve Yılı: Erythrai Cennetepe 1982, Doğu Açma 13-14
Envanter No: ERY81.CT. DA13-14-13
Ölçüler: h: cm R: cm

Hamur Rengi: 10 YR 8/4 (Very Pale Brown)

Yüzey Rengi: 10 YR 8/3 (Very Pale Brown)

Astar Rengi:

Hamur: Sert, kaba hamur yapılı, yoğun ve iri boyutlarda kırmızı, siyahi sarı katkı, az ve ince mika içerir.

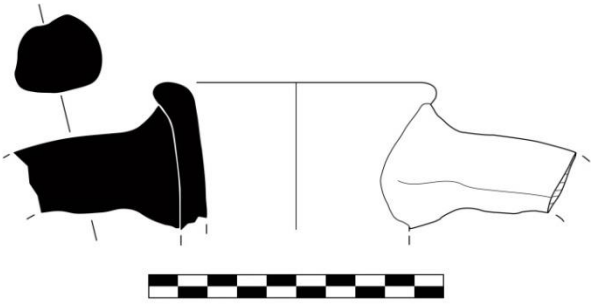
Eserin korunma durumu: 1/3'i korunmuş ağız ve kulp parçası.

Form: LRA 1-B

Tanım: Dışa çekik ağza ve yivli kulplara sahip amphoranın silindirik boynu ve gövdesi korunamamıştır.

Tarih:
Referans: Pieri 2005, Pl. 15, 8(LR 1 B1); Konstantinidou 2010, 956, Fig. 4.2.

Buluntu Yeri ve Yılı: Erythrai Cennetepe 1982, Eksedra Arkası
Envanter No: ERY82.CT. EA-2
Ölçüler: h: 6.2 cm R: 10 cm

Hamur Rengi: 5 YR 6/6 (Reddish Yellow)

Yüzey Rengi: 7.5 YR 7/6 (Reddish Yellow)

Astar Rengi:

Hamur: Sert, kaba hamur yapısına sahip çok yoğun ve ince kırmızı, siyah ve beyaz katkılar içerir.

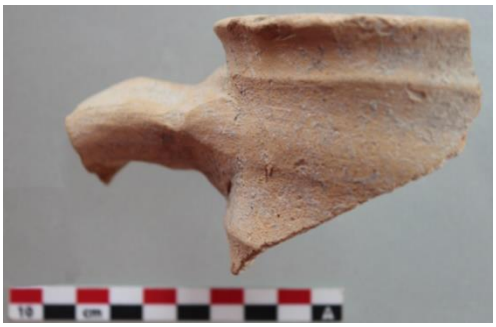
Eserin korunma durumu: 2/5'i korunmuş ağız ve kulp parçası

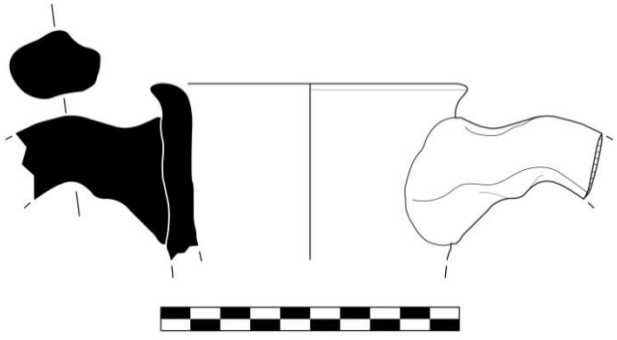
Form: LRA 1-B

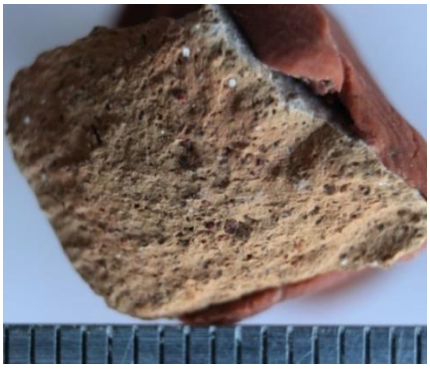
Tanım: Dışa çekik ağza sahip, ağzın altında kulp hizası boyunca çıkıntı bulunan, yivli kulpa sahip bir amphoradır. Boynun büyük kısmı kırıktır. Kulp altında gövdede yer alan yivlendirmeler başlamıştır.

Tarih:

Referans: Pieri 2005, 255, Pl. 15, 8(LR 1 B1); Şenol 2009, 233-243, Kat. No. 59-75(MS 5. yüzyıl sonu-7. yüzyıl); Reynolds 2010, 110, Fig. 7.c(MS 551?); Dündar 2012, 57, Kat. No. 5, Fig. 5 (5. – 7. yüzyıl); Alkaç 2013, 119, Kat. No. 7, Fig. 9 (MS 6.- 7. yüzyıllar); Demesticha 2014, 606, Fig. 4.d(MS 5. yüzyıl sonu- 6. yüzyıl başı); Badescu 2015, 194, Kat. No. 11, Fig. 3/11(MS 6. yüzyıl)

Levha 332 – Kat. No. 332

Buluntu Yeri ve Yılı: Erythrai Cennetepe 1982, Eksedra Arkası

Envanter No: ERY82.CT. EA-3

Ölçüler: h: 6.3 cm R: 11.6 cm

Hamur Rengi: 7.5 YR 7/6 (Reddish Yellow)

Yüzey Rengi: 10 YR 8/4 (Very Pale Brown)

Astar Rengi:

Hamur: Sert, kaba hamur yapısına sahip çok yoğun ve ince kırmızı, siyah ve beyaz katkılar içerir.

Eserin korunma durumu: 1/5'i korunmuş ağız ve kulp birleşimi korunmuş

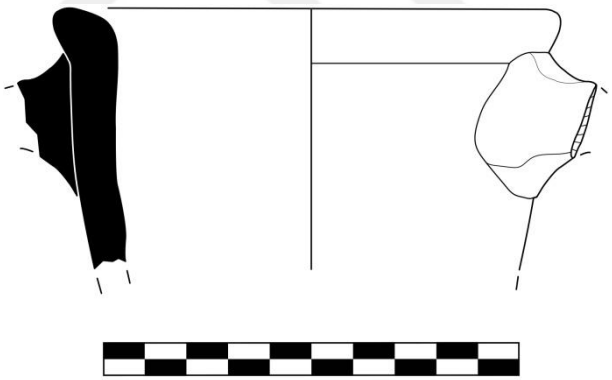
Form: LRA 1-B

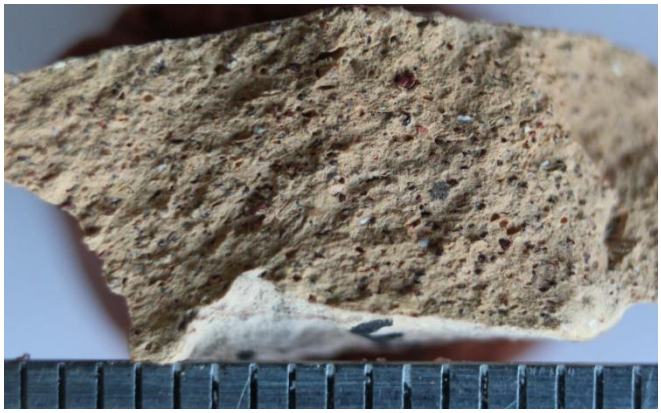
Tanım: Dışa yuvarlatılmış ağza ve yivli kulpa sahip amphoranın boyundan sonrası kırıktır. Dolayısıyla form tanımlanamamaktadır.

Tarih:

Referans: Pieri 2005, Pl. 15, 7(LR 1 B1); Badescu 2015, 194, Kat. No. 10, Fig. 3/10(MS 6. yüzyıl)

Levha 333 – Kat. No. 333

Buluntu Yeri ve Yılı: Erythrai Mozaikli Peristyl Ev, M1 Açması 1977
Envanter No: ERY77.MPE.M1-4
Ölçüler: h: 11 cm R: 8.5 cm

Hamur Rengi: 5 YR 6/8 (Reddish Yellow)

Yüzey Rengi: 5 YR 8/4 (Pink)

Astar Rengi:

Hamur: Sert, kaba hamur yapılı, çok yoğun ve orta boyutta siyah, kırmızı, gri taşçık, çok yoğun ve orta boyutta kuvars ve çok ince mika içermektedir.

Eserin korunma durumu: Ağız ve boyun kısmı tam korunmuş parçanın iki kulpunun da bağlantı yerlerinden kırıktır. Parçanın ağzı asimetriktir.

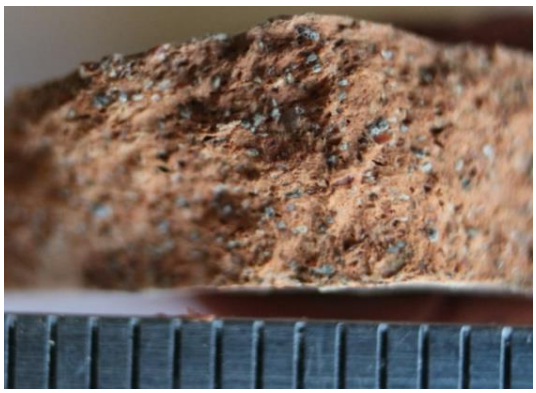
Form: LRA 1-B

Tanım: Dışa çekik ağız kenarına sahip amphora düz, silindirik boyunludur. Kesitli kulplar korunamamıştır.

Tarih:

Referans: Autret ve diğ. 2010,206, Res. 8(MS 5.-7. yüzyıl); Alkaç 2012, Kat. 4, 342, Fig. 7(MS 6. yüzyılın başı ile 7. yüzyılın ortası)

Levha 334 – Kat. No. 334

Buluntu Yeri ve Yılı: Erythrai Cennetepe 1981, Doğu Açma 11

Envanter No: ERY81.CT. DA11-5

Ölçüler: h: 10.5 cm R: 9cm

Hamur Rengi: 2.5 YR 5/8 (Red)

Yüzey Rengi: 10 YR 8/2 (Very Pale Brown)

Astar Rengi:

Hamur: Sert, kaba hamur yapılı, ince ve yoğun kireç, siyah katkı, yoğun ve orta büyüklükte kuvars içerir.

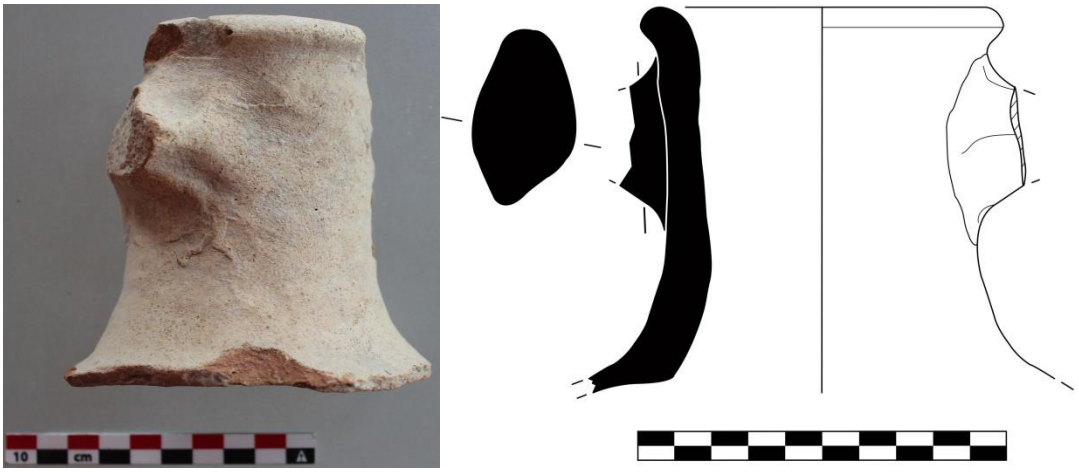
Eserin korunma durumu: Ağız ve boyun kısmı tam korunmuş parçanın iki kulpunun da bağlantı yerlerinden kırıktır.

Form: LRA 1-B

Tanım: Dışa çekik ağız kenarına sahip amphora düz, silindirik boyunludur. Kesitli kulplar korunamamıştır. Yüzeyinde sahte astar yapılmıştır.

Tarih:

Referans: Pieri 2005, 255, Pl. 15, 8(LR 1 B1); Reynolds 2010, 110, Fig 7.u (yaklaşık olarak MS 600); Alkaç 2012, 333, 341, Fig. 4 (LR 1B Amphorası, MS 6. yüzyılın başı – 7. yüzyılın ortası)

Levha 335 – Kat. No. 335

Buluntu Yeri ve Yılı: Erythrai Cennettepe 1978, Teras Açma

Envanter No: ERY78.CT.TA-2

Ölçüler: h: 17.8 cm R: 8.6 cm

Hamur Rengi: 7.5 YR 7/4 (Pink)

Yüzey Rengi: 7.5 YR 8/4 (Pink)

Astar Rengi:

Hamur: Yumuşak, ince hamur yapılı, ince ve orta yoğunlukta kuvars, ince ve yoğun siyah, kırmızı katkı, az ve ince mika içerir.

Eserin korunma durumu: Ağız, boyun ve bir kulp tam korunmuştur. Boyundan aşağısı gövde başlangıcından itibaren ise kırık ve eksiktir.

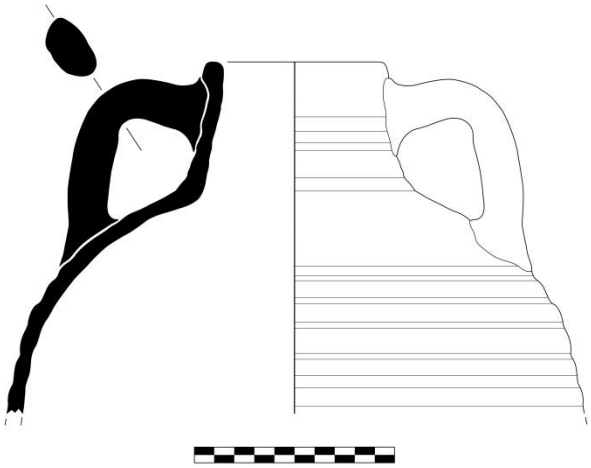
Form: LRA 1-B

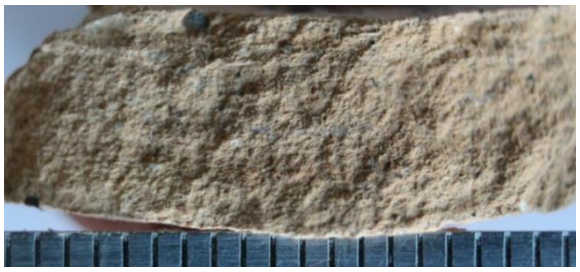
Tanım: Dışa yuvarlatılmış bir ağza sahiptir. Ağzın altında başlayan yivli kulp omuzda sonlanmıştır. Boynun üst kısmında, kulp birleşimi hizasında boynu çevreleyen çıkıntı yer almaktadır. Boyundan omuza geçişte iç kısımda hafif yivler görülmektedir. Boyundan başlayan yüzeydeki derin kaburgalar kulp altında devam eden gövde üzerinde görülmektedir.

Tarih:

Referans: Bonifay 1986, Fig. 7, 21(MS 5. yüzyıl); Alkaç 2012, Kat. No. 9, Fig. 12.

Levha 336 – Kat. No. 336

Buluntu Yeri ve Yılı: Erythrai Mozaikli Peristyl Ev, Kuyu, 1979

Envanter No: ERY79.MPE.Kuyu-14

Ölçüler: h: 24.5 cm R: 2 cm

Hamur Rengi: 7.5 YR 5/6 (Strong Brown)

Yüzey Rengi: 7.5 YR 6/6 (Reddish Yellow)

Astar Rengi:

Hamur: Sert, ince hamur yapılı, ince ve çok yoğun sarı mika, çok yoğun ve irili ufaklı kuvars, siyah katkı, kırmızı- beyaz taşçık içermektedir.

Eserin korunma durumu: Birkaç kırık parçanın birleşimiyle oluşturulmuştur. Geniş ve büyük bir gövde parçası ve dip kısmı yarı çaptan itibaren kırıktır.

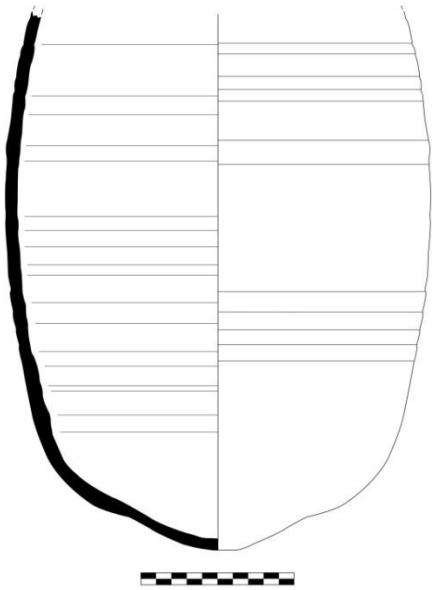
Form: LRA 1-B

Tanım: Uca doğru daralan kaide, taban ve üste yükselen gövde boyunca aralıklı ve düzensiz yivlendirme yapılmıştır.

Tarih: MS 7. yüzyıl

Referans: Hautumm 2004, Taf. 45.1349 (MS 7. yüzyılın ilk çeyreği); Şenol 2009, 233-236, Kat. No. 59-63(MS 6. yüzyıl); Alkaç 2013, 119, Kat. No. 7(LR 1B-MS 6. - 7. yüzyıl); Smokotina 2016, 721, Fig. 5.4; Sazanov 2017, 663, Fig. 1.10(MS 6.-7. yüzyıl)

Levha 337 – Kat. No. 337

Buluntu Yeri ve Yılı: Erythrai Cennetepe 1978, A1 Açması

Envanter No: ERY78.CT.A1-3

Ölçüler: h:11.1 cm R: 8.6 cm

Hamur Rengi: 5 YR7/6 (Reddish Yellow)

Yüzey Rengi: 5 YR 7/4 (Pink)

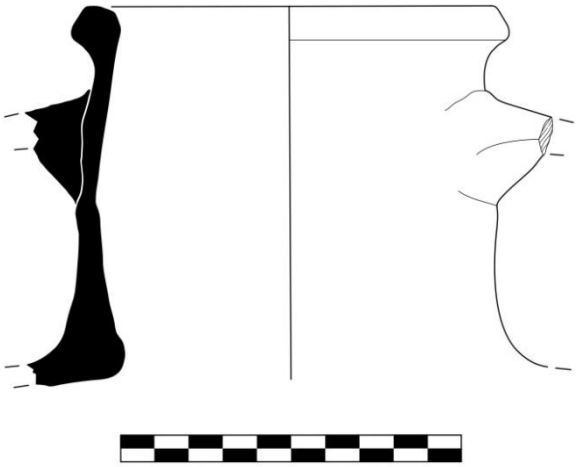
Astar Rengi:

Hamur: Kaba, sert ve gözenekli hamur yapılı, yoğun ve iri boyutlarda kuvars, orta yoğunlukta sarı ve beyaz mika, az miktarda ve küçük boyutlarda kireç ve taşçık içermektedir.
Eserin korunma durumu: 1/4'i korunmuş ağız ve boyundan oluşmaktadır. Amphoranın yüzeyi yoğun bir tahribata uğramıştır. Ağzın altından tutturulmuş kulp birleşimi korunmuş kulpun devamı ise kırık durumdadır.
Form: LRA 1-B
Tanım: Dışa yuvarlatılmış yumru şeklinde bir ağza sahiptir. Ağzın altında başlayan yivli kulp hizasında boynu çevreleyen çıkıntı, amphoranın yoğun tahribatından dolayı izleri görülebilmektedir.

Tarih:

Referans: Pieri 2005, 257, Pl. 17, 4(LR 1 B1); Konstantinidou 2010, 956, Fig. 4.3(MS 6. yüzyıl)

Levha 338 – Kat. No. 338

Buluntu Yeri ve Yılı: Erythrai Cennetepe 1978, A2 Açması
Envanter No: ERY78.CT.A2-5
Ölçüler: h: 10.8 cm R: 8 cm

Hamur Rengi:5 YR 6/6 (Reddish Yellow)

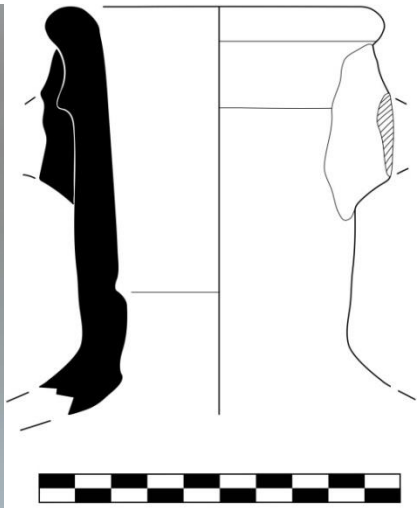
Yüzey Rengi: 7.5 YR 8/4 (Pink)

Astar Rengi:

Hamur: Çok yoğun gözenekli kaba, sert hamur yapılı, orta büyüklükte ve çok yoğun siyah taşçık, kırmızı katkı, az miktarda ve ince mika, az miktarda ve orta boyutlarda kuvars içerir.
Eserin korunma durumu: 1/4'i korunmuş ağız ve boyundan oluşmaktadır. Amphoranın yüzeyi yoğun bir tahribata uğramıştır. Ağzın altından tutturulmuş kulp birleşimi korunmuş kulpun devamı ise kırık durumdadır.
Form: LRA 1-B
Tanım: Dışa yuvarlatılmış bir ağza sahiptir. Ağzın altında başlayan yivli kulp hizasında boynu çevreleyen çıkıntı izleri görülebilmektedir. Boyundan omuza geçişte iç kısımda keskin bir yiv görülmektedir.

Tarih:

Referans: Pieri 2005, 257, Pl. 17.4(LR B1); Konstantinidou 2010, 956, Fig. 4.3; Reynolds 2010, 110, Fig 7.v (yaklaşık olarak MS 600); Alkaç 2012, Kat. 7, 343, Fig. 10; Alkaç 2013, 119, Kat. No. 7(LR 1B-MS 6. - 7. yüzyıl); Badescu 2015, 194, Kat. No. 6, Fig. 3, 6(MS 6. yüzyıl); Smokotina 2016, 721, Fig. 5.3

Levha 339 – Kat. No. 339

Buluntu Yeri ve Yılı: Erythrai Cennetepe 1978, A3 Açması

Envanter No: ERY78.CT.A3-3

Ölçüler: h: 10.1 cm R: 9.8 cm

Hamur Rengi: 5 YR 5/6 (Yellowish Red)

Yüzey Rengi: 5 YR 6/6 (Reddish Yellow)

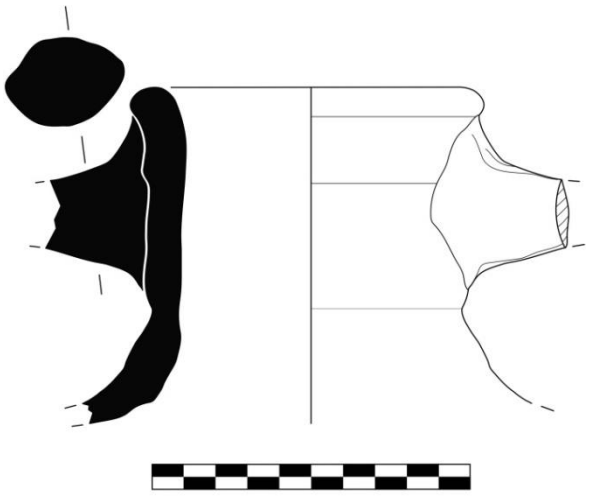
Astar Rengi:

Hamur: Kaba, sert bir hamur yapısına sahip yoğun miktarda ve küçük- orta boyutlarda kırmızı, siyah, gri, beyaz katkılar içerir.
Eserin korunma durumu: 1/4'i korunmuş ağız ve boyundan oluşmaktadır. Amphoranın yüzeyi yoğun bir tahribata uğramıştır. Ağzın altından tutturulmuş kulp birleşimi korunmuş kulpun devamı ise kırık durumdadır.
Form: LRA 1-B
Tanım: Dışa yuvarlatılmış bir ağza sahiptir. Ağzın altında başlayan yivli kulp hizasında boynu çevreleyen çıkıntı izleri görülebilmektedir. Boyundan omuza geçişte iç kısımda bir yiv görülmektedir.

Tarih:

Referans: Pieri 2005, 257, Pl. 17, 3(LR 1 B1); Konstantinidou 2010, 956, Fig. 4.3; Reynolds 2010, 110, Fig 7.u (yaklaşık olarak MS 600); Badescu 2015, 194, Kat. No. 7, Fig. 3, 7(MS 6. yüzyıl)

Levha 340 – Kat. No. 340

Buluntu Yeri ve Yılı: Erythrai Mozaikli Peristyl Ev, Kuyu, 1979
Envanter No: ERY79.MPE.Kuyu-17
Ölçüler: h: 14.5 cm R: 9.5-10.8 cm

Hamur Rengi: 5 YR 5/6 (Yellowish Red)

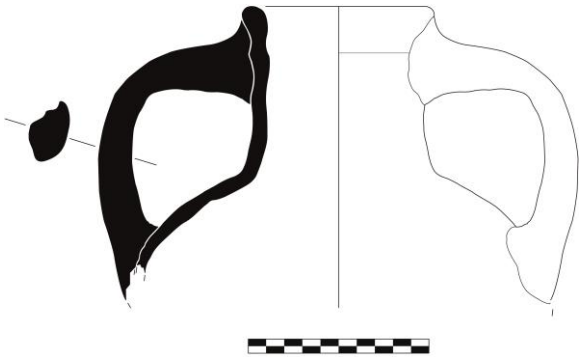
Yüzey Rengi: 7.5 YR 8/5 (Yellowish Red)

Astar Rengi: 2.5 Y 8/2 (Pale Brown)

Hamur: Sert, kaba hamur yapılı ve gözenekli, ince ve çok yoğun kırmızı, siyah, beyaz katkı, kireç ve çok yoğun ve orta boyutta kuvars, çok az ve ince mika içermektedir.
Eserin korunma durumu: Ağız kısmı asimetrik olan bu eserin ağzı ve bir kulpu tam korunmuş, bir diğer kulpun ve boynun ise büyük bir bölümü korunmuş durumdadır.
Form: LRA 1-B
Tanım: Dışa yuvarlatılmış bir ağza sahiptir. Ağzın altında başlayan yivli kulp omuzda sonlanmıştır. Boynun üst kısmında, kulp birleşimi hizasında boynu çevreleyen çıkıntı izleri görülebilmektedir. Boyundan omuza geçişte iç kısımda keskin bir yiv görülmektedir. Bir kulpun altında küçük bir gövde kısmı devam etmektedir. Gövdenin yivleri kulp bitiminde başladığı görülebilmektedir.

Tarih: MS 7. yüzyıl
Referans: Pieri 2005, 257, Pl. 17, 5(LR 1 B1); Konstantinidou 2010, 956, Fig. 4.5

Levha 341 – Kat. No. 341

Buluntu Yeri ve Yılı: Erythrai Tiyatro Parados Önü,1982

Envanter No: ERY82.TYT.PRD-1

Ölçüler: h: 10.6 cm R: 10.8 cm

Hamur Rengi: 5 YR 6/8 (Reddish Yellow)

Yüzey Rengi: 7.5 YR 7/6 (Reddish Yellow)

Astar Rengi:

Hamur: Yumuşak yapılı kaba hamur katkılı, orta yoğunlukta ve orta boyutlarda kuvars, ince ve yoğun kırmızı, siyah, beyaz katkılar içerdiği görülmüştür.

Eserin korunma durumu: Ağzının ve boynunun tamamı korunmuş olan amphoranın bir kulpu tam korunmuştur. Bir diğer kulpunun küçük bir kısmı korunmuş, omuza oturan diğer ucu ise kırık durumdadır. Amphoranın boyundan omuza geçişi kısmen korunmuş olsa da alt kısmı ele geçmemiştir.

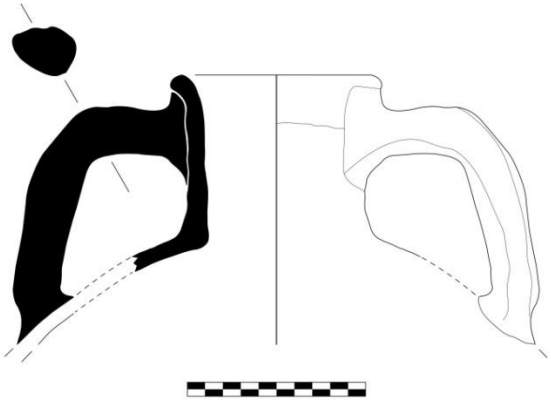
Form: LRA 1-B

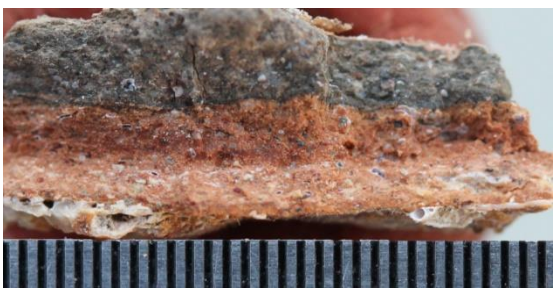
Tanım: Dışa yuvarlatılmış bir ağza sahiptir. Ağzın altında başlayan yivli kulp omuzda sonlanmıştır. Boynun üst kısmında, kulp birleşimi hizasında boynu çevreleyen çıkıntı yer almaktadır. Boyundan omuza geçişte iç kısımda hafif bir yiv görülmektedir.

Tarih:

Referans: Abadie-Reynal 2004, Fig. 6(MS 6. yüzyıl başı-7. yüzyıl sonu); Pieri 2005, 255, Pl. 15, 8(LR 1 B1); Reynolds 2010, 110, Fig 7.u (yaklaşık olarak MS 600); Alkaç 2012, 333, 341, Fig. 8, 343, Fig. 10 (LR 1B Amphorası, MS 6. yüzyılın başı – 7. yüzyılın ortası);

Levha 342 – Kat. No. 342

Buluntu Yeri ve Yılı: Erythrai Cennetepe 1983, Teras Güney Evi
Envanter No: ERY83.CT.TGE-1
Ölçüler: h: 20 cm R: 10.5 cm

Hamur Rengi: 5 YR 4/3 (Reddish Brown)

Yüzey Rengi: 5 YR 7/6 (Reddish Yellow)

Astar Rengi:

Hamur Tanımı: Sert, sıkı hamur yapılı, çok yoğun ve ince kuvars, bazalt, siyah ve beyaz taşçık içerir.

Eserin korunma durumu: Ağız, boyun ve bir kulp tam korunmuştur. Boyundan aşağısı gövde başlangıcından itibaren ise kırık ve eksiktir.

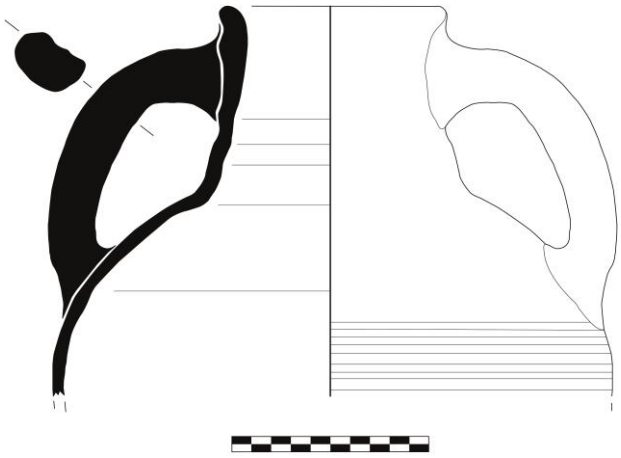
Form: LRA 1-B

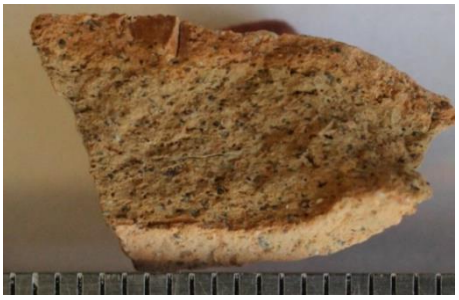
Tanım: Dışa yuvarlatılmış bir ağza sahiptir. Ağzın altında başlayan yivli kulp omuzda sonlanmıştır. Boynun üst kısmında, kulp birleşimi hizasında boynu çevreleyen çıkıntı yer almaktadır. Boyundan omuza geçişte iç kısımda hafif yivler görülmektedir. Kulp altında devam eden gövde üzerinde yivler görülmektedir.

Tarih:

Referans: Konstantinidou 2010, 956, Fig. 4.5; Reynolds 2010, 110, Fig 7.u (yaklaşık olarak MS 600); Alkaç 2012, 333, 341, Fig. 6, 334,343, Fig 10 (LR 1B Amphorası, MS 6. yüzyılın başı – 7. yüzyılın ortası); Badescu 2015, 194, Kat. No. 1, Fig. 3, 1(MS 6. yüzyıl)

Levha 343 – Kat. No. 343

Buluntu Yeri ve Yılı: Erythrai Cennetepe 1981, Doğu Açma 8

Envanter No: ERY81.CT. DA8-5

Ölçüler: h: 14.9 cm R: 8 cm

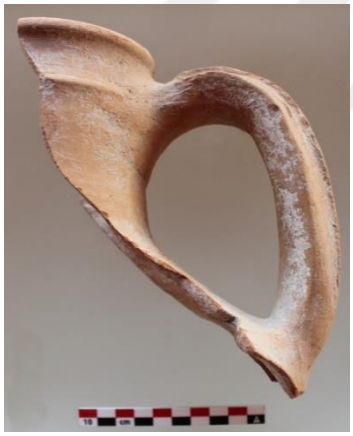
Hamur Rengi: 5 YR 7/8 (Reddish Yellow)

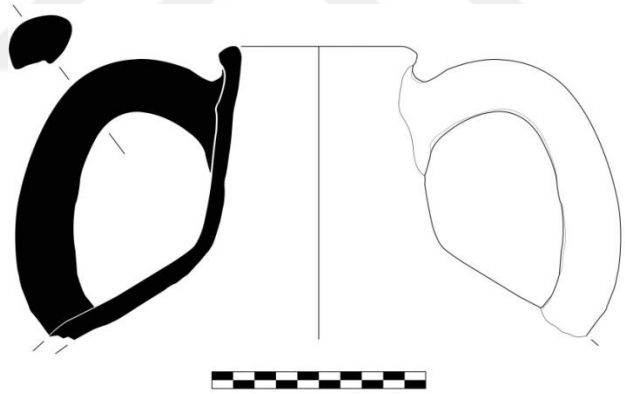
Yüzey Rengi: 5 YR 7/4 (Pink)

Astar Rengi:

Hamur: Sert, kaba hamur yapısına sahip ince ve yoğun kireç ve kum katkıları içermektedir.
Eserin korunma durumu: 1/3'i korunmuş ağız ve boyundan oluşan amphoranın bir kulpu ise tam korunmuştur.
Form: LRA 1-B
Tanım: Dışa yuvarlatılmış bir ağza sahiptir. Ağzın altında başlayan yivli kulplardan biri tamamen korunamamışken bir diğeri ise kulp tamdır Ağzın altında, kulp birleşimi hizasında yer alan çıkıntı muhtemelen tüm boynu çevrelemektedir.

Tarih:
Referans: Alkaç 2013, 119, Kat. No. 7(LR 1B-MS 6. – 7. yüzyıl); Badescu 2015, 195, Kat. No. 25, Fig. 4, 13(MS 6. yüzyıl)

Levha 344 – Kat. No. 344

Buluntu Yeri ve Yılı: Erythrai Cennetepe 1978, A3 Açması

Envanter No: ERY78.CT.A3-4

Ölçüler: h: 12.2 cm R: 7.9 cm

Hamur Rengi: 7.5 YR5/4 (Brown)

Yüzey Rengi: 7.5 YR 7/6 (Reddish Yellow)

Astar Rengi:

Hamur: Sert, sıkı, kaba bir hamur yapısına sahip, çok yoğun ve ince mika, irili ufaklı orta yoğunlukta kireç, az miktarda ve ince taneli siyah, beyaz taşçık içerir.

Eserin korunma durumu: Ağzı neredeyse tam korunmuş olan amphoranın gövdesi oldukça iyi durumdadır. Her iki kulpu da kırık durumdadır. Boyundan sonra gövdeye açılan amphoranın devamı korunamamıştır.

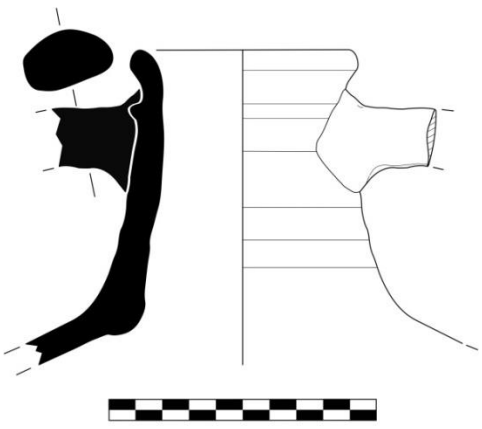
Form: LRA 1-B

Tanım: Dışa yuvarlatılmış bir ağza sahiptir. Ağzın altında başlayan yivli kulplardan biri tamamen korunamamışken bir diğeri ise kulp form ve kesiti hakkında bilgi verecek kadar korunabilmiştir. Ağzın altında, kulp birleşimi hizasında yer alan çıkıntı tüm boynu çevrelemektedir. Boyundan omuza geçişte iç kısımda yivlendirme görülmektedir. Yüzeyde derin kaburgalar görülmektedir.

Tarih:

Referans: Pieri 2005, 257, Pl. 17, 2(LR 1 B1); Reynolds 2010, 110, Fig 7.v (yaklaşık olarak MS 600); Badescu 2015, 956, Fig. 4.3(MS 6. yüzyıl); Sazanov 2017, 663, Fig. 1.2(MS 6.-7. yüzyıl)

Buluntu Yeri ve Yılı: Erythrai Cennetepe 1981, Doğu Açma

Envanter No: ERY81.CT. DA-3

Ölçüler: h:8.9 cm R: - cm

Hamur Rengi: 7.5 YR 6/6 (Reddish Yellow)

Yüzey Rengi: 7.5 YR 7/4 (Pink)

Astar Rengi:

Hamur: Sert, kaba hamur yapılı yoğun ve küçük mika, kireç ve siyah taşçık içerir.

Eserin korunma durumu: Ağzın küçük bir bölümü ile boyun ve kulp birleşimi korunabilmiştir.

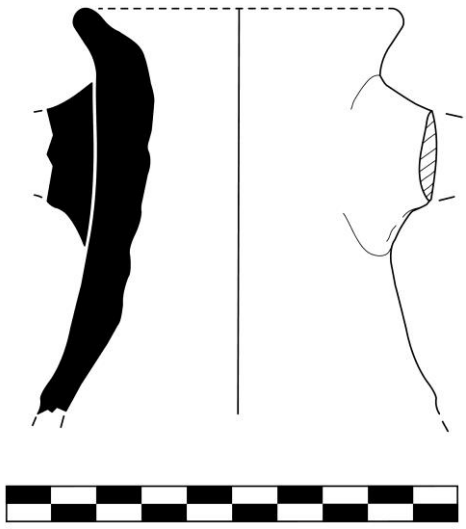
Form: LRA 1-B

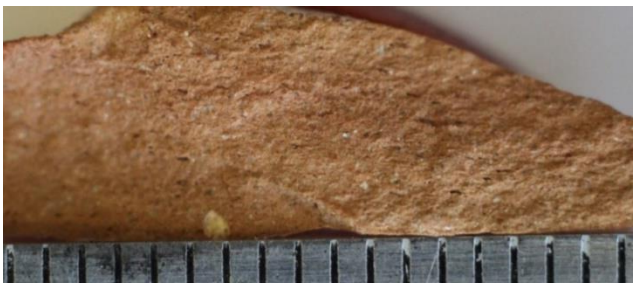
Tanım: İnceltilip dışa yuvarlatılmış ağzın içte boynna doğru yivlendirmeleri görülür. Ağzın altında tutturulmuş elip kesitli kulp yer alır.

Tarih:

Referans: Pieri 2005, 257, Pl. 17, 2(LR 1 B1); Reynolds 2010, 110, Fig 7.v (yaklaşık olarak MS 600); Badescu 2015, 956, Fig. 4.3(MS 6. yüzyıl); Sazanov 2017, 663, Fig. 1.2(MS 6.-7. yüzyıl)

Levha 346 – Kat. No. 346

Buluntu Yeri ve Yılı: Erythrai Cennetepe 1978, A1 Açması

Envanter No: ERY78.CT.A1-5

Ölçüler: h:10 cm R:1.5 cm

Hamur Rengi: 2.5 YR 5/6 (Red)

Yüzey Rengi: İç: 2.5 YR 6/6 (Light Red) Dış: 5 YR 5/6 (Yellowish Red)

Astar Rengi:

Hamur: orta derecede gözenekli, ince hamur yapısına sahip, çok ince ve çok yoğun beyaz mika, az miktarda orta boyutlarda kireç, az miktarda ve küçük boyutlarda taşçık içermektedir.

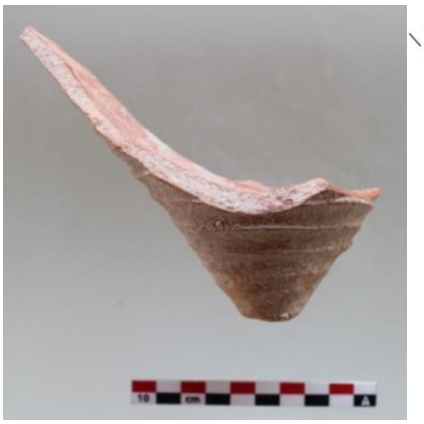
Eserin Korunma Durumu: Amphoranın sadece dip kısmı korunmuştur.

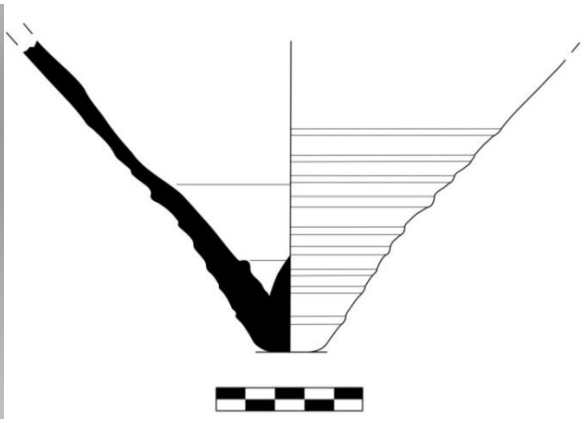
Form: LR 4 Amphorası

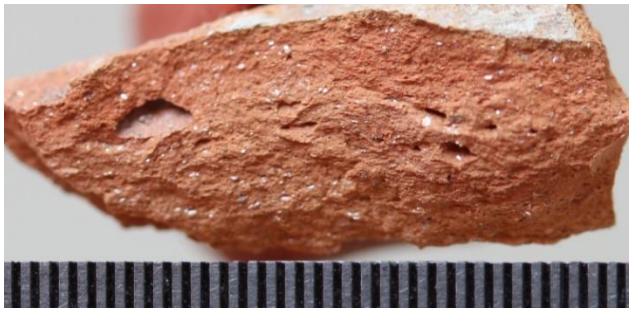
Tanım: Yivlendirilmiş kaide kısmı silindirik gövdeye doğru genişleyerek açılmaktadır. Kaidenin ucu sivriltilmiş, iç kısmında yumru oluşturulmuştur.

Tarih: MS 5. yüzyıl sonu- 6. yüzyıl

Referans: Majcherek 175, Fig. 6.5; Pieri 2005, 278, Fig. 38, 5; Slane – Sanders 2005, Fig. 5-25-26(MS 5. yüzyıl-6. yüzyıl sonu); Bădescu – Bivolaru 2015, Fig. 6, 11(MS 6. yüzyıl başı); Sazanov 2017, Fig. 12, 3.1-2 (MS 5. yüzyılın ikinci yarısı- 6. yüzyılın sonu).

Levha 347 – Kat. No. 347

Buluntu Yeri ve Yılı: Erythrai Cennetepe 1981, Doğu Açma 8

Envanter No: ERY81.CT. DA8-13

Ölçüler: h: 7 cm R: 3.5 cm

Hamur Rengi: 5 YR 5/6 (Yellowish Red)

Yüzey Rengi: 5 YR 6/6 (Reddish Yellow)

Astar Rengi:

Hamur: Sert, sıkı hamur yapılı, ince ve orta yoğunlukta kuvars ve siyah katkı içerir.

Eserin Korunma Durumu: Amphoranın sadece dip kısmı korunmuştur.

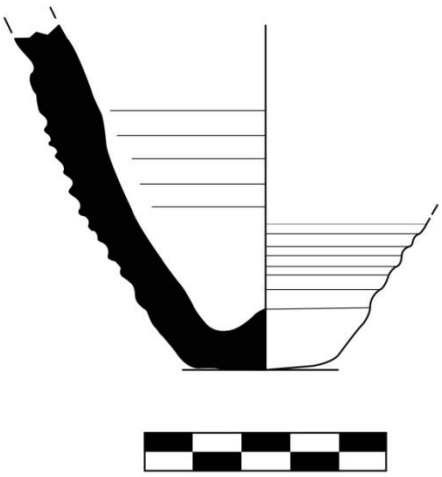
Form: LR 4 Amphorası

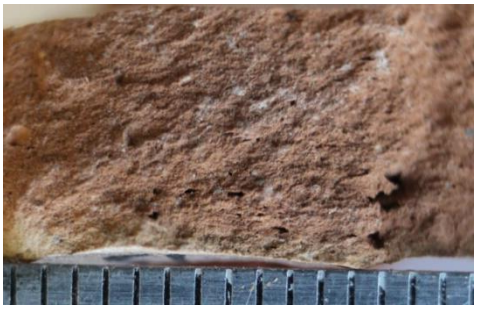
Tanım: Yivlendirilmiş kaide kısmı silindirik gövdeye doğru genişleyerek açılmaktadır. Kaidenin ucu düzlem oluşturmuştur.

Tarih: MS 5. – 6. yüzyıl

Referans: Majcherek 1995, 176, Fig. 7); Pieri 2007, Fig. 6, 17(MS 6.-7. yüzyıl); Ladstätter 2008, Taf. 293, K 186(MS 5. yüzyılın sonları); Bădescu – Bivolaru 2015, 207, Fig. 6.11(MS 6. yüzyıl başları); Sazanov 2017, Fig. 11, 2.4-5 (MS 5. - 6. yüzyıl); Meriç 2018, 86, Pl. 8, 48(MS 5. – 6. yüzyıl); Rife – Heath 2013-2020, KTH0833 (Late Roman Amphora 4)

Levha 348 – Kat. No. 348

Buluntu Yeri ve Yılı: Erythrai Cennetepe 1981, Doğu Açma 11

Envanter No: ERY81.CT. DA11-6

Ölçüler: h: 3.4 cm R: 3 cm

Hamur Rengi: 5 YR 7/6 (Reddish Yellow)

Yüzey Rengi: 5 YR 7/6 (Reddish Yellow)

Astar Rengi:

Hamur: Sert, kaba hamur yapısına sahip ince ve orta yoğunlukta kuvars, ince ve az mika, siyah, beyaz katkılar içerir.

Eserin Korunma Durumu: Amphoranın sadece dip kısmı korunmuştur.

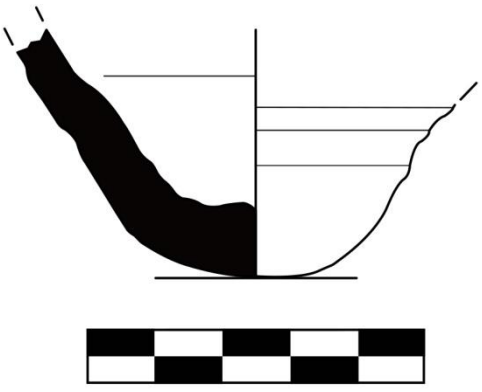
Form: LR 4 Amphorası

Tanım: Yivlendirilmiş kaide kısmı silindirik gövdeye doğru genişleyerek açılmaktadır. Kaidenin ucu düzlem oluşturmuştur.

Tarih: MS 5. – 6. yüzyıl

Referans: Majcherek 1995, 176, Fig. 7,2; Pieri 2005, 282, Pl. 42, 3; Ladstätter 2008, Taf. 293, K 186(MS 5. yüzyılın sonları); Bădescu – Bivolaru 2015, 207, Fig. 6.11(MS 6. yüzyıl başları); Sazanov 2017, Fig. 12, 3.4-5 (6. yüzyılın sonu 7. yüzyılın ilk çeyreği); Meriç 2018, 86, Pl. 8, 48(MS 5. – 6. yüzyıl); Rife – Heath 2013-2020, KTH1117 (Late Roman Amphora 4)

Levha 349 – Kat. No. 349

Buluntu Yeri ve Yılı: Erythrai Cennetepe 1978, A1 Açması
Envanter No: ERY78.CT.A1-12
Ölçüler: h: yak. 7 cm R: - cm

Hamur Rengi: 5 YR 5/8 (Yellowish Red)

Yüzey Rengi: 5 YR 6/6 (Reddish Yellow)

Astar Rengi:

Hamur: Sert, kaba hamur yapısına sahip çok yoğun ve orta boyutlarda kuvars, ince ve az siyah, kırmızı katkılar içerir.

Eserin Korunma Durumu: Amphoranın sadece kulpu korunmuştur.

Form: LR 4 Amphorası

Tanım: Yivli tek kulpu korunmuş amphora parçası.

Tarih: MS 6.-7. yüzyıl
Referans: Bonifay – Pieri 1995, Fig. 9.65 (MS 6. yüzyıl); Pieri 2007, 318, Fig. 6. 3(6.-7. yüzyıl); Bezeczky 2013, Pl.33.376-377, Pl. 49.634-635(MS 4.-7. yüzyıl); Rife – Heath 2013-2020, KTH1137.

Levha 350 – Kat. No. 350

Buluntu Yeri ve Yılı: Erythrai Cennetepe 1978, A2 Açması
Envanter No: ERY78.CT.A2-12
Ölçüler: h: yak. 7 cm R: - cm

Hamur Rengi: 5 YR 5/4 (Reddish Brown)

Yüzey Rengi: 5 YR 6/6 (Reddish Yellow)

Astar Rengi:

Hamur: Sert, kaba hamur yapısına sahip çok yoğun ve orta boyutlarda kuvars, ince ve az beyaz katkı içerir.

Eserin Korunma Durumu: Amphoranın sadece kulpu korunmuştur.

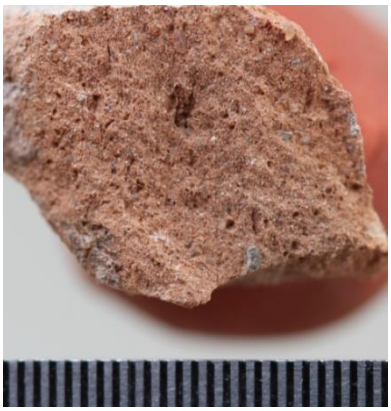
Form: LR 4 Amphorası

Tanım: Yivli tek kulpu korunmuş amphora parçası. Korunan gövde yüzeyinin tamamında yiv izleri görülmektedir.

Tarih: MS 5.-7. yüzyıl
Referans: Majcherek 1995, 173, Pl. 4.1a; Bonifay – Pieri 1995, Fig. 9.65 (MS 6. yüzyıl); Pieri 2007, 318, Fig. 6. 3(6.-7. yüzyıl); Bezeczky 2013, Pl.33.376-377, Pl. 49.634-635(MS 4.-7. yüzyıl); Rife – Heath 2013-2020, KTH1137 (Late Roman Amphora 4).

Levha 351 – Kat. No. 351

Buluntu Yeri ve Yılı: Erythrai Cennetepe 1978, A2 Açması
Envanter No: ERY78.CT.A2-3
Ölçüler: h: yak. 14,5 cm R: - cm

Hamur Rengi: 5 YR 5/6 (Yellowish Red)

Yüzey Rengi: 2,5 YR 6/6 (Light Red)

Astar Rengi:

Hamur: Sert, kaba hamur yapısına sahip çok yoğun ve orta boyutlarda kuvars, az ve iri beyaz katkı, orta yoğunlukta ve ince siyah, kırmızı katkılar içerir.

Eserin Korunma Durumu: Amphoranın tek kulpu tam korunmuş, kulpun altında ve üstünde devam eden gövdenin küçük bir kısmı görülebilmektedir.

Form: LR 4 Amphorası

Tanım: Yivli tek kulpu korunmuş amphora parçası. Korunan gövde yüzeyinde, kulpun alt kısmında yiv izleri görülmektedir.

Tarih: MS 6.-7. yüzyıl
Referans: Majcherek 1995, 175, Pl. 6.1; Pieri 2007, 318, Fig.6.3; Bezeczky 2013, Pl.33.376-377, Pl. 49.634-635(MS 4.-7. yüzyıl); Sazanov 2017, Fig. 9, Type1 (7. yüzyıl)

Levha 352 – Kat. No. 352

Buluntu Yeri ve Yılı: Erythrai Cennetepe 1978, A3 Açması

Envanter No: ERY78.CT.A3-9

Ölçüler: h: 7 cm R: - cm

Hamur Rengi: 5 YR 5/6 (Yellowish Red)

Yüzey Rengi: 2,5 YR 6/4 (Light Reddish Brown)

Astar Rengi:

Hamur: Sert, kaba hamur yapısına sahip çok yoğun ve orta boyutlarda kuvars, iri ve orta yoğunlukta taşçık içermektedir.

Eserin Korunma Durumu: Amphoranın tek kulpu tam korunmuş, kulpun altında ve üstünde devam eden gövdenin küçük bir kısmı görülebilmektedir.

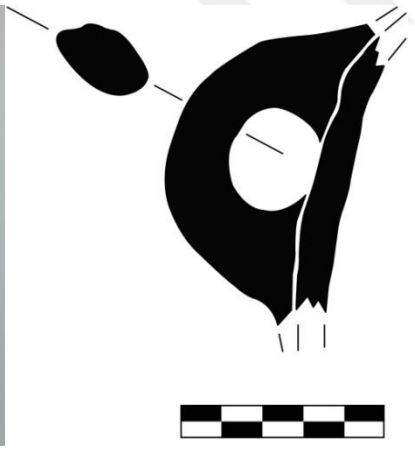
Form: LR 4 Amphorası

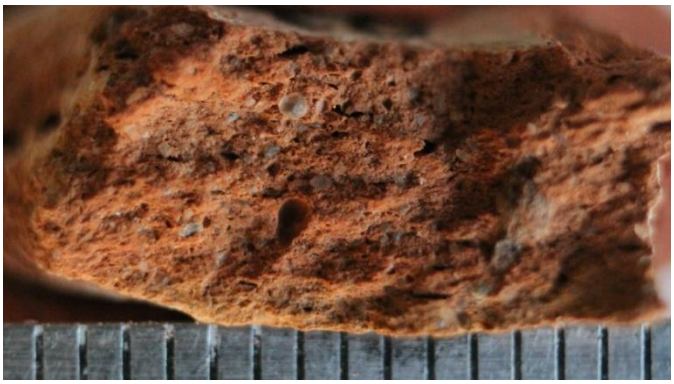
Tanım: Yivli tek kulpu korunmuş amphora parçası. Korunan gövde yüzeyinde, kulpun alt kısmında yiv izleri görülmektedir.

Tarih: MS 5.-7. yüzyıl

Referans: Majcherek 1995, 177, Pl. 8.2; Bezeczky 2013, Pl.33.376-377, Pl. 49.634-635(MS 4.-7. yüzyıl); Sazanov 2017, Fig. 9, Type 1 (MS 7. yüzyıl)

Levha 353 – Kat. No. 353

Buluntu Yeri ve Yılı: Erythrai Cennetepe 1978, Havuz

Envanter No: ERY78.CT.H-1

Ölçüler: h: 16.3 cm R: 10.4 cm

Hamur Rengi: 2.5 YR 5/8 (Red)

Yüzey Rengi: 7.5 YR 8/3 (Pink)

Astar Rengi:

Hamur: Sert, kaba hamur yapısına sahip çok yoğun ve orta boyutlarda kuvars, ince ve orta yoğunlukta kireç, çok az ve ince beyaz mika, siyah katkı içerir.

Eserin Korunma Durumu: Ağzın yaklaşık 2/3'si korunmuş boyun, omuz ve gövdenin bir kısmını oluşturan amphoranın tek kulpu ise tam korunmuş durumdadır.

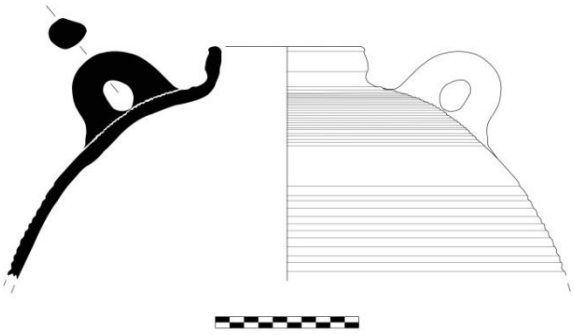
Form: LR 5-6 Amphorası

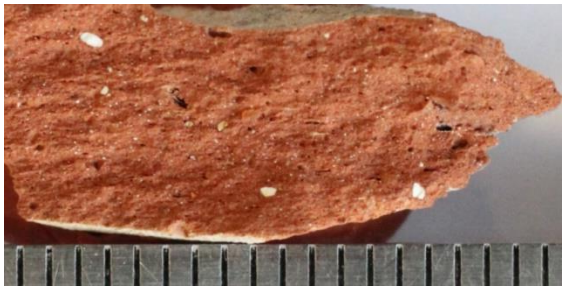
Tanım: Hafif dışa çekik ağız kenarına, kısa bir boyna, üzeri yivli yuvarlak kesitli kulplara sahip amphora torba formludur. Kulp altında yaklaşık 10 cm'lik bölümü hariç amphoranın ele geçmiş tüm yüzeyi yivlidir. Amphoranın üzerinde yer yer kalker izleri görülmektedir.

Tarih: MS 5.-7. yüzyıl

Referans: Ballet – Picon 1982, Fig. 4.2(MS 7. yüzyılın ilk yarısı); Gempeler 1992, 199, Abb. 129.3, Taf. 40.5, Form K 766(MS 6. yüzyıl sonu- 7. yüzyıl); Bonifay – Pieri 1995, Fig. 10.68 (MS 6. yüzyıl); Pieri 2007, 320, Fig. 8. 10(Tip 3,); Şenol 2003, 125, No. 48; Ladstätter 2008, Taf. 293, K 186(MS 5. yüzyılın 2. yarısı); Vokaer 2017, 800, Fig. 4.3; Şenol 2018, 144, Fig. 117(MS 7. – 8. yüzyıl)

Levha 354 – Kat. No. 354

Buluntu Yeri ve Yılı: Erythrai Cennetepe 1981, Doğu Açma 11

Envanter No: ERY81.CT. DA11-20

Ölçüler: h: 16.7 cm R: 9.3 cm

Hamur Rengi: 5 YR 6/6 (Reddish Yellow)

Yüzey Rengi: 5 YR 7/6 (Reddish Yellow)

Astar Rengi:

Hamur: Sert, kaba hamur yapısına sahip ince ve yoğun kuvars, mika, kırmızı, siyah katkı ve kireç içerir.

Eserin Korunma Durumu: Ağzı, boynu ve tek kulpu tam korunmuş omuz ve gövdenin bir kısmını oluşturmaktadır.

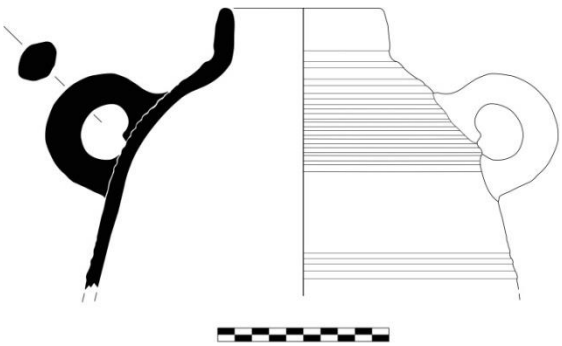
Form: LR 5-6 Amphorası

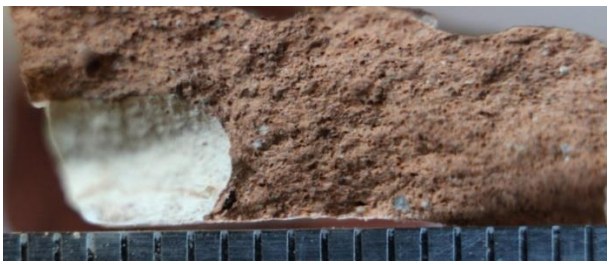
Tanım: Düz bir ağız kenarına, kısa bir boyna, üzeri yivli yuvarlak kesitli kulplara sahip amphora torba formludur. Kulp altında yaklaşık 10 cm'lik bölümü hariç amphoranın boyun altından itibaren, ele geçmiş tüm yüzeyi yivlidir. Amphoranın üzerinde yer yer kalker izleri görülmektedir.

Tarih: MS 5-6. yüzyıllar

Referans: Ballet – Picon 1982, Fig. 4.2(MS 7. yüzyılın ilk yarısı); Gempeler 1992, 199, Abb. 129.3, Taf. 40.5, Form K 766(MS 6. yüzyıl sonu- 7. yüzyıl);); Bonifay – Pieri 1995, Fig. 10.67(LRA 5, MS 6. -7. yüzyıl); Şenol 2000a, 345, Kat. No. 130(MS 4. yüzyıl sonları); Pieri 2007, 320, Fig. 8. 8(Tip 3, MS 5.-7. yüzyıl); Şenol 2003, 125, No. 48; Ladstätter 2008, Taf. 293, K 186(MS 5. yüzyılın 2. yarısı); Vokaer 2017, 800, Fig. 4.4; Şenol 2018, 144, Fig. 117(MS 7. – 8. yüzyıl)

Levha 355 – Kat. No. 355

Buluntu Yeri ve Yılı: Erythrai Cennetepe 1980, Kuzey Portik ve Avlu

Envanter No: ERY80.CT.KPA-4

Ölçüler: h:14 cm R: 10-12 cm

Hamur Rengi: 2.5 YR 5/8 (Red)

Yüzey Rengi: 2.5 YR 6/6 (Light Red)

Astar Rengi: -

Hamur: Kaba, sert hamur yapısına sahip, çok yoğun ve irili ufaklı kuvars, az miktarda ve ince mika, orta miktarda küçük siyah, beyaz taşçık içerir.

Eserin korunma durumu: Ağzın küçük bir bölümü ile tek kulbun tamamı korunmuştur.

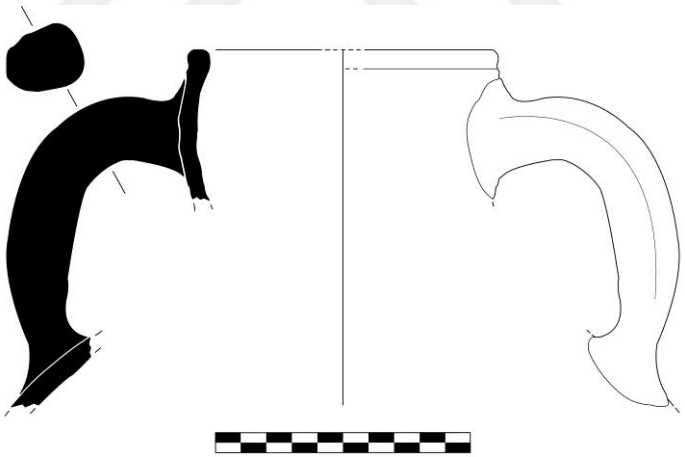
Form: Berythus Amphoraları

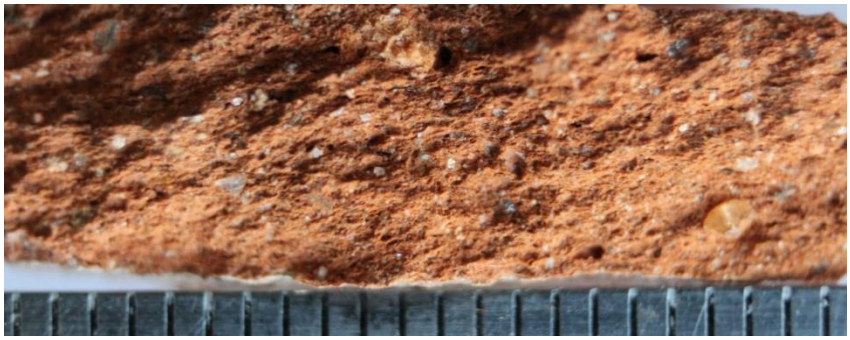
Tanım: Kalınlaştırılmış ağzın altında sığ bir yiv yer alır. Ağzınhemen altından üst kırmında sış olukların yer aldığı kulp yana genişleyip omuza tutturulmuştur.

Tarih:

Referans: Reynolds ve diğ. 2008-2009, Fig. 5.g (MS 1. yüzyıl sonları)

Levha 356 – Kat. No. 356

Buluntu Yeri ve Yılı: Erythrai Cennetepe 1978, A2 Açması

Envanter No: ERY78.CT.A2-9

Ölçüler: h: - cm BR: 8.2 cm

Hamur Rengi: 2.5 YR 4/8 (Red)

Yüzey Rengi: 2.5 YR 5/8 (Red)

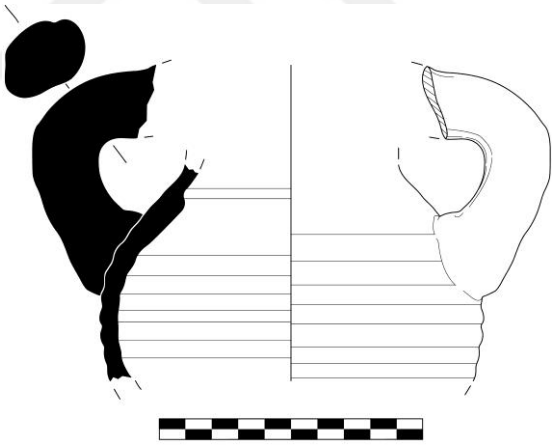
Astar Rengi: -

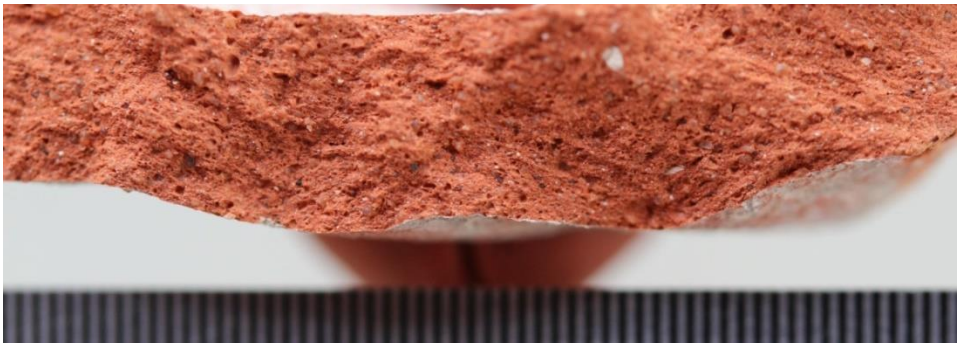
Hamur: Sert, sıkı hamur yapılı, çok yoğun ve irili ufaklı kuvars, küçük ve az siyah taşçık içerir.
Eserin Korunma Durumu: Amphoranın boynun bitiminden orta gövdeye kadar olan kısmının yarısı korunmuştur. Kulp, omuza bağlanacak üst birleşim yerinden kırıktır. Ancak omuz birleşim yerinden sonrası tam korunmuştur.
Form: Berythus Amphoraları
Tanımı: Omuz ile üst gövdenin korunmuş kısmıda iç ve dış yüzeyi ile kulp yivlendirilmiştir.

Tarih:

Referans: Reynolds ve diğ. 2008-2009, Fig. 5.v, w (MS 551)

Levha 357 – Kat. No. 357

Buluntu Yeri ve Yılı: Erythrai Toechobatlı Yapı – Tapınak Kuzey Duvarı, 1977

Envanter No: ERY77.TOE-1

Ölçüler: h: 34.5 cm DR: 1.8 cm

Hamur Rengi: 2.5 YR 5/8 (Red)

Yüzey Rengi: 2.5 YR 6/6 (Light Red)

Astar Rengi:

Hamur: Kabar, sert hamur yapılı, küçük ve çok yoğun kuvars, yoğun ve küçük boşluklar ve kırmızı katkılar içerir.

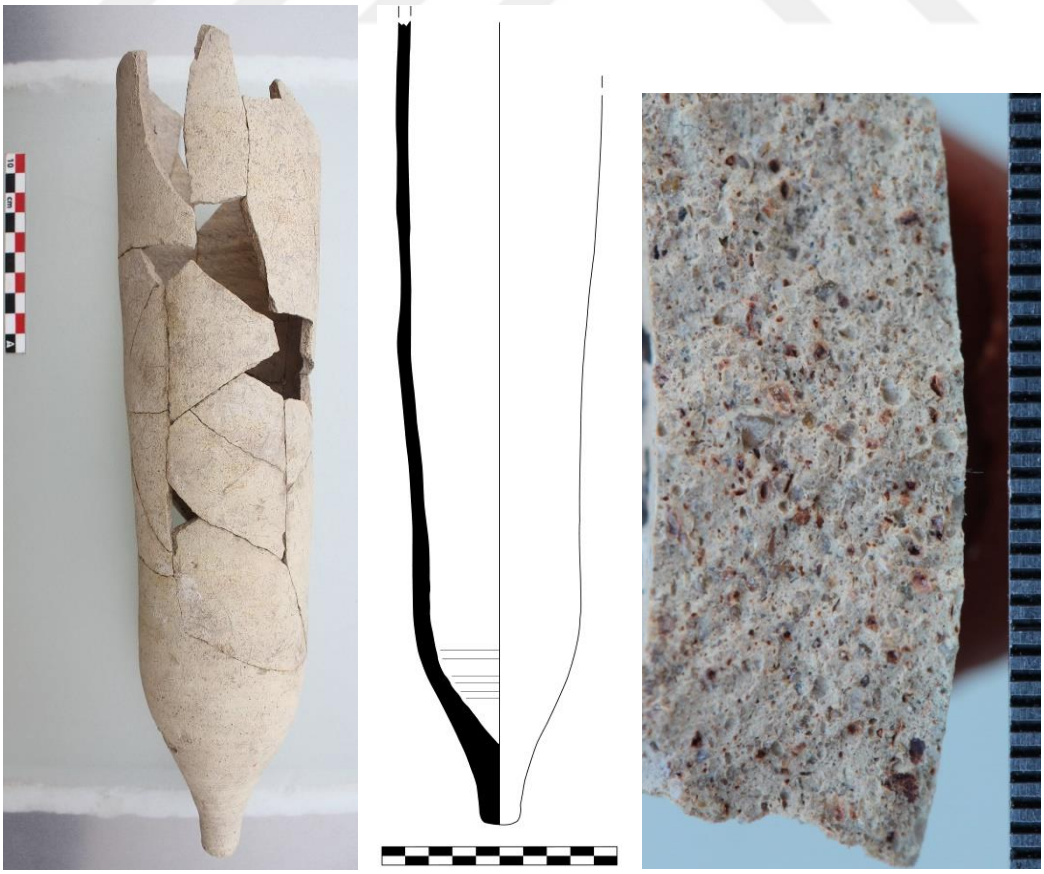
Eserin korunma durumu: Dip kısmı neredeyse tam korunmuştur. Alt gövde ve üst gövdede yer yer eksik parçalar vardır. 15 parçanın restorasyonu ile birleştirilmiştir. Amphoranın üst kısmı korunamamıştır.

Form: Küçük Spatheia/Spatheion Tip 3 B-C amphorasına ait gövde-kaide parçası

Tanım: Dar ve ovoid gövdeye, ucu yuvarlatılmış içi dolu konik bir kaideye sahiptir.

Tarih:

Referans: Bass 1982, Fig. 8.18, P 66; Bonifay 2005, Fig. 5.2; Şenol 2018, 244, Fig. 204, 1A(MS 5. yüzyılın ilk yarısı)

Levha 358 – Kat. No. 358

Buluntu Yeri ve Yılı: Erythrai Şaraphane, 1978
Envanter No: ERY78.ŞRP-1
Ölçüler: h: 5.5 cm R: 6.5 cm

Hamur Rengi: 7.5 YR 7/4 (Pink)

Yüzey Rengi: 10 YR 8/2 (Very Pale Brown)

Astar Rengi:

Hamur: Sert, kaba hamur yapılı, ince katkılı, çok ince ve çok yoğun mika, kuvars ve sarı katkı, az ve ince siyah katkılar içermektedir.

Eserin korunma durumu: Ağız kısmının ¾'ü korunmuş ve boyundan sonrası kırılmıştır.

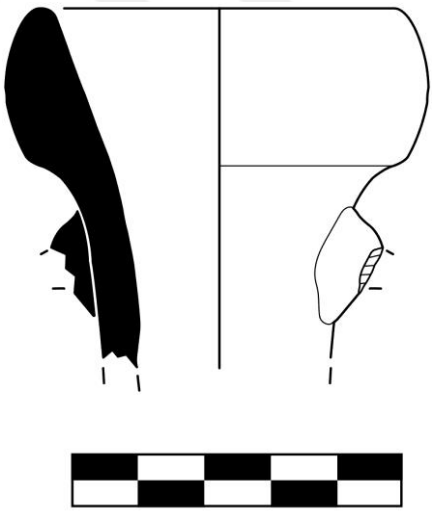
Form: Küçük Spatheia/Spatheion Tip 3 B-C amphorasına ait ağız parçası

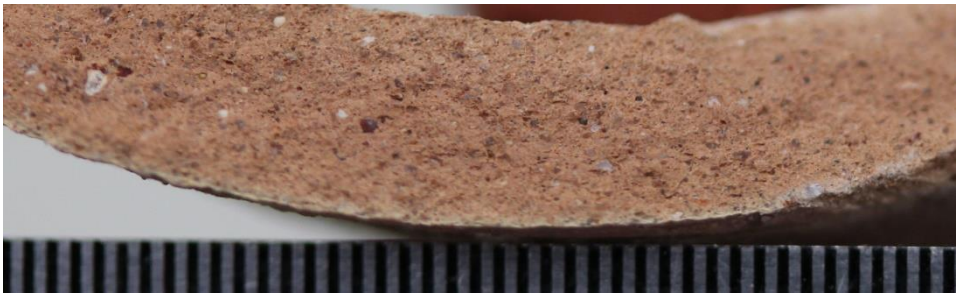
Tanım: Ucu yuvarlatılmış, dışa çekik ve aşağı sarkık ağız kenarına, silindirik bir boyna ve ağız kenarının altında başlayan oval kesitli dikey kulplara sahiptir.

Tarih:

Referans: Bjelajac 1996, 91, Fig. XXXI. 182; Şenol 2000, 479, Kat. No. 379(MS 4. yüzyıl); Bonifay 2004, Fig. 69, Type C.1(MS 7. yüzyılın ikinci yarısı); Bezeczky 2005, Pl. 5, Fig. 49; Şenol 2018, 237, Figure 194, 1A(MS 5. yüzyılın ilk yarısı)

Levha 359 – Kat. No. 359

Buluntu Yeri ve Yılı: Erythrai Teras Duvarlı Yapı, 1977
Envanter No: ERY77.TDY-1
Ölçüler: h: 23 cm Boyun R: 4.3 cm

Hamur Rengi: 2.5 Y 7/2 (Light Gray)

Yüzey Rengi: 2.5 Y 8/2 (Pale Brown)

Astar Rengi:

Hamur: Sert, sıkı hamur yapılı, çok yoğun ve irili ufaklı kuvars, orta yoğunlukta ve ince siyah, kırmızı katkılar içermektedir.

Eserin korunma durumu: Ağız ve dip kısmı noksan olan eserin boyun ve gövde kısmında yer yer kırıklar olmasına rağmen büyük bir kısmı korunmuş durumdadır.

Form: Küçük Spatheia/Spatheion Tip 3 B-C amphorasına ait omuz-gövde

Tanım: Ağzı ve dip kısmı korunamamış bu amphora silindirik bir boyna ve gövdeye sahiptir.

Tarih:

Referans: Bonifay 2004, Fig. 69, Type B-C (MS 7. yüzyıl); Bezeczky 2005, Pl. 5, Fig. 49; Şenol 2018, 244, Figure 204, 1A(MS 5. yüzyılın ilk yarısı)

Levha 360– Kat. No. 360

Buluntu Yeri ve Yılı: Erythrai UFO, Deniz Kenarı Sondajı, 1979
Envanter No: ERY79.UFO.DKS-1
Ölçüler: h: 30 cm R: 5.1 cm

Hamur Rengi: 2.5 YR 8/3 (Pale Brown)

Yüzey Rengi: 10 YR 8/3 (Very Pale Brown)

Astar Rengi:

Hamur: Sert, kaba hamur yapılı, çok yoğun ve çok iri orta boyutlarda kuvars, yoğun ve irili ufaklı siyah taşçık içermektedir.

Eserin korunma durumu: Ağız, boyun ve uzun bir gövde kısmı korunmuş dip kısmı kırılmıştır. Kulplardan biri sağlam diğeri ise kırıktır.

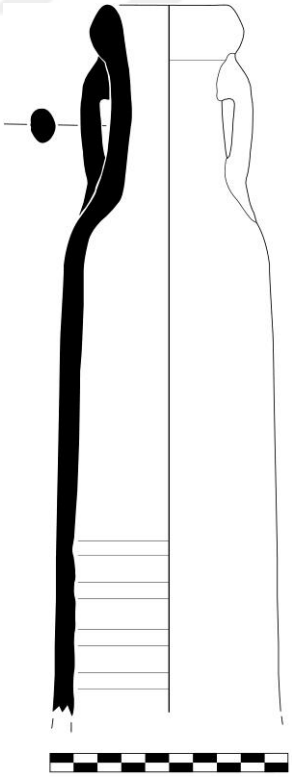
Form: Küçük Spatheia/Spatheion Tip 3 C amphorası

Tanım: Ucu yuvarlatılmış, dışa çekik ve aşağı sarkık ağız kenarına, silindirik bir boyna ve ağız kenarının altında başlayan oval kesitli dikey kulplara sahiptir.

Tarih:

Referans: Panella 1973, 630, Fig. 31; Bjelajac 1996, 91, Fig. XXXI. 182; Bonifay 2004, Fig 61. C.1(MS 7. yüzyılın ikinci yarısı); Bezeczky 2005, Pl. 5, Fig. 49; Ladstätter 2008, 159, Taf. 311, K 425(MS 6. yüzyıl sonu); Şenol 2018, 237, Figure 194, 1A(MS 5. yüzyılın ilk yarısı)

Buluntu Yeri ve Yılı: Erythrai Cennetepe 1981, Doğu Açma 8
Envanter No: ERY81.CT. DA8-3
Ölçüler: h: 6.5 cm R: 7 cm

Hamur Rengi: 2.5 Y 7/2 (Light Gray)

Yüzey Rengi: 2.5 Y 8/2 (Pale Brown)

Astar Rengi:

Hamur: Kaba, sert bir hamur yapısına sahip, yoğun ve küçük gözenekli, çok küçük ve ince kırmızı katkı, ince ve orta yoğunlukta mika içerir.

Eserin Korunma Durumu: Ağız kısmı tam korunmuş, boynun küçük bir kısmı ve tek kulp birleşimi korunmuş durumdadır.

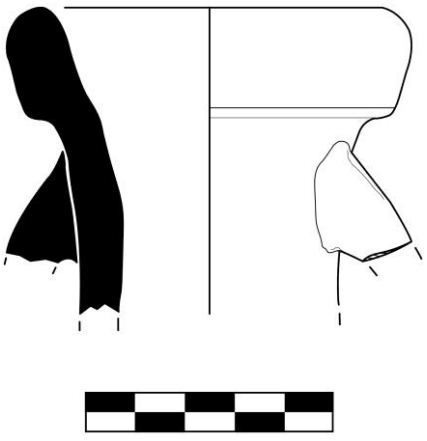
Form: Küçük Spatheia/Spatheion Tip 3 amphorası

Tanım: Ucu yuvarlatılmış, dışa çekik ve aşağı sarkık ağız kenarına, silindirik bir boyna ve ağız kenarının altında başlayan oval kesitli dikey kulplara sahiptir.

Tarih:

Referans: Keay 1984, Fig. 91,1(MS 6. yüzyıl ortaları); Bjelajac 1996, 89, Fig. XXXI. 162; Şenol 2000, 479, Kat. No. 379(MS 4. yüzyıl); Bonifay 2004, Fig. 69, Spatheion type 3. ; Bezeczky 2005, Pl. 5, Fig. 49; Bezeczky 2013, Pl. 37, 418(MS geç 4- 7. yüzyıl başı); Şenol 2018, 242, Fig. 201, 1A(MS 5. yüzyılın ilk yarısı)

Levha 362 – Kat. No. 362

Buluntu Yeri ve Yılı: Erythrai Mozaikli Peristyl Ev, X Odası 1977

Envanter No: ERY77.MPE.X-3

Ölçüler: h: 3.8 cm R: 8.4 cm

Hamur Rengi: 5 YR 6/6 (Reddish Yellow)

Yüzey Rengi: 10 YR 8/3 (Very Pale Brown)

Astar Rengi:

Hamur: Sert, kaba hamur yapılı, yoğun ve orta boyutta siyah, kırmızı taşçık, orta miktarda ve orta boyutta kuvars, çok az ve ince mika, yoğun ve iri boyutlarda kireç içermektedir.

Eserin korunma durumu: 1/4'i korunmuş ağız parçası.

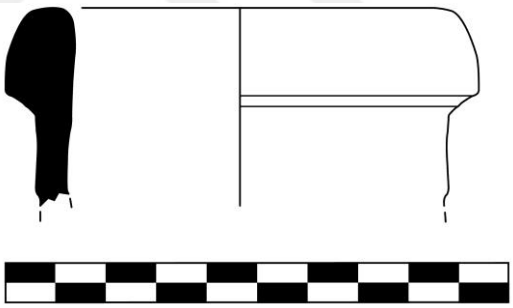
Form: Küçük Spatheia/Spatheion Tip 3 amphorası

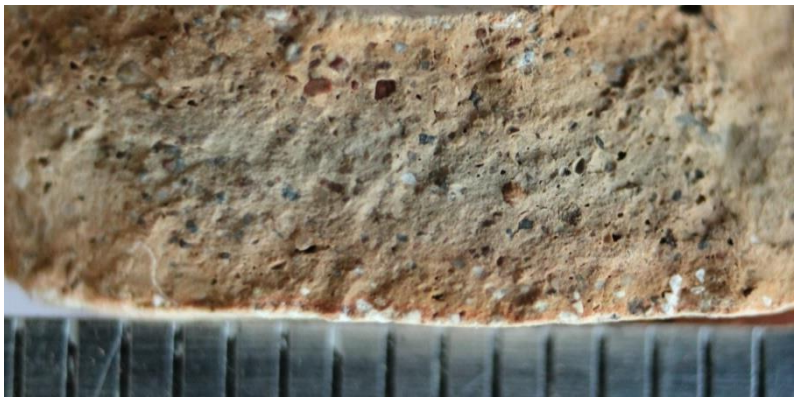
Tanım: Ucu yuvarlatılmış ve dışta bir bant yapmış ağız parçası

Tarih:

Referans: Bonifay 2004, 124, Fig. 69; Bezeczky 2005, Pl. 5, Fig. 49.

Levha 363 – Kat. No. 363

Buluntu Yeri ve Yılı: Erythrai Cennetepe 1980, Kuzey Portik ve Avlu

Envanter No: ERY80.CT.KPA-1

Ölçüler: h:9.8 cm R: 3.5 cm

Hamur Rengi: 2.5 YR 5/8 (Red)

Yüzey Rengi: 2.5 YR 6/6 (Light Red)

Astar Rengi:

Hamur: Kaba, sert hamur yapısına sahip, çok küçük ve az miktarda mika, az miktarda ve küçük taşçık, kireç içerir.

Eserin korunma durumu: Dip kısmı tam korunmuş amphora parçası

Form Küçük Spatheia/ Spatheion Tip 1 B amphorası kaide parçası

Tanım: Ucu düzleştirilip bir bantla çevrelenmiş içi dolu silindirik kaide.

Tarih: MS 5. yüzyıl

Referans: Ghalia ve diğ. 2004, 502, Fig. 3.2; Bonifay 2004, 38, Fig. 18.5; 124, Fig. 67.8.

Levha 364 – Kat. No. 364

Buluntu Yeri ve Yılı: Erythrai Tiyatro, 1981
Envanter No: ERY81.TYT-4
Ölçüler: h: 5.2 cm R: 15.6 cm

Hamur Rengi: 2.5 YR 7/3 (Pale Brown)

Yüzey Rengi: 2.5 Y 7/2 (Light Gray)

Astar Rengi:

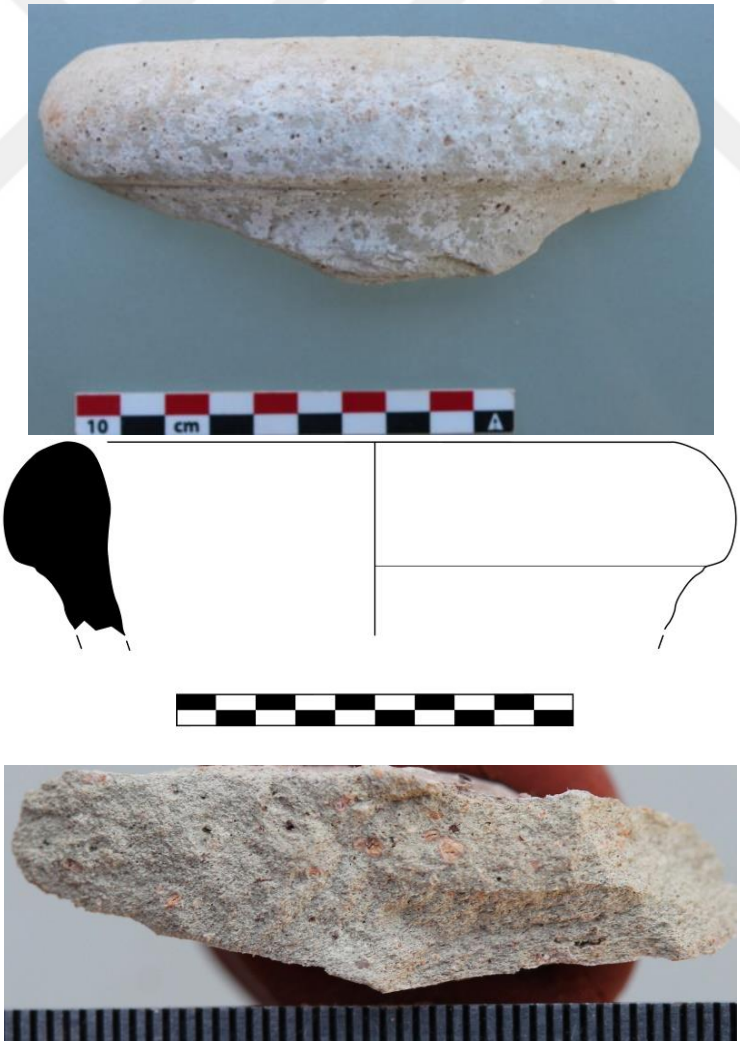
Hamur: Yumuşak, kaba hamur yapılı, az ve ince mika, orta miktarda ve orta boyutlarda kırmızı katkılar içerir.

Eserin korunma durumu: Amphoranın 1/3'i korunmuş ağız parçasıdır.

Form Büyük Spatheia/ Spatheion Tip 1 B amphorası ağız parçası

Tanımı: Dışa yuvarlatılmış kalın ağız, içte hafif bir düzleştirmeyle betimlenmiştir.

Tarih: MS 5. yüzyıl
Referans: Bonifay – Pieri 1995, Fig. 1.3; Bonifay 2004, Fig. 67, 8, 18 (Spatheion Type 1B)

Levha 365– Kat. No. 365

Buluntu Yeri ve Yılı: Erythrai Cennetepe 1978, A1 Açması

Envanter No: ERY78.CT.A1-1

Ölçüler: h: 4.8 cm R: 12 cm

Hamur Rengi: 5 YR 5/6 (Yellowish Red)

Yüzey Rengi: 7.5 YR 8/3 (Pink)

Astar Rengi: -

Hamur: Az gözenekli, sert, sıkı hamur yapılı, ince katkılı ve orta yoğunlukta kireç, orta yoğunlukta ve ince beyaz mika, az ve ince kuvars içermektedir.

Eserin korunma durumu: 1/5'i korunmuş ağız parçası.

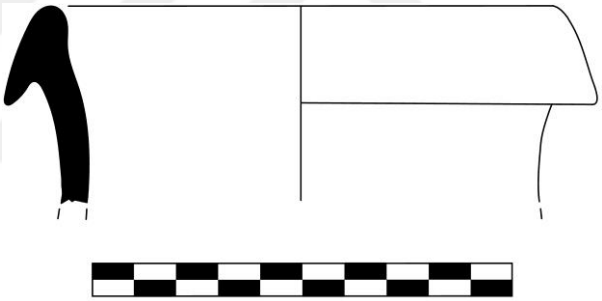
Form Büyük Spatheia/ Spatheion Tip 1 B amphorası ağız parçası (?)

Tanım: Mantar, üçgen bir ağız profiline sahiptir.

Tarih: MS 5. yüzyıl

Referans: Bonifay – Pieri 1995, Fig. 1.3; Bonifay 2004, Fig. 67, 15 (Spatheion Type 1C)

Levha 366 – Kat. No. 366

Buluntu Yeri ve Yılı: Erythrai Tiyatro, 1980

Envanter No: ERY80.TYT-1

Ölçüler: h: 19.3 cm R: - cm

Hamur Rengi: 2.5 YR 5/8 (Red) /2.5 YR 4/1 (Dark Reddish Gray)

Yüzey Rengi: 10 YR 6/2 (Light Browish Gray)

Astar Rengi: 2.5 YR 8/1 (White)

Hamur: Sert, kaba hamur yapılı, çok yoğun ve irili ufaklı kireç, çok yoğun ve ince kuvars, az ve ince mika, siyah katkılar içermektedir.

Eserin korunma durumu: Kulp parçası tam korunmuş boyna ve gövdeye birleşme yerlerinden kırılmıştır.

Form: Amrit amphora

Tanım: Tüm kulp boyunca derin oluk kesitli amphora kulpu.

Tarih: MS 2-4. yüzyıl

Referans: Hayes 1991, 94, Pl. 25.7, Type 9; Reynolds 1999, 69, 38-38; Reynolds 2005, Pl.7, Fig. 46; Meyza – Baginska 2013, Fig. 4.a

Levha 367– Kat. No. 367

Buluntu Yeri ve Yılı: Erythrai Cennetepe 1978, Teras Açma

Envanter No: ERY78.CT.TA-1

Ölçüler: h: 9 cm R: 6.2 cm

Hamur Rengi: 5 YR 5/8 (Yellowish Red)

Yüzey Rengi: 5 YR 6/6 (Reddish Yellow)

Astar Rengi:

Hamur: Sert, kaba hamur yapısına sahip, iri gözenekli, iri boyutta ve orta yoğunlukta kırmızı taşçık, iri boyutta ve orta miktarda kuvars ve siyah taşçık içerir.

Eserin korunma durumu: Ağız, boyun ve iki kulp da tam korunmuştur. Boyundan aşağısı gövde başlangıcından itibaren ise kırık ve eksiktir.

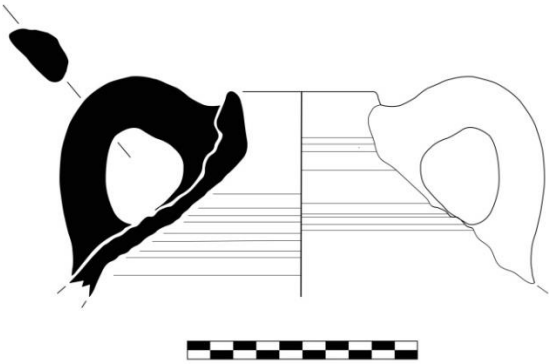
Form: Günsenin Tip 1 Amphorası

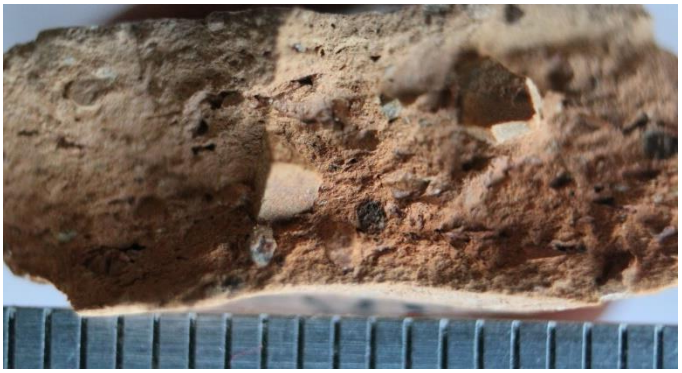
Tanım: Ucu yuvarlatılmış ağız kenarı, kısa, dar ve konik bir boyna sahiptir. Boyun üzeri ve omuz arasında oval kesitli ve üzeri yivli kulplara sahiptir.

Tarih: 9.- 11 yüzyıl

Referans: Günsenin 1990, 102, Pl.2.1a-b; Hayes 1992, 73-74, Tip 54; Şenol 2003, 117, Env. No. 45; Şenol 2009, 293, 141; Mimaroğlu 2011, Şekil 3; Vroom 2014, 95; Günsenin 2018, Fig. 2. a-b; Aslan – Orhan 2019, 105, Fig. 7a.

Levha 368 – Kat. No. 368

Buluntu Yeri ve Yılı: Erythrai Cennetepe 1978, Teras Açma
Envanter No: ERY78.CT.TA-3
Ölçüler: h: 18.9 cm R: 9.9 cm

Hamur Rengi: 5 YR 6/6 (Reddish Yellow)

Yüzey Rengi: 5 YR 5/4 (Reddish Yellow)

Astar Rengi:

Hamur: Kaba, sert hamur yapısına sahip ince ve orta yoğunlukta mika, çok yoğun ve irili ufaklı kırmızı, beyaz, siyah taşçık içerir.

Eserin korunma durumu: Dip kısmı gövde ortasına kadar tam korunmuştur. Yuvarlak formlu bir dip kısmına sahiptir. Kapta çok yoğun yanık izleri görülmektedir.

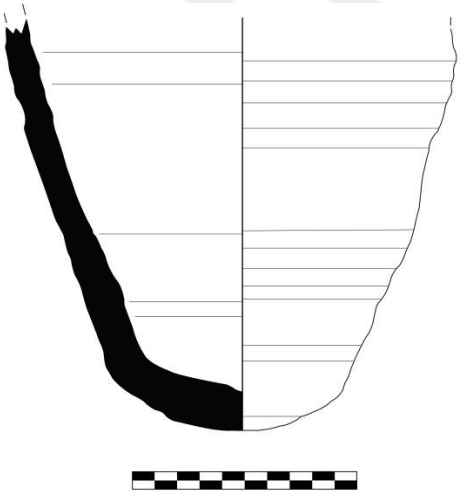
Form: Günsenin Tip 1 Amphorası

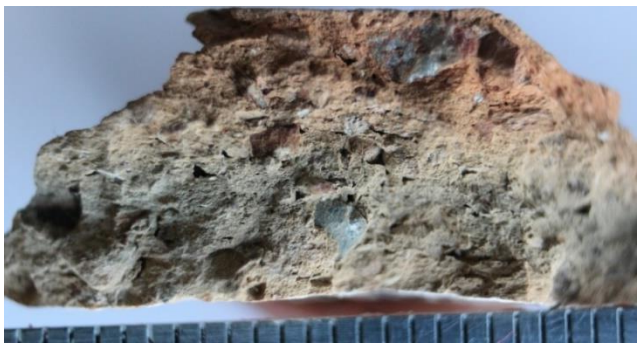
Tanım: Kısa ve ovoidal gövdeden sonra yuvarlak diple son bulan amphora formudur.

Tarih: 9.- 11 yüzyıl

Referans: Günsenin 1990, 102, Pl.2.1a-b; Hayes 1992, 73-74, Tip 54; Şenol 2003, 117, Env. No. 45; Şenol 2009, 293, 141; Mimaroğlu 2011, Şekil 3; Vroom 2014, 95; Günsenin 2018, Fig. 2. a-b.

Levha 369 – Kat. No. 369

Buluntu Yeri ve Yılı: Erythrai Cennetepe 1981, Doğu Açma 8

Envanter No: ERY81.CT. DA8-6

Ölçüler: h: 9 cm R: 10.2 cm

Hamur Rengi: 2.5 YR 5/8 (Red)

Yüzey Rengi: 2.5 YR 6/8 (Light Red)

Astar Rengi:

Hamur Tanımı: Sert, kaba hamur yapısına sahip, çok yoğun ve irili ufaklı kuvars, orta miktarda ve orta boyutlarda kireç, orta miktarda ve irili ufaklı taşçık içermektedir.

Eserin korunma durumu: boynun neredeyse yarından sonra korunmuş, boyun bitiminde omuzla birleşiminde dik kulpu yer alır. Alt gövde ve ağız kısmı korunamamış amphora parçası.

Form: Günsenin Tip 1 Amphorası

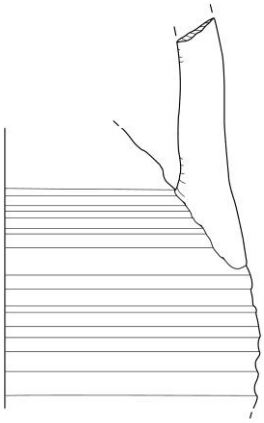
Tanım: Kısa, dar ve konik bir boyna yükselen amphoranın boynun bitimine tutturulmuş dikey kulpları yer alır. Verev boyundan sonra aşağı doğru daralarak inen omuzun üzeri yivlendirilmiştir.

Tarih: 9.- 11 yüzyıl

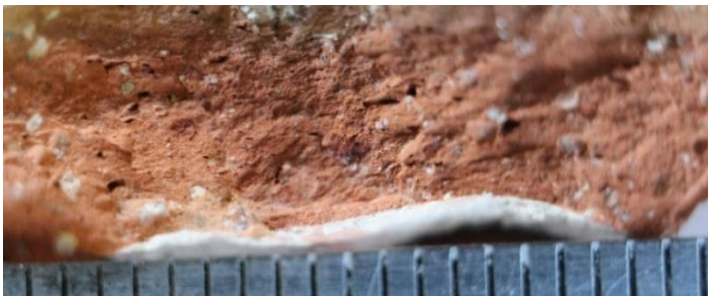
Referans: Günsenin 1990, 123, Pl. VII, 2a,b; 124, Pl. VIII, 1a-b;

Levha 370 – Kat. No. 370

Buluntu Yeri ve Yılı: Erythrai Cennetepe 1981, Doğu Açma 11

Envanter No: ERY81.CT. DA11-13

Ölçüler: h: 8.4 cm R: 0.8 cm

Hamur Rengi: 7.5 YR 6/6 (Reddish Yellow)

Yüzey Rengi: 5 YR 7/4 (Pink)

Astar Rengi:

Hamur: Sert, kaba hamur yapılı, yoğun ve iri kuvars, kırmızı, kahverengi taşçık, siyah katkı, çok az ve ince mika, yoğun ve orta boyutta ise kireç içerir.

Eserin korunma durumu: Kaidenin düğme ucu tam korunmuş olsa da alt gövdesinin ¼'ü korunabilmiştir.

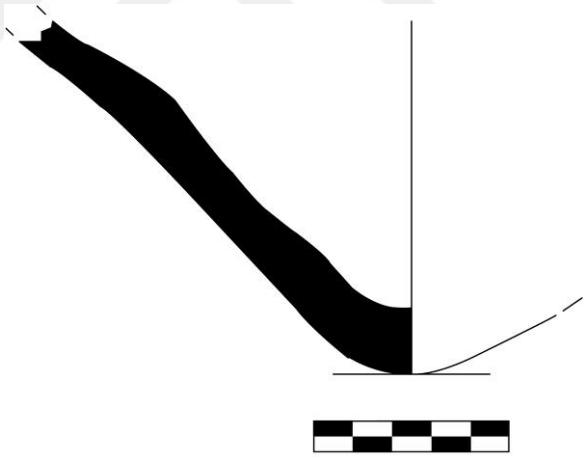
Form: Günsenin amphorası - Tip 1

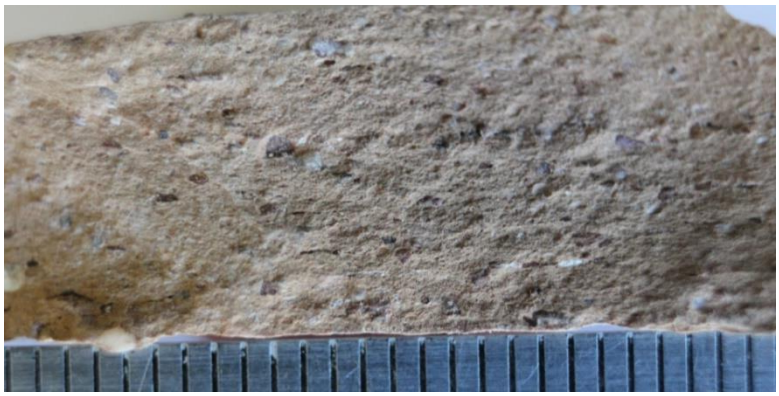
Tanım: Düğme uçlu konik kaide.

Tarih: 9.- 11 yüzyıl

Referans: Günsenin 1990, 146, Pl. XIV, 1a-b.

Levha 371 – Kat. No. 371

Buluntu Yeri ve Yılı: Erythrai Mozaikli Peristyl Ev, Kuyu, 1979
Envanter No: ERY79.MPE.Kuyu-10
Ölçüler: h: 14.2 cm R: 3.3 cm

Hamur Rengi: 10 YR 8/4 (Very Pale Brown)

Yüzey Rengi: 10 YR 7/3 (Very Pale Brown)

Astar Rengi:

Hamur: Sert, kaba hamur yapılı, çok yoğun ve orta büyüklükte kuvars, irili ufaklı ve orta yoğunlukta taşçık paçaları içermektedir.

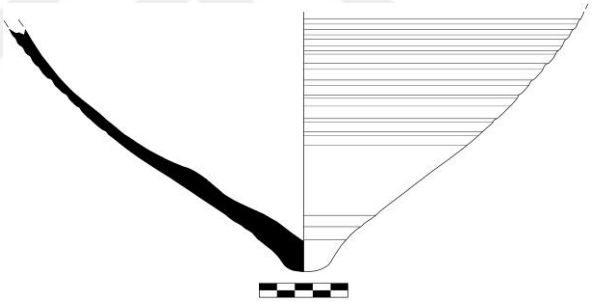
Eserin korunma durumu: Parçanın dip ve gövde kısmının ¼li korunabilmiştir.

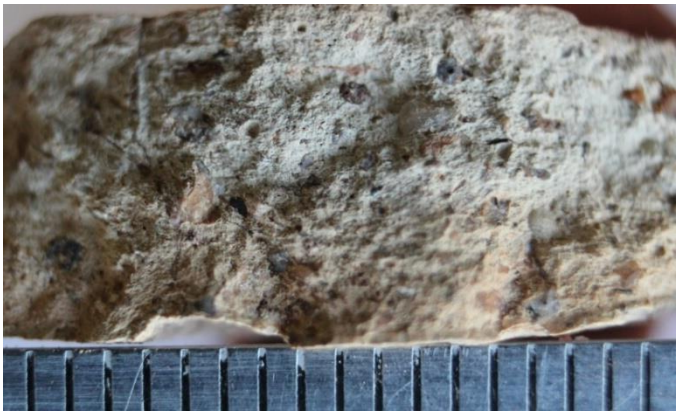
Form: Günsenin amphorası - Tip 1

Tanım: Ucu sivriltilmiş konik kaidenin dış yüzeyinde sığ yivler mevcuttur.

Tarih: 9.- 11 yüzyıl
Referans: Günsenin 1990, 145, Pl. XIII, 2a-b.

Levha 372 – Kat. No. 372

Buluntu Yeri ve Yılı: Erythrai Toechobatlı Yapı, 1977

Envanter No: ERY77.TOE-3

Ölçüler: h: 7.2 cm R: 3 cm

Hamur Rengi: 5 YR 6/8 (Reddish Yellow)

Yüzey Rengi: 5 YR 7/4 (Pink)

Astar Rengi:

Hamur: Sert, kaba hamur yapılı, çok yoğun ve irili ufaklı piroksen, kırmızı, sarı katkı, taşçık, çok yoğun ve iri boyutlarda kuvars, çok az ve çok ince mika içermektedir.

Eserin korunma durumu: Dip kısmı tam korunmuştur.

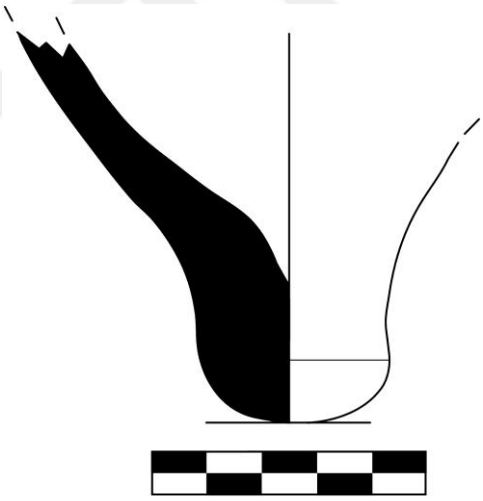
Form: Sinop Tip IIc

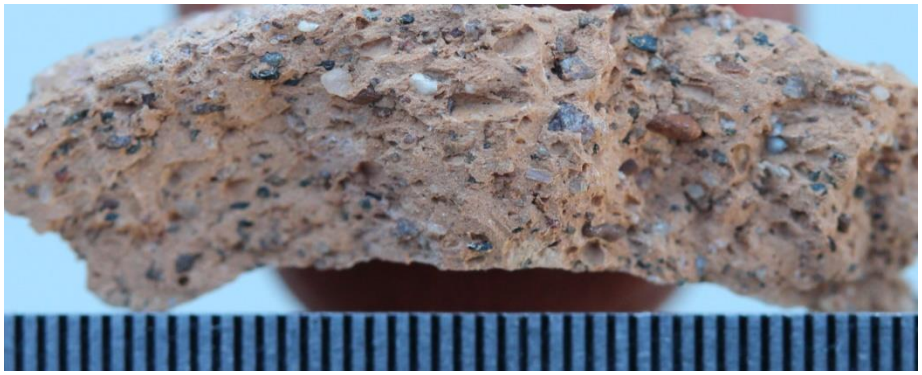
Tanım: Silindirik, tabanı hafif konveks, içi dolu alçak kaide tabana doğru hafifçe genişlemiştir.

Tarih: MÖ 4. yüzyılın sonu- 3. yüzyıl başı ile MÖ 3. yüzyılın dördüncü çeyreği arası

Referans: Monachov 1992, Tablo 6.26; Monachov 1993, Fig. 4.Kat. No. 27

Levha 373 – Kat. No. 373

Buluntu Yeri ve Yılı: Erythrai Cennetepe 1981, Doğu Açma 8

Envanter No: ERY81.CT. DA8-16

Ölçüler: h: 5 cm R: 2 cm

Hamur Rengi: 7.5 YR 8/6 (Reddish Yellow)

Yüzey Rengi: 10 YR 8/2 (Very Pale Brown)

Astar Rengi:

Hamur Tanımı: Sert, sıkı hamur yapılı, çok yoğun irili ufaklı piroksen, kırmızı katkı ve kuvars içermektedir.

Eserin korunma durumu: Dip kısmı tam korunmuştur.

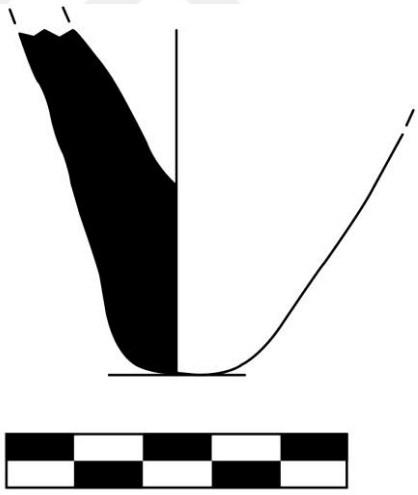
Form: Sinop Tip IIId

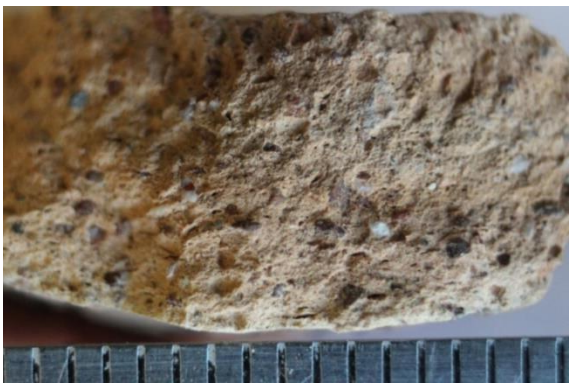
Tanım: Konik kaide.

Tarih: MÖ 2. yüzyılın 2. yarısı

Referans: Monachov 1992, Tablo 11. 71, 73; Monachov 1993, Fig. 10. Kat. No. 78-79

Levha 374 – Kat. No. 374

Buluntu Yeri ve Yılı: Erythrai Cennetepe 1979, Kuzey Portik ve Avlu

Envanter No: ERY79.CT.KPA-2

Ölçüler: h:5.9 cm R: 3.8 cm

Hamur Rengi: 5 YR 7/6 (Reddish Yellow)

Yüzey Rengi: 7.5 YR 8/2 (Pinkish White)

Astar Rengi:

Hamur: Kaba, sert bir hamur yapısına sahip az miktarda ve ince mika, az miktarda ve orta boyutlarda kuvars, siyah, yoğun ve çok ince kırmızı katkı içerir.

Eserin korunma durumu: Gövde ile bağlantısı çok iyi korunamamış dip parçası

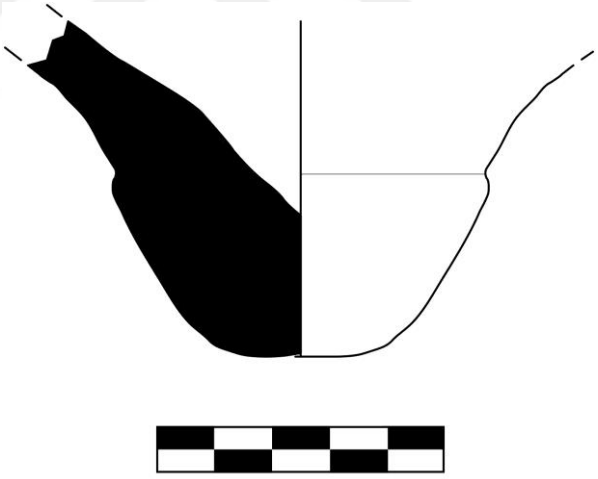
Form Zeest 80 Amphorası

Tanım: Alçak konik kaide. Kaidenin son bulduğu ve alt gövdenin başladığı kısımda yivlendirme yapıldığı görülmektedir.

Tarih: 5. - 6. yüzyıl

Referans: Swan 2010, Pl. 65.2 (MS 5. yüzyıl ortası)

Levha 375 – Kat. No. 375

Buluntu Yeri ve Yılı: Erythrai Tiyatro Skene Frons,1980

Envanter No: ERY82.TYT.SKN-2

Ölçüler: h: 5 cm R: 6.6 cm

Hamur Rengi: 5 YR 4/1 (Dark Gray) / 5 YR 5/6 (Yellowish Red)

Yüzey Rengi: 2.5 YR 6/8 (Light Red)

Astar Rengi:

Hamur: Sert, kaba hamur yapılı, yoğun ve iri boyutlarda kuvars, ince ve az miktarda mika, siyah katkı içerir.

Eserin korunma durumu: Gövde ile bağlantısı çok iyi korunamamış dip parçası

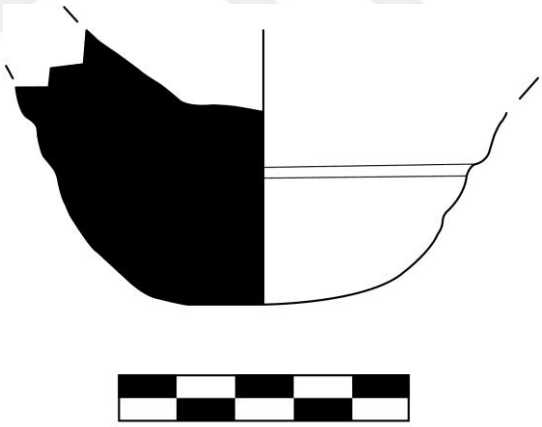
Form Zeest 80 Amphorası

Tanım: Alçak konik kaide. Kaidenin son bulduğu ve alt gövdenin başladığı kısımda yivlendirme yapıldığı görülmektedir.

Tarih: 5. - 6. yüzyıl

Referans: Swan 2010, Pl. 65.2 (MS 5. yüzyıl ortası)

Levha 376 – Kat. No. 376

Buluntu Yeri ve Yılı: Erythrai Mozaikli Peristyl Ev, Y Açması 1977

Envanter No: ERY77.MPE.Y-18

Ölçüler: h: 6.2 cm R: 3.9 cm

Hamur Rengi: 2.5 Y 8/3 (Pale Brown)

Yüzey Rengi: 2.5 Y 8/2 (Pale Brown)

Astar Rengi:

Hamur: Sert, kaba hamur yapılı, ince ve yoğun gözenekli, çok yoğun ve ince kuvars, orta yoğunlukta ve ince siyah, kırmızı ve beyaz katkılar içermektedir.

Eserin korunma durumu: Gövde ile bağlantısı çok iyi korunamamış dip parçası

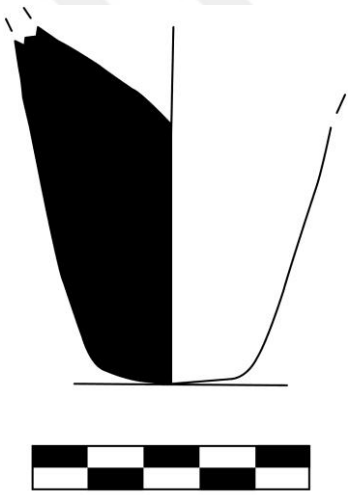
Form Zeest 80 Amphorası

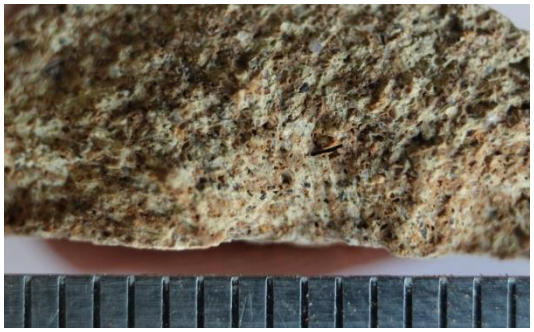
Tanım: Hafif yükseltilmiş konik kaide. Kaidenin son bulduğu ve alt gövdenin başladığı kısımda yivlendirme yapıldığı görülmektedir.

Tarih: 5. - 6. yüzyıl

Referans: Arsen'eva – Naumenko 1992, Fig. 22; Rife – Heath 2013-2020**,**
KTH2714(Middle Roman Amphora 5)

Levha 377 – Kat. No. 377

Buluntu Yeri ve Yılı: Erythrai Mozaikli Peristyl Ev, Y Odası,1977

Envanter No: ERY77.MPE.Y-19

Ölçüler: h: 9.4 cm R: 5.2 cm

Hamur Rengi: 5 YR 5/6 (Yellowish Red)

Yüzey Rengi: 2.5 YR 6/6 (Light Red)

Astar Rengi:

Hamur: Sert, kaba hamur yapılı, ince ve yoğun gözenekli, çok yoğun ve irili-ufaklı kuvars, az ve ince mika, orta yoğunlukta ve ince siyah katkı ve kireç içermektedir.

Eserin korunma durumu: Gövde ile bağlantısı çok iyi korunamamış dip parçası

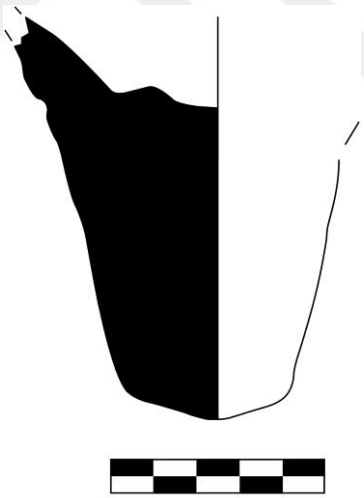
Form Zeest 80 Amphorası

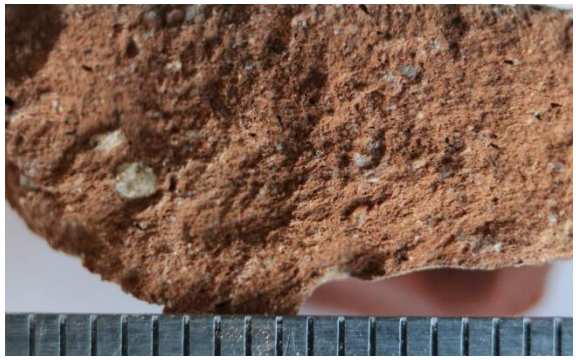
Tanım: Hafif yükseltilmiş konik kaide. Kaidenin son bulduğu ve alt gövdenin başladığı kısımda yivlendirme yapıldığı görülmektedir.

Tarih: 5. - 6. yüzyıl

Referans: Arsen'eva – Naumenko 1992, Fig. 22; Rife – Heath 2013-2020, **KTH2714(Middle Roman Amphora 5)**

Levha 378 – Kat. No. 378

Buluntu Yeri ve Yılı: Erythrai Mozaikli Peristyl Ev, Y Odası, 1977

Envanter No: ERY77.MPE.Y-22

Ölçüler: h: 12.7 cm R: 5.4 cm

Hamur Rengi: 2.5 YR 5/8 (Red)

Yüzey Rengi: 2.5 YR 5/6 (Red)

Astar Rengi:

Hamur Tanımı: Sert, kaba hamur yapılı, çok yoğun ve irili-ufaklı kuvars ve kireç, orta yoğunlukta ve ince sarı mika, az ve ince siyah katkı içermektedir.

Eserin korunma durumu: Gövde ile bağlantısı çok iyi korunamamış dip parçası

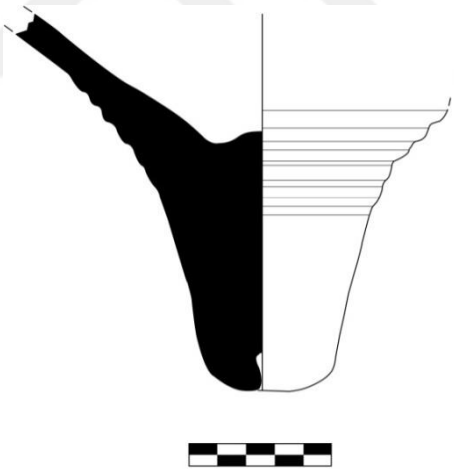
Form Zeest 80 Amphorası

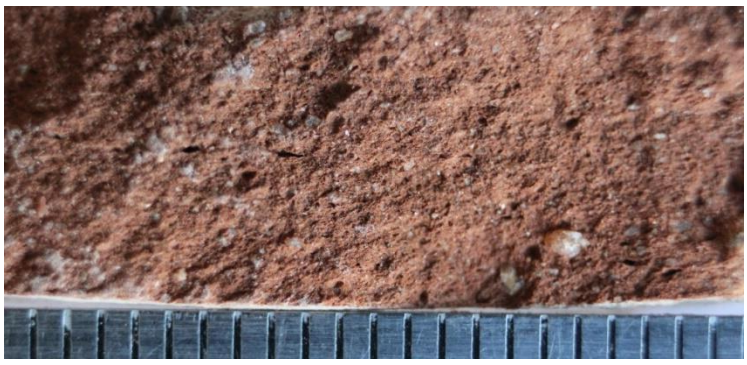
Tanım: Hafif yükseltilmiş konik kaide. Kaidenin son bulduğu ve alt gövdenin başladığı kısımda yivlendirme yapıldığı görülmektedir.

Tarih: 5. - 6. yüzyıl

Referans: Arsen'eva – Naumenko 1992, Fig. 22; Rife – Heath 2013-2020, **KTH2714(Middle Roman Amphora 5)**

Levha 3679 – Kat. No. 379

Buluntu Yeri ve Yılı: Erythrai Teras Duvarlı Yapı, 1977

Envanter No: ERY77.TDY-8

Ölçüler: h: 5.6 cm R: 2.6 cm

Hamur Rengi: 10 R 4/8 (Red)

Yüzey Rengi: 10 R 5/4 (LWeak Red)

Astar Rengi: -

Hamur: Sert, kaba hamur yapılı orta yoğunlukta ve ince siyah ve beyaz katkılar, az ve ince kuvars içermektedir.

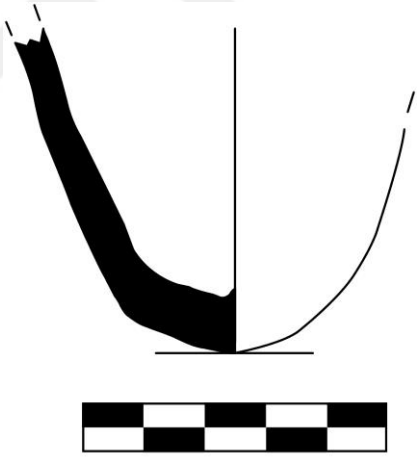
Eserin korunma durumu: Parçanın dip kısmı ele geçmiş ve oldukça iyi korunmuş durumdadır. **Form:** Güney Pontic Amphora (?)

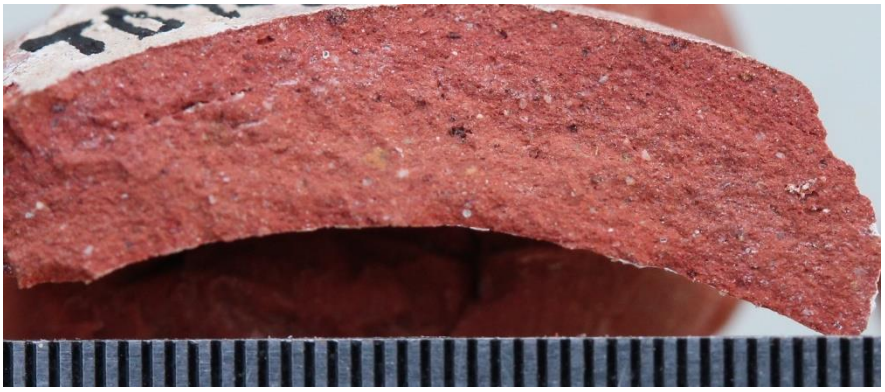
Tanım: Dibe doğru daralan konik kaide.

Tarih: MS 7. yüzyıl sonu-8. yüzyıl

Referans: **-**

Levha 380 – Kat. No. 380

Buluntu Yeri ve Yılı: Erythrai Teras Duvarlı Yapı, 1977

Envanter No: ERY77.TDY-6

Ölçüler: h: 11.5 cm R: 5 cm

Hamur Rengi: 2.5 YR 5/8 (Red)

Yüzey Rengi: İç: 10 R 5/6 (Red) **Dış:** 2.5 YR 5/4 (Reddish Brown)

Astar Rengi: -

Hamur: Sert, kaba hamur yapılı, orta yoğunlukta ve ince kireç, orta yoğunlukta ve iri siyah taşçık, demir oksit, orta yoğunlukta ve ince kuvars içermektedir.

Eserin korunma durumu: Parçanın dip kısmı ele geçmiş ve ½'si korunmuş durumdadır.

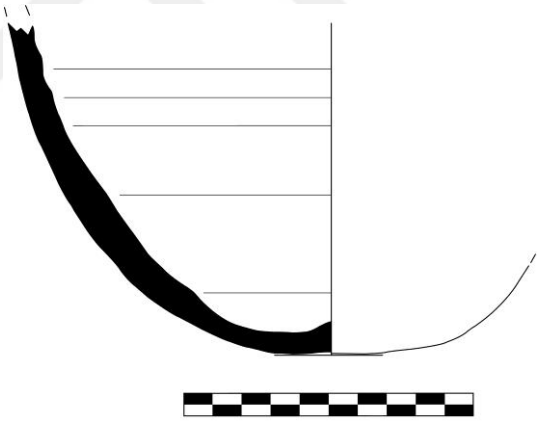
Form: Güney Pontic Amphora (?)

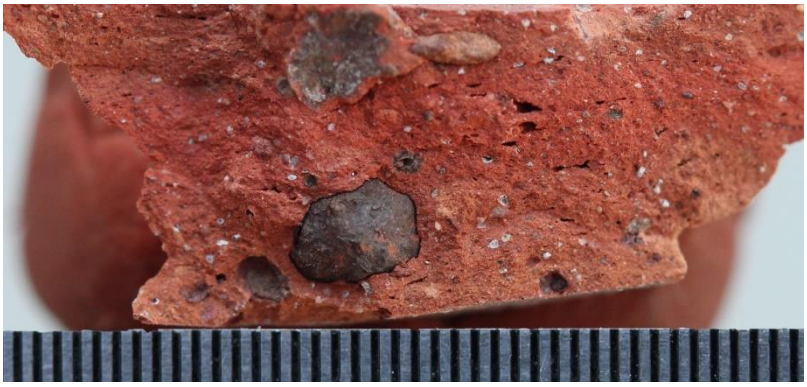
Tanımı: Uca doğru daralan kaidenin içinde hafif bir çıkıntı yer alır. Dışta düz profilli amphoranın içte sığ kaburgaları yer alır.

Tarih: MS 7. yüzyıl sonu-8. yüzyıl

Referans: Fedoseev ve diğ. 2010, Fig. 24-25

Levha 381 – Kat. No. 381

Buluntu Yeri ve Yılı: Erythrai Mozaikli Peristyl Ev, Kuyu, 1979

Envanter No: ERY79.MPE.Kuyu-1

Ölçüler: h: 6.1 cm R: 7 cm

Hamur Rengi: 5 YR 5/8 (Yellowish Red)

Yüzey Rengi: İç: 5 YR 7/6 (Reddish Yellow) **Dış:** 5 YR 8/4 (Pink)

Astar Rengi:

Hamur: Sert, kaba hamur yapılı, yoğun ve ince, uzun ve parçalar halinde kuvars, ince ve orta yoğunlukta mika, az ve ince siyah, beyaz, kırmızı katkılar içermektedir.

Eserin korunma durumu: ERY79.MPE.Kuyu-2 nolu örneğin kaidesidir. Kaidesi korunmuş olan amphoranın çok fazla sayıda kırık gövde parçası bulunmaktadır.

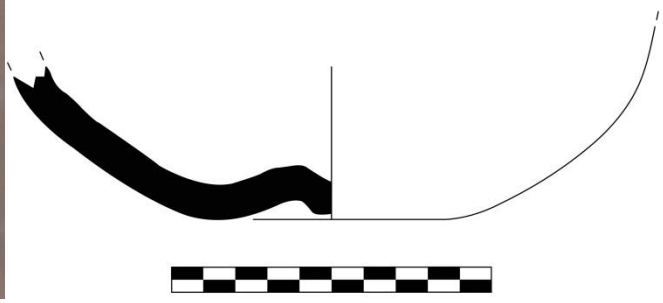
Form: Castrum Perti Amphorası

Tanım: Ortasında içbükey girintiye, tam merkezinde de düğme şeklinde bir çıkıntıya sahip kaide parçasıdır.

Tarih: MS 7. yüzyıl

Referans: Bass 1982, 185, Fig. 8-20, P 78(MS 7. yüzyıl); Bonora ve diğ. 1988, Tav. XI.4; Keay 1998, 149, Fig. 3; Saguì 1998, 316, Fig. 8.4-6(MS 7. yüzyıl); Arthur – Patterson 1998, 522, Fig. 6.1; Cirelli 2009, 566, Fig. 5.2; Bonifay 2010, 57, Fig. 6.28-29(MS 7. yüzyıl); Costantini 2011, 421, Fig.18. 1-2, 422, Fig.20; Chkhaidze 2012, Pl. 88.1-3; Tol 2012, 339, Pl. VI-V, 34b-c; Bonifay 2016, Fig. 8.44.

Levha 382 – Kat. No. 382

Buluntu Yeri ve Yılı: Erythrai Mozaikli Peristyl Ev, Kuyu, 1979
Envanter No: ERY79.MPE.Kuyu-2
Ölçüler: h: 10.5 cm R: 10-10.2 cm

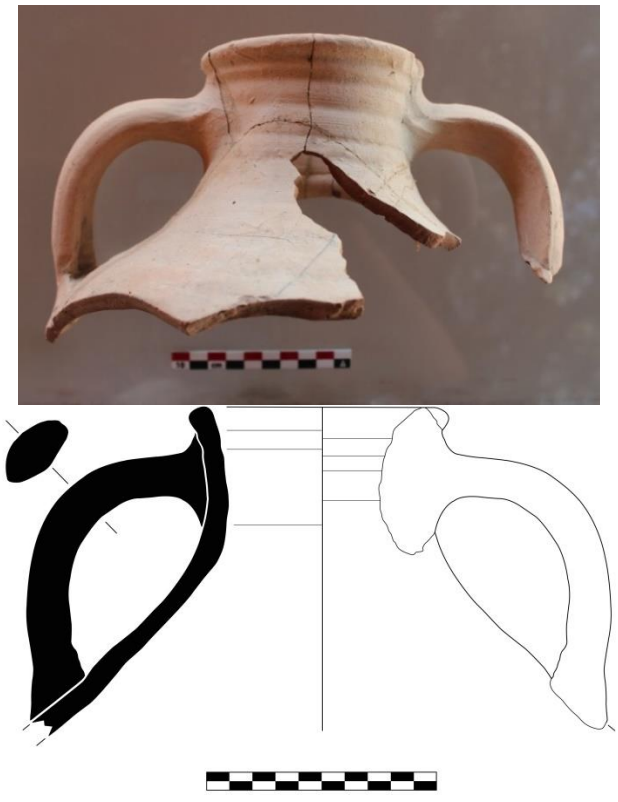
Hamur Rengi: 2.5 YR 4/8 (Red)

Yüzey Rengi: 5 YR 8/3 (Pink)

Astar Rengi:

Hamur: Sert, kaba hamur yapılı, yoğun ve ince, uzun ve parçalar halinde kuvars, ince ve orta yoğunlukta mika, az ve ince siyah, beyaz, kırmızı katkılar içermektedir.
Eserin korunma durumu: ERY79.MPE.Kuyu-1 nolu örneğin parçasıdır. Ağız-boyun-kulpları korunan amphoranın çok fazla sayıda kırık gövde parçası bulunmaktadır.
Form: Castrum Perti Amphorası
Tanım: Basit ve hafifçe dışa yuvarlatılmış ağız kenarına, oval kesitli kulplara, silindirik kısa bir boyna sahiptir. Kulplar ağzın hemen altından boyna paralel olarak indirilmiş omzun üzerine tutturulmuştur. Boyunda sığ yiv izlerine rastlanılmaktadır.

Tarih: MS 7. yüzyıl
Referans: Bass 1982, 185, Fig. 8-20, P 78(MS 7. yüzyıl); Bonora ve diğ. 1988, Tav. XI.4; Keay 1998, 149, Fig. 3; Saguì 1998, 316, Fig.8.5(MS 7. yüzyıl); Cirelli 2009, 566, Fig. 5.2; Bonifay 2016, Fig. 8.44.

Levha 383 – Kat. No. 383

Buluntu Yeri ve Yılı: Erythrai Mozaikli Peristyl Ev, Kuyu, 1979

Envanter No: ERY79.MPE.Kuyu-3

Ölçüler: h: 3.8 cm R: 8 cm

Hamur Rengi: Orta: 5 YR 6/4 (Light Reddish Brown) **Dış:** 2.5 YR 4/8 (Red)

Yüzey Rengi: 10 YR 8/2-3 (Very Pale Brown)

Astar Rengi:

Hamur: Yumuşak, kaba hamur yapılı, yoğun ve ince mika, orta yoğunlukta ve orta boyutlarda kuvars, az ve ince siyah, kırmızı katkılar içermektedir.

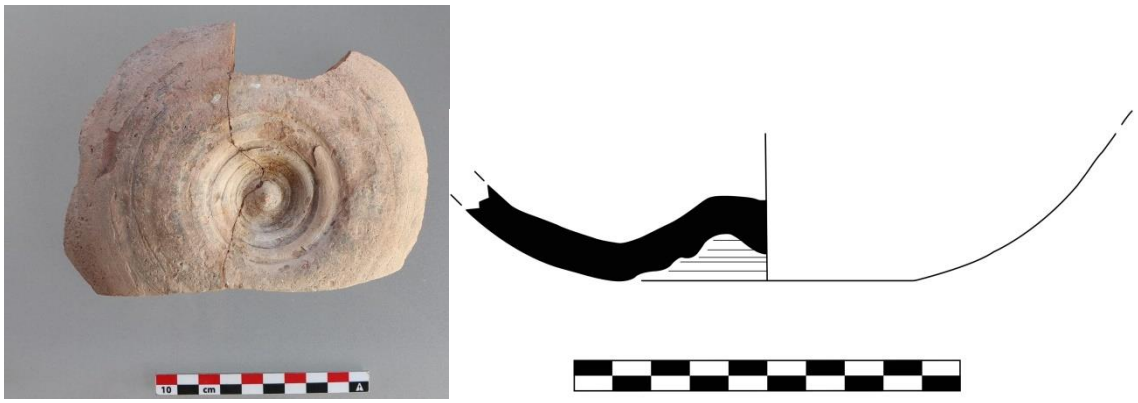
Eserin Korunma Durumu: Yalnızca kaidesi korunmuş amphora parçasıdır. Benzer bir örnek daha bulunmaktadır. Ancak kataloğa dahil edilmemiştir.

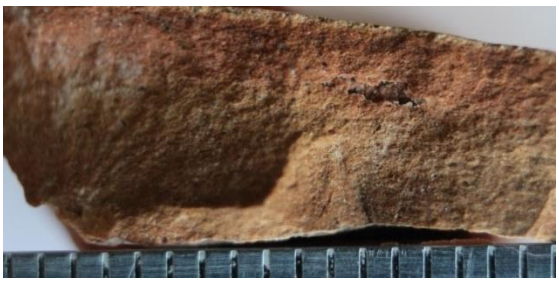
Form: Castrum Perti Amphorası

Tanım: Ortasında içbükey girintiye, tam merkezinde de düğme şeklinde bir çıkıntıya sahip kaide parçasıdır.

Tarih: MS 7. yüzyıl

Referans: Bass 1982, 185, Fig. 8-20, P 78(MS 7. yüzyıl); Bonora ve diğ. 1988, Tav. XI.4; Keay 1998, 149, Fig. 3; Saguì 1998, 316, Fig. 8.4-6(MS 7. yüzyıl); Arthur – Patterson 1998, 522, Fig. 6.1; Cirelli 2009, 566, Fig. 5.2; Bonifay 2010, 57, Fig. 6.28-29(MS 7. yüzyıl); Costantini 2011, 421, Fig.18. 1-2, 422, Fig.20; Chkhaidze 2012, Pl. 88.1-3; Tol 2012, 339, Pl. VI-V, 34b-c.

Levha 384 – Kat. No. 384

Buluntu Yeri ve Yılı: Erythrai Mozaikli Peristyl Ev, Kuyu, 1979

Envanter No: ERY79.MPE.Kuyu-4

Ölçüler: h: 4.3 cm R: 8.2 cm

Hamur Rengi: 5 YR 5/6 (Yellowish Red)

Yüzey Rengi: 2.5 YR 8/2 (Pink)

Astar Rengi:

Hamur: Yumuşak, kaba hamur yapılı, ince ve yoğun mika, az ve orta boyutlarda kuvars, az ve ince siyah, beyaz, kırmızı katkılar içermektedir.

Eserin korunma durumu: 3 kırık parçanın birleşimiyle oluşturulmuş dip kısmında yer yer bozulmalar vardır.

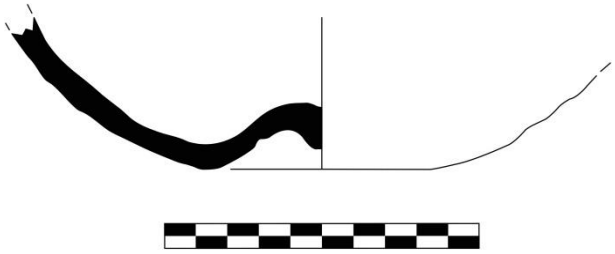
Form: Castrum Perti Amphorası

Tanım: Ortasında içbükey girintiye, tam merkezinde de düğme şeklinde bir çıkıntıya sahip kaide parçasıdır.

Tarih: MS 7. yüzyıl

Referans: Bass 1982, 185, Fig. 8-20, P 78(MS 7. yüzyıl); Bonora ve diğ. 1988, Tav. XI.4; Keay 1998, 149, Fig. 3; Saguì 1998, 316, Fig. 8.4-6(MS 7. yüzyıl); Arthur – Patterson 1998, 522, Fig. 6.1; Cirelli 2009, 566, Fig. 5.2; Bonifay 2010, 57, Fig. 6.28-29(MS 7. yüzyıl); Costantini 2011, 421, Fig.18. 1-2, 422, Fig.20; Chkhaidze 2012, Pl. 88.1-3; Tol 2012, 339, Pl. VI-V, 34b-c.

Levha 385 – Kat. No. 385

Buluntu Yeri ve Yılı: Erythrai Mozaikli Peristyl Ev, Kuyu, 1979

Envanter No: ERY79.MPE.Kuyu-5

Ölçüler: h: 3.5 cm R: 8 cm

Hamur Rengi: 7.5 YR 6/4 (Light Brown)

Yüzey Rengi: 7.5 YR 8/3 (Pink)

Astar Rengi:

Hamur: Sert, kaba hamur yapılı, ince ve az mika, ince ve orta yoğunlukta kum, beyaz katkı içermektedir.

Eserin korunma durumu: Yalnıza dip kısmı korunabilmiştir.

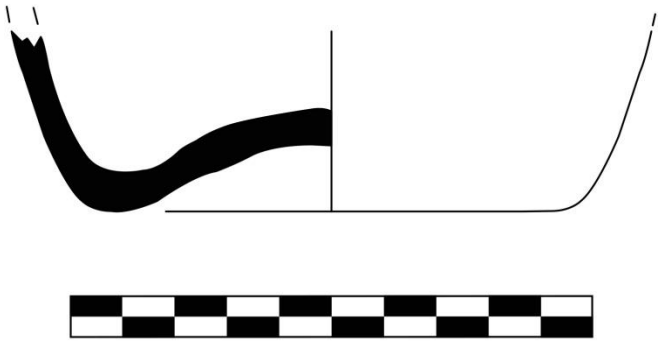
Form: Castrum Perti Amphorası

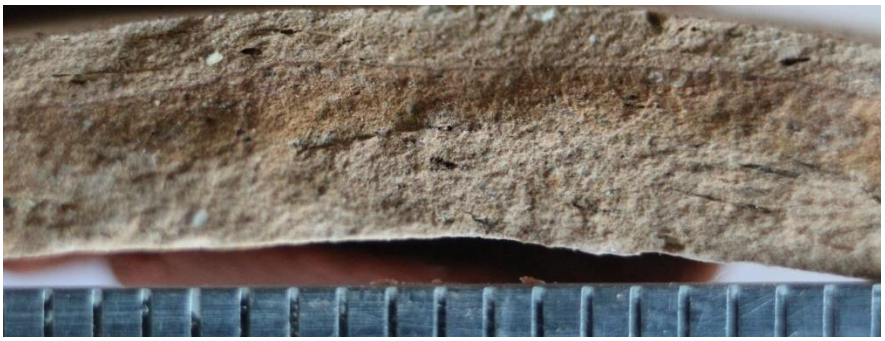
Tanım: Ortasında içbükey girintiye, tam merkezi düzleştirilmiş geniş halka kaideye sahiptir.

Tarih: MS 7. yüzyıl

Referans: Bass 1982, 185, Fig. 8-20, P 78(MS 7. yüzyıl); Bonora ve diğ. 1988, Tav. XI.4; Keay 1998, 149, Fig. 3; Saguì 1998, 316, Fig. 8.4-6(MS 7. yüzyıl); Arthur – Patterson 1998, 522, Fig. 6.1; Chkhaidze 2012, Pl. 88.1-3; Tol 2012, 339, Pl. VI-V, 34b-c.

Levha 386 – Kat. No. 386

Buluntu Yeri ve Yılı: Erythrai Mozaikli Peristyl Ev, Kuyu, 1979
Envanter No: ERY79.MPE.Kuyu-6
Ölçüler: h: 2.4 cm R: 7 cm

Hamur Rengi: 5 YR 5/8 (Yellowish Red)

Yüzey Rengi: 5 YR 6/8 (Reddish Yellow)

Astar Rengi:

Hamur: Sert, kaba hamur yapılı, çok yoğun ve orta büyüklükte kuvars, az ve ince mika, kırmızı katkılar içermektedir.

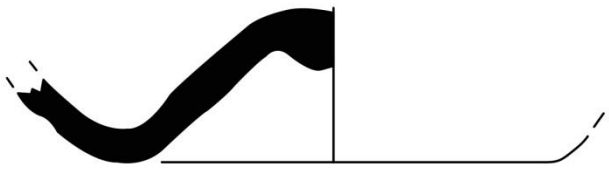
Eserin korunma durumu: Parçanın sadece dip kısmı korunabilmiş, yer yer bozulmalar vardır.

Form: Castrum Perti Amphorası

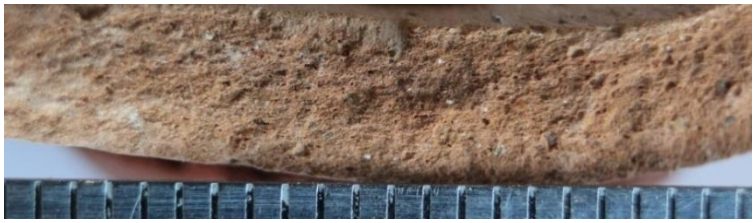
Tanım: Ortasında içbükey girinti, tam merkezinde de düğme şeklinde küçük bir çıkıntı yapmış geniş halka kaide.

Tarih: MS 7. yüzyıl
Referans: Bass 1982, 185, Fig. 8-20, P 78(MS 7. yüzyıl); Bonora ve diğ. 1988, Tav. XI.4; Keay 1998, 149, Fig. 3; Saguì 1998, 316, Fig. 8.4-6(MS 7. yüzyıl); Arthur – Patterson 1998, 522, Fig. 6.1; Chkhaidze 2012, Pl. 88.1-3; Tol 2012, 339, Pl. VI-V, 34b-c.

Levha 387 – Kat. No. 387

Buluntu Yeri ve Yılı: Erythrai Mozaikli Peristyl Ev, Kuyu, 1979
Envanter No: ERY79.MPE.Kuyu-7
Ölçüler: h: 24.5 cm R: 10 cm

Hamur Rengi: 5 YR 6/6 (Reddish Yellow)

Yüzey Rengi: 5 YR 8/4 (Pink)

Astar Rengi:

Hamur: Yumuşak, kaba hamur yapılı, ince ve yoğun kum, beyaz katkı içermektedir.

Eserin korunma durumu: Parçanın kaide kısmının neredeyse tamamı ve alttan üste uzanan gövdenin neredeyse yarısı korunabilmiştir.

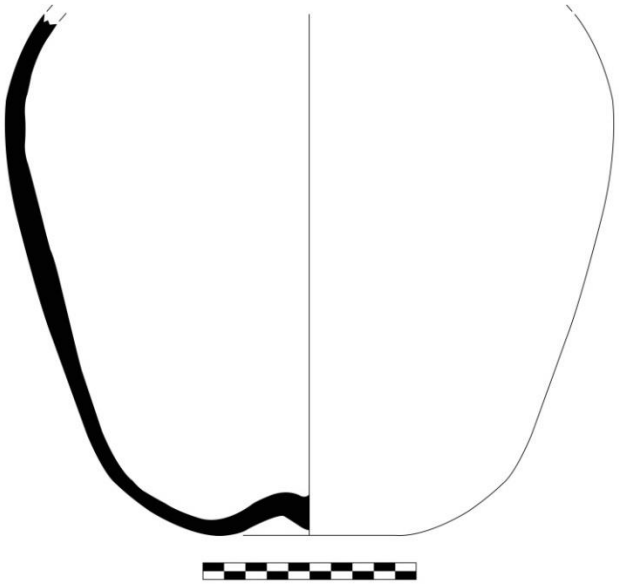
Form: Castrum Perti Amphorası

Tanım: Ortasında içbükey girinti, tam merkezinde de düğme şeklinde bir çıkıntı yapmış geniş halka kaideli amphoranın gövdesinde de sığ kaburga izleri görülmektedir.

Tarih: MS 7. yüzyıl

Referans: Bass 1982, 185, Fig. 8-20, P 78(MS 7. yüzyıl); Bonora ve diğ. 1988, Tav. XI.4; Keay 1998, 149, Fig. 3; Saguì 1998, 316, Fig. 8.4-6(MS 7. yüzyıl); Arthur – Patterson 1998, 522, Fig. 6.1; Cirelli 2009, 566, Fig. 5.2; Bonifay 2010, 57, Fig. 6.28-29(MS 7. yüzyıl); Costantini 2011, 421, Fig.18. 1-2, 422, Fig.20; Chkhaidze 2012, Pl. 88.1-3; Tol 2012, 339, Pl. VI-V, 34b-c; Bonifay 2016, Fig. 8.44.

Levha 388 – Kat. No. 388

Buluntu Yeri ve Yılı: Erythrai Mozaikli Peristyl Ev, Kuyu, 1979

Envanter No: ERY79.MPE.Kuyu-8

Ölçüler: h: 19 cm R: 10.5 cm

Hamur Rengi: 2.5 YR 4/8 (Red)

Yüzey Rengi: İç: 2.5 YR 6/6 (Light Red) **Dış:** 2.5 YR 8/3 (Pink)

Astar Rengi:

Hamur: Sert, kaba hamur yapılı, ince ve az mika, ince ve orta yoğunlukta kum, beyaz, siyah katkı içermektedir.

Eserin korunma durumu: birçok kırık parçanın birleşmesiyle tamamlanabilmiştir. Parçanın dip kısmı ve gövdesinin büyük bir kısmı korunabilmiş, yer yer bozulmalar vardır.

Form: Castrum Perti Amphorası

Tanım: Ortasında içbükey girinti, tam merkezinde de düğme şeklinde bir çıkıntı yapmış geniş halka kaideli amphoranın gövdesinde de sığ kaburga izleri görülmektedir.

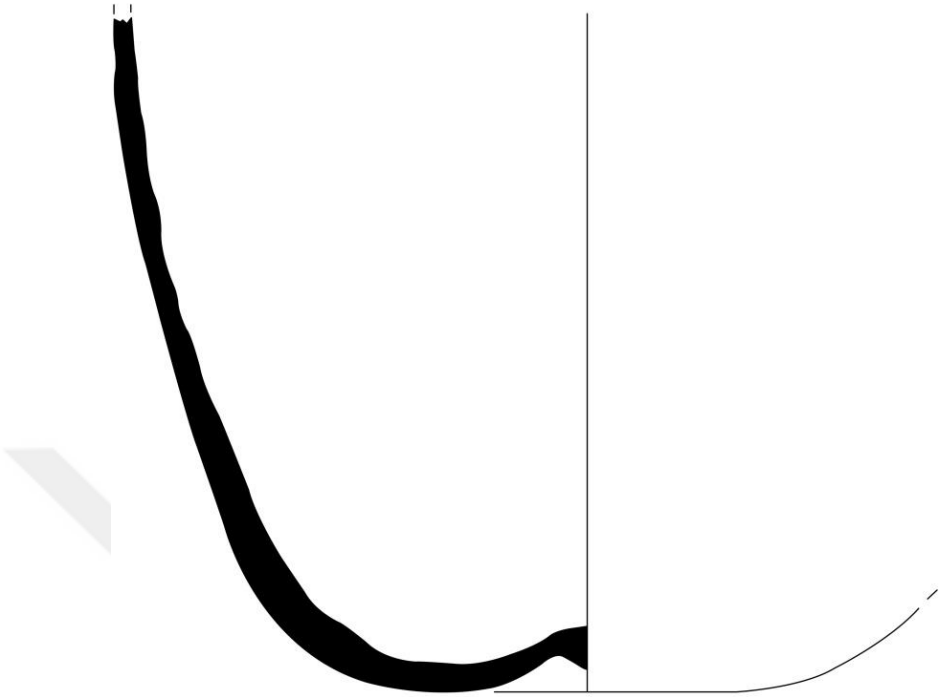
Tarih: MS 7. yüzyıl

Referans: Bass 1982, 185, Fig. 8-20, P 78(MS 7. yüzyıl); Bonora ve diğ. 1988, Tav. XI.4; Keay 1998, 149, Fig. 3; Saguì 1998, 316, Fig. 8.4-6(MS 7. yüzyıl); Arthur – Patterson 1998, 522, Fig. 6.1; Cirelli 2009, 566, Fig. 5.2; Bonifay 2010, 57, Fig. 6.28-29(MS 7. yüzyıl); Costantini 2011, 421, Fig.18. 1-2, 422, Fig.20; Chkhaidze 2012, Pl. 88.1-3; Tol 2012, 339, Pl. VI-V, 34b-c; Bonifay 2016, Fig. 8.44.

Levha 389 – Kat. No. 389

Levha 390 – Kat. No. 390

Buluntu Yeri ve Yılı: Erythrai Mozaikli Peristyl Ev, Kuyu, 1979
Envanter No: ERY79.MPE.Kuyu-9
Ölçüler: h: 23.5 cm R: 9 cm

Hamur Rengi: 7.5 YR 4/1 (Dark Gray)

Yüzey Rengi: 7.5 YR 7/3 (Pink)

Astar Rengi:

Hamur: Sert, kaba hamur yapılı, ince ve az mika, kuvars, ince ve yoğun kum, beyaz, kırmızı katkı içermektedir.

Eserin korunma durumu: Birçok kırık parçanın birleşimiyle oluşturulmuştur. Parçanın dip, gövde, omuz ve tek kulpunun yarısı korunabilmiştir.

Form: Castrum Perti Amphorası

Tanım: Ortasında içbükey girinti, tam merkezinde de düğme şeklinde bir çıkıntı yapmış geniş halka kaideli amphoranın kaidesinde ve gövdesinde de kaburga izleri görülmektedir.

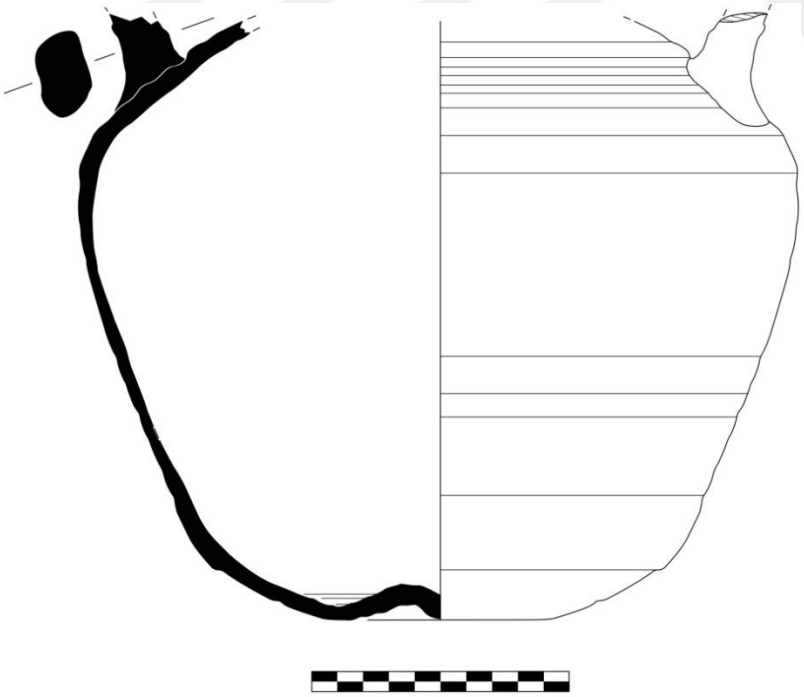
Tarih: MS 7. yüzyıl

Referans: Bass 1982, 185, Fig. 8-20, P 78(MS 7. yüzyıl); Bonora ve diğ. 1988, Tav. XI.4; Keay 1998, 149, Fig. 3; Saguì 1998, 316, Fig. 8.4-6(MS 7. yüzyıl); Arthur – Patterson 1998, 522, Fig. 6.1; Cirelli 2009, 566, Fig. 5.2; Bonifay 2010, 57, Fig. 6.28-29(MS 7. yüzyıl); Costantini 2011, 421, Fig.18. 1-2, 422, Fig.20; Chkhaidze 2012, Pl. 88.1-3; Tol 2012, 339, Pl. VI-V, 34b-c; Bonifay 2016, Fig. 8.44.

Levha 391 – Kat. No. 391

Levha 392 – Kat. No. 392

Buluntu Yeri ve Yılı: Erythrai Mozaikli Peristyl Ev, X Açması 1977

Envanter No: ERY77.MPE.X-5

Ölçüler: h: 4.2 cm R: 13 cm

Hamur Rengi: 2.5 YR 6/8 (Light Red)

Yüzey Rengi: 7.5 YR 7/4 (Pink)

Astar Rengi:

Hamur Tanımı: Sert, kaba hamur yapılı, çok az ve çok ince kireç ve mika; çok ve orta boyutta kuvars az ve orta boyutta kahverengi ve beyaz taşçık içermektedir.

Eserin korunma durumu: ¼ 'i korunmuş ağız parçasıdır.

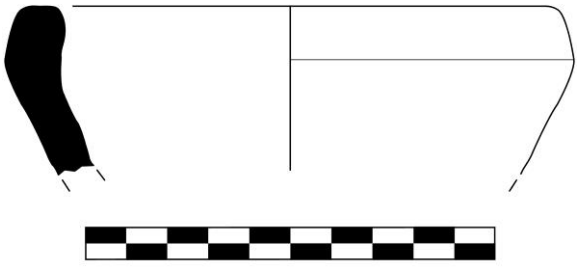
Form: Dressel 24 Amphorası

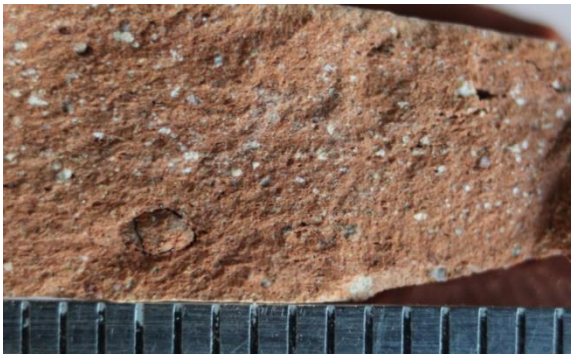
Tanımı: Yüksek konik ağız, içe doğru kıvrılan dudak yapısı ve kısa ve dik boyna geçiş S profili ile betimlenmiştir. İçte kaburga izleri görülmektedir.

Tarih: MS 2- 3. yüzyıl

Referans: Pülz, 1985, 89, Form 19,97, no. 59, Abb. 10, Pl. 23.11(MS 2. yüzyıl); Opait 2007, 636, Fig. 2: 4; Hayes 1991, 92, Fig. XXXIX.25(Type V); Benea 2000, 437, Fig. 2.1; Tekkök ve diğ. 2001, Pl. 18. 168; Forster 2009, 166, Fig. 4.47, 293 (Type 13-BenghaziMR18; Zeest90 - MS 2 -3. yüzyıl); Quiri 2015, 166, Fig. 5.1(MR18); Bondoc 2016, 227, Pl. VI.3 (Dressel 24 Similis Type, MS 2-3. yüzyıl)

Levha 393 – Kat. No. 393

Buluntu Yeri ve Yılı: Erythrai Cennetepe 1982, Kuzey Duvar 4

Envanter No: ERY82.CT.KD-14

Ölçüler: h: 10.5 cm R: 15 cm

Hamur Rengi: 5 YR 5/8 (Yellowish Red)

Yüzey Rengi: 5 YR 6/6 (Reddish Yellow)

Astar Rengi:

Hamur: Sert, sıkı hamur yapılı, az gözenekli, az ve küçük boyutlarda mika, az ve çok küçük boyutlarda beyaz ve siyah katkı içerir.

Eserin korunma durumu: Yaklaşık ½ 'si korunmuş ağız parçasıdır.

Form: DR 24 Amphorası

Tanımı: Yüksek konik ağız, içe doğru kıvrılan dudak yapısı ve kısa ve dik boyna geçiş S profili ile betimlenmiştir. İçte kaburga izleri görülmektedir.

Tarih: MS 2- 3. yüzyıl

Referans: Pülz, 1985, 89, Form 19,97, no. 59, Fig. 10, Pl. 23.11(MS 2. yüzyıl); Opait 2007, 636, Fig. 2: 4; Hayes 1991, 92, Fig. XXXIX.25(Type V); Tekkök ve diğ. 2001, Pl. 18. 168; Forster 2009, 166, Fig. 4.47, 293 (Type 13- BenghaziMR18; Zeest90 - MS 2 -3. yüzyıl); Quiri 2015, 166, Fig. 5. 1(MR18)

Levha 394 – Kat. No. 394

Buluntu Yeri ve Yılı: Erythrai Mozaikli Peristyl Ev, X Açması 1977

Envanter No: ERY77.MPE.X-4

Ölçüler: h: 10.7 cm R: - cm

Hamur Rengi: 2.5 YR 6/8 (Light Red)

Yüzey Rengi: 7.5 YR 7/4 (Pink)

Astar Rengi:

Hamur Tanımı: Sert, kaba hamur yapılı, yoğun ve ince mika, az ve orta boyutta kuvars içermektedir.

Eserin korunma durumu: Kaide kısmı neredeyse tam korunmuş amphora parçasıdır.

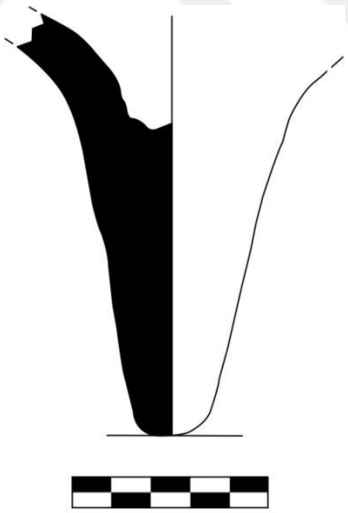
Form: Dressel 24 Amphorası

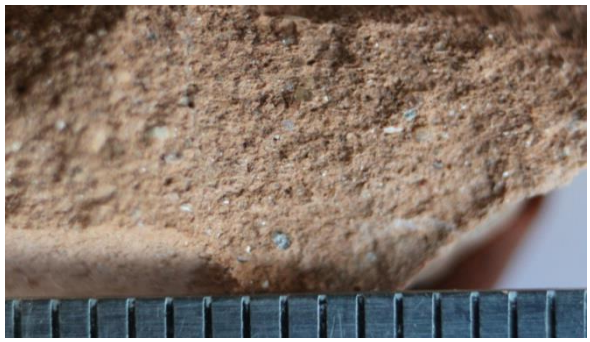
Tanım: Dibe doğru sivrilen, konik bir kaide formudur.

Tarih: MS 2. yüzyıl

Referans: Alexandrescu 1957, fig. 50.1; Manacorda 1975, Tav. XCVII, 2-3; Bertrand 1995, 358, Fig. 1.3; Paraschiv 2002, 183, Pl. 1.3; Auriemma – Quiri 2004, XXX; Opait 2007, 635, Fig. 1.3; Naumenko 2012, 76, Fig. 2.10.

Levha 395 – Kat. No. 395

Buluntu Yeri ve Yılı: Erythrai Mozaikli Peristyl Ev, Y Açması 1977

Envanter No: ERY77.MPE.Y-16

Ölçüler: h: 9.7 cm R: 2.6 cm

Hamur Rengi: 2.5 YR 5/8 (Red)

Yüzey Rengi: 7.4 YR 7/4 (Pink)

Astar Rengi:

Hamur: Sert, kaba hamur yapılı, orta yoğunlukta ve ince kuvars, yoğun ve ince mika, az ve orta boyutlarda beyaz ve siyah katkılar içermektedir.

Eserin korunma durumu: Kaide kısmı neredeyse tam korunmuş amphora parçasıdır.

Form: Dressel 24 Amphorası

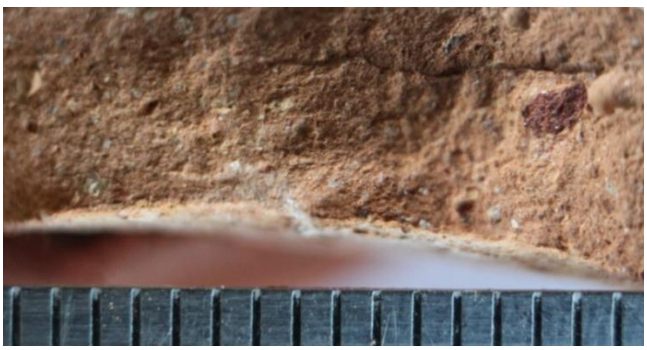
Tanım: Dibe doğru sivrilen, konik bir kaide formudur.

Tarih: MS 2. yüzyıl

Referans: Manacorda 1975, Tav. XCVII, 2-3; Bertrand 1995, 358, Fig. 1.3; Paraschiv 2002, 183, Pl. 1.3; Auriemma – Quiri 2004, XXX; Opait 2007, 635, Fig. 1.3; Naumenko 2012, 76, Fig. 2.10.

Levha 396 – Kat. No. 396

Buluntu Yeri ve Yılı: Erythrai Hellenistik Ev 1977-78

Envanter No: ERY77-78.HE-4

Ölçüler: h: 9.9 cm R: 2 cm

Hamur Rengi: 2.5 YR 4/8 (Red)

Yüzey Rengi: 7.5 YR 7/4 (Pink)

Astar Rengi:

Hamur Tanımı: Sert, kaba hamur yapısına sahip ince ve az sarı mika, orta yoğunlukta ve ince kireç katkı içerir.

Eserin korunma durumu: Kaide kısmı neredeyse tam korunmuş amphora parçasıdır.

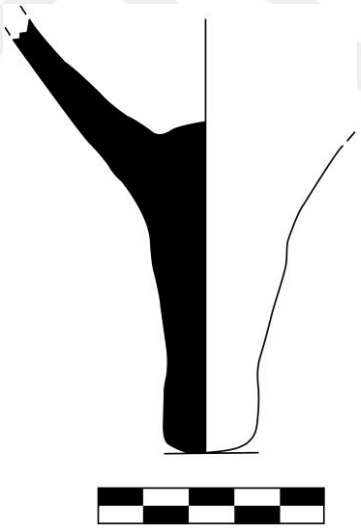
Form: Dressel 24 Amphorası

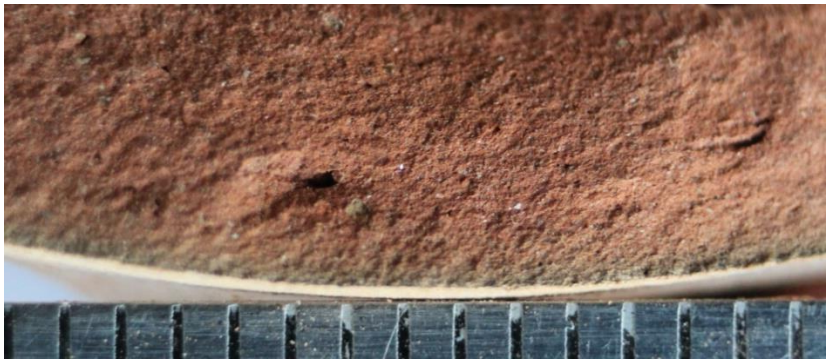
Tanım: Dibe doğru sivrilen,konik bir kaide formudur.

Tarih: MS 2. yüzyıl

Referans: Manacorda 1975, Tav. XCVII, 2-3; Bertrand 1995, 358, Fig. 1.3; Paraschiv 2002, 183, Pl. 1.3; Opait 2007, 635, Fig. 1.3; Naumenko 2012, 76, Fig. 2.10.

Levha 397 – Kat. No. 397

Buluntu Yeri ve Yılı: Erythrai Teras Duvarlı Yapı, 1977

Envanter No: ERY77.TDY-4

Ölçüler: h: 10.9 cm R: 2 cm

Hamur Rengi: 2.5 YR 6/8 (Light Red)

Yüzey Rengi: 2.5 YR 7/6 (Light Red)

Astar Rengi: 10 YR 8/3 (Very Pale Brown)(Yalancı astar oluşturulmuştur.)

Hamur: Sert, kaba hamur yapılı, ince ve yoğun gümüş mika, az ve ince beyaz, siyah katkı içermektedir.

Eserin korunma durumu: Kaide kısmı neredeyse tam korunmuş amphora parçasıdır.

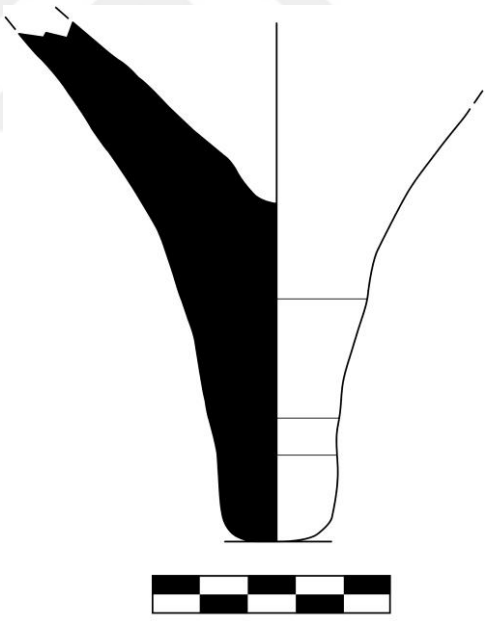
Form: Dressel 24 Amphorası

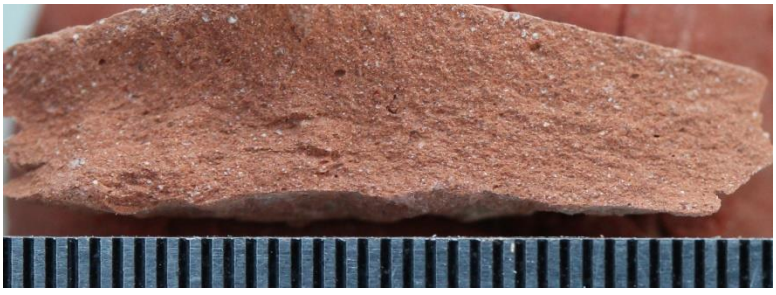
Tanım: Dibe doğru sivrilen, konik bir kaide formudur.

Tarih: MS 2. yüzyıl

Referans: Manacorda 1975, Tav. XCVII, 2-3; Bertrand 1995, 358, Fig. 1.3; Paraschiv 2002, 183, Pl. 1.3; Opait 2007, 635, Fig. 1.3; Naumenko 2012, 76, Fig. 2.10.

Levha 398 – Kat. No. 398

Buluntu Yeri ve Yılı: Erythrai Cennetepe 1978, A3 Açması

Envanter No: ERY78.CT.A3-6

Ölçüler: h: 9.6 cm R: 1.8 cm

Hamur Rengi: 7.5 YR 8/4 (Pink)

Yüzey Rengi: 7.5 YR 8/3 (Pink)

Astar Rengi:

Hamur Tanımı: Sert, kaba hamur dokusuna sahip ince ve az miktarda mika, çok az ve küçük boyutlarda siyah, kırmızı katkı içerir.

Eserin korunma durumu: Kaide kısmı neredeyse tam korunmuş amphora parçasıdır.

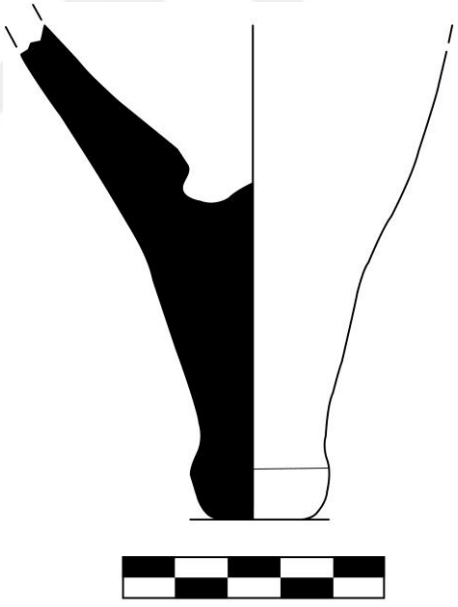
Form: Dressel 24 Amphorası

Tanım: Dibe doğru sivrilen, konik bir kaide formudur.

Tarih: MS 2. yüzyıl

Referans: Manacorda 1975, Tav. XCVII, 2-3; Bertrand 1995, 358, Fig. 1.3; Paraschiv 2002, 183, Pl. 1.3; Opait 2007, 635, Fig. 1.3; Naumenko 2012, 76, Fig. 2.10.

Levha 399 – Kat. No. 399

Buluntu Yeri ve Yılı: Erythrai Mozaikli Peristyl Ev, Y Odası 1977

Envanter No: ERY77.MPE.Y-13

Ölçüler: h: 11 cm R: 2.7 cm

Hamur Rengi: 5 YR 6/6 (Reddish Yellow)

Yüzey Rengi: 7.5 YR 6/6 (Reddish Yellow)

Astar Rengi:

Hamur: Sert, kaba hamur yapılı, yoğun ve ince kuvars, yoğun ve ince kireç, mika içermektedir.

Eserin korunma durumu: Kaide kısmı neredeyse tam korunmuş amphora parçasıdır.

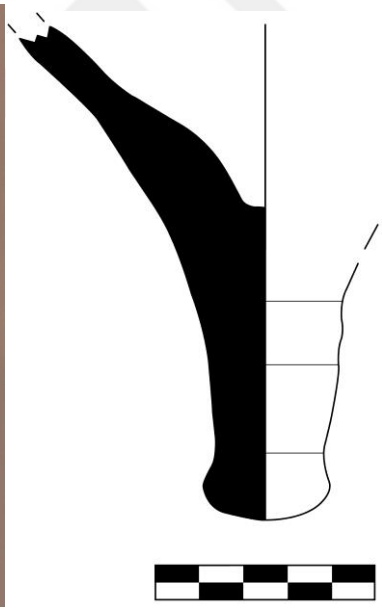
Form: Dressel 24 Amphorası

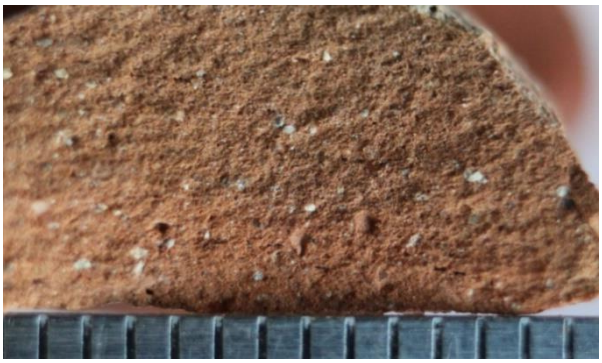
Tanım: Dibe doğru sivrilen, konik bir kaide formudur.

Tarih: MS 2. yüzyıl

Referans: Bertnard 1995, Fig. 1, n°.5; Paraschiv 2002, 183, Pl. 1.3;

Levha 400 – Kat. No. 400

Buluntu Yeri ve Yılı: Erythrai Cennetepe 1978, A3 Açması

Envanter No: ERY78.CT.A3-5

Ölçüler: h: 9 cm R: 0.5 cm

Hamur Rengi: 5 YR 5/8 (Yellowish Red)

Yüzey Rengi: 7.5 YR 7/4 (Pink)

Astar Rengi:

Hamur: Sert, kaba hamur yapısına sahip orta boyutlarda gözenekli, orta miktarda ve küçük kireç, siyah, beyaz katkılar içermektedir.

Eserin korunma durumu: Kaide kısmı neredeyse tam korunmuş amphora parçasıdır.

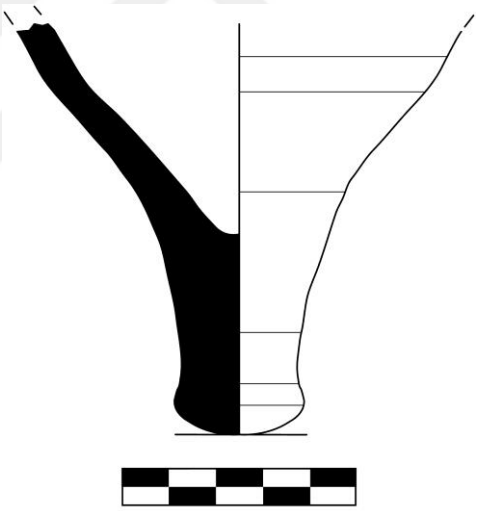
Form: Dressel 24 Amphorası

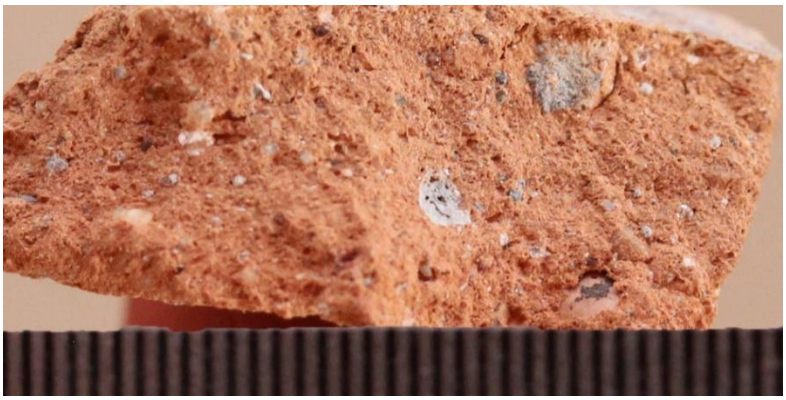
Tanım: Dibe doğru sivrilen, konik bir kaide formudur.

Tarih: MS 2. yüzyıl

Referans: Bertnard 1995, Fig. 1, nº.5; Paraschiv 2002, 183, Pl. 1.3;

Levha 401 – Kat. No. 401

Buluntu Yeri ve Yılı: Erythrai Hellenistik Ev 1977-78
Envanter No: ERY77-78.HE-3
Ölçüler: h: 6.6 cm R: 2.2 cm

Hamur Rengi: 5 YR 6/8 (Reddish Yellow)

Yüzey Rengi: 7.5 YR 7/4 (Pink)

Astar Rengi:

Hamur Tanımı: Sert, kaba hamur yapısına sahip ince ve yoğun sarı mika, az ve ince beyaz katkı içerir.

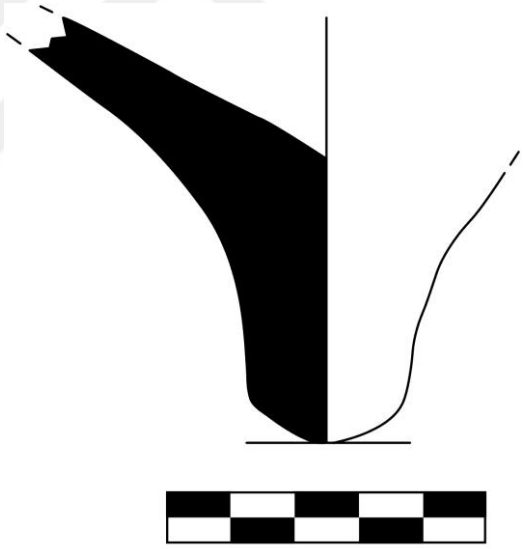
Eserin korunma durumu: Kaide kısmı neredeyse tam korunmuş amphora parçasıdır.

Form: Dressel 24 Amphorası

Tanım: Dibe doğru sivrilen, konik bir kaide formudur.

Tarih: MS 2-3. yüzyıl
Referans: Riley 1979, Fig. 87.289; Paraschiv 2002, 183, Pl. 1.2; Naumenko 2012, 76, Fig. 2.10.

Levha 402 – Kat. No. 402

Buluntu Yeri ve Yılı: Erythrai Mozaikli Peristyl Ev, J Odası 1977

Envanter No: ERY77.MPE.J-14

Ölçüler: h: 13.7 cm R: - cm BÇ: 9 cm

Hamur Rengi: 5 YR 6/6 (Reddish Yellow)

Yüzey Rengi: 7.5 YR 7/6 (Reddish Yellow)

Astar Rengi:

Hamur: Sert, kaba hamur yapılı, çok ince ve yoğun sarı mika ve ince kireç, az ve ince kırmızı, siyah katkılar içermektedir.

Eserin korunma durumu: Dudak kısmı çok az korunmuş olup çapı ortalama alınmıştır. Boynun büyük kısmı ve boyun- omuz alanı ile iki kulp da sağlamdır.

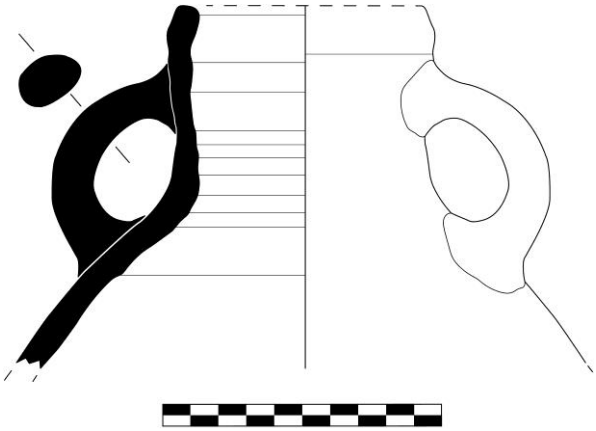
Form: Bag-shaped amphora (Ege)

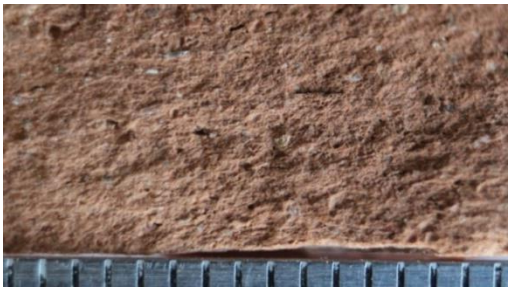
Tanım: İçe dönük, kanca bir ağız yapmış amphoranın elips kulpları uzun olmayan boynun ortasına tutturulmuş omzun üstünde birleşmiştir. Ağız bitiminden sonra boynun hafif daralarak omuza birleştiği görülür. Aşağı doğru genişleyen bir omuzla amphoranın genişlediği görülebilmektedir.

Tarih: MS 4. - 6. yüzyıl

Referans: Opait 2004, Pl. 9.5 (Opait C-I)

Levha 403 – Kat. No. 403

Buluntu Yeri ve Yılı: Erythrai Cennetepe 1981, Doğu Açma 8

Envanter No: ERY81.CT. DA8-2

Ölçüler: h: 7.4 cm R: 7.8 cm

Hamur Rengi: 5 YR 6/6 (Reddish Yellow)

Yüzey Rengi: 10 YR 8/3 (Very Pale Brown)

Astar Rengi:

Hamur: Sert, kaba hamur yapılı, ince ve orta yoğunlukta kırmızı, sarı katkı, az ve ince kireç, sarı mika içerir.

Eserin korunma durumu: 1/3'i korunmuş ağız ve tek kulpu korunmuş amphora parçası.

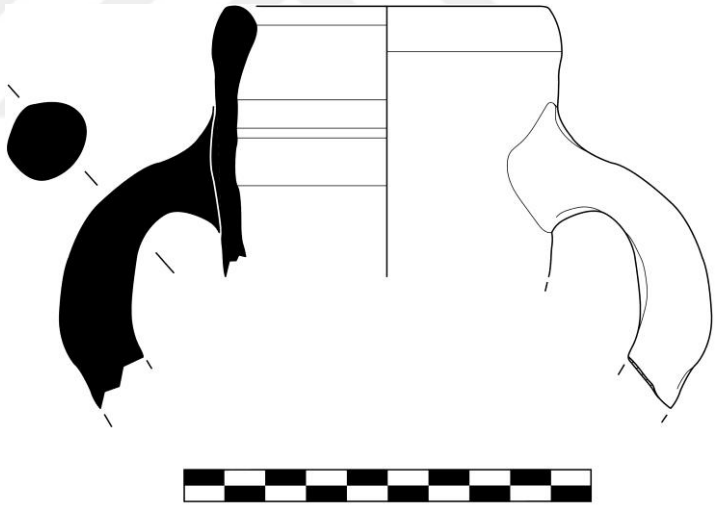
Form: Bag-shaped amphora (Ege)

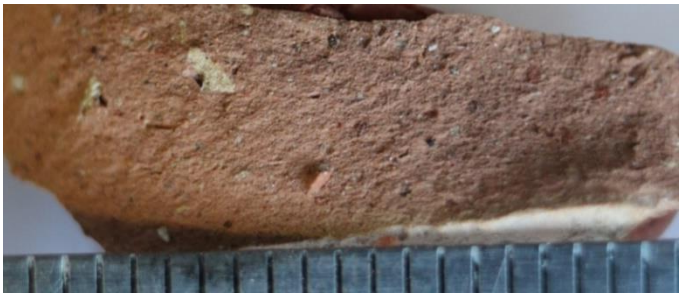
Tanım: İçe dönük, kanca bir ağız yapmış amphoranın yuvarlak kesitli kulpları yer alır. Ağız bitiminden sonra boynun hafif içe doğru daraldığı görülür.

Tarih: MS 4. - 6. yüzyıl

Referans: Opait 2004, Pl. 9.6 (Opait C-I); Bezeczky 2013, Pl. 35, No. 389 (Ephesus 56)

Levha 404 – Kat. No. 404

Buluntu Yeri ve Yılı: Erythrai Cennetepe 1981, Doğu Açma 8

Envanter No: ERY81.CT. DA8-4

Ölçüler: h: 4.4 cm R: 7.4 cm

Hamur Rengi: 10 YR 8/3 (Very Pale Brown)

Yüzey Rengi: 10 YR 8/2 (Very Pale Brown)

Astar Rengi:

Hamur: Kaba, sert hamur yapısına sahip, yoğun ve irili ufaklı kuvars, yoğun ve ince kırmızı, siyah katkılar içermektedir.

Eserin korunma durumu: 1/3'i korunmuş ağız parçası.

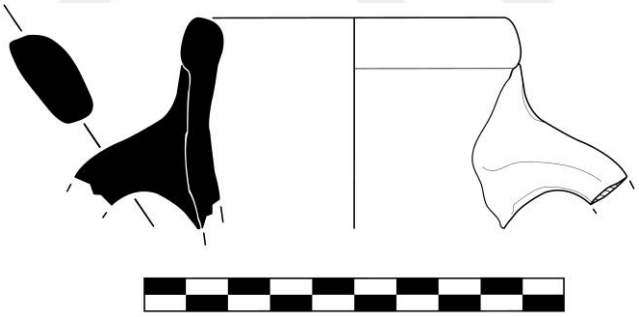
Form: Bag-shaped amphora (Ege)

Tanım: Hafif içe dönük ağzın dışta bir bant yaptığı görülür. Boyun, hafif açılarak omuza doğru genişlemektedir. Kulplar, ağzın hemen altında tutturulmuş aşağı doğru eğimde olduğu görülmektedir.

Tarih:

Referans:

Levha 405 – Kat. No. 405

Buluntu Yeri ve Yılı: Erythrai Mozaikli Peristyl Ev, X Açması 1977
Envanter No: ERY77.MPE.X-2
Ölçüler: h: 6.8 cm R: 10.4 cm

Hamur Rengi: 5 YR 6/6 (Reddish Yellow)

Yüzey Rengi: 7.5 YR 7/6 (Reddish Yellow)

Astar Rengi:

Hamur: Sert, kaba hamur yapılı, çok az ve çok ince sarı mika, kuvars, orta yoğunlukta ve orta boyutlarda kireç içermektedir.

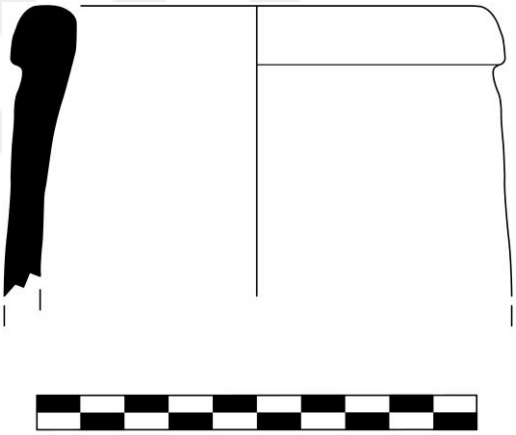
Eserin korunma durumu: 1/3'i korunmuş ağız parçası.

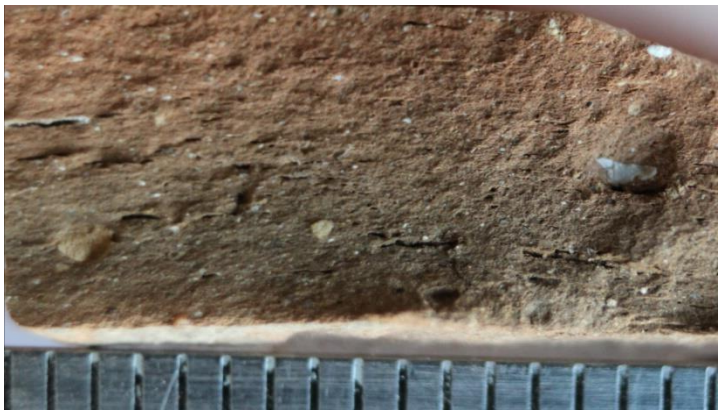
Form: Bag-shaped amphora (Ege?)

Tanım: Hafif içe dönük ağzın dışta bir bant yaptığı görülür. Boyun, hafif açılarak omuza doğru genişlemektedir.

Tarih:
Referans: Opait 2004, Pl. 10. 4 (Opait C-II)

Buluntu Yeri ve Yılı: Erythrai Cennetepe 1978, A1 Açması
Envanter No: ERY78.CT.A1-2
Ölçüler: h: 7.2 cm R: 9.2 cm

Hamur Rengi: 7.5 YR 7/6 (Reddish Yellow)

Yüzey Rengi: 7.5 YR 7/4 (Pink)

Astar Rengi:

Hamur: Sert, sıkı hamur yapılı, az gözenekli, orta miktarda ve ince taşçık, orta yoğunlukta ve orta boyutta kuvars, az miktarda ve irili ufaklı boyutlarda kireç, az ve ince beyaz mika içerir.

Eserin korunma durumu:

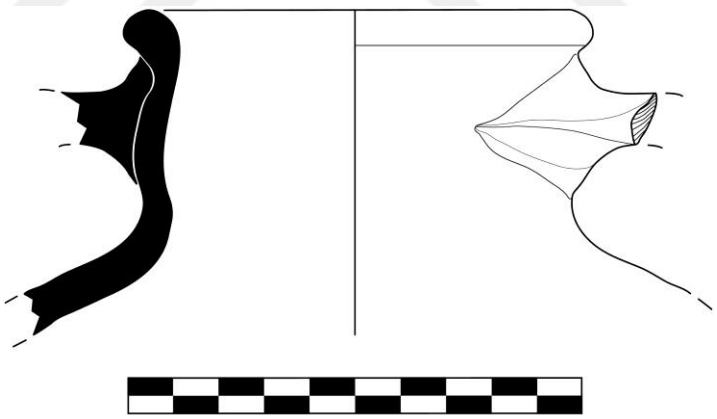
Form: Pamphylian type? Bag-shaped amphora

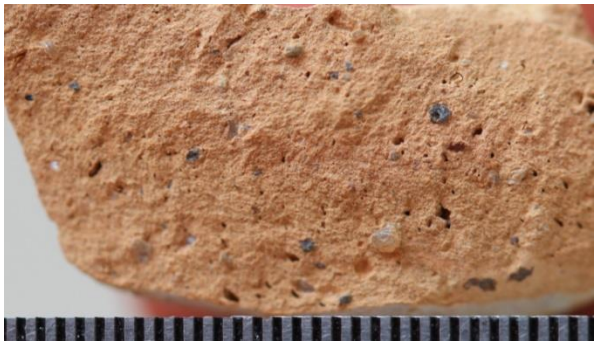
Tanımı: Dışa yuvarlatılmış ağzın hemen altından tutturulmuş kulpu yer alır. İçte kısa boyun içbükeylik yapmıştır. Kısa boyundan sonra omuz keskin biçimde yanlara doğru genişletilmiştir.

Tarih:

Referans: Opait 2014, Figs. 19-20. Agora P-31922

Levha 407 – Kat. No. 407

Buluntu Yeri ve Yılı: Erythrai Mozaikli Peristyl Ev, Kuyu, 1979
Envanter No: ERY78.CT.Kuyu-11
Ölçüler: h: 10 cm DÇ: 2 cm

Hamur Rengi: 7.5 YR 7/6 (Reddish Yellow)

Yüzey Rengi: 7.5 YR 8/6 (Reddish Yellow)

Astar Rengi:

Hamur: Sert, ince hamur yapılı, ince ve yoğun gümüş mika, çok ince ve yoğun kireç, az ve ince kırmızı katkı içermektedir.

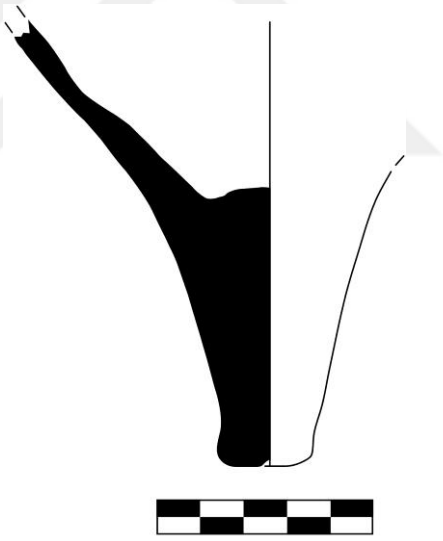
Eserin korunma durumu: Parçanın dip kısmı ve alt gövdenin küçük bir kısmı korunabilmiştir.

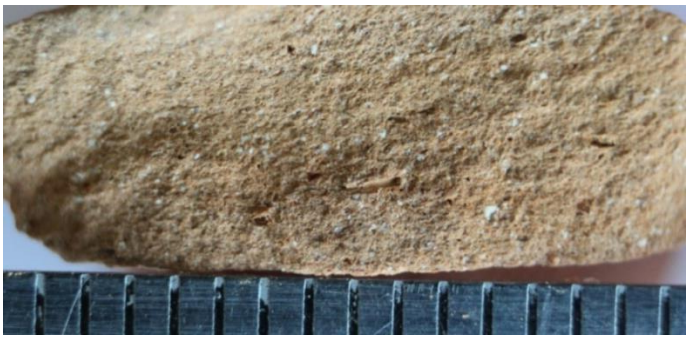
Form: Pamphylian type? Bag-shaped amphora

Tanım: Uca doğru sivrilmiş, uçta hafif açıklığı bulunan konik kaide.

Tarih: MS 7. yüzyıl
Referans: Grace 1973, Fig. 8.18; Opait 2014,

Levha 408 – Kat. No. 408

Buluntu Yeri ve Yılı: Erythrai Mozaikli Peristyl Ev, J Açması 1977

Envanter No: ERY77.MPE.J-25

Ölçüler: h: 6.8 cm DÇ:3.5 cm

Hamur Rengi: 2.5 YR 7/6 (Light Red)/ 7.5 YR 8/4 (Pink)

Yüzey Rengi: 10 YR 8/3 (Very Pale Brown)

Astar Rengi:

Hamur: Sert, kaba hamur yapılı, irili-ufaklı ve yoğun kuvars, az ve ince siyah taşçık ve kırmızı katkı içermektedir.

Eserin korunma durumu: Dip kısmı tam korunmuştur.

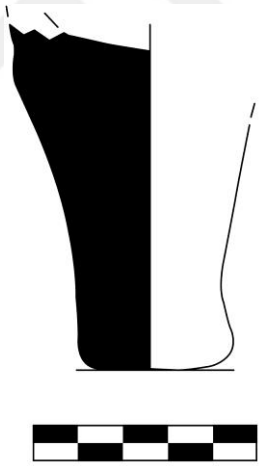
Form: Pamphylian type? Bag-shaped amphora

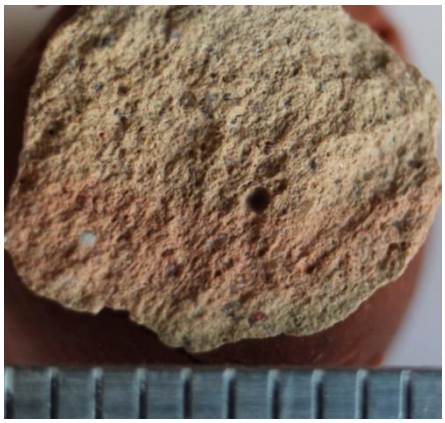
Tanım: Ucu düzleştirilmiş, konik silindirik kaide.

Tarih:

Referans: Opait 2014, Fig. 16-17

Buluntu Yeri ve Yılı: Erythrai Toechobatlı Yapı, 1977
Envanter No: ERY77.TOE-7
Ölçüler: h: 4.6 cm DÇ:1.9 cm

Hamur Rengi: 10 YR 7/4 (Very Pale Brown)

Yüzey Rengi: 10 YR 7/4 (Very Pale Brown)

Astar Rengi:

Hamur: Sert, kaba hamur yapılı, az ve çok ince mika, çok az ve ince kuvars, sarı katkı içermektedir.

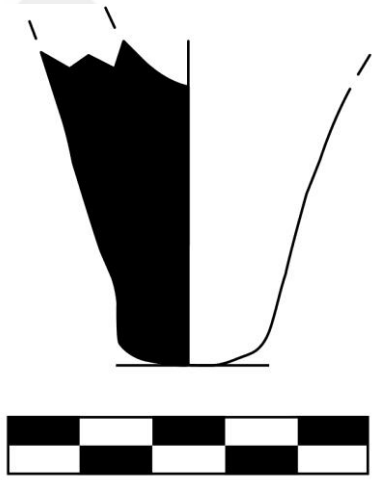
Eserin korunma durumu: Dip kısmı tam korunmuştur.

Form: Pamphylian type? Bag-shaped amphora

Tanım: Konik silindirik kaide.

Tarih:
Referans: Opait 2014, Fig. 16-17

Levha 410 – Kat. No. 410

Buluntu Yeri ve Yılı: Erythrai Cennetepe 1981, Doğu Açma 11
Envanter No: ERY81.CT. DA11-8
Ölçüler: h: 4.9 cm DÇ:1 cm

Hamur Rengi: 2.5 YR 6/8 (Light Red)

Yüzey Rengi: 5 YR 7/4 (Pink)

Astar Rengi:

Hamur: Sert, sıkı hamur yapılı, ince ve az mika, kuvars, beyaz ve siyah katkılar içerir.

Eserin korunma durumu:

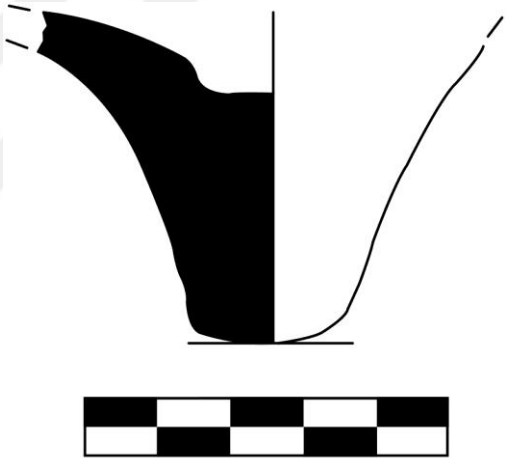
Form: Pamphylian type? Bag-shaped amphora

Tanım: Konik, küçük silindirik kaide.

Tarih:

Referans: Grace 1973, Fig. 8.13

Levha 411 – Kat. No. 411

Buluntu Yeri ve Yılı: Erythrai Mozaikli Peristyl Ev, Y Odası, 1977
Envanter No: ERY77.MPE.Y-21
Ölçüler: h: 8.8 cm DÇ: 2.5 cm

Hamur Rengi: 2.5 YR 5/8 (Red)

Yüzey Rengi: 2.5 YR 6/8 (Light Red) / 7.5 YR 5/1 (Gray)

Astar Rengi:

Hamur: Sert, kaba hamur yapılı, çok yoğun ve iri kuvars, yoğun ve ince mika, yoğun ve ince beyaz katkı içermektedir.

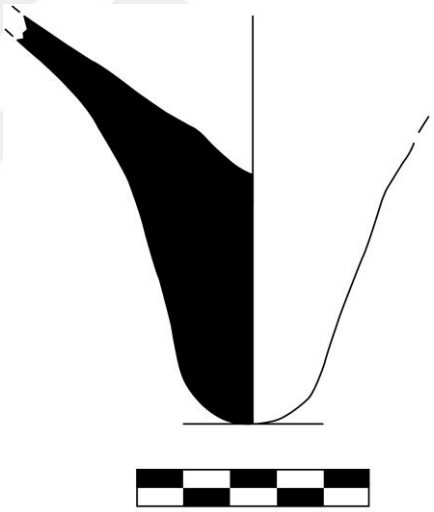
Eserin korunma durumu: Gövde ile bağlantısı çok korunamamış dip parçası

Form: Bag-shaped amphora (Ege)

Tanım: Ucu sivriltilmiş, konik kaide.

Tarih:
Referans: Bezeczky 2013, Pl. 13, No. 152.

Levha 412 – Kat. No. 412

Buluntu Yeri ve Yılı: Erythrai Mozaikli Peristyl Ev, J Odası, 1977
Envanter No: ERY77.MPE.J-27
Ölçüler: h: 4.3 cm DÇ: 3 cm

Hamur Rengi: 5 YR 5/8 (Yellowish Red)

Yüzey Rengi: 5 YR 6/8 (Reddish Yellow)

Astar Rengi:

Hamur: Sert, kaba hamur yapılı, ince ve çok yoğun kireç, mika, orta yoğunlukta ve küçük kuvars, az ve ince siyah katkı içermektedir.

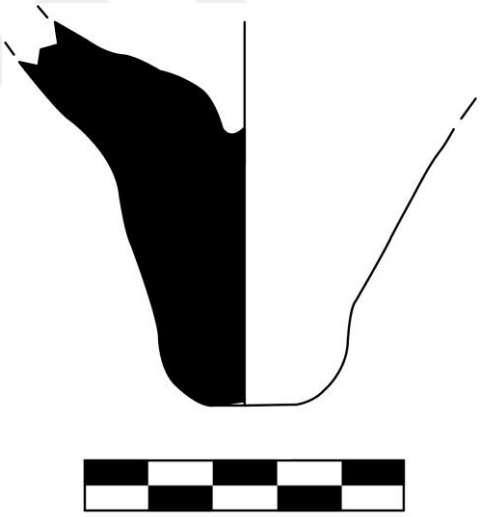
Eserin korunma durumu: konik kaidenin etrafında küçük kırıklar vardır ancak neredeyse tam korunmuş durumdadır.

Form: Bag-shaped amphora

Tanım: Konik, küçük silindirik kaide.

Tarih:
Referans: Paraschiv 2006, Pl. 29-25; Opait 2014, Fig. 30

Buluntu Yeri ve Yılı: Erythrai Mozaikli Peristyl Ev, J Odası, 1977
Envanter No: ERY77.MPE.J-26
Ölçüler: h: 3.6 cm DÇ: 2.5 cm

Hamur Rengi: 2.5 YR 5/6 (Red)

Yüzey Rengi: 5 YR 7/6 (Reddish Yellow)

Astar Rengi:

Hamur: Sert, kaba hamur yapılı, ince ve az mika, kuvars, ince ve yoğun kireç içermektedir.

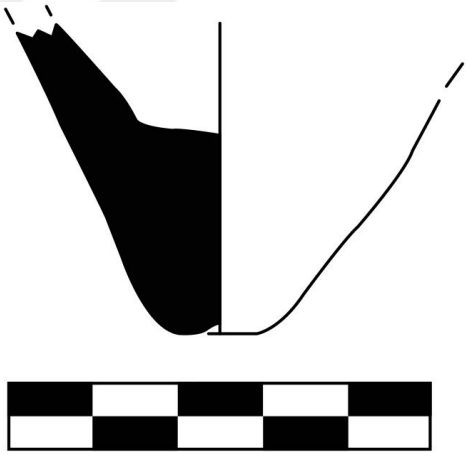
Eserin korunma durumu: konik kaidenin etrafında küçük kırıklar vardır ancak neredeyse tam korunmuş durumdadır.

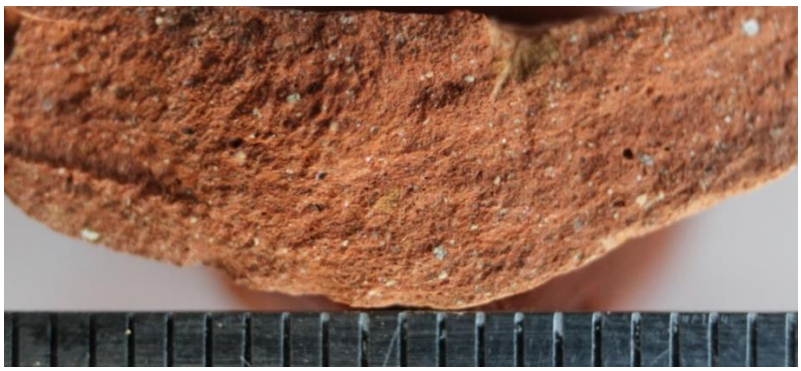
Form: Bag-shaped amphora

Tanım: Konik, küçük silindirik kaide.

Tarih:
Referans: Paraschiv 2006, Pl. 29-25; Opait 2014, Fig. 30

Buluntu Yeri ve Yılı: Erythrai Cennetepe 1980, Akropol

Envanter No: ERY80.AKR-1

Ölçüler: h: 12.2 R: 18 cm

Hamur Rengi: 2.5 YR 6/8 (Red)

Yüzey Rengi: İç: 2.5 YR 6/8 (Red) Dış: 7.5 YR 5/2 (Brown)

Astar Rengi:

Hamur: Sert, sıkı hamur yapılı, yoğun ve iri boyutlarda kuvars, iri boyutlarda ve yoğun siyah, beyaz taşçık, az ve ince sarı mika içermektedir.

Eserin korunma durumu: Yaklaşık 1/4'ü korunmuş ağız parçası

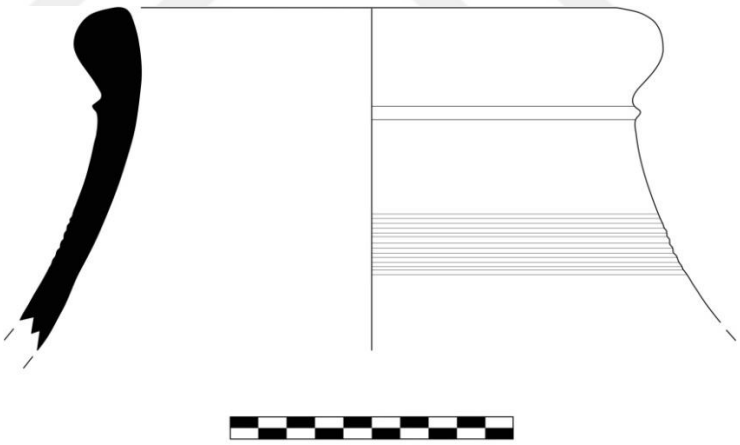
Form: Geç Roma amphorası (?)

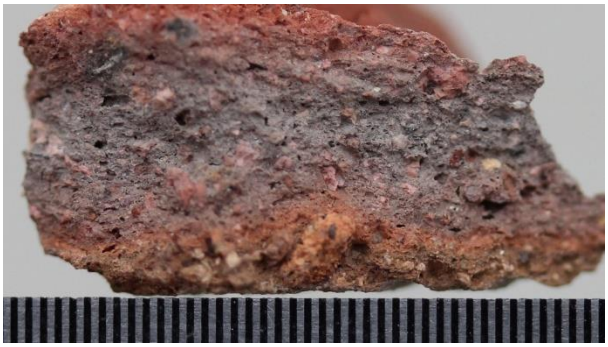
Tanım: Dışa doğru yuvarlatılmış ve kalınlaştırılmış dudağın altında bir yivle çevrelenmiştir. Ağzın altındaki yivin biraz altında, boyunda 10 sıra yivlendirmeden sonra düz ve genişleyen bir boyun profili görülmektedir.

Tarih: -

Referans: Riley 1979, Fig. 95.389.

Levha 415 – Kat. No. 415

Buluntu Yeri ve Yılı: Erythrai Cennetepe 1978, A3 Açması

Envanter No: ERY78.CT.A3-1

Ölçüler: h: 6.5 cm R: 9.8 cm

Hamur Rengi: 2.5 YR 6/6 (Light Red)

Yüzey Rengi: 7.5 YR 7/4 (Pink)

Astar Rengi: -

Hamur: Kaba, sert bir hamur dokusuna sahip, küçük boyutlu ve az gözenekli, orta miktarda ve küçük boyutlarda kırmızı, beyaz, siyah katkılar, küçük boyutlarda ve az miktarda mika içerir.

Eserin korunma durumu: 1/5'i korunmuş ağız-kulp amphora parçası.

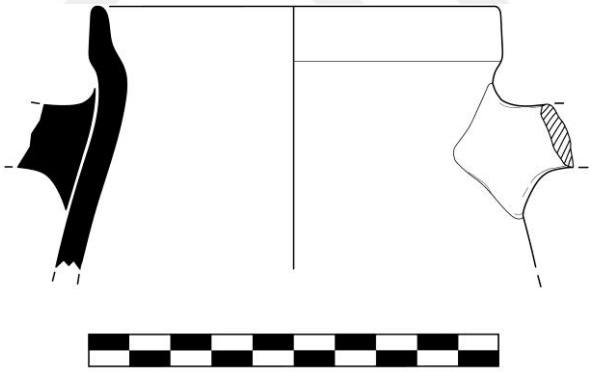
Form: Tanımlanamayan Amphoralar ?

Tanım: Dışta bant yapmış, içte hafif bir içbükeylik yapmış ağız, boyun geçişinde daraltılıp dışa genişleyerek omuza doğru uzanmıştır. Bant ağzın hemen altında kulplar tutturulmuştur.

Tarih: -

Referans: -

Levha 416 – Kat. No. 416

Buluntu Yeri ve Yılı: Erythrai Cennetepe 1981, Doğu Açma 11

Envanter No: ERY81.CT. DA11-4

Ölçüler: h: 13.7 cm R: 12.2 cm

Hamur Rengi: 5 YR 7/4 (Pink)

Yüzey Rengi: 7.5 YR 7/2 (Pinkish Gray)

Astar Rengi: -

Hamur: Sert, kaba hamur yapısına sahip, ince ve az gözenekli, ince ve orta yoğunlukta kireç, sarı, siyah ve kırmızı katkılar içerir.

Eserin korunma durumu: 1/7'si korunmuş ağız-kulp amphora parçası.

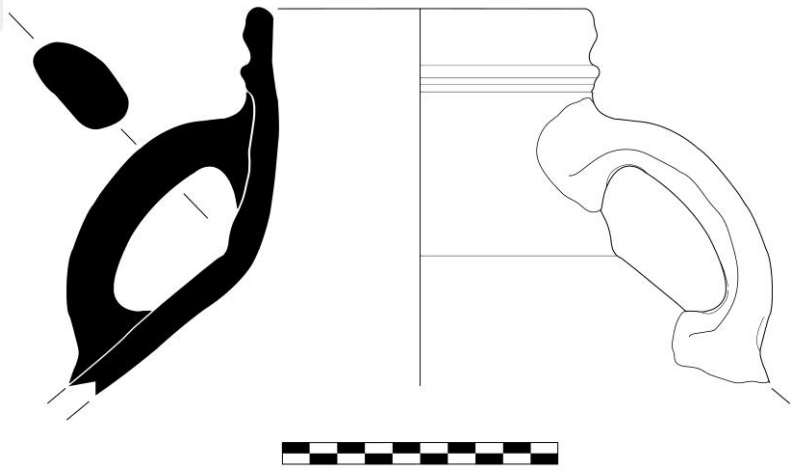
Form: Tanımlanamayan Amphoralar ?

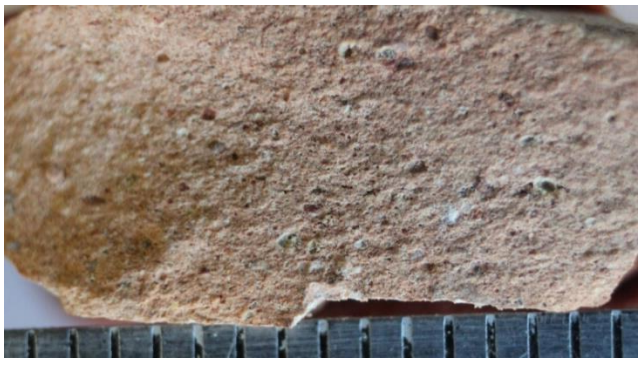
Tanım: Düz, bant yapmış ağzın hemen altında derin bir oluktan sonra sığ üç sıra yivlendirme bulunur.

Tarih: -

Referans: -

Levha 417 – Kat. No. 417

Buluntu Yeri ve Yılı: Erythrai Cennetepe 1983, Eski Dolgu

Envanter No: ERY83.CT.ED-17

Ölçüler: h: 6 cm R: 15.2 cm

Hamur Rengi: 2.5 YR 6/8 (Light Red)

Yüzey Rengi: 2.5 YR 6/6 (Light Red)

Astar Rengi: -

Hamur: Sert, kaba hamur yapısına sahip olup ince ve yoğun kireç, kırmızı katkı; az ve ince kuvars, sarı mika içerir.

Eserin korunma durumu: 1/5'i korunmuş ağız parçası

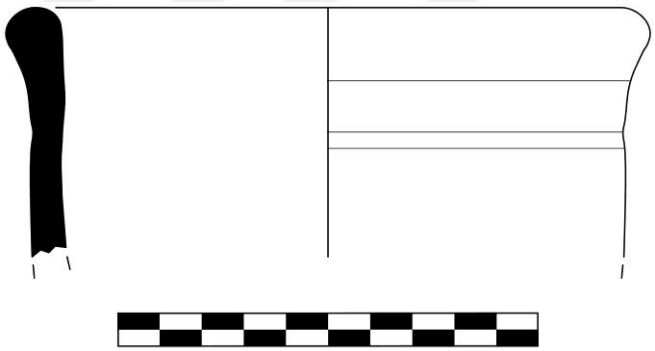
Form: Tanımlanamayan Amphoralar ?

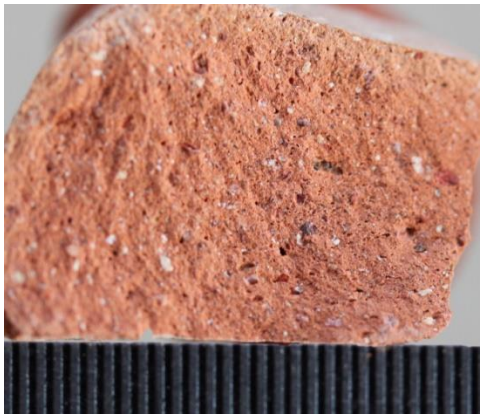
Tanım: Yuvarlatılmış ve kalınlaştırılmış dudağın altında sığ bir yiv ve boyunda çok derin olmayan bir oluk yer alır.

Tarih: -

Referans: -

Levha 418 – Kat. No. 418

Buluntu Yeri ve Yılı: Erythrai Cennetepe 1982, Doğu Açma 13-14

Envanter No: ERY82.CT. DA13-14-11

Ölçüler: h: 6.5 cm R: 9.6 cm

Hamur Rengi: 7.5 YR 7/6 (Redish Yellow)

Yüzey Rengi: 7.5 YR 8/3 (Pink)

Astar Rengi:

Hamur: Sert, ince katkılı hamur yapılı, kırmızı ve siyah katkılı, az ve ince uvars, beyaz mika içerir.

Eserin korunma durumu: 1/3'i korunmuş ağız parçası

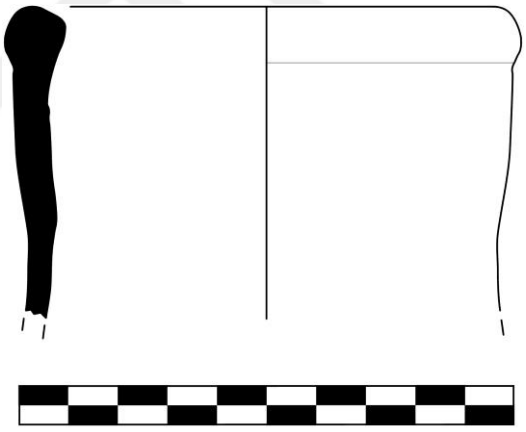
Form: Erken Roma amphoraları (?)

Tanım: Kalınlaştırılmış ve içten kesik ağızlı amphoranın boynu içte küçük eğimler olsa da düz bir boyun profili çizer.

Tarih: -

Referans: Riley 1979, Fig. 79.179 (?)

Levha 419 – Kat. No. 419

Buluntu Yeri ve Yılı: Erythrai Cennetepe 1982, Doğu Açma 13-14

Envanter No: ERY82.CT. DA13-14-17

Ölçüler: h: 5.7 cm R: 9.6 cm

Hamur Rengi: 2.5 YR 6/6 (Light Red)

Yüzey Rengi: 10 YR 8/3 (Very Pale Brown)

Astar Rengi:

Hamur: Sert, kaba hamur, ince katkılı hamur yapısına sahip ince ve yoğun beyaz katkı, az ve ince sarı, kırmızı katkı, mika içerir.

Eserin korunma durumu: Ağzın yaklaşık 1/6'sı ile tek kulpbunun neredeyse yarısı korunmuştur.

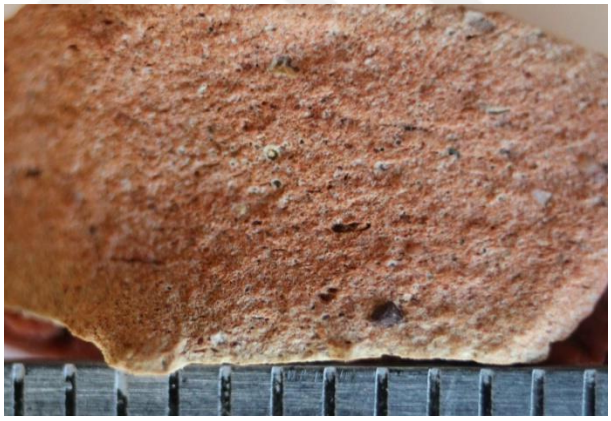
Form: Tanımlanamayan Amphoralar ?

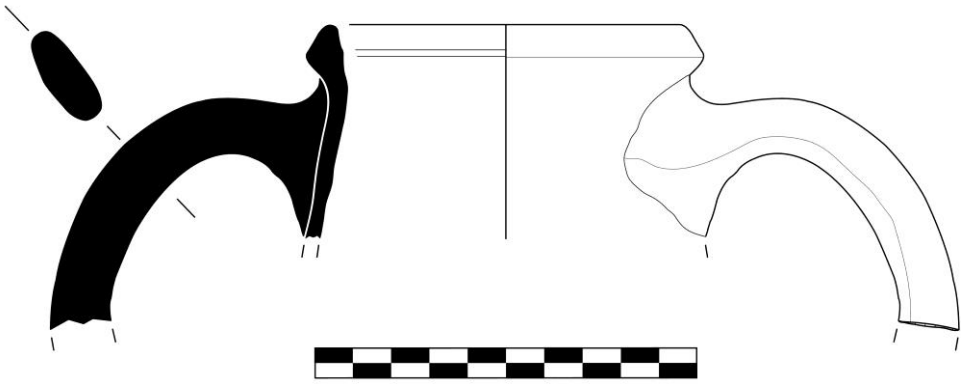
Tanım: Dışta üçgen ağza sahip, ağzın hemen altında elips kulplar yana genişleyip aşağı sarkıtılmıştır.

Tarih: -

Referans: -

Levha 420 – Kat. No. 420

Buluntu Yeri ve Yılı: Erythrai Cennetepe 1982, Kuzey Duvar 3

Envanter No: ERY82.CT.KD-3

Ölçüler: h: 2 cm R: 10 cm

Hamur Rengi: 5 YR 7/8 (Reddish Yellow)

Yüzey Rengi: 5 YR 7/6 (Reddish Yellow)

Astar Rengi: -

Hamur: Sert, sıkı hamur yapılı, küçük ve çok yoğun sarı ve beyaz mika, küçük ve orta yoğunlukta kireç içerir.

Eserin korunma durumu: Ağzın 1/10'u korunmuştur.

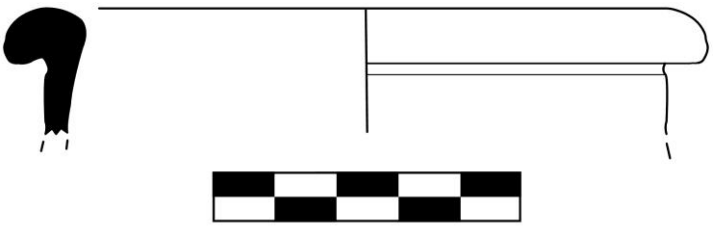
Form: Tanımlanamayan Amphoralar ?

Tanım: Dışa yuvarlatılmış ağız, aşağı sarkıtılmıştır.

Tarih: -

Referans: -

Levha 421 – Kat. No. 421

Buluntu Yeri ve Yılı: Erythrai Mozaikli Peristyl Ev, J Odası, 1977

Envanter No: ERY77.MPE.J-4

Ölçüler: h: 5 cm R: 7.8 cm

Hamur Rengi: 5 YR 5/6 (Yellowish Red)

Yüzey Rengi: İç: 2.5 YR 6/8 (Light Red) **Dış:** 7.5 YR 7/6 (Reddish Yellow)

Astar Rengi: -

Hamur: Sert, kaba hamur yapılı, çok yoğun ve çok ince mika, az ve ince kireç, ince ve yoğun kum, az ve orta boyutta taşçık içerir.

Eserin korunma durumu: 1/3'i korunmuş ağız parçası

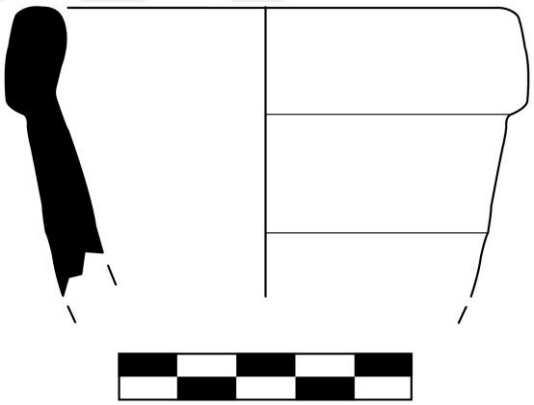
Form: Tanımlanamayan Amphoralar ?

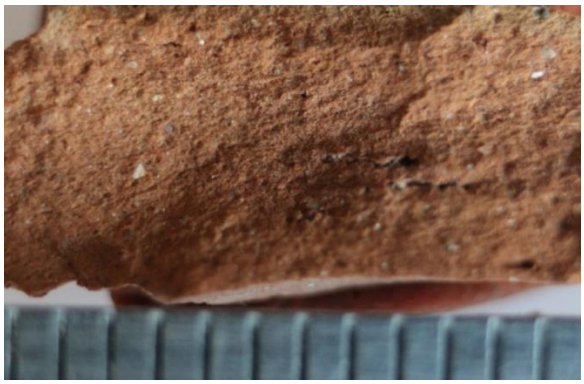
Tanım: Dışta bant yapmış ağız içe dönüktür. Boyunda daraltılma yapılmıştır.

Tarih: -

Referans: -

Levha 422 – Kat. No. 422

Buluntu Yeri ve Yılı: Erythrai Mozaikli Peristyl Ev, M1 Açması 1977

Envanter No: ERY77.MPE.M1-3

Ölçüler: h: 4.6 cm R: 11 cm

Hamur Rengi: 2.5 YR 5/8 (Red)

Yüzey Rengi: 2.5 YR 6/6 (Light Red)

Astar Rengi: -

Hamur: Sert, kaba hamur yapılı, ince ve çok yoğun kireç, orta boyutta ve orta miktarda siyah katkılar içermektedir.

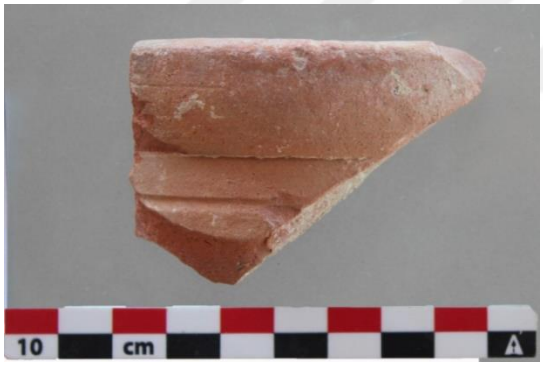
Eserin korunma durumu: 1/6'sı korunmuş ağız parçası

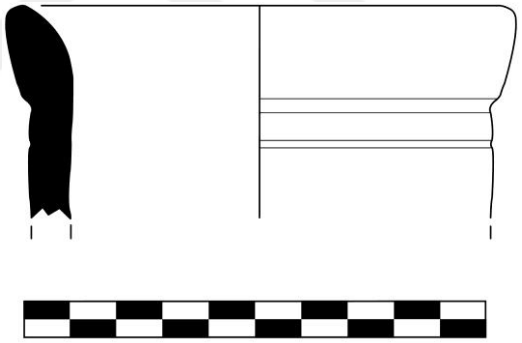
Form: Tanımlanamayan Amphoralar ?

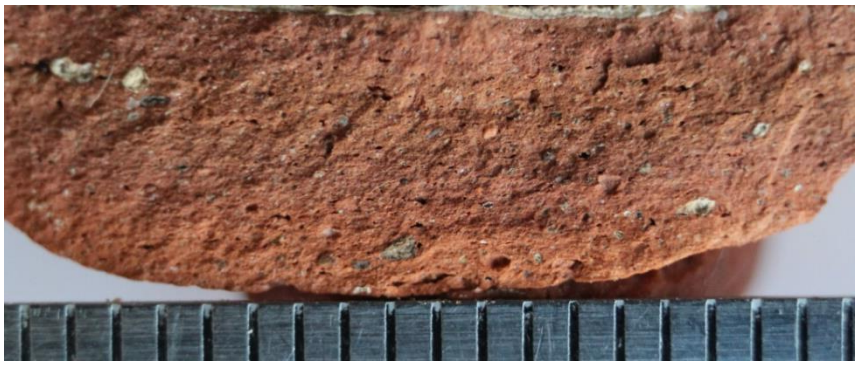
Tanım: Dışta bant şeklinde ağız içte yumuşak bir şekilde kesik görünümdedir. Ağız bandının altında ve boyunda sığ bir oluk yapılmıştır.

Tarih: -

Referans: -

Levha 423 – Kat. No. 423

Buluntu Yeri ve Yılı: Erythrai Mozaikli Peristyl Ev, Kuyu, 1979

Envanter No: ERY79.MPE.Kuyu-13

Ölçüler: h: 6.9 cm R: 10.5 cm

Hamur Rengi: 5 YR 6/6 (Reddish Yellow)

Yüzey Rengi: 5 YR 8/3 (Pink)

Astar Rengi: -

Hamur: Sert, ince hamur yapılı, ince ve az sarı mika, yoğun ve ince kireç, siyah, kırmızı katkılar içermektedir.

Eserin korunma durumu: İki kırık parça birleşimi olan ağız parçasıdır.

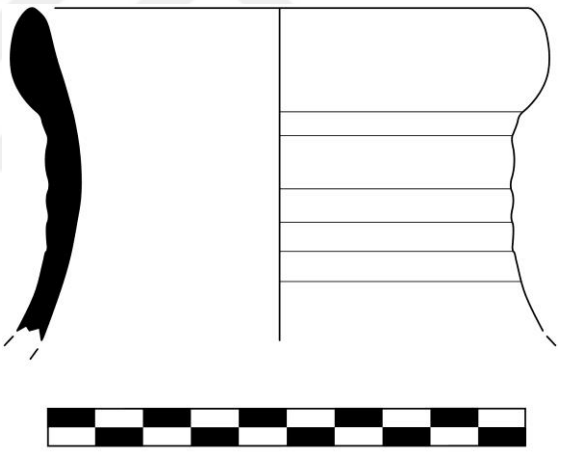
Form: Tanımlanamayan Amphoralar ?

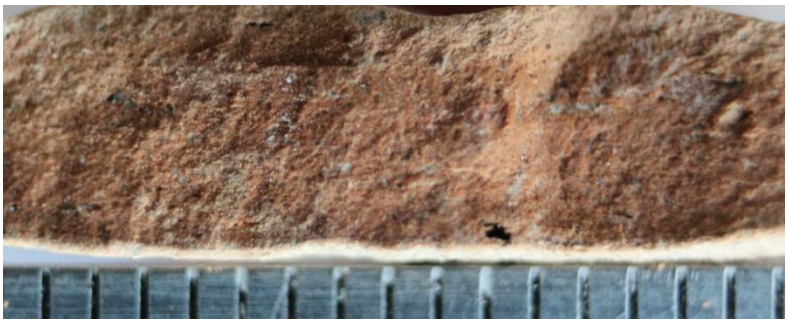
Tanım: Dışa yuvarlatılmış ağız ve boyunda sığ olukların yer aldığı görülür.

Tarih: MS 7. Yüzyıl

Referans: -

Buluntu Yeri ve Yılı: Erythrai Mozaikli Peristyl Ev, Kuyu, 1979

Envanter No: ERY79.MPE.Kuyu-18

Ölçüler: h: 8 cm R: 11 cm

Hamur Rengi: 5 YR 5/6 (Yellowish Red)

Yüzey Rengi: 7.5 YR 8/3 (Pink)

Astar Rengi: -

Hamur: Sert, kaba hamur yapılı, yoğun ve büyük boyutlarda kuvars, kireç, kırmızı katkı içermektedir.

Eserin korunma durumu: Birkaç kırık parçanın birleşimiyle oluşturulmuştur. Parçanın ağız ve boyun kısmının ¾'ü korunmuştur. Kulp birleşim yerleri ise sadece boyunda görülmektedir.

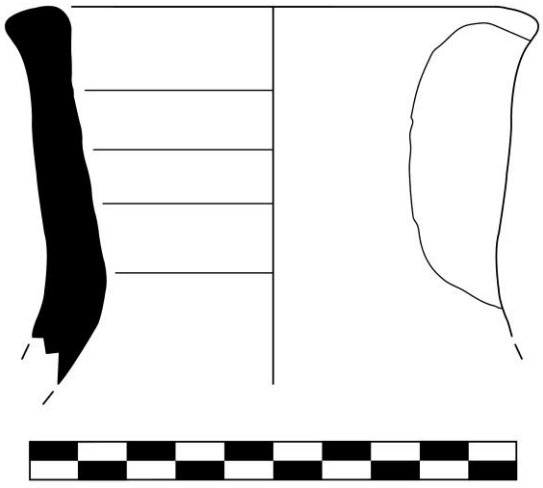
Form: Tanımlanamayan Amphoralar ?

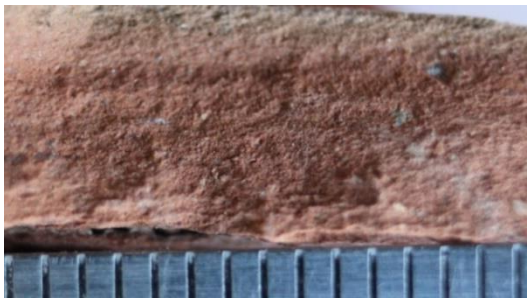
Tanım: kalınlaştırılmış ve hafifçe ucu dışa çekik ağza sahip amphoranın boynu daralmış omuza geçişi ise keskin bir çıkıntı ile dışa genişletilmiştir.

Tarih: MS 7. yüzyıl

Referans: -

Levha 425 – Kat. No. 425

Buluntu Yeri ve Yılı: Erythrai Toechobatlı Yapı, 1977

Envanter No: ERY77.TOE-11

Ölçüler: h:4.7 cm R: 10.8 cm

Hamur Rengi: 7.5 YR 6/6 (Reddish Yellow)

Yüzey Rengi: 10 YR 8/3 (Very Pale Brown)

Astar Rengi: -

Hamur: Sert, kaba hamur yapılı, ince ve az kırmızı, siyah katkı, az ve ince mika içermektedir.

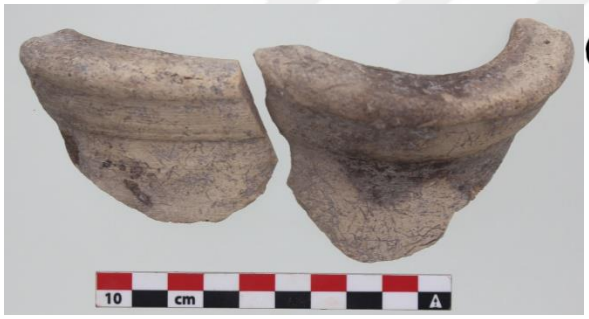
Eserin korunma durumu: iki parça halinde ele geçen ağız parçası.

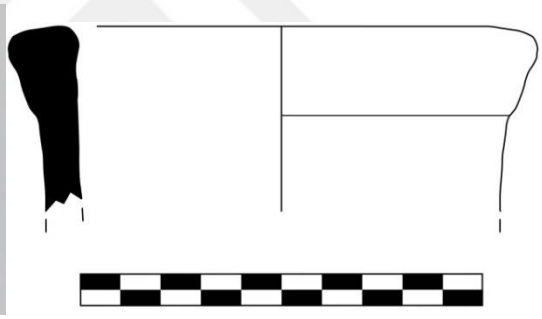
Form: Tanımlanamayan Amphoralar ?

Tanım: Dışta bant yapmış ağzın üst kısmı düzleştirilmiştir.

Tarih: -

Referans: -

Levha 426 – Kat. No. 426

Buluntu Yeri ve Yılı: Erythrai Cennetepe 1978, A Odası

Envanter No: ERY78.CT.A Odası-1

Ölçüler: h: 5.7 cm R: 1.5 cm

Hamur Rengi: 5 YR 6/6 (Reddish Yellow)

Yüzey Rengi: 5 YR 7/4 (Pink)

Astar Rengi: -

Hamur: Sert, sıkı hamur yapılı, çok az ve çok ince mika, ince ve orta yoğunlukta kireç, az ve ince siyah katkı içerir.

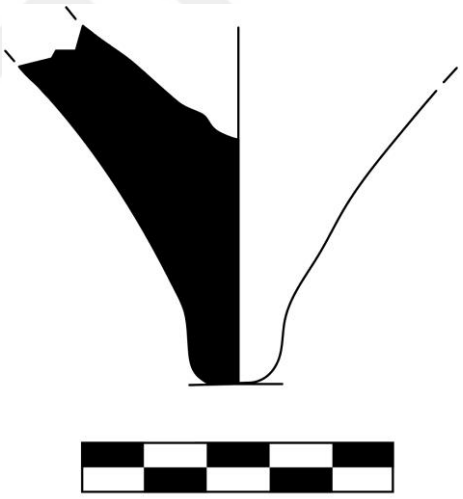
Eserin korunma durumu: Parçanın küçük bir dip kısmı ele geçmiş ve korunmuş durumdadır. **Form:** Tanımlanamayan Amphoralar ?

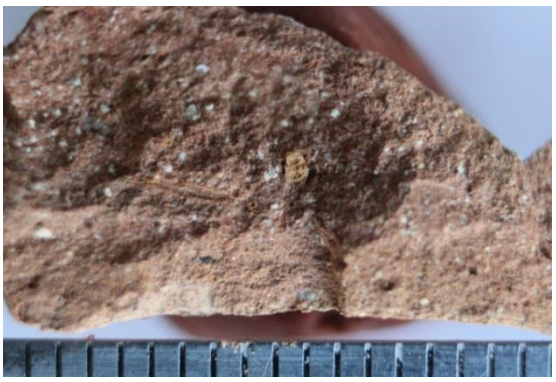
Tanım: Ucu sivriltilmiş konik kaide.

Tarih: -

Referans: -

Levha 427 – Kat. No. 427

Buluntu Yeri ve Yılı: Erythrai Cennetepe

Envanter No: ERY.CT-4

Ölçüler: h: 7.8 cm R: 4.8 cm

Hamur Rengi: 2.5 YR 5/8 (Red)

Yüzey Rengi: 2.5 YR 5/8 (Red)

Astar Rengi:

Hamur: Sert, sıkı hamur yapılı, çok az ve çok ince mika, ince ve yoğun kuvars katkıları içeriri.

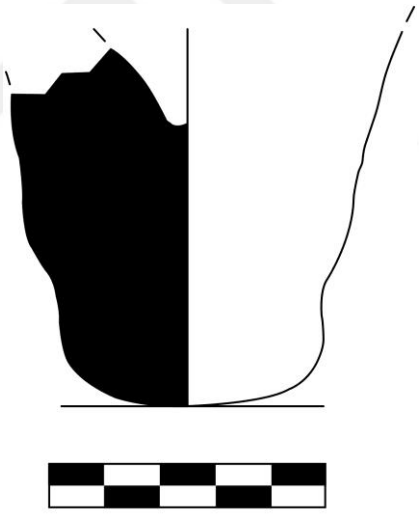
Eserin korunma durumu: Parçanın küçük bir dip kısmı ele geçmiş ve korunmuş durumdadır. **Form:** Tanımlanamayan Amphoralar ?

Tanım: İçi dolu konik kaide.

Tarih: -

Referans: -

Levha 428 – Kat. No. 428

Buluntu Yeri ve Yılı: Erythrai Cennetepe

Envanter No: ERY.CT-6

Ölçüler: h: 7.2 cm R: 2.7 cm

Hamur Rengi: 2.5 YR 6/8 (Light Red)

Yüzey Rengi: 7.4 YR 7/6 (Reddish Yellow)

Astar Rengi:

Hamur: Sert, kaa ve ince hamur katkılı, yoğun ve ince mika, ince ve orta yoğunlukta sarı, siyah, kırmızı e beyaz katkı içerir.

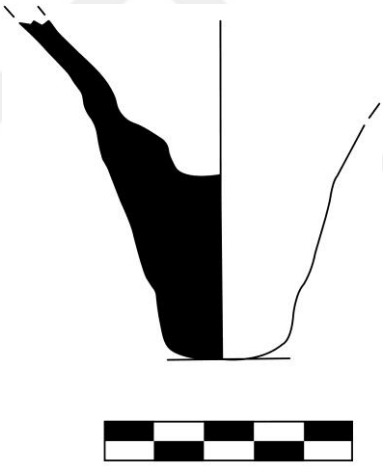
Eserin korunma durumu: Parçanın küçük bir dip kısmı ele geçmiş ve korunmuş durumdadır. **Form:** Tanımlanamayan Amphoralar ?

Tanım: Ucu yuvarlatılmış konik kaide.

Tarih: -

Referans: -

Levha 429 – Kat. No. 429

Buluntu Yeri ve Yılı: Erythrai Hellenistik Ev 1977-78

Envanter No: ERY77-78.HE-39

Ölçüler: h:2.8 cm R: 2.9 cm

Hamur Rengi: 2.5 YR 4/8 (Red)

Yüzey Rengi: 2.5 YR 4/8 (Red)

Astar Rengi: -

Hamur: Sert, kaba hamur yapısına sahip ince ve çok yoğun kireç, orta miktarda ve ince siyah katkı içerir.

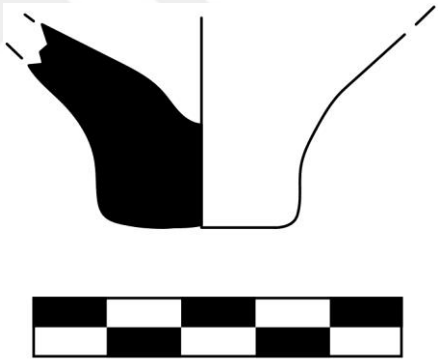
Eserin korunma durumu: Parçanın küçük bir dip kısmı ele geçmiş ve korunmuş durumdadır. **Form:** Tanımlanamayan Amphoralar ?

Tanım: Alçak halka kaide.

Tarih: -

Referans: -

Levha 430 – Kat. No. 430

Buluntu Yeri ve Yılı: Erythrai Kilise Önü 1982
Envanter No: ERY82.KÖ-5
Ölçüler: h:3.3 cm R: 9 cm

Hamur Rengi: 5 YR 6/8 (Reddish Yellow)

Yüzey Rengi: 5 YR 6/4 (Light Reddish Brown)

Astar Rengi: -

Hamur: Sert, kaba hamur yapılı, ince ve orta yoğunlukta kireç, az ve ince mika ve kırmızı taşçık, siyah katkı içermektedir.

Eserin korunma durumu: Parçanın dip kısmı ele geçmiş ve parçanın yarısı korunmuş durumdadır.

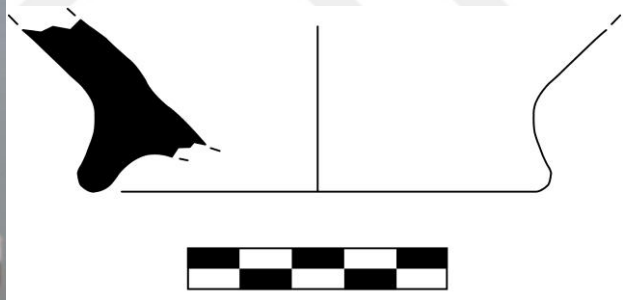
Form: Tanımlanamayan Amphoralar ?

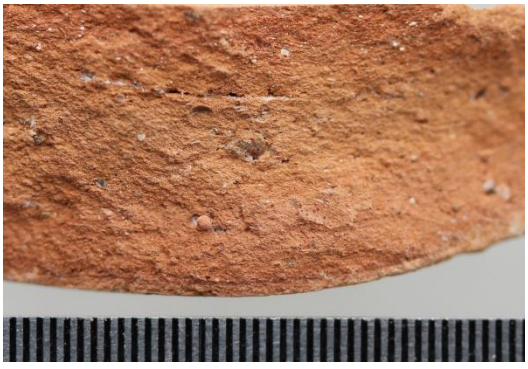
Tanım: Alçak silindirik kaidenin içi oyuktur. Dışta gövdeye geçişte keskin, üçgen bir kesit yapmıştır.

Tarih: -

Referans: -

Levha 431 – Kat. No. 431

Buluntu Yeri ve Yılı: Erythrai Mozaikli Peristyl Ev, J Açması 1977

Envanter No: ERY77.MPE.J-30

Ölçüler: h: 5.5 cm R: 2.5 cm

Hamur Rengi: 2.5 YR 5/8 (Red)

Yüzey Rengi: 2.5 YR 6/6 (Light Red)

Astar Rengi:

Hamur: Sert, kaba hamur yapılı, ince ve az mika ve kuvars, ince ve yoğun kireç, az ve orta boyutlarda siyah katkılar içermektedir.

Eserin korunma durumu: Dip kısmı korunabilmiş, gövdeye açılımı olmadan kırılmıştır.

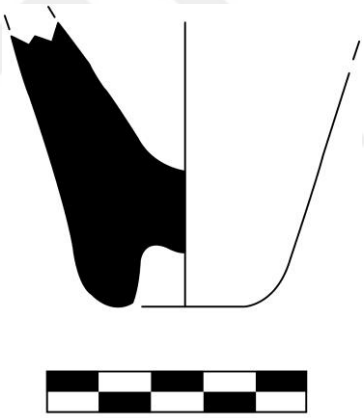
Form: Tanımlanamayan Amphoralar ?

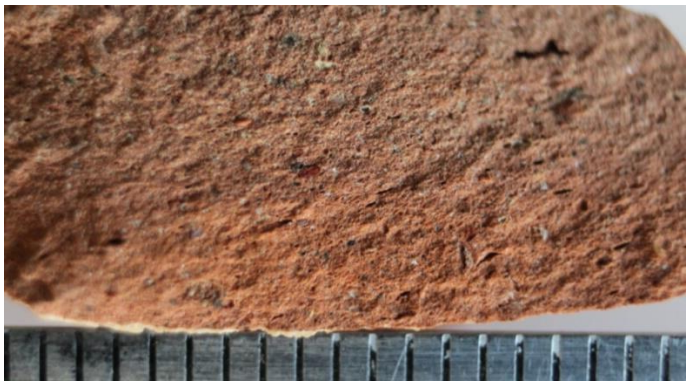
Tanım: Alçak halka kaidenin iç kısmında oyukluğu bulunmaktadır

Tarih: -

Referans: -

Levha 432 – Kat. No. 432

Buluntu Yeri ve Yılı: Erythrai Cennetepe 1980, Kuzey Portik ve Avlu

Envanter No: ERY80.CT.KPA-2

Ölçüler: h:6.5 cm R: - cm

Hamur Rengi: 5 YR 5/6 (Yellowish Red)

Yüzey Rengi: 7.5 YR 6/3 (Light Brown)

Astar Rengi: -

Hamur: Kaba, sert hamur yapısına sahip az miktarda ve küçük taşçık, ince ve yoğun kum içerir.

Eserin korunma durumu: Dip kısmı tam korunmuş amphora parçası

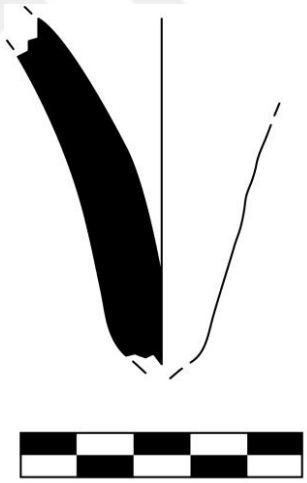
Form: Tanımlanamayan Amphoralar ?

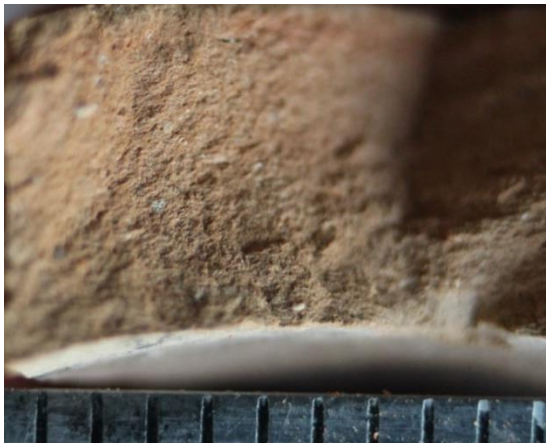
Tanım: Ucu sivriltilmiş konik kaide.

Tarih: -

Referans: -

Levha 433 – Kat. No. 433

Buluntu Yeri ve Yılı: Erythrai Cennetepe 1980, Athena Tapınağı

Envanter No: ERY80.ATH-1

Ölçüler: h: 6.2 cm R: 2.3-2.4 cm

Hamur Rengi: 2.5 YR 5/8 (Red)

Yüzey Rengi: 2.5 YR 5/6 (Red)

Astar Rengi:

Hamur: Sert, kaba hamur yapılı, iri ve yoğun siyah, kırmızı, beyaz katkı, az ve ince mika, kireç ve kuvars içerir.

Eserin korunma durumu: Dip kısmı tam korunmuş amphora parçası

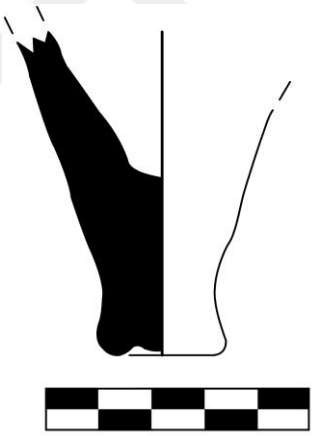
Form: Tanımlanamayan Amphoralar ?

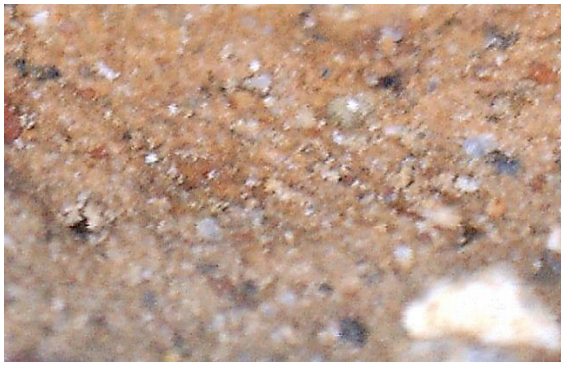
Tanım: Ucunda hafif bir oyuk bulunan alçak konik kaide.

Tarih: -

Referans: -

Levha 434 – Kat. No. 434

Buluntu Yeri ve Yılı: Erythrai Müze Sondaj Kazısı, 1988

Envanter No: ERY88.MZ-9

Ölçüler: h: 5.8 cm R: 2 cm

Hamur Rengi: 2.5 YR 5/8 (Red)

Yüzey Rengi: 2.5 YR 6/6 (Light Red)

Astar Rengi:

Hamur Tanımı: Sert, kaba hamur yapılı, ince ve orta yoğunlukta kireç, ince ve az mika içermektedir.

Eserin korunma durumu: İyi korunmuş dip parçasıdır.

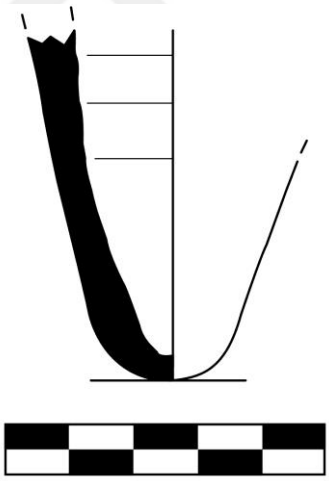
Form: Tanımlanamayan Amphoralar ?

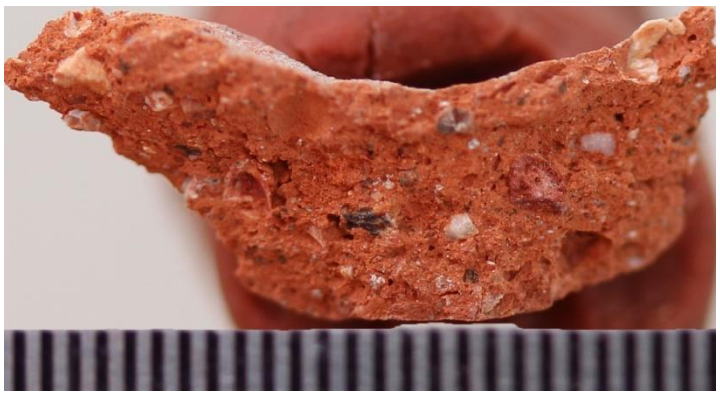
Tanımı: İçi boş, konik kaide.

Tarih: -

Referans: -

Levha 435 – Kat. No. 435

Buluntu Yeri ve Yılı: Erythrai Mozaikli Peristyl Ev, Kuyu, 1979

Envanter No: ERY79.MPE.Kuyu-12

Ölçüler: h: 14.7 cm R: cm

Hamur Rengi: 5 YR 5/6 (Yellowish Red)

Yüzey Rengi:

Astar Rengi: 2.5 Y 8/2 (Pale Brown)

Hamur: Yumuşak, ince hamur yapılı, ince ve orta yoğunlukta kırmızı, siyah katkılar, orta boyutta ve orta miktarda ise kuvars içermektedir.

Eserin korunma durumu: İncelenen bu dip parçasında parçanın kenarlarında yoğun kırılma ve parçalanma söz konusudur. Dip kısmında yer alan kaidenin büyük çoğunluğu kırıktır.

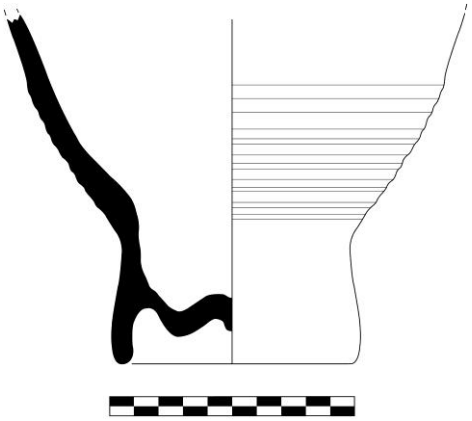
Form: Tanımlanamayan Amphoralar ?

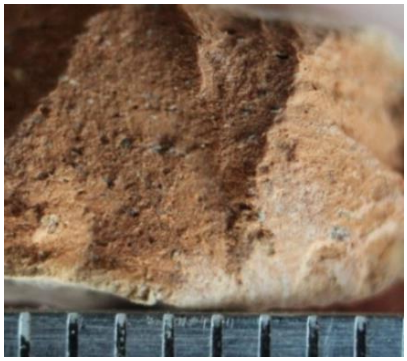
Tanım: Amphoranın dış yüzeyi yivlendirilmiş konik amphoranın ayaklı kaidesi içte boş bırakılmıştır. Ortasında içbükey ve dışbükey girinti-çıkıntının yer aldığı, tam merkezinde de düğme şeklinde bir çıkıntı yapmış kaide formu görülür.

Tarih: MS 7. yüzyıl

Referans:

Buluntu Yeri ve Yılı: Erythrai UFO, 1979

Envanter No: ERY79.UFO.1BS-2

Ölçüler: h: 2 cm R: 3.4 cm

Hamur Rengi: 7.5 YR 7/6 (Reddish Yellow)

Yüzey Rengi: 7.5 YR 7/4 (Pink)

Astar Rengi: -

Hamur: Sert, kaba hamur yapısına sahip iri boyutta ve az kuvars, çok ince ve orta yoğunlukta mika, az ve ince kırmızı, siyah katkılar içermektedir.

Eserin korunma durumu: Parçanın dip kısmı ele geçmiş ve oldukça iyi korunmuş durumdadır.

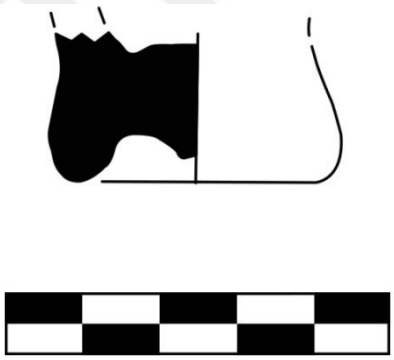
Form: Tanımlanamayan Amphoralar ?

Tanım: Alçak, silindirik kaidenin altı oyuk bırakılmıştır.

Tarih: -

Referans: -

Levha 437 – Kat. No. 437

Buluntu Yeri ve Yılı: Erythrai Müze Sondaj Kazısı, 1 Nolu Açma, 1988

Envanter No: ERY88.Mz.1No-1

Ölçüler: h:- cm R: - cm

Hamur Rengi:

Yüzey Rengi:

Astar Rengi: -

Hamur:

Eserin korunma durumu:.

Form: Tanımlanamayan Amphoralar ?

Tanım:

Tarih: -
Referans: -

Levha 438 – Kat. No. 438

Buluntu Yeri ve Yılı: Erythrai Müze Sondaj Kazısı, 6 Nolu Açma, 1988

Envanter No: ERY88.MZ.6No-8

Ölçüler: h: - cm R:- cm

Hamur Rengi:

Yüzey Rengi:

Astar Rengi: -

Hamur:

Eserin korunma durumu: Kulbun yalnızca mühür kısmı korunmuştur.

Form: Tanımlanamayan Amphoralar ?

Tanım: Kare içerisinde iki satırlı mühür yer alır.

Tarih: -
Referans: -

Levha 439 – Kat. No. 439

Buluntu Yeri ve Yılı: Erythrai Müze Sondaj Kazısı, 10 Nolu Açma, 1988
Envanter No: ERY88.MZ.10No-3
Ölçüler: h: 2 cm R: 3.4 cm

Hamur Rengi:

Yüzey Rengi:

Astar Rengi: -

Hamur:

Eserin korunma durumu: Kulbun yalnızca mühür kısmı korunmuştur.

Form: Tanımlanamayan Amphoralar ?

Tanım: Dikdörtgen mührün içerisindeki tahribattan dolayı bir şey görülememiştir.

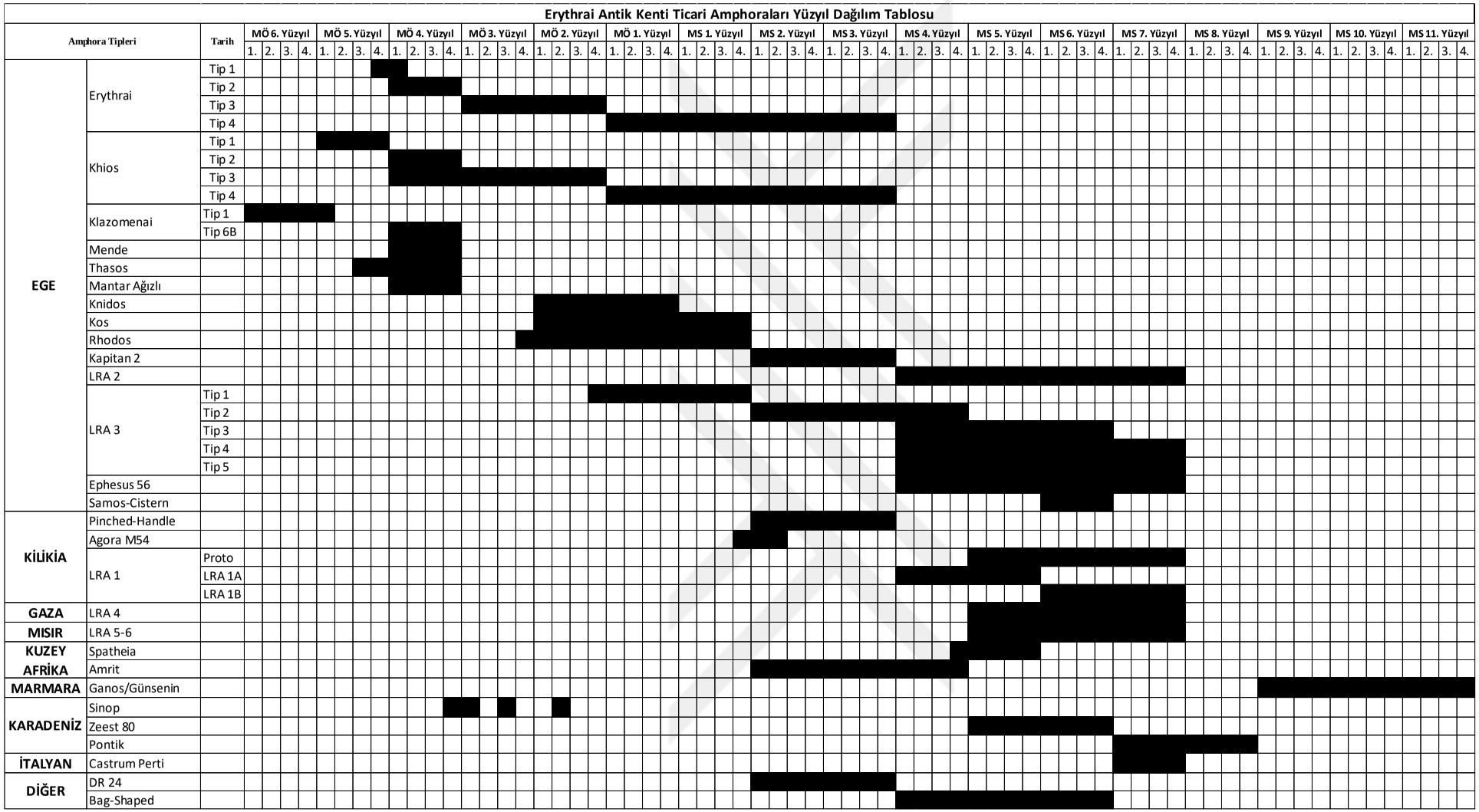
Tarih: -
Referans: -

EKLER

Erythrai Üretimi Amphora Tipoloji Tablosu

Tip 1	Tip 2	Tip 3	Tip 4	
Hamur 1	Hamur 1	Hamur 1 Hamur 2	Hamur 1	Hamur 2
			Tip 4-A1.1	Tip 4-A2.1
			Tip 4-A1.2	Tip 4-A2.2
				Tip 4-A2.2.1
			Tip 4-B1.1	Tip 4-B2.1
			Tip 4-B1.2	
			Tip 4-C1	Tip 4-C2
				Tip 4-D

Erythrai Antik Kenti Ticari Amphoraları Yüzyıl Dağılım Tablosu
Amphora Tipleri
Tarih
MÖ 6. Yüzyıl
MÖ 5. Yüzyıl
MÖ 4. Yüzyıl
MÖ 3. Yüzyıl
MÖ 2. Yüzyıl
MÖ 1. Yüzyıl
MS 1. Yüzyıl
MS 2. Yüzyıl
MS 3. Yüzyıl
MS 4. Yüzyıl
MS 5. Yüzyıl
MS 6. Yüzyıl
MS 7. Yüzyıl
MS 8. Yüzyıl
MS 9. Yüzyıl
MS 10. Yüzyıl
MS 11. Yüzyıl
1. 2. 3. 4.
EGE
Erythrai
Tip 1
Tip 2
Tip 3
Tip 4
Khios
Tip 1
Tip 2
Tip 3
Tip 4
Klazomenai
Tip 1
Tip 6B
Mende
Thasos
Mantar Ağızlı
Knidos
Kos
Rhodos
Kapitan 2
LRA 2
LRA 3
Tip 1
Tip 2
Tip 3
Tip 4
Tip 5
Ephesus 56
Samos-Cistern
KİLİKİA
Pinched-Handle
Agora M54
LRA 1
Proto
LRA 1A
LRA 1B
GAZA
LRA 4
MISIR
LRA 5-6
KUZEY AFRİKA
Spatheia
Amrit
MARMARA
Ganos/Günsenin
KARADENİZ
Sinop
Zeest 80
Pontik
İTALYAN
Castrum Perti
DİĞER
DR 24
Bag-Shaped

ÖZET

Kırkanlı, Ebru

1977-1988 ERYTHRAI KAZILARI TİCARİ AMPHORA BULUNTULARI

Yüksek Lisans Tezi

Danışman: Doç Dr. Çiğdem Gençler-Güray, Prof. Dr. Billur Tekkök-Karaöz

756 s.

Erythrai 1977-1988 yıllarında yürütülen kazılardan ele geçen Arkaik, Klasik, Hellenistik, Roma ve Bizans Dönemlerine ait amphoralar ile kentin ticari ilişkileri ele alınmıştır.

Ege Bölgesi'nden Khios, Klazomeai, Mende, Thasos, Mantar Ağızlı, Knidos, Kos, Rhodos, Kapitan 2, LRA 2, LRA 3, Ephesus 56, Samos-Cistern/Agora M 273 Amphoraları; Kilikia Bölgesi'nden Pinched-Handle, Agora M54 ve LRA 1 amphoraları; Gaza Bölgesi'nden LRA 4 amphoraları; Mısır'dan LRA 5-6 Amphoraları; Kuzey Afrika'dan Spatheia ve Amrit Amphoraları; Marmara Bölgesi'nden Ganos/Günsenin Amphoraları; Karadeniz Bölgesi'nden Pontik, Zeest 80 ve Sinop Amphoraları; İtalya'dan Castrum Perti Amphoraları ve üretim yeri bilinmeyen Dressel 24 ile Bag-shaped formlu Amphoralar Erythrai'dan ele geçmiştir. Söz konusu amphoralar üzerinden kentin Doğu ve Batı Akdeniz Havzası'nın yanı sıra Karadeniz Havzasını da kapsayan geniş bir ticaret ağının bir parçası olduğu ortaya konulmuştur.

MÖ 650 yıllarından MS 11. yüzyıla kadarki bir süreci kapsayan amphoralar içerisinde en yoğun buluntu gruplarını Khios ve özellikle Ege Bölgesi kökenli amphoralar oluşturmaktadır. Amphora çeşitliğinin varlığı ticari ilişkilerinin anlaşılmasına olanak sağlayacağı gibi, Erythrai'ın ekonomik yapısı hakkında da detaylı bilgileri sunması açısından önemlidir.

İthal edilen amphoraların yanı sıra MÖ 5. yüzyılın sonu - 4. yüzyılın başından itibaren kentin amphora üretimi gerçekleştirdiği ve bu üretim sürecinin MS 3. yüzyılın ortalarına kadar dört farklı formla varlığını devam ettirdiği görülmektedir. 2 farklı renge sahip yerel üretim amphoraların tek bir hamur kullanılarak üretildikleri anlaşılmaktadır. Amphoralarda görülen renk farklılığı birden fazla atölyenin varlığına işaret etmektedir.

Anahtar Kelimeler: Amphora, Ionia, Erythrai, Ticaret

SUMMARY

Kırkanlı, Ebru

COMMERCIAL AMPHORAE FROM ERYTHRAI EXCAVATIONS FROM 1977- 1988

Master's Thesis

Advisor: Assoc. Prof. Çiğdem Gençler-Güray, Prof. Dr. Billur Tekkök-Karaöz

756 p.

The commercial relations of the city were discussed through the amphorae belonging to the Archaic, Classical, Hellenistic, Roman and Byzantine Periods, which were obtained from 1977-1988 excavations carried out in the Erythrai.

Chios, Klazomeai, Mende, Thasos, Mushroom Rim, Knidos, Kos, Rhodos, Kapitan 2, LRA 2, LRA 3, Ephesus 56, Samos-Cistern / Agora M 273 amphorae from Aegean Region; Pinched-Handle, Agora M54 and LRA 1 amphorae from Cilicia Region; LRA 4 amphorae from Gaza Region; LRA 5-6 Amphorae from Egypt; Spatheia and Amrit Amphorae from North Africa; Ganos/Günsenin Amphorae from Marmara Region; Pontic, Zeest 80 and Sinop Amphorae from Black Sea Region; Castrum Perti Amphorae from Italy; Dressel 24 and Bag-shaped mphorae whose production place is unknown, were recovered from Erythrai.

Among the amphorae covering a period from 650 BC to the 11th century AD, the most intense finds groups consist of the amphoras of Chios and especially Aegean Region origin. The existence of the Amphora variety is important in terms of providing detailed information about the economic structure of the city as well as providing an understanding of commercial relations.

In addition to the imported amphoras, it is seen that the city produced amphora from the end of the 5th century to the beginning of the 4th century BC and this production process continued in four different forms until the middle of the 3rd century AD. It has been understood that locally produced amphorae with 2 different colors were produced using a single fabric. The color difference seen in amphoras indicates the existence of more than one workshop.

Key Words: Amphorae, Ionia, Erythrai, Trade